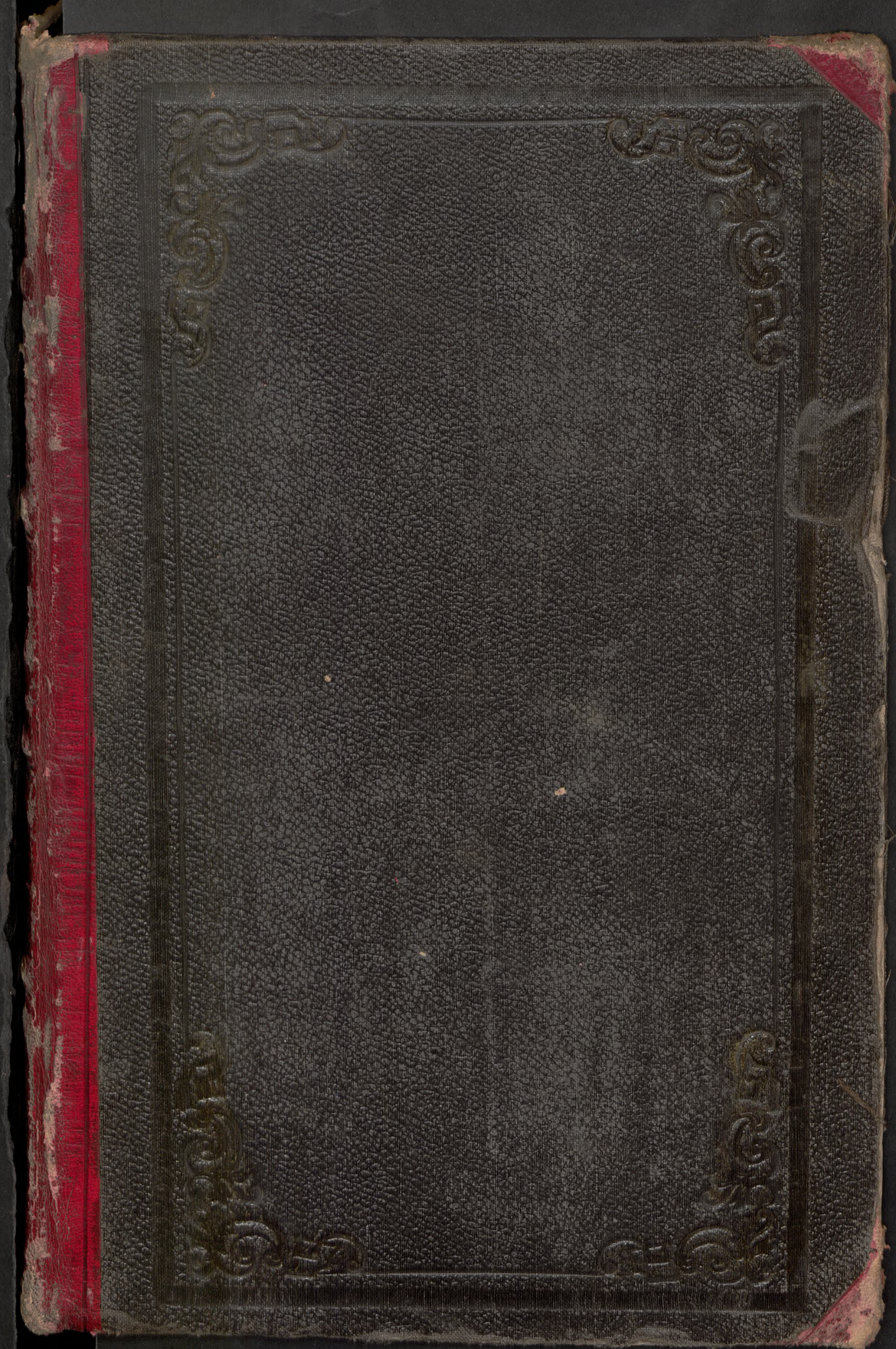

Die Krone Polen bei der goldenen Freiheit mit den uralten Kleinodien ... der Ritterschaft, heroischer Tapferkeit ... geziert ... den nachfolgenden Jahrhundert zur Ehre und unsterblichem Ruhme dargeboten ...

Ritterliche Wappen und Familien, sowohl im Kronland wie im Grossherzogthum Litauen gesammelt ...

KORONA POLSKA

przy

ZLOTEY WOLNOSCI

Starożytnemi

Wszystkich Kathedr, Prowincyi, y Rycerstwa

KLEYNOTAMI

Heroicznym Męstwem y odwagą,
Naywyższemi Honorami;

á naypierwey

Cnotą, Pobożnością, y Świątobliwością

OZDOBIONA

Potomnym zaś wiekom na zaszczyt y nieśmiertelna sławe Pamietnych w tey Oyczyznie Synow,

PODANA

Przez

X. KASPRA NIESIECKIEGO Societatis JESU.

Roku Wolności ludzkiey przez Wcielonego BOGA windykowaney 1728.

W Drukarni Collegium Lwowskiego Societatis JESU.

HERBY
y
FAMILIE RYCERSKIE,
Tak
w KORONIE
Jako y
Wielkim Xięſtwie
LITEWSKIM.
ZEBRANE
przez
X. KASPRA NIESIECKIEGO Societatis JESU
Roku Pańſkiego 1728

w Drukarni Collegium Lwowſkiego Soc: JESU.

PRZESTROGA

CUdzoziemſkich Herbow y Domow zaſzczyty, krom innych bardzo wielu, dwoch oſobliwie z Zakonu naſzego, drukiem światu na oko wytknęli. Pierwſzy wprawdzie X. Petraſancta in Symbolis Heroicis w ſzczupleyſzey Kſiążce zcieśnił niepomierzona nayprzednieyſzych w Europie Familii chwałę. Drugi Claudius Meneſtrier de Re teſſeraria & ſcutaria, ledwo ią ośmią wielkiemi tomami określił. Z Rodakow zaś naſzych, pierwſzy Rycerſkie w Koronie Polſkiey Kleynoty, iuż w niepamięci ludzkiey dawno pogrzebione światu wyiawił, Nominat niegdy na Arcybiſkupſtwo Lwowſkie, á między Hiſtorykami Oyczyſtemi Głowa Jan Długoſz: atoli mnie ſię nie doſtało, tey pracy iego widzieć, lubo go dawnieyſi authorowie o herbach Polſkich piſzac, na wielu mieyſcach przytaczaia. W ſto lat po nim, Bartłomiey Paprocki Ziemianin Dobrzyńſki herbu Jaſtrzębiec, obſzerniey y porządniey tę materyą rozwiodł, tak w Kſiędze, ktorey dał tytuł *Gniazdo Cnoty*; iako y w drugiey o herbach Polſkich: wſzakże iako ſam o ſobie świadczy, w tak rozwlekłym Kroleſtwie, niepodobna mu było wſzyſtkie herby y Domy zreieſtrować: dla tego ieſzcze potym do druku podał *Stromata*, ktore wiela opuſzczonemi od ſiebie imionami zagęścił. Z tym wſzyſtkim w tych wſzyſtkich od ſiebie wydanych foliałach, ledwo dzieſiata Rycerſkich Domow część wyrachował. Siła mu iednak powinni ſynowię Koronni, ktorych Przodkow w tey Oyczyznie dobrze zaſłużonych, á iuż kilka wiekow niepamięcia zaſypanych, z ſtarſzych przywileiow, wielką y długa Praca doczytawſzy ſię, potomności na chwałę wypiſał. Pioru tylko czyiemuś czy praſie drukarſkiey mam za złe, że w prawdziwey iego relacyi ſiła pomyliły. Marcin Bielſki Prawdzic, iako y inni Piſarze naſi, z trefunku y to bardzo krotko o pierwiaſtkach Kleynotow Polſkich namieniaia. Po Paprockim wlat bliſko ſześćdzieſiat, przeiął na ſiebie tęż funkcyą Szymon Okolſki Zakonu Kaznodzieyſkiego, y porządkiem Alphabetu, herby w trzech tomach układaiac, pod każdym z nich Kleynotne Familie liczy: atoli iednak iak wiele mu niedoſtaie, z tego każdy pozna, że lubo dwie części więcey nad niego Rycerſkich Domow przytaczam, przecięż ieſzcze do zupełnego komputu nie doſzedłem. Z Zakonu naſzego Łukaſz Paprocki Synowiec Bartłomieia, Stryia ſwego pracę, chciał do doſkonałey perfekcyi przyprowadzić, iako ſam w Kſiędze o początkach herbu Grzymała od ſiebie wydaney, deklarował: iednakże predka śmierć wſzyſtkie zamyſły iego pomieſzała. Xiadz Wociech Wiiuk Koiałowicz zaczęta od niego, kończyć chciał materyą, wſzakże krom *Faſtos Radivilianos* drukiem na świat roznieſionych, y coś trochę in Manuſcriptis, więcey nic w tym punkcie niezoſtawił. Xiadz Andrzey Duryewſki w iednego Domu Koſtkow pamiatce, y ſwoię zamknał; ktorego piſma więkſzą ſwoią częścią zaginęły, ledwo mi ſię coś z nich doſtało.

Po tych wſzyſtkich y iam ſię na tęż praca odważył; chcąc nie tylko zaſłużone w Oyczyznie naſzey Familie, ale y ich Antena-

tow Dzieła, nieśmiertelney pamiatce poświęcić. Z tym ſię iednak zaraz na pierwſzym wſtępie proteſtuię; że tu nic takiego nie kładę, coby albo płochośc podchlebſtwa na mnie wycisnać, albo zawiſna nienawiść dyktować mi miała. Dopieroż, żebym naymnieyſzym punkcikiem, czyli krytyczną nota, Prześwietnych Domow miał ſępić luſtry. Dalekim mię od tego, Profeſſyi moiey obligacya oświadcza: y owſzē honor każdego, za cel tak wielkiey pracy założyłē. Rzetelnościa idę, ktorey po mnie hiſtorya wyciaga, ale bez uſzczerbku każdego chwały: to wiernie przytaczam, czegom ſię długa przez kilka lat fatyga, między Hiſtorykami, ſtarożytnemi przywileiami, prawnemi monimentami, Grodzkiemi Księgami, nadgrobkami, Konſtytucyami Koronnemi mogł doczytać. A ieżelibym Godne czyieſzkolwiek Imię do tego komputu Rycerſtwa Polſkiego należące pominał, albo też Wielka Parenteli ſławę, ſzczupłym piorem zcieśnił: przyrzekam, że to nie paſſyi iakiey foment, ale ſamey niewiadomości ułomność, ktora nie zkad inad pochodzi, tylko ztad iako Paprocki ſię wymawiał, że niepodobna w tak wielkim Kroleſtwie y obſzernym Xięſtwie Litewſkim wſzyſtkich Familiantow zkoncentrować. Snadno z tym wſzyſtkim y ſowicie ten defekt, z powinnym każdemu Honorem w naſtępuiacych foliałach rekompenſować ſubmittuię ſię, byle mię tylko należyta y autentyczna zaſzła informacya, o ktora proſzę. W tym pierwſzym Tomie Herb Koronny y Wielkiego X. L. kładę: potym Herby Kapituł, kędy krotko o poczatkach y progreſſach każdego Biſkupſtwa mowię. Po nich Herby Woiewodztw. Na oſtatek Rycerſkiego ſtanu, herby y Familie od trzech liter pierwſzych A.B.C. zaczynaiace ſię. Idę tu albowiem porzadkiem Alphabetu, nie herbow ſamych iak Okolſki, ale y Szlacheckich Imion, żebym kollizyi iakiey między niemi nie uczynił, y dla ſnadnieyſzego ſzukania. Nie wyprowadzam ściśle wſzyſtkich zupełnie Domow Genealogii, bo to iako każdy zważyć może, prawie niepodobna; ale tylko znacznieyſze każdey Familii ſplendory liczę: tego upatruiac, żebym wſzyſtkich Honor, iako naydelikatniey piaſtował: w czym ieżelibym rzecza ſama nie doſzedł zamierzonego końca; z życzliwa iednak checia oświadczam ſię; aſſekuruiac, że w generalnym Supplemencie dodam cokolwiek do wiadomości moiey przyidzie.

NAYIASNIEYSZEY
Nieba y Ziemi
a ſzczegulnie
POLSKIEY KROLOWY
NIEPOKALANIE POCZĘTEY
MARYI PANNIE
y Matce Boskiey.

SZczegulniey Cie BOGA naſzego Matko Krolowy Polſkiey czcze tytułem; boś ſama ſobie kiedyś wnim upodobała. Y dla tego do Stop Twoich iako Pani ſwoiey, Korone Polſka rzucam, y ſiebie. Te praca moie, ze wſzyſtkiemi w niey literami, peryodami, Tobie oddaie, poświecam y konſekruie.

Twoy wieczny podnożek y niewolnik
K. N. S. J.

JOANNES FELIX SZANIAWSKI.

Dei & Apostolicæ Sedis Gratiâ Episcopus Chełmensis.

LIbrum hunc *Korona Polska przy Złotey Wolności* intitulatum studio & opera Reverendi Patris GASPARIS NIESIECKI, Presbyteri Societatis JESU confectum, à Theologis ejusdem Societatis revisum, uti nihil pietati ac Fidei contrarium, imò multa scitu digna in se continentem, auctoritate nostra Ordinaria, prælo subjici posse judicamus. Datum Skierbieszoviæ Die vigesima secunda Mensis Martii, Anno Domini Millesimo septingentesimo vigesimo Octavo.

Joannes Felix Episcopus
mpp.

JOANNES JUSKIEWICZ

PRÆPOSITUS PROVINCIALIS Soc: JESU per Poloniam

CUm Opus, quod inscribitur: *Korona Polska, przy Złotey wolności &c.* aliquot eiusdem SOCIETATIS Theologi recognoverint, & in lucem edi posse probaverint, potestate mihi facta ab A. R. P. Nostro MICHAELE ANGELO TAMBURINO, Societatis Nostræ Præposito Generali, facultatem concedo, ut typis mandetur, si iis ad quos pertinet ita videbitur. In cujus fidem, has Literas manu meâ firmatas, & Sigillo munitas, dedi Gedani 26 Junii. Anno 1729.
Idem qui supra mpp.

Herb Krolestwa Polskiego.

ORzeł biały w koronie, głowa w bok prawy tarczy skierowany, w pysku otwartym język wywieszony, nogi y skrzydła rozciagnione, w polu czerwonym; na piersiach Tarcza, na ktorey Herb, Krola Polskiego na ten czas kroluiacego własny, kładą. Bielski folio 304. Papr. Gniazdo: Sarnic: lib 4. fol: 171.

Z iakiey okazyi Herb ten, Polskiey Koronie przywłaszczony, zgodzić się nie mogą Authorowie. Jedni twierdzą, że od miasta Aquilei, znaczną klęską Rzymian wsławionego za Marka Aureliusza Cesarza, kędy za dzielnością Markomira Krola, dwadzieścia tysięcy ich trupem

na placu legło, zkąd na pamiątkę takiego zwycięſtwa, od Aquilei, *Aquilam*, albo Orła Przodkowie naſi, za zaſzczyt wźięli. Drudzy, iako to Fercatulus od Zamolxa Krola Tatarſkiego, początki tego kleynotu zaſiągaią. Ale tak tych iako y pierwſzych opinia, że ſię na żadnym fundamencie nie gruntuie, walić ſię muſi: krom tego, że pierwſzych zdanie, na płonney á bardziey ſzkolney, niż hiſtoryczney polega ekwiwokacyi.

Sarnicki l. 4. f. 171. rożne w tey materyi domyſły przywodzi, na żadnym iednak nie funduiąc ſię, wolną każdemu decyzyą zoſtawuie. Pierwſzy, ktorego też był ſentymentu Kromer, Miechowita, Paprocki, Bielſki poniekąd, y poſpolity wſzytkich pogłos, ze od Lecha, pierwſzego w tych tu kraiach naſzych Monarchy, pierwiaſtki ſwoie zabrał. Przyſzedſzy albowiem Lech na to mieyſce, kędy teraz Gniezno założone widziemy, gdy między zaroſłemi laſami y iezioram, gęſto rozſadzone Orle Gniazda zoczył, od Gniazd miaſto Gniezno, czyli z Słowiańſkiego Hniezdo fundował, á Rycerſtwu ſwemu, Orła na Chorągwiach malować kazał: przydaie Paprocki, że y ſam Lech, Ciołka Oyczyſty Herb porzuciwſzy, w Orła go zamienił. Nie zda ſię to Sarnickiemu, żeby Pan taki, z tak drobney rzeczy, tak wſpaniałą w ſobie miał urościć imaginacyą. Nie zda y Pariſiuſzowi: bo prawi Pliniuſz l. 10. c. 3. de Aquilis. Orłom gniazda tylko po głębokich puſzczach, wyſokich ſkałach ściele; w Polſzcze zaś mowi on, nie maſz tego. Ale nieſłuſznie, bo Aldrovandus in Ornithol: l. 1. świadek, że w Polſzcze, Litwie, Ruſi, Pruſach, o Orłow y wielkością y chybkością wlocie, y drapieſtwem znacznych nie ſkąpo. Pewnie ten Orzeł, ktorego w Warſzawie Jan Kazimierz Krol chował, dziwney wielkości, Polſkiego był gniazda, iako piſze Cnæfel: in Miſcell: Med: Phyſ: Pod czas elekcyi Michała Krola, zciągnione na nię z całey Polſki Rycerſtwo, lataiącego nad ſobą, białego Orła widziało. Paſtorius in diadem: Glor: Michâël: Pod Cudnowem wielki Orzeł z obozu ſię Moſkiewſkiego w gorę wybiwſzy, naprzod nad woyſkiem ſię Polſkim wieſzał, potym gdy ſię na doł nad koſz Tatarſki ſpuścił, od nich poimany Kochow: climac: 2. Nad wſiami Zyczowem, y Zagorzem, pod Gdańſkiem, woyna Orłow w roku 1655. ſtoczona na powietrzu, z ktorych iedne od morza, drugie od Polſki, wielkim ſię hurmem zleciawſzy, bitwę krwawą zwiodły. Idem climac: 2. Z tych tedy y wielu inſzych okazyi może ſię poznać, że Polſka Orłow rodzi: á do tego ſą w Polſzcze gęſte laſy, ſą obſzerne ieziora, przy ktorych tenże Pliniuſz ſiedliſka, Orłom 2dæ magnitudinis zakłada. To iednak co o Ciołku Paprocki twierdzi, żadney pewności nie ma, ile że ſam na innym mieyſcu, iako mu to zadaie Balbinus epitom rerum Bohem: l. 1. c. 7. napiſał, że Lech y Czech bracia, czarnym ſię Orłem zaſzczycali, luboć potym Lech od białych pod Gnieznem widzianych Orłow, czarnego w biały przefrymarczył.

Drugi domyſł Sarnickiego. Bydź prawi może, że Genſeryk Krol Wandalſki poraziwſzy na głowę Gracyana, Rzym wziąwſzy, ſkarby Ceſarſkie przetrząſnąwſzy, gdy między niemi, banderę, z takim Orłem, iaki u nas ieſt w zwyczaiu znalazł; tu ią do pozoſtałych w tych

kraiach Panow, á ſwoich Patriotow odeſłał, ci zaś za poſpolity całemu Państwu herb przywłaſzczyli. Ale na to ani authora, ani fundamentu nie maſz.

Trzeci, że dopiero Polſká Orłem ſię kleynocić poczeła, kiedy y prawo do Korony wzięła. W ten czas albowiem Rzymſka Stolica (mowi Sarnicki) gruntuiąc ligę Chrześciańſkich w Europie Panow, gdy ią przyſięgą od nich uczynioną zmocniła, Polſkim Koronatom Chorągiew przyſłała, na ktorey był według dawnych Rzymian zwyczaiu Orzeł; tą intencyą, aby Sarmacyi naſzey naywyżſze rządy, znały ſię zawſze wybranemi bydź, na obronę wiary przeciwko iey nieprzyiaciołom: przydaią inni, że ta chorągiew przyſłana przez Lamberta Biſkupa Krakowſkiego. Przeciwko tey opinii ſtawiam prawie wſzytkich Hiſtorykow naſzych, z ktorych żaden krom iednego Sarnickiego y wzmianki o tym nie uczynił. Ale y to pewna iako dowodzi Pariſiuſz z Baroniuſza, że temi tam czaſy, ſamym tylko Vaſallom Papieſkim chorągwie zwykli byli poſyłać, Naywyżſi w Kościele Chryſtuſowym Biſkupi, y to nie z Orłami, ale z kluczami na krzyż złożonemi; Koronaci zaś Polſcy, Vaſallami nigdy nie byli, y Polſka żadney obcey nie hołdowała potencyi, iako ſię ſwego czaſu pokaże.

Czwarty, ktory ſię nad inſze Sarnickiemu podobał, ieſt ten; że to Przodkowie naſi na wzor wſławionych po całym świecie Rzymian uczynili, poświadcza mu Bielſki y Pariſius, ktory też przydaie, że Sarmatowie naſi, od wydartych na rożnych woiennych expedycyach Rzymianom chorągwi, Orła ſobie za właſny herb przyſpoſobili. Jakoſz, że chorągwie u Rzymian Orłami zagęſzczone były, tak ieſt iawna, żeby mi tego dowodzić nie potrzeba: przecię dla pewnieyſzey wiary kładę Pliniuſza l. 10. c. 4. Romanis olim (Aquilam) legionibus, Marius in ſecundo Conſulatu ſuo propriè dicavit. Erat & antea prima cum quatuor aliis: Lupi, Minotauri, Equi, Apriq; ſingulos ordines anteibant, paucis ante annis ſola (Aquila) portari in aciem cæpta erat, reliqua in caſtris relinquebantur. Marius in totum ea abdicavit. J. Joſeph: l. 3. piſze: Aquila omni legioni præeſt apud Romanos. Rex ipſa omnium avium & eadem valentiſſima, unde etiam Imperii ſignum ipſis eſt, & velut omen victoriæ, in quoscunq; eunt. Toż Lipſius l. 4. de milit: Rom: dial: 5. poświadcza. Signa legionis (peditum) Aquila nec niſi unius una, imò nec ſociorum quidem. Hujus origo variè petitur: à Jove alii, qui hanc inſigne militiæ habuerit, quidam à Trojanis, ego fortaſſe nihil errem, ſi aut ipſos à ſe Romanos reperiſſe dixerim, aut vicinorum exemplo. Y niżey mowi. Sed Aquilæ hæc dignitas, etiam apud alias gentes fuit, Perſis regale hoc ſignum, atq; ita Xenophon de Cyro. Erat ei ſignum aquila aurea, in haſta longa extenſa, & nunc quoq; hoc ipſum inſigne Perſarum Regi manet. Cyro quoq; minori fuiſſe inſigne, Aquilam auream in pelta ſuper haſtam extenſam. J. Curtius l. 2. o Daryuſzu świadczy. Inter hæc Aquilam auream pinnas extendenti ſimilem ſacraverunt.

Czy to zaś malowane, czy ryte Orły u Rzymian były, iako chceſz rozumiey mowi Lipſius, przydaie iednak Romanæ ſummæ haſtæ inſiſtebat ex auro vel argento, & fulmen ſæpe unguibus tenebat,

quaſi jaculatura. Kładzie tamże pomieniony dopiero Author, rożne koperſztychy z kolumny Trajanowey przekopiowane, między inſzemi widzieć u niego tarcza, ktora na cztery części przedzielona, w każdey zaś dzielnicy ieden Orzeł, wſzytkich ieſt czterech, wſzyſcy podobni we wſzytkim do naſzego Polſkiego, to ieſt z rozciągnionemi ſkrzydłami y nogami, z otwartym pyſkiem w prawą tarczy ſkręconym, Korony tylko ſamey nie doſtaie. A z tąd możemy wziąć dowod, że Polſki orzeł, prawdziwym ieſt prototypem Rzymſkich, tylko mu ſnać Korona przydana w ten czas, kiedy nią y Polſka uczczona.

Co do koloru: w prawdzieć Rzymianie to z złota, to z ſrebra, to z inſzych metallow Orłow ſwoich zdobili, iako ſię wyżey mowiło z Lipſiuſzem, ale białych daleko częściey zażywali, á to z tey racyi Pliniuſza. Color argento clarior eſt, magisq; diei ſimilis, & ideo militaribus ſignis familiarior, quoniam is longiùs fulget. Y owſzem Volfgangus Lazius powiada że białego Orła zwyczaynie Conſules naywyżſzi w obozie przed ſobą noſić kazali. A naſz X. Valtrinus de re militari mowi: Signa legionum fuerunt Aquilæ ſolidæ è metallo, cohortium verò ſigna, Aquilæ in velo depictæ, & ideo à velo diminutivè vexilla dicta.

Jak zas y nie raz Rycerſka Sarmatow ſiła przycięſzſza, świata całego niegdy woiownikom, Rzymianom mowię była, tak że też pamiętna ich klęſka poraziwſzy, choragwie im z Orłami w zwycięſkiey zabierali zdobyczy; czytay o tym Treculpha Chronic: t. 1. l. 7. c. 16. Ammiana Marcellina, l. 17. Flav: Vopiſc: in Aurelian: Imper. Blond: dec: 1. Tu ſłuży to, co piſze Tacitus l. 1. Hiſtor: że Roxolani Sarmatæ pierwſzey zimy po śmierci Neronowey woyſko Rzymſkie zniesli: y to co Eutropius hiſt: ſuæ l. 7. Sveton: in Domitiano, wſzytko ſię to tu dla krotkości omiia. Tu tylko tego opuścić nie mogę. Varus Quinctilius, wybrał ſię na przytłumienie, coraz wzmagaiacey ſię Sarmatow potencyi we trzech pułkach. Zaſzedł im Armin Xiążę ich, od Sigimira Oyca z woyſkiem przeciwko nim wyſłany. Stoczyli bitwę między Elbą y Wiſerą rzeką, ktora teraz Bremę miaſto oblewa, tam tak ſię ſilnie z Waryuſzem ſtarli, że woyſko iego prawie do ſzczętu wyciawſzy, dwie choragwie zwycięzcy zabrali. Była to tak ciężka ta klęſka Rzymianom, że Ceſarz Auguſtus, z wielkiego po niey żalu, głową w ścianę biiąc wołał: Quinctili Vare redde legiones, to Treculphus, ale y Florus o tym namienia l. 4. c. 12. Signa & Aquilas duas adhuc barbari poſſident, tertiam Signifer, priusquam in manus hoſtium veniſſet, evulſit, merſamq; intra balthei ſui latebras gerens, in cruenta palude ſic latuit: Romanos tunc ultra Rhenum pulſos ceſſiſſe, hacq; clade factum, ut imperium in ripa Rheni fluminis ſtaret. Luboć iako Dio l. 60. f. 667. świadczy, że potym te ſwoie łupy, za odmianą ſzczęścia odyſkali Rzymianie. Vicit P. Gabinius Marſos, qui inter alia militarem Aquilam, quæ ſola à clade Variana adhuc apud illos reſtabat recuperavit. W ten czas mowi Pariſius że ſię Czechom, albo Marſom czarny Orzeł z choragwią doſtał, y z tąd herb Czeſki, iakoż y Dubravius świadczy, że Czeſkie Kroleſtwo, kiedyś czarnego Orła, za właſny kleynot zażywało, przydaie iednak (á bodaj ſię nie myli) że to była regaliza-
cya

cya Ottona Ceſarza. Y teraz ci modą teraznieyſzego wieku, miedzy inſzemi dwudzieſtą y czterema częściami, widzieć w herbie Kroleſtwa Czeſkiego, Orła w Koronie, ale czerwony w ſrebrnym polu.

Naſzym zaś doſtał ſię biały, y od tego czaſu za właſny przyięto go zaſzczyt. Y pewnie zwycięſtwo to tak ſławne, z Rymſkiey porazki wynieſione, nie inſzych Sarmatow tylko Przodkow naſzych dziełem było. Każdy to chętnie przyzna, kto przeczyta u Długoſza Kromera, Wapowſkiego, Bielſkiego, iako Lech pierwſzy, między rzekami Wiſłą, Elbą, y Wiſurgiem, albo Wiſſerą, aż do morza Baltyckiego, rozwlekłe wſzytkie krainy poſiadł, y ſzeroko Pańſtwa ſwego rozciągnął granice. O czym y Krantz: in Vandal: Saxo in Dania l. 8 namieniaią: Brzemię, á z Niemiecka Bremen miaſto fundował, luboć wielka część potomkowie to iego utracili. A ponieważ przyście Lecha w te tu kraie, dopiero na rok Pański 550. kładą Hiſtorycy naſi, á ta batalia kilka ſet lat przedtym opiſana, dla tego trzebaby mowić, że Lech pierwſzy iuż ten herb u ſwoich Sarmatow dobrze zagoſzczony zaſtał, y ſam go na ſiebie y na Sukceſſorow ſwoich przyiął.

Te tedy w tey materyi ſą u Authorow roznice. Mnie luboć z przytoczonych racyi, oſtatnie zdanie widzi ſię bydź naypodobnieyſze do prawdy, przecięſz powadze inſzych Hiſtorykow naſzych dawnieyſzych, nie myślę naymniey ſwoią decyzyą ubliżać. To tylko przydaię, że Piaſecki folio 55. tenże początek herbu Koronnego wywodzi, od Klęſki Waryuſza przerzeczoney, lubo w opiſaniu iey trochę ma coś odmiennego, Hiſtorya Poſſelii Polon: Pruthen: y innych wielu in mſ. Z tym wſzytkim nie wſzyſcy, á przynamniey nie zawſze Monarchowie Polſcy, Orła tym kſztałtem, iako ſię mowiło zażywali, bo na liście danym Miaſtu Krakowſkiemu w roku 1306. od Władyſława Łokietka Xiążęcia Krakowſkiego, Sieradzkiego, Łęczyckiego y Kuiawſkiego, widziałem pieczęć, na ktorey poł Orła, y poł Lwa ſpoionych barkami do ſiebie, y iedna Korona obudwu głowy ukoronowane. Ludwik takze Krol Polſki y Węgierſki, temuż Miaſtu przywiley dał z taką pieczęcia. Oſoba Krolewſka na Tronie ſiedzi, w Koronie na głowie, w prawey ręce berło, w lewey iabłko z krzyżem trzyma, na prawym boku tey Oſoby tryanguł, po ktorym trzy trakty, albo linie, na lewym, takieyże formy tarcza, na ktorey dwa Krzyże, ieden nad drugim z ſobą połączone.

Grzegorz Vigilantius Samboritanus, ſławny ſwego wieku Poeta, o Polſkim Orle napiſał. Hæc avis eſt avium, totum Regina per Orbem, Regum ſunt Reges, terra Polona, tui. Y ſłuſznie, bo Polſka naſza ile w tey, w ktorey teraz ieſt circumferencyi, pięć w ſobie Kroleſtw zamyka, to ieſt Polſkie, Litewſkie, o czym y ia niżey. Halickie we Lwie, Danielu, Krolach Halickich, ba y Kolomannie. Pruſkie zdawna: y teraz świeżo, y Zmudzkie: o czym Koiał: Stryikow: Kładę tu teraz komput wſzytkich Monarchow, y Krolow Polſkich według komputu lat od poſpolitego piora y zgodnieyſzego Hiſtorykow naſzych, mowić ſię zaś o każdym z nich obſzerniey gdzieindziey. będzie.

Monar-

Monarchowie y Krolowie Polscy.

1. Lech pierwszy Monarcha w roku Pańskim 550, po nim potomstwo iego panowało blisko lat 150.
2. Visimir ostatni potomek Lecha roku 690, według inszych 700. Dwunastu Woiewodow koło roku 698, według inszych 710.
3. Cracus umarł 730, według inszych 750.
4. Lech II. z Państwa wyzuty 731, według inszych 751.
5. Vanda Corka Krakusa w Wiśle się utopiła 732, według inszych 752. Dwunastu Woiewodow do roku 750, według inszych 760.
6. Leszek I. abo Przemyśl umarł 780. według inszych 804.
7. Leszek II. umarł 800, według inszych 810.
8. Leszek III. roku 806, według inszych 815.
9. Popiel I. roku 814, według inszych 821.
10. Popiel II. zginął od myszy roku 830, według inszych 840.
11. Piast obrany roku 842, umarł roku 861, według inszych 895.
12. Ziemowit umarł 892, według inszych 902.
13. Leszek IV. umarł 913, według inszych 921.
14. Ziemomyśl umarł 962, według inszych 964.
15. Miecysław I. Chrześcianin umarł roku 999, leży w Poznaniu.
16. Bolesław Chrabry pierwszy Krol Polski w Gnieźnie Koronow: 1001. umarł 1025, leży w Poznaniu.
17. Miecysław II. w Gnieznie Koronow: 1025, umarł 1034, leży w Pozn:
18. Kazimierz Mnich w Gnieznie Koronowan 1041, umarł 1058, leży w Poznaniu.
19. Bolesław II. Smiały w Gnieznie Koronow: 1059, uszedł 1082, leży w Karynthii w Klasztorze Ossyackim.
20. Władysław Herman Xiążę Polskie umarł 1102, leży w Płocku.
21. Bolesław III. Krywousty umarł 1139, leży w Płocku.
22. Władysław wyzuty z Państwa 1146, panował lat 7. umarł 1159, leży w Haldenburdze.
23. Bolesław IV. Kędzierzawy umarł 1173, leży w Krakowie.
24. Miecysław stary wyzuty z Państwa 1177, panował lat 4.
25. Kazimierz II. sprawiedliwy umarł. 1194, leży w Krakowie.
26. Miecysław stary powtore, umarł 1202, leży w Kaliszu.
27. Władysław Laskonogi wyzuty z Państwa 1206.
28. Leszek V. Biały zabity 1227, leży w Krakowie.
29. Bolesław V. Wstydliwy, umarł 1279, leży w Krakowie.
30. Leszek IV. Czarny, umarł 1289, leży w Krakowie.
31. Przemyśl Koron: w Gnieznie 1295, zabity 1296, leży w Poznaniu.
32. Władysław Łokietek wyzuty 1300.
33. Wacław Krol Czeski, na Polskie w Gnieznie Koron: 1300. umarł 1305, leży w Pradze.
34. Władysław I. Łokietek powtore, Koron: w Krakowie 1320. umarł 1333, leży w Krakowie.
35. Kazimierz III. Wielki, Koron: w Krakowie 1333, umarł 1370, leży w Krakowie.

Ludwik

36. Ludwik oraz y Krol Węgierski Koron: w Krakowie 1370, umarł 1382, leży w Węgrzech.
37. Władysław II. Jagiełło Xiążę Litewskie Koron: 1386, umarł 1434, leży w Krakowie.
38. Władysław III. oraz y Krol Węgierski zginął pod Warną 1444, żył lat 20.
39. Kazimierz IV. umarł 1492, panował lat 45. leży w Krakowie.
40. Jan Albrycht umarł 1501, panował lat 8. leży w Krakowie.
41. Alexander umarł 1506, panował lat 5. leży w Wilnie.
42. Zygmunt I. umarł 1548. panował lat 41. leży w Krakowie.
43. Zygmunt August umarł 1572, panował lat 25. leży w Krakowie.
44. Henryk Walezy Xiążę Andegaweńskie herbu trzy Lilie, Koron: 1574, ustąpił tegoż roku.
45. Stefan Batory, Xiążę Siedmiogrodzkie, herbu trzy Zęby, Koron: 1576, umarł 1586. leży w Krakowie.
46. Zygmunt III. Krol Szwedzki herbu Snopek, koron: 1588, umarł 1632, leży w Krakowie.
47. Władysław IV, herbu Snopek, obrany 1632, koron: 1633, umarł 1648, leży w Krakowie.
48. Jan Kazimierz, herbu Snopek, obrany 1648, koron: 1649, abdykował 1668, umarł 1672, leży w Krakowie.
49. Michał Xiążę Wiśniowieckie, herb swoy własny, obrany, y koron: 1669, umarł 1673, leży w Krakowie.
50. Jan III. Sobieski, herbu Janina, obrany 1674, koron: 1676, umarł 1696, złożony w Warszawie.
51. August II. Xiążę Saskie, obrany y koronowany 1697.

Więceyci w prawdzie Panow swoich liczyła Polska Władysławow, iako się tu pokazało, ale ci co pod Xiążęcym tylko tytułem rzadzili w tey Oyczyznie, nie poszli w komput Władysławow, aż dopiero Władysław Łokietek, że Krolem był, rachuie się Władysławem pierwszym, Władysław Jagełło, Władysławem drugim, y tak daley.

Herb W. Xięstwa Litewskiego.

MAż zbroyny w szyszaku (Petrasancta przydaie srebrny) na białym koniu, do biegu niby zapędzonym, siodło na nim y czaprak czerwony, aż do kopyt końskich rozwlekły, z troiaką złotą frandzlą, w polu także czerwonym; w prawey ręce miecz goły wyniesiony w gorę, iakby do cięcia trzyma; w lewey zaś, czyli raczey na barku iego, Tarcza, ze dwiema Krzyżami złotemi w ieden spoionemi. Papr: Gniazdo: f. 1136. Tenże o Herb: f. 590. Okol: t. 2. f. 442. y tom: 1. f. 539. M: S. P. Rutka. Bielski. Żeby ktore Państwo, albo Familia w Europie, podobnego iezdzca w herbie zażywać miała, nigdzie nie czytam, tylko

ko Petraſancta c. 66. o Hrabiach S. Jerzego w Inſubryi namienia. Stryikowſki też o dawnych Sarmatach twierdzi, że gdy Attilę Krola Hunnow, wezwani od Frankow na pomoc, pod Katalaunią zbili, na pamiątkę tego zwycięſtwa, dwoch męzow na koniach rozpędzonych, z gołymi mieczami, na Tarczach ſwoich zwykli byli noſić y malować. Chronić: Lithv: l. 4. f. 108.

Pierwſze Xiazęta Litewſkie, ile Potomkowie Palemonowi, Kolumny w ſwym herbie za zaſzczyt noſili, ale gdy Kiernus Wielkie Xiażę Litewſkie, z iedynaczką Corką ſwoią Poiatą, z Zywibundem Dorſzprungowiczem dożywotnie zmowioną, Xięſtwo Litewſkie w poſágu oddał, Zywibund do kolumn dawnych, Oyczyſty Dorſzprungow Centaura kleynot przydał. Aż potym Narymund Syn Goligina Wielkie

kie Xiażę Litewſkie, gdy bez potomny z tego świata ſchodził, zwoławſzy poddanych ſwoich, á napominaiac ich, aby zgodnie, męża walecznego ſobie za Pana obráli, ktoryby oſierociałego po ſobie Państwa, męſtwem y odwagą bronił: na pamiątkę tego, ten im znak Rycerſki, na choragwiach noſić kazał, y całemu za zaſzczyt Państwu ſwemu oddał. Krzyże potym na tarczy do tegoż kleynotu przydane, już za czaſu, kiedy ſię w Litwie Chrześciańſka wiara krzewiła, á to z okazyi pobitych od nich Krzyżakow y odyſkanych prowincyi. Prawdać że Okolſki ten Krzyżow addytament, Mendogowi Krolowi Litewſkiemu przypiſuie, iakby gdy Chrześcianinem zmyślił ſię, y koronę w tę wiarę od Innocentego Papieża otrzymał, razem z nia od niegoż y od Ferdynanda Ceſarza Krzyże mu przydane były: ná co przywodzi Strykowſkiego, ale tego nigdzie w Strykowſkim nie znaydzieſz. Tenże Okolſki to, co ſię o początkach tego herbu piſało o Nárymundzie, on to Laurałowi Synowi Troidena przyznaie, ia trzymam z Stryikowſkim, Koiałowiczem, y z godnym wſzytkich Dzieiopiſow piorem.

Zowie ſię ten Herb Pogonia, podobno od konia, niby w pogoń zaciekłego. Okolſki nowy mu tytuł wymyślił Kieyſtucz, bom ſię go w żadnym innym Authorze doczytać nie mogł. Ja tu z Stryikowſkiego y Koiałowicza, kładę według ich komputu, wſzytkich Xiażat Litewſkich, aż do Zygmunta Auguſta, za ktorego oſtatnia Unia z Korona tegoż Xięſtwa ſtaneła, tak że od tych czas Polſcy Koronaci, oraz y Wielkim Xięſtwem rzadzili, y rzadza. O każdym zaś z nich w ſzczegulności mowić ſię będzie na ſwym mieyſcu.

Uważałem też na wielu mieyſcach, że po herbach tak Koronnym, iako y W. X. Lit: naypierwſza kiedyś kładli Przodkowie naſi choragiew, na ktorey ſmoka figurę, dziecię pożeraiacego widziałem nie rozumiem, żeby to Polacy na pamiatkę herbu Bony niegdy Krolowy Polſkiey czynili, bo ta tylko imieniem była Bona; raczey rozumiałbym, że to na pamiątkę ſię działo, że Longobardowie z tych tu kraiow wyſzli, ktorzy takiego ſmoka w herbie używali.

Xiazęta Litewskie.

1 Littalaon koło roku Pańſkiego 366.
2 Weydewut koło roku 367.
3 Littalaon młodſzy koło roku 373.
4 Palemon, albo Publius Libo herbu Kolumny po roku 929.
5. Borcus Palemona Syn.
6 Kunas Syn Palemonow.
7 Spera Syn Palemonow.
8 Kiernus Syn Kunaſa koło roku 1040.
9 Zywibund z linii Dorſzprunga Xiazęcia Dziewałtowſkiego koło roku 1200. herbu Centaurus.
10 Kukowoytys Syn Zywibunda koło roku 1221.
11 Utenes Syn Kukowoytyſa koło roku 1227.

 12 Ryn-

12 Ryngold potomek Palemona herbu Kolumny koło roku 1235.
13 Mendog albo Mendolph Syn Ryngolda obrany na to Xięstwo 1240 Koronowany 1253.
14 Troynat koło roku 1264.
15 Woysielk koło roku 1265.
16 Swintorog Syn Ucienia koło roku 1267, herbu Centaurus.
17 Germund Syn Swintoroga koło roku 1270.
18 Giligin Syn Swintoroga w roku 1275.
19 Romund Syn Giligina w roku 1286.
20 Trab Syn Swintoroga w roku 1270.
21 Narimund Syn Romunda w roku 1281.
22 Troiden Syn Romunda w roku 1282.
23 Rimund albo Lauras Syn Troidena obrany 1283, ustąpił do Klasztor:
24 Vitenes herbu Kolumny potomek Prospera Cesarina obrany 1283 umarł 1315.
25 Gedymin Syn Vitenesa obrany 1315, zabity 1328.
26 Jawnuta Syn Gedymina w roku 1329, obrany, ale wyzuty.
27 Olgerd Syn Gedymina obrany 1330, umarł 1381.
28 Jagełło Syn Olgerda wstąpił 1381, ale od Kieystuda wyzuty.
29 Kieystud Syn Gedymina, zabity w roku 1382.
30 Jagiełło powtore, wstąpił 1382, na Krolestwo Polskie obrany 1386.
31 Kazimierz I. Skiergełło, wstąpił, 1387, wyzuty 1392.
32 Alexander Witold wstąpił 1397, umarł 1430.
33 Bolesław Swidrygiełło, wstąpił 1430, umarł 1432.
34 Zygmunt Pierwszy Woydat wstąpił 1432, zabity 1440.
35 Kazimierz II. Syn Jagełła Krola wstąpił 1440, Krolem Polskim obrany 1447, umarł 1492.
36 Alexander II. obrany 1492, na Krolestwo Polskie 1501, umarł 1506.
37 Zygmunt II. obrany 1506, na Krolestwo Polskie 1507, umarł 1548.
38 Zygmunt III. August obrany 1530. na Krolestwo Polskie tegoż roku, umarł 1572.

Od tychże Wielkich Xiażąt Litewskich rozrodzone potomstwo, wielom Xiażęcym Familiom początkiem było; z ktorych iedne ieszcze y po dziś dzień, w naywyższych w tey Oyczyznie krzesłach, cnot swoich lustra, dzień pospolitemu dobru niecą; wszakże niektore z nich, insze sobie znaki Rycerskie, za Oyczyste kleynoty poprzybierali: iako to Xiażęta Wiśniowieckie, Zbaraskie, Rożyńskie, &c. Drugie zaś ieszcze się y teraz, tąż Pogonia, z Przodkow swoich razem ze krwią wziętą, zaszczycaią. Są zaś te: X. Czartoryiskie, X. Kopylskie, X. Koreckie, X. Koryatowiczowie, X. Koszyrskie, X. Kowelskie, X Sanguszkowie, X. Słuckie, X. Zasławskie w Litwie, luboć niektore z nich iuż dawno zeszły: o czym na swym mieyscu.

Kardy-

Kardynałowie Polscy.

Zkad y kiedy, w Kościele Rzymskim ta godność urosła, iakó się potym w gorę przez rożne fawory od Papieżow nadane wzbiła, odsyłam do authorow, ktorzy tę materyą traktowali. Mnie dosyć na tym będzie, przytoczyć tu, ktorzy y kiedy z Polskiego Narodu, tą preeminencyą w Kościele Bożym iaśnieli.

1 Matheusz Biskup Wormacyenski umarł 1410, Kard: S. Cyryaka.
2 Alexander Xiaże Mazowieckie Biskup Trydentski Patryarcha Aquileyski Kardynał S. Lauren: in Damaso 1442.
3 Zbigniew Oleśnicki herbu Dębno Biskup Krakowski, Kardynał S. Priscæ, umarł 1455.
4 Izydor Metropolita Kijowski, umarł 1463, Kardynał SS. Petri & Marcellini.
5 Fryderyk Krolewic Arcybiskup Gnieznieński, Kard: SS. Sergii & Bachi umarł 1503. herbu Pogonia.
6 Stanisław Hosius, Biskup Warminski, herb swoy, Kard: S. Mariæ trans Tyberim umarł 1579.
7 Jędrzey Batory, herbu trzy Zęby, Biskup Warminski, Kard: S. Angeli, zabity 1599.
8 Jerzy Radziwił, herbu Traby, Biskup Krakowski, Kardynał S. Sixti, umarł 1600.
9 Bernard Maciejowski, herbu Ciołek, Arcybiskup Gnieźnienski, Kard: S. Joan: ant: portam Latin: um: 1608.
10 Jan Albrycht Krolewic, herbu Snopek, Biskup Krakowski, umarł 1634, Kardynał.
11 Jan Kazimierz Krolewic, herbu Snopek, obrany Krolem Polskim 1648. Kardynał.
12 Jan Kazimierz Donhoff herb swoy własny, Biskup Cesenacki, Kard: S. Joan: ant: portam Latin: umarł 1697.
13 Michał Radzieiowski, herbu Junosza, Arcybiskup Gnieznieński, Kard: S. Praxedis, umarł 1707.

Do tegoż komputu Purpuratow Rzymskich, pociągaią niektorzy Wincentego Kota, herbu Doliwá Arcybiskupa Gnieznieńskiego zmarłego w roku 1448, Mikołaia także Lasockiego herbu Dolęga, na ten czas Dziekana Krakowskiego, á potym Biskupa Kujawskiego, zmarłego w roku 1450, tylko że od Felixa Antypapy kapelusz wzięli, iako ciż sami Authorowie twierdza, ktory za pokoiem do Kościoła Rzymskiego zá Mikołaia Papieza wroconym, y oni dobrowolnie oddali, dla tego się w tym regestrze opuszczáia. Paproc: o herbach fol: 178. o Wincentym pisze, że lubo się na listach Kardynałem pisał; przecięż Kardynalskiego kapelusza nie zażywał; dla niesnasek ktore w ten czas Kościoł prawowierny rozrywały. A do tego Ciaconius, wszytkich,

 tak

tak od Eugeniusza, iako y Felixa Antypapow, licząc, kreowanych Kardynałow, o Lałockim żadney wzmianki nie uczynił, zda się tedy rzecz podeyrzana: chyba, żeby go mniey wiadomy Author opuścił, iako wielom inszym uczynił, co mu zadaie Balbinus, y Spondanus w roku 1226, num: 4. Annal: Eccl: W tenże regestr inni kładą, Eneasza Silwiusza, Kardynała y Biskupa Warmińskiego, á potym Papieża pod imieniem Piusa Wtorego, ale że się w Polszcze naszey nie rodził, y owszem ani do possessyi Biskupstwa Warminskiego był przypuszczony, dla tego y tego miiam.

A ponieważ o niektorych z tych Kardynałow, mowić mieysca nie będzie; dla tego, tu ich krotko zebrane dzieła położę.

Matheusz rodem Polak z Krakowa, co wszyscy o nim Authorowie, ktorych niżey czytać będziesz, przyznaią; y nadgrobek marmurowy w samym srzodku Choru, Kościoła Kathedralnego Wormacyenskiego położony, świadczy; lubo tak herbu, iako y Familii iego zamilczał. Mąż przedziwnego poięcia, y obszerney pamięci; ktora, tak prawie wszytkich nauk skrytości przeniknął, że wieku swego, y Philozoph, y Theolog, y Kaznodzieia, między przednieyszemi ieden słynął. W Oyczyznie naprzod, pierwiastki szkolnych prac założył, w Praskiey potym Akademii, Doktorem zostawszy, za zgodnym wszytkich konsensem, Rektorem przez nie mały czas, tąż Akademią rządził; tenże go sam honor, y w Paryskiey potkał; kędy z wielkim plauzem, z niemnieyszym pożytkiem, do naciśnionego do siebie auditora, pismo Swięte tłumaczył, iakoż wiele Xiąg, iego dowcipu y pracy, czytać po rożnych Authorach: á naprzod pisał in Magistrum sententiarum, 2. Tractatum de Contractibus. 3. De Prædestinatione, & quod Deus omnia bene fecerit, pod tytułem Rationale Divinorum Operum libri 7. 4. De celebratione Missæ ad Episcopum Varmiensem. 5. De amore Divino. 6. De Officio Antistitum. 7. Commentaria in Cantica Canticorum. 8. In Ecclesiasten. 9. In D. Mathæi Evangelium. 10. In Epistolam Pauli ad Romanos: y inszych wiele, ktore przedtym w Frankentaleńskim Klasztorze, na sławę iego imienia chowano; ale iuż temi czasy, we Francyi drukiem na świat wydane. W roku 1373, w Rzymie będąc, przed Grzegorzem XI. w Konsystorzu, za S. Brygitta świeżo w tymże roku zmarła, wymownie perorował, żeby ia była Stolica Apostolska, w regestr Swiętych Pańskich wpisała. Gdy zaś Rupert Cesarz, wielkie w nim przymioty Boskie zważył, na rożne go y przytrudnieysze funkcye narazał; iako to, w roku 1402, do Tamerlanesa Tatarskiego Monarchy; żeby był imieniem iego, na Baiazeta Tyranna Tureckiego, ligę z nim ugruntował, czego szczęśliwie dokazał, regalizowany od Tamerlanesa, ale y Rupert, w nadgrodę fatygi iego, gdy go dla wysokiey umieiętności, ktorą z nienadweręzoną życia pobożnością był połączył, osierociała po Pasterzu swoim, Wormacyeńska Kapituła, Biskupem obrała; siła mu faworem swoim, y powagą, do odebrania tey Infuły dopomogł w roku 1405: nad to, swoim go naywyższym Pieczętarzem uczynił. Z temi tytułami, do Grzegorza XII. go wyprawił; tąż dzielnością y gładkością wymowy, interessa Cesarskie ułacnił, ktora przed

trzema

trzema laty, temuż Rupertowi, Koronę Cesarską wyiednał. Przypadł w ten czas do serca Grzegorzowi Matheusz; dla tego, Kapelusz mu Kardynalski, na głowę włożył, z tytułem S. Cyryaka. Pierwszy, ile mogę wiedzieć, z Polakow Kardynał. Tak Purpurą przyodzianego, za pozwoleniem Cesarskim; cum titulo Legati, do Czech wysłał, na poskromienie Hussytow, wzmagaiacych się w tym Krolestwie: Biskupstwo Wormacyenskie, za iego staraniem, do pokoiu przyszło. Duchowieństwo, ktore z tamtąd wyszło, za niego się wrociło. Nie długo mu się iednak, ta preeminencya w Kościele Bożym, cieszyć dostało, umarł 1410, 5. Martii, w Wormacyi pochowany.

Pisali o nim Długosz: t. 2. Trithem: in Catal: script: Eccles: Bernar: Mallincrotius, Gordon Chronol: 1373, Genebrardus, Balbinus epitome Rer: Bohem: l. 4. c. 1. f. 345. Theophil: Raynaudus t. 8. Possevinus Bibliotheca Selecta lib. 3. cap. 15. Spondan: Claudius, Robertus in Gallia Christ: Gaspar Bruschius. Panvinius de Roman: Pontificibus. Ciaconius in vita: Munsterus fol: 478. Ughellius in additam: Einsengrenius &c.

Izzydor (ktoremu iedni Oyczyznę naznaczaią Grecyą, drudzy Bulgaryą, inni Ruskie nasze kraie; iakoż, ták go pospolicie zwano, Isidorus Ruthenus; ia iednak, że go między Polakami kładę, choćbym tego fundamentu nie miał, dosyćby mi na tym było, co iest bez kontrowersyi, że był Metropolitą całey Rusi:) na koncylium Florentskim wsławiony, kędy za Dorotheusza Patryarchę Antyocheńskiego, iako iego ablegat, zasiadał: tamże po skończeniu Synodu, od Eugeniusza Papieża, z Bessaryonem Niceńskim Arcybiskupem, między Purpuratow Rzymskich policzony, z tytułem SS. Piotra y Marcellina. Jak siła zaś, wielki ten Theolog u Grekow, to biegłością w Piśmie Swiętym, to OO. Swiętych przywodzeniem, to wymową, tak w Greckim, iako y w Łacinskim ięzykach, wyborną; ktorą prędki dowcip, y pamięć wielka zdobiły, do Unii, między Wschodnim y Zachodnim Kościołem pracował, szeroko opisały Acta Concilii: ia tylko namienię, iako ią w tych tu kraiach naszych gruntował. Z roskazu tedy Papieskiego, na Ruś się wracaiac, tak z Apostolskiemi, iako y Cesarza Konstantynopolitańskiego listami, w Sączu miasteczku stanął w roku 1440; kędy od Zbigniewa Biskupa Krakowskiego ludzko przyięty, nie tylko w Sączu, ale y w Krakowskiey Katedrze, Słowiańskim obrzadkiem celebrował, na Ruś potym, Polskiey Koronie podległą, zemknąwszy się, snadno Swiętą iedność we wszytkich w Polszcze Władykow wmowił: czego dowodem są Xięgi Cerkiewne w Wileńskim SS. Troycy Manasterze. Wspomina też Unią, tu do nas wprowadzoną Władysław Krol Polski, y Węgierski w swoim liście, danym w Budzie 1443, w ktorym wiele Przywileiow Ruskiemu Kościołowi, dla teyże samey Unii przyiętey, pozwala; z tą kondycyą, ieżeliby w niey nieodmiennie dostawali: iakoż trwała długo w Polszcze nie przełamana; bo po Izydorze Grzegorz koło roku 1453, Misael 1474, Szymon 1477, Jan Hessna 1482, Makary 1490, Jozeph Sołtan do roku 1516, Metropolitowie Kijowscy, umowioną na Zborze Florenckim zinnemi swemi Suffraganami, utrzymywali; luboć się potym poniekąd rwać poczęła. Nie poszły tym szczęściem rzeczy Izydorowi w Moskwie, ktorym w Polszcze; bo gdy tam

tęż

tęż Unią szczepić począł, od Bazylego Wasilewicza Wielkiego Xiążęcia Moskiewskiego do więzienia wtrącony, ze wszytkiego złupiony, ledwo życie ucieczką salwował: przydaią niektorzy, że iuż stos na spalenie iego układano. Do Rzymu się udał, kędy kilka miesięcy przemięszkawszy, od tegoż Eugeniusza Papieża, do Cesarza Konstantynopolitańskiego wysłany, Legatus à latere; żeby zgody y przymierza w Florencyi uczynionych, docierał. Co tedy rozumiał naylepszych szrzodkow do tego, zażywał Izydor, ale upor y przewrotność Grekow, wszytkie iego Apostolskie zabiegi oszukała: przecięż nie ustawał w swoim przedsięwzięciu, mąż pobożny. Aż też Bog, chcąc ukarać zawziętość Grecką, na zgubę ich, Mahometa II. sprowadził. Obległ ten Tyran miasto Konstantynopol, á w nim Izydora, kędy ten przezacny Purpurat, do mężnego serca y odporu, przez wszytek czas oblężenia, iako mogł, wszytkich pobudzał: átoli, gdy opłakanym nieszczęściem iuż iuż Turcy, mury mieyskie opanowali, do miasta wpadać mieli; Izydor, chcąc się od Tureckiey szabli y oczywistey zguby uchronić, w stroy Kardynalski trupa ktoregoś ustroiwszy, prostego człowieka szaty na siebie wziąwszy, między inszym tłumem ludzi, z miasta uszedł, wprawdzieć dogoniony od Turkow y w niewolą był wzięty, atoli dla odmiany stroiu y ostrzyżoney brody nie poznany, ile że w Kardynalskiey iego Purpurze znaleziony trup, y suspicyi naymnieyszey, o życiu Izydora nieprzyiacielowi nie uczynił, ktoremu zaraz głowę ucięto, y na kopii zatkniętą, po mieście obwodzono; wołaiąc: to iest głowa Kardynała Ruskiego. Tak tedy utaiony, y za prostego człowieka poczytany, snadniey potym, za 300 asprow, y życie, y wolność sobie kupiwszy, do Rzymu pospieszył. Tam od Mikołaia V. Papieża mile przyięty, gdy w krotce Metropolią Kijowską na Grzegorza spuścił, wziął iako świadczy Raynaudus Patryarchią Konstantynopolitańską, nad to zlekka w nadgrodę fatyg iego, troiemu Biskupstw Stolica Apostolska konferowała, Sabineńskie, Corphieńskie, Nikasieńskie. Był w Rzymie, na elekcyi Kallixta y Piusa II. Papiezow. Aż też pracami y laty zwątlony, w dobrey życia świątobliwego opinii, przeniosł się na inszy świat w roku 1463, 27 Kwietnia, w Rzymie u S. Piotra na Watykanie pochowany. Pisał ten mądry Purpurat, 1. De capta Constantinopoli & Nigroponte. 2. Disputationes aliquot Actis Concilii Florentini insertas. 3. Orationes. 4. In Annunciationem, Præsentationem, Assumptionem, & Nativitatem B. M. Virginis: ktore Łacinskim stylem przetłumaczone od Matheusza Caryophila Biskupa Kreteńskiego. Zwano go Facundꝰ Græcorum Doctor, & gentis decus: Koncilium Florentskie tak podpisał. Isidorus Metropolita Kijoviensis, totiusq; Russiæ, & locum tenens Apostolicæ Sedis SSmi Patriarchæ Domini Dorothei, satis habens subscripsi. A na Sessyi 25, gdy o pochodzeniu Ducha S. y od Syna swoię sentencyą dawał, tak ią zamknął. Dicimus Spiritûs Sancti Processionem, Filio quoq; tribui, non solum à Patribus Occidentalibus, sed etiam Orientalibus. Quapropter æquum est, ut Sanctos nostros sequentes, cum Romana Ecclesia conjungamur.

Pisali o nim Henricus Spondanus in Annal: Eccles: Æneas, Sylviꝰ in Commentariis. Contelorius in elencho Card: Chronicon magnum

gnum Belgicum, Victorellus in additam: ad Ciacon: Ughellius in Italia Sacra. Nomenclator Cardinalium. Paulus Cortesius de Cardinal: Długoss: 1440. Bzovius in Annal: Bembus Wzywanie Narodu Ruskiego. P. Rutka Goliat. Leo Kreusa Obrona iedności.

Gnieznienskie Arcybiskupstwo.

WSzyscy się nasi Historycy na to zgadzaią, że z pierwiastkami, wiary Katolickiey Rzymskiey w tym Państwie, w roku 966, za Mieczysława Pierwszego z Polskich Monarchow Chrześcianina, dwie razem Metropolie stanęły, to iest Gnieznieńska, y Krakowska; ktore potym, Egidius Kardynał y Biskup Tuskulański, Legatus à latere Jana XIII, imieniem iego potwierdził: to pisze Kadłubek f. 127, Długosz t. 1. l. 2. Cromer l. 3. Miechov: l. 2. Bielski f. 50. Neugeb: Herburt, Stryikow: Gvagnin Orichov: in Chim: Damal: in Gnesn: Starow: in Cracov:

Atoli Ditmarus, dopiero bydź mieni postanowione Arcybiskupstwo Gnieznieńskie od Ottona Cesarza; w ten czas gdy po śmierci S. Woyciecha, tego S. Męczennika grob nawiedzał; y przydaie, że za tą okazyą, Kadina (miał mowić Radzyna, czyli Gaudencyusza) brata S. Woyciecha, na tey Kathedrze osadził, ktorego Metropolii, poddał Suffraganow, Reinberna Kolsberskiego, Poppona Krakuskiego, (chciał rzec Krakowskiego) Jana Wioteślańskiego (podobno Włocławskiego) Biskupow: ale Poznański Infułat Vernerus, poddać się z drugiemi nie chciał, raczey sobie obieraiąc, podlegać Arcybiskupom Magdeburskim, to Ditmarus. Zbiia go Baronius in Annal: Eccl: z tey racyi, że Ottonowi Cesarzowi erekcya Arcybiskupstwa przywłaszcza: jurisdykcya albowiem duchowna, pod dyspozycyą Swieckich Monarchow nie podpada. Po Baroniuszu, Stanisław Łubieński Biskup Płocki, in Vitis Episcop: Płoc: o Marcyaliuszu pisząc, Ditmarowi, y ztąd błąd iego pokazuie, że nam po rożnych Katedrach, tych Biskupow podrzuca, ktorzy nigdy na tych Biskupstwach nie prezydowali: Ale ani Kolsberscy, ani Włocławscy ieszcze się na ten czas Infułaci nie zwali, iako niżey obaczysz.

Ale też y Baroniusza zdanie, utrzymać się nie może; dochodzi on z Listu Grzegorza VII, że dopiero w roku 1084 Metropolitańska Godność w Polszcze y Gnieznie swoy początek wzięła. Iest ten list Papieski L. 2. Epist: 73. kładzie excerpt iego, Bzovius in notis, przy życiu S. Woyciecha od Silwestra Papieża napisanym, y Łubieński in Vitis Episc: Płoc: w te słowa. Illud nobis primò attendendum est, quòd Episcopi terræ vestræ, non habentes certum Metropolitanæ Sedis locum, nec sub aliquo positi magisterio, huc atq; illuc, pro sua ordinatione vagantes, ultra regulas & Decreta Sanctorum Patrum, liberi sunt & absoluti. Pro his igitur &c. &c. Ten iednak list, y owszem po nas iest: bo nie mowi Grzegorz, że nullum, żadnego nie było Arcybiskupa, ale tylko że certum nie miał suæ Sedis locum. Oczywisty zaś dowod, przeciw Baroniuszowi, iest list Benedykta IX, dany w roku 1046, ktory pod tymże rokiem wypisał Długosz y Paproc: o herbach f. 698.

f. 698, z Baſzkona Kuſtoſza Poznańskiego, w te ſłowa. Pro reverentia Beati Petri Principis Apoſtolorum, ſub cujus velamento, te ſtaturum conſtituiſti, (piſze to do Aarona inſtytuiąc go Arcybiskupem Krakowſkim) & pro amore Regis Poloniæ Caroli, aliàs Caſimiri Domini veſtri, ejusq; conjugis Mariæ, eorumq; filii Boleſlai, & pro honore totius Regni Poloniæ, ſtatuimus, ſtabilimus, dicamns, & benedicimus in perpetuum, in Eccleſia & civitate Cracovienſi, eſſe Archiepiſcopatū & Metropolim, cui ſubjicimus omnes omnium Epiſcopatuum, qui in toto Regno Poloniæ ſunt, Parochias, ut Archiepiſcopali more, præſideat univerſis. Tibi quoq; & Succeſſoribus tuis, Pallium de corpore B. Petri ſumptum, concedimus &c.

Z tego iednak liſtu Benedykta wnoſza Baſzko (co y Kromer namienia, Anonymus quidam vetuſtus rerum Polonicarum annotator veriùs, quàm ſcriptor) Paprocki, (na co też przywodzi katalog iakiś) Pariſius y inni, że Katedra Krakowſka, zaraz z poczatkow ſwoich nie miała Metropolitańſkiey prerogatywy u ſiebie, aż iey pierwſzy na ſiebie, y na ſucceſſorow ſwoich, za naleganiem Kazimierza Krola Mnicha, Aaron Biſkup Krakowſki, ile w iednymże z nim kiedyś klaſztorze wychowany, doſtał w roku 1046. Druga, nigdy przedtym w Polſzcze, dwoch Metropolitow razem nie było: bo w liście ſwoim Benedykt, Aarona na Arcybiſkupſtwo wyſadzaiac, mowi: ſubjicimus omnes omnium Epiſcopatuum; qui in toto Regno Poloniæ ſunt Parochias, ut præſideat univerſis. Trzecia, á że niepodobna, żeby tak wiele Biſkupſtw w Polſzcże, przy kwitnącey w tym Kroleſtwie wierze, przez tak długi czas, miały bydź bez ſwego Arcybiſkupa, iako wnoſi Łubieńſki; dla tego, idac za świadectwem, y Polſkich, y obcych Hiſtorykow, nic pewnieyſzego, że z pierwiaſtkow zaraz ſwoich, w Gnieźnie Arcybiskupia godność kwitnęła, z tym wſzytkim znać y z liſtu Grzegorza, że ieſzcze na ten czas nie była na zawſze do tey Katedry przywiązana, kiedy ią potym konferowano Aaronowi Biskupowi Krakowskiemu, z zupełną wſzytkich w Polſzcze Biskupſtw ſubjekcyą: iako mowi liſt Benedykta. Dopiero po śmierci Aarona, gdy ia Lambert Zula Biskup Krakowski utracił, á Gnieznieńſcy Infułaci, do ſwoiey ſię dawney prerogatywy wrocili: gdy między Polskiemi Biskupami, rożne dyfferencye zaſzły; tak, że ſię iedni z nich, ieſzcze do Krakowskiego, drudzy do Gnieznieńskiego iako do ſwego Metropolity, albo ciſz ſami, raz do Gnieznieńskiego, drugi raz do Krakowskiego referowali, Grzegorz Papiez VII, dowiedziawſzy ſię o tym, piſał do Polski, y ſwoim poſłom roskazał, aby Metropolia w Gnieznie, ná potym wiecznemi czaſy ugruntowana, nienaruſzenie ſtała, wſzytkich Polskich Prałatow pod iey prerogatywę poddawſzy, y to to, á nie więcey liſt Grzegorza dowodzi: mowi Bzovius in Notis ad Vitam S. Adalberti à S. Silveſtro ſcriptam.

Do tey Metropolii należą Biskupi, Suffragani ci: Krakowski, Wrocławski na Slasku, Kujawski, Wileński, Poznański, Płocki, Łucki, Zmudzki, Chełmiński, Inflandzki, Smoleński, á przedtym Kaminski, y Lubuski.

Obſzerność Archidyecezyi Gnieznieńskiey, na ſto mil Niemieckich rozciaga ſię, to ieſt od Koniecpola, ktory ieſt na granicy Dyecezyi

cezyi Krakowſkiey, do Podbiedziſk w Wielkiey Polſzcze, mil 58 wzdłuſz; od Kaſzubſkiey ziemi, do Slaſka, więcey niż 50 mil. Woiewodztwa te w ſobie zamyka, Kaliſkie, Sieradzkie, Łęczyckie, Rawſkie, Pomorſka y Kaſzubſką ziemię. Kollegiat Prałatow Swieckich liczy dwanaście; Łęczycką, Łowicką, Kaliſką, Unieiowſką, Kurzelowſka Wieluńſką, Łaſką cum Præpoſitura Infulata, Wolborſką, Gnieźnieńſką S. Jerzego na Zamku, Sieradzką, Chocką cum Præpoſitura Infulata, Kaminſką. Zakonnych Kollegiat Canonicorum Regularium Congregat: Lateran: trzy, to ieſt Kłodawſką, Mſtowſką, Kaliſką. Archidyakonatow rachuie ſiedm Gnieźnieńſki, Łęczycki, Łowicki, Kaliſki, Unieiowſki, Kurzelowſki, Kamińſki. Z tych w Gnieźnieńſkim rachowano Kościołow w roku 1628, dwieście y ieden, w Łęczyckim 106, w Łowickim 50, w Kaliſkim 99, w Unieiowſkim 160, w Kurzelowſkim 112, w Kaminſkim 135: wſzytkich ogołem 863: nie ida zaś w komput ten kościoły, przy ktorych zakonne klauzury ſa oſadzone: poty Damalewicz. Bazylika Gnieźnieńſka, na gorze z dawna Lechowa nazwaney wyſtawiona, pod tytułem Wniebowzięcia P. Maryi, ktorą potym gdy Czechowie ogniem zniſzczyli, Marcin Arcybiſkup w roku 1904, okazalſza wynioſł, y więkſzy chor tegoż Kościoła S. Woyciechowi poświęcił Damal: Jurisdykcya duchowna Arcybiſkupa Gnieznieńſkiego kiedyś na całe Pruſy rozſzerzona, z Przywileiu Innocentego III. Papieża, Henrykowi Kietliczowi danego, poty, pokiby Pruſy, ſwego własnego Paſterza nie miały. O czym Spondan: num: 5, 1207. Bzovius, Raynaudus, Matenes, z liſtu Innocentego, ſetnego dwudzieſtego oſmego.

Naypierwſza to zaś ieſt, y naywyżſza w Oyczyznie naſzey preeminencya: nie tylko dla tego, że Arcybiſkupi Gnieźnienſcy, od pierwſzey ſwoiey inſtytucyi, pierwſzy zawſze honor brali od Krolow, y Monarchow Polſkich w Senacie, y w inſzych okazyach; alę też y dla tego, że każdy z nich, ieſt w Kroleſtwie tym Legatus natus. Ten przywiley, pierwſzy otrzymał Henryk Kietlicz Arcybiſkup Gnieźnienſki od Innocentego III. Papieża, y żeby przed nim w niebytności Legata Papieſkiego krzyż noſzono, luboć iako Raynaudus w roku 1207, num: 3. mowi y Mikołay Ruſzkowſki Opat Paradyſki, y Damalewicz, że to tylko iemu ſamemu ten fawor uczyniono: Legationis zaś natæ munus, Jan Łaſki na Concilium Lateraneńſkim otrzymał na ſiebie, y ſucceſſorow ſwoich w roku 1515. Kromer zaś l. 7. y z niego Olſzewſki Arcybiſkup Gnieźn: u Załuſkiego, że y na naſtępcow Henrykowych ta łaſka przewleczona, twierdzą: ktorey łaſki Jan konfirmacyą uproſił u Leona X. Papieża, ieſt ta Bulla Apoſtolſka w konſtytucyach Prowincyalnych ingroſſowana, od wſzytkich przyięta, y od drugich Papiezow, razem y z Synodami Prowincyalnemi approbowana. Z tey racyi iako piſze Olſzewſki, zawſze potym byli Metropolitani Gnieźnieńſcy w ſpokoyney poſſeſſyi, że przed niemi krzyż noſzono, y przy obecności Nuncyuſza Apoſtolſkiego cum facultatibus à latere, y owſzem y przy Kardynałach, iako to Radziwile, Macieiowſkim, Janie Albrychcie Krolewicu, Janie Kazimierzu. Nawet y przy Krolu, przed Arcybiſkupami tenże krzyż noſzą, aż do oſtatniego Krolewſkiego pokoiu, y w Senacie, y na Seymach walnych. Z tegoż przywileiu, pod niebytność w Polſzcze Nuncyuſza Apoſtolſkiego, Arcybiſkup Gnieźnieńſki de Jure do tey

funkcyi należy. Zteyże prerogatywy, Metropolitani Gnieźnienſcy, Biſkupow Polskich konſekrowali, konfirmowali. Pierwſzy Marcin Szymona herbu Gozdawa, od Collegium Płockiego obranego, potwierdził; po nim inni drugich, nieprzerwanym ſzeregiem aż do Wincentego Kota herbu Doliwa, ktory Pawła Gizyckiego Biskupa Płockiego poświęcił 1439, w Krakowie: po ktorym, naſtępca iego Scibor, za pozwoleniem Piuſa II, iak raz ten zwyczay złamał, iuż potym nigdy do ſwoiey kluby nie przypadł. Olſzowski krom tego, ferowane na rożnych Panow Polskich exkommuniki, jurisdykcya y iey precedencya nad wſzytkiemi, oczywiście oświadczaia.

Jeſt nad to, każdy Arcybiskup Gnieznieński Primas Regni, y W. X. Litewskiego; ktora prerogatywę, według świadectwa Miechowity y Kromera, pierwſzemu Mikołaiowi Trabie Arcybiskupowi Gnieźnieńskiemu, dekretem Zboru Konſtancyeńskiego przyſadzono, w roku 1416, na niego y na iego Succeſſorow. Atoli iednak muſi bydź dawnieyſza, y dla tego; że Długoſz w Hiſtoryi Polskiey p. 2. mowi: Statim in primæva fundatione Archiepiſcopatûs Gneſnenſis, tributum eſt ei à Mieciſlao, ut ſuperior eſſet, & apud illum decus Primatiale conſiſteret. Y ſtatut Kazimierza Wielkiego w roku 1369, dawnieyſzy od Konſtancyeńskiego Concilium, iawnie świadczy fol. 132, Joroſlaus Gneſnenſis Archiepiſcopus Bogoria dictus, auctoritate Metropolica ac Primatiali, viſitans Diæceſim Cracovienſem. Toż ſamo utwierdza, nieprzełamany zwyczay koronowania Krolow Polskich od Arcybiskupow Gnieźnieńskich, kilka ſet lat przed Mikołaiem Traba ugruntowany. Tak mi ſię tedy zda, że ten Mikołay, tylko to konfirmacya dawnego ſwego prawa utrzymał, á nie nowy przywiley; á to z tey racyi, iako Kromer namienił; że on na Konſtancyenskim Concilium zaſiadał, tym czaſem pod niebytność iego, Jan Rżeſzowski Arcybiskup Lwowski, Elzbietę Pilecka, Władyſławowi Jagellonowi Zonę koronował; obawiaiąc ſię tedy, żeby przez to iakiey prejudykaty, y iego, y dalſzym Gnieźnieńskim Infułatom nie uroſło, wyiednał ſobie approbacya dawnych praw Mikołay. Nawet w krotce potym, y na Seymie Piotrkowskim, to ieſt w roku 1451. ſamych Arcybiskupow Gnieźnieńskich przy koronacyi Krolow Polskich zoſtawiono, o czym czytay Przywiley Kazimierza Krola u Przyłuskiego w Statucie f. 22, kładzie go y Olſzewski, y approbacya iego od Zygmunta I. w roku 1512. Z tey władzy ſobie powierzoney, we wſzytkich Prowincyach Polskich prym biorac, y Synody prowincyalne składać, y na nie Arcybiskupa Lwowskiego, z iego Suffraganami wezwać może.

A że oraz Primi Poloniæ Principis titulo gaudet, iakoż tak go w ſwoich przywileiach, Krolowie Polſcy tytułuia, Kazimierz Wielki primum Principem, Władyſław Jagełło Vicarium ſuum, Jan Albracht in Conſiliis Gubernatorem, & Majeſtatis Regiæ authorem; dla tego, pierwſze w Senacie Polskim krzeſło, y pierwſze votum iego. Więc gdy Zbigniew Oleśnicki, kapeluſz wział od Stolicy Apoſtolskiey, będąc Biskupem Krakowskim, chciał precedencya wziąć przed Arcybiskupem Gnieźninskim, ktorey gdy ſobie on ubliżyć nie dał, taka decyzya rzeczy ſię uſpokoiły za Papieska interpozycya; aby Zbigniew prym

miał w Senacie iako Kardynał; ale pierwſze votum, żeby należało do Arcybiskupa; na potym zaś, żeby podobnych rewolucyi nie było, bez konſenſu Krolewskiego y Rzeczypoſpolitey, o purpurę Rzymska ſtarać ſię zakazano. Taki zawſze warunek y ochrona była, Arcybiſkupa Gnieźnieńskiego preeminencyi. Ztąd, gdy Jan Albrycht Krolewic, między Purpuratow Rzymskich był policzony, Konſtytucya koronna w roku 1633 ſtanęła za Władyſława IV. A że dignitatem Cardinalitiam Krolewic IMć Jan Albrycht à Sede Apoſtolica obtinuit, waruiemy że eo nomine, żadney ſobie prerogatywy, wprzod przed Primaſem Regni, przywłaſzczać nie będzie.

Dwor u Arcybiskupow Gnieźnieńskich, na formę Krolewskiego ułożony; bo krom inſzych Officyaliſtow, z koronney uſtawy, zawſze u nich Senator, ieden z Kaſztellanow marſzałkuie cum jure gladij, tak, że ludzi Xiażęcych obwinionych, ani ſądzić, ani karać nikt nie może, etiam in cauſis criminalibus, chyba on ſam. Z laska podnieſiona, na wſzytkich publiczych aktach przodkuie, ktora tylko w ten czas ſpuſzcza, kiedy Marſzałkowie, Koronny y Litewski ſwoie wynioſa: z tym wſzytkim, gdyby na Seymie żadnego Marſzałka nie było, wolnoby mu ſwoią laska drogę torować Majeſtatom Polskim. Bielski lib: 6. Powaga Primaſow koronnych prawami oſtrzeżona, ze ktobykolwiek przy nich albo oręża dobył, albo na kogoſzkolwiek z kontumelia co wymowił, karany był. Do tego ſamym Arcybiskupom Gnieźnieńskim pozwolono, żeby przez Prokuratora ſwego na Trybunałach Koronnych ſię ſądzili, choćby y przyſięgać trzeba.

Podczas niebytności Krolewskiey, ale oſobliwie po ześciu iego, de jure Vice Reiem każdy Arcybiskup Gnieźnieński, dla tego Senat y Rycerſtwo konwokować do niego należy; poſłow expedyować, y przyimować cudzoziemskich, konſilia przyimować, Krola nominować, ogłoſić, obranego od wſzytkich zgodnie koronować; także y Krolowe. Jego powinności ieſt, exorbituiace Majeſtaty, na drogę praw y pobożności kierować, á gdyby zdrowa rada, żadnego nie miała skutku, na publiczna obradę Synow Koronnych zwołać. Przetoż Polſcy Koronaci, obſerwuiac iako Patris Patriæ, każdego Prymaſa godność, gdy do nich z publiczna audyencya wchodzi, w poł pokoiu Krolewſkiego, drogę zachodzic zwykli, á Marſzałkowie Koronni y Litewſcy do oſtatnich pokoiow odprowadzać.

Zadnym Xiażętom, Braci albo Synom Krolewskim, Ducibus także Feudatariis, mieyſca w publicznym poſiedzeniu nie uſtępuie Prymas; wizyty żadnym Ablegatom poſtronnych Panow, choćby naywyżſzych nie odddaie, chyba ſamemu Nuncyuſzowi Papieskiemu, dopieroż żeby im miał mieyſca uſtępować. Kiedyżkolwiek poſpolitym ruſzeniem, Polska ſię na woynę wybiera; Arcybiskup niektorych z Senatu, y z Rycerſtwa przy boku ſwoim dla aſſyſtencyi zoſtawuie, ktorzy Marſzałka Arcybiskupiego ręka ſpiſani, iuż tym ſamym wolni ſa y od expedycyi y od kary na transgreſſorow ferowaney, oſobliwiey iednak do tego faworu należa Łowicki, y Unieiowski Staroſtowie.

Więcey łask y faworow, w rożnych przywileiach od Monarchow Polskich, Prymaſom koronnym nadanych, doczytaſz ſię w

Olszowskim u Załuskiego w tomie pierwszym na końcu: u Damalewicza in Archiepiscopis Gnesnensibus. Z ktorego tu teraz y według iego komputu, szereg wszytkich Arcybiskupow Gnieźnieńskich kładę, od naypierwszego poczawszy. A ponieważ niektorych z nich, drudzy authorowie do inszych herbow y Domow pociągaią, ia o każdym z nich pod herbem iego mowiąc, y tych zdania wyrażę.

Gnieznienscy Arcybiskupi.

1 Willibald Francuz herbu Krucyni pierwszy Arcybiskup Gnieznieński umarł 970.
2 Hatto, czy Harno, herbu kolumna umarł 972.
3 Robert Włoch, herbu Ciołek umarł 996.
4 S. Woyciech herbu Poray zabity 997.
5 Radzyn albo Gaudencyusz, herbu Poray, umarł 1006.
6 Hippolit Ursinus herbu Poray, umarł 1027.
7 Bosuta Polak herbu Wieniawa, umarł 1038.
8 Stefan herbu Pobog, umarł 1059.
9 Piotr, herbu Leszczyc, albo Brog, umarł 1092.
10 Marcin herbu Zabawa, umarł 1118.
11 Jakub z Znina, herbu Znin, umarł 1144.
12 Piotr drugi, herbu Szreniawa, umarł 1152.
13 Jan albo Janik, herbu Gryff, umarł 1167.
14 B. Bogumił, herbu Poray, ustąpiwszy z Arcybiskupstwa na puszczą, umarł 1182.
15 Piotr III. umarł 1184.
16 Zdzisław herbu Kozlarogi, umarł 1199.
17 Henryk Xiążę Bremeńskie, Kietlicz, umarł 1219.
18 Wincenty, herbu Nałecz, umarł 1230.
19 Fulco albo Pełka, herbu Lis, umarł 1258.
20 Jan II. herbu Tarnawa, umarł 1271.
21 Philip, herbu Gozdawa, umarł 1278.
22 Marcin II. herbu Boduła, Zakonu Kaznodzieyskiego, umarł 1279.
23 Włostyborz, herbu Pomian, ustąpił 1281.
24 Henryk II. Bremeńskie Xiażę, Zakonu S. Franciszka, umarł 1283.
25 Jakub II. herbu Swinka, umarł 1313.
26 Borysław, herbu Belina, umarł 1314.
27 Jan III. herbu Kotficz, umarł 1341.
28 Jarosław Skotnicki, herbu Bogoria, umarł 1376.
29 Jan IV. Suchywilk, herbu Grzymała, umarł 1382.
30 Bodzęda, herbu Szeliga, umarł 1389.
31 Jan Kropidło, Xiążę Opolskie, nie mogł się utrzymać, ustąpił 1394.
32 Dobrogost Nowodworski, herbu Nałęcz, umarł 1402.
33 Mikołay Kurowski, herbu Szreniawa, umarł 1411.
34 Mikołay II. Trąba, herbu Traby, umarł 1422.
35 Woyciech II. herbu Jastrzębiec, umarł 1436.

36 Win-

36 Wincenty II. herbu Doliwa, umarł 1448.
37 Władysław Oporowski, herbu Sulima, umarł 1453.
38 Jan V. z Sprowy, herbu Odrowaz, umarł 1464.
39 Jan VI. Gruszczynski, herbu Poray, umarł 1473.
40 Jakub III. Sieniński, herbu Dębno, umarł 1480.
41 Zbigniew Olesnicki, herbu Dębno, umarł 1493.
42 Fryderyk Krolewic Kardynał, herbu Pogonia, umarł 1503, oraz y Biskup Krakowski.
43 Jedrzey Borzyszewski, herbu Poray, umarł 1510.
44 Jan VII. Łaski, herbu Korab, umarł 1531.
45 Maciey Drzewicki, herbu Ciołek, umarł 1535.
46 Jedrzey II. Krzycki, herbu Kotficz, umarł 1537.
47 Jan VIII. Latalski, herbu Prawdzic, umarł 1540.
48 Piotr IV. Gamrat, herbu Sulima, um: 1545, oraz y Biskup Krakow:
49 Mikołay III. Dzierzgowski, herbu Jastrębiec, umarł 1559.
50 Jan IX. Przerębski, herbu Nowina, umarł 1562.
51 Jakub IV. Uchański, herbu Radwan, umarł 1581.
52 Stanisław Karnkowski, herbu Junosza, umarł 1603.
53 Jan X. Tarnowski, herbu Rolicz, umarł 1606.
54 Bernard Macieiowski Kardynał, oraz y Krakowski Biskup, umarł 1608.
55 Woyciech III. Baranowski, herbu Jastrzębiec, umarł 1615.
56 Wawrzyniec Gębicki, herbu Nałęcz, 1624.
57 Henryk III. Firley herbu Lewart, umarł 1626.
58 Jan XI. Wężyk, herbu Waż, umarł 1638.
59 Jan XII. Lipski, herbu Łada, umarł 1641.
60 Maciey II. Łubienski, herbu Pomian, umarł 1652.
61 Jędrzey III. Leszczynski, herbu Wieniawa, umarł 1658.
62 Wacław Leszczynski, herbu Wieniawa, umarł 1666.
63 Mikołay IV. Prazmowski, herbu Belina, umarł 1673.
64 Kazimierz Floryan Xiążę Czartoryiskie, herbu Pogonia, umarł 1674.
65 Jedrzey IV. Olszowski, herbu Prus, umarł 1677.
66 Jan XIII. Stefan Wydzga, herbu Jastrzębiec, umarł 1686.
67 Stefan Wierzbowski, herbu Jastrzębiec, umarł nim mu expedycya przyszła.
68 Michał Radzieiowski Kardynał, herbu Junosza, umarł 1706.
69 Stanisław II. Szembek, herb swoy, umarł 1722.
70 Theodor Potocki, herbu Pilawa.

ARchi-Kapituła Gnieźnieńska, dwudziesta czterema Kanonikami zasadzona, Prałatami siedmią, Proboszcz pierwszy w niey, y w całym Krolestwie Prałat, Dziekan, Archidyakon, Kanclerz, Kustosz, Kantor, Scholastyk. Dwoch z posrzodka siebie obieraią Deputatow na Trybunał Koronny, z tych ieden, Prałat bydź powinien, y tym samym, de jure Praesident Trybunału: drugi Kanonik, Vice Prezydent natus. Herb iey, są trzy Lilie, nakształt Gozdawy, tak ułożone, że dwie poiedynkowe są na wierzchu, trzecia pod niemi, tak go opisał

F Dama-

Damalewicz; atoli na nadgrobku Stanisława Krankowskiego w Kaliszu, ktory mu wdzięczna łask iego Kapituła Gnieźnieńska wyniosła, insza symmetrya Lilie ida, bo iedne z nich na wierzchu widzieć, dwie spodem. Tymże ich kształtem, Stanisław Sławieński Kanonik Gnieźnieński, y Rubrycellistowie do druku podali, powinny zaś bydz trzy Lilie białe, w polu błękitnym, iakom czytał in M:S. Rozrażewiano. Tak rozumiem, że ten herb, pierwszy wniosł Willibaldus Francuz, Arcybiskup Gnieźnieński. Atoli, że inszego częstokroć zażywa, dochodzę z rożnych mieysc: to iest, iako opisuie go Damalew: S Woyciecha Męczennika w Biskupim apparacie, w Ornacie, Infule, koło ktorey wkoło promienie; w lewey ręce, nie Krzyż, ale kurwatura, w prawey Xięga otwarta, (iam widział in extracto de libro beneficiorum w roku 1626, że prawa ręka wyniesiona, niby, iak do błogosławienia) inaczey go troche w kamienicy Krakowskiey, rożnemi herbami zagęszczoney udano, bo iedney ręce iego wiosło, drugiey kopia dano, w kapie czerwoney, y rokiecie, pole niebieskie. Na ratuszu zaś Lubelskim widzieć między Herbami Kapituł, tegoż S. Woyciecha w lewey krzyż, w prawey wiosło trzymaiacego, y trzy Lilie na boku. Kapituła dwa razy do roku odprawuie się, raz na Swięto S. Woyciecha, drugi raz na Przeniesienie S. Woyciecha.

Lwowskie Arcybiskupstwo.

Niektorzy, iako Paris: Bzovius in vita S. Hyacinthi c. 3. & 6. tego zdania byli, że Arcybiskupia Godność, więcey niż połtora set lat, przed Kazimierzem Wielkim, na Rusi w Haliczu, osadzona była; to iest w roku 1208, y pierwszy miał bydź na Stolicę prezentowany od S. Jacka, Bernard z Kremy rodem,

Włoch

Włoch, Zakonu S. Dominika, ktoremu in dotem przyłączono Tunstan miasteczko; krwią potym Męczeńską, piłą wpoł od Pogan przerznięty, wsławiony. W roku zaś 1217 Okol: in Russia florida fol. 57, drugiego tegoż imienia y Professyi Bernarda, także od Tatarow okrutnie zamordowanego, Arcybiskupa Halickiego liczy. O Antonim Seneńczyku tegoż Zakonu, w roku 1230, coś się zda namieniać Skrobiszevio. Gaspar Jongellinus in purpura D. Bernardi, Gerarda Zakonu Cystercyeńskiego, Arcybiskupem Ruskim, w roku 1254 kreonowanego bydź mieni. Jakoż, nic pewnieyszego iest, że Stolica Rzymska, widząc wiele obszernych Prowincyi w tych tu kraiach, w ktorych się z lekka, coraz to więcey przymnażało Chrześcian, tak dla utrzymania wiernych przy sobie, iako też dla pozyskania pogan, albo odszczepieńcow nawrocenia, choćci ieszcze gruntownych fundacyi Biskupstwa nie miały, prowidowała im z rożnych Zakonow godnych y Swiętych Pasterzow. Potwierdza toż samo Skrobiszovius; kędy przydaie, że Innocenty IV. Papież w roku 1252, fundował Kongregacya, Braci pielgrzymuiacych dla Chrystusa, z rożnych Zakonow; z ktorych in partibus infidelium & Schismaticorum, wielu Infułatami poczynił; czego dowodzi tak z listu Janna XXII, ktory się zaczyna: Gratias agimus; iako y z Grzegorza XI. Papieża, ktorego początek: Quia in desideriis nostris geritur; iednakże tylko to do czasu, ta jurisdykcya trwała, pokiby się y wiara lepiey w nich nie ugruntowała, y wieczne Biskupstw fundacye nie zaszły. Przecięż co się tycze wzwysz mianowanych Arcybiskupow Halickich, zda się rzecz bydź podeyrżana: á naprzod Bernarda z Kremy S. Jacek prezentować nie mogł w tym roku, ile że ieszcze y Dominikanem nie był, y ledwo mogł znać tegoż Zakonu ludzi, bo ledwo dwiema laty przedtym w Rzymie od Stolicy Apostolskiey approbowanego. A do tego, pisał Jędrzey Krol Węgierski list do Innocentego III. Papieża, prosząc żeby Strygoński Arcybiskup, na Krolestwo Halickie Koronował Syna iego, iako pisze Bzovius, Matenesius, Spondanus, ktora Koronacya przypadła na rok 1208, właśnie ten, w ktorym instytucya Arcybiskupstwa Halickiego, ci Authorowie zakładaia, akt ten odprawił Biskup Krakowski; daremnieby tedy Krol Węgierski prosił oto, gdybyby miał swego własnego w Haliczu Arcybiskupa, y on nie łacnoby mu tego honoru ustąpił, przestrzegaiac prawa swego. Potym Raynau: t. 13. num: 43, Spon: num: 7. ba y sam Bzovius in Annalibus Eccles: num: 12, dopiero w roku 1232, kiedy S. Jacek, pracą Apostolską siła ludzi na Rusi pozyskał Bogu, pierwszego Gerarda Zakonu S. Dominika, niegdy w nim Prowincyała, Biskupem Ruskim postanowionego bydź twierdza, za Grzegorza IX, na instancya Ruskich Xiążąt, y to w Kijowie nie w Haliczu. O czym iest list tegoż Papieża u Raynauda, toć znać że dawniey żadnego nie było: aleć ta instytucya Gerarda nie doszła podobno skutku, aż w roku 1253, iako Bzovius y Spondanus namienia.

W Długoszu toż, Kromerze, Miechowicie, gdy o początkach tego Arcybiskupstwa piszą, więcey wątpliwości, niżeli pewności znaydziesz: bo raz tę fundacya Kazimierzowi Wielkiemu przyznaia, drugi raz Ludwikowi Krolom Polskim; gdy o Kazimierzu mowia, twierdza, że od Urbana V. konsens na nię otrzymał w roku 1361, gdy o Ludwiku

Grze-

Grzegorza XI. Papieża, pozwolenie kładą w roku 1375. Te zawiłości żebym ułacnił, naprzod za rzecz pewną kładę, że Metropolia na Rusi, Kazimierza Wielkiego dziełem była: bo iako świadczą Spond: y Bzovius z innemi, ten Pan rozprzestrzeniwszy daleko granice Polskie, chcąc druga po Gnieźnieńskiey Arcybiskupią godność ugruntować, w roku 1361, Jana Pakosława Rzeszowskiego posła swego, do Awenionu o approbacyą Swiętych zamysłow swoich wysłał; á że w roku następuiącym, Innocenty tego imienia VI. Papież, świat ten pożegnał, dla tego tak prętko, te intencye do skutku przyść nie mogły: dopiero Urban V. iego następca, drugiego roku Papiestwa swego potwierdził ie, to iest w roku 1364. toż samo poświadcza Myræus de statu Relig: Christ: l. 1. c. 42. Miech: Parisius. Pierwszy tedy na tę Katedrę wstąpił Krystyn Zakonu S. Francizka, nie od Jakuba Swinki, ale od Jarosława Bogoryi Arcybiskupa Gnieźnieńskiego poświęcony: ponieważ Swinka umarł w roku 1313. przed ktorym, że w Haliczu żadnego Biskupa Latini ritus nie było, y z tąd dochodzę, że gdy Daniel na Krolestwo Halickie z rąk Legata Papieskiego brał Koronę, samego tylko Prandotę Biskupa Krakowskiego, obecnego przy tym akcie wspominaia, o Halickim żadney wzmianki nie naydziesz. Potym musi bydź y to, że wraz tymże posesstwem Kazimierz Wielki, uprosił u Urbana erekcya, y inszych Infuł na Rusi, osobliwie Łuckiey, albo iak się z początku zwała Włodzimierskiey y Przemyskiey, bo ponieważ według Kanonow Kościelnych, nie może bydź żaden Arcybiskup, pokiby nie miał podległych sobie Biskupow, Suffraganow, ieżeli Metropolitanska godność w tym czasie ugruntowana stanęła, toć y iey Suffragani: luboć że na tych Kathedrach ieszcze nikt nie prezydował, do roku 1375, domyślam się z listu Grzegorza XI. u Bzoviusza num: 20. y racyi czemu. Biskup Lubuski, przywłaszczał sobie jurisdykcyą na Rusi, czego fundamenta wolno obaczyć u Skrobiszov: po śmierci tedy Krystyna, do postanowienia inszego Arcybiskupa Halickiego, Przemyskiey także, Włodzimierskiey, y Kamienieckiey Kathedrom, do otrzymania pierwszych swoich Infułatow przeszkadzał, uiał się oto Władysław Xiążę Ruskie, y Opolskie, za Ludwika Polskiego y Węgierskiego; sprawa się do Stolicy Apostolskiey wyniosła, kędy dekretem swoim Grzegorz Papież ze wszytkiey jurisdykcyi Biskupa Lubuskiego, pomienione Kathedry wyiął, á Arcybiskupowi Gnieznienskiemu, Krakowskiemu, y Płockiemu Pasterzom władzą dał, aby tym miastom, Godnych Biskupow przełożyli. Y tak co Kazimierz Wielki zaczał, to za Ludwika Krola do skutku przyszło. Tym sposobem, rożnica między Historykami naszemi, może się ułacnić.

W Haliczu naprzod, ta Metropolia gniezdzić się poczęła, to iest w stołeczym pod te czasy całey Rusi mieście, Krolami Halickiemi wsławionym; wlat potym pięddziesiąt y trzy, od Jana Rzeszowskiego Arcybiskupa, do Lwowa przeniesiona, Halickich Arcybiskupow imię, we Lwowskich zamieniła w roku 1414. Kromer tey był opinii, że Biskupia Kathedra, wprzod we Lwowie kwitnęła, ktora potym do Kamieńca przeniesiono, gdy z Halicza do Lwowa Arcybiskupstwo postąpiło, ale Skrobiszovius iawnie to zbiia. Aubertus Myræus in notitia

Episcopatuum, Orbis Christiani. Joan: Gvalterius in Chronico, tych Suffraganow do Metropolii Lwowskiey przypisuią; Przemyskiego, Chełmskiego, Kamienieckiego, Łuckiego, y Kiiowskiego Biskupow; iakoż o Łuckim w szczegulności, przywodzi niektore authentyki Skrobiszov: átoli iuż temi czasy, do Gnieźnieńskiey przyłączony. Bakowski, czyli raczey Wołoski, przez Synod Prowincyalny do Arcybiskupow Lwowskich przywłaszczony.

Jest krom tego u Skrobiszov: list Bonifacego IX. Papieżá, do Eryka Biskupa Przemyskiego dany, w roku 1389, z ktorego to poznać; pierwsza, że, dos Kathedry, Halickiey, á wszczegulności Toustan miasteczko, nie w roku 1208, ale od Władysława Opolskiego Ruskiego Xiążęcia, nadane. Druga, że Ludwik Krol Polski y Węgierski, nie pierwszy tę Metropolią w Haliczu fundował, ale tylko upadła dzwignął. Trzecia, że zaraz od pierwiastkow swoich, Arcybiskupstwo Lwowskie miało swoich Suffraganow, Biskupow. Czwarta, że we Lwowie nigdy wprzod Biskupiey Infuły nie było.

Obszerność tey Metropolii, zamyka w sobie Woiewodztwa Ruskie, Podolskie, Wołynskie, Pokucie, y Wołochy. Dekanatow Archidyecezya liczyła za czasow Solikowskiego Arcybiskupa, siedm, Lwowski, w ktorym Kościołow 26, Grodecki, w ktorym czternaście, Dunaiowski, w ktorym iedynaście, Rohatynski, w ktorym 11. Zydaczewski, w ktorym 8, Trembowolski, w ktorym 8. Uyski w ktorym 25. Wszytkich ogołem Kościołow 103. Kościoł Kathedralny Lwowski pod tytułem Mariæ Triumphantis. Kładę iuż kompút Arcybiskupow Lwowskich z Skrobiszowiusza, ktory ich acta wypisał aż do Jędrzeia Prochnickiego.

Lwowscy Arcybiskupi.

1 Krystyn z Ostrowa, herbu Gozdawa, Zakonu S. Francizka 1364, Arcybiskup Halicki.
2 Antoni 1375, Arcybiskup Halicki.
3 Maciey 1377. Arcybiskup Halicki.
4 Bernard herbu Jelita, Zakonu S. Francizka Arcybiskup Halicki, umarł 1391.
5 Piotr 1406, List Jagełła Krola u Paproc: o herb: f. 120.
6 Jakub herbu Strzemię Zakonu S. Francizka, Arcybiskup Halicki, umarł 1411.
7 Mikołay Traba, herbu Traby, 1411, tegoż roku postąpił na Gniezn.
8 Jan Rzeszowski, herbu Pulkozic, pierwszy Arcybiskup Lwowski, umarł 1436.
9 Jan II. Odrowaz, herbu Odrowaz, umarł 1450.
10 Grzegorz Sanoceus, herbu Strzemię, umarł 1479.
11 Jan III. Długosz, herbu Wieniawa, umarł 1480, nim mu expedycya przyszła.
12 Jan IV. Strzelecki Watrobka, herbu Oksza, umarł 1493.

13 Jędrzey Boryszewski, herbu Poray, oraz y Przemyslski, postąpił na Gnieźnieńskie, 1503.
14 Bernard II. Wilczek, herbu Poray, umarł 1540.
15 Piotr II. Starzechowski, herbu Leliwa, umarł 1554.
16 Felix Ligęza, herbu Pułkozić, umarł 1560.
17 Paweł Tarło, herbu Starża, umarł 1565.
18 Stanisław Słomowski, herbu Abdank, umarł 1575.
19 Jan V. Sieniński, herbu Dębno, umarł 1582.
20 Jan VI. Dymitr Solikowski, herbu Bończa, umarł 1603.
21 Jan VII. Zamoyski, herbu Grzymała, umarł 1614.
22 Jan VIII. Jędrzey Prochnicki, herbu Korczak, umarł 1633.
23 Achacy Grochowski, herbu Junosza, umarł 1644.
24 Mikołay II. Krosnowski, herbu Junosza, umarł 1654.
25 Jan IX. Tarnowski, herbu Rolicz, umarł 1669.
26 Woyciech Korycinski, herbu Starża, umarł 1675.
27 Konstantyn Lipski, herbu Łada, umarł 1698.
28 Konstantyn II. Zielinski, herbu Ciołek, umarł 1709.
29 Mikołay III. Popławski, herbu Białynia umarł 1711.
30 Jan X. Skarbek, herbu Abdank,

Okolski pisze pod herbem Belina, że za iego czasow znaleziono grob Nikodema Taranowskiego Arcybiskupa Halickiego, w ołowianey trunnie złożonego; ale roku śmierci, albo życia iego nie wypisał. Archikapitule Lwowskiey za Herb trzy Lwie głowy w polu czerwonym naznacza dawny M:S. Rozražev: atoli pomylił się: bo w Herbie ich na rożnych mieyscach, widziałem Nayświętszą Pannę na Xiężycu rogatym stoiacą, pod Xiężycem Lew leży, głowa Maryi Panny w Koronie, w iedney berło trzyma, w drugiey ręce dziecię Pana JEZUSA, tym właśnie kształtem iako niżey obaczysz. Kanonikow wszytkich z Prałatami 16. Kapituła dwa razy do roku odprawuie się, raz in Martio post Dominicam Invocavit, drugi raz in Septembri. Ktorego też czasu, iednego z między siebie Deputatem na Trybunał Koronny obieraią.

Krakowskie Biskupstwo.

Mieczisław Pierwszy, Monarcha Polski, taż ochota, ktorą siebie pod iarzmo Chrystusowe poddał; y całe swoie Państwo, chcąc wierze Swiętey pozyskać; procz inszych po rożnych mieyscach Biskupstwach, y tę też Kathedrę założył, w roku Pańskim 966, na ktorą Ægidius Kardynał Biskup Tuskulański, Poseł Jana XIII, pierwszego Prochora, rodem ze Włoch poświęcił, y Bazylikę Krakowską, na cześć S. Wacława Męczennika, za instancyą Dabrowki Zony Mieczysława, konsekrował. To bez kontrowersyi Polskim naszym Historykom pewna. O Arcybiskupstwie, przy tymże Kościele, kiedy, y od kogo założonym, mowiłem pod Arcybiskupami Gnieźnieńskiemi. Y to u wszytkich bez kontrowersyi, że Palliusz, gdy po niego do Rzymu nie posłał Lambert Zula, y sobie y swoim go następcom zgubił. Jezdziłci potym, Jwo Biskup Krakowski do Peruża, u Stolicy Apostolskiey, staraiac się o przywrocenie tey godności, swoiey Kathedrze; czy iednak co otrzymał, nie masz pewności; ile, że iego Successorowie potym nie przywłaszczali iey sobie. Kromer l. 8.

Obszerność Dyecezyi Krakowskiey, rozwlekła przez trzy Woiewodztwa gorne, Krakowskie, Sandomirskie, y Lubelskie. Tak wielka, że Innocenty IV. Papież informowany, iż dla takiego przeciągu, nie podobna Biskupom tego mieysca, wizytować wszytkiey Dyecezyi swoiey, y dla gęstwy, y zarosłych lasow, pisał w roku 1254, do swego w Polszcze Legata Opata Mezaneńskiego, aby był zniosszy się z Arcybiskupem Gnieźnieńskim y Biskupem Krakowskim, nowe w Łukowie mieście, Biskupstwo erygował, y na nie, ktoregokolwiek z Zakonu S. Franciszka poświęcił. Jest ten list u Raynauda w tym roku num: 26, ale to, iako widziemy, do skutku nie przyszło. Nawet y do Kamieńca Podolskiego, kiedyś rozciągała się jurisdykcya Biskupow Krakowskich: czego dowodzi Skrobiszovius in Archiep: Leop: za Nankera Biskupa w roku 1320: niewiem czy y nie do Halicza, ile że do koronacyi tak Kolomanna, iako y Daniela Krolow Halickich, interessowali się, Krakowscy Infułaci. Kollegiat zamyka w sobie 17, Sandomirska, S. Floryana na Kleparzu, Wislicka, Kielecka, Szkalmirska, S. Michała na Zamku Krakowskim, Sandecka, Opatowska, S. Jerzego, Wszytkich Swiętych, S. Anny w Krakowie, Tarnowska cum Præpositura Infulata, Lubelska, Bobowska, Woynicka, Buska, Pilecka. Archidyakonatow liczy 6. Z tych w Krakowskim, iest według komputu uczynionego w roku 1711, iest mowię 372. Kościołow: w Sandomirskim 59, w Zawichoyskim 167, w Sadeckim 208, w Lubelskim 127, w Pileckim 20. Przydawszy do tego Kościoły Farne y kaplice w samym Krakowie zostaiące 23, wszytkich ogołem 976.

Godność Biskupow Krakowskich w tey Oyczyznie, pierwsze po Arcybiskupach Gnieźnienskim y Lwowskim krżesło, w Senacie bierze. Xiazęta oraz są Siewierskie cum Jure gladii, ktore to Xięstwo kupił Zbigniew Olesnicki, dla siebie, y swoich Successorow. Kładę tu reiestr Biskupow tutecznych z Starowolskiego, ktory ich życie wypisał, aż do Piotra Gębickiego.

Krakowſcy Biskupi.

1 Prochorus Włoch, herbu Krucyni, od roku 966, umarł 986.
2 Proculph Włoch, herbu Kolumna, umarł 996.
3 Lambert Pierwſzy, herbu Poray, Włoch, umarł 1014.
4 Poppo Włoch, herbu Swieńczyc, umarł 1023.
5 Gompo Włoch, herbu Radzic, umarł 1032.
6 Rachelin Włoch, herbu Krucyni, umarł 1046.
7 Aaron Francuz, herbu trzy Korony, umarł 1059.
8 Lambert II. Zula Polak, herbu Starża, umarł 1071.
9 S. Stanisław Szczepanowſki, herbu Prus, zabity 1079.
10 Lambert III. herbu Abdank, umarł 1101.
11 Baldwin Francuz, herbu Aichinger, umarł 1108.
12 Maurus Francuz, herbu Lewart, umarł 1118.
13 Radoſt albo Gaudencyus, herbu Poray, umarł 1142.
14 Robert, herbu Korab, umarł 1144.
15 Maciey, herbu Cholewa, umárł 1166.
16 Gedko, albo Gedeon, herbu Gryff, umarł 1186.
17 Pełka, albo Fulco, herbu Lis, umarł 1207.
18 Wincenty Kadłubek, herbu Poray, wſtąpił do Kamedułow 1218.
19 Jwo albo Jan, herbu Odrowaz, umarł 1229.
20 Wisław, albo Wiślimir Kościelecki, herbu Zabawa, umarł 1242.
21 Prandota z Białaczowa, herbu Odrowaz, umarł 1266.
22 Paweł Przemankowſki, herbu Pułkozic, umarł 1293.
23 Prokop Ruſin, herbu Korczak, umarł 1295.
24 Jan II. Muſcata, herbu Lilia, umarł 1320.
25 Nanker Slężak, herbu Okſza, przenieſ: na Wrocławſkie 1326.
26 Jan III. Grot, herbu Rawicż, umarł 1347.
27 Piotr Falkowſki, herbu Doliwa, umárł 1348.
28 Bodzenta Jankowſki, herbu Poray, umarł 1366.
29 Floryan Mokrſki, herbu Jelita, umarł 1378.
30 Zawiſza z Kurozwęk, herbu Poray, umarł 1380.
31 Jan IV. Radlicki, herbu Korab, umarł 1392.
32 Piotr II. Wiſz, herbu Brog, przenieſ: na Poznańſkie 1412.
33 Woyciech, herbu Jaſtrzębiec, poſtapił na Gnieznieńſkie 1423.
34 Zbigniew Oleśnicki, Kardynał y pierwſzy Xiążę Siewierſkie herbu Dębno, umárł 1455.
35 Thomaſz Strzempinſki, herbu Prus, umarł 1460.
36 Jakub Sienińſki, herbu Dębno, uſtąpił 1462.
37 Jan V. Gruſzczynſki herbu Poray, poſtapił na Gnieznieńſkie 1464.
38 Jan VI. Lutecus, herbu Doliwa, umarł 1471.
39 Jan VII. Rzeſzowſki, herbu Pułkozic, umarł 1488.
40 Fryderyk Krolewic y Kardynał, herbu Pogonia, oraz y Gnieźnieńſki, umarł 1503.
41 Jan VIII. Konarſki, herbu Abdank, uſtapił 1523, umarł 1525
42 Piotr III. Tomicki, herbu Łodzia, umárł 1535.
43 Jan IX. Latálſki, herbu Prawdzic, poſtąpił na Gnieźnieńſkie 1537.

44 Jan X. Choieńſki, herbu Abdank, umarł 1538.
45 Piotr IV. Gamrat, herbu Sulima oraz y Gnieźnieńſki, umarł 1545.
46 Samuel Macieiowſki, herbu Ciołek, umárł 1550.
47 Jędrzey Zebrzydowſki, herbu Radwan, umarł 1560.
48 Philip Padniewſki, herbu Nowina, umárł 1572.
49 Franciſzek Kraſinſki, herbu Slepowron, umarł 1577.
50 Piotr V. Myſzkowſki, herbu Jaſtrzębiec umárł 1591.
51 Jerzy Radziwił Kardynał, herbu Trąby, umarł 1600.
52 Bernard Macieiowſki, herbu Ciołek Kardynał, oraz y Gnieźnieńſki, umarł 1608.
53 Piotr VI. Tylicki, herbu Lubicz. umarł 1616.
54 Marcin Szyſzkowſki, herbu Oſtoia, umarł 1630.
55 Jędrzey II. Lipſki, herbu Grabie, umarł 1631.
56 Jan Albrycht Krolewic Kardynał, herbu Snopek, umarł 1634.
57 Jakub II. Zadzik herbu Korab, umarł 1642,
58 Piotr VII. Gębicki, herbu Nałęcz, umarł 1657.
59 Jędrzey III. Trzebicki, herbu Łabęć, umarł 1679.
60 Jan XII. Małachowſki, herbu Nałęcz, umarł 1699.
61 Stanisław II, Dąbſki, herbu Godziemba, nie wiechawſzy umarł 1700
62 Woyciech, albo Albracht Denhoff, herb tegoż nazwiſka umarł 1702.
63 Kazimierż Łubińſki, herbu Pomian umarł 1720.
64 Felician Konſtantyn Szaniawſki, herbu Junoſza

Kapituła Krakowſka, według Starowolſkiego, 36 Kanonikow z Prałatami liczy; z tych z Konſtytucyi Koronney dwoch z poſrzodka ſwego na Trybunał obiera. Dziekan tu między Prałatami prym bierze. Kapituła dwá razy do roku odprawować ſię zwykła, raz 8va Maji na dzień S. Stanisława Biſkupa Krakowſkiego, y Męczennika, drugi raz, na iego Przenieſienie. Herb Kapituły trzy Korony taką formą ułożone; że dwie podle ſiebie gorą idą, iedna pod niemi na ſpodzie. Był ten kleynot właſny Aaronowi niegdy Arcybiſkupowi Krakowſkiemu, z ktorego Familii, że ſię w Polſzcze nikt nie zoſtał, Kapituła Krakowſka na pamiątkę tak przezacnego Paſterza ſwego po iego ześciu, wzięła go za ſwoy właſny. Maią bydź trzy Korony złote w polu białym na tarczy. Okol: tym kſztałtem iako tu widziſz. Atoli na Ratuſzu Lubelſkim iedna z wierżchu idzie, dwie ſpodem Korony. Na pogrzebie Ludowiki Maryi Gonzagi Krolowy Polſkiey, Jana Kazimierza Krola Zony, w Krakowie kontrowerſya uroſła między Kanonikami Gnieźnińſkiemi y Krakowſkiemi o precedencyą, w roku 1667. Ci ile w ſwoiey właſney Kathedrze, y Dyecezyi prymu uſtapić nikomu nie chcieli. Tamci y Archikapituły Gnieźnieńſkiey prerogatywę y prawo Arcybiſkupow Gnieźnieńſkich, ktorym ſię z dawna do takich aktow ſzczyca, przywodzili; á tym ſamym, że ſwoim właſnym Arcybiſkupom powinni aſſyſtować, przypominali. Ale ta kollizya tym kſztałtem pogodzona, żeby Gnieźnińſcy Kanonicy, prawą rękę w Proceſſyi mieli, lewą Krakowſcy. Przy Ołtarzowych zaś ceremoniach, żeby alternata raz ta, drugi raz tamta Kapituły aſſyſtowały. Kochow: climact:

Herb Kapituły Krakowſkiey.

Kuiawskie Biskupſtwo.

I To Biſkupſtwo, razem przy początkach wiary naſzey, za Mieczyſława Xiążęcia w roku 966 fundowane, w Kruświcy naprzod iego Kathedra założona pod tytułem S. Wita Słowakow Patrona, y Reliquiami tegoż S. z Korbei Saſkiey przenieſionemi ozdobiona, od ktorego miaſta Kruświckiemi Biſkupami, Infułatow tutecznych zwano. Przez lat tedy dwieście, to imię na ſobie noſili; ale gdy potym przez rożne nieprzyiacielſkie inkurſye, tak zniſzczona Kruświca zoſtała, że honoru tey Kathedry utrzymać zdolnie nie mogła, do Włocławia przenioſzſzy ią, od mieyſca nowy tytuł, Włocławſkich, albo Vladiſlavienſes Biſkupow wynieſli, luboć poſpoliciey ich Kuiawſkiemi zowią, od Woiewodztwa Kuiawſkiego, w ktorym Paſterſka ich funkcya rozciąga ſię. Myræuſowi in notitia Epiſcopatuum, ile mniey tych kraiow świadomemu wybaczyć trzeba, że Kuiawy, rozumiał bydź miaſtem Polſkim, y że ſię toż ſamo inaczey Włodyſławem zowie, od ktorego, nomenclacyą Kuiawſkich Biſkupow bydź twierdzi.

Granice tey Dyecezyi, Ægidius Kardynał Biſkup Tuskulańſki, (ktory Polſkę y inne Biſkupſtwa dzielił) ſzeroko okryślił; to ieſt Brzeſkim Kuiawſkim, y Inowłocławſkim Woiewodztwy, nad to Pomerania, Lemburſkim y Bytomſkim Staroſtwem, y luboć w tych Staroſtwach, kościoły Herezyą Luterſką ſprofanowane były, poki pod rządem Xiązat Pomorſkich zoſtawały, wſzakże gdy męſkiey płci z nich nie ſtało, á do właſnych dziedzicznych Panow Krolow Polſkich wrociły ſię, w roku 1638; dwa tam Dekanaty założone mowi Damalew: Eugeniuſz Papież

pież

pież III. tego imienia, w roku 1148, potwierdził też granice: kędy wyraża, że do Biſkupow Kuiawſkich należy Wolborz y z przyległościami, Kościoł Nayś: Maryi w Zawichoście, Proboſtwo S. Michała na Zamku w Krakowie, Gdańſk miaſto y z niektoremi obligacyami.

Kościoł Włocławſki Kathedralny kiedyś nad Wiſły brzegiem przeciwko Zamkowi ſtał, átoli że ſzczupły, y od rwącey brzegi rzeki niebeſpieczny, dla tego inſzy wſpaniały, Maciey z Gołanczewa, koſztem ſwoim wyſtawił: do ktorego Władyſław Oporowſki Biſkup tameczny Succeſſor Macieia, Kathedrę przenioſł, tamten deplantowawſzy. Jeſt przy nim Peńitentiarżow 4. Wikaryow 20, Manſyonarzow 6. Pſałteryſtow 8. Altaryi 14. Jeſt przy nim y Seminarium Clericorum: krom tego Kościoła Kathedralnego, znayduią ſię tamże y inne, to ieſt Fara, S. Witaliſa Męczennika, Wſzytkich SS. S. Woyciecha y S. Staniſława. Collegiata iedna w tey Dyecezyi Kruświcka, Archidyakonatow 3. Kuiawſki, Kruświcki, Pomorſki, Dekanatow 22. W tych kościołow wſzytkich rachowano za czaſow Damalewicza 292. Kathedra pod tytułem Nayś: Matki, Długoſz mowi, że założona.

Jus Coronandi Krolow Polſkich, na ziezdzie Jędrzeiowſkim zgromadzona Rzeczpoſpolita przyſądziła Biſkupom Kuiawſkim, iako naypierwſzym po Arcybiſkupie Gnieźnieńſkim, w Wielkiey Polſzcze Infułatom, w roku 1576: ale pod niebytność Arcybiſkupa Gnieźnieńſkiego, albo Sede vacante; w teń czas zaś ta uſtawa ſtanęła, kiedy za Jakuba Uchańſkiego Arcybiſkupa, Staniſław Karnkowſki na ten czas Biſkup Włocławſki, Stefana Batorego na Tron Polſki koronował: atoli iako z Reinhol: Heindenſteiniuſza l. 2. f. 95. Olſzowſki twierdzi, ta konſtytucya, w komput praw Koronnych nie weſzła; podobno dla tego, iako on mowi; żeby ſię naymniey powadze Prymacyalney przez to nie ubliżyło. Z tym wſzytkim iuż naſzych czaſow Staniſław Dąbſki Biſkup Kuiawſki Auguſtowi II. Krolowi Koronę włożył, w czym dáwne prawo albo odnowił, albo ugruntował. Przecięż iako uważam, gdy po ześciu Floryana Xiążęcia Czartoryiſkiego, Arcybiſkupa Gnieznieńſkiego w Polſzcze nie było, á elekcya Jana III. przypadała Jędrzey Trzebicki Biſkup Krakowſki ſzczęśliwie obranego nominował nie Biſkup Kuiawſki, choć był præſens Gębicki Jan.

Kuiawſcy Biskupi.

1 Jaſnach albo Lucidus, herbu Alabanda, Biſk: Kruświcki umarł 993.
2 Maurycy, umarł 1014. Biſkup Kruświcki.
3 Marcellus, herbu Włoſzek, umarł 1035. Biskup Kruświcki.
4 Wenancyuſz, herbu Mora, umarł 1055, Biſkup Kruświcki.
5 Jędrzey, umarł 1081, Biſkup Kruświcki.
6 Jan Baptiſta herbu Sternberg, umarł 1097, Biſkup Kruświcki.
7 Paulinus herbu Ciołek, umarł 1111, Biſkup Kruświcki.
8 Baldwin, herbu Ramułt, umarł 1128. Biskup Kruświcki.
9 Swidger, herbu Grzymała, umarł 1151, Biſkup Kruświcki.
10 Onoldus, herbu Oliwa, umarł 1160, pierwſzy Biskup Włocławski.

11

11 Rudgerus, herbu Wieniawa, umarł 1170.
12 Wernerus, herbu Wieniawa, umarł 1178.
13 Wunelfus, umarł 1190.
14 Stefán umarł 1197.
15 Ogerius umarł 1203.
16 Bartha, herbu Okſza, umarł 1215.
17 Michał, herbu Godziemba, umarł 1256.
18 Wolimir, herbu Pobog, umarł 1271.
19 Woyciech herbu Wieniawa, umarł 1283.
20 Wiſław, herbu Zabawa, umarł 1300.
21 Gerward, herbu Leſzczyc, umarł 1323.
22 Maciey Golanczewſki, herbu Topor, umarł 1368.
23 Zbylut, herbu Topor, umarł 1383.
24 Troian herbu Leſczyc, uſtąpił 1384.
25 Jan II. Kropidło, Xiążę Opolſkie poſtąpił na Gnieznińſkie, ale ſię nie utrzymał 1389.
26 Henryk Xiążę Legnickie, umarł 1398.
27 Mikołay Kurowſki herbu Srzeniawa, poſtąpił na Gnieznieńſkie 1402
28 Jan Kropidło Xiążę Opolſkie, powtore, umarł 1421.
29 Jan III. Pella de Niewieſz, herbu Wieniawa, umarł 1427.
30 Jan IV. Szafraniec, herbu Starykon, umarł 1433.
31 Władyſław Oporowſki, herbu Sulima, poſtąpił na Gnieźnieńſkie 1449.
32 Mikołay II. Laſocki, herbu Dołęga, umarł 1450.
33 Jan V. Gruſzczynſki herbu Poray, poſtąpił na Krakowſkie 1463.
34 Jan VI. Lutecus z Brzezia, herbu Doliwa, poſtąpił na Krak: 1464.
35 Jakub Sienińſki, herbu Dębno, poſtąpił na Gnieznieńſkie 1473.
36 Zbigniew Oleśnicki, herbu Dębno, poſtąpił na Gnieźnień: 1480.
37 Jędrzey II. Oporowſki herbu Sulima, umarł 1483.
38 Piotr z Bnina Moſzynski, herbu Łodzia, umárł 1493.
39 Kreſław z Kurozwęk, herbu Poray, umarł 1503.
40 Wincenty Przerębski, herbu Nowina, umarł 1513.
41 Maciey II. Drzewicki, herbu Ciołek, poſtąpił na Gniezn. 1531.
42 Jan VII. Karnkowſki, herbu Junoſza, umarł 1538.
43 Łukaſz z Gorki, herbu Łodzia, umarł 1542.
44 Mikołay III. Dzierzgowſki, herbu Jaſtrzębiec, poſtąpił na Gnieźnieńſkie, 1546.
45 Jędrzey III. Zebrzydowſki, herbu Radwan, poſtąpił na Krak: 1551
46 Jan VIII. Drohoiowſki herbu Korczak, umarł 1557.
47 Jakub II. Uchańſki, herbu Radwan, poſtąpił na Gnieźn: 1565.
48 Mikołay IV. Wolſki, herbu Pułkozic, umarł
49 Staniſław Karnkowſki, herbu Junoſza, poſtąpił na Gnieźn: 1581.
50 Hieronim Rozrażewſki, herbu Doliwa, umarł 1600.
51 Jan IX. Tarnowſki, herbu Rolicz, poſtąpił na Gnieźn: 1603.
52 Piotr II. Tylicki, herbu Lubicz, poſtąpił na Krakowſkie 1608.
53 Woyciech II. Baranowſki, herbu Jaſtrząb, poſtąpił na Gniez: 1608.
54 Maciey III. Pſtrokoński, herbu Poray, umarł 1609.
55 Wawrzyniec Gębicki, herbu Nałęcz, poſtąpił na Gnieźn: 1615.

56 Paweł Wolucki, herbu Rawicz, umarł 1622.
57 Jędrzey IV. Lipski, herbu Grabie, poſtąpił na Krakowskie 1631.
58 Maciey IV. Łubieńſki herbu Pomian, poſtąpił na Gniezn: 1642,
59 Mikołay V. Woyciech Gniewoſz, herbu Rawicz, umarł 1654.
60 Floryan Xiążę Czartoryiſkie, herbu Pogonia, poſtąpił na Gnieźnieńskie 1674.
61 Jan X. Gębicki, herbu Nałecz, umarł 1675.
62 Staniſław II. Sarnowski, herbu Slepowron, umarł 1680. tego opuſzczono in Facie.
63 Bonawentura Madalinski, herbu Lariſſa, umarł 1691.
64 Staniſław III. Dabski, herbu Godziemba, poſtąpił na Krak: 1699.
65 Staniſław IV. Szembek herb ſwego nazwiſka, poſtąpił na Gnieź: 1706.
66 Felicyan Konſtantyn Szaniawski, herbu Junoſza, poſtąpił na Krakowskie 1720.
67 Kryſztof Szembek, herb ſwego nazwiſka,

Balbinus lib. 5. epitom: Reg: Bohem: c. 11. in notis piſze, że Kapituła Kuiawſka Bohuſława Lobkowicza znaczney w Czechach Familii męża, Nominata na ten czas Ołomunieckiego, ktory umarł w roku 1457, zapraſzała do tey Infuły: nie widzę iednak z iakiey racyi. Bzovius także in propagine c. 6. Grzegorza Zakonu S. Dominika, Káznodzieię niegdy Jana Albrychta Krola, obranego od teyże Kapituły twierdzi, na ktorey miał ſiedzieć koło roku 1490, alec w ten czas Piotr Moſzynſki tu prezydował. Ia za Damalewiczem idę, z ktorego komput Biſkupow Kuiawſkich wypiſałem.

Kapituła Kuiawſka, krom Prałatow 8. to ieſt Proboſzcza, Dziekana, Archidyakona, Scholaſtyka, Kantora, Kuſtoſza, Archidyakona Pomorſkiego, Kanclerza, liczy Kanonikow 18. Z tych iednego Deputata, co rok na Trybunał Koronny obieraią. Herb iey Nayſw: Panna w koronie wſzytka w promieniach, w lewey ręce berło, w prawey Pan Jezus, pod nogami Xiężyc, pole złote, iakom widział na roznych mieyſcach: á między inſzemi na ratuſzu Lubelſkim: od Kathedry tuteczney tytułu, rozumiem że ten Herb ſobie przyſpoſobiła Kapituła.

Poznanskie Biskupſtwo.

EReckcya tey Kathedry w roku 966, Mieczyſławowi, Pierwſzemu z Monarchow Polſkich Chrześcianinowi zgodnieyſze wſzytkich Hiſtorykow zdanie przypiſuie, przez Egidyuſza Kardynała Legata Papieſkiego, zaraz od poczatkow ſwoich w Poznaniu oſadzoney, kędy też grob niegdy był pierwſzych Koronatow Polſkich, to ieſt Mieczyſława Xiążęcia, Bolesława Chrabrego, Mieczyſława Wtorego, y Kazimierza Mnicha. Dithmarus y Cluverius twierdzą, że kiedyś Poznańſcy Infułaci, do Metropolii Magdeburſkiey należeli; ale przeciwko tym Authorom, inſzych cudzoziemſkich Piſarzow ſtawiam. Helmolda l. 1. c. 15. Munſtera f. 379, ktorzy o erekcyi Arcybiſkupſtwa Magdeburſkiego od Ottona I. Ceſarza piſząc, ktorych mu Suffraganow poddał, licza: Merſeburgenſkiego, Cicenſkiego, Brandeburſkiego, y Hawelburgenſkiego, o Poznańſkim wielkie cyt. A do tego ani Ungera, ani Wernera w kompucie Biſkupow Poznańſkich nigdzie nie czytam, ktorego iednak Ditmarus nam podrzuca.

Kiedyś Poznańſki Biſkup, pierwſze w Senacie po Krakowſkim brał krzesło, ale od ktoregoś czaſu, iuż go teraz Kuiawſki poprzedza, mowi Cromer: libro de Republ: & Magiſt: Pol: Kathedra ta, pod tytułem SS. Apoſtołow Piotra y Pawła założona. Dyecezya, aż do Slaſka rozciąga ſię, y Powiat Swiebodziſki zamyka w ſobie. Czytałem liſt Zygmunta Pierwſzego, w ktorym za Janem Biſkupem Poznańſkim piſze, aby mu zatrzymane w tym tam powiecie prowenta y dzieſięciny, od poddanych iuż na ten czas Luterſką Herezyą zarażonych, Ferdynand Węgierſki, y Czeſki Krol wyliczyć roſkazał. Z drugiey ſtrony aż w Mazowſze zachodzi, y Warſzawę w ſobie zamyka, zkąd ſię też Biſkupi Poznańſcy oraz y Warſzawſkiemi zowią. Tu raz na zawſze przeſtrzegam, że wſzyſcy Infułaci Polſcy ritûs Latini, ktorych y z Arcybiſkupami dwiema ieſt ſiedmnaście, w Senacie Polſkim zaſiadaia, y wſzyſtkim inſzym Swieckim prym biorą: ktorą ich preeminencyą pobożność pierwſzych Przodkow naſzych na ſamym wſtępie do nas wiary Chrześciańſkiey uſzanowała. Ze zaś ciż ſami Biſkupi y niektorzy Prałaci z Urzędow ſwoich w tey koronie zwyczaynych, należą do Senatu, Seymow, Rad, Sadow, w ktorych częſtokroć to w woiennych intrygach, to w kryminalnych ſprawach zaſiadać powinni, dla tego Clemens VIII. Papież w roku 1603, wydał Breve, w ktorym im pozwa-

la,

la, aby bez uſzczerbku ſumnienia, & ſine nota cenſuræ, vel irregularitatis, to czynić mogli, byle ſami nie ſentencyowali, ani takich dekretow nie podpiſywali, á ieżeliby y do tego kto ex Officio był obligowany, tedy mu wolno tego dopuſzcza: ieſt to Breve w Hiſt: Domus Profeſ: Cracov: W tey Dyecezyi ieſt Kollegiat oſm, to ieſt Warſzawſka, Panny Maryi na Tumie Poznańſkim, S. Maryi Magdaleny w Poznaniu, S. Mikołaia przy tumie Poznańſkim, Wſzyſtkich SS. w Poznaniu, Czarnkowſka, Szamotulſka, Srzodzka: dwie krom tych znieſione, Chodzieſka y Pyzdrſka. Collegia przy Katedrze pięć, Penitencyarzow, Wikaryow, Manſyonarzow, Pſalteryſtow, y Altaryſtow. Archidyakonatow cztery, to ieſt Poznańſki, w ktorym kościołow ſto pięćdzieſiat y cztery, Srzemſki w ktorym ſto ſiedmdzieſiat y oſm; Pſczewſki w ktorym ſto trzynaście, Warſzawſki w ktorym ſto czternaście y ieden. Wſzyſtkich ogołem kościołow Farnych w tey Dyecezyi 590. Kładę tu komput Biſkupow Poznańſkich z Dlugoſza y Tretera, ktorzy o nich piſali.

Poznanſcy Biſkupi.

1 Jordanes od roku 966, umarł 1001, herbu Roża.
2 Timotheuſz Rzymianin, herbu Kolumna, umarł 1021.
3 Paulin, herbu Krucyni, umarł 1035.
4 Benedykt I. umarł 1048.
5 Marcellus herbu Ciołek, umarł 1065.
6 Theodor herbu trzy Kawki, umarł 1088.
7 Dyonizy, herbu trzy Xiężyce, umarł 1106.
8 Wawrzyniec I. Polak umarł 1127.
9 Marcin, herbu Doliwa, umarł 1147.
10 Bogufal, herbu Poray, umarł 1150.
11 Piano Włoch, herb ſwoy, umarł 1151.
12 Stefan Dobrogoſt, herbu Rolicz, umarł 1156.
13 Radwan, herbu Srzeniawa, umarł 1162.
14 Bernard, herbu Syrokomla, umarł 1175.
15 Swiętosław, herbu Jaſtrzębiec, umarł 1176.
16 Gerward herbu Brog, umarł 1177.
17 Arnold herbu Dołęga, umarł 1186.
18 Mrokota herbu Korab, umarł 1196.
19 Philip, herbu Wieniawa, umarł 1209.
20 Paweł herbu Grzymała, umarł 1242.
21 Bogufal, herbu Poray, umarł 1253.
22 Piotr herbu Prawdzic, umarł 1254.
23 Bogufal, hebu Roża, umarł 1264.
24 Phalanta, herbu Prus, umarł tegoż roku.
25 Mikołay herbu Lis, umarł 1273.
26 Jan Wyſkowiec, herbu Łodzia, umarł 1286.

27 Jan II. Gerbis, herbu Nałęcz, umarł 1298, nie Herburt iako chce Facies: bo ci ſwoy herb właſny maia Pawęza, nie Nałęcz.
28 Jędrzey herbu Zaręba, umarł 1311.
29 Domarat, herbu Grzymała, umarł 1320.
30 Jan III. herbu Doliwa, umarł 1335.
31 Jan IV. z Kępy, herbu Łodzia, umarł 1346.
32 Woyciech Pałuka, herbu Topor, umarł 1355.
33 Jan V. herbu Doliwa, umarł 1374.
34 Mikołay II. herbu Łodzia, z Kurnika umarł 1382.
35 Mikołay III. herbu Nałęcz, ale do poſſeſyi nie przyſzedł.
36 Jan VI. Kropidło, Xiazę Opolſkie, poſtąpił na Kuiawſkie 1384.
37 Dobrogoſt Nowodworſki, herbu Nałęcz, poſtąpił na Giezn: 1394
38 Mikołay IV. Kurowſki, herbu Srzeniawa, poſtąpił na Kuiaw 1398.
39 Woyciech II. herbu Jaſtrzębiec, poſtąpił na Krakowskie 1412.
40 Piotr II. Wiſz, herbu Brog, z Krakowskiego zemkniony umarł 1414.
41 Jędrzey II. Laskary Goſławicki, herbu Godziemba, umarł 1426.
42 Mirosław z Brudzewa, herbu Nałęcz, umarł 1427.
43 Stanisław I. herbu Ciołek, umarł 1438.
44 Jędrzey III. z Bnina Opalinski, herbu Łodzia, umarł 1479.
45 Uryel Gorka, herbu Łodzia, umarł 1497.
46 Jan VII. Lubrański, herbu Godziemba, umarł 1520.
47 Piotr III. Tomicki, herbu Łodzia, poſtąpił na Krakowſkie 1523.
48 Jan VIII. Latalſki, herbu Prawdzic, poſtąpił na Krakowſkie 1535.
49 Jan IX. Xiażę Litewſkie z Wileńſkiego wſtąpił, umarł 1538.
50 Stanisław II. Oleśnicki, herbu Dębno, umarł 1539.
51 Sebaſtyan Branicki, herbu Korczak, umarł 1544.
52 Paweł II. Dunin, Wolſki herbu Łabęc, umarł 1546.
53 Benedykt II. Izdbinski, herbu Poray, umarł 1553.
54 Jędrzey IV. Czarnkowski, herbu Nałęcz, umarł 1562.
55 Adam Konarski, herbu Abdank, umarł 1577.
56 Łukaſz Kościelecki, herbu Ogończyk, umarł 1597.
57 Jan X. Tarnowski, herbu Rolicz, poſtąpił na Kuiawskie 1600.
58 Wawrzyniec II. Goślicki, herbu Grzymała, umarł 1607.
59 Jędrzey V. Opalinski, herbu Łodzia, umarł 1623.
60 Jan XI. Wężyk, herbu Wąż poſtąpił na Gnieźnieńskie 1626.
61 Maciey Łubieński, herbu Pomian, poſtąpił na Kuiawskie 1631.
62 Adam Nowodworski, herbu Nałęcz, umarł 1634.
63 Henryk Firley, herbu Lewart, umarł 1636.
64 Jędrzey VI. Szołdrski, herbu Łodzia, umarł 1650.
65 Floryan Xiażę Czartoryiskie, herbu Pogonia, poſtąpił na Kuiawskie 1654.
66 Woyciech III. Tholibowski, herbu Nałęcz, umarł 1665.
67 Stefan II. Wierzbowski, herbu Jaſtrzębiec, umarł 1687
68 Stanisław III. Witwicki, herbu Sas, umarł 1697
69 Mikołay V. Swięcicki, herbu Jaſtrzębiec, umarł 1709.
70 Bartłomi Tarło, herbu Topor, umarł 1716.
71 Kryſztof Szembek, herb ſwego nazwiſka, poſtąpił na Kuiawskie 1720.
72 Piotr IV. Tarło, herbu Topor, umarł 1722.
73 Jan XII. Tarło, herbu Topor,

Kapituły Poznańſkiey Herb, Nayś: Matkę w polu białym, w płaſzczu niebieſkim, widziałem w Krakowie, w kamienicy rożnemi herbami Kapituł zagęſzczoney, átoli na ratuſzu Lubelſkim, y indziey, w herbie tey Kapituły, ieſt S. Piotr z kluczami w prawey ręce dwiema, rozumiem, że na pamiątkę przyięty, od tytułu, pod ktorym Kathedra Poznańſka założona. Prałatow wſzytkich liczy dzieſiąciu, to ieſt Proboſzcza, Dziekana, Archidyakona Poznańſkiego, Kantora, Kuſtoſza, Scholaſtyka, Archidyakona Srzemſkiego, Archidyakona Pſczewſkiego, Archidyakona Warſzawſkiego, y Kanclerza. Kanonikow wſzytkich dwudzieſtu czterech. Kawaler Maltańſki y Commendor Poznańſki, ma pierwſze między niemi mieyſce y ſtallum po Prałátach. Dwa razy na rok generalne kongreſſa ſwoie ſkładaia, to ieſt, raz na Swięto Swiętych Apoſtołow Piotra y Pawla, drugi raz na S. Marcin, y iednego z między ſiebie Deputata na Trybunał koronny obieraia.

Biskupſtwo Wilenskie.

MEndog Wielkie Xiażę Litewſkie, wiarę Chrześciańſka przyiawſzy, piſał do Innocentego IV. Papieża, proſzac o Koronę, y oraz żeby mogł w Państwie ſwoim Biſkupſtwo fundować, kościoł Kathedralny wyſtawić, ktory obiecywał upoſażyć wydzieliwſzy mu dobra. Działo ſię to w roku 1251. Ucieſzony iego nawroceniem Innocenty, piſał w roku 1253. do Woyciecha, Prus y Inflant Arcybiſkupa, żeby w tym tam Xięſtwie, Biſkupſtwo nowe erygował. Raynaud: num: 26. Znayduie ſię ten liſt Papieſki w Xiaznicy Rzymſkiey pod liczba 788, luboć Pariſ: Spondanus num: 5. Bzovius num: 5. twierdzą: że ten Mendog w roku 1252. od Arcybiſkupa po-

mienionego y Henryka Biskupa Chełmińskiego koronowany, w ktory też sam czas, pierwszy na Biskupstwo Wileńskie był poświęcony Wit Zakonu Kaznodzieyskiego. Wspominą go Kromer y Sarnicki, że był przy podniesieniu Relikwii S. Stanisława Biskupa y Męczennika. Tego wkrotce Wita, za apostazyą od wiary Mendoga, z Litwy nie tylko wygnano, ale y raniono. Wypędzony tedy, w Krakowskim potym konwencie, życia tego świątobliwie dokończył; Bzovius in propag: Z tym wszystkim Raynaudus, Chrystyana Krzyżaka na tey Kathedrze postawionego pisze, kędy też przydaie, że ieszcze Mendog na początku 1255 pisał do Alexandrą Papieża, prosząc, żeby mu Syna iego, na Krolestwo Litewskie pozwolił koronować, ależ na końcu tegoż roku wiary odstąpił, czy z lekkomyślności, iako niektorzy chcą; czy że zmyślenie przedtym chrzest przyiął, dla dostąpienia korony, iako inni udaia; czy też rozdrazniony, iako drudzy twierdzą, częstemi naiazdami od Krzyżakow. Y tak y z nim Biskupstwo ustało.

Prawdać że Paris: Vadingus. Biernacki in speculo Minorum znowu pod rokiem 1343. Piotrą Gastolda z Woiewody Podolskiego naprzod Zakonnika S. Franciszka, á potym Biskupa Wileńskiego kładą, ktorego z innemi 36 towarzyszami, dla wiary zabić miano; ale to pewna, że na ten czas, ile że Litwa ieszcze do owczarni Chrystusowey nie była przyłączona, nie było stateczney fundacyi Biskupstwą Wileńskiego. Koiałowicz też p. 1. l. 8. gdy o Męczeństwie tych OO. mowi, Gastolda nie Biskupem, ale Woiewodą Wileńskim pisze, y ktory u Olgerda, na zaboycow dekret surowy otrzymał.

Dopiero Jagełło Xiążę Litewskie na tron Polski wyniesiony, chcąc y całe Xięstwo swoie Bogu pozyskać, w roku 1387, za konsensem Papieskim Kathedrę w Wilnie osadził, á Biskupom potym Wileńskim, mieysce w Senacie Rzeczpospolita przy Unii z Litwą naznaczyła, aby Biskup Wileński, alternatę miał krzesłą z Infułatami Poznańskiemi. Gvagninus, Decius l. 3. Cromer: l. 15. Nadto każdy z nich, ma Jus gladii, od Alexandra Papieża sobie pozwolony.

Obszerność Dyecezyi Wileńskiey, prawie się na całe Xięstwo Litewskie rozciąga. Kościoł Kathedralny Wileński pod tytułem S. Stanisława Biskupa y Męczennika.

Biskupi Wilenscy.

1 Jędrzey Wasilo Zakonu S. Franciszka, herbu Jastrzębiec, umarł 1399 Koiał: p. 1. l. 9. Biel: f. 273, Okol: t. 2. f. 648.
2 Jakub Plichta, herbu Znin, Zakonu S. Franciszka, umarł 1407. List Jagełła u Lask: w Statut: o Unii. Vadingus in annal: Minor: Okol: t. 2. f. 648.
3 Mikołay z Boriowa, herbu Gerald, umarł 1414. Okol: t. 3. f. 119. & t. 2. f. 649. Koiał: Stryikow:
4 Piotr herbu S, umarł 1421. Cromer, Biel: f. 317, Okol: t. 2. f. 649. Koiał: Stryikow:

5 Maciey herbu Znin, umarł 1453. Cromer l. 22. Biel: f. 364. Pokoy Pruski podpisał u Januszow: w Statuc: f. 859. Okol: t. 3. f. 343.
6 Mikołay II. Dzierzkowicz, herbu Wieniawa, umarł 1468. Cromer, Biel: f. 445. Okol: t. 2. f. 649. Koiał: p. 2. Stryikow:
7 Jan I. Losowicz, herbu Rozmiar, umarł 1480. Cromer, Biel: f. 445. Okol: t. 2. f. 649. Monum: Antiquit: Koiał: p. 2. Nakiel:
8 Jędrzey II. herbu Szeliga, umał 1490. Okol: t. 3. f. 119, Koiał: p. 2. Okol: t. 2. f. 649. Paproc: o her: Stryikow: Histor: Posselii.
9 Woyciech Tabor, herbu Pułkozic, umarł 1507. Koiał: p. 2. Decius de Sigism: I. tempor: Okol: t. 2. f. 649. Cromer:
10 Woyciech II. Radziwił, herbu Traby, umarł 1519. List Zygm: I. in M. S. Petricov: Concil: Later: Acta Sess: 4. Okol: t. 2. f. 649
11 Jan II. z Xiążąt Litewskich, postąpił na Poznańskie 1535. Treter: in Episc: Posnan: List Zygmun: I. in M. S. Petricov: Okol: t. 2. f. 649.
12 Paweł Algimunt Xiążę Holszańskie, herbu Centaurus, umarł 1555. List Zygmunta I. in M. S. Petricov: Okol: t. 2. f. 649. Monum: Antiquit:
13 Waleryan Protaszewicz, herbu Drzewica, umarł 1579. Okol: t. 2. f. 649. Skarga Conc: Sachin: Hist: Soc: Monum: Antiquit:
14 Jerzy Radziwił, herbu Traby, postąpił na Krakowskie 1591, Synod: Prov. Petric: 1589. Okol: t. 2. f. 649. Heindensz: Mosch:
15 Bernard Macieiowski, herbu Ciołek, nie przyięty od Litwy, wakowała Stolica do roku 1600. Starow: in Episc: Cracov: tego opuszczono in Facie.
16 Benedykt Woyna, herbu Traby, umárł 1616, Gratiæ secul: Synod: Prov: Petric: 1607. Okol: t. 2. f. 649.
17 Eustachi Wołowicz, herbu Bogoria umarł 1630, Acta Synod: Petr: 1628. Concio P. Widziewicz. Gratiæ secul: Okol: t. 2. f. 649.
18 Abraham Woyna, herbu Traby, umarł 1649. Echo Lyrica, Gratiæ secul: Okol: t. 2. f. 649. kazanie na iego pogrzebie.
19 Jerzy II. Tyszkiewicz, herbu Leliwa, umarł 1656. List iego in M. S. Czartoryscí: Genealog: Tyszkiew.
20 Jan III. Dowgayło Zawisza, herbu Płomieńczyk, umarł 1661. Constitut: f. 59.
21 Jerzy III. Białozor, herbu Wieniawa, umarł 1667. kazanie na iego pogrzebie.
22 Alexander Sapieha, herbu Lis, umarł 1671. podpisał Manifest: Duchow: 1669. Histor: Sapieh: p. 3.
23 Mikołay III. Pac, herbu Gozdawa, umarł 1684.
34 Alexander II. Kotowicz, herbu Korczak, umarł 1686.
35 Konstantyn Brzostowski, herbu Strzemię, umarł 1722.
36 Maciey II. Ancuta herbu tegoż nazwiska, umarł nim mu expedycya przyszła.
37 Karol Piotr Pancerzynski,

Kapituły Wileńskiey herb trzy Korony, tym właśnie kształtem iako y Krakowskiey. Krom prałatow Proboszcza, Dziekana, Archidyakona, Kustosza, Scholastyka, Kantora, y Archidyakona Białey Rusi, innych Kanonikow iest 14. Dekanatow w tey Dyecezyi 26, á w nich Kościołow, wszytkich y Altaryi 440.

Płockie Biskupstwo.

SZczodrobliwością Mieczysława Xiażęcia Polskiego, y tego Biskupstwa erekcya stanęła w roku 966. Kathedra pod tytułem S. Zygmunta Krola y Męczennika. Długosz: Trzy Archidyakonaty w sobie zamyka Płocki w ktorym Dekanatow 16, Kościołow 160. Drugi Pułtuski, w tym Dekanatow 11. Kościołow 108. Trzeci Dobrzynski, w ktorym Dekanatow cztery, w nich Kościołow 43. Wszytkich w tey Dyecezyi Parochialnych 311. Kładę tu komput Biskupow Płockich z Długosza y Łubieńskiego Biskupa Płockiego, ktory ich acta, aż do swoich czasow wypisał.

Płoccy Biskupi.

1 Angelottus od roku 966. umarł 982.
2 Marcyalisz, umarł 1005.
3 Marcin, umarł 1024.
4 Albinus Włoch, umarł 1041.
5 Paschalis Włoch, umarł 1067.
6 Marcek Włoch, umarł 1078.
7 Stefan Polak, umarł 1099.

8 Philip, herbu Doliwa, umarł 1107.
9 Szymon, herbu Gozdawa, umarł 1129.
10 Alexander, herbu Dołęga, umarł 1156.
11 Werner, herbu Poray, zabity 1172.
12 Lupus herbu Godziemba, umarł 1179.
13 Vitus, herbu Janina, umarł 1206.
14 Gosław, albo Gedeon, herbu Gryff, umarł 1223.
15 Jan herbu Gozdawa, umarł 1227.
16 Gunter, herbu Prus, umarł 1232.
17 Piotr, herbu Pulkozic, umarł 1238.
18 Jędrzey, herbu Gryff, umarł 1249.
19 Piotr II. Brevis, umarł 1254.
20 Jędrzey II. herbu Ciołek, umarł 1260.
21 Piotr III. Niedych, herbu Wąż, umarł 1263.
22 Thomasz, umarł 1270.
23 Gosław, II. albo Gedeon, herbu Gryff, umarł 1296.
24 Jan II, herbu Prawdzic, umarł 1310.
25 Jan III. herbu Nałęcz, umarł 1318.
26 Floryan Łaskary, herbu Ogończyk, umarł 1334.
27 Klemens Pierzchała, herbu Roch, umarł 1358.
28 Bernard, herbu Nowina, Zakonu S. Dominika, ale się nieutrzymał.
29 Janisław Wroński, herbu Strzegonia, umárł 1367.
30 Mikołay z Gulczewa, herbu Prawdzic, umarł 1369.
31 Stanisław z Gulczewa, herbu Prawdzic, umarł 1371.
32 Dobiesław Sowka z Gulczewa, herbu Prawdzic, umarł 1379.
33 Scibor z Radzimina, herbu Ostoia, umarł 1390.
34 Henryk Xiażę Mazowieckie, umarł 1391.
35 Mamphiolus Włoch, rhebu Abdank, umarł 1396.
36 Jakub z Kurdwanowa, herbu Syrokomla, umarł 1425.
37 Stanisław II, Pawłowski, herbu Pierzchała, umarł 1439.
38 Paweł Gizicki, herbu Gozdawa, umarł 1463.
39 Scibor II. herbu Prus, umarł 1471.
40 Kazimierz Xiażę Mazowieckie, umarł 1480.
41 Piotr IV. z Kotkowa, umarł 1497.
42 Jan IV. Lubrański, herbu Godziemba, postapił na Pozń: 1498.
43 Wincenty Przerębski, herbu Nowina, postapił na Kuiaw: 1503.
44 Erazm, herbu Ciołek, umarł 1524.
45 Raphał Leszczyński, herbu Wieniawa, umarł 1527.
46 Jędrzey III. Krzycki, herbu Kotwicz, postapił na Gniezn: 1535.
47 Jan V. Choieński, herbu Abdank, postapił na Krakow: 1538.
48 Piotr V. Gamrat, herbu Sulima postapił na Krakow: 1538.
49 Jakub II. Buczacki, herbu Abdank, umarł 1542.
50 Samuel Macieiowski, herbu Ciołek, postapił na Krakow: 1546.
51 Jan VI. Bilinski, herbu Junosza, umarł 1546.
52 Jędrzey IV. Noskowski, herbu Łada, umarł 1567.
53 Piotr V. Myszkowski, herbu Jastrzębiec, postapił na Krakow: 1577.
54 Piotr VI. Dunin Wolski, herbu Łabęć, umarł 1590.
55 Woyciech Baranowski, herbu Jastrzębiec, postapił na Krakowskie 1606.

L.

56 Marcin II. Szyſzkowski, herbu Oſtoia, poſtapił na Krakow: 1617.
57 Henryk II. Firley, herbu Lewart poſtapił na Gniezn: 1618.
58 Hieronim Cielecki, herbu Zaręba, umárł 1627.
59 Staniſław III. Łubieński, herbu Pomian umarł 1640.
60 Karol Ferdynand Krolewic oraz y Wrocław: Biskup umarł 1655
61 Jan VII. Gębicki, herbu Nałęcz, poſtapił na Kuiaw: 1674.
62 Bonaventura Madaliński, herbu Laryſſa, poſtapił na Kuiaw: 1680.
63 Staniſław IV. Dabski, herbu Godziemba, poſtapił na Kuiaw: 1691.
64 Jędrzey Załuski, herbu Junoſza, wział Warminskie 1698.
65 Ludwik Załuski, herbu Junoſza, umarł 1722.
66 Jędrzey Staniſław Zaluski, herbu Junoſza,

Bzovius in propag: S. Hyacin: f. 58. w roku 1367, kładzie Piotra de Colomeis Zakonu Kaznodzieyſkiego Biſkupem Płockim, ale o nim tak w Długoſzu iako y w Łubieńſkim, z ktorych ten komput położyłem, żadney wzmianki nie maſz, chyba to Suffraganem był Płockim. Jam na liście gdzieś Krolewſkim czytał Mikołaia Infułatem Płockim, w roku 1415.

W Kapitule Płockiey każdy Arcybiſkup Gnieźniński ieſt Kanonikiem. Proboſzcz w niey, oraz ieſt y Xiążęciem Sieluńſkim, wſzytkich Kanonikow 24. Herb iey ieſt Nayświętſza Panna, na prawey ręce Pana Jezuſa trzyma, u ktorego obie ręce wyciągnione iak do obłapienia, twarz w prawa ſkierowana; Matka Boſka w płaſzczu niebieſkim, na Xięzycu ſtoi, pod ktorym herb nakſztałt kotwiczu, to ieſt czy trzy rzeki, czy trzy paſy, od lewego boku tarczy z gory, na prawy na doł ukoś idace, na ktorym Korona. M, S. iednak Rozdrazevianum z Długoſza powiada, że herb iey ieſt Gwiazda iedna. Na Ratuſzu Lubelſkim w prawdzieć ieſt Naysw: Panna ale w Koronie, ale ani Xiężyca, ani żadnego innego przydatku niewidać.

Warminskie Biskupſtwo.

INnocenty IV. Papież, Pruſy chcac łacniey przy wierze utrzymać, Gwilhelma Biſkupa Mutyńſkiego posłem w te kraie wyſłał, w roku 1241, ten w Toruniu Synod złożywſzy, na ktorym byli Arcybiſkup Gnieznieńſki, Wrocławſki, Kuiawſki, y Płocki Infułaci, między inſzemi y to też poſtanowił, że Pruſy na cztery Dyecezye podzieliwſzy, to ieſt Chełminſka, Pomezańſką, Warminſką, Sambienſką, nowych każdey z nich poświęcił Paſterzow w roku 1242. to Treterus: á toli co ſię tycze Chełmińſkiey, ta dawnieyſza, iako niżey obaczyſz. Potwierdził potym ten rozdział, Innocenty Papież, ácz ci Tum Warminſki, po lat ſiedmnaſtu, Anzelm pierwſzy Biſkup w Bransberdze założył, zkąd ſię też zrazu Bransberſkiemi zwali, ale go potym do Frawmburgu przenieſiono; o czym przywileie w Helzberku świadcza Cromer l. 8. zkad też niektorzy Authcrowie Helzbierſkiemi ich piſza.

Kathedra ta pod tytułem Naysw: Matki, y S. Jędrzeia fundowana, ktorey, z tytułem Xiażęcia Warminſkiego, każdy Biſkup & cum Jure gladij prezyduie. Do żadnego Arcybiſkupa jurifdykcyi nie należy, ale ſamey Stolicy Apoſtolſkiey podlega. Granice tey Dyecezyi z iedney ſtrony do Krolewca, z drugiey do Biſkupſtwa Wileńſkiego, z trzeciey do Płockiego rozciagaia ſię. Kościołow wſzytkich Warmia dziewięćdzieſiąt rachuie. Mieyſce w Senacie Biſkupow Warmińſkich tak ordynowane, żeby alternatę z Łuckiemi Infułatami miewali, Conſtitut: 1569. Sambieńſkie Biſkupſtwo, iak przez herezya zniſzczało, tytuł Sambieńſkich Biſkupow, zoſtał ſię przy Warmińſkich: kładę tu reieſtr wſzyſtkich Infułatow tutecznych z Tretera, ktory o nich piſał, aż do Radzieiowſkiego.

Warminſcy Biskupi.

1 Anzelm Zakonu Swiętego Franciſzka, umarł 1261.
2 Henryk, umarł 1300.
3 Eberhard, herbu trzy Bramy, z trzema baſztami, umarł 1326.
4 Jordan, herbu Xięga otwarta, umarł 1328.
5 Henryk II. Wagenax, umarł 1334.
6 Herman de Libenſtein, umarł 1350.
7 Jan Miſnenſis, umarł 1355.
8 Jan II. Streiffrock, umarł 1372.
9 Henryk III. Sorbohm umarł 1401.
10 Henryk IV. Heilsber de Vogelſang, umarł 1415.
11 Jan III. Abezier, umarł 1424.
12 Franciſzek Kuchſchmaltz, umarł 1457.
13 Æneas Sylvius, potym Pius II. Papiez, ale nie przypuſzczony.
14 Paweł Legendorff Pruſak, herb ſwoy, umarł 1471.
15 Mikołay à Tungen, umarł 1489.

16 Łukaſz Weiſelrodt, umarł 1512.
17 Fabian Luzyańſki, herb ſwoy własny, umarł 1523.
18 Maurycy Ferber, umarł 1537.
19 Jan IV. Dantiſcus, umarł 1548.
20 Tidemannus, umarł 1550.
21 Staniſław Hoſius Kardynał, herb ſwoy własny, umarł 1579.
22 Marcin Kromer, herb ſwoy własny, umarł 1589.
23 Jędrzey Batory Kardynał, herbu Zęby, zabity 1598.
24 Piotr Tylicki, herbu Lubicz. poſtąpił na Kuiawskie 1603.
25 Simon Rudnicki, herbu Lis, umarł 1621.
26 Jan V. Albracht Krolewic Kardynał, poſtąpił na Krakow: 1633.
27 Mikołay II. Szyſzkowſki, herbu Oſtoia, umarł 1643.
28 Jan VI. Karol Konopacki, herbu Mur, umarł nim mu expedycya przyſzła.
29 Wacław Leſzczynſki, herbu Wieniawa, poſtąpił na Gniezn: 1659.
30 Jan VII. Stefan Wydzga herbu Jaſtrzębiec, poſtąpił na Gnieznieńſkie 1680.
31 Michał Radzieiowſki, herbu Junoſza, poſtąpił na Gniezniez: 1687.
32 Jan VIII. Zbaſki, herbu Nałęcz, umarł 1696.
33 Jędrzey II. Chryzoſtom Załuſki, herbu Junoſza umarł 1711.
34 Theodor Potocki, herbu Pilawa, poſtąpił na Gnieznieńſkie 1723.
35 Kryſztof Szembek, herb ſwego nazwiſka,

Kapituła Warminſka Deputatow na Trybunał Koronny nie obiera; wſzyſcy Kanonicy do rezydencyi przy Kathedrze ſwoiey przywiązani. Herb iey Brama o trzech Wieżach, z ktorych ſrzednia wyſzſza; dwie po bokach mnieyſze; w Bramie krata żelazna do gory zwie-

dziona

dziona, tak iednak, że ią dobrze widzieć; nad bramą Mitra Papieſka okrągła zamknięta, trzema otwartemi Koronami Krolewſkiemi opaſana wkoło, nad Mitrą krzyżyk. Mitrę tę Stolica Apoſtolſka, z wielkiemi przywileiami przydała do Bramy ich herbowney, mowi Marianus Coſtenus: do bramy zaś iakoby przypięte pul krzyża, takim kſztałtem, iako niżey obaczyſz. Z tym wſzytkim że y inſzego herbu zażywa świadczy tenże, bo y Treterus in Vitis Varmienſ: Epiſcopor: obadwa położył, to ieſt Nayśw: Matki w Koronie, na Tronie ſiedzącey, w prawey ręce berło trzyma, lewą ku ſercu Pana Jezuſa na łonie icy ſiedzącego bez korony, nakłoniona, dziecię JEZUS prawą wyciągniona do ramienia Nayś: Matki, iakby chcąc nią błogosławić trzyma, w lewey kwiatek. Kanonikow wſzytkich Kapituła Warminſka liczy 16, z ktorych ci Prałaci, Proboſzcz, Dziekan, Kantor, Kuſtoſz, Kanclerz. Kapituła, co mieſiąc do dyſtrybuty prowentow bywa, z ktorych kto nie rezyduie przy Kathedrze nic nie partycypuie. Sześćdzieſiąt tylko dni wolnych w roku, Prałaci tuteyſi maią, ktore y kiedy ſobie obiorą, do dywertymentu.

Łuckie Biſkupſtwo.

OD Kazimierza Wielkiego fundowane w roku 1364. luboć iako ſię wyżey mowiło pod Arcybiſkupami Lwowſkiemi, te zamyſły iego, nie doſzły końca, aż za Grzegorza XI, Papieża, y za Ludwika Krola Polſkiego y Węgierſkiego w roku 1375. Długoſz, Nakiel: w Miechow: fol. 314. Biel. Skrobiſzov: in Leopoli, domyśla ſię z Kromera, że dawnieyſze: ale ſię to utrzymać nie może; z tego com indziey dowodził. Wſzytkie do tych czas wyliczone Biſkupſtwa, incompatibiles ſą przez prawo, pieczęci Koronney, chyba za konſenſem ſtanow Rzeczypoſpolitey; z Łuckim, y z innemi, ktore po nim naſtępuią, pomieścić ſię może. Infułaci tuteczni w Senacie, alternatę z Biſkupami Warminſkiemi maią. Dyecezya ich, z piąciu innemi graniczy, to ieſt z Wileńſkim, Płockim, Chełmſkim, Kuiawſkim, Kamienieckim. Pięć Woiewodztw: albo Prowincyi, iak to Wołyńſkie, Podlaſkie, Bracławſkie, á w Litwie Brzeſkie, y wielka część Ruſi, iego jurysdykcyi podlega. Dwanaście Xięſtw mnieyſzych, albo Hrabſtw w ſobie zamyka, Oſtrogſkie, Zaſławſkie, Zbarawſkie, Wiśniowieckie, Dubrowickie, Koreckie, Klewańſkie, Lubartowſkie, Ołyckie, Poryckie, Koſzyrſkie, Kodeńſkie, zgoła na ośmdzieſiąt mil Polſkich rozciągniona. Dwa w niey Infułackie Probostwa, Ołyckie, y Kodeńſkie. Dwoch Officyałow, Łucki, y Brzeſki; Dekanatow w nich trzynaście, Kościołow wſzytkich 185. Z pierwiaſtkow ſwoich w Włodzimierzu ta Kathedra ſtanęła, y Włodzimirſkich Biſkupow imię z tąd urosło, potym ſię iednak do Łucka przenioſła, kędy Kościoł Katedralny pod tytułem Nayś: Troycy fundowany.

Wyſzła przed dwiema laty z praſy drukarſkiey Xiążka *Facies Rerum Publicarum*; w tey Author, wſzytkich w Polſzcze Infułatow wy-

M prowa-

prowadzaiąc, że od Łuckich aż do oſtatnich poſtępuiąc, iednych (ſnać dla niedoſtateczney informacyi) opuścił, drugich podłożył, innym albo lata ich prezydencyi na Biſkupſtwie zamilczał, albo przełożył: dla tego przy każdym w dalſzych komputach reieſtrze, Authorow y lata położę, dla gruntownieyſzey Hiſtoryczney relacyi, ile że o nich ex profeſſo, mało kto, albo nikt nie piſał, iak piſali o tych, o ktorych ſię do tych czas mowiło.

Łuccy Biskupi.

1 Izydor Biſkup Włodzimirſki, 1375. umarł 1380. Miechov: l. 4. f. 252. Nakiel: w Miech: fol: 313, kto był z domu, nie wiedzą.

2 Rugian Biſkup Włodzimirſki, umarł koło roku 1400. Nakiel: in Miechov: f. 313, kędy go też ſucceſſorem czyni Izydora. Monum: Antiq:

3 Grzegorz Zakonu Kaznodzieyſkiego, Biſkup Włodzimirſki, Długoſz 1409, kędy konſekracya od niego, *K*ościoła Lubomſkiego wſpomina. W roku 1413 podpiſał przywiley Hrodelſki Jagełła *K*rola u Laſkiego w Statucie f. 127, y u Stryikow: f. 842 diploma Krolewskie, o herbach Litewskich Panow. Okol: in Ruſſ: Flor: f. 580. Niektore Acta Konſyſtorſkie, wſpominaią go ieſzcze w roku 1424. á Bzov: in propag: c. 6. kładzie go pod rokiem 1425, zkąd ſię domyślam, że więcey niż lat 20. tym Kościołem rządził.

4 Jędrzey z Spławki, to ieſt Spławski, herbu Leliwa, gdy Witold Xiążę Litewskie, Biskupią Katedrę z Włodzimierza do Łucka przenioſł, on ſobie nowy tytuł przybrał Luceńſkiego Biskupa, ktory według Sapiehy in Monum: Antiqu: trwał do Koncylium Florenckiego, gdzie dla dyſtynkcyi od Włoskiego Luceńskiego Biskupſtwa, odmianę uczyniono na Łuckie, co y podziś dzień trwa nieprzerwanie: iakoż y Przyłuski in Felice Luceoria, tegoż popiera; że ſię ten Jędrzey, pierwſzy piſać począł Łuckim, Długoſz, iuż go Włodzimirskim, iuż Luceńskim, iuż Łuckim zowie, oſobliwie w ten czas, kiedy Zygmunta Krola Rzymskiego, y Władyſława Polskiego w Łucku przyimuiąc, wyſzedł przeciwko nim proceſſionaliter: átoli ten Jędrzey ieſzcze w roku 1436 pokoy Brzeski podpiſał u Lask: w Stat: f. 140, z tytułem Biskupa Włodzimirskiego. W roku 1431, gdy ściśniono oblężeniem Łuck, od Swidrygełła opanowany, do Krola y obozu naſzego iako Polak idąc, żeby wierność ſwoię ku Panu pokazał, od Polakow ſnać nie poznany, z koni, ſprzętow y ſzat wyzuty, do Krola przyſzedł; ale od Marſzałka *K*oronnego Jana z Oleśnicy przyodziany, z wielką przyięty ludzkością, y ſprawiedliwością, to Długoſz.

5 Wacław herbu *K*orczak, umarł 1462, Monum: Antiq: Sapieh: Felix Luceor:

6 Jan Loſowicz, herbu Rozmiar, rodem z Wilna od Piuſa II. potwierdzony, oczym ieſt liſt tego Papieża do Grzegorza Arcybiskupa Lwowskiego dany, u Scrobiſzow: in Archiep: przenieſiony na Wileńskie 1468. Biel: f. 445. Monum: Antiquit.

7 Marcin Krzeſzowski, czy Krzeſzowicki, herbu Gryff, od Pawła II. potwierdzony 1468, wſpominaią go Długoſz, Kromer, Biel: f. 445. Nakiel: w Miechow: f. 39. Monum: Antiquit.

8 Staniſław Stawſki, herbu Korczak, umarł koło roku 1488. Hiſtor: Pol: Pruth: Poſſel: Monum: Antiquit: Felix Luceoria.

9 Jan II. Pudełko nazwany, w roku 1499, podpiſał liſt Albrychta Krola u Lask: w Stat: f. 130. y u Herburta w Stat: f. 298.

10 Albrycht Radziwił Iałmuznik nazwany, herbu Trąby, poſtąpił na Wileńskie 1507. Decius de Sigiſm: I. tempor. Starow: in Monum.

11 Paweł Algimunt X. Olſzańskie, herbu Hippocentaurus, w roku 1512, był na Concilium Lateraneńskim na Seſſyi trzeciey y dalſzych, co ſię pokazuie ex Actis tegoż Concilii w druku: poſtąpił na Wileńskie 1535. Janow dziedziczny niegdy Xiążąt Olſzańskich, wiecznemi czaſy Biskupom Łuckim przyłączył.

12 Jerzy Falczewski, niektorzy go do herbu Korab naciągaią, ale y nadgrobek iego w Łuckiey Katedrze, y nadedrzwiami tegoż *K*ościoła wyryte trzy Trąby, iawnie świadczą, y kto był z domu, y o iego ſzczodrobliwości: bo tenże Kościoł Katedralny w Łucku z cioſowego kamienia wynioſł, dla ſiebie także, y Manſyonarzow wygodne rezydencye wymurował: O czym Hiſtor: Domus Profeſ: Cracov: y M. S. Kaliski z pewney okazyi otym piſząc, świadczy. Zamek w Torczynie ſwym koſztem wyprowadził, prowentow Biskupich przyczynił. Monum: Antiquit: Na Synod Piotrkowski w roku 1542. wyſłał był ſwego Poſła. Acta Synodi; á w roku 1547, podpiſał Przywiley Ziemi Bielſkiey u Januſzow: w Stat: f. 837, zkąd wnoſzę, że zle kładą śmierć iego na rok 1544.

13 Waleryan Protaſzewicz, hebu Drzewica poſtąpił na Wileńſkie 1555. Monum: Antiquit: Sapieh: Felix Luceoria.

14 Jan III. Andruſzewicz z ſławney kiedyś w Litwie Familii, długo na tey Katedrze prezydował, nigdziem nie czytał. Monum: Antiquit:

15. Wiktoryn Wierzbicki, herbu Radwan, 1569. podpiſał Unią Korony z W. Xięſtwem Litewſkim Conſt: f. 170. W roku 1577. wyſłał poſła ſwego na Synod Piotrkowſki Acta Synodi. Monum: Antiq: twierdzą, że ſię na Zmudzkie, choć ci niſzſze przenioſł, ale ſię to utrzymać nie może: bo w tym czaſie, kto inſzy tam prezydował, chyba z Zmudzkiego na Łuckie wſtąpił, iako niżey obaczyſz, umarł 1588, Starow: in Epiſcop: Cracov:

16 Bernard Macieiowſki, herbu Ciołek, miałci wprawdzie y nominacyą y expedycyą Rzymſką na Wileńſkie, po Jerzym Radziwile, ale go Litwa przyiąć niechciała, poſtąpił potym na Krakowſkie 1600. Damałew: in Archiep. Starow: in Cracov:

17 Staniſław II. Gomolinſki herbu Jelita, umarł 1604. Nakiel: w Miech: f. 795: y fundacye iego, iedna OO. Dominikanow w Janowie, druga Oycow Bernardynow w Sokoli Monum: Antiq: Łubień: in Epiſ: Płoc:

18 Marcin II. Szyſzkowſki, herbu Oſtoia, poſtąpił na Płockie 1607. Łubień: in Epiſc: Płocen: Hiſt: Coll: Luceor: Argentus de Reb9 Soc:

19 Paweł II. Wołowicz, herbu Bogoria, rok tylko ſiedział Mon: Antiq:

20 Paweł III. Wołucki, herbu Rawicz, poſtąpił na Kuiawſkie 1616.

Hiſt: Pol: Pruth: Poſſel: f. 437. Hiſt: Coll: Luceor: ktore fundował, y do Brześcia Litewſkiego także naſzych wprowadził: Damal: in Epiſc: Vladiſl:

21 Henryk Firley, herbu Lewart, Podkanclerzy Koronny, poſtąpił na Płockie 1617 Łubień: in Epiſc: Ploc: Nakiel: in Miech: f. 640.

22 Jędrzey II. Lipſki, herbu Grabie, Kanclerz Koronny poſtapił na Kuiawſkie 1622, Damałew: in Epiſc: Vladiſl. Starow: in Cracov: fundował Suffragana y Manſyonarzow przy Katedrze. Monum: Antiquit. Piaſec: Hiſt: f. 359. Hiſt: Kobierzyc: f. 480.

23 Stanisław III. Łubieńſki, herbu Pomian, Podkanclerzy Koronny poſtąpił na Płockie 1627, Vitæ Epiſ: Ploc: Nakiel: in Miech: f. 909.

24 Achacy Grochowſki, herbu Junoſza, Proboſzcz Miechowſki, umarł 1632, pochowany w Przemyślu. Głowę S. Stanisława Koſtki z Rzymu przywiozł, Monum: Antiquit. Porządek Elekcyi 1632. Hiſtor: Kobierzyc: f. 281.

25 Bogusław Radoſzewſki, herbu Okſza, umarł 1638 w Janowie. Mon: Antiquit: Hiſtor: Coll: Luceor: Hiſt: Poſſel: Pol: Pruth:

26 Jędrzey III. Gębicki, herbu Nałęcz, Opat Trzemeſzynſki umarł 1654. Synod iego Dyecezań: Porządek Elekcyi 1648. Monum: Antiq:

27 Jan IV. Zamoyſki, herbu Jelita, Zakonu Kaznodzieyſkiego, umarł 1555 w Zamościu pochowany. Monum: Antiq: Hiſt: Coll: Luceor:

28 Jan V. Wydzga, herbu Jaſtrzębiec, Podkanclerzy Koronny, Opat Sieciechowſki, poſtąpił na Warminſkie 1659. Treter: in Varmien:

29 Mikołay Prazmowſki, herbu Bełina, Kanclerż Koronny, poſtapił ná Gnieznieńſkie 1666. Conſtit 1662. f. 2. Treter: in Varmien:

30 Thomaſz Lezeńſki, herbu Nałęcz, Opat Wąchocki, umarł 1675. Monum: Antiquit: Hiſtor: Coll. Luceor: Kochow: Annal. Załuſki.

31 Stanisław IV. Dąbſki, herbu Godziemba, poſtąpił na Płockie 1680. Załuſki t. 1. f. 709. Monum. Antiq. Hiſt. Coll. Luceor.

32 Stanisław V. Witwicki, herbu Sas, poſtąpił na Poznańſkie *1688*. Conſtit. *1685*. f. *17*. Załuſki t. 1. f. 709. Monum. Antiquit.

33. Bogusław Leſzczyńſki, herbu Wieniawa, Opat Czerwińſki, umarł *1691*. Załuſki t. *1*. Monum. Antiquit. Hiſt. Coll. Luceor.

34 Frańciſzek Prazmowſki, herbu Belina, Opat Sieciechowſki, umarł *1701*. Obwieſzczenie *1697*. Monum. Antiquit.

35 Alexander Wyhowſki, herbu Abdank, Opat Swiętokrzyſki um: *1714*.

36 Joachim Przebendowſki, herb ſwoy własny, umarł *1721*.

37 Stefan Rupniewſki, herbu Srzeniawa,

Kapituła Łucka krom Prałatow, to ieſt Proboſzczow Łuckiego y Brzeſkiego, Dziekana, Archidyakonow Łuckiego y Brzeſkiego, Kantora, Kuſtoſza, Scholaſtyka, Kanclerza liczy Kanonikow ſześciu, wſzyſcy de Stemmate nati, czego przed inſtalacyą ſwoią dowodzić powinni. Jednego z między ſiebie na Trybunał Koronny obieraią. Kapituła dwa razy na rok u nich; raz na S. Troycę, drugi raz na Swięto Wſzytkich SS. Herb iey tak mi opiſano; to ieſt Troyca Swięta, Nayświętſza Matkę Koronuiąca, na Ratuſzu zaś Lubelſkim, tym kſztałtem iako tu widziſz. Nic pewnieyſzego, że ten herb, od tytułu Nayś: Troycy pod ktorym ta Katedra założona, przybrany.

Herb Kapituły Łuckiey.

Przemyslskie Biskupſtwo.

I Ta Katedra, razem z Łucka, ſwoie początki wzięła w roku 1364, ale dopiero w roku 1375 pierwſzy na nię poświęcony Eryk. Długoſz t. 2. Miechov: l. 4. c. 33. Biel: f. 250, luboć na obrazie u Oycow Franciſzkanow w Przemyślu rok napiſano 1378. Ma ta Dyecezya Dekanatow dziewięć, to ieſt Przemyſlſki, Mościcki, Kroſieńſki, Dynowſki, Samborſki, Jarosławſki, Rzeſzowſki, Sanocki, Lezayſki, á w nich wſzytkich Kościołow liczyła w roku 1723. ſto pięćdzieſiąt y ośm, iako ſię pokazuie z Synodu w tym roku odprawionego; nie wchodzą zaś w ten komput, iako y w inne, Kościoły rożnych Zakonow w tychże Dyecezyach fundowanych: *K*ościoł zaś Katedralny Przemyſlſki, pod tytułem S. Jana Krzciciela wyſtawiony. W roku albowiem 1412, Jagełło Krol, Kościoł S. Jana, Ruſkiey Nacyi odebrawſzy, Przemyſlſkim go Infułatom Ritûs Latini darował, ktory, gdy potym ſtarością iuż nachylony, walić ſię począł, Mikołay Biſkup Przemyſlſki piaty, cioſy z tego Kościoła, na nową Katedrę z Zamku przenioſł bliżey miaſta: ktora pod tymże tytułem, iako y pierwſzą z gruntu wyſtawił. Długoſz, Gvagnin, Bielſki.

Przemyſiſcy Biskupi.

1. Eryk, herbu Mora, Zakonu S. Franciſzka, Długoſz t. *2*. od roku 1375. Miechov: l. 4. Biel: fol. 250. Nakiel: w Miechov: f. 314. luboć go z

N Miecho-

Miechowita Henrykiem zowie, y katalog Biskupow Przemyślskich tak o nim mowi. Henricus Alemannus, Premislitana qui primus in arce, Latinos instituit ritus, religiosus erat. Tenże Henryk Oycow Franciszkanow w Krośnie fundował, koło roku 1379, iako obraz iego y inskrypcya tamże świadczy. Scrobiszov: in Archiep: Leop: list kładzie Bonifacego IX. Papieża do tego Eryka dany 1389, zkąd wnoszą, że śmierć iego nie przypadła, aż na rok 1390. Z tego tedy poznać, że Philip Komarnicki, pierwszy y owszem nigdy tu nie prezydował, ktorego iednak *Facies* położyła, ale y Komarnickich Łodzicow nie masz, Sasem się pieczętuią Komarniccy w Przemyślskim; Łodzią, ale Komorniccy w Poznańskim.

2 Maciey, herbu Janina, Długosz go wspomina 1392, kiedy konsekrował Jakuba Arcybiskupa Halickiego, w roku 1400; podpisał List Jagełła Krola Miastu Lwowskiemu dany. Nakiel: in Miechov: powiada, że umarł 1399, ale Scrobiszov: kładzie iego list w roku 1413, kiedy we Lwowskim kościele in Spiritualibus, ieszcze miał administracyą: w tymże roku podpisał Przywiley Hrodelski u Lask: w Stat: f. 127. O nim także pisze Haroldus in Annal: Min: num: 5, 1408. y Jacobus Mirecus.

3 Jan z Lubienia, herbu Doliwa, tego opuszczono *in Facie*, ale o nim iawnie Długosz w roku 1435, na ktory rok, śmierć iego przypadła, y Nakiel: in Miechov: f. 460. kędy go też Slezem zowie, Cromer l. 21. Biel: f. 354.

4 Piotr Chrząstowski, herbu Strzegonia, Mikołaiem go zowią, Długosz w roku 1435, Cromer l. 12. Biel: f. 354. Nakiel: in Miechov: f. 461, atoli ciż sami, kiedy śmierć iego opisuią, ktora na rok 1452 składaią, iuż go Piotrem krzczą, iakoż y Nakiel: f. 483. list iego kładzie, dany w roku 1448. kędy czytać: Petrus Episcopus Premisliensis. Cromer l. 22. Biel: f. 393.

5 Mikołay Błażeiowicz, czy Błaszkowicz, herbu Odrowąż, o nim Długosz 1454, Biel: f. 393, umarł 1474. Nakiel: f. 535. Cromer lib. 28. Biel: f. 465, kościoł Katedralny ten Mikołay z Zamku przeniosł, y blisko miasta Przemyśla nowy postawił.

6 Jędrzey Oporowski, herbu Sulima, Podkanclerzy koronny, Cromer l. 28. Biel: f. 465, kościoł Gedlarowski konsekrował 1478, Nakiel: in Miechov: f. 535. & 465. postąpił na Kuiawskie 1480. Damalew: in Episc: Vladisl: fol. 345.

7 Piotr II. z Bnina Moszyński, herbu Łodzia, postąpił na Kuiawskie, 1484. Damal: in Episc: Vladisl: f. 345. Nakiel: Miech: f. 538.

8 Jan II. Kazimirski, herbu Biberstein, umarł 1487. Nakiel: fol. 538. in Miechovia.

9 Jan III. Targowicki, herbu Tarnawa, umarł 1490. Vadingus in Annal: Min: num: 97. kiedy konsekrował kościoł Samborski Oycom Bernardynom. Nakiel: in Miechov: f. 553. Przyłuski tractat: de Provinc: Polon: c. 10. Herburt: Stat:

10 Mikołay II. Graiewski Primus, herbu Łabędź, tak się podpisał na Liście Albrychtá Krola, danym Miastu Krakowskiemu 1493, y 1495 Miastu

Miastu Lubelskiemu, y u Laski: w Stat: f. 110, zkąd niewinnie go *Facies* Mikolaiem de Sprowa, herbu Odrowąż zowie, umarł 1498. Nakiel: in Miechov: f. 557.

11 Jędrzey II. Boryszewski, herbu Poray, oraz y Arcybiskup Lwowski z tymi tytułami podpisał konstytucye Jana Albrychta Krola u Laski: w Stat: f. 111, y Elekcyą Alexandra Krola 1501, u Karnkow: de Primat: Senat: y 1502, Xięstwa Oświecimskiego Przywileie in M.S. Calis: Nakiel: in Miechow: fol. 564, Scrobiszov: in Leopol: postąpił na Gnieznieńskie 1503. Po nim *Facies* kładzie Erazma Ciołka, ale Łubien: in Vitis Episc: Płocen: po przeniesieniu Wincentego Przerębskiego, z Płockiego na Kuiawskie, w tymże roku 1503, w ktorym Boryszewski postępował na Gnieznieńskie, zaraz Erazma Ciołka na Płocką Katedrę nominowanego bydź mieni.

12 Maciey II. Drzewicki, herbu Ciołek, że zaraz po Boryszewskim wziął tę Katedrę, świadcza, Cromer l. 30. Biel: f. 495. Nakiel: in Miechov: f. 581. Damal: in Episc: Vladisl: listy także Jana Albrychta w roku 1504 dany Rusi, 1505, u Lask: w Stat: f. 120, y 1512 u Olszow: de Prim: postąpił na Kuiawskie 1513, był oraz y Podkanclerzym Koronnym.

13 Piotr III. Tomicki, herbu Łodzia, List Zygmunta I. 1515 Krupkom dany, y 1519, u Olszow: de Primat: postąpił na Poznańskie 1521. Treterus in Episc: Posnan. Nakiel. in Miechov. f. 542. Commentar. Rerum Moschov: f. 102. Podkanclerzy Koronny.

14 Raphal Leszczyński, herbu Wieniawa, postąpił na Płockie 1524, Łubieński in Episc. Plocen. Nakiel. in Miechov. f. 601.

15 Jędrzey III. Krzycki, herbu Korwicz, postąpił na Płockie 1527 Łubień. in Episc. Plocen. Damał. in Archiep. f. 290. Nakiel. f. 604.

16 Jan IV. Karnkowski, herbu Junosza, postąpił na Kuiawskie 1531. List Zygmunta I. 1530, Miastu Krak. Nakiel. f. 616. Damal. in Vladisl.

17 Jan V. Choinski, herbu Abdank, tego opuszczono *in Facie*, ale o nim świadczy List Zygmunta I. 1533, Miastu Krakow. y 1536. in M S. Petricov. postąpił na Płockie 1536. Nakiel. in Miechov. f. 625. Podkanclerzym oraz był Koronnym.

18 Piotr IV. Gamrat, herbu Sulima, postąpił na Płockie 1537. List Zygmuntá I. 1537. Miast: Krak: Łubin. in Episc: Płoc. Nakiel: fol. 625.

19 Stanisław Tarło, herbu Topor, umarł 1546. Scrobiszov. in Archiep. Leopol. Orichov. de dignit. Sacerd. Nakiel. Miech. f. 625. Po Tarle kładzie *Facies* Bilinskiego, herbu Junosza, ale List Zygmunta I. u Paproc. o herb: f. 85. w roku 1546 dany, Bileńskiego kładzie Nominatem na Płockie, á Dziaduskiego iuż Biskupem Przemyślskim, toż świadczy Orichov. loco citato.

20 Jan VI. Dziaduski, herbu Jelita, umarł 1559. List Augusta I. u Damalew. in Ep. Vladisl. f. 386. Nakiel. f. 640. Nadgrobek iego w Przemyślu.

21 Philip Padniewski, herbu Nowina, postąpił na Krakowskie 1560, tego opuszczono in *Facie*, ale o nim Nakiel. f. 640 wyraznie mowi.

22 Walentyn Herburt, herbu Pawęza, był na Concilium Trydeńskim. Nakiel. in Miechov. f. 667. Scrobiszov. in Archiep. Leop. Hosig Oper. t. 1. f. 697, & t. 2. f. 276. Orichov. dial. 4. de Execut.

23 Łukaſz Kościelecki, herbu Ogończyk poſtapił na Poznańſkie 1577.
Liſt Stefana Krola u Fridval: 1577, y Conſtit f. 271. Treter in Poſn.

24 Piotr V. Dunin Wolſki, herbu Łabęć, nim mu expedycya przyſzła
przenioſł ſię na Płockie. Liſt Krolewſki in M. S. Petricovienſ.

25 Woyciech I. Sobieiuſki, herbu Dołęga, umárł 1581. Liſt Stefana Kro-
la, de feudo Pruſſiæ 1578. Nakiel: w Miechov: fol. 692.

26 Szymon Ługowſki, herbu Junoſza, umarł, nim mu expedycya przy-
ſzła 1583. Nakiel: f. 718, in *Facie* dopiero go po Borukowſkim
kłada, y herb mu Lubicz przywłaſzczaią: ale Nakieł: iako o ſwo-
im Proboſczu Miechowſkim piſzac, dowodzi; że ten Szymon z do-
mu, y Oyca był Szaniawſki, tylko ſię Ługowſkim źwał, przez re-
ſpekt Ługowſkich, ktorzy mu nakładali na nauki, tak iednak, że
ſobie Szaniawſkich herb Junoſzę zoſtawił, nie Lubicz Ługowſkich. Ze
też w tym czaſie był Nominatem, krom Nakielſkiego świadczy
Liſt in M. S. Petricov: w ktorym Klaſztor Miechowſki dożywocie
temu Ługowſkiemu na wſi Jagodnikach zapiſał. Treterus in Var-
mienſi Epiſcop.

27 Jan VII. Borukowſki, herbu Junoſza, umarł 1585, Łubien: in Epiſc:
Płoc. Solicov: Comment: f. 149. Nakiel: w Miech: f. 738.

28 Woyciech II. Baranowſki, herbu Jaſtrzębiec, poſtapił na Płockie
1591. Conſt: 1587, f. 437. Piaſecki f. 106, Nakiel: in Miech: fol. 770.
Łubienſki in Plocen.

29 Wawrzyniec Goślicki, herbu Grzymała, poſtapił na Poznańſkie 1601.
Conſt: f. 734, Piaſec: f. 169. & 222. Nakiel: Miech: f. 770.

30 Maciey III. Pſtrokońſki, herbu Poray, Podkanclerzy Koronny, po-
ſtapil na Kuiawſkie, 1608. Conſt: 1601, f. 734. y 1608, f. 887. Na-
kiel: f. 823. Piaſecki f. 222. Damal: in Epiſc: Vładiſl. Vita Pſtroconii w
Łubieńſkim y de motu Civili.

31 Staniſław II. Siecinſki, herbu Rogala, umarł 1619. Hiſtor: Coll: Pre-
miſlien: gdzie pierwſzy naſzych wprowadził do Przemyśla. Dury-
ewſki f. 86. Argentus de rebus Societ: f. 139. Nakiel: in Miechov:
fol: 823.

32 Jan VIII. Wężyk, herbu Waz, poſtapił na Poznańſkie 1623. Na-
kiel: in Miechow: f. 874. Piaſecki Chronic: fol. 440. Treter in Poſn.

33 Achacy Grochowſki, herbu Junoſza, poſtapił na Łuckie 1628, tego
opuſzczono in *Facie*: atoli piſze o nim Nakiel: in Miech: f. 909, &
912, y Hiſt: Coll: Premiſl: kędy Kościoł naſz Przemyſłſki poświą-
cał. Janczynſki in M. S.

34 Adam Nowodworſki, herbu Nałęcz, poſtapił na Poznańſkie 1632,
Acta Synodi Petricov: 1628, Hiſtor: Coll: Premiſl: Duryew:

35 Henryk Firley, herbu Lewart, poſtapił na Poznańſkie 1636. Szczy-
gielſki in Tinec. Piaſecki. Chron: f. 338, & 574. Hiſtor: Coll: Prem.

36 Jędrzey IV. Szołdrſki, herbu Łodzia, poſtapił na Poznańſkie 1637.
Hiſt: Coll: Premiſl. Treter: in Poſnan: Epiſc: Duryew: in M. S.

37 Piotr VI. Gębicki, herbu Nałęcz, Kanclerz Koronny, poſtapił na
Krakowſkie, 1642. Conſt: 1638, fol. 9. Piaſecki f. 574. Starowolſki
in Cracov: Epiſcop.

38 Alexander Trzebinſki, herbu Jaſtrzębiec, Podkanclerzy Koronny,
umarł

umarł 1644, tego *Facies* aż po Trzebickim położyła, ale że w
tym czaſie prezydował tey Katedrze, świadczą Konſt: Koronne
1643, f. 9. W tymże roku był na Synodzie Prowincyalnym War-
ſzawſkim Conſt: Synod: f. 2. Dedicat: Lyricorum P. Kanon. Auctor
50 ſingularium. Hiſt: Coll: Premiſl:, ba y ſam tenże Author in *Si-
gnatoribus*, w tymże właśnie czaſie Trzebińſkiego kładzie.

39 Paweł Piaſecki, herbu Janina, umarł 1649, temu *Facies* podtraca
herb Zabawa, ale iawnie w Kronice od ſiebie do druku podaney,
herb Oyczyſty Janina położył. Porządek Elekcyi 1648, f. 19. Hiſt:
Coll: Premiſl: Olſzowſki de Primat: w Załuſkim.

40 Jan IX. Zamoyſki, herbu Jelita, Zakonu S. Dominika, poſtapił na
Łuckie 1654. Frydrychow: in S. Hyacintho. Hiſt: Coll: Premiſl.

41 Jędrzey V. Trzebicki, herbu Łabęć, Podkanclerzy Koronny, po-
ſtapił na Krakowſkie 1658. Załuſki tomo 2. fol. 659. Nadgrobek
iego w Krakowie.

42 Staniſław III. Sarnowſki, herbu Slepowron, poſtapił na Kuiawſkie
1676. *Facies* powiáda, że umarł na Przemyſłskim, ale z konſtytu-
cyi 1677 poznać, że był w tym roku Nominatem na Kuiawſkie,
y na nim ſiedział lat kilka, iako ſię na ſwym mieyſcu mowiło; toż
poświadcza Hiſt: Coll: Premiſl: y Duryew: y niektorych pamięć.

43 Jan X, Staniſław Zbąſki, herbu Nałęcz, poſtapił na Warmińſkie 1687.
Treterus in Varmien: Epiſc. Załuſki. Hiſt: Coll: Premiſlienſis.

44 Jerzy Donhoff, herb tegoż nazwiſka, Kanclerz Koronny, poſtapił na
Krakowſkie 1700. Nadgrobek iego u Franciſzkanow w Krakow.

45 Jan XI. Bokum, herbu Paprzyca, Podkanclerzy Koronny, wział
niſzſze Chełminſkie 1718.

46 Kryſztof Szembek, herb tegoż nazwiſka, poſtapił na Warminſkie 1724.

47 Alexander II. Fredro, herbu Bończa,

Kapituła Przemyſłska, krom Prałatow Suffragana, Dziekana,
Archidyakona, Proboſzcza, Kantora, Kuſtoſza, Scholaſtyka, liczyła
Kanonikow ſiedmiu; iednego z tych na Trybunał koronny Deputa-
ta co rok obieraią. Herb iey w Krakowie między inſzych Kapituł
herbami tak odmalowany widziałem. Nayświętſza Panna ſtoiaca w
koronie, na prawey ręce dziecię Pana JEZUSA trzyma, z lewey ſtro-
ny tarczy Swięty Jan Krzciciel ſkorą odziany, twarzą do ludzi obrocony.
Na ratuſzu zaś Lubelſkim, iuż tylko ſam S. Jan w herbie iey ieſt, y to
tym kſztałtem iako tu widziſz; tak rozumiem, żego ſobie Kapituła tu-
teczna od tytułu Katedralnego kościoła ſwego przyſpoſobiła. Ktora
też dwa razy do roku odprawuie ſwoie kongreſſy, raz na Swiętego Ja-
na Krzciciela, drugi raz na Swięto SS. Trzech Krolow.

O Herb

Herb Kapituły Przemyſkiey.

Zmudzkie Biskupſtwo.

WŁadyſław Jagełło Krol Polſki, na dziękczynienie BOGU po owey ſławney pod Grunwaldem z Krzyżakow wiktoryi, tę Katedrę fundował, y nadał w roku 1416, á Concilium Konſtancyeńſkie approbowało: z ktorego też dyſpozycyi Jan Rzeſzowſki Arcybiſkup Lwowſki, y Piotr Biſkup Wileńſki; w roku naſtępuiącym do Miednik ziechali, y tam kościoł Katedralny założywſzy, pierwſzego Biſkupa poświęcili Macieia rodem z Wilna. Od Miednik tedy zrazu Miednickich Biſkupow imię uroſło, luboć ich poſpolitſzym nazwiſkiem Zmudzkiemi zowią, że jurysdykcya ich na całe Xięſtwo Zmudzkię rozciąga ſię. Gvagnin. Długoſz 1416. Starowolſki, Biel. f. 314.

Zmudzcy Biskupi.

1 Maciey, herbu Znin, od roku 1417, poſtąpił na Wileńſkie 1421. Długoſz. Biel. f. 314, Cromer. Nakiel: in Miech. Gvagnin.
2 Mikołay Polak.
3 Marcin z Łuknik, tylko poł roka ſiedział.
4 Jakub Raudonas.
5 Bartłomi.
6 Jerzy rodem z Wilna, umarł 1464. Długoſz w tym roku.
7 Maciey II. z Topoli, herbu Powała. Długoſz 1464. umarł 1471. Cromer libro 27.

8 Bar-

8 Bartłomi II.
9 Marcin II. 1499, podpiſał Liſt Panow Litewskich u Laskiego w Statucie f. 130, y u Herburta f. 298, toż znaydzieſz u Przyłuſ: y u Januſzow.
10 Marcin III. dwoch po ſobie tegoſz imienia kładzie Facies, podpiſał konſtytucye Alexandra Krola 1505, u Laskiego w Stat: folio 120.
11 Mikołay II. Radziwił, herbu Traby. Starow: in Monum: y Facies, atoli obadwa, lat iego prezydencyi na tym mieyſcu, nie wyrazili.
12 Mikołay III. Wizgaiło, o tym po Authorach nic nie znalazłem.
13 Jerzy II. Talat,y temu roku nie napiſano.
14 Wacław Wierzbicki, herbu Radwan, umarł 1555. Acta Synodi 1547. Januſzow: Statut: f. 837. Przyłuski Stat: l. 5. f. 704. Nak: in Miech.
15 Jan Domaniewski, herbu Lubicz, wielka miał zatargę w utrzymaniu ſię na tym Biskupſtwie, dla tego że Polak. Royzius in Chiliaſticho.
16 Staniſław Narkuſtis nie długo na tey Katedrze prezydował.
17 Wiktoryn Wierzbicki, herbu Radwan, poſtąpił na Łuckie, koło roku 1566, luboć Monum: Antiqu: twierdzą, że ſię z Łuckiego na to przenioſł.
18 Jerzy III. Pętkiewicz, herbu Działoſza, umarł 1574 Chron: Piaſecki f. 49, Royzius in Chiliaſt. Argentus de Rebus Societ: f. 131, Herburt.
19 Melchior Gedroyc, herbu Poray, umarł 1608. Conſtit: 1587, f. 450. Biel: f. 770. Sarnicki in Præfat. Acta Synodi Petricov: 1607. fol. 2.
20 Mikołay IV. Pac, herbu Gozdawa, umarł 1619. Conſt: 1613, fol. 46. Gratiæ ſeculares Cichoc. Alloquia Oſecen: lib. 2. cap. 22. Decora Lilieti.
21 Staniſław II. Kiſzka, herbu Dąbrowa, umarł 1626. Gratiæ ſeculares. Acta Synodi Petricov. 1621. Sarbiev: in Odis. Kazanie pogrzebowe.
22 Abraham Woyna, herbu Traby, poſtąpił na Wileńſkie 1631. Conſtit: 1627, f. 9, & 1629, f. 18. Acta Synodi Petricov. 1628. Okol.
23 Melchior Geiz Eliaſzewicz, herb ſwoy właſny, umarł 1633. Porządek Elekcyi 1632. Gratiæ ſeculares. Kazanie na iego pogrzebie.
24 Jerzy IV. Tyſzkiewicz, herbu Leliwa, poſtąpił na Wileńſkie 1650. Conſt: 1633, f. 22. Porządek Elekcyi 1648, f. 14. Acta Synodi Varſavienſis 1634.
25 Piotr Parczewſki, herbu Nałęcz, umarł 1659. Paneg: Coll: Croſenſis.
26 Alexander Sapieha, herbu Lis, poſtąpił na Wileńſkie 1667. Conſt: 1661, f. 61. Dedic: Slaviæ Pariſii 1659. Concio Memory: Andrzeyko.
27 Kazimierz Pac, herbu Gozdawa, umarł 1692. Conſt: 1667, folio 3. & 1690, folio 5.
28 Jan II. Kirſzeyſztein Kryſzpin, herb ſwoy właſny, umarł 1710. Confœderat: Ordin: 1696, f. 97. Conſt: 1703, f. 29. Załuski tom: 2.
29 Mikołay V. Zgirski, herbu Dabrowa, umarł 1714.
30 Paweł Sapieha, herbu Lis, umarł 1715.
31 Alexander II. Horain, herbu Srzeniawa.

O2 Herb

Herb Kapituły Zmudzkiey tym właśnie kſztałtem iako y Wilenſkiey.

Chełminskie Biskupſtwo.

Długoſz piſze, że w roku 966 od Mieczyſława Monarchy Polſkiego pod tytułem S. Krzyża, razem z drugiemi ta Kátedra fundowana, y na nię pierwſzy był poświęcony Biskup Octavanus, iakoż y w życiu Swiętego Staniſława Biskupa y Męczennika, tenże Author w roku 1070 wſpomina Marcina Biſkupa Chełminſkiego; y Nakielſki w Miechov: z iakiegoś katalogu Biſkupow Chełminſkich twierdzi, że w roku 1180, od Alexandra III. Papieża na tę Stolicę wſtąpił Hippolit Rzymianin, herbu trzy Trąby: dopiero mowi Długoſz, że w roku 1222 aukcya tey fundacyi ſtaneła, od Konrada Xiażęcia Mazowieckiego. Atoli Kromer, Długoſzowe zdanie refutuiac, powiada; że pozniey daleko erekcya iey pierwſza przypadła, y świadczy ſię pewnemi ſkryptami ex Archiv: Skarbu Koronnego. Przecięſz powagę Długoſza, chcąc wcale zoſtawić, tak to tłumaczy, że od Mieczyſława ſnać ſwoy poczatek wzięła, ale potym, gdy Pruſacy podbili ſobie tę krainę, znieſiona zoſtała. Dopiero w roku 1222, ſkoro Chełminſki y Lubawſki powiat, Mazowſzu przedtym od Poganow na ten czas Pruſakow odięte, nazad Leſzek Xiażę Polſkie odebrał, w ten czas Kryſtyna, Chełminſkim Biſkupem poſtanowił; ktoremu część Chełminſkiey ziemi puścił, w ktorey ſię te Miaſta y Zamki znaydowały, Grudziądz, Wapſko, Kopryń, Wieliſąż, Kolno, Ruch czyli Ruth, Kiſzyn, Głębokie, Turno, Pin, Ploth, Poſtolſko, Kowalewo, Oſiećzno, Płowąż, Belcz, Kolman, Oſtrowidz, Niewir, Bobrot, Wenczyno, Mileſzo-

leſzowo, Jabłonowo. Przydał do tego Gedeon, herbu Gryff, Biſkup Płocki, z pozwoleniem Kapituły ſwoiey Karniow y Papow ze wſzytkiemi przyległościami. Co lubo prawda o czaſie y erekcyi tey Katedry z Krom: ale y to pewna, że ta ſzczodrobliwość nie komu innemu powinna bydź przypiſana, tylko Konradowi Xiążęciu Mazowieckiemu, iakom czytał na kopii oryginalney tey inſcrypcyi, w ktorey do wzwyż wyliczonych Zamkow, ſto wſi do tegoż Biſkupſtwa puścił. Ztad zaś iawna ſię pokazuie omyłka Tretera, ktory in Epiſc: Varmienſibus pierwiaſtki tey Katedry, dopiero na rok 1247 zrzuca, bo iuż dwudzieſta lat y piacia dawniey poprzedziły: co też y Spondanus namienia in Annal: Ecclesiaſticis. Chcieli ſię wprawdzie, Chełminſcy Infułaci dawnieyſzemi czaſy wybić z pod Arcybiſkupow Gnieznieńſkich Metropolii, á do Ryſkiey przywiazać: átoli oparł ſię tym zamysłom Jakub Swinka, y Succeſſor iego Boryſław Arcybiſkupi Gnieźnieńſcy, ſprawa w Rzymie przy nich wygrana, iako świadczy Długoſz w roku 1296. Z tym wſzytkim, kiedy y potym znać ſię do ſwoich Gnieźnieńſkich Metropolitanow niechcieli, przez pakta z krzyżakami w roku 1467 zawarte, przyłaczeni, do tych czas nieprzerwanie Suffraganami ſię ich znaia. Biſkup Chełminſki w Senacie Pruſkim primus Præſes. Każdy ſię z nich oraz y Pomezańſkim piſze, bo gdy Pomezańſcy Infułaci uſtali, do Chełminſkich, ten ſię tytuł przywiązał. Wſzytkich Kościołow w tey Dyecezyi Farnych rachuie ſię 160.

Chełminſcy Biskupi.

1. Chryſtyan Zakonu Cyſtercyeńſkiego od roku 1222, podpiſał liſt Władyſława Xiążęcia 1232 u Damalewicza in Archiep: Gneſnen: folio 102, Szentivani in Curioſ: Miſcel. Dusbruch Chronicon Pruſſ: p. 2. c. 7, kędy przydaie, że Pruſakow Poganow woyna do przyięcia wiary przyciſkał; Damalewicz in Vladiſl: f. 164. Pierwſzy Konradowi Xiążęciu Mazowieckiemu Author do ſprowadzenia w Pruſy *K*rzyżakow. Surbana, y Warpodę Pruſakow znacznych, pozyſkawſzy przez krzeſt Bogu, od nich wziął wieczna darowizna dła ſwego Biſkupſtwa Lubawę Miaſto, y ztym tam Powiatem, od Konrada zaś Xiążęcia, y Gedeona Biſkupa Płockiego na ſto wſi, ktore on potym *K*rzyżakom ſpuścił, to Laurentius Beierling in theatro Vitæ napiſał. Zył ieſzcze 1243, w ktorym roku, Poſeł Papieſki Wilhelm, niektore dyſpozycye czynił koło Biſkupſtw Pruſkich Hiſt: Poſſel: Pol: Prut. Treter: in Varmien.
2. Jan Zakonu *K*aznodzieyſkiego, ktorego gdy kościoł pod Toruniem poświęcał, Poganie Pruſacy zabili. Bzovius in propa: fol: 50, c. 6. Hiſtoria Poſſelii Polon. Pruth.
3. Heindenryk czyli Henryk, Zakonu *K*aznodzieyskiego, podpiſał inter teſtes Liſt pewny w roku 1246 u Hartnocha in cap: 147 Dusbruchii p: 3. Ruſzel in Tryumf fol: 19, y Bzovius in Propag: c. 3. twierdza, że tego Henryka Armakanem zwano, y że naprzod Prowincyałem był w Polſcze tegoż Zakonu, potym Arelatyńskim Bisku-

pem, aż też 1249 Innocenty IV. Papież Arcybiskupem go Chełminskim kreował. Ale X. Szembek w życiu Swiętey Jutty dowodzi, że ten Henryk, przy Biskupstwie Chełminskim, oraz trzymał Armakańskie Arcybiskupstwo, względem ktorego tytuł mu Arcybiskupi dawano; átoli Chełminska Infuła, Palliusza swego nigdy nie miała, y żaden tego z naszych Historykow nie popiera. Mendoga Xiążę Litewskie y z innemi koronował. Kościoł w Chełmzy Clero odiał: á Zakonnikow przy nim osadził, iako Bzovius chce in propag: c. 3. Oycow Augustynianow; iak Szembek w życiu S. Jutty, Oycow Dominikanow, átoli y tym go znowu odebrał, á do Krzyżakow go przyłaczył w roku 1264, dla czego to uczynił, opisał X. Szembek. Długosz twierdzi, że ieszcze w roku 1269 był na Synodzie Wrocławskim.

4 Fryderyk ab Husen Krzyzak, umarł 1274. Hist: Poss: Polon: Pruthen.

5 Verner de Orsele Krzyżak, umarł 1291. Histor: Poss: Polon: Pruthen.

6 Henryk II. umarł 1301. Hist: Possełii, in *Facie* śmierć iego 1311 kładą.

7 Herman z Pryzny, umarł 1311, tego opuszczono in *Facie*, ale o nim pisze Historia Possełii Polon: Pruthen:, kędy też to o nim przydaie, że Zamek Fredek álbo Wabrzezno murem opasywać począł. Tenże piewszy z pod Arcybiskupow Gnieźnieńskich wyłamywać się począł, átoli Borysław Arcybiskup Gnieźnieński w Rzymie dekretem Papieskim otrzymał, żeby dawnym trybem, nie do Ryskich ale Gnieźninskich Metropolitow, Chełminscy Infułaci należeli. Damalewicz in Archiepiscopis Gnesnensibus.

8 Mikołay Afri, herbu Powała, Zakonu Kaznodzieyskiego, umarł 1325, y tego także opuszczono in *Facie*, ale o nim pisali Grodzicius, y Severinus in Vita S. Hyacinthi. Bzovius in Propag. Hist: Possełii Polon: Pruthen. Był wprzod Penitencyarzem Jana XXII. Papieża. Dobra kościoła Chełminskiego, ktore byli sobie krzyżacy przywłaszczyli, nazad odyskał. W Gdańskim kościele Oycow Dominikanow pochowany, ktorego nadgrobek tyla wiekami przytarty wypisał Severinus in Vita S. Hyacinthi, y Ruszel in Tryumf folio 21.

9 Otto umarł 1349, *Facies* go Krzyżakiem zowie, y śmierć iego zrzuca na rok 1323; ia idę za Possełiusza Historya.

10 Jakub Bischoff albo de Colmsche, umarł 1359. Histor. Possełii Polon: Pruth. Przymawiano mu o długie y przewlokłe modlitwy w ktorych był ustawiczny, na co on odpowiadał. *Quid vobis insanus videor, si, cum multas oves habeam, multum orem.*

11 Jan II. Schedeland, inni go Szotlant piszą, herbu Bończa, Zakonu Kaznodzieyskiego. Ruszel in Tryumf f: 21, śmierći iego rok naznacza 1263, ale musi bydź omyłka drukarskiey prasy: toż poświadczaia Grodzicki in Vita S. Hyacinthi, Severinus lib: 1. c. 23. Beierlink zaś in Theatro Vitæ mowi o nim; że naprzod był Wormacyeńskim Biskupem y Posłem Papieskim, toż Chełminskim, potym Hildersztyneńskim od Grzegorza X. Papieża 1362 kreowany, á w Rzymie będac, wziął Augustańską y Wormacyeńską Infułę w roku 1368, lecz na Augustańskiey nie długo prezydował; bo dla tumultu w tym mieście wszczętego, wyzuł się z niey dobrowolnie, przy samey

mey Wormacyeńskiey zostawszy, na ktorey y umarł 1383. Histor: Possełii Polon: Pruthen.

12 Vigbald, ustąpił z Biskupstwa, do Zakonu Kaznodzieyskiegó, koło roku 1370. Severinus in Vita S. Hyacinthi lib. 1. c. 23, y Grodzici9. Histor. Possełii Polon. Pruthen; w ktorym umárł 1400.

13 Reinhardus Comes de Zeicz, umarł 1390. Histor Possełii Polon: Prut: po nim *Facies* kładzie Marcina, ale Authora na to nie przywodzi.

14 Mikołay II. à Buk, nazwany Schipenpiel Krzyżak, przeniesiony na Kaminskie 1398. Histor. Possełii Polon. Pruth. folio 515. Atoli Micræbius in Hist. Ecclesi: iako niżey pod Kaminskiemi Biskupami obaczysz; twierdzi, ze ten Mikołay w roku 1392, wstąpił na Kaminskie, ktore potym rezygnował 1394.

15 Jan III. Kropidło, Xiążę Opolskie, tego opuszczono in *Facie*, trzymał oraz y Kuiawskie, ale potym przy samym się Chełminskim został, aż też y z tego ustąpiwszy, czy postradawszy, na Kaminskie się przeniosł. Długosz 1402. Damal: in Vladisl. Histor. Possełii.

16 Arnold, umarł 1416 w Lubawie, tego opuszczono in *Facie*, ale iawnie o nim świadczy List Krzyżacki, ktory podpisał inter præsentes u Januszowś: w Statuc. 1404, f. 841, toż znaydziesz y w innych Statutach. Histor. Possełii Polon. Pruthen.

17 Jan IV. Zakonu Kaznodzieyskiego, tego opuszczono in *Facie*, ale się podpisał na Liście inter præsentes 1422 u Łaskiego w Statucie f. 159. Severin: in Vita S. Hyacinthi, lib. 1. c. 23. Bzovius in Propag. c. 6. Histor. Possełii Polon. Pruthen.

18 Rainaudus, umarł 1432; to *Facies* pisze, ale Authora nie przywodzi.

19 Jan V. Marcænaro, umarł w Toruniu, 1462. Hist. Poss. Polon. Pruth.

20 Wincenty Gosławski, herbu Nałęcz, Kiełbasa nazwany, umarł 1480. Cromer 1489. Biel: fol: 472. Histor: Possełii Polon: Pruthen: Vadingus in Annal: Minor: 1466, num: 3, kędy przydaie, że iego szczodrobliwością, wiele fundowanych Klasztorow Ordinis Minorum, stánęło. Trzymał oraz y Pomezańskie Biskupstwo, bo z obiema tytułami Chełminskiego y Pomezańskiego podpisał List o Pokoiu Pruskim; toż poświadcza Treterus in Episc: Varmien: folio 52. Nawet według tegoż Tretera, administrował lat kilka, y Warminskie Biskupstwo, co poznać z Listu u Łaskiego w Statucie 1466 folio 145. Smierć iego nie przypadła aż na rok 1489, iako widzieć na obrazach Kwidzyńskich; ale y gdzieindziey toż czytałem.

21 Stefan de Neidenburg, umarł 1495. o czym nadgrobek iego świadczy, z herbem, w ktorym Pawia nosił, w Katedralnym kościele położony, Histor: Possełii Polon: Pruthen: Przed nim *Facies* kładzie Bartłomieia, ale na to Authora nie masz, ale y czasu.

22 Mikołay III. Chrapicki herbu Rolicz, umarł 1514. Decius de Sigismundi I. temporib. Histor. Possełii Polon. Pruth. Stat. Januszow.

23 Jan VI. Konopacki, herbu Mur, umarł 1530. Nadgrobek iego w Lubawie. Duryew: Præfat. Niezesz. Pamięć. Hist: Poss. Pol. Pruth.

24 Jan VII. de Curiis Flaschbinder Gdańszczanin, postąpił na Warminskie 1537. Treter in Varmien: Histor. Possełii Polon. Pruthenica.

25 Tidemannus Giſſa, herb ſwoy właſny, poſtąpił na Warminſkie 1549. Treter. in Varmien. Hiſt. Poſſelii Polon. Pruthen.

26 Staniſław Hoſius, herb ſwoy właſny, poſtąpił na Warminſkie 1551. Liſt Auguſta I. u Damalewicza in Vladiſl. f. 386. Treter. in Varmien. Hiſtoria Poſſelii Polon. Pruthenica.

27 Jan VIII. Lubodzieyſki, herbu Nałęcz, umarł 1562. Royzius in Chiliaſt: Nadgrobek iego w Chełmży. Hiſtor. Polono Pruthen.

28 Staniſław II. Zeliſławſki, herbu Pilawa, umarł 1571. Nadgrobek iego w Lubawie. Jongelin: in Purpur. D. Bernar. Hiſtor. Poſſelii.

29 Piotr Koſtka, herbu Dąbrowa, umarł 1595. Nadgrobek iego w Chełmży. Synodus Diæceſ. 1583. Argentus de Reb. Societ. folio 150. Duryew: Niezeſz: Pamięć. Hiſt. Poſſ. Polon. Pruth.

30 Piotr II. Tylicki, herbu Lubicz, Podkanclerzy Koronny, poſtąpił na Warminſkie 1600. Liſt Zygmunta I. in M.S. Rozrazev. 1596. Treterus in Varm. Epiſc. Hiſt. Poſſ. Pol. Pruth. Łubieńſki Hiſtor.

31 Mikołay IV. Koſtka, herbu Dąbrowa, z Opata Peplinſkiego, Nominatem umarł 1600. Hiſtor. Poſſelii Polon. Pruthen. folio 347. Duryew. Pamięć Nie zeſzła.

32 Wawrzyniec Gębicki, herbu Nałęcz, Podkanclerzy Koronny, poſtąpił na Kuiawſkie 1610. Damalew. in Archiep. Gneſnen. fol. 355. Synodus Diæceſana 1605. Hiſt. Poſſ. Polon Prut. Łubien. in Płoc.

33 Maciey Konopacki, herbu Mur, umarł 1613. Nadgrobek iego w Chełmży. Duryew, Prefacya. Pamięć Niezeſ. Hiſt. Poſſ. Pol. Prut.

34 Jan IX. Kuczborſki, herbu Ogończyk, umarł 1624. Conſtit. 1616, folio 5. Argentus de Reb. Societ. fol. 393. Nadgrobek iego w Toruniu. Hiſtoria Poſſelii Pol: Pruth.

35 Jakub II. Zadźik, herbu Korab, Podkanclerży Koronny, poſtąpił na Krakowſkie 1635. Zycie iego w druku. Nakiel. f. 95. Hiſt. Poſſ.

36 Jan X. Lipſki, herbu Łada; poſtąpił na Gnieznieńſkie 1639. Conſtit. 1638, f. 9. Damalew. in Archiep. Gneſ. Treter in Varm. Hiſt. Poſſ.

37 Kaſper Działynſki, herbu Ogończyk, umarł 1646, Conſt. Synod. Varſav. 1643, folio 2. Hiſtor. Poſſelii Polono Pruthenica. Hiſtoria Collegii Bidgoſtien.

38 Jędrzey Leſczynſki, herbu Wieniawa, Podkanclerzy Koronny, poſtąpił na Gnieznieńſkie 1652. Conſt. 1678, fol. 20. Porządek Elekcyi 1648, folio 19.

39 Jan XI. Gębicki, herbu Nałęcz, poſtąpił na Płockie 1655. Starowol. in Cracov. Hiſt. Coll. Cracov. f. 827. Sacrum Vinculum Biezan.

40 Jan XII. Leſzczynſki, herbu Wieniawa, umarł 1657, podpiſał aſſekuracyą de argent. Eccleſiaſ. reſtitu. 1656. Hiſt. Coll. Crac. f. 827.

41 Adam Kos, herb tegoż nazwiſka, umarł 1661. Dedicat. Slaviæ Pariſii 1659. Mercurius Polonus f. 96. M.S. Konopatſc. Duryew.

42 Jędrzey II. Olſzowſki, herbu Prus, poſtąpił na Gniez. 1676, Podkanclerzy Koronny, Conſt. 1667. folio 6. Mowca Polſki, tomo 2, folio 401. Załuſki na wielu mieyſcach.

43 Jan XIII. Małachowſki, herbu Nałęcz, Podkanclerzy Koron: poſtąpił na Krakowſkie 1682. Conſtit. 1676. f. 9, & 1683, folio 10.

44 Kazimierz Jan Opalinſki, herbu Łodzia, umarł 1693. Hiſt. Coll: Gedanen: Conſt. 1683, fol. 11, & 1698, f. 8.

45 Kazimierz II. Jan Szczuka, herbu Grabie, umarł 1694. Nadgrobek iego w Chełmzy.

46 Theodor Potocki, herbu Pilawa, poſtąpił na Warminſkie 1712.

47 N. Kos, herb tegoż nazwiſka, Nominatem umarł 1713

48 Jan XIV. Kazimierz Bokum, herbu Paprzyca, Podkanclerzy Koronny. umarł 1722.

49 Felix Kretkowſki, herbu Dołęga.

W Kapitule Chełminſkiey, krom Prałatow czterech, to ieſt Archidyakona, Dziekana, Proboſzcza, y Scholaſtyka, innych Kanonikow tylko ſiedmiu zaſiada; z tych ieden co rok, tym porządkiem, iak w Stallum ſiedza, Deputatem na Trybunał Koronny bywa. Herb tey Kapituły na Ratuſzu Lubelſkim, tym kſztałtem wydany, iako pod Łuckiemi, luboć na wielu innych mieyſcach, y rożnych Rubricellach Koło widziałem, w ktorym Krzyż proſty, bez żadney Oſoby.

Chełmskie Biskupſtwo.

Niektorzy, á między niemi Bzovius in Annal: Eccleſi: tego zdania byli, że ta Katedra, razem z drugiemi na Ruſi fundowanemi za Ludwika Krola Polſkiego w roku 1375, ſtanęła. Inni poſpoliciey erekcyą iey Władysławowi Jagełłonowi Krolowi Polſkiemu, po owey Grunwaldzkiey kampanii przypiſuią. Atoli, że dawnieyſza od tych wſzytkich opinii, dochodzę z Va-

dinga tomo 4. Annalium Ordinis Minor. pisze on, że ieszcze w roku 1359. Innocenty VI. Papież do Katedry Chełmskiey, na Rusi, długo bez Pasterza swego osierociałey prowidował Tomasza Himpergwey de Seyno (podobno de Sienno, ale cudzoziemski pisarz, Polskich imion nie znał) Zakonu Minorum; na świadectwo zaś, przywodzi List Papieski w Awenionie dany, ktory się zaczyna. Dum juxta Pastoralis officii debitum, attenta meditatione pensamus, y tam daley. List ten Papieski znayduie się w Bibliotece Rzymskiey, sub num. 69. Tegoż Tomasza Biskupa wspomina Dryacki w życiu Błogosławionego Izaiasza Bonera w roku 1365, kiedy poświącał Kaplicę S. Doroty, przy Kościele Krakowskim S. Katarzyny, u OO. Augustyanow; co ten Author wypisał z starych monimentow swego konwentu. Nadto Skrobiszovius in Archiep. Leop. z autentycznego listu dowodzi, że Stefan iuż był Biskupem Chełmskim w roku 1394; bo w tym roku, Jakub Arcybiskup Halicki, nadane od niego odpusty approbował we Lwowie. Z tego tedy poznać, że dawnieysza Katedra, niżeli ią nasi Pisarze okryślaią. Druga ze ieszcze przed rokiem 1359, swoich Infułatow miała, ile że list Papieski mowi, długo bez Pasterza swego wakuiącey. Ja domyślam się, że w roku 1264 swoie poczatki wzięła: fundament mam z Kromera lib. 4, ten się zaś świadczy Długoszem, że Bolesław Wstydliwy Xiążę Polskie, zbiwszy Jadzwingow nagłowę, drugich pozostałych do wiary Chrześciańskiey przynęcił, á zeby się iey gruntowniey trzymali, uprosił u Urbana IV. Papieża; żeby przez Arcybiskupa Gnieznieńskiego, nowy temu Národowi Biskup był opatrzony: znaydziesz kopią listu Papieskiego w tey materyi u Długosza. Scrobiszovius rozumie, że Łucki Biskup na ten czas stanął, atoli to bydź nie moze, y dla tego, że Łuck na ten czas ieszcze Polszcze nie hołdował, y żadnego śladu nie masz, żeby miał dawniey bydź kiedy, Biskup ktory Łucki, iako iest z Vadinga o Chełmskich. Zda się też bydź podobnieysza do tego Katedra Chełmska, ile bliższa tych kraiow, kędy Jadzwingowie mięszkali. Nadto iakom namienił z Raynauda pod Biskupami Krakowskiemi, Innocenty IV. Papież Antecessor Urbana, dziesięć lat przed rokiem 1294, chciał, żeby w Łukowie Mieście nowe Biskupstwo erygowano, co snać do skutku nie przyszło, albo też mieysce to Kommissarzom na to wysadzonym nie podobało się, aż potym w Chełmie pobliższym, erekcya tey Katedry uczyniono. Z tym wszytkim musi to bydź, że bardzo szczupłe prowenta na ten czas tych Infułatow były, kiedy tak często y długo ta Stolica wakowała.

Dopiero Jagełło Krol Polski, po owey sławney pod Grunwaldem z Krzyżakow wiktoryi, na pamiątkę zwycięstwa swego w dzień SS. Rozesłańcow otrzymanego, pod ichże tytułem, nową dobr aukcyą tę Katedrę ugruntował w roku 1414, za instynktem Stefana Biskupa Chełmskiego, to iest przyłączył do niey Kumow, Pobołowice, Dobrnow, Plitniki, albo Zagaczyce y Thur, Łyszcze, Siedliska, y z przyległościami, Proboszcza, także y Dziekána, z dziesiącią Kanonikami wsią Parypsy opatrzył. O czym Nakielski in Miechov. fol. 399, y Mikołay Swirski, Suffragan Chełmski. Bzouius przydaie, że Mikołay Kościelecki osmy Biskup Chełmski, wieś Biała nazwaną, dla tutecznych Infułatow

infułatow od Krola Alexandra uprosił. Jan zaś drugi Biskup Chełmski, iuż był według Długosza, Krolowi Władysławowi Jagełłowi w roku 1424 wyperswadował, ze chciał Lubelską ziemię oderwać od Dyecezyi Krakowskiey, á do Chełmskiey ią przyłączyć; co żeby do skutku przyszło; przez Mikołaia Lasockiego, Kanonika Krakowskiego, u Marcina V. Papieża, konsens na to Krol wyiednał: átoli Zbigniew Oleśnicki, Biskup Krakowski, naprzod na Seymie Sieradzkim mocno się oto uiął, á z tamtąd po sobie listy do Stolice Rzymskiey otrzymawszy, wyiednał u tegoż Papieża, że pierwszą wolą swoię kassował.

Naprzod w Chełmie Katedra tuteysza gościła, z tamtąd ią do Hrubieszowa wyniosł Paweł z Grabowy Biskup Chełmski, á gdy y to mieysce, nie zdało się bydź z powagą iey, Maciey z Łomzy Infułat tuteczny do Krasnegostawu pomknął, tak iednak, że imię Biskupow Chełmskich przy Sukcessorach iego, iak zawsze było, tak y aż podziś dzień zostało. Dekanatow ma dziesięć, to iest, Krasnostawski, Zamoyski, Chełmski, Lubomski, Hrubieszowski, Sokalski, Bełski, Potelicki, Turobinski; á w nich kościołow wszytkich ośmdziesiąt y ieden. Kościol zaś Katedralny pod tytułem SS. Rozesłańcow założony.

Chełmscy Biskupi.

1 Stefan Zakonu Kaznodzïeyskiego, umarł 1417. Bzovius in Propag: c. 6. in Thaumatur: f. 50. Nakieł: in Miechov: f. 339, & 469. Scrobiszovius in Archiep: Leopol: Okol: in Russ: Florida f. 58, Ruszel in Tryumf: f. 90. Piechow: in Episc. Chełmen.

2 Jan z Opatowic, herbu Cholewa, Zakonu Kaznodzieyskiego, umarł 1440. List Jagełła Krola dany Miastu Lwowskiemu 1422, Ruszel in Fawor niebieski, & in Tryumf fol. 21, Okol. in Russ. Florida fol. 58. Bzovius in Propag. c. 6. Długosz 1424. Tego Zaborowskim zowie *Facies*, ale inszy to był Zaborowski, o ktorym niżey, w połtorasta lat dopiero do tey Katedry nominowany, potym Zaborowskich Cholewow w Polszcze nie masz, tylko Rawiczowie. Okol: tom: 2. pod Rawiczem.

3 Jan II. Kraska Taranowski, herbu Belina, Zakonu Kaznodzieyskiego, umarł 1462. Długosz, Cromer l. 25. Nakiel. w Miechow. f. 479.

4 Paweł z Grabowy, herbu Powała, umarł 1479. Długosz. Nakiel. w Miechow. f. 515, Cromer. l. 25. Biel. f. 472. Piechow. in Chełm.

5 Jan III. Kazimirski, herbu Biberfsztein, postąpił na Przemyśl: 1484. *Facies* tu po Pawle z Grabowy naprzod kładzie Macieia z Łomży, po nim Jędrzeia Oporowskiego, dopiero Jana Kazimirskiego, ale ieżelić według *Faciem*, na Przemyślskie wstąpił po Moszynskim Kazimirski, toć o tym czasie na tey Katedrze musiał prezydować, iako się mowiło pod Przemyślskiemi; potym ieżeli według *Faciem*, Maciey z Łomzy koło roku 1494 rządził Chełmską Dyecezyą, á Kazimirski koło roku 1481, toć ten pierwszy iest, niżeli Maciey z Łomży. Ale ani Oporowski Jędrzey po Macieiu z Łomży

ży, nie mogł bydź Biskupem Chełmskim, bo Maciey z Łomży ieſzcze żył w roku 1504, iako iawnie świadczy Przywiley Alexandra Krola, na cło w miaſteczku Sawinie iemu dany, w tym roku; á Oporowski z Przemyſłskiego poſtąpiwſzy na Kuiawskie 1480, umarł 1483, iako taż *Facies* przyznaie, gdzie o Kuiawskich piſze. Y owſzem Oporowski, że nigdy nie był na tey Katedrze, ztąd poznać, bo Bielski y Nakieł. iakom wyżey namienił, śmierć Pawła z Grabowy na rok 1479 zwalaia, y Piechowski in Chełmenſ: piſze, że w roku 1473 przenioſł Katedrę tenże Paweł z Chełma do Hrubieſzowa, á Jędrzey Oporowski iuż był w roku 1474 Biskupem Przemyſłskim, toż ze mną mowi Nakiel: in Miechov. f. 538, y Dlugoſz świadczy, á tym pewnieyſzy Author, ile tego czaſu żył, y piſał.

6 Jan IV. Targowicki, herbu Tarnawa, poſtąpił na Przemyſłskie 1488 tego opuſzczono in *Facie*, ale Liſt Kazimierza Krola Miaſtu Krakowskiemu dany 1485, świadczy że był Nominatem na to Biskupſtwo w tym roku. Przyłuski w Statucie fol. 807, wyraznie o nim mowi.

7 Maciey z ſtarey Łomży, umarł 1505. Liſt Albrychta Krola Miaſtu Krakowskiemu 1493. Nak, w Miechow. f. 539. Przywileie u Piechow.

8 Mikołay Kościelecki, herbu Ogończyk, umarł 1518. Liſt Zygmunta I. Miaſtu Lwowſkiemu 1507. Decius, Nakielski folio 575. Piechowski in Chełmen.

9 Jakub Buczacki, herbu Abdank, poſtąpił na Płoc: 1538. Liſt Zygm: I. 1537 Miaſtu Krakowskiemu. Nakiel. in Miech: fol. 596. Łubieński in Epiſc. Płocen. Piechowski in Chełmen. kędy też przywileie kładzie, że w tym czaſie tu ſiedział. Po nim *Facies* kładzie Piotra Gamrata: z tym wſzytkim taż *Facies* między Płockiemi Biskupami, wprzod liczy Gamrata, niżeli Buczackiego y ſłuſznie; ale iakoſz tedy Buczackiego przeſtąpił Gamrat, kiedy po nim brał Chełmskie? Ja z rożnych Przywileiow, ktore przytaczam tak pod Kamienieckiemi Biskupami, iako y Przemyſłskiemi doſzedłem, że Gamrat proſto z Kamienieckiey Infuły przenioſł ſię na Przemyſłską, ztamtąd na Płocką, y tam daley, nie wkroczywſzy na Chełmską. Prawda że u Paprockiego o herbach f. 506, na Liście Zygmunta I. 1531, znaydzieſz Gamrata Biſkupem Chełmſkim, ale to omyłka praſy drukarſkiey, ktora go miaſto Kamienieckim, napiſała Chełmſkim, ile że drugie liſty świadczą, że w ten czas na Kamienieckiey prezydował, y Buczacki ieſzcze na Chełmskiey ſiedział.

10 Sebaſtyan Branicki, herbu Korczak, poſtąpił na Poznańskie 1539. Tego opuſzczono in *Facie*, ale o nim świadczy Treterus in Poſnan: y Liſt Zygmunta I. in M.S. Petricov. Taż *Facies* między Poznańskiemi Biskupami o tym Sebaſtyanie piſząc, Smoka mu za herb podrzuca, aleć żaden Dom Branickich Smokiem ſię nie pieczętuie, Gryffowie ſą y Korczakowie, ten zaś do Korczakow należał, iako wyraznie Treter: in Poſn: y inni o tym świadczą.

11 Sa-

11 Samuel Maci eiowſki, herbu Ciołek, poſtąpił na Płockie 1542. Nakiel: w Mie chov: f. 627. Liſt Zygmunta I. u tegoż f. 629. Biel: f. 570.

12 Mikołay II. D zierzgowſki, herbu Jaſtrzębiec, poſtąpił na Kuiawſkie 1543, tego o puſzczono in *Facie*, ale o nim piſze Damalewicz in Ep: Vladiſl: y Liſt Zygmunta I. in M. S. Petric: świadczy.

13 Jędrzey Zebr zydowſki, herbu Radwan, poſtąpił na Kuiawſkie 1546. Liſt Zygm unta I. u Paproc: o herbach f. 86, y Nakiel: w Miech: f. 653. Dam al: in Epiſc: Vladiſl. Starowol. Orichov. Gornicki.

14 Jan IV. Dzia luſki, herbu Jelita, poſtąpił na Przemyſłſkie 1546. Nakiel in Miec h: f. 632, f. 640, & f. 716, na liście Zygmunta I. Z tego Authora Piech ow: in Chełmen: á z niego *Facies* Dziaduſkiego kładą między Ch łmſkiemi Biſkupami: ale z liſtu Auguſta I. u Páproc: o herbach f. 85, danym 1546, poznać, że tu nigdy nie prezydował, bo tam tak czytam Zebrzydowſkiego Chełmſkim, y Nominatem Kuiawſkim, Dziaduſkiego iuż Przemyſłſkim, Drohoiowſkiego Kamienieckim y Nominatem Chełmſkim.

15 Jan V. Droh oiowſki, herbu Korczak, poſtąpił na Kuiawſkie 1551. Liſt Zygmunta I. u Paproc: f. 86, y u Załuſ: t. 2. f. 747. Nakiel: f. 640.

16 Jakub II. Uc hańſki, herbu Radwan, poſtąpił na Kuiawſkie 1557. Liſt Auguſta I. u Paproc: folio 473, y Miaſtu Lwowſkiemu 1553. Damalewicz in Vladiſlavien.

17 Jan VI.. Przerebſki, herbu Nowina, poſtąpił na Gnieznieńſkie 1559. Pod kanclerzy Koronny. Liſt Auguſta I. 1558, Miaſtu Lwowſkiemu. Nakiel: w Miechow: f. 666. Nadgrobek iego w Łowiczu. Damal: in Archiep: Gneſn. Piechow: in Chełm: Epiſc.

18 Mikc łay III Wolſki, herbu Pułkozić, poſtąpił na Kuiawſkie 1565, Rey Zv vierzyniec fol. 60. Damal: in Vladiſl: Nakiel. Miechov. f. 667.

19 Wo yciech Sobieiuſki, herbu Dołęga, poſtąpił na Przemyſłſkie 1577. Bi el: f. 652. Załuſki t. 2. f. 749. Scrobiſzov. in Archiep. Leopol.

20 Jan VII. Záborowſki, herbu Rawicz, Zakonu S. Dominika, umarł ni m mu expedycya przyſzła 1577, tego opuſzczono in *Facie*, ale o ni m świadczy Bzovius in Propag: c. 13, y nadgrobek iego u Oyco w Dominikanow w Krakowie. Severinus in Vita S. Hyacinthi.

21 Ada n Piechowſki, herbu Rogala, umarł 1585. Nadgrobek iego w Warſz awie, ktory wypiſał Starowol: in Monu. Solicov: Comment: f. 153.

22 Stan iſław Oſſowſki, herbu Gryff, umarł nim mu expedycya z Rzym u przyſzła 1586. Piechow: in Epiſc. Chełm. Nakiel:

23 Wa wrzyniec Goślicki, herbu Grzymała, poſtąpił na Przemyſłſkie 15 91. Acta Synodi Provinc: Petricovien: 1589, y Liſt Zygmunta III. M iaſtu Krakow. Liſt do Sixta Papieżá u Severina l. 3. c. 45. Heind enſz: de nupt. Zamoſ: Piaſec: Chron. Piechow. in Epiſc. Chełm.

24 Sta niſław II. Gomolinſki, herbu Jelita, poſtąpił na Łuckie 1600. C onſtit: 1598, f. 516. Spondanus in Annal: Eccl: 1595, num: 14. Nak iel: w Miech: f. 770. Teſtament Rozrazew: Biſkupa Kuiawſkiego. P iechow: in Chełm: Epiſc.

25 Jer y Zamoyſki, herbu Jelita, umarł 1620. Nakiel. in Miechov. f. 795. Łubien: de motu Civili l. 1. Hiſt: Poſſ. Pol. Pruth. f. 432.

R 28 Maciey

26 Maciey II. Łubienſki, herbu Pomian, poſtapił na Poznańſkie 1626. Scrobiſzov. in Archiep. Leop. Damal. in Archiep. Gneſnen.

27 Remigian *K*oniecpolſki, herbu Pobog, umarł 1640. Acta Synodi Provinc: Petric: 1628. Scrob: in Archiep. Leop. Piechow. in Chełm.

28 Paweł II. Piaſecki, herbu Janina poſtapił na Przemyſłſkie 1644. Conſt: Synod: Prov. Varſav. f. 2. Damal. in Archiep. Gneſ. f. 400.

29 Staniſław III. Pſtrokońſki, herbu Poray, umarł *1657*. Szczygielſki in Tinecia f. *129*. Auctor 50, Singul. Piechow. in Chełm. Epiſc.

30 Thomaſz Lezeńſki, herbu Nałęcz, poſtapił na Łuckie *1669*. Dedic. Slaviæ Pariſii *1659*. Piechow in Chełm. *K*ochow.

31 Jan VIII. Rożycki, herbu Doliwa, umarł *1669*, Podpiſał Manifeſtacyą Duchowienſ. Piech. in Chełmen. Epiſc. Duryew: in M.S.

32 *K*ryſztof Zegocki, herbu Jaſtrzębiec, umarł *1672*. Tego po Dabſkim położono in *Facie*, ale że go w roku *1671*, X. Czartoryiſkie na to Biſkupſtwo z *K*rzeſła Inowrocławſkiego wſtępuiacego święcił, świadczy Hiſt: Coll: Raven. Załuſ. t. *1*. f. 404, Kanon Propugnac.

33 Staniſław IV. Dabſki, herbu Godziemba, poſtapił na Łuckie *1676*. Załuſki t. 1. f. *556*. Hiſtor: Coll: Gedanen. Piechow. in Chełm.

34 Staniſław V. Swięcicki, herbu Jaſtrzębiec, umarł *1696*, nim mu expedycya przyſzła na Chełminſk. Załuſ. t. 1. f. *680*. Hiſt. Col. Craſnoſt.

35 Mikołay IV. Wyzycki, herbu Oſmorog, umarł 1704. Piech. in Chełm.

36 *K*azimierz Łubieńſki, herbu Pomian, poſtapił na Krakowſkie 1711. Piechow. in Chełmen.

37 Theodor Wolff, herb tegoż nazwiſka, umarł nim wiachał na nie *1712*. Piechow. in Chełmen.

38 Kryſztof II. Szembek, herb tegoż nazwiſka, poſt: na Przemyſł. 1724.

39 Alexander Fredro, herbu Bończa, poſtapił na Przemyſłſkie 1718.

40 Felix Jan Szaniawſki, herbu Junoſza.

Kapituła Chełmſka, krom Proboſzcza, Dziekana, Archidyakokona, Kantora, Scholaſtyka, Kanclerza, Prałatow; Kanonikow innych ma dzieſiaciu, z ktorych iednego na Trybunał Koronny Deputata obiera. Zgromadza ſię capitulariter dwa razy do roku, raz na Swięto Trzech Krolow, drugi raz na Swięto Rozeſłańcow: ktorych też albo raczey dwunaſtu Apoſtołow, za herb ſobie przybrała, nic inſzego, tylko na pamiątkę tytułu, pod ktorym *K*atedra tuteczna fundowana.

Kijowskie Biskupſtwo.

KRomer lib. 20. Piotr Ruſzel in Tryumf. Gabryel Godzimirſki. Bzovius in Annal: Eccl: num: 12. koło roku 1400, Biſkupſtwo Kiiowſkie od Władyſława Jagełła Krola Polſkiego fundowane bydź mienia. Atoli Okolſki in Ruſſia Florida y z niego X. Rutka, ba y ſam Ruſzel, w drugiey Xiażce, ktorey dał tytuł *Fawor niebieſki:* na rok 1321, erekcya iey ſkładaia: czego iawniey popieraiac z dzieiow Kościelnych, Nakielski w Miechovii f. *247*, mowi, Kiiowianom prawi, gdy iuż od ſtu lat bliſko, Biſkupa Latini ritûs nie mieli, Stefan Biſkup Lubuſki z roskazu Stolice Apoſtolskiey, Henryka Zakonu S. Dominika na tey Katedrze poſtawił, ktory do Awenionu ziachawſzy, tam od Berengaryuſza Biskupa Portueńskiego, z woli Jana Papieża był poświęcony w roku *1321*. Czym utwierdza ſię to, com piſał pod Arcybiskupami Lwowskiemi, że Gerard na Biskupſtwo Kiiowskie, (lubo go na ten czas tak nie zwano, ale tylko Ruskim, przecięż w Kiiowie rezydował) koło roku 1232, czyli też 1253 był wyſadzony, ale po nim długo ta Stolica wakowała, że odſzczepieńſtwo gniezdzić ſię tam Polakom broniło. Severinus w życiu S. Jacka lib. 1. c. 15, powiada, że w Kiiowie żadnego kościoła Katedralnego, ani Fary, nigdy tuteczni Infułaci nie mieli, ale w kościele Oycow Dominikanow, z dawna wſzytkie nabożeńſtwa y ceremonie odprawować byli zwykli. Temi iednak czaſy, gdy to piſzę, kościoł Katedralny w Zytomierzu pod tytułem Swiętey Zofii ſtanał, nakładem teraznieyſzego Biskupa Kiiowskiego. Innych zaś wſzytkich kościołow Farnych, ile w głębokiey Ruſi, ritûs Latini nie znayduie ſię tylko ſiedm.

Kijowſcy Biskupi.

1 Henryk Zakonu Kaznodzieyskiego od roku 1321, umarł koło roku 1350. Nakiel: in Miechov: f. 247. Bzovius in Annal: Eccl. tom. 14 num: 12. f. 362. Okol. in Ruſſia Florida f. 58. Ruſzel in Fawor niebieski. Frydrychow. in S. Hyacin: f. 225. Tego opuſzczono in *Facie*, ale Piotra Wiſſa, ktory był Biskupem Krakowskim, oraz go pierwſzym Kiiowskim tytułuia: tylko że Authora żadnego na to nie przywodza. Mnie ſię tego nigdzie nie doſtało czytać, y

Starowolski o Biskupach Krakowskich piſząc, pewnieby był tego nie zamilczał: Do tego Piotr Wiſz w ſto lat blisko żył, po fundacyi tey Katedry, nie mogł tedy tu pierwſzym prezydować: ale y to pewna ſię zda, że nigdy nie mogł bydź Biskupem Kiiowskim, bo z Krakowskiego ten Piotr poniewolnie muſiał na Poznańskie uſtąpić w roku 1412, á o te czaſy kto inſzy na tey Stolicy ſiedział, iako ſię powie niżey.

2 Jakub Zakonu Kaznodzieyskiego, umarł 1377, tego opuſzczono in *Facie*, ale o nim świádcza, Ruſzel in Tryumf f. 90, y nadgrobek iego we Lwowie u Oycow Dominikanow. Frydrychow: in S. Hyacint: f. 226. Scrobiſzov. in Archiep. Leopol. Okol: in Ruſſia Florida folio 58.

3 Philip Zakonu Kaznodzieyſkiego 1387, tego aż po Jędrzeiu o ktorym niżey położono in *Facie*, ale że żył o tym czaſie piſze Bzovius in Propag: c. 6. Frydrychow: in S. Hyacin: f. 226. Okolſki in in Ruſſ: Florida f. 58. Stryikow. w Hiſt. f. 480, u ktorego też w tym roku podpiſał Liſt Jagełła Krola de Libert: Eccleſ. in Lith.

4 Michał Zakonu Kaznodzieyſkiego, tego opuſzczono in *Facie*, ale żtym tytułem podpiſał przywiley Hrodelſki 1413, u Laſk: w Stat: f. 127, y u Herburta f. 296, y w roku 1404, poświącał kościoł Chodowſki w dobrach Klaſztoru Miechowſkiego, o czym Nakiel. in Miechov. f. 320. Frydrychow: in S. Hyacin. f. 226. Żył ieſzcze w roku 1422, kiedy Woytoſtwo w dziedzicznych dobrach ſwoich w Gębartowy woli, Klaſztorowi Zarnowieckiemu przyłączył y darował. Nakiel: f. 375. Stryikowſki f. 543. Okolſki in Ruſſia Florida f. 58.

5 Jędrzey Zakonu Kaznodzieyſkiego, tego in *Facie* pierwey położono, niż Philippa, o ktorym wyżey; ale że w tym czaſie tą Dyecezyą rządził, świadczy nadgrobek iego, ktory miał w Lublinie przy wielkim Ołtarzu, z czaſem iednak zdezolowany wypiſał Ruſzel de S. Cruce l. 3. f. 6, umarł zaś 1434, Lubelſkiemu Konwen: drzewo Krzyża S. darowawſzy. Nakiel. f. 400. Fryd. f. 228.

6 Michał II. Zakonu Kaznodzieyſkiego, umarł 1439. Bzov. in propag. c. 6, & Thaumat. Nakiel: in Miechov. f. 400. Frydrychow. in S. Hyacintho f. 228. Okol: in Ruſſ: fol. 58.

7 Jan Zakonu Kaznodzieyſkiego, czyli też Zakonu Minorum; bo o nim kontrowerſya między temi dwiema Zakonami, umarł 1451; tego opuſzczono in *Facie*, ale o nim piſali Frydrychow. in S. Hyacin. f. 228. Okol: in Ruſſia Florida, f. 58.

8 Klemens, umarł 1473, ſiedział lat 22. Długoſz w tym roku. Nakiel: in Miech. f. 464. Cromer l. 28. Stryikow. Okol.

9 Woyciech Narburt, herbu Topor, umarł 1506. Długoſz 1473. Nakiel. w Miechov. f. 533, & 576. Stryikowſki lib. 20, c. 1. f. 651. Okol. Niektorzy potym Woyciechu Moyżeſza Zakonu S. Dominika, naſtępcę kładą, y śmierć iego na rok 1522. Okolſki in Ruſſia Florida, folio 59. wyraznie mowi, że z Przeorſtwa Ki-

iowſkie-

iowſkiego, wzięty był na Biſkupſtwo 1514; aleć iako namienia Frydrychow: in S. Hyacin. f. 229, wielka po drugich Authorach ieſt wątpliwość, czy prezydował na tey Katedrze, ile że go drudzy tylko Przeorem Kiiowſkim tytułuią; nadto z tego, co ſię niżey mowić będzie, poznać, że on w tym czaſie, nie mogł bydź Biſkupem Kiiowſkim. *Facies* w roku 1519, Mikołaia między temi Infułatami liczy, ale Authora żadnego nie przywodzi.

10 Maciey Rádziwił Ościkowicz, herbu Traby, umarł 1545, tego opuſzczono in *Facie*, ale o nim piſze Nakielſki in Miechov. fol. 576: kędy przydaie, że na tey Stolicy ſiedział lat 34, boday nie więcey, ile że Decius de Sigiſm: I. tempor: piſząc, wſpomina go w roku 1507. Vapov. y Orichov.

11 Jan II. Andruſzewicz, poſtąpił na Łuckie 1555. Vadingus in Annal. Min. pod rokiem 1325, num: 28. Martin: Baron: in Catal. SS. Polon. f. 92. Biernacki Spec: f. 253. Nakiel. in Miechov. f. 644, lubość powiada że na tym Biſkupſtwie umarł 1579, ale to omyłka.

12 Mikołay Pac, herbu Gozdawa, Nominatem go Kiiowſkim wſpominaia Konſtytucye 1564, f. 52, umarł 1580. Nakielſki in Miech. f. 768, & 703. Cichoc. Alloqu. Oſecen: l. 2. c. 22. Według tego iednak komputu, muſiał ktoś tego Mikołaia na tey Katedrze poprzedzić po Janie Andruſzewiczu, alem ſię go nie mogł po Authorach doczytać.

13 Jakub II. Woroniecki, herb ſwoy właſny, umarł 1588. Solicov: Comment: f. 153. Nakiel. in Miechov. f. 817. Biel: Paproc: Okol.

14 Jozef z Zbaraza Wereſzczyńſki, herbu Korczak, umarł 1599. Acta Synodi Petric: 1588: Nakiel. in Miechov. f. 817. Kſiążka iego, ktora do druku podał z tytułem Excytarz 1592, kędy ſię y Opatem Sieciechowſkim podpiſał.

15 Kryſztof Każimirſki, herbu Biberſztein, umarł 1618. *Facies* dwoch Kazimirſkich iednego po drugim na tey Katedrze Infułatow liczy, iednego Staniſława, czego dowodzi Okolſkim, ale ten author pod herbem Biberſztein, iednego tylko Kryſztofa Biſkupa Kiiowſkiego ſławi, że kościoł Katedralny wyſtawił; o Staniſławie wzmianki nie uczynił. O Kryſztofie zaś piſali, Nakielſki in Miech. f. 795, & 817, kiedy za Radziwiła Biſkupa Krakowskiego wizytował iego Dyecezyą. Conſt: 1613, f. 11. Synod Prowincy: Piotrkow: 1607. Cichoc. Alloqu: Oſecen. l. 2. c. 24.

16 Bogusław Radoſzewski, herbu Okſza, Opat Swiętokrzyski, poſtąpił na Łuckie 1633. O czym Konſtytucye tego roku f. 7. Nakielski f. 865. Acta Synodi Provin. Petricov. 1621. Auctor 50 Singul. P. Leſiewski Zwierciadło. Porządek Elekcyi 1632. Starowol: in Mon.

17 Jędrzey II. Szołdrski, herbu Łodzia, poſtąpił na Przemyſkie 1636. Conſt: 1633, f. 8. Treter: in Poſn: Epiſc. Duryew: in M.S.

18 Alexander Sokołowski, herbu Pomian, umarł 1644, tego opuſzczono in *Facie*, ale o nim świadczą Conſtit: 1638, f. 26 & f. 31. Conſtit. Synod. Provinc. Varſav. 1643, f. 2. Damal. in Archiep. Gneſn: fol. 400, był y Opatem Trzemeſzynskim. Auctor 50. *Singul*: y Fun-

S dacya

dacya od niego uczyniona, naszego Faustowskiego Collegium pamiętna przed Bogiem. Okol. in Russia Florida, f. 123.

19 Stanisław z Kalinowy, herbu Zaręba, Opat Suleiowski wyrzucony 1648. Porządek Elekcyi f. 20. Duryew: in M.S.

20 Jan III. Leszczynski, herbu Wieniawa, postąpił na Chełmińskie 1656 tego opuszczono in *Facie*, ale świadczy o nim Panegiryk na iego wiezdzie wydany. *Lux orientis*.

21 Thomasz Uieyski, herbu Szreniawa, wstąpił do Societatis JESU Zakonu 1677. Dedicat. Slaviæ Parisii 1659. Zycie iego w druku. Const: 1661, fol. 59, & 1676, f. 32. Załuski nadgrobek iego wypisał w swoich tomach.

22 Stanisław II. Witwicki, herbu Sas, postąpił na Łuckie 1680. Const: 1680, f. 25. Załuski tom. 1. f. 709.

23 Jędrzey III. Załuski, herbu Junosza, postąpił na Płockie 1691. Const: 1690, f. 3, & 8. Mowca Polski, Załuski in suo opere.

24 Franciszek Prażmowski, herbu Belina, postąpił na Łuckie. Załuski tomo 1. fol. 709.

25 Mikołay II. Swięcicki, herbu Jastrzębiec, postąpił na Poznańskie 1698, podpisał Obwieszczenie 1697.

26 Jan IV. Gomolinski, herbu Jelita, umarł 1711.

27 Walentyn Arcemberski, herb tegoż nazwiska, umarł 1717, tego opuszczono in *Facie*, ale to ieszcze w świężey iest u wszytkich pamięci.

28 Jan V. Tarło, herbu Topor, postąpił na Poznańskie 1722.

29 Samuel Ozga, herbu Rawicz,

Herb

Herb Kapituły Kiiowskiey Swięta Zofia, tym właśnie kształtem, iako tu widzisz na ratuszu Lubelskim odmalowana widziałem. Deputat na Trybunał Koronny ieden z Kanonikow tutecznych co rok bywa.

Kamienieckie Biskupstwo.

Niżeli tey Katedry fundacya zaszła; w roku 1320, że Kamieniec Podolski, y cała tamta Prowincya, do jurisdykcyi Biskupow Krakowskich należała, iawnie dowodzi z autentycznego dokumentu Scrobiszov: in Archiep. Leop. W lat potym pięćdziesiąt y pięć własnych swoich Infułatow mieć poczęła, razem z Przemyślskim y Łuckim, to iest w roku 1375, za Ludwika Krola Polskiego y Węgierskiego, nie tylko staraniem, ale y szczodrobliwością, iakom wyżey mowił pod Arcybiskupami Lwowskiemi. Dzieli się Dyecezya tuteczna na cztery Dekanaty, to iest Dunaiowski, Satanowski, Miedzyboski, y Jazłowiecki, w tych wszytkich Kościołow krom zakonnych, znayduie się czterdzieści, iuż to w ten komput wchodzą y te, ktore przez woynę Turecka zdezolowane, ieszcze do swoiey pierwszey nie przyszły pory, Kościoł zaś Katedralny w Kamieńcu pod tytułem SS. Apostołow Piotra y Pawła założony. Na Seymie Coronationis Władysława IV. 1633, Koronna ustawą obwarowano, aby Arcybiskup Lwowski, y Biskupi Przemyślski, Zmudzki, Chełmski, Kiiowski, Kamieniecki, Inflandzki, dla szczupłych tych Biskupstw prowentow, nayblisi byli do Opactw iakich, albo Probostw intratnieyszych. Constit: f. 27.

Kamienieccy Biskupi.

1 Wilchelm Zakon: S. Dominika od roku 1375. Ruszel in Tryumf. f. 21. Okol: in Russ: tego opuszczono in *Facie*.

2 Rokossius, herbu Ostoia 1398. Frydrych: in S. Hyacinth: fol. 121. tego opuszczono in *Facie*.

3 Alexander, umarł 1411, tego *Facies* pierwszym chce mieć na tey Katedrze Infułatem, na co przywodzi Cromera, f. 279, ale ten Author l. 17 pisząc o nim, lubo twierdzi, że był Biskupem Kamienieckim, ale nie mowi, żeby pierwszym. Długosz. Bielski.

4 Jędrzey, umarł 1413. Cromer lib. 17. Długosz.

5 Zbigniew, tego opuszczono in *Facie*, ale list Jagełła w roku 1413, u Laskiego w Stat: f. 127, y u Herborta f. 296, iawnie o nim świadczy.

6 Maciey, 1427, y tego opuszczono in *Facie*, ale pisze o nim Okolski in Russia Florida, f. 105

7 Paweł, umarł 1453. List Władysława IV. Miastu Lwowskiemu 1441. Pokoy Brzeski u Laskiego w Statu: u Herbur: fol. 218, u Januszow: f. 859, 1436. Miechov. l. 4. Cromer l. 22. Stryikow: f. 568.

8 Mikołay Łabuński, herbu Zagłoba 1460. List Kazimierza Miastu

Lwowſkiemu, umarł 1467. Długoſz. Cromer l. 27. Biel. f. 445. Tego opuſzczono in *Facie*, ale po Pawle zaraz położono Rozrażewſkiego herbu Doliwa, Authora iednak na to nie przywodzą.

9 Mikołay II. Gołabek, tak niegdy Leśniowſkich Familia zwano, iako ma Paproc: pod herbem Gryff, do ktorego y ten Mikołay należał, zabity 1469. Długoſz; y tego opuſzczono in *Facie*, ale o nim świadczy krom Długoſza. Cromer l. 27. Biel. f. 445. Nakiel: in Miechov. f. 39, kędy przydaie, że dziewiątym w rzędzie był Biſkupem Kamienieckim.

10 Mikołay III. Prochnicki, herbu Korczak, umarł 1471, Długoſz. Cromer l. 27. Bielſki f. 445. Miechov. f. 321. Scrobiſzov. in Leopol.

11 Maciey II. z ſtarey Łomży, poſtąpił na Chełmſkie, 1484, tego opuſzczono in *Facie*, ale o nim świadcza, Długoſz in M.S. Miechov. Przyłuſki tract: de Provin: Pol: c. 10. Piechow: in Chełmen.

12 Jan Prochnicki, herbu Korczak, tego opuſzczono in *Facie*, ale o nim piſze Scrobiſzov: in Archiep. Leopol. lubo śmierć iego zwala na rok 1511, ale to rozumiem że drukarſkiey praſy omyłka, umarł zaś podobno 1493.

13 Piotr 1493, w tym roku Nominatem go czytałem na to Biſkupſtwo, na liście Albrychta Krola danym Miaſt: Krakow: ba y Sandom. tego opuſzczono in *Facie*. Okol. in Ruſſ: Florida f. 59, wſpomina Piotra herbu Powała, Zakonu Kaznodzieyſkiego Biſkupa Kamienieckiego w roku 1302, co miał wziąć, z Czarnokozińſkiego zamku Biſkupiego, ale co do roku muſi bydź omyłka, z tego co ſię iuż mowiło, chyba to 1502. albo co pewnieyſza Kaminskim był, nie Kamienieckim, iakoż y ia mowić będę o nim pod Kaminskiemi.

14 Jakub Buczacki, herbu Abdank, poſtąpił na Chełmſkie 1518, tego opuſzczono in *Facie*, ale o nim Decius de Sigiſmundi I. tempor: w roku 1506, y Liſt Zygm: I. u Olſzow: de Primat: y u Załuſk. t. 2. f. 556, w roku 1512, Nakiel: in Miechov: f. 596.

15 Wawrzyniec Miedzyleſki, herbu Jaſtrzębiec, tego opuſzczono in *Facie*, ale Liſt Zygm: I. Miaſtu Lwow: 1526, o nim świadczy.

16 Piotr Gamrat, herbu Sulima, poſtąpił na Przemyſſkie 1536, tego opuſzczono in *Facie*, ale dowodem ieſt Liſt Zygm: I. in M.S. Petricov: Tegoż Liſt Miaſt: Krakow: 1533.

17 Sebaſtyan Branicki, herbu Korczak, poſtąpił na Chełmſkie 1538, tego opuſzczono in *Facie*, ale go czytam na liście Zygmunta I. danym Miaſtu Lwow: w roku 1537.

18 Jan II. Wilamowſki, herbu Szafzor, albo Orla, umarł 1540, tego opuſzczono in *Facie*, ale o nim Biel: f. 579, y 581, świadczy.

19 Mikołay IV. Dzierzgowſki, herbu Jaſtrzębiec, poſtąpił na Chełmſkie 1542. Liſt Zygmunta I. in M.S. Petricov.

20 Jędrzey II. Zebrzydowſki, herbu Radwan, poſtąpił na Chełmſkie 1544. Damal: in Vladiſl: Epiſc. Nakiel. Miechow. f. 647, y Liſt u tegoż f. 716. Zygmunta I. 1544. Orichov. Gornicki.

21 Jan III. Drohoiewſki, herbu Korczak, tego aż po Słończewſkim położono in *Facie*, ale że w tym czaſie tu rzadził, poznać z liſtu Zygmunta I. u Paproc: o herb: f. 85, danym w roku 1546, poſtąpił na Chełm-

Chełmſkie w tymże roku, nie na Kuiawſkie, iako chce *Facies*, bo go y ſam kładzie między Chełmſkiemi, y iam o nim tamże mowił. Okol: tomo 2. f. 639.

22 Benedykt Izdbieńſki, herbu Poray, poſtąpił na Poznańſkie 1547, tego opuſzczono in *Facie*, ale o nim świadczy Liſt Zygm: I. in M.S. Petricov: y Treter: in Poſnan: Epiſc. Okol: t. 2. f. 639.

23 Lenard Słończewſki, herbu Kościeſza, umarł 1563. Nakiel. w Miechow. f. 673. Damal: in Epiſc: Vladiſl: f. 386, na Liście Auguſta I. w roku 1550, y u Nakielſkiego f. 652, w roku 1549. Orichov. in Annal. Scrobiſzov: in Archiep. Leopol. 1560. *Facies* śmierć iego zrzuca na rok 1551: ale Przywileiom, ktorem przytoczyły Nakielſkiemu wierzyć trzeba, ile że ten Słończewſki, oraz był y Proboſzczem Miechowſkim; y Starowol: in Monum: nadgrobek iego kładzie f. 114. Choćby iednak, y na ten rok śmierć iego przypadła, przecięż Succeſſora nie mogł mieć Drohoiowſkiego, bo w tym ſamym roku 1551 po Zebrzydowſkim brał Kuiawſkie Drohoiewſki, z Chełmſkiego poſuniony, iako Damalewicz piſze in Vladiſl: ba y *Facies* ſama toż mowi. Po Drohoiewſkim kładzie też *Facies* Działynſkiego Michała, ale ten, w ſto lat potym, tu prezydował, iako niżey obaczyſz.

24 Dyonizy Secygniowſki, herbu Jelita, umárł 1569, o tym że immediatè naſtąpił po Słończewſkim świadczy Nakiel: in Miechov: f. 674. y Conſt: w roku 1563, Nominatem go Kamienieckim zowią.

25 Marcin Białobrzeſki, herbu Abdank, wſtąpił 1577, (z tego dochodzę, że między Secygniowſkim y Białobrzeſkim, muſiał tu ktoś prezydować, alem ſię go nie mogł nigdzie doczytać umarł 1586. Okol. in Ruſſ: Florida f. 105. Paproc. o herbach.

26 Wawrzyniec II. Goślicki, herbu Grzymała, poſtąpił na Chełmſkie 1587. Confirm: Jurium Gent: Zygm: III. Chron: Piaſec.

27 Staniſław Gomolinſki, herbu Jelita, poſtąpił na Chełmſkie 1591. Nakiel. in Miech. f. 770. Piechow. in Chełm. Epiſc.

28 Paweł II. Wołucki, herbu Rawicz, poſtąpił na Łuckie 1607, tego in *Facie* położono przed Gomolinſkim, ale że w tym czaſie rządził ta Dyecezyą, Liſtem dowodzę Zygm: III. de feudo Pruſſ: danym 1605, toż poświadczaią, Okol: in Ruſſ: Florida f. 109. Damalew: in Epiſc. Vladiſl: 1601. Hiſt: Domûs Probat: Cracov: 1604.

29 Jan IV. Jędrzey Prochnicki, herbu Korczak, poſtąpił na Lwowſkie 1614. Scrobiſzov. in Archiep. Leopol. Okol. tomo 1.

30 Maciey III. Łubieńſki, herbu Pomian, poſtąpił na Chełmſkie 1620. Damalew. in Epiſc. Vladiſl. Piechow. in Chełm: tego opuſzczono in *Facie*.

31 Adam Nowodworſki, herbu Nałęcz, poſtąpił na Przemyſſkie 1627. Hiſtor: Kobierzyc: f. 548. Treter: in Poſnan: Epiſc.

32 Paweł III. Piaſecki, herbu Janina, poſtąpił na Chełmſkie 1640. Acta Synod: Provin: Varſav: 1628, f. 9. Porzadek Elekcyi 1632. Okol. in Ruſſ: Florida f. 112.

33 Jędrzey III. Leſzczynſki, herbu Wieniawa, poſtąpił na Chełminſkie.

T.

ſkie 1646. Centur. Potoc. f. 323. Acta Synod. Provin. Varſav. 1643. Okol: Ruſſ. Florida f. 112.

34 Michał Erazm Działynſki, herbu Ogonczyk 1648. Porządek Elekcyi. Treter: in Varmien: Epiſc. Thom: Clag: Lind: Mar: l. 3. c. 12.

35 Jan V. Ludwik Stępkowſki, herbu Suchekomnaty, umarł 1660. Załuſki tomo 2. f. 829.

36 Zygmunt Czyżowſki, herbu Pobog 1664. Kochow: climac. 3.

37 Woyciech Korycinſki, herbu Topor, poſtąpił na Lwowſkie 1669. podpiſał Manifeſtacya Duchowieńſtwa.

38 Weſpazyan Lanckorońſki, herbu Zadora, umarł 1677. Załuſki tomo 1. folio 377. Diploma Elect: Jana III. 1674.

39 Jan VI. Czarnecki, herbu Łodzia, umarł Załuſki t. 2. f. 829.

40 Staniſław II. Woieńſki, herbu Zadora, umarł 1685. Załuſki t. 2. f. 805.

41 Jerzy Donhoff, herb tegoż nazwiſka, poſtąpił na Przemyſlſkie 1687.

42 Chryzoſtom Gninſki, herbu Trach, umarł 1715. Załuſki t. 1. f. 680.

43 Stefan Rupniewſki, herbu Szreniawa; poſtąpił na Łuckie 1722.

44 Staniſław III. Hoſius, herb tegoſz nazwiſka,

Herb Kapituły Kamienieckiey w Krakowſkiey kamienicy, między inſzych Dyecezyi herbami, tym kſztałtem pędzlem malarſkim adumbrowany widziałem; dwa klucze do gory zębami obrocone, á od ſiebie odwrocone, między niemi miecz niemiecki biały, oſtrzem do gory, w polu czerwonym: átoli w herbie tą Kapituła zażywa SS. Apoſtołow Piotra y Pawła, z ktorych ten z mieczem, ow z kluczami dwiema w ręku, tym ſpoſobem widzieć ich na Ratuſzu Lubelſkim; od tytułu Katedralnego koscioła Kamienieckiego ſnać że przyſpoſobiony, na ktorą też Uroczyſtość tychże Swiętych, Kapituła ſię odprawuie, drugi

raz

raz na dzień Narodzenia Nayśw: Matki; kędy iednego z między ſiebie Deputata na Trybunał Koronny obieraią. Kanonikow wſzytkich w niey zaſiada dwanaście, między ktoremi Dziekan, Proboſzcz, Archidyakon, Kuſtoſz, Scholaſtyk, Kantor, Kanclerz, Prałaci.

Inflandzkie Biskupſtwo.

Meinard S. Kanonik Sigebergu, z Bertoldem Opatem Lubeckim przypłynawſzy do Inflant na nawracanie pogańſtwa, Apoſtolſkiemi tam pracami ſwemi, wiarę Chrześciańską roskrzewili. Arcybiskup Bremeńſki, pierwſzego Meinarda S. na Biskupſtwo Inflandzkie poświęcił w roku 1186. Bucholcer ex Crantio. Prætor: l. 2. c. 4. §. 2. ex Arnoldo l. 7. c. 8. Munſterus f. 373. y od tego czaſu poki Arcybiskupia godność do Inflant nie weſzła, Biskupi Inflandzcy do Metropolii Bremeńſkiey należeli, co ſię może poznać z Liſtu Honoryuſza III. Papieża w roku 1218. u Rainauda t. 13. num: 40. Po Meinardzie wſtąpił na Stolicę Bertold, po Bertoldzie Woyciech, po Woyciechu Mikołay. Hartknoch in animadverſio: ad Dusbruch: p. 3. c. 28. konſekracya Meinarda na rok 1170 składa, śmierć zaś iego na rok 1193. Bertolda potym, dopiero w roku 1196 poświęconego bydź mieni.

Supplikowali potym u Honoryuſza Papieża w roku 1223. żeby Inflanty Arcybiſkupia godnością uczcił: ale to nie doſzło aż w roku 1236. czego dochodzę z liſtu Gregorza IX. Papieża u Rainauda t. 13. num: 61. w ktorym piſał do Jędrzeia Arcybiskupa Lundeńſkiego w Szwecyi Prymaſa, aby nowe w Inflantach Biskupſtwa poſtanowił: co on do skutku przyprowadził; założywſzy Lealheńskie, Wirońskie, y Rewelskie Biskupſtwa ktorych poddał pod jurisdykcyą Arcybiskupa Pruſkiego y Inflandzkiego, tak ſię albowiem zrazu zwał, poki po śmierci Mikołaia Biskupa Ryskiego w roku 1255. Woyciech wtory do miaſta Rygi, Metropolii nie przenioſł Rainaud: loco citato. Bzovius num: 5. Matenes num: 3. Krom zaś wzwyż wyrażonych, należały do niey ieſzcze te Suffraganie, Kurońska, Oſſyliska, Derpska, nadto Sambieńſcy y Pomezańſcy Biskupi, ba y Warminſcy, poki ſię pod Stolicę Apoſtolską nie poddali. W krotce iednak wiele z tych Biskupſtw Inflandzkich upadło, bo zaraz w tymże roku 1236. Krzyżacy, Lealheńskie, Wirońskie, y Rewelskie Biskupſtwa poſiedli; o co, piſał do nich liſt Grzegorz Papież, ale Oycowskie napomnienia mały skutek miały. Rainau. Rygę nawet ſamę Arcybiskupom wydarli, o ktorą gdy potym ſiła klotni było, Bonifacy IX. Papież przymuſzony, Rygę Krzyżakom przyſądził; á Jana Arcybiskupa Ryskiego, Patryarchą Litewskim uczynił Bzovius ex Crantzio l. 9. Vandal: c. 28. Niemo: l. 2. c. 16. Długoſz w roku 1397. ktorego ſię działo.

Przecież y potym Arcybiskupami Ryskiemi ich tytułowano, ktorych ſzereg kładę, od roku 1236. 1. Woyciech z Armakańskiego Biskupa pierwſzy wziął Palliuſz, był Zakonu Swiętego Benedykta. 2. Jan á Lunen. 3. Jan á Wechten. 4. Jan Hrabia z Zweryna herbu Oliwa 1299. *Długoſ.* 5. Iſaurus. 6. Fryderyk Zakonu

konu S. Franciszka 1319. Engelbertus à Dalen. 8. Fromoldus à Tiffhuzen. 9. Siferdus à Blomberch, herb swoy własny. 10. Jan à Synten. 11, Jan Walemoder. 12. Jan Habundi. 13. Henning Skarpenberg. 14. Silvester 1463, *Vadingus.* 15. Stefan Gruchen, umarł 1483. 16. Michał Hildebrandus Krzyżak. 17. Kastralinden. 18. Jan Blankenfeldt. 19. Thomasz Chonigk. 20. Gvilhelm Margrabia Brandeburski, umarł 1563. *Przez trzysta tedy* lat, ta Metropolia kwitneła, aż też gdy iedne Biskupstwa herezya sprofanowała, drugie Moskiewska woyna zniszczyła, wszytkie y z Arcybiskupstwem tak upadły, że teraz tylko o imieniach ich słyszemy.

Dopiero Stefan Batory Krol Polski z Moskiewskich rak windykowawszy Inflanty, w Wendzie, albo raczey w mieście Kieś, za konsensem Sixta V. Papieża, nowe Biskupstwo fundował koło roku 1583. Miræus Notitiæ Episc. l. 4. c. 19, czyli raczey iuż upadłe dzwignął, bom czytał na liście Kazimierza Krola u Szczygiel: in Tinec: fol: 186, inter præsentes podpisanego Thomas Episcopus Vendensis. Konstytucya zaś Seymowa 1593, mieysce w Senacie, Biskupom Inflandzkim naznaczyła zaraz po Kamienieckim Const. f. 647. Dla rożnych zaś w Inflanciech rewolucyi y woien często ta Katedra wakowała. W roku 1621 na Synodzie Prowincyalnym za Wawrzyńca Gębickiego, Biskup Inflandzki do Metropolii Gnieznieńskiey przyłączony. Acta Synodi.

Inflandczy Biskupi.

1 Jędrzey Patrycy Nidecki, herbu Wieże, umarł 1593. Nakiel: w Miechow: f. 701. Sacchinus Hist: Soc. par. 5. l. 5. num: 92.
2 Otto Schengink herbu Trąby 3tio. 1628, Nakiel: f. 720. Constit: 1593. f. 647. Acta Synodi Petricov: 1628. Transakcya Będzinska 1589.
3 Mikołay Krosnowski, herbu Junosza, postąpił na Lwowskie 1645. Constit: 1642, f. 10. Acta Synodi Prov: Vars: 1643.
4 Krysztof Chodkiewicz, herbu Kościesza, umarł 1676, od roku 1653, podpisał Manif: Duchow: 1669.
5 Alexander Wolff, herb tegosz nazwiska, tylko był Nominatem, bo wakowało często dla woien. Conc: P. Dunin.
6 Mikołay Popławski, herbu Białynia, od roku 1685, postąpił na Lwowskie 1709.
7 Theodor Wolff, herb tegoż nazwiska, umarł 1712, Nominat na Chełm.
8 Krysztof Szembek, herb tegoż nazwiska, postąpił na Poznańskie 1716.
9 Piotr Tarło, herbu Topor, postąpił na Poznańskie 1721.
10 Stanisław Hosius, herb tegoż nazwiska, postąpił na Kamieniec: 1722.
11 Augustyn Adam Wessel, herbu Rogala,

Smo-

Smolenskie Biskupstwo.

SZentiwani in Curios: Miscell: dec. 2. par. 1. Dwoch Smoleńskich Biskupow kładzie, iednego Græci ritûs, drugiego Latini; przydaie iednak Smolenscensis in Moschovia, w czym się trochę pomylił, bo lubo miasto Smoleńsk, zdawna do Polski należace, y za Zygmunta III. Krola Polskiego mocą dobyte w roku 1611, potym przez rożne rewolucye od Korony Polskiey oderwane, pod władza Xiażąt Moskiewskich do tych czas zostaie; nie cała iednak Prowincya Smoleńska, razem z tym miastem nam odebrano, ale iey wielka część y po dziś dzień Krolom Polskim holduie: dla tego słusznie, tak Smoleńskich Biskupow, iako y Woiewodow y inszych Urzędnikow, trybem w Oyczyznie naszey zwyczaynym, tytuły sobie Polska przywłaszcza. Biskupstwo to Zygmunt III. fundował, gdzie za konsensem Rzeczypospolitey, y dobra wydzielone na Seymie 1613. Atoli iednak dopiero Syn iego Władysław IV, á oraz Successor na tron Polski, pierwszego na tey Katedrze osadził, za Stolicy Apostolskiey pozwoleniem, Piotra Parczewskiego 1638, ktoremu iako y Successorom iego, mieysce w Senacie po Biskupie Inflandzkim naznaczone. Woiewodztwo iednak Czerniechowskie y Ziemie Nowogrodzka w Siewierzu, przy Biskupow Kiiowskich władzy zostawiono. Const: 1638, f. 34.

Smolenscy Biskupi.

1 Piotr Parczewski, herbu Nałęcz, postąpił na Zmudzkie 1650. Const: 1643, f. 20. Porządek Elekcyi 1648.
2 Franciszek Dołmat Isaykowski, herbu Prus, 1mo, umarł 1654. Const: 1653, f. 10, & 1667, f. 20, iuż o zmarłym.
3 Hieronim Sanguszko, herbu Pogonia, umarł 1657. Const: 1683. f. 9, iuż o zmarlym, Sparta Polska f. 43.
4 Jerzy Białozor, herbu Wieniawa, postąpił na Wileńskie 1661. Constit: f. 2. pro Litv: & f. 16 Koron. Imago Divorum, Præsulum &c.
5 Kazimierz Pac, herbu Gozdawa, postąpił na Zmudzkie 1668. Const: 1667, f. 3. Decora Lilieti.
6 Gothard Tyzenhaus, herb swoy własny, umarł 1669, w tym roku podpisał ieszcze Manifest: Duchowieństwa.
7 Alexander Kotowicz, herbu Korczak, postąpił na Wileńskie 1684. Const: 1678. fol. 3, & 1683, fol. 3.
8 Konstantyn Brzostowski, herbu Strzemię, postąpił na Wileńskie 1687. Annuæ Coll: Leopol: Załuski tomo 1. folio 1011.
9 Ostafi Kotowicz, herbu Korczak, 1700. Załuski tomo 2. f. 955.
10 Mikołay Zgierski, herbu Dabrowa, postąpił na Zmudzkie 1710.
11 Alexander Horain, herbu Srzeniawa, postąpił na Zmudzkie 1716.
12 Ludwik Karol Oginski, herbu Brama, umarł 1718.
13 Karol Piotr Pancerzyński, postąpił na Wileńskie 1724.
14 Bogusław Gosiewski, herbu Korwin.

W tey

W tey Kapitule wszyscy Kanonicy de Stemmate nati bydz powinni, juxta Constit: 1638. Herb tey Kapituły tenże co y Wileńskiey.

DO tych czas o tych się Biskupstwach mowiło, y tym porządkiem, ktorzy y iako tych czasow w Senacie Polskim zasiadaią; teraz krotko namienię y o tych, ktore kiedyszkolwiek do nas należały: á naprzod

Wrocławskie na Slasku Biskupstwo.

ZE to Biskupstwo od Mieczysława, pierwszego Chrześcianina z z Polskich Monarchow fundowane, razem z inszemi Biskupstwami w Polszcze, w roku 966, świadcza tak przywileie tey Katedrze nadane; iako y Historycy nie tylko Polscy, ale y cudzoziemscy. Naprzod w Smogorzewie założone, kędy też wielu pierwszych Infułatow spoczywa; y owszem Cureus f. 288, & f. 302 twierdzi, że ná ten czas wszytkie kościoły aż do Lubusza, do tey Dyecezyi należały; á żeby byli większa mieli sposobność, tuteczni Biskupi do wizytowania swoiey Dyecezyi, zaraz od początkow swoiey fundacyi, w Prowincyi Głogowskiey Breichaw im puszczono, kędy rezydencya, długo Biskupow tutecznych była, lubo o tym cale milcza nasi Pisarze. Przydaie tenże, (co powiada, że wział z dawnego Kanonikow Wrocławskich monimentu) że potym przez długi czas, tylko ieden kościoł pod tytułem S. Jana Krzciciela w całey Prowincyi pozostał: ktorego Swiętego, Slask za swego osobliwszego Patrona zawsze czcił, y dawnieysze Xiążętá Slaskie, przed wszytkiemi tytułami swemi, imię S. Jana kladli, co widzieć y po dziś dzień na listach Henryka Brodatego Xiążęcia, mowi tenże Author folio 376. Z tego wnoszę, że ta Prowincya musiała bydź zdesolowana przez rożne inkursye. Dla czego potym katedra ta do Byczyna, á wkrotce od Kazimierza I. Krola Polskiego do Wrocławia była przeniesiona, kędy y podziś dzień kwitnie Cureus f. 269. Bucholcer, Lubieński de rebus Siles: y insi wszyscy. Krzesło też w Senacie Polskim, Biskupow Wrocławskich pierwsze było zaraz po Krakowskich, y owszem na Synodzie Prowincyalnym w Łowiczu w roku 1226 za Wincentego, herbu Nałęcz, Arcybiskupa Gnieznieńskiego, kontrowersya była między Wawrzyncem Biskupem Wrocławskim y Iwonem Biskupem Krakowskim o pierwsze mieysce; popierał wprawdzie Iwo prawa swego do precedencyi gruntownemi racyami, y Przywileiem Papieskim, ale gdy te uporu przełamać nie mogły, ktorym samym bronił się Biskup Wrocławski, Iwo z Synodu wyszedł. Cromer. l. 8. Do roku tedy 1326, iak cały Slask, znał się do jurisdykcyi Panow y Krolow Polskich, tak y Infułaci Wrocławscy; nie tylko, że za promocya tych Krolow na tę Katedrę wstępowali, ale też trybem tamtych wiekow, tak konfirmacya iako y konsekracya na toż Biskupstwo, od Arcybiskupow Gnieźnińskich brali; na publiczne obrady, albo Seymy y Synody ziezdzali, osobliwie w roku 1180, w roku 1222, y inszych; czego pełno po Historykach naszych. W roku iuż 1295 przy Koronacyi Przemysła Krola z inszemi Polskiemi Biskupami znaydował się Jan Romka Biskup Wrocławski. Dopiero, gdy zawaśnieni na Władysława Łokietka Xiążęta Slaskie, iedne się dobrowolnie Janowi Czeskiemu Krolowi poddały, drugich zaś woyna do siebie tenże przycisnał, y Biskupi Wrocławscy, stronić od nas poczęli. Nie wszytek iednak Slask y po dziś dzień od tey Korony oderwany, bo y Wschowska ziemia od Kazimierza Krola mieczem windykowana, do tych czas Majestatom Polskim hołduie, y Xięstwa Oświecimskie, Zatorskie, Siewierskie, nieprzerwanie z tym Krolestwem skliione. Kładę tu komput Biskupow Wrocławskich; tak iakem go wział z Długosza. 1. Godfryd Włoch umarł 983. *Długosz, Buchol: Cureus.* 2. Urban Rzymianin, umarł 1005. 3. Klemens Mierzb, herbu Bończa, umarł 1027, był na Koronacyi Mieczysława Krola. 4. Lucilius Włoch, od Arcybiskupa Gnieźnieńskiego poświęcony, umarł roku 1036. 5. Lenard Włoch, od Stefana Arcybiskupa Gnieźnieńskiego poświęcony. 6. Hieronim Rzymianin, za ktorego z Byczyny do Wrocławia Katedra przeniesiona od Kazimierza Krola w roku 1052, ktora on tak Relikwiami SS. Pańskich, iako y bogatym apparatem kościelnym uczynił ozdobna, umarł 1062. 7. Jan I. Polak, herbu Jastrzębiec, od Gnieźnień: Arcybisk: poświęcony przy Bolesławie Smiałym, umarł 1072. 8. Piotr Polak, herbu Lis, obrany przy Bolesławie Smiałym, od Gnieźnieńsk: Arcybisk: poświęcony, umarł 1091. 9. Zyrosław Polak, herbu Poray, ż Krakowskiego Woiewodztwa, w Kaliszu od Marcina Arcybiskupa Gnieźnień: poświęcony, przeciwko Władysławowi Hermannowi do Wrocławia wiezdzaiącemu zcałym Duchowieństwem swoim, drogę zaszedł, witaiac go iako Pana, y dziedzica, umarł 1120. 10. Haymo Polak, herbu Brog, za instancya Bolesława Krywoustego obrany, umarł 1126. 11. Rupert Polak, herbu Korab, w Opatowie potwierdzony, w Kaliszu od Jakuba Arcybiskupa Gnieźnień: poświę-

cony, poſtapił na Krakowſkie 1141. 12. Magnus, herbu Zaręba Polak, umarł 1146. 13 Janik z Brzeznicy, herbu Gryff, albo Jan Wtory, poſtapił na Gnieznieńſkie 1152. 14 Walcer Polak, herbu Zadora, kościoł Katedralny wymurował, umarł 1170. 15 Zyroſław II. Polak, herbu Poray, był na Synodzie Łęczyckim, umarł 1181. 16 Franciſzek, herbu Prawdzic Polak, umarł 1198. 17 Jaroſław Syn Boleſława Białego Xiążęcia Wrocławſkiego, u ktorego też Niſſę dziedzictwo ſwoie uproſiwſzy, teyże Katedrze wiecznym prawem przyłączył; od Arcybiſ: Gnieźn: poświęcony umarł 1201. 18 Cyprian Polak, umarł 1207, z Lubuſkiego tu był przenieſiony. 19 Wawrzyniec Polak, herbu Doliwa, umarł 1232. 20 Thomaſz Polak, herbu Kozłarogi. 21 Thomaſz, herbu Nałęcz, Polak, umarł 1292. 22 Jan Romka Polak, umarł 1301. 23 Henryk z Wierzbny, herbu Wierzbna, Polak, umarł 1319. 24 Nanker Polak, herbu Okſza z Krakowſkiego tu ſię przenioſł, umarł 1339. 25 Przecław Pogorzelecki, herbu Grzymała, Polak, 26 Theodoryk, umarł 1382. 27 Wacław X. Legnickie, umarł 1407. 28 Konrad, umarł 1445. 29 Piotr Nawak, umarł 1456. 30 Jodocus Rozemberg, herbu Roża, umarł 1467. 31 Rudolf Legat Papieſki, umarł 1483. 32 Jan IV. Roth Vendingenſis rezygnował 1501. 33 Jan V. Thurzo Polak, umarł 1520. 34 Jakub Salzenſis 1527. 35 Fryderyk Legnicki 1535. 36 Balcer Promnitz, 1553. 37 Kaſper 1564. 38 Marcin Gerſtman, umarł 1585. 39 Jędrzey Jerinus Svevus à 1585. 40 Paweł Woyciech Conſtancienſis, umarł 1600. 41 Jan Sithſch, czyli Szytz z Wierzbny, herbu Wierzbna, umarł 1608. 42 Karol Arcy-Xiążę Auſtryi, umarł 1624. 43 Karol Ferdynand Krolewic Polſki, oraz y Biſkup Płocki, umarł 1655. Po nim już też żaden z Polakow na tey Katedrze nie prezydował. Z tym wſzytkim, że ieſzcze y teraznieyſzych czaſow do Metropolii Gnieźnieńſkiey należa, iawnie poznać z Synodu Prowincyalnego Arcybiſkupa Gnieźnieńſkiego Wężyka, y z inſzych monimentow, ktore kładzie Olſzowski u Załuskiego; w Polſkie nawet y po dziś dzień granice, ieſzcze ſię rozciaga Dyecezya Wrocławska, tak iako Dyecezya Krakowska jurysdykcyą ſwoię y na Slaska ſłuſzna część, zachowuie.

Kaminskie Biskupſtwo.

I To Biskupſtwo razem z drugiemi ſzczodrobliwościa Mieczyſława Polskiego Monarchy w roku 966. ſtanęło w Kamieniu, w Pomeranii w Stolpeńskiey Ziemi, pod tytułem S. Jana Krzciciela to z Ditmara, y Chytreus: in Saxonico Chronico wypiſał Pariſius: pierwſzy na tey Katedrze oſadzony, Julian Biskup, rodem ze Włoch *Długoſz.* po nim ſnać wſtapił Reinbertus, czyli Reinbernerus, ktorego śmierć *Ditmar:* kładzie na rok 1008. Z tego Authora poznać iako y z Pariſiuſza, że ich przedtym y Kolsberskiemi nazywano. Ze iednak dla woien uſtawicznych w tych kraiach zniſzczone było to Biskupſtwo, tak, że w kraiu prawie puſtym, y Biskupi uſtali; dochodzę z życia S. Ot-

tona Apoſtoła Pomorskiego, ten albowiem, chcąc w dopiero od ſiebie nawroconych Pomorzanach, wiarę S. lepiey ugruntować, w Julinie Mieście Stolicę Biſkupia założył; y pierwſzego na niey, ſwoich prac towarzyſza oſadził Woyciecha, Franka rodem, w roku 1128. Micræb: in Hiſt: Eccl: l. 3. f. 534. tak fundacya tę powtorna, iako y iey upoſażenie Xiążętom Pomorſkim z gruntu przypiſuie, átoli prawdziwſza ſię zda bydź rzecz; że ci, chyba to tylko znowu temu Kościołowi przywrocili, co przed ſtem y ſześciadzieſiat lat, Mieczyſław już mu był przywłaſzczył: ałeć y Boleſław Krywouſty, ktory na ten czas w Polſzcze y ſzczęśliwie panował, y koło nawrocenia tychże Pomorzan, ſiła pracował, muſiał ſię do tego przyłożyć. Po śmierci Woyciecha, naſtapił Konrad pierwſzy: ale gdy zaraz na początkach rządow iego, Krol Duńſki za podżoga Henryka Leona Xiążęcia Brunświckiego, woynę tak Szczecinſkiey, iako y Julinſkiey Prowincyi wypowiedział, á potym częſtemi naiazdami cięſzko ich zniſzczył; obywatele z Julina wyſzedſzy, miaſto ſwe ſpalili, á ſami ſię do Kamienia przenioſzſzy, y z Konradem Biſkupem, tam mu Katedrę oſadzili w roku 1176. Micræb: lib. 3. f. 385. Miræus Notit: Epiſc: l. 5. f. 349. Dla tych tedy rewolucyi, to Biſkupſtwo już Kaminſkim, już Julinſkim, już Pomorſkim u Authorow zowia. Cromer l. de Magiſt: Pol: powiada, że kiedyś Kaminſcy iako y Lubuſcy Infułaci w Polſkim Senacie zaſiadali, łubo nie przydaie, kędy. Kładę tu ſzereg Biſkupow tutecznych z tegoż Micræ: 1 Woyciech, umarł 1158. 2 Konrad, umarł 1185. 3 Sigfrid, umarł 1202. 4. Sigervinus, albo Sigvinus, umarł 1218. 5 Konrad II. Demminenſis, umarł 1233. 6 Konrad III. z Guzkowa rezygnował 1243. 7 Wilhelm Doctor, rezygnował 1249. 8 Herman Comes Gleichenius, umarł 1287. 9 Jaromarus Xiążę Rugii, umarł 1298. luboć Bzovius piſze, że Piotr Polak, herbu Powała, Zakonu Kaznodzieyſkieſkiego, tey Katedrze, po Jaromirze dany od Mikołaia Papieża, y w drodze będąc z Rzymu, umarł w Genui 1298. 10 Henryk Wachold, umarł 1317. 11 Konrad IV. umarł 1322. 12 Arnold Doktor, ktorego drudzy Wilhelmem krzcza Zakonu Kaznodzieyſkiego, umarł 1329. Bzovius in propag: c. 6. w tym czaſie kładzie Jana Gottingera, à Wilhelma na rok 1373 zrzuca, ale ſnać że ſię myli. 13 Fryderyk ab Eichſtad, umarł 1349. 14 Jan Xiążę Saſkie, umarł 1373, ten ſię wybił z pod Arcybiſkupow Gnieźnieńſkich, od ktorych jurysdykcyi exempcya otrzymał u Stolicy Apoſtolſkiey; świadczy Micræb: l. 3. f. 538, za iego czaſow Barnim III. Xiążę Pomorſkie, druga Kollegiatę po pierwſzey od Barnima I. założoney, w Szczecinie pod tytułem S. Ottona wyſtawił. 15 Philip Lumbach, umarł 1386. 16 Boguſław Xiążę Pomorſkie, rezygnował 1392. 17 Mikołay á Bock, rezygnował 1394. 18 Jan Kropidło, Xiążę Opolſkie. 19 Magnus Xiążę Saſkie, ktory w Wolborzu Władyſławowi Jagellonowi ofiarował ſię przeciw Krzyżakom 1422, umarł 1425. 20 Sigfryd á Bock, Kanclerz Eryka Xiążęcia Pomorſkiego, umarł 1446. 21 Henningas Joen, umarł 1472. 22 Ludwik Hrabia ab Eberſtein, rezygnował 1479. 23 Marinus de Fregeno, czyli Marcin de Trigovio, umarł 1486. 24 Benedykt

Wallenſtein Czech, umarł 1499. 25 Marcin Karith umarł 1522. 26 Erazm Manteufell, umarł 1544. 27 Bartłomi Svavenius, ktory pierwſzy rezygnowawſzy Biſkupſtwo, za Luterſka nauka idac, żonę poiał 1549. 28 Marcin Weiher, o tym świadczy Poſſelius, że ieſzcze był Katolikiem, ale też iuż oſtatni; umarł 1556. Z tym wſzytkim Micræ: Heretyk, ieſzcze w roku 1541, powiada, że z Pomeranii prawowierna rugowana wiara, á Barnim y Philip Xiażęta Pomorſkie dobrami ſię Kościelnemi podzielili, z tych Barnimowi dwanaście Klaſztorow doſtało ſię, między ktoremi było ſześć Panieńſkich. Philippowi żaś dziewięć, między temi trzy były Panien Zakonnych. Tak zginęło to Biſkupſtwo, á ſam prożny tytuł Biſkupow zoſtał ſię przy Xiazętach Pomorſkich. Janie Fryderyku, umarł 1574. Kazimierzu umarł 1602. Franciſzku, umarł 1618. Udalryku, umarł 1622. Bogusławie, umarł 1633. Erneście Bogusławie, umarł 1638. Nakielſki in Miech: folio 67, wſpomina Richarda, herbu Paprzyca y śmierći iego rok naznacza 1170. w Długoſzu pod rokiem 1378, znaydzieſz Theodoryka Biſkupa Kaminſkiego, ktorych Micræb: opuścił. Między Stanami Rzeſzy Niemieckiey, że Biſkupi Kaminſcy, na publicznych obradach, mieli ſwoie mieyſce; świadczy Mamerani Inveſtit: Regal: mieli y ten przywiley, że lubo wſzytkie Katedry Polſkie, albo do Polſki kiedyſzkolwiek należace, płacić powinny Swiętopietrze, átoli iednak, za oſobliwſza łaſka Stolicy Apoſtolſkiey na inſtancya Legata Papieſkiego, Kaminſka od niego była uwolniona. O czym Długoſz w roku 1045. Gdy tedy oſtatni Erneſt Bogusław z Xiażat Pomorſkich zſzedł bezpotomny z tego świata w roku 1638, Lubuſki powiat y Bytomſki, ktory oni jure feudatario trzymali, wrociły ſię do ſwoich właſnych dziedzicow, Krolow Polſkich: poczęła ſię tedy była wiara katolicka iuż zagubiona, krżewić w tych tam kraiach: przetoż te powiaty do Dyecezyi Kuiawſkiey przyłaczono, tak że ſię też od tych czas Kuiawſcy Infułaci y Pomorſkiemi piſza: á Prowincya na dwa Dekanaty podzielono, to ieſt Lemburſki, y Bytomſki. Damal: in Vit: Epiſc: Vladiſl.

Lubuskie Biskupſtwo.

LEbuſſa, á po naſzemu Lubuſz, miaſto nad Odra rzeka teraz ſpuſtoſzałe; z ſtarych tylko rozwalin poznać, że kiedyś miaſtem było, y w ludzi y w budynki oſiadłym. Tu Mieczysław Polſki Monarcha w roku 966, wraz z inſzemi fundował Katedrę Biſkupia, y Kościoł pod tytułem S. Jana Ewangeliſty, ktora ſowicie, tak w dobra, iako y inſze przychody upoſażył. Pierwſzy na niey ſiedział Jacynt. *Długoſʒ, Cromer. Pariſ: Nakiel: in Miech:* f. 338. Granice iey między Wrocławſka, Poznańſka, á potym y Pomezańſka Dyecezyami y Margrabſtwem Brandeburſkim okryślone. Henryk Brodaty Xiażę Wrocławſkie Maż S. Jadwigi, opiekuiac ſię Bolesławem Wſtydliwym, ieſzcze na ten czas do rzadow niedoroſłym, uproſił u niegoſz, że w nadgrodę owey iego adminiſtracyi, puścił mu Lubuſka Prowin-

cya y z Biſkupſtwem; tak, żeby na potym do Wrocławſkiego Xięſtwa należały. Nadto Opatow w Sendomirskim, z ſzeſnaſta innych wioſek y więcey, także dzieſięciny wielkie z roznych dobr, ktory to Opatow, Templarczykom po ich wygubieniu, było odebrano, na tegoż Biskupa Lubuskiego u Bolesława wyiednał. Po śmierci Henryka, dwoch ſię Synow iego zoſtało, z ktorych Henryk ſtarſzy Pobożnym nazwany, w owey pod Legnica nieſzczęśliwey potrzebie poległ. Drugi młodſzy Bolesław, ten rozrutnie żyiac, y niepomiarkowanie, gdy ſię wielkiemi długami uwikłał, nakoniec y Lubuska Prowincya wraz z Biskupſtwem Janowi y Ottonowi Margrabiom Brandeburskim zaſtawił w pewney ſummie, czyli przedał iako niektorzy chca. Od tego tedy czaſu w Poſſeſſyi Margrabiow, ta Prowincya bydź poczęła; nie znalazł ſię albowiem po dziś dzień nikt, ktoby ia wykupił; luboć wprawdzie, żeby nie iako ſię utaić mogła; Saxonia, iuż ia dawno nazwano, miaſta w niey y miaſteczka inſzym kſztałtem przekrzcono: ſamę nawet Stolicę Biskupia z Lubuſza do Furſzenwaldu przenieſiono; átoli przecię ſwego dawnego nazwiska y tam nie ſtraciła. Wygnali potym Nemetowie z ſwoiey Katedry Biskupa, tak dalece, że muſiał w Polſzcze w ſwoich ſię dobrach tułać, odięto dobra, Borek miaſteczko na Slasku, y z Powiatem całym do niego należacym. Damal: in Archiep: Gneſnen: f. 147. Pariſius twierdzi z Kroniki Saskiey, że do Raciburgu było to Biskupſtwo przenieſione) coſzkolwiek badź, to pewna, że tu w Polſzcze poſpoliciev rezydowali. Mieli wprawdzie w Wielkiey Polſzcze, Kazimierz miaſteczko z czternaſta wioskami do niego należacemi, przecięż w Biskupicach pod Sendomierzem zwyczayna ich była rezydencya: kędy też zbierowie gdy w roku 1300 Janá Biskupa Lubuskiego w głęboka noc, iuż ſię wczaſuiacego naſzli; zwiazanego, w daleka puſzcza zaprowadziwſzy, nie prędzey puścili, aż ſię im znaczna ſumma opłacić muſiał: dla tego na potym do Opatowa ſię przenioſł, y pałac dla Biskupow Lubuskich wygody, poſtawił. Ten Opatow potym przedał Biskup Lubuski Kryſztofowi Szydłowieckiemu, Kaſztelanowi Krakow: y Kanclerzowi koło roku 1520. Biel: f. 568. Wapow: ktory, że żadnego po ſobie Syna nie zoſtawił, dla tego Opatow z corka iego w cudzy ſię dom przenioſł, Xiażat Radziwiłow; á z tych w inſże. Pod też czaſy, że Biskupi Lubuſcy na całey Ruſi naſzey jurysdykcya in Spiritualibus mieli, dowodzi Scrobiſzovius in Leopolien: z Liſtow Grzegorza XI. ktore w nim wolno obaczyć, alem y ia o tym mowił, pod Arcybiskupami Lwowskiemi, w ten czas to było, kiedy Ruś ieſzcze nie mieli ſwoich własnych Infułatow ritûs Latini. Nawet, że ieſzcze w roku 1393 koło Przeworska miał iakaś władza, z Liſtu iego poznać u Nakiel: Miechov. f. 338, w ktorym kościołowi S. Katarzyny świeżo w Przeworsku od Jana Tarnowskiego erygowanemu, pewne dzieſięciny ſobie y ſwoiey Kapitule należace, inkorporował: á w roku naſtępuiacym, wieś Wrocierżyſz w Krakowskiey Dyecezyi leżaca przedał Klaſztorowi Miechowskiemu, za konſenſem Władysława Jagełła Krola, o czym tenże Nakiel: fol. 348. Tak tedy przez lat blisko ſześćſet to Biskupſtwo kwitneło, aż gdy Woyciech Miſtrz Krzyżacki y Margrabia Brandeburski nad powinność profeſſyi ſwoiey, w zakazane małżeńſtwo wkroczył, y prawdziwa wiarę porzu-

cił, Biskupſtwo cale zatłumił, dobra Kościelne y Biskupie na ſiebie przeiawſzy. Ja tu położę niektorych tego mieyſca Infułatow, ktorychem ſię mogł doczytać po rożnych Authorach. 1 Jacynt 966. 2 Wawrzyniec, 1070. *Dług:* in Vita S. Staniſlai. 3 Bernard, 1147. *Długoſs.* 4 Gaudencyuſz, umarł 1179. 5 Przecław, herbu Grzymała, umarł 1189. *Nakiel.* 6 Cypryan poſtąpił na Wrocławſkie 1201. 7 Wawrzyniec II. 1233. 8 Wilhelm herbu Wieniawa 1255. 9 Wit Zakonu Kaznodzieyſkiego: o tym Severin: in Vita S. Hyacinthi powiada, że gdy u Krola Bolesława intereſſa ſwoiey Dyecezyi promowował, śmierć go zaſzła w *K*rakowie, kędy też pochowany; á że w wielkiey opinii o ſwoiey świątobliwości umarł, tak, że też po śmierci cudami słynąć począł, Piotr Gamrat na ten czas Biſkup Krakowſki, kości iego z grobu podnioſł, y w ołowianey trunience złożył w roku 1544. Mnie ſię zda, że to tenże ſam Vitus, ktory był pod też czaſy na Biſkupſtwo Litewſkie poświęcony, o czym wyżey namieniłem, ale gdy go ztamtąd dla Apoſtazyi Mendoga rugowano, na to Biſkupſtwo był prowidowany. 10 Konrad 1295. 11 Jan 1300. *Nakiel.* 12 Stefan Kommiſſarż do słuchania dekretu od Posłow Papieſkich ferowanego przeciwko Krzyżakom 1339. *Długoſs. Scrobiſsov.* 13 Jan był na Synodzie Prowincyalnym w Kaliſzu 1350 y Kazimierza Wielkiego Liſt podpiſał 1356, u Laſk: w Stat: f. 169. 14 Henryk umarł 1365. *Dług:* 15 Piotr był na pogrzebie Kazimierza Wielkiego 1370, á do Kościoła Kazimierſkiego w Archidyecezyi Gnieżnieńſkiey, niektore dzieſięciny y przychody od Jarosława Arcybiſkupa Gnieznieńſk: uproſił 1375. Extract: ex lib: Benef. 16 Wacław Xiążę Legnickie 1381, á oraz Adminiſtrator Sede vacante Biskupſtwa Wrocławskiego, na ktore y wſtąpił 1382. 17 Adam Kietlicz 18 Jan 1387. Scrobiſz: ex monim: 1393, był na Concilium Pizanskim 1408. *Dług:* 19 Jan od Zygmunta Ceſarza, przenieſiony na Strygońskie 1420. 20 Jan z Biskupſtwa Brandeburskiego, na inſtancyą Fryderyka Margrabi tu pomkniony, piſał ſię z Wałdowa, był na Koronacyi Zophii Krolowy Polskiey w Krakowie 1424. 21 Kryſztof Arbiter, o granice między Kroleſtwem Polskim, y Krzyżakami 1436. Łaſc: Stat: f. 136. 22 Piotr 1427 konſekrowany. *Długoſs.* 23 Fryderyk 1469 *Dług: Crom: l. 27.* Krom Lubuskiego w Marchii Brandebur:, było kiedyś drugie Biskupſtwo, Brandeburskie nazwane, iako Miræus in notit: Epiſcop: c. 5. fol: 271. świadczy niegdy od Ottona Ceſarza w roku 946 fundowane, ale y to tymże ſpoſobem iako y Lubuskie zgineło. W tym Lubuſzu, Kazimierz Pierwſzy Krol Polski, Klaſztor Benedyktynom fundował, z czego iawnie poznać, że Lubuſz ieſzcze na ten czas do Korony Polskiey należał.

Pomezanskie Biskupſtwo.

FUndowane to Biſkupſtwo w Pruſiech od Innocentego IV. Papieża, przez Wilhelma Biſkupa Mutyńſkiego iego Posła. Treterus in Vitis Epiſcop: Varmien: początkom tey Katedry, iako y inſzym w Pruſiech, naznacza rok 1241. Spondan: num: 14. Bzovius num: 18. Matenes: Bucholcer, Poſſelius fol. 614. rok 1233, y bydź

bydź może, że w tym roku dekret wydał Innocenty o fundacyi tych Biſkupſtw, ale do exekucyi ſnać nie przyſzedł aż w roku 1241, kiedy na Synodzie w Toruniu, *P*ruſy na cztery Dyecezye podzielił. Tak kiedyś liczna była ta Dyecezya, że w roku 1319 ſamych w niey Plebanow rachowano 450. Wikaryow y Dyakonow 175. Teraz już w tym tam kraiu przez herezyą, y religia katolicka zgineła, y Biſkupſtwo uſtało, tytuł ſię tylko zoſtał przy Chełminſkich Biſkupach, ktorzy ſię też y Pomezańſkiemi piſzą. Obrazy Biſkupow Pomezańſkich, widzieć y po dziś dzień w kościele Kwidzyńſkim, kędy *K*atedra tych Infułatow była pod tytułem S. Jana Ewangeliſty. Byli zaś ci. 1 Erneſt Zakonu Kaznodzieyſkiego, umarł 1269. 2 Woyciech, umarł 1284. 3 Henryk umarł 1305. 4 Chryſtyan umarł 1305. 5 Lutko czy Luto de Balderſchin, umarł 1325. 6. Rudolf umarł 1336. 7 Bertold umarł 1344. 8 Arnold umarł 1364. 9 Mikołay umarł 1373. 10 Jan, homagium oddał Władysławowi Jagellonowi Krolowi, y podpiſał pakta z Miſtrzem Krzyżackim uczynione, Januſſ: Stat: f. 841, umarł 1420. 11 Jan II. Lindeblat, piſał hiſtoryą *P*ruſką, S. Dorotę *P*ruſką pogrzebł ſolennym apparatem, y o iey Kanonizacyą goraco ſtarał ſię w Rzymie. 12 Gothard Queis, czy Quos, o iego legacyi od Krzyżakow piſze Neugeb: folio 506. umarł 1427. 13 Jan III. umarł 1445. 14 Kaſper Kinche de Chriſtburg umarł 1463. 15 Mikołay umarł 1471. 16 Wincenty Kiełbaſa Gosławſki, herbu Nałęcz, umarł 1489. 17 Jan IV. Poſeł Krzyżacki, ktorych imieniem u Zygm: I. całych ſię Prus domagał, y żeby był Miſtrz ich uwolniony à juramento fidelitatis, ale nic z tego nie otrzymał: pozwolono im tylko, żeby im wolno było *P*olakow ad Ordinem nie przyimować. Inni go Jobem Dobennekerem zowią, ale na nadgrobku iego napiſano Joannes Von Varen, umarł 1510.

Sambienskie Biskupſtwo.

ITo także Biſkupſtwo wraz z Pomezańſkim założone, y z Warminſkim, w Pruſiech; ktore dzieląc Wilhelm Biſkup Mutyńſki *P*oſeł *P*apieſki przy obecności Arcybiſkupa Gnieźnieńſkiego, y Biſkupow Płockiego, Kuiawſkiego, Wrocławſkiego, na trzy części, to ieſt Warminſką, *P*omezańſką, y Sambieńſką (bo Chełminſka już trochę przedtym ſwoy udział wzięła) Dyecezye, tak był poſtanowił; aby trzecia część dochodow z każdey z tych ziemi, na Biſkupa ſwego ſzła, y potrzeby Kościelne; dwie zaś części tychże dochodow, na Krzyżakow obracały ſię, á to żeby z tey intraty y ciężary woienne utrzymywali y beſpieczeńſtwo całey tey *P*rowincyi opatrywali. *P*od ſwoię też ich protekcyą wzięła Stolica Apoſtolſka, luboć potym do Metropolii Arcybiſkupa Ryſkiego należeli. Krzyżacy Pomezańſkich y Sambienſkich Biſkupow, wkrotce rożnemi ſpoſobami tak ściſneli, że ſię im odiąć nie mogąc, poddać muſieli: ſama tylko Warmińſka Katedra między wielą impetami niewzruſzenie ſtała. *P*ierwſzy na Sambienſkie Biſkupſtwo poświęcony Henryk Zakonu Kaznodzieyſkiego w roku 1241.

Dru-

Drugi Jan de Dist, Zakonu S. Franciszka, w roku *1253*: Trzeci Wilhelm z Mutyńskiego na to przeniesiony. Ostatni Jan Polens, ktory w roku *1525*, Luterską herezyą zarażony y swoich tymże iadem zepsował: na nim y wiara ustała, y Biskupstwo zginęło. Na pamiątkę tylko, że kiedyś było, Warminscy Infułaci, oraz się y Sambienskiemi pisza.

Rewelskie Biskupstwo.

REwel Miasto Inflandzkie, nad morzem założone, Stolica tego Biskupstwa, imię mu dało, od Jędrzeia Arcybiskupa Lundeńskiego, za konsensem Grzegorza IX. Papieża, koło roku *1236*, wziawszy pierwszego Infułata. Wprawdzieć *K*rzyżacy chcąc posieść wszytko, Infułatow tutecznych ciężko trapili, dobra ich naiezdzali; y odbierali: o co nie raz do Rzymu wielkie skargi na nich zachodziły: przecięż że ieszcze w roku 1516 kwitneli, z tego dochodzę, że Jan Biskup Rewelski, był w tym roku na Concilium Lateraneńskim, wkrotce iednak, nie tak Moskiewska woyna zniszczeni, iako bardziey herezyą Luterską zarazeni, upadli. Miræus Notit: Epis: l.4.c.19.

Derpskie Biskupstwo.

JEdnegoż czasu z Rewelskim w Derpie mieście Inflandzkim założone, razem y z nim zgineło. *Miræus* loc: cit: Cromer w roku 1300 wspomina Fryderyka Biskupa Derpskiego. Były także krom tych, w Inflanciech Biskupstwa, *Ossyliskie* na wyspie Ossylii, z ktorych Jodoka czytam Biskupa Ossyliskiego, á oraz Procuratora Generalnego *K*rzyżackiego w Inflanciech pod rok 1466, y *Lealheńskie* z tych Bzov: in Annal: w roku *1227*. Bernarda kładzie Comitem de Lipia. Jodocus pierwszy z Biskupow Derpskich herezyą zarażony, dobra kościelne posantowawszy, do Niemiec uszedł: po nim nastąpił Herman, ale y ten nie lepszy.

Kuronskie Biskupstwo.

ANi to Biskupstwo od inszych szczęsliwsze było, razem z drugiemi w Inflanciech swoie początki wzieło, bo w roku 1263 iużem czytał Henryka Biskupa *K*urońskiego; Mikołaia w roku 1459 wspomina Długosz. Razem y upadło: bo lubo Henryk tegoż imienia Infułat tuteczny w roku 1516 zasiadał na Concilium Lateraneńskim, átoli wszytko mi się zda, że tenże sam, iuż to był ostatni tego mieysca Biskup Katolicki, ile że wprętce potym ta *K*atedra ustała, z tych przyczyn, dla ktorych y drugie zniszczały. W tym iednak nad drugich nieszczęśliwsze, że po sobie siła rosterkow urościło. Magnus albowiem Syn Christierna Krola Duńskiego, gdy się upominał u brata swego Fryderyka Krola Duńskiego, porcyi swoiey substancyi w Holsacyi sobie naznaczoney, on w zamianę tey, puścił mu Ossyliskie y Kurońskie Biskupstwa, ktore od zheretyczałych na ten czas Biskupow był pokupił

pokupił. (Drukarz się w Bielskim musiał pomylić fol. 758, gdy miasto Kurońskiego, położył Krakowskiego Biskupa) to iest Kurońskie od Jana à Moninkhausen zheretyczałego Biskupa, za trzydzieści tysięcy talerow bitych, koło roku 1559. Obiawszy Magnus pomienione Biskupstwa, á nie mogac dać sobie rady młody Pan, do Kniazia Moskiewskiego się udał: od ktorego przyięty, wziął za iegoż powodem stryiecznego brata iego Jędrzeia Corkę Marya za Zonę, á w posagu z nią pełna obietnic nadzieię, że mu całe Inflanty oddać miano: iakoż gdy Krol Stefan Batory zatrudniony był woyną domową z Gdańszczanami, wysłał go był Moskiewski z woyskiem, na dobywanie Rewlu. Atoli posłyszawszy Magnus, że nie tylko o iego fortunie, ale y o nim samym zamyslał, żeby go był na ostatnie granice do Tatar zasłał: udał się do Stefana Krola, ktoremu poprzysiągszy wierność, y poddawszy się, puścił też same wszytkie dobra, ktore przedtym trzymał. *Spondan*: an: 1579. Neugeb. Biel. loc. cit: Upominał się potym uknowanego sobie prawa Krol Duński do Kuronii, po śmierci Magnusa; rzecz ta iednak na ugodę poszła za interpozycyą Fryderyka Margrabie Brandeburskiego tym sposobem. Summę tę ktora iako twierdził Dunczyk, Matka Magnusa wniosła była na Kuronią, wyliczył mu zaraz Margrabia, odebrawszy w posessyą Kuronią, pokiby mu Polska teyże summy nie odrachowała, á Duńczyk wyzuł się ze wszytkiego prawa na Kuronią, ktore mogł mieć, y zlał go na Stefana Krola y Polskę. *Vita Farensbachii*, y *Biel.* Działo się to 1583. W pięć lat potym, to iest 1588, Zygmunt III. Baltazarowi Batoremu pozwolił te dobra od Margrabi wykupić, ale to skutku nie wzięło. Więc Fryderyk Xiażę Kurlandzkie, toż samo pozwolenie na siebie wielkiemi instancyami chciał przeciągnać; iakoż 1597 przypuściła go do tego *K*ommissya Krolewska, y w roku 1609 Konstytucya Koronna, tylko że dożywocie ktore miała na Piltynskim powiecie Xiężna Anspachia wdowa, zabiegom tym przeszkadzało. Atoli y po iey smierci ieszcze Xiążęta Kurlandzkie o to zabiegali. Aż też w roku 1680 Kommissya Krolewska, wysłuchawszy oboyga stron kontrowersyi, rozsądziła, że Xiążętom Kurlandzkim, żadne prawo nie służy do tego Powiatu; dla tego Mikołaia Popławskiego na ten czas Biskupa Inflandzkiego, y iego Successorow za prawdziwego Piltyńskiego, to iest *K*urońskiego Biskupa przyznała, cum omni jure & dominio, ktorym zdawna to Biskupstwo szczyciło się.

Wołoskie Biskupstwo.

BLachowie, albo Wołochowie że w roku 1202, ieszcze byli Bulgarom poddani, z tego poznać, że Calo Joannes Krol Bulgarski piszac do Innocentego III. Papieża, Krolem się Bulgarskim y Wołoskim podpisał: wszakże w roku 1234, iuż do Węgierskiego *K*rolestwa byli przyłaczeni: bo Grzegorz IX. Papież w tym roku piszac do Krola Beli, obliguie go, żeby Biskupowi Kumanow nie dawno do wiary nawroconych, świeżo od siebie temu na-

rodowi, nadanemu, y Stolicę Biskupia opatrzył y nadał: Wołochow zaś, ktorzy, do Greckich obrządkow, á na ten czas Schizma zarażonych rzucili ſię, aby ich wſtrzymał, y temuż Biskupowi poddał. *Spond.* num: 4. Bzov: Rainau. Drugi w tymże roku dał liſt tenże Grzegorz do Krola Węgierskiego, uskarżaiąc ſię, że nie tylko Wołoſza, ale y Węgrzy, od Greckich Kapłanow Sakramenta brali, przetoż daie moc Biskupowi Kumanow, aby nowego Wołochom poſtanowił y poświęcił Paſterza, ieſt ten liſt u Rainau: t. 13. num: 38. rozumiem iednak, że to w ten czas nie doſzło, chocci ſię Bela, do wſzytkiego Stolicy Rzymskiey ofiarował; bo X. Kwiatkiewicz w Rocznych dzieiach w roku 1370, u Urbana V. Papieża od Lacka Xiążęcia Multańskiego, dopiero bydź mieni, uproſzoną Katedrę do Wołoch: toż świadczy y Vadingus in annal: Minorum. Naypierwey tedy w Serecie mieście nad rzeką Seretem Stolica tego Biskupſtwa była założona, kędy też, iako świadczy Simon Okolski in Ruſſia Florida f, 136. był niegdy Klaſztor OO. Dominikanow, w ktorych kościele, na korporale krwawe ſię krople pokazały, w roku 1391, przy nim wielu łask w ſwoich rożnych potrzebach ludzie doznawali, ale gdy ten tam kościoł z klaſztorem zdeſolowano, y korporał zginał: Miaſto też Seret częſtemi inkurſyami ſpuſtoſzało, tak że Jan Zakonu Kaznodzieyskiego Biskup tego mieyſca, á oraz Suffragan Krakowski, koło roku 1403, przenioſł ſwoię Katedrę do Bakowa, zkąd, co ſię przedtym Ceretenſes zwali Infułaci Wołoſcy, iuż potym Bacovienſes piſać ſię poczęli. Szentivani in Curios: Miſcell: dec: 2. part: 1. fol. 53, do Metropolii *K*ołockiey w Węgrzech pociąga ich, ale nieſłuſznie: nie przeczę wprawdzie, że przedtym kiedy Wołochy Węgierskim Krolom hołdowały aż do Ludwika Węgierskiego y Polskiego Krola czaſow, mogli bydź Suffraganami Kołockich Arcybiskupow, ale iak ſię potym do Polski przyłączyli Wołoſcy Woiewodowie, iuż y teraz nawet, choć iarzmem Tureckim ojuczeni, przecięż do jurysdykcyi znaią ſię Arcybiskupow Lwowskich; O czym Synod *P*rowincyalny za Gębickiego 1621, Krol ich *P*olski podaie, y od dawnego czaſu, ſami tylko Polacy tey Katedrze prezyduią, iako to Jędrzey herbu Jaſtrzębiec, poſtąpił na Wileńskie 1387. Stefan Zaiaczek, Zakonu S. Dominika w roku 1412. Adam Goski, Zakonu S. Franciſzka. Jan Zamoyski, herbu Jelita, Zakonu S. Dominika. Mikołay Fredro, herbu Bończa, 1628, Zakonu S. Franciſzka. Biegański, Zakonu S. Franciſzka, y tam daley. Przed rokiem 1436, że iuż Wołochy były inkorporowane Koronie, ztąd dochodzę, że Woiewodę Wołoskiego, iako iednego z Xiążąt Polskich włożono w Pokoy Brzeski iako ieſt u Łask: w ſtat: f. 134. y znowu w roku 1466, gdy pokoy z *K*rzyżakami utwierdzano: y Bucholcer namienia, że w roku 1485 Stefan Woiewoda Wołoski, przyſięgę uczynił Kazimierzowi Jagellonowiczowi, Krolowi.

KRom tych, do tych czas wyliczonych Infuł w Polſzcze naſzey Łacinskich obrządkow, ſą y inne Greckiey Religii, o ktorych namienię. A naprzod

Metro-

Metropolia Ruska.

WŁodzimierz Xiążę Ruskie koło roku 1000 w Kiiowie fundował tę Metropolią, pierwſzy na niey oſadzony od Mikołaia Chryſoberga, Michał Greczyn wprawdzie, ale z Kościołem Rzymskim trzymał, ten porożnych mieyſcach na Ruſi, Biskupow Greckiey religii pooſadzał, á między inſzemi ten Włodzimierz, Nowogrodzkiey Katedrze, o ktorey powiadaią, że ieſzcze od S. Jędrzeia Apoſtoła założona, dobra wydzielił koło roku 1021, *Pariſius.* 2 Leontius, w roku 1020, od Anteceſſora ſwego poſtanowione Katedry lepſzą formą roſporządził. 3 Theopemptus Greczyn 1038, kościoł S. Zophii w Kiiowie poświęcił: za iego czaſow Schizma Greckiego kościoła od Łacinskiego, przez Michała Cerularyuſza Patryarchę *K*onſtantynopolitańskiego uczynione. 4 Hilaryon Ruſin 1051, prezentowany od Jarosława Jedynowładczy Ruskiego, od Biskupow Ruskich poświęcony, bo mu niechcieli dozwolić, żeby był do Patryarchy *K*onſtantynopolitańskiego iezdził po benedykcyą, ile do Schizmatyka. 5 Jerzy 1068, Chlebá y Boryſſa, Xiążęta Ruskie, w liczbę Swiętych wpiſał, y kości ich do nowego kościoła przenioſł, ktorego przeniesienia pamiątkę, Ruś po dziś dzień obchodzą 2. Maji. Za iego czaſow w Kiiowie kościoł w Pieczarach ſtanął. 6 Jan 1080, o nim Miechov: l. 2. 7 Jan Greczyn 1090, rok tylko na tey Katedrze prezydował. 8 Ephrem Greczyn 1092, ten Swięto przeniesienia S. Mikołaia Biskupa z Miry, do Baru, od Urbana II. Papieża poſtanowione, przyiął; y do tych czas Ruś go obchodzą 9 Maja, lubo Grecy nie przypuſzczaią go. 9 Mikołay Greczyn 1102, do Patryarchy ſię nákłonił. 10 Nicefor 1014 y ten z Patryarchą trzymał. 11 Nicetas Greczyn 1126, y ten ſzedł torem drugich. 12 Michał Greczyn 1127, y ten ſię nie znał do Rzymskiego kościoła. 13 *K*lemens, obrany y poświęcony od Biskupow Ruskich w roku 1146, z roſkazu Izaſława Xiążęcia, bez dokładania ſię Patryarchy, y bez iego ordynaryiney benedykcyi. 14 Theodor Greczyn, ten ſię znowu do *P*atryarchy obrocił 1160. 15 Jan 1170, z Konſtantynopola wprawdzie przyſłany był na tę *K*atedrę, ale Alexandrowi III. Papieżowi, przez liſt ſię poddał; wſpomina go Herbeſtein in Moſcovia. 16 Konſtantyn Greczyn y Schizmatyk 1176. 17 Nicephor 1185, przeſzłemu wyrownał. 18 Matwiey Greczyn 1200. 19 Cyryl Ruſin, mąż y pobożny, y uczony 1225. 20 Cyryl drugi, Ruſin 1230. 21 Jozeph Greczyn, od Patryarchy przyſłany 1237. 22 Cyryl III Ruſin 1250, za iego czaſow Wech Patryarcha, iedno z Rzymiany trzymał. 23 Maxim Greczyn, od tegoż Patryarchy poświęcony 1283. 24 Piotr Ruſin 1307, mąż pobożny, tak że go też Moskwa czczą za Sw: y pamiątkę iego obchodzą 21 dnia Grudnia, życie iego opiſane w Sobor-

nikach

nikach Słowiańſkich. 25 Teognoſt 1328. 26 Alexy Ruſin 1364, Unit y mąż Swięty, ktorego ciało y po dziś dzień całe pokazuią w Moſkwie w Cudowieńſkim Manaſterze; życie iego położone ieſt na dzień 12 Lutego. 27 Cypryan Greczyn 1378, życie Anteceſſora ſwego napiſał; za iego prezydencyi dwoch ſię krom niego do Metropolii wdzierali, pierwſzy Dyonizy Greczyn od Patryarchy przyſłany, ale od Włodzimierza Olgerdowicza złapany, w więzieniu umarł. Drugi Pimin Mnich Moſkwicin, kupiwſzy ſobie tę godność u Jana Kantakuzena, całe 30 lat ktore żył na Stolicy tey Cypryan, wielkie prześladowania od niego cierpiał. 28 Fociey 1407, ſkarbow kościoła S. Zofii w Kiiowie ſię tknął, o co od Biſkupow Ruſkich na to umyślnie do Nowogroda Litewſkiego zgromadzonych, przy obecności Witolda W. X. Litewſkiego złożony z Metropolitańſkiey funkcyi, á na iego mieyſce od tychże poświęcony. 29 Grzegorz Cemirlakus Bulgarczyk mąż uczony, ktorego ieſzcze y teraz wiele ſię kazań o Swiętych mianych od niego znayduie. Ten wnioſł, aby Ruś Praxedę Ternowſka rodem z Bulgar, przed lat ſtem zmarła, za Patronkę mieli ktorey też życie napiſał: piſał y do Synodu Konſtancyeńſkiego o Unii kościoła Greckiego z Łacinſkim, y owſzem Kronika Moſkiewſka wſpomina, że od Alexandra Witolda iezdził do Rzymu w tym intereſſie; cała Ruś była mu powolna, y wſzyſcy w niey Epiſcopowie. 30 Jzydor Ruſin, czy Bulgar 1437, Kardynał kościoła Rzymſkiego, o ktorym mowiło ſię wyżey, dobrowolnie rezygnował 1458. 31 Grzegorz z Archimandryty wſtąpił na tę Archikatedrę, w Rzymie poświęcony. 32 Miſael Rahoza 1474, z Biſkupſtwa Smoleńſkiego na Metropolitańſkie przenieſiony, wyſłał Poſła ſwego do Sixta Papieża, ſiedział lat 4. 33 Semion 1477. 34 Jan Hlezna 1482. 35 Macarius z Archimandrity Wileńſkiego Troieckiego to ieſt S. Troycy 1490, podpiſał liſt do Sixta Papieża, zabity od Tatarow: ciało iego do tych czas nienaruſzone pokazuia w Kiiowie w Kościele S. Zofii w grobie marmurowym. 36 Jozef Sołtan, herb ſwoy własny, z Biſkupa Smoleńſkiego 1497, á przedtym był Marſzałkiem Litewſkim. 37 Jonaſz z Archimandryty Minſkiego 1516, za tego Unia z kościołem Rzymſkim rozerwana, ktora od roku 1364 nieuſtannie kwitnęła. 38 Jozef z Biſkupa Połockiego 1526, y ten Schizmie przychylny. 39 Makary Moſkwicin, ktory przedtym był przy Krolowy Helenie. 40 Sylweſter Wielkiewicz, Podſkarbim był naprzod W. X. Litewſkiego, potym Archimandrita Wileńſkim Troieckim, aż za powodem Zygmunta Auguſta, y Metropolita 1556; możny, ale nie douczony. 41 Jonaſz Protaſzewicz, herbu Drzewica, 1568. 42 Eliaſz Kucza 1577. 43 Oniſiphor Dziewoczka, herbu Syrokomla 1578. 44 Michał Rahoza, herbu Srzeniawa, 1588, ten znowu Unią z kościołem Rzymſkim odnowił. 45 Hipacy Pociey, herb tegoż nazwiſka, z Włodzimirſkiego Biſkupa, Metropolita 1599, umarł 1613, gorliwy za Unią. 46 Jozef Welamin Rudzki, ten w roku 1615 otrzymał u Stolicy Apoſtolſkiey konfirmacyą tak Concilium Florentſkiego, iako y inſzych Papieſkich, oſobliwie Clemenſa VIII. w roku 1595 dekretow, względem ceremonii

monii y obrządkow, Słowiańſkim ięzykiem odprawowania od tak wiela wiekow wprowadzonych, umarł 1637. 47 Korſak Raphał, herbu Kotwica 1637. 48 Anaſtazy Sielawa, herbu Srzeniawa 2do. 49 Silveſter Koſſow 1649. 50 Anaſtazy Tokolſki 1664. 51 Cypryan Zochowſki, herbu Brodzic 1680. 52 Lew Załęſki, herbu Nowina, oraz y Włodzimirſki, umarł 1703. 53 Jerzy Winnicki, herbu Sas, oraz y Epiſcop Przemyſlſki. 54 Lew Kiſzka, oraz y Włodzimirſki, za ktorego powodem y pieczołowaniem Synod w Zamościu złożony w roku 1720, na ktorym prezydował Nuncyuſz na ten czas w Polſzcze Papieſki Grimaldi, na ktorym, za zgodnym wſzytkich Epiſcopow Ruſkich konſenſem, Swięta iedność ugruntowana, y prawami nowemi obwarowana, do tych czas świątobliwie ſię krzewi.

Curopalates libro de Officiis Conſtantinopolitanæ Eccleſiæ, rachuiąc podległych Konſtantynopolſkim Patryarchom Metropolitanow, trzech rożnych od ſiebie, w tych tu kraiach Ruſkich Metropolitow położył: to ieſt, iednego Halickiego, drugiego Kiiowſkiego, trzeciego Litewſkiego: co ſię utrzymać nie może, gdyż wſzytkie wieki przeſzłe, iednym ſię tylko ſzczyciły Metropolitą, tak, że ten co był Kiiowſkim, tenże oraz był y Halickim, tenże y całey Ruſi, á za tym y Litwy, ktora ſię Biała Ruſia zowie, piſał ſię Metropolitą. Prawdać że Witold Xiąże Litewſkie na dwie Metropolie, Ruś był całą podzielił, iak świadczy Gvagnin y Heindenſzt: z ktorych iedna, Stolicę ſwoię zaſadzoną miała w Kiiowie, druga w Nowogrodku, o trzeciey nigdzie mi ſię czytać nie doſtało: luboć y tamte obiedwie w iednę ſię wkrotce ścieśniły. Nierychło to po Kuropalateſie, bo dopiero w przeſzłym wieku Moſkwa ſobie inſzego kreowali Metropolitę, ba y Dyſunici w Polſzcze inſzego od Unitow: ale iuż tych czaſow, kiedy ſię wſzyſcy z kościołem Rzymſkim połączyli, ieden tylko ieſt na wſzytkiey Ruſi Metropolita, lubo Moſkwa, ieſzcze ſię przy ſwoim acephalum trzymaia. Kładę tu teraz Epiſcopow Græci ritûs tym porządkiem; ktorym ich Synod w Zamościu nie dawno odprawiony położył. Ci wſzyſcy do Metropolii Ruſkiey należą.

Włodzimirſcy Władykowie.

FUndowana ta Katedra koło roku Pańſkiego 1000, od Włodzimierza Iedynowładczy Ruſkiego; iakoż y mnie ſię czytać doſtało, że Theodor iuż w roku 1146 na niey prezydował. Juryſdykcya ich rozciąga ſię od Brześcia Litewſkiego, zkąd ſię też piſać zwykli Włodzimirſkiemi y Brzeſkiemi Władykami, y Protothronami: kiedyś y tę Katedrę, od kościoła Rzymſkiego Schizma było oderwało, ale na Melecyuſzu Chreptowiczu, herbu Odrowąż, Infułacie tutecznym, to ſię rozerwanie ſkończyło. Po nim Hipacy Pociey, herbu tegoż nazwiſka, wſtąpiwſzy na tę Stolicę, iako w Rzymie Klemenſowi VIII. oddał posłuſzeńſtwo w roku 1595, tak Swięta iedność raz przyiąwſzy, nieprzerwanie ią y iego Succeſſorowie, aż po dziś dzień

utrzy-

utrzymuią: obiął potym tenże Pociey Metropolią Ruſką w roku 1599, umarł 1613. Joachim Morachowſki, herbu tegoż nazwiſka, w roku 1626. Jozef Bakowiecki, herbu Wukry, umarł 1655. Adam Pociey, herbu tegoż nazwiſka 1658. Benedykt Glinski, herbu Korczak, umarł w roku 1679. Lew Załęski, herbu Nowina, oraz y Metropolita Ruski, umarł 1703. Lew Kiſzka, oraz y Metropolita Ruski.

Luccy Władykowie.

Początkow tey Katedry zgadnąć nie mogę, ile po kilku rekwizycyach, żadney nie odebrałem informacyi; to wiem że ſię oraz Łuckiemi y Oſtrogskiemi Władykami, ba y Exarchami tytułuia. Cyryl Terlecki, herbu Sas, Epiſcop Łucki, Klemenſowi VIII. w Rzymie oddał był posłuſzeńſtwo w roku 1595, y iedność z kościołem Rzymskim przyiał: wſzakże po nim, znowu Schizma gorę wzięła. Siedzieli zaś na tey Stolicy przeſzłego wieku ci. Jeremiaſz Poczapowski, herbu Kotwica, w roku 1626 y 1640. Puzyna, herbu Brama 1644. Gedeon Xiążę Czetwertyńskie, herbu S. Jerzy 1681. Hiſtor: Coll: Luceor. Gedeon Zabokrzycki 1704. Jozef Wyhowski, herbu Abdank, ktory w roku 1720 na Synodzie Zamoyskim z innemi gorliwemi Paſterzami Unia ugruntował.

Połoccy Arcybiskupi ritûs Græci

Domyślam ſię, że y ta Katedra od Włodzimierza Xiażęcia Ruskiego fundowana, koło roku 1000, ponieważ w roku 1146, iuzem czytał Kozmę na tey Arcybiskupiey Stolicy prezyduiącego. Jurysdykcya tutecznych Infułatow przez Biała Ruś na ſto mil, tak wzdłuż, iako y wſzerz rozciaga ſię: o czym Suſza folio 3. Piſzą ſię dla tego Połockiemi Arcybiskupami, Witebskiemi y Mściſławskiemi. Siedzieli zaś na tey Katedrze. Jozef ktory w roku 1526 obiał Metropolia Ruską. Euthimiuſz Okuſzkowicz Boski, koło roku 1543. Haraburda 1562. Teofanes Rpinski, herbu Radwan. *Paprocki* o herbach folio 675. Cypryan 1579. Hermogen Unit 1596. Gedeon Brolnicki. S. Jozaphat Kunczewicz, herbu Roża, zabity od Schizmatykow 1623. Meletius Smotryski 1626. Antoni Sielawa, herbu Srzeniawa 2do, 1632, y 1647. Silveſter Koſſow 1649. Cypryan Zochowski, herbu Brodzic, oraz y Metropolita Ruski 1680. Białozor, herbu Wieniawa. Floryan Hrebnicki 1727.

Lwowſcy Władykowie

Przedtym Lwow, Halicz y Kamieniec Podolski, do Jurysdykcyi Metropolitow Ruskich należały; dopiero iakoś koło roku 1540, gdy dla

dla wielkiego przeciągu tych kraiow, Suffragana ſwego, Metropolitowie w teyże Dyecezyi poſtanowili, Władykow Lwowſkich imię pierwiaſtki ſwoie mieć poczęło: Cerkiew iednak Ruſka S. Jura we Lwowie, przy ktorey Katedra założona, ieſzcze w roku 1268 fundowana od Jerzego, iednego z Xiazat Ruſkich. Pierwſzy tedy pod tytułem Władyki Lwowſkiego, Halickiego, y Kamienieckiego rzadził ta Katedra Makary Tuczampſki, herbu Prawdzic 1548. 2 Arſeni Łopatka. 3 Arſeni Bałaban, herbu Korczak. 4 Gedeon Bałaban, herbu Korczak 1593. 5 Jeremiaſz Tyſſarowſki. 6 Arſeni Zeliborſki 7 Athanazy Zeliborſki 1656. 8 Jozef Szumlańſki, herbu Korczak. 9 Barlaam Szeptycki. 10 Athanazy Szeptycki, herb tegoż nazwiſka 1728.

Smolenſcy Arcybiskupi ritûs Græci.

Dawność tey Katedry z tego poznać, że Manuela w roku 1146, iużem czytał Infułatem tego mieyſca: y Miſael Rahoza z Smoleńſkiey Infuły, poſtapił na Metropolia Ruſką w roku 1477. Po nim Jozef Sołtan, na tęż ſię przenioſł godność w roku 1497. Bliſzſzych czaſow Lew Kreuza prezydował tu *1626*. Jedrzey Kwaśniński Złoty 1648, o czym Porządek Elekcyi Jana Kazimierza. Teraz zaś Wawrzyniec Drucki Sokolinſki, herb maią ſwoy własny.

Przemysiſcy Władykowie.

Oraz ſię y Samborſkiemi piſzą. Tak rozumiem, że ta Katedra dopiero od roku 1271 fundowana, bo y na ścianie, Katedralney Cerkwi Przemyſlſkiey, obrazy wſzytkich tutecznych Infułatow dopiero od tego roku wyprowadzono, ktorych y ia tu kładę, tak iakem wziął z tego exemplarza. 1 Abraham 1271. 2 Hieremiaſz 1282. 3 Sergiuſz. 4 Hilaryon 1387. 5 Eliaſz, 1422. 6 Athanazy Drohoiewſki, herbu Korczak. 7 Jwan Birecki, herbu Gozdawa, 1462. 8 Joannik 1491. 9 Antoni 1499. 10 Joachim 1528. 11 Wawrzyniec Terlecki, herbu Sas 1532. 12 Jakub Radyłowſki 1549. Arſeniuſz Terlecki, herbu Sas, 1560. 14 Antoni Radyłowſki, 1578. 15 Stefan Brylinſki, herbu Sas, 1581. 16 Michał Kopyſtynſki 1592. 17 Silweſter Hulewicz, herbu Nowina 1610. 18 Athanazy Krupecki 1644. 19 Jerzy Hołzowſki. 20 Antoni Witwicki, herbu Sas, 1679. 21 Innocenty Winnicki, herbu Sas. 22 Jan Winnicki, herbu Sas, 1691. 23 Jerzy Winnicki, herbu Sas, oraz y Metropolita Ruſki. 24 Hieronim Uſtrzycki, herbu Przeſtrzał 1728.

Chełmſcy Władykowie.

Chełmſką Cerkiew, ba y Katedrę przy niey, ieſzcze Włodzimierz Wielkie Xiążę Ruſkie fundował, czego świadkiem ſą dawne Xięgi

Lubom-

Lubomlskie pargaminowe przy Cerkwi S. Jerzego, mowi Susza w Xiażce od siebie do druku podaney, pod tytułem *Cuda Chełmskie*; potwierdza toż samo, y liczba po Grecku napisana na sklepieniu, rok tysiaczny pierwszy wyrażaiaca. Chełmscy Władykowie oraz się pisza y Bełskiemi. W roku 1633, wszytkich Cerkiew w tey Dyecezyi rachowano 650. Dawnieyszych wiekow na tey Katedrze prezydowali, Nestor Xiażę Olgimuntowicz. Silwester X. Kobrynskie. Charytoniusz 1416. Alexy X. Zbarawskie. Jonasz Sosnowski, herbu Nałęcz 1543. Bazyli Baka, herbu Wukry, od roku 1546, maż wielce pobożny. Zacharyasz 1566. Dyonizy Zbiruyski, czy Zbirowski 1586, y 1596, herbu Kościesza. Arszeni Andrzeiowski 1619. Methodyusz Terlecki, herbu Sas, od roku 1626. Jakub Susza od roku 1651, y 1684. Alexander Augustyn Łodziata, herb swoy własny, umarł 1691. Małachowski. Gedeon Orański, herbu Kościesza. Jozef Lewicki herbu Rogala.

Pinscy Władykowie.

STarożytności tey Katedry ztad dochodzę, że Joachima Turowskiego Władykę iuż w roku 1146 czytałem, bo Pinscy Episcopowie oraz się y Turowskiemi tytułuia. Bliższych czasow rzadzili ta Katędra, Euthimiusz Okuszko. Leontius Pełczycki, herbu Jastrzębiec 1592. Jan Hohoł Unit 1596. Grzegorz Michałowicz, herbu Lis 1624, *Susza* in Vita B. Jozaphat. Raphał Korsak, herbu Korczak 1632. Marcin Białozor, herbu Wieniawa, koło roku 1640. N. Orański. Antoni z Łubic Zołkiewski 1700. N. Ciechanowicz. Teofil Godebski herbu Godziemba 1728.

Ormianskie Arcybiskupstwo.

ORmiańskiey Nacyi ludzie, na Ruś od Xiażat Ruskich sprowadzeni koło roku Pańskiego 1200, wkrotce Podole, Ruś, Wołyń, y niektore przednieysze Miasta Polskie zagęścili, kiedy iednak w te kraie weszli, snać że na ten czas z kościołem Rzymskim iedneyże wiary professyą byli złaczeni: bo na pierwszym wstępie do Lwowa od OO. Franciszkanow przyięci, Kaplicę Swiętego Walentego, ktora ieszcze y po dziś dzień Ormiańską zowia, na odprawowanie nabożeństwa swego, pozwolona sobie od nich trzymali. Mieli y Kościołek S. Maryi Magdaleny, co znać y z nadgrobkow ich tamże wystawionych, y zapparatow kościelnych, temusz mieyscu u OO. Dominikanow nadanych. Powoli iednak, to przez niedozor Cudzoziemskich nad soba Pasterzow, to przez nacisk, w te kraie nowych teyże Nacyi ludzi, poczęści się byli od Unii z kościołem Rzymskim rwać poczęli: aż w roku 1630, za staraniem y praca, lubo nie bez wielkiey trudności, Mikołaia Torosowicza Arcybiskupa swego, znowu wprawowierną klubę wpadli. Arcybiskupi Ormiańscy Katedrę swoię we Lwowie założyli pod tytułem Wniebowzięcia Maryi Panny, luboć się ich jurysdykcya na cała Ruś, Podole, ba y Wołoską Ziemię rozciaga. Biskupa żadnego sobie podległego, w tych kraiach naszych nie maią. Msze y insze ceremonie ięzykiem Ormiańskim odprawuia. Starym Kalendarzem iako y Ruś rzadzą się. In M.S. Coll: Leopolien: S. J. Szereg wszytkich Arcybiskupow Ormiańskich znalazłem, z ktorego ich tu kładę, od roku 1365. 1. Jan Arcybiskup, ze krwi Krolewskiey. 2 Grzegorz 1384. ten miał swego Suffragana Grzegorza. 3 Gabryel 1415. 4 Krysztof 1461. 5 Kilian 1490. 6 Stefan Patryarcha większych Ormian, ten założywszy Patryarchowską godność, to Arcybiskupstwo obiał w roku 1535; był y w Rzymie, kędy Papieżowi posłuszeństwo oddał; á potym wrociwszy do Polski, życie to zakończył. Widzieć y po dziś dzień iego nadgrobek z tym napisem. *Hoc sepulchrum est Reverendissimi Patris Stephani Patriarchæ Maioris Armeniæ, qui Rcmæ fuit, & Leopolim adveniens, animam suam DEO tradidit* 1551. 7 Grzegorz ten maiac siła zatargow ze swoiemi uporczywie w swoich błędach, y Schizmie zostaiacemi, wyzuł się z tey godności w roku 1556. 8 Barsumas 1582. 9 Gurabiet umarł 1607. 10 Macrobio umarł 1622. 11 Melchisedech Patryarcha większych Ormian, ziachawszy tu do Polski, sam przez siebie, kilka lat ten kościoł rzadził, aż też w roku 1626, poswięcił nowego Arcybiskupa. 12 Mikołay Torosowicz, umarł 1681, prezydował tey Katedrze lat 55. 13 Wartan Unanian. 14 Jan Tobiasz Augustynowicz.

Kościoły teyże Nacyi po rożnych w Koronie Polskiey Miastach, do Arcybiskupa Ormiańskiego należace, sa te: we Lwowie krom wzwyż wyrażoney Katedry, dwa Probostwa S. Krzyża, y S. Anny, w Kamieńcu Podolskim trzy, w Łucku, w Zamościu, w Horodence, Sniatynie, Brzeżanach, Stanisławowie, Tyśmienicy, Złoczowie, Jazłowcu, Łyszczu, wszytkich ogołem szesnaście.

HERBY
WOIEWODZTW

MOwiłem do tych czas, o Herbach Kapituł Polskich; idą iuż Herby Woiewodztw, Ziem, y Powiatow, ktore tym porządkiem położę, iak im mieysce w Senacie Polskim okryślono: przydaię do każdego Woiewodztwa, własnych Woiewodow; na końcu y Kasztelanow, ktorychem się tylko mogł doczytać, to w Metryce Koronney, to po rożnych Przywileiach, to po Xięgach Grodzkich y Ziemskich, to po Konstytucyach Koronnych, to z Nadgrobkow, to na koniec po Historykach, tak naszych, iako y cudzoziemskich. Wprawdzieć się na naszych Pisarżach nie funduię, bo ci (iako każdy zważyć może) naprzod, sami się w wielu mieyscach z sobą nie zgadzaią, iednemu albowiem, ci to Krzesło y Woiewodztwo podsadzaią, owi insze: iedni ten rok, drudzy inszy przypisuią: iedni go do tey Familii, drudzy do inney naciągaią. Znaydziesz y to w niektorych Authorach naszych, że na iedney karcie, tym Woiewodztwem, albo Kasztelanią kogo uczcili, na drugiey w tymże roku, inszym. Bywa y to, że tym, ktorzy nierychło na tey godności siedzieli, albo też, że się z niey iuż na wyższą posunęli, nie według swego czasu, też same honory przywłaszczaią. Nie tak iednak od nich ręki umykam, żebym ich nie miał przywodzić cale, na dokument tego, co piszę: ale tylko chyba tam, gdzie mię z starych Przywileiow, albo z pewnych iakich monimentow, rzetelnieysza prawda zaszła, dla tego też, te za naypierwszych świadkow stawiam tey moiey historyi, ile że authentyczne, y o fałsz, ktory częstokroć z prasy drukarskiey wychodzi, nie przeświadczone. Dawnieyszych albowiem wiekow, iak tylko Polacy wiarę Chrześciańską przyięli, y pisać poczęli, wszytkie Erekcye, ktorychkolwiek Katedr, Kościołow, Klasztorow; wszytkie Listy y przywileie Krolewskie, wszytkie znacznieysze transakcye zwykli byli podpisywać, ktoryszkolwiek znaydowali się inter praesentes przy tych aktach; cze-

go pełno u Łaſkiego, Herburta, Januſzowſkiego, Przyłuſkiego w ſtatutach, toż widzieć w Olſzowſkim u Załuſkiego; ktory, Arcybiſkupom Gnieznieńſkim nadane przywileie; w Nakielſkim ktory Klaſztora Miechowſkiego; Szczygielſkim, ktory Tynieckiego, do druku podali. Znaydzieſz ich y u Lipſkiego in quæſtionibus publicis, u Karnkowſkiego de Primatu Senatorio, u Paprockiego o herbach, y Okolſkiego, przy rożnych domach. Miaſtom także od rożnych Krolow Polſkich pozwolone; mnie ſię iednak tylko Krakowſkie, Lwowſkie, Lubelſkie, Sendomirſkie widzieć doſtało. Y trwał ten zwyczay podpiſywania, aż do czaſow Stefana Batorego Krola, luboć y teraz, ale rzadko, niektore gwałtownieyſze tranſakcye tey Rzeczypoſpolitey, ieſzcze ſwoiemi podpiſami, Senatorowie, y inni Urzędnicy utwierdzać zwykli. Swiadczę ſię potym Konſtytucyami Koronnemi, y niektoremi Manuſkryptami, iako to Piotrkowſkiemi, ale te takiey wagi bydź powinny, iakby Metryki Koronney dokumenta na dowod ſtawiałem; ile, że to też ſame ſą, z ktorych wiele oryginałow iuż do Metryki Warſzawſkiey przenieſiono, reſzta ich ieſzcze ſię przy Piotrkowie zoſtała. Hiſtorya także Poſſeliuſza, y rożnych naſzych Collegia. Czartoryiſkiego Xiążęcia, Arcybiſkupa Gnieznieńſkiego, z Collegium Rawſkiego, Konopackiego, Janczynſkiego, Duryewſkiego, y innych, ktorych y inni przedemną Authorowie, doświadczywſzy ich rzeteinośći, cytowali. Jeſzcze iednak po wielu mieyſcach do zupełnego komputu, tak Woiewodow, iako y Kaſztelanow, kilku mi niedoſtaie, lubo z tego, com napiſał, każdy ſnadno poznać może, iaka praca y uſiłowaniem chciałem doſkonale do ſkutku te zamyſły moie doprowadźić: nie mogłem iednak przyśćdo tego: y dla tego, że pierwſzych wiekow przywileie, albo ſtarożytnośća zbutwiałe, albo inſzym przypadkiem zgineły, drugich też komunikacyi uprośić nie mogłem: przecięż wielu bardzo, niepamięcią kilku ſet lat przyſypanych, dźwignałem, y wſkrzeſiłem na ſławę rożnych Familii. Prawdać, że w wielu Authorach, krom tych, ktorych ia kładę, znaydzieſz Woiewodow y Kaſztelanow: ia iednak żem ich pominał, uczyniłem to dla tego, że czaſu y roku, ktorego na tym krzeſle ſiedzieli, ciſz Piſarze nie wyrazili, inaczey niczyi chwały pewniebym nie ukrzywdził.

Niżeli zaś w ſzczegulności mowić o herbach wſzytkich Woiewodztw zacznę, wprzod w poſpolitośći o nich to powiedzieć trzeba. Bolesław Chrobry, pierwſzy z Monarchow Polſkich Koroną Krolewſką uczczony, chcac w lepſzy karb y porządek te kraie wprawić; iak inſzych Urzędnikow, tak też y Woiewodow poſtanowił. To piſze *Długoſz, Cromer, Bielſki, f. 61*, y inni wſzyſcy Hiſtorycy naſi. Atoli naſz *X. Pariſius in M. S.* dowodzi, że ieſzcze pierwſzego roku po Narodzeniu Chryſtuſowym, iuż w tych kraiach y Woiewodztwa, y herby ich były. Ma po ſobie *Tacita*, ktory hiſtorya Galby Rzymſkiego Ceſarza piſzac, to też między inſzemi wſpomina, że Claudius Civilis Xiążę Sarmacyi między Rhenem y Elbą rzeką, długo w Rzymſkim woyſku żołd prowadząc, poleru nabywſzy w Marſowych dziełach, w ſławę ſię wzbił wielkiego tych tam czaſow Kawalera; ten z okazyi braku od Rzymian w woyſku uczynionego, zbuntował ſiła inſzych chorągwi, ſwoich potym

tym ſobie ziomkow y Patryotow za Elbą rzeką mięſzkaiacych na pośiłek wezwali: przyſzli ci z chorągwiami, na ktorych mowi *Tacit*: były *Imagines ferarum lucis depromptæ*, ktore ieſzcze y po dziśdzień wzwyczaiu ſą rożnym Woiewodztwom, twierdzi *Pariſius*, iako Lwy, Zubry, Niedzwiedzie, Jelenie, ba y *Valturius de militia Sarmatiæ* piſze *Urorum caput, Urſos &c. aſſumpſerunt loco Stemmatum in Satrapiis*. Tenże *Corneł: Tacit:* też ſamę tranſakcyą opiſuiac mowi: *Coortæ Svevorum & Sarmatarum gentes*, y znowu. *Prout cuiq; genti inire prælium mos eſt*, kędy przez *Gentes*, albo narody, rozumie ten hiſtoryk Prowincye, Powiaty, y Ziemie, tak go tłumaczy *Pariſius*. Y nie zda ſię daleka rzecz bydź od prawdy, że Sarmatowie ſtarzy, dla lepſzego rządu, podzieliwſzy ſwoie kraie, na Prowincye y Woiewodztwa, na wzor Rzymianow każdemu z nich właſny znak iego na chorągwi przywłaſzczyli.

Jakoż że y u nas ieſzcze przed Bolesławem Chrabrym iuż imię Woiewodow wſławione było, świadcza wſzyſcy co o nas hiſtorycy piſali, kiedy dwunaſtu ich pod czas dwoyga *Interregnum* w tym Państwie, to ieſt raz koło roku Pańſkiego 700, drugi raz koło roku 760, cała tą Monarchią rządzili, y lubo ciſz ſami Authorowie zgadzaią ſię na to, że ta ich godność, tylko do czaſu kwitneła, á potym dla wewnętrznych między niemiż ſamemi diſſenſyi znieſiona była, y rządy ich uſtały, względem całego Państwa; przecięż nie rozumiem, żeby cale, Woiewodowie y ich partykularne funkcye zginąć miały, choći o tym nikt nic nie namienia, iako też y o tym, na ktore Prowincye ci dwanaście Woiewodowie podzieleni byli, iako dziś widziemy Krakowſkich, Poznańſkich, albo czy też, ſamo tylko Woiewodow poſpolite wſzytkim nazwiſko na nich ſię oparło. Że zaś Piſarze naſi Bolesławowi Chrobremu inſtytucyą Woiewodow w Polſzcze przywłaſzczaia, rozumiem że dla tego, że ten Pan wielkim męſtwem, ſzeroko rozciągnawſzy granice Polſkie y wiele Prowincyi ſobie podbiwſzy, drugie oderwane pozyſkawſzy, dla lepſzey w nich harmonii, nowe w nich, trybem inſzych dawnieyſzych, Urzędniki ſtanowił koło roku Pańſkiego 1000.

Y tu iednak, żaden z Hiſtorykow naſzych nie wſpomniał ktorym Prowincyom, wydzielił Chrabry Woiewodow, y wiele ich na ten czas bydź mogło; ia, ile dociec mogę, rozumiem że ich na ſamym początku, nie było więcey nad dwunaſtu. O Krakowskim, Poznańskim, Sendomirskim, Gnieźnieńskim, Sieradzkim, Łęczyckim, Kuiawskim, Płockim, Mazowieckim, Rawskim, zda ſię rzecz bydź pewna, y z tego co ſię o nich na ſwym mieyſcu mowić będzie, że na ten czas ſtanęli; Wrocławſcy, y Głogowſcy, ieżeli nie w tenże ſam czas, pewnie wkrotce potym, w komput ich weſzli. Jakoż, poki Sląsk do Polski był przywiązany, że miał trybem naſzym, właſnych ſwoich Senatorow, iawna rzecz ieſt: bo na liście Leſzka Białego Xiążęcia Polskiego, w ktorym approbuie erekcyą Biſkupſtwa Chełminskiego w roku 1222, podpiſali ſię między inſzemi, Derſzko Woiewoda, y Sobiesław Kaſztelan Wrocławſcy, Petryk Legnicki, Stefan Bolesławski Kaſztelanowie. O czym *Cromer l. 7.* W roku także 1217 na liście tegoż Leſzka u *Nakieł: w Miech: f. 137*. Falisław Oświecimski, y Jakub Brzegski, to ieſt z Bregi na Sląsku, Kaſztelanowie. Roſphrat Theſzynski, Derko Raciborski Kaſztelani

ſztelani 1257, na liście Władysława X. Opolskiego u *Nakiel: f.* 178. Zbrozło Opolski, Jan Bytomski, Werner Oświecimski, Jaxa Siewierski Kaſztelanowie na liście Henryka Brodatego 1232, u *Nakiel: f.* 155. Jarosław de Nemchi, Bogusław de Rechim, Konrad de Kroſſien, (nad Odrą rzeką Kaſztelanowie na Liście tegoż, u Nakiel: folio 156. Głogowſkiego także Woiewodę Klemenſa, herbu Gryff w tymże czaſie żyiącego znaydzieſz u *Długoſſa y u Paproc: o herbach.*

Gdy potym Sląſk, od Korony, á zatym Woiewodztwa odpadły, ba raczey zginęły, z lekka do Senatu Swieckiego w Polſzcze, inſze Krzesła wstępowały, iako to w wieku piętnaſtym, Inowrocławſkie, Ruſkie, Podolſkie, Lubelſkie, Bełſkie, Chełminſkie, Malborſkie, Pomorſkie. W wieku ſzeſnaſtym, przy Unii W. X. Litewſkiego z Korona, Wileńſkie Woiewodztwo, Kaſztelania Wileńſka, Woiewodztwo Trockie, Kaſztelania Trocka, Staroſtwo Zmudzkie, Woiewodztwo Kuiawſkie, Wołyńſkie, Smoleńſkie, Połockie, Nowogrodzkie, Witebſkie, Podlaſkie, Brzesciańſkie, Mścisławſkie, Bracławſkie, Minſkie. Potym Inflandzkie, Derpſkie, Parnawskie, ale te dwa oſtatnie uſtały . W wieku ſiedmnaſtym, Czerniechowskie. Także teraz wſzytkich Woiewodztw y Woiewodow liczy Polska trzydzieyści y trzy. Przydawſzy do tego Kaſztelanię trzy, to ieſt Krakowska, Wileńska, y Trocka, ieſzcze y Staroſtwo Zmudzkie, ktorzy w komput Woiewodow wchodza, trzydzieści y ſiedm. Każde zaś Woiewodztwo ieſt, iak Xięſtwo iakie Wielkie, ba y wiele ieſt takich, ktore ſwoich własnych Xiażat miały: zkad *Statut Litewſki*, Xiażętami Woiewodow zowie: y *Krzyſtanovius* mowi, *Palatinus quilibet, eſt Princeps creatus*, y *Decius. In hoc regno locum, quem apud Germanos Principes, obtinent Palatini. Cromer* zaś *lib. de Magiſtr: Palatinus autem dicitur Romanorum imitatione, apud quos ſub Imperatoribus, non obſcurum erat nomen, honosq; Comitum Palatinorum*, ba y teraz ieſzcze między Elektorami Ceſarzow Rzymskich, Palatinus Rheni sławny. Zowie się zaś Woiewoda niby od woysk wodzenia, że do potrzeby idać, każdy powinien ſwoie Woiewodztwo przywodzić, y z Urzędu ſwego Hetmanić mu: co się y tych czaſow ſtatecznie zachowuie, kiedy Woiewodztwo ktore poſpolitym ruſzeniem na nieprzyiaciela idzie. Krom tego, Godność każdego Woiewody ieſt wielka; on w ſwoim Woiewodztwie na Seymikach prezyduie, y one zagaia, ſądy odprawuie, taxę towarom y innym przedaynym rzeczom naznacza, wagi y miary z Konſtytucyi Zygmunta I. 1516, tak w Krolewskich, iako Ziemskich, ba y Duchownych dobrach ordynuie. Lubo zaś przeſzłych wiekow poſpoliciey Miniſteria Koronne, z ktorymkolwiek Krzesłem chodziły, iako niżey obaczyſz, przez Konſtytucyą iednak 1565 Marſzałkoſtwa, Kancleſtwa, Podskarbſtwo, iuż się teraz z żadnym Woiewodztwem, ani z Senatorſtwem pomieścić nie mogą; nawet ani Staroſtwo żadne Grodzkie w tymże Woiewodztwie, átoli Konſtytucya 1454, y 1562, Kaſztelanii y Woiewodztwu Krakowskim *compatibilitatem* z Staroſtwem Krakowskim pozwoliła, Woiewodztwo nawet Kiiowskie z Generalſtwem Kiiowskim y Bracławskie z ſwoim także Staroſtwem, przez Konſtytucya 1635, mogą się utrzymać. Urzędy także Koronne ktore nie są *Senatorii ordinis*, nie są tym prawem okryślone.

Wie-

Wieleć wprawdzie Prowincyi w ſobie całe to Kroleſtwo zamyka, z ktorych każdą ściśle biorac, te w ſobie Woiewodztwa rachuie. Małapolska Prowincya; Krakowskie, Sendomierſkie, y Lubelſkie. Wielkopolſka; Poznańſkie, Sieradzkie, Łęczyckie, Brzeſkie Kuiawſkie, Inowrocławſkie. Pruſka; Chełminſkie, Malborſkie, y Pomorſkie. Mazowiecka; Płockie, Mazowieckie, y Rawſkie. Ruſka; Kiiowſkie, Ruſkie, Wołyńſkie, Podolſkie, Podláſkie. Bracławſkie, Czerniechowſkie. Litewſka; Wileńſkie, Trockie, Zmudzkie, Smoleńſkie, Połockie, Nowogrodzkie, Witebſkie, Brześciańſkie, Mścisławſkie, Minſkie. Atoli iednak obſzerniey ich biorac; do Małopolſkiey Prowincyi, redukuie się y Ruſka, ze wſzytkiemi ſwemi Woiewodztwy. Do Wielkopolſkiey; Pruſka y Mazowiecka, tak dalece, że wſzytkie, tak Pruſkie, iako y Mazowieckie, iako y Wielkopolſkie Woiewodztwa, na Trybunale Koronnym w Piotrkowie ſadzić się powinny, także kiedy kadencya laſki, czy to na Seymach, czy w Trybunale, na Wielkopolſka Prowincya przypada, Deputat, albo Poſeł, czy to z Wielkopolſkich, czy z Mazowieckich, czy z Pruſkich Woiewodztw obrany, może bydź Marſzałkiem: Małopolſkiey y Ruſkiey Prowincyi Woiewodztwa, w Lublinie na Trybunale się ſadza, y laſki gdy ta na Małopolſkę naſtępuie, wſzytkie iednakowo ſa capaces: toż mowic y o Xięſtwie Litewſkim.

Tenże Chrabry, o tymże czaſie, każdemu Woiewodzie y Woiewodztwu przydał Kaſztelanow, to ieſt niby Vice Woiewodow, bo taż ieſt ich funkcya pod niebytnośc ich, ktora y Woiewodow. Zdawna zaś Kaſztelanowie, iedni byli więkſi, albo Krzesłowi, drudzy mnieyſi. Między więkſzemi, pierwſzych wiekow rachowali się ci, Krakowſki, (ale ten potym na czele Senatu, pierwſze między Woiewodami Krzesło zaſiadł, o czym niżey) Poznańſki, Sendomirſki, Kaliſki, Woynicki, lubo Woiewodow tego mieyſca nigdy nie było. Gnieznieńſki, bylić wprawdzie kiedyś Woiewodowie Gnieznińſcy, atoli uſtali, Gnieznieńſka się iednak Kaſztelania utrzymała, y wyſoko w Senacie, bo zaraz po Kaliſkiey y Woynickiey. Sieradzki, Łęczycki, Kuiawſki, Lubelſki choćci ieſzcze Lubelſkich Woiewodow nie było, przecięż iuż w Senacie zaſiadał y wyſoko. Płocki, Mazowiecki, Rawſki, te trzy oderwane od Korony przez kilka wiekow, w ręku Xiążąt Mazowieckich zoſtawały, aż się znowu do nas wrociły, o czym daley. Inſze potym Kaſztelanie razem z Woiewodztwy naſtępowały, teraz wſzytkich ieſt 33. Jakim zaś porządkiem w Senacie ida, takim ich niżey położę.

Mnieyſzych zaś Kaſztelanii ieſt 49, to ieſt, Sądecka, Międzyrzycka, Wiślicka, Biecka, Rogozinſka, Radomſka, Zawichoyſka, Lędzka, Srzemſka, Zarnowſka, Małogoſcka. Wieluńſka, Przemyſlſka, Halicka, Sanocka, Chełmſka, Dobrzyńſka, Połaniecka, Przemęcka, Krzywińſka, Czechowſka, Nakielſka, Roſpierſka, Biechowſka, Bydgoſka, Brzezińſka, Kruświcka, Oświecimſka, Kamienſka, Spicimirſka, Inowłodzka, Kowalſka, Santocka, Sochaczowſka, Warſzawſka, Goſtyńſka, Wiſka, Raciązka, Sierpſka, Wyſogrodzka, Rypinſka, Zakrocimska, Ciechanowska, Liwska, Słońska, Lubaczewska, Konarska w Sieradzkim, Konarska w Łęczyckim, Konarska w Kuiawskim. W Wielkim Xięſtwie Litewskim

Bb

tewskim, żadnych nie maſz mnieyſzych Kaſztelanow. Były kiedyś y inne Kaſztelanie, ktore potym uſtały, iako to Uyski, z tym tytułem podpiſał ſię, Domarat na Liście Władyſława Xiążęcia Polskiego, danym Arcybiskupom Gnieznieńskim, w roku 1234, u Załuskiego w tomie pierwſzym na końcu, y u Nakielskiego f. 205, na liście Przemyſława Xiążęcia w roku 1280, Boguſław Kaſztelan Uyski. Byli Starogrodzcy, iako ma Nakiel: f. 283, w roku 1361, na Liście Kazimierza Wielkiego, Januſza Starogrodzkiego Kaſztelana. Byli Zbaſcy, tak ſię podpiſał Gniewomir Hrabia Kaſztelanem Zbąskim, na Liście Władyſława Xiążęcia w roku 1284, u tegoż Załuskiego.

Zowia ſię zaś Kaſztelanami od Kaſztelow, y ich Ziem, nie żeby w nich Państwo iakie, albo jurysdykcya mieli, luboć ich tak poſpolicie nazywamy, naprzykład, Pan Poznańſki, Pan Woynicki, ale że pod czas expedycyi generalney, każdy ſwoię Ziemię do boiu przywodzi. Wiele zaś ich bydź może w każdey Prowincyi, mowić będę z oſobna, przy każdym Woiewodztwie.

Godność, tak Woiewodow, iako y Kaſztelanow, y owſzem y Urzędnikow tak Koronnych, iako y Ziemskich ieſt dożywotnia, chyba, że ſię kto na wyſzſze Krzeſło, albo Urząd poſunie: według Konſtytucyi Zygmunta I. 1538 powinien mieć każdy poſſeſſya, w tey ziemi, przedtym nabyta, w ktorey Woiewodztwo, albo Kaſztelania bierze, co też ponowiła Konſtytucya 1613. Ze zaś wſzyſcy Woiewodowie y Kaſztelanowie, oraz ſa Senatorami y Conſiliarii Krolewſcy, przetoż przy inauguracyi ſwoiey juramentem ſię obowięzuia: pierwſza, że wiernie Krolom, pożytecznie Rzeczypoſpolitey radzić będą. Druga, że ſekretnych Conſilia, nikomu nie obiawia. Trzecia, że ieżeliby cokolwiek ſzkodliwego, tak Maieſtatom Polskim, iako y Oyczyznie poſtrzegli, że temu nie tylko zabiegać, ale y manifeſtować gotowi. Przez Konſtytucya 1588, przydano y to, do tegoż juramentu Woiewodom, że ſprawiedliwie ſadzić w ſadach będą. To poſpolita u nas wſzytkim Senatorom, że ich przydaia do boku Krolewskiego dla publicznych obrad, nie tylko dla tego, żeby zdrowa radą Pańskim ſercom pomagali do poſpolitego dobra, ale też dla tego, żeby naywyſzſza władza ieżeliby kiedy z karbu praw Koronnych wypaść miała, na tur ſtatutem Polskim okryślony kierowali. *Crom: Starowol: Krzyſtanow.*

We wſzytkich Woiewodztwach ſa też Officialiſtowie Ziemſcy, to ieſt Podkomorzy *Princeps Nobilitatis*, Chorazy, Sędzia Ziemski, Stolnik, Podczaſzy, Łowczy, Podſędek Ziemski, Cześnik, Podſtoli, Piſarz Ziemski, Miecznik, Skarbnik, Woyski, Burgrabia, Podwoiewodzy, Sędzia Grodzki, Piſarz Grodzki, Komornik. Ktorych y Ziemie niektore, ſobie pozwolonych maia. Podkomorzy, Sędzia, Podſędek y Piſarz Ziemſcy, powinni bydź obrani od Rycerſtwa tegoż Woiewodztwa; tak, żeby na każdy z tych wakans, czterech do tronu Kandydatow podano, ktoremuby z nich łaska Pańska ten Urząd konferować mogła. Na Elekcya ktoregokolwiek z nich, w ſześć niedziel po ześciu, albo uſtąpieniu Anteceſſora, innoteſcencye powinny wyniść od Woiewody, albo od Kaſztelana większego, Konſtytucye 1454, 1550, 1588.

Zadne Staroſtwo Grodowe pomieścić ſię nie może, z ktorymkolwiek z tych czterech Urzędow Ziemskich, áni ieden z drugim, naprzykład Podkomorſtwo z Sęſtwem Ziemskim, Konſtytucya 1562, 1569, ani Grodowe z Ziemskim Konſtytucya 1550, wyiąwſzy Podſędka Ziemskiego, krorego funkcya z Grodzkim Urzędem połączyć ſię mogła, z Konſtytucyi 1658, wſzakże świeża Konſtytucya 1726, w Grodnie uformowana, iuż teraz Podſędkoſtwu z Grodzką funkcya incompatibilitatem przyznała. Nie iednakowym iednak porządkiem, we wſzytkich Woiewodztwach y Ziemiach ciż Officialiſtowie zaſiadaią, w czym Ładowski o Urzędach, uczynić informacya.

W Woiewodztwach Wielkiego Xięſtwa Litewskiego, krom wzwyż wyrażonych, ſa y inſi Officialiſtowie, iako to Marſzałek, ktory Urząd u nich ieſt dożywotni. Ciwun, Strażnik, Horodniczy, Leśniczy, y inne.

Dla lepſzey zaś informacyi, niektore tu ſtaropolſkie Imiona kładę, ktore tak ſię tłumaczyć powinny. Ziemak, iednoſz znaczy co Terentius. Zegota Ignacy, Laſſota Silveſter, Bogdan Deodatus, Bogumił Teofilus, Dobrogoſt Bonaventura, Paſko Paſchaſius, Spytek Rogatianus, Pełka Fulco, Dziwiſz Dyonizy, Bieniaſz Benedykt, Jaroſz Hieronim, Wilczko Lupus.

Krakowska Kaſztelania.

ZA piorem idac wſzytkich Hiſtorykow naſzych, ale y iednomowna przeſzłych wiekow powieścia, prym kiedyś w Senacie Polskim brali wſzytkim innym Woiewodowie Krakowſcy: atoli potym Kaſztelania Krakowska, naycelnieyſze Krzeſło w tey Oyczyznie zaſiadła. O czas tylko y o okazya tego przeſadzenia, ſporka między Piſarzami naſzemi uroſła. Niektorzy iako to *Gvagnin, Sarnicki, Bielſki,* y *Paprocki,* na Wſzebora Woiewodę Krakowskiego winę kładą, iż Hetmaniac w Halickiey batalii, á porozumiawſzy ſię z Ruſia, ſam z placu pierzchnął, Boleſława Krywouſtego, Pana ſwego zdrowie, na ſzańc zaiątrzonemu nieprzyiacielowi wyſtawiwſzy: za co godne ſromotney ucieczki wział od Krola upominki, kądziel, wrzeciono, y zaięczą skorkę, po ktorey regalizacyi, życie na poſtronku, ſam ſię nad ſobą paſtwiąc dobrowolnie zakończył, na potym zaś Kaſztelanow Krakowſkich prerogatywa nad Woiewodow przenieſiona.

Dawnieyſi iednak Hiſtorycy naſi, y poważnieyſi, iako *Długoſz lib: 4. Cromer l. 5. Miech: Neugebaver, Herburt,* lubo tę zdradę potomnym czaſom wypiſali, przecięż żaden nie wytknął, ani imienia zdraycy tego, ani ktoregoby był Woiewodztwa Senator; raczey to przyznaią, że do tey odmiany powodem był Boleſławowi Krywouſtemu, Skarbimierz Woiewoda Krakowski; ten albowiem, po wielu Rycerſkiey cnoty pamiętnych dziełach, w ſuſpicye u Boleſława podany, iakby ſię na iego życie, miał ſprzyſiadz, z oczu y z życia wyzuty, tę ieſzcze po ſobie karę w naſtępcach ſwych wynioſł, że od tych czas Boleſław, Kaſztelanom Krakowſkim, pierwſze przed wſzytkiemi świeckiemi miey-

ſce w Senacie naznaczył. Działo ſię to w roku 1117. Co ſię Wſzebora tycze: dwoch temi czaſy Wſzeborow w Senacie zaſiadało. Jeden *Woiewoda* Sendomirski, iako ma *Paprocki*, herbu Abdank, albo raczey iako *Nakielſki* z ſtarych monimentow Klaſztora Miechowskiego doſzedł, herbu Nieczuia; za tym iednak oczywiſte ieſt świadectwo *K*adłubka, á tym gruntownieyſze, ile tamtych wiekow piſarza, ktory o tym Wſzeborze piſze, że ieſzcze po śmierci *K*rywouſta żył, y mężnie przeciwko Władysławowi Xiążęciu, za bracia iego wygnańcami Hetmanił. Drugiego Wſzebora herbu Lawſchowa *Paprocki* Woiewodę *K*rakowskiego kładzie w roku 1138, na ktorego ten kryminał wali, y przydaie, że ſię tego doczytał w dawnych manuskryptach. *Długoſz* go w ſwoiey hiſtoryi; namienia, tylko, że ani on, ani drudzy Hiſtorycy dawnieyſi, teymu zdrady nie przypiſuia; ani on tych manuſkryptow, zkąd y gdzie ich czytał nie przywodzi, dla tego zdami ſię rzecz bydź podeyrzana. Zygmunt I. w liście ſwoim, w ktorym Kaſztelania Krakowſka, *K*ryſztofowi Szydłowieckiemu konferował, wylicza te dobra, do Kaſztelanii Krakowſkiey należące; Myślenice miaſteczko, Gorna wieś, Borzanda, Polanka, Byſſina, Krzeczow, Lubienie, Kazanow, Rzyny, Stroża, z Zup w Krakowſkim 106 grzywien, y 32 groſzy Polſkich na rok. Jeſt ten liſt Krolewſki *in MS. Petricov:* krom tedy tych prowentow, y tak wyſokiego Krzeſła, *K*aſztelania Krakowſka, nie ma żadney funkcyi partykularnie ſobie przywiązaney; chyba ta, ktora ieſt poſpolita wſzytkim Polſkim Senatorom. To założywſzy za fundament, iuż tu kładę komput Kaſztelanow Krakowſkich, od tego czaſu, iak prym w Senacie wzieli.

Krakowſcy Kaſztelani.

1 Zeliſław, herbu Belina, umarł 1120. *Baſzko, Liber Benefic: Eccl: Cracov.*
2 Stefan z Przegini, herbu Topor, 1146 umarł. *Liſt Klaſztoru Trzemeſzyńſkiego u Paproc. o herbach y u Okolſkiego tom. 3. fol. 13.*
3 Swentoſław, herbu Złotogoleńczyk, 1169 umarł. Kadłub: *l. 4. c. 6. Nakiel: w Miechow: f. 100. Duryew: in MS. z liſtow* K*rolewſkich.*
4 Fulco z Kozich głow, herbu Lis, 1194 umarł. *Długoſz tom. 1. Paprocki o herbach fol. 137. Cromer. Miechow: Bielſki. Neugebaver.*
5 Wacław, herbu Brog, albo Leſzczyc, 1217 umarł. *Liſt Leſzka Xiążęcia u Nakiel: w Miechow. fol. 135. Duryew in MS.*
6 Pakoſław, herbu Radwan, 1222 umarł. *Cromer lib. 7. fol. 149. Nakiel: w Miechow: fol. 69. Długoſz tomo 1. Miechow.*
7 Klemens z Brzeznicy, herbu Gryff, zginął pod Chmielnikiem 1241 *Erekcya klaſztoru Staniatec: Długoſz tomo 1. Biel: fol. 166.*
8 Boguſz, herbu Pułkozic, 1242 umarł. *Liſt* K*onrada X. Mazow: u Nakiel: w Miechow: f. 164. y* K*laſztorowi Staniateckiemu.*
9 Michał, herbu Jaſtrzębiec, 1252 umarł. *Liſt Boleſława* W*ſtydliwego u Nakiel: f. 171. y 34. Tegoſz u Paproc: o herb: fol. 71, y 77.*
10 Adam, herbu Pobog, 1260 umarł. *Liſt Boleſława* W*ſtydliwego Miaſtu Krakowſkiemu 1257, u Lipſk: dec: qu: 7, y u Nakiel: fol. 177, y 183.*

11 Piotr Warſi z Michowa, herbu Rawicz. *O czym Długoſz w roku 1280. Cromer libro 10. Bielſki fol. 191. y inni wſzyſcy Hiſtorycy naſi.*
12 Sulek z Miedzwiedzia, herbu Topor, 1287. *Liſty Leſzka X. u Nakiel. fol. 41, y 164, y 210. u Szczygielſk. fol. 159. Severinus in vita S. Hyacinthi lib: 2, cap. 14.*
13 Zegota, herbu Topor, 1290 umarł. *Liſt Przemyśla X. u Nakiel. w Miechov: fol. 177, y 215. Severinus in vita S. Hyacin. lib. 2. c. 14.*
14 Januſz Wierzbięta, herbu Janina, 1306 umarł. *Liſt* W*ładyſława X.* Ł*okietka, Miaſtu Krakow: Długoſz w tym roku t. 2.*
15 Jan z Brzeſka, herbu Okſza, 1311 umarł. *Liſt* W*ładyſła:* Ł*okietka Krola u Szczygiel: in Tinec. f. 166, Duryewſki in MS.*
16 Pakoſław z Moſkorzowa, herbu Pilawa, 1317 umarł. *Liſt* Ł*okietka Miaſtu Lubelſkiemu, y u Paproc. o herb: fol. 386. Firleiom dany. Hiſt: Poſſel:*
17 Petroſław z Mſtyczowa, herbu Lis, umarł 1319. *Nadgrobek iego z Jędrzeiowa wypiſał Paproc: o herb: fol. 132. Okol: tom: 2.*
18 Nawoy, herbu Topor, 1325 umarł. *Liſt* Ł*okietka u Szczygiel: fol. 167, y u Nakiel: w Miech: f. 264. Conſt: Synod: 1630. fol. 165.*
19 Prandota z Oſtrowa, herbu Rawicz, umarł 1331. *Długoſz tomo 2, w tym roku. Miechow: lib: 4. Cromer. Bielſki, Neugebaver.*
20 Spicimir, herbu Leliwa, umarł 1336. *Liſt Kazimierza* W*ielk: u Laſk: w Stat: fol: 167, y u Nakiel: w Miechow: fol. 157, y Miaſt: Krakow: 1331.*
21 Jan z Melſztyna, herbu Leliwa, umarł 1352, *Liſt Kazimierza* W*ielk: Miaſtu Lubel: 1342, y u Laſk: w Stat: fol: 77. Długoſz t. 2. 1339. Crom: l. 12*
22 Łukaſz, herbu Ciołek, umarł 1356. *Długoſz tomo 2. w tym roku. Liſt Kazimierza* W*ielk: u Laſkiego w Statucie.*
23 Jan Jura, herbu Leliwa, umarł 1361. *Liſty* K*azimierza* W*ielk: Miaſtu* K*rakow: y Lwow: 1358. Tegoſz u Laſk: f. 170. Tegoſz u Olſzowſkiego.*
24 Jan z Melſztyna, herbu Leliwa, 1376 umarł. *Liſt* K*azimierza u Laſk: fol: 77. Miaſt:* K*rakow: 1363. y Ludwika 1372, Starowol: in Bellat.*
25 Dobieſław Ligęza, herbu Pułkozic, umarł 1379. *Liſt* K*rolewſki u Januſzow: w Stat: fol: 74. Liſt* K*laſztoru Czyrzyckiego.*
26 Dobieſław z Kurozwęk, herbu Poray, umarł 1387. *Liſt* W*ładyſława* K*rola Miaſtu* K*rakow. Długoſz 1380, & 1382. Cromer lib: 15. Starowol: in Cracovien.*
27 Kreſław Woyſzyk, herbu Ogończyk, 1390 umarł. *Paproc: o herb: pod herbem Ogończyk. Okol: tomo 2. Duryew: in MS.*
28 Jan z Tęczyna, herbu Topor, umarł 1407. *Liſt Jagełła Kr: Miaſt:* K*rakow: 1399, y 1401, u Nakiel: fol. 359, 373. Miaſt: Lubel: 1400.*
29 Kryſtyn z Oſtrowa, herbu Rawicz, umarł 1431. *Liſt Jagełła Miaſtu Lwow: 1424. Przywiley Hrodelſki u Laſk: w Stat: f. 127, y 171.*
30 Mikołay z Michałowa, herbu Poray, umarł 1438. *Liſt Jagełła Miaſtu* K*rakow: 1432, y u Nakiel: f. 447. y u Laſk: w Stat: fol: 52, y 140.*
31 Jan z Czyżowa, herbu Pułkozic, umarł 1457, *Liſt* W*ładyſława* K*rola 1438, Miaſtu* K*rakow:* K*azimierza Kro. y u Laſk: w Stat: fol: 82, y 65, y u* P*aproc: o herb: folio 186.*
32 Jan z Tęczyna, herbu Topor, umarł 1468. *Liſt* K*azimierza* K*r. Staniatec:* K*laſztor: y Miaſt: Lubel. Długoſz tomo 2. w roku 1461.*

33 Jan z Pilcy, herbu Leliwa, umarł 1477. *List Kazimierza Kr. Miastu Krakow:* 1473. *Miastu Lubel:* 1475. *Długoss tomo* 2.
34 Dersław z Rytwian, herbu Jastrzębiec, umarł 1477. *List Kazim: Kr. u Lask: w Stat: fol. 85, y u Przyłusk: fol. 376. Długoss tomo 2.*
35 Jakub Dębinski, herbu Rawicz, umarł 1490. *List Kazimierza* Kr. *Miastu* Krakow: 1485, y 1488. *Cromer* 1481. *Miech: Bielski.*
36 Jan Amor Tarnowski, herbu Leliwa, umarł 1500. *List Albrychta Miastu* Krakow: 1493. *Lwowsk:* 1495. *Nadgrobek u Paproc: fol. 379.*
37 Spytek Jarosławski, herbu Leliwa, umarł 1520. *List Alexandra Krola u* Karnkow: *de Primat: u Lask: w Stat: fol:* 111, *y* 112, *y* 120.
38 Mikołay Firley, herbu Lewart, umarł 1526. *Nadgrobek iego w Lublinie u OO. Dominikanow. Metryka* Koronna. *Orichow: in Quincunce.*
39 Krysztof Szydłowiecki, herbu Odrowaz, umarł 1532. *Statut Masov: fol. 66. List Zygmunta I. u Lipsk: qu: publ: qu: 7. u* Paproc: *fol: 506.*
40 Jan Tarnowski, herbu Leliwa, umarl 1561. *List Zygm: I. u Nakielsk: fol. 269, y u Paproc: fol. 85. Nadgr: u tegoż fol. 380. Metryka* Koronna.
41 Marcin Zborowski, herbu Jastrzębiec, umarł 1565. *Constit: 1563, folio 65. Nadgrobek u Paproc: fol. 93. Inwentarz skarbu* Koron: *in MS. Crac.*
42 Spytek Jordan, herbu Traby, 1568. *Nadgrob: u Paproc: fol. 481. Samborit: eleg: 5. Starow: in Monum.* Kstałt *Zycia lib. 3. Okol: tomo 3.*
43 Sebastyan Mielecki, herbu Gryff, umarł 1575. *List Augusta I. o Unii Podlasa. Const: 1569, fol. 154. Biel: fol: 651. Cichoc. Alloqu.*
44 Walentyn Dębinski, herbu Rawicz, umarł 1586. *List Stefana Krola Miastu* Krakow: 1576, *y* 1578. Paproc: *o herb: fol. 688. Duryew: fol. 71.*
45 Jędrzey Tęczynski, herbu Topor, umarł 1588. *Constit: 1586, fol. 401, & 1587, fol. 417. Hist: Polon. Pruth. Posselii.*
46 Seweryn Boner, herbu Bonarowa, umarł 1592. *Paproc: o herb. fol. 405. Hist: Dom: Probat: Cracov. Histor: Sapieh: par: 3.*
47 Janusz X. Ostrogskie, herb swoy własny, umarł 1620. *Constit: 1598, fol. 708, y 1613, fol: 5.* Łubien: *Histor. Ordinat. Ostrog.*
48 Janusz X. Zbarawskie, herb swoy własny, umarł 1631. *Constit. 1620, fol. 2. Histor.* Petricii. *Mowa Sobiesk: Jak: na pogrzebie iego.*
49 Mikołay Firley, herbu Lewart, umarl 1633. *Histor. Polon. Pruthen:* Posselii. *Duryew: in MS.*
50 Stanisław Koniecpolski, herbu Pobog, umarł 1646. *Constit. 1633. fol. 7, y 1638, fol. 2. y 1643, fol. 9. Centur: Potoc: fol. 235. Hist: Pastor. Okolski Russ: Flor.*
51 Jakub Sobieski, herbu Janina, umarł 1647. *Centuria Potoc: fol: 149. & 376. Duryew.* Pamięć *Nie zeszła fol. 79, y fol. 85. Okol. Russ. Flor.*
52 Mikołay Potocki, herbu Piława, umarł 1651. *Histor.* Pastorii. *Centur.* Potoc. *fol. 168. List iego Miastu* Krakow. *dany.*
53 Stanisław Warszycki, herbu Abdank, umarł 1680. *Constit. 1662. folio 23, y 1676, fol.* 27. Kochow. *climac. 2. lib. 2. Załuski tom.* 1.
54 Dymitr X. Wiśniowieckie, herb swoy własny, umarł 1682. *Załuski tomo* 1. *Histor. Coll. Cracov. Soc. J.*
55 Stanisław Koniecpolski, herbu Pobog, umarł 1682. *Nadgrobek iego w* Koniecpolu, *y* Pamięć *ludzka. Duryew. in MS:*

56 Jędrzey Potocki, herbu Pilawa, umarł 1692. *Const. 1685, fol. 16, & 1690, folio 2. Załuski tomo 2. fol. 805. Histor. belli Viennen.*
57 Stanisław Jabłonowski, herbu Prus 3tio, umarł 1702. *Załuski tomo 3, folio 53, & 216.*
58 Felix Potocki, herbu Pilawa, umarł 1702. *Załuski tomo 3. fol. 217.*
59 Hieronim Lubomirski, herbu Srzeniawa, umarł 1706. *Załuski tomo 3tio folio 128.*
60 Marcin Kacki, herbu Brochwicz, umarł 1710.
61 Adam Sieniawski, herbu Leliwa. umarł 1726.
62 Janusz Xiążę Wiśniowieckie, herb swoy własny.

Krakowskie Woiewodztwo.

OD Chrabrego Krola, poczatki swoie wzięło, przez sto lat, pierwsze w Senacie Krzesło zasiadali Woiewodowie Krakowscy, poki iako się wyżey mowiło, Kasztelania Krakowska precedencyi im nie wzięła. Krom Ziem niżey wyrażonych dzieli się na sześć Powiatow, to iest Krakowski, y Szczerzycki, Proszowicki, Xięski, Lelowski, Sadecki Czechowski, y Biecki. Także krom Kasztelanow większych dwoch, Krakowskiego y Woynickiego, inszych mnieyszych trzech liczy, Sadeckiego, Bieckiego, y Oświecimskiego. Starostow Grodowych czterech, to iest Starostę y Generała Krakowskiego, Bieckiego, Sądeckiego, y Oświecimskiego. Nie Grodowych siedm. Oycowski, Lanckoroński, Lelowski, Olsztyński, Spiski, Rabsztyński, y Czorsztyński. Burgrabiow dwanaście, ktorych Urzędy nastały za Władysława Jagełła 1394. W Proszowicach zwykło Seymikować, kędy tez dwoch na Trybunał Koronny przez Konstytucyą 1631 obieraią, na Seym walny sześciu. Herb iego Orzeł biały, w złotey Koronie, w polu czerwonym, przez skrzydła ma złotą linią. *Bielski fol. 4.* P*aproc. o herbach fol. 696. Gvagn. Hist. fol. 58.*

W tymże Woiewodztwie trzy się Ziemie rachuią. Piewsza Sądecka, ta na prawey stronie chorągwi nosi za herb trzy Strefy czerwone, y trzy zołte, tak że po każdey czerwoney, żołta alternatą następuie, á na drugiey stronie dziewięć gwiazd w czerwonym polu we trzy rzędy rozłożonych, w każdym zaś rzędzie po trzy gwiazdy, iedna pod druga. Druga Ziemia Zatorska, ta używa Orła białego, w błękitnym polu, á na piersiach iego litera Z. Trzecia Oświecimska, takiegoż nosi Orła, tylko, że czerwonego, á na piersiach iego litera O. Obiedwie te Ziemie, kiedyś udzielne swoie Xiażęta miały, á za czasem do Polskiey Korony inkorporowane, *Bielski folio* 4. w roku 1563, luboć ieszcze w roku 1508 Janusz Xiażę Zatorskie, ze wszytkim Rycerstwem swoim, Zygmuntowi się Pierwszemu poddał, poprzysiagszy, że po śmierci iego, to Xięstwo z Korona złaczyć się miało: Krol im za to wszytkie wolności y przywileie potwierdził w *K*rakowie, *Sabbato ante Dominicam Lætare.* O czym czytałem List Krolewski in MS. Caliss.

W tymże manuſkrypcie, ieſt Liſt Kazimierza Jagellonowicza, w ktorym wſzytkie wolności zdawna nadane Szlachcie Xięſtwa Oświecimſkiego potwierdza w Krakowie 1454, *Feria 3tia poſt Dominicam Reminiſcere,* ktoreż ſame approbował Krol Alexander w roku 1502, *Feria 2da poſt Feſtum S. Marci Evangeliſtæ,* Chorąży Xięſtwu Zatorſkiemu pozwolony przez Konſtytucya Seymowa 1609, fol: 899. Tak Zatorſka, iako y Oświecimſka Ziemia w Zatorzu zwykły Seymikować, atoli Seymiki ich przed Seymowe, trzema dniami poprzedzać powinny, Seymik Proſzowicki, według Konſtytucyi 1581, 1616. Jednego posła na Seym walny taż Ziemia obierać zwykła.

Krakowſkiego Woiewodztwa

Sądeckiey Ziemi.

Zatorſkiey Ziemi.

Oświecimſkiey Ziemi.

Krakowſcy Woiewodowie.

1 Sieciech, herbu Topor, 1010, umarł. *Długoſʒ, Paproc:* o herb: y przywodzi *Cromera* l. 3. *Miechov.* W*apow.* *Liſt Klaſʒtoru Sieciechow.*

2 Fulco, herbu Lis, 1082, umarł. *Długoſʒ* t. 1. w tym roku. P*aprocki* o herb. *Okol.* t. 2. z Baſzkona Hiſtoryka dawnego.

3 Sieciech, herbu Topor, uſtapił 1098. *Długoſʒ* t. 1. w tym roku. *Cromer* l. 5. *Miech:* lib. 3. *Bielſki* f. 88. P*aproc:* o herb. *Okolski* t. 3. f. 12.

4 Skarbimierz, herbu Abdank, zabity 1117. *Długoſʒ* lib. 4. t. 1. *Bielſki* fol. 95. *Cromer* l. 5. *Miechov.* l. 3. c. 10. *Neugeb.*

5 Stefan z Xiaża, herbu Topor. *Paproc:* o herb. y *Okolski* tom. 3. fol. 13. z przywileiu klaſztoru Jędrzeiowſkiego, ale roku nie maſz.

6 Wſzebor, herbu Lawſchowa, umarł 1138. *Paproc:* o herb. *Długoſʒ* lib. 4. *Cromer* l. 5. *Bielſki*. f. 111. *Miechov,* lib. 3.

7 Stefan, herbu Pobog, 1145, umarł. *Liſty* Kl*aſʒtoru* Cz*yrzyckiego u* P*aproc:* o herb: f. 173. *Sarnicki* l. 6. *Długoſʒ* tomo 1.

8 Stefan Jaxyc, herbu Gryff, 1177, umarł. *Liſt* Kl*aſʒtoru Jedrzeiowskiego Nakiel. in Miechov.* f. 16. *Bielſki* f. 128. *Cromer* l. 6. *Długoſʒ.*

9 Mikołay, herbu Lis, umarł 1206. *Długoſʒ. Cromer* lib. 6. *Miechov.* lib. 3. *Biel:* f. 134. *Sarnicki* lib. 6. *Neugebaver.*

10 Marek, herbu Gryff, umarł 1226. *Liſt u Nakiel:* w Miechov. f. 135. *Cromer* lib. 7. *Miech.* l. 3. Biel: 149. *Długoſʒ.* W*apowski.*

11 Woyciech, herbu Poray, 1230, umarł. *Nakiel:* w Miechov: fol. 153. *Duryew. in MS.* z liſtow Krolewſkich.

12 Kryſztof z Szydłowca, herbu Odrowąz, 1238, umarł. P*aproc.* o herbach f. 398, *z Miechov:* l. 3. *Biel:* f. 164. *Okol.* tomo 2.

13 Januſz z Moſkorzowa, herbu Pilawa, 1239, umarł. P*aproc:* o herb: y *Okol:* t. 2. z Baſzkona, ale ciż ſami piſzą go y pod Toporem.

14 Włodzimierz, herbu Gryff, zginął pod Chmielnikiem 1241. *Długoſz* w tym roku. *Bielski* f. 166. *Miech:* l. 3. *Nakiel:* w Miech. f. 31.

15 Suliſław z Ruſczy, herbu Gryff, zginął pod Legnica 1241. *Liſt Boleſtawa* W*ſtydliwego u* P*aproc:* o herb: f. 76. *Biel.* f. 167. *Długoſʒ* t. 1. l. 7.

16 Miſtuy, herbu Jaſtrzębiec, 1242, uſtąpił. *Liſt* K*laſʒtorowi Staniateck* K*onrada*, X. *Mazowieck. Szczygiel:* in Tinecia l. 2. folio 152.

17 Mikołay, herbu Lis, 1250, uſtąpił. *Jedrzey Lipski,* decade quæſtio: publ: quæſt: 7. *Duryew: in* MS. z Liſtow *K*rolewſkich.

18 Klemens z Ruſzczy, herbu Gryff, umarł 1256. *Liſt Boleſtawa* W*ſtydliwego*, u P*aproc:* o herb: f. 76. Cr*omer* lib. 8. *Biel: Okol.*

19 Mikołay, herbu Nałęcz, 1260, umarł. *Liſt Boleſtawa* W*ſtydliw: u Nakiel: w Miechov:* fol. 164, y Miaſtu *K*rakowſkiemu 1257.

20 Sulek z Ruſzczy, herbu Gryff, 1263. *Liſt* L*eſzka* X. *u* P*aproc:* o herb: f. 81. *Nakiel: Miech:* f. 38. C*atal: Benefac. Monaſt: Andreov.*

21 Piotr, herbu Srzeniawa, umarł. *Długoſz* o nim 1266, y 1280. *Bielski* fol. 184. P*aproc:* w Ogrodzie 1264, f. 161. *Lyſty* takze *Leſʒka* Czarnego 1286, Miaſtu Sendom: y u P*aproc:* o herb: fol. 81. y u *Nakielsk. w Miech:* fol. 41. *Cromer* lib: 10.

22 Zegota, herbu Topor, 1284. *Długoſz* w tym roku. *Bielſki* f. 195. *Cromer.* l. 10, atoli że w tym roku nie ſiedział na tym krześle, poznać z tego, com z przywileiow mowił wyżey: tenże to Zegota był potym Kaſztelanem Krakowſkim w roku 1290.

23 Theodor z Ruſzczy, herbu Gryff, 1288, umárł. *Fundacya Klaſztoru Czyrzyckiego. Cromer* l. 8. *Nakielſki* w Miechov: fol. 40.

24 Mikołay, herbu Zaręba, 1290, umarł. *Liſt Przemyśla* Xiążęcia u *Nakiel: w Miechow:* f. 215. Extrakt z Metryki Koronney.

25 Januſz Wierzbięta, herbu Janina, 1300, poſtąpił na Kaſztelanią *Damalew.* in Epiſcop. Vladiſl. f. 213. *Paproc:* o herb. fol. 245.

26 Woyciech z Zmigroda, herbu Srzeniawa, 1305, umarł. *Długoſz* w tym roku. *Szczygielſk* in Tinecia fol. 168.

27 Mikołay z Moſkorzowa, herbu Pilawa, 1306. *Liſt Władyſława Łokietka Krola* Miaſtu Krakow. Duryew. in MS.

28 Tomiſław Oſtrorog, herbu Nałęcz, 1317, umarł. *Liſt Krolewſki* Firleiom dany u *Paproc:* o herb: fol. 386. *Hiſt. Poſſ. Polon. Pruth.*

29 Spicimir, herbu Leliwa, poſtąpił na Kaſztelania 1330. *Liſt Łokietka Krola* 1320, u *Szczygiel.* in Tinec. fol. 161, y Miaſtu Krakow. 1323, y 1329. Liſt Leona X. Papieża in Conſtitut. Synodal. 1630. wydanych fol. 195.

30 Mikołay z Kamieńca, herbu Pilawa, umarł 1336. *Liſt* Łokietka Miaſt. Krakow: 1331, y u *Nakielſk.* fol. 257. y *Kazimierza Wielk:* u *Laſkiego* fol. 167.

31 Jędrzey z Pilcy, herbu Topor, 1336, umarł. *Liſt Klaſztoru Jedrzeiowſkiego u Okolſk:* tomo 3. fol. 49.

32 Imbram z Witowa, herbu Okſza, umarł. *Liſt* Kazimierza *Wielk:* 1342, Miaſtu Lubel: Tegoż 1348, y 1358, Miaſtu Krakowſkiemu u *Olſzowſk:* de Primatu, u *Nakielſk:* w Miechov: folio 280, u *Szczygielſk:* in Tinec: fol. 173.

33 Jędrzey z Tęczyna, herbu Topor, umarł 1366. *Liſt Kazimierza* W. u *Nakiel.* fol. 287, y u *Paprc.* o herb. f. 53. *Cromer* lib. 12. *Długoſz* t. 2.

34 Piotr Neorza, herbu Topor, umarł 1368. *Statut Laſkiego* fol. 77, y 78. Statut Przyłuſkiego f. 397. toż y w innych znaydzieſz.

35 Dobiesław z Kurozwęk, herbu Poray, poſtąpił na Kaſztelanią Krakowſką 1379. *Liſt* u Paproc. o herb. 1370 fol. 73. *Liſt Jadwigi Krolowy* Miaſtu Sendomirſk: 1375. *Nakiel: w Miechov.* fol. 313, y 1368, u *Paproc:* o herb. fol. 84, luboć omyłką napiſano 1468.

36 Spytek z Melſztyna, herbu Leliwa, zginął w potrzebie z Edygą, 1399. *Statut Januſzow:* 1382, folio 74. *Długoſz.* 1384. *Nakielſki* w Miechow, 1389, folio 333. *Liſt Jagełła Krola* Miaſtu Krakow, 1393, y 1398. *Koiałow.* par: 2. *Stryikow:* f. 510. *Cromer.*

37 Jan z Tarnowa, herbu Leliwa, umarł 1433, *Podpiſał przywiley Hrodelſki,* u *Laſkiego* w Statut: folio 127, w roku 1413, y *Jagełła Krola Liſt* Miaſtu Krakow, 1403, y u *Nakiel,* Miechov. folio. 375, y u *Lipsk:* quæſt: 7. y u *Lask:* f. 49, y 171.

38 Piotr z Pieſkowey ſkały, herbu Starykoń, umarł 1438, podpiſał Pokoy Brzeſki u *Herburta* 1436, f. 218, y u *Przyłuskiego* 1433, fol. 131.

y

y u *Laskiego w Statucie* folio 67, y 140.

39 Jan z Tęczyna, herbu Topor, umarł 1459. *Liſt Władyſława* Kr: 1441, u *Nakiel:* w Miechow: f. 464. y Miaſtu Krakow: 1440, y *Kazimierza* III. Miaſtu Lubel: 1448, 1451. 1456. *Stryikowski* fol, 613.

40 Jan z Pilcy, herbu Leliwa, poſtąpił na Kaſztelanią 1469. *Liſt Kazimierza* III. *in MS.* Petricov. y Miaſtu Lubel. *Długoſz.* 1468.

41 Jan z Tęczyna, herbu Topor, 1469, umarł. *Liſt Kazimierza* III. u *Szczygielskiego in Tinec:* fol. 186, y Xięſtwu Oświecimſkiemu *in MS. Caliſſien.*

42 Derſzław z Rytwian, herbu Jaſtrzębiec, poſtąpił na Kaſztelanią 1477. *Liſt Kazimierza* III. u *Lask. w Stat.* f. 85, y Miaſt: Krakow: 1475.

43 Jan z Rytwian, herbu Jaſtrzębiec, 1478, umarł 1480. *Liſt Kazimierza* III. u *Lask:* w *Stat:* f. 85, y u *Przyłusk:* f. 376. *Długoſz* tomo 2.

44 Jan Amor Tarnowſki, herbu Leliwa, poſtąpił na Kaſztelania 1490. *Liſt iego* Miaſtu *Krakow:* 1485. *Przyłusk:* Stat, f. 807. *Długoſz* t. 2.

45 Spytek Jarosławſki, herbu Leliwa, poſtąpił na Kaſztelanią 1500. *Liſt Albrychtc Kr: u* Lask. w Stat. f. 110, y Miaſtu Lubel. 1493, y 1495.

46 Piotr Kmita, herbu Srzeniawa, umarł 1505. *Statut* Lask. f. 111, & 112. *Liſt Alexandra* Kr, *u Nakiel. Miechov.* f. 573, y u *Karnk. de Primatu*

47 Jan Felix Tarnowſki, herbu Leliwa, umarł 1507. *Liſt Alexandra Krola* Miaſtu Lwow. 1506. *Zygm.* I. 1507, Krakow. y w *Stat.* Lask.

48 Mikołay Kamieniecki, herbu Pilawa, umarł 1515. *Liſty Zygmunta* I. in MS. Petricov. Miaſtu Lwow. 1510. u *Olſzow,* 1512. *Decius. Wapow.*

49 Kryſztof Szydłowiecki, herbu Odrowąz, poſtąpił na Kaſztel: 1526. *Liſt Zygm:* I. *u* Lipsk: quæſt: 7. Tegoż 1519, u *Olſzow: de Primatu.*

50 Jędrzey Tęczyńſki, herbu Topor, poſtąpił na Kaſztelanią 1533. *Liſt Zygm.* I. *in MS. Petricov. Liſt* Karola V. Ceſarza u *Paproc:* fol. 20.

51 Otto z Chodcza, herbu Poray, umarł 1536. *Wapowski* śmierć ſkłada na rok 1534. *Liſt Zygm:* I. 1533, Miaſtu Krakow: Metryka Koron.

52 Piotr Kmita, herbu Srzeniawa, umarł 1551. *Liſt Zygm:* I. u *Nakielsk.* f. 269. *Damalewicz in Episc: Vladiſlavien:* fol. 38. *Paprocki* o herb, fol. 702. Zycie iego.

53 Staniſław Tęczynſki, herbu Topor, umarł 1563. *Liſt Ferdynanda Ceſarza u* Paproc. o herb. f. 30, y 702. *Liſt Auguſta* I. Miaſtu Lwow.

54 Spytek Jordan, herbu Trąby, poſtąpił na Kaſztelanią 1565. Lipski quæſt. publ. quæſt. 3. *Conſt,* 1563, fol. 65. *Paprocki* o herb. fol. 703. Orichov. *dial.* 1.

55 Staniſław Myſzkowſki, herbu Jaſtrzębiec, umarł 1570. *Conſtit.* 1569. o Unii z Litwą. *Liſt Auguſta* I. in MS. Petric. *Paprocki* o herb. f. 703.

56 Staniſław Barzi, herbu Korczak, umarł 1571. *Liſt Auguſta* I. Miaſtu Krakow. *Paproc.* o herb. f. 703. *Hoſii Epiſt.* 72, f. 293, y 323.

57 Jan Firley, herbu Lewart, umarł 1574. *Liſt Henryka Krola* in MS. Petric. *Paproc.* o herb. f. 703. *Biel:* f. 708. *Centuria Potoc.* f. 369.

58 Piotr Zborowſki, herbu Jaſtrzębiec, umarł 1581. *Nadgrobek* u *Paproc.* o herb. f. 95, y 703. *Liſt iego* in MS. Petric. o Podwoiewodz.

59 Jędrzey Tęczyńſki, herbu Topor, umarł 1588. *Paproc.* o herb. f. 703. *Sarnicki Præfat. Liſt o Elekcyi Zygmunta* III. *Argentus* fol. 140.

60

60 Mikołay Firley, herbu Lewart, umarł 1601. *Constitut.* 1589, f. 516, y 1590, folio 564. *List Zygm:* III. Miastu Lwowskiemu 1597. *Bielski* folio 767. *Piasecki.*
61 Mikołay Zebrzydowski, herbu Radwan, umarł 1620. *Constitut.* 1601, f. 146, & 1608, f. 887. *Histor. Łubien.* f. 34. *Hist. Dom: Profes. Cracov.*
62 Jan Tęczyński herbu Topor, umar 1638. *Constit.* 1620, f. 2. y 1629, f. 16, y 1633, f. 7. *Petricius. Piasec. Okol.* 3. *Hist. Dom: Profes. Cracov.*
63 Stanisław Lubomirski, herbu Srzeniawa, umarł 1649. *Duryew. Pamięt* f. 79. *Analec. Nieśport.* f. 323. *Hist. Coll. Cracov.*
64 Władysław X. Zasławskie, herb swoy własny, umarł 1655. *Fulden* Hist. l. 5. Petricius f. 106. Histor. Coll. Cracov.
65 Władysław Myszkowski, herbu Jastrzębiec, umarł 1658. *Constit.* 1662, f. 41. *Kochow: climact.* 3. l. 4. Histor. Coll. Cracovien.
66 Stanisław Potocki, herbu Pilawa, umarł 1667. *Constitut.* 1661, f. 16, *Centur. Potoc,* f, 256. *Załuski* t. 1. f. 2.
67 Michał Zebrzydowski, herbu Radwan, umarł 1667. *Centuria Potoc.* f. 436. *Załuski* t. 1. f. 2. Histor. Coll. Cracov.
68 Jan Wielopolski, herbu Starykoń, umarł 1668. *Kochow. climact.* 3. l. 3. *Centuria Potock.* f. 404. Histor. Coll. Cracov.
69 Alexander Lubomirski, herbu Srzeniawa, umarł 1677. *Kochow. climact.* 3. l. 3. *Duryew.* f. 80. *Treter. in Varmien.* f. 171. *Załuski* t. 1. f. 484.
70 Jan Leszczynski, herbu Wieniawa, umarł 1678. *Treterus in Varmien.* f. 171. *Załuski* t. 1. f. 680. Histor. Coll. Calissien.
71 Dymitr Xiążę Wiśniowieckie, herb swoy własny, postąpił na Kasztelanią 1680. *Constitut* 1678, f. 6. *Załuski* t. 1. f. 705.
72 Jędrzey Potocki, herbu Pilawa, postąpił na Kasztelanią 1682. *Załuski* tomo 2.
73 Felix Potocki, herbu Pilawa, postąpił na Kasztelanią 1702. *Załuski* t. 2. f. 805. Histor: Belli Viennens.
74 Hieronim Lubomirski, herbu Srzeniawa, postąpił na Kasztelan. 1702.
75 Marcin Kacki, herbu Brochwicz, postąpił na Kasztelanią 1706. *Constit.* 1703 folio 21.
76 Janusz X. Wiśniowieckie, herb swoy własny, postąpił na Kasztelania 1726.
77 Jerzy Lubomirski, herbu Srzeniawa, umarł 1727. Constit. 1726.
78 Franciszek Wielopolski, herbu Starykoń.

Poznanskie Woiewodztwo.

Między Wielkopolskiemi Woiewodztwy naypierwsze: y owszem, za świadectwem *Kromera* lib. 2. f. 505. *Deciusa* l. 3. *Bielskiego* fol. 625, *Karnkowskiego de Primatu Regni;* Poznańscy Woiewodowie, z Krakowskiemi w Senacie alternatę Krzesła mieć powinni. Dwa Powiaty w sobie zamyka, Kościański, y Wschowski. Krom Kasztelana Poznańskiego, inszych Kasztelanow sześciu liczy; Miedzyrzyckiego, Rogozinskiego, Szremskiego, Przemęckiego, Krzywinskiego, Santockiego. Za herb na Chorągwi nosi Orła białego, z takim ułożeniem iego, iako widzieć w herbię Koronnym, tylko że bez Korony w czerwonym polu. *Bielski, Gvagin, Paproc.* W Szrodzie miasteczku Seymikuie razem z Kaliskim Woiewodztwem, kedy dwunastu Posłow na Seymy walne, czterech Deputatow na Trybunał Koronny obieraią.

Poznanscy Woiewodowie.

1 Dzierzykray z Człopy, herbu Nałęcz, 1020, *MS. Cracoviense.*
2 Jakub z Bnina, herbu Łodzia, 1120, albo 1160. *Paproc: w Gniazdzie, y o Herb: fol. 438. Marianus Costenus. MS. Cracov.*
3 Dobrogost z Szamotuł, herbu Nałęcz, zginął pod Uściem 1226. *Cromer lib. 7. Bielski f. 151. Miechov. Długosz MS. Cracov.*
4 Dyonizy z Gozdzikowa, herbu Wieniawa, 1234, umarł. *Długosz t. 1. lib. 6. Twardowski Palac. Okol: tomo 3. f. 295. MS. Cracov.*
5 Bogumił Dzierzykray, herbu Nałęcz, 1242, umarł. *List Przemysława Xiążęcia Wielkopol. u Damalew: in Archiep: Gnesnen: f. 143. Cromer l. 8.*
6 Mościc z Wielkiego Kozmina, herbu Ostoia, 1250. *MS. Cracovien. Duryew: in MS. z listow Krolewskich.*
7 Hertobald, herbu Wieniawa, 1255, umarł. *Herkardem go zowie, Bielski f. 182, w roku 1258. Cromer l. 9. MS. Cracovien.*
8 Mikołay z Grzymisławia, herbu Nałęcz, 1260, umarł. *MS, Cracov. Listy Familii Czarnkowskich od Xiążąt.*
9 Beniamin z Grabowy, herbu Zaręba, 1264 umarł. W tym go roku kładzie *MS. Cracovien. Okol. zaś 1230, t. 3. f. 322.*
10 Janko z Czarnkowa, herbu Nałęcz, 1270, umarł. *List Bolesława X. Rozrażewskim dany Franko go zowie omyłka. Cromer lib. 10.*

11.

11 Przedpełko, herbu Radwan, 1277, umarł. *Długoſʒ t. 1. Cromer lib. 9. Bielſki f. 187. MS. Cracov. Miechov.*

12 Jakub z Bnina, herbu Łodzi, 1281, umarł. *Marianus Coſtenus. Okol. t. 2. MS. Cracovienſe.*

13 Tomiſław z Szamotuł Oſtrorog, herbu Nałęcz, 1300, umarł. *Biel: f. 213. MS. Cracov. Okolſki tomo 2.*

14 Kielc z Brudzewa, herbu Nałęcz, 1306, *Damalew: in Epiſc: Vladiſ: f, 213. Cromer lib. 11. MS. Cracovienſe.*

15 Wincenty z Szamotuł, herbu Nałęcz, zabity 1333. *Długoſʒ, Bielſki f. 218. MS. Cracovien. Duryew. in MS.*

16 Jarosław z Goſtynia herbu 1343, umarł. *Liſt Kazimierża Wielk. u Olſʒow: de Primatu. MS. Cracovienſe.*

17 Maciey Borkowicz, herbu Napiwon, umarł 1358. *Długoſʒ tomo 2. Januſʒow: in additam. Stat: f. 72. Miech. Cromer.*

18 Paſko Słodzey z Pilchowic, herbu Rogala, 1372, umarł. *Liſt Kazimier: Wielk: 1360, u Olſʒow: de Primatu y Miaſtu Lwowſkiemu.*

19 Wincenty Kępa, herbu Łodzia, umarł 1386. *Bielski f. 261. Długoſʒ 1383. Cromer l. 14. Liſt iego u Herburta f. 85.*

20 Bartłomi z Więcborga, herbu Radwan, 1387, umarł *Koiałow: par: 1. lib. 9. Biel. f. 273. Miechov. l. 4. Długoſʒ MS. Cracovien.*

21 Jędrzey z Szamotuł, herbu Nałęcz, 1400, umarł. *MS. Cracovien. Duryewski in MS. z Liſtow Krolewskich.*

22 Mściſław Bardzki, herbu Szaſzor, *Liſt Jagiełła Krola u Okol: tomo 3. f. 97, ale roku nie napiſał, podobno koło 1406.*

23 Sędziwoy Oſtrorog, herbu Nałęcz, umarł 1439. *w Statucie Lask: folio 49, & 127, & 140. Długoſʒ 1416. & 1430. Miechow: l. 4. Nakiel: w Miechow: f. 403, y 462. Liſt Jagełła Krola Miaſtu Krakow: 1422, y 1431. Stryikowſki folio 563.*

24 Jan z Bnina Opalinſki, herbu Łodzia, umarł 1440. *Okol: t. 3. MS. Cracov. Marianus Coſtenus. Duryew in MS.*

25 Łukaſz Gorka, herbu Łodzia, umarł 1463. *Liſt Władyſława u Papro: o herb: f. 1442. f. 644. u Laſk: w Stat: f. 68. y 82. Dług: Cromer.*

26 Łukaſz Gorka, herbu Łodzia, umarł 1474. *Liſt Kazimierza Krola Miaſtu Lubelſkiemu, y Krakow: y u Laſk: w Statucie folio 75. y 171. Długoſʒ. Cromer.*

27 Staniſław Oſtrorog, herbu Nałęcz, umarł 1477. *Długoſʒ 1476. MS. Cracov. Starowol. in Monum: powiada f. 505, że Kaliſkim umarł. Cromer*

28 Maciey z Bnina Opalinſki, herbu Łodzia, umarł 1489. *Laſk: Stat: 1478. f. 86, y Miaſt: Krakow: 1488. Opatov. in Vita B. Canti, f. 106.*

29 Mikołay z Kutna, herbu Ogończyk, umarł 1495. *Liſt Albrychta Krola Miaſtu Lubelſk: 1493, MS. Cracov. Duryewſki in MS.*

30 Jan Swidwa Szamotulſki, herbu Nałęcz, 1496 umarł. *Liſt Albrychta Krola Miaſtu Lubel: y u Laſk: w Stat: fol: 110. MS. Cracovienſe.*

31 Jan Czarnkowſki, herbu Nałęcz, umarł 1499. *Cromer l. 30. Bielſki f. 502. MS. Cracov. Stryikow. Karnkow. de Primatu Senator.*

32 Jędrzey Szamotulſki, herbu Nałęcz, umarł 1510. *Wapowski, Miechov. lib. 30. Liſt Zygmunta I. u Laſkiego 1507. Liſt Alexandra 1501, u Karnkow. de Primatu.*

33 Mikołay Lubrańſki, herbu Godziemba, 1519, umarł. *Liſt Zygmun: I. u Olſʒow: de Primatu. Tegoż 1515, o Szlachectwie Krupkow.*

34 Staniſław Kościelecki, herbu Ogończyk, umarł 1530. *Liſt Zygmun: I. 1527, Miaſtu Krakow: y in MS. Petricov. Paproc: o herbach.*

35 Łukaſz Gorka, herbu Łodzia, zoſtał Biſkupem Kuiawſkim, 1539. *Damalewicz in Epiſc: Vladiſ: f. 373. Liſt Zygmunta I. Miaſtu Lubel.*

36 Januſz Latalſki, herbu Prawdzic, umarł 1557. *Liſt Zygmuta I. 1540, Miaſtu Lwow. Liſt Auguſta I. 1557, u Paproc: o herb. fol. 473. Nakielſki in Miechov. f. 717. Zygm: I. 1548, u Olſʒow: de Primatu. MS. Cracov: Orichow. Okolſki tomo 2.*

37 Marcin Zborowſki herbu Jaſtrzębiec, poſtapił na Kaſztelanią Krakowſką 1561. *Hoſii Epiſtolæ t. 2. f: 167. Rey Zwierzyniec f. 51. Orzechow: dialog: 7. MS. Cracov.*

38 Jędrżey Kościelecki, herbu Ogończyk, umarł 1564. *Liſt Auguſt: I. in MS. Petricov. Liſt o Unii Xięſtwa Oswiecim: Conſtit. 1563. f. 67.*

39 Łukaſz Gorka, herbu Łodzia, umarł 1573. *Liſt Auguſta I. in MS. Petricov. Biel: fol: 652. Gornicki Hiſtor. Paprocki o herbach.*

40 Staniſław Gorka, herbu Łodzia, umarł 1593. *Sarnicki in Præfat: Conſtit: 1587. f. 417. Bucholcer. Łubienſki Hiſtor: f. 1.*

41 Hieronim Goſtomſki, herbu Nałęcz, umarł 1609. *Liſt Zygm: III. Miaſtu Lwow. 1567. Conſtit: 1607. f. 865. Paneg: Coll: Poſnan.*

42 Jan Oſtrorog, herbu Nałęcz, umarł 1622. *Liſt Zygm: III. de feudo Pruſſiæ 1611. Conſt: 1613, f. 5. Vita B. Joannis Dukla.*

43 Piotr Opalinſki, herbu Łodzia, umarł 1624. *Duryew: Pamięć f. 69. Okolſki t. 2. Kanon Annul: Nupt. Concio Turſki.*

44 Staniſław Przyiemſki, herbu Rawicz, wziął Laſkę mnieyſzą 1628. *Conſtit: 1627, f. 13. Hiſtor: Coll: Poſnan: & Caliſſi.*

45 Jan Opalinſki herbu Łodzia, umarł 1637, *Conſtit: 1629. Uniw: Pobor: f. 18, y 1633. f. 31. Treter: in Varmien. Epiſc. f. 153.*

46 Kryſztof Opalinſki, herbu Łodzia, umarł 1655. *Conſt: 1638. f. 9. Fulden l. 5. Mowca Polſki tomo 2. folio 264. Hiſtor: Coll: Bidgoſ.*

47 Jan Leſzczynſki, herbu Wieniawa, wziął pieczęć małą 1661. *Fulden l. 6. f. 211. Załuſki t. 2. f. 659. Centuria Potoc. f. 325. Kochow. climac. 2.*

48 Jędrzey Karol Grudzieńſki, herbu Grzymała, umarł 1678. *Conſtit: 1661, f. 16, y 1670, f. 26. Hiſtor: Paſtorii lib. 2.*

49 Kryſztof Grymultowſki, herbu Nieczuia, umarł 1687. *Conſtit: 1678, fol. 3. & 6. Załuſki tomo 1. f. 805, & f. 1012.*

50 Raphał Leſzczyńſki, herbu Wieniawa, wziął Łęczyckie 1692. *Załuſki t. 1. Signatores f. 127. Panegir: Coll: Poſnan.*

51 Woyciech Konſtantyn Breza herb ſwoy właſny, umarł 1698. *Załuſki tomo 1.*

52 Staniſław Małachowſki, herbu Nałęcz, umarł 1699.

53 Staniſław Leſzczynſki, herbu Wieniawa, do roku 1704.

54 Franciſzek Gałecki, herbu Junoſza, umarł 1709.

55 Jędrzey Radomicki, herbu Kotwicz, uſtąpił 1726.

56 Maciey Radomicki, herbu Kotwicz.

Wilenskie Woiewodztwo.

Wielkie Xięstwo Litewskie, czterech tylko przedtym liczyło Senatorow, co znać z Unii; kiedy się za Krola Jagełła w roku 1413 z Korona łączyła Litwa, to iest Woiewodę Wileńskiego, Kasztelana Wileńskiego, *W*oiewodę Trockiego, Kasztelana Trockiego, dla tego też przy ponowioney Unii, za Zygmunta Augusta 1569, gdy ich do Senatu Polskiego wprowadzano, tych czterech przy swoiey dawney prerogatywie zostawiono, nad inszych Litewskich Senatorow przełożywszy ich, Woiewodzie Wileńskiemu zaraz po Poznańskim, Kasztelanowi Wileńskiemu po Sendomirskim Woiewodzie, Woiewodzie Trockiemu, po Kaliskim, Kasztelanowi Trockiemu, po Sieradzkim, Woiewodzie krzesła, wiecznym prawem zapisawszy. Wileńskie tedy Woiewodztwo naypierwsze miedzy Litewskiemi, ma w sobie cztery Powiaty, Ośmiański, Lidzki, Wilkomirski, Bracławski. Z tych Rycerstwo, Wileńskie w Wilnie, Ośmiańskie w Ośmianie, Lidzkie, w Lidze, Wilkomirskie w Wilkomierzu, Bracławskie, w Bracławiu Seymikować zwykly, kędy każdy z tych piaciu Powiatow po dwoch Posłow na Seym obieraia, tak że wszytkich dziesiaciu bywa. Herb Woiewodztwa tego z iedney strony Choragwi czerwoney Pogonia, iakom ia wyżey okryślił: z drugiey strony kolumny albo słupy, o ktorych gdzie indziey mowić się będzie. Tegoż samego herbu y Powiaty w tym Woiewodztwie zostaiace zażywaia, tylko że Choragwie Powiatowe o iednym końcu Woiewodztwa Choragiew o dwoch. *Bielski folio* 6. Kładę tu komput *W*oiewodow Wileńskich, od pierwszey Unii Xięstwa Litewskiego z Korona, to iest od roku 1413, luboć ieszcze w roku 1333, że Piotr Gastold siedział na tym krześle, pisze Koiałow: par: 1. lib. 8, aleć dopiero od roku 1413, że Senatorow y inszych Urzędnikow Xięstwo mieć poczęło trybem Polskim, mowi *Stryikow: f.* 541.

Wilenscy Woiewodowie.

1 Monwid, herbu Leliwa, 1413, umarł. *List Jagełła* Krola *u Laskiego w Satut: f.* 127, *y u Przyłusk. Herbur. Janussow. Stryiko. f.* 541.

2 Jan Gastold, herbu Abdank, 1429, umarł. *Bielski fol.* 332. *Stryikowski fol.* 516. *Koiałow: par:* 2. *Długoss t.* 2.

3 Monwid herbu Leliwa, umarł 1432. P*aproc: o herb: fol.* 657. *w Ogrod: f.* 210. Koiałow. *par:* 2. *Okolski tomo* 2.

4 Dolgert, herbu Łabęć, umarl 1443. *Miechov: lib.* 4. *Pokoy Brzeski u Lask w Stat:* 1436, *f.* 140. *Bielski f.* 351. *Stryikow. f.* 598.

5 Jan Gastold, herbu Abdank, umarł 1460. K*oiałow: p.* 2. *Bielski f.* 396, 1453 *& f.* 405. *Duryewskim in MS. Stryikow: f.* 598.

6 Jan Monwid, herbu Leliwa, 1469, umarł. K*oiałow. par:* 2. *Stryikow: lib.* 19, *cap.* 6. *Duryewski in MS.*

7 Mikołay Radziwił, herbu Traby, umarł 1508. *u Lask: w Stat:* 1499 *fol.* 130. *u Herburta f.* 298. *Koiał: par:* 2. *Stryikow. lib.* 22, *c.* 3.

8 Mikołay Radziwił, herbu Traby, umarł 1522 *List Zygmunta I. u Janussow: w Statucie fol.* 836. *Tegoss* 1511. Pr*awa Narod: Rusk: folio* 23. *Bielski folio* 529.

9 Woyciech Gostold, herbu Abdank od roku 1522, umarł 1539. *List Zygmunta I. Prawa Narod: Rusk: Statut f.* 152. *Commen: Rer: Mosch: f.* 77.

10 Jan Chiebowicz, herbu Leliwa, od roku 1542, umarł 1549. *Stryikow. lib.* 24, *c.* 5. *f.* 759. *List Ziemi Bielsk: u Janussow. f.* 837. *Paproc, folio* 658. *Okol. t.* 2.

11 Mikołay Radziwił, herbu Traby, umarł 1565. *Bucholcer. Volanus de libert: Polit: Biel: f.* 616, *według Genealogii Domu, umarł* 1567.

12 Mikołay Radziwił, herbu Traby, umarł 1588. *List Augusta I. u Paproc: o herb.* 1572, *fol.* 524. *Sarnicki in præfat:* P*aproc: f.* 688.

13 Krysztof Radziwił, herbu Traby, umarł 1603. *List Zygm: III.* 1589. *u Okol: t.* 3. *f,* 353, *y Miastu Lwow:* 1597. *Sarnicki l.* 7. *Starowol. Monum.*

14 Mikołay Radziwił, herbu Traby, umarł 1616. *Constit:* 1607, *f.* 865. *Vadingus t.* 6. *num:* 24. *Gvagnin: Starowol. Bellat. Argentg c.* 6. *f.* 93.

15 Jan Karol Chodkiewicz, herbu Kościesza, umarł 1621. *Constit.* 1616, *f.* 5. *&* 1621, *f.* 3. *Brachel lib.* 1. *Comment: Belli* C*hotim. Sobies.*

16 Lew Sapieha, herbu Lis, umarł 1633. P*orzadek Elekcyi* 1632. *Piglowski Elogia. Rywocki in ejus gestis. Histor. Sapieh. p,* 3. *fol.* 26.

17 Krysztof Radziwił, herbu Traby, umarł 1640. *Constit:* 1635, *folio* 2. *Brachel Histor: lib:* 4. 1633. Centuria *Potock: f.* 55, *&* 107.

18 Janusz Tyszkiewicz, herbu Leliwa, umarł 1642. *Starowol in Monum: f.* 768. *Gratiæ Seculares. Centuria Potoc: f.* 112. *Okol: t.* 2.

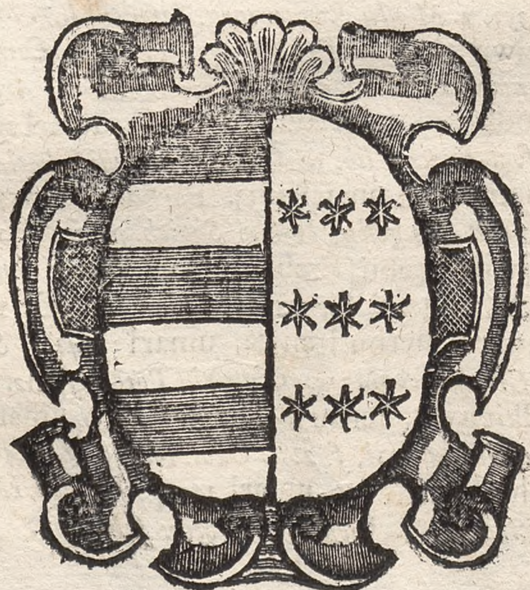
19 Krysztof Chodkiewicz, herbu Kościesza, 1650, umarł. *Porzadek Elekcyi* 1648. *Historia Pastorii, f.* 228. *Okol: tomo* 3. *fol.* 140.

20 Jan Radziwił, herbu Traby, umarł 1655, *Fulden Histor. lib.* 5. *&* 6. *Kochow. climact:* 2. *f.* 86. Centuria *Potoc: folio* 107.

21 Paweł Sapieha, herbu Lis, umarł 1666. *Fulden Histor. lib. 6. Kochow. climact. 2. Koiałow. par. 2. Histor. Sapieh. p. 2. fol. 35.*
22 Michał Radziwił, herbu Traby, wziął pieczęć mnieyszą 1670. *Constit: 1667, folio 3. Załuski tomo 1. folio 73, & 484. Panegir. Vilnen.*
23 Jerzy Karol Chlebowicz, herbu Leliwa. *Constit. 1685, fol. 5. iuż a zmarłym. Histor. Sapieh. p. 2. f. 62.* Kazanie *Woyniłowicz.*
24 Michał Pac, herbu Gozdawa, umarł 1682. *Constit. 1678, folio 6. Zawadzki folio 51. Załuski t. 1. f. 31. Treter. in Varmien. fol. 170.*
25 Kazimierz Sapieha, herbu Lis, umarł 1720. *Załuski 1683, tomo 1. fol. 805. Histor. Sapiehana par. 2. folio 60.*
26 Ludwik Pociey, herb tegoż nazwiska.

Sendomirskie Woiewodztwo.

OBszerne to Woiewodztwo Powiatow w sobie sześć zamyka, Sendomirski, Radomski, Opoczynski, Chęcinski, Wiślicki Pilznieński. Ziemia także Stężycka, do niego przyłączona, á przedtym y Lubelska Ziemia, cząstka Sendomirskiego Woiewodztwa była, poki iey w Woiewodztwo nie zamieniono, o czym będzie niżey. Kasztelanow krom Sendomirskiego liczy tych, Wiślickiego, Radomskiego, Zawichoyskiego, Zarnowskiego, Małogoskiego, Połanieckiego, Czechowskiego. Za herb na Choragwi nosi tarcza na dwoie przedzielona, na ktorey po prawey ręce są trzy poła czerwone, á trzy białe, także po każdym czerwonym alternata białe następuie: po drugiey stronie w polu błękitnym są trzy gwiazd rzędy, w każdym po trzy gwiazdy. Woiewodom Sendomirskim Konstytucya 1678, cło w Długiey Woli, Kolczynie, y Piotrowinie zdawna należące approbowała f. 39. W Opatowie Seymikuie, kędy dwoch Deputatow na Trybunał Korony obieraią, na Seym sześciu Posłow.

Sendomirscy VVoiewodowie.

1 Wszebor, herbu Nieczuia, 1120, umarł. *Kadłub: Histor. Cromer l. 5. Miechov. l. 3. Nakielski in Miechov. f. 103.*
2 Piotr Szafraniec, herbu Starykoń, 1160, umarł. *Nakiel. in Miechovia f. 68. Duryewski in MS.*
3 Mikołay, herbu Bogorya, 1185, umarł. *Nakiel: in Miech: f. 101.*
4 Goworek, herbu Rawicz, 1202, umarł. *Długosz. Miechov. l. 3 Cromer lib. 7. Biel. f. 137. Spondanus in Annal. num. 9. Starowol. Monum: f. 788.*
5 Jakub herbu Pułkozic, 1222, umarł. *Erekcya Biskupstwa Chełminsk. u Cromera. List Leszka Białego u Nakielskiego 1212, y 1217, f. 135.*
6 Pakosław, herbu Radwan, zginął pod Chmielnikiem, 1241. *List Leszka Białego 1232, u Nakiel. f. 156. Długosz t. 1. l. 7. Biel. f. 160.*
7 Sado, herbu Pogonia Polska, 1242, ustąpił. *Szczygielski in Tinec.*
8 Floryan, herbu Pobog, 124.. *Paprocki o herbach z przywileiow Klasztoru Czyrzyckiego, f. 173. Długosz. Duryew. in MS.*
9 Sando herbu Pogonia Polska, 1252, umarł. *List Bolesława Wstydliwego u Paproc. o herb: f. 71, y Lanckorońskim 1251.*
10 Siegniew Bronisz, herbu Wieniawa, 1265, umarł. *List Bolesława Wstydliwego, u Nakiel: w Miech: 1256, y 1264, fol. 177, y 183.*
11 Janusz, herbu Janina, umarł. *Długosz 1266. y 1283. Cromer libro 10. Biels. f. 184. Paproc: o herb: fol. 245.*
12 Piotr z Krampy, (boday nie z Kępy herbu Nałęcz,) zabity od Tatarow 1287. *Długosz w życiu S. Kunegundy.*
13 Boxa, herbu Oksza, 1287, umarł. *List Leszka Czarnego Xiążęcia u Nakielskiego w Miechovii f. 211.*
14 Zegota, herbu Topor, umarł 1305. *Długosz tomo 2. Cromer. Okolski tomo 3. folio 13. Paprocki o herbach.*
15 Woyciech z Zmigroda, herbu Srzeniawa, 1311, umarł. *List Łokietka 1306, Miastu Lwow: y u Sczygiel. in Tinecia f. 168. Długosz.*
16 Nawoy z Przegini, herbu Topor, postąpił na Kasztelanią Krakowską 1319. *List Łokietka Firleiom 1317, y Miastu Lubel: y u Paproc: f. 16.*
17 Tomisław, herbu Rawicz, 1325, umarł. *List iego 1320, Miastu Krakow: List Łokietka Kr: u Nakiel: in Miechov. f. 254.*
18 Mściug, herbu Jastrzębiec, 1342, umarł. *List Kazimierza Wielk: Miastu Krakow: y Łokietka 1331, u Nakiel. f. 257, y u Lask: f. 167.*
19 Woyciech Czelcy z Wrzawy, herbu Abdank, zginął pod Sendomierzem, 1344. *Długosz t. 2. Miechow: l. 4. f. 226. Biel: f. 229. Cromer.*
20 Otto z Pilcy, herbu Topor, o nim *Długosz t. 2. 1349. Miech. libro 4. Cromer l. 12.* ale go podobno nie było, ile z Przywileiow dochodzę, o ktoych niżey, pozniey to ten Otto na tym krześle siedział, iako obaczysz.
21 Jan Jura, herbu Leliwa, umarł 1365. *List Kazimierza Wielkiego u Lipskiego decade quæst: public: quæst: 7. 1354. Tegoż 1348, y 1354. y 1363, Miastu Lwowskiemu.*

Ff2 22

22 Piotr Neorza, herbu Topor, postąpił na Woiewodztwo Krakowskie 1366. *List Kazimierza Wielk. u Paproc: o herb: f. 53, y u Okol: tomo 3. folio 55. & 15.*

23 Otto z Pilcy, herbu Topor, umarł. *List Klasztoru Sendomir: 1368, u Paproc: o herb: f. 19. Biel. fol. 249. Długosz w roku 1377, ale zle.*

24 Piotr Lipski, herbu Srzeniawa, umarł 1376. *Nadgrobek iego u Paproc: o herb: f. 146, z Czyrzyca. List Jadwigi Krolowy 1375, Miastu Sendomir.*

25 Jan z Tarnowa, herbu Leliwa, *Janusżow: w Statucie 1382. List Jagełła Miastu Krakow. 1387. y 1399, y 1401, y u Nakiel: w Miechow: Długosz t. 2. 1384. Miech: lib. 4. Bielski Neugeb.*

26 Piotr Kmita, herbu Srzeniawa, 1406. *Damalew: in Episc: Vladis: fol. 282. List Jagełła Krola 1403, Miastu Krakowskiemu.*

27 Mikołay z Michałowa, herbu Poray, postąpił na Kasztelania Krakowską 1431. *Długosz 1430. List Jagełła Krola u Nakiel. Miechov. 1410. f. 383, 1417, fol. 401, y u Olszow: de Primatu 1426, y u Lask: 1413, y u Lipsk: quæst: 7. 1419, y u Herburta f. 296.*

28 Piotr z Pieskowey skały, herbu Starykoń, postąpił na Woiewodztwo Krakowskie 1433. *List Jagełła 1431 Miastu Krakowskiemu. Lubelskiemu 1432.* | *Długosz.*

29 Spytek z Melsztyna, herbu Leliwa, umarł 1435. *Cromer. Bielski fol. 354. Długosz. Duryew. in MS. z listow Krolewskich.*

30 Jan z Czcyżowa, herbu Pułkozic, postąpił na Kasztelania Krakowską 1438. *Pokoy Brzeski u Lask: w Statucie f. 140. y u Herbur: f. 218.*

31 Jan z Tęczyna herbu Topor, postąpił na Krakowskie Woiewodztwo 1438. *List Jagełła Miastu Krakow. Miechov: l. 4. Bielski f. 354.*

32 Dobiesław z Sienna, herbu Dębno, umarł 1443. *Paprocki y Okolski 1440, śmierć kładą. List Władysława III. 1438, u Lask: f. 129. Miech: libro 4. Okol. t. 1. f. 144.* Drugiego także Dobiesława Oleśnickiego Woiewoda Sendomirskim pisze, ale niewidzę czasu do niego iakoż y on roku nie napisał. Jana Pileckiego, herbu Leliwa, *Paprocki o herbach f. 382.* Woiewoda Sendomirskim pisze w roku 1450, co miał wziąć z nadgrobku żony iego w Pilcy, ale w tym musi bydź omyłka, z tego co się nizey powi. Tenże Zaklikow herbu Topor, Woiewodami Sendomirskiemi w tym wieku poczynił, ale ich w żadnym innym ani przywileiu, ani Authorze dawnieyszym nie czytam, chyba, że to on inszych Toporczykow, ktorych tu siła widzisz, do Zaklikow naciąga, co się naszym pisarzom pospolicie trafia.

33 Jan Oleśnicki, herbu Dębno, umarł 1457. *List Kazimierza Krola Miastu Lubel: 1448, y 1456. Tegosz 1451. u Olszow. Prim. Michov. f. 314*

34 Dersław z Rytwian, herbu Jastrzębiec, postąpił na Woiewodztwo Krakowskie, koło roku 1472. *List Kazimierza Krola 1458, u Laskiego w Stat: f. 68. Starowol: in Episcop: Cracov: 1471. Długosz Cromer. Bielski.*

35 Jakub Dębiński, herbu Rawicz, postąpił na Kasztelania Krakowską 1478. *List Kazimierza Krola Miastu Lubelskiemu 1475, y u Lask: fol. 86. Miechov. folio 324.*

36 Dobiesław Kmita z Wiśnicza, herbu Srzeniawa, 1478. *List Kazimierza Krola Miastu Krakow: podobno tegoż, albo drugiego roku umarł.*

37 Jan z Tarnowa, herbu Leliwa, postąpił na Krakowskie Woiewodztwo 1480. *Długosz t. 2. Cromer 1479. Duryew: in MS.*

38 Piotr Jarosławski, herbu Leliwa, 1480 umarł. *Okolski t. 2. pod herbem Łodzia fol 160 z pewney Kommissyi, ale to ieden zdami sie, z tym co idzie, czego dochodzę z lat, gdzie mowić o nim bede pod Ruskiemi Woiewodami.*

39 Spytek Jarosławski, herbu Leliwa, postąpił na Woiewodztwo Krakowskie 1490. *List Kazimierza Krola, Miastu Krakow. 1485. y 1488, u Przyłuskiego w Statucie.*

40 Dobiesław z Kurozwęk, herbu Poray, 1495, umarł. *List Albrychta Krola Miastu Lubelskiemu.*

41 Jan Felix Tarnowski, herbu Leliwa, postąpił na Woiewodztwo Krakowskie 1505. *List Alexandra Krola Miastu Lwow. 1504, y u Karnkow: de Primatu 1501, y u Paproc: o herbach f. 55.*

42 Mikołay Kamieniecki, herbu Piława, postąpił na Woiewodztwo Krakowskie 1508. *List Alexandra Kr: Miastu Lwow: 1506.*

43 Jan Tarnowski, herbu Leliwa, umarł 1515, *Nadgrobek u Paproc: fol. 379. List Zygmunta I. u Olszow: w Załuskim. Starowol: Mon: f. 649.*

44 Mikołay Firley, herbu Lewart, postąpił na Kasztelania Krakowską 1520. *List Zygmun: I. 1515, Krupkom. y 1519. u Olszowsk: de Primatu.*

45 Mikołay Pilecki, herbu Leliwa, umarł 1523. *Severinus w życiu S. Jacka lib. 3. c. 6. num: 15. Metryka Koronna. Duryew:*

46 Jędrzey Tęczyński, herbu Topor, postąpił na Woiewodztwo Krakowskie 1526. *List Zygm: I. in MS. Petricov. y 1525 Miastu Krakow.*

47 Otto z Chodcza, herbu Poray, postąpił na Woiewodztwo Krakowskie, 1533. *Metryka Koronna.*

48 Stanisław Lanckoroński, herbu Zadora, umarł 1535. *Nadgrobek iego u Paproc: f. 504. List Zygmunta I. 1533, Miastu Krakow. Okol: Index t. 3.*

49 Piotr Kmita, herbu Srzeniawa, postąpił na Woiewodztwo Krakowskie 1536. *Metryka Koronna. Zycie iego w druku. Okol. t. 3. fol. 133.*

50 Jan Tęczyński, herbu Topor, umarł 1541. *Starowol: in Monum: Nadgrobek w Xiazu. Orichovius Oratione funebri. List Zygmunta 1540, u Nakiel: folio 629.*

51 Jan Tęczyński, herbu Topor, umarł 1553. *Nadgrobek iego z Kraśnika u Paproc: f. 22, & 86, 1546. List Zygm: u Olszowsk: 1548.*

52 Mikołay Odnowski Herburt, herbu Pawęza, umarł 1554. *List Augusta I. Miastu Lwow. 1553. Orichov. in Panegir: Nuptiali. Paproc.*

53 Stanisław Tarnowski, herbu Leliwa, umarł 1556. *List Augusta I. Miastu Lwow: 1554. Paprocki o herbach. Łobzyński Acroamata. Okol: t. 2.*

54 Spytek Jordan, herbu Traby, postąpił na Woiewodztwo Krakowskie 1563. *List Augusta I. 1557, u Paproc: f. 473, y drugi dany Kaczyckim in MS.*

55 Jan Stanisław Tarnowski, herbu Leliwa, umarł 1568. *List Augusta I. Miastu Lwow. 1565, Histor: Possel. fol. 190. Okol: tomo 2.*

56 Piotr Zborowski, herbu Jastrzębiec, postąpił na Woiewodztwo Krakowskie 1574. *Constit: 1569. List Augusta I. Miastu Lubelsk. 1570. Bielski f. 651.*

57 Jan Koſtka, herbu Dabrowa, umarł 1581. Conſtit. 1576, f. 246. Liſt Stefana Kr: u Fridvalda. Duryew: f. 46. Lucas Paprocki.

58 Staniſław Szafraniec, herbu Starykoń, umarł 1590. Conſt: 1586, folio 401. Sarnicki in præfat. Paprocki o herb: fol. 688. Okolſk.

59 Jerzy Mniſzech, herbu Kończyc, umarł 1613. Conſtit: 1591, folio 353, Liſt Zygm: III. Miaſtu Lwow: 1597. Kobierzyc f. 56. Argentus fol. 141.

60 Zbigniew Oſſolinſki, herbu Topor, umarł. 1623. Cichoc: Alloq: Oſec: 1618. Starowol: in Monum: z nadgrob: w Klimuntow: f. 321.

61 Staniſław Koniecpolſki, herbu Pobog, poſtapił na Kaſztelania Krakowſka 1633. Conſtit: 1626, f. 4. & 1627. Acta interregni 1632. Potoc: f. 170.

62 Mikołay Firley, herbu Lewart, umarł 1635, Conſt. 1633. f. 7. y 1635. f. 5. y 34. Centur: Potoc. f. 4 10. Verduccioli Oratio.

63 Jerzy Oſſolinſki, herbu Topor, wziął pieczęć mnieyſza 1638. Piaſecki f. 584. Brachel Hiſtor. l. 5. Karwat: Kazanie pogrzeb. Okol. t. 3. f. 41.

64 Kryſztof Oſſolinſki, herbu Topor, umarł 1645. Conſt. 1641; f. 10, & 1643, f. 17. Załuſki t. 1. f. 1503. Koiałow: panegir: Sydus.

65 Dominik Xiażę Zaſławſkie, herb ſwoy właſny, poſtapił na Woiewodztwo Krakowſkie 1649. Porzadek Elekcyi 1648, f. 20.

66 Piotr Firley, herbu Lewart, umarł 1650. Centuria Potockiego, f. 32. Stacye Zolnierſkie f. 27. Kanon Via Palatina. Duryew.

67 Władysław Myſzkowſki, herbu Jaſtrzębiec, poſtapił na Woiewodztwo Krakowſkie 1655. Kanon Via Palat. Hiſtoria Paſtorii f. 177.

68 Alexander Koniecpolſki, herbu Pobog, umarł 1659. Duryew: fol. 79. Centuria Potoc: f. 16. Kochowſki climact: 2. lib. 5.

69 Jan Zamoyſki, herbu Jelita, umarł 1665. Kochow: climact: 3. lib. 4. Conſtit: 1661, f. 2. Centuria Potoc: f. 121. Dedicat: Slaviæ Pariſii.

70 Jan Tarło, herbu Topor, umarł. Conſtit: 1667, fol. 27. Confirm: Jur: Gent: Michała Krola 1670, y Jana III. 1676. Załuſki t. 1. fol. 126.

71 Michał Xiażę Czartoryiſkie, herbu Pogonia, umarł 1692. Conſtitut. 1690. f. 10. Załuſki t. 1. f. 1262.

72 Michał Warſzycki, herbu Abdank, umarł 1697. Confæderat: Ordinum 1696. Załuſki tomo 1. fol. 1301.

73 Stefan Bidzińſki, herbu Janina, umarł 1704.

74 Staniſław Morſztyn, herbu Leliwa, uſtapił 1717.

75 Jakub Morſztyn, herbu Leliwa.

Wilenſcy Kaſztelanowie.

Od pierwſzey Unii W X. Litewſkiego, kładę ich komput to ieſt od roku 1413.

1 Minigaiło, herbu Rawicz, 1413, umarł. Liſt Jagełła Krola u Laſkiego w Statucie f. 127, y u Herbur. Przyłuſk: Januſzow: Stryikow.

2 Grzegorz Oſtyk, herbu Trąby, umarł 1440. Pokoy Brzeſki u Laſk: 1436, f. 140. Bielſki f. 364. Koiałow: p. 2. Herburt fol. 218.

3 Michał Kieyzgaiło, herb ſwoy 1441. Koiał: p. 2. Stryikow: f. 593. y 1443, 1451. Stryikow: fol. 615.

4 Wierſzul Oſcikowicz, herbu Traby, 1453.

5 Hieronim Chodkiewicz, herbu Kościeſza, 1480. Vadingus in Annal: Minorum 1468, num: 24. Okolſki t. 3. f. 139.

6 Alexander X. Olſzańſkie, herbu Centaurus, umarł 1507. Liſt Albrychta Krola 1499, u Laſk: w Stat: f. 130, y u Herbur: f. 298, Stryikow: f. 670.

7 Jerzy Radziwił, herbu Traby, umarł 1541. Paproc: Ogrod f. 210. Spondan: 1548. Starowol: Bellat. Stryikow. l. 24. c. 5. f. 759.

8 Piotr Staniſław Kiſzka, herbu Dabrowa, umarł 1544. Koiałow: par: 2. Stryikowſki fol. 596.

9 Grzegorz Wierſzul Ościkowicz, herbu Traby, od roku 1544 y 1547. u Herburta w Statucie fol. 313. Orichov. Panegir. Nuptial. 1553. Strykow.

10 Hieronim Chodkiewicz, herbu Kościeſza, umarł 1562. Stryikow: lib, 25, c. 1, f. 769. Paprocki Gniazdo. Okol: t. 3. f. 139.

11 Grzegorz Chodkiewicz, herbu Kościeſza, umarł 1569. Conſtit: fol. 195. Gvagnin: Hiſtor. Ponetowſki Comment. Paproc: Gniazd. y Herb.

12 Jan Chodkiewicz, herbu Kościeſza, umarł 1579. Bielski f. 761. Paproc, f, 669. Heindenſt: lib. 2. Strykow: l. 25. c. 4. Starowol. Bellat.

13 Oſtaphi Wołowicz, herbu Bogoria, umarł 1584. Paproc: o herb: folio 688. Sarnicki Præfat. Heindenſt: de bello Moſchov: l. 2.

14 Kryſztof Radziwił, herbu Traby, poſtapił na Woiewodztwo Wileńſkie, 1588.

15 Jan Kiſzka, herbu Dabrowa, umarł. Liſt Zygm: III 1589 u Okolſki t. 2. f. 353. Transakcya Bedzinſ: y Miaſtu Krakow. Conſt: 1591, f. 356.

16 Jan Radziwił, herbu Traby, umarł 1595. Starowol: in Monum: fol. 531. Hiſtor: Sapieh. p. 3. fol. 40. Genealog: Radziwiłow.

17 Hieronim Chodkiewicz, herbu Kościeſza, 1616, umarł. Parental: Coll: Vilnen: 1595. Conſtit: 1607, f. 878 & 1616, f. 47. Kobierzyc: f. 488.

18 Mikołay Chlebowicz, herbu Leliwa, umarł 1633. Porzadek Elekcyi 1632. Okol: in Ruſſ: Flor: f. 131. Hiſtor: Coll: Gedanen: 1621.

19 Woyciech Radziwił, herbu Traby, umarł 1636. Starowol. in Mon: Hiſtor: Sapieh: p. 3. f. 40. Rywocki Paneg: funebris.

20 Kryſztof Chodkiewicz, herbu Kościeſza, poſtapił na Woiewodztwo Wileńſkie 1642. Conſtit: 1641. f. 17. Gratiæ Secul. Okol: t. 3. f. 339.

21 Mikołay Sapicha, herbu Lis, umarł 1644. Ideæ Rywocki. Hiſtor. Sapieh: p. 3. fol. 129. Monum: Antiquit. Walicki.

22 Jędrzey Sapieha, herbu Lis, umarł 1651. Hiſtor: Sapieh: par. 2. fol. 28. Walicki, o Obrazie Kodeńſkim.

23 Jan Chodkiewicz, herbu Kościeſza, umarł 1661. Duryewſki in MS. Kazanie na iego pogrzebie. Heroes Chodkievicii.

24 Michał Radziwił, herbu Traby poſtapił na Woiewodztwo Wileńſkie 1666. Conſtit: 1661, f. 78, & 1662, f. 11. Hiſtor. Coll. Breſten.

25 Michał Pac, herbu Gozdawa, poſtapił na Woiewodztwo Wileńſkie 1670. Załuſki tomo 1. fol. 37, y 143.

26 Stefan Mikołay Pac, herbu Gozdawa, wziął Biſkupſtwo Wileńſkie 1672. Conſtit: 1670, fol. 16.

27 Jędrzey Kotowicz, herbu Korczak, umarł 1676. Conſtit: 1674, fol: 19, y 1678, fol. 17, iuż o zmarłym.

28 Erneſt Denhoff, herbu tegoż nazwiſka, 1683, umarł. Faſtigium Celeiowicz. Duryewski in MS.

29

29 Jozef Bogusław Słuſzka, herbu Ostoia, umarł 1701. *Constit: 1690, f. 17. Załuſki tom: 3. 157. Histor: Sapieh: par: 2. fol. 66.*

30 Ludwik Pociey, herbu tegoż nazwiſka, postąpił na Woiewodztwo Wileńſkie, 1722. *Monum: Antiquitatis.*

31 Fryderyk X. Czartoryiſkie, herbu Pogonia, wziął pieczęć mnieyſza 1724.

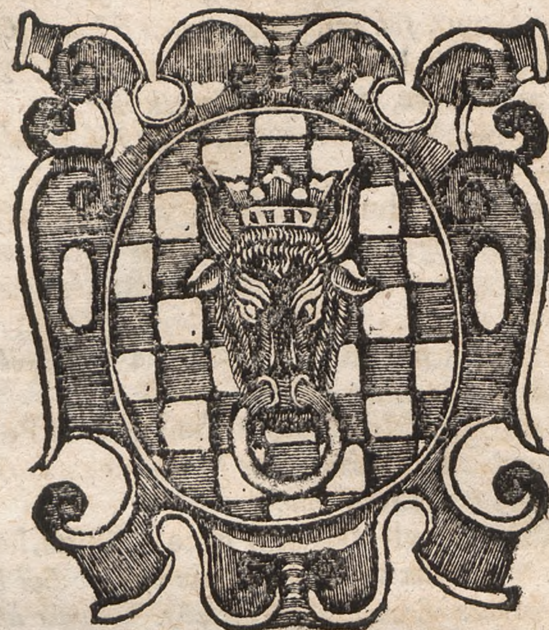
32 Kazimierz Xiążę Czartoryiſkie, herbu Pogonia.

Kaliskie Woiewodztwo.

ILem ſię mogł doczytać zdawnych Przywileiow, Kaliſkich Woiewodow, pierwſzych wiekow niebywało, ale tylko Gnieznieńſcy Woiewodowie y Kaſztelani, bo na Liście Fundacyi Klaſztoru Lędzkiego w roku 1145, tylko kładą Jaroſza Woiewodę, Boguſała Kaſztelanow Gnieznieńſkich: y *u Damalewicza in Archiep: Gneſn: fol. 143*, na Liście Przemysława Xiążęcia 1242, tylko kładą Gnieźnińſkich y Poznańſkich, o Kaliſkich y wzmianki nie maſz. Nawet, że Gniezno miało przedtym, wſzytkich Urzędnikow Ziemſkich, trybem inſzych Woiewodztw, ztąd dochodzę; że na Liście Przemysława Xiążęcia Polſkiego w roku 1280, kładą inter præſentes, Arkentolda Woiewodę Gnieźnieńſkiego, Przecława Kaſztelana Gnieźnieńſkiego, Bogusława Kaſztelana Uyſkiego, Mikołaia Łowczego Gnieźnieńſkiego, á na tegoż liście w roku 1290, czytam Mikołaia Podkomorzego Gnieźnieńſkiego. Albo też co podobnieyſza do prawdy, tychże, co Kaliſkiemi Woiewodami byli, Gnieźnieńſkiemi zwano, iakoż Arbelda Woiewodę, raz Gnieźnieńſkim czytam, drugi raz u Laſkiego w Statucie *fol.* 167, Kaliſkim w roku 1264. Luboć potym koło roku 1300 już ſię Kaliſz ſam, przy Woiewodztwa honorze utrzymał; Gniezno przy Kaſztelanii tylko krzesłowey, y to wyſokiey, iako niżey obaczyſz, zostawiwſzy. Dla tegoć y ia, wſzytkich ktorych czytałem Gnieznieńſkich Woiewodow, w komput Kaliſkich kładę, toż rozumieć o Kaſztelanach Kaliſkich dawnieyſzych.

Woiewodztwo to, ma trzy Powiaty; Kaliſki, Koninſki, y Nakielſki; Kaſztelanow zaś, krom Kaliſkiego y Gnieźnieńſkiego, czterech; Lędzkiego, Nakielſkiego, Biechowſkiego, Kamieńſkiego. Herb tego Woiewodztwa Zubrza Głowa, między ktorey rogami Korona, pierścień przez nozdrza iey, pole wſzytko ſzachowane białe y czerwone. *Bielſki fol: 5. Paproc: fol. 705 o herb. In ſtromatibus* zaś przydaie, że z tey okazyi nadany. Woiewoda ktoryś Kaliſki, herbu Wieniawa, nieprzyiacielſkie hufce Slaſk na ten czas Polſki puſtoſzące, napadł, y fortunnie pogromił. Za to Krol., Woiewodztwu Kaliſkiemu ktore przedtym ſama ſię Szachownica herbowało, Bawołą głowę, albo herb Wieniawa nadał tym kſztałtem, iako widziſz. W Srzodzie Miasteczku razem z Poznańſkim Woiewodztwem Seymikuie, y Deputatow na Trybunał Koronny dwoch, Posłow na Seym ſześciu obiera, krom innych ſześciu z Poznańſkiego.

Kaliſcy

Kaliſcy Woiewodowie.

1 Janko, herbu Zaręba 1040, umarł. *Okolſki tomo 3. fol. 321, z Monimentow Familii Zarębow.*

2 Jaroſz, herbu Łodzia, 1145, umarł. *List Mieczyſława Starego, Xiążęcia Wielkopolſkiego na fundacyą Klaſztoru Lędzkiego.*

3 Mikołay z Czarnkowa, herbu Nałęcz, 1192, umarł. *List Mieczyſława Xiążęcia Wielkopolſkiego iemu dany.*

4 Sędziwoy z Czarnkowa, herbu Nałęcz 1245, umarł. *List Bolesława Xiążęcia iemu dany. MS. Poſnanienſe.*

5 Mikołay z Koscielca, herbu Ogończyk 1259, umarł. *Cromer lib: 9 Bielſki fol: 182. Długoſz. Paproc: o herb: fol: 410. Okol: tom. 2.*

6 Arbeldus, herbu Wieniawa 1264, umarł. *List Bolesława Xiążęcia Wielkopolſkiego u Laſk: w Statucie fol. 167, y u Herburta fol. 133.*

7 Arkentoldus, herbu Radwan 1280, umarł. *List Przemysława Xiążęcia Wielkopol: u Nakielſk: w Miechov. fol. 205.*

8 Mikołay z Czarnkowa, herbu Nałęcz, 1283, umarł. *List Przemysława Xiążęcia Wielkopol: Dominikankom Poznańſkim dany. Długoſz.*

9 Mikołay z Szamotuł, herbu Nałęcz, 1343. *List Kazimierza Wielkiego u Olſzow: de Primatu w Załuſkim. MS. Poſnanienſe.*

10 Przecław, herbu Grzymała 1360, umarł. *List Kazimierza Wielkiego u Olſzow: de Primatu, y u Nakiel. w Miechow: fol. 282. MS. Poſnanienſe.*

11 Predysław z Gołuchowa, herbu Wieniawa 1370, umarł. *Długoſz tom: 2. lib: 10. Twardowſk: Pałac. Paproc: o herb. Okol. tomo 3. Cromer Biel.*

12 Sędziwoy z Szubina, herbu Topor, umarł 1401. *Długoſz 1383. List Jagełła Krola Miastu Krakow. 1387, y 1393. y u Paproc: f. 55. Crom: l. 14. Miechov. libro 4.*

13 Maciey z Waſolza, herbu Topor 1421. *Liſt Jagełła u Laſk: w Statucie fol. 127. y w roku 1413, fol. 171, y u Herburta fol. 296. Cromer lib: 17.*

14 Jędrzey z Danaborza, herbu Topor 1431. Liſt *Jagełła* Krola *Miaſtu Krakowſkiemu. Tegoż Miaſtu Sendomirſkiemu.*

15 Marcin z Sławkowa, herbu Radwan, 1438. *Liſt Władyſława III u* Laſk: *w Statucie fol: 129, y Miaſtu* Krakow. *Bielſki fol: 354.*

16 Marcin z Kalinowy, herbu Zaręba 1447. *Liſt Władyſława* Krola 1448 *dany w kole u Okolſkiego tomo 3, ale muſi byc omyłka w roku, bo to pewna u wſzytkich, że w tym roku Kazimierz w Polſzcze krolował, Władyſław zaś zginął pod Warną 1444.*

17 Wawrzyniec z Kalinowy, herbu Zaręba 1451. *Okolſki tomo 3. fol. 321. z Monimentow tey Familii. Duryew. in MS.*

18 Staniſław Oſtrorog, herbu Nałęcz, poſtąpił na Poznańſkie Woiewodztwo 1475. *Liſt* Kazimierza Krola 1454 *u Laſk: w Stat: f. 96, y Miaſtu Lubelſk:* 1475. *Cromer lib. 24.*

19 Maciey z Moſzyna, (czyli iako inni chcą) z Bnina, herbu Łodzia, poſtąpił na Woiewodztwo Poznańſkie 1477. *Liſt Kazimierza Krola u Paproc: o herbach f. 202. Bielſki f. 467.* Cromer *lib: 28. Długoſz t. 2. Miechowita y inni Hiſtorycy naſi.*

20 Jan z Kalinowy, herbu Zaręba 1478. *Liſt Kazimierza* Krola *Miaſtu Krakow. Długoſz tomo 2.* Cromer 1479, *libro 29. Bielſki. Okolſki.*

21 Jan Swidwa z Szamotuł, herbu Nałęcz, poſtąpił na Poznańſkie Woiewodztwo 1495. *Liſt* Kazimierza *Miaſtu* Krakow: 1488, *y Albrychta* 1493 *Miaſtu Sendomirskiemu.*

22 Jan Sędziwoy Czarnkowſki, herbu Nałęcz, poſtąpił na Poznańſkie Woiewodztwo 1497. *Liſt Albrychta* Krola *u Lask: w Statucie fol:* 110, *y u Herburta fol: 85.*

23 Jędrzey Szamotulſki, herbu Nałęcz, poſtąpił na Poznańſkie Woiewodztwo 1499. *Liſt Albrychta* Krola *in MS. Petricovienſibus.*

24 Mikołay Lubrańſki, herbu Godziemba, poſtąpił na Poznańſkie Woiewodztwo 1510. *Liſt Albrychta Krola* 1501 *u Karnkowsk: de Primatu y* 1510 *Miaſtu Lwowskiemu.*

25 Jan z Kalinowy, herbu Zaręba 1513. *Acta terreſtria Caliſſienſia. Monimen: Wielowieyskich y* 1515 *o Szlachectwie Krupkow. Liſt Zygmunta I. in MS. Petricovienſi.*

26 Staniſław Kościelecki, herbu Ogończyk, 1523. poſtąpił na Poznańſkie Woiewodztwo, 1524. *Metryka Koronna.*

27 Jan Skąpſki, herbu Doliwa, 1525, umarł. *Metryka* Koronna. *Liſt Zygmunta III. in MS. Petricovienſibus.*

28 Mikołay Kościelecki, herbu Ogończyk, umarł 1535. *Bielski f. 561. Inwentarz* Kościoła Panny *Maryi w Gdańsku podpiſał* 1530. Liſt *Zygmunta I.* 1527 *Miaſtu* Krakowsk. *Acta Terreſtria Caliſſienſia.*

29 Staniſław Tomicki, herbu Łodzia, umarł 1539. *Liſt Zygmunta I.* 1537 *Miaſtu Lwowskiemu. Starowolski in Epiſcop: Cracovien.*

30 Piotr z Służowa, herbu Sulima, umarł 1550. Liſt *Auguſta I.* 1548 *Miaſtu Lwow: y Zygmunta I.* 1540 *Miaſtu* Krakow. *y u Nakielsk: f. 629.*

31 Marcin Zborowſki, herbu Jaſtrzebiec, poſtąpił na Poznańſkie Woiewodztwo 1557. *Liſt Auguſta I. u* Paproc: *f.* 473. *u Damalew: in Vladislavien:* 1550 *fol. 386.*

32 Jerzy Konarſki, herbu Abdank, umarł. *Okolski t. 1. f. 7. ale roku nie napiſał, w tym iednak czaſie z Kaſztelanii* Kaliskiey *mogł poſtąpić.*

33 Mikołay Łaſki, herbu Korab, umarł 1572. Cichocki *Alloqu: Oſecen: Hoſii Epiſt: fol: 314. Hiſtoria Poſſelii.*

34 Kaſper Zebrzydowſki, herbu Radwan, *Liſt Auguſta I. u Paprocki: o herbach:* 1572, *f.* 524. *Conſtit:* 1576, *f.* 271. *Bielski f.* 651. *Okolski t. 2.*

35 Piotr Gułtowſki, herbu Leſzczyc. *Młodzianowski tom. 4.* Conc: *fol. 605. Duryewski in MS. oba iednak roku nie napiſali.*

36 Piotr Potulicki, herbu Grzymała, 1589, umarł. *Liſt Zygmunta III. u Okolsk: t. 3. f. 353.* Conſtit: 1587. *f. 437. Lucas Paproc: Łaski cudow.*

37 Jędrżey Czarnkowſki, herbu Nałęcz, umarł 1611. *Laudum Wielkopolskie 1608 in MS. Cracovien. Duryew. Pamięć nie zeſzła fol: 58.*

38 Wacław Leſzczynſki, herbu Wieniawa, wziął pieczęć mnieyſzą 1620. *Centur: Potoc: fol: 323. Twardowski* Pałac. *Hiſtor:* Colleg. *Caliſſi.*

39 Jan Goſtomſki, herbu Nałęcz, umarł 1624. *Nadgrobek iego w Warſzawie. Starowol. in Monum: Hiſtor. Domus Profeſſ. Cracovien.*

40 Jan Opalinſki, herbu Łodzia, poſtąpił na Poznańſkie Woiewodztwo 1624. *Kazanie Felixa Turskiego. Hiſtor.* Coll. *Poſnan.*

41 Mikołay Działynſki, herbu Ogończyk, umarł 1629. *Lucas Paprocki Łaski Cudow. fol. 64. Duryew. in MS.*

42 Zygmunt Grudzinſki, herbu Grzymała, umarł 1653. *Conſtit:* 1629, *fol.* 16, *y* 1638, *fol. 19, y* 1633, *o podatkach.*

43 Jędrzey Karol Grudzinſki, herbu Grzymała, poſtąpił na Poznańſkie Woiewodztwo 1661. *Fulden lib. 5.* 1655. *Dedic: Slav: Pariſ:* 1659.

44 Piotr Opalinſki, herbu Łodzia, umarł. *Conſtit:* 1661. *fol.* 16. *Echo Civit: Poſnanienſis. Hiſtor, Collegii* Caliſſien.

45 Jan Opalinſkl, herbu Łodzia, wziął Kuiawſkie Woiewodztwo 1678. *Liſt Jana III.* 1676. *Confirmat: Jur: Gent. Conſt.* 1670. *fol.* 26. *Załuski tomo* 1. *folio* 107.

46 Zygmunt Działyńſki, herbu Ogończyk, umarł 1685. *Annuæ Colleg: Torunen:* 1681. *Duryewski in MS.*

47 Raphał Leſzczynſki, herbu Wieniawa, poſtąpił na Poznańſkie Woiewodztwo 1687. Conſtit: 1685, *fol.* 15. *Załuski tomo 1. fol.* 1262.

48 Woyciech Breza, herbu tegoż nazwiſka, poſtąpił na Poznańſkie Woiewodztwo 1692 *Conſt.* 1690, *fol. 8. Załuski tomo* 1. *f.* 1262.

49 Staniſław Małachowſki, herbu Nałęcz, poſtąpił na Poznańſkie Woiewodztwo 1698. *Confæder: Ordin.* 1696. *Załuski t.* 1. *f.* 1262.

50 Władyſław Przyiemſki, herbu Rawicz, umarł 1699. *Panegir: Sydus Supremum.* Załuski *t. 2. fol.* 740.

51 Alexander Lipſki, herbu Łada, umarł 1701. Załuski *tomo 3. fol.* 53. *Nadgrobek iego w Studzianny kędy leży.*

52 Maciey Radomicki, herbu Kotwicz, wziął Inowłocławſkie Woiewodztwo 1703. Załuski *tomo 3. fol.* 440. *Heroica Poeſis* P. *Słowicki.*

53 Franciſzek Gałecki, herbu Junoſza, poſtąpił na Poznańſkie Woiewodztwo 1705. *Conſtit:* 1703, *fol. 9.* Załuski *tomo* 1. *fol.* 696.

54 Jędrzey Radomicki, herbu Kotwicz, poſtąpił na Poznańſkie Woiewodztwo 1709. *Heroica* Poeſis P. *Słowicki.*

55 Stefan Leſzczynſki, herbu Wieniawa, umarł 1722. *Heroi: Poeſ: P. Słow.*

56 Ludwik Szołdrſki, herbu Łodzia.

Trockie

Trockie Woiewodztwo.

DRugie Woiewodztwo w Wielkim Xięſtwie Litewſkim, początki ſwoie zabrało, razem z Wileńſkim, to ieſt przy pierwſzey Unii tego Xięſtwa z Korona, 1413. Herb iego, zwyczayna Pogonia w czerwonym polu. *Bielski, Gvagnin, Paprocki,* ktorey też y Powiaty tegoż Woiewodztwa zażywaią, tylko że u nich Chorągwie modre. Dzieli ſię zaś na te Powiaty; Trocki, ktory w Trokach Seymikuie, y dwoch Posłow na Seym obiera, Grodzinſki w Grodnie, tyleż Posłow, Kowinſki w Kownie, tyleż Posłow, Upitſki tyleż; wſzyſtkich Posłow z tego Woiewodztwa ośmiu. Mieyſce w Senacie Woiewodom Trockim w roku 1569, zaraz po Kaliſkich naznaczone.

Troccy Woiewodowie.

1 Jawno, herbu Zadora, 1413. *Liſt Jagełła w Statucie Lask: f. 127. Stryikow. fol. 541. Herburt, Okolski tomo 3. Hiſtoria Sapieh.*

2 Luluſz, czyli Leluſz, herb ſwoy własny, uſtąpił 1440. *Pokoy Brzeski 1436, u Laskiego w Statucie fol. 140.* Koiałow: *par: 2. Stryikow. lib: 17. cap. 5. Moniwida herbu* Leliwa Woiewodę *Trockiego Stryikowski kładzie fol. 574, że zabito 1432, ale go drudzy miedzy* Woiewodami *Wileńſkiemi liczą, za ktoremi idąc, y iam go położył.*

3 Jan Gaſtold, herbu Abdank, poſtąpił na Wileńſkie Woiewodztwo 1443. *Stryikow: fol. 593.* Koiałow: *Hiſtor. Lith: par: 2.*

4 Jan Monwid, herbu Leliwa, poſtąpił na Wileńſkie Woiewodztwo 1460. *Cromer lib: 23. Biel: f. 396. Stryikow: l. 19. c. 4.* Koiałow: *p. 2. 1456.*

5 Jan Gaſtold, herbu Abdank 1479. *Tegom gdzieś czytał, alem nie nanotował Authora.*

6 Piotr Biały Gaſtold, herbu Abdank, umarł 1498. *Stryikow: lib: 21. c. 2. fol. 669.* Koiałow: *par: 2. Cromer. Bielski.*

7 Jan Jurgiewicz Zabrzezinſki, herbu Leliwa, uſtąpił 1505. *Liſt Alexandra* Krola *u Laſkiego w Stat: fol.* 120. Cromer *lib: 30. Miech: fol. 364. Herburt fol: 298.*

8 Mikołay Radziwił, herbu Trąby, poſtąpił na Woiewodztwo Wileńſkie 1508. *Miech. fol. 364.* Cromer *lib. 30. Bielski fol. 285. Stryikowſki lib: 22, cap. 3.*

9 Grzegorz Oſtyk, herbu Trąby, umarł. *Liſt* Zygmunta *I. in Prawa Narodu Ruſk: 1511, fol: 23. y 1519.* Koiał: *p. 2. u Herburta 1516, 302.*

10 Woyciech Gaſtold, herbu Abdank, poſtąpił na Woiewodztwo Wileńſkie 1522. Liſt Zygm: *I. in Prawa Narodu Ruſk: Janczynſki in MS.*

11 Konſtantyn X. Oſtrogſkie, herb ſwoy własny, umarł 1533. *Stryikow. fol: 757. Liſt* Zygmun: *I. in Prawa Narodu Ruſk. Koiałowicz iednak w Hiſtoryi Litew: p. 2. fol. 393, twierdzi że* Kaſztelanem *Wileńſkim umarł. Piſali o nim* Paproc: *o herb: y Bielſki.*

12 Piotr Stanisław Kiſzka, herbu Dąbrowa, poſtąpił na Kaſztelanią Wileńſką 1541. *Koiałow: p. 2. Stryikowſki.*

13 Stanisław Gaſtold, herbu Abdank, 1542. *Orichov: in Annal.* Koiałow: *par. 2. Stryikow: f. 759. Spondan: in Annal: 1548, n. 3.*

14 Januſz X. Dubrowickie, herb ſwoy własny, umarł 1549. *Przywiley Ziemi Bielſk: u Januſzow: w Stat: f. 837. Stryikow: od roku 1544, f. 760, y 762.*

15 Mikołay Radziwił, herbu Trąby, poſtąpił na Woiewodztwo Wileńſkie 1551. *Dworzanin Gornickiego f. 195.*

16 Mikołay Radziwił, herbu Trąby, poſtąpił na Woiewodztwo Wileńſkie 1565. *Stryikow: fol. 763. Rey Zwierzyniec fol. 91. Hiſtor: Bell:* Livon: *fol. 137.*

17 Stefan X. Zbaraſkie, herb ſwoy własny, umarł 1586. *Stryikow: f. 86. Heindenſt l. 2.* Paproc: *Ogrod: f. 209. Starowol: Bellat. Okol: t. 3. f. 227.*

18 Jan Chlebowicz, herbu Leliwa, umarł 1591. Liſt *Zygm: III. u Okolſk: tomo 2. f. 353. Conſtit: 1587, f. 417. & 1590, f. 564. Sarnicki Præfat. Paproc: Ogrod: fol. 209.*

19 Mikołay Kryſztof Radziwił, herbu Trąby, poſtąpił na Woiewodztwo Wileńſkie 1604. *Conſtit: 1593, f. 663, & 1596, f. 683.* Liſt *Zygm: I. 1597, Miaſtu Lwow. Duryew: f. 54. Paproc: Ogrod fol. 210. Genealog: Radziwiłow. Gvagnin Chroni: Ruſſ: f. 10.*

20 Alexander Chodkiewicz, herbu Kościeſza, umarł 1626. *Conſt: 1607 f. 866, & 683. & 1613, f. 5.* Łubień: *f. 89. Duryew: fol. 85. Zycie B. Jana z Dukli 1617.*

21 Januſz Tyſzkiewicz, herbu Leliwa, poſtąpił na Woiewodztwo Wileńſkie 1640. *Conſt: 1634. Porządek Elek: 1632. Proteſtacya na Seymie 1635.*

22 Mikołay Abrahamowicz, herb ſwoy własny umarł. *Porządek Elek: 1648. Duryewſki in MS. Geneal: Tyſzkiewicz.*

23 Alexander Słuſzka, herbu Oſtoia 1651. *Okol: in Ruſſ: Flor: f. 133, & tom: 3. f. 339.* Kochow: *climact. Duryew:* Pamięt.

24 Mikołay Stefan Pac, herbu Gozdawa, poſtąpił na Kaſztelanią Wileńską 1670. *Conſt: 1653, f. 16 & 1662, f. 14.*

25 Piotr Pac, herbu Gozdawa, 1670, umarł. *Załuſki t.* 1. *fol:* 187. *Zawadzki f.* 84. *Decora Lilieti Paciani.*

26 Marcyan Oginſki, herbu Brama, wziął pieczęć wielka 1684. *Conſt:* 1676. *&* 1683. *fol.* 4. *Porządek Elek:* 1674. *Załuſki t.* 1. *f.* 805.

27 Paweł Cypryan, Brzoſtowſki, herbu Srzemię, umarł 1689. *Plinius Palemonic: Kazanie na iego Pogrzebie.*

28 Alexander Unichowſki, herb ſwoy własny, umarł 1697. *Załuſki tomo* 2. *f.* 331. *Duryew: in MS.*

29 Kazimierz Władysław Sapieha, herbu Lis, umarł 1703. *Załuſki* 1697, *t.* 2. *fol.* 444. *Hiſtor. Sapieh: p.* 2. *f.* 49. *Walicki.*

30 Michał Kazimierz Kocieł, herbu Pelikan, 1703. *Conſtit: fol.* 29.

31 Kazimierz Oginſki, herbu Brama.

Sieradzkie Woiewodztwo

TO Woiewodztwo, za herb noſi w połu czerwonym poł Orła czarnego, á w złotym, poł Lwa czarnego w koronie złotey, tak, że poł Lwa, z połowa Orła, grzbietami z ſobą ſię ſtykaią, pod taż Korona, u obudwu ięzyki wywieſzone. Dzieli ſię to Woiewodztwo na Powiaty: Sieradzki, Piotrkowſki, Radomſki, Czedkowſki, krom tego ma do ſiebie przyłączona Ziemię Wieluńſka, w ktorey ſię dwa Powiaty znayduią, Wieluńſki y Oſtrzeſzowſki. Ta Ziemia w herbie ſwoim używa Baranka z Choragiewką y z kielichem, w czerwonym polu, takim kſztałtem, iako nizey obaczyſz, w Wieluniu oſobno Seymikować zwykła; bo Woiewodztwo Sieradzkie ſwoie obrady w Szadku odprawuie. Kaſztelanow krom Sieradzkiego, liczy tych; Roſpirſkiego, Spicimirſkiego, Wieluńſkiego, ktory ſię też przedtym zwał *Caſtellanus de Ruda*, y Konarſkiego. Rycerſtwu tego Woiewodztwa pierwſzym, laku czerwonego do pieczętowania Liſtow ſwych pozwolono: ktora to prerogatywa tamtych czaſow była oſobliwſza, kiedy ſami tylko Xiażęta Polſkie y Kancellarya ich, takiey pieczęci zażywała, nikomu ſię zaś inſzemu tego niegodziło; tego zaś przywileiu ztad nabyli, że gdy Łęczycka Szlachtę, w potrzebie z Krzyżakami nieprzyiaciel opaſał, y ci nie mogac ſię gwałtowney natarczywości oprzeć, choragiew Woiewodztwa ſtracili: Sieradzkie Rycerſtwo na poſiłek im przypadſzy, nie tylko krzyżakow odparli, ale y Choragiew ich fortunnie odyſkali: *Paproc: o herb. Nakiel. f.* 113. Dwoch Posłow z Sieradzkiego Woiewodztwa, dwoch z Ziemi Wieluńſkiey na Seym ſtawa: na Trybunał Koronny Deputatow dwoch.

Herb Woiewództwa Sieradzkiego. Herb Ziemi Wieluńſkiey.

Sieradzcy Woiewodowie.

1 Mikołay z Kalinowy, herbu Zaręba, 1210. *Okolſki tom* 3. *z Przywileiu f,* 322. *Monimenta Familii Zarębow.*

2 Zbiſław, herbu Korab, 1242. *Liſt Konrada Xiażęcia Sieradzkiego y Łęczyckiego u Sczygielsk: in Tinecia f.* 152.

3 Piotr herbu Lis, umarł 1288. Liſt *Leſʒka X. Czarnego u Nakiel: w Miech: f.* 311, *y* 1287, *na drugim liscie.*

4 Matheuſz z Kalinowy, herbu Zaręba, 1288. *Cromer f.* 177. *Biel: f.* 198. *Okolski tomo* 2. *f.* 322.

5 Jakub z Koniecpola, herbu Pobog, 1309. *Paproc: o herb. f.* 174, *z pewnego napiſu w kościele* Koniecpolſkim *Okolski t.* 2

6 Hebda, herbu Pomian, 1360. *Liſt* Kazimierza Krola *u Olſʒow: de Primat: w Załuſkim. Vitæ Epiſcopor: Płocenſ.*

7 Wawrzyniec z Kalinowy, herbu Zaręba, 1368. *Okol: t.* 3. *f.* 323. *Monimenta Familii Zarębow. Duryew. in MS.*

8 Swentopełk, herbu Lis, 1372. *Liſt Władyſława Krola Miaſtu Lwowskiemu y* 1373, *Miaſtu* Krakowskiemu.

9 Mikołay, herbu Pomian, zabity 1400. *Okol: t.* 2 *ale, co do roku, iawna omyłka, z tego poznać, co ſię niżey powie.*

10 Jakub z Koniecpola, herbu Pobog, umarł 1430. *Liſt Jagełła Krola* 1398 *Miaſtu* Krakow: *y* 1401, *y* 1422, *y u Olſʒow: de* Primatu 1406, *y u Nakiel: w Miech:* 1401, *f.* 368, *y* 1429. *f.* 432. Paproc: o herbach. Długoſʒ, *Cromer. Okol: tomo* 2. *Miechovita.*

11 Marcin z Kalinowy, herbu Zaręba, *Liſt Jagełła* 1431 *Miaſtu* Krakow. *Acta Caſtren: Oſtrzeſʒow:* 1433. Pokoy *Brzeſki u Laſk: f.* 140, 1436.

12 Jarand z Brudzewa, herbu Pomian, 1442. *Liſt Władyſława Krola Miaſtu Krakowskiemu y Sendomirskiemu.*

13 Derſzław z Rytwian, herbu Jaſtrzębiec poſtapił na Woiewodz: Sendomir: 1457. *Liſt Kazimierza Krola u Laskiego w Stat: f. 65, y Miaſtu Krakowskiemu, y u Herburta w Statucie f. 18. Długoß. Cromer. Liſt Miaſtu Gdańskiemu 1455.*

14 Wawrzyniec z Kalinowy, herbu Zaręba, umarł 1460. *Okol: t. 3. f. 323. Monimenta Familii Zarebow.*

15 Sędziwoy z Leżenic, herbu Nałęcz. *Liſt Kazimierza Miaſtu Krakow: 1461. Bielſki f. 433. Cromer lib: 25. Długoß, Wapowsk: Miechovita.*

16 Derſzław z Rytwian, herbu Jaſtrzębiec, umarł 1471. *Paproc: Ogrod. Liſt Kazimierza Krola Miaſtu Sendomirskiemu.*

17 Mikołay z Brudzewa, herbu Pomian. *Liſt Kazimierza Krola 1475. Miaſtu Lubelskiemu, y u Paproc: o herb: 1476, f. 202. Tegoż 1478. Miaſtu Krakow: y 1485. Długoß t. 2. Acta terreſtria Siradienſia.*

18 Piotr Dunin, herbu Łabęć, 1478. *Hiſtoria Poſſelii Polon. Pruthen. ale w tym roku nie mogł bydź, iako ſię wyżey mowiło, chyba to 1487.*

19 Ambroży Pampowſki, herbu Gozdawa, umarł 1510. *Liſt Albrychta 1500, u Olßow: y u Lask: w Stat: 1496, f. 110, y Zygm: I. 1510, Miaſt: Krak.*

20 Jarosław Łaſki, herbu Korab, umarł. *Liſt Zygm: I. 1512, u Olßow: y 1519. Damalew. in Archiep. Gneſ. f. 292. Metryka Koronna.*

21 Jan Kościelecki, herbu Ogończyk, *Metryka Koronna, umarł 1524. Liſt Zygmunta I. in MS. Petricovienſibus.*

22 Hieronim Łaſki, herbu Korab, umarł 1542. *Liſt Zygm: I. 1527, y 1538 Miaſtu Lubelsk: Collegiaty Łowickiey 1524. Starowol. Bellat. Sleidanus lib. 13 Paulus Jovius lib: 33.*

23 Staniſław Łaſki, herbu Korab, umarł 1550. *Liſt Zygm. u Nakiel. fol. 717, y u Paproc. o herb. f. 86, 1546, y Auguſta I. Miaſtu Lwow. 1548.*

24 Jan Spytek Tarnowſki, herbu Leliwa, umarł 1556. *Liſt Auguſta I. Miaſtu Lwowskiemu 1550, y u Damalew. in Epiſ. Vladisl. f. 286, y u Nakiel: f. 655*

25 Staniſław Kościelecki, herbu Ogończyk, umarł 1561. *Liſt Auguſta I. Miaſtu Lwowskiemu. Tegoż 1557, u Paproc. o herb. f. 473. Varſavicius.*

26 Jan Kościelecki, herbu Ogończyk, umarł 1566. *Conſt. 1563. f. 65. Orichovius in Panegir. Nuptiali. Metryka Koronna.*

27 Woyciech Łaſki, herbu Korab, umarł. *Dedicat. Chronolog. 1567. Conſtitut. 1569. Bielski 1572, f. 652. Sarnicki in Præfat. 1587. Liſt Zygmunta III. Miaſtu Lwowskiemu 1597. Liſt do Sixta Papieża 1589 u Sewerina in S. Hyacintho libro 3. cap. 45.*

28 Alexander Koniecpolſki, herbu Pobog, umarł 1609. *Laudum Woiowodztwa Sieradzkiego 1607, przeciw Rokoßan. Hiſtor. Provinciæ Polonæ. Conſtit, 1608, f. 887.*

29 Staniſław Bykowſki, herbu Gryff, umarł 1624. *Liſt Zygmun. III. de feudo Pruſſiæ 1611. Conſtit, 1620, f. 2. y 1611, fol. 11.*

30 Jan Baranowſki, herbu Jaſtrzębiec, umarł 1633. *Conſtit. 1629, f. 16, & 1631, f. 26. Porzadek Elekcyi 1632.*

31 Kaſper Denhoff, herbu tegoż nazwiſka, umarł 1643. *Conſtit, 1634, f. 3. y 1635, f. 2. y 1638, f. 9. y 1643, f. 17. Starowolski in Monumentis.*

32 Maxilian Przerębſki, herbu Nowina, umarł 1647. *Centuria Potock: fol: 433. Acta terreſtria Siradienſia. Okolſki tomo 2. fol: 285.*

33 Jan Koniecpolſki, herbu Pobog, umarł 1661. *Porzadek Elekcyi 1648. Dedicat: Slaviæ Pariſii 1659. Mowca Polſki fol. 148.*

34 Hieronim Wierzbowſki, herbu Jaſtrzębiec, umarł 1665. *Conſtitut: 1661, fol: 25, y 1662. fol. 27. Kochow: climact: 3. lib: 4. fol. 175.*

35 Jędrzey Starkowiecki, herbu Łodzia, umarł 1665. *Hiſtoria Collegii Caliſſien.*

36 Karol Zygmunt Przerębſki, herbu Nowina, umarł 1669. *Conſtitut: 1667, fol. 21. Kochow: climact. 3. lib. 4. fol. 175.*

37 Felix Potocki, herbu Pilawa, poſtapił na Woiewodztwo Krakowſkie 1682. *Conſtit: 1676, fol. 9. & 1670, fol. 25, & 1678, fol. 3.*

38 Jan Pieniażek, herbu Odrowaz, umarł 1711. *Conſtit: 1683, fol. 4. & 1690, fol. 5. & 1703, fol. 9. Załuſki na rożnych mieyſcach.*

39 Jan Koniecpolſki, herbu Pobog, umarł 1720.

40 Franciſzek Wielopolſki, herbu Starykoń, poſtąpił na Woiewodztwo Krakowſkie 1728.

41 Alexander Mycielſki, herbu Jaſtrzębiec.

Troccy Kaſztelanowie.

Komput ich kładę od Pierwſzey Unii Litewſkiego Xięſtwa z Korona, to ieſt od roku 1413.

1 Simeon Sunigaiło, herbu Lis, umarł 1420. *Liſt Jagełła Krola w Stat: Laſk: 1413, fol. 127. Stryikow: fol: 541. Hiſtoria Sapieh. Papr: & Okol.*

2 Alexander Kniaz, Juryewicz, herb ſwoy właſny. *Liſt Jagełła Krola dany Ruſi 1433. Koiałow: in MS. Paprock: Ogrod.*

3 Mikołay Niemira, herbu Klamry, 1444. *Okolſki tomo 1. folio 399.* luboć ſię ieſzcze ten Mikołay Grzymała zwał na ten czas.

4 Staniſław Janowicz Gaſtold, herbu Abdank, 1499. *Liſt Alexandra Krola u Laſk: w Stat: f. 120. y u Herburta fol. 298. Chronic: Gvagnin.*

5 Jan Kiſzka, herbu Dabrowa 1500. *Tegom gdzieś czytał, alem zapomniał Authora nanotować.*

6 Jerzy Radziwił, herbu Traby, poſtapił na Kaſztelanią Wileńſka. *Liſt Zygmunta I. 1527, in MS. Petricovienſibus.*

7 Piotr Staniſław Kiſzka, herbu Dabrowa, poſtapił na Woiewodztwo Trockie 1533. *Przywiley na fundacya Oycom Dominikanom Łuckim.*

8 Jan Radziwił, herbu Trąby, umarł 1542. *Starowolski in Bellator: Sarmat: & in Monumen: Stryikow: fol. 759. Koiałow: par. 2.*

9 Hieronim Chodkiewicz, herbu Kościeſza, poſtąpił na Kaſztelanią Wileńſką koło roku 1553. *Stryikow: od roku 1544, fol. 760. Przywiley Ziemi Bielſkiey u Janußow: w Stat: 1547, fol. 837. Hiſtoria Sapieh: par: 2. fol. 13. Koiałow: par. 2.*

10 Grzegorz Chodkiewicz, herbu Kościeſza, poſtapił na Kaſztelanią Wileńſką 1562. *Koiałow: par. 2. 1559. Okol tomo 3. fol. 139. Papr: o herb.*

11 Stefan Xiążę Zbarafkie, herb fwoy własny, postąpił na Woiewodztwo Trockie 1566. *List Augusta I. in MS. Petricoviensibus.*

12 Ostast Wołowicz, herbu Bogoria, postąpił na Kasztelanią Wileńską 1579. *Bielski fol. 768. List Augusta I. u Paproc: 1572. fol. 524. Const: 1578, fol. 332. Heindenss. lib. 2.*

13 Krysztof Radziwił, herbu Traby, postapił na Kasztelania Wileńska 1584. *Paprocki o herbach fol. 688 Stryikow: fol. 787. Heindenss: de Nupt: Zamoysk.*

14 Jan Chlebowicz, herbu Leliwa, postapił na Woiewodztwo Trockie 1586. *MS. Cracoviense. Paproc: Ogrod. Duryew. in MS.*

15 Mikołay Krysztof Radziwił, herbu Traby, postapił na Woiewodztwo Trockie 1591. *List Zygmunta III, 1589, u Okolsk: tomo 2. fol. 353. Transakcya Bedzinska. Sarnicki in Præfatione.*

16 Alexander Xiążę Pruńskie, herb S. Jerzy, 1595, umarł. *Paprock: Ogrod fol. 208. Sparta Polska fol. 33. Chronic: Gvagn. MS. Rozrazew.*

17 Jerzy Radziwił, herbu Traby, umarł 1613. *Acta terrestria Calissien, 1610. Starowol: in Monum. Concio P. Olssowski.*

18 Jan Radziwił, herbu Traby, umarł 1626. *Starowol: in Monum: f. 530: Const: 1613. fol. 5. Genealogia na mappie Radziwiłowska.*

19 Woyciech Radziwił, herbu Traby, postapił na Kasztelania Wileńska 1633. *Porządek Elekcyi 1632. Starowol: in Monum. Concio P. Olssow.*

20 Krysztof Chodkiewicz, herbu Kościesza, postapił na Kasztelania Wileńska 1636. *Okolski tomo* 1. *Panegiryk na wiezdzie iego na Woiewodztwo Wilenskie.*

21 Mikołay Kiszka, herbu Dabrowa, wziął Podskarbstwo Wielkie Litewskie 1643. *Constit: 1638, fol. 9. Gratiæ Seculares.*

22 Alexander Oginski, herbu Brama, 1653, umarł. *Constit: fol. 5. Genealogia na mappie Domu tego.* Kazanie *pogrzebowe.*

23 Jan Karol Kopeć, herbu Roża, 1680, umarł. *Historia Sapieh: par: 2. fol. 49.* W*alicki o Obrazie Kodenskim.*

24 Paweł Cyprvan Brzostowski, herbu Strzemię, postąpił na Woiewodztwo Trockie 1684. *Constit: 1683. fol. 9.*

25 Stanisław Wincenty Orda, herb swoy własny, umarł. *Constit: 1685, fol. 4. Daryewski in MS.*

26 Kazimierz Sapieha, herbu Lis, postapił na Woiewodztwo Trockie 1697. *Załuski tomo 2. fol. 444. Histor: Sapiehana.* W*alicki.*

27 Michal Kryszpin, herb swoy własny, umarł. *Załuski 1697, tom. 2. fol. 444. Histor. Collegii Brestensis.*

28 Michał Kazimierz Kocieł, herbu Pelikan, postąpił na Woiewodztwo Trockie. *Załuski 1700, tomo 2. fol. 955.*

29 Mikołay Oginski, herbu Brama, 1712, umarł. *Histor. Sapieh. par. 2. fol. 53. Genealogia Oginskich na mappie.*

30 Jan Fryderyk Sapieha, herbu Lis.

Łęczyc-

Łęczyckie Woiewodztwo.

NOsi na Chorągwi poł Lwa czerwonego, na białym polu, á na czerwonym polu, poł Orła białego, tym kształtem iako y Woiewodztwo Sieradzkie: Korona złota, obiedwie głowy tych zwierząt opisuie. *Bielski f. 6. Gvagnin Chronic. Polon. Paproc: o herb: fol. 605,* kędy z Baszkona dawnego Historyka Polskiego przywodzi, że za Bolesława Chrabrego Krola, z tego Woiewodztwa wychodziło ludzi Rycerskich dwa tysiące w pancerzach, á cztery tysiące z tarczami. Dzieli się na trzy Powiaty, Łęczycki, Brzezinski, Orłowski. Miasta te co przednieysze w tym Woiewodztwie rachuie *Gvagnin*, Łęczycę, Orłow, Piątek, Brzeziny, Konarzew, Inowłodz, Biechow. Kasztelanow, krom Łęczyckiego, liczy trzech,; Brzezinskiego, Inowłodzkiego, y Konarskiego. W Łęczycy Seymikuie, zkąd dwoch na Trybunał Koronny Deputatow, czterech na Seym Posłow wysyłaią.

Łęczyccy Woiewodowie.

1 Krzesz, herbu Kroie, 1210. *Paprocki o herb: fol. 262.* Okol. *tomo* 1. *fol. 498. Ten że ieszcze w roku 1087 kładzie Jana Ligęże Woiewodą* Łęczyckim *tom: 2. fol. 480, ale sie folio 478 poprawił, y rok napisał* 1418.

2 Piotr Dunin, herbu Łabęć, 1240. *Przetoc: z Monimentow tego Domu. Poniatowski o tey Familii.*

3 Scibor, herbu Jastrzębiec, umarł 1242. *List* Konrada *Xiążęcia u Nakielskiego w Miech: fol. 164.*

4 Bogusz, herbu Pułkozic, 1243. List *Konrada Xiążetia u Szczygielskiego in Tinecia lib. 2. fol: 152.*

5 Spitygniew z Dąbrowy, herbu Poray, 1248. Liſt Kazimierza Xiążęcia u Paproc: o herb: fol. 363, y u Okolſkiego.

6 Swantopełk, herbu Lis, 1310. Przywiley Klaſztoru Jędrzeiowſkiego u Paproc: o herb: fol. 134. Okolſki tomo 2. fol: 143.

7 Paweł z Spicimierza, herbu Ogończyk, 1329. Bielſki fol. 217. Paproc: o herb. fol, 410. Okolski tomo 2. fol. 322.

8 Jan z Oporowa, herbu Sulima, 1357 Liſt Kazimierza Krola u Olſzow: de Primatu w Załuskim. Damalew: in Epiſcop: Vladisl. f. 243.

9 Jan Ligęza, herbu Półkozic, 1379, raczey 1369. Paprocki o herb: f. 188. Bzovius in propag: cap: 23. Okolski tomo 2. fol. 478.

10 Jakub z Koniecpola, herbu Pobog, umarł 1380. Nadgrobek u Paprockiego o herb: fol. 174. Okolski tomo 2. fol. 428.

11 Jan Ligęza, herbu Połkozic, umarł. Liſt Jagełła Krola 1386, fol. 329. Tegoż 1389, fol. 333. u Nakielsk: w Miechowii, y 1395, fol. 344.

12 Stanisław Ligęza, herbu Połkozic. Liſt Jagełła Miaſtu Krakowſkiemu. 1398, y 1399, ktorego też umarł. Pruſcz in Cracov: fol. 67, y u Papr: f. 188.

13 Jan z Leżenic, herbu Nałęcz, umarł 1400. Liſt Jagełła Krola Miaſtu Lubelskiemu. Tegoż 1399, Miaſtu Krakowskiemu. Okolski t. 2. f. 254.

14 Jan Ligęza, herbu Połkozic, umarł 1413. Liſt Jagełła 1401. u Paproc: o herb. fol. 55, y Miaſtu Krakow: 1403, y u Lask: w Statucie 1412, fol. 127. Okolski tomo 2. fol. 478. ieſzcze go piſze w roku 1418.

15 Mikołay z Oporowa, herbu Sulima, 1425, umarł. Liſt Jagełła Krola u Laſk: w Statucie fol. 49, y 1421. y 1422, fol. 171, y u Przyłusk: f. 299

16 Marcin Scibor z Rytwian, herbu Jaſtrzębiec, 1434. Cromer l. 21. Okol: t. 1. fol. 320. Liſt Jagełła Krola u Okolskiego tomo 2. fol. 290.

17 Jan z Kalinowy, herbu Zaręba, umarł 1438. Okolski tomo 3. fol. 323 Acta Caſtrenſia Lancicienſia. Liſt Władyſława Miaſtu Krakowsk.

18 Woyciech Malſki, herbu Nałęcz, umarł 1453. Liſt Kazimierza 1451 u Olſzow: de Primat: Władyſława III. u Lask: w Stat: 1438, f. 82, y 129.

19 Piotr z Oporowa, herbu Sulima, umarł. Liſt Kazimierza u Januſzow: w Statucie 1462. fol. 799. Tegoż 1455 Gdańſczanom, u Laskiego folio 65, u Herburta folio 18.

20 Mikołay z Kutna, herbu Ogończyk, poſtąpił na Poznańſkie Woiewodztwo 1489. Liſt Kazimierza Miaſtu Lubelsk: 1475, y u Laskiego w Stat: fol. 86, 1478. MS. Konopatſcianum 1476. Metryka Koronna.

21 Marcin z Zborowa, herbu Jaſtrzębiec, 1493. Acta Terreſtria Lancicienſia. Liſt Albrychta Krola Miaſtu Sendomirskiemu.

22 Piotr Myſzkowſki, herbu Jaſtrzębiec, umarł 1507. Liſt Alexandra Krola u Paproc: o herb. fol. 55, 1501, 1504, 1505, u Karnkowsk: de Primatu

23 Jarosław Łaſki, herbu Korab, poſtąpił na Sieradzkie Woiewodztwo 1510. Liſt Zygmunta I. u Laskiego w Statucie na początku 1507.

24 Jan z Kalinowy, herbu Zaręba, 1510, poſtąpił na Woiewodztwo Kaliſkie tegoż roku. Okolski tomo 3. fol: 325.

25 Mikołay czyli Jan Jarand z Brudzewa, herbu Pomian 1519, Liſt Zygmunta I. u Olſzow: de Primatu y 1512, u tegoż. Paproc: y Okolski.

26 Jędrzey Oporowſki, herbu Sulima, 1532. Metryka Koronna. Liſt Zygmunta I. 1537 Miaſtu Krakowskiemu.

27 Jan

27 Jan Kościelecki, herbu Ogończyk, 1540, umarł 1545. Paproc: w Gniazdzie Cnoty. Liſt Zygmunta I. 1543 Miaſtu Krakowſkiemu.

28 Mikołay Jarand z Brudzewa, herbu Pomian. Liſt Zygmunta I. u Nakielsk: w Miech: fol. 629. Auguſta I. 1548. Miaſtu Krakowsk: y Lwowsk.

29 Jan Kościelecki, herbu Ogończyk, 1553. Orichov: in panegir: Nuptiali MS. Caliſſien. Okolski tomo 1. fol. 242.

30 Woyciech Korycinſki, herbu Topor, 1555. Okolski tomo 3. folio 51. Duryewski Pamięć nieześzła fol. 32. Starowolſki in Monum: fol. 208.

31 Łukaſz Gorka, herbu Łodzia, poſtąpił na Woiewodztwo Poznańſkie 1564. Rey Zwierzyniec 1562. Orichovius. Gornicki.

32 Mikołay Sokołowſki, herbu Pomian, umarł 1565. Liſt Auguſta I. 1565 Miaſtu Lwowſkiemu. Inwentarz Skarbu Koronn: in MS. Petriç: 1564.

33 Jan Sierakowſki, herbu Ogończyk, umarł 1589. Conſtitut: 1569, fol. 154. Liſt Stefana Krola u Fridvalda 1576. Bielski 1572, fol. 652. Heindenſztein: de Nupt: Zamoſ: 1583. Paprocki o herb: Okolski tomo 2. fol. 509. Gvagnin Chronic: Polon: Hoſii Epiſtolæ.

34 Stanisław Minſki, herbu Prus 3tio, wziął pieczęć 1606. Liſt Zygmunta III. de Feudo Pruſſ: 1605. Tegoż 1597 Miaſtu Lwow. Łubien Hiſt: f. 7.

35 Adam Czarnkowſki, herbu Nałęcz, umarł 1627. Conſtitut: 1608, f. 887, y 1611, fol. 32, y 1623. fol. 9. Edykt przeciw Rokoſzanom 1607.

36 Stanisław Radzieiowſki, herbu Junoſza, umarł 1633. Conſtit: 1628. fol. 4. y 1631, fol. 5, y 1633, fol. 7. y 1637, fol. 3. Załuski t. 3, fol. 859.

37 Stanisław Gębicki, herbu Nałęcz, umarł. Conſtit: 1641, fol. 10. Starowol: in Cracov. Epiſcop. fol. 305. Okolski t. 2. f. 257.

38 Jan Leſczynſki, herbu Wieniawa, poſtąpił na Woiewodztwo Poznańſkie 1656. Fulden 1655. lib. 5. fol. 93. Kochow: climact: 2, f. 16, & 86.

39 Wacław Leſczynſki, herbu Wieniawa, 1659, umarł. Dedicatio Slaviæ Pariſii. Heroica Pòëſis P. Słowicki.

40 Władysław Leſczynſki, herbu Wieniawa, umarł 1679. Conſt: 1661 fol. 11, & 1674, fol. 14. Załuski t. 1. fol. 123. Zawadzki f. 27.

41 Piotr Opalinſki, herbu Łodzia, umarł 1692. Conſtitut: 1690, folio 8. Załuſki t. 1. fol. 1261. Hiſtor: Sapieh. par: 2. fol. 130. Publici Dolor: Oner.

42 Raphał Leſczynſki, herbu Wieniawa, wziął Podſkarbſtwo Wielkie Koronne 1702. Załuſki t. 1. fol. 1261. Signatores fol. 127.

43 Jerzy Towiańſki, herb ſwoy, umarł. Conſtit: 1703. fol. 20.

44 Chryzoſtom Dorpowſki, herbu Junoſza, umarł 1718.

45 Jerzy Warſzycki, herbu Abdank.

Zmudzkie Staroſtwo.

GVagnin fol: 30. w Kronice Zmudzkiey y Inflantskiey, Pogonią zwyczayną Litewſką na chorągwi białey w polu czerwonym, naznacza za herb temu Xięſtwu; atoli Bielſki fol. 9. y Paproc: o herbach, lubo na iedney ſtronie chorągwi, o Pogoni wſpominaią: na drugiey iednak ſtronie, Niedzwiedzia czarnego, w

Ll białey

białey obrozie, przedniemi nogami do gory wſpiętego, w czerwonym polu, za własny tey Ziemi zaſzczyt przywłaſzczaia. Kiedyś to Xięſtwo ſwoich właſnych udzielnych Xiażat miało, ba y Krolow; oczym *Stryikow: y Koiałow:* y ia na ſwym mieyſcu; wſzakże potym do Wielkiego Xięſtwa Litewſkiego inkorporowane, adminiſtrowali Staroſtowie trybem Polſkim, ktore imię, że przez długi czas, w tymże Xięſtwie zamieſzkało, dla tego y na potym, lubo tak wielkie Xięſtwo, nie Woiewodztwa tytuł na ſobie utrzymuie, ale Staroſtwa Zmudzkiego ; tak dalece, że Staroſta Zmudzki między Woiewodami ſam ieden, y tak wyſoko w Senat Polſki wchodzi: to mu mieyſce na Seymie Lubelſkim w roku 1569, to ieſt zaraz po Łęczyckich Woiewodach zapiſano: przedtym zaś, iako niżey obaczyſz, poſpolicie to Staroſtwo z iakim inſzym krzeſłem chodziło Powiaty w tym Xięſtwie *Gvagnin* te rachuie, Iragolę, Miedniki, Chroſze, Roſena, Widoty, Wielunia, Kiełtywy, Cettę. Jednego tylko Zmudzkiego Kaſztelana krzesłowego maią. Dwoch Posłow na Seym obieraia,

Zmudzcy Staroſtowie.

1 Kieyzgaiło, herb ſwoy własny, Kaſztelan Wileńſki, od roku 1413, uſtapił 1440. *Bielſki fol. 314. Cromer lib. 18. Stryikow: fol. 543, f. 593.*

2 Kontowt, herb ſwoy właſny, od roku 1440, uſtąpił 1443. *Stryikow: fol. 595. Koiałow: par. 2.*

3 Michał Kieyzgaiło, herb ſwoy właſny, Kaſztelan Wileńſki, od roku 1443, *Stryikow: fol. 595,* y w roku 1451. *Stryikow: f. 615.* Koiałow: *p. 2.*

4 Staniſław Janowicz Gaſtold, herbu Abdank, Kaſztelan Trocki, 1494. Koiałow: *par. 2. y u Laskiego w Stat: fol. 120, y u Herburta w Statucie* 1499, *folio 298. Stryikowski lib. 21. cap. 7.*)

5

5 Staniſław Zarnowiecki, herb ſwoy właſny, 1505. *Miechov.* Cromer.

6 Mikołay Radziwił, herbu Traby, Woiewoda Trocki, 1507, y podobno trzymał toż Staroſtwo y z Wileńſkim Woiewodztwem áż do ſmierci 1522.

7 Staniſław Kiſzka, herbu Dabrowa, Kaſztelan Trocki 1533. *Przywiley podpiſał OO. Dominikanow Łuckich fundacyi.*

8 Jan Radziwił, herbu Traby, Marſzałek Litewſki, umarł 1542. *Stryikow: lib. 24, cap. 5. fol. 759.* Koiałow: *par: 2. Starowol. in Monum.*

9 Maciey Woyciechowicz Janowicz, herb ſwoy właſny, umarł 1543. *Stryikow: fol. 759.*

10 Hieronim Chodkiewicz, herbu Kościeſza, Kaſztelan Wileńſki umarł 1562. *Strykow: od roku 1545, fol. 760. Paproc: Gniazdo. Gornicki u Herburta 1547, fol. 303. Septem Heroes* Chodkieviccii. *Koiałow. par. 2.*

11 Jerzy Bielewicz, herbu Mogiła. *Paproc: o herb: fol. 659. Okolski tomo 2 fol. 90, ale żaden z nich roku nie napiſał, kiedy ſiedział na tym Krześle.*

12 Jan Chodkiewicz, herbu Kościeſza, Kaſztelan Wileńſki, umarł 1579, *Conſtit: 1576, fol. 243. Liſt Auguſta I. 1572, u* Paproc: *o herb. fol. 524. Hoſii Epiſtolæ tomo 2. fol. 373.* Paproc: *o herb: fol. 683.*

13 Jan Kiſzka, herbu Dabrowa, umarł 1591. *Stryikow: od roku 1579. fol. 787. Liſt Zygmunta III. u Okolsk: tomo 2. fol. 353.* Paprocki *o herbach fol. 688. Sarnicki in Præfat.*

14 Jerzy Chodkiewicz, herbu Kościeſza, umarł 1595. *Brant w kazaniu na pogrzebie iego. Cichocki Alloq: Oſecen. lib. 2. cap. 22,*

15 Staniſław Radziwił, herbu Trąby, umarł 1599. *Starowolski in Monumen: fol. 234. Hiſtoria Sapieh. par. 3. f. 106. Hiſtor. Domus Prof. Cracov.*

16 Jan Karol Chodkiewicz, herbu Kościeſza, poſtapił na Woiewodztwo Wileńſkie 1616. *Conſtit. 1601, fol. 760, & 1607, fol. 863. & 1616. fol. 5. Hiſtoria Sapieh: par. 2. fol. 15. Argentus de reb. Societ: folio 141. Okolſki tomo 1. folio 473.*

17 Jan Kiſzka. herbu Dabrowa, umarł 1619. *Duryew: Niezeſ: Pamiet fol 79. Okolſki tomo 2. fol: 137.* Kazanie *pogrzebowe.*

18 Hieronim Wołowicz, herbu Bogoria, umarł 1641. *Conſtit: 1620. fol. 12, & 1628, fol. 3. Porzadek Elekcyi 1633. Okolski tomo 1. fol. 56.*

19 Jan Lacki, herbu tegoż nazwiſka, umarł 1646. *Analecta Nieſpor: fol. 155. Starowol: in Monum: fol. 306.*

20 Januſz Radziwił, herbu Trąby, poſtapił na Woiewodztwo Wileńſkie 1651. *Porzadek Elekcyi 1648. Hiſtor. Paſtor: fol. 229. Centuria* Po*tockiego fol. 107.*

21 Jerzy Karol Chlebowicz, herbu Leliwa, poſtapił na Woiewodztwo Wileńſkie 1670. *Conſtit. 1661, fol. 1, Manifeſt Lubomirsk: f. 66.*

22 Wiktoryn Mleczko, herbu Korczak, umarł 1670. C*onfirmatio Jurium Gentium Jana III. 1676. Conſtit: tegoż roku.*

23 Kazimierz Paweł Sapieha, herbu Lis, poſtąpił na *Wileńſkie* Woiewodztwo 1682. *Hiſtor. Sapieh. par. 2. fol. 60.*

24 Paweł Michał Pac, herbu Gozdawa, umarł 1696. *Conſtit. 1685, fol. 13.* Kazanie *pogrzebowe. Duryew. in MS.*

25 Grzegorz Oginſki, herbu Brama, umarł 1709. *Załuski tomo 2. folio 955, & tomo 3. folio 896. Hiſtoria Sapiehana par. 2. folio 53.*

26 Kazimierz Zaranek, herbu Korczak.

Brzeſkie Kuiawſkie Woiewodztwo.

HErb Woiewodztwa poł Orła białego, y poł Lwa czarnego, grzbiety ich do ſiebie obrocone, głowy ich pod iedna Korona na złotym polu. *Bielſki fol. 6. Paprocki o herb: fol. 608. Gvagnin fol. 253 w Kronice Polſkiey.* Tak Brzeſkie Kuiawſkie, iako y Inowrocławſkie Woiewodztwa, iednąż kiedyś Ziemią były, o czym ciż ſami wzwyż pomienieni Hiſtorycy świadcza; ale potym tęż Ziemię na dwa Woiewodztwa przedzielono, Kuiawſkie y Inowrocławſkie. Czaſu ktorego ſię to ſtało, żaden z Hiſtorykow nie naznacza; ile iednak z Kromera lib: 13. dochodzi Paprocki, ieſzcze w roku 1374 w kupie pod iednym Woiewoda zoſtawały: bo Zemomyſl Łokietkow brat umieraiac, trzech ſynow zoſtawił, ktorzy gdy ſię dzielili Powiatami tey Ziemi, Przemyſlowi doſtał ſię Bydgoſki, Leſzkowi Inowrocławſki, Kazimierzowi Gniewkowſki; ale ſię nie długo cieſzyli tą ſukceſſyą: Powiaty albowiem tey Ziemi, od rożnych rozebrane, iuż w Władyſława Opolſkiego Xiążęcia, iuż w Zemowita Xiążęcia Mazowieckiego, iuz w Krzyżackie ręce poſzły; aż ich Władyſław Jagełło Krol Polſki ſzczęśliwie odzyſkał, iedne koło roku 1396, drugie koło roku 1403. *Cromer l. 15, & 16.* Ztąd dochodzę, że dopiero koło roku 1400, ta Ziemia na Brzeſkie Kuiawſkie y Inowrocławſkie Woiewodztwa przedzielona, ile że na liście tegoż Krola Miaſtu Lubelſkiemu danym w roku 1400 czytam Macieia z Radolina Woiewodę Inowrocławſkiego, y w roku 1413 przywiley Hrodelſki u Laſkiego w Statucie podpiſali inter præſentes, Maciey z Łabiſzyna *W*oiewoda Brzeſki, y Januſz z Kościelca Woiewoda Gniewkowſki, bo tak przedtym Inowrocławſkich tytułowano. Kiedy zaś iednego tylko *W*oiewodę ta Ziemia miała, Kuiawſkim ſię piſywał, iako czytam w roku 1222, na Erekcyi Katedry Chełminſkiey, y w roku 1228, na Liście Konrada Xiążęcia Mazowieckiego u Prætor: lib. 2. cap. 4. Dzieli ſię na Powiaty Brzeſki y Kuiawſki, krom Kaſztelana Brzeſk: Kuiawſkiego, rachuie innych pomnieyſzych trzech, *K*ruſzwickiego, Kowalſkiego, y Przedeckiego. Miaſta te przednieyſze w ſobie zamyka, Brześć, Radzieiow, Kruſzwicę, Kowal. Tak Brzeſkiemu Woiewodztwu, iako y Inowrocławſkiemu *K*onſtytucya Koronna 1510, za Zygmunta pierwſzego pozwoliła ſpołem w Radzieiowie Seymikować, kędy dwoch Deputatow na Trybunał *K*oronny, czterech na Seym Poſłow obierać zwykli.

Brzeſcy

Brzeſcy Kuiawſcy Woiewodowie.

1 Zbylut, z Panigroda, herbu Topor. *Paproc: o herb. fol. 15. Okolſki tomo 3. fol. 9. ale roku, żaden z nich nie napiſał.*

2 Maurycy, herbu Doliwa, 1222. *Erekcya Biſkupſtwa* Chełminſkiego. *Liſt Konrada Xiażecia Mazowieckiego.*

3 Arnold, herbu Radwan, 1228. *Liſt Konrada Xiażecia Mazowieckiego u Pretor: lib. 2. cap. 24, o fundacyi w Pruſiech* Krzyżakow.

4 Januſz z Kościelca, herbu Ogończyk, 1247. *Paproc: o herb: folio 410. Okolſk: tomo 2. fol. 321. Duryew. in MS.*

5 Marcin, herbu Prawdzic, 1259. *Długoſʒ, Bielſki fol. 182. Okol: tomo 2 fol. 321. Paproc. o herb. y w Gniazdzie* Cnoty.

6 Jan z Płomykowa, herbu Leſczyc, 1304. *Długoſʒ tomo 2. Cromer. Bielski. Miechowita, y inni Hiſtorycy naſi.*

7 Broniſz, herbu Wieniawa, 1306. *Damalew: in Epiſcop: Vladisl. folio 213 z oryginalnych Monimentow tey* Katedry.

8 Woyciech z Kościelca, herbu Ogończyk. *Długoſʒ t. 2. 1332. Erekcya. Miaſta Bidgoſczy 1346. Nakieł: w Miech: fol. 257. Hiſtor.* Coll. *Bidgoſt.*

9 Woyciech Oſtrorog, herbu Nałęcz, 1360. *Liſt* Kazimierza *Krola u Olſʒow: de Primatu y w Załuſkim u Nakielſk: w Miechow: fol. 282.*

10 Jędrzey z Łabiſzyna, herbu Prawdzic, 1383. *Długoſʒ t. 2.* umarł 1384. *Duryewſki z Nadgrobku iego.*

11 Piotraſz Małocha, herbu Grzymała, 1384. *Bielski fol. 263. Liſt Kazimierza Krola Miaſtu Sendomirſkiemu.*

12 Maciey z Łabiſzyna, herbu Prawdzic. *Liſt Jagełła 1413 u* Laskiego *w Statucie fol. 127, y 171, y u Herburta f. 296, y 1421, in MS. Archiv.*

13 Jan z Lichina, herbu Pilawa, 1438. *Liſt Jagełła u Łaſkiego w Statucie*

fol.

fol. 129, y 1433, fol. 52, y 1431. y 1438, Miaſtu Krakowskiemu. *Biel: f. 383.*

14 Marek z Lubienia, herbu Doliwa, umarł 1441. *Nadgrobek u* Paproc: *o herb. fol. 180. Okolſki tom. 1. f. 162.*

15 Jan z Kretkowa, herbu Dołęga 1451. *Liſt* Kazimierza *Krola u Olſſow: de Primatu, y u Laſkiego w Statut: fol. 82, y 83. Przyłuſki lib. 2. cap. 2. Herburt folio 236.*

16 Mikołay z Kościelca, herbu Ogończyk. *Liſt* Kazimierza *Krola 1458. u Laſk: w Stat: f. 68, y 1462 u Januſſow: f. 799, y u Herburta f. 18.*

17 Jan Oporowſki, herbu Sulima, *1475. Liſt Kazimierza* Krola 1485 *Miaſtu* Krakowſk. *Albrychta Krola Miaſtu Lubelsk:* 1493. *Okolſki tom* 3. *f.* 172.

18 Maciey z Służowa, herbu Radwan, umarł 1496. *Liſt Albrychta* Krola *u Lask: w Statucie fol. 110.*

19 Jędrzey z Lubienia, herbu Doliwa, od roku 1496. *Liſt Albrychta* Krola *u Laſk: w Statucie fol. 110.*

20 Mikołay z Kościelca, herbu Ogończyk, 1501. *Elekcya Alexandra* Kr: *u* Karnkowſkiego *de Primatu. Liſt tegoż 1505 Miaſtu Lwowskiemu u Lask: w Statucie 1507, Sendomirſkiemu 1508.*

21 Mikołay Kretkowſki, herbu Dołęga, *1512. Liſt* Zygm: *I. u Olſſow: de Primatu, y u* Załuſkiego *tomo 2. f. 556, y u Przyłuſk: lib. 1. cap. 2.*

22 Mikołay z Kościelca, herbu Ogończyk, umarł 1524. *Metryka* Koronna. *Liſt* Zygmunta *I. in MS.* Petricovienſibus.

23 Jędrzey Oporowſki, herbu Sulima, 1525. *Metryka* Koronna, *y Liſt* Zygm: *I. Miaſtu* Krakowskiemu 1527, *Miaſtu Lubelskiemu.*

24 Mikołay Radzieiowſki, *tak go czytam na liscie Zygmunta I. u Nakielſk: w Miechowii fol. 717, w roku* 1544, *atoli na Liscie tego Zygmunta danym Miaſtu* Krakowskiemu 1543, *y u Herburta fol. 15, zowia go Hodzieſki z Potulic Mikołay, chyba że ich dwoch po ſobie było Mikołaiow, ieden Radzieiowſki, herbu Junoſſa, drugi z Potulic herbu Grzymała.*

25 Raphał Leſczynſki, herbu Wieniawa, uſtąpił 1550, propter incompatibilitatem, z Staroſtwem Radzieiowſkim, ktore wraz z Krzeſłem tym trzymał. *Liſt Auguſta I. 1548, Miaſtu Lwowſkiemu. Paproc: o herb: Okol: t. 3 Gornicki. Bielſki.*

26 Januſz Kościelecki, herbu Ogończyk, 1550. *Liſt Augu I. u Nakiel: w Miechov. fol. 653, y Miaſtu Krakow. Orichov.* 1553, *in Paneg: Nuptiali.*

27 Łukaſz Gorka, herbu Łodzia, poſtąpił na Woiewodztwo Łęczyckie 1557. *Liſt Auguſta I. u Paproc: o herb. fol.* 473.

28 Piotr Dunin, herbu Łabęć, umarł *1562. Hiſtor.* Polon. *Pruth. Poſſelii Paproc. o herb. f. 450. Okolski t.* 2. *Przetoc: Poniatowſki.*

29 Jan z Służewa, herbu Sulima, umarł 1580, *Conſtit: 1563, fol. 65.* Liſt *Auguſta I. 1565 Miaſtu Lwowſkiemu. Lipſki 1569, quæſt:* 3. *Biel:* 1572. *f. 652.*

30 Piotr Potulicki, herbu Grzymała, 1583, poſtąpił na Woiewodztwo Kaliſkie. *Heindenſ: de Nupt:* Zamoſ. *Gvagnin Chronic. Paproc: o herbach fol. 688, & 486. Okolſki tomo 3. fol. 76.*

31 Bartłomiey Zebrzydowſki, herbu Radwan, *1586. Paprocki o herbach fol.* 274. *Okolſki tomo 2. fol. 566.*

32 Jędrzey Leſczynſki, herbu Wieniawa, umarł 1606. *Liſt Zygmunta III. 1597 Miaſtu Lwow. Treter: in Varm: Epiſc. fol. 153. Okolſki tomo 3.*

33 Michał Działynſki, herbu Ogończyk, umarł 1615. *Conſtit: 1613, fol.* 24. *MS. Caliſſienſe 1618. Acta Caſtrenſia Caliſſienſia.*

34 Jan Goſtomſki, herbu Nałęcz, *poſtąpił* na Woiewodztwo Kaliſkie 1620. *Nadgrobek iego w* W*arſſawie. Starowolſki in Monumen. Argentus de reb: Soc: folio 393.*

35 Grzegorz Kretkowſki, herbu Dołęga, umarł 1622. *Zycie* Zophii *z Tylic Tomickiy, Hiſtor. Coll: Bidgoſtienſis: Okolſki t. 1. fol. 422.*

36 Jakub Sczawinſki, herbu Prawdzic, umarł 1637. *Conſtit: 1631, fol. 5, 1633, fol. 7. & 163, f. 2. Analecta Nieſſp: fol. 206. Starowol: Monumenta.*

37 Jędrzey Kretkowſki, herbu Dołęga, umarł 1643. *Okolſki t. 2. f. 326.*

38 Jan Szymon Sczawinſki, herbu Prawdzic, umarł *1652.* Porządek *Ele: kcyi* 1648. K*azanie X. Dunina fol.* 177.

39 Thomaſz Sczawinſki, herbu Prawdzic, *1653. Conſtit: fol. 2. Kazanie X, Dunina. Panegiryk na iego wiezdzie wydany.*

40 Hieronim Wierzbowſki, herbu Jaſtrzębiec, poſtąpił na Woiewodztwo Sieradzkie 1661. *Dedicatio Slaviæ* P*ariſii 1659. Kochow: clim: 2. l. 2.*

41 Zygmunt Działynſki, herbu Ogończyk, poſtąpił na Woiewodztwo Kaliſkie 1678. *Confirm: Jur: Gent: Michała* Krola *1670. Hiſtoria Collegii Jaroslavien: 1672.*

42 Jan Opalinſki, herbu Łodzia, umarł 1684. *Conſtit: 1678, fol. 12, & 1683, fol. 13. Hiſtor: Colleg. Poſnan. Celeuſma Panegir.*

43 Zygmunt Dąbſki, herbu Godziemba, 1704 umarł. *Załuſki 1697, tomo 2. fol. 394. Duryewſki in MS.*

44 Maciey Pſtrokońſki, herbu Poray, *1707* umarł.

45 Jan Jakub Potulicki, herbu Grzymała, umarł 1726.

46 Jędrzey Dąbſki, herbu Godziemba.

Kijowskie Woiewodztwo.

Kijow, kiedyś Stolica Jedynowładcow y Xiążąt Ruſkich; luboć potym, za odmiana ſzczęścia, gdy go ſobie po rożnych rewolucyach Wielkie Xiążęta Litewſkie mocą podbili, im hołdować poczał. Oſtatnie z Xiążąt Litewſkich krwi, Xiążę Kiiowſkie, Simon Olelkowicz umieraiac w roku 1471, wprawdzieć zoſtawił Sukceſſorow tego Xięſtwa, ſyna y corkę nie doroſłe; y Kazimierzowi Krolowi, przez Poſły ſwoie ich zalecał, poſławſzy mu za upominek konia y łuk, ktorych używał w rożnych okazyach przeciwko Tatarom fortunnie ich gromiąc; przecięż Krol Kazimierz za radą Panow Litewſkich, Xięſtwo Kiiowſkie w Powiat przerobił, y zaraz Marcina Gaſtolda, za Staroſtę, czyli raczey Woiewodę Kiiowanom przełożył: ktorego wprawdzieć zrazu przyiać nie chcieli Ziemianie Kiiowſcy, atoli widząc nieprzełamanego w ſwym przedſięwzięciu Kazimierza Krola, uſpokoili ſię. Od tego tedy czaſu Woiewodztwo Kiiowſkie ſwoy poczatek wzięło. *Cromer lib. 12.* K*oiałow: par: 2.* Mieyſce potym w Senacie Polſkim, Woiewodom Kiiowſkim dopiero naznaczone na Seymie Lubelſkim 1569: czego popiera, Liſt Zygmunta Auguſta w tymże roku 6ta

Junii dany: kędy też przyznaie ten Krol, że Kiiowſka Prowincya, ieſzcze za pierwſzych Krolow w Polſzcze, do tego Kroleſtwa była przyłaczona, to męſtwem y ſzabla Polſka zawoiowana, to przez dobrowolne poddanie ſię iey, to przez zpadki, niektorych lennych Xiażat, ktorzy ſię nia byli podzielili, co znać z wielu przywileiow Koronnych in Archivo Regni złożonych, dopiero ia pierwſzy Władyſław Jagełło Krol Polſki do Wielkiego Xięſtwa Litewſkiego przyciagnał, lubo ſię o to Polacy nie raz z Litwa umawiali, y prawa ſwego do niey upominali. Przecięż ieſzcze y potym do Prowincyi Litewſkiey to Woiewodztwo należało, aż w roku 1579 do laſki y Prowincyi Małopolſkiey przyłaczone. Dzieli ſię zaś na trzy Powiaty, Kiiowſki, Zytomirſki y Owrucki. Wprawdzieć wielka część iego y z ſamym miaſtem Kiiowem po dziśdzień od Carow Moſkiewſkich zawoiowana, onymże hołduie, atoli nie wſzytko, dla czego do tych czas, tak Biſkupow Kiiowſkich, iako y Woiewodow, Kaſztelanow y inſzych Urzędnikow Ziemſkich, ſłuſznie ſobie Polſka przywłaſcza. Deputatow dwoch na Trybunał Koronny obierać im pozwolono, z temiż warunkami, ktore y Woiewodztwu Wołyńſkiemu ſa przydane. Oczym K*onſtitucya 1590, fol. 582.* Poſłow zaś na Seym czterech. Konſtytucya *1659*, Rycerſtwu tego Woiewodztwa przyznała, że im Krol choćby żadney poſſeſſyi w ktorymkolwiek czy Koronnym, czy Litewſkim Woiewodztwie nie mieli, może Urzędy y wakanſe tego Woiewodztwa konferować, byle tylko Katolikami byli. Woiewodztwo Kiiowſkie, że ſię pomieścić może z Staroſtwem ſwoim iużem namienił wyżey fol. 100. Za herb noſi Anioła białego w czerwonym polu. *Paproc: o herb: f. 718.* Gvagnin w Kronice Ruſkiey *fol.* 24, powieda że Choragiew iego zielona o dwu rogach, w polu czerwonym, z iedney ſtrony Pogonia Litewſka, z drugiey ſtrony Niedzwiedziem czarnym, w polu białym naznaczona, atoli co ſię tycze Pogoni pomylił ſię Gvagnin. *Bielſki fol.* 9. krom Anioła z iedney ſtrony choragwi, ktory w iedney ręce miecz goły, nadoł końcem zpuſzczony, w drugiey pochwy trzyma: na drugiey ſtronie, przywłaſcza mu Niedzwiedzia w białym polu, u ktorego noga lewa przednia trochę do gory podnieſiona.

Kiiowſcy Woiewodowie

1 Marcin Gaſtold, herbu Abdank, od roku 1471. C*romer lib*: 27, 1474. *Bielſki fol. 452.* K*oiałow: par. 2. Stryikow: fol. 649. Długoſz.*

2 Jerzy Pac, herbu Gozdawa. *Kazanie X. Jakuba Olſzowſk. Decora Lilieti, ale żaden z nich roku nie napiſał kiedy ſiedział na tym Krześle.*

3 Dymitr Xiażę Puciatycz, herbu Syrokomla, umarł 1503. *Stryikow: fol. 689. Koiałow: par. 2.*

4 Jurgi Montowtowicz, herb ſwoy właſny, *1503. Stryikow: fol: 689.* K*oiałowicz par. 2.*

5 Jędrzey Niemirowicz, herbu Klamry, 1511. K*oiałow: par. 2. Stryikow: lib, 3. cap. 6. fol. 724.* C*ureus f,* 228. *Okol: t.* 1. *fol. 398.*

6 Jerzy Radziwił, herbu Traby, poſtapił na Kaſztelania Trocka koło roku 1520. *Olſzowsk:* K*azanie pogrzebowe Anny Sapiez. Starowolski Bellat: Sarmat.*

7 Jan Xiażę Dubrowickie, herb ſwoy właſny, od roku 1542, poſtapił na Trockie Woiewodztwo *1543. Stryikow: lib. 24. cap. 5. fol. 759.*

8 Fryderyk Xiażę Pruńſkie, herb S. Jerzy, umarł 1555. *Sarnicki lib*: 7. *Stryikow: fol. 760, ale mu imię daie Siemion. Acta terreſtria* Kiiovien.

9 Hrehory Chodkiewicz, herbu Kościeſza, poſtapił na Kaſztelanią Trocka koło roku 1557. *Monimenta Colleg: Oſtrog: S. J. 1556.*

10 Konſtantyn Xiażę Oſtrogſkie, herb ſwoy właſny, umarł *1606. Conſtitut:* 1569 *fol.* 170. *Liſt* Z*ygmunta III.* 1597 *Miaſtu Lwowsk. Paproc: o herbach f.* 688. 1583. *Sarnicki in* P*ræfat. Gornicki Dworzanin. Heindenſz: de Bello Moſchov. Bielski. P. Młodzianowſki* Concio.

11 Jędrzey Sapieha, herbu Lis, umarł. *Hiſtor: Sapieh. par: 3. y na inſzych mieyſcach czytałem go, ale żaden roku nie napiſał.*

12 Staniſław Zołkiewſki, herbu Lubicz, wziął pieczęć wielka *1617. Conſt:*1608, *fol. 887.* L*iſt Zygmunta III.* 1611, *de Feudo Pruſſiæ.* Kobierzyc.

13 Thomaſz Zamoyſki, herbu Jelita, wział pieczęć mnieyſza *1629.* C*onſtitut*: *1623*, *fol. 3. &* 4. *Nakielſki in Miech: fol. 919. Petricius. Starowlſk: Monum.*

14 Alexander Xiażę Zaſławſkie, herb ſwoy właſny, umarł 1629. *Meletii Smotryſki Parænesis. Panſelene. Duryewski in MS.*

15 Stefan Chmielecki, herbu Bończa, umarł 1630. C*onſtit: 1631, f. 35 iuż o zmartym. Okolski tomo* 1. *fol.* 64. *Starowolſki in Bellat: Sarmat.*

16 Januſz Tyſzkiewicz, herbu Leliwa, umarł 164*8. Conſtitut*: 1*632, f. 2. Porządek Elekcyi* 16*32, & 1648, fol. 20. Potock: Centur: fol.* 117. *Okolsk. Ruſſia folio* 112. *Pigłowski Elogia.*

17 Adam Kiſiel, herbu Swiętołdycz, umarł 1653. C*enturia Potock: fol. 80, & 309. Hiſtor: Paſtor. fol. 99. Starowol. in Monum: fol. 761.*

18 Staniſław Potocki, herbu Pilawa, poſtapił na Woiewodztwo Krakowſkie 1658. Koc*how: climact:* 2, *fol.* 101. *Hiſtor: Coll. Cracov.* 1656, *f. 830.*

19 Jan Zamoyſki, herbu Jelita, poſtapił na Woiewodztwo Sendomirſkie 1659. *Annuæ Colleg:* C*aliſſienſis.*

20 Jan Wyhowſki, herbu Abdank, zabity 1664. *Conſtitut: 1661, f. 5. & 1662. fol. 8. Kochow: climact: 3. lib. 3. Dedicat. Slaviæ Pariſii 1659.*

21 Stefan Czarnecki, herbu Łodzia, umarł 1665. *Kochow: climact: 3. lib: 3. f. 169. Centur. Potoc. fol. 272. Twardow: Woyna Domowa.*

22 Michał Staniſławſki, herbu Pilawa, umarł 1668. *Conſtit: 1667, f. 6. Kochow: climact: 3. lib. 4. fol. 169.*

23 Jędrzey Potocki, herbu Pilawa, poſtapił na Woiewodztwo Krakowſkie 1682. *Conſtit: 1678, fol. 3. Confirmat: Jurium Gent: Michała y Jana III Krolow Polskich 1676.* Zawadzki *fol. 11, 1669. Hiſt: Coll: Cracov.*

24 Stefan Niemierzyc, herbu Klamry, umarł 1683. *Duryews: fol. 17. w Pamięci Niezeſſtey Koſtkow.*

25 Marcin Kacki, herbu Brochwicz, poſtapił na Woiewodztwo Krakowſkie 1702. *Conſtit: 1690, fol. 5. Załuski t. 3, ol. 53.*

26 Jozef Potocki, herbu Pilawa, *Conſtit: 1703. fol. 12.*

Inowrocławskie Woiewodztwo.

TO Woiewodztwo, ile kiedyś iednoż z Brzeſkim Kuiawſkim, iednymże ſię herbem z nim ſzczyci. O początkach iego mowiłem, gdzie o Brzeſkim Kuiawſkim Woiewodztwie, *fol. 140.* Dzieli ſię na Powiaty Inowrocławſki y Bidgoſki. Do niegoż należy Ziemia Dobrzyńſka, ktora też tak ieſt wielka, że w ſobie trzy Powiaty zamyka, to ieſt Dobrzynſki, Lipieńſki y Rypińſki. Herb iey Głowa człowieka ſędziwego w czerwonym polu, u ktorey pod ſamę brodę, ſpodem iedna Korona, á druga na głowie iey, z ktorey dwa bawole rogi w gore wychodzą. Ma taż Ziemia trzech Kaſztelanow mnieyſzych, Dobrzyńſkiego, Rypieńſkiego, y Słońſkiego. Grod w Bobrownikach nad Wiſłą, w Lipnie Seymikować zwykła, kędy iednego Deputata na Trybunał Koronny, dwoch Poſłow na Seym obiera. Do Woiewodztwa należy, krom Inowrocław: Kaſztelana, Kaſztelan Bidgoſki, ktorę w Radzeiowie Seymikuie, dwoch Poſłow także na Seym wyſyła

Inowrocławſcy Woiewodowie.

1 Maciey z Radolina, herbu Leſzczyc, 1400. *Liſt Władyſława Jagełła Krola Miaſtu Lubelskiemu 1403, Miaſtu Krakowſkiemu.*

2 Januſz z Kościelca, herbu Ogończyk, 1413. *Liſt Jagełła u Lask: w Stat: 1413 f. 127, y in MS. Archiv. 1421. Długoſs t. 2. Bielſki fol. 323.*

3 Maciey z Łabiſzyna, herbu Prawdzic, 1422. *Liſt Jagełła Krola Miaſtu Krakowskiemu, y Miaſtu Sendomirskiemu.*

4 Jarand z Grabie (*Miech: lib. 4.*) z Brudzewa, herbu Pomian. *Liſt Jagełła 1432, Miaſtu Lubelskiemu 1436, u Laskiego w Stat: folio 140, Miaſtu Krakowskiemu 1438.*

5 Maciey Danaborſki, herbu Topor. *Cromer lib. 27. Długoſs: gdzie o tego ſynu piſſa, ale iemu żaden roku nie przypiſat.*

6 Mikołay Scibor Szarley, herbu Junoſza, umarł 1457. *Długoſs t. 2. Cromer lib. 24. Paproc: o herb: fol. 248. Okolſki tomo 1. folio 360.*

7 Mikołay z Kościelca, herbu Ogończyk 1457. *Liſt Kazimierza Krola u Lask: w Statu. fol. 65. Długoſs 1461. Cromer l. 24. Bielſki fol. 422.*

8 Jan z Kościelca, herbu Ogończyk, 1466. *Bielſki fol. 452. Liſt Kazimierza III. Miaſtu Lubelsk. 1468. Damalew: in Epiſcop: Vladisl: f. 335. Cromer lib. 28, 1470.*

9 Jędrzey z Kretkowa, herbu Dołęga, 1478. *Liſt Kazimierza Kr. Miaſtu Krakow: y Miaſtu Sendomirskiemu.*

10 Mikołay z Kościelca, herbu Ogończyk, 1480. *Długoſs tomo 2. MS. Konopatſc: Joan: Columna. Kazanie Strzała.*

11 Jan z Oporowa, herbu Sulima, 1483. *Damalew: in Epiſc: Vladisl: f. 346. Liſt Kazimierza Krola Miaſtu Lwowskiemu.*

12 Mikołay Działyńſki, herbu Ogończyk, 1485. *Liſt Kazimierza III Miaſtu Krakowsk: Metryka Koronna.*

13 Maciey z Służowa, herbu Radwan, poſtąpił na Woiewodztwo Brzeſk: Kuiawſkie 1493. *Liſt Albrychta Krola Miaſtu Lubelskiemu.*

14 Jan Kościelecki, herbu Ogończyk, 1497. *Liſt Albrychta Krola Miaſtu Lwowskiemu. Metryka Koronna.*

15 Mikołay z Kretkowa, herbu Dołęga, poſtąpił na Woiewodztwo Brzeſk: Kuiawſkie. *Liſt Alexandra Krola 1504 Miaſtu Krakowsk: y 1505 Miaſtu Lwowskiemu.*

16 Mikołay z Kościelca, herbu Ogończyk, poſtąpił na Woiewodztwo Brzeſk: Kuiawſkie. *Metryka Koronna. MS. Konopatſc. Okolski t. 2. f. 325.*

17 Jędrzey z Oporowa, herbu Sulima, poſtąpił na Woiewodztwo Brzeſk: Kuiawſkie 1524. *Metryka Koronna. Liſt Zygmunta I. in MS. Petricov.*

18 Jan Oporowſki, herbu Sulima, 1527. *Liſt Zygmunta I. Miaſtu Lubelskiemu, y Krakow: Metryka Koronna.*

19 Staniſław Tomicki, herbu Łodzia, poſtąpił na Woiewodztwo Kaliſkie 1535. *Liſt Zygmunta I. in MS. Petricovienſibus.*

20 Januſz Latalſki, herbu Prawdzic, poſtąpił na Woiewodztwo Poznańſkie 1539. *Liſt Zygmunta I. 1538, Miaſtu Lubelskiemu.*

21 Jan Kościelcki, herbu Ogończyk, poſtapił na Woiewodztwo Brzeſk: Kuiawſkie 1550. *Liſt Zygm: I. 1540, u Nakiel: w Miech: f. 629, y 1550, fol. 653, y u* Paprock: *o herbach 1546, f. 86, y u Olſſowskiego de Primatu* 1548 *w Załuskim.*

22 Jan Słuzowſki, herbu Radwan, poſtapił na Brzeſk: Kuiawſkie Woiewodztwo 1562. *Rey* Zwierzyniec *fol. 52. Metryka* Koronna.

23 Jan z Krotoſzyna Krotowſki, herbu Leſczyc, umarł. *Conſtit:* 1569. *Liſt Auguſta I.* 1563 *Miaſtu Lwow. y u* Lipsk: *quæſt:3. Biel:* 1572, *fol.* 652.

24 Piotr Smerzynſki, herbu Grzymała, umarł 1582. *Paprocki o herb: fol.* 488. *Okolski tomo* 1. *fol.* 268. Kazanie Pamiatka.

25 Jan Spławſki, herbu Leliwa. *Conſtit.* 1587, *fol.* 437, & 1588, *fol.* 256. *Transakcya Bedzinska* 1589. *Starowol. in Monum. fol.* 810.

26 Michał Działyńſki, herbu Ogończyk, poſtapił na Brzeſk: Kuiawſkie Woiewodztwo. *Duryew: Niezeſſta Pamieć fol. 58. MS.* Konopatſc.

27 Jan Goſtomſki, herbu Nałęcz, poſtapił na Woiewodztwo Brzeſk: Kuiawſkie 1615. *Hiſtor.Kobierzyc: f. 487. Argentus de reb: Societ: f.* 142. *Okolſki tomo 2. fol: 256.*

28 Kryſztof Ryſinſki, herbu Leſczyc, 1619. *Hiſtor: Poſſelii Polon: Pruthenica. Duryew. in MS.*

29 Staniſław Przyiemſki, herbu Rawicz, 1629, *Conſtit: fol.* 16, wziął laſkę Koronna mała 1630.

30 Hieronim Radomicki, herbu Kotwicz, umarł 1651. *Conſtit. 1633, f. 7. & 1638, fol. 2. &* 1641, *fol.* 18. K*azanie na iego pogrzebie.*

31 Jan Łowicki, herbu Nałęcz, 1653. *Acta Caſtrenſia Bidgoſtienſia.*

32 Jakub Rozrażewſki, herbu Doliwa, 1659. *Załuski Mowy rożne f. 49. Hiſtoria Paſtorii f. 97. Dedicatio Slaviæ* Pariſii.

33 Jan Opalinſki, herbu Łodzia, poſtapił na Woiewodztwo Kaliſkie 1667. *Echo* C*ivitat: Poſnanienſis. Panegir: Oneraria.*

34 Kryſztof Zegocki, herbu Jaſtrzębiec, zoſtał Biſkupem Chełmſkim 1669. C*onſtit: 1667, fol.* 21. *Olſſowski Cenſura. Załuski tomo* 1. *f. 95. Hiſtoria* C*olleg. Raven.*

35 Paweł Sczawinſki, herbu Prawdzic, umarł 1679. C*onſtit.* 1678, *f.*11. K*azanie pogrzebowe Elerta.*

36 Jakub Albracht Sczawinſki, herbu Prawdzic, 1683. *Zawadzki folio 346. Analecta Nieſſporkowicz fol: 54.*

37 Franciſzek Gałecki, herbu Junoſza, od roku 1697, poſtapił na Kaliſkie Woiewodztwo 1703. *Załuſki t.2.fol. 885, & f. 444, & t.3. f.192.*

38 Maciey Radomicki, herbu Kotwicz, poſtapił na Woiewodztwo Poznańſkie 1726. C*onſtit:* 1703. *fol.* 13. *Heroica Pöëſis* P. *Słowicki.*

39 Jan Radomicki, herbu Kotwicz, umarł 1728.

40

Ruskie

Ruskie Woiewodztwo.

KRomer lib: 12 piſze, czego mu y inni poświadczaia, iż Kazimierz Wielki, Rus przez ſię podbita, na Powiaty podzielił w roku 1342, w ktorych Woiewodow, Kaſztelanow, Staroſtow, Sędziow, y innych Urzednikow, obyczaiem Polſkim przełożył, y iednymże prawem z Polakami, Ruśi ſczycić ſię pozwolił: iakož y ia wkrotce potym na liście Władyſława Krola Węgierſkiego y Polſkiego, danym Miaſtu Lwowſkiemu w roku 1372, czytałem inter præſentes, Piotra Sumprech, Woiewodę Przemyſſkiego. Tego iednak ani Kromer, ani żaden z Hiſtorykow naſzych nie wyraził, ktorym Powiatom, y iakie Dygnitarſtwa nadane wten czas, to ieſt czy Ziemia Lwowſka, albo Halicka miały ſwoich własnych pod tymże imieniem Woiewodow Lwowſkich, Halickich, tak iako Przemyſſka. Mnie ſię zda, że ich nie było, ile że mi ſię żadnego z nich na nayſtarſzych przywileiach nie doſtało widzieć: Ziemi to znać Przemyſſkiey ſamey, ten honor był przywłaſzczony, ile że ta dawniey z Korona Polſka ſkliiona była. Zeby zaś poſpolity wſzytkim Ziemiom Ruſkim, był ten tytuł; Przemyſſkich Woiewodow Imię, na Ruſkich zamieniono: co rozumiem że ſię ſtało w roku 1434; wten czas, kiedy iako *Kromer mowi lib.* 21. Władyſław Krol nowo Koronowany, Ruś we wſzytkich wolnościach z Rycerſtwem Polſkim porownał: bo wkrotce potym, to ieſt we dwie lecie, gdy Pokoy Brzeſki podpiſywali Polacy, iako ma *Laſkiego Statut fol.* 140, y Ruſcy Senatorowie, iuż ſię między niemi znayduia, z temi, ktore y po dziśdzień widziemy nazwiſkami, to ieſt, Jan Mężyk z Dabrowy Woiewoda Ruſki, Hryczko Kierdeiowicz Kaſztelan Lwowſki, Michał Buczacki, herbu Abdank, Kaſztelan Halicki, Piotr z Smolice, Kaſztelan Sanocki, Mikołay z Wiſnicza, herbu Srzeniawa, Kaſztelan Przemyſſki. Y owſzem, że Woiewodom Ruſkim zaraz w tymże roku, to mieyſce w Senacie naznaczone było, dochodzę z tegoż Statutu Laſkiego *fol.* 129, bo Piotr Odrowaz Woiewoda Ruſki w roku 1438, zaraz ſię podpiſał po Inowrocławſkim Woiewodzie. Dzieli ſię to *Wo*iewodztwo na ſześć Ziem; Lwowſka, Przemyſſka, Sanocka, Halicka, Chełmſka, y Zydaczowſka. Herb tego Woiewodztwa, Lew złoty w Koronie złotey, w polu błekitnym, *Bielſki fol. 7. Paprocki o herbach* przydaie na bronie złotey, czyli iako inni chca, wſpinaiacy ſię przedniemi łapami Lew na ſkałę. *Ziemia Przemyſſka* liczy dwa Powiaty, Przemyſſki, y Przeworſki, Herb iey Orzeł o dwu głowach, ktore iedna Korona otacza w polu błękitnym. *Sanocka* tymże ſię herbem ſczyci: powinny zaś wſzytkie te Ziemie trzy y z Zydaczowſka ſpołem w Wiśni Seymikować, według Konſtytucyi 1637; kędy na Trybunał Koronny trzech Deputatow obieraia, to ieſt z Lwowſkiey Ziemi iednego, z Przemyſſkiey drugiego, z Sanockiey trzeciego. Poſłow na Seym ſześciu to ieſt z Lwowſkiey dwoch, z Przemyſſkiey dwoch, z Sanockiey dwoch. *Halicka Ziemia* dzieli ſię na Powiaty, Halicki y Trembowelſki, herb iey Kawka czarna w Koronie złotey, z rozciagnionemi ſkrzydłami w polu białym: Konſtytucya 1564, fol. 46, y 1581, fol. 376, pozwoliła iey oſobne w Haliczu Seymiki, tak iednak, żeby poprzedzały przed Seymika-

mi

mi w Wiśni. Posłow na Seym ſześciu obiera, Deputata na Trybunał Koronny iednego. *Ziemia Chełmſka* dwa także ma Powiaty, Chełmſki, y Kraſnoſtawſki. Herb iey Niedzwiedź biały, między trzema drzewami w polu zielonym: w Chełmie Seymikować zwykła, y ztamtad dwoch Posłow na Seym, iednego Deputata na Trybunał wyſyła. Ziemia Zydaczowſka lubo z Lwowſką ſpołem chodzi, przecięż Konſtytucya Seymu Koronacyi Krola Jana III. 1676, herb iey nadała trzech Lewkow na choragwi niebieſkiey, kędy też y Officyaliſtom teyże Ziemi po Halickich y Chełmſkich mieyſce zaſadzono. *Conſtit: fol.* 43. Obſzerne to Woiewodztwo, y wiele miaſt przednich w ſobie zamyka, iako to Lwow, Przemyſl, Sanok; Krosno, Halicz, Trembowlą, Chełm, Kraſnyſtaw.

Herb Woiewodztwa Ruſkiego,

Herb Ziemi Przemyſlſkiey.

Herb Ziemi Halickiey.

Herb Ziemi Chełmſkiey.

Herb Ziemi Zydaczowſkiey.

Ruſcy Woiewodowie.

1 Jan Mężyk z Dąbrowy, herbu Wadwicz, drudzy go do inſzego herbu naciągaią, umarł 1437, *Podpiſał pokoy Brzeſki u Lask: w Statucie 1436, fol. 140, toż znaydzieß y w innych Statutach Herbur. Przyluſk. Januſsow. Bielsk: fol. 340. Paprocki o herb: Okolski.*

2 Piotr z Sprowy, herbu Odrowąz, zginął w Wołoſzech 1450. *Miech. lib. 4. Długoß tomo 2. Liſt Władyſława III, 1438, u Laſkiego w Statut: fol. 129. Tegoż* Krola 1441 *Miaſtu Lwowskiemu. Frydrychow: in S. Hyacintho. Cromer lib. 27. Paproc: o herb. Okolſki tomo 2.*

3 Jan Oleśnicki, herbu Dębno. *Okolſki tom. 1. f. 144, ale roku nie napiſał, y owßem drugiego Zbigniewa Oleśnickiego Ruſkim chce mieć Woiewoda, ale nie widze czaſu dla niego.*

4 Jędrzey z Sprowy, herbu Odrowąz, umarł 1465. *Liſt* K*azimierza Krola Miaſtu Lubelskiemu* 1456. Ł*aſkie: Stat: fol. 65. Vadingus lib. 6. num:* 35, 1462. *Herburt fol. 18. Fundacya* Kl*aßtoru Mogilskiego* 1462, *u Okolskiego tomo 2. fol. 303, y u Paproc: o herbach.*

5 Staniſław z Chodcza, herbu Poray, umarł 1468. *Liſt* K*azimierza III. Miaſtu Lubelsk: y* Kr*akowsk: & in MS.* P*etricovienſibus.*

6 Spytek Jarosławſki, herbu Leliwa, poſtąpił na Woiewodztwo Sendomierſkie 1479. *Liſt Kazimierza III. Miaſtu Krakowsk: 1475, y 1478.*

7 Jan z Sprowy, herbu Odrowąz, 1480. *Paproc: o herb: fol. 396. Okolski ſub* Ł*odzia tomo 2. fol. 160, ex Actis terreſtribus.*

8 Jan z Pilcy, herbu Leliwa, umarł 1496. *Liſt* K*azimierza III. Miaſtu* Kr*akowskiemu* 1485. *Albrychta* Kr*ola* 1493, & 1496, *Miaſtu Lubelsk: y u Laſk: w Stat: fol.* 110.

Oo2

9 Mikołay Tęczynſki, herbu Topor, zginał w Bukowinie 1497. *Liſt Albrychta Krola Miaſtu Lwowsk. 1497. Cromer l. 3. Miech: l. 4. Wapowski.*

10 Jan Fredro, herbu Bończa, umarł 1497. *Paproc: o herb. fol. 478. Okol. tomo 1. fol. 65. Glinka Jednorożec.*

11 Jan z Tarnowa, herbu Leliwa, poſtapił na Woiewodztwo Sendomirſkie 1508. *Liſt Alexandra Krola 1504, u Paproc: o herb: fol. 55, y 1501 u Karnkowskiego de Primatu.*

12 Staniſław Kmita, herbu Srzeniawa. *Liſt Zygmunta I. 1508 o Xieſtwie Zatorskim, y 1509 dany Uſtrzyckim, y Miaſtu Lwowſkiemu. umart 1509.*

3 Jan z Sprowy, herbu Odrowaz, umarł 1515. *Liſt Zygm: I. u Olſzowsk: de Primatu, 1512. Wapow: Fragment: Starowolſki in Monumen. f. 554.*

14 Alexander Tęczynſki, herbu Topor, umarł koło roku 1518. *Liſt Zygm: I. in MS. Petricovien. Duryewſki in MS, Okolſki tomo 2. f. 68.*

15 Otto z Chodcza, herbu Poray, poſtapił na Woiewodztwo Sendomirſkie 1526. *Liſt Zygm: I. u Olſzow: de Prim: 1519, y 1518, Miaſtu Krakow.*

16 Jan z Tarnowa, herbu Leliwa, poſtapił na Kaſztelania Krakowſka 1536. *Vapov: à 1527. Liſt Zygmunta I. 1526 in MS. Petricovienſibus. y 1531, u Paprock: o herb: fol. 506.*

17 Jan Tęczynſki, herbu Topor poſtapił na Woiewodztwo Sendomirſkie 1537. *Metryka Koronna. Liſt Zygmunta I. in MS. Petricov.*

18 Staniſław z Sprowy, herbu Odrowaz, umarł 1546. *Liſt Zygmunta I. 1537. Miaſtu Lwowſkiemu. Rey Zwierzyniec. Duryew: fol. 45. Frydrych: in S. Hyacintho.*

19 Piotr Firley, herbu Lewart, umarł 1553. *Liſt Zygmunta I. 1546, u Paproc. o herb. f. 86. Liſt Auguſta I. 1548, Miaſtu Lwowſkiemu. Nadgrobek u Paprockiego.*

20 Mikołay Sieniawſki, herbu Leliwa, umarł 1569. *Liſt Auguſta I. u Paproc: o herb: 1557. fol. 473. Conſtit: 1563, fol. 65. O Unii Xieſtw: Oswiecimsk: y Zatorſkiego.*

21 Jerzy Jazłowiecki, herbu Abdank, umarł 1575. *Conſtit: 1576, f. 245. & 1573, fol. 222. Gvagnin Hiſtor. Bielſki. Paproc: o herbach. Okol: t. 1.*

22 Hieronim Sieniawſki, herbu Leliwa, umarł 1579. *Conſtit: 1576, 245. Liſt Stefana Krola Infeudat: Pruſſ: 1578. Starowol: Monumen.*

23 Mikołay Lanckorońſki, herbu Zadora, umarł 1586. *Nadgrobek iego w Katedrze Kamienieckiey, Monimen: Lanckorońſkich.*

24 Staniſław Zołkiewſki, herbu Lubicz, umarł 1588. *Conſtit: 1587, fol. 439. Sarnicki in Præfat. Solicov: fol. 172. Nadgrobek w Lwow: Katedr:*

25 Mikołay Herburt, herbu Paweza, umarł 1603. *Ordinat: Zamoſc. 1589. Conſtit: 1601, f. 742. Liſt Zygmunta III. 1589, u Okolsk: t. 3. f. 363.*

26 Staniſław Golſki, herbu Rolicz, umarł 1612. *Liſt Zygmunta III. de feudo Pruſſ: 1605, y 1611. Łubienſ: fol. 131. Okolski tomo 2. fol. 631.*

27 Jan Daniłowicz, herbu Sas, umarł 1624. *Zycie B. Jana z Dukli 1616. Conſtit: 1623, fol. 3. Kobierzycki fol. 487. Starowol: in Monumen.*

28 Staniſław Lubomirſki, herbu Srzeniawa, poſtapił na Woiewodztwo Krakowſkie 1638. *Conſtit: 1629, fol. 15, & 1631, fol. 25, & 1633, fol. 7. 1637, fol. penult.*

29 Konſtantyn Xiazę Wiśniowieckie, herb ſwoy właſny, umarł. *Centuria Potock f. 103. Cuda Podkamien: And: Gold: in Bractwo 1638. Okol.*

30 Jakub Sobieſki herbu Janina, poſtapił na Kaſztelania Krakowſka 1646. *Conſtit: 1643, f. 9. Załuski t. 1. f. 1503. Okol. in Ruſſ: f. 86, & t. 3. f. 199.*

31 Jeremi Xiażę Wiśniowieckie, herb ſwoy właſny, umarł 1651. *Porzadek Elekcyi 1648, f. 20. Centur: Potock: f. 85. Paſtor: in Floro. Janczyn: in MS.*

32 Staniſław Lanckorońſki, herbu Zadora, umarł 1657. *Conſtitut: 1653, fol. 2. Centuria Potoc: fol. 257.* Kochow: *climact: 2. lib. 3.*

33 Stefan Czarnecki, herbu Łodzia, poſtapił na Woiewodztwo Kiiowſkie 1664. *Manifeſt Lubomir: f. 83, 1658. Conſtit: 1661. f. 2. y 1662, f. 5.*

34 Staniſław Jabłonowſki, herbu Prus, poſtąpił na Kaſztelania Krakowſka 1693. *Kochow: 1664, climact: 3. f. 137. Załuski tom. 1. fol. 805.*

35 Marek Matczynſki, herbu Jaſtrzębiec, umarł 1697. *Załuſki tom. 2. fol. 728, & tomo 1. fol. 1261. Signatores fol. 123.*

36 Jan Jabłonowſki, herbu Prus. *Conſtitut: 1703, folio 9.*

VVołynskie Woiewodztwo.

JEſzcze Władyſław III. Krol Polſki, w roku 1434 Wołynſka Szlachtę, z Koronnym Rycerſtwem, omni jure porownał, co potym y Stefan Batory Krol, na Koronacyi ſwoiey w roku 1576 approbował. Z tego poznać, iako y z diploma Zygmunta Auguſta Krola w roku 1569, Maji 26 na Seymie Lubelſkim danym, że Wołyńſka Prowincya dawnieyſzych ieſzcze czaſow przed Jagełłem Krolem, zupełnym prawem do Korony należała, czego toż diploma popiera, tak liſtami rożnych Krolow Polſkich, iako y inſzemi monimentami, oſobliwie iednak przywileiem Zygmunta Wielkiego Xiążęcia Litewſkiego. Dopiero Kazimierz Jagellonowicz Krol Polſki, lubo ſię o to ſtany Koronne zaſtawiały, Wołyń od Kroleſtwa Polſkiego oderwawſzy, do Xięſtwa go Litewſkiego inkorporował, przyſięga wierności Wołyńſkie Rycerſtwo obowiązawſzy. Zawſze iednak z Litwa, nowe á nowe zatargi o Zięmię Wołyńſka, Polſcze zachodziły, gdy y ci ia ſobie przywłaſzczali, y tamci pretenſye ſobie do niey rościli, dla tego dopiero przy Unii Wielkiego Xięſtwa Litewſkiego 1569, Wołyń zupełnie do korony Polſkiey przyłaczony, zwyczaiem poſpolitym, Woiewodow y Kaſztelanow, y inſzych Urzędnikow Ziemſkich liczyć poczał. Przedtym zaś tylko Marſzałkowie dożywotni bywali w tey Ziemi trybem Litewſkim, iakom czytał na wielu mieyſcach Konſtantego Xiażęcia Oſtrogſkiego Woiewodę Trockiego, á oraz y Marſzałka Wołyńſkiego. Podſkarbich także Ziemſkich u nich Urząd kwitnął, iako w Metryce Wołyńſkiey 1525, czytałem Bohuſza. Potwierdził im w tymże Diploma, tenże Krol Auguſt, wſzytkie przywileie, czy to od Krolow Polſkich, czy od Xiążąt Litewſkich nadane, Transakcye wſzyſtkie, tak Ziemſkie, iako y grodowe, żeby ięzykiem Ruſkim piſano, pozwolił, y wiele inſzych przywileiow nadał, ktore wolno w tymże Diploma przeczytać. Dzieli ſię to Woiewodztwo na trzy Powiaty, Łucki, Włodzimirſki, Krzemieniecki: więc kiedy Seymiki Goſpodarſkie, albo Przedſeymowe naſtępuią, w Łucku ſię odprawować powinny, kędy też ſze-

ściu Posłow na Seym obieraia. Deputackie Seymiki, każdy Powiat u siebie składa, y lubo Konstytucya Seymowa 1589, sześciu Deputatow z całego Woiewodztwa, dwoch z każdego Powiatu obierać im pozwoliła, atoli świeża 1726 korrektura Trybunału, ten komput do trzech ściesniła. Herb tego Woiewodztwa, zdawna był sam Krzyż biały w czerwonym polu, iako ma *Bielski fol. 9. Paprocki o herbach fol. 717.* Konstytucya iednak 1589, fol. 540, do Krzyża, Orła mu Polskiego przydała.

VVołynscy Woiewodowie.

1 Alexander Xiażę Czartoryiskie, herbu Pogonia, umarł 1570. *List Augusta I. o Unii Litwy, Constit: 1569, fol. 170. Gvagnin Rusk: fol. 11.*

2 Bohusz Xiażę Koreckie, herbu Pogonia, 1571, umarł. *Okolski tomo 1. fol. 548, & in Russia Florida fol. 98. Genealogia Czartoryiskich.*

3 Jędrzey Xiaże Wiśniowieckie, herb swoy własny, umarł 1585. *Heindensł: de Nupt: 1583. List Stefana de feudo 1578. Sachinus p. 5. l. 9. n. 83.*

4 Janusz X. Ostrogskie, herb swoy własny, postapił na *Kasztelania Krakowska* 1593. *Kommissya Bedzinska 1589. Łubiensk: Histor: fol. 2. Sarnicki in Præfat. 1587. Possevinus 1585. Nadgrobek iego w Tarnowie. Gvagnin Chronic: Russ: Historia Collegii Jaroslavien.*

5 Alexander X. Ostrogskie herb swoy własny, umarł 1603. *Duryewski fol. 79. Starowolski in Monum: fol. 637. Cichoc: Alloq: Osecen: cap. 27. Histor. Sapieh: p. 2. fol. 16.*

6 Janusz X. Zasławskie, herb swoy własny, umarł 1629. *Constit: 1623, fol. 3. List Zygmunta III. 1609 Władysławskim u Possel: Histor: f. 432. Dedicat: Aristot: Politic: 1604. Histor. Coll:* Luceoriensis. *Acta Castrensia Vlodimiriensia. Ordinatio Ostrogiensis.*

7 Adam Alexander Xiążę Sanguszko, herbu Pogonia. *Porzadek Elekcyi 1632, & 1648, fol. 20. Constit: 1638, fol. 19.* Cuda *Chełmskie fol. 167. Okolski tom 3. f. 82. Genealog: Czartorysk. Hist: Coll: Luceor. umarł 1656.*

8 Mikołay Xiażę Czartoryiskie, herbu Pogonia, umarł 1662. *Dedicatio Slaviæ Parisii 1659. Historia Coll: Luceorien. Genealog: Czartoryisk.*

9 Michał Xiażę Czartoryiskie, herbu Pogonia, postapił na Woiewodztwo Sendomirskie 1680. *Confirmat: Jurium Gent: Jana III. 1676.*

10 Mikołay Sieniawski, herbu Leliwa, umarł 1684. *Constit: 1683, fol. 5. Załuski t. 1. f. 850. Duryew: Pamięc Niezeszła fol. 86.*

11 Jerzy Mniszech, herbu Kończyc, umarł 1693. *Constit: 1690. fol. 18. Załuski tomo 1. fol. 1301. Histor. Colleg. Luceoriensis.*

12 Jan Jabłonowski, herbu Prus, postapił na Woiewodztwo Ruskie 1697. *Confirmat: Jurium Gent: Auguś. II. f. 10. Załuski tom. 1. f. 1302.*

13 Jan Stadnicki, herbu Srzeniawa, umarł 1713. *Constitut: 1703, fol. 6. Załuski 1697, tomo 2. fol. 444. Histor: Collegii Crosnensis.*

14 Athanazy Miaczynski, herbu Suchekomnaty, umarł 1723.

15 Stanisław Ledochowski, herbu Szaława, umarł 1725.

16 Michał Potocki, herbu Pilawa.

Podolskie Woiewodztwo.

PODolska Ziemia kiedyś Udzielne Xiążęta Ruskie rządziły, iako to Wolodor w roku 1126, po nim syn iego Włodzimierz, y tam daley: o czym *Stryikowski fol. 210*, aż też, gdy co raz to bardziey, Xiażat Ruskich siły słabieć poczęły, od Tatarow zhołdowana; czego, iako mowi *Sarnicki lib.* 6, dowodem są y po dziśdzień Tatarskie imiona, niektorym mieyscom nadane, iako to Balakley, Czapczakley, Kuczmień, Kaczybey, z ktorey niewoli od Olgierda Xiążęcia Litewskiego, w roku 1331 oswobodzona; to *Stryikowsk: fol. 417. Koiałow: par: 1. lib. 8.* dopiero po śmierci Witolda, do Polskiey przyłaczona Korony 1430. *Stryikow: f. 568.* Atoli upominaiacym się Podola, Litewskim Panom w roku 1448, y 1451, Koronni, dawne swoie do Podola prawo remonstrowali, ktorego, to spadkiem krwi po Xiążętach Ruskich, to poczęści woyna nabyli; kiedy Kazimierz Wielki, Tatarow z Podola zpędziwszy, niektore Zamki ufortyfikował, iako to Kamieniec, Chocim, Międzyboze, Bracław, y inne. Czego y *Cromer lib. 15.* z rożnych Monimentow Koronnych dowodzi. W roku potym 1434 Władysław III. Krol Polski na Seymie Koronacyi swoiey, Szlachtę Polska, z innemi Polskiemi we wszystkich Przywileiach y swobodach porownał, od ktorego też czasu, Podolskie Woiewodztwo, razem z Ruskim w Senacie Polskim zasiadło. Herb iego Słońce złote, w białym polu. *Bielski. Paprocki o herbach.* Dzieli się na dwa Powiaty, Kamieniecki y Latyczowski; sześciu Posłow na Seymy walne, dwoch Deputatow na Trybunał Koronny obieraia. Grod w Kamieńcu y Latyczowie *Constit:* 1581 *f.* 376, pod iednym Starosta Kamienieckim, zkad go też Generałem Podolskim zowia. *Okolski in Russ: Florida fol.* 104, Hrynka, czyli Hryczka Woiewoda Podolskim pisze w roku 1307. Inni Piotra Gastolda

da w roku 1337, ale ſię myla; bo y Podole ieſzcze na ten czas do Polski nie było przywiązane, y Gaſtold według *Koiałowicza y Stryikowskiego*, tylko był Staroſtą Kamienieckim, y Woiewoda Wileńskim, nie Podolskim. Staniſława z Brzezia Woiewody Podolskiego, inni śmierć kładą w roku 1420, ale y ten zdami ſię tylko Staroſtą umarł. *Stryikowſki fol. 428.* K*oiałow: par.* 1. *l.* 8. Nieſtaka Woiewodą Podolſkim zowią w roku 1339, ale y ten chyba Staroſtą był. Ja tu kładę Woiewodow Podolſkich od roku 1434, od ktorego y Ruſkich.

Podolſcy Woiewodowie.

1 Piötr z Sprowy, herbu Odrowąż, poſtąpił na Woiewodztwo Ruſkie 1437. *Pokoy Brzeſki u Laskiego w Statu.* 1436, *fol.* 140, *y u Herburta w Statucie fol.* 218.

2 Michał Buczacki, herbu Abdank, zginął 1438. *Cromer lib.* 21, *luboć go drudzy tylko Staroſtą Kamienieckim zowią.*

3 Hryczko z Pomorzan, herbu Kierdey, umarł 1461. Liſt *Kazimierza Krola u Olßowſk: de Primatu* 1451. *Tegoż* 1460, *Miaſtu Lwowskiemu. y Władyſława* Krola 1441.

4 Jan Muzył Buczacki, herbu Abdank, 1469, umarł. *Cromer libro* 27. *Długoß t.* 2. *Stryikow: f.* 648. *Koiałow: par.* 2. *Okolsk: tomo* 2. *fol.* 91.

5 Wacław Jazłowiecki, herbu Abdank, uſtąpił 1477. *Vadingus in Annal: Minorum tomo* 7. *num:* 36. *Duryewſki in MS.*

6 Jan z Sprowy, herbu Odrowąz, poſtąpił na Woiewodztwo Ruſkie 1479. Liſt *Kazimierza* Krola 1478 *Miaſtu* Krakowskiemu *Długoß t.* 2. Paproc: *o herbach fol.* 396.

7 Jakub Buczacki, herbu Abdank, 1485. *Miechov.* Liſt *Albrychta* Krola. 1493 *Miaſtu* Krakowsk: *Przyłuſk*: *tract: de Provin: Polon: cap.* 10. *f.* 808

8 Jędrzey Fredro, herbu Bończa, 1496 umarł. *Paproc: o herb: f.* 396. *Okolski t.* 1. *fol.* 65. *Glinka Jednorożec.*

9 Paweł Koło z Daleiowa, herbu Junoſza. *Statut Laskiego fol.* 112. *Liſt Alexandra Krola* 1506 *Miaſtu Lwowskiemu, y* 1504 *Ruſi dany.* umarl 1507.

10 Otto z Chodcza, herbu Poray, poſtapil na Woiewodztwo Ruſkie 1515. *Liſt Zygmunta I. u Olßowskiego de Primatu. Wapowsk: Fragment: Stryikowski fol.* 734.

11 Marcin Kamieniecki, herbu Pilawa, umarł 1530. *Liſt Zygmunta I.* Krupkom 1515, *y Miaſtu Krakow:* 1518. *Vapov: Fragm. Paprocki fol.* 638. Cuda Podkamienskie.

12 Staniſław z Sprowy, herbu Odrowaz. *Liſt Zygmunta I.* 1537 *Miaſtu Lwowskiemu.* 1538 *Miaſtu Lubelskiemu,* 1536 *Miaſtu* Krakowskiemu.

13 Jan Tworowſki, herbu Pilawa, umarł 1547. *Liſt Zygmunta I.* 1543, *Miaſtu Krakowſkiemu. Starowol. in Monum: fol.* 491. *Paproc: & Okolski.*

14 Jan Mielecki, herbu Gryff, umarl 1561. L*iſt Auguſta I.* 1548 *Miaſtu Lwowskiemu, y* 1553, *y u Nakielsk:* 1550, *fol.* 653. *Nadgrobek u* Paproc: *f.* 74.

15 Jan Starzechowſki, herbu Nieczuia, umarł 1567. *Rey* Z*wierzyniec* 1562, *fol.* 53. C*onſtit:* 1563, *fol.* 65. *Scrobißov: in* Leopolien. *Paprocki.*

16 Jerzy Jazłowiecki, herbu Abdank, poſtąpił na Woiewodztwo Ruſkie 1569. *Metryka* Koronna. *Liſt Auguſta I. in MS,* Petricovienſibus.

17 Mikołay Mielecki, herbu Gryff, umarł 1585. *Bielſki folio* 696, 1573. *Hoſii Epiſtolæ f.* 436. *Heindenßt: de Nupt. Paproc: & Okolski t.* 1. *f.* 242.

18 Piotr Herburt, herbu Pawęza, umarł 1588. *Metryka* Koronna. *Monimenta Collegii* Leopolienſis. *Duryewski in MS.*

19 Jan Sieninſki, herbu Dębno, umarł. *Liſt Zygmunta III.* 1597, *Miaſtu Lwow: y u Okolsk:* 1589, *tomo* 2. *fol.* 353. *Transakcya Bedzinska.*

20 Staniſław Golſki, herbu Rolicz, poſtapił na Woiewodztwo Ruſkie 1603. *Conſtit:* 1601, *folio* 142. *Okolski tomo* 2. *f.* 631.

21 Mikołay Jazłowiecki, herbu Abdank, umarł 1607. *Hiſtoria Domus Profeſſæ Cracovienſis. Dedicatio libri. Hiſtoria Poſſelii.*

22 Jakub Pretficz, herbu Wczele, umarl 1613. *Conſtit:* 1607, *fol.* 830. *Liſt Zygmunta III. Władyſławſkim u Poſſel:* 1609. *Starowolſki in Monumen.*

23 Staniſław Lanckoronſki, herbu Zadora, umarł 1617. *Nadgrobek iego we Lwow. Okol: in Ruſſ: f.* 113. *Starowol: in Monum.* Kotowicki *in Relatore.*

24 Thomaſz Zamoyſki, herbu Jelita, poſtapil na Woiewodztwo Kiiowſkie 1618. *Liſt iego dany do* Krola *in MS. Cracovien. Sobieſk: mowa na pogrzebie iego.*

25 Adam Xiażę Sanguſzko, herbu Pogonia, poſtąpił na Woiewodztwo Wołyńſkie 1629. *Sparta Polſka fol.* 7. *Okolskſki tom.* 3. *fol.* 82. *Haczel* K*azanie Pogonia.*

26 Marcin Kraſicki, herbu Rogala, umarł 1632. *Conſtit:* 1631, *fol.* 25, *&* 1690, *fol.* 14, *iuż o zmarłym, Starowol: in Monum. f.* 574. *Okol: t.* 3. *f.* 199,

27 Marcin Kazanowſki, herbu Grzymała, umarl 1636. *Acta interr:* 1632 *Conſtit:* 1633, *f.* 7. *&* 1633, *f.* 3, 1635, *f.* 5. *Centur. Potock. f.* 157.

28 Staniſław Potocki, herbu Pilawa, poſtapił na Woiewodztwo Kiiowſkie 1655. *Conſtit:* 1653, *f.* 2. *Porzadek Elekcyi* 1648. *Centuria Potock:*

29 Mikołay Xiążę Czartoryiſkie, herbu Pogonia, poſtapił na Woiewodztwo Wołyńſkie 1657. *Załusk: Kazanie pogrzebowe. Glinka Zwierzyniec f.* 83.

30 Alexander Stanisław Bełzecki, herbu Jastrzębiec, umarł 1677. *Dedicatio Slaviæ Parisii 1659, Constit: 1661. fol. 26. Histor: Colleg. Leopolien.*
31 Maximilian Fredro, herbu Bończa, umarł 1679. *Constit: 1678, fol. 6. Historia Sapiehana, y Pamięć ludzka.*
32 Stanisław Koniecpolski, herbu Pobog, postąpił na Kasztelania Krakowska 1682. *Analecta Niesporkow: fol. 525.*
33 Stanisław Karol Łużecki, herbu Lubicz, zginął pod Budziakami 1686. *Załuski tomo 1. fol. 1038.*
34 Mikołay Daniłowicz, herbu Sas, umarł 1688. *Constit: 1690, fol. 6, iuż o zmarłym. Załuski tomo 1. fol. 1038.*
35 Franciszek Dziedoszycki, herbu Sas, umarł 1704. *Załuski t. 3. f. 482, 1703.*
36 Nikodem Zaboklicki, herbu Roch, umarł 1706. *Acta Confæderat: Sandomirien. 1704.*
37 Stefan Humiecki, herbu Junosza.

Smolenskie Woiewodztwo.

NA Chorągwi czerwoney, laska złota, w polu szarym; to herb tego Woiewodztwa. *Bielski fol. 6.* Prowincya ta przy samey granicy Moskiewskiey leży; kiedyś swoie własne udzielne Xiążęta miała, aż też woynami długiemi zwatlona, Litewskim Xiążętom hołdować poczęła; przecież nie długo spokoynie, bo podczas koronacyi na Krolestwo Polskie Jagełła Krola, Swentosław Xiaże Smoleńskie, poblisza Litwę z woyskiem naiachawszy pustoszył. Wszakże od Witolda y Polakow spędzony, życie stracił; syn iego Jerzy, po Oycu to sobie Xięstwo u Jagełła uprosił, ale gdy Oycowskich chyrchelow tropem szedł, z Xięstwa wyzuty, w Węgrach potym wygnaniec, życia dokonał, w roku 1403. Witold zaś, Smoleńską Prowincya do Xięstwa Litewskiego inkorporował, ktorego się do tych czas prawem y trybem rzadziło, wkrotce potym, gdy się insze Prowincye w Litwie, maniera Polska Woiewodow y Kasztelanow tytułami szczycić poczęły, y Smoleńska w tęż prerogatywę weszła, ia ich iednak komput kładę od roku 1430, ile że Stryikowski iuż od tego czasu, tym ich tytułem szanuie. *Miechovita lib. 2. c. 3.* wzdłuż ia mierząc, narachował mil trzydzieści, á *Kochow: lib. 7. clim:* 1. mil czterdzieści. Inni daleko większa opisuia. Y lubo Smoleńsk Miasto y wielka część tey Prowincyi, do Moskwy w przeszłym wieku odpadła; przecięż iesz cze y teraz, większa część iey przy Koronie Polskiey zostaie, dla czego wszytkich Urzędnikow, moda u nas zwyczayną, do tych czas Polska zachowuie. Posłow dwoch na Seym posyła.

Smolen-

Smolenscy Woiewodowie.

1 Jan Gastold herbu Abdank, postąpił na Woiewodztwo Trockie 1440. *Stryikowski fol. 594. Koiałowicz parte 2.*
2 Jędrzey Sakowicz, herbu Pomian, od roku 1440. *Stryikowski f. 594. Koiałowicz par: 2. Paprock: Ogrod.*
3 Bogdan Sapieha, herbu Lis. *Okolski tomo 2. fol. 149. Historia Sapiehana par: 2. Walicki o Obrazie Kodeńskim, ale roku nigdzie nie masz.*
4 Chleb Wiazewicz, herbu Leliwa, koło roku 1475. *Stryikowski f. 738. Okolski tomo 2. f. 89. Koiałowicz par: 2.*
5 Jerzy Chlebowicz, herbu Leliwa, ustąpił 1499. *Paproc: Ogrod f. 210. Koiałow: par: 2. Okol. tomo 2. fol. 89. Stryikowski fol. 738.*
6 Stanisław Kiszka, herbu Dąbrowa, 1508. *Bielski fol. 489. Stryikowski lib. 21, cap. 7. Starowolski in Bellator. Koiałow: par: 2.*
7 Jerzy Zienowicz, herb swoy własny. *Paproc: o herbach. fol. 674. Okol tomo 3. fol. 339, ale roku żaden z nich nie napisał.*
8 Bazyli Tyszkiewicz, herbu Leliwa. *Stryikowski lib. 17. & 16. Okolski tomo 2. fol. 96. ale roku żaden z nich nie napisał.*
9 Philon Kmita, herb swoy własny, 1579. *Paprocki o herbach fol. 670. Heindenstz: lib. 2. Starowol: in Bellator. Bielski f. 775. Stryikow: fol. 789.*
10 Jan Abrahamowicz, herb swoy własny, 1596 umarł. *Constit: fol. 395. List Zygmunta III. Miastu Lwowskiemu.*
11 Jędrzey Sapieha, herbu Lis, koło roku 1609, luboć drudzy śmierć kładą ná rok 1614. *Starowolski Bellat: Historia Sapiehana par. 3. f. 96.*
12 Mikołay Chlebowicz, herbu Leliwa, postąpił na Kasztelania Wileńska 1616. *Constit: fol. 1, 1611, Cichoc: Alloq: Osec: l. 2. cap: 22.*
13 Stanisław Kiszka, herbu Dąbrowa, został Biskupem Zmudzkim 1619. *Historia Possessii Polono Pruthenica. Panegiryk na wiezdzie.*

14 Alexander Gosiewski, herbu Korwin, umarł 1641. *Podpisał protestat: na Seymie Warsaw: 1635. Constit: 1631, fol. 20. Centuria* Potock: *fol.* 24.

15 Krysztof Gosiewski, herbu Korwin, 1642 umarł. *Vassemberg: fol. 194. Cluver: fol. 823. Zycie w druku Wincentego Gosiewskiego.*

16 Jerzy Karol Chlebowicz, herbu Leliwa, postapił na Starostwo Zmudzkie 1651. *Constit. 1643, fol. 20. Starowolski in Monumen. fol. 236. Porzadek Elekcyi 1648.*

17 Filip Obuchowicz, herbu Jasienczyk, 1654. *Historia Polon: Plenior Pastor. fol. 198. Duryewski in MS.*

18 Adam Maciey Sakowicz, herbu Pomian, 1661, & 1659. *Constit. f. 59. Manifest* Lubomirsk: *fol.* 66.

19 Krysztof Wołodkowicz, herbu Łabęć, umarł. *Artenski Paradisus. Historia* Collegii *Brestensis. Duryewski in MS.*

20 Michał Pac, herbu Gozdawa, postapił na Kasztelania Wileńską 1667. *Decora Lilieti Paciani.*

21 Grzegorz Podbereski, herbu Lilia, umarł 1676. *Constit.* 1667. *Confirm: Jurium Gent: Michała y Jana III.* Krolow 1670, *y 1676, folio 32.*

22 Krysztof Jesman, herb swoy własny, 1678. *Kazanie* Woynilowicza. Constit: *folio 13. Historia* Collegii *Brestensis.*

23 Stefan Piaseczynski, herbu Lis, umarł 1691.

24 Piotr Tarło, herbu Topor 1695, umarł koło roku 1700.

25 N. Koss, herb swoy własny, umarł

26 Alexander Potocki, herbu Pilawa, umarł 1714.

27 Franciszek Cetner, herbu Przerowa.

Lubelskie VVoiewodztwo.

DAwnieyszych czasow, nie miało swoich udzielnych Woiewodow, tylko Kasztelanow, ale ta Ziemia, Sendomirskiego Woiewodztwa czastka była: dopiero Kazimierz Jagellonowicz Krol Polski, koło roku 1471, wydzieliwszy ia od Sendomirzanow, tytułem Woiewodztwa ozdobił. O czym *Cromer l. 28. Bielski fol. 4, & fol. 462. Stryikow: f. 653.* Dzieli się na dwie Ziemie, Lubelska, y Łukowska, z ktorych Lubelska, wszystkich Urzędnikow Ziemskich, zwyczaiem inszych *W*oiewodztw mieć powinna; iako to Kasztelana, Podkomorzego, Sędziego &c. Łukowskiey zaś Ziemi, krom Chorażego, ktorego zdawna miewała, *W*oyskiego pozwołono, czyli raczey z Parczowa do Łukowa przeniesiono przez Konstytucya 1653, fol. *25*, aż też potym y innych Officialistow. *W* Lublinie zaś y w Łukowie, Grodom mieysce naznaczone przez Seym 1631, fol. 27: bo przedtym po rożnych mieyscach Xięgi Grodzkie bywały, iako to w Wąwolnicy. Seymiki, obiedwie Ziemie w Lublinie odprawuią, na ktorych dwoch na Trybunał Koronny Deputatow, trzech na Seym Posłow obieraia. Kiedyś w Urzędowie Seymikować byli zwykli, ale Zygmunt Pierwszy Lublin na to wysadził. Herb Woiewodztwa tego, Jeleń biały rogaty, na

ktorego

ktorego szyi Korona *K*rolewska złota, nogi u niego przednie, iakby do biegu zapędzonego podniesione, w polu czerwonym. *Paprc: o herb: fol. 711. W Gniazdzie fol. 1223. Bielski fol. 4.* Novella Constitutio 1726 Urzędowskiemu *P*owiatowi Officyalistow także pozwoliła.

Lubelscy VVoiewodowie.

1 Dobiesław Kmita z Wiśnicza, herbu Srzeniawa, postapił na Woiewodztwo Sendomirskie 1478. *List* K*azimierza Krola Miastu Lwowsk. 1472. Tegoż Miastu* Lubelskiemu 1475. *Cromer lib. 28. Długosz tomo 2 Acta Castrensia Lublinensia. Neugebaver.*

2 Jan Felix Tarnowski, herbu Leliwa, umarł 1488. *Nadgrobek iego u Paproc. o herb. fol. 378. Okolski tomo 2. fol. 67.*

3 Dobiesław z Kurozwęk, herbu Poray, postapił na Woiewodztwo Sendomirskie 1495. *List Albrychta* Krola *Miastu Lubelskiemu 1493, y 1494 podpisał Kupno Xiestwa Zatorskiego, y 1489,* Kazimierza *Miastu* Krakowskiemu. *Okolski t. 2. f. 638, kładzie go w roku 1475, ale się myli.*

4 Mikołay z Ostrowa, herbu Gozdawa, 1496. *List Alexandra Krola u Laskiego w Statucie fol. 110, y Miastu Sendomirskiemu.*

5 Jan Szram Tarnowski, herbu Leliwa, 1500, postapił na Sendomirskie Woiewodztwo. *Cromer lib. 30. Acroamata* Łobzynski.

6 Mikołay z Kurozwęk, herbu Poray, umarł 1505. *List Alexandra Kr: u Paproc: o herb. fol. 55. Miastu Lwowskiemu 1505. Herburt fol. 58.*

7 Mikołay Kamieniecki, herbu Pilawa, postapił na Woiewodztwo Sendomirskie *1506. List Zygmunta I. in MS.* Petricoviensibus.

8 Mikołay Firley, herbu Lewart, postapił na Woiewodztwo Sendomirskie 1515. *Vapovius 1507. List Zygmunta I. 1510 Miastu Lwowskiemu. Tegoż 1512, u Olszowskiego de Primatu. Drukarz pomylił się w Okolskim gdzie rok napisał 1519.*

9 Jędrzey Tęczynski, herbu Topor. *List Zygm: I. u Olſʒow: de Primatu 1519. Tegoż 1515 Miaſtu Lwow. 1527 in MS. Petricov. Vapovio.*

10 Jan Bochotnicki, herbu Dębno, umarł 1532. *List Zygmunta I. Miaſtu Lubelskiemu 1527, y u Okol: 1531, t. 3. fol. 68.*

11 Piotr Firley, herbu Lewart, poſtąpił na Woiewodztwo Ruskie 1545. *Liſt Zygmunta I. 1532 Miaſtu Lubelsk: 1539. y 1545 Miaſtu Lwow. Paproc.*

12 Jędrzey Tęczynski, herbu Topor, 1561. *Liſt Ferdynanda Ceſarza u Paproc: o herb. f. 29. Liſt Zygmunta I. 1546, f. 86, y 1548 Miaſtu Krakow.*

13 Jan Firley, herbu Lewart, poſtąpił na Krakowskie Woiewodztwo 1572. *Conſtit: 1569. Liſt Auguſta I. u Paproc: 1572, f. 524. Miaſtu Lwow: 1565.*

14 Mikołay Macieiowski, herbu Ciołek, umarł 1574. *Bielski fol. 655. 1572. Nadgrobek iego u Paproc: o herb. f. 375. Okolski t. 1. f. 114.*

15 Jan Tarło, herbu Topor, umarł 1587. *Liſt Stefana Krola u Fridvalda 1576. Conſtit: 1586, fol. 401. Sarnicki in Præfat. Bielski fol. 655.*

16 Mikołay Firley, herbu Lewart, umarł 1588. *Cichoc: Alloq: Oſec. lib. 2. cap. 6. Triceſius in Epigram. Januſʒow: Præfat: do Statutu.*

17 Mikołay Zebrzydowski, herbu Radwan, wziął Laskę wielką 1597. *Conſtitut: 1591, fol. 356. Ordinat. Zamoſc. 1589. Łubien, f. 34. Starowolsk. Monumen. folio 654.*

18 Marek Sobieski, herbu Janina, umarł 1606. *Conſtit. 1601, f. 746, y 1597. Liſt Zygmunta III. 1605. de Feudo Pruſſ. Tret. f. 174. Monim: Coll: Leop.*

19 Gabryel Tęczynski, herbu Topor, umarł 1617. *Conſtit. 1607, f. 848, & 1611, f. 19, & 1616 Komiſſya Brzeska. Okolski tomo 3. fol. 26.*

20 Piotr Firley, herbu Lewart, umarł 1619. *Conſtit. 1618. fol. 3. Okolski tomo 2. Neugebaw: Hiſtor. Hiſtoria Coll. Croſn. Starowolsk. Monum.*

21 Mikołay Oleśnicki, herbu Dębno, umarł 1630. *Conſtit. 1626, fol. 5. y 1627, fol. 8. 1629, fol. 7. Kobierzyc. fol. 64. Starowol, Monum, fol. 630.*

22 Alexander Piotr Tarło, herbu Topor, umarł 1649. *Porządek Elekcyi 1632. Conſtit. 1638, fol. 25.*

23 Jan Tarło, herbu Topor, poſtąpił na Woiewodztwo Sendomirskie 1665. *Fulden 1655, l. 5. Conſtit. 1661, f. 59, & 27. Dedic. Slav. Pariſ. 1659.*

24 Władysław Rey, herbu Okſza, umarł 1683. *Conſtit: 1667, fol. 27, 1678, fol. 3. Załuski tomo 1 fol. 675.*

25 Marcin Zamoyſki, herbu Jelita, wziął Podſkarbſtwo Wielkie *Ko*ronne 1684. *Conſtit. 1683, fol. 4.*

26 Karol Tarło, herbu Topor, wziął pieczęć mnieyſzą Koronną 1688. *Conſtit. 1685, fol. 4.*

27 Stanisław Tarło, herbu Topor, umarł 1705. *Conſtit. 1697, f. 10. 1703, fol. 13. Załuſki tomo 1. fol. 1531, & tomo 3. fol. 674.*

28 Alexander Drzewicki, herbu Ciołek, umarł 1706.

29 Adam Tarło, herbu Topor, umarł 1719.

30 Jan Tarło, herbu Topor.

Połockie

Połockie V Woiewodztwo.

CZterech tylko kiedyś *W.* Xięſtwo Litewſkie liczyło Senatorow, iakom wyżey namienił, y przed rokiem 1499, znać że ieſzcze aukcyi tego Senatu nie było, bo w tymże ſamym roku, gdy Panowie Litewſcy, utwierdzaiąc, od Przodkow ſwoich umowioną Unią z Koroną, podpiſali ſię na tym Liście, (ktory u Laſkiego w Statucie wolno obaczyć) po *W*oiewodach, *W*ileńſkim y Trockim, Kaſztelanach *W*ileńſkim y Trockim, piſali ſię też, ale tylko pod Staroſtow nazwiſkiem, Jerzy Pacowicz Połocki, Mikołay Radziwiłowicz Bielſki, Jan Litahor Nowogrodzki, Stanisław Michał Piotrowicz Brzeſki, *W*oyciech Janowicz *K*owieńſki Staroſtowie. Czytałem także Liſt w roku 1476, od niektorych Panow Litewſkich Religii Ruſkiey do Papieża piſany, ktory między innemi podpiſał Euſtachi *W*aſilewicz, Namieſtnik Połocki: tak albowiem ſię zwali na ten czas, poki ich w komput Senatu, tego Xięſtwa nie policzono; co, że ſię wkrotce po roku 1500 ſtało, świadkiem Heindeinſzteinius w hiſtoryi ſwoiey, kędy powiada, że Litwa widząc ſzczupły regeſtr ſwoich Senatorow, na wzor Polſki, więcey ich do Senatu przybrali, iako to Połockiego, Nowogrodzkiego, Witebſkiego. Przy Unii zaś W. Xięſtwa z Koroną, Woiewodom Połockim mieyſce zaraz po Lubelſkich zapiſano, w roku 1569. Samo to Woiewodztwo, tym ſię przywileiem ſzczyci, ktory mu approbowała *Konſtytucya* 1647, *fol.* 37: że lubo wſzyſtkie inſze Dygnitarſtwa tak w Koronie, iako w Xięſtwie Litewſkim, do wolney dyſtrybucyi Maieſtatom Polſkim zoſtawiono, Woiewodztwu iednak *P*ołockiemu, wolną Elekcyą ſwoich Woiewodow przyznano, dla tego też często y przydłużey wakuie. W herbie ſwoim noſi Pogonią Litewſką w białym polu. *Bielski fol. 6.* albo iako inni chcą na czerwoney chorągwi. Powiat Starodubowſki do tegoż *W*oiewodztwa należy, z ktorego dwoch Poſłow na Seym bywa, iako też y z *W*oiewodztwa Połockiego. Ja tu komput kładę *W*oiewodow od roku 1500. Cożkolwiek bądź, że niektorzy Authorowie ieſzcze wyżey, tytuł niektorym *W*oiewodom przypiſali.

Połoccy Woiewodowie.

1 Stanisław Chlebowicz, herbu Leliwa, 1511, *u Laſkiego w Statut: 1505. fol. 120. Bielſki fol. 494. Koiałow: par. 2. Liſt Zygmunta I. in Prawa f. 23.*

2 Woyciech Gaſtold, herbu Abdank, poſtapił na Woiewodztwo Trockie. *Liſt Zygmunta I. Xiażet: Oſtrog:* 1514 *in Prawa, y* 1516, *u Januſzowſk: w Stat: fol. 36.*

3 Stanisław Chlebowicz, herbu Leliwa, 1519. *Liſt Zygmunta I. in Prawa Narodu Ruſkiego. Okolsk: tomo 2. fol. 91. Bielski f. 494.*

4 Piotr Kiſzka, herbu Dabrowa, 1522. *Commentar: rerum Moſchovitic. Herberſt: fol. 113. Liſt Zygmunta I. in Prawa Ruskie.*

5 Piotr Korſak, herbu tegoż nazwiſka, 1538. *Stryikow: lib. 25. Hiſtor. Sapieh. par. 3. fol. 88. Paprocki Ogrod.*

6 Jan Chlebowicz, herbu Leliwa, poſtapił na Woiewodztwo *Wileń*ſkie 1542. *Paproc: o herbach fol. 658. Okolſki tomo 2. fol. 90.*

7 Stanisław Dowoyna, herb ſwoy własny, umarł *1573. Przywiley Ziemi Bielskiey* 1547, *u Januſzow: w Stat: f. 837. Stryikowski od roku* 1542.

8 Mikołay Dorohoſtayſki, herbu Leliwa, umarł *1597. Conſtit:* 1591, *fol.* 616. *& 1577. Bazylik de Repub. Sarnicki Præfat. Stryikow: f. 789.*

9 Jędrzey Sapieha, herbu Lis, poſtapił na Woiewodztwo Smoleńſkie. *Annuæ Societat:* 1597. *Gvagnin Hiſtor:* Polon: 1611, *fol.* 204. *Hiſtor. Sapiehana parte 3. f. 96. Walicki.*

10 Mikołay Pac, herbu Gozdawa. *Decora Lilieti Paciani, roku iednak nie napiſano, kiedy tu ſiedział.*

11 Michał Drucki Sokolinſki, herb ſwoy własny. *Cienie żałobne, roku iednak nie napiſano, kiedy tu ſiedział.*

12 Kryſztof Zienowicz, herb ſwoy własny. *Suſza w życiu B. Jozafata, roku iednak nie napiſał, kiedy tu ſiedział.*

13 Januſz Kiſzka, herbu Dabrowa, umarł 1653. *Conſtitut:* 1623, *fol.* 15 *Hiſtoria Plenior Paſtorii fol.* 137. *Okolſki tom. 1. f. 137.*

14 Jan Karol Kopeć, herbu Kroie, poſtapił na Kaſztelania Trocka *1669, Conſtit:* 1661, *fol. 59. &* 1662, *fol. 2. Sczygiel: Pharus* 1669.

15 Kazimierz Sapieha, herbu Lis, poſtapił na Zmudzkie Staroſtwo *1679. Conſtitut:* 1670 *fol.* 10, *&* 1678, *f. 5. Confæderat: Ordinum* 1674.

16 Jan Oginſki, herbu Brama, umarł *1684. Conſtit.* 1683, *f.* 6, *&* 1690, *fol.* 17, *iuż o zmarłym. Hiſtor. Sapiehana par. 2. fol.* 53.

17 Dominik Słuſzka, herbu Oſtoia, *1700* umarł. *Obwieſzczenie* 1697. *Załuski tom. 2. fol. 955.*

18 Stanisław Donhoff, herbu tegoż nazwiſka, umarł *1728.*

Bełskie

Bełzkie Woiewodztwo

Ziemia Bełzka, za czaſow Jagełła Krola, iuż była do Korony Polſkiey przyłaczona; dla czego iako świadczy *Bielski fol. 238,* gdy ia był Swidrygieł, z woyſkiem naiachał w roku *1431*, ſześć tyſięcy Polakow, na pomoc iey posłanych, bitwę z Swidrygiełem ſtoczywſzy, znaczna go klęſka porazili; atoli tenże Jagełło uſtapił iey był Xiażętom Mazowieckim, dopiero po śmierci *Wła*dysława Rawſkiego y Bełzkiego, Ziemowita Płockiego, braci Xiażat, bezpotomnie zeſzłych, w roku 1461, Bełzka Szlachta przez Posły ſwoie do Kazimierza Krola udawſzy ſię, znowu wiecznemi czaſy do teyże Korony inkorporowani. *Długoſſus. Cromer: lib: 24. Bielſ: fol. 423.* Znaydzieſz *w Przyłuskim Stat: lib: 5. c. 2. art: 1. Januſz: Stat: f. 795. Herburcie fol. 776.* diploma tegoż Krola o Unii Ziemi Bełzkiey dane w Brześciu *1462*. Z tym wſzyſtkim ta Ziemia y pod jurysdykcya będac Xiażat Mazowieckich, trybem Polſkim miała ſwoich *W*oiewodow, y inſzych Urzędnikow: bo w roku 1436, pokoy Brzeſki podpiſali, Paweł z Radzanowa *W*oiewoda, y Mikołay Małdrzyk z Starogrodu Kaſztelan Bełzki: *Lask: Stat: fol.* 140. Ziazd także Czerwieńſki Xiażat Mazowieckich w roku 1452, ręka ſwoia utwierdził Jan Kmaczoła z Nieborowa *W*oiewoda Bełzki, *Stat: Mazow: fol.* 94. Dzieli ſie to *W*oiewodztwo na trzy Powiaty, Bełzki, Grabowiecki, Horodelſki, do ktorych y Ziemia Buſka przydana. *W* roku 1653, na Seymie Brzeſkim Choraży Grabowiecki poſtanowiony, á w roku 1658 na Seymie *W*arſzawskim, Buski y Horodelski, ktorym wſzytkim Konſtytucya *1667* *W*arſzawskiego Seymu, zaraz po Chorażym Bełzkim mieyſce zapiſała. *Conſtit: f. 22.* wkrotce potym, to ieſt na Seymie Coro-

Ss nationis

nationis 1676 Ziemi Buſkiey wſzyſtkich inſzych Officyaliſtow pozwolono, to ieſt Stolnika, Podczaſzego, Podſtolego, Łowczego, Miecznika, Czeſnika, Skarbnika, *Conſtit: fol. 39.* Ma to Woiewodztwo, krom Kaſztelana Bełzkiego, Kaſztelana Lubaczowſkiego; y owſzem, ze ta Ziemia kiedyś dzieliła ſię na te Powiaty, Lubaczowſki, Łopacowſki, Szewłocki, Horodelſki, iawnie mowi wyzey wſpomnione diploma Kazimierzowe. W Bełzie zwyczaynie Seymikuie, kędy dwoch na Trybunał Koronny Deputatow: na walny Seym trzech Posłow obieraia. Herb tego Woiewodztwa Gryff biały, w koronie złotey, w polu czerwonym, z ſkrzydłami do gory wſpiętemi, y łapami przedniemi. *Bielſki fol. 8. Paproc: o herbach fol. 712.*

Bełzcy Woiewodowie.

1 Paweł z Radzanowa, herbu Prawdzic 1436. *Pokoy Brzeſki u Laskiego w Statucie f. 140, y u Herburta f. 218. Okolski tomo 2. f. 504.*

2 Jan Kmaczoła z Nieborowa, herbu Prawdzic, *1452. Statut Mazowiecki fol. 95. Acta terreſtria Ravenſia. Duryew. in MS.*

3 Jan Małdrzyk, herbu Waż, *1466. Statut Mazowiecki. Monimenta Collegii Leopolien.* Liſt *Ziemowita Xiażęcia* Płockiego 1460.

4 Paweł Hunowſki, herbu Prawdzic, umarł 1477. *Bielski folio 470. Cromer libro 28. Liſt* Kazimierza Krola *Miaſtu Sendomirſkiemu.*

5 Stanisław Watrobka Strzelecki, herbu Okſza, 1478. *Cromer libro 28. Bielſki fol. 471. Długoſz t. 2. Liſt* Kazimierza *Krola* 1478 *Miaſtu* Krakow.

6 Jędrzey Niſzczycki, herbu Prawdzic. *Paprocki o herbach fol. 492. Okolski tomo 2. fol. 501. ale roku ktoregoby tu ſiedział, nie przydano.*

7 Dobiesław z Buſowa, czyli z Biſiowa, herbu Jaſtrzębiec, 1485. *Miechov. Przyłuſki y Januſſowſki w Statucie fol. 808.*

8 Jan Strzelecki Watrobka, herbu Okſza *1493. Liſt Albrychta* Krola *dany Ruſi in MS.* Collegii *Leopol: y Miaſtu Sendomirſkiemn.*

9 Mikolay Tęczynſki, herbu Topor, poſtapił na Woiewodztwo Ruſkie 1496. *Liſt Albrychta* Krola *u Laſkie: Stat: fol. 110.*

10 Jan Tarnowſki, herbu Leliwa, poſtapil na Woiewodztwo Lubelſkie 1500. *Paprocki o herb: fol. 633. Bielſki fol. 504. Vapovii Fragment: Okolſki tomo 2. fol. 69.*

11 Stanisław Kmita, herbu Srzeniawa, poſtąpił na Woiewodztwo Ruſkie *1508. Liſt Alexandra* Krola *1504 Miaſtu Lubelskiemu. Tegoż 1506 Miaſtu Lwowskiemu. Elekcya Alexandra Krola 1501, podpiſał u* Karnkowſkiego *de Primatu. y 1507 Statut Laſkiego, y Zygmunta I. Miaſtu Sendomirſkiemu.*

12 Jan z Sprowy herbu Odrowaz, poſtapił na Woiewodztwo Ruſkie 1509. *Liſt Zygmunta I, Miaſtu Sendomirſkiemu. Tegoż 1509 Uſtrzyckim dany.*

3 Miłołay Pilecki, herbu Leliwa, poſtapił na Sendomirſkie Woiewodztwo 1520. *Liſt Zygmunta I. 1512 u Olſſowſkiego de Primatu w Załuskim. Tegoż o Szlachectwie* Krupkow *1515 in MS.* Petricovienſibus. *Tegoz 1518 Miaſtu* Krakowskiemu. *Metryka* Koronna.

14 Mikołay Zołkiewſki, herbu Lubicz. *Paproc: o herb. y Okolski t. 2. fol. 195, pod herbem Lubicz, ale roku żaden nie napiſał.*

15 Jędrzey Krupſki, herbu Korczak *1533.* Liſt *Zygmunta I. in MS.* Petricovien. *y Miaſtu Krakowskiemu y Sendomirskiemu.*

16 Stanisław z Sprowy, herbu Odrowaz 1536. *Dialogus Nemo in MS. Collegii* Lublinenſis. *Acta terreſtria Bełzenſia.*

17 Mikolay Niſczycki, herbu Prawdzic, 1540. *Liſt Zygmunta I. Miaſtu Lwowskiemu y u Nakielſk: w Miechowii fol. 629. Okol: t. 2. f. 501.*

18 Woyciech Starzechowſki, herbu Nieczuia, umarł 1549. *Orzechov. in Quincun. Paproc: f. 256. Okolski t. 2. Starowolſk: Monum: f. 776.*

19 Mikołay Sieniawſki, herbu Leliwa, poſtapił na Woiewodżtwo Ruſkie 1553. *Liſt Auguſta I. Miaſtu Lwow: y u Nakiel: w Miech: 1549.*

20 Jan Firley, herbu Lewart, poſtapił na Woiewodztwo Lubelſkie 1561. *Liſt Auguſta I. 1557, u Paproc: f. 473. Januſſow. Okols: z liſtow.*

21 Jędrzey Dębowſki, herbu Jelita 1569, umarł. C*onſtit: fol. 154. Liſt Auguſta I. u Okolskiego tom. 3. fol. 110, & f. 26, & tom. 1, f. 348.*

22 Arnolph Uchańſki, herbu Radwan, umarł 1576. *Liſt Stefana Krola in Hiſtor. Poſſelii Polon: Pruth. Monimenta Uchańskich.*

23 Jędrzey Tęczynſki, herbu Topor, poſtapil na Woiewodztwo Krakowſkie 1580. *Liſt Stefana* Krola *1576 y Conſtitut: fol. 246, & 231, y Miaſtu* Krakowskiemu *1578.* P*aproc: o herb. Okolski t. 3. Metryka Koronna. Acta terreſtria Bełzenſia.*

24 Stanisław Zolkiewſki, herbu Lubicz, poſtapił na Woiewodztwo Ruſkie 1586. *Solicov: f. 172, & 1583, Nuptiæ Zamoy. Conſtit: 1586, f. 172.*

25 Paweł Uchańſki, herbu Radwan, umarł 1590. *Hiſtor:* Pia*ſeck: fol. 94.* Cuda *Sokalſkie. Okol: t. 3. fol. 199.*

26 Woyciech Gizicki herbu Gozdawa. *Conſtit: 1620, fol. 2. wſpominaia Syna iego z tytułem* W*oiewodzica Bełſkiego.*

27 Piotr Niſczycki, herbu Prawdzic, umarł 1597. *Conſtit: 1620 iuż o zmartym. Zaliwſki in Quadriga. Duryewſki in MS.*

28 Stanisław Włodek, herbu Prawdzic, umarł 1615. *Conſtit. 1698, f. 690. & 1601, f. 28. Cichoc: Alloqu: Oſecen. lib. 2: cap. 24. Aſtræa Lochn.*

29 Adam Stadnicki, herbu Srzeniawa, umarł 1615. *Hiſtoria Coll:* Leopol. *Starowol: in Monum. Elogia Pigłowſki. Okolsk: tomo 1. fol. 183.*

30 Adam Pruſinowſki, herbu Topor, umarł 1619. *Liſt iego do* Krola *in MS.* Cracovien. *Monimenta Obrazu* Kodeńskiego *Walıckiego.*

31 Kryſztof Niſczycki, herbu Prawdzic 1620. *Zaliwski in Quadriga. Metryka* Koronna. *Acta terreſtria Bełzenſia.*

32 Rafał Leſczynſki, herbu Wieniawa, umarł 1637. *Conſtit: 1623, f. 7. & 1635, fol. 2.* Petricius. *Porzadek Elekcyi* 1632. *Treter: in Varmien.*

33 Konſtantyn Xiążę Wiśniowieckie, herb ſwoy właſny, poſtapił na Woiewodztwo Ruſkie 1638. *Gizicki* Conc: *Mitra. Okolski tom. 1.*

34 Jakub Sobieſki, herbu Janina, poſtapił na Woiewodztwo Ruſkie. *Conſtit: 1638, fol. 2. Okolſki tom. 1. fol. 304. Starowol. in Monum: f. 479.*

35 Kryſztof Koniecpolſki, herbu Pobog, umarł 1659. *Dedicatio Slaviæ* Pariſii. *Porzadek Elekcyi 1648, fol. 14. Faſtigium Celeiowicz.*

36 Dymitr X. Wiśniowieckie, herb ſwoy właſny, poſtapil na Woiewodztwo Krakowſkie 1678. *Conſtit: 1661, fol. 2. Confirmat: Jurium Gent: Jana III. 1676.*

37 Konſtantyn Xiażę *Wiśniowieckie*, herb ſwoy własny, umarł 1686. *Conſtit: 1678, fol. 6. Annuæ Collegii Leopolien. Załuſki tomo 1. fol. 544. Radii Sepulchr.*

38 Marek Matczynſki, herbu Jaſtrzębiec, wziął Podſkarbſtwo wielkie Koronne 1689. *Załuſki tom. 1. f. 1065. Signatores fol. 123.*

39 Kazimierz Zamoyſki, herbu Jelita, umarł 1692. *Conſtit: 1690, f. 18. Genealogia Zamoyskich. Duryewski in MS.*

40 Adam Sieniawſki, herbu Leliwa, poſtapił na Kaſztelania Krakowſka 1710. *Confæd: Ordin: 1696. Załuſki tomo 1. fol. 1261, & t. 3. f, 218.*

41 Alexander Łaſzcz, herbu Prawdzic, umarł 1720.

42 Stefan Potocki, herbu Pilawa, umarł 1727.

43 Stanisław Rzewuſki, herbu Krzywda, umarł 1728.

Nowogrodzkie VVoiewodztwo.

DOpiero po roku 1500, tytułu Woiewodztwa doſtało, przedtym zaś pod imieniem Namieſtnikow, czyli Staroſtow, Urzędnikow ſwoich miewało, iako ſię mowiło pod Połockiemi, w roku 1569 do Senatu Polſkiego weſzli, y po Bełſkich Krzesło im dane. Dzieli ſię na Powiaty trzy, Nowogrodzki, Słonimſki, y *Wołkowiſki*. *Bielski fol. 7.* Do tegoż Woiewodztwa należy Słuckie Xięſtwo, ktore kiedyś, ſwoi udzielni Xiażęta rzadzili, lubo Krolom Polſkim feudatarii, á gdy Dom Słuckich Xiazat uſtał, Xięſtwo to w Dom Radziwiłowſki z ſukceſſya poſzło. Miaſta w tym Woiewodztwie te ſa przednieyſze, Nowogrodek, Słonim, Mścibow, Rozana, Myſza, Łachowice, Nieſwiez. *Starowolski, Gvagnin.* W Nowogrodku zwyczaynie Seymikuie. Herb iego z iedney ſtrony Anioł czarny w czerwonym polu, ſkrzydła rozciagnione, ręka iedna na doł proſto ſpuſzczona, druga ſię podpiera. Z drugiey ſtrony Pogonia zwyczayna. *Bielski loc: cit.* Posłow dwoch z Woiewodztwa Nowogrodzkiego na Seym obieraia, tyleż z Powiatu Słonimſkiego, tyleż z Wołkowiſkiego.

Nowogrodzcy Woiewodowie

1 Jan Litawor Chreptowicz, herbu Odrowaz 1499. *Liſt Albrychta u Lask: w Statucie f. 130 Okolski tomo 2. f. 370.* Koiałow: *par. 2.*

2 Albrycht Marcinowicz Gaſtold, herbu Abdank, 1506. *Stryikowski Kronik: fol. 695. Koiałowicz parte 2.*

3 Jan Połubinſki, herbu Jaſtrzębiec, 1507. K*azanie Wizerunk. Liſt Zygmunta I. o Prawach Narodu Ruskiego.*

4 Jan Zabrzezinſki, herbu Leliwa, 1514. *Liſt Zygmunta I. w Prawach Narodu Ruskiego fol. 25, y u Herburta w Statucie 1516, fol. 302.*

5 Kryſztof Chalecki, herbu Abdank 1530. *Duryewſki in MS. Paprocki o herbach. Liſt Zygmunta I. dany Radziw: tom.*

6 Alexander Chodkiewicz, herbu Kościeſza, od roku 1544. *Przywiley Ziemi Bielskiey* 1547, *u Janußow: w Stat: f. 837. Stryikow: l. 24. f. 760.*

7 Jan Hornoſtay, herbu Kintaurus 1549 umarł. P*aprocki o herb. Okolski tomo 1. Starowolski in Monumentis fol. 324.*

8 Jędrzey Kniaz Łukomſki, herbu Jaſtrzębiec. *Statut Janußowskiego fol. 762. Paproc: o herb: f. 648. Okolski tomo 2. fol. 206.*

9 Paweł Sapieha, herbu Lis 1567. *Stryikowsk: fol. 782. Liſt Infeudati: in Pruſſ: 1569. Hiſtor. Sapieh: p. 3. fol. 83. Okolski t. 2. fol. 149.*

10 Mikołay Radziwił, herbu Traby, od roku 1579, umarł. *Heindenß: lib. 2. Sarnicki in Præfat. Stryikowski f. 600, & 787. Gvagnin* C*hronica.*

11 Jędrzey Sapieha, herbu Lis, poſtapił na Woiewodztwo Połockie 1597. *Hiſtoria Domus Profeſſæ Cracovien. 1586. Starowolski in Bellat. Hiſtoria Sapiehana par. 3. fol, 96.*

12 Theodor Tyſzkiewicz, herbu Leliwa, 1616, umarł. W*ſiadanie na woyne 1602. Starowol: in Monum. fol. 768.* K*azanie Wizerunk.*

13 Mikołay Sapieha, herbu Lis, umarł 1626. *Conſtit: 1620, fol. 12, & 1623 fol. 3. Rywocki Orat: Ideæ. Hiſtoria Sapiehana par. 3. fol. 107.*

14 Mikołay Sapieha, herbu Lis, 1632. *Porzadek Elekcyi. Kazanie X. Olßowskiego. Walicki o Obrazie* K*odeńskim.*

15 Jerzy Chreptowicz, herbu Odrowaz, 1635, umarł. *Hiſtor. Sapieh. par. 3. fol. 108. Walicki o Obrazie Kodeńskim.*

16 Alexander Słuſzka, herbu Oſtoia, od roku 1635, poſtapił na Woiewodztwo Trockie. *Starowolski in Monumen. fol. 781.* C*uda Czeſtochowskie. Okolski tomo 2. fol. 371.*

17 Zygmunt Radziwił, herbu Traby, umarł 1642. *Starowolski in Monumen. fol. 812. Nadgrobek iego w Aſſyzu. Przetoc: Tubæ Radivilianæ.*

18 Thomaſz Sapieha, herbu Lis. *Hiſtoria Sapieh. par. 3. ale roku nie napiſano.* W*alicki o Obrazie Kodeńskim.*

19 Bogdan Stetkiewicz, herb ſwoy własny, 1648. *Porzadek Elekcyi. Hiſtor.* C*olleg. Breſtenſis. Duryewski in MS.*

20 Jan Wiazewicz, herbu Leliwa, umarł. *Conſtit: 1667, fol. 14. iuż o zmarłym. Duryewski in MS.*

21 Kryſztof Wołodkowicz, herbu Łabęć, poſtapił na Smoleńſkie Woiewodztwo. *Conſtit. 1659. Artenski Paradiſus.*

22 Kryſztof Zienowicz, herb ſwoy właſny, *tegom gdzieś czytał, alem Authora nie nanotował.*
23 Jan Kierznowſki, herbu Pobog, 1670. *Conſtit: fol. 2. Confirmat: Jurium Gent: Michała Krola.*
24 Dymitr Połubinſki, herbu Jaſtrzębiec. *Conſtit:* 1674, *fol.* 15.
25 Stefan Tyzenhaus, herb ſwoy właſny 1700. *Załuski tomo 2. fol. 955.*
26 Jan Radziwił, herbu Trąby.

Płockie Woiewodztwo.

TO Woiewodztwo, rozumiem, że zinſzemi naydawnieyſzemi w Polſzcze naſzey Woiewodztwy razem poſtanowione, potym przez kilka wiekow, pod jurysdykcyą dziedzicznych Panow ſwoich Xiażat Mazowieckich było; dopiero, gdy ci bezpotomni zeſzli, znowu ſię do Polſki wrociło. *Kromer lib. 30.* twierdzi, że ieſzczę w roku 1495, po śmierci Januſza Xiążęcia Płockiego, za Krola Olbrychta, przyłaczone było do Korony. Dzieli ſię na pięć Powiatow, iako Paprocki piſze, to ieſt Płocki, Bielſki, Płońſki, Sierpſki, y Raciązki; kędy przydaie, że drugie Powiaty, iako Mławſki, y Srzenſki, dla wielkich wylewow rzek oderwane ſą od tego Woiewodztwa, ale in indice terminorum, tylko te Powiaty tu należące czytam, Płocki, Płonſki, Raciazki y Zawkrzewſki. Krom Płockiego Kaſztelana, dwoch ma mnieyſzych Kaſztelanow, Raciązkiego y Sierpſkiego. W Raciażu zwyczaynie Seymikuie; dwoch Deputatow na Trybunał Koronny obieraią: Poſłow czterech na Seym. Herb iego ieſt Orzeł czarny, z rościągnionemi ſkrzydłami, y nogami, z pyſkiem otwartym, na ktorego pierſiach P. w polu czerwonym. *Bielſki fol. 6. Paprock: o herbach fol. 712.*

Płoccy Woiewodowie.

1 Kryſtyn, herbu Gozdawa, umarł 1221. *Cromer lib. 7. Bielski fol. 142. Okolski tomo 1. fol. 223. Łubienski in Epiſcopis* Płocenſ. *Długoß. Paproc.*
2 Kryſtyn, herbu Gozdawa 1372. *Długoß tomo 2.*
3 Paweł Niſczycki, herbu Prawdzic, 1380. *Paprocki o herbach fol. 492. Okolski tomo 2. Statut Mazowiecki.*
4 Abraham Socha, herbu Zagłoba, zginał 1399. *Miechov: lib. 4. Długoß tomo 2. Cromer l. 25. Bielſki fol. 263. Okolski tomo 3. fol. 329.*
5 Ninogiew z Kryſka, herbu Prawdzic 1430. *Paprocki o herbach fol. 494. Okolſki tomo 2. f. 503. Statut Mazowiecki.*
6 Stanisław Srzeńſki, herbu Dołęga, umarł 1436. *Pokoy Brzeski u Laskiego w Stat: f. 140. Bielſki fol. 354. Herburt fol. 218.*
7 Prandota z Zelazny, herbu Rawicz, 1452. *Statut Mazowiecki fol. 93. Przywileie Xiażat Mazowieckich. Duryewſki in MS.*
8 Jędrzey Niſczycki, herbu Prawdzic 1460. *Paproc: o herbach. fol. 492. Okolski tomo 2. fol. 501, z Liſtow Xiażat Mazowieckich.*
9 Jędrzey Niſczycki, herbu Prawdzic, Syn pierwſzego, poſtapił na Woiewodztwo Bełzkie koło roku 1480. *Paproc: o herbach f. 492. Okolski tomo 2.*
10 Felix Srzeńſki z Sokołowa, herbu Dołęga 1480. *Okol. tomo 3. folio 242, niewiemże czy nie o tym miał mowić, o ktorym bedzie niżey.*
11 Jan Woyciech, herbu Wąz, 1495. *Statut Mazowiecki.* Podpiſał *tranſakcyą pewną z Xiążętami Mazowieckiemi w Grodzie Rawskim.*
12 Migniew z Kryſka, herbu Prawdzic 1501. *Elekcya Alexandra Krola u* Karnkow: *de* Primatu: *Paprocki o herbach.*
13 Jędrzey z Radzieiowic, herbu Junoſza 1512. *Liſt Zygmunta I. u Olßowskiego de Primatu w Załuskim. Tegoż in MS,* Petricovienſibus.
14 Jędrzey Niſczycki, herbu Prawdzic, 1524. *Łukaß Paprocki Łaski Cudow: fol. 22, 1517. Liſt Zygmunta I. 1518 Miaſtu Krakowſkiemu, y 1527.*
15 Jan Sokołowſki, herbu Pomian 1531. *Metryka* Koronna. *Analecta Nießporkow: fol. 288,* czyli też z Sokołowa Srzeńſki, herbu Dołęga.
16 Felix Srzeńſki, herbu Dołęga, umarł 1554. *Liſt Zygmunta I. 1536, y 1539 Miaſtu Lwowſkiemu. Tegoż 1546, u Paprock: fol. 86. Tegoż 1548 u Olßowsk: de* Primatu *w Załuskim u Nakielſk: fol. 653.*
17 Alexander Jłowſki, herbu Prawdzic, 1555. *Paprocki o herbach folio 137. Starowol: in Monumentis fol. 533. Okolski tomo 2. fol.* 516.
18 Stanisław Kępſki, herbu Jaſtrzębiec, 1560. Ł*ucas Paprocki in* Ł*aski Cudowne. Metryka* Koronna. *Liſt Auguſta I. Miaſtu Sendomirskiemu.*
19 Arnolph Uchańſki, herbu Radwan, poſtapił na Woiewodztwo Bełzkie. *Liſt Auguſta I. 1565 Miaſtu Lwowskiemu. Conſtit: 1569, folio 154. Bielſki folio 652. Starowolski in Monumen.*
20 Piotr Potulicki, herbu Grzymała 1577, poſtapił na Kuiawſkie Woiewodztwo 1580. *Liſt Stefana* Krola *u Fridwalda. Łukaß Paprocki Łaski fol. 23. Okolski tom. 3. fol.* 76.

21 Grzegorz Zielinſki herbu Ciolek, umarł. *Conſtitut*: 1583, & 1587, *fol.* 437. *Liſt Zygmunta III*, 1589, *u Okolsk: tomo* 3. *y u Seweryna in S. Hyacintho lib.* 3. *cap.* 45.

22 Staniſław Kraſinſki, herbu Slepowron, umarł. *Conſtit.* 1601, *fol.* 734. *y* 1613, *fol.* 7. *Liſt Zygmunta III. de feudo Pruſſiæ* 1605. *Okolſki tomo* 3. *fol.* 124. *Poſſelius fol.* 432.

23 Woyciech Kryſki, herbu Prawdzic, 1615. *Apophtegmata Witkowſkiego Dedicatio. Duryewski in MS. Acta Terreſtria* Płocenſia.

24 Jan Karnkowſki, herbu Junoſza. *Conſtit.* 1620, *fol.* 19. *MS. Konopatſc. Okolſki tom.* 2. *fol.* 433. *Liſt iego do Krola in MS. Cracovien.*

25 Staniſław Karnkowſki, herbu Junoſza 1632. *Porzadek Elekcyi.* Con*fœderat: Ordinum Hiſtor:* Collegii *Caliſſienſis.*

26 Walentyn Zielinſki, herbu Ciolek 1640. *Okolski tomo* 3. *fol.* 154, *pod herbem Swinka ich przypiſat, ale niewinnie.*

27 Jan Kazimierz Kraſinſki, herbu Slepowron, wziął Podſkarbſtwo Wielkie 1658. *Porzadek Elekcyi* 1648. *Kochow: climact:* 2. *lib.* 2. *Załuski tomo* 2. *fol.* 659.

28 Staniſław Laſkowſki, herbu Korab, umarł 1661. *Conſtit. fol.* 10, & 1659. *Dedic: Slaviæ Pariſii*, & 1660 *podpiſał Ratyfikacya Conſt:* 1661. *f.* 59.

29 Jan Weſſel, herbu Rogala, 1667, umarł. *Conſtit. fol.* 27, & 1662. *f.* 5. *Acta Caſtrenſia Płocenſia.*

30 Samuel Jerzy Prazmowſki, herbu Belina, umarł 1688. C*onfirmat: Jurium Gent: Michała* 1670, *y Jana III.* 1676. *Załuski tomo* 1. *fol.* 1063.

31 Grzegorz Zielinſki, herbu Ciołek, umarł.

32 Jan Bonawentura Kraſinſki, herbu Slepowron, umarł. *Conſtitutiones* 1690, *fol.* 8, *y* 1697, *f.* 17. *Załuski t.* 1. *f.* 1063, & *in Mowy rożne f.* 6.

33 Franciſzek Załuſki, herbu Junoſza.

VVitebskie Woiewodztwo.

O Dawności tego Woiewodztwa, toż trzeba rozumieć, co y o Nowogrodzkim; na Seymie Lubelſkim 1569, to im mieyſce w Senacie po Płockich Woiewodach zapiſano. Dzieli ſię to Woiewodztwo, na Powiaty, Witebſki, y Bracławſki: do niegoż należy Ziemia Orſzańſka. Miaſta w nim tę ſię przednieyſze znayduią. Witebſk, wſzakże iuż to miaſto, temi czaſy, według świadectwa Starowolſkiego, wyzute z praw ſwoich, w wieś obrocone, ſam tylko Zamek Krolewſki, przy jurysdykcyi zoſtawiony; tę karę na ſiebie zciagnęło, okrutnym zamordowaniem Błogoſławionego Jozafata Arcybiſkupa Połockiego. Bracław, Orſza, Suraz, Ułę. Chorągiew tego Woiewodztwa zielona, na ktorey Pogonia w złotym rzadzie, w polu czerwonym. *Bielsk: fol.* 7. Gvagnin zaś chce mieć pole białe. Poſłow na Seym z Woiewodztwa Witebſkiego dwoch, tyleż z Ziemi Orſzańſkiey bywa.

VViteb-

VVitebſcy Woiewodowie.

1 Jerzy Chlebowicz, herbu Leliwa, 1506, podobno potym poſtapił na Woiewodztwo Smoleńſkie. *Koiałow: par.* 2.

2 Jwan Sapieha, herbu Lis 1517. *Stryikowski fol.* 741. *Hiſtoria Sapiehana par.* 3. *fol.* 13. Paproc: *o herb.* 1508, *fol.* 663. *Okolski t.* 2. *f.* 149.

3 Jan Chodkiewicz, herbu Kościeſza. *Paprocki w Gniazdzie Cnoty.* Koiałow: *par:* 2. *alem roku nie napiſał.*

4 Jan Chlebowicz, herbu Leliwa, poſtapił na Woiewodztwo Połockie 1542. *Paproc: o herb. Okolski tomo* 2. *fol.* 90.

5 Jerzy Naſiłowſki, herbu Pułkozic, umarł 1544. *Stryikowſki od roku* 1542, *fol.* 759. Paproc: *o herbach fol.* 672, *y w Gniazdzie. Okolſki t.* 2.

6 Staniſław Kiſzka, herbu Dabrowa, umarł 1552. *Nadgrobek iego w Wilnie. Januſſowſk: Statut fol.* 837. *Okolski t.* 1. *f.* 137. *Herburt fol.* 303, 1547. *Stryikowski fol.* 760.

7 Stefan Xiażę Zbaraſkie, herb ſwoy właſny, poſtapił na Woiewodztwo Trockie 1565. *Conſtitut:* 1564. *Heindenſtein: lib.* 2. *de Bello.*

8 Staniſław Pac, herbu Gozdawa, 1587. *Sarnicki in* Pr*æfat. Paprocki o herbach f.* 674. *Stryikowski Chronic: lib.* 7. *Decora Lilieti, do roku* 1589.

9 Mikołay Sapieha, herbu Lis, umarł 1599. *Nadgrobek iego w* K*odnie. P. Rywocki Ideæ. Hiſtor. Sapiehana parte* 3. *fol.* 112. *Walicki o Obrazie* K*odeńskim.*

10 Jędrzey Zawiſza, herbu Łabęć. C*onſtit.* 1601: *podpiſał Edykt Zygmunta III przeciw Rokoſſanom* 1607. *Conſtit. fol.* 861.

11 Jan Zawiſza, herbu Łabęć. *Conſtit.* 1611, *fol.* 40, & 1621, *fol.* 23. *Cichocki Alloq: Oſecen:* 1615, *fol.* 210.

12 Staniſław Piotrowicz Kiſzka, herbu Dąbrowa. *Conſtit.* 1633, *folio* 60, *iuż o zmarłym. Duryewſki in MS.*

13 Simeon Samuel Sanguſzko, herbu Pogonia, umarł 1638. *Sparta Polſka fol. 42. Suſſa in Vita B. Jozafat. Haczel Pogonia. Panegir: Viln.*

14 Jan Rakowſki, herbu Trzywdar, umarł 1639. *Starowol. in Monum: fol. 221. Nadgrobek iego u Okol: t. 3. f. 250. & in Ruſſia fol. 131.*

15 Kryſztof Kiſzka, herbu Dabrowa 1644. *Duryewſki in MS.* Cuda *Chełmſkie. Kazanie Waynilowicza.*

16 Paweł Sapieha, herbu Lis, poſtapił na Woiewodztwo Wileńſkie 1655. *Porządek Elekcyi* 1648. *Hiſt: Paſtor: fol.* 205. Kochow: *climact: 2. f. 88*

17 N. Pac, herbu Gozdawa, 1658. *Conſtit. iuż o zmarłym*, ale to podobno o Staniſławie o ktorym maſz wyżey, mowa tam ieſt.

18 Władysław Wołowicz, herbu Bogoria, umarł 1669. *Conſtit: 1661, fol.* 61 *Podpiſał pacta Welawſkie 1657, u Załuſk: t. 2. fol. 659.*

19 Jan Antoni Chrapowicki, herbu Gozdawa, 1683 umarł. *Conſt. 1674, f. 12, & 1678, fol. 4. Załuski tomo 1. fol. 805.*

20 Lenard Pociey, herbu tegoż nazwiſka, umarł 1695. *Hiſtoria Collegii Breſtenſis. Monumenta Antiquit: Sapieh.*

21 Jędrzey Kryſzpin, herb ſwoy właſny. *Conſtitut: 1697, fol. 15. Załuſki tom. 2. fol. 598.*

22 Marcyan Oginſki, herbu Brama.

23 Kazimierz Pociey, herbu tegoż nazwiſka.

Mazowieckie VVoiewodztwo.

MAzowieckie Woiewodztwo, rozumiem, że rázem zaraz z inſzemi, za Bolesława Chrabrego ſtanelo: y lubo Bielſki piſze; że Krol Kazimierz Mnich, poraziwſzy nie iedna klęſka Máśłauſa Xiażę Mazowieckie, Mazowſze do Korony przyłaczył, koło roku 1042: atoli iednak, że ta Prowincyá dawniey Polſkim Monarchom hołdowała, z tego poznáć, że Kazimierz *K*rol, prawa ſwego do niey ſzabla ſzukał u rebellizuiacego Maślauſa. Był ten Maślaus u Oyca iego Mieczysława Podczaſzym, y znać z iego łaſki Woiewodztwo wziął Płockie, ale podczas przewlokłego interregnum w Polſzcze po ześciu Mieczysława, gdy ſię wſzyſtkie prawie nieſzczęścia ſpiknely na to Kroleſtwo, on za ta pogoda, cáłe Mazowſze opanował, y Xiażęciem ſię Mazowieckim piſać począł; nadto, zprzyſiagſzy ſię z Pruſami, ciagnał z wielkim woyſkiem na *K*azimierza; od ktorego zbity, y życie, y Xięſtwo utracił. Raczeyby tedy miał mowić Bielſki, że w ten czas przywrocona; niżeli, że dopiero przyłaczona ta Ziemia była. Potym koło roku 1190, od Leſzka Białego Xiażęciá Polſkiego, Konradowi puſzczona, w ktorey potomkowie iego, aż do roku 1524 panowali: po ktorych bezpotomnych ześciu, Rycerſtwo Mazowieckie, Zygmuntowi Pierwſzemu Krolowi poddali ſię, prævio juramento, ktory znaydzieſz u *Januſſow: w Statucie lib. 7. f. 974.* Zygmunt zaś wſzyſtkie im prawa y przywileie potwierdził na Seymie Piotrkowſkim 1529, y do Prowincyi Wielkopolſkiey ich przyłaczył. *Statut. Maſov. fol. 133.* Vicesgerenta, ktoryby był imieniem Krolewſkim tę Prowincyą ſprawował, poſtano-

ſtanowił; z ktorym tytułem w roku 1536, podpiſał ſię Piotr Gorynſki Woiewoda Mazowiecki, y Viceſgerent, wſzakże potym na Seymie Coronationis Krola Stefana w roku 1576, ta Viceſgerencya znieſiona. *Conſt. fol. 295.* Chociaż zaś udzielne Xiążęta Mazowieckie, w tey Ziemi panowały, z tym wſzyſtkim miała zawſze ſwoich Woiewodow, ktorych na dawnych przywileiách iuż Warſzawſkiemi, iuż Czerſkiemi żowia. Czego dowodem *Statut Mazowiecki fol. 86, fol. 94, fol. 98.* Miała, y ma *K*aſztelanow krom Czerſkiego, ktory Krzesłowy, *W*arſzawſkiego, *W*yſzogrodzkiego, Zakrocimſkiego, Ciechanowſkiego, *W*iſkiego, Liwskiego; Miáła y Urzędnikow Ziemskich, á niektorym w tym Xięſtwie Ziemiom w roku 1576 pozwolono ich. *Januſſow: f. 993.* Dzieli ſię według *Bielſk: f.* 8, na te Powiaty, Czerski, Warſzawski, Wyſzogrodzki, Zakrocimski, Ciechanowski, Czerwieński, Pułtowski, Rożański, Warecki, Błoński, Tarczynski, Grodziecki, Praſnyski, Łomżynski, Liwski, Wagrowiecki, Wiski, Nurski, Kamieniecki. W Konſtytucyach iednak 1598, fol. 702, tych nie maſz, Czerwieńskiego, Pułtowskiego, Wareckiego, Błońskiego, Tarczyńskiego, Grodzieckiego, Praſnyskiego, Wagrowieckiego, y Kamienieckiego. Każdy z nich w ſwego imienia mieście Seymikuie. Herb tego Woiewodztwa Orzeł biały z rozciagnionemi skrzydłami w polu czerwonym bez korony. Tymże ſię Orłem inſze Powiaty tegoż Woiewodztwa ſzczyca; tylko Powiat Liwski noſi w Herbie poł Niedzwiedzia czarnego, y poł Orła czerwonego, o iedney koronie. *Bielſki fol. 8. Paproc: o herb: fol. 713.* Dwoch Deputatow na Trybunał Koronny w Warſzawie obieraia. Posłow zaś na Seym Ziemia Czerska dwoch, Warſzawska dwoch, Wiska dwoch, Wyſzogrodzka dwoch, Zakrocimska dwoch, Ciechanowska dwoch, Nurska dwoch, Łomzyńska dwoch, Rożańska dwoch, Liwska dwoch Wſzyſtkich z Woiewodztwa Mazowieckiego Posłow dwadzieścia.

Herb Mazowieckiego Woiewodztwa. Herb Wiſkiey Ziemi.

Mazowieccy Woiewodowie.

1. Zyra, herbu Dębno 1163. *Nakielski w Miechowii fol. 70. Liſt* Kazimie-*rza Xiążęcia u Okol: t. 2. fol.* 111.
2. Arnold herbu Radwan 1222. *Erekcya Biſkupſtwa Chełminſkiego u Cromera lib. 7. Bielſki fol. 149. Paprocki Ogrod.*
3. Boguta, herbu Dąbrowa 1232. P*aproc: o herb. fol. 321. Fundacya Krzyżakow w Pruſiech 1228. u Cromera lib. 7.*
4. Przybyſław z Roſtkowa, herbu Dąbrowa 1246. Li*ſt* K*onrada Xiążęcia Mazowieckiego u Paproc. o herb. fol. 320. Duryew: Pamięc fol.* 11.
5. Daſzko albo Damian, herbu Rogala 1250. *Liſt Boleſława Wſtydliwego u Paproc: o herb. fol. 516, y Lewickim dany. Okolski t. 2. f. 609.*
6. Plichta herbu Pułkozic. *Okolski z Przywileiow Xiążąt Mazow: t. 2. f.* 484
7. Jan, herbu Ciołek, koło roku 1300. *Paproc: o herb: fol. 370 z Baſkona ſtarego Hiſtoryka Polſkiego. Okolſki tom.* 1.
8. Marcin herbu Dąbrowa, umarł 1387. *Liſt Jana Xiążęcia Mazowieckiego* P*aprocki o herbach fol. 323.*
9. Erazm, herbu Ciołek, 1388. *Paprocki o herb: fol. 370 z Baſkona ſtarego Hiſtoryka. Okolsk: tomo* 1. *fol.* 114.
10. Jakub z Lezenic, herbu Nałęcz, 1390. *Paprocki w Gniazdzie, y o herbach. Okolski tom. 2. fol. 254.*
11. Jędrzey herbu Ciołek, umarł 1396. *Bielſki fol. 281. Gvagnin Chronic: Polon: fol.* 154. *Okolski tom.* 1.
12. Pilko, herbu Rogala, zginął w potrzebie z Edyga 1399. *Miechowita lib. 4. Długoſ tomo 2. Stryikowski f.* 510. Cromer. Koiałowicz.
13. Maciey Radziminſki, herbu Brodzic 1400. *Paprocki o herbach fol. 269. Okolski tom.* 1. *fol.* 82.
14. Piotr Pilko, herbu Rogala, 1421. *Statut Mazowiecki fol. 86, y* 1406, *fol. 79. inter præſentes.*
15. Jan Głowacz z Lezenicy, herbu Nałęcz, zabity 1436. *u Laſkiego w Statucie folio* 140. *Pokoy Brzeski podpiſał.* P*aproc: Gniazdo y o herbach.*
16. Jędrzey z Czechowic, herbu Wąż 1446. *Liſt Władyſława Xiązęcia Mazowieckiego in Conſtit: Synodalib.* K*arnkowski fol. 85.*
17. Jan z Suchocina, herbu Rogala 1452. *Statut Mazowiecki fol. 94. Długoſ tom:* 2. *Cromer. Bielski. y inni.*
18. Mikołay Boglewſki, herbu Jelita, 1463. *Bielſki fol.* 428. *Długoſ t. 2. Cromer lib. 25. Okolski tomo* 1. *fol.* 337.
19. Jan z Węgrzynowa, herbu Rogala 1466. *Cromer lib. 26. Bielski fol. 438.* P*aprocki o herbach. Okolski tomo* 2.
20. Mikołay z Dobrzankowa, herbu Wąż. *Statut Mazowiecki* 1472 *fol.* 126, *& 1478, fol. 128.*
21. Jędrzey z Oſtrołęki, herbu Ciołek. P*aproc: o herbach fol.* 371. *Okols: tomo* 1. *fol.* 114.
22. Jakub z Golinina, herbu Biała, 1496. *Statut Mazowiecki fol.* 110. *Conventio Czerwienſcenſis.*

23. Staniſław Warſzawicki, herbu Paprzyca 1501. *Okolſki tomo* 2. *fol.* 513. *Acta terreſtria Ravenſia.*
24. Felix Brzeſki, herbu Prawdzic, *1525. Okolski tom. 2. fol.* 515. *Metryka* Koronna. *Liſt Zygm: I. in MS.* Petricovienſibus.
25. Wawrzyniec Prazmowſki, herbu Belina 1532. *Statut Mazowiecki fol.* 66, *kedy liſt do niego* Krolewſki *czytać.*
26. Staniſław Srzeńſki, herbu Dołęga, umarł *1536. Starowolski in Monumen. fol 490. Okolski tomo* 1. *z iego nadgrobku fol.* 153.
27. Piotr Kaſper Gorynſki, herbu Poray. *Statut Mazowiecki* 1536, *fol.* 7. Li*ſt Zygmunta I.* 1540 *Miaſtu Lwowskiemu, Tegoż* 1538 *Miaſtu Lubelsk.*
28. Jan Gamrat, herbu Sulima, umarł 1544. *Liſt Zygmunta I. u Nakielsk: w Miechowii fol. 717. libro 3.*
29. Jan Dzierzgowſki, herbu Jaſtrzębiec, umarł *1548. Liſt Zygmunta I. 1546 u Paproc: o herb. f. 86. Auguſta I.* 1548 *Miaſtu* Lwow. *Starowol. Monum.*
30. Staniſław Lawſki, herbu Pobog, umarł 1576. *Conſtitut: 1563, fol.* 65. Li*ſt Auguſta I. 1557, u* P*aprock: o herbach fol. 473. Tegoż* 1558 *Miaſtu Lwowskiemu. Damalew: in Archiepiſcop: Gneſn.* 1573, *fol. 315. Bielſki fol.* 741. *Okolski tomo* 2. *fol. 466.*
31. Staniſław Radziminſki, herbu Brodzic, uſtąpił 1576. *Bielsk: fol.* 741. P*aprocki o herbach. Gornickiego Hiſtorya.*
32. Staniſław Kryſki, herbu Prawdzic. *Bielski* 1577 *fol.* 741. Paprocki *o herbach fol. 688, 1583. Conſtit: 1587, fol.* 437. *Transakcya Będzinska 1589.* Lit*eræ Ordinum do Sixta* Papieża *u Seweryna in S. Hyacintho l.* 3. *cap. 45. umart po roku* 1592. *Stryikowski fol.* 781.
33. Hieronim Parys, herbu Prawdzic 1605, umarł 1606. *Liſt Zygmunta III. de Feudo* Pru*ſſiæ. Okolski tom.* 2. *fol.* 511.
34. Thomaſz Goſtomſki, herbu Nałęcz 1607. *Edykt Zygmunta III. przeciw Rokoſzan:* 1611 *de Feudo Pruſſiæ.* Conſtit. 1616, *fol. 47. y 1620, fol. 50.*
35. Mikołay Boglewſki, herbu Jelita. *Hiſtoria Sapiehana parte* 3. *f.* 107, *ale roku nie napiſał: podobno w roku 1620.*
36. Jędrzey Gorſki, herbu Nałęcz, umarł 1626. *Metryka* Koronna. *Damalewicz in Archiep: Gneſnen. fol. 396. Okolski tomo 2. fol.* 511.
37. Adam Koſobudzki, herbu Pobog, umarł 1629. *Metryka Koronna. Conſtit:* 1626 *fol. 5. & 1627, fol. 4. y 1628, f.* 4. *Starowolski in Monumen.*
38. Jan Podoſki, herbu Junoſza, umarł 1630. *Metryka* Koronna. *Acta Caſtrenſia Varſavienſia. Hiſtoria Poſſelii Polono Pruthenica.*
39. Konſtantyn Plichta, herbu Pulkozic, *1630.* P*anegiryk na iego wiezdzie. Okolski tomo 2. fol. 484. & fol. 28.*
40. Staniſław Warſzycki, herbu Abdank, poſtąpił na *K*aſztelania *K*rakowſka *1651. Conſtit:* 1632, *fol.* 16, *& 1648, fol.* 14. *Siradia Trabeata.*
41. Paweł Warſzycki, herbu Abdank, umarł *1660. Dedic. Slav. Pariſ. Metryka* Koronna. *Duryewſki in MS.*
42. Staniſław Sarbiewſki, herbu Prawdzic, umarł. *Conſtitution.* 1661 *fol. 16. Centuria Potoc: fol. 466. Duryewski fol. 88. Hiſt: Coll: Gedanen.*
43. Woyciech *K*raſinſki, herbu Slepowron, umarł. *Conſtit: 1683 f.* 11. *Confirmat: Jurium Gent: Michała* Krola *1670.* Konwok: 1674. *fol.* 11.
44. Jan Bonawentura *K*raſinſki, herbu Slepowron 1692, poſtąpił na Woiewodztwo Płockie. *Hiſtor: Collegii Gedanen. Załuski tomo* 1.

45 Franciſzek Weſſel, herbu Rogala, umarł *1696.Załuſki tom.* 1. *f.* 1384. *Kazania X. Dunina fol.* 351.

46 Staniſław Morſztyn, herbu Leliwa, poſtąpił na Woiewodztwo Sendomirſkie 1704. *Conſt:* 1703, *fol.* 9. *Załuski t.* 1. *f.* 680, *& t.* 3. *f.* 66.

47 Marcin Chomętowſki, herbu Bończa, umarł 1706. *Hiſtoria Reſidentiæ Samboriens, kędy po śmierci leży.*

48 Staniſław Chomętowſki, herbu Bończa, wziął laſkę mnieyſzą 1726.

49 Stefan Potocki, herbu Piława, wziął laſkę mnieyſzą 1726.

50 Staniſław Chomętowſki, herbu Bończa, powtore, umarł 1728.

Podlaskie Woievodztwo.

Podlaſze, dopiero w roku 1569 do Korony Polſkiey zupełnie przyłączone. Że zaś y przedtym do niey należało, świadczy przywiley incorporationis Woiewodztwu Podlaſkiemu dany, y w Metrykę wpiſany, od Zygmunta Auguſta, kędy tak mowi; *Terra Podlachiæ ſemper pleno, certo & indubitato jure, ante Vladislai Jagellonis Proavi noſtri gubernacula, & integro tempore ipſius regiminis, atq; regnante Vladislao Filio ejus, magno Patruo noſtro, ad Regnum pertinebat; quam deinde Caſimirus Rex Avus noſter, à parte Regni ſejunctam eſſe voluit, refragantibus ſubinde ſtatibus regni &c.* Z tegoż Krola Uniwerſału w tymże roku 8va Martii wydanego, dochodzę, że iuż na ten czas, ta Ziemia miała ſwoich Woiewodow, Kaſztelanow, Staroſtow, y innych Urzędnikow Ziemſkich, bo w nim roſkazuie Krol, aby wſzyſcy ci przyſięgę wierności Krolowi y Króleſtwu Polſkiemu bez odwłoki uczynili, pod utratą ſwoich dygnitarſtw. Tęż przyſięgę czynić kazano wſzyſtkim Ziemianom, pod utrata dobr ſwoich, w tymże Woiewodztwie zoſtaiacych; dla tego, gdy Euſtachi Wołowicz Podkanclerzy na ten czas Litewſki, tey przyſięgi nie wykonał, dobra mu Woynie, Kodyniec, y Łomazy z przyległościami odebrano, á na Jana Tarła pod te czaſy Kaſztelana Radomſkiego zlano ie, luboć ſię potym wrociły do Wołowicza, ſkoro wierność ſwoię, przyſięgą utwierdził. Jeſt o tym przywiley w tymże roku, 13 Auguſti w Lublinie dany. Z tym wſzytkim, iak dawno przedtym to Woiewodztwo początki ſwoie wzięło, nie mogłem ſię nigdzie doczytać, rozumiem iednak, że dopiero 1505, y boday nie pierwſzym tu był Woiewodą Jan Sapieha w roku 1514, iako go czytam na Liście Zygmunta I. o prawach y przywileiach Narodu Ruſkiego; ale ſię ieſzcze piſał na ten czas Narewſkim, nie Podlaſkim. Ja tu komput położę Woiewodow tutecznych, od roku, ktorego inkorporowana ta Prowincya z Koroną, y mieyſce Woiewodom Podlaſkim, zaraz po Mazowieckich naznaczone. Dzieli ſię na trzy Ziemi; Drohicką, Mielnicką, y Bielſką, z ktorych Bielſka trzy Powiaty w ſobie zamyka; Brańſki, Surazki, Tykocinſki; *Index terminorum.* Na Seymie otrzymało 1678 Konſtytucyą, aby Marſzałek na Seymikach Electionis Deputatow na Trybunał, Sędziow, Poſłow, y inſzych Officialiſtow Ziemſkich pluralitate Suffragio-

rum

rum był obierany, gdyby ſię wſzyſcy iednoſtaynie na iednego zgodzie nie mogli *Conſtit: f.* 32. Herb tego Woiewodztwa, z iedney ſtrony ieſt Orzeł biały, w polu czerwonym, z drugiey ſtrony zwyczayna Pogonia Litewſka; że kiedyś Litwa ich ſobie byli przywłaſzczyli: wſzakże przedtym, że Ruſkiey Ziemi było cząſtką z Liſtu dochodzę Władyſława Jagełła Krola w roku 1390; w ktorym Miedzyrzyc teraz miaſteczko) y Stolpno, wſi w Ziemi Ruſkiey w Powiecie Drohickim, nad rzeką Skrzna leżace, darował ten Pan, w zaſługach Abrahamowi Chamcowi. Znaydzieſz ten Przywiley, w proceſſie rozgraniczenia między Brzeſkim y Podlaſkim Woiewodztwy; toż poznać ſię może z Długoſza y Kromera *ib.* 6, pod Kazimierzem Sprawiedliwym. Dwoch Deputatow na Trybunał w Drohyczynie obieraią: Poſłow na Seym, dwoch z Ziemi Mielnickiey, dwoch z Ziemi Bielſkiey, dwoch z Drohickiey.

Podlaſcy Woiewodowie.

1 Mikołay Kiſzka, herbu Dabrowa 1569. *Liſt Krola Auguſta I. o Reſtytucyi Podlaſſa Conſtit. fol.* 154. *Liſt Stefana Krola* 1576 *u Fridwalda. Conſtit: fol.* 271.

2 Euſtachi Tyſzkiewicz, herbu Leliwa. *Okolſki tomo* 2. *f.* 97. *Stryikow: folio* 580, *ale roku oba nie napiſali.*

3 Staniſław Radziminſki, herbu Brodzic. *Liſt Zygm: I.* 1589 *u Okolſk: t.* 3. *Conſtit:* 1590, *fol.* 564, *y* 1591, *fol.* 616. *Severinus libro* 3. *cap.* 45.

4 Januſz X. Zaſławſkie, herb ſwoy właſny, umarł 1605. *Aſtræa Andreæ Lochner. Paprocki Ogrod folio* 208.

5 Alexander Chodkiewicz, herbu Kościeſza, poſtąpił na Woiewodztwo Trockie. *Conſtit.* 1607. *Hiſtoria Poſſelii.*

6 Jan Zbigniew Oſſolinſki, herbu Topor, poſtąpił na Woiewodztwo Sendomirſkie 1614. *Conſtit:* 1607, *fol.* 848, *y* 1611. *fol.*, 11, *y* 1613, *f.* 5. *Łubienſki folio* 89.

7 Jan Wodyńſki herbu Kościeſza, umarł 1616. *Nadgrobek iego w Warſzawie u S. Jana. Załuski tomo 3. fol. 859. Okolski tomo 1. fol. 471.*

8 Staniſław Warſzycki, herbu Abdank, umarł 1616. *Conſtit:* 1616, *fol.* 47. *Okolsk: tomo* 1. *fol.* 13. *Signatores fol.* 109. *Starowolsk. Monumen.*

9 Woyciech Niemira, herbu Gozdawa 1620. *Conſtit.* 1626 *już o zmartym fol. 6. Hiſtor:* Collegii *Breſtenſis.*

10 Jędrzey Chadzynſki, herbu Ciołek 1625. *Andreas Gold Bractwo. Hiſtoria* Poſſelii *Polono* Pruthenica.

11 Paweł Sczawinſki, herbu Prawdzic, 1632. *Porzadek Elekcyi. Okolski tomo 2. fol. 505. Pacta conventa Władyſława IV.*

12 Staniſław Niemira, herbu Gozdawa 1641. *Conſtitut: fol. 20, &* 1638, *fol. 25. Analecta Nieſsporkow: fol.* 149. umarł.

13 Antoni Chadzynſki, herbu Ciołek, 1643. *Andreas Gold Bractwo. Porzadek Elekcyi 1648. Duryewski in MS.*

14 Piotr Opalinſki, herbu Łodzia, poſtapił na Woiewodztwo Kaliſkie 1661. *Dedic: Slaviæ* Pariſii 1659. *Załuski t.* 2. *fol. 659. Echo* Civ: *Poſnan.*

15 Woyciech Emeryk Mleczko, herbu Korczak 1670. *Confirmat: Jurium Gent: Krola Michała.* Conſtit: *fol.* 26.

16 Wacław Leſczynſki, herbu Wieniawa umarł. *Conſtit:* 1678, *folio* 6. *Liſt Jana III.* 1676. *Conſtit: fol.* 9. *&* 1683, *fol.* 13. *Duryew: f.* 71

17 Marcin Oborſki, herbu Roch, umarł 1699. *Załusk: Mowy rożne fol. 49, & tomo 1. fol. 1531. Conſtit: 1690 fol. 19.*

18 Stefan Branicki, herbu Gryff, umarł 1717. *Conſtit:* 1703, *fol.* 22. *Duryewski Pamiet Niezeſsta fol. 82. Hiſtoria Sapiehana, parte 2. folio* 66.

19 Staniſław Rzewuſki, herbu Krzywda, poſtapił na Woiewodztwo Bełzkie 1728.

20 Michał Sapieha, herbu Lis.

Rawskie Woiewodztwo.

NIc pewnieyſzego, że y to *W*oiewodztwo, za Boleſława Chabrego ſwoie początki wzięło, ale ſię potym, razem z Mazowieckim, w tenczas, kiedy ſię Synowie Krolewſcy Polſką dzielili, oderwało było. Dopiero gdy już Xiażat Mazowieckich potomka męſkiey płci nieſtało, znowu do Korony Polſkiey inkorporowane. Dzieli ſię na trzy Ziemi; Rawſka Sochaczewſka, y Goſtynſka, z ktorych każda, ma ſwego właſnego Kaſztelana, ſam iednak Rawſki Kaſztelan, Krzeſło zaſiada w Senacie; każda ma ſwoich Urzędnikow Ziemſkich trybem inſzych *W*oiewodztw. Każda w Mieście od imienia ſwego nazwanym zwykła Seymikować, to ieſt Rawſka w Rawie, Goſtyńſka w Gabinie, Sochaczewſka w Sochaczewie, kędy Posłow na Seym kazda dwoch obiera: átoli kiedy Deputatow na Trybunał obierać maią, do Bolemowa wſzyſtkie ſię Ziemie ziezdzaia, kędy iednego roku z Rawſkiey, drugiego z Sochaczewſkiey, trzeciego z Goſtynſkiey dwoch wyſyłaia Deputatow. Herb tego Woiewodztwa, Orzeł czarny na Choragwi, w polu czerwonym, na ktorego pierſiach zlota litera R. *Bielſki fol. 6. Paprocki fol. 713.*

Rawſcy Woiewodowie

1 Prandota herbu Rawicz, 1140. *Okolski tomo* 2.

2 Prandota, herbu Rawicz, 1230. *Okolski tomo* 2.

3 Prandota herbu Rawicz 1260. *Okolski tomo* 2.

4 Dobieſław z Szczawina, herbu Prawdzic, 1335. *Liſt Siemowita Xiażęcia u Paprock: o herbach. y u Okolſk: tom. 2. fol. 505.*

5 Jan Grot z Słupce, herbu Rawicz. *Paprocki o herbach fol.* 434.

6 Prandota, herbu Rawicz 1394. *Okolski tomo* 2.

7 Jan Grot z Nowego Miaſta, herbu Rawicz 1479. *Liſt* Klaſstorny *u Paprock: o herbach fol. 434, y 1485 Kazimierza Miaſtu Krakowſk:*

8 Jędrzey z Czoſkowa, 1493. *Liſt Albrychta Miaſtu Lubelskiemu,* z Kozłowa *Miaſtu* Krakowskiemu.

9 Jędrzey z Kutna, herbu Ogończyk, 1501. *Elekcya Alexandra* Krola *u Karnkow: de* Primatu:

10 Prandota z Trzciany, herbu Rawicz. *Liſt Alexandra* 1505, *&* 1506, *Miaſtu Lwowſk. Liſt* Zygmunta *I.* 1507 *w Stat:* Przyłuſk.

11 Prandota z Zelazny, herbu Rawicz 1512. *Liſt* Zygmunta *I. u* Olſsowskiego *de Primatu w* Załuſkim, *y* 1518 *Miaſtu* Krakowskiemu.

12 Staniſław z Kutna, herbu Ogończyk 1530. *Liſt Zygmunta I.* 1539 *Miaſtu Lwowſkiemu,* 1527 *Miaſtu* Krakowskiemu, *ale Jedrzey mu imie daia, na liście zaś danym Kollegiacie* Łowickiey, *y inſsych, Staniſław.*

13 Jan z Gulczewa, herbu Prawdzic 1544. *Liſt Zygmunta I. u* Nakielſkiego *w Miechowii fol. 717. Tegoż Miaſtu* Krakowſkiemu 1543.

14 Jędrzey z Gulczewa, herbu Prawdzic, umarł 1572. *Liſt Auguſta I.* 1565 *Miaſtu Lwowſk: u* Paproc: *oherbach* 1557, *fol.* 473. *Acta Caſtrenſia Płocenſia* 1662.

15 Anzelm Goſtomſki, herbu Nałęcz. *Bielſki 1573 fol. 667. Paprocki o herbach 1583, fol. 688. Heindeſt: lib. 6. Cichoc: Alloqu: Oſecen.*

16 Staniſław Goſtomſki, herbu Nałęcz. *Conſtit: 1590 fol. 328. Liſt Zygmunta III. 1589 u Okolski tomo 3. fol. 363. Transakcya Bedzinſka. Cichocki Alloqu: Oſecen.*

17 Woyciech Wilkanowſki, herbu Lis. *MS. Cracovien. Pamiatka roczna. ale roku nigdziem ſię doczytać nie mogł.*

18 Piotr Myſzkowſki, herbu Jaſtrzębiec, 1601. *Conſtit: fol. 748. Genealogia Myſzkowſkich, y Ordynacya.* umarł. *Okolski tom. 1. f. 372.*

19 Zygmunt Grudzinſki, herbu Grzymała, umarł 1618. *Conſtit: 1616, fol. 12. Aſtrœa Andr:* Lochner *1605. Okolsk: tomo 1. fol. 267.*

20 Staniſław Radzieiowſki, herbu Junoſza, poſtapił na Woiewodztwo Łęczyckie 1627. *Conſtit: 1618, f. 3. & 1627, f. 4.*

21 Philip Wołucki, herbu Rawicz, umarł 1642. *Conſtit: 1628, f. 4. & 1629, f. 12, & 1633. f. 7. Cuda Częſtochowſkie. Hiſtoria Coll: Ravenſis.*

22 Kryſztof Sułowſki, herb ſwoy właſny, od roku 1644. *Hiſtor: Coll: Ravenſis. Comitiorum forma* Łochowſki. *Okol: t. 3. fol. 188.*

23 Jędrzey Grudzinski, herbu Grzymała, umarł 1649. *Porzadek Elekcyi. Conſtit: fol. 20. P. Ines Inſcriptio. Okolſki tom. 1. f. 267.*

24 Łukaſz Opalinski, herbu Łodzia, umarł 1655. *Hiſtoria Paſtorii f. 112. Hiſtoria Col: Raven. Centur: Potock: fol. 417.* Kazanie *na iego pogrzeb.*

25 Alexander Korycinski, herbu Topor 1659 umarł. *Dedicatio Slaviœ Pariſii. Academus Unicornis. Nadgrobek iego w Krakowie.*

26 Jędrzey Grudzinski, herbu Grzymała. *Duryewſki in MS. otym go czaſie położył, przecież roku żadnego nie napiſał.*

27 Jan Woyciech Lipski, herbu Łada, umarł 1676. *Confirmat: Jurium Gentium Krola Michała 1670.* Załuſki *tomo 1. folio 690. Hiſtor.* Collegii *Ravenſis.*

28 Hieronim Olſzowſki, herbu Prus, umarł 1676. *Załuski t. 1. fol. 690 Hiſtoria Collegii Ravenſis.*

29 Alexander Załuski, herbu Junoſza, od roku 1676, umarł 1693. *Conſtit 1683, fol. 11, & 1690, fol. 8. Załuski t. 1. fol. 690.*

30 Alexander Jozef Załuski, herbu Junoſza, uſtąpił 1720. *Podpiſał Obwieſzczenie 1697. Conſtit: 1703, fol. 13.*

31 Jędrzey Głębocki, herbu Doliwa.

Brzeſcianskie VVoiewodztwo.

TAk go niektorzy zowią, dla dyſtynkcyi od Brzeſkiego Woiewodztwa w Kuiawach, luboć drudzy zowią go y Brzeſkim ale z przydatkiem Litewſkim. Że ieſzcze w roku 1499 ſwoich właſnych Woiewodow nie miało, może ſię ſnadno z tego poznać, co ſię mowiło pod Połockiemi; y ia też ich ſzereg, dopiero od tego czaſu kładę, kiedy wraz z całym Xięſtwem Litewſkim z Koroną ſię Polſką złączyło w roku 1569, y mieyſce mu w Senacie, zaraz

raz po Rawſkich Woiewodach naznaczone. W tym Woiewodztwie nayprzednieyſze Familie Litewſkie, ſwoie dobra máią; iako Radziwiłowie, Sapiehowie, Sanguſzkowie, Pocieiowie, Tyſzkiewiczowie. Do tego, lubo w inſzych Woiewodztwach tegoż Xięſtwa, Marſzałkowie ſą dożywotni, y raz od Krola approbowani, nie odmieniaią ſię, chyba żeby na większą godność poſtąpili; tu iednak Polſkim trybem, na każdym Seymiku, Marſzałkow ſobie obieraią. Do tegoż Woiewodztwa należy Powiat Pinſki obſzerny, ktory według Starowolſkiego ma ſwoich Urzędnikow Ziemſkich według *Bielſkiego fol. 7.* ma y Chorągiew ſwoię. Herb tego Woiewodztwa Pogonia zwyczayna (bo też do Litewſkiey Prowincyi należy) tylko że ubior błękitny na koniu y na Rycerzu, w polu czerwonym. *Paprocki fol. 718.* Poſłow na Seym wielki dwoch z Woiewodztwa Brześcianſkiego, dwoch z Powiatu Pinſkiego ſtawa.

Brzeſcianſcy Woiewodowie.

1 Jerzy Tyſzkiewicz, herbu Leliwa 1569. *Starowolski in* Bellator. Ka*zanie Erekcya. Janczynſki in MS. Bielſki lib. 5. Stryikow: lib. 25. cap. 1. Okolſki tomo 2. fol. 97.*

2 Gabryel Hornoſtay, herbu Centaurus, 1578, umarł. *Liſt Stefana Kr: Infeudationis in Ducatum Pruſſiœ. Okolſki y Paprocki.*

3 Mikołay Sapieha, herbu Lis, poſtapił na Woiewodztwo Witebſkie 1589. *Hiſtoria Sapiehana par. 3. fol. 120. Walicki o Obrazie* Kodeńſk.

4 Kryſztof Zienowicz, herb ſwoy właſny od roku 1589. *Volanus & Monita Calviniſt: fol. 12.* Conſtit: *1591. fol. 616. & 1596, fol. 682, & 1613, fol. 3. Transakcya Bedzinſka 1589.* umarł koło roku 1615. *Okolski tomo 3. Paprocki o herbach.*

5 Jan Euſtachi Tyſzkiewicz, herbu Leliwa, umarł 1631. *Conſtit: 1616, fol. 47, & 1623, fol. 11. Starowol: Bellator.* Kazanie *Erekcya Okolski t. 2.*

6 Alexander Radziwil, herbu Traby, wział laſkę mnieyſza 1635. *Porzadek Elekcyi* 1632, *fol.* 10, & 1633, *fol.* 7, & 1634. *Hiſtor: Coll: Breſten.*

7 Jan Rakowſki, herbu Trzywdar, poſtapił na Woiewodztwo Witebſkie 1638. *Conſtit: f.* 25. *Starowolſk: Monumen. fol.* 221. *Nadgrobek u Okolski tomo* 3. *fol.* 250.

8 Mikołáy Sapiehá, herbu Lis, poſtapił na Kaſztelania Wileńſka 1642. *Hiſtoria Sapieh. par.* 3. *fol.* 129. *Felix Luceoria. Walicki.*

9 Teofil Tryzna, herbu Gozdawa, umárł 1645. *Kazanie Alexandra Dubowicza na iego pogrzebie. Duryewski in MS.*

10 Jędrzey Maſſalſki, herb ſwoy właſny, 1648. *Porzadek Elekcyi. Confirmatio Jurium Gentium Jana Kazimierza Krola.*

11 Jozef Klonowski, herbu Nałęcz 1653. *Conſtit: fol,* 16. *Hiſtoria Collegii Breſtenſis.*

12 Kazimierz Jewlaſzewski, herb ſwoy właſny, 1662. *Conſtit: fol.* 2. & 1661, *fol.* 59, & 1660. *Hiſtoria Collegii Breſtenſis.*

13 Malcher Staniſław Sawicki, herbu Cholewa, umarł. *Conſtit.* 1667, *fol.* 27. *Hiſtoria Collegii Breſtenſis.*

14 Kryſztof Piekarski, herbu Topor, umarł. *Hiſtoria Collegii Breſtenſis. Duryewski in MS.*

15 Jan Kunczewicz, herbu Łabęć. *Hiſtoria Sapieh: par:* 3. *fol.* 77, *ale roku ktorego był, nie przypiſano.*

17 Stefan Kurcz, herbu tegoż nazwiſka, umarł 1702. *Conſtitut:* 1676, *fol.* 9, & 1678, *fol.* 6, & 1674, *fol.* 11. *Obwieſczenie* 1697.

17 Kryſztof Komorowski, herbu Pobog 2do. *Conſtit* 1703. *fol.* 29. *Załuski tomo* 3. *fol.* 281, *umarł.*

18 Władyſław Sapieha, herbu Lis.

Chełminskie Woiewodztwo.

PRuſka Ziemia, Polſka ſzabla y męſtwem Przodkow naſzych zawoiowana, y przyłaczona w iedno ciało z tym Kroleſtwem; atoli, gdy często rebellizowali nam Pruſacy, á Polſkie ſiły rozerwane na wielu Xiażat w tym Państwie dziedziczacych, wyſtarczyć nie mogły, na poſkromienie Pogańſkich naiazdow; Krzyżakow, na potłumienie ich ściagniono. Ci potym rozplenieni, wkrotce potym na Polſkę oręze ſwoie obrocili, w długie woyny y niezliczone kłotnie tę Oyczyznę uplatawſzy. Naoſtatek, gdy y ſami Ziemianie Pruſcy, znieść dłużey tyrannii nad ſoba Krzyżackiey nie mogli, do Kazimierza Jagełłonowicza Krola udali ſię. Wział ich w ſwoię protekcya Kazimierz, y Prowincya Pruſka podzieliwſzy na Woiewodztwa trybem Polſkim, to ieſt Gdańſkie, ktore dał Janowi de Baiſen; y Elblaſkie, ktore konferował Gabryelowi de Baiſen w roku 1454, Scibora trzeciego tych dwoch brata, Gubernatorem *P*ruſkim uczynił. W roku iednak 1466 Krol Kazimierz, na uſilne żadanie ſtanow Pruſkich, znioſł Gubernatorow Pruſkich, á Chełminſkie Woiewodztwo poſtanowiwſzy, Elblaſkie w Malborſkie, Gdańſkie w *P*omorſkie zamienił

nił; á oraz Kaſztelanow Chełmińſkiego, Elblaſkiego y Gdańſkiego kreował, tyleż y Podkomorzych w roku 1468 przyczynił, tyleż ieſt teraz Chorażych. Podſkarbi ieſzcze y Miecznik Ziem Pruſkich. Nadto Sędziowie Ziemſcy w Chełminſkim Woiewodztwie, Chełminſki ieden, drugi Michałowſki, bo Michałowſka Ziemia do Chełminſkiego Woiewodztwa przywiazana, w Malborſkim ieden Malborſki, w Pomorſkim Tczewſki, (do ktorego ſię też trzy Powiaty referuia, to ieſt Tczewſki, Gdańſki, y Nowſki) Swiecki, Tucholſki, Człuchowſki, Mirachowſki, Pucki. Piſarz Ziemski w każdym Woiewodztwie ieden, wſzyſcy per libera Suffragia braci, obrani na te funkcye wſtępuia. Przydaia do tego, także per electionem, każdemu z tych Sędziemu, ośmiu Sadowych, albo Aſſeſſorow, z ktorych ad deciſionem iakicykolwiek ſprawy, powinno ad minimum trzech zaſiadać z Sędzia y z Piſarzem. Innych Officyaliſtow Ziemskich, iako to Stolnikow, *P*odczaſzych, Czeſnikow, Podſtolich, y tam daley, w Pruſiech żadnych nie maſz. Więc że Prowincya Pruska, forma ſię rzadzi, niby udzielney Rzeczypoſpolitey; dla tego lubo każde Woiewodztwo, ſwoie partykularne Seymiki, na mieyſcu ſobie naznaczonym odprawuie, przecięż iednak, wſzyſtkie ſię potym dla ſpolney rady, na Generał Pruski łaczyć z ſoba powinny, ktory raz w Grudziadzu, drugi raz w Malborku składaia, tak iż ieżeliby, ktoregokolwiek Woiewodztwa Seymik nie doſzedł, iuż Generału bydź nie może. Ziachawſzy ſię wſzyſcy wraz *P*osłowie, Marſzałka ſobie obieraia, pod ktorego dyrekcya, ſpolnie y zgodnie naradziwſzy ſię, z Senatem ſię Pruskim łacza. Wchodza zaś w Senat Pruski Biskup Warminski ktory też tam prezyduie; po nim Chełminski Biskup, potym Chełminski, Malborski, Pomorski Woiewodowie; po nich *K*aſztelanowie Pruſcy, daley Podkomorzowie y Podśkarbi Pruski. Ziezdzaia ſię też na ten Generał Chorażowie Pruſcy, y Poſłowie z każdego Pruskiego Woiewodztwa: Poſłowie z Miaſt przednieyſzych Pruskich, to ieſt z Torunia, Elblaga y Gdanska, z tamtad iuż z utartemi punktami Poſłow na Seym walny wyſyłaia. A że do Trybunału Koronnego ſa przypuſzczeni w roku 1589, dla tego każde *W*oiewodztwo Pruſkie dwoch Deputatow na Trybunał Koronny obiera u ſiebie, tak żeby wſzyſtkich Pruſkich było ſześciu. Poſłow na Seym żadne *W*oiewodztwo nie ma ſobie zamierzoney liczby. Chełminſkie Woiewodztwo w Radzynie Deputatow obiera, w Kowalowie Seymiki przedſeymowe ſkłada. Herb tego Woiewodztwa, y owſzem y Xięſtwa całego Pruſkiego, Orzeł biały w czerwonym polu, o iedney głowie, á na ſzyi ma *K*oronę, z prawego ſkrzydła, wyſzła ręka człowieka zbroyna, ktora miecz goły trzyma wynieſiony, iakby do cięcia, ſkrzydła u niego rozciagnione y nogi, to *Bielſki fol.* 8. Atoli *Paproc: o herb: fol.* 719. Orła mu czarnego przyznaie. Miſtrzowie niegdy Krzyzaccy w Pruſiech, zażywali Choragwi ſtarey z żołtym Krzyżem, á we ſrzodku była Tarcza, z czarnym Orłem na białym polu. Dzis Xiażę Pruſkie ile Feudatarię Polſki, gdy hołd czyni y homagium oddaie Krolom Polſkim, bierze Chorągiew biała, na ktorey ieſt Orzeł czarny.

Chełminſcy Woiewodowie.

1 Auguſtyn á Scheve 1466, herb ſwoy właſny. *MS.* Konopat: *Hiſtoria Poſſelii Polono* Pruthenica.
2 Gabryel Bażeńſki, herbu Wiewiorka, umarł 1476. *Cromer libro* 27. *Długoß tomo* 2. *Acta Caſtrenſia Mariæburg:* 1476. *Hiſtoria* Poßelii.
3 Ludwik z Mortaga, herbu tegoż nazwiſka, umarł 1481. *Długoß* 1477. *MS.* Konopatſc. *Hiſtoria Poſſelii Polono Pruthenica. Cromer. Bielſki.*
4 Mikolay Dabrowſki, herbu tegoż nazwiſka, umarl *1483*. *MS. Konopat. Hiſtoria Poſſelii Polono Pruthenica.*
5 Karol á Felden, Zakrzewſki, herbu Pole, umarł *1499*. *MS,* Konopatſc. *Hiſtoria* Poſſelii *Polono Pruthenica.*
6 Jan Dabrowſki, herbu tegoż nazwiſka, umarł 1515. *Duryewski Pamieć fol. 58. Okolski t.* 1. *fol.* 141. *MS.* Konopatſc. *Hiſtor:* Poſſelii.
7 Jan Luzyańſki, herbu tegoż nazwiſka, umarł 1551. *Duryewski fol.* 31. *Treterus in Varmien: Epiſc: f. 88. Hiſtor:* Poſſelii. *MS.* Konopatſc.
8 Staniſław *Koſtka* de Sztenberg, herbu Dabrowa 1551. *Duryewſki Pamieć fol. 30. MS.* Konopatſc. *Hiſtoria* Poſſelii Polono *Pruthenica.*
9 Jan Działynſki, herbu Ogończyk, umarł *1585*. *Liſt Auguſta I.* 1557, *u* P*aproc: o herb. fol.* 473. *Hoſii Oper: tomo. 2. f. 82. Hiſtoria* Poßelii.
10 Mikołay Działynſki, herbu Ogończyk, umarł 1602. *Liſt* Z*ygmunta III* 1589 *u Okolsk: tomo 3. fol. 353. Transakcya Bedzinska. Tegoż* 1597 *Miaſtu Lwowſkiemu.*
11 Erneſt Weiher, herbu tegoż nazwiſka. *Duryew:* P*amieć fol.* 57. *Starowolski in Monumentis, ale obadwa nie przypiſali roku.*
12 Maciey Konopacki, herbu Mur, wział Biſkupſtwo Chełminſkie 1610. *Duryew:* P*amięc f.* 58. *Treterus in Varmien: Epiſc: fol.* 148.

13 Ludwik Mortęſki, herbu tegoż nazwiſka, 1612. Łubien: *Hiſtor: fol.* 7. *Duryew: fol. 56. Zycie Morteſkiey. Starowol. in Monum: Nadgrobek w* Lubawie.
14 Staniſław Działynſki, herbu Ogończyk, umarł 1618. *Conſtitut:* 1616, *fol.* 13. *MS. Konopatſc. Hiſtoria* Poſſelii Polono Pruth.
15 Jan Weiher, herbu tegoż nazwiſka, umarł 1626. P*iaſec: f.* 405. *Duryewſki f. 57. Kobierzyc: f.* 261. *Starowol, Monum. f.* 745. *Hiſtor. Sapieh.*
16 Melchior Weiher, herbu tegoż nazwiſka, umarł *1633*. *Porzadek Elekcyi 1632.* Kobierzyc: *f.* 261. *Okolſki t.* 3. *f.* 311. *Nadgrobek w Chełmie.*
17 Kaſper Działynſki, herbu Ogończyk, wział Biſkupſtwo Chełminſkie 1639. *Okolski tomo 2. fol. 326.*
18 Mikolay Weiher, herbu tegoż nazwiſka, umarł 1647. *Starowolski in Monumen. f.* 747. *MS.* Konopatſc: *Duryewſki in MS.*
19 Jan Dźiałynſki, herbu Ogończyk, umarl 1648. *Nadgrobek iego w Grudziadzu. MS. Konopatſc. Hiſtoria Coll: Gedanenſis.*
20 Jan Koſſ, herb ſwoy właſny, 1657 umarł: *podpiſał pacta Welawſkie u Załuſk: tom.* 2. *f.* 659. *Porzadek Elekcyi* 1648.
21 Jan Gninſki, herbu Trach, wział pieczęć mnieyſza 1680. *Conſtitut.* 1674, *fol.* 14, *&* 1676, *fol. 27,&* 1678, *fol.* 1. Zawadzki 1669, *fol.* 11. Z*ałuſki tomo* 1. *fol.* 132.
22 Michał Działyńſki, herbu Ogończyk, umarł 1687. *Treterus in Varmienſibus Epiſc: fol.* 176. *Hiſtoria Collegii Gedanenſis.*
23 Jan Koſſ, herb ſwoy właſny 1699 umarł. Z*ałuski tomo* 2. *fol.* 885, *& tomo* 1. *fol.* 1531. *Hiſtoria Colleg: Graudentini.*
24 Thomaſz Działynſki, herbu Ogończyk, umarł 1714. *Conſt:* 1703, *f.* 12.
25 Jakub Rybinſki, herbu Wydra, umarł *1725*.
26 Franciſzek Bielinſki, herbu Junoſza.

Mſcisławskie VVoiewodztwo.

UDzielne kiedyś tu Xiażęta rzadzili, iako to Jerzy Lingwiniewicz w roku 1440, Michał Lingwiniewicz w roku *1500*, dopiero gdy ich Familia zniknełá, Xięſtwo to w Prowincya obrocone, Woiewodow y Kaſztelanow liczyć poczęło: przecież ia tu ich komput, dopiero od Unii Wielkiego Xięſtwa Litewſkiego z Korona kładę. Woiewodztwo to Prypeć rzeka od południa, á Dniepr od wſchodu dzieli; dwa Powiaty w ſobie zamyka, Mściſławſki y Mozyrski, to Starowolski; ktory też te mu Miaſta przednieyſze przypiſuie, Klecko, Owrucko, Homlia, Kryczow, Oſtrko, Mściſław, y Mozyr. Herb iego na Choragwi żołtey Pogonia w czerwonym polu. *Bielſki fol.* 7. P*aproc:* w Mściſławie Seymikuie, kędy dwoch Poſłow na Seym obieraia.

Mſcisławſcy Woiewodowie.

1. Jerzy Oścık, herbu Trąby 1569. *Paproc: o herb: fol. 669. Ogrod fol. 209. Stryikowski f. 772.* Koiałow: *par: 2. Okolski tomo 3. f. 229.*
2. Paweł Pac, herbu Gozdawa, 1587. *Sarnicki in* Præfat: *Stryikowski Chronic: lib. 7. Decora* Liliezi. *Koiałowicz parte 2.*
3. Mikołay Sapieha, herbu Lis, od roku 1588, poſtąpił na Woiewodztwo Nowogrodzkie *Paprocki in Stromatibus.*
4. Jędrzey Sapieha, herbu Lis, umarł 1597. *Hiſtoria Sapiehana par: 3. f. 66 Walicki o Obrazie* Kodeńskim.
5. Jan Zawiſza, herbu Łabęć, poſtąpił na Woiewodztwo Witebskie *Conſtit. 1598, fol. 697. Hiſtoria Poſſelii.*
6. Kryſztof Ciechanowiecki, herbu Dąbrowa 1602. *Liſt Zygmunta III. Miaſtu Lwowſkiemu, y de Feudo Pruſſiæ.*
7. Jan Euſtachi Tyſzkiewicz, herbu Leliwa, poſtąpił na Woiewodztwo Brześciańskie 1615. *Conſtit.* 1613, *f. 3. Starowolſk: in Bellator. Sarmat. Okolski tom. 2.*
8. Alexander Sapieha, herbu Lis, 1621, umarł. *Hiſtor. Sapiehana parte* 3. *fol. 68. Walicki o Obrazie* Kodeńſkim.
9. Januſz Tyſzkiewicz, herbu Leliwa, poſtąpił na Woiewodztwo Trockie 1626. *Conſtitut.* 1623, *fol. 3. Starowolski in Monumentis fol. 768.* Kazanie *Widziewicz.*
10. Jerzy Chreptowicz, herbu Odrowąż, poſtąpił na Woiewodztwo Nowogrodzkie, koło roku 1632. *Hiſtoria Sapiehana par. 3. f. 108.*
11. Mikołay Kiſzka, herbu Dąbrowa, poſtąpił na Kaſztelanią Trocką 1636. *Porządek Elekcyi* 1632. *Hiſtoria Sapiehana parte* 2. *fol.* 17. *Kazanie X. Olſzowſkiego.*

12. Kryſztof Sápieha, herbu Lis, umarł 1636. *Hiſtoria Sapiehana par: 3. fol. 71. Okolski t. 2. fol. 150. Walicki o Obrazie* Kodeńſkim.
13. Marcin Gedroic, herbu Poray, umarł 1640. *Panegiric:* P. Koiałowicz. *Kazanie na iego pogrzebie. Duryewski in MS.*
14. Jozef Korſak, herbu Kotwica, umarł 1645. *Conſtit.* 1641, *fol.* 30, & 1647, *fol.* 16, *ale podobno iuż o zmarłym.*
15. Mikołay Abrahamowicz, herb ſwoy właſny, poſtąpił na Woiewodztwo Trockie 1648. *MS. Czartoryiſcianum in* Colleg: *Ravenſi.*
16. Fryderyk Sapiehá, herbu Lis, od roku 1648. Confæderat: *Ordinum. Hiſtoria Sapieh. par.* 3. *fol. 78. Walicki o Obrazie* Kodeńſkim.
17. Grzegorz Drucki Horſki, herb ſwoy właſny, 1650. *Tegom gdzieś czytał, alem Authora nie nanotował.*
18. Mikołay Ciechanowiecki, herbu Dąbrowa, 1660. *Cuda* Chełmſkie *fol. 233. MS. Czartoryiſcianum.*
19. Jan Oginſki, herbu Brama, poſtąpił na Woiewodztwo Połockie 1679. *Porządek Elekcyi* 1674. *Genealogia Oginſkich.*
20. Michał Tyſzkiewicz, herbu Leliwa. *Kazanie Woyniłowicza. Genealogia prawna Tyſzkiewiczow, ale roku nie napiſano.*
21. Alexander Moſzewicz, herbu Topacz, 1696. *Conſtitut: 1690, folio 8. Załuſki tom. 1. fol. 1531.*
22. Michał Doumant Sieſicki, herbu Kintaurus. Załuski *t. 2. f. 955.*
23. N. Tyzenhaus, herb ſwoy właſny.

Malborskie Woiewodztwo.

POczątki tego Woiewodztwa, wſzyſcy naſi Hiſtorycy na rok 1454 zwalaia, atoli w Senacie Polſkim, dopiero im to mieyſce zapiſane na Seymie Lubelſkim, przy Unii Litwy z Koroną, w roku 1569; bo przedtym wſzyſcy Woiewodowie y Kaſztelanowie Pruſcy, tylko do Senatu Pruſkiego należeli. Herb tego Woiewodztwa, tenze co y Chełminſkiego; w Sztumie Seymikować zwykło, iako ma *Januſzowſki w Statucie fol.* 935, czy to Deputatow dwoch na Trybunał Koronny obieraiąc, czy Posłow na Generał Pruſki. Każdy Woiewoda w Pruſiech, oraz ieſt y Staroſtą Grodowym, Chełminſki oraz ieſt y Kowalewſkim, Malborſki Kiſzowſkim, Pomorſki Skarſzewſkim, więcey Grodow w tym Xięſtwie nie maſz, tylko te trzy, ale ani Sędziow Grodzkich, tylko Podwoiewodzy w każdym Woiewodztwie Grodzkie ſądy ſądzi. Wſzyſtkie iednak tranſakcye w Mieyſkich Xięgach, ktoregożkolwiek Miaſta z przednieyſzych Pruſkich; takiey ſą wagi, iakby Grodzkie. Grody wſzyſtkie, powinny bydź zamknięte, poki Woiewoda nowo inaugurowany nie przyſięże; y to niegdzieindziey, chyba na Generale Pruſkim. Do Senatu zaś Pruſkiego, nikt nie może bydź przypuſczony, chyba że przedtym miał Indygenat w Pruſiech.

Malborſcy Woiewodowie.

1 Gabryel Bażenſki, herbu Wiewiorka, poſtapił na Woiewodztwo Chełminſkie. *Podpiſał transakcya z Gdanſk:* 1454. *Cromer libro* 27. *Bielſki folio* 400.

2 Scibor Bażeńſki, herbu Wiewiorká, umarł 1581. *Cromer l.* 27. *Bielſki fol.* 433. *Długoſz* 1459. *Hiſtoria Poſſelii* Polono *Pruth:* 1467. *MS. Konopat.*

3 Mikołay Bażeńſki, herbu Wiewiorka. *Podpiſał Elekcya Alexandra* Kr: 1501 *u* Karnkowſk: *de* Primatu, *Hiſtoria* Poſſelii *Pol:* Pruth: 1481.

4 Jan Bażeńſki, herbu Wiewiorka, umarł 1515. *Bielski fol.* 529. *Liſt Zygmunta I. u Olſzowsk: de* Primatu *w* Załuſkim, 1512. *Decius.*

5 Jerzy Bażeńſki, herbu Wiewiorka, 1535. *Bielski fol.* 573. *Neugebav. Hiſtor: Poſſ: Polono Pruth.* *MS.* Konopatſc.

6 Felix Greſſa z Sokołowa, herbu Pomian, umárł 1546. *Liſt Zygmunta I. u Nakielſkiego w Miechowii fol.* 629. *MS.* Konopatſc.

7 Achacy Cema, herbu Wczele, umarł 1565. *Nadgrobek iego w Sztumie. Hoſius Oper: tomo* 2. *fol.* 161. *Hiſtoria Poſſelii Polono Pruth.*

8 Fabian Cema, herbu Wczele, 1566, umarł. *Liſt Infeudat: in Pruſſiam* 1569. *Liſt Auguſta I. u Okolſk: tom.* 3. *fol.* 110. *Hiſtoria Poſſelii.*

9 Fabian Cema, herbu Wczele, umarł 1607. *Liſt Auguſta I.* 1572 *u Paprocki o herb: f.* 524. & *f.* 688. *Łubienſki Hiſtor: f.* 7. *MS. Rozrazev:* 1593.

10 Jerzy Koſtka, herbu Dabrowa, umarł 1610. Ko*mmiſſya Krolewska* 1609. *Duryew: Pamięć f.* 54, & 65. *Hiſt: Poſſelii* Polono *Pruth.*

11 Staniſław Działynſki, herbu Ogończyk, poſtapił na Woiewodztwo Chełminſkie 1615. *Receſſ* Komiſſyi *Prusk:* 1612. *Conſtit. f.* 77. *Hiſt: Poſſel.*

12 Jan Weiher, herbu tegoż nazwiſka, poſtapił na Woiewodztwo Chełminſkie 1618. *Starowolſk: in Monumen. fol.* 745. *Hiſt: Poſſ: Polon.*

13 Stani-

13 Staniſław Konarſki, herbu Koło złomane, umarł 1626. *Duryewski Pamięć Niezeſzła fol.* 45. *Hiſt: Poſſ:* Polono *Pruth.* *MS. Konopatſc.*

14 Samuel Zalinſki, herbu Roża, umarł 1629. C*onſtit:* 1628, *f.* 3. *MS. Konopatſc: Hiſt: Poſſ:* Polono Pruth. *MS. Duryewsk:*

15 Samuel Konarſki, herbu Koło, umarł. P*iaſec: f.* 405. *Porzadek Elekcyi* 1632. *Conſtit.* 1638 *f.* 50. *Duryew:* Prefacya *do* Pamięci.

16 Mikołay Weiher, herbu tegoż nazwiſka, poſtapił na Woiewodztwo Chełminſkie 1643. *MS. Konopatſc.* *Hiſtor:* Poſſ: Polono Pruth.

17 Jakub Weiher, herbu tegoż nazwiſka, umarł 1657. *Porzadek Elekcyi* 1648. *Hiſtor. Paſtor: fol.* 177. Kochow: *climact:* 2. *lib:* 2. *Damalewicz w życiu B. Bogumiła.*

18 Staniſław Działynſki, herbu Ogończyk, umarł 1677. C*onſtit:* 1676, *fol.* 50. P*acta Weławskie* 1657 *u* Załusk: *t.* 2. *fol.* 659. *Treter: f.* 171.

19 Jan ignacy Bakowſki, herbu Ryś, umarł. *Conſt.* 1678, *fol.* 12. *Treterus in Varmien: Epiſc: f.* 171. *MS.* Konopatſc: *de Famil.* Pruſ.

20 Jan Franciſzek Bielinsſki, herbu Junoſza, umarł. *Conſtitut:* 1683 *fol.* 28. *Załuski tomo* 1. *fol.* 805, 1683.

21 Erneſt Donhoff, herbu tegoż nazwiſka, umarł 1694. C*onſtitut* 1690, *fol.* 8. & 17. *Załuski tomo* 1. *fol.* 1049, & 1333.

22 Staniſław Łoś, herbu Dąbrowa, umarł 1694. *Załuski tomo* 1. *f.* 1013. & 1380. *Duryew:* Pa*miec Niezeſzła fol.* 89. *Signatores f.* 121.

23 Jan Przebendowſki, herbu tegoz nazwiſka, wziął Podſkarbſtwo Wielkie Koronne 1703. *Zaluski tomo* 2. *fol.* 885. *Signatores fol.* 131.

24 Piotr Kczewſki, herbu Lewart, umarł 1722. C*onſtit:* 1703, *f.* 26, & 13.

25 Piorr Przebendowſki, herbu tegoż nazwiſka.

Bracławskie VVoiewodztwo.

DIploma Zygmunta Auguſta Krola w roku 1569, 26 Maji na Lubelſkim Seymie wydane, iawnie świadczy, że Wołyńſka Prowincya, dawnieyſzych ieſzcze wiekow przed Jagełłem Krolem, ba y za iego, y Syna iego panowania Władysława zupełnym prawem do Korony należała; czego dowodem ſa, tak Liſty Krolow Polſkich ſtare, iako y monimenta; oſobliwie iednak Przywiley Zygmunta, Wielkiego Xiążęcia Litewſkiego, dopiero Kazimierz Jagellonowicz, lubo się o to ſtany *K*oronne zaſtawiały, Wołyń od Kroleſtwa Polſkiego oderwawſzy, do Xięſtwa Litewſkiego inkorporował, przyſięga wierności, Wołynſkie Rycerſtwo obowiążawſzy. Zawſze się iednak Polacy, ſwego do Wołynia prawa upominali. Aż też za naleganiem ich, y za konſenſem tak Wołyńſkiego, iako y Bracławſkiego Woiewodztwa Ziemianow, znowu też obadwa Woiewodztwa, do Korony przyłaczył, Auguſt I. Unią tę podpiſali; Alexander X. Czartoryiſkie *W*ołyńſki, Roman Xiążę Sanguſzko Bracławſcy Woiewodowie. Jędrzey Xiążę Wiśniowieckie Wołyńſki, Jędrzey Xiążę Kapuſta Bracławſki Kaſztelani. Z tego diploma dochodzę, że Wołyńſka Prowincya, dwa w ſobie zamyka Woiewodztwa,

 Wołyń-

Wołyńskie y Bracławskie. *W* tymże Przywileiu Zygmunt August Krol, razem oba te *W*oiewodztwa z jurysdykcyi Litewskiey wyzuł, á we wszystkich swobodach Rycerstwu Polskiemu własnych, porownał ich. Potwierdził im wszystkie Przywileie, czy to od Krolow Polskich, czy od Xiażąt Litewskich nadane. Transakcye wszystkie, tak Ziemskie iako y Grodowe, żeby Ruskim ięzykiem pisywano, pozwolił; y wiele inszych faworow nadał, ktore wolno każdemu, w tymże diploma przeczytać; naostatek *Constit:* 1589, Xiężyc nie pełny y Krzyż, temu Woiewodztwu za Herb nadały, *fol.* 542. Woiewodztwo Bracławskie w Winnicy Seymikuie, kędy mu też, dwoch Deputatow na Trybunał Koronny, K*onstytucya* 1589, *fol.* 537 pozwoliła obierać, na Seym sześciu Posłow. Grod y Ziemstwo, z Bracławia do Winnicy, z jurysdykcya sadowa przeniesiono, przez Konstytucya 1598. *W*oiewodztwo Bracławskie y z Starostwem swoim pomieścić się może. Dzieli się na Powiaty, Bracławski y Winnicki.

Bracławscy Woiewodowie.

1 Roman Xiążę Sanguszko, herbu Pogonia, umarł 1571. *Constit:* 1569, *fol.* 170. *List Augusta I. o Unii Xięstwa* Litew. *Starowol: Bellator.*
2 Grzegorz Xiażę Sanguszko, herbu Pogonia, 1575 umarł. *Genealogia Czartoryiskich. Sparta Polska. Duryewski in MS.*
3 Janusz Xiażę Zbarafkie, herb swoy własny, umarł 1608. *Sarnicki in Præfat:* 1585. *Bielski* 1581, *fol.* 783. C*onst:* 1598, *f.* 706 *List Zygmunta III. de Feudo* P*russ:* 1605. *Stryikowski Chronic: f.* 789. *Heindenst: de bello Moschov. Okolski tomo* 1. *fol.* 330.
4 Jan Potocki, herbu Pilawa, umarł 1611. *Constit:* 1609, *fol.* 706. *Nadgrobek iego u Okolsk: tomo* 2. K*obierzycki f.* 400. *Starowol: Bellator.*

5 Jakub Potocki, herbu Pilawa, umarł 1613. *Constitut.* 1611, *fol.* 24. *Nadgrobek iego u Okolski tomo* 2. *Piasecki f.* 324. Kobierzycki *fol.* 401.
6 Alexander Xiazę Zastawskie herb swoy własny, postapił na Woiewodztwo Kiiowskie 1629. C*onstit:* 1623, *f.* 3. C*enturia Potock: f.* 76. *Cichoc: Alloqu: Osecen. cap.* 27, 1615.
7 Stefan Potocki, herbu Pilawa, umarł 1631. *Nadgrobek iego u Okolsk: tomo* 2. *& in Russia Florida f.* 90. *Starowolski in Monumentis fol.* 495. *Centuria Potockiego.*
8 Stanisław Potocki, herbu *P*ilawa, postapił na Woiewodztwo Podolskie 1636. *Porzadek Elekcyi* 1632, *f.* 22. *Constit:* 1633, *f.* 14, *y* 1634, *f.* 3.
9 Łukasz Zołkiewski, herbu Lubicz, umarł 1636, wspominaia go iuż zmarłego C*onstit:* 1638, *f.* 47. *Historia* P*lenior Polon:* P*astorii fol.* 298. *Okolski tomo* 2.
10 Mikołay Potocki, herbu Pilawa, postapił na Kasztelania Krakowska 1647. C*onstit:* 1638, *f.* 47, *y* 1641, *f.* 26. *Brachel Hist:* 1637. *lib:* 5.
11 Dominik Alexander Kazanowski, herbu Grzymała, umarł 1647. *Constit:* 1647, *fol.* 36. C*enturia Potockiego f.* 64. *Zycie Jabłonowskiey.*
12 Adam Kisiel, herbu Swietołdist, postapił na Woiewodztwo Kiiowskie 1648. P*orżądek Elekcyi* 1648, *f.* 20. *Historia Pastorii f.* 38.
13 Władysław Myszkowski, herbu Jastrzębiec, postąpił na Woiewodztwo Sendomirskie 1650. *Acta Castrensia* Lublinen*sia Geneal: Myßkow.*
14 Stanisław Lanckoroński, herbu Zadora, postapił na Woiewodztwo Ruskie 1651. *Cuda Chełmskie f.* 201. C*ichov. Dedicat:* P*rzyczyn.*
15 Piotr Potocki, herbu Pilawa, umarł 1658. *Centuria Potockiego fol.* 202. *Historia Coll: Camenecensis.* Z*ałuski Mowy rożne.*
16 Michał X. Czartoryiskie, herbu Pogonia, postapił na Woiewodztwo Wołyńskie 1662. *Kochow: climact: 2. lib. 6. Dedicatio Slaviæ Parisii* 1659. *Annuæ Collegii Camenecen:* 1658.
17 Jędrzey Potocki, herbu Pilawa; umarł 1664. P*otockiego Centuria fol.* 36. C*onstit:* 1676, *fol.* 37, *iuż o zmarłym.*
18 Jan Potocki, herbu Pilawa, 1670 umarł. *Potocki Centuria folio* 202. *Confirmatio Jurium Gentium Michała Krola* 1670.
19 Konstantyn Xiażę Wiśniowieckie, herb swoy własny, postapił na Woiewodztwo Bełzkie 1678. *Constit.* 1676, *fol.* 9. *Potock: Centuria fol.* 3. *Confirmat: Jurium Gentium Jana III.*
20 Marcin Zamoyski, herbu Jelita, postapił na Woiewodztwo Lubelskie 1683. *Constit.* 1678, *fol.* 3. *Genealogia* Z*amoyskich.*
21 Mikołay Sapieha, herbu Lis, umarł 1685. *Historia Sapiehana par.* 3. *fol.* 162. *Walicki o Obrazie* Kodeńskim.
22 Jan Gninski, herbu Trach wział Pomorskie Woiewodztwo 1694. *Załuski* 1685 *in Mowy rożne fol.* 60.
23 Marcin Chomętowski, herbu Bończa, postąpił na Mazowieckie Woiewodztwo 1704. *Constit:* 1697, *f.* 10. *Confæder: Ordin:* 1696. *Załuski tomo* 3. *fol.* 482.
24 Jan *K*oniecpolski, herbu Pobog, postapił na Woiewodztwo Sieradzkie 1711. *Acta Confæderat: Sandomirien:* 1704.
25 Michal Jordan. herbu Trąby.

Pomorskie VVoiewodztwo.

HErb tego Woiewodztwa Gryff czerwony, iako chce Paprocki, albo czarny, iako pisze *Bielski fol. 7*, w polu białym, nogi przednie wspięte, iak do biegu, skrzydła wyciągnione iak do lotu, język wywieziony, *K*oronę na głowie iego położył Paprocki, luboć iey Bielski nie przydał. Herbu tego dostało od Swantopełka Xiążęcia niegdy swego, ktory był z Familii Gryphow, y długo w swym potomstwie, w tym Xięstwie panował. Oczym indziey. Woiewodztwo to, początek wzięło swoy, od Krola Kazimierza Jagellonowicza w roku 1454, postanowione; na usilne żądanie stanow Pruskich, (luboć B*ielski f.* 210 dawniey przedtym Piotra Szwancę Generała Pomorskiego wspomina, ktory miał bydź Synem Woiewody Gdańskiego) atoli dopiero w roku 1569, przy Unii Litwy z Korona, mieysce mu po Woiewodach Bracławskich w Senacie zapisano. Pomorskiey Ziemi część Bytow y Lemburg od *K*azimierza Kroia, dana w lenność Xiążęciu Pomorskiemu. *Janußow: w Stat: fol.* 972. W Starogardzie Seymikuie: *Idem fol.* 935, kędy Deputatow dwoch na Trybunał obiera, Posłow na Seym, nie ma liczby zamierzoney. A że się dzieli na sześć Powiatow, dla tego każdy z nich Seymiki przedseymowe, dwiema albo trzema dniami pierwey przed Starogardzkim odprawuią; to iest Swiecki w Swieciu, Tucholski w Tucholi, Czluchowski w Człuchowie, Mirachowski w Trzepczu, Pucki w Pucku, tamj naradziwszy się, z gotowemi iuż punktami, albo Posłow wysyłaia, albo też *Viritim* do Starogardu ziezdzaia się; kędy z Tczewskim Powiatem, ktory też dwa drugie w sobie zamyka, to iest Gdański y Nowski, publicznych dotarszy materyi, Posłow na Generał *P*ruski obieraią.

Pomorscy Woiewodowie.

1 Jan de Baisen, herbu Wiewiorka, 1454 podpisał transakcyą z Gdańszczanami. *Cromer lib. 27. Bielski fol. 400. Długoß tomo 2.*

2 Otto Machwicz, herb swoy własny, umarł 1467. *Długoß t. 2. Cromer lib. 27. Bielski f. 444. Histor: Posselii Polono Pruthenica.*

3 Fabian Legendorf, herbu tegoż nazwiska, umarł 1477. *MS*, Konopat. *Historia Posselii Polono Pruthenica.*

4 Jan Pierzcha, herbu Flandra, umarł 1480. *Nadgrobek iego w Pucku. MS.* Konopat*scianum.*

5 Jan Baierski, herbu Fogelvander, od roku 1480, umarł 1484. *Historia Posselii Polono Pruthenica. MS.* Konopat*sc:*

6 Mikolay Wulkowski, herbu Chomato 1484. *Historia Posselii Polono Pruthenica. MS.* Konopat*sc.*

7 Mikołay Balinski, herbu *P*rzosna, 1498. *Historia Posselii Polono Pruthenica. MS. Konopatsc.*

8 Mikołay Szpot Dunin, herbu Łabęć, umarł 1518. *Okolski tomo 2. fol. 283. Historia Posselii Polono Pruth. MS.* Konopat*sc.*

9 Jerzy Konopacki, herbu Mur 1519. *Duryewski Pamieć w Prefacyi. Okolski tom. 2. MS.* Konopat*sc. Histor: Posselii Polono Pruthenica.*

10 Mikolay Działynski, herbu Ogończyk, umarł 1544. *MS.* Konopat*sc. Historia Posselii Polono Pruthenica. Okolski t. 2. fol. 325.*

11 Jan Sokołowski, herbu Pomian, umarł 1546. *Historia Poßelii Polono Pruthenica. MS. Konopatsc.*

12 Stanisław Kostka, herbu Dabrowa, postapił na Chełminskie Woiewodztwo 1551. *Duryewski fol. 30. Historia Poßelii Polono Pruth. Paproc: o herb.*

13 Jan Działynski, herbu Ogończyk, postapił na Woiewodztwo Chełminskie 1556. *Hist: Posselii Polono Pruth. MS. Konopatsc. Paprocki.*

14 Fabian Cema herbu Wczele, postapił na Woiewodztwo Malborskie 1565. *List Augusta I. 1562 Miastu* K*rakowskiemu. Histor: Posselii Polono Pruthenica.*

15 Achacy Cema, herbu Wczele, umarł. *Constit. 1569, fol. 97. List Augusta I. u Okolski tomo 3. fol. 110. Duryewski f. 58. Historia Posselii;*

16 Krysztof Kostka, herbu Dabrowa, umarł 1596. *Constitut: 1591, 356. Transakcya Bedzinska 1589. Duryewski f. 54. Histor: Posselii.*

17 Ludwik Mortęski, herbu tegoż nazwiska, postapił na Woiewodztwo Chełminskie 1611. *List Zygmunta III 1597 Miastu Lwowskiemu, Constitut: 1616, fol. 19, iuż o zmarłym.*

18 Michał Konarski, herbu Koło 1611, umarł 1612. *Cuda B. Gelnowskiego. MS.* Konopat*sc: Historia Posselii Polono Pruth.*

19 Samuel Zalinski, herbu Roża, postapił na Woiewodztwo Malborskie 1626. *Constit 1616, fol. 16. MS. Konopatsc. Historia Posselii Polona.*

20 Maciey Niemoiowski, herbu Rolicz, umarł 1626. *Flos Rosarum Biezanowski. MS.* Konopat*sc. Historia Posselii Polono Pruthenica.*

 21 Samu-

21 Samuel Konarſki, herbu Koło, poſtapił na Woiewodztwo Malborſkie 1629. *MS. Konopatſc. Hiſtoria Poſſelii Polono Pruthen.*

22 Paweł Działynſki, herbu Ogończyk, umarł 1643. *Podpiſał Proteſtacya na Seymie Warſaw:* 1635. *Porządek Elekcyi* 1632. *Hiſtoria* P*oſſelii.*

23 Gerard Donhoff, herbu tegoż nazwiſka umarł. *Porządek Elekcyi* 1648. *Treterus in Varmienſibus Epiſc: fol.* 155. *Brachel lib:* 6. *Hiſtor:* Poſſelii.

24 Ludwik Weiher, herbu tegoż nazwiſka, umarł 1656. *Hiſtor: Paſtorii fol. 98. Fulden lib:* 5. *Hiſtor. MS. Konopatſc. Argo Hadzieiow.*

25 Zygmunt Gulderſztern, herbu Gwiazdá; od roku 1656, umarł. *MS. Konopatſc. Hiſtoria Coll: Gedanenſis. Duryewſki in MS.*

26 Staniſław Kobierzycki, herbu Pomian, umarł. *Conſtit: 1661, fol. 25. Centuria* Potock: *f.* 470. *Treterus in Varmien: Epiſc: f. 155.* Załuſki *tom. 1. fol. 152.*

27 Jan Ignacy Bakowſki, herbu Ryś, poſtapił na Woiewodztwo Malborſkie 1677. *Duryewſki f.* 45. *Conſtit:* 1676, *f. 16.* Z*awadzki fol.* 87. *Załuſki tomo* 1. *fol. 145.*

28 Władyſław Donhoff, herbu tegoż nazwiſka, zginał pod Parkanami 1683. *Conſtit:* 1683, *f* 11. *Treterus in Varmien: Epiſc: f.* 176. *Załuſki t.* 1.

29 Władyſław Łoś, herbu Dabrowa, poſtapił na Woiewodztwo Malborſkie 1694. *Conſtit:* 1686, *fo. 15, & 1690, f. 10. Załuski tomo* 1. *f.* 1013.

30 Jan Gniňſki, herbu Trach, umarł 1703. *Załuſki tomo 2. f. 885, & tom. 3. fol. 496. Hiſtoria Collegii Gedanenſis.*

31 Jan Ignacy Działynſki, herbu Ogończyk, umarł 1724. *Conſtit:* 1703, *fol. 13. Załuſki tomo 3. fol. 496.*

32 Stefan Potocki, herbu Pilawa, poſtapił na Woiewodztwo Mazowieckie 1726.

33 Piotr Czapſki, herbu Leliwa.

Minskie Woiewodztwo.

HErb tego Woiewodztwa, ile do Prowincyi Litewſkiey náleżącego, zwyczayna Pogonia cieliſtego koloru, o dwoch końcach. Dzieli ſię na dwa Powiaty, Możyrſki y Rzeczycki, z ktorych każdy, ma ſwoię własna Choragiew z tąż Pogonią, ale o iednym końcu. *W* Minſku, poſpolitym obradom mieyſce naznaczone, kędy też y Trybunał Litewſki zwykł ſię ſadzić, z tą alternata, że iednego roku w Wilnie, drugiego zaś, raz w Nowogrodku, drugi raz w Minſku odprawować ſię powinien. Zamyka w ſobie, te przednieyſze Miaſta, Minſk z Zamkiem, Kieydanow, Boryſzow, Łohoyſko, Swiſłocz, Bobroyſko, Odruczko, Radoſzkowice. W Senat Polſki weſzli Woiewodowie Minſcy, przy Unii. W. X. z Korona w roku 1569; od ktorego roku, y ia też ſzereg ich wyprowadzam. Mieyſce w Senacie zaraz po Pomorſkich Woiewodach tegoż roku im zapiſane. Dwoch Poſłow na Seym obieraia z Woiewodztwa Minſkiego, tyleż z Powiatu Możyrſkiego, tyleż z Powiatu Rzeczyckiego.

Minſcy

Minſcy Woiewodowie.

1 Gabryel Hornoſtay, herbu Centaurus, poſtapił na Woiewodztwo Brześciańſkie. *Liſt Auguſta I. Infeudationis in Ducatum* Pruſſ: 1569.

2 Jędrzey Sapieha, herbu Lis, 1577, poſtapił na Woiewodztwo Mściſławſkie. *Hiſtoria Sapieh. par.* 3. *fol.* 21. *Walicki.*

3 Mikołay Sápieha, herbu Lis, poſtapił na Woiewodztwo Brześciańſkie 1588. *Conſtitut: f.* 256. *Bielſki fol.* 741. *Heindenſſt: lib:* 1. *Stryikowski lib: 25. cap. 3. 1579.*

4 Bogdan Sapiehá, herbu Lis. *Conſtit.* 1591, *f.* 353. P*aproc: Ogrod f:* 209. *Marci* C*orona. Okolski t. 2. fol. 149.*

5 Jan Abrahamowicz, herb ſwoy właſny, poſtapił na Woiewodztwo Smoleńſkie 1596. *MS. Rozrazevianum. Conventiculum Torunen:* 1595.

6 Jędrzey Zawiſza, herbu Łabęć, poſtapił na Woiewodztwo Witebſkie 1599. *Liſt Zygmunta III. Miaſtu Lwowskiemu.*

7 Jan Pac, herbu Gozdawa, umarł koło roku 1615. *Dedicat:* P*atris Smiglecki De Uno Capite* 1600. *Okolski tomo* 3. *f.* 339. *Decora Lilieti.*

8 Bogdan Sapieha, herbu Lis, 1616, *Hiſtoria Sapieh: par:* 3. *fol. 97, Walicki o Obrazie* K*odenſkim.* K*azanie Olſſowſkiego.*

9 Mikołay Sapieha, herbu Lis, 1617, podobno poſtapił na Woiewodztwo Nowogrodzkie. *Nicola: Verneri* P*orcenſis Rhetor.*

10 Piotr Tyſzkiewicz, herbu Leliwa, umarł koło roku 1620. *Okolſki tomo 2. f. 99. & in Ruſſia Florida f.* 136. *Genealogia Tyſſkiewiczow.*

11 Balcer Stráwinſki, herbu Doliwa, umarł 1633. P*orzadek Elekcyi* 1632. *Pacta Conventa Władyſława IV.*

12 Alexander Słuſzka, herbu Oſtoia, poſtapił na Woiewodztwo Nowogrodzkie 1635. *Conſtit:* 1633, *f. 22, & 1634, fol. 9.*

Bbb 13

13 Mikołay Sapieha, herbu Lis, postąpił na Woiewodztwo Brześciańskie 1638. *Historia Sapiehana par: 3, f. 129. Walicki o Obrazie Kodeń.*
14 Alexander X. Massalskie, herb swoy własny, umarł 1641. *Kazanie na iego pogrzebie. Monimenta Collegii Brestensis.*
15 Alexander Oginski, herbu Brama, postąpił na Kasztelania Trocka. *Porządek Elekcyi 1648. Pacta Conventa Jana Kazimierza Krola.*
16 Simon X. Sanguszko, herbu Pogonia. *Sparta Polska, y na inszych mieyscach wydziałem, ale roku nie przypisano.*
17 Stanisław Raiecki, herbu Łabęć, umarł. *Poniatowski Morze. Genealogia Potockich. MS. Czartoryscianum in Colleg: Ravensi.*
18 Kazimierz Białozor, herbu Wieniawa 1669. *Imago Divorum Praesulum &c. Duryewski in MS. Panegiric: Caput.*
19 Jan Zawisza, herbu Łabęć 1674. *Confirmatio Jurium Gentium Jana III. Krola. Porządek Elekcyi.*
20 Michał X. Sieśickie, herbu Centaurus 1690, postąpił na Mściławskie Woiewodztwo. *Panegiricus Residentiae Caunensis.*
21 Władysław Sapieha, herbu Lis, 1699, postąpił na Brześciańskie Woiewodztwo. *Załuski t. 2. f. 885. Historia Sapiehana par: 3.*
22 Krysztof Zawisza, herbu Łabęć, umarł.
23 N. Zaba.

Inflantskie Woiewodztwo.

W Roku 1561, Mistrz Krzyżacki w Inflanciech Ketlerus, y Arcybiskup Ryski Gvilhelm, widząc roszarpaną przez rożne potencye, iuż Moskiewskie, iuż Szwedzkie, iuż Duńskie, Prowincya Inflantska, naradziwszy się z przednieyszemi Panami swemi, Zygmuntowi Augustowi Krolowi, Koronie Polskiey, y W. X. Litewskiemu dobrowolnie poddawszy ią, przysięga wierności obowiązali się. *Stryikowski lib: 25. cap. 1. Koiałowicz par: 2.*. W sześć lat potym w Grodnie, to iest 1567, toż samo odnowiona przysięga utwierdzili: kędy też całe to Xiestwo, na cztery Ziemi podzielono, to iest Ryskie, Treideńskie, Wendeńskie, y Dynemburskie; każda z nich miała mieć swego narodu Senatora, y Ziemstwo. Herb też im nadany, Gryff biały, na nogi wspięty, w polu czerwonym, w nodze iego prawey przedniey, miecz dobyty, do gory wyniesiony, na piersiach zaś litery, dwie powiązane S. y A. Korona złota opasane. Gryff się im ten dostał od Chodkiewiczow, na pamiatkę, że Jan Hieronim Starosta Zmudzki, Marszałek Litewski, y Administrator Inflantski, swoia industrya do tego przymierza siła dopomogł; litery zaś pierwsze, z imienia swego Sigismundus Augustus przydał. Po śmierci iednak tegoż Krola, Moskwa całe Inflanty sobie podbiła, musiał ich Krol Stefan, szablą y męstwem Polskim odyskiwać. Jakoż y odebrał, a potym całe Inflanty w roku 1588 na trzy Woiewodztwa podzielono, to iest, Inflantskie, albo Wendeńskie, Derpskie, y Parnawskie. *Gvagnin tomo 1. Rerum Polonic. Heindenst: lib: 5.* Ktorych dwoch ostatnich pakta Oliwskie,

Koronie Szwedzkiey 1660 ustąpiły, trzecie Inflantskie, ieszcze się y po dziśdzień Polski trzyma. Derpskich Woiewodow tych mi się czytać dostało. 1 Otto Donhoff, herbu tegoż nazwiska. 2 Dadzibog Karnkowski, herbu Junosza, umarł 1617. 3 Mikołay Kiszka, herbu Dąbrowa 1619, postąpił na Mściławskie. 4 Kasper Donhoff, herbu tegoż nazwiska, postąpił na Sieradzkie 1633. 5 Zygmunt Opacki, herbu Prus 3tio. 6 Lew Kurcz, herb swoy własny. 7 Jędrzey Leszczyński, herbu Wieniawa 1648. 8. Zygmunt Wybranowski, herbu Poray. 9 Władysław Leszczynski, herbu Wieniawa, postąpił na Łęczyckie.

Z Parnawskich ci byli. Ernest Donhoff, herbu tegoż nazwiska, Piotr Tryzna, herbu Gozdawa 1623. Konstantyn Połubinski, herbu Jastrzębiec 1633. Jan Zawadzki, herbu Rogala, umarł 1645. Gothard Tyzenhaus, herb swoy własny. Henryk Donhoff, ostatni Woiewoda Parnawski. Z Inflantskiego Woiewodztwa sześciu temi czasy na Seym Postow stawa, ale przedtym tylko ich czterech bywało.

Inflantscy Woiewodowie.

1 Jerzy Farensbach, herb swoy własny, od roku 1588, zginął 1604. *Zycie iego w druku od Dawida Hilchen wydane. Piasec: Histor.*
2 Krysztof Słuszka, herbu Ostoia. *Constitut: 1623, iuż o zmarłym. Okolski in Russia Florida fol. 130. Historia Possellii.*
3 Theodor Donhoff, herbu tegoż nazwiska, 1621. *Okolsk: tom. 1. Argo Hadżieiowicz. Majoris Annuli Gemma.*
4 Joachim Tarnowski, herbu Leliwa, ustąpił 1633. *Łobzynski Acroam: Dedicat. Okol: t. 2, f. 71. Dedukcya Genealogii w Trybunale.*

5 Thomaſz Sapieha, herbu Lis, poſtapił na Woiewodztwo Nowogrodzkie 1642. *Hiſtor Sapieh: par: 3. Hiſtor: Coll: Breſtenſis 1642.*
6 Paweł Sapieha, herbu Lis, poſtapił na Woiewodztwo Witebſkie. *Hiſt: Sapieh: par: 3. Walicki o Obrazie Kodenſkim.*
7 Mikołay Korff, herbu Gozdawa 7mo, *Conſtitut: 1646. Kochowſki 1655, climact: 2. fol, 64. Duryewski in MS.*
8 Przecław Leſzczynſki, herbu Wieniawa, umarł 1670. *Caput Orbe Majus, Panegir. Confirmat: Jurium Gentium Michała Krola.*
9 Alexander Morſztyn, herbu Leliwa 1674. *Nuptiæ Agni Panegir. Confirmatio Jur: Gent: Jana III. Krola.*
10 Jan Theodor á Schluben, herb ſwoy właſny 1681. *Treterus in Varmienſi Epiſc: fol. 176. Duryew. in MS.*
11 Jerzy Platern, herb ſwoy właſny, umarł 1696. *Załuski tomo 1. f. 1532. Transakcya pewna, ktorą podpiſał 1695.*
12 Otto Fryderyk Felkierzamb, herb ſwoy właſny, od roku 1696. *Załuski tomo 2. fol. 41. Confæderat: Ordinum 1696.*
13 Jan Koff, herb ſwoy właſny, umarł nim wział expedycyą z Rzymu na Biſkupſtwo Chełminſkie.
14 Jędrzey Głębocki, herbu Doliwa, poſtapił na Rawſkie Woiewodztwo.
15 Piotr Przebendowſki, herbu tegoż nazwiſka, poſtąpił na Woiewodztwo Malborſkie 1723.
16 Antoni Morſztyn, herbu Leliwa.

Czerniechowskie VVoiewodztwo.

Ziemia ta, w roku 1633 na Seymie Coronationis Władysława IV, Grod y Ziemſtwo otrzymała według prawa y Statutu Kiiowſkiego, Kaſztelan także Czerniechowſki poſtanowiony, y inne Urzędy Ziemſkie porządkiem Koronnym, aby przez Elekcyą ſzły, obwarowano. Także czas na Roki determinowany, y dwoch na Seym Posłow obierać iey pozwolono. We dwie lecie potym, to ieſt w roku 1635, na Seymie w Woiewodztwo zamieniona, z nadaniem Woiewody y Kaſztelana. Sama zaś Prowincya, na dwie Ziemi podzielona, Czerniechowſka y Nowogrodzka; w każdey z nich tak Grodzki, iako y Ziemſki Urząd założony. Staroſtwo także Czerniechowſkie ktore do *W*oiewodztwa przyłączono, żeby na zawſze przy nim się wiązało. Mieyſce Seymikowania Czerniechow naznaczono, luboć teraz do *W*łodzimirza ſwoie Prowincyalne obrady przenieſli, kędy też dwoch na Trybunał Koronny Deputatow poſyłać im pozwolono; tak, żeby do Małopolſkiey Prowincyi należeli. Mieyſce w Senacie Woiewodom Czerniechowſkim po Parnawſkich zapiſane *Conſtit:* 1635. Herb Woiewodztwa tego, Orzeł o dwoch głowach, z rozpiętemi ſkrzydłami y nogami, nad głowami obiema, iedna Korona, tym kſztałtem go tu kładę, iakom go widział na Ratuſzu Lubelſkim. Posłow na Seym ſześciu poſyłaią, ale przedtym tylko czterech.

Czer-

Czerniechowſcy Woiewodowie

1 Marcin Kalinowſki, herbu Kalinowa, od roku 1635, zginał pod Batowem 1652. *Conſtit. 1635, fol. 20, & 1638, fol. 31, & 1643, fol. 9. Centuria Potockiego folio 162.*
2 Kryſztof Tyſzkiewicz, herbu Leliwa, 1659. *Dedicat: Slaviæ Pariſii. Kochow: climact: 2. lib: 2. Załuski tomo 1. f. 1552. Lament na Smierć.*
3 Staniſław Kazimierz Bieniewſki, herbu Radwan 1675. *Conſtit: 1661, fol. 26. Zawadzki f. 86. Załuski tomo 1. f. 239. Centur: Potoc: f. 30.*
4 Jan Gninſki, herbu Trach, poſtapił na Bracławſkie Woiewodztwo 1683. *Conſtit: 1683, f. 4. Załuſki tomo 1. fol. 1010.*
5 Maryuſz Staniſław Jaſkolſki, herbu Leſzczyc, umarł 1689. *Cuda Chełmſkie fol. 392. Kazanie na iego pogrzebie X. Przeborowſkiego.*
6 Otto Felkerzamb, herb ſwoy właſny, poſtąpił na *W*oiewodztwo Inflantſkie 1696. *Conſtit: 1690, fol. 5. Załuſki tomo 1. f. 1532.*
7 Franciſzek Załuſki, herbu Junoſza, poſtąpił na Woiewodztwo Płockie. *Conſtit. 1703, fol. 12. Obwieſzczenie. Załuski 1696, t. 2. f. 41.*
8 Mikołay Kroſnowſki, herbu Junoſza, umarł 1723.
9 Piotr Potocki, herbu Pilawa, umárł 1726.
10 Jozef Lubomirſki, herbu Srzeniawa.

Wołoſkiey Ziemi, ktora niegdy Koronie Polſkiey hołdowała, taki herb Paprocki o herbach przyznaie, to ieſt Zubrza głowa czarna, gwiazda między rogami dwiema, pierzcień przez nozdrza iey zawleczony, á ſnać, iak się do Turkow doſtało, przydany po prawey ręce od ucha końcem Xiężyc nie pełny. Wołoſki Woiewoda Stefan 1485, oddał homagium Kazimierzowi Jagellonowiczowi Krolowi: o czym Statut Januſzowſkiego fol. 1015.

Ccc *Poznań-*

Poznanſcy Kaſztelanowie.

1 Jaroſz, herbu Le[ſ]zczyc 1232. Liſt Władyſława Xiążęcia Wielkopol: na fundacya Klaſztoru Suleiowſkiego u Damalew: in Archiep: Gneſn: f. 102.

2 Thomaſz z Szamotuł, herbu Nałęcz 1243. Liſt Przemyſława Xiążęcia Wielkopol: u Nakielſk: w Miechov: fol. 167. Cromer l. 8. Bielſki fol. 176.

3 Jędrzey z Bnina, herbu Łodzia 1306. Paproc: o herbach z przywileiow fol. 438. Okolſki tomo 2. fol. 158, 1282.

4 Przedpełko, herbu Radwan 1320. Sczygielſki in Tinecia fol. 168. Duryew: in MS. z Liſtu Władyſława Łokietka Krola.

5 Jędrzey herbu Oſtoia 1343. Liſt Kazimierza Krola Miaſtu Krakowſkiemu, y Miaſtu Sendomirſkiemu.

6 Przecław, herbu Grzymała, poſtąpił na Woiewodztwo Kaliſkie. Liſt Kazimierza Krola 1357, u Olſſows: de Primatu w Załuſk. Januſſowſk: Statut 1352, fol. 73.

7 Wierzbięta z Palęca, herbu Brochwicz 1360. Liſt Kazimierża Krola u Olſſowſk: de Primatu w Załuſkim.

8 Zbylut herbu Topor. Długoſſ w roku 1364 tomo 2. Damalewicz in Epiſcop: Vladislavien: fol. 244. Okolski tomo 3. fol. 10.

9 Domarat z Pierzchna, herbu Grzymała 1386. Długoſſ t 2. Bielſki f. 249, Miechowita. Cromer. Okolski tomo 2. fol. 342.

10 Ja[n] z Oſtroroga, herbu Nałęcz 1391. Erekcya Wſſyſtkich SS. Kościoła w Krakowie u Poſſeliuſſa f. 172, y u Paprocki o herbach.

11 Dobrogoſt z Szamotuł, herbu Nałęcz. Liſt Władyſława Jagełła 1393 Miaſtu Krakowſk. Starowolski in Monumentis fol. 473. Paprocki w Gniazdzie Cnoty.

12 Moſtko z Staſzowa, herbu Oſtoia. Liſt Jagełła 1410 Miaſtu Sendomirſkiemu. y u Laſkiego w Statucie 1413, fol. 127, y Miaſtu Lwowſk: 1415, y Ruſi 1420.

13 Miſtin, czy Mſzcuy, podobno herbu Szaſzor 1422. Podpiſał Przywiley u Laſk: w Statucie fol. 171.

14 Marcin z Slaſka, herbu Wieniawa, 1436. Podpiſał Pokoy Brzeski u Laskiego w Statucie fol. 140, y u Herburta f. 218, y u Januſſowſk.

15 Dobrogoſt z Szamotuł, herbu Nałęcz 1439. Liſt Jagełła Krola u Laſkiego w Stat: f. 120. Tegoż u Nakielsk: fol. 464, y Miaſtu Krakowsk: 1438. Miechowita lib. 4. Długoſſ.

16 Piotr z Bnina, herbu Łodzia 1440. Okolski tomo 2. fol. 158. Marianus Coſtenus. Duryewski in MS.

17 Jędrzey herbu Grzymała 1445. Liſt Kazimierza Krola u Olſſowsk: de Primatu w Załuskim, y Miaſtu Lubelskiemu.

18 Piotr z Szamotuł, herbu Nałęcz. Liſt Kazimierza Kr: Miaſtu Krakowsk: 1454. Tegoż 1457 Miaſtu Lwow: y u Lask: fol. 65. Bielski fol. 393. Długoſſ tomo 2.

19 Thomaſz, herbu Dębno 1471. Paproc. o herb. fol. 180. Liſt Kazimierza Krola Miaſtu Lubelskiemu.

20 Jan Oſtrorog, herbu Nałęcz, umarł 1499. Liſt Kazimierza Krola 1478, u Lask: w Statucie fol. 86. y Albrychta 1496 fol. 110, y 1485. y 1493 Miaſtu K[r]akowskiemu.

21 Raphał Leſzczynſki, herbu Wieniawa, umarł 1501. Liſt Albrychta Krola u Olſſowskiego de Primatu. Okolski t 3. fol. 296. Auroræ Solis f. 66.

22 Dobrogoſt z Lwowka, Oſtrorog, herbu Nałęcz. Liſt Alexand[r]a Krola 1501 u Karnkowskiego de Primatu, y u Nakielskiego w Miechow[ij] folio 573, y Statut Lask: fol. 112. 1504.

23 Jan z Kalinowy, herbu Zaręba, poſtąpił na Woiewodztwo Łęczyckie 1510. Liſt Zygmunta I. 1509 Miaſtu Lwowsk. Bielski fol. 515.

24 Łukaſz Gorka, herbu Łodzia, poſtąpił na Woiewodztwo Poznańſkie 1320. Liſt Zygmunta I. 1512 u Olſſowsk: Tegoż 1519, ibidem. Tegoż in M[S]. Petricovienſibus.

25 Jędrzey Gorka, herbu Łodzia, umarł 1551. Liſt Zygmunta I. 1537 Miaſtu Lwowskiemu, y 1547. Tegoż 1540 u Nakielsk: w Miech: f. 629. Gornicki.

26 Piotr Czarnkowſki, herbu Nałęcz, 1573 umarł. Royzius Chiliaſt: 1557. Orichov: in Panegir: Nupt: 1553. Liſt Unii Xięſtw O. Z. 1563. Conſt: f. 629.

27 Jan Rozrażewſki, herbu Doliwa, 1598. Conſtit: fol. 705. MS. Rozrażevianum, kedy Liſt Krolewski do niego dany czytałem.

28 Jan Oſtrorog, herbu Nałęcz, poſtąpił na Woiewodztwo Poznańſkie 1611. Liſt Zygmunta III. Miaſtu Lwowsk: 1603. Conſtit: 1607, f. 865.

29 Jan Gorka Roſzkowſki, herbu Łodzia, umarł 1613. Conſtit: 1611, f. 32. & 1613 fol. 8. P. Smiglecki Verbum.

30 Łukaſz Opalinſki, herbu Łodzia, wziął Laſkę Nadworną 1618. Okolski tomo 2. f. 166. Makiel: f. 362. Hiſtoria Collegii Poſnan: Epænos Grocholski.

31 Piotr Opalinſki, herbu Łodzia, poſtąpił na Woiewodztwo Poznańſkie 1622. Piaſecki f. 405. Bellum Chotimen: Oſtroroga. Turskiego Kazanie

32 Kryſztof Tuczynſki, herbu Koło, od roku 1623, umarł koło roku 1642. Pigłowski elogia. Argentus de Reb: Societ: f. 393. Kazanie Młodzian:

33 Franciſzek Czarnkowſki, herbu Nałęcz 1650. Lucas de Gabiis. Hiſtoria Plenior Polon: Paſtorii fol. 97.

34 Kazimierz Władyſław Radomicki, herbu Kotwicz, umarł. Heroica Pöëſis P. Słowicki, ale roku nie maſſ.

35 Kryſztof Grzymułtowſki herbu Nieczuia, poſtąpił na Woiewodztwo Poznańſkie 1678. Pacta Welawskie u Załuſkiego tomo 2. fol. 659. Kochow: climact: 3.

36 Staniſław Krzycki, herbu Kotwicz, 1680, umarł. Conſtit: 1678, f. 11, & 1680 folio 4.

37 Woyciech Breza, herbu tegoż nazwiſka, poſtąpił na Woiewodztwo Kaliſkie 1687. Conſtitut. 1685, f. 4, & 1683, 4. Załuski tomo 1. f. 805.

38 Jan Opaliński, herbu Łodzia, umarł. Droga Smierć przed Bogiem P. Morawski, ale roku nie maſſ.

39 Franciſzek Gałecki, herbu Junoſza, poſtąpił na Woiewodztwo Inowrocławſkie 1697. Conſtit: f. 10. Załuſki tomo 1. fol. 696.

40 Melchior Gurowſki, herbu Wczele, 1702, umarł. Załuſ: t 1697 3. f. 444.

41 Jędrzey Radomicki, herbu Kotwicz, poſtąpił na Woiewodztwo Kaliſkie 1706. Heroica Pöëſis P. Słowicki.

42 Władyſław Radomicki, herbu Kotwicz.

Sendomirſcy Kaſztelanowie.

1 Mſczuy, herbu Jaſtrzębieć, umarł 1025. *Liſt* Klaßtorny *u Paprock: o herb. fol. 87. y w Gniazdzie* Cnoty.

2 Piotr Zaprzaniec, herbu Starykoń, poſtapił na Woiewodztwo Sendomirſkie 1160. *Liſt* Klaßtorny *u* Paprock: *o herb: f: 52. Okolski t. 3. f. 74.*

3 Suliſław, herbu Pilawa, 1217. *Liſt Leßka Białego u Nakielsk: w Miechov: fol. 135. Bielſki fol. 145.* Katalog *Dobrodz:* Klaßtoru *Jedrzeiow.*

4 Meſtwin, herbu Pułkozic 1222. *Erekcya Biskupſtwa Chełminſkiego u Cromera lib. 7. Bielſki f. 145. Duryewſki in MS.*

5 Laſſota albo Silweſter Goworek, herbu Rawicz. *Paprocki w Gniazdzie o herbach fol. 430, ale roku nie napiſał.*

6 Jakub Raciborowicz, herbu Jaſtrzębiec, zginał pod Chmielnikiem 1241. *Długoß t. 1. lib: 7. Bielſki f. 166. Miechov: l. 3. Cromer l. 7*

7 Stefan herbu Topor. *Liſt Boleſława Wſtydliwego u* Paprock: *o herbach 1252, fol. 72. y Lanckorońſkim dany 1251.*

8 Bogusław herbu Pilawa. *Liſt Boleſława Wſtydliwego u Nakiels: w Miechowii 1256 f. 177. Tegoż* Katedrze *Krakowſkiey.*

9 Mirosław, herbu Przegonia 1270. Podpiſał *Przywiley* Klaßtoru *Sendomirskiego u Okolski tomo 2. fol. 531 y u* Paprock: *o herbach.*

10 Piotr Dunin, herbu Łabęć 1271. *Paprocki o herb: fol. 450. Carmen Poniatowski. Okolski tom. 2. fol. 7.*

11 Kryſtyn z Oſtrowa, herbu Rawicz 1282. *Długoß tomo 1. Bielski f. 194. Miechowita lib: 3. Cromer lib. 10.* Paprocki *o herb.*

12 Mikołay herbu Abdank 1286. *Liſt* Leßka *Czarnego Xiażecia Miaſtu Sendomirskiemu, y Miaſtu* Krakowskiemu.

13 Jan herbu Pilawa, 1287. *Liſt* Leßka *Czarnego* Xiażecia *u* Paprock: *o herb: fol. 81. Sczygielski in Tinecia.*

14 Prandota z Oſtrowa, herbu Rawicz. *Długoß 1305. Liſt Władyſława Łokietka u Sczygielsk: in Tinecia fol. 166. Tegoż 1306 Miaſtu* Krakowsk:

15 Piotr z Mokrſka, herbu Jelita 1329. *Liſt Leona X.* Papieża *in Conſtitut: Synodalib: 1630, fol. 195. Okolski tomo 1. fol. 346.*

16 Kryſtyn z Oſtrowa, herbu Rawicz, zginał u Połowc 1331. *Cromer lib: 11, y inni Hiſtorycy naſi.*

17 Piotr herbu Jelita. *Liſt* Kazimierza *Wielkiego Miaſtu* Krakowskiemu *1336, y 1342, to podobno, tedenże z tamtym, iako ma Okolski t. 1. f. 339.*

18 Jędrzey z Szydłowca, herbu Odrowąż. *Liſt* Klaßtoru *Sendomirſkiego 1362, ale co do roku muſi bydź omyłka, z tego poznać, co ſię niżey powie.*

19 Wilczko, herbu Białynia. *Liſt* Kazimierza *Wielkiego 1354 Miaſtu* Krakowskiemu, *1356 u Laskiego w Stat: fol. 58, y 170, 1366 u Paproc: o herb: fol. 53, & 74. Długoß tomo 2. Okolski tomo 1. fol. 495, Woiewodą go Sendomirskim piße w roku 1364, ale to nie mogło bydź, iako widziß z przywileiow, ktorem przytoczył.*

20 Jan z Jabłonny, herbu Topor 1368. Przywiley Klaßtoru *Sendomirskiego u Paproc: o herb: f. 19, u Okolsk: tomo 3. fol. 50.*

21 Jan z Tarnowa, herbu Leliwa, umarł 1382. *Janußowſki w Statucie fol. 74: Bielſki fol. 267. Cromer lib: 15. Okolski t. 2. fol. 65.*

22 Kreſław z Kurozwęk, herbu Poray 1388. *Długoß t. 2. y w roku 1382. Cromer lib. 15. Starowols: in Cracov: Epiſcop: f. 113. Okolſki tomo 2. f. 638*

23 Raphał Jarosławſki, herbu Leliwa 1391. *Erekcya* Kościoła *Wßyſtkich Swietych w Krakowie u* Paproc: *o herb: f. 377. Cromer lib. 15. Okolſki t. 2.*

24 Kryſtyn z Oſtrowa, herbu Rawicz, poſtapił na Kaſztelania Krakowſka 1407. *Długoß tomo 2. 1396. Liſt Jagełła u Olßow: de* Prim: *1406. Tegoż 1401, u Paproc: o herb: f. 55. Tegoż 1397. y 1398 y 1401, y 1403, Miaſtu Krakowskiemu. Tegoż 1395 u Nakiel: Miech: f. 349.*

25 Thomaſz z Węgleſzyna, herbu Jelita, umarł 1409. *Bielski fol. 289. Długoß t. 2. luboć tenże author w roku 1408 Mikołaia z Michałowa Kaßtelanem Sendomirſkim piße, ale w tym roku, iuż był Woiewodą,* Kaßtelanem *zas nie był, tylko Woynickim, o czym niżey.*

26 Jan z Jabłonny, herbu Topor 1410. *Błazowski Tłumacz na* Polski *ięzyk* Kromera *lib: 18. Okolski tomo 3. f. 50, umart 1410.*

27 Michał z Bogumiłowic, herbu Pułkozic 1414. *Liſt Jagełła Krola u Lipskiego quæſt: public: quæſt: 7. y u Laskiego w Statucie 1413, fol. 127. y u Herburta fol. 296.*

28 Michał z Czyżowa, herbu Pułkozic. *Długoß 1429* Liſt *Jagełła Krola u Lask: w Statucie fol. 171 y 1430.*

29 Jan z Czyżowa, herbu Pułkozic, poſtapił na Woiewodztwo Sendomirſkie 1435, *Bielski fol. 352. Duryew. in MS.*

30 Staniſław Slanka z Łapſzowa, herbu Tarnawa, umarł 1436. *Liſt Władyſława* Krola *u Okolſk: t. 2, f. 486.*

31 Dobieſław z Sienna, herbu Dębno, poſtapił na Woiewodztwo Sendomirſkie 1438. *Pokoy Brzeski u Laskiego w Statucie 1436 fol. 140, y 1438 Miaſtu* Krakowskiemu.

32 Klemens Watrobka z Strzelce, herbu Okſza 1438. *Liſt Władyſława Krola u Laskiego w Statucie f. 129, y u Herburta Statut: f. 298.*

33 Jan Oleśnicki, herbu Dębno, poſtapił na Woiewodztwo Sendomirſkie 1443, czy też 1448. *Bielski f. 366. Cromer lib: 21.*

34 Przedborz z Koniecpola, herbu Pobog, umarł 1454. *Liſt* Kazimierza *Krola 1448 Miaſtu* Krakowskiemu, *y 1454, y 1451 u Olßowſk: de* Primatu, *y u* Lask: *f. 82. Cromer lib: 25.*

35 Grzegorz Firley, herbu Lewart 1454. *Liſt* Kazimierza Krola *o Xieſtwie Oświecimſkim in MS.* Collegii *Caliſſienſis.*

36 Piotr z Kurowa, herbu Srzeniawa 1458. *Liſt* Kazimierza *Krola u Lask: w Stat: f. 68. y u Herburta f. 77, luboć go tam, ale omylnie z Tarnowa napiſano.* Kładą tu niektorzy Mikołaia Szpota Dunina, herbu Łabęć, w roku 1462, ale u Januſzowſkiego w Statucie fol. 799, na przywileiu Ziemi Bielſkiey, tylko go Chorażym Sendomirſkim zowią. Paprocki też o herbach fol. 396, y Okolſki z niego Euſtachiego Pieniażka herbu Odrowąż, w roku 1464 chcą mięć Kaſztelanem Sendomirſkim, ale to nie może bydź z tego co ſię zaraz powie.

37 Hincza z Rogowa, herbu Działoſza, umarł 1474. *Liſt Kazimierza Krola Miaſtu Krakowſkiemu 1461, y 1474. Cromer lib: 15. Miechowita. Długoß tomo 2.*

38 Jan z Rytwian, herbu Jaſtrzębiec, poſtąpił na Woiewodztwo Krakowſkie 1477. *Liſt Kazimierza Krola 1475 Miaſtu Lubelsk: Cromer lib: 28. Dlugoſſ tomo 2.*

39 Paweł Jaſienſki, herbu Poronia 1481. *Dlugoſſ t.* 2. 1477. *Cromer lib: 28. Bielski f.* 1473. *Stryikow: f.* 659. *Starowolſki in Bellator.*

40 Raphał Jarosławſki, herbu Leliwa, 1485. *Liſt Kazimierza Miaſtu Krakowskiemu. y 1488 Przyłuskiego Statut f. 808.*

41 Piotr z Kurozwęk, herbu Poray 1496. *Liſt Albrychta Krola u Łaskiego w Statut: f.* 110, *y Miaſtu Lubelskiemu* 1495.

42 Mikołay Kamieniecki, herbu Pilawa, poſtąpił na Woiewodztwo Lubelſkie 1505. *Liſt Alexandra Krola* 1504 *Miaſtu Krakowk: y Lubelsk.*

43 Jakub Szydłowiecki, herbu Odrowaz, umarł 1510. *Liſt Zygmunta I. u Laskiego w Stat:* 1507, *y o Xięſtwie Zatorskim* 1508 *in MS. Caliſſien.*

44 Kryſztof Szydłowiecki, herbu Odrowaz, poſtąpił na Woiewodztwo Krakowſkie 1515. *Liſt Zygmunta I. Krupkom dany* 1515. *Załuski tomo* 1. *folio* 17. *Kłada tu niektorzy Jana Tarnowskiego, herbu Leliwa* 1521. *Staniſława Lanckorońskiego* 1526. *Okolski in indice tomi* 3. *ale ich tu nie było.*

45 Mikołay Szydłowiecki, herbu Odrowaz, umarł 1532. *Liſt Zygmunta I. u Olſzows: de Prim:* 1519, *y* 1518 *Miaſtu Krakow: y* 1527, *y* 1530, *y Miaſtu Lubelskiemu* 1527, *y* 1531, *u Nakielskiego w Miechowii fol.* 619, *y u Okolſk: tom.* 3. *Wapowski f.* 608. *Jodocus f.* 204.

46 Piotr Kmita, herbu Srzeniawa, poſtąpił na Woiewodztwo Sendomirſkie 1535. *Liſt Zygmunta I. Miaſtu Krakowskiemu* 1533, *y* 1535, *u Damalewicza in Vladislavien: fol.* 372.

47 Mikołay Wolſki, herbu Pułkozic, umarł. *Liſt Zygmunta I.* 1548, *u Olſzowskiego. Tegoż* 1546, *u Paproc: f.* 86, *y* 1540, *u Nakielskiego fol.* 629, *y* 1538 *Miaſtu Lubelskiemu.*

48 Piotr Zborowſki, herbu Jaſtrzębiec, umarł 1556. *Liſt Auguſta I.* 1550 *u Nakielk: w Miechowii f.* 653. *Orichov: in nuptiis. Okolski t.* 1. *f.* 321.

49 Staniſław Macieiowſki, herbu Ciołek, umarł 1563. *Liſt Auguſta I.* 1557 *u Paprock: o herb: f.* 473, *y Miaſtu Lwowskiemu Benedicti Herbeſti Dedicatio libri.*

50 Staniſław Myſzkowſki, herbu Jaſtrzębiec, poſtąpił na Woiewodztwo Krakowſkie 1565. *Podpiſał Konſtytucyę u Lipſkiego quæſt: public: quæſt:* 7.

51 Staniſław Wolſki, herbu Pułkozic, umarł 1566. *Liſt Auguſta I. o zapłacie Woyſku in MS. Raven:* 1566. *Starowol. in Monum. f.* 257.

52 Staniſław Sobek z Suleiowa, herbu Brochwicz, umarł 1569. *Conſtit: f.* 154 *Starowol: in Monum: Liſt Auguſta I. u Okolski t.* 3. *f.* 110.

53 Hieronim Oſſoliński, herbu Topor, umarł 1576. *Liſt Auguſta I. u Paprock: o herb:* 1572, *f.* 524, *Bielski f.* 651. *Paprocki f.* 46. *Okolſki t.* 3.

54 Jan z Sienna Sieninſki, herbu Dębno, od roku 1576. *Conſtitut: fol.* 242. *Monimenta Colleg: Sandomirienſis.*

55 Staniſław Szafraniec, herbu Starykoń, poſtąpił na Woiewodztwo Sendomirſkie 1582. *Liſt Stefana Kr:* 1578 *Miaſtu Krakowskiemu. Paprocki folio* 57. *Taſzycki Epiſt.*

56 Staniſław Tarnowſki, herbu Leliwa, umarł 1618. *Heindenſt: de Nupt:* 1583. *Conſtit.* 1587, *f.* 439, & 1608, *f.* 888. & 1611, *f.* 11. *Sarnicki Præfat.*

57 Hermolaus Ligęza, herbu Pułkozic, wziął Podſkarbſtwo Wielkie Koronne 1624. *Signatores f.* 89.

58 Mikołay Ligęza, herbu Pułkozic, umarł 1637. *Conſtitut:* 1627, *f.* 13. & 1637, *f.* 11. *Starowol: in Monum: f.* 440. *Okolski tomo* 2.

59 Adam Kazanowſki, herbu Grzymała, wziął Laſkę Nadworną 1642. *Conſtitut:* 1638, *f.* 9. *Analecta Nieſſpork: f.* 43. *Kazanie Woyſſnarow.*

60 Kryſztof Oſſolinſki, herbu Topor, umarł 1645. *Nakiels: in Miechov; fol.* 977. *Genealogia Oſſolinſkich.*

61 Staniſław Witowſki, herbu Jaſtrzębiec, 1662 umarł. *Conſtit:* 1661, *fol.* 10, & 1662, *f.* 23. *Hiſtoria Paſtorii f.* 149. *Starowol: Monum: f.* 682.

62 Alexander Gratus Tarnowſki, herbu Leliwa, 1678 umarł. *Confirmatio Jur: Gent: Michała Krola* 1670. *Conſtit:* 1678, *f.* 6, & 1676, *f.* 9.

63 Stefan Bidzinſki, herbu Janina, poſtąpił na Woiewodztwo Sendomirſkie 1698. *Conſtit:* 1690, *f.* 10, & 1685, *f.* 6. *Confæderat: Ord:* 1696.

64 Jozef Myſzkowſki, herbu Jaſtrzębiec, umarł 1727. *Duryewski fol.* 88.

65 Bogusław Łubienſki, herbu Pomian.

Kaliſcy Kaſztelanowie.

1 Boguſał, herbu Łodzia 1146. *Liſt Mieczyſława Starego Xiążęcia Wielkopolſkiego Klaſztorowi Lędzkiemu.*

2 Jędrzey herbu Leſczyc, 1190. *Z przywileiow Klaſztornych Paprocki o herbach fol,* 220. *Okolski tomo* 1. *fol.* 87.

3 Wincenty z Zbąſzyna, herbu Nałęcz 1232. *Baſſko. Liſt Klaſztoru Trzemeſzynſkiego. Szzygielſki in Tinecia.*

4 Petrindus, herbu Drya, 1242. *Liſt Przemyſława Xiążęcia Wielkopolsk: u Damalewicza in Archiep: Gneſnenſibus f.* 143.

5 Cecundus herbu Poray 1243. *Cromer fol.* 8. *Liſt Przemyſława Xiążęcia Wielkopolskiego u Nakielskiego w Miechowii fol.* 167.

6 Simon herbu Nałęcz 1264. *Liſt Bolesława Xiążęcia Wielkopolskiego u Łaskiego w Stat: fol.* 167, *y u Nakiel: f.* 172, *y u Herburta f.* 133.

7 Jan herbu Grzymała 1272. *Bielſki fol.* 187. *Cromer lib.* 9. *Nakielski w Miechowii. Duryewſki in MS.*

8 Przecław, herbu Radwan 1280. *Liſt Przemyſława Xiążęcia u Nakiel: fol.* 716, & *fol.* 205, *w Miechowii.*

9 Fulco z Czarnkowa, herbu Nałęcz 1291. *Z przywileiu Klaſztoru Trzemeſzynskiego. Okolski tomo* 2. *fol.* 246, *y u Paprock: o herbach.*

10 Jędrzey z Bnina, herbu Łodzia, umarł 1294. *Nadgrobek iego w Wrocławiu na Slasku w Kościele S. Woyciecha. Okolski t.* 2. *f.* 158.

11 Jan z Kalinowy, herbu Zaręba, 1300. *Okolsk: tomo* 3. *fol.* 323, *z domowych Monimentow tey Familii.*

12 Janko z Kalinowy, herbu Zaręba, umarł 1330. *Okolski tom.* 3. *fol.* 323, *z domowych monimentow tey Familii.*

13 Jędrzey herbu Abdank 1360. *Liſt Kazimierza Krola u Olſzowskiego de Archiep: Gneſen: w Załuskim, y Miaſtu Lubelskiemu.*

14 Jaſko herbu Łodzia 1361. *Marianus Coſtenus. Liſt* Kazimierza *Krola Miaſtu Lubelskiemu y Sendomirskiemu.*

15 Adam z Skarſzowa, herbu Leſczyc 1380. *Paprocki o herb. fol. 220. Okolski tomo* 1. *fol. 87. Duryewski in MS.*

16 Jan herbu Wieniawa, zginął pod Smoleńſkiem 1403. *Długoß tomo 2. Herburt 1382, f. 85. Cromer. Miechowita. Bielski.*

17 Jan z Tuliſzkowa, herbu Zaręba. *Długoß 1408. Liſt Jagełła* Krola 1413 *u Laskiego w Statucie fol.* 127, *u Herburta f. 296. Paprocki o herb: fol. 596, y* 1421. *Liſt Jagełła in MS. Archivii.*

18 Piotr z Zernik, herbu Drya 1436. *Podpiſał Pokoy Brzeski u Laſkiego w Stat: f. 140, y u Herburta fol.* 218. *Okolski tomo 1. fol. 169* Kaßtelanem *go Krakowſkim piße, ale to omyłka.*

19 Piotr z Szamotuł, herbu Nałęcz, 1447, poſtąpił na *K*aſztelanią Poznańſka. *Bielſki f. 385, Cromer l. 22. Długoß t 2.*

20 Staniſław Oſtrorog, herbu Nałęcz, poſtąpił na Woiewodztwo Kaliſkie 1451. *Liſt Kazimierza* Krola *Miaſtu Sendomirſkiemu.*

21 Piotr Skora z Gay, herbu Abdank. *Liſt Kazimierza Krola* 1451, *u Olßowſk: de Archiep: Gneſn:* 1457 *u* Laſk: *w Statucie fol. 68.*

22 Mikolay Skora z Gay z Obornik, herbu Abdank 1460. *Długoß pod rokiem* 1242. *Miechowita f.* 318. *Cromer l.* 24, 1462, *lubo tenże ſam lib: 26 w roku* 1466, *już go* Piotrem *zowie.*

23 Bartłomiey z Iwanowic Gruſczynſki, herbu Poray. *Liſt* Kazimie*rża* Krola *1478 u Laſkiego w Statucie f. 86. Tegoz 1475, y 1485, Miaſtu* Krakowſkiemu. *Damalewicz in Archiepiſcop: Gneſnen: fol.* 261. *Paprocki o herbach f. 364, Sendomirſkim go Kaßtelanem piße Bielſki f. 458, co wziął z* Kromera, *ale ſie myla, iako przywileie pokazuią.*

24 Jędrzey z Szamotuł, herbu Nałęcz, poſtąpił na Woiewodztwo Kaliſkie 1497. *Liſt Albrychta* Krola *Miaſtu* Lwowſk: *Tegoż 1493 Miaſtu Lubelskiemu.* Kazimierza Kr: *1488 Miaſtu* Krakowskiemu.

25 Jan Jarand z Brudzewa, herbu Pomian, poſtąpił na Woiewodztwo Łeczyckie 1511. *Liſt Zygmunta I. Uſtrzyckim dany 1509. Statut Laskiego 1504, f.* 112. *Paproc: o herb: f. 425. Podpiſał* Konſtytucye *Radomſkie 1505 u Laskiego w Stat: fol.* 120.

26 Staniſław Oſtrorog, herbu Nałęcz, umarł. *Liſt* Zygmunta *I. 1512 u Olßowsk. Bielſki f. 529. Sarnicki. Starowolsk: Monumen:* Paprocki *o herb. fol. 638, 1518.*

27 Jan z Kalinowy, herbu Zaręba 1520. *Okolski tomo* 3. *fol. 325, z domowych Monimentow tey Familii.*

28 Wincenty Swidwa Szamotulſki, herbu Nałęcz *1525. Liſt Kościołowi Szamotulſkiemu na Jus Patronatûs in MS,* Petricovienſibus.

29 Wacław Oſtrorog, herbu Nałęcz. *Liſt* Zygmunta *I. 1527 Miaſtu* Lubelskiemu, *& in MS.* Petricov.

30 Staniſław Tomicki, herbu Łodzia, poſtąpił na Woiewodztwo Inowroclawſkie 1535. *Liſt* Zygmunta *I. Staniſławowi Rzeczycy in MS. Petricovienſibus.*

31 Jędrzey Gorka, herbu Łodzia poſtąpił na Kaſztelania Poznańſka 1535. *Hiſtoria Wapowskiego. Orichovius.*

32 Piotr z Służowa, herbu Sulima, poſtąpił na Kailſkie Woiewodztwo 1539. *Metryka* Koronna. *Ponetowski Commentar.*

33 Jan z Kalinowy, herbu Zaręba 1540. *Liſt* Zygmunta *I. u Nakielſk: w Miechov: fol. 629, y Miaſtu Lwowskiemu.*

34 Marcin Zborowſki, herbu Jaſtrzębiec, poſtąpił na Woiewodztwo Kaliſkie 1550. *Liſt Zygmunta I.* 1548 *u Olßowskiego w Załuſkim. Tegoż* 1546 *u Paproc: o herbach f. 86, y 1550, u Nakielsk: fol. 653.*

35 Piotr Czarnkowſki, herbu Nałęcz, poſtąpił na Kaſztelania Poznańſką 1551. *Liſt Auguſta I. Miaſtu Sendomirskiemu.*

36 Jerzy Konarſki, herbu Abdank, poſtąpił na Woiewodztwo Kaliſkie. *Liſt Auguſta I. Miaſtu* Lwowskiemu *1553.* Conſtit: *1563, fol. 65.*

37 Jan Sierakowſki, herbu Ogończyk, poſtąpił na Woiewodztwo Łęczyckie 1569. *Kommiſſya Pruſka. Starowolſki in Monumentis fol.* 779. *Okolski tomo 2. f.* 328.

38 Kaſper Zebrzydowſki, herbu Radwan, poſtąpił na Woiewodztwo Kaliſkie 1572. *Okolſki tomo 2. fol.* 566.

39 Mikołay Konarſki, herbu Abdank. *Liſt Auguſta I.* 1572 *u Paprock: o herb: 524. Conſtitut.* 1587 *f.* 450. *Proteſtacya przeciw Dyſſydent:* 1572 *u Janußow fol.* 71.

40 Jan Konarſki, herbu Abdank, 1591. *Conſtit: f.* 616. *Okolski t* 1. *f. 321. Liſt Zygmunta III. Miaſtu Lwowskiemu.*

41 Mikołay Tylicki, herbu Lubicz. *Okolſki tomo* 2. *f.* 190. *Liſt Zygmunta III. de Feudo* P*ruſſiæ w Hiſtoryi* P*oſſeliußa.*

42 Wacław Leſczynſki, herbu Wieniawa, poſtąpił na Woiewodztwo *K*aliſkie. *Signatores f.* 28. *Panegiricus Collegii Caliſſienſis.*

43 Adam Stadnicki, herbu Szreniawa, poſtąpił na Woiewodztwo Bełzkie 1615. *Conſt: 1609, fol. 895, &* 1611, *f.* 7, *& 1613, f.* 5.

44 Jan Opalinſki, herbu Łodzia, poſtąpił na Woiewodztwo Kaliſkie 1624. *Panegir: Fauſta Omina. Marianus Coſtenus.*

45 Jędrzey Krotowſki, herbu Leſczyc, od roku 1624. *Luna* Pronuba, *Sieniaw:* Panegir: *Colleg:* P*oſnanienſis. Duryew: in MS.*

46 Kaſper Zebrzydowſki, herbu Radwan 1631. *Conſtit: f. 26. Porządek Elekcyi 1632, f.* 16. *Hiſtoria* Kobierzyc: *l.* 11. *Okolski t.* 2. *f.* 568. *umarł.*

47 Kryſztof Mielżynſki, herbu Nowina 1638. *Dedicat: libri. Hiſtoria Collegii Caliſſienſis. Acta Caſtrenſia Caliſſienſia.*

48 Jakub Hieronim Rozrażewſki, herbu Doliwa, poſtąpił na Woiewodztwo Inowrocławſkie 1652. *Dedicatio Alex: Sylvii.*

49 Jan Starkowiecki, herbu Łodzia, 1656. Kochowſki *climact:* 2. *lib:* 2. *Acta Caſtrenſia* Caliſſienſia.

50 Staniſław Pogorzelſki, herbu Wczele. Cuda *Zdzißewskie fol.* 284. *Annuæ Reſidentiæ Conecenſis. Duryewski in MS.*

51 Kazimierz Radomicki, herbu Kotwicz. poſtąpił na Kaſztelanią Poznańſką. *Conſtit:* 1670, *f.* 26. *Heroica Pöëſis* P. *Słowicki.*

52 Jan Łącki, herbu Korzbok 1676. *Duryewſki* Pamięć *Niezeßła fol.* 91. *Hiſtoria Collegii* P*oſnanienſis.*

53 Franciſzek Gałecki, herbu Junoſza, poſtąpił na *K*aſztelanią Poznańſką. *Załuski tomo* 1. *fol.* 696.

54 Władyſław Przyiemſki, herbu Rawicz, poſtąpił na Woiewodztwo Kaliſkie 1698. *Obwießczenie* 1697. *Confæder: Ord:* 1696. *Paneg: Sidg.*

55 Maciey Radomicki, herbu Kotwicz, poſtąpił na Woiewodztwo Káliſkie 1701. *Heroica Pòëſis P. Słowicki. Panegir: Sidus Supremum.*
56 Jędrzey Radomicki, herbu Kotwicz, poſtąpił na Poznańſka Kaſztelania 1704. *Conſtitut: 1703, f. 20. Heroica Pòëſis P. Słowicki.*
57 N. Gruſczynſki, herbu Poray 1709 umarł.
58 Piotr Broniſz, herbu Wieniawa, umarł 1720.
59 Michał Raczynſki, herbu Nałęcz.

Woyniccy Kaſztelanowie.

1 Smil herbu Abdank 1217. *Liſt Leſſka Białego X. u Nakielsk: w Miech: f. 135.*
2 Sado herbu Pogonia Polſka 1232, poſtapił na Woiewodztwo Sendomirſkie 1241. *Liſt Henryka Brodatego X. u Nakiel: w Miechov: f. 158.*
3 Jakub herbu Rawicz. *Liſt Boleſława Wſtydliwego quæſt: public: u Lipskiego quæſt: 7. 1250, y u Nakielskiego w Miechowii 1259, fol. 180.*
4 Skarbimierz, herbu Abdank 1277. *Liſt Boleſława Wſtydliwego Xiażęcia u Nakielskiego w Miechowii fol. 202.*
5 Jędrzey herbu Pilawa, 1287. *Liſt Leſſka Xiażecia u Paprockiego o herb: folio 81, y Miaſtu Krakowskiemu.*
6 Warſi herbu Rawicz 1330. *Liſt Kazimierza Wielkiego Miaſtu Sendomirskiemu, y Miaſtu Lubelskiemu.*
7 Jan herbu Leliwa. *Liſt Kazimierza Krola 1357 u Olſsowskiego. Tegoż u Lipskiego quæſt: 7. 1354. Tegoż Miaſtu Krakowskiemu 1354, y 1358.*
8 Piotr Neorza, herbu Topor, poſtapił na Woiewodztwo Sendomirſkie 1365. *Liſt Kazimierza Krola Wielkiego 1363 Miaſtu Krakowsk:*
9 Jan z Tęczyna, herbu Topor, poſtapil na Woiewodztwo Krakowſkie 1369. *Liſt Kazimierza Wielkiego Krola u Laskiego w Statucie fol. 58.*
10 Stefan z Brzezia, herbu Zadora. *Acta Terreſtria Cracovienſia 1379. Monimenta Lanckorońſkich.*
11 Jan z Tęczyna, herbu Topor, poſtapił na Kaſztelania Krakowſka 1398. *Cromer 1383 lib: 14. Liſt Jagełła Krola Miaſtu Krakowſkiemu 1398. Januſſowſkiego Statut 1382, f. 74. Bielſki f. 249. Długoſſ t. 2. Miechovita.*
12 Mikołay z Michałowa, herbu Poray, poſtapił na Woiewodztwo Sendomirſkie 1406. *Liſt Jagełła u Olſſow: y 1400 Nakiel: w Miech: f. 359*
13 Jędrzey z Tęczyna, herbu Topor 1407. *Bielſki f. 295. Cromer l. 17 Długoſſ tomo 2. Hiſtoria Wapowſkiego.*
14 Dobek Jordan, herbu Traby 1412. *Liſt Jagełła Krola Lanckorońſkim dany, y u Herburta w Statucie f. 296, 1413.*
15 Dobek z Sienna, herbu Dębno, poſtąpił na Kaſztelania Sendomirſka 1436. *Liſt Jagełła Kr: u Okolſk: t. 2, f. 84, y 1429, 1421, in MS. Archiv.*
16 Jan z Tęczyna, herbu Topor, poſtapil na Woiewodztwo Sendomirſkie 1438. *Pokoy Brzeski u Lask w Statucie fol. 140, y u Herburta f. 218.*
17 Jan z Sienna, herbu Dębno 1438. *Bielſki f. 354. Liſt Władyſława Krola Miaſtu Lubelskiemu,*
18 Paweł z Sienna, herbu Dębno 1441 y 1443. *Bielski f. 366, y 373. Liſt Władyſłáwa Krola Miaſtu Sendomirſkiemu.*

19

19 Mikołay Oſſolinſki, herbu Topor, umarł 1451. *Liſt Kazimierża Krola u Laſkiego w Statucie f. 82, y u Herburta f. 236, y 1447 Miaſt: Sendom:*
20 Raphał Jarosławſki, herbu Leliwa, umarł 1460. *Okolſki tomo 2. Nakielſki w Miech: f. 517. Łobzynſki Acroamata.*
21 Dobiesław Kmita, herbu Srzeniawa. *Miechowita 1460 fol. 317. Liſt Kazimierza Krola 1461 Miaſtu Krakowskiemu. Paprocki o herbach. Okolski tomo 3. fol. 133.*
22 Jan Tarnowſki, herbu Leliwa, poſtąpił na Woiewodztwo Krakowſkie 1480. *Liſt Kazimierza 1475 Miaſtu Lubelskiemu. Długoſſ 1479. Bielſki 1473.*
23 Raphał Jarosławſki, herbu Leliwa, umarł 1491. *Nadgrobek iego w Przeworsku. Nakielski w Miechowii fol. 558.*
24 Jędrzey Tęczynſki, herbu Topor 1493. *Liſt Albrychta Krola Miaſtu Krakowskiemu, y u Laskiego w Statucie f. 110.*
25 Jan Tarnowſki, herbu Leliwa, umarł 1500. *Łobzynski Acroamata. Nakielski w Miechowii z monimentow.*
26 Jędrzey Tęczynſki, herbu Topor 1501. *Liſt Alexandra Krola Miaſtu Sendomirskiemu, y u Karnkowskiego de Primatu.*
27 Jakub Sieklucki, herbu Trzaſka, umarł 1512. *Liſt Alexandra Krola u Paproc: o herb: f. 56. Tegoż 1504 u Nakielsk: w Miechowii fol. 573.*
28 Jędrzey Kościelecki, herbu Ogończyk, umarł 1515. *Liſt Zygmunta I. in MS. Petricov. Decis. Bielſki f. 529. Starowol: in Monum: Paproc: f. 410.*
29 Mikołay Jordan, herbu Trąby, umarł 1521. *Nadgrobek iego u Paproc: f. 481. Liſt Zygmunta I. 1518 Miaſtu Krakowſk. Severinus in S. Hyacint.*
30 Jan Tarnowſki, herbu Leliwa, poſtąpił na Woiewodztwo Ruſkie 1526. *Liſt Zygmunta I. in MS. Petricovienſibus, y Miaſtu Krakowskiemu.*
31 Piotr Kmita, herbu Srzeniawa, poſtąpił na Kaſztelanią Sendomirſka 1532. *Liſt Zygm: I. 1531 u Paproc: o herb. f. 506, y 1530 Miaſtu Krakow:*
32 Piotr Firley, herbu Lewart, poſtąpił na Woiewodztwo Lubelſkię 1532 *Warſſawicki de Optimo Statu libertatis.*
33 Mikołay Wolſki, herbu Pułkozic, poſtąpił na Kaſztelanią Sendomirſką, 1535. *Liſt Zygmunta I. Miaſtu Lubelſkiemu.*
34 Jan z Tęczyna, herbu Topor, poſtąpił na Woiewodztwo Sendomirſkie 1541. *Liſt Zygmunta I. 1540 Miaſtu Lwowskiemu y u Nakielskiego f. 629, y 1536 Miaſtu Krakowskiemu.*
35 Jan Spytek Tarnowſki, herbu Leliwa, poſtąpił na Woiewodztwo Sieradzkie 1550. *Liſt Zygmunta I. 1541 Miaſtu Lwowskiemu y u Paprockiego 1546 fol. 86.*
36 Stanisław Macieiowſki, herbu Ciołek, poſtąpił na Kaſztelania Sendomirſką 1556. *Liſt Auguſta I. Miaſtu Lwowskiemu 1553. Orichovius in Panegir: Nuptiali.*
37 Jan Kryſztof Tarnowſki, herbu Leliwa, umarł 1567. *Duryewſki f. 45. Orichov: in Quincunce 2. Varſſav: Orat: de Tarnov. Starowol: in Mon.*
38 Piotr Zborowſki, herbu Jaſtrzębiec, poſtąpił na Woiewodztwo Sendomirſkie 1568. *Ponętowski Carmen. Duryewski in MS.*
39 Hieronim Oſſolinſki, herbu Topor, poſtąpił na Kaſztelania Sendomirſka 1569. *Bielski fol. 653. Okolski tomo 3. fol. 36.*
40 Jan Tęczynſki, herbu Topor. *Conſtit: 1591, f. 616. Liſt Auguſta I. 1572, u Paprocki o herb. fol. 524, & f. 688. Sarnicki in Præfat.*

41 Mikołay Piotr Myszkowski, herbu Jastrzębiec 1597, postąpił na Woiewodztwo Rawskie. *Nakiels: w Miech f. 769. Starowol: in Cracov.*

42 Zygmunt Myszkowski, herbu Jastrzębiec, wziął Laskę Wielką Koronną 1603. *Constit: 1601. Piasecki Historia.*

43 Sebastyan Lubomirski, herbu Srzeniawa, umarł 1613. *Nadgrobek iego w Krakowie u S. Troycy. Constitution: 1609, fol. 897. Łubienski de Motu Civili.*

44 Jan Firley, herbu Lewart, umarł 1614. *Historia Domus Probat: Cracovien. Signatores f. 104. Okolski tomo 2. f. 127.*

45 Piotr Firley, herbu Lewart, postąpił na Woiewodztwo Lubelskie 1618. *Historia Neugebaver. Starowol. in Monumentis. Okolski tom. 2. fol. 130.*

46 Mikołay Firley, herbu Lewart, postąpił na Woiewodztwo Sendomirskie 1633. *Porzadek Elekcyi 1637. Okolski t. 2. Historia Dom: Probat: Cracov. Const. 1618, f. 3. & 1629, f. 12. Piasecki. Leopardy Firleiany.*

47 Krysztof Korycinski, herbu Topor, umarł 1636. *Confirmatio Jurium Gent: 1633. Starowolski in Monumentis fol. 208. Frydrychow: fol. 108. Okolski tom. 3. fol. 52.*

48 Krysztof Ossolinski, herbu Topor, postąpił na Woiewodztwo Sendomirskie 1638. *Constitut: 1637, f. penultimo.*

49 Piotr Szyszkowski, herbu Ostoia, 1643 umarł. *Treterus in Varmiensibus Episc: f. 147. Historia Collegii Cracov: fol. 712. Leo Pronubus. Okolski tomo 2. fol. 433.*

50 Michał Tarnowski, herbu Leliwa 1648, umarł. *Porzadek Elekcyi. Kazanie na iego pogrzebie, Łobzynski Zacmienie Xieżyca.*

51 Jan Wielopolski, herbu Starykoń, postąpił na Woiewodztwo Krakowskie 1667. *Constitut: 1662, fol. 23. Kochow: climact: 3. lib. 4. fol. 164. Centuria Potockiego fol. 401.*

52 Stanisław Skarszewski, herbu Lesczyc umarł 1685. *Confirmatio Jurium Gentium Michała y Jana III. Krolow. Kanon Rosa.*

53 Paweł Stokowski, herbu Drzewica, od roku 1685, umarł. *Constit: 1685, fol. 8. Duryew. in MS.*

54 Franciszek Jordan, herbu Trąby, umarł 1694. *Constit: 1690 fol. 8. Załuski tomo 1. fol. 1388.*

55 Franciszek Załuski, herbu Junosza, postąpił na Woiewodztwo Czerniechowskie 1696. *Załuski tomo 1. fol. 1334.*

56 Przecław Szembek, herbu tegoż nazwiska, od roku 1696, umarł. *Constit: 1697, fol. 10. Signatores fol. 44.*

57 Jan Dabski, herbu Godziemba 1704, umarł. *Constit: 1703, fol. 13.*

58 Woyciech Debinski, herbu Rawicz, umarł 1727.

59 N. Stadnicki, herbu Srzeniawa.

Gnie-

Gnieznienscy Kasztelanowie.

1 Jasko herbu Abdank 1361. *List Kazimierza Wielkiego u Nakielskiego w Miechowii f. 283.*

2 Dersław z Giwna, herbu Grzymała 1383. *Długosz tomo 2. Bielski fol. 261, Iwinskim go zowie. Cromer lib. 13.*

3 Piotr z Skarszewa, herbu Lesczyc 1400. *Paprock: oherb: fol. 220. Okolski tomo 1. fol. 87 z listow Klasztornych.*

4 Marcin z Kulikowa, herbu Drogomir 1413. *List Jagełła Krola u Laskiego w Statucie fol. 127, y u Herburta fol. 296.*

5 Piotr z Bnina, herbu Łodzia, 1438, postąpił na Kasztelanią Poznańską 1439. *Okolski t. 2. f. 158. List Jagełła Krola u Laskiego w Statu: 1433, fol. 52, y u Herburta fol. 218.*

6 Jan z Szamotuł, herbu Nałęcz. *Paprocki w Gniazdzie Cnoty, ale roku nie przypisano. Duryewski in MS.*

7 Stanisław z Ostroroga, herbu Nałęcz, postąpił na Woiewodztwo Kaliskie 1454. *List Kazimierza Krola 1451 u Olszow: y u Herbur: f. 236.*

8 Jakub z Kobylan, herbu Łodzia umarł 1454. *List Kazimierza Krola Xięstwu Oswięcimskiemu in MS. Collegii Calissien.*

9 Jan Czarnkowski, herbu Nałęcz, 1460. *List Kazimierza Miastu Lubelskiemu, y 1454 Miastu Krakowskiemu, y u Herburta f. 2. Cromer lib. 24. Bielski fol. 403.*

10 Mikołay Czarnkowski, herbu Nałęcz, 1464. *Cromer l. 25. Długosz tomo 2. Bielski fol. 433. Okolsk: tom. 2. fol. 246.*

11 Mikołay Gorka, herbu Łodzia, 1476. *Acta Terrestria Posnanensia. List Kazimierza Krola Miastu Sendomirskiemu.*

12 Sędziwoy Czarnkowski, herbu Nałęcz, postąpił na Woiewodztwo Kaliskie 1495. *List Albrychta 1488 Miastu Krakowskiemu, y 1493 Lubelskiemu.*

13 Raphał Lesczynski, herbu Wieniawa, postąpił na Kasztelanią Poznańską 1500. *List Albrychta 1497 Miastu Lwowskiemu, y u Laskiego w Statucie fol. 110. Cromer lib. 27.*

14 Jan Karnkowski, herbu Junosza, umarł 1504. *Nadgrobek iego u Paprock: f. 249, u Herburta. List Alexandra f. 262, y Miastu Lubelsk: 1502.*

15 Janusz Latalski, herbu Prawdzic 1512. *Załuski t. 2. fol. 556. List Zygmunta I. u Olszow: Miastu Lwowskiemu 1505. Rusi 1504. Okolski t. 2. f. 503.*

16 Wincenty Szamotulski, herbu Nałęcz 1520. *List Zygmunta I. in MS. Petricoviensibus. y 1518 Miastu Krakowskiemu.*

17 Mikołay Tomicki, herbu Łodzia, 1531. *List Zygmunta I. in MS. Petricoviensibus. Starowolski in Cracoviensibus Episcopis.*

18 Piotr Opalinski, herbu Łodzia, umarł. *List Zygmunta I. 1538, Miastu Lubelsk, y 1547, y 1545 u Nakielsk: w Miechov: f. 629. Orich: in Annal.*

19 Jędrzey Oporowski, herbu Sulima 1551. *Metryka Koronna. Okolski t. 2. f. 170. List Augusta I. in MS. Petricoviensibus.*

20 Erazm Kretkowski, herbu Dołęga, umarł 1558. *List Augusta I. 1557 u Paprocki folio 473, y u Nakielsk: f. 663. Starowol: Monumen: fol. 806. Okolski t. 1. fol. 153.*

21 Mikołay Trzebuchowski, herbu Ogończyk, umarł 1563. *List Augusta I. Miastu Lwowskiemu. Starowol. in Monum. f. 604. Duryew: f. 54.*

22 Jan Tomicki, herbu Łodzia, umarł 1568. *List Augusta I. u Lipskiego decad: quæst: public: quæst: 3. 1565, y Miastu Lwowskiemu. Bielski f. 617.*

23 Hieronim Garwaski, herbu Grzymała 1569. *Constitut: fol. 187. List Augusta I. de Feudo Prussiæ.*

24 Jan Tomicki, herbu Łodzia, umarł 1575. Biel: 1572 f. 655. *Paproc: o herbach 1574, f. 683. Gvagnin Historia Pol.* Posselii *Historia.*

25 Jan Zborowski, herbu Jastrzębiec, umarł. *List Stefana* Krola *1578, Miastu* Krakow: *MS. Razrazew: 1595. Paprocki o herb: fol. 688, 1583.*

26 Jędrzey Przyiemski, herbu Rawicz, wziął Laskę mnieysza 1615. *List Zygmunta III. Prowanom 1609. Const. 1611, fol. 32.* Piasecki *f. 87.*

27 Łukasz Mielżynski, herbu Nowina, umarł 1627. *List iego do Krola 1618 in MS.* Cracovien. *Zycie Zofii z Tylic Tomickiey.*

28 Mikołay Mielzynski, herbu Nowina, od roku 1627. *Paratilla Statutu Herburtowego. Duryewski in MS.*

29 Woyciech Przyiemski, herbu Rawicz 1640. *Duryewski* Pamięć *Niezeszła fol. 85. Starożytny Rawicz Gorczynskiego.*

30 Jan Lesczynski, herbu Wieniawa, postapił na Woiewodztwo Łęczyckie 1655. *Constit: 1646.* Porz*adek Elekcyi 1648. Colloquium Torun.*

31 Krysztof Gębicki, herbu Nałęcz, 1657. *Starowol: in Cracovien: Episc: fol. 305.* Kaz*anie Mroskowskiego. Kochowski.*

32 Alexander Sielski, herbu Lubicz 1674. *PorzadekElekcyi. Olsowski in* C*ensura.* Z*aluski tomo 1. fol. 675.*

33 Stanisław Tuczynski, herbu Koło 1678. *Constitut: tego roku.* Kaz*anie X. Kowalickiego fol. 293. umart.*

34 Melchior Gurowski, herbu Wczele, postapił na Kasztelania Poznańska 1697. *Załuski tomo 2. fol. 444. Confœderat: Ordininum 1696.*

35 Hieronim Adam Poninski, herbu Łodzia, umárł 1701. *Historia Collegii Posnaniensis.*

36 Jędrzey Radomicki, herbu Kotwicz, postapił na Kasztelania Kaliska 1701. *Heroica Pöesis* P. *Słowicki.*

37 Michał Raczynski, herbu Nałęcz, postapił na Kasztelanią Kaliska 1720.

38 Ludwik Szołdrski, herbu Łodzia, postapił na Woiewodztwo Kaliskie 1722.

39 Adam Poninski, herbu Łodzia.

Sieradzcy Kasztelanowie.

1 Robert herbu Korab 1081. *Paprocki w Gniazdzie Cnoty.*

2 Hincza z Rogowa, herbu Działosza, 1190. P*aprocki o herb: fol. 259. Okolski tomo 1. fol. 190. Duryewski in MS.*

3 Stefan herbu Poray 1248. *List Kazimierza* Xiażecia *u* P*aprockiego o herbach fol. 363. Nakielski w Miechowii.*

4 Jakub herbu Pobog, 1263. P*aproc: o herb: fol. 173. gdzie na to przywodzi katalog Biskupow* Płockich. *Okolski tomo 2. fol. 428.*

5 Marcin z Kalinowy, herbu Zaręba 1290. *List* K*ościoła Wieluńskiego. Okolski tom. 3. fol. 323, na to przywodzi.*

6 Klemens herbu Pilawa 1306. *Damalew: in Episc: Vladisl: fol. 213. List* Łokietka K*rola. Duryew. in MS.*

7 Hebda herbu Pomian 1357, postapił na Woiewodztwo Sieradzkie. *List* K*azimierza* K*rola u Olsowskiego de* P*rimatu w Załuskim.*

8 Wacław z Kalinowy, herbu Zaręba 1360. *Okolski tomo 3. fol. 323. z monimentow tey Familii. Acta Terrestria Siradiensia.*

9 Jan z Naropina, herbu Belina 1406, *w tym go roku pisze Paproc: o herb: fol. 331, atoli musi bydź omylka, co poznać z tego, co się niżey powie.*

10 Marcin z Kalinowy, herbu Zaręba, umarł 1416. *Okolski t. 3. fol. 323. List Jagełła 1400 u Nakielsk: fol. 359, y 1401 Miastu* K*rakowskiemu. y 1413 u Herburta folio 296.*

11 Marcin z Kalinowy, herbu Zaręba, postapił na Woiewodztwo Sieradzkie 1429. *List Jagełła Krola* 1422 *u Laskiego w Statucie fol. 49. Acta Castrensia Ostrzeszovien.*

12 Jan Łopata z Kalinowy, herbu Zaręba, od roku 1429. *Cromer l. 19. Bielski fol. 329. Acta Terrestria Siradiensia.*

13 Wawrzyniec z Kalinowy, herbu Zaręba, postapił na Woiewodztwo Kaliskie 1451. *List Jagełła 1433 u Laskiego fol. 53, y* K*azimierza 1451, folio 82, y 83, y 1438 u Herburta fol. 298. y 1442* Przywiley *Xiażetom* C*zartoryskim u Okolsk: tom.* 1. *f. 518.*

14 Hincza z Rogowa, herbu Działosza, postapił na Kasztelanią Sendomirska 1460. *List* K*azimierza Krola* 1454 *u Laskiego w Statucie fol. 96, & fol.* 68. *Tegoż* K*rola Miastu Lubelsk:* 1460. *Długosz t.* 2. *Cromer lib: 24. Miechowita.*

15 Jan z Kalinowy, herbu Zaręba. *List* K*azimierza 1461 Miastu* K*rakowskiemu. Tegoż* 1475 *Miastu Lubelskiemu. Cromer l. 24. Bielski f. 421.*

16 Piotr Dunin z Prawkowic, herbu Łabęć 1478. *List* K*azimierza* K*rola u Laskiego w Statucie f.* 86, *y u Herbur: f. 28. Bielski f. 468. Miechowita f. 324*

17 Jan Przerębski, herbu Nowina, 1480 umarł. *Paproc: o herb: fol. 237. Okolski tomo 2. fol. 284, & fol. 8.*

18 Jan Korycinski, herbu Topor, 1490. *Okolski tomo 3. fol. 51. Acta Terrestria Siradiensia. Metryka* K*oronna.*

19 Mikołay z Kurozwęk, herbu Poray, postapił na Woiewodztwo Lubelskie 1500. *List Albrychta* K*rola 1493 Miastu Lubelskiemu. y u* P*rzyłuskiego w Stat: cap. 10. y 1485. List* K*azimierża* K*rola Miastu* K*rakow.*

20 Jan Przerębski, herbu Nowina 1519. *List Zygmunta I. u Olsow: de* P*rim: 1512. List Alexandra Krola 1501 u* K*arnkowskiego de Primatu.*

21 Jakub Przerębski, herbu Nowina. *List Zygmunta I. 1527 Miastu Lubelskiemu. Tegoż 1544 u Nakielk: w Miechowii f. 717. Okolski t. 2. f. 284.*

22 Stanisław Przerębski, herbu Nowina 1548. *List Zygmunta I. u Olsowskiego w Załuskim, y Miastu Lwowskiemu, y* K*rakow. Okolski t. 2. f. 285.*

23 Stanisław Koniecpolski, herbu Pobog. *Sebastian: Stryiewicz Dedicat: Minut: ale roku nie masz, podobno 1558.*

24 Jan Lutomirski, herbu Jastrzębiec, zabity 1567. *Constitut: 1564, f. 40, y u Lipskiego quæst: 3. 1565, y List Augusta I. Miastu Lwowskiemu*

25 Jędrzey Dębowski, herbu Jelita, umarł 1577. *List Augusta I. 1569.*

Constit:

Conſtit: f. 154. Liſt Stefana Krola u Fridvalda 1576. *Conſtit: fol.* 271.

26 Hieronim Bużeńſki, herbu Poray, umarł 1580. *Nadgrobek u* Paproc: *o herbach fol. 362, y 240. Okolski tomo 2.*

27 Jan Kryſztoporſki, herbu Nowina *1581.* P*aproc: o herb. f.* 240, *poſtapil na te z Wieluńskiey* K*aſtelanii. Okolſki tomo* 2. *f. 288.*

28 Sebaſtyan Tarnowſki, herbu Rolicz *1588.* P*odpiſat Elekcya* Z*ygmunta III. Okolski tomo 2. fol.* 627.

29 Hieronim Bużeńſki, herbu Poray 1591. *Conſt: fol.* 619. *Vita Pſtrokonii w Łubieńskim. MS. Rozrażevianum.*

30 Alexander Koniecpolſki, herbu Pobog, poſtapił na Woiewodztwo Sieradzkie *1606.* L*iſt* Z*ygmunta III.* 1605 *de Feudo* P*ruſſiæ.*

31 Jan Przerębſki, herbu Nowina 1607. *Laudum Woiew: Sieradz: przeciw Rokoſz. Centuria Potockiego fol. 433. Starowol. in Monum. Okol: t. 2.*

32 Jan Rudnicki, herbu Lis, umarł *1620.* *Hiſtoria Dom: Probat: Cracovien.* 1613. *Rywocki in Vita Rudnicki. Clagius in* Linda. *Okol: t. 2. f.* 640, *y* 144,

33 Maximilian Przerębſki, herbu Nowina, poſtapił na Woiewodztwo Sieradzkie 1643. *Conſtit:* 1620, *fol. 19, & 1629, f. 16, 1633. f. 7, y* 1635, *f. 31.*

34 Jan Koniecpolſki, herbu Pobog, poſtapił na Woiewodztwo Sieradzkie *1647.* *Acta Terreſtria Siradienſia.*

35 Przecław Bykowſki, herbu Gryff, umarł *1649.* *Porzadek Elekcyi 1649. Starowolski in Monumentis.*

36 Jan Woyciech Łubienſki, herbu Pomian, umarł. *Damalewicz 1652 in Archiepiſc: Gneſnen: f.* 396. *Confirmatio Jurium Gentium Jana* K*azimierza* 1649.

37 Hieronim Wierzbowſki; herbu Jáſtrzębiec, poſtapił na Woiewodztwo Brzeſkie Kuiawſkie. *Metryka* K*oronna.*

38 Hieronim Grabinſki, herbu Pomian 1661. C*onſtit: fol. 25. Stanislai Temberski Faſcia lemniſcata* 1657.

39 Jan Woyciech Męcinſki, herbu Poray. *Conſtitut.* 1667, *fol.* 21, *& 1670 folio 25, &* 1676, *fol.* 9. C*onfirmatio Jurium Gent: Jana III.*

40 Staniſław Grzymułtowſki, herbu Nieczuia. *Acta Caſtrenſia Oſtrzeſzovienſia. Duryewski in MS.*

41 Mikołay Grudzinſki, herbu Grzymała, umarł *1689.* C*onſtit:* 169*0, folio 6, iuż o zmarłym. Załuski tomo* 1. *fol. 1147.*

42 Franciſzek Małachowſki, herbu Nałęcz, umarł 1690. Z*ałuſki tomo* 1. *fol. 1168. Panegir: Orbis.*

43 Staniſław Małachowſki, herbu Nałęcz, poſtapił na Woiewodztwo Kaliſkie 1692. *Conſtit:* 169*0, fol. 3. Załuski Mowy & tomo 1. fol.* 1147, *& 1262.*

44 Alexander Lipſki, herbu Łada, poſtapił na Woiewodztwo Kaliſkie 1699. *Confæder: Ordin:* 1696. *Obwieſzczenie* 169*7.* Z*ałuſ: t.* 1. *f.* 1262.

45 Jan Mecinſki, herbu Poray, umarł

46 Franciſzek Donhoff, herbu tegoż nazwiſka *1707* umarł.

47 N. Tarnowſki, herbu Rolicz.

Łeczyc-

Łęczyccy Kaſztelanowie.

1 Piotr z Skrzynna Dunin, herbu Łabęć 1191. *Przetocki.*

2 Cherubin z Gołuchowa, herbu Wieniawa 1196. *Twardowſki Pałac.*

3 Urban Pułkozic 1248. *Liſt* K*azimierza Xiażecia u* P*aprock: o herbach folio* 363. *Okolſki.*

4 Swentopełk herbu Lis 1310. P*aproc: o herb: Monimenta* K*ollegiaty* Ł*owickiey. Duryewſki in MS.*

5 Jakub herbu Kotwicz 1339, brát Janiſława Arcybiſkupa Gnieznieńſkiego. *Liſt Kollegiaty* Ł*owickiey.*

6 Euſtachi z Sprowy, herbu Odrowaz, umarł 1350. P*aprock: o herb: f. 395. Okolski tomo 2. Frydrychowicz.*

7 Mikołay herbu Nałęcz 1381. *Bielſki fol. 254. Cromer.*

8 Jan Ligęza, herbu Pułkozic, poſtapił na Woiewodztwo Łęczyckie 1401. *Liſt Jagełła* K*rola Miaſtu Krakowſkiemu. Długoſz* 1383.

9 Jan z Łakoſzyna, herbu Pułkozic. P*rzywiley Hrodelski 1413, u Laskiego w Statucie fol.* 127. *Bielski f.* 261. *Herburt f. 296.*

10 Woyciech z Łaſka, herbu Korab, umarł *1417.* P*aprocki o herbach z Długoſza fol, 463. Okolsk: tomo 1. fol.* 419.

11 Woyciech Malſki, herbu Nałęcz poſtapił na Woiewodztwo Łęczyckie 1438. P*okoy Brzeski u Lask: w Statucie f.* 140, *y* 52. *Długoſz* 1431.

12 Maciey z Bielaw, herbu Zarẹba. L*iſt Władyſława* K*rola Miaſtu* K*rakowkiemu, y 1442, y 1438, Miaſtu Sendomirskiemu.*

13 Mikołay z Kalinowy, herbu Zarẹba. *Okolski 1450, tomo 3. f. 324, z monimentow tey Familii.*

14 Thomaſz z Soboty, herbu Doliwa. *Liſt Kazimierza 1461 Miaſtu* K*rakowſkiemu, y 1482, podpiſał transakcya z Warſzyckiem u Okol: t. 1. f. 12.*

15 Woyciech Gorſki, herbu Nałęcz, *1485.* *Liſt* K*azimierza Krola Miaſtu Krakowskiemu, y Miaſtu Sendomirskiemu.*

16 Jędrzey z Łaznina, herbu Jelita *1501.* *Liſt Albrychta* K*rola u Olſzowskiego w Załuſkim, u* K*arnkowskiego de* P*rimatu. Tegoż 1493 Miaſtu* K*rakowſkiemu, ale napiſano Jedrzey z Wroczynina, zkad ſie dorozumiewam, że to podobno inſzy był, tegoſz imienia Kaſztelan.*

17 Łukaſz Gorka, herbu Łodzia, poſtapił na Kaſztelanią Poznańſką *1510. Bielſki f. 515. Duryewſki in MS.*

18 Woyciech z Gledzianowa, herbu Pomian *1512.* *Liſt Zygmunta I. u Olſzowſkiego w Załuſkim, y Miaſtu* L*ubelskiemu.*

19 Raphał Leſczynſki, herbu Wieniawa, 1518. *Twardowſki Pałac. Bielſki. Metryka* K*oronna.*

20 Jędrzey z Oporowa, herbu Sulima, poſtapił na Woiewodztwo Łęczyckie. *Metryka* K*oronna 1519.*

21 Januſz Latalſki, herbu Práwdzic, poſtapił na Woiewodztwo Inowrocławſkie *1535.* *Paprocki o herb. y Okolſki tom. 2. fol, 502.*

22 Jan Kościelecki, herbu Ogończyk, poſtapił na Woiewodztwo Łęczyckie *1539.* *Bielſki 1536. f. 561. Dialogo Nemo in MS. Okolski t. 2. f. 322*

23 Mikołay Jarand z Brudzewa, herbu Pomian, postąpił na Woiewodztwo Łęczyckie 1545. *List Zygmunta I. 1540 Miastu* Lwowskiemu *y u Nakielskiego folio 629.*

24 Zygmunt Parzniczewski, herbu Paparona, od roku 1545. *List Zygmunta I. w Olszowskim u Załuskiego 1548.*

25 Jan Kościelecki, herbu Ogończyk, postąpił na Woiewodztwo Łęczyckie 1552. *MS. Collegii* Posnan: *ex monimen. Orichovii* Panegir.

26 Jakub Lasocki, herbu Dołęga, *podpisał protestacyą przeciw Dyssydentom* 1573. List *Augusta I. u Nakielsk: w Miechowii* 1560 *f.* 654. *Inwentarz Skarbu* Koronnego 1564 *in MS.* Petricoviensibus. *List Augusta I.* 1553 *Miastu* Krakowskiemu. *Confirmatio Jurium Gentium Stefana* Krola, *Constit:* 1576 *fol.* 271.

27 Woyciech Przyiemski, herbu Rawicz, umarł. *Paprocki o herbach fol. 433. Okolsk: tom. 2. fol. 592. Auroræ Solis Sarmatici fol.* 36.

28 Paweł Sczawinski, herbu Prawdzic 1589. *Podpisał list do Papieża u Seweryna in S. Hyacintho lib: 3. cap. 45. Nuptiæ Zamosc: 1583. Transakcya Bedzinska. Constit:* 1587 *fol.* 417.

29 Raphał Przyiemski, herbu Rawicz. *Paprocki o herbach folio 433. Okolski tom. 2. f. 592. Starowol: in Monumentis.*

30 Stanisław Bykowski, herbu Gryff, postąpił na Woiewodztwo Sieradzkie 1609. *List Zygm: III.* 1597 *Miastu* Lwowskiemu. *Constitut:* 1601, *fol. 59. Tegoż de Feudo* Prussiæ 1605. *Constit:* 1596, *fol.* 681, *&* 1607, *fol. 841, & 1608, fol. 888.*

31 Mikołay Sczawinski, herbu Prawdzic, umarł 1620. *Starowol: in Monumentis. Nadgrobek iego u Okolsk: tom. 2 f. 507.*

32 Wacław Kiełczewski, herbu Pomian, umarł 1625. *Constitut:* 1621, *fol. 21, & 1623, fol. 18, & 1625, fol. 9.*

33 Woyciech Wysocki, herbu Drya 1626. *Okolski tom.* 1. *fol. 169. Acta Castrensia Lanciciensia. Twardowski.*

34 Adam Walewski, herbu Pierzchała. *Constit:* 1629, *fol. 3. Porzadek Elekcyi* 1632 *fol. 22. Twardowski in Siradia* 1634. *Okolski t. 2. f.* 618.

35 Samuel Przerębski, herbu Nowina, umarł 1639. *Starowolski in Monumentis z nadgrobku iego w Piotrkowie.*

36 Remigian Zaleski, herbu Dołęga, umarł 1645. *Constit:* 1641, *fol.* 10. *Acta Castrensia Lanciciensia.*

37 Mikołay Kazimierz Radzieiowski, herbu Junosza, 1648. *Porzadek Elekcyi. Treterus in Varmiensibus Episc: fol.* 174.

38 Alexander Sielski, herbu Lubicz, postąpił na Kasztelania Gnieznieńska 1659. *Podpisał* Pacta *Welawskie u Załuskiego tomo* 2. *fol. 659. Historia Collegii Cracoviensis 1656.*

39 Jędrzey Przyiemski, herbu Rawicz 1660. *Constitut: fol. 59. Acta Castrensia* Lanciciensia. *Stanisl: Temberski.*

40 Jędrzey Starkowiecki, herbu Łodzia od roku 1661, postąpił na Woiewodztwo Sieradzkie 1665. *Historia* Collegii *Calissiensis.*

41 Jakub Albracht Sczawinski, herbu Prawdzic, postąpił na Woiewodztwo Inowrocławskie 1679. *Acta Castrensia* Lancicienisæ.

42 Paweł Gębicki, herbu Nałęcz, 1682. *Acta Castrensia Posnaniensia. Historia Collegii Calissiensis. Duryewski in MS.*

43 Jerzy Towiański, herbu postąpił na Woiewodztwo Łęczyckie 1702. *Confæder: Ordin: 1696. Obwiesczenie 1697.*

44 Jerzy Warszycki, herbu Abdank, postąpił na Woiewodztwo Łęczyckie 1718. *Constitutiones 1703, fol.* 12.

45 N. Skrzyński, herbu Zaręba.

Zmudzcy Kasztelanowie od roku 1569

1 Melchior Siemiot, herbu Łabęć 1569. *Constit: fol. 194. Stryikowski lib: 20, fol. 650. Koiałowicz par: 2.*

2 Mikołay Talwosz, herbu Łabęć, umarł 1578. *Strykow: lib. 2. Vita Basilii Moschov: Ducis.* Paproc: *Ogrod fol. 176. Historia Sapieh: p: 3. f.* 118

3 Mikołay Talwosz, herbu Łabęć 1587. *Bielski f. 790, &* 1597, *fol.* 761. *Constit.* 1587. *f. 470. Sarnicki* Præfat. *ale mu imie Jana daie umarł* 1588

4 Mikołay Naruszewicz, herbu Wadwicz umárł. *Const:* 1591, *fol.* 610. *Transakcya Bedzinska 1589. Starowolski in Monumentis.* 1606. *Historia Sapiehana par: 3. fol. 70.*

5 Alexander Kniaź Holowczynski, herbu Łabęć. *Constit:* 1611, *fol. 40, &* 1613, *fol. 3. Histor: Sapieh: par:* 3. *fol. 72, umarł.*

6 Adam Talwosz, herbu Łabęć, umarł. *Constitut:* 1616, *fol. 49, & 1623 fol. 3.* Kommissya *Kurlandzka. Okolski tomo* 2. *f.* 13. Kazanie na *pogrzebie, Tryzny.*

7 Jerzy Chreptowicz, herbu Odrowaz, postąpił na Woiewodztwo, Mścisławskie 1626. *Historia Sapiehana par:* 3. *fol.* 108.

8 Alexander Słuszka, herbu Ostoia postąpił na Woiewodztwo Minskie 1633. *Constit: 1628, fol. 3. Porzadek Elekcyi* 1632. *Starowol. in Monu:*

9 Mikołay Wiesiołowski, herbu Ogończyk, umarł 1634. *Starowolski in Monum: fol. 305 z nadgrobku iego w Wilnie MS.* Konopatscianum.

10 Jan Łacki, herbu tegoz nazwiska, postąpił na Starostwo Zmudzkie 1641. *Constit: 1638, fol. 33. Okolsk: index tomo 2. Heroes Chodkiewicii.*

11 Alexander Naruszewicż, herbu Wadwicz 1648, wziął pieczęć mnieysza, ale nie immediatè, *Porzadek Elekcyi.*

12 Eustachi Kierdey, herbu tegoż nazwiska 1653. *Constit: w tym roku. Dedicatio Slaviæ* Parisii.

13 Daniel Chrzastowski, herbu Kościesza. *Duryewski in MS. Temberski Fascia lemniscata, ale roku żaden nie napisał.*

14 Stanisław Wincenty Orda, herb swoy własny, postąpił na *Kasztelania* Trocka 1683. *Constit:* 1684, *fol.* 2. *Confirmatio Jurium* Gentium *Michała* Krola 1670.

15 Eustachi Grotauz, herb swoy własny, umarł. *Constit:* 1690, *fol.* 17. *Załuski tomo 2. fol. 885. Historia* Collegii *Cracoviensis.*

16 N. Kryszpin, herb swoy własny.

Brzeſcy Kuiawſcy Kaſztelanowie.

1 Maurycy herbu Doliwa 1222. *Erekcya Biskupſtwa Chełmińskiego u Kromera lib: 7. y u Bielskiego fol. 145.*

2 Thomaſz herbu Dołęga umarł 1228. *Liſt Konrada Xiążęcia Mazowieckiego u Pretoryuſſa lib: 2. cap. 4. Nakielski.*

3 Woyciech herbu Poray 1229. *Liſt Konrada Xiazecia Mazowieckiego u Pretoryuſſa lib. 2. cap. 4. Nakielski.*

4 Przecław herbu Grzymała 1291. *Damalewicz in Epiſcop: Vladislavien: fol. 208. Monimenta* Katedry *Gnieznieńskiey.*

5 Zdziſław, herbu Radwan 1300. *Damalewicz in Epiſcop: Vladislavien: fol. 208. Mominenta* Kollegiaty Łowickiey.

6 Hebda, herbu Pomian 1246, poſtąpił na Woiewodztwo Sieradzkie Liſt *Kazimierza* Kr: *o Erekcyi MiaſtaBidgoſſczy, in Hiſtoria Coll: Bidg.*

7 Piotraſz z Małochowa Małocha, herbu Grzymała poſtąpił na Woiewodztwo Kuiawſkie 1383. *Cromer l. 14 Bielski. Paproc: o herb.*

8 Woyciech z Kościelca, herbu Ogończyk, 1413. *Liſt Jagełła Krola u Laskiego w Statucie f. 127, y u Herburta f. 296.*

9 Staniſław z Gozdny, herbu Doliwa 1433. *Liſt Jagełła* Krola *u Lask: w Statucie fol. 52. y u Herburta folio 194.*

10 Mikołay z Warzymowa, herbu Pomian 1438. *Liſt Jagełła* Krola *u* Laskiego *w Statucie fol. 140, Kazimierza Krola* 1451, *fol. 82, & 83.*

11 Jan z Kretkowa, herbu Dołęga 1457. *Długoſſ tomo 2.* Liſt *Kazimierza Krola Miaſtu Lubelskiemu, y Sendomirskiemu.*

12 Jędrzey z Kretkowa, herbu Dołęga 1471. *Liſt Kazimierza* Krola *u Lipskiego quæſt: publ. Duryewski in MS.*

13 Jan z Słuzowa, herbu Sulima 1485. *Liſt Kazimierza* Krola *Miaſtu* Krakowskiemu. *Okolski 1457 tomo 3. fol. 172.*

14 Jedrzey z Lubienia, herbu Doliwa, poſtąpił na Woiewodztwo Kuiawſkie 1496. *Liſt Albrychta Krola u Laſkiego w Statucie fol. 110, y 1493 Miaſtu* Krakowskiemu.

15 Jan Kościelecki, herbu Ogończyk, poſtąpił na Woiewodztwo Inowrocławſkie 1497. *Liſt Albrychta* Krola *Miaſtu Sendomirskiemu.*

16 Mikołay Kretkowſki, herbu Dołęga, poſtąpił na Woiewodztwo Inowrocławſkie. *Metryka* Koronna.

17 Mikołay Kościelecki, herbu Ogończyk, poſtąpił na Woiewodztwo Inowrocławſkie. *Metryka* Koronna.

18 Jędrzey z Oporowa, herbu Sulima, poſtąpił na Woiewodztwo Inowrocławſkie. *Liſt Zygmunta I. u Olſſowſkiego 1512, y 159, Collegiacie Łowickiey.*

19 Jan Leſczynſki, herbu Wieniawa, umarł. *Twardowſki Pałac. Duryewski in MS. ale roku żaden z nich nie napiſał.*

20 Thomaſz Lubrańſki, herbu Godziemba, zabity 1537. *Bielſki fol. 493. Paprock: o herb: y Okolski t. 2. f. 305.*

21 Erazm Kretkowſki, herbu Dołęga, poſtąpił na Kaſztelanią Gnieznieńſka 1550. *Bielski* 1538. Liſt *Zygmunta I. 1548 u Olſſowsk: w Załuskim. Tegoż 1546 u Paprocki o herb: fol. 86, y u Nakielskiego w Miechowii* 1544, *f. 717, y 1550, fol. 653.*

22 Bartłomiey Zebrzydowſki herbu Radwan 1551, poſtąpił na Woiewodztwo. *Liſt Auguſta I. in MS.* Petricov.

23 Jan z Służowa, herbu Sulima, 1557 poſtąpił na Woiewodztwo Inowrocławſkie. *Liſt Auguſta I. u* Paprockiego *o herbach fol. 473 y Kaczyckim dany in MS.*

24 Raphał Działynſki, herbu Ogończyk 1565. *Andreas Lipski decad: quæſt: publ: quæſt: 3.* Paprocki *o herbach MS. Poſnan. Okolski t. 2. f. 325.*

25 Grzegorz Kretkowſki, herbu Dołęga. Paproc: *o herbach. Okolſki tom. 1. f. 153, ale roku żaden z nich nie napiſał.*

26 Jaroſz Sokołowſki, herbu Pomian. *Rey Zwierzyniec. Orichovius in* Panegirico *Nuptiali, ale roku żaden z nich nie napiſał.*

27 Jan Tarnowſki, herbu Rolicz. *Okolſki tomo 2. fol. 627. Duryewski in MS. ale roku żaden z nich nie napiſał.*

28 Michał Sokołowſki, herbu Pomian 1589. *Podpiſał transakcya Bedzinſka. Liſt Zygmunta III. Miaſtu Lwowskiemu.*

29 Bartłomiey Tylicki, herbu Lubicz, umarł 1615. *Nadgrobek iego w Toruniu u OO. Domin: Hiſtoria* Poſſelii *fol. 285. Starowol: in Mon: f. 401.*

30 Januſz Sierakowſki, herbu Ogończyk, umarł *1620. Vita Pſtrokonii w Łubienſkim. Okolſki tomo 2. Duryewſki in MS.*

31 Jarosław Sokołowſki, herbu Pomian, od roku 1620. *Acta* Caſtrenſia *Bidgoſtienſia. Hiſtoria Collegii Bidgoſt.*

32 Grzegorz Kretkowſki, herbu Dołęga *1622*, poſtąpił na Woiewodztwo Kuiawſkie, *Okolſki t. 1. f.* 153. *Hiſtoria Poſſelii.*

33 Kryſztof Wyſocki, herbu Drya *1628. Conſtitut: fol.* 2. & *1629, fol. 3. Metryka* Koronna. *Hiſtoria Poſſelii Polono* Pruthen.

34 Jędrzey Kretkowſki, herbu Dołęga 1633, poſtąpił na Woiewodztwo Kuiawſkie 1637. *Porządek Elekcyi 1632, fol.*16. *Gold in Bractwo Okolſki tomo* 2. *fol. 328.*

35 Jan Szymon Sczawinſki, herbu Prawdzic 1638, poſtąpił na Woiewodztwo Kuiawſkie *1643, Conſt. f. 3. Elogia Pigłowſki. Okol: t. 2. f. 509*

36 Jan Dąbſki, herbu Godziemba *1648.* Porzadek *Elekcyi.* Confirmatio *Jurium Gent: Jana Kazimierza* Krola.

37 Malcher Grudzinſki, herbu Grzymała 1674 Porzadek *Elekcyi.* Con*firmatio Jurium Gent: Jana III. Krola.*

38 Spytek Pſtrokońſki, herbu Poray *1685*, umarł. *Duryewſki in MS. Acta Caſtrenſia Bidgoſtienſia.*

39 Kazimierz Grudzinſki, herbu Grzymała *1696. Conſtit: 1690, fol. 3, Obwieſſczenie* 1697.

40 Jędrzey Dąbſki, herbu Godziemba, poſtąpił na Woiewodztwo Kuiawſkie *1726.*

41 Ludwik Borucki, herbu Rola.

Kiiowſcy Kaſztelanowie.

Od Unii Litwy z Korona, to ieſt od roku 1569.

1 Michał Xiążę Wiśniowieckie, herb ſwoy właſny 1569. *Liſt Unii*

W. X. Litewskiego z Korona, Constitut: fol. 170. Temberski Chronolog. Okolski t. 1. fol. 529, umarł.

2 Paweł Sapieha, herbu Lis. *Constit: 1601, fol. 57 już o zmarłym. List Augusta I. 1572 u Paproc: o herb: fol. 524. Histor: Sapieh: par: 2. fol. 9. umarł.*

3 Jakub Czaplic, herbu Kierdey, koło roku 1600. *Okolski tomo 1. f. 379. Acta Castrensia Vlodimiriensia.*

4 Jerży X. Wiśniowieckie, herb swoy własny, od roku 1609. *Const: 1613, fol. 12. Miiakow: Respon: c. 14. Okolski in Russ: Flor: fol. 85, umarł.*

5 Adam Xiązę Sanguszko, herbu Pogonia 1620, postapił ná Woiewodztwo Podolskie. *Argentus de Reb: Soc: f. 395. Histor: Coll. Luceor.*

6 Gabryel Hoscki, herbu Kierdey 1623 umarł. *Constit: fol. 3. & 4. Monimenta Colleg. Ostrog. Okolski tomo 3. f. 309, & tomo 1. f. 380.*

7 Roman Hoscki, herbu Kierdey 1632. *Constit: fol. 22.* Porzadek *Elekcyi. Confirmatio Jurium Gentium Władysława IV. Krola.*

8 Marcin Kalinowski, herbu Kalinowa, postapil na Woiewodztwo Czerniechowskie 1635. *Okolski tomo 1. fol. 521.*

9 Alexander Piaseczynski, herbu Lis, umarł 1646. *Constit: 1641, fol. 10, & 1638, fol. 31.* Cuda *Chełmskie fol. 159. Centuria* Potockiego *fol. 28. Elogia Pigłow.*

10 Adam Kisiel, herbu Swiętołdyst, postapił na Woiewodztwo Bracławskie 1647. *Centuria* Potockiego *fol. 309.*

11 Maxymilian Brzozowski, herbu Gozdawa 1648. *Porzadek Elekcyi. Historia Pleti: Pastorii fol. 104, umarł.*

12 Zbigniew Gorayski, herbu Korczak, umarł 1655. *Centur Potoc: f. 484. Histor: Pastorii fol. 86.* Kochowski *climact: 2. f. 9.*

13 Stefan Czarnecki, herbu Łodzia, postapił na Woiewodztwo Ruskie 1657. *Fulden lib. 5.* Kochowski *climact: 2. fol. 29 & 207. Histor: Colleg: Calissien.*

14 Alexander Tarnowski, herbu Leliwa, postapił na Kasztelania Sendomirską 1662. Ko*chowski climact: 2. lib. 3. 1657. Genealog:* Korniaktow.

15 Stefan Zamoyski, herbu Jelita umarł. *Genealogia Zamoyskich. Erekcya Szpitala Starozamoyskiego.*

16 Mikołay Podłodowski, herbu Janina. *Confirmatio Jurium Gentium Michała Krola 1670.* Porz*adek Elekcyi 1674, umarł.*

17 Stanisław Maryusz Jaskolski, herbu Lesczyc, postapił na Woiewodztwo Czerniechowskie. *Confirmatio Jurium Gentium Jana III. Cuda Chełmskie fol. 379.*

18 Franciszek Dziduszycki, herbu Sas, postapił na Woiewodztwo Podolskie 1688. *Duryewski in MS.*

19 Hieronim Kuropatnicki, herbu Nieczuia, umarł 1696.

20 Stanisław Mikołay Kosakowski, herbu Slepowron, umarł 1706. *Załuski tomo 3. fol. 583.*

20 Jozef Potocki, herbu Piława, umarł

22 Kazimierz Stecki, herbu Radwan.

Ino-

Inowrocławscy Kasztelanowie.

1 Jan herbu Rogala 1402. *Cromer lib: 16. Bielski fol. 285. Stryikowski fol. 513. Okolski tomo 2. fol. 609. Długoß tomo 2.*

2 ~~Marcin~~ herbu Rogala 1415. *List Siemowita Xiażęcia Mazowieckiego dany w Sochaczowie u Okolsk: tomo 2. f. 506.*

3 Marcin z Wyrzysk, herbu Jelita 1436. *Podpisał Pokoy Brzeski u Laskiego w Statucie f. 140. y u Herburta fol. 218.*

4 Mikołay Scibor Szarley, herbu Junosza 1404, postapił na Woiewodztwo Inowrocławskie. *Cromer lib. 22. Stryikowski fol. 608.*

5 Piotr z Stryikowa, herbu Leliwa, umarł 1458. *List Kazimierza* Krol*a u Laskiego w Statucie f. 82. w roku 1451, y 1458. f. 68. y u Herburta f. 18.*

6 Jan z Łabiszyna, herbu Prawdzic 1459. *Długoß tomo 2. List Kazimierża* Krol*a Miastu Sendomirskiemu. Cromer.*

7 Władysław Oporowski, herbu Sulima 1498. *Okolski tomo 3. fol. 171. List Albrychta* Kr*ola Miastu Lubelskiemu.*

8 Piotr Koło, herbu Junosza. *Paprocki o herbach fol. 248. Okolski t. 1. fol. 360, obadwa roku nie napisali.*

9 Mikołay Kościelecki, herbu Ogończyk 1516. *Metryka Koronna. List Zygmunta I. Krola in MS. Petricoviensibus.*

10 Mikołay Jarand z Brudzewa, herbu Pomian, postapił na Woiewodztwo Łęczyckie 1545. *Metryka* Koronna.

11 Woyciech Łasocki, herbu Dołęga 1546. *Metryka* Koronna. *List Zygmunta I.* Krola *Miastu Lubelskiemu.*

12 Jan Krotowski, herbu Lesczyc, postapił na Woiewodztwo Inowrocławskie 1562. *Rey Zwierzyniec fol. 55. List Augusta I. 1550 Miastu* Kr*akowskiemu.*

13 Adam Drzewicki, herbu Ciołek, umarł 1569. *Constit: fol. 154. List Augusta I. u Okolsk: tomo 3. f. 110. Constit: 1564, fol. 40. Paproc: fol. 537. Okolski tomo 1. fol. 116.*

14 Szymon Szubski, herbu Prawdzic, umarł 1572. *List Augusta I. 1572 u Paprockiego o herbach fol. 524. Bielski fol. 656.*

15 Piotr Siecinski, herbu Rogala 1573. K*azanie Swięcickiego. Metryka* Kor*onna. Warßawicki. Heindeßtein.*

16 Jan Krotowski, herbu Lesczyc, umarł 1583. *Paprocki o herbach fol. 222. Okolski tomo 1. fol. 87.* L*ist Stefana* Kr*ola u Fridvalda.*

17 Kryszsztof Kościelecki, herbu Ogończyk 1589 umarł. *Podpisał transakcya Bedzinska. Starowolski in Monumentis fol. 468.*

18 Paweł Sczawinski, herbu Prawdzic. *Pałac Przetockiego. Duryewski in MS. ale roku żaden z nich nie napisał.*

19 Jakub Stanisław Dunin, herbu Łabęć. *Paprocki o herbach fol. 451. Poniatowski Carmen. Okolski tomo 2. fol. 8. ale roku nie maß.*

20 Mikołay Wierzbowski, herbu Jastrzębiec, 1620. *Constitut: fol. 26, musiał w tym roku umrzeć, albo wyżey postapił.*

21 Marcin Sierakowski, herbu Ogończyk, umarł 1621. *Duryewski Niezeßła Pamięć fol. 45. Okolski tomo 2. fol. 327.*

22 Jan Łowicki, herbu *Const: 1633, f. 7. y 1635, f. 2.* Porz*adek Elekcyi* 1632. Zy*cie* Z*adzika Biskupa. Okolski tomo 1. fol. 422.*

23.

23 Jędrzey Ruſzkowſki, herbu Pobog 1648. *Porządek Elekcyi. Confirmatio Jurium Gentium Jana Kazimierza Krola.*
24 Staniſław Tarnowſki herbu Rolicz. *Okolski tomo 2. fol. 627. Duryewſki in MS. ale roku żaden z nich nie napiſał.*
25 Jan Jemielſki, herbu Nieczuia. *Connubium Sociale. Duryewski in MS. ale roku żaden z nich nie napiſał.*
26 Paweł Sczawinſki, herbu Prawdzic, poſtąpił na Woiewodztwo Inowrocławſkie 1669. *Conſtit: 1667, fol. 21.*
27 Jakub Albrycht Sczawinſki, herbu Prawdzic, 1671 poſtąpił na Kaſztelania Łęczycka. *Album Congreg: Cracov: ad S. Barbaram.*
28 Woyciech Kadzidłowſki, herbu Ogończyk. *Conſtit: 1678, folio 38. MS. Konopatſcianum. Duryewſki in MS.*
29 Zygmunt Dabſki, herbu Godziemba, poſtąpił na Woiewodztwo Kuiawſkie 1684. *Metryka Koronna.*
30 Albracht Laſocki, herbu Dołęga, umarł. *Conſtit. 1690, fol. 5. Załuſki tomo 1. fol. 705. Duryewſki in MS.*
31 Franciſzek Grzybowſki, herbu Prus 2do. *Confœderat: Ordin: 1696. Conſtit: 1703, fol. 9. Załuſki 1702 tomo 3. fol. 192.*
32 Jędrzey Gaſiorowſki, herbu Slepowron, umarł 1725.
33 Franciſzek Garczyńſki, herbu Cholewa 2do.

Lwowſcy Kaſztelanowie od roku 1434.

Kładę tu excerpt z Xiąg Ziemſkich Lwowſkich na utwierdzenie tego co ſię mowiło o Woiewodztwie Ruſkim, w te ſłowa. *Anno Domini milleſimo quadringenteſimo trigeſimo quinto, Sabbato, ipſo die Circumciſionis Dominicæ, Recte judicantes filii hominum, Terræ Ruſſiæ Dignitarii & terrigenæ colloquium primum celebrârunt generale, poſt collationem juris Polonici terris Pruſſiæ, per ſpiæ record: SSmum Principem Dominum Vladislaum DEI Gratia Regem Poloniæ gratiosè collati & conceſſi, die, menſe & anno proximè præterito, ſicut Deo placuit ab hac luce ad ædes æthereas ſublati, gubernante tunc terras prædictas Magnifico Domino Vincentio de Szamotuły Caſtellano Mederecenſi, Capitaneo Terræ Ruſſiæ Generali.*

1 Hryczko Kierdeiowicz, herbu Kierdey, poſtąpił na Woiewodztwo Podolſkie 1438. *Pokoy Brzeski u Laskiego w Statucie fol. 140, y u Herburta f. 218.*
2 Sienko z Siennowa, herbu Korczak, od roku 1438. *Liſt. Jagełła Krola OO. Auguſtyanom Kraſnoſtawskim dany. Acta Premisk: u Okolſk: t. 1. f. 442*
3 Mikołay Kmita, herbu Szreniawa 1451. *Liſt Kazimierza Krola u Lask: w Statucie fol. 82, y 83. y u Herburta folio 236.*
4 Jan Sieninſki, herbu Dębno. *Długoſz 1459. Starowolski in Monum: fol. 628. Okolki tomo 3. fol. 56.*
5 Staniſław z Lubienia, herbu Doliwa 1461. *Liſt Kazimierza Krola Miaſtu Krakowskiemu y Miaſtu Sendomirskiemu.*

6 Jan

6 Jan Oleśnicki, herbu Dębno. *Paprocki o herb: fol. 300. Okolski t. 1. fol. 146, ale roku żaden z nich nie napiſał.*
7 Felix z Paniowa, herbu Godziemba, umarł 1488. *Liſt Kazimierza Kr: in MS. Petricov: y u Paprock: oherb: fol. 201.*
8 Staniſław z Chodcza, herbu Poray. *Liſt Albrychta Krola 1496, u Laskiego w Statucie fol. 110. y 1501 Alexandra Krola Miaſtu Krakowskiemu, 1505 u Laskiego fol. 120,* wziął potym Laſkę wielką 1507, y trzymał ią z Kaſztelania, co poznać u Laſkiego z Prefacyi do Statutu iego, ale ią wkrotce bratu ſpuścił.
9 Otto z Chodcza, herbu Poray, poſtąpił na Woiewodztwo Podlaſkie. *Liſt Zygmunta I. Miaſtu Krakowskiemu.*
10 Jan Kamieniecki, herbu Pilawa, od roku 1507. *Starowolſki in Monumentis śmierć iego kładzie na rok 1528, ale chyba to 1512. Bielſki fol. 505. Paproc: Ogrod fol. 174.*
11 Jędrzey Krupſki, herbu Korczak, poſtąpił na Woiewodztwo Bełzkie. *Liſt Zygmunta I. 1515 Miaſtu Lwowſkiemu, y 1518 Krakowſkiemu. Bielſki fol. 537. Okolſki.*
12 Staniſław z Sprowy, herbu Odrowaz, 1534. poſtąpił na Woiewodztwo Bełzkie 1535. *Vapovii Fragmentum. Frydrychowicz.*
13 Mikołay Pilecki, herbu Leliwa 1537. *Liſt Zygmunta I. Miaſtu Lwowſkiemu, & in MS. Petricovienſibus.*
14 Mikołay Herburt, herbu Pawęza. *Okolski tomo 1. fol. 290, ale roku nie napiſał.*
15 Staniſław z Tęczyna, herbu Topor 1553. *Liſt Auguſta I. Miaſtu Lwowſkiemu. Statut Przyłuſkiego fol. 836.*
16 Staniſław Herburt, herbu Pawęza. *Conſtitut: 1563, fol. 65, & 1569. fol, 154. Liſt Auguſta I. 1557 Paproc: o herb. f. 473. Liſt Stefana 1576 u Fridvalda.*
17 Jan Sieniawſki, herbu Leliwa, umarł 1583. *Załuskiego Kazanie na Pogrzebie. Monimenta Collegii Leopolienſis.*
18 Jan Sieninſki, herbu Dębno, poſtąpił na Woiewodztwo Podlaſkie 1588. *Sarnicki in Præfat. Duryewſki in MS.*
19 Staniſław Włodek, herbu Prawdzic, poſtąpił na Woiewodztwo Bełzkie 1593, *podpiſał transakcya Bedzinska 1589.*
20 Staniſław Zołkiewſki, herbu Lubicz, poſtąpił na Woiewodztwo Kiiowſkie 1608. *Liſt Zygmunta III. 1597 Miaſtu Lwowskiemu. Ordinat. Zamośc: 1593. Conſtit: 1607, fol. 830.*
21 Jan Daniłowicz, herbu Sas, poſtąpił na Woiewodztwo Ruſkie 1614. *Conſtit: 1613, fol. 5. Cuda Sokalskie. Okolski.*
22 Mikołay Daniłowicz, herbu Sas, wziął Podſkarbſtwo Koronne 1616 *Argentus de Reb: Societ: fol. 140. Zycie B. Jana z Dukli. Okolski t. 3. f. 199*
23 Marcin Kraſicki, herbu Rogala, poſtąpił na Woiewodztwo Podlaſkie 1629. *Conſtit: 1627. fol. 13, & 1629, fol. 10. Starowolski in Monum: Dedicat: Faſc: 1621.*
24 Wacław Zamoyſki, herbu Jelita 1642. umarł. *Conſtitut: 1633, fol. 7. Okolski t. 1. f. 347. & tomo 2. fol. 528.*
25 Raphał Grochowſki, herbu Junoſza 1650. *Glinka Jednorożec. Acta Caſtrenſia Premislienſia. Nadgrobek iego w Przemyslu,*

Iii 26

26 Jędrzey Maxymilian Fredro, herbu Bończa, postąpił na Woiewodztwo Podolskie 1677. *Constitut: 1661, fol. 2, & 1667. f. 14, & 1676, fol. 9. Załuski tomo* 1. *fol.* 76.
27 Marcin Zamoyski, herbu Jelita, postąpił na Woiewodztwo Bracławskie 1678. *Załuski tomo 1. fol. 708. Signatores f. 120.*
28 Marcin Kącki herbu Brochwicz, postąpił na Kiiowskie Woiewodztwo 1683. *Constit: 1678, fol. 6. Załuski 1683, tomo* 1. *fol. 805. Plinius Palemon.*
29 Jerzy Bogusław Fredro, herbu Bończa 1685 ustąpił. *Const: 1690, f. 18.*
30 Stanisław Jozef Fredro, herbu Bończa, umarł 1724.
31 Ignacy Leszczyński, herbu Wieniawa.

Wołyńscy Kasztelanowie.
Od roku 1569.

1 Jędrzey Xiążę Wiśniowieckie, herb swoy własny, postąpił na Woiewodztwo Wołyńskie 1577. *List Augusta I. o Unii W. X. Litewskiego 1569. Constit: fol. 170.* List *tegoż u Paprock: o herb: f. 524.*
2 Michał Myszka, herbu Korczak 1596, umarł. *List Stefana Krola u Fridwalda 1577. Monimen: Collegii Ostrog. Transakcya Będzinska. Starowolski in Monumentis.*
3 N. Koziński, herbu Kierdey. *Okolski tom. 1. fol. 379. ale roku nie napisał, domyslam się, że o te czasy musiał bydź.*
4 Alexander Xiążę Zasławskie, herb swoy własny, postąpił na Woiewodztwo Bracławskie 1613. *Cichoc: Alloq: Ossecen: lib: 2. cap. 27. Cuda Sokalskie. Okolski in Russia Florida fol. 96.*
5 Jan Łahodowski, herbu Korczak 1617, umarł 1622. *List Zygm: III. 1616 Miastu Lwowskiemu. Cuda Sokalskie. Historia Coll: Leop: Okolski tom. 1. fol. 443. Hieronimem go zowie: ale List Zygmunta III. u tegoż Okol. tomo 2. fol. 87, y imie iego y rok śmierci opisał.*
6 Karol Xiążę Koreckie, herbu Pogonia, umarł 1633. *Starowol: in Monumentis smierci iego rok naznacza 1623, ale to omyłka. Constit: 1623, fol. 4. Historia Collegii Luceorien. Kazanie Skibickiego na iego pogrzebie Rycerz. Okolsk: tom. 1. f. 550.*
7 Mikołay Xiążę Czartoryiskie, herbu Pogonia, postąpił na Woiewodztwo Podolskie. *Constit: 1638, fol. 19. Centuria Potockiego fol. 216. Okolski tom. 1. f. 549. Kanon in Mausoleo Equitis. Pigłowski Elogia.*
8 Kazimierz Bieniewski, herbu Radwan, 1658 postąpił na Woiewodztwo Czerniechowskie: *Podpisał Pacta Welawskie 1657 u Załusk: tomo 2. fol. 659. Kochowski climact: 2, lib. 3.*
9 Jan Franciszek Lubowiecki, herbu Szreniawa, umarł 1674. *Constit: 1661, fol. 2. & 1662, fol. 5, & 1667, fol. 6. Confœder: Ordin: 1674, f. 14.*
10 Stefan Leduchowski, herbu Szaława umarł. *Confirmatio Jurium Gentium 1676 Jana III. Acta Castrensia Luceoriensia.*
11 Jerzy Wielhorski, herbu Kierdey, umarł 1684. *Załuski tomo 1. fol. 805. & fol. 850. Historia Collegii Luceoriensis.*

12 Stefan Zaborowski, herbu Wręby 1685 umarł. *Constitut: fol. 7. Acta Castrensia Luceoriensia. Duryewski in MS.*
13 Franciszek Leduchowski, herbu Szaława, umarł 1704.
14 Wacław Wielhorski, herbu Kierdey, umarł 1709.
15 Michał Liniewski, herb swoy własny, umarł
16 Jan Cetner, herbu Przyrowa, umarł 1722.
17 Mikołay Olszański, herbu

Kamienieccy Kasztelanowie
Od roku 1434.

1 Dobrogost z Kolna, herbu Nałęcz. *List Władysława Jagełła 1438 Miastu Krakowskiemu, y 1436 u Herburta w Statncie fol. 218.*
2 Dobiesław Ostrorog, herbu Nałęcz. *List Kazimierza Krola Miastu Lubelskiemu, 1445, y Władysława Krola dany Rusi 1443 in MS. Leopol. podobno tedy iedenże to był, z tym co wyżey iest położony, á znać Ostrorogowie na ten czas pisali się* z Kolna.
3 Theodor Buczacki, herbu Abdank 1446. *Okolski in Russia Florida fol 102 w roku 1442, ale ten zdami się tylko był Starosta Kamienieckim, nie* Kasztelanem, *ile że przywileie, ktorem przytoczył, iawnie w tym czasie, kogo innego zu osadzaią: zginął 1450.*
4 Michał z Buczacza, herbu Abdank 1460. *List Kazimierza Krola Miastu Lwowskiemu y Lubelskiemu.*
5 Jędrzey Fredro, herbu Bończa, postąpił na Woiewodztwo Podolskie. *Glinka Jednorożec. Okolski tomo* 1.
6 Dobrogost Ostrorog, herbu Nałęcz 1501. *List Alexandra Krola dany Rusi in MS. Collegii Leopoliensis.*
7 Jan Sieniński, herbu Dębno 1516. *Paprocki o herbach. List Zygmunta I. in MS. Petricoviensibus. Metryka* Koronna.
8 Jan Tworowski, herbu Pilawa, postąpił na Woiewodztwo Podolskie. *List Zygmunta I. 1540 Miastu Lwowskiemu. Okolski t. 2. f. 399*
9 Stanisław Herburt, herbu Pawęza 1563. *Monimenta Collegii Leopoliensis Acta Terrestria Leopoliensia.*
10 Mikołay Jazłowiecki, herbu Abdank 1565. List *Augusta I. Miastu Lwowskiemu, y Miastu Sendomirskiemu.*
11 Jędrzey Gosławski, herbu Nałęcz 1573. *Podpisał protestacya przeciw Dyssydentom. Metryka* Koronna.
12 Hieronim Sieniawski, herbu Leliwa, postąpił na Woiewodztwo Ruskie 1576. *Const: fol. 245. Starowolski in Monum. Paproc: Gniazdo.*
13 Mikołay Sieniawski, herbu Leliwa, umarł 1587. *Starowolski in Bellat. fol. 161. Julius Buler lib. 4. Histor. Paproc: f. 339. Histor: Sapieh: p. 3. f. 10.*
14 Raphał Sieniawski, herbu Pilawa, umarł. *podpisał transakcya Będzinska 1589. Paprock: o herbach f. 339. Okolsk: tom. 2.*
15 Jakub Pretficz, herbu Wczele, postąpił na Woiewodztwo Podolskie 1607. *List podpisał w Wiśni przeciw Rokoś: Cichoc: Alloq: Osecen.*
16 Jędrzey Potocki, herbu Pilawa, umarł 1609. *Constitut: 1607, fol. 842. Starowolski in Monum: fol. 495. Okolski in Russ: Florida fol. 88, & t. 2.*

17 Jakub Potocki, herbu Pilawa, postapił na Woiewodztwo Bracławskie 1611. *Historia Kobierzyc: fol. 401.*

18 Woyciech Humiecki, herbu Junosza, od roku 1613, umarł. *Okolski tom. 1. fol. 365. Acta Castrensia Halıciensia.*

19 Jędrzey Gorski, herbu Pobog 1619. *Constit. fol. 6. & 1620, fol. 24. Acta Castrensia Haliciensia. Duryewski.*

20 Mikołay Zebrzydowski, herbu Radwan 1624. *Metryka* Koronna. *Historia Posselii Polono Pruthenica.*

21 Jan Herburt, herbu Pawęza, umarł 1626. *Metryka* Koronna. *Starowol: in Monumentis fol. 497. Nadgrobek iego u Okolsk: tomo 1. f. 291.*

22 Stanisław Potocki, herbu Pilawa, postapił na Woiewodztwo Bracławskie 1631. *Metryka* Koronna. *Piasecki Historia. Centur:* Potoc: *f. 249.*

23 Alexander Piaseczynski, herbu Lis, postapił na Kasztelania Kiiowska 1634. *Porzadek Elekcyi 1632. fol. 17.* Constitut: *1634. fol. 3. Historia Collegii Premisliensis.*

24 Mikołay Herburt, herbu Pawęza, umarł 1639. *Centuria Potock: fol. 176, & 179. Okolski tomo 2. fol. 412.*

25 Michał Stanisławski, herbu Pilawa, od roku 1639. *Okolski tomo 2. fol. 412. Starowolski in Monum: f. 496. Okol: in Russ: Flor. fol. 110.*

26 Piotr Firley, herbu Lewart, umarł 1649. *Nadgrobek iego w Krosnie. Starowolski in Monumen: f. 427. Historia Collegii Crosnensis.*

27 Stanisław Lanckoroński, herbu Zadora, postapił na Woiewodztwo Bracławskie 1650. *Historia Pastor: fol. 278. Historia Collegii Jaroslaviensis 1649. Okolski tom. 3.*

28 Jan Ulinski, herbu Dołęga, umarł. *Historia Colleg: Premislien: 1654. Acta Castrensia Premisliensia.*

29 Krysztof Grodzicki, herbu Łada, nmarł 1659. *Centuria* Potocki *fol. 60.* Kochowski *climact: 2, lib. 4. Duryewski in MS.*

30 Jacek Schonberk, herb swoy własny, umarł 1661. *Potock: Centur: fol. 93, wspomina go y Okolski tomo 2. fol. 104, luboć ieszcze nie był* Kasztelanem.

31 Mikołay Bieganowski, herbu Grzymała, umárł 1674. *Constitut: 1661, fol. 2. & 26. Kochowski climact: 1. lib: 1.* Pastor. *Kazanie Hercules* Polski.

32 Paweł Potocki, herbu Pilawa, umarł 1674. Załuski *in Mowy rożne fol. 33. Centuria Virorum od niego do druku podana.*

33 Gabryel Silnicki, herbu Doliwa 1678 umarł. *Constit. fol. 4. Sparta Polska fol, 80. Załuski tomo 1. fol. 547.*

34 Rafał Makowiecki, herbu Pomian, umarł 1689. *Duryewski Niezeszła* Pamiąć *fol. 71. Nadgrobek iego w* Krakowie *u S.* Piotra.

35 Franciszek Szembek, herbu tegoż nazwiska, umarł 1693. *Constitut: 1690, fol. 8. Nadgrobek iego w* Zielenicach *pod* Krakowem.

36 Nikodem Zaboklicki, herbu Roch 3. postapił na Woiewodztwo Podolskie 1704, *Constit: 1703, fol. 12. Załuski 1702 tomo 3. f. 66.*

37 Alexander Potocki, herbu Pilawa, postapił na Woiewodztwo Smoleńskie 1710.

38 Marcin Kalinowski, herbu Kalinowa.

Smo-

Smolenscy Kasztelanowie

od roku 1569.

1 Iwan Kniaź Sołomerecki, herbu Rawicz. *Walicki, ale roku nie napisał.*

2 Paweł Pac, herbu Gozdawa. K*azanie X. Olszowskiego S. J. ale roku nie masz.*

3 Bogdan Kuncewicz, herbu Łabęć. *Okolski tomo 2. fol. 15 ale roku nie masz.*

4 Dominik Pac, herbu Gozdawa, koło roku 1569. *Decora Lilieti* Paciani.

5 Serafin Tyszkiewicz, herbu Leliwa. *Okolski tomo 2. fol. 97, ale roku nie masz.*

6 Jerzy Zienowicz herb swoy własny. *Stryikowski lib. 10. Bielski f. 622 koło roku 1587.*

7 Wacław Agrippa 1590. *Constit: fol. 584.*

8 Jerzy Pac, herbu Gozdawa 1596. *Acta* Castrensia *Luceoriensia. Monimenta Colleg: Ostrogiensis. Duryewski in MS.*

9 Stanisław Naruszewicz, herbu Wadwicz, koło roku 1598. *Starowolski in Monumen: fol. 760. Historia Sapiehana par: 3. f. 69.*

10 Wacław Siemiot, herbu Łabęć, koło roku 1605. *Omen Wesołe.*

11 Jan Eustachi Tyszkiewicz, herbu Leliwa, postapił na Woiewodztwo Mścisławskie koło roku 1610. Cichoc: *Alloq: Osecen: l. 2. c. 22.*

12 Jerzy Chreptowicz, herbu Odrowaz, postapił na Kasztelania Zmudzka koło roku 1615. *Histor: Sapieh: par:* 3. *fol.* 108.

13 Jan Mieleszko, herbu Korczak. *Sussa w Zyciu B. Jozafata, ale roku nie masz.*

14 Alexander Massalski, herb swoy własny, postapił na Woiewodztwo Minskie 1638. *Porzadek Elekcyi 1632. Const: 1631, f. 11, & 1634, f. 9*

15 Piotr Rudomina, herbu Traby 1646. *Starowol: in Monum: f. 234.*

16 Władysław Wołowicz, herbu Bogoria, postapił na Woiewodztwo Witebskie 1655. K*azanie na iego pogrzebie.*

17 Kazimierz Ludwik Jewłaszewski, herb swoy własny, postapił na Woiewodztwo Brześciańskie 1659. *Duryewski in MS.*

18 Franciszek Wilczek, herbu Poray, umarł 1670. *Confirmatio Jurium Gentium Michała Krola.*

19 Jan Dönhoff, herbu tegoż nazwiska 1670. *Constit: f. 10.*

20 Hieronim Kandzierzawski, herbu Roża 1678. K*azanie Woyniłowicza.*

21 Antoni Chrapowicki, herbu Gozdawa. *Obwieszczenie 1697.*

22 Jan Scipio de Campo.

Lubelscy Kasztelanowie.

1 Piotr, herbu Srzeniawa 1230. *List Bolesława Wstydliwegoo u Lipskiego quæst: publ. dec: quæst: 7.*

2 Zeugno, herbu Ciołek 1252. *List Bolesława Wstydliwego u* Paproc: *o herb: fol. 71.*

3 Mikołay herbu Piława 1255. *List Bolesława Wstydliwego u Nakielsk: w Miechowii fol. 174.*

4 Jan Warſi z Michowa, herbu Rawicz 1259. *Liſt Bolesława Wſtydliwego u Nakielſk: w Miech: f. 180. Okolski tomo 2. fol. 599.*

5 Sando herbu Pogonia Polſka 1325. *Liſt Władyſława Łokietka Krola u Nakielskiego w Miechowii f. 254.*

6 Jan herbu Odrowaz 1336. *Liſt Kazimierza Wielkiego Miaſtu* Krakowskiemu y Sendomirskiemu.

7 Euſtachi Firley, herbu Lewart. *Sczygielſki 1659 in Tinecia fol. 172. Liſty Kazimierza Wielkiego Miaſtu Lwowskiemu 1339, y 1354.*

8 Grot herbu Rawicz 1366. Liſt *Kazimierza Wielkiego u* Paprock: *o herbach f. 54. y u Okolsk: tomo 3. fol. 15.*

9 Jan z Sczekocina, herbu Odrowaz 1366. *Liſt Kazimierza Krola Miaſtu* Lubelskiemu. *Monimenta* Kollegiaty Łowickiey.

10 Piotr z Sczekocina, herbu Odrowaz. *Liſt u* Paproc: *o herbach fol. 55, 1370.* Liſt Krolewſki *Miaſtu Lubelsk:* 1377. *Długoſz tomo 2.*

11 Piotr Kmita, herbu Srzeniawa, poſtapił na Woiewodztwo Sendomirſkie 1402. *Liſt Jagełła Krola 1389 u Nakielskiego w Miechowii fol. 333, y 1395 f. 349, y 1398 Miaſtu* Krakowſkiemu. *y 1401 u* Paprock: *o herbach fol. 55.*

12 Michał z Bogumiłowic, herbu Pułkozic, poſtapił na Kaſztelanią Sendomirſka 1410. *Liſt Jagełła 1403 Miaſtu* Krakowkiemu, *y 1405 Lubelſkiemu, y 1410 Sendomirskiemu.*

13 Jan z Sczekocina, herbu Odrowaz. *Liſt Jagełła 1413 u Lask: w Statucie f. 127. Tegoż 1422 Miaſtu Lwowskiemu. Tegoż 1428, u* Paprockiego *o herbach fol. 54.*

14 Dobiesław z Sienna, herbu Dębno, poſtapił na Kaſztelanią Sendomirſką 1435. *Bielski fol. 352.*

15 Domarat z Kobylan, herbu Grzymała 1436. *Pokoy Brzeski podpiſał u Laſkiego w Statucie fol. 140, y u Herburta folio 218.*

16 Warſi z Oſtrowa, herbu Rawicz 1439. *Długoſz tomo 2. Liſt Władyſława* Krola *1442 Miaſtu Krakowſkiemu.*

17 Piotr z Turowa, herbu Srzeniawa, poſtapił na Kaſztelanią Sendomirſką. *Długoſz tomo 2. Liſt* Kazimierza Krola *1445 Miaſtu Lubelskiemu. Miechowita lib. 4. f. 317.*

18 Kresław z Kurozwęk, herbu Poray. Liſt *Kazimierza* Krola *1448 Miaſtu* Krakowſkiemu. *Tegoż 1451 u Olſzowskiego w Załuskim y Miaſtu* Lubelskiemu, *y u Laskiego w Statucie fol. 82, & 83, & 65, 1457.*

19 Dobiesław Kmita, herbu Srzeniawa, poſtapił na Woiewodztwo Lubelſkie 1472. *Długoſz w życiu S. Kunegundy. Liſt* Kazimierza *Krola 1464 Klaſztorowi Staniateckiemu. Tegoż 1472 Miaſtu* Lwowskiemu *Cromer lib: 24. Okolſki tomo 2. fol. 339.*

20 Dobiesław z Kurozwęk, herbu Poray, poſtapił na Woiewodztwo Lubelſkie 1488. *Liſt Kazimierza* Krola *Miaſtu Lubelſkiemu.*

21 Mikołay z Kurozwęk, herbu Poray, poſtapił na Woiewodztwo Lubelſkie 1501. *Paprocki o herbach fol. 360. Okolſki tomo 2. f. 638.*

22 Mikołay Firley, herbu Lewart, poſtapił na Woiewodztwo Lubelſkie 1508. *Decius de Sigiſmun: I. temporibus. Paprocki o herbach f. 635.*

23 Piotr Kmita, herbu Srzeniawa, poſtapił na Kaſztelanią Woynicką 1526. *Metryka* Koronna 1521. *Vita* Kmitæ.

24 Jan Tęczynſki, herbu Topor, poſtapił na Sendomirſkie Woiewodztwo 1536. *Liſt* Karola *V. Ceſarza 1527 u* Paprock: *o herbach fol. 20, y Zygmunta I. 1533 Miaſtu Lubelskiemu.*

25 Bernard Macieiowſki, herbu Ciołek, umarł 1542 *Liſt* Zygmunta *I. 1538 Miaſtu Lubelskiemu. Tegoż 1540 Miaſtu Lwowskiemu, y u Nakielſkiego w Miechowii f. 629.*

26 Jędrzey Tęczynſki, herbu Topor, poſtapił na Woiewodztwo Lubelſkie 1545. *Liſt Auguſta I. Miaſtu Lwowskiemu.*

27 Staniſław Macieiowſki, herbu Ciołek, poſtapił na *Kaſztelania* Woynicka 1550. *Liſt Auguſta I. 1546 u Paprockiego o herbach fol. 86, y 1548 w Olſzowſkim.*

28 Bernard Macieiowſki, herbu Ciołek, 1550 uſtapił. *Liſt Auguſta I. u Nakielſkiego w Miechowii fol. 654. Orichovius.*

29 Floryan Żelechowſki, herbu Ciołek 1553. *Liſt Auguſta I. dany Uſtrzyckich Famili & in MS.* Petricovienſibus.

30 Jędrzey Myſzkowſki, herbu Jaſtrzębiec. *Metryka* Koronna. *Paproc: o herb: fol. 116. Okolski tomo 1. fol. 323. Hiſtoria Naturalis* P. *Rzaczynſki.*

31 Floryan Kaſper Zebrzydowſki, herbu Radwan, umarł 1565. *Rey Zwierzyniec 1562. Lipski quæſt. public: dec: quæſt: 3. w roku 1565. Liſt Auguſta I. 1557 u Paprock: o herbach fol. 473. Bielſki in multis locis. Okolſki tom. 2.*

32 Staniſław Słupecki, herbu Rawicz, umarł 1575. Conſtitut: *1569. fol. 154, & 1575, 245. Liſt Auguſta I, 1572 u* Paprock: *o herb: fol. 524. Bielski fol. 699.*

33 Jędrzey Firley, herbu Lewart, umarł. *Conſtit: 1575, fol. 245.* Liſt *Stefana Krola u Fridvalda 1577. Paprocki o herbach 1581, fol. 392. Okolski tomo 2. fol. 137.*

34 Piotr Jędrzey Czerny, herbu Nowina, umarł. *Conſtit: 1591, fol. 610. Starowolski in Monumentis folio 778. Januſzowſkiego Statut fol. 397. Okolski tomo 2. f. 393.*

35 Marek Sobieſki, herbu Janina, poſtapił na Woiewodztwo Lubelſkie 1598 *Conſtitut: f. 609. Okolski.*

36 Piotr Myſzkowſki, herbu Jaſtrzębiec, poſtapił na Woiewodztwo Rawſkie 1600. *Acta* Caſtrenſia *Lublinenſia.*

37 Piotr Myſzkowſki, herbu Jaſtrzębiec 1603. *Conſtitut: fol. 823.* Liſt *Zygmunta III. de Feudo Pruſſiæ 1605. Okolsk: tomo 2. f. 313.*

38 Kaſper Macieiowſki, herbu Ciołek 1608. *Damałewicz in Archiepiſc: Gneſnen. Dedicat: Grochov:* 1611.

39 Felix Słupecki, herbu Rawicz 1613. *Conſtitut: fol. 7. Acta Caſtrenſia Lublinenſia. Okolski tomo 2.*

40 Alexander Piotr Tarło, herbu Topor, poſtapił na Woiewodztwo Lubelſkie 1630. *Conſtit: 1629 f. 12. Okolski tomo 3. fol. 59.*

41 Zbigniew Sieninſki, herbu Dębno. *Conſtit:* 1631, *f. 5. &* 1632. *Acta interregni podpiſał. Okolski tomo 3. in Indice. Hiſtor:* Collegii *Cracov: f. 629.*

42 Dobrogoſt Grzybowſki, herbu Prus 2do. *Conſtit:* 1634, *f. 3. Acta Caſtrenſia Lublinenſia. Duryewſki in MS.*

43 Franciſzek Zebrzydowſki, herbu Radwan, umarl 1650. *Starowolski in Monum: f. 657. Kazanie Pawła Zabłockiego.*

44 Stanisław Firley, herbu Lewart, uſtąpił 1654. *Hiſtor: Coll. Croſnen. Centur: Potoc: f. 441.*

45 Jędrzey Firley, herbu Lewart 1658. *Hiſtoria Colleg: Luceorien. Komput Woyska, umart.*

46 Stanisław Słupecki, herbu Rawicz. *Conſtitut: 1661, fol. 27. Acta Caſtrenſia Lublinenſia.*

47 Stanisław Domaſzewſki, herbu Nieczuia 1664. *Kochowski climact: Duryewski in MS. Acta Caſtrenſia Lublinenſia.*

48 Felix Parys, herbu Prawdzic, umarł 1695. *Confirmatio Jurium Gentium Michała Krola 1670. Confæderat: Ordin: 1674. Conſt. 1678, f. 6.*

49 Alexander Drzewicki, herbu Ciołek, poſtapil na Woiewodztwo Lubelſkie 1705. *Obwieſzczenie 1697. Confæder: Sendomir: 1704.*

50 Adam Szaniawſki, herbu Junoſza, umarł 1725.

51 Franciſzek Tarło, herbu Topor.

Połoccy Kaſztelanowie.

Od roku 1569.

Że ſię Połocka Kaſztelania dopiero od Unii Litwy z Korona zaczęła, ſwiadek Heindenſzteinius de Bello Moſch: l. 2.

1 Jerzy Zienowicz, herbu tegoż nazwiſka, umarl 1579. *Heindenſzt: lib, 2. Paprocki o herb: f. 674. Okolski tomo 3. f. 339.*

2 Jan Wolminſki, herbu od roku 1579. *Stryikowski lib. 25, cap. 4. fol. 784. Okolski t. 1. f. 557.*

3 Jerzy Pac, herbu Gozdawa 1596. *Decora Lilieti Paciani. Okolski t. 2. f. 51.*

4 Mikołay Bogusław Zienowicz, herbu tegoż nazwiſka, zginał pod Chocimem 1621. *Starowol: in Bellat: Hiſt: Bell: Chotim: Sobieſ: y Petric.*

5 Kryſztof Sokolinſki, herb ſwoy właſny 1627. *Zycie Błog: Jozaphata Suſſy.*

6 Kryſztof Pac, herbu Gozdawa. *Conſtit.*

7 Kryſztof Rudomina, herbu Traby. *Conſtitut: 1646, & 1653, folio 5. Starowolski in Monumentis fol. 234. Duryewſki in MS.*

8 Jan Korſak, herbu Korczak. *Conſtit: 1661, fol. 16, & 1670, fol. 10. Manifeſt Lubomirs: 1661, f. 66. Porządek Elekcyi 1674.*

9 Michał Kazimierz Pac, herbu Gozdawa 1700. *Załuſki tomo 2. f. 955.*

10 N. Siemiot, herbu Łabęć. *Conſtit: 1726.*

Bełzcy Kaſztelanowie

Od roku 1434.

1 Mikołay Małdrzyk z Starogrodu, herbu Wąż 1436. *Pokoy Brzeski u Laskiego w Statucie f. 140, y u Herburta f. 218. Bielski. Paproc: o herb.*

2 Dobek

2 Dobek z Buſſowa, czy z Biſiowa, herbu Jaſtrzębiec, poſtąpił na Woiewodztwo Bełzkie. *Cromer. lib, 27. Bielski f. 459. Długoſz t. 2.*

3 Wacław z Nieborowa, herbu Prawdzic 1498. *Liſt Albrychta Krola Miaſtu Lwowskiemu, y Ruſi dany in MS.*

4 Mikołay Pilecki, herbu Leliwa, poſtąpił na Woiewodztwo Bełzkie 1509. *Liſt Zygmunta I. in MS. Petricovienſibus.*

5 Jędrzey z Orchowa Krupſki, herbu Korczak, poſtąpił na Kaſztelania Lwowſka 1513. *Liſt Zygmunta I. 1509 Miaſtu Lwowſkiemu, y 1512 w Olſzowskim.*

6 Mikołay Herburt, herbu Pawęza. *Paprocki o herbach f. 527. Okolski tom. 1. f. 290, ale żaden z nich roku nie napiſał.*

7 Woyciech Starzechowſki, herbu Nieczuia, poſtąpił na Woiewodztwo Bełzkie 1548. *Liſt Zygmunta I. Miaſtu Lwowſkiemu. Starowolski in Monumen: f. 776.*

8 Mikołay Sieniawſki, herbu Leliwa, poſtąpił na Woiewodztwo Bełzkie 1549. *Bielski f. 577. Neugebaver.*

9 Jan Firley, herbu Lewart, od roku 1554, poſtąpił na Woiewodztwo Bełzkie. *Okolski tomo 2. z Liſtu Krolewskiego fol. 123.*

10 Piotr Boratynſki, herbu Korczak, umarł 1558. *Rey Zwierzyniec f. 56. Nadgrobek iego u Paprock: o herb: f. 541. Okolski tomo 1. fol. 438.*

11 Jędrzey Dębowſki, herbu Jelita, poſtąpił na Woiewodztwo Bełzkie 1569. *Rey Zwierzyniec 1562, fol. 56. Okolski.*

12 Jędrzey Tęczynſki, herbu Topor, poſtąpił na Woiewodztwo Bełzkie 1576. *Liſt o Unii Podlaſza Conſtitut: 1569, f. 154. Liſt Stefana Krola u Fridvalda 1575.*

13 Zygmunt Zaklika Czyżowſki, herbu Topor, od roku 1576 umarł. *Liſt Stefana Krola 1578 Miaſtu Krakowskiemu. Okolski tomo 3. fol. 56. Paprocki.*

14 Jędrzey Firley, herbu Lewart. *Acta Caſtrenſia Bełzenſia. Paprock: Ogrod, roku iednak nigdziem ſię nie mogł doczytać.*

15 Piotr Nilczycki, herbu Prawdzic, poſtąpił na Woiewodztwo Bełzkie 1597. *Conſti: 1590, f. 575, y 1596 f. 681. Transakcya Bedzinska 1589.*

16 Mikołay Oſtrorog, herbu Nałęcz 1607 umarł. *Conſtit: fol. 852. Vita Farensbachii. MS. Konopatſcianum.*

17 Jędrzey Tęczynſki, herbu Topor, umarł 1614. *Cuda Sokalskie. Okolski tom. 3. f. 26. Hiſtor: Domûs Profeſſæ Cracovien.*

18 Jan Lipſki, herbu Grabie, od roku 1614. *Acta Caſtrenſia Bełzenſia. Duryewski in MS. Hiſtoria Poſſelii Polono Pruthen.*

19 Stanisław Zorawinſki, herbu Korczak 1617, & 1621. *Piaſecki fol. 406. Petricius. Hiſtoria Kobierzyc: fol. 480. Potockiego Centuria fol. 242. Okolſki tom. 3. fol. 57.*

20 Maciey Leśniowſki, herbu Gryff, umarł. *Conſtit: 1628, fol. 2. & 1633, fol. 7. Porządek Elekcyi 1632. Starowolski in Monum. f. 303.*

21 Jędrzey Firley, herbu Lewart 1642, & 1658. *Hiſtor: Plen: Paſtor. f. 203. Hiſtoria Collegii Luceor: Porządek Elekcyi 1648. Okolſki t. 2. f. 127.*

22 Franciſzek Myſzkowſki, herbu Jaſtrzębiec 1664. *Acta Caſtrenſia Lublinenſia. Conſtit: 1664. Hiſtoria Naturalis P. Rzączyńſki.*

23 Ludwik Alexander Niezabitowſki, herbu Lubicz 1674. *Conſt: fol.* 11. *Załuski tomo* 1. *fol.* 553. *Duryewski in MS.*

24 Jan Myſzkowſki, herbu Jaſtrzębiec 1676. *Conſtitut: Confirmatio Jurium Gentium Jana III. Hiſtoria Naturalis P. Rzaczyńſki.*

25 Jan Sierakowſki, herbu Ogończyk 1685, y 1696.

26 Alexander Łaſzcz, herbu Prawdzic, poſtąpił na Woiewodztwo Bełzkie 1706.

27 Adam Bełżecki, herbu Jaſtrzębiec, umarł 1719.

28 Piotr Potocki, herbu Pilawa, poſtąpił na Woiewodztwo Czerniechowſkie 1724.

29 Jozef Sołtyk, herbu tegoż nazwiſka.

Nowogrodzcy Kaſztelanowie

Od roku 1569.

1 Paweł Kniaź Sokolinſki, herb ſwoy własny, *Walicki.*

2 Kryſztof Zienowicz, herbu tegoż nazwiſka, poſtąpił na Woiewodztwo Brześciańſkie 1589. *Duryewski in MS.*

3 Samuel Wołowicz, herbu Bogoria. *Conſtit:* 1626, *f.* 4. *Hiſtoria Sapieh: p:* 3. *f,* 121. *Okolsk: tom.* 3. *f.* 339.

4 Bazyli Kopeć, herbu Roża, nmarł 1637 *Porządek Elekcyi* 1632. *Hiſtor: Sapieh: par:* 2. *fol.* 49.

5 Jan Rudomina, herbu Traby, umarł 1646. *Starowolſki in Monum: f.* 234. *Okolski tom.* 3. *fol.* 232.

6 Bogdan Stetkiewicz, herb ſwoy właſny, poſtąpił na Woiewodztwo Nowogrodzkie 1648. *Porządek Elekcyi.*

7 Jerzy Zienowicz, herbu tegoż nazwiſka. *Hiſt: Sapiehana par:* 2. *f.* 47.

8 Mikołay Judycki, herbu Radwan 1671. *Panegyricus Vexillum Radwanü.*

9 Kryſztof Jeſman, herbu Korczak, poſtąpił na Woiewodztwo Smoleńſkie 1678. *Conſt:* 1676, *f.* 20.

10 Mikołay Przezdziecki, herbu   od roku 1678. *Conſtit. fol.* 6.

11 Alexander Woyna, herbu Traby. *Conſtitut:* 1685, *f.* 27, *y* 1690, *f.* 14.

12 N. Nowoſielſki, herbu Slepowron, umarł 1725.

13 N. Oſkierka.

Płoccy Kaſztelanowie.

1 Klimunt, to ieſt Klemens herbu Gryff 1222. *Erekcya Biſkupſtwa Chełmińskiego u Cromera lib:* 7. *y u Bielſk: f.* 149.

2 Wit z Chotla, herbu Janina 1228. *Fundacya Klaſztoru Witomſkiego.*

3 Jędrzey z Gulczewa, herbu Prawdzic 1408. *Liſt Zemowita Xiążęcia Mazowieckiego u Paprock: o herb: f:* 127.

4 Jędrzey z Czechowic, herbu Wąż 1436, poſtąpił na Woiewodztwo Mazowieckie. *Pokoy Brzeski u Łaskiego w Statucie fol.* 140, *y u Herburta fol.* 218.

5 Saſin z Sczawina, herbu Prawdzic 1452. *Statut Mazowiecki f.* 94. *Conſtit: Synodal: Gębickiego fol.* 204. *Acta terreſtria Gabinenſia* 1465. *Okolſki tomo* 2. *fol.* 506.

6 Thomaſz Narzymſki, herbu Dołęga. *Paprocki o herbach f.* 494, & 309. *Okolſki tomo* 2. *f.* 254, *ale roku żaden nie napiſał.*

7 Mikołay z Krośni, herbu Junoſza 1496. *Liſt Albrychta* Krola *u* Laskiego *w Statucie f.* 110, *y Miaſtu* Krakowſkiemu.

8 Zawiſza z Konradzic, herbu Osoria 1501. *Elekcya Alexandra Krola u* Karnkowſkiego *de Primatu.*

9 Jan Wiecwinſki, herbu Prus 3tio, 1524, poſtąpił na Woiewodztwo Bełzkie. *Liſt Zygmunta I. Miaſtu Lubelskiemu* 1527. *Metryka* Koronna. *Bielski f.* 553.

10 Zawiſza Dłużniewſki, herbu Dołęga 1535. *Metryka* Koronna. *Liſt Zygmunta I. in MS.* P*etricovienſibus.*

11 Adam Wilkanowſki, herbu Lis 1563. Liſt *o Unii Xieſtw Oświecimskiego y Zatorskiego Conſtit: f.* 66. *Pamiątka Roczna. Okolski t.* 2. *f.* 189.

12 Anzelm Goſtomſki, herbu Nałęcz, poſtąpił na Woiewodztwo Rawſkie 1572. *Conſtit:* 1569, *f.* 154. Liſt *Auguſta I. u Okolsk: tomo* 3. *f.* 110. P*roteſtacya u Lipskiego dec: quæſt: publ. quæſt:* 3. 1565. *Zycie Elżbiety Sieniawſkiy X. Susligi.*

13 Grzegorz Zielinſki, herbu Ciołek, poſtąpił na Woiewodztwo Płockie 1580. *Cuda Myślenickie.*

14 Woyciech Wilkanowſki, herbu Lis, poſtąpił na Woiewodztwo Rawſkie. *Conſtit.* 1590, *fol,* 575. *Transakcya Będzinſka* 1589. *Cuda Częſtochowſkie.*

15 Stanisław Garwaſki, herbu Grzymała 1609. *Conſtit: f.* 907, & 1601, *fol.* 728, & 1603, *f.* 823. *Liſt Zygmunta III. u* P*oſſeliuſſa w Hiſtoryi.*

16 Walentyn Zielinſki, herbu Ciołek, od roku 1618. *Conſtitut:* 1620, *fol.* 12. *Porządek Elekcyi* 1632, *f.* 17. *Okolski t.* 3. *f.* 154, & *t.* 2. *f.* 619.

17 Woyciech Kryſki, herbu Prawdzic 1635. *Apophtegmata Witkowſkiego. Dedicat: Chriſtoph: Niścicki: umarł albo: poſtąpił wyżey tegoż roku.*

18 Thomaſz Narzymſki, herbu Dołęga, 1636. *Okolſki tomo* 1. *fol.* 153. *Acta Caſtrenſia Płocenſia. Duryewſki in MS.*

19 Jan Kazimierz Kraſinſki, herbu Slepowron, poſtąpił na Woiewodztwo Płockie 1648. *Genealogia* Kraſinskich.

20 Gabryel Kraſinſki, herbu Slepowron 1673 umarł. *Hiſtoria Domûs Probat: Cracov. Genealogia* Kraſinſkich.

21 Grzegorz Zielinſki, herbu Ciołek, 1677, poſtąpił na Woiewodztwo Płockie 1688

22 Stefan Gębicki herbu Nałęcz, umarł 1695.

23 Franciſzek Dönhoff, herbu tegoż nazwiſka, poſtąpił na Kaſztelanią Sieradzką. *Confæderat: Ordin:* 1696. *Obwieſzczenie* 1697.

24 Paweł Niſczycki, herbu Prawdzic 1708. *Załuſki tomo* 2. *fol.* 885

25 Stanisław Kraſinſki, herbu Slepowron umarł. *Genealogia* Kraſinskich.

26 Mikołay Podoſki, herbu Junoſza. *Conſt:* 1717, & 1726.

Witeb-

Witebſcy Kaſztelanowie.

Od roku 1569.

1 Paweł Pac, herbu Gozdawa, poſtąpił na Woiewodztwo Mściſławſkie. *Bielski* 1573, *fol.* 657. *Paproc: o herb: f.* 674. *Warſzawicius.*
2 Jan Zienowicz, herbu tegoż nazwiſka, 1598. *Conſtitut: f.* 401.
3 Michał Kniaź Sokolinſki, herb ſwoy własny, poſtąpił na Woiewodztwo Połockie. *Conſtit:* 1607, *f.* 830.
4 Alexander Sapieha, herbu Lis 1613, *Conſtit: f.* 3. *Hiſtor: Sapieh: par:* 3. *fol.* 16 *Walıcki o Obrazie Kodenskim.*
5 Mikołay Wolſki, herbu Pułkozic 1619. *Liſt iego in MS. Caliſſien:* 1617. *Geneal: Canon: Regul: Pukalii.*
6 Simeon Samuel Sanguſzko, herbu Pogonia, poſtąpił na Woiewodztwo Witebſkie 1628. *Haczel Pogonia.*
7 Mikołay Zawiſza, herbu Łabęć 1632. *Porządek Elekcyi* Conſtitut: 1629, *fol.* 15. *Confirmatio Jurium Gentium.*
8 Jozef Klonowſki, herbu Nałęcz 1648, poſtąpił na Woiewodztwo Brześciańſkie. *Porządek Elekcyi.*
9 Kryſztof Donhoff, herbu tegoż nazwiſka, 1687 umarł. *Faſtigium Celeiowicz. Panegir: Infula.*
10 Michał Kazimierz Kociel, herbu Pelikan, 1698 poſtąpił na Kaſztelania Trocka. *Conſtit:* 1697, *f.* 15. *Załuſki tomo* 2. *f.* 925.
11 Kazimierz Pociey, herbu tegoż nazwiſka, poſtąpił na Woiewodztwo Witebſkie. *Załuski tomo* 2. *fol.* 955, 1700.
12 Marcyan Oginſki, herbu Brama.

Czerſcy Kaſztelanowie.

1 Piotr Pilch herbu Łada, 1224. *Bielski fol.* 173. *Okolski tomo* 2. *fol.* 23. *Paprocki o herb: f.* 322.
2 Chryzolm herbu Slepowron, koło roku 1320. *Genealogia* Kraſinskich.
3 Sławiec z Boglewic, herbu Jelita 1406. *Statut Mazowiecki fol.* 79, & *fol.* 82, 1410, *y* 1421, *f.* 86.
4 Wigand z Oſtrołęki, herbu Ciołek 1436. *Pokoy Brzeski u Laskiego w Statucie f.* 140. *y u Herburta f.* 218. Paprocki *o herbach fol.* 371. *Okolski t.* 1. *f.* 114.
5 Jan z Boglewic, herbu Jelita 1453. *Statut Mazowiecki f.* 94, & 109.
6 Jędrzey z Oſtrołęki, herbu Ciołek 1458, poſtąpił na Woiewodztwo Mazowieckie. *Statut Maſov. fol.* 122.
7 Jakub Mińſki, herbu Prus 3tio 1472. *Statut Mazowiecki fol.* 126, & 1478, *fol.* 128.
8 Jakub z Zamienia, herbu Jaſtrzębiec 1496. *Statut Mazowiecki f.* 110.
9 Stanisław Leśniowolſki, herbu Pierzchała 1500. *Bielski f.* 615. *Okolski tomo* 2. *fol.* 189.
10 Wawrzyniec Prażmowſki, herbu Belina, poſtąpił na Woiewodztwo Mazowieckie 1525. *Liſt Januſza X. Mazowieckiego u Załuskiego tomo* 2. *fol.* 744.

11 Adryan Gołyńſki, herbu Biała, 1536. *Statut Mazowiecki f.* 7. *Okolski tomo* 2. *f.* 189. *Paproc: o herb:*
12 Jan Dzierżgowſki, herbu Jaſtrzębiec, poſtąpił na Woiewodztwo Mazowieckie 1544. *Duryewski in MS.*
13 Jan Okun, herbu Belina, od roku 1545. *Metryka* Koronna. Pamiątka *roczna.*
14 Stanisław Leśniowolſki, herbu Pierzchała 1564. *Sarnicki. Bielski fol.* 617. *Gvagnin Chronicon Polon: f.* 136.
15 Zygmunt Wolſki, herbu Pułkozic 1569. *Conſt: Liſt Zygmunta Auguſta u Okolsk: tomo* 3. *fol.* 110. *Paprocki o herbach* 1573, *fol.* 682.
16 Piotr Siecinſki, herbu Rogala 1573. *u Damalewicza in Archiepiſc: Gneſnen. f.* 315 *podpiſał proteſtacya.*
17 Alexander Łaſczcz, herbu Prawdzic. *Liſt Stefana* Krola *Infeudationis Pruſſiæ* 1578. *Paprocki o herbach f.* 496. *Okolsk: tomo* 2. *f.* 512.
18 Stanisław Radziminſki, herbu Brodzic, poſtąpił na Woiewodztwo Podlaſkie 1588. *Conſtit:* 1587, *f.* 437.
19 Jan Leśniowolſki, herbu Pierzchała 1599. Liſt *Zygmunta III. Miaſtu Lwowskiemu* 1597. *Tegoż* 1589 *u Okolsk: tomo* 3. *fol.* 353. *Transakcya Bedzinſka.*
20 Adam Woyciech Radziminſki, herbu Brodzic 1601. *Conſtitut: fol.* 756. *Metryka* Koronna. *Duryewſki in MS.*
21 Adam Mniſzewſki, herbu Lubicz 1609. *Liſt* Zygmunta *III. u Poſſeliuſza Hiſtor:* Polon: Pruthenica.
22 Adam Parys, herbu Prawdzic. *Okolski tomo* 2. *fol.* 511, *ale roku nie napiſał.*
23 Jan Stanisław Laſocki, herbu Dołęga, umarł 1621. *Nadgrobek iego z Warſzawy u Starowol: in Monum: f.* 267. *Hiſtoria Sapiehana par:* 3. *f.* 95.
24 Marcin Oborſki, herbu Roch. *Okolſki tom.* 2. *fol.* 619, *ale roku nie napiſał.*
25 Mikołay Gizicki, herbu Gozdawa, umarł 1637. *Porządek Elekcyi* 1632. *Nadgrobek iego.*
26 Zygmunt Parys, herbu Prawdzic, od roku 1637. *Porządek Elekcyi* 1648, *umarł.*
27 Maxymilian Oſſolinſki, herbu Topor, umarł 1655. *Nadgrobek iego w Klimuntowie.*
28 Bernard Goſcki, herbu Doliwa 1667 umarł. *Conſtitut: fol.* 6.
29 Stanisław Rudzinſki, herbu Prus 3tio 1676 umarł. *Confirmatio Jurium Gentium Michała* Krola 1670, *y Jana III.* 1676.
30 Stanisław Morſztyn, herbu Leliwa, poſtąpił na Woiewodztwo Mazowieckie 1696. Conſtitut: 1690, *fol.* 16, & 1696, *fol.* 10. *Załuſki tomo* 1. *fol.* 680.
31 Stanisław Grzybowſki, herbu Prus 2do. *Conſtitut:* 1703.
32 Jan Cieciſzewſki, herbu Roch 2do; umarł 1723.
33 Kazimierz Franciſzek Rudzinſki, herbu Prus 3tio.

Podlaſcy Kaſztelanowie

od roku 1569.

1 Adam Koſinſki, herbu Rawicz 1569. *Liſt Reſtitutionis Podlaßa Conſtit: folio* 154.

2 Konſtantyn Tyſzkiewicz, herbu Leliwa umarł. *Genealogia Tyßkiewiczow. Okolſki tomo* 2. *fol.* 97. *Paprocki o herbach.*

3 Marcin Leſniowolſki, herbu Pierzchała, umarł 1593. *Sarnicki in Præf:* 1587. *& Conſtit: f.* 437, *&* 1590, *f.* 564, *&* 1583. *Paproc: f.* 688.

4 Staniſław Kraſinſki, herbu Slepowron 1595, poſtapił na Woiewodztwo Płockie. *Conſtit: fol.* 678. *Liſt Zygmunta III.* 1597 *Miaſtu Lwowsk.*

5 Jan Wodyńſki, herbu Kościeſza, poſtapił na Woiewodztwo Podlaſkie 1614. *Conſtit:* 1611, *f.* 21. *Okolski tomo* 1. *f.* 471.

6 Woyciech Niemira, herbu Gozdawa, poſtapił na Woiewodztwo Podlaſkie. *Conſtit:* 1616, *fol.* 47. *Metryka Koronna.*

7 Maryan Łoknicki, herbu Nieczuia 1630. *Metryka Koronna. Starowolski in Monumentis folio* 739.

8 Staniſław Niemira, herbu Gozdawa, poſtapił na Woiewodztwo Podlaſkie 1638. *Conſtit:* 1638, *f.* 25. *Porzadek Elekcyi* 1632. *Petricius.*

9 Marek Wodyńſki, herbu Kościeſza. *Conſtit:* 1641 *f.* 20. *Felix Luceoria* 1639. *Okolski tomo* 1. *fol.* 471.

10 Prokop Leśniowolſki, herbu Pierzchała 1648. *Porzadek Elekcyi Conſt: fol.* 20. *Confirmatio Jurium Gentium.*

11 Jędrzey Wodyńſki, herbu Kościeſza 1651 brat Marka. *Duryewſki in MS. Kazanie Pogrzebowe*

12 Staniſław Laſkowſki, herbu Korab, poſtapił na Woiewodztwo Płockie 1658. *Conſtit:* 1653, *f.* 2. *Pacta Welawskie u Zalusk: t.* 2. *f.* 659.

13 Mikołay Bieganowſki, herbu Grzymała, poſtapił na Kaſztelania Kamieniecka 1661. *Duryewſki in MS.*

14 Jakub Kraſſowſki, herbu Slepowron 1661. *Conſtit: f.* 11, *&* 27. *Acta Caſtrenſia Branſcenſia.*

15 Alexander Radziſzowſki, herbu Niezgoda 1667. *Conſtit: fol.* 4. *Acta Caſtrenſia Branſcenſia.*

16 Karol Staniſław Łużecki, herbu Lubicz, poſtapił na Woiewodztwo Podolſkie 1682. *Conſtit:* 1676, *f.* 9, *&* 1683, *f.* 4.

17 Marcin Oborſki, herbu Roch, poſtapił na Woiewodztwo Podlaſkie 1687. *Conſtit:* 1685, *f.* 6. *Załuski tomo* 1. *f.* 1012.

18 Mikołay Bykowſki, herbu Gryff 1690. *Conſtit: fol.* 19.

19 Jan Butler, herbu ſwego nazwiſka.

20 Adam Rzewuſki, herbu Krżywda, umarł.

21 Dominik Koſakowſki, herbu Slepowron.

Rawſcy Kaſztelanowie

1 Saſin herbu Jaſtrzębiec 1377. *Statut Mazowiecki fol.* 67.

2 Markuſz z Popienia herbu 1436. *Pokoy Brzeſki podpiſał u Laſkiego w Statucie fol.* 140, *y u Herburta f.* 218.

3 Olbieg z Rogowa, herbu Szaſzor 1465. *Przywiley Collegiaty Łowickiey. Paproc: o herbach. Okolski tomo* 3. *fol.* 96.

4 Jakub z Głowni, herbu Roch. *Okolſki tomo* 2. *f.* 619, *na co przywodzi Statut Herburta, przecież roku żadnego nie przypiſał.*

5 Jan z Pruſſy herbu *Liſt Albrychta Krola* 1493 *Miaſtu Krakowſkiemu y Miaſtu Sendomirskiemu.*

6 Piotr z Niemygłow, herbu Jaſtrzębiec 1507. *Liſt Zygmunta I. w Statucie Przyłuſkiego. Tegoż u Laſk: fol.* 120, *y Alexandra Krola* 1505 *Miaſtu Lwowſkiemu.*

7 Mikolay Wolſki, herbu Pułkozic, 1510. *Liſt Zygmunta I. in MS. Ravenſis Collegii, y Collegiaty Łowickiey.*

8 Jan z Nowego Miaſta, herbu Rawicz 1516. *Liſt Zygmunta I. in MS. Petricovienſibus. Duryewſki in MS.*

9 Philip z Trzciany, herbu Rawicz 1550. *Liſt Auguſta I. u Nakielſkiego w Miechowii f.* 654. *Tegoż* 1554 *Miaſtu Lwowſkiemu.*

10 Jan Łutomirſki, herbu Jaſtrzębiec 1562, poſtapił na Kaſztelania Sieradzka 1564. *Rey Zwierzyniec f.* 56. *Conſtit:* 1563, *f.* 66, *&* 1557.

11 Staniſław Wolſki, herbu Pułkozic, poſtapił na Kaſztelania Sendomirſka 1565. *Liſt Auguſta I. Miaſtu Lwowſkiemu, y u Lipskiego quæſt:* 3, *dec: quæſt: public:*

12 Kryſztof Myſzkowſki, herbu Jaſtrzębiec 1572. *Bielſki f.* 669. *Conſt:* 1569, *f.* 154. *Okolski tomo* 1. *f.* 323. *Hiſtor: Natur: P. Rzaczyńſki.*

13 Mikołay Firley, herbu Lewart, poſtapił na Woiewodztwo Lubelſkie 1587. *Conſtit:* 1586, *f.* 401, *&* 1587, *f.* 450. *Paproc:* 1581, *&* 1578, *f.* 392.

14 Jan Goſtomſki, herbu Nałęcz, umarł 1591. *Podpiſał transakcya Bedzińſka* 1589. *Acta Caſtrenſia Ravenſia.*

15 Wawrzyniec Trzcinſki, herbu Rawicz 1598. *Conſtit: f.* 713. *Monimenta Collegii Leopol:* 1603. *Acta Terreſtria Leopolienſia.*

16 Konſtántyn Lipſki, herbu Łada. *Liſt Zygmunta III.* 1605 *de Feudo Pruſſiæ. Duryewski.*

17 Stániſław Uchańſki, herbu Radwan. *Okolski tomo* 2. *fol.* 505, *ale roku nie napiſał.*

18 Staniſław Radzieiowſki, herbu Junoſza, pöſtapił na Woiewodztwo Rawſkie 1618. *Conſtitut:* 1613, *f.* 5. *Hiſtoria Collegii Ravenſis.*

19 Philip Wołucki, herbu Rawicz, poſtapił na Woiewodztwo Rawſkie 1628. *Conſtit:* 1620, *f.* 19, *&* 1621, *f.* 18, *&* 1627, *f.* 4.

20 Walentyn Plichta, herbu Pułkozic, umarł 1639. *Conſtitut:* 1629, *f.* 17, *&* 1631 *f.* 9. *&* 1637, *f.* 3. *Treterus in Varmien: Epiſc: f.* 174.

21 Franciſzek Lipſki, herbu Łada, od roku 1639, umarł 1643. *Hiſtoria Collegii Ravenſis. Okolski tomo* 2. *fol.* 29.

22 Kaſper Zygmunt Lipſki herbu Łada. *Conſtit:* 1643, *fol.* 25. *Porzadek Elekcyi* 1648. *Okolſki tomo* 2. *f.* 33.

23 Staniſław Nadolſki, herbu Pierzchała, od roku 1655 umarł. *Hiſtor: Coll: Raven. Acta Caſtrenſia Ravenſia.*

24 Woyciech Mokranowſki, herbu Bogoria 1660. *Hiſtor: Collegii Ravenſis. Conſtit:* 1661, *f.* 53, *&* 1662, *f.* 2. *Porzadek Elekcyi* 1674, *umarł.*

35 Alexander Jozef Załuſki herbu Junoſza, poſtapił na Woiewodztwo Rawſkie 1693. *Conſtitut:* 1690, *f.* 5.

26 Hieronim Załuſki, herbu Junoſza 1714 umarł. *Conſtit: 1703. fol. 23. Confœderat: Sandomirien: 1704.*
27 Franciſzek Boſki, herbu Jaſieńczyk umarł.
28 Wacław Trzciński, herbu Rawicz.

Brzeſcianſcy Kaſztelanowie.
Od roku 1569.

1 Jan Hayko, herbu Ogończyk. *Liſt Auguſta I. 1573 u Paprock: o herbach f. 524, y f. 673 y, 1573, podpiſał proteſtacya przeciw Dyſſydentom.*
2 Kryſztof Zienowicz, herbu tegoż nazwiſka, poſtapił na Kaſztelania Nowogrodzka. *Dedicat: libri.*
3 Adam Pociey, herbu tegoż nazwiſka, zoſtał Władyka Włodzimirſkim 1592. *Hiſtor: Sapieh: par: 3. fol. 79. Starowol: in Monum. Antiqu:*
4 Simeon Woyna, herbu Trąby. *Dedicat: libri.*
5 Hieronim Chodkiewicz, herbu Gryff 1611. *Gvagnin Chronic.*
6 Bogdan Sapieha, herbu Lis, poſtapił na Woiewodztwo Minſkie 1616. *Okolſki tomo 2. f. 149.*
7 Łukaſz Kopeć, herbu Roża 1616. *Conſtit: f. 47. Okolski tomo 2. fol. 127. Acta Caſtrenſia Breſtenſia.*
8 Jędrzey Kniaź Maſſalſki, herb ſwoy własny, poſtapił na Woiewodztwo Brześciańſkie. *Conſtit. 1632, f. 22.*
9 Alexander Kopeć, herbu Roża 1648. *Porzadek Elekcyi. Acta Caſtrenſia Breſtenſia. Hiſtoria Collegii. Breſt.*
10 Malcher Sawicki, herbu Cholewa, poſtapił na Woiewodztwo Brześciańſkie. *Conſtit: 1653, f. 5. & 1662, f. 17.*
11 Kryſztof Piekarſki, herbu Topor, poſtapił na Woiewodztwo Brześciańſkie. *Hiſtoria Collegii Breſtenſis.*
12 Stefan Piaſeczyńſki, herbu Lis, poſtapił na Woiewodztwo Smoleńſkie. *Conſtit: 1676, fol. 9. & 1685, f. 7. Załuski tomo 1. fol. 805.*
13 Dominik Sawicki, herbu Cholewa 1691 umarł.
14 N. Sadowſki, herbu Lubicz umarł.
15 Władyſław Raiecki, herbu Łabęć. *Hiſtoria Sapiehana parte 3. f. 199.*
16 Mikolay Sadowſki, herbu Lubicz, umarł
17 Jan Neſtorowicz, herb ſwoy własny.

Chełminſcy Kaſztelanowie.
Od roku 1466.

1 Ludwik z Mortaga, herbu tegoż nazwiſka, poſtapił na Woiewodztwo Chełminſkie 1476. *Cromer lib: 27. Bielski fol. 444. Hiſtoria Poſſelii Pruthen.*
2 Mikołay Dabrowſki, herbu tegoż nazwiſka, poſtapił na Woiewodztwo Chełminſkie 1481. *Hiſtor: Poſſelii Polono Pruthenica. MS. Konopat.*
3 Karol à Felden Zakrzewſki, herbu Pole, poſtapił na Woiewodztwo Chełminſkie 1483. *Hiſtor: Poſſ: Pol. Pruth. MS. Konopatſc.*

4 Luwik Mortęſki, herbu tegoż nazwiſka, umarł 1509. *Hiſtoria Poſſelii Polono Pruthenica. MS. Konopatſc. Duryewski in MS.*
5 Arnold Fracki, herb ſwoy własny, umarł 1529. *Hiſtoria Poſſelii Pol: Prut: MS. Konopatſcianum.*
6 Mikołay Działyńſki, herbu Ogończyk, poſtapił na Woiewodztwo Pomorſkie 1539. *Hiſtor: Poſſelii Pol: Pruth. MS, Konopatſc.*
7 Jan Sokołowſki, herbu Pomian, poſtapił na Woiewodztwo Pomorſkie 1544. *Hiſtor: Poſſelii Pol: Pruth. MS. Konopatſc.*
8 Staniſław Koſtka, herbu Dabrowa, poſtapił na Woiewodztwo Pomorſkie 1546. *Duryewski Niezeſzła Pamięć fol. 30. Hiſtoria Poſſelii Polono Pruthenica.*
9 Jan Działyńſki, herbu Ogończyk, poſtapił na Woiewodztwo Pomorſkie 1551. *Hiſtor: Poſſelii Polono Pruthenica. MS. Konopatſcianum. Okolski tomo 2. fol. 146.*
10 Jerzy Konopacki, herbu Mur, umarł 1567. *Duryewſki in Præfat: Niezeſzła Pamięć. Okolski t. 2. Hiſtoria Poſſelii Pol: Pruth. MS, Konop.*
11 Jerzy Oleſki, herbu Grzymała, umarł 1577. *Kommiſſya Pruſka. Hiſtor Poſſelii Pol: Pruth. MS. Konopatſcianum.*
12 Jan Dulſki, herbu Przegonia, umarł 1590. *Paprock: o herbach 1583 fol. 688. Liſt Zygmunta III. 1589. u Okolſk: tomo 3. f. 353. Conſtit. 1587, f. 470*
13 Jerzy Konopacki, herbu Mur, umarł 1602. *Conſtitut: 1591, fol. 616. Duryewſki Niezeſzła Pamiec f. 44. Okolſki t. 2. f. 170. Hiſt: Poſſelii,*
14 Achacy Piemięcki, herb ſwoy własny, umarł 1605. *Hiſtoria Poſſelii Polono Pruth. MS. Konopatſc.*
15 Jerzy Koſtka, herbu Dabrowa, poſtapił na Woiewodztwo Malborſkie 1607. *Duryewsk: Pamięć niezeſz: f. 65. Hiſtoria Poſſ: Pol, Prut.*
16 Michał Konarſki, herbu Koło, poſtapił na Woiewodztwo Pomorſkie 1611. *Conſtit: f. 37. Hiſt: Poſſ: Pol, Pruth. MS. Konopat.*
17 Jan Niemoiewſki, herbu Rolicz, umarł 1618. *Starowolſki in Monumentis f. 346. Duryew: Pamięć f. 58. Hiſtor: Poſſelii Polono Pruth. MS. Konopatſcianum.*
18 Staniſław Niemoiewſki, herbu Rolicz, umarł 1620. *Duryew: Pamięć Niezeſz: f. 58. Hiſtor: Poſſelii Pol: Pruth. MS. Konopatſ.*
19 Maciey Niemoiewſki, herbu Rolicz, poſtapił na Woiewodztwo Pomorſkie 1626. *Duryew: Pamięć Niezeſzła f. 58. Hiſt: Poſſ: Polon.*
20 Fabian Cema, herbu Wczele, umarł 1629. *Duryewski Præfat: do Niezeſz: Pamięci. Okolſki t. 3. fol. 106. MS. Konop. Hiſt: Poſſ: Polon.*
21 Łukaſz Elzanowſki, herbu Sępia głowa, 1636. *Hiſtor: Poſſ: Polono Pruthenica. MS. Konopatſc.*
22 Staniſław Działyńſki, herbu Ogończyk, umarł 1643. *Meta Sagittæ. Hiſtor: Poſſ: Pol. Pruth. MS. Konopatſ.*
23 Albracht Czerſki, herb ſwoy własny, umarł. *Porzadek Elekcyi 1648. Fulden Hiſt: lib. 5. MS. Konopatſ. Sol Obortus. Hiſt: Poſſelii.*
24 Jędrzey Kryſztof Przyiemſki, herbu Rawicz, 1662, umarł. *Centur: Potoc: f. 331. Manifeſt Lubomirſk: f. 44. Pacta Welawſkie. Załuſki tomo 2. fol. 659.*
25 Damian Kretkowſki, herbu Dołęga, umarł 1674. *Conſtitut: 1667 fol. 39, & 1670, f. 15, & 1674, f. 16. MS. Konopatſc.*

26 Jędrzey Łoś, herbu Dabrowa 1675. *MS. Konopatſc.*

27 Jan Działyńſki, herbu Ogończyk, umarł 1679. *Annuæ Collegii Graudentini. Duryewſki in MS.*

28 Michał Działyńſki, herbu Ogończyk, umarł 1681. Kazanie X. *Dunina f. 382. Vox clamantis.*

29 Władyſław Łoś, herbu Dabrowa, poſtapił na Pomorſkie Woiewodztwo 1683. *Conſtit: 1683, f. 11. Załuſki t. 1, f. 835.*

30 Sebaſtyan Czapſki, herbu Leliwa, umarł.

31 Kazimierz Zawadzki, herbu Rogala, umarł 1691. *Braun de Comitio: Forma fol. 12. Conſtit: 1690, f. 17.*

32 Jan Przebendowſki, herbu tegoż nazwiſka, poſtapił na Woiewodztwo Malborſkie 1697. *Załuſki t. 2. f, 504. Signatores f. 131.*

33 Staniſław Alexander Konopacki, herbu Mur, umarł. *Załuſki t. 2. fol. 504. Duryew: Dedicat: Niezeſzła Pamięć.*

34 Piotr Czapſki, herbu Leliwa, umarł 1717.

35 Piotr Czapſki, herbu Leliwa, poſtąpił na Woiewodztwo Pomorſkie 1726.

36 Władyſław Kretkowſki, herbu Dołęga, umarł 1728.

37 Adam Koſſ, herb ſwoy własny.

Mscisławſcy Kaſztelanowie

Od roku 1569.

1 Iwan Kniaź Sołomerecki, herbu Rawicz. *Dedicat: libri. Okolſki t. 2. f. 90. Paprocki o herbach fol. 659, ale roku nie maß.*

2 Jędrzey Kniaź Maſſalſki, herb ſwoy własny. Kazanie *na Pogrzebie Alexandra Woiewody Minſkiego, ale roku nie napiſano.*

3 Mikołay Pac, herbu Gozdawa 1587. *Sarnicki in Præfatione.*

4 Simeon Woyna, herbu Traby. Kazanie *Alberti Płocenſis.*

5 Jan Mieleſzko, herbu Korczak. C*onſtit: 1609. f. 909.*

6 Konſtantym z Hołowczyna Rapałowſki, herb ſwoy własny. *Conſt: 1613, f. 37.* K*azanie pogrzebowe. Duryewſki in MS.*

7 Simeon Samuel Xiażę Sanguſzko, herbu Pogonia, poſtapił na Kaſztelania Witebſka. *Haczel Pogonia. Duryewſki in MS.*

8 Kryſztof Drucki Sokolinſki, herb ſwoy własny 1627, poſtapił na Kaſztelania Połocka. *Zycie B. Jozaphata od Suſzy wydane.*

9 Konſtantyn Połubinſki, herbu Jaſtrzębiec, poſtapił na Woiewodztwo Parnawſkie 1633. *Porzadek Elekcyi 1632. Conſt: 1627, f. 9, & 1629, f. 15*

10 Jan Oginſki, herbu Brama, umarł. *Kazanie Woyniłowicza. Genealogia Oginſkich na mappie.*

11 Simeon Woyna, herbu Traby. *Duryewſki in MS. ale roku nie maß.*

12 Jan Kaminſki, herbu Slepowron, umarł 1644. *Kazanie pogrzebowe.*

13 Jan Koſakowſki, herbu Slepowron 1649. *Conſtit.*

14 Kryſztof Ciechanowiecki, herbu Dabrowa 1653. *Conſtit:*

15 Staniſław Białozor, herbu Wieniawa 1661. *Imago Divorum Præſulū.*

16 Paweł

16 Paweł Ryſzkowſki, herbu Nowina, umarł 1702.

17 Marcyan Oginſki, herbu Brama.

18 N. Puzyna, herbu Brama.

Elblaſcy Kaſztelanowie

Od roku 1466.

1 Fabian Maul, herb ſwoy własny 1466. *Cromer lib: 27. Bielski f. 444. Długoß tomo 2. Hiſtor:* P*oſſ: Pol: Pruth. umarł 1467.*

2 Fabian Legendorff, herbu tegoż nazwiſka 1468, poſtapił na Woiewodztwo Pomorſkie. *Długoß tomo* 2. *Hiſtoria* P*oſſelii Pol. Pruth.*

3 Jan Bażeńſki, herbu Wiewiorka, umarł 1488. *Hiſtor:* P*oſſ: Pol: Prut.* 1478 *MS.* K*onopatſcianum.*

4 Maciey Raba, z Waplewa, umarł 1503, herb ſwoy własny. *Hiſtoria Poſſelii Pol. Pruth. 1489. MS. Konopatſc.*

5 Jan Wulkowſki, herbu Chomato, umarł 1516. *Hiſtoria Poſſelii* P*olono Pruth.* 1504 *MS.* K*onopatſc.*

6 Ludwik Mortęſki, herbu tegoż nazwiſka, umarł 1539. *Hiſtor: Poſſ:* 1526. *Treterus in Varmien: Epiſc: f. 99. Okolski tomo* 2. *fol.* 238.

7 Jan Sokołowſki, herbu Pomian, poſtapił na Kaſztelania Chełminſka 1539 *Hiſt:* P*oſſ:* P*olon:* P*ruthenica. MS. Konopatſc.*

8 Staniſław Koſtka, herbu Dabrowa, poſtapił na Kaſztelania Chełminſką 1544. *Duryew: Niezeß:* P*amięć f.* 30. *Hiſt:* P*oſſ:* P*ol. Pruth.*

9 Jan Działyńſki, herbu Ogończyk, poſtapił na Kaſztelania Chełminſką 1546. *Hiſtor:* P*oſſ:* P*olon, Pruth: MS.* K*onopatſc.*

10 Jan Bażeńſki, herbu Wiewiorka, umarł 1549. *Hiſt:* P*oſſ: Pol.* P*ruth. MS. Konopatſ.*

11 Jerzy Konopacki, herbu Mur, poſtąpił na Kaſztelania Chełminſką 1551. *Hiſt:* P*oß. Pol. Pruth.* 1552. *Duryew:* P*ræfat: Pamięć.*

12 Rafał Konopacki, herbu Mur, umarł 1574. *Hiſt: Poſſ:* P*olon.* P*ruth.* 1552. *Duryew: Præfat:* P*amięć Niezeſzła.*

13 Adam Mikołay Walewſki, herbu Pierzchała, umarł 1587. *Liſt Stefana* K*rola Gdańßczanom dany* 1577. *Okolſki t.* 2. *f.* 618. *Hiſt:* P*oſſ:* 1575

14 Staniſław Działynſki, herbu Ogończyk, poſtapil na Woiewodztwo Pomorſkie 1610. *Transakcya Bedzinſka* 1589. *Liſt* Z*ygmunta III.* 1597 *Miaſtu Lwowskiemu* 1597. *Dekret przeciw Rokoßanom podpiſał* 1607. *Hiſt.* P*oſſ.* P*ol.* P*ruth. MS.* K*onopatſc.*

15 Samuel Zalinſki, herbu Poray, poſtąpil na Woiewodztwo *Po*morſkie 1612. *Hiſtor:* P*oſſ.* P*olono* P*ruth. MS. Konopatſ.*

16 Jan Weiher, herbu tegoż nazwiſka, poſtapil na Woiewodztwo Malborſkie 1615. *Starowolski in Monum: f.* 745. *Hiſt: Poſſ:* P*ol.* P*ruth.*

17 Staniſław Niemoiewſki, herbu Rolicz, poſtapil na Kaſztelania Chełminſką 1618. *Conſtit: 1616, f. 16. Hiſt:* P*oſſ.*P*ol.* P*ruth.*

18 Melchior Weiher, herbu tegoż nazwiſka, poſtąpił na Woiewodztwo Chełminſkie 1626. *Conſtitut: 11, 6ſz. 11. Hiſt.* P*oſſ,* P*ol.* P*ruth.*

19 Jan Wieſiołowſki, herbu Ogończzk, umarł 1639. Duryew: Niezeſ: Pamieć f. 68. Hiſt. Poſſ. Pol. Pruth. MS. Konopatſ.

20 Stanisław Działyńſki, herbu Ogończyk, poſtapił na Kaſztelania Chełminſka 1640. Hiſt. Poſſ. Pol. Pruth. MS. Konopatſ.

21 Jan Koſſ, herb ſwoy właſny, poſtapił na Woiewodztwo Chełminſkie 1648. Porzadek Elekcyi. Hiſt. Poſſ. Pol. Pruth. MS. Konopatſ.

22 Ludwik Weiher, herbu tegoż nazwiſka, poſtapił na Woiewodztwo Pomorſkie. Hiſt. Paſtorii f. 98, Hiſt. Poſſ. od roku 1648.

23 Jakub Octawian Konopacki, herbu Mur. Duryewſki Præfat: MS. Konopatſc. Hiſt: Collegii Gedanenſis.

24 Jan Działyńſki, herbu Ogończyk. Conſtitut: 1678, fol, 43. Annuæ Collegii Graudent: 1690. Duryewski in MS.

25 Stanisław Niewięſcinſki, herbu Przegonia, umarł 1695. Duryewſki in MS.

26 Jan Chryzoſtom Czapski, herbu Leliwa, umarł 1716. Conſtit: 1703, folio 12.

27 N. Przebendowski, herbu tegoż nazwiska umarł 1725,

28 Bartłomiey Bagniewski, herbu Pomian,

Bracławſcy Kaſztelanowie
Od roku 1569.

1 Jędrzey Kniaź Kapuſta, herb ſwoy właſny. Liſt Auguſta I. o Unii Litwy z Korona, Conſtit: 1569, fol. 170, y u Paprockiego o herbach fol. 669.

2 Michał Xiążę Wiśniowieckie, herb ſwoy właſny 1579. Stryikowſki fol. 785. Heindenſtein: de Bello Moſchov: lib. 2. Warſzawick: Panegyr.

3 Bazyli Zahorowski, herbu Wręby 1580. Hiſtor: Coll: Jaroslav. Geneal: Czartoryiſciorum. Kazanie pogrzebowe,

4 Alexander Siemaſzko, herbu Łabęć, Hiſtoria Collegii Luceorien: 1586. Monimenta Collegii Oſtrogienſis 1596.

5 Grzegorz Xiążę Sanguſzko, herbu Pogonia. Sparta Polſka f. 36. Duryewſki in MS. ale roku żaden nie napiſał.

6 Mikołay Siemaſzko, herbu Łabęć, umarł 1618. Okolski tomo 3. fol. 200, Argentus de Reb: Societ: f. 395. Literæ in MS. Caliſſ. Hiſt: Coll: Luceor:

7 Jan Charlęski, herbu Bończa, umarł 1625. Conſtitut: 1620, f. 26, 1623, fol. 4. Hiſtor: Coll: Luceorienſis,

8 Bartłomiey Modlibowski, herbu Drya. Kazanie Stoykowſkiego, ale roku nie maſz.

9 Gabryel Stępkowski, herbu Junoſza. Conſt: 1638, f. 19.

10 Stefan Stępkowski, herbu Junoſza, 1662. Conſtit: f. 5, umarł 1674.

11 Stefan Leduchowski, herbu Szaława, poſtąpił na Kaſztelania Wołyńska. Porządek Elekcyi 1674. Manifeſt Ordynacyi Zamoyſkiey.

12 Franciſzek Korycinski, herbu Topor, 1688, y 1696. Echo Smiertelne Coll: Cracov. Nadgrobek iego w Krakowie.

13 Wacław Hulewicz, herbu Nowina, umarł. Duryewski in MS.

14 Stanisław Koniecpolski, herbu Pobog umarł. Sparta Polska f. 200. Załuski tomo 1. fol. 692.

15 Jan Męcinſki, herbu Poray, umarł.

16 Raphał Sarbiewſki, herbu Prawdzic, umarł 1715.

17 N. Oborſki, herbu Roch, umarł 1728.

Gdanſcy Kaſztelanowie.
Od roku 1466.

1 Mikołay Pfeylsdorff Pilawſki, herb ſwoy właſny 1466. Cromer lib: 27. Bielski f. 444. Dlugoſz t. 2. Hiſt. Poſſ. Pol. Pruthenica.

2 Mikołay Bażenſki, herbu Wiewiorka, poſtapił na Woiewodztwo Malborſkie 1481. Długoſz tomo 2. Hiſtor: Poſſ: Pol. Pruth. 1478.

3 Hugo z Smolaga Czapſki, herbu Leliwa, umarł 1489. Hiſtoria Poſſelii Pol. Pruth, MS. Konopatſc.

4 Kryſztof z Woianowa, Dabrowſki, herbu tegoż nazwiſka, umarł 1498. Hiſtor: Poſs. Pol. Pruth. MS. Konopatſc.

5 Jerzy z Boryſzowa Wieſiołowſki, herbu Ogończyk, umarł 1500. MS. Konopatſc. Hiſt. Poſſ. Polono Pruth.

6 Mikołay Szpot Dunin, herbu Łabęć, poſtąpił na Woiewodztwo Pomorſkie. MS. Konopatſc. Hiſtor: Poſſelii Polono Pruthenica. 1500.

7 Ludwik Mortęſki, herbu tegoż nazwiſka, poſtapił na Kaſztelania Elblaſka 1516. Okolsk: tomo 2. f. 238. Hiſtoria Poſſelii 1515. MS. Konopat.

8 Jerzy Konopacki, herbu Mur, poſtapił na Woiewodztwo Pomorſkie 1518. Okolski tomo 2. Duryew: Præf: Pamieć. MS. Konop. Hiſt: Poſſ:

9 Jan Balinſki, herbu Przoſna, umarł 1532. Liſt Zygmunta I. in MS. Petricov. Hiſt. Poſſ. Pol. Pruthen. 1519. MS. Konopatſc. Okol: t. 2. f. 522.

10 Achacy Cema, herbu Wczele, poſtapił na Woiewodztwo Malborſkie 1546. Hiſt: Poſſ. 1532. MS. Konopatſc.

11 Jan Bażeńſki, herbu Wiewiorka, poſtapił na Kaſztelania Elblaska 1546. Hiſt: Poſſ. Pol. 1547. MS. Konopatſc.

12 Jerzy Konopacki, herbu Mur, poſtapił na Kaſztelania Elblaska 1549. Liſt Zygmunta I. in MS. Petricov. Okolſki tomo 2. Duryewſki. Hiſt: Poſselii.

13 Fabian Cema, herbu Wczele poſtapił na Woiewodztwo Pomorskie 1556. Liſt Auguſta I. Uſtrzyckim 1553. Hiſtoria Poſſ. 1552.

14 Jan Koſtka, herbu Dabrowa, poſtapił na Woiewodztwo Sendomirskie 1574. Liſt Auguſta I. 1557 u Paprock: f. 474. Conſtit: 1573, fol. 221. Hiſtoria Poſſelii.

15 Maciey Zalinſki, herbu Roża. Liſt Stefana Krola u Fridvalda 1576. Duryewski f. 45. Paprocki Ogrod f. 218, Conſt: 1578, y 1587. Hiſtor: Poſſ.

16 Michał Konarſki, herbu Koło poſtapił na Kaſztelania Chełminſka 1607. Hiſtor. Kobierzyc. f. 15. MS, Konopatſ. Hiſt: Poſſ. Pol. 1589.

17 Stanisław Konarſki, herbu Koło, poſtapił na Woiewodztwo Malborſkie 1618. Conſtitut: 1616, fol. 5. MS. Konopatſ. Hiſt: Poſs. Pruth.

18 Samuel Konarſki, herbu Koło, poſtapił na Woiewodztwo Pomorſkie 1626. Conſtit: 1623, f. 3. MS. Konopatſ. Hiſt. Poſſ. Pol.

19 Dymitr Weiher, herbu swego nazwiska, umarł 1627. *Duryewski fol.* 57. *Kobierzyc: f.* 262. *Starowol: in Monum: f.* 747. *Hist: Poss.*
20 Stanisław Działyński, herbu Ogończyk, postąpił na Kasztelanią Elblaską 1639. *Hist: Poss. Pol. MS. Konopatsc.*
21 Jan Zawadzki, herbu Rogala, postąpił na Woiewodztwo Parnawskie. *Okolski tomo 2. fol. 610. Histor: Poss: Pol. Prusb. 1643.*
22 Stanisław Kobierzycki, herbu Pomian, postąpił na Woiewodztwo Pomorskie 1656. *Porzadek Elekcyi* 1648. *Treterus in Varm: Episc: f. 155.*
23 Zygmunt Gulderstein, herbu tegoż nazwiska, 1661 umarł. *Hist: Plenior Pastorii f. 86. Duryew: Præf. Niezeszła Pamięć.*
24 Mikołay Smogulecki, herbu Grzymała, umarł 1675. *Confæder: Ordinum 1674, f. 14. Historia Collegii Gedanensis.*
25 Michał Działyński, herbu Ogończyk, 1676, postąpił na Kasztelanią Chełmińską 1679. *Confirmatio Jurium Gentium Jana III. Constit: f. 9.*
26 Reinhold Heindensztein, herb swoy własny. *Duryew: Niezeszła Pamięć fol. 88. Genealogia Domu tego.*
27 Ján Tuchołka, herbu Korab, umarł 1691. *Duryewski in MS.*
28 Marcin Kazimierz Borowski, herbu Lis, umarł 1709. *Załuski t. 3. fol. 897, & tomo 1. f. 1384. Historia Collegii Ravensis.*
29 Waleryan Kruszynski, herbu Prawdzic 1712 umarł 1724. *Załuski tomo 3. fol. 897*
30 Theodor Krokowski, herbu Trzy Trąby, umarł 1725.
31 Franciszek Czapski, herbu Leliwa.

Minscy Kasztelanowie od roku 1569.

1 Mikołay Talwosz, herbu Łabęć 1569, postąpił na Kasztelanią Zmudzką. *Koiałowicz par. 2. Paprocki o herbach f. 511.*
2 Jan Chlebowicz, herbu Leliwa 1576, postąpił na Kasztelanią Trocką 1584. *Bielski f. 734. Stryikowski l. 6. c. 10. & l. 18, c. 4. Heindenst: l. 2. Acta Terrestria Leopoliensia 1574.*
3 Paweł Pac, herbu Gozdawa, 1587. *Sarnicki Præf:*
4 Marcin Strawinski, herbu Doliwa 1595. *Constit: f. 678, y 1591, f. 610.*
5 Mikołay Haraburda, herbu Abdank. *Okolski tomo 1. f. 12, & tom. 2. f. 574. Historia Sapiehana parte 3. f. 19.*
6 Simeon Woyna, herbu Trąby. *Jedność Swięta.*
7 Alexander Słuszka, herbu Ostoia, postąpił na Zmudzką Kasztelanią 1626. *Constit: 1623, f. 9. Starowolski in Monumentis. Okolski in Russia Florida fol. 135.*
8 Jędrzey Zawisza, herbu Łabęć. *Constit: 1629, f. 4.*
9 Jan Alphons Lacki, herbu tegoż nazwiska, postąpił na Zmudzką Kasztelanią 1634. *Porzadek Elekcyi 1632. Okolsk: Index tomo 2. Echo Lyrica.*
10 Gedeon Raiecki, herbu Łabęć, 1638. *Constit: f. 36. Okolski tomo 2. f. 11.*
11 Mikołay Xiążę Czartoryiskie, herb swoy własny, 1658. *Komput Woyska.*

12 Stefan Kendzierzawski, herb swoy własny. *Constit: 1661, f. 61. Manifest Lubomirsk: f. 66. Cuda Nowogrodzkie.*
13 Stefan Rusiecki, herbu Rawicz, umarł 1671. *Nadgrobek iego w Brześciu u OO. Bernardynow. Historia Collegii. Brest.*
14 Alexander Judycki, herbu Radwan 1677 *Constitut:*
15 Stanisław Rusiecki, herbu Rawicz 1691. *Nauka pobożna* P. *Czerniakowski. Duryewski in MS.*
16 N. Wyhowski, herbu Abdank, *Hist: Sapiehana par: 2. f. 80.*

Inflantscy Kasztelanowie

1 N. Farensbach, herbu tegoż nazwiska, 1609. *Refutatio ab Equite Polono.*
2 Piotr Rudomina, herbu Trąby.
3 Mikołay Ossolinski, herbu Topor.
4 N. Olszura, herb swoy własny 1616. *Duryewski in MS.*
5 Gothard Tyzenhaus, herb swoy własny 1621. *Constit: 1623, 3.*
6 Alexander Massalski, herb swoy własny.
7 Gedeon Raiecki, herbu Łabęć.
8 N. Głębocki, herbu Doliwa, koło roku 1630.
9 N. Zahorowski, herbu Wręby, koło roku 1650. *Olympia Rzewusc.*
10 Henryk Kaszewski, herbu Janina 1653. *Sparta Polska f. 166. Porzadek Elekcyi 1648.*
11 Otto Felkierzamb, herb swoy własny, postąpił na Woiewodztwo Czerniechowskie 1689. *Constit: 1683, fol. 10. Załuski t. 1. f. 805.*
12 N. Berk herb swoy własny 1695. *Załuski tomo 1. f. 1532.*
13 N. Estersé herb swoy własny, umarł 1726.
14 N. Przezdziecki od roku 1726.

Czerniechowscy Kasztelanowie.

1 Mikołay Kosakowski, herbu Slepowron 1638. *Constit. f. 31.*
2 Adam Kisiel, herbu Swiętoldyst, postąpił na Kasztelanią Kiiowską 1646. *Centuria Potock: f. 309. Starowol: in Monum: f. 761. Okol: t. 2. f. 390.*
3 Jan Odrzywolski, herbu Nałęcz, zginął pod Batowem 1652. *Centuria Potockiego fol. 132.*
4 Stanisław Zamoyski, herbu Jelita 1659 *Constitut:*
5 Gabryel Silnicki, herbu Jelita, postąpił na Kasztelanią Kamieniecką 1676. *Centuria Potockiego f. 125.*
6 Stanisław Fredro, herbu Bończa 1677 umarł. *Historia Collegii Premisl.*
7 Jan Proski, herbu Samson 1699 *Constitut:*
8 N. Karczewski, herbu Jasieńczyk.
9 Jan Drohoiewski, herbu Korczak umarł.
10 Jozef czy Antoni Gozdzki, herbu Doliwa.

MINI-

MINISTERIA KORONNE

y

W. X. Litewskiego w Senacie.

Tudzież Hetmani Oboyga Narodow

Także MARSZAŁKOWIE Izby Poſelſkiey, y GENERAŁOWIE Wielko-Polſcy.

OProcz wzwyż wyrażonych Biſkupow, Woiewodow y Kaſztelanow większych, w Polſki Senat wchodzi pięć Miniſtrow Koronnych, tyleż y W. X. Litewſkiego: to ieſt dway Marſzałkowie Wielcy oboyga Narodow, tyleż Kanclerzow Wielkich, tyleż Podkanclerzych, tyleż Podſkarbich Wielkich, tyleż y Marſzałkow Nadwornych. Przeſzłych wiekow żadne Miniſterya Koronne, krzesła ſwego w Polſkim Senacie zaſadzonego nie miały, iako świadczy *Piaſecki fol. 65*, chyba że Woiewodztwo ktore, albo Kaſztelania Krzesłowa, z Koronnym Miniſterium połączono; dopiero za czaſow Zygmunta Auguſta Krola w roku 1569 na Seymie Lubelſkim, gdy ſię Senat Polſki z Litewſkim pokartował, á Miniſtrom tegoż Xięſtwa to ktore przed Unia z Korona mieyſce mieli, przyſadzono, y Koronni też, żeby ſię od nich upośledzonemi bydź niezdali, w ten komput przypuſzczeni. Atoli Konſtytucya *1565* przeciwko Piaſeckiemu, iawnym ieſt dokumentem, że przed 1569 na cztery lata, iuż były Miniſteria Koronne od inſzych Krzeſeł odſadzone: nie podobna ſię zaś zda bydź rzecz do wierzenia, żeby tak wielkie Urzędy nie miały mieć zaraz w ten czas, mieyſca ſobie w Senacie zapiſanego. Litewſkie też Miniſteria watpię, żeby kiedy przed rokiem 1569, nie były z iakim inſzym Krzesłem połaczone, y owſzem y po tym roku ieſzcze ſię z nayprzednieyſzemi w tym Xięſtwie wiazały, iako niżey obaczyſz, gdzie ſię mowić o Marſzałkach y Kanclerzach Litewſkich będzie. Konſtytucya potym *1669* odſtrychnęła ich od Buławy tak Wielkiey, iako y Mnieyſzey, bo przedtym Laſki y Pieczęci Wielkie z Buławami razem chodzić mogły. Mieyſce tedy w Senacie Polſkim lubo po wſzyſtkich Woiewodach Kaſztelanach, Miniſteria tak Koronne, iako y Litewſkie biora, przecięż oſobliwſza ich zawſze prerogatywa, y dla tego iako twierdzi Piaſecki, że im od Tronu daia tytuł Wielmożny, ktorego nikomu innemu z Senatorow, chyba ſamemu Kaſztelanowi Krakowſkiemu nie pozwalaia, co lubo bydź może, że za czaſow Piaſeckiego, ten rigor w dawaniu

niu

niu tytułow obſerwowano tak ściśle, przecięż teraz wſzyſtkim, tak Woiewodom, iako y Kaſztelanom Krzesłowym tytuł Wielmożny przypiſywać wzwyczay poſzło, czego ſię w Konſtytucyach Koronnych świeżych często napatrzyſz, y iam to czytał na rożnych z Kancellaryi Krolewſkiey danych Liſtach. Pomnieyſzym zaś Kaſztelanom tytuł Urodzonego przywłaſczaia. Y dla tego, że częſtſzy maiac przyſtęp do boku Krolewſkiego, nie tylko ſobie, ale y drugim ſnadno nakłonić moga ſerce Pańſkie: przetoż wielu było takich, ktorzy naycelnieyſze Krzesła rzucali, żeby ſię tylko byli na ktorym Miniſterium pomieścić mogli: inni też praca y laty zwatleni, puściwſzy Miniſterium, naywyżſze w tey Oyczyznie godności pobrali. Sa zaś wſzyſcy iak Strażnicy, praw y ſwobod Koronnych, żeby ſię im w czym naymniey nie ubliżyło: dla czego też obligacya na nich włożona, przy boku Pańſkim rezydować. Urzad ich dożywotni, chyba żeby ſię dobrowolnie na inne iakie Krzesło przenieśli. Podczas Interregnum Kanclerſkie, Podkanclerſkie, Podſkarbſkie wakuia funkcye, chyba żeby im co takiego ex Senatûs conſilio zlecono, ale wſzyſcy æquali jure gaudent z innemi Senatorami: to Piaſecki niegdy Biſkup Przemyſlſki w ſwoiey Hiſtoryi *fol. 65*: y owſzem Karnkowſki Arcybiſkup Gnieznieńſki, w ſwoiey de Primatu Senatorio Xiędze dowodzi, że wſzyſtkie Miniſteria Koronne y Litewſkie, także y Buławy, czy to Vivente Rege, czy pod Interregnum, ſa in poteſtate Senatûs. Już teraz w ſczegulności o każdym z nich mowić zaczynam, tym porządkiem, ktorym w Senacie zaſiadaia.

Marſzałkowie Wielcy Koronni.

CO w prywatnym domu goſpodarz, to w tey Oyczyznie y na Dworze Krolewſkim ieſt Marſzałek. W Oyczyznie: bo na walnych Seymach, in facie iuż złaczoney Izby, nikomu tak z Senatu, iako y z Rycerſkiego Koła mowić ſię inaczey nie godzi, tylko za pozwolonym ſobie od Marſzałka Wielkiego głoſem. On Posłow Cudzoziemſkich wprowadzać, nienależacych do obrad publicznych rugować, dekreta Krolewſkie, in cauſis infamiæ & criminalibus promulgować, zbytkuiace pompy moderować, uśmierzać wſczynaiace ſię nie tylko w Senacie y na publicznych kongreſſach, ale też w prywatnych Krolewſkich rezydencyach rozruchy, ſadzić y karać exceſſa, ktoreby pod bokiem Krolewſkim, albo pod czas Seymow exorbitowały, Posłom Ziemſkim na Seymy, Dworzanom Krolewſkim, Senatorom, goſpody y ſtancye wydzielać; tam gdzie Krol ſtanie, taxę rzeczom przedaynym naznaczać, zgoła tego iedynie przeſtrzegać powinien, żeby dobrym y prawami określonym rzadem, wſzyſtkie publiczne tchnęły procedery. Na dworze Krolewſkim, zupełna przy nim jurisdykcya y cenſura, na wſzyſtkich Dworzan Krolewſkich, w czym iego władza y powaga rowna ſię cum Magno Magiſtro Aulæ Gallicæ, co znać z Buleng: de Offic: Reg: Galliæ. Pod niebytność zaś Wielkich Marſzałkow, Nadworni Marſzałkowie przy teyże prerogatywie zoſtawieni, ktora tak wielka ieſt, że o niey Stanisław Karnko-

wſki

wſki Prymas niegdy Koronny de Primatu Senatorio, to do druku podał. *In adminiſtratione Mareſchalcorum, omnis vitæ Principis ſecuritas, omnis ordo, pax, tranquillitas, tam in aula tempore Comitiorum, quàm extra, omnis deniq; ſplendor & Majeſtas Regis, Regni & Senatûs poſita eſſe videtur.* Dla tegoć żeby pod czas publicznych obrad beſpiecznieyſza bydź mogła Rzeczpoſpolita, Marſzałkowſka Gwardya czy to Izby Poſelſkie, czy Szopy otaczać zwykła, ktoraby nieſpokoyne zamachy przytłumić mogła. Y lubo iako ſię wyżey mowiło, Miniſtrow Koronnych y Litewſkich funkcye pod czas interregnum, zawieſzone poniekąd pauzuią; Marſzałkowſka iednak, iak zawſze, przy zupełney ſwoiey jurisdykcyi zoſtawiona. Marſzałkowie przed Koronacyą berło zniżone noſzą, iako piſze *Piaſecki fol. 545.* Ukoronowanym zaś Maieſtatom, gdy na publikę wychodzą, Laſkami ſwoiemi kredenſuią.

Dawnieyſze wieki znać że Marſzałkow nie znały, ile że mi ſię nigdzie ani na nayſtarſzych przywileiach, ani w naſzych Hiſtorykach czytać o żadnym nie doſtało: dopiero podobno za Kazimierza Wielkiego koło roku *1366* ſwoy poczatek wzięli, kiedy ten Krol rozerwane na rożne części Prowincye Polſkie, w iedno Króleſtwo połączywſzy, ſzeroko granice Państwa tego rozprzeſtrzenił: dla tego też dopiero od tego roku komput Wielkich Marſzałkow kładę. Wyſzła nie dawno z druku w roku *1727* Xiążka, ktorey tytuł *Auroræ Solis Sarmatici*, ale w niey niektorych Marſzałkow opuſzczono, albo odmieniono, dla tego ia to nadgradzam.

1 Dobiesław Fredro, herbu Bończa, koło roku 1366. *Paprocki w Gniazdzie Cnoty y o herb. Okolski tomo* 1. *Glinka Jednorożec*, tego opuścił Author Xiążki *Auroræ Solis Sarmatici*.

2 Jan Schoff 1378. *Liſt Władyſława Krola Miaſtu Lwowskiemu*, y tego opuſzczono w Xiążce *Auroræ Solis Sarmatici*: domyślam ſię, że to był Jan z Morowicy, herbu Topor, ktorego Owcą á z Niemiecka Schoff, czyli Schaaf zwano, iako świadczy *Liſt Kazimierza Krola u Paprockiego o herbach f. 53*: albo też (co pewnieyſza) Familia była w Polſcze Schoffow, iakoż y drugiego tegoż nazwiſka czytać mi ſię doſtało na Liſtach Krolewſkich; o czym indziey. Pod też czaſy w roku 1380 kładzie Author Xiążki *Auroræ Solis Sarmatici*, Raphała Granowſkiego, ále Authora żadnego na to nie kładzie, chyba to miał mowić Raphał Tarnowſki, ktorego on opuścił, ia zaś o nim niżey. Okolſkić wprawdzie tego Granowſkiego Marſzałkiem piſze, ale y on Authora na to żadnego nie przywodzi, iakoż u mnie to pewna z przywileiow, ktore kładę, że go nie było.

3 Mikołay z Brzezia, herbu Zadora. *Długoſs 1389. Okolſki tomo 3. Monim*: Lanckorońſkich 1382. *Paprocki w Gniazdzie fol. 1001.*

4 Raphał Tarnowſki, herbu Leliwa, Kaſztelan Sendomirſki, 1391. *Erekcya Kościoła Wſzytkich Swiętych w Krakowie u Paproc: fol. 377*, tego opuścił Author Xiążki *Auroræ Solis Sarmatici*.

5 Dymitr z Goraia, herbu Korczak 1399. *Liſt iego u Paprock: o herbach fol. 536. Liſt Jagełła* Krola *u tegoż w Ogrodzie. Okolski t.* 1. tego Author Xiążki *Auroræ Solis* przed Mikołaiem pierwſzym z Brzezia położył.

6

6 Zbigniew z Brzezia, herbu Zadora, umarł 1425. *Liſt Jagełła 1421 u Laſk: w Stat: f. 171, y 1413, f. 127. Długoſs 1427, y 1416.*

7 Jan Głowacz z Oleśnicy, herbu Dębno, poſtąpił na Sendomirſkie Woiewodz: 1440. *Liſt Jagełła 1433 u Laſk: f. 152, y 1438. f. 129. Miech: l. 4.*

8 Mikołay z Brzezia, herbu Zadora, umarł 1458. *Liſt Władyſława 1441 Miaſtu Lwow: 1458, u Lipſk: qu: publ. f. 68.* Lubelſk: 1456. tego opuścił Author Xiążki *Auroræ Solis Sarmatici*.

9 Jan z Rytwian, herbu Jaſtrzębiec, Kaſztelan Sendomirſki, poſtąpił na Woiewodztwo Krakowſkie 1477. *Bielſki 1459, f. 416. Liſt Kazimierza Krola Miaſtu Lubelſk*: 1475. *Długoſs Neugeb: Bielſki fol. 467. Cromer lib: 28.*

10 Raphał Jarosławſki, herbu Leliwa, Kaſztelan Woynicki, umarł 1493. *Przyłuſk: Stat: f. 808, 1485. Januſsow: f. 1015: Nakieł: f. 543. Okolſki tom. 3. f. 160, 1480. Cromer l. 30. Bielſki f. 481, według inſzych umarł 1491.*

11 Piotr Kmita, herbu Srzeniawa, Woiewoda Krakowſki, umarł 1505. Liſt *Albrychta* Krola *Miaſtu* Lwowsk: 1497. *Statut Lask: fol. 110.* tego opuścił Author Xiążki *Auroræ Solis Sarmatici*. Hiſtorycy, ktorych on przywodzi na drugiego Piotra Kmitę, także Marſzałka Wielkiego y Woiewodę Krakowſkiego; á Syna, tego pierwſzego o ktorym tu mowiemy, tu należą, iak to *Wapowski fol. 602, y Cromer l. 30*, ile że z tych dwoch Piſarzow, żaden nie tknął w ſwoiey Hiſtoryi drugiego Piotra Kmity.

12 Piotr Myſzkowſki, herbu Jaſtrzębiec, Woiewoda Łęczycki, umarł 1507. *Liſt Alexandra* Krola *u Paprock: o herbach fol. 56. Okolski tomo* 1. tego opuścił Author Xiążki, *Auroræ Solis Sarmatici*.

13 Stanisław z Chodcza, herbu Poray, umarł 1529. *Liſt Zygmunta I. Miaſtu Lwowskiemu 1506, 1510, 1526. Tegoż 1512 u Olſsowskiego. Wapowski.* Dwoch tu po ſobie Stanisławow kładzię Auctor Xiążki, *Auroræ Solis Sarmatici*. Iednego Stanisława z Chodcza, drugiego Stanisława Halickiego, ale iedenże to był Stanisław z Chodcza: ktorego iako y bracią iego Ottona Woiewodę Krakowſkiego y Pawła Kaſztelana Radomſkiego, że z Oyca Kaſztelana Halickiego byli urodzeni, vulgus ba y niektorzy Hiſtorycy Halickiemi zwali: iakoż y Chodecz z ktorego ſię oni piſzą, pod Haliczem ieſt, o czym indziey.

14 Piotr Kmita, herbu Srzeniawa, Woiewoda Krakowſki, umarł 1551. *Liſt Zygmunta I. 1531 u Paproc: o herbach fol. 56, y Miaſtu Lubelskiemu 1550. Wapowski.*

15 Jan Mielecki, herbu Gryff, Woiewoda Podolſki, umarł 1561. *Nadgrobek u Paproc: f. 84.* Liſt *Auguſta I. 1557. u tegoż f. 473. Okol: t.* 1.

16 Jan Firley, herbu Lewart, Woiewoda Krakowſki, umarł 1574. *Bielski 651. Liſt Auguſta I.* 1572 *u u* Paproc: *f. 524 y Henryka in MS.* Petricovienſibus.

17 Jędrzey Opalinſki, herbu Łodzia, umarł 1593. *Conſtitut: 1576, fol. 437, y 1589, 523. Sarnicki Præfat: Łubień: f.* 1.

18 Stanisław Przyiemſki, herbu Rawicz 1593. Łubieński *Hiſtoria fol.* 1. umarł 1595. *Okolski t.2. Concio* P. *Młodzian. Duryewski in MS.*

19 Prokop Sieniawſki, herbu Leliwa, umarł 1596. *Susliga Vita Uxoris.*

Jan-

Janczyński in MS. Okolski tom. 2. fol. 74. Duryewſki in MS. tego opuścił Author Xiążki *Auroræ Solis Sarmatici.*

20 Mikołay Zebrzydowſki, herbu Radwan, poſtapił na Krakowſkie Woiewodztwo 1601. *Liſt Zygm: III. Miaſtu Lwowsk:* 1597. *Łubieńsk: Hiſt: fol. 34. Piaſecki.*

21 Zygmunt Myſzkowſki, herbu Jaſtrzębiec, umarł 1615. *Liſt Zygm: III. 1605 Infeudat: Pruſſ: Conſtitut:* 1611, *f.* 16, & 1613, *f.* 6. *Piaſecki.*

22 Mikołay Wolſki, herbu Pułkozic, umarł 1630. *Conſtit:* 1618, *fol.* 3. *Hiſtor: Kobierzyc: f.* 488. *Treter: in Varmien: f.* 154. *Piaſecki.*

23 ŁukaſzOpalinſki,herbuŁodzia,poſtapił naRawſkie Woiewodz:1649. *Conſt:* 1631. *fol.* 18, & 1643, *f.* 9. *Porządek Elekcyi* 1648. *Potock: Centuria.*

24 Jerzy Lubomirſki, herbu Szreniawa, Hetman Polny Koron: uſtapił 1665. *Kochow: climact:* 3. *l.* 6. *Załuski t.* 2: *f.* 659. *Manif. Lubomir.*

25 Jan Sobieſki, herbu Janina, Hetman Wielki Koronny, Krolem obrany 1674. *Conſt:* 1667, *fol.* 6. *Załuski t.* 1. *f.* 2. *Kochowski climact.*

26 Stanisław Lubomirſki, herbu Szreniawa, umarł 1702. *Confirmat: Jurium Gent: Jana III.* 1676. *Załuski t.* 1. *f.* 680. *Mowca Polski.*

27 Jozef Lubomirſki, herbu Szreniawa, umarł 1703.

28 Kazimierz Ludwik Bielinſki, herbu Junoſza, umarł 1713.

29 Jozef Mniſzech, herbu Kończyc.

Marſzałkowie Wielcy Litewſcy.

DWunaſtu kiedyś Marſzałkow Wielkie Xięſtwo Litewſkie rachowało: bo y w roku 1569 Pawła Oſtrowidzkiego, iednego ze dwunaſtu hiſtorye zowia, y trochę prędzey, to ieſt pod rok 1563 Piotra Zaorskiego y Michała Łożyńskiego Marſzałkow z Seymu Litewskiego deputowano, na dotarcie Unii z Koroną. *Miſtolt in hiſtor: Sapieh: par:* 1. kędy też tenże Author przydaie, że ſię żaden z tych dwunaſtu nie nazywał Marſzałkię Litewskim, ale albo Marſzałkiem tylko, albo Marſzałkię Krolewskim. Z tym wſzykim *u Lask: wt Sta f.* 130, za Jana Olbrychta Krola Unią Litwy z Koroną, umowioną podpiſał między inſzemi w roku 1499 z temi tytułami Jan Jurgiewicz z Zabrzezia Woiewoda Trocki y Marſzałek naywyżſzy W. X. Litew: z Jerzym Oſtykiewiczem Marſzałkiem Nadwornym tegoż Xięſtwa: toż ſamo czytam iuż poźnieyſzych czaſow o Mikołaiu Radziwile Czarnym nazwanym w Konſtytucyach 1564, f. 52, z czego poznać, że y dawnieyſzych czaſow w Litwie, trybem u nas zwyczaynym, ieden z Marſzałkow był Wielkim, a drugi Nadwornym, lubo w tym nie odmawiam, żeby ich nie bywało więcey, ktorzy Marſzałkami ſię piſali, iakoż y po dziś dzień ieſzcze w tym Xięſtwie, ta ich prerogatywa kwitnie, kiedy każde Woiewodztwo ma ſwego dożywotniego Marſzałka. Przecięż że ſię przeſzłych wiekow od Woiewodztw ſwoich, albo Powiatow nie zwali, dla tego w takiey liczbie y wielkości ich; trudno między Authorami rozeznać, kto z nich był Wielkim, kto Nadwornym, kto Ziemskim Marſzałkiem, dla tego y ia komput ich dopiero położę od Unii Litwy z Koroną 1569. Przedtym zaś tych Marſzałkow Wielkich Litewskich doczytałem ſię po Authorach; Rumbowd zabity 1432. *Stryikowſki.* Mikołay Radziwił 1440, herbu Traby, poſtapił na Woiewodztwo Wileńskie, podobno w roku 1442. *Stryikowſki f.* 592. Piotras Mongierdowicz, *Stryikow: f.* 615. Jan Zabrzezinski, herbu Leliwa Woiewoda Trocki uſtapił 1505. *Stryikow: f.* 615. *Koiałow:* Jan Radziwił, herbu Traby, Kaſztelan Trocki, y Staroſta Żmudzki umarł 1542. Mikołay Radziwił, herbu Traby, od roku 1544 *Woiewoda Wileński*, y Kanclerz Litewski umarł 1565. *Stryikowski f.* 760. Mikołay Radziwił, herbu Traby, *Woiewoda Wileński*, uſtapił 1569. *Bielski f.* 698. *Sarnic: fol.* 378. *Starowolski in Bellator: Sarmatiæ.* Taż zaś ieſt juriſdykcya Marſzałka Wielkiego Litewskiego, co y Koronnego, oſobliwie na Seymach walnych w Litwie: y owſzem dawnieyſzych czaſow, ta ich była prerogatywa, że nowo inaugurowanym na Xięſtwo Litewskie Panom wſzyſtkie inſignia Xiążęce oddawali Marſzałkowie Wielcy Litewſcy.

1 Jan Chodkiewicz, herbu Kościeſza, Kaſztelan Wileński, umarł 1579. *Liſt Auguſta I.* 1572 *u Paprockiego f.* 524. *Hiſtor: Heindenſt: l.* 2. *Liſt Auguſta I.* 1569 *de Feudo Pruſſiæ.*

2 Mikołay Kryſztof Radziwił, herbu Traby, poſtapił na Trocką Kaſztelanią 1586. *Heindenſt: l.* 2. 1579. *Zycie iego in MS. Paproc: Ogrod.*

3 Woyciech Radziwił, herbu Traby, umarł 1593. *Sarnic: Præfat:* 1587. *Starowolski in Monum: Liſt do Sixta Papieża u Sever: l.* 3, *c.* 45.

4 StaniſławRadziwił, herbuTraby,poſtapił naStaroſt: Zmudzkie 1595. *Gvagnin: Hiſtor: Zycie Mikołaia Sierotki. Hiſt: Sapieh: p.* 3. *f.* 106.

5 Jędrzey Zawiſza, herbu Łabęć, 1603 umarł. *Duryewſki in MS. Starowolſki in Monum: Okolſki in Ruſſia Florida.*

6 Kryſztof Mikołay Dorohoſtayſki, herbu Leliwa, umarł. *Liſt Zygmunta III. de feudo Pruſſiæ* 1609 *u Poſſ: y* 1611. *Panegyr: Viln: Omen.*

7 Piotr Wieſiołowſki, herbu Ogończyk, umarł. *Starowol: in Monum: f.* 235. *MS. Konopatſc. Hiſtoria Poſſeliti Polono Pruth. Duryewſki in MS.*

8 Jan Staniſław Sapieha, herbu Lis, umarł 1635. *Porządek Elekcyi* 1632. *Piaſecki* 1621. *f.* 405. *Starowol: in Monum. Hiſtor: Sapieh:*

9 Kryſztof Wieſiołowſki, herbu Ogończyk, umarł 1638. *MS. Konopatſc. Hincza Głos Pańſki. Okolſki t.* 2. *fol.* 333. *Duryewski in MS.*

10 Alexander Radziwił, herbu Traby, umarł 1654. *Conſtit.* 1638, *f.* 8. & 25. *Porządek Elekcyi* 1648. *Genealogia Radziwiłow.*

11 Kryſztof Zawiſza, herbu Łabęć, umarł 1669. *Conſtit:* 1662, *f.* 5. 1667, *fol.* 3. *Załuſki t.* 1, *f.* 36. *Kochowski climact:* 2. *l.* 2 1656.

12 Alexander Połubinski, herbu Jaſtrzębiec, umarł 1679. *Confir: Jur: Gent: Jana III.* 1676. *Załuſki t.* 1. *f.* 125. *Cuda Chełmſkie f.* 374.

13 Staniſław Radziwił, herbu Traby, umarł 1690. *Załuſk: Mowy rożne fol.* 23. *Genealogia Radziw: na mappie. Mowa Władyſława Reia.*

14 Jan Karol Kniaź Dulſki, herbu Strzała, umarł 1695. *Concio P. Bielicki. Duryewſki in MS. y pamięć ludzka.*

15 Alexander Sapieha, herbu Lis, uſtapił 1703. *Załuſki tom.* 2. *fol.* 592. *Hiſtor: Sapieh: par.* 2. *f.* 88.

16 Marcyan Wołowicz, herbu Bogoria, umarł *Confæder: Sandom:* 1704.

17 Jozef Mniſzech, herbu Konczyc, wziął Laſkę Koronną.
18 Alexander Sapieha, powtore, herbu Lis.

Kanclerze Wielcy Koronni.

Pierwſzych wiekow po tyſiacznym, od Narodzenia Pańskiego komputuiac, iędnego tylko, całe to Kroleſtwo Kanclerza liczyło: tak rozumiem że od Bolesława Chrabrego Krola, razem kiedy y inſze dygnitarſtwa w Polſzcze układał, dopiero był poſtanowiony. Kiedy ſię iednak potym Polska dziedzictwem między Xiążęta Polskie kraiać poczęła, każda Prowincya właſnego miała Pieczętarza. Tak żebym dawnieyſzych lat nie wſpominał, iuż za Kazimierza *W*ielkiego w roku 1357, na przywileiu Arcybiskupom Gnieznieńskim od tegoż Krola danym podpiſali ſię ci Kanclerze Jan Krakowski, Otto Polski, czyli raczey *W*ielkopolski, Floryan Łęczycki, Herman Kuiawski. *Olſzowſki de Archiep: Gneſn: u Załusk: y u Nakielsk: w Miechowii f.* 287, czytam w roku 1365 tych Pieczętarzow, Jakuſz Krakowski, Floryan Łęczycki, Maczo Dobrzyński. Dopiero iakoś koło roku 1370, gdy ſię rozerwane Prowincye, z lekka w iedno ciało tego Panſtwa kliić poczęły, ieden tylko Kanclerz Koronny, drugi Podkanclerzy poſtanowieni, co znać z Paprockiego o herbach, *fol.* 19, kędy znaydzieſz iuż w roku 1368 Jana z Czarnkowa Podkanclerzego Koronnego, ale y na rożnych przywileiach toż mi ſię widzieć doſtało. A że iako y niżey obaczyſz, naywięcey przy Duchowieńſtwie pieczęć Koronna bywała, dla tego na Seymie Coronationis Zygmunta Pierwſzego w roku 1507 prawem utwierdzono, żeby alternata pieczęć Koronna chodziła, raz przy Duchownym, drugi raz przy Swieckim. O czym *Laski w Statucie.* Obwarowała y to Konſtytucya, żeby żadna z większych Infuł, z pieczęcia ſię Koronna nie mieściła, Łucka y inne ktore po niey ida z tego prawa wyimuiac, luboć z niektoremi dyſpenſowała potym Rzeczpoſpolita, iak to z *W*ydzga y z Załuskim. *W* zwyczay zaś to poſzło, iuż kilka wiekami utwierdzony, że z mnieyſzey Pieczęci, ieſt wſtęp do większey: tak że Podkanclerzy, po śmierci albo promocyi, na inſze krzesła Kanclerza, Kanclerſtwo bierze. Lubo zaś wſzyſtkie inne w tey Oyczyznie wakanſe wolno Majeſtatom Polskim każdego czaſu konferować wakuiace; pieczęci iednak tak mnieyſzey, iako y większey, tylko na Seymiem facie Reipublicæ: co też lex novella do konferowánia, Buław oboyga narodu przywłaſczyła. Przez Kanclerzow albo Podkanclerzych Koronnych y Litewſkich wſzyſtkie reſponſa od tronu, na Seymach y audyencyach publicznych wychodzić zwykły, Krolewskie także dekreta, Konſtytucye Seymowe, Senatûs conſulta, obrad poſpolitych punkta y materye. Nadto funkcya ich rozciąga ſię do wſzyſtkich przywileiow, mandatow, dekretow y liſtow, y inſzych expedycyi obierania, piſania, czytania y pieczętowania, do czego Kanclerz większey pieczęci, Podkanclerzy mnieyſzey, z herbem Koronnym, albo też Litewskim zażywa. Oboia rowney ſobie wagi y waloru: y owſzem y ztąd wielka ich powaga, że lubo żadnego, ani liſtu, ani membranu, choćby też papierowego bez konſenſu y woli Krolewskiey pieczętować ſię im nie godzi, (do czego ſię juramentem obowięzuia,) przecięż

y pieczęci zabronić moga, gdzieby albo ſłuſzności, albo prawu poſpolitemu krzywda ſię działa: bez ktorey pieczęci, ani ręka Krolewska podpiſane przywileie utrzymać ſię nie moga. Po ſmierci Krolewskiey funkcya ich wakuie: Sekretarz *W*ielki na ich mieyſce wſtępuie. *Karnkowſki de Primatu.* Przy pogrzebnych zeſzłego Krola ceremoniach pieczęci ſwoie kruſza, á nowe od ſwieżo inaugurowanego Krola; na to mieyſce biora. *Piaſecki f.* 545. Krolewſkich miaſt ſprawy w zadwornych ſadach, każdy Pieczętarz Wielki, ſwoiey Prowincyi decyduie, albo pod niebytność iego Podkanclerzy. Kładę tu komput Kanclerzow Koronnych od roku 1368.

1 Jan z Strzelce Suchywilk, herbu Grzymała, Dziekan Krakowſki. *Liſt Kazimierza Wielk: u Sczygieł: Tinec: f.* 175, 1362. *Długoſz t.* 2. 1373.

2 Mikołay Zaklika z Miedzygorza, herbu Topor. *Liſt Władyſława Krola Miaſtu Lwowskiemu* 1378. Paproc: *o herbach, y w Gniazdzie. Okol.* tego opuſzczono *in Signatoribus.*

3 Jan z Radlice, herbu *K*orab, Kanonik Krakowſki 1381. *Liſt Ludwika Kr: u Nakielſk: Miechov: f.* 318. *Długoſz t.* 2. Paprocki.

4 Zaklika z Miedzygorza, herbu Topor, Proboſzcz Sendomirſki 1389. *Liſt Jagetła Miaſtu Lwow: y Lubel:* 1392. *Miechov: l.* 4. *Koiałow: p.* 1. *l.* 9.

5 Mikołay z Kurowa, herbu Srzeniawa, Arcybiſkup Gnieznieńſki 1400. *Liſt Jagetła Miaſtu* Lwow: 1405 *Miaſtu* Lubelſkiemu, tego opuſzczono *in Signatoribus.*

6 Woyciech, herbu Jaſtrzębiec, Biſkup Krakowſki, oddał pieczęć 1423. *Liſt Jagetła* 1415, *y* 1422 *Miaſtu Lwowſkiemu. Damalewicz in Archiep:* Po Woyciechu Jaſtrzębczyku, *in Signatoribus*, położono Jana Dziekana Krakowſkiego w roku 1424, w roku 1425 Staniſława czyli Erazma Ciołka Biſkupa Poznańſkiego, w roku 1426 Jana Szafrańca między Kanclerzami Koronnemi; co rok, to inſzego: ale to u mnie pewna, że iedenże to był Jan pierwſzy, z drugim Janem Szafrańcem; ten albowiem, naprzod był Dziekanem Krakowſkim, á po tym Biſkupem *K*uiawſkim, iako ma *Długoſz tom.* 2. *y Damalewicz in Epiſc: Vladisl:* y iam go czytał na wielu przywileiach: ieżeli tedy ten Jan Szafraniec, Dziekan na ten czas Krakowſki, iuż był Kanclerzem w roku 1424, iako dowodzą *Signatores* z przywileiu, ktory kładzie *Okolsk: tomo* 2. *f.* 84, y znowu w roku 1426, iakom ia położył z Liſtu Jagełła Krola w Olſzowſkim u Załuſkiego, toć znać, że czy Erazma, czy Staniſława Ciołka, nigdy Kanclerzem nie było *K*oronnym. Nadto iako obaczyſz niżey, z przywileiow dowodzę, że Jan Szafraniec wprzod był Podkanclerzym Koronnym, á dopiero iak ſię na wielka pieczęć poſunał, Staniſław Ciołek Kantor na ten czas *K*rakowſki, wziął po nim mnieyſzą: nie mogł go tedy na *K*anclerſtwie poprzedzić. A że do śmierci Wielkim był Pieczętarzem Szafraniec, oraz y Biſkupem *K*uiawſkim, ktora nie przypadła aż na rok 1433, iako piſze *Damalew: in Epiſc: Cuiav:* dla tego Staniſław Ciołek, biorac Biſkupſtwo Poznańſkie w roku 1427, oddał pieczęć mnieyſzą. *Treterus z Długoſza in Epiſc: Poſnan.*

7 Jan Szafraniec, herbu Starykoń, Biskup Kuiawski, umarł 1433. *List Jagełła 1426 u Olszowsk: de Primatu, y 1428, u Paprock: o herbach fol. 54.*

8 Jan z Koniecpola, herbu Pobog, umarł 1455. *Listy Jagełła 1435, y 1441 Miastu* Lwow: 1451 *Kazimierza u Olszow:* Prim. *Długosz.* Po Koniecpolskim *in Signatoribus*, położono Mikołaia Tarła z Chorążego Sendomirskiego, Kanclerzem Koronnym, na co przywodzą *Okolski tomo 3. f. 58.* w roku 1455: prawdać że w Okolskim znaydziesz go z tym tytułem, ale roku żadnego nie położył, y nic pewnieyszego, że Mikołaia Zaklikę, o ktorym wyżey mowiłem, w Tarła zamienił; ile, że Genealogistowie nasi, iedenże Dom bydź rozumieią Zaklikow y Tarłow: alec że w tym roku, Tarło żaden nie był Kanclerzem, ztąd poznać; że Koniecpolski umarł 1455, iako nadgrobek iego w Koniecpolu swiadczy, á po nim wziął Gruszczyński, iako z przywileiow ktore przywodzę, snadno każdy pozna.

9 Jan Gruszczyński, herbu Poray Arcybiskup Gnieznieński, oddał pieczęć 1467. *List Kazimierza* Kr: 1456, *y 1460, Miastu Lubel. Cromer.*

10 Jakub Dębiński, herbu Rawicz, postąpił na Woiewodztwo Sendomirskie 1472. *List Kazimierza III. Miastu Lwowsk: Długosz t. 2. Okol.*

11 Uryel Gorka, herbu Łodzia, Proboszcz Poznański. *Długosz 1474, in Vitis Episc. Posnan. Damalew: in Vladisl: f.* 328, oddał pieczęć.

12 Jan z Koniecpola, herbu Pobog. P*aprocki o herb: f.* 174, *ale rok kładzie 1499, co bydź nie może, z tego co się niżey powie.*

13 Kresław z *Kurozwęk*, herbu Poray, Biskup Kuiawski, umarł 1503. *List* K*azimierza* 1489 *Miastu Lwowsk: y Lubelskiemu. Albrychta* 1495. Lask: *Statut fol.* 111.

14 Jan Łaski, herbu Korab, *K*anonik Gnieznienski. *List Alexandra u* P*aprock:* 1504. *fol. 56. Zygmunta I. Miastu Lubel:* 1510, *y tego roku oddał pieczęć.*

15 Maciey Drzewicki, herbu Ciołek, Biskup Przemyski, oddał pieczęć 1513. *List Zygmunta I. przeciw Exkommunikowanym* 1511. *Nakielski f. 588.*

16 Krysztof Szydłowiecki, herbu Odrowąz, *K*asztelan Krakowski, umarł 1532. *List Zygmunta I.* 1515 K*rupkom dany, y u Nakiel:* 1531, *f.* 609.

17 Jan Choinski, herbu Abdank, Biskup Krakowski, umarł 1537. *Treterus in Varmien: f.* 115. *Starowol: in Cracov.* Paproc: *utrobią;.*

18 Paweł Wolski, herbu Łabęć, Kasztelan Radomski, oddał pieczęć 1544. *List* Z*ygmunta I.* 1537, *y* 1540 *Miastu Lwow.* P*aprocki.*

19 Thomasz Sobocki, herbu Doliwa, *P*odczaszy Krolewski, umarł 1547. *List Zygmunta I.* 1546 *u Paproc: o herb: f. 86. Bielski f.* 775, tego opuszczono *in Signatoribus*, ale o nim y *Okolski pisze f. 162, t. 1.*

20 Samuel Macieiowski, herbu Ciołek, Biskup Krakowski, oddał pieczęć 1550. *List* Z*ygmunta Augusta* 1548 *Miastu Lwow. Starow:* P*apr.*

21 Jan Ociesk, herbu Jastrzębiec, Starosta Krakowski, umarł 1563. *List Augusta I.* 1557 *u* P*aproc: f.* 474, *y Miastu Lwow:* 1563. *Hos: t. 2. f. 160.*

22 Walentyn Dębinski, herbu Rawicz, postapil na Kasztelania Krakowska 1576. *List Augusta I.* 1565 *Miastu Lwowskiemu y* L*ubel:* 1570. *Constitut:* 1576, *f.* 248.

23 Piotr

23 Piotr Wolski, herbu Łabęć, Kanonik Gnieznieński, oddał pieczęć 1577. Li*st Stefana Krola Miastu* G*dańsk*: Ł*ubiensk: in Episc: Ptocen.*

24 Jan Zamoyski, herbu Jelita, Hetman Wieki Koronny, umarł 1605. *List Stefana* 1580, *y Zygm: III* 1597 *Miastu Lwow: Sarnic: in Præf.*

25 Maciey Pstrokoński, herbu Poray, Biskup Przemyski, oddał pieczęć 1609. *List Zygmunta III. Miastu Lwow:* 1607. *Damal: in Episc.*

26 Wawrzyniec Gębicki, herbu Nałęcz, Biskup *K*uiawski, oddał pieczęć 1613. *List* Z*ygmunta III. u Possel. Damalew: in Vladisl: f.* 445.

27 Felix Kryski, herbu Prawdzic, umarł 1617. *List* Z*ygmunta III.* 1615 *Miastu Lwow. Constit:* 1613, *f.* 6. *Hist:* K*obierzyc: f.* 480. *Okolski tomo* 2.

28 Stanisław Zołkiewski, herbu Lubicz, Hetman Wielki Koronny, zginał 1620. *Hist: Belli Chotim: Sob:ej.* P*etricius.* K*obierzyc: Hist: f.* 532.

29 Jędrzey Lipski, herbu Grabie, Biskup Łucki, oddał pieczęć 1624. *Damalew: in Vladisl: Piasec: f. 359. Histor:* K*obierzyc: f.* 480.

30 Wacław Lesczyński, herbu Wieniawa, umarł 1628. *Histor:* K*obierzyc: l.* 11. *Treter: in Varmien: f* 154. *Okolski tomo 3. Duryew.*

31 Jakub Zadzik, herbu Korab, Biskup Chełminski, oddał pieczęć 1635. *List Władysława IV. Miastu* Lwow. *Constitut: 1631, f. 5. Nakiel: f. 919.*

32 Thomasz Zamoyski, herbu Jelita, Starosta Krakowski, umarł 1638. *List Władysława IV. Miastu Lwow:* 1635. *Cluver: f. 832. Okolski tomo* 1.

33 Piotr Gębicki, herbu Nałęcz, Biskup Przemyski, oddał pieczęć 1642. *List Władysława IV.* 1638 *Miastu Lwow.* C*onstit: f.* 9. *Nakiel: f. 947.*

34 Jerzy Ossolinski, herbu Topor, umarł 1650. *Constitut: 1643, fol. 9. Porządek Elekcyi* 1648. *Treter: in Varmien: f. 159. Histor:* C*oll. Bidg.*

35 Jędrzey Lesczyński, herbu Wieniawa, Biskup Chełminski, oddał pieczęć 1652. *Treter: in Varmien: f. 159. MS. Coll. Raven. Histor:* P*oss:*

36 Stefan Korycinski, herbu Topor, umarł *1658. Fulden lib. 6. 1656. Historia Collegii Cracov. Treter: in Varmien. f. 159. Nadgrobek w* K*rak.*

37 Mikołay Prażmowski, herbu Belina, Biskup Łucki, oddał pieczęć 1666. C*onstit:* 1662, *f.* 2. *Treter: in Varm: f.* 169. *Monumen: Antiqu.*

38 Jan Lesczynski, herbu Wieniawa, postąpił na Krakowskie Woiewodztwo *1677. Confirmatio Jurium Gentium Jana III.* 1676. *Centuria* P*otockiego fol.* 325.

39 Stefan Wydzga, herbu Jastrzębiec, Biskup Warminski, oddał pieczęć *1678. Treter: in Varmien. f. 171. Załuski t. 1. f. 680.*

40 Jan Wielopolski, herbu Starykoń, Starosta Krakowski, umarł *1688. Constit:* 1680, *f.* 710. Z*ałuski tomo* 1. *fol. 805.*

41 Jerzy Dönhoff, herbu tegoż nazwiska, Biskup Przemyski, umarł nim oddał pieczęć na Krakowskim 1702. *Załuski tomo* 1. *fol.* 1103.

42 Jędrzey Załuski, herbu Junosza, Biskup Warminski, umarł *1711. Constit:* 1703, *f. 9. y w iego tomach na wielu mieyscach.*

43 Jan Szembek, herbu tegoż nazwiska, Starosta Grudziądzki, Łamżyński.

Kan-

Kanclerze Wielcy W.X. Litewskiego.

TAż ich prerogatywa, co y Kanclerzow Koronnych, bez alternaty iednak z Duchownemi. Z donacyi ktorą w roku 1509 Mikołaiowi Radziwiłowi Woiewodzie na ten czas Trockiemu Goniadz y Raygrod puſzczano, wnoſi *X. Miſtold in Hiſtor: Sapiehana*, że w ten czas w Wielkim XięſtwieLitewſkim troiaka pieczęćKanclerzom Litewſkim wzwyczaiu była. Pierwſza Wielka, ktorą Majeſtatem Lithvaniæ zowie, na tey Oſoba Wielkiego Xiążęcia Litewſkiego była na thronie ſiedzącego. Z drugiey ſtrony mnieyſza, ktorą pieczęcią Wielkiego Xiążęcia zwano. Trzecia ieſzcze mnieyſza z Sygnetu Xiążęcego. Dawnać to wprawdzie w Litwie Kanclerſka godność, atoli komput Kanclerzow tutecznych dopiero od roku 1500 kładę.

1 Mikolay Radziwił, herbu Trąby, Woiewoda Wileńſki, umarł 1508. *Statut Laſk: f. 130.* Koiałow: *p. 2. Stryikow: l. 22. c. 3.*

2 Mikołay Radziwił, herbu Trąby, Woiewoda Wileńſki, umarł 1522. *Statut Januſſow: f. 836. Liſt Zygmunta I. in* Prawa *Ruſk: f. 23.*

3 Woyciech Gaſtold, herbu Abdank, Woiewoda Wileńſki, od roku 1522. *Statut f. 152. Stryikow. Duryewſki in MS.*

4 Jan Chlebowicz, herbu Leliwa, Woiewoda Wileńſki, umarł 1551. Przywiley *Ziemi Bielſkiey u Januſſow: w Stat: f. 837, y u Herbur: f. 303.*

5 Mikołay Radziwił, herbu Trąby, Woiewoda Wileńſki, umarł 1567. Koiałow: *p. 2. à 1551. Liſt Auguſta I. 1559. Stryikow: l. 24. c. 6. f. 763.*

6 Mikołay Radziwił, herbu Trąby, Woiewoda Wileńſki, uſtąpił 1579. *Heindenſſ: l. 2. Stryikow: f. 760. Bielſki f. 767. Volanus de Libert.*

7 Euſtachi Wołowicz, herbu Bogoria, Kaſztelan Wileńſki, umarł 1584. *Heindenſſ: l. 2. Sarnicki in Præf. Paprocki o herbach f. 688.*

8 Kryſztof Radziwił, herbu Trąby, Kaſztelan Trocki, wziął Buławę Wielka 1588. *Starowol: in Monum: f. 217. Heindenſſ: de Nupt.*

9 Lew Sapieha, herbu Lis, Woiewoda Wileńſki, uſtąpił 1623. *Conſtit: 1590 f. 564. Liſt Zygm: III. Miaſtu Lwowskiemu 1597. Okolski tomo 2. Transakcya Bedzinſka.*

10 Staniſław Albrycht Radziwił, herbu Trąby, umarł 1656. *Conſtit: 1631, f. 18. 1638, f. 10. Gratiæ Seculares 1640. Conſtit: 1647, f. 25.*

11 Kryſztof Pac, herbu Gozdawa, umarł 1684. *Manifeſt: Lubomirſk: 1661. Confirmat: Jurium Gent: Jana III. 1676.* Załuski *t. 1. f. 881.*

12 Marcyan Oginſki, herbu Brama, umarł 1690. *Załuſki tomo 1. f. 1162. Genealogia Oginſkich na mappie.*

13 Dominik Radziwił, herbu Trąby, umarł 1699. *Obwieſſczenie 1697. Załuski t. 1. f. 1162.* Concio P. *Bielicki, Matka.*

14 Karol Radziwił, herbu Trąby, umarł 1711. *Conſtitut: 1703, fol. 31. Załuski t. 3: f. 116.*

15 Michał Xiążę Wiśniowieckie, herb ſwoy własny.

Podkan-

Podkanclerze Koronni.

AUctor *Signatorum f. 2.* twierdzi, (co wypiſał z Miechowity karty *191*) że Przemyſław drugi tego imienia, gdy pierwſzy na Krolestwo Polſkie inaugurowany wſtąpił, pieczęć na wzor inſzych Krolestw uſtanowił w roku 1295, na niey wkoło Orła zwyczaynego Polakom tę inſkrypcyą przydawſzy: *Reddidit ipſe ſuis victricia ſigna Polonis.* Na drugiey zaś ſtronie Oſoba Krolewſka była, na thronie ſiedząca w koronie, z berłem w prawey ręce, w lewey z iabłkiem, z tym napiſem *Sigillum Premislai Poloniæ Regis.* Nie przeczę naymniey, że o tym Miechowita piſze, ale tego nie przydaie, żeby ten *P*rzemyſław, pierwſzy dopiero do Polſki pieczęć Koronną wprowadził, wſzyſtkie albowiem przywileie przed Przemyſławem, rożnym mieyſcom od Krolow y Xiążąt Polſkich nadane, iawnie oświadczaią, że pieczęć w Poſzcze zdawna zwyczayna była, y tak Kanclerſki iako y Podkanclerſki urząd dobrze przed Przemyſławem kwitnęły, czego iednak o Podkanclerzych nie pozwala Author *Signatorum.* Dla więkſzey tedy wiary, położę tu tak Kanclerzow, iako y Podkanclerzych dawnieyſzych. *Okolſki* pod herbem Radwan ieſzcze za czaſow Bolesława Chrabrego Kanclerza Radwana kładzie 1025 *Okolski tom. 2. fol.* 564, ale Authora nie położył. Za Władysława Krola, Piotr Dziekan *P*oznańſki, *K*anclerz Polſki, w Bulli Leona X. Papieża, ktorą w Synodzie Laſkiego 1527 położono.

1232 Sebaſtyan Kanclerz Opolſki, na Liście Henryka Brodatego, Krakowſkiego y Slaſkiego Xiążęcia *u Nakielſk. f.* 156.

1242 Wolimir Kanclerz Krakowſki, na Liście Konrada Xiążęcia *K*rakowſkiego, y Łęczyckiego *u Nakiel: f. 164.*

1242 Alexy Podkanclerzy, na tegoż Liście *u Sczygiel. in Tinec: f. 152.*

1243 Stefan Kanclerz Xiążęcy (tak go napiſano) na Liście Przemysława Xiążęcia Syna Władysława Plwacza *u Nakiel. f. 167.*

1250 Twardosław Podkanclerzy Nadworny, (tak ſię podpiſał Subcancellarius Curiæ) na Liście Bolesława Wſtydliwego *u Lipsk: quæſt: publ. quæſt. 7. y 1256. na tegoż Liſcie u Nakiel. f. 176, y 1277, f. 202.*

1258 Fulco Kuſtoſz Sendomirſki, *K*anclerz Nadworny, na Liſcie tegoż Bolesława *u Sczygielsk: f. 155, y 1259, u Nakielsk. f. 180. y f. 183.*

1270 Piotr Kanclerz Generalny, na Liſcie Bolesława Xiążęcia danym Rozrażewſkim *in MS. Rozrażev.*

1277 Dobrosław Kanclerz Bolesława Xiążęcia od Skwinancyi wybawiony przez S. Jacka. *Severinus lib. 2. cap. 18.*

1283 Wincenty z Czarnkowa, herbu Nałęcz, Podkanclerzy Xiążęcia Przemysława Wielkopolſkiego, na Liſcie iegoż Pannom Dominikankom Poznańſkim.

1284 Chilo Kanclerz Przemysława Xiążęcia Wielkopolſkiego na Liſcie iego *u Olſſowskiego w Załuskim.*

1289 Prokop Kanclerz Leſzka Czarnego Xiążęcia *u Nakielsk. f. 41, y u Sczygielsk. f. 159.*

1287

1287 Philip Podkanclerzy tegoż Leſzka, Kanonik Sendomirſki. *u Nakielsk. f.* 210 *na Liſcie iego.*

1288 Michał Kanclerz Sieradzki, na Liſcie tegoż Leſzka *u Nakiels. f.* 212

1290 Buſſilerius Kanclerz Przemyſława Xiażęcia Polſkiego y Krakowſkiego *u Nakiel. f.* 215.

1305 Klemens Kanonik Krakowſki Kanclerz. *Długoſʒ t. 2.*

1311 Zdziſław Proboſzcz S. Floryana Podkanclerzy Krakowſki, na Liſcie Łokietka Krola *u Sczygielsk. f. 166.*

1317 Franciſzek Kanclerz Krakowſki, na Liście Łokietka Krola danym Firleiom *u Poſſeliuſʒa w Hiſtoryi y* 1325, *u Nakiel. f.* 254.

1331 Philip Kanclerz Koronny, y Zbigniew Kanclerz Sieradzki, oraz Podkanclerzy Koronny *u Długoſʒa t.* 2. *u Sczygielskiego f.* 168. Philip Kanclerz Poznańſki, na Liſcie Władyſława Łokietka 1320. Z tego poznać, że tych czaſow, Wielkopolſkich Kanclerzow, y Poznańſkich, inaczey nie zwano, tylko Kanclerz Polſki, albo Koronny, drugich zaś własnych inſzym Prowincyom, zwano od Prowincyi naprzykład Krakowſki, Sieradzki, &c.

1326 Otto Proboſzcz Gnieznieńſki, Kanclerz Koronny, *u Długoſʒa t. 2.*

1331 Piotr Dziekan Poznańſki, Kanclerz Koronny. Piotr drugi Proboſzcz Sendomirſki, Podkanclerzy Krakowſki, na Liſcie Łokietka Krola *u Nakiel.*

1332 Zbigniew Proboſzcz Krakowſki, y Kanclerz Krakowſki, na Liſcie Łokietka Krola *u Nakiel. f.* 257, *y* 1334 *u Lask. w Stat. f.* 167.

1346 Tomiſław Podkanclerzy Krakowſki, na Liſcie Kazimierza Wielkiego o erekcyi Miaſta Bydgoſzczy, y *1354 u Nakielsk. 280.*

1347 Piotr Szyrzyk z Falkowa, herbu Doliwa, Podkanclerzy Koronny, Proboſzcz S. Floryana. *Długoſʒ t. 2.*

1361 Otto Kanclerz Polſki, na Liſcie Kazimierza Wielkiego *u Nakiel fol. 283, y w Bulli Leona X. 1527 wydaney.*

Z tego poznać komputu każdy może. Pierwſza, com mowił wyżey, że każda Prowincya ſwoich własnych Pieczętarzow miała za panowania Xiażat w Polſzcze. Druga, że Podkanclerſki Urzad dawny w Polſzcze. Trzecia, że Maciey Drzewicki, nigdy w roku 1230 nie był Kanclerzem, ile że Author *Signatorum* mowi o nim, że potym był Arcybiſkupem Gnieznieńſkim, á przecię tenże ſam Author *in Facie* między Arcybiſkupami Gnieznieńſkiemi w tym go wieku nie kładzie, aż w roku 1515. O inſzych zaś dawnieyſzych, ktorych on tam przywodzi, aż w roku 1370 mowić trzeba, że na ten czas ieżeli byli Kanclerzami, to pewnie partykularnemi ſwoiey Prowincyi: lubo iakom wyżey namienił, Wielkopolſcy Kanclerze (á podobno od czaſow Przemyſława Xiażęcia Wielkopolſkiego koronowanego) Koronnych Kanclerzow tytułu używali: przecięż że ich trudno w takiey liczbie inſzych Pieczętarzow rozeznać, dla tego dopiero od roku 1368, tak Kanclerzow, iako y Podkanclerzych kładę.

1 Jan z Czarnkowa, herbu Nałęcz 1368. *Liſt Klaſʒtoru Sendomirskiego u Paproc. o herb. f. 19. Statut Przyłuskiego f. 395,* tego opuſzczono *in Signatoribus.*

2 Szymon

2 Szymon 1380. *Długoſʒ tomo 2. Statut* Przyłuskiego *f.* 395, tego opuſzczono *in Signatoribus.*

3 Mikołay z Moſkorzewa, herbu Pilawa. *Miechov: l.* 4. 1387. *Kwiałow: par.* 1. *l. 9. Cromer lib:* 15. *Paprock: o herb: fol. 294. Okolſki ſub* Pilawa.

4 Klemens z Moſkorzewa, herbu Piláwa, Kaſztelan Wiślicki. *Liſt Jagełła* 1392 *Miaſtu Lubelskiemu:* 1400 *Miaſtu Lwowskiemu, y u Nakielsk: fol:* 333, tego opuſzczono *in Signatoribus.*

5 Mikolay Traba, herbu Traby, Kanonik Krakowſki. *Liſt Jagełła* Kr: 1405 *Miaſtu Lubelſk: y u Nakiel: w Miechowii. Damalew: in Archiep:*

6 Piotr Dunin, herbu Łabęć, Dziekan Krakowſki, umarł 1415. *Liſt Jagełła* 1415 *Miaſtu* Lwowsk: *Długoſʒ in Poſnan. Epiſc. Hiſtor:* P*oſſelii.* tego opuſzczono *in Signatoribus.*

7 Jan Szafraniec, herbu Starykoń, Dziekan Krakowſki, poſtapił na wielka 1423. *Liſt Jagełła Miaſtu Lwowskiemu* 1422. *Tegoż 1420 Ruſi dany in MS.* tego opuſzczono *in Signatoribus.*

8 Staniſław Kantor Krakowſki, oddał pieczęć 1427. *Liſt Jagełła u Olſʒow: de* Prim: *1426. Tegoż* 1424 *Miaſtu Lwow: Nakiel. f. 414.*

9 Władyſław z Oporowa, herbu Sulima, Dziekan Krakowſki, oddał pieczęc 1434. *Liſt Jagełła 1428 u Paprockiego o herbach f. 54. Tegoż 1432 Miaſtu* Lubelsk.

10 Wincenty Kot z Dąbna, herbu Doliwa, Kuſtoſz Gnieznieńſki, oddał pieczęć 1437. *Pokoy Brzeſki u Lask: w Statut* 1436, *fol. 141,* Paproc: *o herb. f.* 178.

11 Piotr Woda z Szczekocina, herbu Odrowaz, zginał pod Choynicami 1454. *Liſt Kazimierza III. u Olſʒowsk.* 1451, *Miaſtu Lubelſk.* 1448. *Nakielſki f. 464.*

12 Thomaſz z Strzempina, herbu Prus, oddał pieczęć 1455. *Liſt* K*azimierza III. u Lask. w Stat. fol. 96. Starowolski in* Cracovien. *Epiſc. Paprocki utrobiq;.*

13 Jan Lutko z Brzezia, herbu Doliwa, Biſkup Kuiawſki, oddał pieczęć. 1464. *Liſt* K*azimierza III.* 1456, *y 1460 Miaſtu Lubelſk. Damalew. in Vlad* dwoch tu Janow Lutkonow, iednego po drugim położono *in Signatoribus* Podkanclerzych, ale to pewna po authorach, że to iedenże był, co y po latach poznać.

14 Woyciech Zychlińſki, Kanonik Gnieznieńſki, umarł 1472. *Liſt* K*azimierza III.* 1468 *Miaſtu Lubel.* 1471 *Miaſtu Lwow.* P*aprocki.* tego opuſzczono *in Signatoribus.*

15 Zbigniew Oleśnicki, herbu Dębno, Biſkup Kuiawſki, oddał pieczęć 1475. *Liſt* K*azimierza III. Miaſtu* Lub*elſk. Długoſʒ t. 2. Damalewicz in Vladisl. Epiſc.*

6 Staniſław z Kurozwęk, herbu Poray, Kanonik Krakowſki, umarł 1479. *Liſt Kazimierza III. u Laſk. w Stat. f.* 85, 1478. *Paprocki o herbach fol.* 360. *Okolski tomo* 2. *ſub* Poray.

17 Jędrzey Oporowſki, herbu Sulima, Biſkup Przemyſłſki, oddał pieczęć 1481. *Cromer l. 28. Bielſki fol.* 465. *Nakiel. Miechov. fol.* 535 *Treter.* tego opuſzczono *in Signatoribus.*

18 Grzegorz Deitarus, herbu Godziemba, Proboſzcz Szkalmirſki. *Liſt Albrychta* Kr: 1493, *y* 1495 *Miaſtu Lubel. umart. Paproc. o herb. f.* 281.

19 Wacław Przerębski, herbu Nowina. *List Albrychta Kr: 1497 Miastu Lwow. ustapił 1503. Damalew. in Vladisl.* Paproc. *o herb. f. 238.*

20 Maciey Drzewicki, herbu Ciołek, Biskup Przemyślski, postapił na Wielka 1510. *List Alexandra* Kr: 1504 *Miastu Lubel. 1509 Ustrzyckim.*

21 Krysztof Szydłowiecki, herbu Odrowaz, Kasztelan Sendomirski, postapił na wielka 1513. *List Zygmunta I. 1512 u Olszow: de* Primat.

22 Piotr Tomicki, herbu Łodzia, Biskup Krakowski, umarł 1535. *List Zygmunta I.* 1515 *Miastu* Lwow: 1519 *u Olszow:* 1533 *Miastu* Lubelskiemu.

23 Jan Choinski, herbu Abdank, Biskup Płocki, postapił na wielka 1537. *Łubień: in Episc: Płoc: Starowol: in Cracov: Nakielski. Miechov:*

24 Paweł Wolski, herbu Łabęć, Kasztelan Radomski, postapił na wielka 1538. *List Zygmunta I.* 1537 *Miastu Lwowskiemu, y* 1538 *u Nakiel: w Miechowii.* tego opuszczono *in Signatoribus*, lubo go między Kanclerzami licza, ale Metryka Koronna iawnie o nim swiadczy.

25 Samuel Macieiowski, herbu Ciołek, Biskup Chełmski, postapił na wielka 1547. *List Zygmunta I.* 1540 *u Nakiel: f.* 629, *y* 1544 *f.* 717.

26 Mikołay Grabia, herbu Grabie, Kasztelan Chelmski, umarł 1548. *List Zygmunta u Olszow: de* Prim: *y in MS. Petricouien:* tego opuszczono *in Signatoribus*, ale Metryki Koronney, acta za iego pieczęci, iawnie o nim mowia.

27 Jan Ocieski, herbu Jastrzębiec, Starosta Krakowski, postapił na wielka 1550. *List Zygmunta Augusta u Nakiel: w Miechow: fol.* 654. *Metryka* Koronna, tego opuszczono *in Signatoribus*, lubo go miedzy Kanclerzami kłada, á przecię taki sequens bydź powinien, co y Metryka Koronna swiadczy o nim.

28 Jan Przerebski, herbu Nowina Biskup Chełmski, oddał pieczęć 1559. *List Augusta I. Miastu Lwowskiemu* 1555. *Tegoż* 1557 *u Paproc. f.* 474

29 Philip Padniewski, herbu Nowina, Biskup Przemyślski, oddał pieczęć 1560. *Starowol: in Episc: Cracov: Nakiel. Miech. f. 691. Okol.*

30 Piotr Myszkowski, herbu Jastrzębiec, Dziekan Krakowski, oddał pieczęć *1566. List Augusta I.* 1565 *Miastu Lwow: Paproc: o herb.*

31 Francifzek Krasinski, herbu Slepowron, Proboszcz Płocki, oddał pieczęć 1572. *List Augusta I. u Paproc. f.* 524. *Miastu* Lubelsk. *1570.*

32 Piotr Wolski, herbu Łabęć, Biskup Płocki, postapił na wielka 1574. *List Henryka Krola Miastu Lwow:* Łubieńs: *in Episc:* Płocen. *Pastor.*

33 Jan Zamoyski, herbu Jelita, postapił na wielka 1578. *List Stefana Krola Miastu Gdańsk: Histor: Sachini p. 5. l. 6. Bielski. Pastor:*

34 Jan Borukowski, herbu Junosza, Biskup Przemyślski, umarł 1585. *List Stefana Krola* 1578 *Miastu* Lwow: *Solicov: Comment:* Pastor.

35 Woyciech Baranowski, herbu Jastrzębiec, Biskup Przemyślski, oddał pieczęć 1590. *List Stefana* 1585 *Miastu Lwow:* Constit: 1590 *f.* 564.

36 Jan Tarnowski, herbu Rolicz, Proboszcz Kuiawski, oddał pieczęć 1598. *List Zygmunta III.* 1591 *Miastu Lwow: y* 1597. *Bielski f.* 767.

37 Piotr Tylicki, herbu Lubicz, Biskup Warminski, oddał pieczęć 1603. *List Zygmunta III.* 1600 *Miastu Lwow.* Łubieńs. *Monita. Damalew:*

38 Maciey Pstrokoński, herbu Poray, Biskup Przemyski, postapił na wielka 1605. *Vita Pstrokonii. Nakiel: Miechov: f. 818.*

39 Stanisław Minski, herbu Prus 3tio, umarł 1607. *Duryew. f.* 71. *Łubieńs: de Motu Civili. Vita* Pstrokonii. *Okolski tomo* 2. *Histor:* Poss:

40 Wawrzyniec Gębicki, herbu Nałęcz, Biskup Chełminski, postapił na wielka 1609. *Histor: Poss: Damalewicz in Archiep: f. 355. Łubien: in Płoc:* tego opuszczono *in Signatoribus*, choć go Kanclerzem kłada, ale y sequens tak następował, y Metryka Koronna o nim swiadczy.

41 Felix Kryski, herbu Prawdzic, postapił na wielka 1613. *List Zygmunta III.. de Feudo Prussiæ 1609, y 1611 u Poss. Okolski tomo* 2.

42 Henryk Firley, herbu Lewart, Proboszcz Płocki, oddał pieczęć 1618. *Nakiel: in Miechov: f.* 640. *Metryka* Koronna. *List Zygmunta III. u Nakiel. f. 855.*

43 Jędrzey Lipski, herbu Grabie Biskup Łucki, postapił na wielka 1620 List *Zygmunta III. Miastu Lwow:* 1618. *Histor:* Kobierzyc: *f. 548.*

44 Wacław Lesczynski, herbu Wieniawa, postapił na wielka 1624. *Acta Castrensia Ostrzeszov. Metryka Koronna. Historia Collegii Calis.*

45 Stanisław Łubieński, herbu Pomian, Biskup Płocki, oddał pieczęć 1627. *Nakiel: in Miech: f. 909. Vitæ Episc: Płoc. Okolski tomo* 2.

46 Jakub Zadzik, herbu Korab,. Biskup Chełminski, postapil na wielka 1629. *Nakiel: in* Miech: *f. 919. Zycie iego w druku.*

47 Thomasz Zamoyski, herbu Jelita, postapił na wielka 1635. *List Władysława IV. Miastu Lwow. Constitut:* 1631, *f.* 5. *Nakiel.* Miech. *f. 919.*

48 Piotr Gębicki, herbu Nałęcz, Biskup Przemyski, postapil na wielka 1638. *Constit:* 1638, *f. 29. Starowol: in Episc: Cracov. Okol. tom.* 2. *Nakiel. f. 942.*

49 Jerzy Ossolinski, herbu Topor, postapil na wielka 1643. *Constitut:* 1638, *f. 29, &* 1641, *f. 10. Histor.* Pastor. *Janczynski in* MS. *Nakiel. f. 947.*

50 Alexander Trzebinski, herbu Jastrzębiec, Biskup Przemyślski, umarł 1644. *Constit: 1643, f. 9. Constit: Synodal: Varsav. f. 2.*

51 Jędrzey Lesczyński, herbu Wieniawa, Biskup Chełminski, postapił na wielka 1651. *Porzadek Elekcyi* 1648. *Treter: in Varmien: f.* 174.

52 Hieronim Radzieiowski, herbu Junosza, Starosta Łomżyński, ustapil *1652. MS. Coll. Raven. Treterus in Varm: f.* 174. *Załuski t.* 1. *f.* 8.

53 Stefan Korycinski, herbu Topor, postapil na wielka 1652. *Centuria* P*otockiego f. 474. Nadgrobek iego w* Krak. *u S. Szczepana.*

54 Jędrzey Trzebicki, herbu Łabęć, Biskup Przemyślski, oddał pieczęć 1658. *Fulden l. 6. Załuski tomo* 2. *fol. 659. Treter: in Varm: Ep.*

55 Bogusław Lesczyński, herbu Wieniawa, Generał Wielkopolski, umarł 1660. *Constit:* 1661. *iuż o zmarłym. Treter: in Varmien.*

56 Jan Lesczyński, herbu Wieniawa, Generał Wielkopolski, postapił na wielka 1666. *Acta Castren: Calis.* Constitut: 1661, *f. 20.*

57 Jędrzey Olszowski, herbu Prus, Biskup Chelminski, oddał pieczęć 1676. *Constit: 1667, f. 7. Załuski t. 1. f. 680. Metryka* Koronna.

58 Stefan Wydzga, herbu Jastrzębiec, Biskup Warminski, postapił na wielka 1677. *Confirmat: Jurium Gent: Jana III. 1676. Treter: in Varm.* tego opuszczono *in Signatoribus.*

59 Jan Wielopolski, herbu Starykoń, Starosta Krakowski, postąpił na wielka 1678. *Const: f. 5. Treter: in Varm: f. 171. Załuski t. 1. f. 694*

60 Jan Małachowski, herbu Nałęcz, Biskup Chełminski, oddał pieczęć 1680. *Constitut: 1680, f. 710. Załuski tomo 1. f. 710. Metryka Kor:*

61 Jan Gninski, herbu Trach, umarł 1685. *Constitut: 1683, f. 7. Załuski t. 1. f. 805. Metryka Koronna. Duryewski in MS.*

62 Michał Radzieiowski, herbu Junosza, Biskup Warminski, oddał pieczęć. *Treter: in Varm: Duryewski in MS.*

63 Jerzy Dönhoff, herbu tegoż nazwiska, Biskup Przemyślski, postąpił na wielka 1688. *Załuski tomo 1. fol. 1103. Histor: Coll: Premisl.*

64 Karol Tarło, herbu Topor, Starosta Stężycki, umarł nim mu wielka pieczęć oddano 1703. *Załuski t. 1. f. 1103, & t. 3. f. 70.*

65 Jan Szembek, herbu tegoż nazwiska, Starosta Grudziądzki, postąpił na wielka 1711.

66 Jan Bokum, herbu Paprzyca, Biskup Chełminski, umarł 1722.

67 Jan Lipski, herbu Grabie, Proboszcz Katedralny Poznański, Opat Mogilski.

Podkanclerze Litewscy

Od Unii z Korona 1569.

1 Eustachi Wołowicz, herbu Bogoria, Kasztelan Trocki, postąpił na wielka 1579. *List Augusta I. 1579 Miastu Lubel: Heindenst: l. 2.*

2 Krysztof Radziwił, herbu Traby, Kasztelan Trocki, postąpił na wielką 1584. *Heindenst: l. 2. Stryikow: l. 3. Paproc: o herbach, f. 688.*

3 Lew Sapieha, herbu Lis, postąpił na wielka 1589. *Sarnicki in Præfa: 1587, List do Sixta Papieża u Sever: l. 3. c. 45. Chitræus.*

4 Gabryel Woyna, herbu Traby, umarł 1615. *Const: 1590, f. 564. List Zygm: III. Miastu Lwowskiemu 1597. Janussow: Stat: f. 734. Okolski t. 3.*

5 Hieronim Wołowicz, herbu Bogoria, postąpił na Starostwo Zmudzkie 1620. *Constit: 1618, f. 7. Histor: Poss.*

6 Woyciech Radziwił, herbu Traby, postąpił na wielka 1623. *Starowolski in Monum: f. 235. Olszowsk: Concio na pogrzebie żony iego.*

7 Paweł Sapieha, herbu Lis, umarł 1635. *Porzadek Elekcyi 1632. Histor: Kobierzyc: l. 11. Je lność Swieta p. 3. c. 7.*

8 Stefan Pac, herbu Gozdawa, umarł 1640. *Const: 1638, f. 10. Gratiæ Seculares. Centuria Potockiego f. 186. Decora Lilieti.*

9 Marcyan Tryzna, herbu Gozdawa, umarł 1643. *Kazanie na iego pogrzebie. Okolski Russia Florida. Duryewski.*

10 Lew Kazimierz Sapieha, herbu Lis, umarł 1659. *Porzadek Elekcyi 1648, f. 6. Centuria Potoc: fol. 186. Historia Sapiehana parte 3. f. 53.*

11 Alexander Naruszewicz, herbu Wadwicz, umarł 1669. *Constit: 1661, fol. 28, & 59. Dedicat: Slaviæ Parisii 1659. Hist: Sapiehana.*

12 Michał Kazimierz Radziwił, herbu Traby, Hetman Polny Litew: umarł 1680. *Porzadek Elekcyi Jana III. 1674. Załuski t. 1. f. 485.*

13 Dominik Radziwił, herbu Traby, postąpił na wielką 1690. *Załuski t. 1. f. 805. Genealogia Radziwiłow na mappie.*

14

14 Karol Radziwił, herbu Traby, postąpił na wielka 1699. *Constit: 1690. fol. 19. Obwieszczenie 1697. Genealogia Radziwiłow.*

15 Stanisław Sczuka, herbu Grabie, umarł 1710. *Constitut. 1703, fol. 31. Załuski t. 3. f. 70.*

16 Kazimierz Xiążę Czartoryiskie, herbu Pogonia, postąpił na Wileńska Kasztelania 1724.

17 Fryderyk Xiążę Czartoryiskie, herbu Pogonia.

Podskarbiowie Wielcy Koronni.

NA Liście Leszka Czarnego Xiażęcia Polskiego, *u Nakielsk: w Miechov: f. 212* podpisał się *inter præsentes:* Nicolaus Thesaurarius Lesci, w roku 1288; z tego wnoszę, że na ten czas, każdy z Xiażat Polskich, swego własnego miał Podskarbiego; dopiero za Kazimierza Wielkiego, iednemu, całego tego Krolestwa skarb był powierzony. Pod iego tedy opiekę poddano, wszystkie monimenta Koronne, insignia Krolewskie, Korony, berło, iabłko, miecz, Minnic dozor, monety kucie. Nadto prowentow wszystkich, zceł, kwart, Ekonomii, myt, y innych podatkow dyspozycya przy nim zostawiona, z ktorych płaca kwarcianemu Woysku, expedycya posłom, dworskim Krolewskim zasługi, y inne tey Rzeczypospolitey potrzeby suplement maia. Jeżeliby zaś kto z tych prowentow, komużkowiek co miał wyliczyć, á nie za kwitem Podskarbiego Wielkiego, tedy znowu toż samo, drugi raz płacić powinien. Po śmierci zmarłych possessorow, Krolewczyzny według inwentarzow swoich odbiera, y nowym ie Starostom, za przywileiem Krolewskim deklarowanym, oddaie. Dla lepszey o Skarbie Koronnym informacyi, na sadach Assessorskich, albo sami w Osobie swoiey Podskarbiowie Wielcy zasiadaia, albo ich Pisarze Skarbowi. To wszystko obwarowały Konstytucye 1601, 1607, 1611. A żeby Oyczyzna, tym gruntownieyszy miała dowod, o nienadwerężoney ich we wszystkich procederach administracyi, ktoraby potym szczodrzey, tak sobie zasłużonym, rekompensowała, prawem umocniła, żeby na każdym Seymie przed delegowanemi z Senatu, y z koła Rycerskiego, wszystkie percepty y expensy remonstrował Podskarbi, y od nieyże godne swoiey funkcyi odebrał testimonium. *Const: 1562.* Każdemu Podskarbiemu przy pierwszey swoiey na tę funkcya inauguracyi, czterech Senatorow, z ktorych dway; z Małopolskiey Prowincyi, dway z Wielkopolskiey laski, od tronu deputowani, wszystko pod reiestrem oddaia, kopia tego reiestru iednę Podskarbiemu, druga Krolowi, trzecia przy sobie zostawiwszy, z Konstytucyi Zygmunta Augusta Krola w roku 1563 uknowaney. Y lubo iako się wyżey mowiło, płaca przez nich kwarcianemu Woysku przedtym dochodziła, teraz iednak przez Konstytucya 1717 przeięły to na siebie Woiewodztwa. Podskarbiego także Nadwornego urzad prawem określony, ale że ten w Senacie Polskim krzesła swego nie ma,

Ttt dla

dla tego tu ich pominę. Kładę iuż kompuτ Podskarbich Wielkich Koronnych od roku 1368, z ktorego poznać, że dawnieyſzych czaſow, ci ani z funkcyi ſwoiey, ani z przyłaczonego do ſiebie Woiewodztwa, albo Kaſztelanii do Senatu nie należeli.

1 Dymitr Bożydar, herbu Korczak, 1368. *u Łaſk: w Stat: f. 77. Koiałow: par: 1. l. 9. 1386. Bielſki f. 256, umart 1399. Paproc: Ogrod.*

2 Hincza z Przemankowa, herbu Pułkozic 1399. *Liſt Jagełła Krola Miaſtu Krakowſkiemu.* Tego opuścił Author *Auroræ & Signatorum* w kompucie Podſkarbich.

3 Thomaſz z Czarnki, herbu Łodzia 1428, *Nadgrobek iego w Krakowie u Bożego Ciała. Okolſki t. 2. fol. 176,* tego opuścił tenże Auctor.

4 Jędrzey z Łubienia, nie z Łubnia, herbu Doliwa, Podkomorzy Dobrzyńſki 1436. *Liſt Władyſława u Łaſk: w Stat: f. 129, & 140. Paproc: Gniazdo. Okolſki,* tego opuścił tenże Auctor.

5 Jędrzey z Brzezia, herbu Zadora 1440, *Liſt Władyſława Krola iemu dany. Monimenta Lanckor:* tego opuścił tenże Author.

6 Jakub z Lubienia, herbu Doliwa 1448. *Tenże Auctor 1459, ale to bydź nie może, z tego co ſię niżey powie. Paproc: w Gniazdzie.*

7 Hincza z Rogowa, herbu Działoſza, Kaſztelan Sieradzki 1459. *Liſt Kazimierza III. Miaſtu Krakow: y u Herburta 1457, f. 18,* tego opuścił tenże Auctor.

8 Jakub z Szczekocina, herbu Odrowaz: ù *Długoſſa* z Dabna, herbu Rawicz 1463. *Paprocki o herb: f. 394. & 407. Okolski tom. 2. fol. 589. Bielſki f. 457. Cromer l. 27, 1467,* wziął pieczęć wielka 1467.

9 Raphał z Jaroſławia, herbu Leliwa 1469, *tegom gdzieś czytał, alem Authora nie napiſał,* tego opuścił tenże Author.

10 Thomaſz Trampczyńſki, herbu Topor 1471. *Długoſſ t. 2.* tego opuścił tenże Auctor.

11 Paweł Jaſieńſki, herbu Poronia, Kaſztelan Łeczycki 1478. *Liſt Kazimierza III. Miaſtu Krakowſkiemu. Starowol: Bellat: f. 115. Bielſki f. 470. Stryikowſki.*

12 Staniſław z Szydłowca, herbu Odrowaz 1480. *Starowol: in Monum. fol. 487. Krzycki Arcybiskup Gnieznienſki piſał mu nadgrobek,* tego opuścił tenże Auctor.

13 Piotr z Kurozwęk, herbu Poray, Kaſztelan Sendomirſki. *Liſt Kazimierza 1485 Miaſtu Krakow: 1489 Lwow: Albrychta 1495 Lubelſkiemu. Przyłuſki f. 808.* tego opuścił tenże Author.

14 Jakub z Szydłowca, herbu Odrowaz, Kaſztelan Sendomirſki, umarł 1510. *Liſt Alexandra 1501 Miaſtu Krakow: y 1507 Zygmunta I. u Łaſk: w Stat: Bielski. Wapow:*

15 Jędrzey Kościelecki, herbu Ogończyk, Kaſztelan Woynicki, umarł 1515. *Liſt Zygmunta I. 1510 Miaſtu Krakow: 1512 u Olſſowsk: Decius Bielski f, 516. Wapowski.*

16 Mikołay z Szydłowca, herbu Odrowaz, Kaſztelan Sendomirſki, umarł 1532. *Liſt Zygmunta I. 1518 Miaſtu Krakow: u Nakielsk: 1531, f. 619. Wapow:*

17 Zbigniew Spytek Tarnowſki, herbu Leliwa, Kaſztelan Woynicki i poſtapił na Sieradzkie Woiewodztwo 1549. *Liſt Zygmunta I. 1533 Miaſtu Lubel: y 1540 u Nakiel: f. 629. Bielski fol 567.* Po nim tenże Auctor położył Hermolawa Ligęzę, ale ten ledwo nie w ſto lat dopiero był Podſkarbim, iako niżey obaczyſz. *Okolski* ſię myli, że dwoch Ligęzow Hermolaos Podſkarbiemi Koronnemi piſze.

18 Spytek z Zakliczyna Jordan, herbu Trąby, Kaſztelan Sądecki, poſtapił na Sendomirſkie Woiewodztwo 1556. *Liſt Auguſta I. 1550 u Nakielsk: f. 654, y Miaſtu Lwow: 1553. Orichov: in Paneg: Nuptial. Bielski f. 594. Okolski t. 3. f. 227. Warſſawic: in Orat: ad Stephanum Regem.*

19 Staniſław Tarnowſki, herbu Leliwa, Kaſztelan Zawichoſki, poſtąpił na Woiewodztwo Sendomirſkie 1563. *Liſt Auguſta I. 1557 u Paproc: o herb: f. 473, y Kaczyckim dany in MS.* tego opuścił tenże Author: ale o nim ma y *Paprocki w Gniazdzie fol: 500.* Łobzyński *in Acroamat.*

20 Walentyn Dębińſki, herbu Rawicz, Kaſztelan Sądecki, wziął Kanclerſtwo 1563. *Liſt Auguſta I. in MS. Petricovien. Starowol: in Monumentis f. 23. Gvagnin f. 135.*

21 Staniſław Sobek, herbu Brochwicz, Kaſztelan Sendomirſki umarł 1569. *Liſt Auguſta I. 1565 Miaſtu Lwow.* Conſt: *1569 f. 154. Okolsk: t. 3. f. 110.*

22 Hieronim Bużeńſki, herbu Poray, poſtapił na Kaſztelania Sieradzka 1578. *Bielski fol. 655. Liſt Auguſta I. 1572 u* Paproc: *f. 524 Miaſtu Krakow: 1578.*

23 Jakub Rokoſowſki, herbu Glaubicz, umarł 1580. *Bielski fol. 768. Paproc: o herb: f. 532. Okolski t. 1. f. 210.*

24 Jan Dulſki, herbu Przegonia, Kaſztelan Chełminſki, umarł 1589. *Liſt do Sixta Papieza u Sever. Sarnicki* Præf. *1589. Paprocki f. 688. Duryewski f. 48. Liſt Zygmunta III. u Okolsk: t. 3. f. 215 podpiſał Elekcya Zygmunta 1588.*

25 Jan Firley, herbu Lewart, poſtapił na Kaſztelania Woynicka. *Liſt Zygmunta III. Miaſtu* Lwowsk. *1597. Edykt przeciw Rokoſſanom 1607. Okolski t. 2.*

26 Balcer Staniſławſki, herbu Pilawa, umarł 1610. *Starowol: in Monum: f. 496. Okolski t. 2. f. 411. Genealogia Staniſław:*

27 Staniſław Warſzycki, herbu Abdank, poſtapił na Podlaſkie Woiewodztwo 1616. *Liſt Zygmunta III. de feudo Pruſſiæ 1611.* Łubieńsk: *Hiſtor. f. 18. Okolski t. 1. f. 13.*

28 Mikołay Daniłowicz, herbu Sas, umarł 1624. *Hiſtoria* Kobierzyc: *fol. 488. Conſtit: 1623, fol. 9, y 1625, iuż o zmarłym fol. 1. Starowolſk: Monumenta f. 480.* Piaſecki *f. 410.*

29 Hermolaus Ligęza, herbu Pułkozic, umarł 1632. Conſtit: 1627, *fol. 4. & 1631, f. 8. Cichoc: Alloq: Oſecenſ. l. 2. c. 10. Starowol: Monum: f. 418,* tego przed Spytkiem z Zakliczyna położył tenże Auctor.

30 Jan Daniłowicz, herbu Sas, umarł 1650. *Porządek Elekcyi 1632. & 1648, Conſt: 1643 f. 9. Hiſtor:* Kobierzyc. *l. 11. Analecta Nieſſpork:*

31 Boguſław Leſczyńſki, herbu Wieniawa, wziął pieczęć mnieyſza 1658. *Załuſki tom. 2. fol. 659. Treter: in Varmien. fol. 152. Centuria Potockiego f. 335.*

32 Jan Kazimierz Kraſinſki, herbu Slepowron, umarł 1668. *Conſt: 1667, f. 31, & 1662. Dedicat: Slaviæ Pariſii 1659. Genealogia Kraſin.*

33 Jan Jędrzey Morſztyn, herbu Leliwa, uſtąpił 1684. *Conſt. 1670, & 1676 f. 26, & 1685, f. 23. Załuſki t. 1, f. 77.*

34 Marcin Zamoyſki, herbu Jelita, umarł 1689. *Conſt: 1685, f. 8. Załuſki t. 1. f. 1013 & 1146. Genealogia Zamoyſkich.*

35 Marek Matczyńſki, herbu Jaſtrzębiec, poſtapił na Ruſkie Woiewodztwo 1692 *Załuſki t. 1. f. 1146, & 1261.*

36 Hieronim Lubomirſki, herbu Srzeniawa, poſtapił na Krakowſkie Woiewodztwo 1702. *Conſtit: 1703, fol. 16. Załuſki tom. 2. f. 41, & tomo 1, f. 1261.*

37 Raphał Leſczyńſki, herbu Wieniawa, umarł 1703.

38 Jan Przebendowſki, herb ſwoy właſny, *Conſtit: 1703, f.. 10.*

Podskarbiowie Wielcy W.X. Litew:

Od roku 1569.

1 Jan Mikołay Naruſzewicz, herbu Wadwicz. *Conſtit: 1569, f. 205, & 1573, f. 219. Hiſt: Sapieh: p. 3. f. 69,* umarł 1573. *Okolſki t. 3.*

2 Wawrzyniec Woyna, herbu Traby. *Conſtit: 1578, fol. 354, & 1580. Bielſki fol. 766. Paproc. o herb. f. 683, 1573.* umarł. *Okolski tomo 3.*

3 Jan Chlebowicz, herbu Leliwa, Kaſztelan Minſki 1583, poſtapił na Kaſztelania Trocką. *Gvagnin Polon: Paproc. o herb. f. 688. Okolski tomo 2. f. 91.*

4 Theodor Skumin Tyſzkiewicz, herbu Leliwa 1587. *Sarnic: Præfat: List Zygmunta III. Miaſtu Krakow: 1589. Bielski f. 741. Transakcya Bedzinska.* Poſtapił na Woiewodztwo Nowogrodzkie 1597. *Okol: tom. 2. f. 95.*

5 Dymitr Chalecki, herbu Abdank, umarł 1598. *Liſt Zygmunta III. Miaſtu Lwowsk: . 1597. Conſt: 1598, f. 694. Hiſt: Sapieh: par. 3. f. 102,*

6 Jędrzey Zawiſza, herbu Łabęć. *Conſt: 1601, f. 762, & 1603, f. 809. Okol: in Ruſſia Florida f. 130.*

7 Hieronim Wołowicz, herbu Bogoria, wziął pieczęć mała 1618. *Edict: przeciw Rokoſ: 1607. Liſt Zygmunta III. 1609 u Poſſeliuſſa. Con-1613, fol. 3.*

8 Kryſztof Naruſzewicz, herbu Wadwicz, umarł 1631. *Conſtit: 1618, fol. 7. & 1629, f. 22. Hiſtoria Sapiehana p. 3. fol. 70. Dedicatio libri. Okolski tomo 3.*

9 Stefan Pac, herbu Gozdawa, wziął pieczęć 1635. *Porzadek Elekcyi 1632. Centur: Potoc: f. 479. Decora Lilieti.*

10 Mikołay Tryzna, herbu Gozdawa, 1639. *Conſt. 1638, f. 10, & 1635, f. 5. Hiſtor: Sapieh: p. 3. f. 76. Okolski tomo 2. f. 54.*

11 Paweł Wołowicz, herbu Bogoria, umarł *Okolski tomo 2. fol. 56. Duryewſki in MS. Kazanie pogrzebowe.*

12 Mikołay Kiſzka, herbu Dąbrowa, 1643. *Conſtit: f. 20.* Załuski *t. 1. fol. 1503.*

13 Gedeon Michał Tryzna, herbu Gozdawa. *Conſtitut: 1647, fol. 44. Porzadek Elekcyi 1648. Starowolſki in Monum: f. 740.*

14 Boguſław Słuſzka, herbu Oſtoia 1652. *Duryewski in MS.*

15 Wincenty Gaſiewſki, herbu Korwin, oraz y Hetman Polny, zabity 1662. *Conſtitut: 1653, fol. 16.* Załuski *tomo 2. fol. 655. Duryew: f. 88.*

16 Kryſztof Zawiſza, herbu Łabęć. *Conſtit: 1662, & 1667. Duryewski in MS.*

17 Hieronim Kryſzpin, herb ſwoy właſny, uſtapił 1676. *Duryew: Præf.* Cuda *Chełmſkie f. 242.*

18 Benedykt Sapieha, herbu Lis. *Załuſki 1683 tomo 1. f. 805. Hiſt: Sapiehana p. 2. f. 109, & 1702,* umarł. *Obwieſczenie* 1697. *Hiſtoria Collegii Breſtenſis.*

19 Ludwik Pociey, herbu tegoż imienia, wziął Buławę wielka 1709.

20 N. *K*ocieł, herbu Pelikan, umarł

21 Staniſław Poniatowſki, herbu Ciołek.

Marſzałkowie Nadworni Koronni.

NA Seymie 1735, z Kanclerzami Wielkiemi, kontrowerſya mieli o precedencya w Senacie, Marſzałkowie Nadworni oboyga Narodow: domagali ſię ci, aby tym kſztałtem, iako po Kanclerzach Wielkich, Podkanclerze, tak Koronni, iako y Litewſcy, tuż zaraz mieyſce w Senacie biora; tak y oni, zaraz po Marſzałkach Wielkich, ſwoie krzesło mieli; atoli na tymże Seymie decyzya przez uchwałę publiczna ſtanęła, aby Kanclerze Wielcy, dawnym trybem po Marſzałkach Wielkich zaraz naſtępowali, po nich Podkanclerze, po nich Podſkarbiowie Wielcy, dopiero Marſzałkowie Nadworni *Conſtitut: f. 21.* Kładę tu ſzereg ich od tegoż czaſu, od ktorego y Wielkich Marſzałkow wypiſałem.

1 Pełka herbu Lis 1364. *Liſt Kazimierza Wielkiego u Nakiel: in Miechov: f. 286,* tego opuſzczono w kſiażce *Auroræ Solis Sarmatici.*

2 Jan z Moſkorzowa, herbu Pilawa 1397. *Liſt Jagełła Ruſi dany in MS. Leopol:* tego opuſzczono w kſiażce *Auroræ Solis.*

3 Wawrzyniec z Kalinowy, herbu Zaręba 1425. *Liſt Jagełła u Nakiel: f. 413, y 1426 Miaſtu Lwowsk:* tego opuſzczono w kſiażce *Auroræ Solis Sarmatici.*

4 Mikołay z Zakrzowa, herbu Gryff 1444. *Liſt Władyſława u Laskie: w Stat. fol. 171, y u* Przyłuſk: *w Stat: f. 299,* tego opuſzczono w kſiażce *Auroræ Solis.*

5 Jan Bieſiad, herbu Jelita, Choraży Krakowſki 1455. *Liſt Kazimierza III. Miaſtu Lwowskiemu. Okolſki tomo 1. f. 342.*

6 Piotr Dunin z Prawkowic, herbu Łabęć 1460. *List Kazimierza III. u Lask: w Stat: f. 74. Paprock: o herb: fol. 450, u Herburta fol. 1*, tego opuszczono w ksiażce *Auroræ Solis.*
7 Michał Lasocki, herbu Dolęga, Podkomorzy Łęczycki. *Cromer lib. 26. Bielski* 1466, y tego opuszczono w ksiażce *Auroræ Solis.*
8 Piotr z Kurozwęk, herbu Poray 1475. *List Kazimierza III. Miastu Krakow: Cromer. Długosz* 1479. *Okolski tomo 3. in Indice.* tego opuszczono w ksiażce *Auroræ Solis.*
9 Stanisław z Brzezia, herbu Zadora 1485. *List Kazimierza III. Miastu Krakow, Okolski tomo 3. in Indice,* umarł 1488, tego opuszczono w Xiażce *Auroræ Solis.*
10 Raphał Leszczyński, herbu Wieniawa, Kasztelan Gnieznieński, umarł 1501. *List Albrychta* 1493 *Miastu Krakowskiemu y Lubelskiemu.* Piotra tu Kmitę kładzie Author Xiażki *Auroræ Solis Sarmatici* w roku 1499, ale żadnego Authora na to nie przywodzi, iam pokazał, że Leszczyński w tym czasie Marszałkował, Piotr zaś Kmita o tym czasie Laskę Wielka trzymał. Po Kmicie tenże Author Jana Ocieskiego Marszałkiem Nadwornym pisze, y swiadczy się Okolskim, ale to błąd drukarski, że go w Okolskim napisano Magistrum Curiæ *Regni* miasto *Regalis*, co się iawnie pokazuie z tytułu Przywileiow, ktore niżey przeczytasz; ile że Okolski z nadgrobku iego u S. Troycy w Krakowie, rok śmierci iego wyraził 1547, á pod te czasy Jan Tęczyński Marszałkował. Synem też ten Jan Ocieski, nie był Jana Kanclerza, y *Okolski* tego nie mowi, bo by Syn wprzod siedział dwudziesta lat niżeli Ociec, ile że Synowi *Auroræ Solis* Laskę podtracaia zaraz po Kmicie 1526, á Ociec pieczęć mała dopiero brał w roku 1548, kiedy iuż był umarł mniemany Marszałek, á wielka wroku 1550, ale tylko to Okolski mowi, że Raphał Ocieski y Jan Kasztelan Biecki, y Ochmistrz Krolowy złożeni leża w Krakowie.
11 Jan z Rabsztyna Tęczyński, herbu Topor 1503. *List Alexandra Kr: Miastu Lubelsk:* 1504, *Miastu Krakow. y u Nakielsk: f.* 573, tego opuszczono w ksiażce *Auroræ Solis.*
12 Jan Jarocki, herbu Rawicz, Kasztelan Zawichoski. *List Alexandra* 1506 *Miastu Lwow: Zygmunta I.* 1512 *u Olszow: de Prim: y* 1515 *Lwowsk:* tego opuszczono w ksiażce *Auroræ Solis.*
13 Piotr Kmita, herbu Szreniawa, postapił na wielka 1530, Kasztelan Woynicki. *List Zygmunta I. u Olszowsk: de Primat:* 1519. *Vita ipsius. Okolski tomo 3.*
14 Jan Tęczyński, herbu Topor, Woiewoda Sendomirski, umarł 1553. *List Zygmunta I.* 1531 *u Paproc: f.* 506, y 1548 *u Olszowsk. Nadgrobek u Paproc.*
15 Stanisław Macieiowski, herbu Ciołek, Kasztelan Sendomirski, umarł 1563. *List Augusta I.* 1557 *u Paproc: f.* 473, y *Miastu Lwow:* 1553. *Bielski.*
16 Stanisław Wolski, herbu Pułkozic, Kasztelan Rawski, umarł 1566. *List Augusta I. Miastu Lwowsk: y Protestac: Biskup: u Lipsk: qu:* 3.
17 Stanisław Barzi, herbu Korczak, postapił na Woiewodztwo Krakowskie 1570. *List Augusta I.* 1569 *u Okolsk: t.* 3. *f.* 110. *Hosius Epist.*
18 Jędrzey Opalinski, herbu Łodzia, postapił na wielka 1530. *Argentus de Rebus Societat: fol.* 394. *Cichoc: Alloqu: Osecen: Epicedia.* Po Opalinskim Jędrzeiu Hrabię z Gorki Marszałkiem kłada Nadwornym w ksiażce *Auroræ Solis*, na co Bielskim się swiadczą *fol.* 727, ale ten Auctor na tym mieyscu Marszałka Nadwornego dwa razy wspomina, za każdym iednak razem, imienia iego ktoby nim był, nie położył: przecięż tegoż Jędrzeia Gorkę Hrabię Kasztelana Miedzyrzyckiego gdy o iego poimaniu w tymże roku in Martio mowi, iuż Marszałkiem zowie *fol.* 730, aleć y z tey karty Bielskiego, ktora przywodzi, nie może nic wnieść o Gorce, inaczey y Dębinskiego trzebaby liczyć między Marszałkami Nadwornemi, bo tam *Bielski* tak mowi, że Krolewnę do Krakowa prowadzić kazano Dębinskiemu, Kanclerzowi Koronnemu, y Marszałkowi Nadwornemu, ia z przytoczonych Authorow dowodzę, że Zborowski na ten czas Marszałkował.
19 Jędrzey Zborowski, herbu Jastrzębiec, ustapił 1589. *Sarnicki in Præfat: List Stefana Krola* 1578 *Miastu Krakow. Paprocki f.* 688.
20 Stanisław Przyiemski, herbu Rawicz, postapił na wielka 1593. *List Zygmunta III. u Okol: tom.* 2. *f.* 353, *y Miastu Krakowsk: Histor: Lubiensk: fol.* 1.
21 Prokop Sieniawski, herbu Leliwa, postapił na wielka 1595. *Susliga in Vita eius Uxoris. Duryewski in MS. Okolski t.* 2. *f.* 74, tego opuszczono w ksiażce *Auroræ Solis Sarmatici.*
22 Mikołay Wolski, herbu Pułkozic, postapił na wielka 1615. *List Zygmunta III. de Feudo Prussiæ u Possel:* 1605, y 1609. *Constit:* 1611, *f.* 11.
23 Jędrzey Przyiemski, herbu Rawicz, umarł 1618. *Concio P. Młodzian. Duryew: in MS. Okolski t.* 2. *f.* 592. *Piasecki f.* 87.
24 Łukasz Opalinski, herbu Łodzia, postapił na wielka 1630. *Constit:* 1623. *f.* 7. *Petricius* 1620. *Okolski t.* 2. *f.* 166. *Historia Possellii Pol.*
25 Stanisław Przyiemski, herbu Rawicz, umarł 1642. *Porzadek Elekcyi* 1632. *Protestacya na Seymie* 1635, *Cuda Zdziszewskie. Okolski tomo* 2. tego opuszczono w ksiażce *Auroræ Solis Sarmatici.*
26 Adam Kazanowski, herbu Grzymała, umarł 1649. *Porzadek Elekcyi* 1648. *Treter. in Varm: f.* 174. *Starowolski in Monum: f.* 255.
27 Jędrzey Lubomirski, herbu Szreniawa, postapił na wielka 1649. *Duryewski in MS. Kochowski climact:* 1. *f.* 174.
28 Łukasz Opalinski, herbu Łodzia, umarł 1662. *Treter: in Posnan. Polon: defensa. Duryew: f.* 71. *Centuria Potoc: fol.* 421.
29 Jan Klemens Branicki, herbu Gryff, umarł 1673. *Duryewski f.* 82. *Załuski tomo* 1. *fol.* 3. *Nadgrobek iego w Krakowie u S. Piotra.*
30 Stanisław Lubomirski, herbu Szreniawa, postapił na wielka 1676. *Constit:* 1674, *f.* 21. *Załuski t.* 1. *f.* 799. *Mowca Polski.*
31 Mikołay Sieniawski, herbu Leliwa, postapił na Woiewodztwo Wołyńskie. *Załuski t.* 1. *f.* 680. *Analect: Niessporkow: f.* 327.
32 Hieronim Lubomirski herbu Szreniawa, postapił na Podskarbstwo Wielkie Koronne. *Załuski t.* 1. *f.* 799. & 1264.

33 Jozef Lubomirſki, herbu Szreniawa, poſtapił na wielką 1702. *Conſtitut: 1697, fol. 10. Załuſki t. 1. f. 1261.*
34 Kazimierz Bielinſki, herbu Junoſza, poſtapił na wielką 1703.
35 Woyciech Dabſki, herbu Godziemba, umarł 1725.
36 Staniſław Chomętowſki, herbu Bończa, wrocił ſię na Woiewodztwo Mazowieckie 1726.
37 Stefan Potocki, herbu Pilawa.

Marſzałkowie Nadworni Litewſcy.

Od roku 1569.

PRzed tym zaś rokiem, ci (ilem ſię po Authorach mogł doczytać) tę Laſkę piaſtowali. Jędrzey Gaſtold herbu Abdank 1442. Staniſław Gaſtold Janowicz, herbu Abdank, *Stryikowſki f. 669.* poſtapił na Kaſztelania Trocka 1494. Konſtantyn Xiąże Oſtrogſkie, herb ſwoy właſny, wzięty w niewola 1497. *Stryikowſki f. 679.* Michał Lwowicz Glinſki od roku 1499. *Stryikowſki f. 681.* uſtapił. Woyciech Jundził od roku 1542, *Stryikowſki f. 759.* Iwan Hornoſtay, herbu Kintaurus 1547, był oraz y Podſkarbim Litewſkim, iako ſię podpiſał na Liſcie, o Ziemi Bielſkiey *u Januſzow: w Statucie fol. 837*, poſtapił na Nowogrodzkie Woiewodztwo.

1 Euſtachi Wołowicz, herbu Bogoria, wziął pieczęć mnieyſza 1576. *Liſt Auguſta I. 1569 in Proceſſ: Rozgranicz: Hiſtor: Sapieh.*
2 Mikołay Kryſztof Radziwił, herbu Traby poſtapił na wielką 1579. *Liſt Auguſta I. 1572 u Paproc: f. 524. Heindenſt: Hiſt: l. 2.*
3 Woyciech Radziwił, herbu Traby, poſtapił na wielką 1586. *Stryikowſki l. 12. Bielski f. 785. Heindeſt: de Bello Moſch: l. 2.*
4 Staniſław Radziwił, herbu Traby, poſtapił na wielką 1593. *Sarnicki in Præfat: Paproc: o herbach, f. 654. Zycie Mikołaia Sierotki.*
5 Kryſztof Mikołay Dorohoſtayſki, herbu Leliwa, poſtapił na wielką 1595. *Duryewſki in MS.*
6 Piotr Wieſiołowſki, herbu Ogńczyk, poſtapił na wielka *Dedicatio libri 1599. Liſt Zygmunta III. 1605 de feudo Pruſſiæ u Poſſeliuſſa.*
7 Jan Staniſław Sapieha, herbu Lis, poſtapił na wielką 1619. *Starowolſki in Monum: Hiſtoria Sapiehana p. 3. fol. 45. Sarbiew: Concio Laſka.*
8 Kryſztof Wieſiołowſki, herbu Ogończyk, poſtapił na wielką 1635. *Porzadek Elekcyi 1632. Conſtit: 1633, & 1627. Starowol: in Monum: f. 235.*
9 Alexander Ludwik Radziwił, herbu Traby, poſtapił nawielką 1638. *Janczyński in MS. Starowolski in Monum. Hiſtor: Coll: Breſten.*
10 Lew Kazimierz Sapieha, herbu Lis, wziął pieczęć mała 1643. *Starowolski in Monum: Hiſtoria Sapiehana parte 3. f. 47. Gratiæ Seculares.*
11 Mikołay Sapieha, herbu Lis, poſtapił na Minſkie Woiewodztwo. *Hiſt: Sapieh: par. 3. f. 129. Walicki. Kazanie pogrzebowe. Olſſowsk.*
12 Jan Antoni Tyſzkiewicz, herbu Leliwa, umarł 1649. *Starowolski in Monum: f. 228. Porzadek Elekcyi 1648, f. 6. Nadgrobek w Wilnie.*

13 Kryſztof Zawiſza, herbu Łabęć, poſtapił na wielka 1654. *Conſt: 164 & 1653, fol. 16. Mowca Polski. Kazanie pogrzebowe.*
14 Theodor Lacki, herb ſwoy właſny, umarł 1676. *Conſtitut: 1658. Confirmat: Jurium Gent: Jana III. 1676, f. 9. Manifeſt: Lubomirsk: f. 66.*
15 Jozef Boguſław Słuſzka, herbu Oſtoia, poſtapił na Wileńſka Kaſztelania 1684. *Załuſki tom. 1. fol. 847.*
16 Jan Karol Kniaź Dulſki, herbu Strzała, poſtapił na wielką 1691. *Conſtit: 1685, f. 5. & 1690 f. 15.*
17 Alexander Sapieha, herbu Lis, poſtapił na Wielka 1697. *Załuſki t. 2, f. 41. Hiſt: Sapieh: p. 3.*
18 Januſz X. Wiśniowieckie, herb ſwoy właſny, poſtapił na Kaſztelania Wileńſka 1701. *Załuſki t. 1. f. 955, & t. 3. f. 158.*
19 Jozef Mniſzech, herbu Kończyc, poſtapił na wielką
20 Kazimierz X. Sanguſzko, herbu Pogonia.

Hetmani Wielcy Koronni.

DO tychczas mowiło ſię o tych, ktorzy w Senat Polſki wchodza, teraz niektorych w tey Oyczyznie dotknę Officyaliſtow, ile iak wielkiey u nas preeminencyi, tak rozumiem, że y niemnieyſzey ciekawości. A naprzod Hetmani z tey funkcyi, Krzeſła ſwego w Senacie nie maia; chyba, (co poſpolicie bywa) Buława z inſzą ſię Senatorſka prerogatywa połaczy. Przeſzłych wiekow, kiedy ſamo tylko Rycerſtwo Polſkie, poſpolitym ruſzeniem, na nieprzyiaciela ciagnęło, każdy Woiewoda ſwemu Woiewodztwu hetmanił; á ieżeli komu innemu powierzono Buławy, to tylko do czaſu, y na pewną kampania; po ktorey zkończoney, Buławę z władza Hetmańſka zkładał: dopiero za Zygmunta Pierwſzego y Zygmunta Auguſta, dożywotni Hetmani bydź poczęli, tak Wielcy iako Polni: krom tych iednak, za czáſu tychże Krolow, Hetmanow Nadwornych funkcya kwitnęła, iakiemi byli, czego pełno po Hiſtorykach. Jan Tworowſki, herbu Piława, Woiewoda Podolſki umarł 1547. Floryan Zebrzydowſki, herbu Radwan, Kaſztelan Lubelſki, uſtapił 1564, ktorego lubo niektorzy, iako to *Paproc: Ogrod. Sarnicki lib. 7.* Wielkim Hetmanem zowia, atoli *Heindenſt: lib. 2.* y inni iawnie mowia, że tylko był Nadwornym Hetmanem: iakoż w roku 1563, Mikołay Sieniawſki, że był Hetmánem Wielkim (ktore znać wziął po Tarnowſkim) iawnie świadczy Liſt Inkorporacyi Xięſtw Oświecimſk: y Zatorsk: w Konſtyt: Koron: Staniſław Leśniowski, herbu Roch, Kaſztelan Czerski, umarł 1566. Floryan Zamoyski, herbu Jelita, Kaſztelan Chełmski umarł 1572. Jan Zborowski, herbu Jaſtrzębiec, Kaſztelan Gnieznieńſki 1576. Mikołay Zebrzydowſki, Woiewoda Lubelſki, herbu Radwan, iakom czytał na nadgrobku iego u *Okolſkiego tomo 2. f. 567*, y na nim zdami ſię ta funkcya zginęła, ile że mi ſię nigdzie czytać nie doſtało między Authorami, kogokolwiek z tym tytułem. Hetmani Polni dopiero od roku

ku 1539 swoy poczatek wzięli: iakoż koło roku 1520, że ich ieszcze w Polszcze nie było, ztąd poznać, że w tymże roku, Secygniewskiemu na expedycyą Pruską, Buławę Polną z władzą Hetmańską powierzono, iż na ten czas Mikołay Firley Hetman Wielki, ciężką niemocą złożony nie mogł się na tę okazyą stawić. *O czym swiadczy Metryka Koronna* Orichovius, pierwszego z dożywotnich Hetmanow Wielkich, liczy Tarnowskiego, podobno dla tego, że o dożywotniey Buławie dopiero prawo na nim pierwszym ugruntowane, atoli że y przed nim dożywotni Hetmani byli, dla tego komput Hetmanow, od roku 1507 poczynam: W tymże kompucie nie kładę tych, ktorych lubo niektorzy, Hetmańskim tytułem uczcili, atoli ich prerogatywa tylko do niejakiego czasu była zamierzona, iako to Jana Karola Chodkiewicza między Hetmanami Polskiemi: bo temu tylko na iednę Chocimską pierwsza po śmierci Zołkiewskiego, á zabraniu w niewolą Koniecpolskiego rząd tak Polskiego iako y Litewskiego woyska oddany: podczas ktorey gdy pracami zwątlony wielki woiownik żyć przestał, Stanisław Lubomirski Podczaszy ná ten czas Koronny, ile pierwszy z Kommissarzow na tę woynę Chodkiewiczowi przydanych, do końca tey kampanii y Polskim y Litewskim woyskom prezydował, á potym Polskim, poki Koniecpolski z niewoli nie powrocił. Nie kładę w tymże kompucie Jeremiego Wiśniowieckiego Woiewody Ruskiego, Dominika Xiążęcia Zasławskiego, bo y tych funkcye, tylko do czasu pewnego zamierzone kwitnęły. Pospolicie iuż teraz od stu lat y więcey, wstęp z mnieyszey Buławy iest na większą, w Xięstwie iednak Litewskim, często temu zwyczaiowi znaydziesz przeżudykatę. Buławy temi czasy od Ministerya Koronnych odsądzone, iako się wyżey mowiło, y na Seymach tylko, per legem novellam konferowane bydź powinny.

1 Mikołay Kamieniecki, herbu Pilawa, Woiewoda Krakowski, umarł 1515. *Załuski tom. 1. f. 19. Wapowski.*
2 Mikołay Firley, herbu Lewart, Kasztelan Krakowski, umarł 1526. *List Zygmunta I. u Olszows: 1519.*
3 Jan Tarnowski, herbu Leliwa, Kasztelan Krakowski, umarł 1561. *Bucholcer Chronol: Spondan: 1531.*
4 Mikołay Sieniawski, herbu Leliwa, Woiewoda Ruski, umarł 1569. *Bielski. Paprocki. Okolski. Orichov.*
5 Jerzy Jazłowiecki, herbu Abdank, Woiewoda Ruski, umarł 1575. *Constit: 1573, f. 222. Paprocki.*
6 Mikołay Mielecki, herbu Gryff, Woiewoda Podolski, ustąpił 1580. *Heindenst. Bell. Mosch. Bielski.*
7 Jan Zamoyski, herbu Jelita, Kanclerz Koronny, umarł 1605. *Heindenst: Histor. Piasecki. Bielski. Paprocki.*
8 Stanisław Zołkiewski, herbu Lubicz, Kanclerz Koronny, zginął pod Cecora 1620. *Petricius.*
9 Stanisław Koniecpolski, herbu Pobog, Kasztelan Krakowski, umarł 1646. *Piasecki. Constit: 1633, f. 7. Pastor.*
10 Mikołay Potocki, herbu Pilawa, Kasztelan Krakowski, umarł 1651. *Histor: Pastor. Centuria Potockiego f. 168. Kochow.*

11 Stanisław Potocki, herbu Pilawa, Woiewoda Krakowski, umarł 1667. *Załuski t. 1. f. 2. Centur: Potoc: f. 256.*
12 Jan Sobieski, herbu Janina, Marszałek Wielki Koronny, Krolem obrany 1674. *Załuski t. 1. f. 2. Kochow.*
13 Dymitr Xiążę Wiśniowieckie, herb swoy własny, Kasztelan Krakowski, umarł 1682. *Constit: 1678, f. 6. Załuski t. 1. f. 705.*
14 Stanisław Jabłonowski, herbu Prus 3, Kasztelan Krakowski, umarł 1702. *Załuski in multis locis.*
15 Felix Potocki, herbu Pilawa, Kasztelan Krakowski, umarł 1702.
16 Hieronim Lubomirski, herbu Szreniawa, Kasztelan Krakowski, umarł 1706.
17 Adam Sieniawski, herbu Leliwa, Kasztelan Krakowski, umarł 1726.
18 Stanisław Rzewuski, herbu Krzywda, Woiewoda Bełzki, umarł 1728.

Hetmani Wielcy Litewscy.

1 Piotr Biały, herbu Dabrowa, Woiewoda Trocki, umarł 1498. *Koiałow: par. 2. Stryikowski f. 676 y 669. Miechov.*
2 Konstantyn X. Ostrogskie, herb swoy własny, Woiewoda Trocki, umarł 1532. *Koiałow: p. 2. Stryikow. f. 676. Decius. Wapow. Paproc:*
3 Jerzy Radziwił, herbu Traby, Kasztelan Wileński, umarł 1541. *Fundacya OO. Dominikanow w Łucku 1533. Volanus.*
4 Jan Radziwił, herbu Traby, Kasztelan Trocki, umarł 1542. *Starowol: in Monum: Genealogia Radziwił: Stryikowski.*
5 Hieronim Chodkiewicz, herbu Gryff, Kasztelan Wileński, umarł 1562. *Stryikowski l. 25. c. 1. f. 769. Paproc: Gniaz:*
6 Grzegorz Chodkiewicz, herbu Gryff, Kasztelan Wileński, umarł 1569. *Paprocki o herbach f. 647. Heindenst: Bell: Mosch: f. 10. Okolski tomo 1. Gvagnin: Historia.*
7 Mikołay Radziwił, herbu Traby, Woiewoda Wileński, umarł 1588. *Heindenst: l. 2. Rey Zwierzyniec f. 91. Paproc. Stryikow. f. 787.*
8 Krysztof Radziwił, herbu Traby, Woiewoda Wileński, umarł 1603. *List Zygmunta III. 1589 Miastu Krakow: Bucholc. Chronol.*
9 Jan Karol Chodkiewicz, herbu Gryff, Woiewoda Wileński, umarł 1621. *Constitut. 1607, f. 760, & 1621, f. 3. Piasec: Histor:*
10 Lew Sapieha, herbu Lis, Woiewoda Wileński, umarł 1633. *Centuria Potoc: f. 136. Starowol: in Monum: Histor: Sapieh: p. 3.*
11 Krysztof Radziwił, herbu Traby, Woiewoda Wileński, umarł 1640. *Constit: 1635, f. 2. Centur: Potoc: f. 107. Starowolsk: Monumenta.*
12 Janusz Kiszka, herbu Dabrowa, Woiewoda Połocki, umarł 1653. *Histor: Pastor: f. 137. Kochow: climact: Duryew: MS.*
13 Jan Radziwił, herbu Traby, Woiewoda Wileński, umarł 1655. *Genealogia Radziwił: Centur: Potoc: f. 107. Fulden l. 5, & 6.*
14 Paweł Sapieha, herbu Lis, Woiewoda Wileński, umarł 1667. *Constit: 1662, f. 7. 1661, f. 36. Kochow: climact: 2. Koiałow: p. 2.*

15 Michał Pac, herbu Gozdawa, Woiewoda Wileński, umarł 1682. *Załuski t. 1. f. 37. Zawadzki f. 51.*
16 Kazimierz Sapieha, herbu Lis, Woiewoda Wileński, do roku 1703.
17 Michał X. Wiśniowieckie, herb swoy własny, do roku 1707.
18 Grzegorz Oginski, herbu Brama, Starosta Zmudzki, umarł 1709.
19 Ludwik Pociey, herbu tegoż nazwiska, Woiewoda Wileński.

Hetmani Polni Koronni.

Od roku 1539.

1 Mikołay Sieniawski, herbu Leliwa, Woiewoda Bełzki, postąpił na wielką 1561. *List Augusta I. 1557 u Paproc: f. 473. Orichov:*
2 Jerzy Jazłowiecki, herbu Abdank, Woiewoda Ruski, postąpił na wielką 1569. *Okolski tomo 2. f. 527 z przywileiu.*
3 Mikołay Sieniawski, herbu Leliwa, Kasztelan Kamieniecki, 1582 umarł. *Bielski fol. 772. Starowol: in Monumentis fol. 484. Paproc: Gniazdo 1575.*
4 Stanisław Zołkiewski, herbu Lubicz, Kasztelan Lwowski, postąpił na wielką 1608. *Lubieńs: de motu Civili. Pastor: Histor.*
5 Stanisław Koniecpolski, herbu Pobog, Woiewoda Bełzki, postąpił na wielką 1624. *Petricii Histor. Piasec. Comment. Bell: Sobies.*
6 Marcin Kazanowski, herbu Grzymała, Woiewoda Podolski umarł 1636. *Centuria Potoc: f. 157. Constitut: 1633. f. 7, & 1635.*
7 Mikołay Potocki, herbu Pilawa, Woiewoda Bracławski, postąpił na wielką 1646. *Okolski tomo 2. Brachel Hist: l. 7. Constitut: 1637.*
8 Marcin Kalinowski, herbu Kalinowa, VVoiewoda Czerniechowski, zginął pod Batowem 1652. *Centuria Potock: f. 167. Kochowski.*
9 Stanisław Potocki, herbu Pilawa, Woiewoda Podolski, postąpił na wielką 1654. *Centuria Potoc: f. 251.*
10 Stanisław Lanckoroński, herbu Zadora, VVoiewoda Ruski, umarł 1657. *Fulden l. 6. Kochowski climact: 2. f. 29. Centur: Potoc. f. 257.*
11 Jerzy Lubomirski, herbu Szreniawa, Marszałek Wielki Koronny, ustąpił 1665. *Constit: 1661, f. 19. Centur: Potoc: f. 70.*
12 Stefan Czarnecki, herbu Łodzia, Woiewoda Kiiowski, umarł 1665. *Kochow: climact: 3. Centur: Potock: Histor: Collegii Calis.*
13 Jan Sobieski, herbu Janina, Marszałek Wielki Koronny, postąpił na wielką 1667. *Załuski t. 1. f. 2. Kochow: climact: 3.*
14 Dymitr Xiążę Wiśniowieckie, herb swoy własny, Woiewoda Bełzki, postąpił na wielką 1676. *Constit: 1670, f. 18. Załuski t. 1. f. 2.*
15 Stanisław Jabłonowski, herbu Prus 3, Woiewoda Ruski, postąpił na wielką 1682. *Załuski t. 1. f. 805. Zawadzki.*
16 Mikołay Sieniawski, herbu Leliwa, VVoiewoda Wołyński, umarł 1684. *Histor: Belli Vienn. Constit: 1683, f. 5. Duryewski f. 85.*
17 Jędrzey Potocki, herbu Pilawa, Kasztelan Krakowski, umarł 1692. *Załuski t. 2. f. 805. Constit: 1685. f. 16, & 1690, f. 9.*

18 Felix Potocki, herbu Pilawa, Woiewoda Krakowski, postąpił na wielką 1702.
19 Hieronim Lubomirski, herbu Szreniawa, Woiewoda Krakowski, postąpił na wielką 1702.
20 Adam Sieniawski, herbu Leliwa, Woiewoda Bełzki, postąpił na wielką 1706.
21 Stanisław Rzewuski, herbu Krzywda, VVoiewoda Podlaski, postąpił na wielką 1726.
22 Stanisław Chomętowski, herbu Bończa, VVoiewoda Mazowiecki, umarł 1728.

Hetmani Polni Litewscy.

1 Stanisław Biały Kiszka, herbu Dąbrowa, 1508 umarł. *List Alexandra Krola u Lask: w Stat: 1496, f. 120. Cromer l. 30. Bielski f. 501. Sarnic: l. 7. Vapov.*
2 Jerzy Radziwił, herbu Traby, Kasztelan Trocki, postąpił na wielką 1533. *Bielski f. 525. Volanus de libert: Polit. Koiałow: p. 2. Stryikow.*
3 Jan Radziwił, herbu Traby, Kasztelan Trocki, postąpił na wielką 1541. *Starowolski in Monum: Genealogia Radziwił. Koiałow: par. 2. Stryikow.*
4 Piotr Stanisław Kiszka, herbu Dąbrowa, 1542, Kasztelan Wileński, umarł 1544. *Stryikow: f. 596. Koiałowicz p. 2.*
5 Grzegorz Chodkiewicz, herbu Gryff, Kasztelan Trocki, postąpił na wielką. *Koiałow: 1562, p. 2. Sarnicki l. 7. Bielski f.* 616. *Ponętowski: Comment: Gvagnin.*
6 Roman Xiążę Sanguszko, herbu Pogonia, Woiewoda Bracławski, umarł 1571. *Starowol: in Bellat. Const: 1569, f. 170. Paproc: o herb. f. 647*
7 Krysztof Radziwił, herbu Traby, Kasztelan Trocki, y Kanclerz postąpił na wielką 1588. *Constitut:* 1576, *fol. 243. Heindenst: lib. 2 Stryikowski f. 787.*
8 Jan Karol Chodkiewicz, herbu Gryff, Starosta Zmudzki, postąpił na wielką 1603. *Constit: 1601, f. 760. Kobierzyc: Histor. Paproc.*
9 Krysztof Radziwił, herbu Traby, postąpił na wielką 1633. *Constit: 1616, f. 44. Cluver: f. 711. Brachel l. 2. Constit: 1632, f. 2. Piasec.*
10 Janusz Kiszka, herbu Dąbrowa, VVoiewoda Połocki, postąpił na wielką 1640. *Okolski tomo* 1. *f. 137. Kazanie na iego pogrzebie.*
11 Janusz Radziwił, herbu Traby, Starosta Zmudzki, postąpił na wielką 1654. *Porzadek Elekcyi 1648 f. 20. Cluver l. 14, f. 897.*
12 Wincenty Gasiewski, herbu Korwin, Podskarbi Litewski, zabity 1662. *Constit: 1658, & 1661, f. 12. Centuria Potoc: fol. 293. Vita ipsius.*
13 Michał Pac, herbu Gozdawa, Kasztelan Wileński, postąpił na wielką 1667. *Załuski t. 1. f. 37. Kochowski climact: 3. Duryewski in MS.*
14 Władysław VVołowicz, herbu Bogorya, VVoiewoda Witebski, umarł 1669. *Constit: 1667, f. 3. Duryewski in MS. Kochow: climact.*

15 Michał Radziwił, herbu Traby, Podkanclerzy Litewſki, umarł 1680 *Porzadek Elekcyi 1674. Confirm: Jur: Gent: 1676. Zawadzki f. 1.*

16 Kazimierz Sapieha herbu Lis, VVoiewoda Połocki, poſtapił na wielka 1682. *Hiſtoria Sapiehana parte 2. f. 60.*

17 Jan Oginſki, herbu Brama, VVoiewoda Połocki, umarł 1684. *Hiſt: Sapieh: par. 2. f. 53. Conſtit: 1690, f. 17.*

18 Bogusław Słuſzka, herbu Oſtoia, Kaſztelan Wilenſki, umarł 1701. *Conſtit: 1690, f. 17. Hiſtoria Sapiehana p. 2. fol.*

19 Michał Xiażę Wiśniowieckie, herb ſwoy właſny, poſtapił na wielka 1703. *Załuski t. 3. f. 158.*

20 Grzegorz Oginſki, herbu Brama, Staroſta Zmudzki, poſtapił na wielka 1708.

21 Staniſław Dönhoff, herbu tegoż nazwiſka, Woiewoda Połocki, umarł 1728.

Marſzałkowie Izby Poſelskiey.

WYſzła nie dawno z druku w roku 1722, od Dawida Brauna, *Commentatio de Jurium regnandi in Regno Poloniæ ratione*, kędy ten Author, tak z Statutow Koronych, iako też z Hiſtorykow naſzych dowodzi; że Rycerſtwo Polſkie, dopiero od roku 1464, za Kazimierza III. po dwoch z każdego Woiewodztwa, y to tylko na uchwałę poborow zieżdzać ſię poczęli. Ta potym jurysdykcya Poſłow Ziemſkich, z lekka za rożnych Krołow, co raz więcey poſtepuiac, wzmagała ſię, aż też za Zygmunta Pierwſzego, y Zygmunta Auguſta w tę klubę wpadła, że bez konſenſu ich, żadne prawo ſtanowione, ani materya z więkſzych ktora, uſpokoiona bydź nie może, ani traktowana. Tenże Author wſzyſtkie Seymy, od początku ſwego reieſtruie, kędy y Marſzałkow tychże Seymow, y materye ktore na ten czas układano, krotko namienia; dla tego do niego odſyłam Czytelnika. Jednak co namienia, że w Hiſtorykach pierwſzego dopiero, Staniſława Przyiemſkiego Marſzałkiem na Seymie 1581 doczytał ſię, dawnieyſzych zaś czaſow, ieſzcze tego tytułu nikt im nie przywłaſzczał: to ſię utrzymać nie może, bo *Orzechowski in Quincunce* tych tam wiekow wiela ſkryptami wſławiony Author twierdzi, że ieſzcze w roku 1564, Mikołay Sienicki był Marſzałkiem na Seymie, dla tego y ia od Unii W. X. Litewſkiego z Korona wſzyſtkich Marſzałkow wyprowadzam. Prawem zaś utwierdzono, aby Seymy wielkie, luboć przedtym ordynaryinie w Piotrkowie traktowano; w Warſzawie dwie kadencye miały, trzecia nie dawnemi czaſy do Grodna przeciagniona. Na tych Seymach ieden z koła Rycerſkiego communibus votis & ſuffragiis obrany Marſzałek prezyduie, tak iednak żeby alternata Prowincyi przy Laſce żupełnie zachowana była, iedna z Małey-Polſki, druga z VVielkiey-Polſki, trzecia z Litwy. Gdyby wſzyſtkie Seymiki Przedſeymowe we wſzyſtkich VVoiewodztwach, Ziemiach, y Powiatach ſtanęły, y Poſłow według liczby zdawna ſobie zamierzoney wyprawiły, byłoby ich koło dwochſet.

1569

1569 Sędziwoy Czarnkowſki, herbu Nałęcz, Referendarz Koronny, w Lubl: ſtanał Seym. *Ponętow: in Comme. wyraźnie go Marſzałkiżowi.*

1570 Jerzy Potworowſki, herbu Dębno, Sędzia Ziemſki Kaliſki.

1573 Sędziwoy Czarnkowſki, herbu Nałęcz, Referendar Koronny na Elekcyi Krola Henryka.

1575 Mikołay Sienicki, herbu Bończa, Podkomorzy Chełmſki, na Elekcyi Batorego. *Solicov: Liter: Ordin: ad Maxim: Imperat: 1587.*

1576 Jędrzey Firley, herbu Lewart, Staroſta Sendomirſki, na Koronacyi tegoż w Krakowie.

1581 Staniſław Przyiemſki, herbu Rawicz, Staroſta Koninſki.

1582 Swentoſław Orzelſki, herbu Drya, Staroſta Radzieiowſki.

1585 Zbigniew Oſſolinſki, herbu Topor.

1587 Staniſław Uchańſki, na konwokacyi, herbu Radwan.

1588 Paweł Orzechowſki, herbu Okſza, Czeſnik Chełmſki, na Elekcyi Zygmunta III.

1590 Hieronim Goſtomſki, herbu Nałęcz, Kaſztelan Nakielſki.

1593 Mikołay Daniłowicz, herbu Sas.

1595 Staniſław Karſznicki, herbu Jaſtrzębiec, Sędzia Sieradzki.

1596 Piotr Myſzkowſki, herbu Jaſtrzębiec.

1598 Floryan Gomolinſki, herbu Jelita, Podkomorzy Sieradzki.

1600 Kniaź Swirſki, herbu Kintaurus, Podkomorzy Brzeſki.

1601 Zbigniew Oſſolinſki, herbu Topor.

1603 Felix Kryſki, herbu Prawdzic, Referendarz Koronny.

1605 Jan Białozor, herbu VVieniawa, Podkomorzy Upitſki.

1606 Hieronim Sieniawſki, herbu Leliwa, Podczaſzy Koronny, w VViśliey. *Piaſecki f. 284.*

1607 Mikołay Mielżyńſki, herbu Nowina, Kaſztelan Kamińſki.

1609 Kryſztof VVieſiołowſki, herbu Ogończyk, Stolnik VVileńſki.

1611 Jan Swoſzewſki, herbu Abdank, Piſarz Lwowſki Ziemſki.

1613 Maxymilian Przerembſki, herbu Nowina, Staroſta Piotrkowſki.

1615 Alexander Gaſiewſki, herbu Korwin, Referendarz Litewſki.

1615 Jan Swiętoſławſki, herbu Rolicz, Referendarz Koronny.

1616 Jakub Sczawinſki, herbu Prawdzic.

1618 Kryſztof Wieſiołowſki, herbu Ogończyk, Stolnik Litewſki, w Warſzawie.

1619 Jan Swiętoſławſki, herbu Rolicz, Referendarz Koron: w Warſzaw:

1620 Jakub Sczawinſki, herbu Prawdzic, w VVarſzawie.

1621 Jan Drucki Sokolinſki, herb ſwoy właſny, Piſarz Litew: w Warſzaw:

1623 Jakub Sobieſki, herbu Janina, w VVarſzawie.

1624 Jan Łowicki, Staroſta Brzeſki Kuiawſki, w VVarſzawie.

1625 Jan Kniaź Sokolinſki, herb ſwoy właſny, Piſarz Polny Litewſki, w VVarſzawie.

1626 Jakub Sobieſki, herbu Janina, w VVarſzawie, tego opuſzczono w kſiążce *Auroræ Solis Sarmatici.*

1626 Marcin Zegocki, herbu Jaſtrzębiec, Sędzia Ziemſki Wſchowſki, w Toruniu.

1627 Alexander Chalecki, herb ſwoy właſny, Marſzałek Lidzki w VVarſzawie.

1628

1628 Jakub Sobieſki, herbu Janina, Staroſta Kraſnoſtawſki, w Warſzaw:

1629 Maciey Maniecki, herbu Łodzia, Podkomorzy Poznański, w Warſzawie.

1629 Stefan Pac, herbu Gozdawa, Referendarz Litewſki.

1631 Jerzy Oſſolinſki, herbu Topor, Podſtoli Koronny, w VVarſzawie.

1632 Marcin Zegocki, herbu Jaſtrzębiec, Sędzia Ziemſki Wſchowſki, w VVarſzawie.

1632 Kryſztof Radziwił, herbu Trąby, na konwokacyi Hetman Polny Litewſki, w Warſzawie.

1632 Jakub Sobieſki, herbu Janina, Krayczy Koronny, na Elekcyi Władyſława IV.

1633 Mikołay z Oſtroga, herbu Nałęcz, Podſtoli Koronny, na koronacyi w Krakowie.

1634 Gedeon Michał Tryzna, herbu Gozdawa, Stolnik Litewſki, w Warſzawie.

1635 Jerzy Oſſolinſki, herbu Topor, Podſkarbi Nadworny, w Warſzaw.

1635 Mikołay Łopacki, herbu Sztumberk, Podkomorzy Zakrocimſki, w VVarſzawie.

1637 Jan Jabłonowſki, herbu Prus 3, Miecznik Koronny.

1637 Kazimierz Lew Sapieha, herbu Lis, Piſarz Litewſki, w Warſzawie zerwany.

1638 Łukaſz Opalinſki, herbu Łodzia, Staroſta Powiedziſki, w Warſzaw.

1639 Władyſław Kierdey, herb ſwoy właſny, Piſarz Grodzieńſki, w VVarſzawie zerwany.

1640 Jan Jabłonowſki, herbu Prus 3, Miecznik Koronny, w Warſzaw.

1641 Boguſław Leſczyńſki, herbu Wieniawa, w VVarſzawie.

1642 Kryſztof Zawiſza, herbu Łabęć, Piſarz Litewſki, w Warſzawie.

1643 Jerzy Lubomirſki, herbu Srzeniawa, Staroſta Sądecki, w Warſz:

1645 Hieronim Radzieiowſki, herbu Junoſza, Staroſta Łomżyńſki, w Warſzawie.

1646 Jan Mikołay Stankiewicz, herbu Wadwicz, Piſarz Ziemſki Zmudzki, w VVarſzawie.

1647 Staniſław Sarbiewſki, herbu Prawdzic, Staroſta Grabowiecki, w Warſzawie.

1648 Boguſław Leſczyńſki, herbu Wieniawa, Generał Wielkopolſki, na Kowokacyi w VVarſzawie.

1648 Filip Obuchowicz, herbu Jaſieńczyk, Woyſki Mozyrſki, na Elekcyi Jana Kazimierza.

1649 Franciſzek Dubrawſki, herbu Sas, Podkomorzy Przemyſlſki, na Koronacyi w Krakowie.

1650 Boguſław Leſczyńſki, herbu Wieniawa, Generał VVielkopolſki, w Warſzawie.

1651 Wincenty Gaſiewſki, herbu Korwin, Stolnik Litewſki, w VVarſzawie ſtanał.

1652 Jędrzey Maxymilian Fredro, herbu Bończa, Stolnik Lwowſki, w VVarſzawie zerwany.

1652 Alexander Sielſki, herbu Lubicz, Staroſta Stężycki, w Warſza.

1653 Kryſztof Pac, herbu Gozdawa, Chorąży Litewſki, w Brzeſciu Litewſkim ſtanał. (wany.

1654 Franciſzek Dubrawſki, herbu Sas, Podkomorzy Przemyſki, zer-

1654 Kryſztof Grzymułtowſki, herbu Nieczuia, Podkomorzy Káliſki, w Warſzawie ſtanał.

1655 Kazimierz Umiaſtowſki, herbu Korczak, Sędzia Ziemſki Brześciańſki, w Warſzawie ſtanał.

1658 Władyſław Lubowiecki, herbu Srzeniawa, Sędzia Ziemſki Krakowſki, w Warſzawie ſtanał Seym.

1659 Jan Gninſki, herbu Trach, Staroſta Gnieznieńſki, ſtanał Seym.

1661 Michał Kazimierz Radziwił, herbu Trąby, Podczaſzy Litewſki, w Warſzawie ſtanał Seym. (ſtanał Seym.

1662 Jan Wielopolſki, herbu Starykoń, Staroſta Biecki, w VVarſzawie

1664 Jan Gninſki, herbu Trach Podkomorzy Pomorſki, w Warſzawie Seym zerwany.

1665 Jan Antoni Chrapowicki, herbu Gozdawa, Podkomorzy Smoleńſki, w VVarſzawie Seym zerwany. (Seym zerwany.

1666 Marcin Oborſki, herbu Roch, Staroſta Liwſki, w Warſzawie

1666 Jan Pieniążek, herbu Odrowąz, Staroſta Oświecimſki, zerwany.

1667 Jędrzey Kotowicz, herbu Korczak, Piſarz Litew: w Warſz: ſtanał.

1668 Karol Xiążę Czartoryiſkie, herbu Pogonia, Podkomorzy Krakowſki, in Martio w VVarſzawie ſtanał Seym.

1668 Stefan Sarnowſki, herbu Jaſtrzębiec, Podkomorzy Łęczycki, na Seymie abdicationis, w VVarſzawie ſtanał.

1668 Jan Antoni Chrapowicki, herbu Gozdawa, Podkomorzy Smoleńſki, na konwokacyi w Warſzawie ſtanał. (Michała.

1669 Felix Potocki, herbu Pilawa, Podſtoli Koronny, na Seymie elect:

1669 Jędrzey Krzycki, herbu Kotwicz, Podkomorzy Kaliſki, na Koronacyi Seym zerwany. (zerwany.

1670 Jan Kierdey, herb ſwoy właſny, Marſzałek Grodzieńſki, Seym

1670 Staniſław Lubomirſki, herbu Srzeniawa, Podſtoli Koronny, w Warſzawie ſtanał Seym. (zerwany.

1672 Marcin Oborſki, herbu Roch, Staroſta Liwſki, w Warſzawie Seym

1672 Jan Sokolinſki, herb ſwoy właſny, Piſarz Litewſki, w Warſzawie Seym zerwany. (Seym.

1673 Stefan Czarnecki, herbu Łodzia, Piſarz Polny Koronny, ſtanał

1674 Franciſzek Bielinſki, herbu Junoſza, Miecznik Koronny, na konwokacyi w VVarſzawie. (Jana III.

1674 Benedykt Sapieha, herbu Lis, Podſkarbi Nadworny, na elekcyi

1676 Mikołay Sieniawſki, herbu Leliwa, Chorąży Koronny, na koronacyi w Krakowie, ſtanał Seym.

1677 Władyſław Michał Skoraſzewſki, herbu Abdank, Chorąży Poznańſki, w Warſzawie ſtanał Seym.

1678 Franciſzek Sapieha, herbu Lis, Koniuſzy Litewſki, w Grodnie pierwſzy ſtanał Seym.

1681 Hieronim Lubomirſki, herbu Srzeniawa, Chorąży Koronny, w Warſzawie, Seym zerwany.

1683 Raphał Leſczyńſki, herbu Wieniawa, Chorąży Koronny, w Warſzawie Seym ſtanał.

1685 Jędrzey Giełgud, herbu Piſarz Litewſki, w Warſzawie ſtanał.
1689 Staniſław Szczuka, herbu Grabie, Referendarz Koronny, w *W*arſzawie Seym zerwany.
1690 Thomaſz Działyńſki, herbu Ogończyk, Staroſta Bratyańſki, w Warſzawie Seym ſtanał.
1693 Jędrzey Kryſzpin, herb ſwoy własny, *P*iſarz Litewſki, w Grodnie Seym zerwany.
1696 Stefan Humiecki, herbu Junoſza, Stolnik Podolſki, na konwokacyi w Warſzawie.
1697 Kazimierz Ludwik Bielinſki, herbu Junoſza *P*odkomorzy Koronny, na Elekcyi Auguſta II.
1697 *K*ryſztof Zawiſza, herbu Łabęć, Staroſta Mińſki, na Koronacyi w Krakowie ſtanał Seym.
1699 Staniſław Szczuka, herbu Grabie, Referendarz Koronny, w War-(ſzawie ſtanał.
1701 Jan Szembek, herbu tegoż nazwiſka, Referendarz Koronny, w Warſzawie zerwany Seym.
1703 Michał Xiążę Wiśniowieckie, herb ſwoy własny, Hetman Polny Litewſki, w Lublinie ſtanał Seym.
1710 Staniſław Donhoff, herb ſwoy własny, Hetman Polny Litewſki, (w *W*arſzaw:
1712 Staniſław Donhoff, herb ſwoy własny Hetman Polny Litewſki, Seym zerwany.
1717 Staniſław Ledochowſki, herbu Szaława, Podkomrzy Krzemieniecki, w VVarſzawie ſtanał Seym.
1718 *K*ryſztof Zawiſza, herbu Łabęć, Staroſta Minſki, w Grodnie Limitowany Seym do Warſzawy.
1719 Kryſztof Zawiſza, herbu Łabęć, Staroſta Minſki, w Warſzawie (zerwany
1722 Maxymilian Oſſolinſki, herbu Topor, Podſkarbi Nadworny Koronny, w VVarſzawie Seym zerwany.
1724 Stefan Potocki, herbu Pilawa, Referendarz *K*oronny, w Warſzawie, limitowany Seym do Grodna.
1726 Stefan Potocki, herbu Pilawa, Referendarz *K*oronny, w Grodnie Seym ſtanał.

Generałowie Wielkopolſcy.

1 Hinko z Dubu 1300. *Bielſki f. 205.*
2 Przedbor z Koniecpola, herbu Pobog 1309. *Paprocki z nadgrobku f. 173. Okolski tomo 2. f. 428.*
3 Wincenty z Szamotuł, herbu Nałęcz, *W*oiewoda Poznańſki, uſtąpił 1331. *Długoſz t. 2. Bielſki f. 218.*
4 Staniſław Podczaſzy Krakowſki, 1346. *Liſt Kazimierza Krola o Erekcyi Miaſta Bydgoſzczy.*
5 Piotr z Bnina, herbu Łodzia 1368. Paprocki o herbach. *Marianus Coſtenus. Okolski tomo 2.*
6 Predyſław z Gołuchowa, herbu Wieniawa, Woiewoda Kaliſki, uſtąpił 1371. *Długoſz t. 2. Bielſki f. 244.*

7 Otto z Pilcy, herbu Topor, uſtapił 1371. *Długoſz t. 2. Bielſki f. 244.*
8 Sędziwoy z Szubina, herbu Nałęcz, uſtapił 1377. *Długoſz t. 2. Biel: f. 244*
9 Domarat z Pierzchna, herbu Grzymała, Kaſztelan *P*oznańſki, uſtąpił 1383. *Długoſz t. 2. Bielſki f. 249.*
10 Peregryn z Wągleſzyna, herbu Jelita 1388. *Długoſz t. 2.*
11 Thomaſz z Wągleſzyna, herbu Jelita, Kaſztelan Sendomirſki, umarł 1409. *Długoſz t. 2. Bielſki f. 289.*
12 Wincenty z Granowa, herbu Leliwa, Kaſztelan Nakielſki 1409. *Długoſz tomo 2. Bielſki f. 289.*
13 Sędziwoy z Oſtroroga, herbu Nałęcz, *W*oiewoda *P*oznańſki, umarł 1432. *Liſt Kościoła Broniſzowſkiego. Długoſz* 1414.
14 Dobrogoſt z Szamotuł, herbu Nałęcz, *P*odkomorzy Kaliſki, 1432. *Acta terreſtria Caliſſien.*
15 Jędrzey z Zelichowa, herbu Ciołek, Podkomorzy Sendomirſki 1434. *Acta terreſtria Caliſſienſia.*
16 Krzeſław z Kurozwęk, herbu *P*oray. *Bielſki f. 364, 1440. Cromer l. 21. Starowolſki in Bellat:* umarł 1442, był oraz y Kaſztelanem Wiślickim, iako ſię podpiſał na Liście Władysława Krola danym Miaſtu Krakowſkiemu 1442.
17 Woyciech Malſki, herbu Nałęcz, Woiewoda Łęczycki 1446. *Acta Caſtrenſia* P*oſnanienſia.*
18 Łukaſz Gorka, herbu Łodzia, *W*oiewoda Poznańſki, 1448.
19 Staniſław Oſtrorog, herbu Nałęcz, *K*aſztelan Miedzyrzycki 1450. *Acta Caſtrenſia Caliſſien. Bielſki mowi że uſtapił 1440, f. 364.*
20 Piotr z Szamotuł, herbu Nałęcz, Kaſztelan Poznańſki 1452. *Acta Caſtrenſia Poſnanien.*
21 Piotr Skora z Gay, *K*aſztelan Kaliſki, herbu Abdank 1455. *Liſt Kazimierza* Krol*a Miaſtu Lubelſkiemu.*
22 Piotr z Poniedza, herbu Oſtoia, Podkomorzy Poznańſki 1460. *Liſt Kazimierza u Laſk: w Stat: f. 74, y u Herbur: f. 2.*
23 Maciey z Moſzyna, herbu Łodzia, Krayczy Koronny 1476. *Damalew: in Archiep. f. 262. Okolſki t. 2.* Liſt *Kazimierza* Kr: *u* Paproc: *f.* 202.
24 Mikołay z *K*utna, herbu Ogończyk, Woiewoda Poznańſki 1485. Li*ſt Albrychta* Kr*ola 1493 Miaſtu Lubel. y 1485 Kazimierza Miaſtu* Kr*ak.*
25 Jan Oſtrorog, herbu Nałęcz, Kaſztelan Poznańſki, *1496. Conſtitut: 1565, f. 115. iuż o zmarłym.*
26 Ambroży z Pampowa, herbu Gozdawa, Woiewoda Sieradzki 1497, & 1504. *Statut Laſk: f. 112. Liſt Alexandra* Kr*ola 1503 Miaſtu Lubel.*
27 Jan z Kalinowy, herbu Zaręba, Metryka Koronna 1508. *Liſt Zygmunta I. 1507 u* Ł*aſk: w Stat: Hiſtoria* P*ol: Pruth. f.* 641. *Decius.*
28 Łukaſz Gorka, herbu Łodzia, Kaſztelan Poznańſki 1519. *Liſt Zygmunta I. u Olſzow: de* Prim: *Tegoż* 1512 *ibid.*
29 Jędrzey Gorka, herbu Łodzia, Kaſztelan Poznańſki, umarł 1551. *Liſt Zygmunta I. u Nakiel: Miechov: f. 629. Starowolski in Monumentis. y* Krakow: 1537.
30 Jan *K*ościelecki, herbu Ogończyk, Woiewoda Sieradzki, umarł 1566. *Orichov: Analect. Liſt Zygmunta Auguſta dany* Kaczyckim 1557. *Gornicki.*

31 Łukasz Gorka, herbu Łodzia, Woiewoda Poznański, ustąpił. *Gregor: Samborit: 1566. Acta Castren: Posnan.*

32 Woyciech Czarnkowski, herbu Nałęcz, Kasztelan Santocki, umarł 1580. *Acta Castrensia Posnaniensia.*

33 Jędrzey Opaliński, herbu Łodzia, Marszałek W. Koronny, umarł 1593. *Łubien: Oper: Histor: f. 1. 1589, f. 523. Gvagnin Chron.*

34 Adam Czarnkowski, herbu Nałęcz, Woiewoda Łęczycki, umarł 1627. *Łubiens: Histor. f. 2. Constitut: 1598, fol. 7.*

35 Wacław Leszczyński, herbu Wieniawa, Kanclerz Koronny, umarł 1628. *Historia Coll: Calissiensis. Twardowskiego Pałac.*

36 Stanisław Przyiemski, herbu Rawicz, Marszałek Nadworny Koronny, umarł 1643. *Acta Castrensia Posnaniensia.*

37 Bogusław Leszczyński, herbu Wieniawa, Podkanclerzy Koronny, umarł 1660. *Porządek Elekcyi 1648, fol. 21*

38 Jan Leszczyński, herbu Wieniawa, Woiewoda Krakowski, umarł 1678. *Acta Castrensia Calissiensia.*

39 Jan Opaliński, herbu Łodzia, Woiewoda Brzeski Kuiawski, umarł 1684. *Acta Castren. Calis. Echo Civitat. Posnan. Celeusma.*

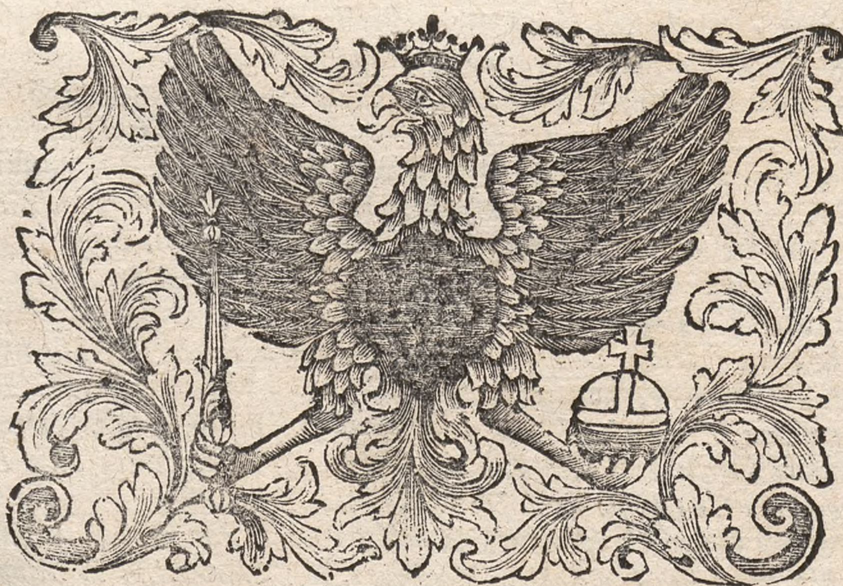
40 Piotr Opaliński, herbu Łodzia, Woiewoda Łęczycki, umarł 1690. *Acta Castrensia Calissiensia.*

41 Raphał Leszczyński, herbu Wieniawa, Podskarbi Wielki Koronny, umarł 1703. *Acta Castrensia Posnaniensia.*

42 Maciey Radomicki, herbu Kotwicz, Woiewoda Inowrocławski, ustąpił 1726. *Constitut: 1703, fol. 3.*

43 Jan Radomicki, herbu Kotwicz, Woiewoda Inowrocł: umarł 1728.

44 Jan Przebendowski, herb swoy własny, Podskarbi Wielki Koron.

ERRATA
Pierwszey Części

fol 17 1904 *czytay* 1094
fol 21 1337 *czytay* 1537
fol 22 Krankowskiego *czytay* Karnkowskiego
fol 35 sto czternaście y ieden *czytay* sto czterdzieści y ieden
fol 41 rhebu Abdank *czytay* herbu Alabanda
Tamże Baranowski postąpił na Krakowskie *czytay* na Kuiawskie
fol 45 Chełmskim Kuiawskim *czytay* Kiiowskim
fol 62 przed rokiem 1294 *czytay* 1264
fol 66 Szembek postąpił na Przemyślskie 1724 *czytay* 1718
Tamże Fredro postąpił na Przemyślskie 1718 *czytay* 1724
fol 82 Lubuski powiat *czytay* Lemburski
fol 89 Nicefor 1014 *czytay* 1114
fol 98 pierwszego roku *czytay* wieku
fol 100 Kuiawskie Wołyńskie *czytay* Kiiowskie Wołyń:
fol 101 Poznańskie *Kaliskie* opuszczono
fol 102 na liście Władysława *czytay* Przemysława
fol 107 Orła tylko że czerwonego *czytay* że czarnego
fol 108 Herb Sadeckiey Ziemi przewrocony
fol 115 Miastu Lwowskiemu 1567 *czytay* 1597
fol 130 poł Lwa czarnego *czytay* czerwonego
fol 137 Stanisław Gębicki *czytay* Stefan
fol 143 Cromer lib 12 *czytay* 21
fol 158 Nieszporkowicz fol 525 *czytay* 325
fol 165 Bielski fol 238 *czytay* 338
fol 191 Stanisław Łoś *czytay* Władysław
fol 220 Hebda 1246 *czytay* 1346
Tamże Okolski 1457 *czytay* 1475
Tamże 159 Kollegiacie Łowickiey *czytay* 1509
fol 223 Mikołay Szarley 1404 *czytay* 1440
fol 224 terris Prussiæ *czytay* Russiæ
fol 225 Otto z Chodcza post: na Podlaskie *czyt:* na Podolskie 1507
Na teyże karcie kilka razy iest Podlaskie *czytay* Podolskie.
Tamże Jan Kamieniecki 1528 *czytay* 1538
fol 227 Dobiesław Ostrorog 1445 *czytay* Dobrogost 1455
fol 231 Constit: 1598 fol 609 *czytay* 690
fol 234 Witomskiego *czytay* Witowskiego
fol 242 postąpił na Kasztelania Witebska 1619 opuszczono
fol 243 Melchior Weyher Constit 1621 fol 11 poprawić
fol 251 u Paprockiego fol 56 *czytay* fol 506
Tamże u Paprockiego fol 84 *czytay* fol 74
fol 261 Stanisław *Ciołek* opuszczono
Tamże Zychliński *herbu Szeliga* opuszczono
fol 269 Na Seymie 1735 *czytay* 1635.

fol 270 Regalis *czytay* Reginalis
Tamże z tytułu *czytay* z tyle
Tamże boby syn wprzod *w Senacie* siedział dwudziesta *dwiema* opuszczono
fol 271 Jędrzey Opaliński postapił na wielka 1530 *czytay* 1572
Tamże Jędrzey Lubomirski *czytay* Jerzy
fol 272 wzięty w niewola 1697 *czytay* 1599
fol 273 Stanisław Leśniowski *czytay* Leśniowolski
fol 280 Mikołay z Ostroga *czytay* z Ostroroga

Abdank, albo Habdank.

Aprocki o herbach *fol.* 158, ták go opisuie. Są białe tráktury, w polu czerwonym. Inni mowią, że iest literá M. przewrocona do gory, y nieiáko powtorzona. Náylepiey go określi, kto z Kromerem *lib:* 5. powie; że iest literá W, Polakom y wszystkim Słowákom zwyczáyna, w polu czerwonym, nád hełmem koroná, w koronie tákaż druga literá. *Okolski tom:* 1. *fol:* 1. *y Potocki poczet herbow. Bielski.*

Niektorzy, *iáko to Bielski fol:* 30. *Potocki*, początek tego herbu, iesżcze do czásow Grácha, albo Krákusa, Monarchy niegdy Polskiego, ktoremu, y imię swoie, y pierwiastki fundacyi, Miasto Krákow przyznáie, przeciągaia z tákiey okázyi. W gorze Wawel, ná ktorey teráz zámek Krákowski, z tey strony, ktorą nad Wisłą stoi, smok się po-

 kázał;

kázał; ktorego iedni Holophagiem, drudzy Boą názywaią. Jadowitą byłá beſtya: bo nietylko, że powietrze tchem ſwym trułá, ále też z legowiská ſwego, ná pobliżſze wypądáiąc czy ulice, czy przedmieśćia; znáczną klęská ludźi y bydłá, nápchać ſię do ſytośći ledwo kiedy mogłá. Skuba názwiskiem, proſtego gminu człowiek, ćiężką ſąſiadow ſwoich ſttrátą wzruſzony, przećiwko poſpolitemu nieprzyiaćielowi, táki fortel wymyślił. Ćielęćia świeżo odártego skorę, ſmołą, ſiárką, y żagwią zápaloną, ták kſztałtnie wytkał, że zdrády nie poznáłá beſtya, áż rázem z zgubą ſwoią; y w progu iáskini podrzućił. Zgłodniałá ráno wychodźi, zwykłym śladem ná obłow, y co naypierwey nápadłá, to chćiwie cáłkiem połknęłá. Tym czáſem zápaloná od ukrytego ognia tłuſta materya, ták wielkim pożarem w wnętrznośćiach rozgorzáłá, że lubo doſyć ſzczodrze Wiſłe piiąc, wody chłyſnęłá, przećięż od niego w poł rozſádzona, zdechłá. Swiádkiem tego ieſt, y po dźiś dźień ieſzcze w Krákowie, w wydrożoney skále, iáskiniá głęboká; ktorą ſmoczą iamą zowią. Krákus tedy, w nádgrodę fortunnego przemyſłu, Skubie, literę W pierwſzą, od słowá Wąż, czyli też od Wáwelu gory, zá herb nádał. Nieprzeczę naymniey tey hiſtoryi, átoli co ſię o Skubie mowi, zdá ſię rzecz podeyrzaná; ponieważ *Aldrovandus in hiſtoria Serpentum & Draconum. Cromer lib: 5. Sarnicki lib: 4. Długoſz tom: 1. lib: 1. Miechovita* y inni, lubo o tym ſmoku, y porážce iego zgodnie twierdzą; żaden iednak wzmianki przerzeczonego Skuby nie uczynił, wſzyſcy iednoſtaynie, tę ſztukę dowćipowi Krákuſa przypiſuią; ták, że ten Długoſz przydaie, iż po zábiciu ſzkodliwey beſtyi z przemyſłu ſwego, nie tylko ſię u ſwoich, ale y u obcych wſłáwił narodow Krákus, *Liberator Patriæ* záwołany.

Xiędza Pariſiuſza Soc: JESU in Mſ. o początku tego kleynotu táki domyſł. Rzymiánie ná pográniczu Sarmatow Niemieckich, rozkłádać byli zwykli woyská ſwoie, to ná zimowe leżá, to dla ſtráży y ubeſpieczenia Páńſtwá ſwego: czego po rożnych Hiſtorykách Rzymſkich ſnádno dociec; tákimże warunkiem, że gránic ſwoich ſtrzegli Sármatowie przećiwko Rzymianom, zda ſię rzecz y ſłuſzna y pewna. Więc káżdá Prowincya, álbo Woiewodztwo, ſwoie chorągwie powiatowe, wyſyłáć było powinno, áby ludnemi ſzylwáchami, ráz w koło Rhen, drugi ráz Albim rzeki opáſáli; y z teyći okázyi od Albim Alemanni przezwiská nabyli, A ponieważ y od náſzey Wiſły álbo Wándalu, w tamte kráie, furwárchty ściągano, Skubow *P*ułkownik z tym ordynanſem wypráwiony, litera Słowieńská W, od ktorey ſię Wiſła záczyna, Chorągiew Prowincyi ſwoiey náznaczył, Mężnie ſię tam potym ſłáwił y Rzymiany wyćiekáiące zwyćięzko gromił: przetoż w záſługach, też ſamę literę W, ſobie y cáłemu Domowi ſwemu ná záſzczyt otrzymał. Przydaie tenże, że Wrocław Miáſto ná Slasku, ktory teyże litery w herbie záżywa, od Potomkow Skuby iey nábyło. Piękna záiſte oſnowá: tylko, że ſię ná żadnym Authorze niewſpierá.

Já z Długoſzem trzymam: czego też popierá *Rutká in Mſ.* że ten kleynot dano Skubie, dźielnemu z nátury Mężowi; za to, że w oczach Pána ſwego, ſilnego iakiegoś harcowniká Alemanna, álbo Niemcá pokonał: kiedy ſię to iednak ſtáło, czáſu Hiſtoryk nienáznacza. To

pewna, że to ieſzcze zá Pogáń[skich] w *P*olſzcze Monarchow bydź miało: ponieważ iak ſię tylko Wiará Katolická, ná Tron Polſki wciſnęła, iuż Kleynotni Domu tego, Krzeſła w Senacie záſiadali; iáko niżey obaczyſz. Y to niemniey u wſzyſtkich náſzych Hiſtorykow pewna, że ſię ten herb imieniem Przodká ſwego zwał Skubow, dopiero w roku 1109. odmianá ſię ſtáłá z tey rácyi. Bolesław Krzywouſty Jána Hrábię z *Go*ry, do Henryká Ceſarzá wyſłał w legacyi, áby był między nim, y Henrykiem, pokoy utwierdźił: oſtro ſię mu Ceſarz ſtawił; pokoy obiecowáł, ále nie ináczey, chyba, żeby Polácy wiecznemi czáſy dannikámi iego byli; co żeby był tym łácniey ná nim wyſtráſzył, ſkárb mu ſwoy, to ieſt dawne Przodkow ſwoich zbiory prezentowáł, to przydawſzy. *Hic perdomabit* P*olonos.* Ten práwi ſkarb Polskę mi podbiie. Nie uſtraſzyły áni pogrożki, áni złote miny wielkiego w Hrábi ſerca, ráczey chcąc ukroćić Páńskiey fantazyi, ſygnet ſwoy z palca zdarſzy, rzućił w skárbiec, mowiąc; *aurũ auro addimus*: Złoto do złota przydaiemy; iakby znać daiąc. Prożno tych Mężow złotem ſtráſzyć, ktorych ręká, ſzablą; ſerce, męſtwem uzbroione. Dorozumiał ſię co było Henryk, kontempt ſwoich bogactw w Jánie poznal: á chcąc to ludzkośćią pokryć, rzekł z Niemiecka; Habdank álbo Dźiękuię: od tego czáſu, Hrábia Skárbkiem, y potomni iego: herb, Abdankiem nazwany. *Długoſz l. 4. Cromer l. 5. Papr: in Stemmatibus fol. 159. Sarnicki l. 6. 242.* w Przywileiu iednák Hrodelskim *K*rola Jágiełla zowią go Habdaniec *Laſc. Stat. fol. 127.*

Kleynotni Herbu Abdank.

Długoſz o nich powieda, że *erant ſolertes, & viri Magni,*

Ankwicz,
Bardzinſki,
Beſzewski,
Białobrzeski,
Białoskorski,
Bieliński,
Bogucki,
Borowski,
Borzykowski,
Borzymiński,
Brám,
Buczacki,
Budźiſzewski,
Byſtrzeiowski,
Choieński,
Choryński,
Ciekliński,
Czarkowski,
Czelatycki,
Dabrowſki,
Dłoto,
Dunikowski,
Gaſtold,
Harâburda,
Jazłowiecki,
Jugoſzewski
*K*ietczowski,
Klonowski,
Kołáczkowski,
Konarski,
*K*oſowski,
*K*owálski,
*K*oziatulski,
*K*ozubski.
*K*robánowski.
*K*unicki,
*L*eſzczyński,
Levikowski,
Lidzbinſki
Magnuski,
Malczewski,
Malechowski,
Mikołáiewski,
Miłkowski,
Młynkowski,
Obornicki,
Oborski,
Pekoſtáwski,
*P*iotráſzewski,
*P*rzeborowski,
Przezwicki,
*P*ſarski,
Rádzanowski,
Raymir.
Rogowski,
Rogozinski,
Roguſki,
Rudzki,
Skárbek
Skoraſzewski,
Skuba,
Słomowski,
Starski,
Suchodolski
Swoſzowski,
Sczyieński,
Tworzyanski,
Wárſzycki,
Ważeński.
Woienkowski,
Woiewodzki,
Wołczek.
Wybowski,

O káżdym z tych, w ſzczegulnośći mowić ſię będźie, gdźie według alphabetu przypadnie

SZeść procz tego ieſt herbow, ktore z Abdanku wyſzły: ták albowiem ten Prześwietny Dom w Koronie náſzey w pamiętne krzewił ſię dźiełá, że Polskie trony ſzácuiąc ich ſobie, nowe co ráz á

nowe, do kleynotney litery przydawały ozdoby. Machowskim poł
Lwá nad hełm wyniesiono, ktory w łápach tenże sam Abdank trzyma:
co też Buczackim y Jazłowieckim niektorzy przypisuia. W Syrokom-
li herbie, do litery W krzyż przydano, á ná hełmie miasto Abdánku
3. piorá Strusie. U Jlgowskich z Abdanku, iák z łuku, strzałá przez
pierścień w gorę wyrychtowána: trzy piorá strusie ná hełmie. U
Chaleckich Abdank widzieć, z strzáła złámaną y do gory obroconą: ná
hełmie strzála przez skrzydło sępie álbo orle przeszyta. Herb kro-
kwy, do Abdanku przyłączoną krokwę nosi. Sołtanowi ná Abdanku
dwá krzyże ná iedney linii, y gwiazdę ná wierzch wyniesiono. Ná-
wet Dębno herb, pod swoim Krzyżem, Abdank złożył. O káżdym
z tych ná swoim mieyscu mowić się będźie, tu dosyć námienić.

Przodkowie Domu tego.

PIsali się z Gory: z tych pierwszego wspomniał Paprocki Michałá z
Gory, ktorego syn Lambert tego imienia III, Biskup Krákowski dźie-
siąty, Kánonikiem był tylko Krákowskim, kiedy układnością iego o-
byczaiow, y biegłością náuk ták świeckich iako y Duchownych uię-
ta Kápituła Krákowská, zdolnego go widźiałá, ktory by był świeżo
Męczeńską krwią S. Stanisłáwa Antecessorá swego, poświęconą Ká-
thedrę, osiadł. Długo osierociałá po Męczenniku świętym, bo przez
4. lata, wyglądałá swego Pasterzá; aż zgodnemi cáley *K*ápituły głosy
obrány ten Lambert, á od Władysłáwa Hermána Xiążęcia, Polską ná
ná tenczas władnącego, po zniknieniu Bráta swego Bolesłáwa śmiałe-
go, do Rzymu wysłány; uprosił u Grzegorzá VII. Pápieża, że inter-
dykt ná Krolestwo włożony zniosł, á iego ná Biskupstwo poświeciwszy,
do swoich owieczek odesłał. W, Dyecezyi swoiey stanawszy,
wszystkim stał się wzorem pobożności. Duchowieństwo w Admi-
nistrácyi Sákramentow, w przykładnym życiu formuiąc; o cześc Bo-
ska w káżdey okázyi gorliwie stawáiąc, pokazał się prawdźiwym świę-
tego przodká swego násladowca. Zá iego rádą, Judytha Krolowá
do S. Idźiego w niepłodności się udałá. Pańskiemi go tedy, do Nárbo-
ny upominkámi obesłáwszy, gdy w krotcę Syná Bolesława Krzywousta
powiłá przez iego intercessyą; w rekompensę Hrábstwo Kroppeń-
skie, ktore się teráz *P*abianice zowią, ná Kościoł káthedrálny *K*rákow-
ski u męża swego uprosiłá. W dźiesięć lát po śmierci S. Stánisławá, z
obiawienia Swentosłáwy pobożney białeygłowy, Ciało iego ze Skálki,
ná Zamek Krákowski przeniosł, grob z kwádratowego ciosu wyniosł, y
blachami złotemi ozdobił. Ták ná świętych prácuiąc, sam też, pe-
łen lat y zásług, życia dokończył, w Roku 1101. wstąpił ná Biskupstwo
w Roku 1083; siedźiał lat ośmnaście, w Krákowskiey Bazylice pocho-
wány, *Starow: in Epis: Crac. Paprock: sub Abdank, Miechov. Długosz l. 4. Cro-
mer.* Długosz trochę prędzey rokiem, iego konsekrácyą kłádźie, śmier-
ci tenże rok náznacza, á przecię lat dwádźieścia, iego Biskupstwá liczy:
to iednák o nim przydaie; że był Grzegorzowi Papieżowi dobrze zná-
iomy, wiele lát ná dworze Papieskim przy rożnych funkcyach y z po-
chwałą przepędźiwszy.

Skárbimierza Woiewodę Krákowskiego y Hetmaná w kom-

pucie Przodkow Domu tego, ráchuie Paprocki o Herbach, á z niego
Okolski niewiem z iakiego fundamentu: ponieważ *Cromer lib.* 5, kto-
rego on przywodzi; to o nim mowi, *ktoreyby był Familii nie nayduie.* Dłu-
gosz tákże *lib*: 4. *Miechovita lib*: 3. *cap*. 10. *Gwagnin in descript. Reg. Pol:* y insi
Historycy nási, o iego Domu y Herbie zamilczeli. *Bielski tylko fol:* 95,
Paprockiemu poświadczá. Po wygnániu Sieciecha z Polski, y krzesło
Krákowskie y buławę wziął, od Bolesłáwa Krzywoustego Skárbimierz.
Z tą naypierwey, ná uchłostanie rebellizuiącey Pomeránii, w Roku 1106.
wysłany; zámek Bytomski, nátarczywością swoiey Káwaleryi wydar-
szy, nieprzyiacioł iednych pobiwszy, drugich w niewolą zábráwszy,
po większey części *P*omorską zpustoszywszy, z bogatą korzyścią do
Polski powrocił. Chcąc się tey swoiey klęski zemścić Pomorzánie;
trzy tysiące ludźi, ná Skarbimierzá z Krzywoustym biesiaduiącego po
szczęśliwie odpráwioney kampanii, w zásadzkách rozłożyli. *P*rze-
strzeżeni, w nierownych siłách, bo wsto tylko koni, ná nieprzyiaciela
uderzyli Krol y Hetman, ráz y drugi pułki ich przerwáli, kędy wiele
Pomorzán násiekli. átoli Skárbimierz, z tey okázyi, nietylko, siłą rá-
nami zwatlony, ále y oká pozbywszy práwego, ledwo z trzydźiestą in-
szych żywo wyszedł. Że iednák mężnemu sercu, ná woynach zdoby-
te piątná, ponętą są, nie odráza od dalszych czynow, Skárbimierz ie-
szcze z niezupełnie doleczonemi ránami, znowu w Pomorską wtargnął,
y bez náymnieyszego odporu sowity plon wyniosł. W krotce potym
przeciwko Henrykowi Cesarzowi ná psim polu w pamiętney z Niem-
cow wiktoryi hetmanił. Z tymże szczęściem stawáł pod Nákłem prze-
ciwko Pomorzánom, nád Albim rzeką przeciwko Czechom, wszędźie y
rozsądnego Wodzá, y bitnego żołnierzá powinność pełniąc. Atoli niesta-
tku swego, oczywisty ná nim przykład, potomnym zostawiłá wiekom for-
tuná; bo w podeyzrzenie o ámbicyą u Bolesłáwa podany, w spiski z Zbi-
gniewem ná Krola włożony, do więzienia wtrącony, z Senátu rugo-
wány; oczu y życia postrádał, Anno 1117. Był człowiek z familii ro-
dowity, z dowcipu wielki, niemniey w ięzyku iák y w ręce silny. A
Bolesłáw od tego czásu, nád Woiewodztwo, Kásztelanią Krákowską
przełożył, ták, że pierwsze przed wszystkiemi świeckiemi w Senácie
mieysce bierze. *Oczym mowiłem folio* 103. Záłowáł potym iednak tego
Krzywousty, że się nád Skárbimierzem ták zásłużonym y doświadczo-
nym pastwił woiownikiem, ktorą swoię porywczość daleką ná miey-
sca święte peregrynácyą wypłácał Bogu, *mowi Miechowita.*

Michał Hrábia z Gory, albo (*według Szczygielskiego*) z Krzy-
wina, Fundator Klásztoru Lubińskiego OO. Benedyktynow, w Wiel-
kiey-Polscze w Roku 1114, tamże u nich pochowány, *singularis devotionis
& zeli in Deū.* to Długoszá słowa. *Cromer l. 5.* Paprocki *o herbach, Szczygiel-
ski in Aquila* Polono-*Benedict. fol.* 122. Co znáć y z Oryginałow tego miey-
scá; lubo Bielski w Roku 1175, tę fundacyą Mieczysłáwowi staremu Xią-
żęciu Polskiemu przypisuie. Rusłáw Hrábia, bez potomstwá u-
mieráiąc, Chrystusá dobr swoich dziedzicem uczynił; w dziedziczney
włości swoiey Suleiowie nad *P*ilcą rzeką, Klásztor OO. Cystercyen-
som wystawiwszy, ktory potym Kázimierz Xiążę *P*olskie, sowicie ná-
dał y ubogacił. *Cromer l.* 6 *Paprocki loc: cit: Miechov: l.* 3. Kágnimir
Hrábia z Bieganowá, ktorego y podźiśdzień rozplenione potomstwo,

w Łukowskiey Ziemi zyie, *swiadczy Nákielſki*; wieś ſwoię Bieganow, w Powiecie Lelowskim leżącą, do Proboſtwá Miechowskiego przyłączył, przed Rokiem 1198, co znáć z kátalogu Patryarchy Jerozolimskiego támże zpiſanego, ále ta wieś, dawno od ſwego konwentu odpadła. *Nakiel: in Miech: fol: 103. & 68. & 83. & 85.* Kryſztof brát Kagnimierza, torem iego idąc, temuż Proboſtwu, wieś Zytnę, wiecznemi czaſy zápiſał, z tym wſzyſtkim, y tá danina ták iako y bráterska, w krotce zginęła temu mieyſcu. *Idem fol. 83, & 115.*

O Smilu Káſztelánie Woynickim Roku *1217.* fol. 210. Skárbimierzu Káſztelanie Woynickim 1277. fol. 210. Mikołaiu Kaſztelanie Sendomirskim 1286. fol. 204. Jędrzeiu Káſztelanie Káliskim 1360. fol. 207. Jásku Káſztelanie Gnieznieńskim 1361. fol. 213. mowiłem. Dźiełá iednak ich, ſtárożytność głęboko w niepamięci zákopałá. Woyciecha tylko Czeley, Woiewodę Sendomirskiego wſpomina *Długoſz*, *Paprocki*, *Cromer lib. 12*, y inni, że przy obronie Oyczyzny, pierſi nadſtáwuiąc, od Tátarow áż na Wiſłę zápędzonych, z łuku poſtrzelony, z chęcią poległ w Roku 1344.

Wſzeborá potym kłádźie *Paprocki*, zá czaſow *Władysławá Wtorego* Xiażęcia Polskiego, *Woiewoda* Sendomirſkim y Hetmanem, ále go *Nákielſki* do Herbu Nieczuia familiantow pociąga: gdźie y ia o nim mowić będę. Tenże Drogosławá Hrábie, ktorego Syn był Piotr Biskupem Poznańſkim w Roku 1265, (ráczey miał mowić w Roku 1254.) pod tymże herbem położył; ále go inni chcą mieć Práwdźicem.

ABRAHAMOWICZ Herbu. Tych ani w *Paprockim*, áni w *Okolſkim* nie znaydzieſz. Ján náprzod Woiewoda Mińſki, á potym Smoleński, mądry Senátor, átoli Wittemberskich ſię nowinek chwycił, co znáć z *Conventiculum* Toruńskiego, ktore podpiſał. Syn iego Mikołáy ná Worniánach z Mſcisłáwskiego *Woiewodztwá*, przeſiadł ſię ná krzesło Trockie. Boday nie corkę iego Kátarzynę Abráhamowiczownę, pozoſtałą wdowę, po Marcyánie Frackiewiczu Rádzimińskim, Piſarzu Litewſkim wſpomina *Konſt: 1662. fol: 15.* Stánisław Staroſta Bułákowski Jána III. Ján y Samuel Skárbnikowiczowie Wilenſcy Auguſtá Wtorego, z Wileńskim Woiewodztwem podpiſali Elekcye: I, w tym Roku, gdy to piſzę; Abráhamowicz Chorąży Lidzki, ſtánął Posłem ná Seym z Powiatu Lidzkiego. Nie tylko zaś w Xięſtwie Litewſkim, ále ſię y w Chełmskiey ziemi rozkrzewili: bo Jędrzey Abráhamowicz żył tamże z Ewą Bogdaſzewską w Roku 1660, ále ci przydomek ſwoy maią Burczak: ále y herb rozumiem że inſzy od Litewskich, to ieſt Lubicz, tylko że w śrzodku podkowy nie cały krzyż, ále tylko połowę kładą. Z tychże był Piotr Abráhamowicz Mąż Apoſtolski w Zákonie Soc: JESU. *W* konfeſſyonále Kátechizmach nie zpracowány. Zapowietrzonym służącemu, ták karbunkuł nogę zepſował, że nie uleczona áż do śmierci ránę zoſtawił, á bol uſtawiczny: Z tym wſzyſtkim uproſił ſobie u Wiel. X. Generáła, żeby był tęż odwágę, drugi ráz ponowił. Miſſye, ktore pod czas pierwſzey woyny Szwedzkiey, po Moráwie, Slaſku, y Brándeburſtwie, czynił; pole mu otworzyły do wielkiey cierpliwości, á ztąd do Heroicznych ku Bogu akcyi. Tráfiło mu ſię ná tey Miſſyi, w Slaſku, że iuż pod wieczor ſtanął we dworze, kędy trzech bráci rodzonych dyſſydentow dźiedziczyło: przyięty z polityką, traktowány, po długich dyſkurſach, gdy ſię ná ſpoczy-

nek

nek rozeſzli, Panowie chcąc ſobie żart z Kápłána Rzymſkiego uczynić, w Zámku go puſtym, kędy nikt dla wielkich ſtráchow wymieſzkać niemogł, ná noc oſádźili, ſpodźiewáiąc ſię, że albo mu tam zginąć, álbo przynamniey dobrze naſtraſzonemu uciekáć przyść miało. Niewiedźiał o niczym X. Piotr, dla tego też tym beſpieczniey, padſzy ná kolaná, zwyczayne ſobię modlitwy kończył. W krotkim czaſie, tákim impetem cáły zámek zádrżżał, iákby ſię zgruntu wálił, okna pádały, drzwi ſię rozſtępowáły, ściany kruſzyły, á w tym wchodzi ſędźiwá oſobá, z záłamanemi rękami, głęboko wzdychaiąc, łzá łzę goniłá, w pierſiach ogień wybuchał, w poł łancuchem ściśniona, zá ktory, czárny ią Murzynek powodowáł. Patrzył ná to z rázu pomieſzány X. Piotr, ná ten poſtrách krzyżem tylko, y niewinnością ſumnienia przy Bogu uzbroiony: potym ſerca ſobie dodawſzy, pyta ſię owey oſoby, coby záczby byłá: odpowieda, ieſtem kiedyś tych dobr dźiedźic, tych trzech Synow Ociec, przed kilka lát zmarły, zá to ná wieczne męki zkázany, że widząc bład Heretycki, uporczywiem ſię go do oſtatniego życia momentu trzymał, rádbym tym moim nieſzczęściem, dźieci moie ná práwdziwy tor wiary náprowadźił, żeby y oni na ten koniec niepadli. *Wysłuchawſzy* żalem zkłoconey mowy pobożny *Kápłan*, rozkazał mu mocą Boską, poty ſię w pobliżſzym zátrzymać pokoiu, pokiby go był Synom iego, widowiskiem niewyſtawił: tym czáſem więcey ná modlitwie, niż ná wczaſie, reſztę nocy przeciągnał. Názaiutrz, ciekáwością uięci Pánowie, iednego po drugim wyſyłaią sługę, dowiedźieć ſię, co ſię wżdy z Jezuitą ſtało? wyſzedł y ſam X. Piotr po witaniu y komplemencie, pyta ſię dziedzicow, czy znali w życiu Oycá ſwego, y czy tu ſą ci, ktorzyby go poznać mogli? procz nich nalázło ſię bardzo wiele, to sług, to poddanych. Z ſprowádzonemi tedy ná zamek idźie; Oyca ták, iako przed tym widział, prezentuie. Záczął do ſwoich mowę nieſzczęśliwy Ociec, w ktorey náprzod im heretyckie błędy chydźił, upor ſwoy potępiał, męki y zgubę przekłádał; potym ná miłość kiedyś ſwoię, ná miłość duſzy każdego, y Boga záklinał, żeby z bitego do piekłá gościńca, ná pewną ſię do Nieba zkierowáli drogę. Gdy to mowił, niebyło nikogo w tey kupie, ktoryby nad potępieniem owego człowieká, gorzko nie zápłákał: przyſięgli wſzyſcy, ále oſobliwiey Synowie Oycu, że herętyctwo odrzucić mieli: átoli ah ślepota ludzká! w krotce iak im Ociec zniknął, ták zaráz y wieczne biada, y poprzyſiężone obietnice z pamięci wywietrzáły. Upominał ſie w práwdzie słowá Xiadz Piotr, ale darmo, y właśnie ſię to ná nich ziściło, co Chryſtus powiedźiał: choćby y umarli powſtali, nieuwierzą. Zlepſzym ſzczęściem indźiey gościł ten niezprácowány Miſſyonarz, kiedy po wśiach y miaſteczkách krążąc, to dźieci w nauce Chrześciańskiey ćwiczył, to grzeſznikow do pokuty kierował. Ieſzcze po dźiśdźień żyią ci, ktorzy iego práce y święte życia przykłády, wſpominaią; oſobliwie koło Międzyrzyca, *Wáłcza*, Choynic, Kościerzyny. Ták ſię Bogu y ludziom przysłużywſzy, świat ten z Niebem zamienił. w Roku 1697. wieku ſwego 78, w Krákowie u S. Macieia pochowány. *Hiſtoria Domûs Probationis Crac: Annuæ Reſident: Valcen.*

ABRANT Otych, áni *Paprocki*, áni *Okolſki* nie piſał. Jan Abránt z Pińſkim Powiatem podpiſał Elekcyą Jána III. Królá Polskiego 1674. *Porzadek Elekcyi.*

Achinger, abo Aichinger Herb.

TAk go opiſał *Paprocki o Herb: fol: 587. Okolski tom: 1. fol: 15. Liber Kleynoty fol: 36. Potocki w Poczcie herbow. Mſ. P. Rutka.* Ieſt Wiewiorká czerwoná, u ktorey podpierſi białe, w złotym polu, w práwą ſtronę herbu bieży, ogon ná grzbiet zádarſzy; nád herbem táż wiewiorká iakby ſiedźiałá między dwiemá rogámi: ále Okolski, (czegom y ia ſię nápatrzył) ná hełmie, powieda, że ieſt wiewiorká między dwiema ieleniemi rogami, ſiedzącá niby, głową ſię iednák w tył, w lewa herbu obrociłą.

Luboć o początku Kleynotu tego, milcza Authorowie; náto ſię iednák zgadzáia, że z Niemiec do náſzey Polſki przynieſiony, iákoż cudzoziemſcy piſarze Eizyngerá w Roku 1455. kłáda, między pierwſzemi Auſtryáckiemi Pánami náyznacznieyſzego, w oſobliwey łáſce u Wládyſłáwa Czeskiego y Węgierskiego Krolá, ktorego iednak fortuná wynioſłá, zázdrość poniżyłá, zá fałſzywym niektorych przed Krolem udaniem, z reſpektu wyzuty, od dworu ruſzony. *Bzovius in Annal: num: 27. Cureus fol: 153. Buchler ex Ænea Silvio c. 63. Bohem.* Pierwſzy zaś z tym herbem do nas przyiechał Aichinger Zybulo, zá panowánia Zygmunta Pierwſzego. *Starowolſki in Epiſ. Cracov:* Baldwinowi Biskupowi Krákowſkiemu iedenáſtemu, czteryſta lát przed Zygmuntem żyiącemu, tenże ſam herb przydaie, o ktorym ták piſze. Po śmierci Lamberta, Biskupſtwo Krákowskie Wládysław Xiażę Polſkie, konferowáł Ceſłáwowi; ále, że bez konſenſu Papieskiego, poſiadł tę Kátedrę, dla tego go Gvallo Biskup Bellowáku Nuncyuſz Papieſki, do uſtapienia z niey przymuſił, á na iego mieyſce wſtapił Báldwin Fráncuz, przedtym Palatii Apoſtolici Auditor, potym Pápieski do Swiętopietrzá w Polſzcze wybieránia Kommiſarz, Kanonik Stobnicki. *Paproc: o Herbach*

ſub Abdank fol: 158. Ktorego, zá promocya Boleſłáwa Krzywouſta w Rzymię poświęcono, zá Urbána Wtorego. Wſzyſtkim był miły, łáſkawy, od nádętości daleki, ná ubogich ſzczodry, ná ktorych prowentą ſwoie choynie ſypał. Siedzac ná tey Stolicy lát pięć, ná wieczność ſię przenioſł w roku 1108. Z tego dochodzę, ſtárożytności Domu Aichingerow; rozumiem iednák, że ná ten czás, ſam tylko do Polſki náſzey ten Baldwin záwitał; á potym zá Zygmunta Krolá y Familia tegoż Domu, tu ſię u nás gnieźdźić poczęłá. Iluboć o Báldwinie piſzą; że był rodem Fráncuz, á zaś Dom ten z Niemiec do nás przyſzedł, przecież w tym nie maſz żadney kontrádykcyi: bo Przodkowie Aichingerow, choćci w Germánii zámieſzkáli, átoli z Fráncyi Oryentalney poczatki ſwe wźięli, co znać z nádgrobku Auguſtyná Aichingerá w Krákowie u S. Troycy; kędy mu taki tytuł przydano: *Eques Franciæ Orientalis à Facha.*

Zybult tedy Aichinger, pierwſzy ſobie ſmákuiac wolność Polſka, ná Ruſi oſiadł, tám poiawſzy Maleczkowską Michałá Wielkorządzcy Krákowskiego ſioſtre, dwoch z niey Synow zoſtawił: Zybulta, ktory biegłościa w ſpráwach rożnych, układnościa obyczáiow, łaskę ſobie wielka ziednáł u Bogdáná Hoſpodará Wołoskiego. Iego potomſtwo z Zárſzyńſkiy, ná Pokuciu: z ktorych ieden z Potockim Stániſławem Woiewoda Krákowskim, y Hetmánem 1665, drugi z Kázanowſkim Hetmánem Polnym pod Uſarska Choragwia, życie ſwoie dobru poſpolitemu poświęcili. Y Jerzego Podkomorzego Nádwornego u Stefaná Batorego, w ktorym Stefan doyzrzáwſzy, zdolne do wielu funkcyi przymioty, narážał go ná rożne expedycye do poſtronnych Pánow: áże ſię był wſzędzie z ſwoia dzielnościa zákazał, wziął w máłżeńſtwo od Dworu Kiſpeterownę Węgierke z Gáiewskiy urodzona. Iſtvanſius Hiſtoryk Węgierſki, wielkie Imię Aichingerow w tym Kroleſtwie chwáląc, przydaie; że Lupus Aichinger był Kommiſſarzem do tráktatow o pokoy z Turkámi. *Iſtvans l. 31, Hiſt: Ungar.*

Aichinger Auguſtyn brát ſtryieczny Zybulta y Jerzego, w Tureckim, Greckim, Łacińskim, Polskim, Niemieckim, *W*ołoskim ięzykách biegły, ktorych umiciętności, to peregrynuiac, do Jerozolimy ná mieyſcá święte, to przy dworách rożnych Europeiskich Pánow, nábył; po pámiętnych ták w boiu, iako y w pokoiu záſługach záſnał w Krákowię 1582. Ktorego nádgrobek od bráta Jerzego ſtryiecznego wyſtawiony, Paprocki w Kſiążce o herbách potomności wypiſał. U tegoż znáydźieſz *f.* 583. przywiley Rudolfa Ceſarzá, temu Auguſtynowi dány w roku 1577, á tak do bráci iego rodzonych, iako y ſtryiecznych, to ieſt Zybulta y Jerzego rozciagaiacy ſię, y z ich naſtępuiacym potomſtwem, w ktorym, pochwáliwſzy ich Rycerskie dzieła y wierność ku ſobie, Oyczyſty dawny, z Przodkow wzięty herb, ná ten, iák widźiſz kſztałt przeformowáł.

To ieſt Tárcza, w ſzerz przedzieloná ná dwie części, z ktorych ſpodnia ná dole, cztery polá ma w ſobie, czteremá liniami, ukoſem od práwey ſtrony tárczy idace, z ktorych pierwſze pole, od práwey ręki czárne, drugie podle niego żołte czyli złote, trzecie czerwone, czwárte białe, czyli ſrebrne. Druga część wyżſzá, tákże ná dwie

części wzdłuż się dzieli; ná lewym tarczy boku, pagorek zielony o trzech wierzchołkach, ná náywyższym z nich, wiewiorká swego koloru, głowá w práwa obrocona, u ktorey ogon w gorę zádarty, nogi przednie wspięte, iákby skákáć chciáłá, w żołtym czyli złotym polu. Na práwym boku bászta biała, w czerwonym polu, bráma do niey, y okná dwá czarne. Ná hełmie koroná, nád ktora skrzydłá rozłożyste, lewe od spodu żołte, u gory czárne; práwe, od spodu czerwone, á ná wierzchu białe; między skrzydłámi, męża zbroynego widzieć po pas, z gołym mieczem złotym w rękoieści, á z złotym iabłkiem.

Ekelenfordya Miasto w Holsacyi nádmorskie, záżywa w herbie wiewiorki, ále tákim kształtem. W polu białym iest bráma otwárta, y owszem bez drzwi, ze trzemá wieżyczkámi czerwonemi, z ktorych się wiewiorká przeskákuie; w práwa tarczy głową obroconá.

Do tegoż Domu náleży, Stánisław Aichinger w Xięstwie Oświecimskim y Zátorskim, deputowány do wybieránia publicznych kontrybucyi z Seymu 1633. *Constit: o podatkách.* Mikołáy 1668. kwitnął. Stánisław w Sendomirskim Woiewodztwie dziedzic ná Kobylanách 1677, miał zá sobą Annę Miiakowska. *Histor: Coll. Sandom.* Okolski w Indexie tomu pierwszego, kłádzie Pilchowskiego Aichingerá, lubo ná mieyscu, żadney o nim wzmiánki nie uczynił.

ACHLER herbu Dub. O tych ták Páprocki, iako y Okolski pod tym herbem piszą, więcey o nich nigdziem się nie mogł doczytáć.

ADAMCZOWSKI herbu Dub. W Sendomirskim Woiewodztwie. O nich Paprocki y Okolski nie wiedział. Potocki w początku herbow wpráwdzieć ich położył, ále herbu nie wspomniał.

ADAMOWICZ herbu Leliwa. Monwid Syn Gedymina, brát Olgierda Wielkiego Xiążęciá Litewskiego, przyiąwszy ná Seymie Hrodelskim zá zaszczyt potomkom swoim herb Leliwá, gdy potym walecznego męża, ktoremu Imię było Adam, w wielu okázyach rycerskiey cnoty doświádczył, do tegoż go Kleynotu, y iego dźieci przypuścił, co y Krol Jágiełło,

giełło, swoim przywileiem utwierdził, kędy między zasługami iego liczy, náprzod odwagę z Witoldem ná Tatarow, poselstwo dwá rázy do tychże, z dobrem Oyczyzny odpráwione, wierność nie náderwęrżona ku sobie &c, Od tego tedy Adama, Adamowiczami, Sukcessorowie zwác się poczęli, zwyczaiem ná ten czas támtych kráiow: átoli gdy się potym rozrodźili, iedni się z nich, od dobr y possessyi názwáli, iáko to Pokrzywnicki, Starowolski: drudzy od iakiego przypadku, iako Mutykálski, Rákowicki: trzeci przy dawnym Adamowiczow Imieniu zostáli. *Okolſ. tom: 2. fol. 95.* Z tych Piotrowi Adamowiczowi Podsędkowi Zmudzkiemu, Konstytucya Seymowá 1607, exakcya publicznych poborow w Xięstwie Zmudzkim zleciłá *fol: 882*, á w Roku 1611. Kommissarzem z Seymu uprofzony, do rozgrániczenia lásow Zmudzkich *fol: 41.* Człowiek był y miły wszystkim y szczodry, y u Gvilhelmá Xiążęcia Kurlándzkiego w wielkim respekcie. Hieronim z Wileńskiego podpisał Elekcyą Augusta Wtorego. Są támże w Litwie Adamkowiczowie, rozumiem, że iednegoż y herbu y Domu z Adamowiczami. Sámuel Adámkowicz Władysławá IV. Jan Skarbnik Lidzki, Jędrzey Skárbnik Rzeczycki, Jána III. z Zmudzi podpisáli Elekcye.

ADAMOWSKI herbu Jastrzębiec. Okolski w Sierádzkim Woiewodztwie possessyą im zápisał: átoli że y w inszych Woiewodztwách rozkrzewieni, z tego poznać, że Wáwrzyniec Proboszcz Klecki, Ján y Fráncifzek w Sendomirskim, Kázimierz w Krákowskim, Stánisław y Stefan w Podláskim Woiewodztwách pisáli się ná Elekcyą Jána III.

ADERKASD. Ján Dworzanin Krolewski z Inflantskiego podpisał Elekcyą Jána Kázimierzá Krola 1648. O tych w Páprockim y Okolskim cicho.

AFFANASOWICZ. Y tych ták Páprocki iáko y Okolski opuścił. Kázimierz Affanáfowicz z Nowogrodzkim Woiewodztwem pisał się ná Elekcyą Władysławá IV.

AFFATA. O tym Genealogistowie náfi, nie mogli wiedźieć; álbowiem Affata Izydor Kápitan Indzinier Szláchcic Mediolański, dopiero od Michałá Krolá, otrzymał Indygenát w Oyczyznie nászey w Roku 1673, ktory mu potym konfirmowáłá Konstytucya Seymowá Koronacyi Jána III. w Roku 1676, po wywiedzieniu swego Szláchectwá y przysiędze uczynioney, ták Krolowi iáko y Rzeczypospolitey *Constitut: fol. 83.*

AGRIPPA. O tych áni Paprocki, áni Okolski niepisáli; w Xięstwie Litewskim po rożnych Woiewodztwách possessye swoie rozciągnęli. Wácław Agryppa Kásztelan Smoleński w Roku 1590. do lustrácyi dobr Krolewskich w Inflanciech z Seymu Kommissarzem deputowány *Constitut. fol. 584.* Jędrzey Poseł ná Seym 1613, z Wileńskiego Woiewodztwá y z támtąd Deputat ná Trybunał Skarbowy *Constit: fol. 8.* Jan w Zmudzi, Zácharyasz w Trockim Elekcyą podpisał Władysławá IV. Jan Agrippa lubo go y urodzenie z przodkow swoich stárożytnego Domu, y dowcip w mnieyszych szkołách wypolerowány, zdolnym czyniły Kápłańskiego stanu, przecież obrał sobie bydź wzgardzonym w Domu Bożym, do posług domowych w Zákonie Soc: JESU życie swoie poświęciwszy, umárł w Roku 1689. we Lwowie wieku swego 37. *Hist: Col. Leop. S. J.* Ktoryś z tego Domu, zá czasow Zygmunta Augusta, pisał przeciwko Lipomanowi, y wiele inszych Ksiąg do Druku podał.

Akſzak Herb, Kara albo Obrona.

SErce ludzkie, ná wylot przez śrzodek przeſzytę, ná bok y znią obrocone, ták rozdarte, że ſię ledwo obię częśći trzymáia, w polu czerwonym, nád hełmem y korona trzy piorá ſtruſie. *Okolſki tom:* 1. *fol.* 552. *Mſ.* P. *Rutka S. J.* Naſz X. *Petraſancta in teſſ. gentilit:* wiele takich Domow w Europie liczy, ktore iednego, albo y więcey ſerc, to złotych, to czerwonych, w herbie záżywáia, iako oſobliwie w Brytannii, Fráncyi, przecięż z tákim ułożeniem nic podobnego u niego nieobáczyſz.

Poczatek tego herbu, w Litwie kłáda, czy w Moskwie, zá mężne Tátarow pográniczných rozgromienie; bo gdy pierwſzy kleynotu tego Author, wodzá nieprzyiacielskiego, z ſwoim hufcem ná ſiebie nácieráiacego zábił, śmierć Hetmańską w oczach woyska, ták y oczy y ſercá inſzych przeráziłá, że wſzyſcy pierzchnęli, zwycięſtwo w rękách przeciwney ſtrony zoſtawiwſzy, zá co ten mu herb nádany, y Akſzak, to ieſt iáko Stryikowski z Litewskiego ięzyká tłumaczy Obrona, ták on iako y herb iego názwany. Zkadby iednak, drugie tegoż herbu Imię *Kará*, wzięło ſię: o tym nikt nienámienia. Tegoż potym pierwſzego Akſzaká potomkowie, w Poleſie ſię przenieśli, kędy Tenutę Noryńską przez wiele lát trzymali. Od tych Jan Akſzak, Sędzia Ziemski Kiiowski, á kiedyś Podwoiewodzy, z Poleſia, w te ſię kráie przeniozſzy, dobrego Oyczyzny Syna powinność wypełnił, z rożnych Seymow ná Kommiſſye upráſzány, iako w Roku 1607. do luſtrácyi niektorych mieyſc, ktoreby ſię ſpoſobne zdały ná Ukráinie do fortyfikowánia. *Conſtit. f.*830. W tymże Roku 1611, y 1613. do rozgrániczenia między Woiewodztwem Kiiowskim y Xięſtwem Litewskim. *W* Moskwie, y Inflantach Rycerskiego ſercá dał dowody. *W* ſadach y práwa Polskiego umieiętność, y nieprzeświadczoną ſwoię ſpráwiedliwość pokázał, kiedy

kiedy żadná ſentencya od niego ferowána, áni Trybunálskim, áni Zádwornym Dekretem niebyłá zkáſſowána. Michał brát iego, pod Ułánikami Tátary gromiac, od nich zábity, chęć ſwoię ku Oyczyznię dopiero z życiem zkończył. Janá zaś z Barbáry Klońskiey Synowie Marek w koronnym Obozie láta ſwoie przepędził.

Stefan Sędzia Ziemski Kiiowski, drugi Syn Janá, Staroſta Oſtrzewski y Bobrownicki, *1626.* ná Seym Wárſzawski poſłuiac, Deputatem ná Trybunał Rádomski ſtanał; *Conſtit: fol.* 5, á z Seymu Kommiſſárzem do rozgrániczenia między Woiewodztwy Kiiowskim y Czerniechowskim; *Conſtit: fol.* 31. Z Zofii Łuſzczanki Marſzáłkowny Mozyrſkiey, miał dwoch Synow Janá Stolniká Kiiowskiego, ktorego Syn Jozef oſiadł w Woiewodztwie Bełzkim, y Gabryela. Ponowił związki małżeńskie Stefan z Kátarzyna Czołhańska, ktorá mu procz trzech corek, dwoch Synow powiła Alexandrá y Michałá, ktorzy z brátem ſwoim Gábryelem Elekcya Janá Kázimierza podpiſali z Kiiowskim *Wo*iewodztwem. Ták Stefanowi BOG licznym potomſtwem nádgradzał, kiedy też on ná fundacya OO. Dominikánom w Kiiowie, 20. tyſięcy wyſypał. *Okolſki Ruſſ. Flor: fol:* 119.

Michał trzeci Jáná Sędziego Kiiowſkiego, w Rycerskich dziełách Przodkow ſwoich náśladuiac, Oyczyzny bronił: w Roku 1632, podpiſał Elekcya Władyſławá IV, żoná iego Ziemblicka. Sioſtrá zaś tych trzech bráci, po ześciu męża ſwego Grábi, reſztę życia ſwego, Bogu w Zákonie Dominiká S: we Lwowie poswięciłá: drugá żyłá z Jozefem Chaleckim w Roku 1650. Akſzak Márek ná Motowidłowce Woyski Kiiowski 1694. Kázimierz Skárbnik Kiiowski pod Uſárſka Choragwia żołd prowádził: z Czołhańskiey Konſtancyi Syn iego Felicyan: dobrá pod Oſtrogiem *Hiſt: Col: Leop: S. J.*

Alabanda Herb.

ALabanda, czyli ráczey iako chce Damalewicz Albalant, ná tarczy má biały Xiężyc, iák ná nowiu niezupełny, prosto obiema rogami do gory zkierowány, między ktoremi iest końska głowá, szyia Xiężycá tykáiaca, w lewą tarczy obroconá, w polu czárnym według Páprockiego, brudnym według Bielskiego, szárym według Okolskiego. Ná hełmie iedni z nich pięć, drudzy trzy piorá strusie kłáda. *Damal. in Episc: Vladisl: Papr. w Gniazdzie fol: 90. O herb. fol, 575. Bielski fol. 52. Okolski tom: 1. fol: 20. Libr: Kleynoty. Potocki w poczcie.*

Paprocki w Gniazdzie cnoty twierdzi, że do nás ten herb przyszedł zá Bolesłáwá Krzywousta, z nieiakim Alabanda, od ktorego imieniny swoie zabrał ten, o ktorym mowiemy Kleynot: átoli popráwił swego rozumienia w poślednieyszey o herbach Księdze, ná co y drudzy z chęcia przystaią, że ieszcze zá Mieczysłáwa Xiążęcia pierwszego z Polskich Monárchow Chrześcianiná, przyniosł go z soba Jásnach pierwszy Biskup Kruświcki ze Włoch: iakoż wiele iest takich, ktorzy lubo nie tákim iák tu ksztáłtem, konia w herbie używáia. Ták *Wedekindus*, álbo Witekindus Xiaze Sáskie, czarnym się zrzebcem pieczętowál, á gdy się przez Chrzest Bogu odrodził, Károl *Wielki* Cesarz, w białego mu go zámienił konia *Crantzius lib: 2. Saxon: c. 4.* Károl też piąty chcąc ukrocić swobody Neapolitańczykom, pod pretextem klásztoru, zámek potężny z twierdza wystáwił, do ktorego, zaprosiwszy obywátelow tamecznych, pytał się ich, coby się zá herbem szczycili? Odpowiedzieli, że koniem: Przydał Károl, á czy munsztuk má? bez munsztuká mowia, bo sobie záwsze był wolny; od nikogo nie okielznány: Cesarz zkázawszy palcem, ná świeżo od siebie wystáwiona fortecę, rzekł: *Hoc est frænum equi vestri.* Tá prawi wędzidłem wászey wolności będzie. *Camerarius lib:* 4.

Jásnach tedy álbo Lucidus pierwszy Biskup Kruświcki, á iako ich teráz, zá odmiana mieysca zowia, Kuiawski w Roku 966, rázem z Egidyuszem Tuszkulańskim Biskupem y Kárdynałem do Polski przyszedł, od Jána XIII Papieża, ná nowy szczep prawdziwey wiary wysłány, mąż y skromnoscia y żarliwościa, y przykłádnym życiem znákomity. Zaráz się zákrzatnał, żeby był powierzoney sobie funkcyi wypełnił oblig: przetoż z Czech, y innych Prowincyi, ćwiczonych w ięzyku Słowieńskim Káplanow zprowadziwszy, dyecezya swoię ná nich podzielił, y część pieczołowánia swego ná nich zpuścił, káżdego należytemi dochodami opatrzywszy. Sam zaś w Dźwiernie wsi, do stołu Biskupiego od Mieczysłáwa Xiążęcia przyłączoney, Farny Kościoł, á gdzie indziey, wiele inszych Domow Boskich wystawił; ták, że według Dámalewicza *in Episcop: Vladislav:* ledwo iest ktory ná Kuiawách Kościoł, ktoryby nie iemu, pierwsza swoię erekcya przypisywáł: czego świadkiem sa stare przywileie, mowi tenże. W tych zábiegach rządzącego Kościoł Wrocłáwski lát dwádźieścia y siedm, śmierć zástała w Roku 993. W Dźwiernie ciało iego złożone.

Do tegoż herbu *Paproc: o Herbach fol. 170,* pociaga Mamphiola Biskupa Płockiego trzydziestego piątego, zá ktorego świadectwem idac, y iam go z tym herbem położył *fol:* 41, átoli Drukárz miasto herbu Alabanda, podetknał omyłka herb Abdank. Tego Mamphiola Papież Bonifacy IX. po ześciu Henryká pierwszego, ze krwi Xiążąt Mázowieckich Infułáta Płockiego, áni od Kápituły obránego, áni od dziedźicznych Pánow podanego w Rzymie ná Biskupstwo poświęciwszy, chciał usilnie przy tym dostoieństwie utrzymać, y lubo zá nim, ile w bliskiey z Bonifacym kolligacyi, Papieskie instancye, bá y kościelne censury stały, przecież ták Krol Polski, iáko y Xiążęta Mázowieckie, náwet y Kápituła Płocka, żeby się przez ten proceder, práwu ich nieuwłoczyło, gdyby tym sposobem, á ieszcze Cudzoziemiec tę Stolice posiadł, żadna miara do possessyi Infuły przypuścić go niechcieli; wszystkę spráwę do przyszłego Pápieża, ktoryby zgodnie był obrány (bo Schizma wielkie Kościoł Kátolicki ná ten czas rozrywáło) odkłádaiac. Tym czásem Mamphiolus z meláncholii záchorowáwszy, y z życia y z Biskupstwa ustapił. Długosz przydaie, że ieszcze przed śmiercia dla pokoiu, dobrowolnie z tey się godności wyzuł. Umárł zaś według *Nakiel: in Miechov: fol. 334.* w Roku 1395. *według Łubienskiego in Episc: Ploc: 1399.* átoli ten author, w poznieyszey edycyi rok popráwił z Długoszem trzymaiąc 1396. Pochowány w Rzymie *in Ara cæli* z tytułem Biskupa Płockiego. Więcey Familiantow tegoż herbu żaden Author niepisze, y rozumiem, że ani ich Polská miałá.

ALABIS herbu Rubiesz. w Mińskin VVoiewodztwie tak *Okolski tom: 2. fol. 655.* iáko y *Paprocki* o herbach, osadził ich. Więcey o nich nigdzie nie czytałem.

ALAMBI herbu Rubiesz. W Mińskim *W*oiewodztwie ciż ich Authorowie zápisali.

ALBINOWSKI herbu Jastrzebiec. O tych áni *Paprocki*, áni *Okolski* niewiedział. Przemyská Ziemia ich Oyczyzná. W przeszłym wieku kwitnał, Jędrzey Albinowski Suffrágan Kuiawski, ktory w Roku 1687. był Archidyakonem Pomorskim, Kántorem Przemyślskim, Proboszczem Wolborskim. Synowcowie iego, á brácia sobie rodzeni, Jędrzey, Sámuel, y Stanisłáw, ktorego Syn Jákub y Corká zá Janem Solkowskim.

Alemanni Herb.

Da Tar-

TArcza herbu, ná dwie częśći wzdłuż przedzielona, z ktorych iedna, ná práwey ſtronie, dwá ma pola, ukoſem od práwego boku ná lewy nákłonione, w rowni od ſiebie odległe. Druga część, ná dwie inſze pomierzona, z tych wyżſza, dwie kule działowe, ſpodnia iednę w ſobie zámyka; ná hełmie Pánna laurową korona uwieńczona, ſtarym zwyczaiem áż po uſzy, y trochę do práwego ucha náchylona; rękę iednę o bok oparła, drugą w gorę wyniożſzy, tákże wieniec laurowy, iak ná głowie trzyma. Koloru tarczy, pol, kul, żaden nieopiſał. *Paprocki o herb: fol: 581. Okol: tom: 1. fol: 23. Potocki w pocz: fol: 704. Mſ. P. Rutka. S. J.*

Herb ten nádany w Hetrurii zá iakaś znáczna przyſługę, co y ztad poznać, bo Xiażęta Florenckie, pięć też tákże kul czerwonych w herbie noſza w polu złotym, nád ktoremi ſzoſta kula błękitna; z tey ſrzodká trzy lilie wychodza, nád hełmem koroná złota, ná ktorey wierzchołku czerwona lilia, ná tey lewą nogą ſtoi ſrebrny ſokoł, w práwey złoty pierścień trzyma, w pysku zaś kartkę, ná niey złotemi literámi to ſłowo nápiſane. *Semper Zawſze.* Iákoż że z Hetrurii, to ieſt z Florenckiego Xięſtwá, ten Dom do nas przyſzedł, świadkiem ieſt liſt Zygmunta Auguſta Krola w Roku 1566. Dominikowi Alemanniemu dany ná indygenat w Koronie náſzey; znaydzieſz go u Paprockiego ſłowo w ſłowo. Ia tu tylko to przytaczam, co do informacyi o tey familii ſłużyć może. *Nobilis claraq; Alemanniorum familia, cujus ſplendor, & benemerita in Rempublicam, ita ſunt in Ducatu Florentiæ conſpicua, ut multis atteſtationibus ea in re non ſit opus. Nam & domi apud ſuos, & foris apud Reges Chriſtianos, ſemper fuit, eſtq; adhuc familia hæc honoratiſſima, & in conſilio publico, ſententiis dicendis, deliberationibusq; rerum expediendis, facilè primum obtinuit, obtinetq; locum: quod rebus geſtis illius Reipubl: Hiſtoriisq; tam veteribus, quàm recentioris memoriæ facilè comprobari poteſt.* Poty przywiley.

Znać to zaś z tego, że niepochlebnie, Zygmunta Auguſta świadectwo to o nich mowi; bo ten Dom, dwoch niegdy Purpurátow Rzymskich liczył. Pierwſzy Alemannus Adimarius Florenczyk z Oyca Philippa Adimara Alemanniego, Matki Olimpii Fortiguery urodzony. Náprzod Biskupem Florenckim, w rok Arcybiskupem Tarentyńſkim, nákoniec Pizańskim ogłoſzony, gdy od Jána dwudzieſtego trzeciego, Legacyą we Fráncyi z wielkim ukontentowániem Rzymu, z niemnieyſza ſwoiey dzielności pochwáła odpráwił, w nadgrodę prác ſwoich wziął Kápeluſz Kárdynalſki. Ná Koncyliach potym Pizańskim y Konſtancyeńskim przeciwko Schiſmatykom, Kościoł Boży rozrywáiacym gorliwie ſtawał: áż też w tych koło wiary práwowierney zábiegach, powietrzem, czyli iako inni chca, trucizną w Roku 1422. zarážony, umarł. Ciało iego w Rzymie pochowáne. *Purpura docta l:* 3.

Drugi Ludwik Alemannus z Biskupſtwá Magalońskiego, poſtapił ná Areláteńskie Arcybiskupſtwo, wkrotce go y Purpura Kárdynalską przyodział Marcin piaty Papież. Po śmierci Eugeniuſza Papieża, co nie czynił! żeby był Kościołowi pokoy przynioſł pożadany. Felixa Antypápę, do tego námowił, że uzurpowáną nieſłuſznie Infułę Papieſka złożył y inſzych siła ſłofow wytrzymawſzy, poſzedł po koronę prác ſwoich w Roku 1450. Swiatobliwość życia iego, mnogie cuda, ktore ſię przy ciele iego dzieią, ogłáſzaią; ták, że y ślepi wzrok, y niemi mowę, y chorzy zdrowie, y umárli częſtokroć życie zá iego wzywániem odbieráia. Te łáski w Arelácie, kędy ciało iego zpoczywá, zkonnotowáne, ſłuſzna Księgę nápełniły. Klemens ſiodmy Pápież o nim w Roku 1527. piſzac, mowi: *Ludovicus illuſtri genere natus, vitam cœlibem, caſtam, & immaculatam egit, puriſſimamq; animam DEO, innumeris virtutibus inſignem, reddidit. Purpura docta l:* 3.

Nád to Aloyzy Alemanni wſłáwiony nápiſana od ſiebie hiſtorya; Marſzałkiem był ná dworze Kátarzyny Medycei Krolowy Fráncuzkiey. Syn tákże iego Károl u Henryká Krola Polskiego, á potym Fráncuzkiego Marſzáłkiem Nádwornym. Brát Károla, támże we Fráncyi Biskupem Madzoneńskim czyli Maſconeńſkim. W Polſzcze zaś náſzey, pierwſzy z tego Domu oſiadł Dominik Alemanni dziedzic ná Gawronowie, Piotrkowicach, Łyſzkowicach, Stolnik Lubelski, Staroſta Nowomieyski w Mazoſzu: poſłował od Stefaná Krola do Jána Krola Szwedzkiego, á z Fánuelowna Sioſtra Fanuelá Stolniká Lubelskiego zkontráktowáwſzy godnych ſiebie naśládowcow potomkow zoſtawił, z ktorych ieden był Stániſław, ále prędko umarł w Krákowie; u OO. Fránciſzkánow pochowány. *Starowolſki in monum:* iego nádgrobek z tamtad wypiſał. Drugi Zygmunt, ktory z Sierádzkim Woiewodztwem podpiſał Elekcyą Włádyſłáwa IV. Roku 1632. Atoli w krotce po tym roku, znowu ſię do Włoch z Polski wynieśli, od ktorych niedawnemi czáſy, y iuż zá moiey pamięci ozdobił Zákon Soc: JESU Alemanni, Prowincyał Rzymskiey Prowincyi Sieſtrzeniec Klemenſa Iedenáſtego Papieża, wielkich przymiotow człowiek. Ten ſam o ſobie powiedał, że Dziad iego w Polſzcze ſię urodziwſzy, znowu ſię do Włoch przenioſł.

Alexandrowicz Herb.

PAprocki y Okolski o nich zámilczał. Sa zaś dwie koſy, oſtrzem do ſiebie obrocone, końcami zaś do gory, ná krzyż ukoſem ſię zkładaia, przez ktorych ſrzodek dwá miecze Niemieckie, końcami ſię

zchodzą, ták iakby w iedno ſpoione były: ná helmie trzy piorá Strufie. Z iakiey okázyi ten herb nádany niemá żadney pewności. To wiem, że ſię nim Alexandrowiczowie w Wielkim Xięſtwie Litewskim pieczętuia. Z tych w Roku 1632. porządek Elekcyi Włádyſławá IV. liczy, Jána Marſzáłka Grodzieńskiego, Konſtántego Kázimierza, Piotrá, y Mikołáia Bitout Sędziego Upitskiego, Alexandrowiczow. Porządek Elekcyi Jána Kázimierza Krola 1648, Konſtantego Piſarza Ziemſkiego Upitskiego y Poſłá Grodzieńskiego. Tenże, czy też inſzy Konſtantyn Piſarz Ziemski Grodzieński Poſeł ná Seym 1652. Ztamtąd Deputat ná Trybunáł ſkárbowy Litewski *Conſtit: fol. 16.* potym Podſędek Grodzieński y Poſeł ná Seym Roku 1659. y 1661. *Conſtitut. fol. 59.* y 1662. ále iuż Sędzia Ziemski Grodzieńſki, z kąd Kommiſarzem náznaczony do wypłácenia żołdu Woysku *Conſtit: fol. 5. & 22.* Syn iego Kázimierz. Stefan Podkomorzy Grodzieński, á potym Marſzałek: z Seymu Roku 1690. Deputat ná Trybunał ſkárbowy, *Conſtit: f. 5. y 1683. fol.* 6, á w Roku 1697. Deputat ná Trybunał Wileński. Staniſław Rotmiſtrz Pancerney Chorągwi, w expedycyi z Moſkwą pod Miednikámi ná placu poległ, co o nim Konſtytucya Seymowá *1662. fol: 16.* wſpomináiąc, y iego odwagę potomności z pochwáłą zápiſuiąc, krwáwe záſługi, ſukceſſorom liczyć każe: toż ſamo konfirmowáła Konſtytucya 1683. *fol: 5.* Sebaſtyan przy Páńſkich dworach młodſze láta przepolerowáwſzy, potym zácżął ſłużyć Bogu w Zákonie Soc: JESU, obráwſzy ſobie w nim ſtan pokory y prácy do poſług domowych: tam ſobie uſtáwiczności modlitwy, wyborem poſłuſzeńſtwá, y innemi cnotámi Niebo wyskárbił, 1658. świat ten pożegnáwſzy. *Koiało: Pamiątka Bráci 27. 7bris.* Benedykt Placyd 1697. Michał naprzod Piſarz Ziemski Lidzki, potym Márſzałek 1704.

ALEXANDROWICZ herbu Srzeniawa. Paprocki y Okolſki o nich nie wiedział; ſam tylko Potocki w Poczcie herbow ten ich herb przypiſał. Z tych Jędrzey Alexandrowicz podał do druku *Columnas Oſſolinianas.*

Amadey Herb.

ORzeł biały bez ogoná, w złotey ná głowie koronie, pyskiem w lewá tárczy zkierowány, w nim złoty pierścień wiśi, ſkrzydłá y nogi rozſzerzone, w polu czerwonym, ná helmie pieć pior Struſich. *Paproc: w Gniazdzie fol: 1087. Okolſki tom: 1. fol: 26. Biels: fol: 207. Potocki Poczet fol: 704.*

Zgodnie wſzyscy twierdzą o nim, że z Węgier do Polſki przyſzedł, lubo ſię w okázyi tych przenoſin rożnią. Okolski z Paprockiego powiádá, że Władyſław Łokietek z tronu Polskiego rugowány, gdy ſię po cudzych tułał kráiach, á do Węgier, pomocy ſzukáiąc, zábiegł; tám od Amadeia Woiewody Węgierskiego, między obywátelámi Kroleſtwá tego, náypierwſzego, ze czcią przyięty był y tráktowány; náwet y do odzyskánia Kroleſtwá w Polſzcze, to pieniadzmi, to ludźmi záratowány: ktoremi poſiłkami wzmocniwſzy ſię Łokietek, Pełczyski zámek niedaleko Wiślicy poſiadł; czym przeſtráſzone inſze Miáſtá, iáko Pánu ſwemu, poddawáć ſię poczęły. Pámiętaiąc ná tę ku ſobie uczynność Władyſław, krewnych Amadeia, do Polſki zprowádził, w dobrá ubogacił, w honory wywyżſzył, Rok kłádzie 1300. Atoli Długoſz pod Rokiem 1330. opiſawſzy zbytnią śmiáłość Felicyáná Węgierskiego Parenteláta, z ktorą ſię ná zabicie Károlá Krolá, Krolowy y dzieci ich ośmielił, kiedy kolligatow tego zbrodnią z Węgier wygnano, przydaie: *Nonnulli inquit in Poloniam venientes, illic perpetuum incolatum agunt, vocitanturq; Amadeiones, Aquilam albam, ſine pedibus pro inſigni nobilitatis deferentes: quorum ſucceſſio & genus quamvis in humili, & vix nota ſorte, etiam hactenus perdurat.* Poty *Długoſz tom: 2.*

Z tey Familii Amadeiow w Kroleſtwie naſzym Nákielski liczy. Mikołáia Mſurowskiego dziedzicá ná Rudołowicach, ktory kościoł, támże funduiąc, włáſne ſwoie dobrá Byſtryowice, Woczkowice, Tuliglowy, Węgierke, wiecznemi czáſy do niego przyłączył w Roku 1393. Fundacya tę, z ſámego oryginału wypiſana, pomieniony Author kłádzie, y przydaie, że potym w Roku 1446. Ján z Mzurową Stolnik Przemyski z brátem ſwoim Mikołáiem, tenże ſam kościoł do Probośtwá Miechowskiego inkorporowáł; á potomſtwo Janá, Jan Woyski, y Mikołáy Miecznik Przemyſcy, torem przodkow ſwoich idąc, pewnemi gruntámi ſowicie nádali pod Rok 1454. *Nakiel: in Miechov: fol: 345. & 480. & 496.* Z tym wſzyſtkim zá świádectwem idąc Páprockiego, iuż temi czáſy, niemáſz żadnych Domow w Koronie náſzey, ktoreby ſię tym kleynotem záſzczycały. Ptáżkowie y Suskráiewſcy do záſzczytu Herburtow przenieśli ſię.

AMBOTEN. O tych áni Páprocki, ani Okolski nic nie má. Atoli Jan Amboten y Maciey Fryderyk podpiſáli Elekcyą Władyſławá IV. z Inflantskiego Woiewodztwá.

AMUNDA. Y tych ták Paprocki iako y Okolski pominął. Stániſław w młodſzych leciech, zwiedźiwſzy Włoską, Niemiecką, y Węgierską ziemię, przy wrodzonym dowcipie, tákiego poleru nábył, że Maximilian Ceſarz, ſzácuiąc ſobie w nim piękne od Boga przymioty, wſzyſtek Rod iego nowemi herbámi ozdobił, y w komput Szláchty Niemieckiey policzył, nie doſtało mi ſię iednák nigdzie widzieć iego herbu. Wyſłał go potym do Konſtantynola z ſwym Poſłem y upominkámi, áby byli

Solimánowi Cárowi Tureckiemu Syná urodzonego winszowáli. Záżył tey okázyi Stánisław, Grecya, Káppadocya, Egipt, Syria przeszedszy, mieysca święte z powinną weneracyą y szczegulnym náwiedził nabożeństwem. Ztamtąd do Polski powrocił, kędy indygenat od Zygmunta III. otrzymał, á że się przy wielkiey experyencyi, nie mnieysza ku Pánu swemu wierność w nim byłá zwiazáłá, przetoż mu Krol Olborę srebnych y ołownych kruszcow puścił w Administrácyą. Tam Amenda chcac się Bogu wypłácić zá fortunne w życiu swoim progressa, kościoł w Olkuszu wystáwił, káplicę Loretańską z fundámentu wywiodł y ozdobił: átoli złaczywszy się dożywotnie z Kátarzyną Frezerowną żadnego płci męzkiey po sobie sukcessorá niezostawił: *Conc:* P. *Makow: S. J.* 1628. Corká tylko Zuzánna iedynáczká zostáłá; tá ślubem czystości siebie samą Bogu poświęciwszy, y fortunę Oycowską hoynie ná cześć Bożą wysypáłá, Oycow Reformátow ná przedmieściu Krakowskim kiedyś Konfundatorká: luboć záwziętość nieprzyiacielska podczas pierwszey Szwędzkiey, tę ofiarę iey, z dymem do niebá posłáłá. Kláštor zaś tych Oycow iuż w mieście, insza dobroczynna ręká osádziłá y dzwignęłá. Zuzánna w pobożności, co ráz to się więcey ćwicząc, częstemi iałmużnami Niebo sobie uskárbiłá. Ták w krotkim czásie imię tego Domu w Polszcze nászey zniknęło.

AMFOR herbu Srzeniawa. Okolski o nich powiedá, że osiedli w Mińskim Woiewodztwie, z ktorych kládzie Michałá męża Rycerskiego. Tego wieku, iuz sie zdámi się piszą Anforowiczowie: bo między Suffrágatorámi Elekcyi Janá Kázimierza w Woiewodztwie Wileńskim czytam Samuelá Anforowicza Dworzánina Krolewskiego 1648, á zaś Janá III. Anforowicz Stefan Stolnik Mścisláwski podpisał Elekcyą. *Okol: tom: 3. fol:* 135.

Ancuta Herb.

Strzáłá do gory prosto wyrychtowáná, po práwey ręce iey, gwiazdá ośmgrániasta, po lewey Xiężyc niewypełniony, rogámi ku strzale zkierowány. Herb ten podobny do Newliná, átoli musi

mieć swoie názwisko. Páprocki y Okolski o nich nie pisał. Ancuta Máciey Jozef w Roku 1695, Smoleński y Inflantski Kánonik, Wilkomirski y Szacki Proboszcz, potym Suffrágan y Koadiutor Brzostowskiego Biskupa Wileńskiego, po ktorego śmierci, gdy iuż nominácya od Augusta Wtorego ná tęż Infułę otrzymáł, nim z Rzymu expedycya przyszłá, świat á wnim wszystkie honory pożegnał w Roku 1723. Był też Ancuta w tymże czásie Przeorem Czerwińskim.

Andrault de Buy Herb.

Tarczá tego Herbu, ná dwie części wzdłuż przedzielona: po práwey stronie pól Orła, głową iego w koronie, skrzydło iedno y ogon rozciągnione, nos w práwą zkierowány, w nodze iedney snopek zwyczayny trzyma. Druga część tarczy, tákże ná dwie wszerz się dzieli, wyższa stroná trzy gwiazdy zámyka w sobie, tákim ułożeniem, że dwie wyzey podle siebie, trzecia pod niemi iest w srzodku; niższa część ma trzy rzeki, wszerz płynące, iednakowo od siebie odległe, przez nie ukosem od práwego boku pas rycerski idzie, ná ktorym trzy lilie osobno iedná zá drugą.

Fráncifzek Andrault de Buy niegdy Janá Kázimierza w cudzych kráiach nádworny Marszałek, potym Niemieckiego w Polszcze Woyská Generáł, Starostá Tczewski, tego herbu záżywał Roku 1676. We Fráncyi ze krwi Hrábiow de Langeron urodzony, gdy się rycerskiemi dzietámi tey Oyczyznie przymilił, od Janá Kázimierza w rekompensę do Oyczystego kleynotu, przydany mu Orzeł z snopkiem Krolewskim: od Rzeczypospolitey zá Ziemianiná uznany przez indygenat mu pozwolony, Roku 1658. *Constit.*

ANDRUSKI. w Woiewodztwie Wołyńskim, o Fidorze y Jácku Metryká Wołyńská Roku 1528. świadczy.

ANDRUSZEWICZ. O tych áni Paprocki, ani Okolski niewſpomniał. Andruſzewicz Jan tego Imienia trzęci, Biskup Łucki czternáſty, z Kiiowskiey ná tę Káthedrę pomkniony. *Sapieha in monum:* Luboć Nákielski o nim powieda, że po śmierci Maciela Rádziwiła, ſzoſtego Biskupa Kiiowskiego (lepieyby byl powiedział Oſtykowicza) w Roku 1546, ta Infułą uczczony, y w náuce y w obyczaiach mąż poleru wielkiego: *Nakielſki in Miechov: fol: 644*, ná ktorym Biskupſtwie y umárł Roku 1579, á po nim náſtapił Mikołay Pac, *idem ibidem fol: 703*. Mikołáy Andruſzewicz Koniuſzy W. X. Litewskiego zá Zygmunta Auguſtá, Staroſtá Ożeński y Perełomski, w Roku 1547. podpiſał przywiley Ziemi Bielskiey *de jure Polonico manu tenendo, Januſſ: Stat: fol: 837*, y u Herburta *fol: 303*. Staniſław Sędzia Ziemi Mozyrskiey, podpiſał w Mińskim Woiewodztwie Elekcyą Janá Kázimierza. Rozumiem, że tu należy, luboć go nápiſano Andruſzkiewicz Michał Dominik, ktory pacta conventa Auguſta Wtorego z VVileńskiego VVoiewodztwá ręką ſwoią utwierdził.

ANDRYEWICZ herbu Rubieſz. w Mińskim VVoiewodztwie kłádzie ich *Okolſki tom: 2. fol: 654*. Andryewicz Jwán Marſzáłek y Tenutarz in Dougi zá Zygmunta Pierwſzego w Roku 1512. położony *inter teſtes* ná przywileiu danym Sápiehom.

ANIKINI. Dominik otrzymał Indygenat w Polſzczę w Roku 1685. o czym Konſtytucya w tymże Roku.

ANKWICZ herbu Abdank. W VVoiewodztwách Krákowskim, Sendomirskim, y Przemyſlskiey Ziemi poſſeſſyonáci. Z tych Mikołáy trzech Synow zoſtáwił, Staniſłáwa, Janá y Alexandrá. Staniſław miał zá ſobą Agnieſzkę Rokoſzownę *Okol: tom: 3. fol: 367*. Synow z nią trzech, Stefaná ktory w Zákonie Soc: JESU y przykłádnym życiem, y wyſoką náuką, po Philozophicznych y Theologicznych Kátedrách wſłáwiony, żyć przeſtał w Sendomierzu Roku 1711. Jędrzeia Chorążego Nowogrodzkiego dziedzica ná Miękiſzu, od ktorego z Judythy Kuropatnickiy, Hieronimá Káſztelaná Kiiowskiego Corki, było trzech Synow. Hieronim z Czerną, VVálenty z Romerowną Máryanną, VVoyciech z Rudzką z przyiáznieni, Corki zaś Joanná z Janem Romerem Cześnikiem Bráclawskim, druga z Boguſłáwem Rudzieiowskim Podczaſzym Bráctawskim. Po Kuropatnickiy miał zá ſobą tenże Jędrzei, Łętowską. Y Michałá Káſztelána Záwichoskiego. Jan dziedzic ná kobylu poiął Helenę Lesniowſką z ktorey potomſtwo Jan y Stefan.

ANNIBAL herbu Krocki. Imię to było Annibala de Srozze ktory z Boną Sfeorcyą Krolową Polską ze Fráncyi tu przyſzedſzy, y z brátem ſwoim Mikołáiem, dobrámi ſowicie opátrzony, oſiadł: czy zaś od iego Imienia potomkowię niezowią ſię Annibalámi wiedzieć niemogę. Annibalowna de Strozze Stanisłáwa Baránowskiego Piſarzá Ziemskiego Łomżyńskiego Małżonká.

ANTONOWICZ. VVoyski Mielnicki Rotmiſtrz dzielny, ktoremu zátrzymáne krwáwe záslugi płácić kázałá konſtytucya w Roku 1670. Sámuel VVoyſim Antonowicz podpiſał pacta conventa Auguſta VVtorego w Wileńskim Woiewodztwie. Jozef Janá III.

ANSZEWSKI herbu Leliwá. Drudzy ich Anczewski, inſi Anſzeński piſzą. *Paprocki o herbach fol: 205. Okolſki tom: 2.*

Arcem-

Arcemberski Herb.

O Tych áni Páprocki, áni Okolski nie piſał. Ieleń ná Száchownicy ſtoiący to herb tego Domu. Pierwſzy nim regalizowány Jan Dworzanin Xiążęcia Pomorskiego z tey okázyi, że gdy Xiążę ná łowách będąc ſzáchami ſie rozrywáł, tym czaſem Ján, Ielenia nimo bieżacego, trzemá ſtrzálami przeſzył: działo ſię to koło Roku 1630. Zoſtawił potym tenże Jan, Synow dwoch Piotrá y Pawła: Piotra z Knutenowny dziedziczki ná Szonowku Syn Maciey Wálenty Poſeł z Pomorskiego deputowány ad pacta conventa Auguſtá II, ktore podpiſał Roku 1697. Paweł zaś dwoch Synow zpłodził, Piotrá y Staniſłáwa. Piotrá z Doroty Myśleckiy trzy Corki były. Elżbieta Milewská, Barbará Zádorſká, Reginá Włoſtowská, y Synowie dwáy: Felicyan, ktorego z Anny Golańskiey Syn ieden Woyciech, Jan brát Felicyaná, náprzod ſię z Iádwigą Chłápowską, á po niey z Ziemiecką zręczył. Stániſław miał Synow dwoch, Wálentego Biſkupa Kiiowskiego Opatá Pokrzywnickiego, y Jána Burgrabię Poznańſkiego, ktory ſię złączył z Heleną Grodziecką.

ARCIECHOWSKI herbu Grábie. Z tych Piotr Kánonik Referendarz Koronny Roku 1550. Jedrzey Janá Kázimierzá, Jákub Władyſławá IV. z Ziemią Zákrocimską podpiſali Elekcye. Tegoż Jákuba trzech ſię Synow zoſtało, Ján dziedzic ná Wielęcinie, Sędzia Grodzki Zákrocimski, o ktorym Konſtytucye Roku 1678 *fol. 7*. Káſper Podſędek Liwski z tegoż Seymu Kommiſarz do uſpokoienia pogránicznych Kontrowerſyi z Margrábſtwem Brándeburskim *Conſtitut. fol. 13*, y do ułożenia y przepiſywánia Kſiąg, ták Grodzkich iako y Ziemskich Liwskich *fol. 36*. Zonę iego Annę Beydownę Rzewuską wſpominaią támże *fol. 34*, ba y *Conſtitut: 169. fol: 13*, z ktorey ſię Syn zoſtał Alexander. Samuel Henryk, trzeci brát wyżey wſpomnionych. Nád to Kázimierz y Michał z Ziemią Zakrocim-

F2 ſką

ska Janá III, Woyciech z Woiewodztwem Krákowskim, Stániſław z Sierádzkim, Wiktoryn z Ziemią Wárſzáwską Auguſtą II. podpiſali Elekcye.

ARCISZEWSKI herbu Rola, w Woiewodztwie Łęczyckim. Páprocki w Poczcie herbow Arciſzewskich Prawdzicow położył; Rolicow nie ma. Z Arciſzewá Jakub Kánonik Krákowſki, ktoremu nádgrobek w Roku 1533, w Kátedrze ná Zamku wyſtawiony, to przyznáie, że miłoſierdziem na ubogich, życia niewinnością zárobił ſobie, u wſzyſtkich ná wielką opinią świątobliwości. *Okolski tom: 2. fol: 628*, Jan Arciſzewski Roku 1587. podpiſał ſtatuta Ziazdu Proſzowickiego. *Conſtit: 1587. fol. 422.* Bogusław w Poznańskim, Albracht brát iego w Chełmińskim podpiſali Elekcya Władysława IV. Páweł zaś Janá Kázimierza w Krákowskim Woiewodztwach. Kryſztof ſyn Albráchta w Polskim woysku ſzarży cudzoziemskiey Oberſzter, ktorego dwoch ſynow, Jozef y Staniſław, y Corka za Bonifacym Kwiatkowskim. Arciſzewská Matká Stanisławá Morſztyná Káſztelaná Czerskiego. Seweryn podpiſał konfederácya Krákowska Roku 1705.

ARDEK. O tych áni Páprocki, ani Okolski niemá nic, y ia herbu niemogłem ſię doczytać. Ardek Piotr z Pomorskim Woiewodztwem piſał ſię ná Elekcya Janá Kázimierza Krolá.

ARYNEK herbu Lubicz: w Mazowieckim Woiewodztwie kłádzie ich ták Paprocki *utrobiq;*, iáko y *Okolski tom: 2. fol: 193, á Sarnicki lib: 4.* domyśla ſię, że ieſzcze od Gothow ida.

AUGUSTYNOWSKI. O tych áni Páprocki, áni Okolski nie piſał, y ia herbu ich nigdziem ſię niemogł doczytać. W Pruſiech kwitnęli: z ktorych Stanisław Auguſtynowski náprzod Elekcya Władysława IV: potym iuż będąc Burgrábią Malborskim, Elekcya, Jáná Kázimierza podpiſał w Woiewodztwie Malborskim.

BABECKI Herbu Cholewa W Płockim Woiewodztwie y Ziemi Dobrzyńſkiey. Ián kilku lát nakłádem, y zdrowia y fortuny przytarciem, o wiarę y wolność z Turkámi, w rożnych okázyach wręcz ſię zcinał: w ſzakże w záſługach odwági ſwoiey wziął od nich káydany, ktoremi do galer przykuty, tamże żyć przeſtał. *Paprocki w Gniazdzie.* Jákub Roku 1582. z konia zſiadſzy, pieſzo do ſzturmu idąc, Pskow miaſto ubiegł. *Idem o herb: fol: 405.* luboć go tam omyłką Babickim nápiſano, przecięż przydano herbu Cholewá. Stániſława, Páwła, Zygmunta, Janá, Mikołáiá, y Marciná, Okolski męſtwo ſławi. Jędrzey Roku 1648.

1648, Łukáſz Roku 1697, z Ziemi Dobrzyńskiey podpiſali Elekcye Krolow. Anna, Bábecká, Zygmunta Zbierzchowskiego Podkomorzego Łomżyńskiego małżonká. Jędrzey Kánonik Smoleński, Proboſzcz w Wielkim Xiażu Roku 1663, to Ołtarzámi, to bogatym apparátem, przybytki Boſkie zdobiąc, ſiebie w płatne przed Niebem cnoty przyſtroił. *Hiſtor: Mirac: B. Mariæ Cracov: ad S. Joan:* Staniſław w Sierpſkim Kościele pámiętna fundacya, duſzę ſwoię błogoſłáwioney wieczności zálecił. *Láſki Cudow: Paproc: fol: 27.* Dobrohelskich y Wielickich Fámilie, Bábeckim poczatki ſwoie powinny, o ktorych ná ſwym mieyſcu.

BABICKI herbu Dołega. Przed lát ſtem y kilkadzieſiat, iuż im to przyznał Paprocki, że ſtarodáwny Dom, y iedneyże z Służowieckiemi dzielnice, z Wárſzawskiey Ziemi, átoli o nich nigdziem więcey nieczytał.

BABINOVVSKI. O tych áni Paprocki, áni Okolſki nie piſał: w Zmudzi poſſeſſionáci, godnemi ſpráwami ſercá ſobie wſzyſtkich uięli. Z tych Matheuſz Babiński Kánonik Zmudzki Roku 1634, imieniem Biskupá ſwego, y cáley Kápituły ná Synodzie (zda mi ſię) Wárſzawskim, y roztropności nienáganney, y wyſokiey madrości nieſzczupłe zoſtáwił dowody. *Acta Synodi.* A przedtym ieſzcze tylko Kánonikiem Miednickim w Roku 1621. ná Synodzie Piotrkowskim, honor Biſkupa Zmudzkiego, ſwoia oſobą záſtapił. *Acta Synodi.* Tenże ſam Mátheuſz Roku 1632. w Zmudzi Elekcya Władysławá czwártego podpiſał.

BABINSKI herbu Boycza. Metryká Wołyńská ieſzcze w Roku 1528. wſpomina Siemiona Bábińskiego. Páprocki tákże ſławi Bábińskiego u Xiażęcia Oſtrogskiego Konſtantyná Woiewody Kiiowskiego, nie tylko iako przednieyſzego Wodzá; ale też ktoremu, wſzyſtkich iego tryumfow z Moskwy y Tátarow, wielka część przyznáie: iakoż był mąż właśnie chciwy ſławy, y Oyczyznę kochaiacy. Jerzy Roku 1648, z Woiewodztwem VVołyńskim piſał ſię ná Elekcya Janá Kázimierza. Marciná Komorniká Bełzkiego Syn Mátheuſz, Alexandra zaś bráta iego Syn Thomaſz Stolnik Smoleński Roku 1720: ktoryś z nich, tych czaſow z kolligowáł ſię z Domem Młodzkich.

BABONAUBEK. Ná inſzym mieyſcu czytam go Baubonaubek. Urodzeniem Perſa, Imieniem Dániel Thadeuſz, woienna ſzárzą Rotmiſtrz, nieuſtráſzonym zá dobro Oyczyzny męſtwem godzien, ktorego Polská iako ſwego obrońcę między Synow Koronnych policzyłá, y do wſzyſtkich *jura nobilitatis* przypuściłá. *Oczym Konſtytucya Koronna fol: 41*; kędy expedycye iego we wſzyſtkich zá Janá Kázimierza kámpaniach z lekką Choragwią, ſwoim nákładem wyſtawioną y ſuſtentowáną chwaląc, potomney pamięci zápiſalá: VVſpomina go y Konſtytucya Roku 1676. *fol.* 48. Páprocki y Okolski nie mogl o nim wiedzieć.

BABSKI herbu Radwan. Piſza ſię z Babská w VVoiewodztwie Ráwskim. Dom ſtarożytny, z ktorych ieden u Xiażat Mázowieckich był Kánclerzem. Od Adáma z Bábska był Syn Bartlomiey, ktory ſześci Synow, chwály ſwoiey Sukceſſorow zoſtáwił. Teofila y náuką y męſtwem záleconego w ſzczegulny reſpekt Jána Zámoyskiego Kánclerzá y Hetmaná. Gabryelá, ten z Mieleſzkowny Stolnikowny Nowogrodzkiey, dwoch Synow ſwoich, VVoyciecha y Alexándrá, Bogu przez ſluby

G Zá-

Zákonne, w Zákonie S. Fránciſzká poświęcił; trzech innych ná uſługę Oyczyzny y męskie dzićłá wydzielił to ieſt Floryaná Stániſłáwá y Piotrá. Alexander, trzeci Syn Bartłomieia, długo w woiennych tumanach śmierci ſzukáiac, nákoniec ználazł, od Tátarow porážony, zwłoki ciáłá iego w Kámieńcu Podolskim złożone, z wieczna ná duſzę iego pamiatka, fundowána tamże u OO. Dominikánow miał zá ſoba Zofia Kiemliczownę, z ktorey Corká z Janem Chodorowskim Stolnikiem Lwowskim dożywotnie zmowioná. Ludwik y Ezechiel brácia Alexandrá, w VVołoſzech tákże poległzy, krwia ſwoia zápiſali, iak im miłá Oyczyſta ſwoboda. Alexander y Ján Roku 1674. VVładyſław z Płockiego, Adam z Łęczyckiego, Jerzy y Staniſław z Poznańſkiego Roku 1697. podpiſali Elekcye. Konſtancya Bábſka byłá zá Piotrem Oskim. Druga Kánclerzanká Mázowiecká zá Staniſłáwem Láſſockim Podkomorzym Łęczyckim *Okols: tom. fol: 152.* Sioſtrá záś iey zá Thomáſzem Kozarskim.

BACHOVVSKI herbu Korwin. w Woiewodztwie Mázowieckim. O tych áni Paprocki, áni Okolſki nie piſał. Sebáſtyan z Bieńkow Báchowſki ż Ziemia Ciechanowſka podpiſał ſię ná Elekcya Auguſta II. Z tego poznać, że Bachowſcy iednaż dzielnicę maia z Bieńkowſkiemi.

BĄCZALSKI herbu Gozdawá. Dálechowice gniazdo Domu tego: w Podgorzu oſiedli, luboć y w Płockim dziedziczyli, wſzędzie y náuka y dzielnością ná dobro tey Oyczyzny prácuiac. Seweryn wydał do Druku Kſiążkę Ochroná Koronna. Hieronim dziedzic ná Strzyżowie zá czaſow Páprockiego. Jan Roku 1665 z Stániſłáwem Potockim Hetmanem *W*ielkim Koronnym po Uſarſku ſłużył.

BACZYNSKI herbu Sas. w Woiewodztwie Ruskim. Paprocki y Okolſki o nich nie piſali: piſza ſię z Báczyná pod Samborem.

BĄDKOWSKI. O tych cicho u naſzych Genealogiſtow: átoli w Dobrzyńſkiey Ziemi Jan Bądkowski Roku 1632. ná Elekcya Władyſława IV, á Stefan Roku 1648. ná Jána Kázimierzá piſali ſię. Stánisław zaś tego Roku 1648. ale w Inowrocłáwskim. Zofia Benedykta Záborowskiego Małżonká *Okolſki tom: 3, fol: 596.*

BADOWSKI. Thomáſz Komornik Sochaczowski, Roku *1632*, ktorego Syn Jan támże Komornik Roku 1670, Adam z Woiewodztwá Sierádzkiego, Woyciech y Staniſłáw z Ziemi VVárſzawskiey podpiſał Elekcya Auguſta eI.

BĄDZYNSKI herbu Junoſza. O tych ani Paprocki, áni Okolski nie piſał. Jan Bądzyński Miecznik VVołyński Poſeł ná Seym Roku 1627, *Conſtit: f.* 8. Synow iego dwoch: Fránciſzek, ktory też Posłował ná Seym Roku 1633, y ztamtąd deputowány był do opatrzenia prowiantow, VVoysku ná Ukráinie będacemu *Conſtit: fol. 15:* Y Ludwik Woyſki Chełmski człowiek Rycerski: wſpomina go *Konſtytucya Roku 1662. fol.* 39. Sioſtrá ich z Stánisławem Węglinskim Sędzia Chełmſkim zmowiona. Michał Podkomorzy Lubelski, ktorego z Druſzkiewiczowny Syn Kázimierż Podkomorzy Chełmsſki. Dom ten od Rościſzewſkich dzielnicę ſwoię ciagnie.

BAGIENSKI herbu Slepowron. w Woiewodztwie Mazowieckim. Práprocki świadczy, że ſię przedtym z Waſoſza piſali, áleć teráz, iuż ſię niektorzy z nich z Bágienic piſza. Adam Woyſki Ziemski Łomżyński Roku 1632. Jan z Ziemi Ciechanowskiey, Iákub z Łomżyńskiey, Paweł, z Czerskiey, Stanisław z Woiewodztwá Káliskiego, Kázimierz z Płockiego Roku 1697. podpiſáli Elekcye Krolow Polskich. Sálomea Bagieńſká Profeská klaſztoru Sadeckiego roku 1700.

BAGNIEWSKI herbu Bawoł. To ieſt Bawola głowá tákim kſztałtem iak w Herbie Wieniawá álbo Pomian: tylko że áni pierścienia w nozdrzach u niey nie málz, áni mieczá przez głowę. W Chełmińſkim Woiewodztwie pamiętne ich ná dobro Oyczyzny przysługi. Paprocki y Okolſki o nich zámilczał. Rok *1643.* Stánisławá widział Bagniewskiego, Przeorá Konwentu Oliwſkiego Zákonu S. Bernárda; rownie ſię w nim y Zákonna pobożność, y nie poſpolita nauka wydawały, ktore mu też do tego pomogły, że go Opat ſwoy, na Synod Prowincyalny Warſzawſki, w tymże roku, aby tam oſobę iego zaſtąpił, wyſłał. *Conſtit: Synod: fol.* 4. Bliżſze lata, to ieſt w roku 1699, Michała, Kryſztofa, y Marcina Miecznika Inflantſkiego głoſzą; z ktorych oſtatni z Woiewodztwa Chełminſkiego przydany był ad Conſilia Marſzałkowi Konfederacyi Sendomirſkiey 1704. *Acta Confæderat.* Bartłomiey Chorąży Michałowſki, y Marſzałek Trybunału Koronnego Roku 1722, á temi czaſy, gdy to piſzę, Kaſztelán Elbląſki. Bagniewská byłá zá Jerzym Sartawskim.

BAHRYNSKI. w Woiewodztwie Kiiowskim, ktorych Przodek Stefan Bahryńſki Setnik Kozácki dla męſtwá y odwági nobilitowány w Roku *1676.*

BAIECKI. O tych áni Paprocki, ani Okolski nie piſał. Baiecki Teofil Marſzałek Lidzki Poſeł ná Seym Coronationis Janá III. w Roku *1676*, z támtąd Kommiſſarż deputowány, do rewizyi przywileiow Xiążęcia Kurlandzkiego ná Piltyńſka Ziemię. *Conſtitut: fol: 32* Baiewſki Leſko Ziemianin Wołyńſki w Metryce VVołyńskiey Roku 1528.

BAIERSKI herbu Fogelvander. O tych áni Páprocki, áni Okolſki nie piſał. Starożytny to Dom w Pruſiech: bo *Hiſtoria Polono Pruthen: Poſſelii fol:* 628 ieſzcze w Roku 1477 kládzie Jána Baierſkiego VVoiewodę Pomorskiego. *Łukaſz Paprocki łáſki cudowne fol: 57*, wſpomina Baierskiego, ktory ſię był dożywotnie złaczył z Maryanna Łoſiowna. Alexander z Baierza, (bo ſię ztąd wſzyſcy piſza) Poſeł ná Seym z Woiewodztwá Chełmińſkiego Roku 1663, Syn iego Mikołáy poſłuiac także ná Seym Roku *1697*, Deputatem był *ad Pacta Conventa* Auguſtá II, ktore podpiſał. *Conſtitut: fol: 24.* Fránciſzek Sędzia Michałowski, Deputat ná Trybunał Koronny Roku 1722.

BAIR. O tych áni Paprocki ani Okolski nie mogł wiedzieć. Jędrzey Ignácy, w rożnych ięzykách, y obyczaiach wypolerowány, Morſztynowi Podſkárbiemu Koronnemu, wierna uſługa y zkrzętnym przemyſłem zálecony, w nádgrodę prác ſwoich Piſarzem naywyżſzym skárbowym uczczony, w rychle potym między Synow Koronnych policzony, zprzyſiągł ſię w dożywotnia przyiaźń, z Euphrozyną Grátowną, y podpiſał Elekcya Janá III.

BĄK herbu Zadora. Ci od Gory Bąkowey názwani Bakámi. Pierwſzy tego názwiská Author, Piotr Lánckoroński dziedzic ná Bąkowey Gorze, w Roku 1570: ktorego Syn Wálentyn Chorąży Podolſki, ále o nich obſzerniey mowić ſię będzie pod Lánckorońskiemi.

BAKA. Wielkiego Xięſtwa Litewskiego Obywátel, luboć o nich ták Paprocki,

cki, iako y Okolski zámilczał. Z tych Bazyli Baká Wládyká Chełmski mąż pobożny Roku 1546. *Susza w Cudach Chelmskich.* Michał Baká Podstarości Mścisławski podpisał Elekcyą Władysławá IV Krola, Roku 1632, á z Trockim Jan y Jerzy. Elekcyą zaś Jáná Kázimierzá, Jan Kázimierz Podczászy Trocki, luboć go iuż nie Baká, ále Baha pisza: Adám y Sámuel Stolnik Smoleński z tegoż: ták iednak rozumiem, że to iedenże Dom Baká y Baha. Y owszem tychże samych, iuż temi czásy zdami się Bakánowskiemi zowią. Ták czytam Janá Bakánowskiego Horodniczego Nowogrodzkiego, ktory z tegoż *W*oiewodztwá, przydany był *ad Consilia* Marszałkowi Konfederácyi Sendomirskiey Roku 1704. Alexander zaś podpisał ią. Tenże, czyli inszy tegoż Imienia Deputatem był Trybunáłu Koronnego, z VVoiewodztwá Brzeskiego Kuiawskiego Roku 1703. Bazyli Podstoli Smoleński roku 1704.

BAKOWIECKI herbu Wukry. Mokosieiow y Deniszkow, kilką wiekámi przewleczone záslugi, w Dom Bákowieckich y ze krwią oráz zpłynęły, ile iednegoż z niemi udziału, y szczepu płonki. Z tych Jozef Mikosiey dziedzic ná Bakowcách pierwszy názwany Bákowiecki. Iozef Episcop Włodzimirski y Brześciański, ná Dworze Zygmunta III. lat szesnáście Sekretarski urząd z pochwáłą zprawował, Skárbnikiem potym Wołyńskim będąc, żeby był sobie Niebo, tym pewniey uskárbił; wszystkie nádzieie podeptawszy, świat porzucił; á w Zákonnym życiu smákuiąc, obrał sobie być wzgardzonym w Domu Bożym; átoli iednak y w cieniu klasztornym, nie utaiłá się przed ścigaiącemi godnościami głęboká pokorá; bo náprzod Archimandryta Zydyczyńskim od Krola, á w krotce Władyka Włodzimirskim wyniesiony, nietylko, że obciążone wielkiemi długami dobrá, swoim włásnym kosztem z Zydyczyńskiego Manásteru oswobodził, ale tez y Kátedrę swoię, zámkiem y wałámi ták opasał, że w Roku 1653, gdy Tátarowie do Włodzimierzá, zaciekszy się, ogniem go w popioł palić chcieli, wypadszy z okopow, coś niewiele ludzi, y nieprzyiaciela wystrászyli, y pożar wygasili: umárł ten przezácny mąż Roku 1655, ktorego roku żył ieszcze Benedykt Mokosiey Archimandryta Zydyczyński. *Kazanie na pogrzebie Iozefa, Stefanowskiego Zákonu Káznodziesk:* Łukász z Wołyńskim Woiewodztwem pisał się ná Elekcyą Jána III.

BĄKOWSKI herbu Gryf. O tych áni Paprocki, ani Okolski nie pisał. Piotr z Bakowca Podsędek Krákowski w Roku 1410. *u Nakielsk: w Miechov: fol:* 383. Wálentego y męstwem ná woynach Moskiewskich, y Chrześciańską szczodrotą ná Boga sławnego, śmiertelny we Lwowie, kędy zpoczywá, grobsztyn głosi, umárł Roku 1617. *Starowolski in monum:* Paweł wstąpiwszy do Zákonu Soc: JESU, ośmdziesiąt lát y pięć życia swego przepędziwszy, poszedł po koronę Roku 1647: ozdobił Zákon nász, nietylko wytworną náuką, ale y cnotą nie pospolitą, z tą oświątobliwości swoiey opinią, że gdy Collegium Káliskie, w krotce po iego ześciu zágorzało, że się w popioł nie zpáliło; iego zásługom przed Bogiem, wszyscy przypisowáli iednostáynie. Nowicyat nász Krákowski, między swoich policzył go Dobrodzieiow, ktory go ná samym weyściu do Zákonu Roku 1602, pewną summą w potrzebie cięzkiey rátowáł. *Hist: Coll. Caliss: & Cracov: Domûs Probat:* Krysztof Dziekán Chełmski,

Sekre-

Sekretarz Krolewski, Deputat ná Trybunał Koronny Roku 1613, á w Roku 1631. uproszony do kompozycyi pewnych kollizyi *inter Statum Ecclesiasticum & Secularem,* stawił się y z sławą swoią, y z prágnieniem mąż pokoiu, iako y ná Synod Prowincyalny Wárszawski Roku 1643. *Constit: Synod: fol:* 3. Ze był tego herbu, świadczą Elogia, iego pobożnosci po rożnych mieyscach przypisane. Woyciech Pisarz Grodzki Przedecki w Łęczyckim Roku 1674. Woyciech w Woiewodztwie Sierádzkim. Thomász w Sendomirskim Elekcyą podpisał Augusta II. Teráz *in Societate JESU* Apostolski Missyonárz w Chinach Bąkowski tego Domu, ktorego brát rodzony y dwie siostry mieszkáią się w Sierádzkim.

BĄkowski Herbu Ryś.

JEst Ryś w prawą stronę tarczy bieżący z szyią y głową zkręcona, iak gdyby w tył poglądał obzieraiąc się, Korona na głowie iego, nad hełmem trzy Lilie, z ktorych srzednia trochę wyższa nad insze, á w srzodku trzcinki na ktorey stoi srzednia lilia, gwiazda o sześciu graniach, czyli promieniach, tym kształtem iako tu widzisz: luboć na innym mieyscu widziałem, że się trzy lilie, iako trzy gwoździe końcami do kupy zchodziły, czyli raczey trzcinkami. Podobny temu herb znaydziesz w Kościele Pelplinskim OO. Cystersow, na marmurowym nadgrobku wyryty, Eleonory de Langnau żony Adryana Rembowskiego: to iest Rysia, tylko bez Korony, y bez szyi zkręconey, na hełmie także trzy lilie: położony ten nadgrobek w roku 1649. O początkach tego herbu, nigdziem się doczytać nie mogł, to tylko wiem, że się Jackowscy y Bąkowscy w Prusiech nim pieczętuią. *Paprocki y Okolski,* o nich ani namienił. Są zaś z Lemburskiego Powiatu, w Pomorskim Woiewodztwie, luboć temi czasy niektorzy z nich, iuż w Mazowieckim osiedli. Jedenże Dom z Jackowskiemi, ale Bąkowskich imienia od Bąkowa dobr nabyli, y lubo z razu pisali się Jac-

kowskie-

kowſkiemi z Bąkowa, potym iednak koło roku 1590 iuż Bąkowſkiemi zawołani: bo w tym roku czytam Kryſztofa Bąkowſkiego, albo Jackowſkiego. *Panegyryk Sateckiego Łzy żałobney Minerwy* Biſkupa *K*aminſkiego (imienia iednak iego nie położył) Przodka tey Familii ſławi, fundacyą Kartuzow bliſko Gdańſka od ſiebie zaczętą, pamiętnego. W przeſzłym zaś wieku ci kwitnęli.

Jan Chorąży Malborſki, Staroſta *K*iſzewſki, ktore Staroſtwo, lubo dawno zaległa ſumma przywiązane, w tym Domu zawſze chodziło, átoli on, z ſamey miłości ku dobru Oyczyzny, wſzyſtkich ſwoich do niego pretenſyi dobrowolnie na Seymie 1616 uſtąpił: za co, wdzięczna Rzeczpoſpolita, dożywotnie trzymać go mu pozwoliła. Do Pogranicznych kontrowerſyi, między Pomerania Koronna, y Xiążęcą uſpokoienia uproſzony. *Conſtit: f.* 16 *&* 20, *1616.* iako naylepiey mogł, przysłużył ſię Oyczyznie. Y na Boga nie mniey ſię ſzczodrym pokazał, Collegio Gdańſkiemu Societatis JESU, na erekcyą Kościoła Szotlandzkiego, pięć tyſięcy hoyną ręką wyſypał; á żona iego tenże ſam Dom Boży, w piękny y *P*ańſki apparat przyſtroiła. Była to Dorota Zalinſka, corka Macieia Kaſztelana Gdańſkiego z Koſtczanki urodzona, białogłowa rozſądku wielkiego y ludzkości. Żyła z nim bez potomnie: á po iego ſmierci powtorzyła małżeńſkie związki, z Konarſkim Woiewodą Malborſkim. *Hiſtoria Collegii Gedanenſis 1616. y MS.* Konopatſcianum *pod Zalinſki. Duryew: f.* 45 Umarł ten Jan, nie mniey cnotą, iak urodzeniem zalecony. *P. Argentus de rebus Soc: f. 395.* Bąkowſki *P*iotr, brat rodzony Jana Chorążego Malborſkiego: po trzykroć go (ile ſię doczytać mogę) zgromadzona na walne Seymy, Poſłem widziała Polſka, raz w roku 1613, drugi raz w roku 1628, trzeci raz w roku 1631, zkąd uważaiąc w nim, y gładkiey wymowy biegłość, y publicznych obrad zdrowie, y bez zakału ſprawiedliwość, za każdym razem, rowny cnocie iego nienadwerężoney, Deputacyi Trybunału Radomſkiego ciężar włożyła. *Conſt:* 1613, *fol.* 8, 1628. *f.* 5, 1631, *f.* 14, tam kiedy ſię z niezmienionym przy Bogu y prawdzie ſtatkiem ſtawił, w Koronnym potym Trybunale, ſumnienia naymniey nie uſzczerbił. Żyć przeſtał 1640, z Działyńſkiey potomſtwo zoſtawiwſzy. *MS.* Konopatſcianum: po ktorey przybrał był ſobie, w dożywotnią przyiaźń, Izabellę Zalinſką, Samuela Woiewody Malborſkiego corkę, ktora mu na dowod nieumieraiącey z życiem miłości, nadgrobek w Lubawie wyſtawiła. *Starowolſki in Monumentis.* Corka iego była za Jerzym Sartawſkim. Z Bąkowa Mikołay Sędzia Ziemſki Malborſki (podobno Syn Piotra, o ktorym ſię dopiero mowiło) umarł w roku 1668. Żona iego *K*atarzyna Stolinſka. *Monim: Reſid: Mariæbur.*

Bąkowſki z Bąkowa Kryſztof, Podkomorzy Pomorſki, brat rodzony Piotra y Jana, na dworze *K*rolewſkim młodſze lata pędząc, do wſzyſtkich w Oyczyznie funkcyi, nie bez pochwały ſpoſobił ſię *MS.* Konopatſcianum. Jeſzcze go Podkomorzym w roku 1622 kładzie. *Hiſtoria Pol: Pruth: fol 634.* Złączył ſię był z Radzieiowſką Sioſtrą rodzoną Woiewody Łęczyckiego, z ktorey Corka, naprzod za Mikołaia (Czapſkiego zdami ſię) wydana, potym za Jeremiaſza Dębinſkiego. Zwłoki ciała tego Kryſztofa, w Chełmnie złożone, y marmurowym nadgrobkiem przyciſnione w roku 1653. *MS.* Konopatſc. Alexander z Bąkowa Hrabia z Noſtyc, czy z Noſtwic, brat ſtryieczny Jana, *P*iotra, y Kry-

Kryſztofa, Deputat na Trybunał Koronny 1620 z Pomorſkiego, z Wieſiołowſkiey *K*atarzyny, ſioſtry Kaſztelana Elbląſkiego, Corki dwie Alexandrę y Zophią Annę, y tyleż ſynow, Ludwika y Jana Ignacego na świat wydał. W Toruńſkim u S. Jana Kościele pochowany, oſtatniego dnia oczekiwa, y z żoną ſwoią, czego ſwiadkiem ieſt kamień grobowy marmurowy w roku 1663 położony. *MS.* Konopatſc. Ludwik Podwoiewodzy Malborſki, ſyn Alexandra, podpiſał ſię z tym tytułem na Elekcyą Jana Kazimierza Krola w roku 1648, y z bratem ſwoim.

Bąkowſki Jan Ignacy, naprzod Podkomorzy Chełmińſki, daley Woiewoda Pomorſki, Podſkarbi Ziem Pruſkich, Brodnicki, Skarſzewſki, Borzechowſki Staroſta, na koniec Woiewoda Malborſki; ſyn także Alexandra. W Kiſzporku, pod tytułem S. Ducha, rezydencyą OO. Reformatom 1685 fundował, otrzymawſzy na to konſens od Rzeczypoſpolitey, Konſtytucyą Koronną obwarowany w roku *1678, fol. 26. Catalog: Conventuum Reformat:* á przedtym w roku 1666 w Gdańſku, pod tytułem S. Antoniego Padewſkiego tymże OO. Reformatom, zgruntu y Kościoł y Klaſztor wyſtawił, ſwoiey na Boga ſzczodrobliwości nie umieraiącą pamiątkę. Collegium też Gdańſkie Soc: JESU, iako iego dobroczynną ręką żyło, tak y teraz z niekrzepnącą nigdy ku ſwemu Dobrodzieiowi tchnie wdzięcznością. Znamienite iego Oyczyznie przyſługi, kiedy iey ſwobody, dowcipnym przemyſłem, y wolnym ięzykiem bronił, ktorego mu nigdy żadna prywata nie płatała; trzy razy na walne Seymy poſłuiąc, w roku 1659, 1661, 1662. Zkąd upewniona o nie nadwerężoney iego ku ſobie życzliwości Rzeczpoſpolita, na rożne, ale y trudne narażała go transakcye, iako w poſelſtwie do Cara Moſkiewſkiego, na rekognicyą pretenſyi Kurfiſtrza Brandeburſkiego do Elbląga, *Conſtit:* 1678, *fol.* 12, do zapłaty woyſku. *Conſtit:* 1676, *fol.* 16, do rozporządzenia Ekonomii Malborſkiey. *Conſtit:* 1661, *fol.* 12, do piſania informacyi na pewną Kommiſſyą. *Conſtit: 1662, fol.* 15, ale naybardziey kiedy go Kommiſſarzem deputowała do oddania Pannom Zakonnym Kościoła S. Jakuba w Toruniu, ktory iuż była herezya oſiadła. *Conſtit: 1667, f.* 39. Popiſała ſię tam pięknie iego ku Bogu żarliwość, ktorą mu Oyczyzna krzesłami, Bog Koroną w niebie, iak nadzieię mamy, ſowicie nadgrodził. Dwa razy kontrakty Małżeńſkie ponawiał, pierwſze z Elzbietą Czeſzewſką, ta mu corkę iednę, y dwoch ſynow, Staniſława y Jacka powiła, drugie z Cecylią, *P. Młodzian: ded: libr: Medit:* czyli raczey z Konſtancyą Anną Dönhoffowna. *Elert Concio Wety.*

Bąkowſki Staniſław Ignacy Podkomorzy Chełmińſki, ſyn Jana Ignacego Woiewody Malborſkiego Poſeł na Seym Koronacyi Auguſta II. Krola 1697, kędy *Confirmationem Jurium Gentium* podpiſał. *Conſtit: fol.* 11, y w roku 1699, á przedtym y na Konwokacyą generalną Warſzawſką w roku 1696, gdzie zwyczayną Konfederácyą ręką ſwoią utwierdził. Jacek drugi ſyn Jana Ignacego, Woiewody Malborſkiego: z Jackowſkiy żony, czterech czy piąciu ſynow iego ieſzcze dziś żyie: z ktorych ieden Jozef życie poświęcił Bogu w Zakonie naſzym. Franciſzek Staniſława y Jacka brat Stryieczny rodzony, znać Ludwika Podwoiewodzego Malborſkiego ſyn 1673. Bąkowſkiego Jana Podkomorzego

Cheł-

Chelminſkiego w roku 1687, wſpomina *Hiſtoria Collegii Gedanenſis S. J.* Bakowſka Matka Mirosława Konarſkiego Podkomorzego Malborſkiego. *MS. Konopatſcianum.*

BAKRYNOWSKI, albo Bahrynowſki, herbu Leliwa. Z Xiążąt Ruſkich od Włodzimierza Jedynowładcy Ruſkiego, niektorzy ich poczatki zaſiągaią á w dalſzey linii od Michała, ktory ſię Xiążęciem Druckim piſać począł. Bahrynowice od ktorych ſię zowią w Woiewodztwie Kiiowſkim, w Powiecie Zytomirſkim leżą. Temi czaſy w Zakonie S. Dominika kwitnął Bakrynowſki, Doktor y Przeor Konwentu Łuckiego.

BAL herbu Gozdawa. Ze z Gotow y imię, y originem Domu ſwego zabrali, przed ſtem lat y więcey do druku podał *Sarnic: lib. 4.* czego żeby poparł, Baltę Xiążęcia Gotſkiego wſpomina, z ktorego imienia, iak bliſkie podobieńſtwo do Balow, kto nie widzi. *Procopius też lib. 1.* w ſwoiey hiſtoryi w roku 533 piſze, że Balas, wielkiego męſtwa Pułkownik w Woyſku Juſtyniania Ceſarza, ſześciuſet Maſagetom, albo Słowakom, przeciwko Wandalom regimentował. Baltow także Familia nad morzem Baltyckim, dawnemi wieki zaſtarzała, czytay u Hiſtorykow. Cóżkolwiek badź to pewna, że ten Dom w Polſzcze naſzey ſtarodawny: bo y *Nakielſki w Miechowii fol. 369*, na Liſcie Jana Tęczyńſkiego, Kaſztelana Krakowſkiego *inter præſentes*, wypiſał Mściuga z Balowa Burgrabiego Krakowſkiego w roku 1401: luboć ſię potym piſać poczęli z Nowegotańca, gdy Mikołay Bal poiął Zdowſką dziedziczkę tych dobr, aż też ſię potym y z Oczwi, y z Srzedni tytułowali.

Jan z Nowegotańca Stolnik Sanocki, ktorego ſynow piaciu. Michał, ten w wielkich reſpektach będąc u Krola Kazimierza, dla ſwoiey we wſzyſtkich procederach dzielności, ktorey nie ſkąpe dał dowody w rożnych legacyach do poſtronnych Monarchow podiętych, w nie mnieyſzey nadziei, o przyſzłych na wyſokie godności ſukceſſiach, ſwiat ſobie zmierził, do Zakonu S. Franciſzka Ordin: Min: de Obſervan: od S. Jana Kapiſtrana przyięty, tak w krotce w świętych cnotach poſtąpił, że go ledwo na ten czas Dyakona, do Czech, na nawrocenie Huſſytow wyſłało poſłuſzeńſtwo: rozpaſaney na wſzyſtkie niecnoty Herezyi, właśnie ſię ſtawił po Apoſtolſku, iednych w wierze utwierdzaiac, drugich z drogi nieprawości zprowadzaiac: czym tak na ſiebie rozwiozłych ludzi zaoſtrzył nienawiści, że mu y na życie iego ſidła bezbożność ſtawiała, za zbawienne napomnienia, kontemptami, za miłość złością, za ſłowo Boſkie biciem płacąc. Kapłanem potym poświęcony, gdy mu dla życia przykładnego Arcybiſkupſtwo Praſkie ofiarowano, tąż umyſłu wſpaniałością, ktorą raz idąc do Zakonu, podeptał czekaiace ſię dygnitarſtwa y Palliuſzem wzgardził. Prowincyi iednak Polſkiey, lubo poniewolnie rzady przyiąwſzy, po trzykroć, łaſkawością y niezpracowanym pieczołowaniem, ktorym chciał każdemu z braci dogodzić, tak ſobie uiał ich ſerca, że go ſtatecznie kochali wſzyſcy. Konwent Samborſki, ſwoią induſtrya w rzeczy doczeſne należycie opatrzył; Konwentowi Bydgoſkiemu, za konſenſem Kazimierza Krola, za dozorem Zbigniewa Oleśnickiego mieyſce naznaczył, na koniec y laty y praca, y długa niemoca zwątlony, pełen zaſług świat w Krakowie pożegnał w roku 1495. *Vadingus in Annal: Minorum tom: 6. n. 28, 1475, & 1480, n. 31. & t. 7. & 1481, n. 16,* luboć tenże Author wyżey o nim napiſał, że roku 1475. Ma-

Maciey Kaſztelan Sanocki, z tym tytułem podpiſał Liſt Alexandra Krola dany Miaſtu Lwowſkiemu roku 1506, á przedtym Podkomorzy Sanocki, drugi ſyn Stolnika, ſioſtra iego z Mikołaiem Ulińſkim zmowiona. Mikołay trzeci ſyn, z Piſarza Ziemſkiego Sanockiego, Podkomorzym tamże zawołany roku 1526, o czym czytałem Liſt Zygmunta I. *in MS. Petricovien:* ktorego potomſtwo Staniſław teyże Ziemi Podkomorzy w roku 1550, y Jerzy, ktorego corka iedynaczka Odnowſka. Samuel podobno ſyn Staniſława, z Dymitrem Moſkiewſkim Carem zmyślonym w Moſkwie poległ. *Petricius lib. 2. Hiſt: Moſchov. Orichovio dialog: 4. de Execut:* o tym Domu namienia, że ſię był nowinek Geneweńſkich chwycił.

Piotr Podkomorzy Sanocki, z Hoczwi, dziedzic na Balogrodzie, ſyn Staniſława także Podkomorzego. Ktorych ſię w Oyczyznie z Heretyckich rodzicow urodzony, napił błędow; w cudzych kraiach pozbył: z Grzegorzem albowiem de Valentia y z X. Gretſerem Doktorami Soc: JESU, poufaley konwerſuiąc, od nich na bity ſamey prawdy wykierowany gościniec. *Cichocki l. 2. Alloq: Oſec:* Tey łaſki pamiętny, nie tylko, że nam nieodmiennie zprzyiał, ale też y Collegii Kroſieńſkiego roku 1614 fundacyi, znaczne poczatki założył, Bibliotekę temuż oddawſzy mieyſcu. *Hiſt: Coll: Croſnen: S. J. Argentus de rebus Pol: c. 9, fol. 132, & 392.* Nie mnieyſza dobroczynnoscia ſwiadczył ſię, y inſzym ſługom Boſkim: w Sanoku Zakonnikom S. Franciſzka po konflagracyi, y kościoł y klaſztor nieposſpolita ſztuką wyſtawił: á gdzieindziey ſiła Domow Bożych, dość modna ſtruktura, iego ſumptem powſtało. Większym ieſzcze ſtaraniem zabiegał koło przybytkow Boſkich żywych, dla tego umyślnie Kapłana, Apoſtolſkiego męża, zawſze u ſiebie chował, żeby był na Beſzkidzie y gorami zagęſzczoney puſtyni, profit niebu uczynił pożadany. W Ruſkiey Religii Xięża, żeby byli Unii, y ſwemu Przemyſlſkiemu Paſterzowi powolni we wſzyſtkich dobrach ſwoich, łagodnie wmowił: toż chciał wyperſwadować świętemi przemyſłami y żonie ſwoiey, była to Jadwiga Tarłowna Woiewodzanka Lubelſka, Jana Corka, gdyby był mniey potrzebny z uporem wſtyd, Heretyczce nie odradzał tego, na czym oſnowa zbawienia zawiſła. Balogrod miaſteczko od imienia Domu ſwego założył. Kommiſſarz z Seymu roku 1611 do rozſądzenia krzywd od pogranicza Węgierſkiego *Conſtitut: 1611, fol. 7. Starowolſki in Monumen.* Mąż cnota y umieiętnością, y roſtropnością między pierwſzemi. Z ſynow iego nayſtarſzy, Staniſław; gdy mu właſna Matka, ile od wiary naſzey daleka, w dzień Wniebowzięcia Nayśw: Matki, broniła, żeby go był ſpowiedzią y Kommunia uczcił, tak ſię tym zalterował, że też z tey okazyi, w malignę zapadſzy, tegoż dnia pobożne pragnienie ſwoie, śmiercia zapieczętował. Zoſtały ſię iednak dwie corki tego Piotra: iedna z nich Anna z Jerzym Drzewickim, ktorey nadgrobek z Kruświcy wypiſał *Starowolſki in Monumen:* druga z Bełżeckim Alexandrem Staniſławem Woiewodą Podlaſkim zręczona, Synow zaś czterech.

Samuel Chorąży Przemyſlſki, ſyn Piotra Podkomorzego: wſpominaia go Konſtytucye roku 1637, *f. penult.* Stefan drugi ſyn, y on Podkomorzy Sanocki, á przedtym Chorąży Przemyſlſki, złaczył ſię był dożywotnie, z Zophią Oſtrowſką, z ktorey potomſtwo Jan, Staniſław

ſław y Michál. *Kraſuſki in Regina Poloniæ.* Adám trzeci ſyn Piotra, Chorąży Przemyſſki, Poſeł ná Seym Koronacyi w roku 1633, ztámtąd deputowany, do uprowiantowania, woyſka naſzego w Ukrainie leżącego, y ná Trybunał Radomſki. *Conſtit:* 1633, *fol.* 14, 21, y 55 na ktorym Seymie otrzymał wiecznemi czáſy przywiley na zkład winny w Balogrodzie, dziedzicznym ſwoim miaſteczku. Poiał Reginę z Konar Słupecką, Kaſztelankę Radomſką: tego Syn Staniſław Podkomorzy Sánocki, z Seymu 1670, y 1676, Kommiſſarz do uſpokoienia pogránicznego od Węgier, *Conſtit: fol.* 27, & 31. Corka iego Agnieſzká z Piotrem Firleiem Kaſztelanem Kamienieckim zmowiona. Synowie zaś dway, Mikołay y Jan, Mikołay Stolnik Sanocki, ktorego z Leſczyńſkiy herbu Wręby, Sędziánki Sanockiey, corka Mikołaiowi Gołuchowſkiemu zaręczona: ſyn Stefan w roku 1696 Piſarzem Grodzkim Sanockim umárł, bezpotomnie żyiąc z Stadnicką Kaſztelanką Przemyſſką. Jan drugi ſyn Staniſłáwa Podkomorzego, Sędziá Sanocki, z Tereſſy Rábſztyńſkiy czterech ſynow zpłodziwſzy, to ieſt, Jozefa ktory młodo umarł. Antoniego dziſieyſzego Podkomorzego Sanockiego, á przedtym Czeſniká Przemyſſkiego Deputata kilka rázy na Trybunał Koronny: z Heleny Rupniewſkiey, ktorá primo voto była zá Alexándrem Drohoiewſkim, Chorążycem Przemyſſkim corka iego Elżbieta. Jana Podczaſzego Trembowolſkiego, żona iego Maryanna Drohoiewſka Kaſztelanka Czerniechowſka. Ignacego dziedzica na Balogrodzie Staroſtę Taborowſkiego, ten pierwſzym zwiazkiem poiał Tereſſę Waſilewſką Staroſciankę Narewſką, pozoſtałą wdowę po Waſilkowſkim Łowczym Podolſkim: drugim zwiazkiem Andrazownę z Węgier. Jan czwarty ſyn Piotra Podkomorzego Sanockiego z Tarłowny, z bratem Samuelem cudze kraie zwiedziwſzy z Seymu w roku 1627, Kommiſſarz do rozſądzenia krzywd pogranicznych od Węgier. *Conſtit: fol.* 13, á w roku 1633 pod czas interregnum Poſeł na konwokacyą.

Maciey Bal, brat rodzony Piotra Podkomorzego Sanockiego, umarł przed rokiem 1617, ale ſię od Kalwinſkich błędow, żadną perſwazyą, ani świętym braterſkim przykładem nie dał odwieść: Piotr dziedzic na Srzedniey Wſi, zdami ſię ſyn Macieia, álbo Wnuk, oſtatni z tego Domu Heretyk, albowiem od Boga oświecony w roku 1667, do iedney ſię prawdziwey owczarni Chryſtuſowey wrocił, oraz y z ſynami ſwemi, Boguſławem, Janem y Staniſłáwem. Z tych Boguſława potomſtwo, Michał ktory z Mokrſką, Adam ktory z Ubyſzowną weſzli w kontrakty Małżeńſkie.

BAŁABAN herbu Korczak. Y Oyczyznę naſzę, y całą Europę, Rycerſkiemi dziełámi napełnili. Bałabana Baderę, woyſk Tureckich naywyżſzego Hetmana w roku 1465, w Kroacyi ſzczęśliwie woiuiacego, wſpomina *Rainaudus w Hiſtoryi Kościelney.* Skanderbegowi pamiętnemu tryumfatorowi, męſtwem ſwym, y chciwościa ſławy, zwycięzkie zbierali żniwo. Z Albanii potym, przyciśnieni iarzmem Tureckim, na złotey wolności ſwobodę, w Kroleſtwie naſzym wyſzedſzy, w Ruſkich naprzod kraiach, á w krotce y w Xięſtwie Litewſkim, y ſzablą y językiem, y radą y ſiłą, nienadwerężenia iey bronili. Pierwſzy tu w tych kraiach oſiadł Gedeon Bałaban Władyka Lwowſki, y z bracia Arſenim także Władyką Lwowſkim y Bázylim: ten dobra poſpolitego ochraniaiąc, zdrowia ſwego, na naycięższe nieprzyiacielſkie ſztychy nadſtawiał: taż odwagą ſerca ſłużyli tey Oyczyznie Synowie iego trzey z Zołkiewſkiy zpłodzeni. Jan z Mieleckim Hetmanem pamiętny żołnierz, ale bezpotomny. Jerzy w Xięſtwie Litewſkim oſiadſzy, zoſtawił potomſtwo; Sioſtra iego Anna, z Jozefem Piotrowſkim zręczona. Alexander trzeci ſyn Bázylego, Staroſta Winnicki, Rohatyńſki, Trembowolſki, Rotmiſtrz Krolewſki, gdy pod Cecora wręcz ſię z Turkami zcina, y poki ſił ſtawało, broni; mnoſtwem bardziey pogan, niż męſtwem złamany, ręce w pęta podał; ktoremu potym, gdy ſię z nich uwolnił, Oyczyzna w rekompenſę zaſług iego, ktoremi ſię od młodych lat wſławił, dzieſięć tyſięcy z Skarbu Koronnego wyliczyć na okup kazała, przez Konſtytucyą w roku 1623, *fol.* 4, na ktorym Seymie Posłem będąc, uproſzony Kommiſſarzem do rozporządzenia Zaporowſkiego woyſka *Conſtit: fol.* 16, & 1631, *fol.* 28, z Barbary Jarmolinſkiey, Corki Iwana, zoſtawił ſynow, Jerzego y Alexandra. Trembowolſki Zamek iemu powinien ſwoię reſtauracyą. Jerzy Staroſta Trembowolſki Rotmiſtrz Krolewſki, ſyn Alexandra, z bratem ſwoim Alexandrem do Włoch zaſzedſzy, z Swiętym ſię kościołem przez przyiętą Unią poiednali. Ktoremuś z nich, nie lepiey ſzczęście płużyło, niżeli Oycu, bo pod Korſuniem także ſię w niewolą doſtał. *Kochowſki climact: 1, lib: 1. Paſtor: l. 1.*

Bałaban Alexander na Seymie Coronationis Jána III. Krola w roku 1676, do prerogátyw Rycerſtwa Polſkiego, tak w Koronie, iako y W. Xięſtwie Litewſkim pzypuſzczony, za zgodnym całey Rzeczypoſpolitey konſenſem, za promocyą znacznych iego nakładow, ſzczodrze na woynę Turecką wyſypanych. *O czym Konſtytucya folio 65 świadkiem.* Domyślam ſię, że go Bałabanowie do herbu ſwego przyięli.

BALAKIER. O tych ani Paprocki, áni Okolſki nie piſał: Uniwerſał iednak poborowy *fol.* 354, Balakiera Fiedora Piſarza Mozyrſkiego, w teyże Ziemi, Poborcą łanowym naznaczył.

BALICKI herbu Oſtoia, w Woiewodztwie Ruſkim. Jacek z Balic Balicki, miał za ſoba Katarzynę Roguſką w Ziemi Przemyſſkiey, y z niey Corki dwie, iedna z nich żyła z Filonem Jałowickim, Sędzią Grodzkim Krzemienieckim, druga z Janem Gorzkowſkim w roku 1647. Alexander w roku 1697.

BALICKI herbu Topor. Sendomirſkiego Woiewodztwa ziemianie: po Węgrzech, Czechach y Koronie naſzey, chwałę imienia ſwego rozniéśli, ktora od lat prawie czterechſet, cnotami ſwoiemi, coraz wznaczniey-ſzą krzewią. Początki ſwoie ż Tęczyńſkich zabrali; bo y Balice zkąd ſię piſzą, w domu Tęczyńſkich przedtym dziedziczyły, y Paprocki z Przywileiu wypiſał, Mikołaia z Balic Tęczyńſkiego, Kaſztelana Rádomſkiego w roku 1447. Jędrzey z Balic w Węgierſkim woyſku żołd prowadząc w roku 1413, wſpaniałym we wſzyſtkich okazyach Marſem pokazał, iak mężnie o Oyczyſte granice, życie na placu Synowie Koronni kładli, kiedy y o cudze tak ſię Kawalerſko zaſtawiali. *Bielſki f.* 313. Hynko z Balic, Turkow w Bulgaryi na głowę poraziwſzy, zabrane w tey potyczce Chorągwie, w Budzyniu w kościele Nayśw: Matki powieſił w roku 1443. *Bielſki. Cromer.* wſzyſtkie ſwoie tryumfalne powodzenia, tey S. Pannie przypiſuiąc. Jedenże to zaś Dom Balickich y Hyn-

kow, o ktorych imienia początkach, to nam Hiſtorycy podali, *Bielſki, Cromer*, gdy albowiem w roku 1345, Toporczykowie poimali Hynka Pułkownika Czeſkiego, od tego czaſu Hynkami poſpolitym głoſem byli zawołani. Paweł Balicki w roku 1471, od Kazimierza Krola Poſeł do Czech na Seym Elekcyi, aby był ſyna iego Władyſława na tron Czeſki zalecił. *Bielſki fol.* 453. *Cromer lib*: 27. Piotr Kuchmiſtrz Koronny w roku 1488, podpiſał Liſt Kazimierza Krola, dany Miaſtu Lwowskiemu. Rok 1531 Balickiego Rotmiſtrza męſtwo u Obertyna w Wołoſzech światu ogłoſił. *Orichovius*. Staniſław y Prokop bracia rodzeni w roku 1550. Tych zaś czaſow Jan z Krakowskiego, Kazimierz z Ziemi Nurskiey podpiſali Elekcyą Auguſta II. Balicka była za Felicyanem Maiem Sędzia Sieradzkim.

BALIKA. Izaiaſz y Jerzy Purkułapowie, Szlachta Wołoska, zaſłużeni w Oyczyznie naſzey, wzięli w rekompenſę od Rzeczypoſpolitey indygenat, w roku 1607, o czym Konſtytucya Seymowa *fol.* 857, toż namienia y *Okolſki tom*: 3. *fol*. 359.

BALINSKI herbu Jaſtrzębiec. W Sieradzkim gniazdo ich, Z Balina Balinski, Woyski Sendomirſki: ten urodzony z Bużeńſkiy, Podſkarbiego Koronnego Corki, y pobożnością życia, y umieiętnością u wſzyſtkich wzięty. Synow iego dwoch było, z tych ięden Podſtarości Dobczycki, miał za ſoba Konopnicką, Kaſztelankę Spicimirſką, z ktorey Corka Małgorzata, naprzod z Staniſławem Miiakowſkim, po nim z Mikołaiem Ligęzą żyła. Syn zaś iego Marcin umarł bezżenny. Michał Burgrabia Bobrownicki, Inſtygator Trybunału Piotrkowſkiego w roku 1690. Dorota Xięni Zwierzyniecka pod Krakowem roku 1512, *Przywileie Miaſta Krakowskiego*.

BALINSKI herbu Ogończyk. Bułatami ich kiedyś zwano w Woiewodztwie Kuiawſkim, Adam Kaſztelan Bydgoſki, Staroſta Kruświcki, w Tczewſkiey batalii, z rota ſwoią mężnie na nieprzyiacioł nacierał w roku 1577, z Inowrocławſkiego potym Woiewodztwa poſłował na Seym w roku 1589, kędy y transakcya Będzińſka podpiſał: tak gdy ſię y odwaga ſwoia y zdrowa rada Oyczyznie zalecił, Kaſztelanią Bydgoſką uczczony: pożal ſię tylko Boże, że tak piękne w nim przymioty zmazała herezya, ktorey zbor Toruńſki podpiſał w roku 1595.

BALINSKI herbu Przoſna, Jedneyże z Wilżęńſkiemi dzielnicy, w Pruſiech y na Dobrzyńſkiey Ziemi rozkrzewieni. Jan Balinſki Woiewoda Pomorſki, ktorego cnotę, y wierność ku ſobie, Krol Kazimierz ſowitą płacą ubogacił, to *Okolſki*, ale *Hiſtoria Poſſelii* Mikołaia mu imię daie. Jan Kaſztelan Gdańſki, Podſkarbi Ziem Pruſkich, Ekonomii Malborſkiey Adminiſtrator, Syn Woiewody; ſtarością do ruiny nachylony Zamek Malborſki dzwignał y reſtaurował: *Hiſtoria Poſſelii* w roku 1519, *fol*. 631, y 1530, *fol*. 634, za co w pewney ſummie, Krolewſkie dobra Pripendorff, na Zuławach mnieyſzych od Kazimierza Krola otrzymał, co mu Liſtem ſwoim, ktorym ia czytał *in MS. Petricovien*. Zygmunt I. utwierdził, ktory go też na rożne Kommiſſye zażywał, kędy zawſze ſłuszność y dobro Oyczyzny, pierwſzy u niego reſpekt miały, iako też y w ten czas, kiedy poſłował na Seym Warſzawſki z Woiewodztwa Malborſkiego. *Hiſtoria Poſſelii fol*. 418. Na piąciu ſynow ſwoich,

tęż ku Rzeczypoſpolitey chęć podzielił, to ieſt na Jakuba Podczaſzego Dobrzyńſkiego, o ktorym *Conſtit*: 1590, *fol*. 604. Jana woiennemi expedycyami wſławionego. Wacława. Piotra Kaſztelana Kruſwickięgo, ktorego z Koludzkiy Corka, za Sierakowſkim Kaſztelanem Lędzkim: y Staniſława Podczaſzego Dobrzynſkiego. Był to nayſtarſzy ſyn Jana Kaſztelana Gdańſkiego: od niego piaciu także ſynow zoſtało, Jerzy Sędzia Malborski. *Okolſki*, ia go czytam *in MS*: *Konopatſc*. w roku 1613, Chorażym Malborskim, y na Domy Boskie łaskawie ſzczodrym: z Barbara Lokowna, umarł bezpotomny przed rokiem 1619. Jan w cudzych kraiach żołd prowádząc, znáczną ſzarzą ozdobiony. Michał z Kuczborſkiy potomſtwem ſzczęśliwy. Páweł y Jakub w Polſkim woyſku z Zamoyſkim Hetmanem Moſkwie ſilni. Z tych ktoryś po brácie Jerzym, był Sędzią Málborſkim, y miał za ſobą Lichtyanownę, z ktorey Synowie, Jan y Jakub Sádowi Malborſcy, dobrá ich Wengier bliſko Málborka. Staniſław Bálinſki Sadowy Málborſki, roku 1671 umieráiąc, oſtatnią wolą ſwoia, Biblioteki Malborſkiey naſzey Rezydencyi zacnemi kſięgámi przyczynił. *Hiſtor*: *Reſid*: *Mariæb*: Michał y Bartłomiey w roku 1697.

BALLUS. Z tych pierwſzy, indygenat otrzymał w Koronie Polſkiey Stefan Ballus w roku 1658. O czym Konſtytucya tegoż roku.

BANDINELLI. Franciſzek y Mikołáy Bandinelli w komput Rycerſtwa Polſkiego policzeni na Seymie Grodzieńſkim roku 1726, o czym Konſtytucya tegoż roku.

BANDROWSKI herbu Sas. O tych áni Páprocki, áni Okolſki nie piſáł, ſą zaś w Woiewodztwie Ruſkim, z ktorego Jan podpiſał Elekcya Wládyſława IV. tego podobno wnuk Bázyli był Piſarzem Grodzkim Sánockim, z Konſtancyi Sczawinſkiy, Kaſztelánicowy Kruświckiey z domu Choynąckiy, miał ſyna Károla, y Corkę Helenę za Záwadzkim.

BANKOWSKI. O tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał. Z Banczyc Klemens Podſtoli Łęczycki w roku 1436 podpiſał pokoy Brzeſki *u Laſk*: *w Stat*: *f*. 141, á w roku 1496 Piotr z Banczyc, Sędzia Sieradzki, *Confirmat*: *Jurium Gent*: *Alexandra Kr*: Mikołay y Alexander Bankowſki z Podlaskiego, Elekcya Władyſłáwa IV podpiſał.

BARAN herb patrz Junoſſa.

BARANIECKI. O tych áni Paprocki, ani Okolski nie piſał. Staniſław miał za ſobą koło roku 1550 Katárzynę Stankowska, Dziedziczkę na Stankowie, Dołhyni, Morſzynie, Faliſzowie y Strzelkowie; Synow z nia dwoch, Jana y Staniſława, y Corkę Jadwigę, za Staniſławem Orzechowskim, Piſarzem Przemyſkim. Stefan złączył ſię z Domaniewską na Wołyniu.

BARANOWICZ. O tych áni Paprocki, ani Okolski nie piſał. Z Trockiego Woiewodztwa podpiſali Elekcya Władyſława IV, Jozef Jełowski Baranowicz, y Kázimierz z Jełowego: z Ciechanowskiey zaś Ziemi Paweł. Jana III. Elekcya Konſtántyn Podſtoli Lidzki, y Michał, z Lidzkiego Powiatu.

BARANOWSKI herbu Grzymała. Sendomirskie VVoiewodztwo początkow ich gniazdo, á boday nie Baránow nád VViſłą leżący, z ktorego y podziś dzień ſię piſza. Jákub z Baránowá Podſtoli Sendomirski podpiſał pokoy Brzeski u *Laſk*: *Roku* 1436. *w Stat*: *fol*: 141. Staniſław Opat Tynie-

cki Zakonu S. Benedykta, á przedtym Proboſzcz Tuchowski, w kár-
nośći ſwoich, y pilny y mądry, y ná Bogá ſzczodrze hoyny. OO. Do-
minikánom w Opatowcu, od ſwoich anteceſſorow oſadzonym, zná-
cznie fundacyi przyczyniwſzy, Kośćioł Tyniecki, w apparát Kośćiel-
ny przyſtroiwſzy, klaſztorne budynki, dawnośćia nadwerężone odno-
wiwſzy, śiebie świętey wiecznośći zálećił. VVincenty náprzod Or-
łowski, potym y Tyniecki Opat, Stryia ſwego Staniſłáwa Sukceſſor,
ktorego śladem idąc, wſzyſtkie o dobrá Kláſztorne, kłotnie uſácnił,
mąż pokoiu, w ktorym záſnał Roku 1558. *Szczygiel: in Tynec: fol: 97. y 100.* Piotr, Jan y Stanisłáw, uſtáwy Ziazdu Koprzywnickie-
go w Roku 1587. podpiſali, *Conſtitut. fol.* 427: oſtatniego z tych Stani-
ſłáwa Paprocki chwáli ſzczęśćie, w iednaniu bráterſkich ſerc, y koieniu
rozerwánych ſaśiedzkich dyſſenſyi, zoſtawił potomſtwo. W Roku
600. było dwoch bráci rodzonych, Woyćiech *ktorego wſpomina Konſtytucya Roku* 1602. *fol:* 805, Woyſki Parczowſki, z Zofii Ciecíſzewſkiey
Syn iego Kryſztof: ponowił tenże Woyciech zwiazki Máłżeńskie z
Dorota Podlęska. Y Zygmunt ná Baránowie Trześni y Malinach
dziedzic: tego dwáy Synowie Mikołáy y Hieronim. Mikołay Stolnik
Kiiowſki Roku 1650, poiał Iadwigę Niemśćiankę, y z nia miał Syná
Staniſłáwa Podczaſzego Lwowskiego, od ktorego z Anny Oſolińskiy Stá-
rośćianki Knyſzyńskiey Corká Joanná z Leonárdem Koniecpolskim
Káſztelanem Bráćławskim zmowiona. Stanisłáw Piſarz Ziemi Łom-
żyńskiey, á podobno tenże ſam Staniſłáw Podkomorzym Wiskim brá-
terskiemi głoſami záwołany, w Roku 1641. z Seymu Kommiſſarzem
uproſzony, do uſpokoienia kontrowerſyi pográniczných, między Xię-
ſtwem Mazowieckim, y Pruſami Xiażęcemi *Conſtitut: fol: 20:* żona iego
Annibalowna Strocka, á zniey Corki Zofia z Albráchtem Roznem, dru-
ga z Samuelem Chrzaſzczem śluby Małżeńskie utwierdziły. Y w Ká-
liskim tegoż Imienia herbowni Roku 1697. znaydowáli śię. Y ná Wo-
łyniu z tych ieden miał zá ſoba Wáśiczyńska, Corká iego Ulánieka.
Y w Podgorzu: z tych ieden Stolnik Latyczowski, ktorego Syn Jozef
Podczaſzy Latyczowski Roku 1697, złaczył śię z Wiktorya Oſtrowska.

BARANOWSKI herbu Jaſtrzębiec. Baránow nad Gopłem ieziorem leżacy, Imie-
nia ich okazya. Woyciech Arcybiskup Gnieźnieński y Prymas, ná
Zygmunta Auguſta dworze, pierwſze ślady dalſzych ſwoich progreſ-
sow położył: Kántorem Gnieźnieńskim, Scholaſtykiem Łęczyckim, y
Sekretarzem Koronnym prędko urosł; á po Jánie Baránowskim, wſzyſt-
kie śię ná niego honory zlały, to ieſt, Biskupem Przemysłskim, Pod-
kánclerzym koronnym, Proboſzczem Płockim, podwyżſzył go Krol
Stefan, dźwignęłá promocya Janá Zámoyskiego Kánclerza y Hetmaná.
Ná tey funkcyi, z Pańskim śię ſtawił animuſzem ku Bogu; bo gdy z he-
retyczałe miaſto, pewney ſwoiey ſpráwie nie duſaiac, procz pieniędzy
y inſzych bogatych upominkow, obciążony woz wybornym winem
podrykáło, żeby mu tylko, w intereſſie nie owſzem ſumniennym fawo-
ryzował, on gorliwa o honor Boski zelozya zdięty, nie tylko nic z te-
go nie przyiał, ále y tych, ktorzy cnoty iego łákoma korrupcya do-
świadczali, zgromił. Dowiedziawſzy śię o tym wielkich umyſłow, nie-
mnieyſzy ſzácownik Krol Stefan, nie zkorrumpowány przy ſłuſznośći
ſtatek, y pięknie zchwalił, y owę dobrowolną ſtratę, z ſwoich piwnic
łowicie

łowicie záſtąpił. To w nim zdałá śię wielom, rzecz oſobliwſza, że lu-
bo torem inſzych, báwiąc śię po Akádemiach Włoskich, Fráncuzkich
y Niemieckich, przewoźney mądrośći, w młodſzey porze nie ſzukáł,
przecięż prywátna, ále uſilna applikácya, w tákiego mowcę powſtał;
że, czy w Senácie wotował, czy od tronu odpowiedał, do podziwienia
oczy ná śiebie, y ſercá inſzych kierował: mądrá, y iakaś powága u-
temperowána, każda iego mowá; że ná tenczas w Senácie Polskim,
ſkutecznego do wyperſwádowania Orátorá kſztałt, w nim śię ſamym
zdał prym trzymać. Znać to w tenczas było, gdy Zygmunta III,
świeżo inaugurowánego do Korony Polſkiey u portu Gdańskiego, od
cáłego Króleſtwá witał, y publiczne práwey Elekcyi inſtrumenta do
ręku oddał. Znać było, gdy temuż Krolowi zá Oycem ſwoim do
Szwecyi wybieráć śię zámyślaiacemu, imprezę tę, z niemałym Oyczy-
zny pożytkiem, gruntownemi, cále obalił rácyami, y do Polski názad,
Pańſki powrot wykierowáł: ktorego y Rzeczypoſpolitey, Imieniem
poſelſtwo do Janá Szwedzkiego Krola fortunnie zákończył. Po Pietrze
Wolſkim, Biskupem Płockim dekláro wány. A lubo Zámoyski ná Seymie
Wárſzawskim Roku 1590, chciał to krzeſło z pieczęcia mnieyſza nád
práwo Koronne pogodzić, atoli on wiedząc, że śię tá liga, áni Krolowi,
ani Prymaſowi Kárnkowskiemu, áni inſzym Oyczyzny Synom, podo-
bać nie miałá, gwáłtem ia y przeciwko woli Zámoyskiego rozerwáł,
y pieczęć oddał. Ták tedy od dworskich tumultow uſpokoiony, wſzyſtek
śie udał ná pomnożenie czci Boſkiey, przez piętnaśćie lat, przez ktore
ná tym Biſkupſtwie śiedział. Ze dobrego Paſterza ná ſobie urzad noſił,
pokázał; bo náprzod, albo ſam przez śiebie, owę Dyecezya wizytowáł,
albo gdy go intrygi publiczne trudniły, przez ſwoich Archidyákonow,
od ktorych potym, pilney śię informacyi domagał: á żeby był kárno-
śći duchowney pewnieyſza utorowáł drogę, kilká Synodow złożył:
Ktore y do Druku podał. Ná Dekánaty, pierwſzy ſwoię Dyecezya
podzielił. Seminarium na Klerykow bliſko dwudzieſtu, w Pułtuſku,
pod Dyrekcya PP. Societatis JESU fundowáł, Plebania Krolewiecka y
Folwárkiem Pakowo upoſażył, Biblioteka prowidował, rezydencya dla
nich murowána dość wſpaniała y obſzerna ſwoim koſztem wyniosł: á
Collegium tamże náſzego czwárta práwie część przyczynił, niż od pier-
wſzey ſwoiey fundacyi opátrzone zaſtał. Sławy Zákonney, pamiętny
w oczach całey Rzeczypoſpolitey ná Seymie Roku 1607. protektor: zá
co gdy mu náſi z dziękczynieniem drogę záſtapili, odpowiedział, *Quid-
quid egi, minùs laude veſtra egi.* Pałác tákże Biſkupom Płockim w Bar-
todzieiowicach wymurowáł, w Płocku záczął: á zprzedawſzy pomniey-
ſze y rozwlekłe niektore wioski, dobrá Grodeckie w Woiewodztwie
Podláſkim z wielka Płockich Infułatow wygoda kupił. Już był y dru-
gi w Wárſzawie Pałác dla nich záczał, grunta niektore ná niego zpłá-
ciwſzy y nowemi ſtrukturámi opaſawſzy: atoli tę wola ſwoia publi-
cznym konſenſem utwierdzona, odmienił potym, Arcybiſkupom Gnie-
źnieńskim, wiecznym práwem, tę fabrykę ſwoię przyłaczywſzy, ktora
Sukceſſor iego ná Prymáſowſtwie Jan Lipski daleko okázalſza nákładem
ſwoim pokázał. Słyſzał te iego, kolo dobrá Kośćielne go zábiegi Rzym,
y pochwálił; á gdy ſam śię tam peregrynuiac ſtáwił, od Klemenſa VIII,
z ktorym niegdy, gdy w Polſzcze Papieſkim był Ablegatem, pod Imie-

niem

niem Hyppolita Aldobrándyna Kardynałá, żył poufaley, mile przyięty, po Páńsku tráktowány do znoszenia cięższych dla chwały Boskiey ftosow, goracey się záchęcił. Iákoż skrzętny ták w Kośćiele Bożym Pasterz, iako y pilny w Oyczyznie Senator; siłá burzy ná śiebie, nieulęknionv wytrzymał. Po ześciu Stefaná Kroia, ták sobie záiątrzył serca malkontentow z rządow pobożnego y mądrego Páná, że blisko o konfuzyą znáczna ná Konwokácyi Wárszawskiey nieprzyszedł. Stániśław Kryski Woiewodá Mazowiecki y Starosta Płocki, dobr Zieluńskich dziedzic, wielką część gruntu w Gorznie wśi Biskupiey sobie przywłászczył, czego gdy Báránowskiego Antecessorowie práwem dochodzili, y on záczętą spráwę chciał kończyć; gniew ták im impetem poburzoney Szláchty záostrzył na śiebie, że z Ráciązkiego Seymiku Roku 1592 przed nim umykáć muśiał; y ledwo potym zá interpozycyą godnych Senátorow, do komplanácyi ná Seymie VVárszawskim przyszło. Ale y o kárność Kośćielną rozwiozłym był w nienáwiśći: przymawiáli mu o zbytnią surowość, censurowáli w nim wytworne do Duchownych Kánonow okreslenie, czego im y wielcy ludzie pomagáli, ale niewinnie. Nayciężey záwsze temu, co pierwszy lod łámie. To pewna, że w cáłym żyćiu swoim y stateczne poważnym, y gdzie było trzeba szczodrym, y niezmyślenie pobożnym wszyscy go dobrzy sądzili. Naymilsza do ukontentowania iego zábawa Ksiąg czytanie, osobliwie Pismá S: Concilium Trydeńtskiego, y Wizytacyi S: Károla Borromeusza. To też w nim szczegulnie uważano, że gdy kogo łágodnemi sposobámi popráwić niemogąc, Klatwą Kośćielna obłożył, y Niebo sámo, te censury iego approbowáć się zdało; bo tacy, albo roku cálego niedożywszy, gwałtowna zchodzili śmiercia, albo ciężkim przypadkiem ściśnieni ięcząc, przyznawáli swoim nieszczęśćiem wyuczeni, iák niebespieczna Matki Kośćiołá niesłucháć. W Roku potym 1607. ná Kuiawskie z Płockiego przenieśiony, naypierwey od Synodu Dyecezáńskiego począł, ná ktorym wiele, zácnie y mądrze postanowił. W Wolborzu trunkow pod noc przedawáć, chyba gośćinnym ludziom zákazał. Niewstyd, albo podeyrzanych o niego ludzi, támże precz rugował, chcąc y mieysce świętym uczynić gdzie sam mieszkał: atoli tegoż Roku ná Arcybiskupstwo nominowány, w nástępuiącym od Pawłá V. potwierdzony wiechał, y w naywyższey godnośći tegoż záwsze ku Bogu umysłu co y przedtym. Gdy Kośćioł Kátedralny Gnieznieński przypadkowym ogniem pogorzał, zaraz go y restaurowáć y pokrywáć począł. W Uniciowie, Łyskowicach, Chrosnie, dlá Koronnych Prymasow wczesney rezydencyi pałące postawił; á w Skwierniewicach, gdy z iego hoynośći murowány powstaie, śmierć przerwáłá wzrost dalszy w roku 1615. życia 66. Siedział lat 7. Pochowany w Káplicy Gnieznieńskiey od śiebie z fundamentow wywiedzioney, ktora między inszemi naypięknieу ozdobił, marmurem y miedzia pokrył, czyńszem y Kápłanámi opatrzył. *Pisáli o nim Łubieński in Monit: Gener: Lubiens: in Vitis Episc: Ploc: Damal: in Vitis Episc: Vladisl: Idem in Vitis Archiep: Gnes: Fridericus Bartscius S. J. in præf: ad tom: 2. suarum Conc: Synodus Plocæ celebr: Anno 1593. & impressa. Starowol: in Monum: Papr: sub Jastrzębiec. Okolski ibidem.*

Jędrzey

Jędrzey Kásztelan Ciechanowski; brat Woyciecha Arcybiskupa, ktorego z Doroty Fredrowny, Corki Janá Fredrá Kásztelana Przemyslskiego, Corká dostáłá się Mikołáiowi Mielżyńskiemu Stolnikowi Káliskiemu: Z teyże dway Synowie. Jan Starostá Czorsztyński y Práśnicki, á drugi Jędrzey, Proboszczem Łowickim Kánonikiem Gnieznieńskim y Krákowskim od Stryia swego uczyniony, a od Pawłá V, gdy był w Rzymie, Kántorem Poznańskim ogłoszony, z támtad powroćiwszy, w ośmnastym Roku życia swego, od Zygmunta III. Sekretárzem Koronnym deklárowány, gdy się ták chciwie do niego honory cisnęły, śmierć im prędka rzućiłá tamę, grobowy kámień, pod ktory złożony w Krákowie u S. Piotrá Roku 1631. *Starowol: in Monum: Constitut: Anno 1623. fol: 9, & 1627. fol: 8.* Maciey Kásztelan Biechowski, z Kátarzyny Woynowskiey zpłodził trzech Synow, Janá, Olbrychta, y Máciejá. Jan Woiewodá Sierádzki, Starostá Nowomieyski y Przedborski, po trzykroć z Seymu Kommissarzem do pogránicznych od Slaska krzywd uproszony. *Constit: Anno 1627. fol. 13. y 1629. fol: 16. y 1631. fol:* 26. Zoná iego Maryanná Pieniążkowná dziedziczka ná Marcinkowicach, Cześnikowná Krákowská, z niey Syn Stanisław Kásztelan Wiski, tego zaś Syn Mikołay y Corká Zofia zá Stefanem Oborskim Starostá Liwskim. Olbrycht Kásztelan Kámieński, żoná Męcińska, był Posłem ná Seym Roku 1613, zkąd wyprawiony ná rozerwánie, związanych ná zgubę Oyczyzny chorągwi *Constitut: fol: 6.* żył ieszcze Roku 1632. Ludwik z Marcinkowic podpisał Elekcyą Augustá II.

BARANOWSKI *herbu Łodzia.* w Wielkiey Polszcze. Woyciech urodzeniem y męstwem znáczny, lubo Sakramentu pokuty, nigdy nie opuszczał, przecięż powatpiwáiąc o obecnośći Chrystusowey, pod osobámi chlebá y winá, zdaleká miał Ołtarzowe táiemnice. X. Kásper Nahaius S. J. długo się z nim pasował, żeby był owe wątpliwośći wybił; ále gdy wszystkie rácye płonnie ubiegały, do modlitwy się zá niego rzućił, w tym ná Mszą poszedszy, ná ktorey też był przytomny y Woyciech; gdy według zwyczaiu Ciało Páńskie, do gory wznośi; Bog, żeby był swoy Maiestat, przypadkámi chleba utaiony wydał, trzema promieniámi z nieba wyiskrzonemi obiaśnił hostyą, ále y na rozum niedowierzáiącego, táki blask rzućił, że nie mogąc lez utrzymáć, y prawdę Kátolická przeyrzał, y ná potym stał się iey oczywistym świadkiem. *Ex Vita P. Nahaji in Mss.*

BARANOWSKI *herbu Ostoia.* Od Jerzykowskich poszli: Stánisław albowiem Jerzykowski, pierwszy się z Báránowá Baranowskim pisáć począł, ktore Imię y Syn iego Marcin Pisarz Ziemski Inowrocláwski, potomnośći w dziedzictwie podał. Z tych Jan Pułkownik Ordynacki w Roku 1690, ná Tatarow, bogatym plonem z Polski wydartym ojuczonych, pod Konstantynowem uderzył, y szczęśliwym Marsem część Jasyru, iuż był od drápieżcow odzyskał, ale gdy Wildze w drugiey partyi z swoiemi szwánkuiacemu, ná sukkurs przypadł, wszystek impet Tátarskiey potencyi ná śiebie oburzył, gdzie w połtorá tysięcy swoich, dwunastá tysięcy pogáństwá wzmocnioney sile, wystárczyć nie mogac, postrzelony, y w niewola wzięty: z niey iednak wywikłáwszy się, ná zażalonego serca folgę, Cześnikostwo Lwowskie wziął od Krola. Dobrá iego na Pokuciu: Syn Antoni.

L BA-

BARANOWSKI herbu Prawdzic w Woiewodztwie Lubelſkim. O tych áni Páprocki, áni Okolſki nie piſał. Od Káſkich ſwoie poczatki wzięli, z ktorych ieden od dobr Báránowa poczał ſię piſać Baranowſkim. Ian Stolnik Bráctawski y Alexander Roku 1632. Mikołay Soc: JESU, rzadząc Kraſnoſtawſkim Collegium żyć przeſtał ná ziemi: iego znaczney ſzczodrobliwości Lubelſkie Collegium doznało. Fránciſzek y Mikołay z Ziemi Czerskiey, Jan z Ziemi Wárſzawskiey podpiſali Elekcyą Auguſtá II.

BARANOWSKI herbu Ráwicz, w Woiewodztwie Krákowſkim: z Rzeplina dyſtynkcyą Domu ſwego kłáda. Z tych Jędrzey y Staniſłáw ieſzcze zá czáſow Paprockiego, męſtwē y umieiętnoscią chwalebni. Staniſław miał zá ſobą Agnieſzkę Zbylitowſką.

BARBERIUS. Gvilhelmowi Szláchcicowi Fráncuzkiemu, przez wiele lat w Polſkim Woyſku, w rożnych kampaniach záſłużonemu, Indygenat Rzeczpoſpolita pozwoliłá, zá promocyą Jana *K*arola Chodkiewicza. O czym Konſtytucya Seymowa Roku 1607, *fol.* 851.

BARBOWSKI Jerzy Chorąży Janá Bohuſza, dla Rycerſkiey odwági, w nátarczywych woiennych opalách, wiele rázy doświadczoney między Synow *K*oronnych policzony przez Konſtytucyą Seymowa Roku 1662. *fol:* 40.

BARCIKOWSKI herbu Jaſieńczyk. Michał ná Barczykowie, y Staniſław z Woiewodztwá Płockiego, Alexander Sáſin z Lubelſkiego, Fránciſzek z Ziemi Łomżyńſkiey podpiſali Elekcyą Auguſta II. Barcikowſka Janá Miiakowſkiego małżonka: á Collegium Soc: JESU Rawſkie, ſzczyci ſię łáſkami Jadwigi Barcikowskiy: umarla Roku 1708. Stefan Bardzikowſki tegoż herbu Burgrábia Owrucki w Kiiowskim Woiewodztwie temi czaſy.

BARDSKI herbu Szaſzor w Wielkiey polſzcze. Od Bardy Zamku imię Bardſkich wywodzi Okolſki, o ktorego deſolacyi Kromerá *l.* 27, *f:* 91. świadkiem ſtawia, ale w kśięgach piątych ſwoiey hiſtoryi, o tym mowi Kromer, kiedy *Prze*cłáw albo Predyſław Xiaże Czeskie, nád Niſſa Rzeką, w koło kráy puſtoſząc, Bárdę Zámek y z ludzi, y z oręża ogołocony, bez żadnego odporu poſiadł, á potym y w perzynę obrocił, za czáſow Władyſłáwa Hermanna Xiążęcia Polſkiego koło Roku tyſiacznego ſetnego: przecięż tenże Okolſki *tom:* 3. *fol:* 94. z Bielskim trzyma, że z Węgier do Polſki naſzey herb Szaſzor y herbowni iego dopiero przed Jágiełłá na tron Polſki wſtępem, to ieſt koło Roku 1431. (ale y tu w Roku omyłka) záwitali: co trudno z pierwſzym pogodzić. Lepiey tedy inni mowią, że z Kroleſtwá Węgierskiego z Familii Hrábiow ná Bardyowie tu do nas Bardſcy przyſzli, zá czaſow Ludwiká Krola koło roku 1370. Z tych Okolski kłádzie Mściuga Woiewoda Poznańſkim y Staroſta Bydgoſkim, roku iednák nie położył, u Láskiego w Stat: *fol:* 141. podpiſał ci w práwdzie Brzeſki pokoy Mściug z Barczewa, ale nie ma tytułu. Miał być Władyſławowi Jagiełłowi, z wielkich natury przymiotow miły, ztąd iednak naybardziey mu do ſerca przypadł, że wpadaiacych do Wielkieypolski Krzyżakow liczne ſiły, y fortunnie nie ráz łámał, y na ſobie wſtrzymał: świadkiem tego przywiley Kázimierza Krola, Synowi iego Macieiowi Koniuſzemu Nadwornemu, Staroście także Bydgoſkiemu

dany w Piotrkowie Roku 1457, ná ktorego Dworze ten Maciey, panięcemi obyczaiami, przykládnym zyciem, wiernością ku Maieſtatowi, roſtropnością w akcyach, wſławił ſię nie mało. Floryan z z Wrześni Syn Macieia Kaſztelan Lędzki, z Swidwy Szamotulſkiego Káſztelana Kaliſkiego Corki, Syna zoſtawił Macieia Stolniká Poznańſkiego, ktoremu Anna Goſtyńſka herbu Odrowąż Sędzianká Wieluńſka trzech Synow powiła, to ieſt Kryſztofa, ktorego dzielność wrożnych okázyach, Zámoyśkiemu dobrze doświadczona, y w potomkach iego, z Anny Mielżyńskiy Podkomorzanki Kaliskiey Sioſtry dwoch Káſztelanow Gnieznieńſkich dziedziczyła: bo krom Iadwigi Sobockiy Sędziny Ziemskiey Łęczyckiey Corki; Syn iego; Jędrzey, ktorego męſtwo z Xiążęciem Zbaráskim, aż ſię o Moskiewską Stolicę oparło, poiął in Sociam vitæ Helenę Markowſką od ktorey Syn Woyciech. Łukaſz drugi Syn Macieia Stolnika Poznańskiego, z Grudzieckiy Kaſztelanki Miedzyrzyckiey dwoch miał Synow, Kryſztofa Kánonika Poznańskiego, y Felicyana, ten pierwſzym związkiem z Pogorzelſką Starościanką Powidzka ſterilis, z Wilczyńska potomſtwo zoſtawił. Corká Łukáſza, Maryanna, Jakuba Borzęckiego małżonka. Maciey Surrogator Poznański trżeci Syn Macieia Stolniká, powagą rozſądku, y biegłościa rzeczy, ták Koronie naſzey zálecony, że go też do kompozycyi między Ceſarzem y Kroleſtwem naſzym przybrałá w Roku 1591. Iego z Anny Opalińſkiy Káſztelanki Rogozinskiey Corká *primo voto* Chobieniecká, *2do* Broniewska Podkomorzyna Poznańská, Synow dwoch Maciey y Ian, z tych oſtatni złączył ſię był dożywotnie z Elżbieta Niſzczycką Woiewodzanka Bełzka, z ktorey potomſtwo Piotr y Maciey, w rożnych przeciwko Guſtawowi Krolowi Szwedzkiemu kámpaniach, mężnie y z chwáłą ſtawaiacy. W Roku 1697 z Woiewodztwem Poznańskim piſali ſię ná Elekcyą Auguſta II, Łukáſz, Antoni, Jan, Michał, Maciey y Mikołay.

BARDZINSKI herbu Abdank. O tych ani Paprocki, áni Okolski nie piſał. Kwitna zaś w Woiewodztwie Inowrocłáwskim, od VVárſzyckich ſwoie dzielnicę wzięli, od Bardzina názwani Bardzinſcy. Z tych było dwoch bráci Piotr bezpotomny, y Jan od ktorego Syn Marcin, tego zaś trzech Synow, Maciey, Staniſłáw y Jan. Maciey czterech Synow zoſtawił, Szymona, Pawła, Woyciecha, y Stefana, ktorego Corká z Maryanny Grzybowskiy, Ewá, z Woyciechem Wietrzychowſkim Sędzią Grodzkim Rádzieiowskim záślubiona. Jan VVincenty drugi Syn Jana Piſarz Ziemski Łęczycki: wſpomina go Konſtytucya 1661 *fol:* 69, miał zá ſobą *primo voto* Jadwigę Koſińſką, *2do*-Annę Milońſka Stolnikownę Łęczycką: pierwſza mu Syna powiłá Bartłomieia, druga Corek ſześć, Kátarzynę z Mikołaiem Pſarskim Miecznikiem Łęczyckim, Jadwigę z Adamem Skrzetuskim zmowione, Tereſſę Joannę, Maryannę y Fránciſzkę: Synow zaś pięć; Z tych Jan w Zákonie S. Dominiká życie ſwoie Bogu poświęcił. Woyciech Suffrágan Kuiawski, Marek Piſarz Grodzki Przedecki z Mniewſkiy Kaſztelánki Konarskiey, zoſtawił Synow dwoch, Janá ktory z Rudzką Woyskiego Rádomskiego Corką wkroczył wprzyiaźń, y Woyciecha. Zygmunt z Barbary Pruskiy miał Synow dwoch Leopolda y Jana Soc: JESU, y Corek dwie Annę zá

Szymonem Dabrowſkim, Zofią zá Dobieckim. Hieronim oſtatni Syn z Milońſkiey, Bartłomiey zaś z Kośińſkiy urodzony zpłodził dwoch Synow, z tych Jakub Cyſterſem zoſtał w Koronowie; Káſper zſzedł bezpotomnie, Sioſtra ich Elżbieta za Woyciechem Wyſockim.

BARIOTTI. O tych áni Páprocki, áni Okolſki nie piſál: bo Bariotti Jerzy w woyſku Litewskim Cudzoziemſkim Oberſztleitnant, ná Kozackich y Moſkiewskich expedycyach, heroicznego ſerca y miłości ku tey Oyczyznie, dawſzy oczywiſte dowody, do wſzyſtkich Rycerſtwá Polſkiego y wolności prerogatyw dopiero práwo otrzymał ná Seymie Roku 1662. *O czym Konſtytucya Litewſká fol: 22.*

BARKMAN. Z tych pierwſzy Grzegorż Barkman Sekretarz Gdańſki, ná Seymie Wárſzawskim nobilitowany Roku 1658. O czym Konſtytucya.

BAROWSKI w Xieſtwie Litewskim. Barowſki Werych Alexander z Trockim VVoiewodztwem podpiſali Elekcya Władyſławá IV. roku 1632.

BARTKOWSKI herbu Przegonia w Woiewodztwie Bełzkim, O tych áni Paprocki, ani Okolſki nie piſał. Wálenty naprzod Podwoiewodzy, potym Sędzia Grodzki Bełzki, o ktorym Konſtytucya roku 1634. Piotr z Ziemi Chełmſkiey podpiſał Elekcya Auguſta II.

BARTKOWSKI herbu Taczała, Paprocki ich oſadza w Sierádzkim, Okolſki w Sendomirskim, więcey o nich czytać, nigdzie mi ſię nie doſtało.

Bartſch Herb.

JEſt Wiewiorka, ták ná Tarczy, iako y ná hełmie przedniemi nogami wzpięta do gory, taż ſymmetrya, iako y u Bażeńſkich: ztad poznać, że iedneyże ſa dzielnicy z Bażeńſkiemi, luboć ci aukcya w herbie potym otrzymali, o czym niżey, náwet y Bażyna potym dziedzictwa Bażeńſkich nábyli, *iako świadczy MS: Konopatſc*: Piſzą ſię de Demuth Bartſch, wſzakże Polskim akcentem

Barſzcz

Barſzcz inni kládą. Z tych ſławny Bartſch Generáł w woyſku koronnym cudzoziemskim, od młodych lat w obozie wychowany, przecięż wzorem był Zołniersſkim ludziom pobożnością y żarliwością o wiarę S. Okopy albo forteca S. Troycy ná Podolu, fortyfikacya ſwoię, pieczołowániu y koſztowi iego, náwrocenie zaś ſwoie do práwowierney wiary, wiele znacznych Officyaliſtow w Polskim woyſku, á między niemi, tegoż Imienia y Domu Fránciſzek Bartſch, Maior w Regimencie Kámienieckim, ná ſług Boſkich dobroczynny przypiſuie. O tych áni Páprocki, áni Okolski nie piſal.

Bartlinski Herb.

NA pawimencie kościoła Peplińſkiego u OO. Cyſterſow, Bartlinſkiemu oſierociałá po męžu przyiaźń Anny Rembowskiy, marmurowy nádgrobek położywſzy, táki przy nim dziedziczny tego Domu Kleynot wyreſowáć kázáła. Sowá pyſkiem w práwą ſtronę zkierowána, ſkrzydła do lotu w gorę wzpięte, na pieńku ſtoi, o dwoch ſękách, z ktorych ieden z iedney ſtrony, z drugiey ſtrony, drugi; właśnie ſię zda Korwin, ale bez pierścienia, y inſzym kſztałtem udany. Zkądby zaś początki ſwoie ten herb zabrál, nigdziem ſię tego doczytać niemogł. *MS: tylko Konopat:* wſpomina Jerzego Bartlinskiego, Sędziego Ziemskiego Tczewſkiego, ktorego z Reginy Wieſiołowſkiy Káſztelana Elbląſkiego ſioſtry, dwie Corki Maryanna y Alexandrá y tyleż Synow było Lenard y Jerzy: z tych ktoryś Podwoiewodzy Pomorski, w Roku 1643. niewygaſłey ku Matce Boſkiey miłości, ſrebna przy Obrázie iey w Sierpsku cudami wſławioney zoſtawił pamiątkę. *Lucas Paproc: Łaſki Cudowne fol: 26.* Władyſława IV. z Woiewodztwa Pomorskiego Woyciech, Jan, y Mar-

M cin

cin z Czerniewá podpiſali Elekcyą, y czwárty Tenutarz Rákowski Poſeł z Powiatu Tczewskiego. Tyburcy Bartliński kiedyś Podczaſzy Koronny, miał zá ſobą Máryannę Wielogłowſką. O tych áni Paprocki, ani Okolski nie piſał,

BARTNICKI herbu Dołęga. Ciechanowská Ziemia Bartnickich Oyczyzna. Mikołay z Bartnik Kuſztoſz Płocki, Proboſzcz Káliſki, Sekretarz Koronny w Roku 1561. podpiſał Elekcyą Alexandrá Krola. *Kárnkowſki: de Primatu: wſpomina go y Hiſtorya Poſſel: na liście tegoż Krola fol: 641.* Z tegoż Domu iedna Ninogniewá Kryſkiego Woiewody Płockiego *Statut: Laſk: fol: 120.* Druga Mikołaia Nárzymſkiego Káſztelana Sierpſkiego *2do voto* Janá Podoskiego Káſztelaná Ráciązkiego małżonki. *Paprocki o herbach fol: 251.* Woyciech Bartnicki, Káſztelan Zákrocimski, o ktorym liſty świadczą Bolesłáwa Xiążęcia Mazowieckiego w Statucie Mazowieckim *pod rokiem 1472, y 1482, fol: 126. y 128. y 133.* Stániſław Cześnik Liwski Roko 1674. Bartnicki Komornik Chełmski, Piſárz Grodzki Horodelſki,

BARTOCHOWSKI herbu Rola w Woiewodztwie Łeczyckim. Jáná Sekretarzą Krolewskiego liczy Okolski, ktorego ſtryieczny tegoż Imienia brat, w prawie Polſkim biegły, ſynow miáł dwoch. Woyciecha Zakonu S. Dominika Doktora, y Przeora Konwentu *Poznańſkiego* w roku 1665, y Jana Staroſtę Babimoyſkiego, od ktorego był ſyn Franciſzek. Sioſtra tych dwoch braci, doſtała ſię w małżeńſtwo Thomaſzowi Łętkowſkiemu. Zakon S. Franciſzka Conventualium w Poznaniu ſzczyci ſię dobroczynnością iednego z nich, ktory tamże kámienicy ſwoiey pod Zámkiem, uſtąpił im na Klaſztor. *Biernacki in ſpeculo Minor: fol. 286.* Woyciech Soc: J. Rector Collegii Bydgoſkiego, dowcipu byſtrością w kilku do druku podanych panegyrykach wſławiony, umarł w Krakowie roku 1708.

BARTODZIEYSKI herbu Łabeć, w Woiewodztwie Sendomirſkim. O tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał. Kſięgi Grodzkie Oſtrzeſzowſkie w roku 1594. wſpominaią Mikołaia, ktorego Sioſtra z Skrońſkim poślubiona. Staniſłáw y Jędrzey Duninowie Bartodzieyſcy, podpiſali Elekcyą Auguſta II.

BARTOLANUS. Staniſław z Włoch do Polſki naſzey przyſzedſzy, pod Buławą Zamoyſkiego Hetmana, pieſze roty na Wołoſkich, Multańſkich, Inflantſkich okazyach do potrzeby przywodził, tak ſzczęśliwym duktem y umieiętnością, ze mu też y Artyleryi obozowey ſtraż powierzono. Poſelſtwá do Hiſzpanii, Anglii, y Niderlandu, iego przemyſłem fortunnie zakończone, umarł roku 1618, w Sendomierzu u S. Ducha pochowany, kędy iego nadgrobek po dziśdzień widzieć. Jeſt iego mowa w druku, na pogrzebie Woyciecha Radziwiłła Marſzałka Litewſkiego miana, kędy ſię Equitem Polonum zowie.

BARTOLD herbu Grzymała w Woiewodztwie Mazowieckim. O tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał. Niektorzy początki tey Familii od Xiążąt Andeceńſkich, albo Turyngii wywodzą, podobno pozorem imienia uwiedzieni; Woyciech Bartold koło roku 1470 w Ziemi Ciechanowſkiey zpłodził ſyna Staniſława, ten z Doroty Pągiewſkiy Marcina, ten Jana, od tego Marcin. Bliżſzych zaś czaſow Maciey, Marcin, Jan y Jákub z Brzozowa, Jędrzey z Bartoldow Bartoldowie z Ziemią Ciechanowſką piſali ſię na Elekcyą Auguſta II.

BATOSZEWSKI herbu Bończa. Tych dziedzictwo w Chełmskiey Ziemi zakłada Okolski, więcey o nich nie czytałem.

BARTOSZEWSKI, herbu Jaſtrzębiec. O tych áni Paprocki, ani Okolski nie piſał. W Wielkieypolſzcze poſſeſſyą maią, iakoż Woyciech z Woiewodztwa Poznańskiego, podpiſał Elekcyą Auguſta II. tych czaſow gdy to piſzę, ieden był Pułkownikiem Krolewskim, drugi miał za ſobą Słonecką, y z niey Corkę iedynaczkę.

BARTOSZEWSKI herbu Zadora. Y o tych ani Paprocki, ani Okolski nie piſał; ſám tylko Nakielski w Miechowii ſwoiey o nich namienia, z ktorey Familii powieda, że Jan Bartoſzewski, był Proboſzczem Miechowskim w roku 1470.

BARTOSZOWICZ. Y o tych ciż Genealogiſtowie nie piſali. Staniſław Woiewoda Brański, (iako piſze Stryikowski lib: 21, cap. 7.) gdy na powitanie Alexandra Xiążęciá Litewskiego wyiechał, zdradą mieſzczan y Bráńsko od nieprzyiaciela wzięte, y on poimany. Bartoſzowicowna żona Jana Chlebowicza, Woiewody *P*ołockiego w roku 1540. Tych czaſow Lemnicki Bartoſzowicz, podpiſał z Witebskiego Elekcyą Jana III.

Baryczka Herb.

W Samey rzeczy ſą dwa Krzyże, ieden z nich w gorę proſto, drugi nadoł obrocony, w iednę linią obadwa ſię zchodzą, dwie poboczne podpory gorny krzyż wſpieraią; kolor herbu złoty. Widzieć takich herbow ſiła w Warſzawie w kościele S. Jana *Alb: Samborſki tituło Jaſon Academicus 1640*, tak go opiſał. Z Pannonii niżſzey albo Węgier, y herb ten y *D*om Baryczkow przenieſiony; bo lubo w tamtych Prowincyach y ſtarożytnością y znamienitych dzieł wielkością od dawnych czaſow ſłynął, przecięż urodzonym do wolności, niechciało ſię pod iarzmem Biſſur-

maſ-

mańſkim ięczeć. Dla czego wroku 1207 Iwo albo Jan Baryczka, zoſtawiſzy rozwlekłe y Pańſkie w ręku Otomańſkich włości, y maietność ſwoię, od ktorey przodkowie iego tym ſię imieniem zwali, na Ruś ſię udał, iuż to dzieſiąty od początku Domu ſwego, tego herbu, imienia y cnot Antenatow ſwoich dziedzic, tam rowną ſobie urodzeniem Jadwigę, z Domu Rożycow, w dożywotnią zmowił przyiaźń. Gdy iednak w krotce Ruś domowemi woynami zagorzala, Iwo do Konrada Xiażęcia Mazowieckiego y Mazowſza przenioſł ſię, kędy affekt Pańſki, pięknemi natury y cnoty przymiotami zkrępowawſzy, do honorow przypuſzczony, dwiema nadto wioſkami opatrzony, w potomſtwie ſwoim na dobro Oyczyzny po dziśdzień żyie. Z trzech ſynow albowiem iego, Bartłomiey Litwę w Mazowſze wpadaiącą, gdy od granic Polſkich mężnie tamuie, na placu poległ. Henryk przeciwko Henrykowi Brodatemu z lepſzym w boiu ſzczęściem ſtawał. Jan Zegotę z Domu Grzymałow małżeńſką złaczywſzy ſobie ligą, Familią ſwoię rozmnożył. Baryczka Marcin ſyn Jana, Piſma S. Doktor, Wikary y Kaznodzieia kościoła Kathedralnego Krakowſkiego. Mąż ktorego zycie chwalebne, świątobliwość nie na pozor, umieiętność do podziwienia, żarliwość o honor Boſki nieuſtraſzona, miłością prawdy, pogarda roſkoſzy światowych u wſzyſtkich wzięty. Ten gdy publiczne wſzeteczeńſtwa Kazimierza Krola, oczy dobrych raziły, ięczało poddańſtwo przeładowane pod nieznoſnemi podatkami, Pańſkim przykładem pogorſzeni, na niecnotę hurmem lecieli, chcąc na drogę praw Boſkich Monarchę złego. wykierować, kiedy ſię inni lękali, y ci do ktorych to z Urzędu należało milczeli, on nieulękniony y na nayciężſze dla Boga ſtoſy odważny, naprzod go taiemnie o zbrodnie upominał, potym y iawnie ſtrofował. Oślepieni iednak w grzechach, w nałogach zakamieli, poſpolicie na zbawienne rady y przeſtrogi głuſzeią. Kazimierz iakby żadnym nie był określony prawem, tak nie tylko rozpuſtnego życia nie ukrocił, ale ieſzcze bardziey rozpuścił. Z klątwą tedy od Klemenſa ſzoſtego Papieża wyprawiona Bodzęta Biſkup Krakowſki Baryczkę do Krola wyſyła, aby martwy członek y drugich zarażaiący cenſurą od Kościoła odciął. Szedł poſłuſzeńſtwem przyciſniony pobożny Kapłan, na wſzyſtko dla Boga uzbroiony, ſtawa przy tronie, exceſſa wymawia, na koniec z ſpołeczności go wiernych wyłacza. Tym Kazimierz roziuſzony, o niczym więcey bardziey nie myślał, iako, żeby upominaiący ſię w Apoſtolſkim Kaznodziei głos przytłumił: dla tego poimać go kazał, y do więzienia wtrącić: mało na tym, zdała ſię ſobie niebeſpieczną roſkoſz, pokiby tchnał w ciele Baryczka, więc w wyciętey na Wiśle zamarzłey przerębli utopić go kazał w roku 1349, oſmego dnia Stycznia. Nie mogły ſię długo taić, y Krolewſkie okrucieńſtwo y niewinność Kapłańſka: nadtym właśnie mieyſcem, gdzie go na dno popchnięto, poty Anielſkie głoſy brzmiały, światłość niezwyczayna wyiſkrzała, poki ſię lod nie roztopił. Ciało iego w gorę przeciw wodzie płynace, bez naymnieyſzego naruſzenia nalezione, iakby świeżo do wody wrzucone, wonność iakaś wdzięczna z ſiebie wydawało. Co gdy poſtrzeżono, z wielkim konkurſem ludzi oboiey płci; w Krakowie w kościele S. Katarzyny u OO. Auguſtyanow, w Kaplicy Brackiey S. Michała z Tolentynu pochowane, z tym kro-

krotkim nadgrobkiem: *Obiit bonæ vitæ, occiſus Martinus Baryczka.* Kędy wiele dobrodzieyſtw, za przyczyną tego ſwego Męczennika, Bog uciekaiącym ſię do niego udziela: ktory też wkrotce zemścił ſię niewinney ſmierci ſługi ſwego, bo krom powietrza morowego, ktorym całe trzy lata chłoſtał Polſkę, cztery Prowincye od Kroleſtwa ſię oderwały, Bełzka, Włodzimirſka, Chełmſka, y Brzeſka; ſam zaś Krol w dzień Narodzenia Panny Maryi, na łowy wyiechawſzy, gdy w pędzie za ieleniem zkoczył, koń pod nim w chrapęcinie padſzy, nogę mu złamał: á potym y mizernie umarł, żadnego z potomkow ſwoich Sukceſſora na Tron Polſki nie zoſtawiwſzy. *Pruſſcz Forteca Monarchow. Archivum Eccleſiæ Cathedral: Cracov.* Cromer *l. 12. Bielſki l. 12. Hiſtoria Monaſt: Xenodochii S. Hedvigis Stradomiæ ad Cracoviam.*

Baryczka Jerzy drugi ſyn Jana: Barbara z Wyſzkowic Małżonka iego w Czerſku nadgrobek mu wyſtawiła, ktory y po dziśdzień widzieć. Baryczka Henryk trzeci ſyn Jana, ktorego z Barbary z Domniewa herbu Dołęga, dwoch Synow, Wacław Kanonik Wrocławſki, Woyciech zaś pod Warna z Władyſławem Krolem Polſkim y Węgierſkim, życie na placu położył; przecięż miał cnoty ſwoiey dziedzicow, y naśladowcow: bo Szymon ſyn iego, to w Polſzcze, to w Czechach tak mężnie woiował, że ſię zdał bydź do woyny urodzonym, á drugi ſyn Piotr, długi na dworze Konrada Wtorego Xiążęcia Mazowieckiego, wiek ſtráwiwſzy, w Wárſzáwie oſiadł, od ktorego potomſtwo y po dziśdzień ieſzcze kwitnie. Z tych Piotr był Kanonikiem Warſzawſkim. Jerzy w rożnych cudzoziemſkich ięzykách przećwiczony, wſzyſtek ſię udał na ozdobę kościoła Warſzawſkiego S. Janá, do ktorego też wnioſł Krucifix, práwie z ſtoſu wyratowany, podczás owego pożáru, kiedy heretycy Swięte pálili y lżyli obrazy. Jan trzeci ich brat, u Ludwika Krola Węgierſkiego, długo żołd prowadził, z kąd w roku 1526 powrociwſzy, od Krolowy Anny, między dworſkich był policzony. Stániſław ſyn Bártłomieiá z Fukeryanki ſławnego w Niemczech domu urodzony, to pod Gottą fortecą, to w Polſzcze w każdey kámpanii odważnego ſercá dał dowody: z Kulinſkiy herbu Odrowąz, trzech miał ſynow, Woyciecha, Stániſłáwa y Jácka. Jácek Doktor y Prowincyał Zakonu Kaznodzieyſkiego, Theologią y Philozophią dla ſwoich w Warſzawie fundował, tamże Kościołá y Klaſztora ſwego, piękna był ſtrukturę zaczał, ale śmierć świętym iego zamyſłom przeſzkodziła. Stániſłáw brát Jacka: ten dla biegłości w rożnych ięzykach, powagi rozſądku, wyboru umieiętności, miedzy konſyliarzow Dworu Ceſarſkiego policzony; wrodzoną wymowę iego chwaliłá cáła ſwego czaſu Europa, przyznał w Liście ſwoim Klemens VIII, męſtwa doświadczył Zołkiewſki Hetman, ſzczodrobliwość oświadcza Zakon S. Dominiká w Wárſzawie, y Panny Zakonne S. Tereſſy tamże, iáko ſwemu Fundatorowi; nadto Ołtárże y Kościoły, oſobliwie S. Jana w Warſzawie, S. Jozefa, S. Krzyża od niego wynieſione. Pobożność głoſi, czynſz wiecznemi czaſy ugruntowany, na większe uſzanowanie Sakramentalnego Boga, gdy go do chorego nioſą, więcey cnot iego, śmiertelny w Warſzawie kamień opowieda. Woyciech Staroſta Uiázdowſki, trzeci brat Staniſława y Jacka pod Strygoniem przeciwko Turkom mężnie nacierał, kędy też na harcu, Tureckiego Olbrzyma, y wzroſtem, y ſiła ſtra-

ſtraſznego zabił, za co od Rudolpha Wtorego Ceſarza w komput Szlachty Niemieckiey w roku 1590 policzony; átoli miley mu Oyczyſta ſwoboda ſmakowała, przetoż do Polſki wrociwſzy, do oblężenia Smoleńſka ſiła dopomogł; y Kircholm odwagi iego doznał: zkad Zygmuntowi III. y Władyſławowi IV. miły, Koniuſzym Nadwornym y Sekretarzem Krolewſkim uczyniony. *Starowol: in Monum:* umarł 1643, mąż na domy Boſkie ſzczodry. Expedycyi ſwoich woiennych, miał zawſze ſwieża pamiatkę, rane, ktorey mu nie mogł nikt uleczyć aż do śmierci

Baryczka Staniſław na Małachowicach y Czoſnowie dziedzic, Podczaſzy Czerniechowſki, Sekretarz Krolewſki, ktoremu indygenat w Polſzcze przyznała Rzeczpoſpolita na Seymie roku 1658, Woyciechowi także y Janowi. W obozie Polſkim zroſł ten Stanisław, kedy do Rycerſkich dzieł, biegłość w Architektonice ſiła mu pomogła; dla czego Jan Kazimierz Krol w Zborowskiey, Bereſteckiey, Zwanieckiey y inſzych okazyach, na nim ſiła polegał, iego przemyſłem Szwedom Toruń, Krakow, Warſzawę odebrał, iakoż ſzczęśliwy był w puſzczaniu ogniow, ſtawianiu machin woiennych, min podſadzaniu. OO. Dominikanom Warſzawſkim bibliotekę księgami napełnił, na inſzych Duchownych ſzczodrze łaſkaw, żył ieſzcze w roku 1680. Jan Płocki y Pułtuſki Kanonik, Koleńſki Proboſzcz, ieſzcze w ſrzednim życia ſwego wieku żyć przeſtał. Woyciech Synowiec Podczaſzego, nie lepſze miał ſzczęście; bo gdy ſię wielu ięzykow umieiętnoścIa ſpoſobił do zaſługowania Oyczyznie, w niedoroſłym wieku, dług śmiertelności wypłacił. Michał Kapitan, á boday nie tenże ſam podał do druku *Quantum Pòëticum, accurata authoritate Pòëtarum recognitum in 12mo* w roku 1658. Jędrzey Łowczy Sochaczewſki, podpiſał Elekcya Auguſta II.

To wſzyſtko z *Tylkowſkiego dedicat: part: 6. Phyſicæ* wypiſałem, atoli wiele w tey relacyi znayduie ſię punktow, ktore w wątpliwość tę oſnowę pociągáia. A naprzod w tym wieku ktory author kładzie, ani tknął Węgier Turczyn, y tym kraiom, iak daleka od nich, tak też y mało znaioma była tych pogan potencya: koło roku dopiero 1301, Ottoman Państwo obiawſzy, ſzerzey ſię rozpościerać począł, y ku nam zbliżać, iáko piſze Miechowita fol. 234, raczeyby tedy miał mowić, że z Kolomanem Krolem Halickim na Ruś Iwo przyſzedł. Potym Bartłomieiowi Baryczce ſyna przyznaie Staniſława, to ieſt od roku 1280, prędko poſkoczył do roku 1500. Trzecia, powieda, że u Nankerá Biſkupa Krakowſkiego, Marcin Baryczka był Vicarius in Spiritualibus, ktory według komputu Starowolſkiego in Vitis Epiſcop: Cracov: umarł 1326, á ten Męczennik zabity roku 1349, kiedy iuż Bodzęta nie Nankier prezydował na Katedrze Krakowſkiey. Czwarta, Jan Baryczka z Węgier powrociwſzy, że między dworſkich Anny Krolowy był policzony, bardzo nie pewna; bo ta Anna po zabiciu Ludwika Krola nierychło ſię potym na świat urodziła.

BARZI herbu Korczak. Jeſzcze za Antonina Piuſa Ceſarza Rzymſkiego w Perużu kwitnęła Familia Barzich, nie tylko w bogactwa, ale y w wyſokie godności, w tym tam kraiu rozroſła, á co naywiękſza, krwią Męczeńſką uſzlachciona w Swiętym Konſtancyuſzu Biſkupie Perużańſkim, w roku po Narodzeniu Chryſtuſowym ſetnym pięćdzieſiatym, ktorego pamiatkę Kościoł Boży, dwudzieſtego dziewiątego dnia Stycznia w Martyrologium obchodzi.

Bollandus zaś in Actis Sanctorum, tegoż dnia, z rożnych bardzo dawnych authorow, kilka żywotow iego kładzie do ktorego Czytelnika odſyłam, tam iawnie znaydzieſz, że ten Swięty Męczennik z Domu był Barzich, wielce godnego. Ani ſię temu nie będzie nikt dziwował, że z takiey ſtarożytności Fámilią tę wywodzę, kto ſię dobrze przypátrzy Korczakow dawności, nie tylko w Polſzcze, ale y po innych Kroleſtwach, rozplenioney, o czym y ia mowić będę pod herbem Korczak. Takbym tedy rozumiał, że z Peruża do Polſki, za iakaś rewolucyą czáſu przenieśli ſię Barzowie, od ktorych potym Derſzniakowie ſwoy początek wzięli: piſali ſię zaś naprzod z Bloczwi, wkrotce y z Wiśnicza, luboć ten nie długo u nich gościł, bo ſię w Dom Lubomirſkich kupiony przenioſł.

Henryk, Mikolay, Piotr bracia rodzeni Bukowicę poddali Macieiowi Krolowi, o czym *Długoſz y inni Hiſtorycy naſi.* Staniſław Woiewoda Krakowſki y Staroſta, ktoremu y Sniatyńſkie potym w zaſługach dano, z Bloczwi na Wiśniczu dziedzic, á przedtym Marſzałek Nadworny Koronny, z ktorym tytułem podpiſał Unia Podlaſia z Korona. *Conſtitut: 1569, folio* 154. Urodzony był z Kmicianki Corki Staniſława Kmity Woiewody Bełzkiego, Sioſtry Piotra Kmity Woiewody Krakowſkiego, y Marſzałka Wielkiego Koronnego, ten gdy bezpotomnie żyiac, oſtatni z Kmitow Srzeniawczykow Imię y chwáłę zákończył, Sieſtrzeńcom ſwoim y temu Barzemu Staniſłáwowi, obſzerna zoſtawił ſukceſſya, á w niey Wiſnicz. Był to Senator owych zepſowánych czaſow od herezyi, w Kátolickiey Wierze nie przełámany, pobożnością, roztropnością y miłością Oyczyzny wſzyſtkim zálecony, rok ledwo ná Woiewodztwie Krákowskim zábawiwſzy, przenioſł ſię ná wieczność w roku 1571, pochowány w Kościele Kátedrálnym Krákowskim, z ktorego nadgrobku wypiſał to Paprocki. Jus Patronatûs, ktore miał ná Plebania Koniuſką uſtapił Collegio Juridico Akademii Krakowskiey. *Bieżanowſki Mons Sacer.* Z Tęczynſkiy Kátarzyny, Corki Janá Woiewody Sendomirſkiego, zoſtawił Syna Janá, ktory, Xiaż od Matki w ten dom wnieſiony przedał Myſzkowskiemu Biſkupowi Krákowskiemu; Wiśnicz zaś Sebaſtyanowi Lubomirſkiemu Káſztelanowi Woynickiemu, *Paprocki pod herbem Korczak.* Atoli tenże pod herbem Bonarowá piſze, że Xiaż wrocił ſię nazad do Tęczyńskich, z czego wnoſzę, że ten Jan umarł bezpotomny. O drugiey tegoż Staniſłáwa żenie *tenże author świadczy o herbach, fol: 466,* że bylá Łáska herbu Korab, z ktorey Syn Staniſłáw, ále y ten nie płodny. Trzecia ſobie potey przybrał Dorotę z Oyrzanowic Goryńska herbu Poray Káſprá Woiewody Mazowieckiego Corkę, pozoſtałą wdowę po Mińſkim Woyskim Wárſzawskim, ktorey iednak prędko odumarł wieku ſwego 41. *Kázanie na iey Pogrzebie.*

Piotr Káſztelan Przemyſlſki Staroſta Lwowski, ktorego śmierć zaſtáła w Hiſzpanii, dokad od Krola Zygmunta Auguſta poſłował, iuż w inſzych okázyach pełne dowody dawſzy, skuteczney ſwoiey w każdey funkcyi dzielności, z Dziaduska Starościanka Konińska herbu Ielita, ſukceſſorow ſłáwy ſwoiey zoſtawił, *Paprocki o herbach,* átoli nie długo ſię niemi cieſzyć Oyczyznie pozwolono. Jędrzey z Padniewſką Starościan-

N2

rościanka Dybowska herbu Nowina, Synowicą rodzoną Biskupa Krákowskiego bezpotomny. Erázm z Drzewicka Adama Kásztelaná Inowrocławskiego Corka herbu Ciołek zszedł bez potomstwá. Ták ten Dom w Oyczyznie nászey zniknał.

BATORY herbu trzy zeby. O tych mowić się indziey będzie o Familiach Krolow wszystkich, ktorzy Polską Koroną władneli.

BAUR Z tych pierwszy Jędrzyi Baur nobilitowány ná Seymie Roku 1673. O czym Konstytucya Koronna w tymże roku. Syn iego zdami się Woyciech iuż do akcentu Polskiego nazwány Baurski.

BAWOROWKI herbu Prus zdo. Paprocki w Gniazdzie cnoty, inszy Dom bydź rozumie tych Baworowskich, ktorzy z Czech do nas z właśnym herbem przyszli, od tych co się Prusem pieczętuią, dla tego tym tam, Wácławá, y Syná iego przyznaie Janá, tych zaś od Mikołaia Rotmistrza záczyna: poświadcza mu Okolski, gdzie też tych, co z Czech przyszli, nie Baworowskiemi, ále Baworskiemi zwać każe, z tym wszystkim, ták tym, iako y tym iednych przodkow położył. Ia za fundament kłádę Balbina Historyka Czeskiego, ten *lib: 3. c. 15*, Roku 1315 pisze, iż Báwor z Baworowá, z tey familii, ktorá w herbie staroświecka strzáłę nosi, Klasztorowi Aureæ Coronæ, czyli iako ná marginesie nánotował Spineæ coronæ, pięć máiętności wiecznemi czásy zápisał. Ztad wnoszę, że się myli Paprocki, gdy powieda; że Wacław, ktory pierwszy w te tu kraie záwitał, kupiwszy dobrá Baworow ná Podolu, od nich się Baworowskim nazwał, ponieważ na dwieście lat przedtym, iuż to imie w Krolestwie Czeskim dziedziczyło. VVnoszę y przeciwko Okolskiemu, że nie z Slaska iako on twierdzi, ale z Czech te się przenosiny stały. Herb zaś ich táki.

TO iest w polu błękitnym strzała złota, od końca rozdarta, od żelezca wierzch iey złámany, y nákrzywiony z lewey strony, przez strzałę krzyż od szábli śrzodkiem, á między rozdartemi końcami liczba zwyczayná ośm 8 przydana. Ná helmie pięć pior strusich *Paprocki w Gniazdzie fol: 1212. Okolsk: tom: 1. fol: 30.* Pierwszy go do Polski przyniosł VVacław z Baworowá Czeski parentelat; ná dworze Zygmunta Pierwszego, gdy się y liczno y zpochwálą wszystkich zakázał, w nadgrodę záługi swoich, wział Pisarstwo Polne Koronne, przy ktorey funkcyi, y nieprzyiaciołom Oyczyzny był strászny, y Polskiey Kawaleryi, z nieustrászonego sercá miły. Baworow potym zámek y miasteczko z przyległemi włościami, ná Podolu kupił, czyli ráczey fundował, y od Imienia swego nazwał, á herb swoy z Czech wyniesiony ná Prus odmienił: poiawszy też Katarzynę Kolanowską dziedziczkę ná Iwańcu, Corkę z niey Annę z Buczackim zkolligował. (Matká to była Buczackiego Starosty Barskiego y innych.) Jan Syn Wácławа z teyże Kolanowskiy mąż właśnie Rycerski. Druga żona Wácławа Elżbieta Xiężniczka Zbarázka, Siostrá Stefaná Woiewody Trockiego, z ktorey Corká Anna, dostała się w dożywotnie zwiazki Alexandrowi Korybutowiczowi Xiążęciu Poryckiemu. *Paproc: o herb: fol: 652.* Syn zaś z teyże Zbarázkiey Mikołay Rotmistrz, w wielu opałách doświadczoney fortunney odwági, kiedy Baworow y Ostrow zamki swoie, od Tátarskiey inkursyi zwycięzko obegnal, ná każdą potrzebę w licznym kompucie ludzi swoich stawał: złaczywszy się potym dożywotnie z Małgorzatą Skárbkowna, swoiey chwáły nasladowcow, potomkow się doczekał. Temu to Mikołaiowi, przez nieprzyiacielskie wycieczki nadruinowáne dobrá, chcac Oyczyzna dzwignać, pewna summę przez Konstytucyą Koronna Roku 1593 zápisałá. Jácka Corká (koło roku 1697) Anna, z Stefanem Podhorodeńskim Miecznikiem Mielnickim zmowiona. Iozef ieszcze tych czasow kwitnie, żona iego Jordanowná. Szymon brát iego z Trzeszkowską żył nieplodnie. Trzeci brát ich Jerzy.

Baybuza Herb.

O tym

O Tym ani Paprocki, áni Okolſki nie piſał. Ieſt zaś ſtrzáłá ná doł żelezcem obrocona: głowę węża náwylot przeſzyła, ktory ſię, ták koło ſtrzały okręcił, że pior iey ogonem ſię tyká, między trzema grzybami utkwiona, z tych ieden przed żelezcem ſtrzały, drugie poiednemu z obudwu ſtron rozłożone, w polu czerwonym, nad hełmem korona zwyczayna ſama. Początek tego herbu, iako y innych, ktore ſię w Litwie albo ná Ruſi urodziły, máło co ma pewności: przecięż to onim powiedaia, że gdy ieden znaczny Murzá na dworze Xiążęcia Litewſkiego, długi czas z honorem bawił, trafiło ſię, że iadacemu w pole Xiążęciu aſſyſtował, á w tym poſtrzegſzy, czołgaiącego ſię wężá, ták dobrze w niego z łuku ugodził, że ſtrzáłá z gory lecąc, głowę mu do ziemi przybiłá. Patrzał na to, z licznym ſwoim dworem Xiażę, á tak fortunna ucieſzony ſztuka, tegoż ſamego węża, iakſię był w koło ſtrzały zkręcił, zá herb mu nadał: á że ſię ná tymże mieyſcu, trzy grzyby, w tákimże położeniu, iak w herbie widziſz, ználazły; y te do węża przydał. Iego zaś Hrybunem nazwáł, od ktorego długa linia y po dziś dzień ieſzcze Hrybunowie w Moſkwie ſłyną y w Woiewodztwie Czerniechowſkim, tymże ſię herbem pieczętuiąc. Z tych ieden po Kaliſkiey batalii przybiegł był do Zołkwi do Cará Moſkiewſkiego, w pewnym ſekretnym kommiſſie; znać było y po aſſyſtencyi, y po bogatych ſprzętach, w iakie dotych czas doſtatki kwitna w Oyczyznie ſwoiey.

Od tych niektorzy w bliżſze przeniożſzy ſię kráie, dobrá czyli kupiwſzy, czy przez ſukceſſya nábywſzy, czyli też pro bene meritis od Panow ſwoich wziąwſzy, piſać ſię poczęli od Baybuzowa ná Raygrodzie Baybuzámi. Ten Raygrod w Woiewodztwie Bracławſkim ieſt y teráz ieſzcze w ich poſſeſſyi. Zeby zaś pamiątka potomności byłá niezágluzowána, z ktorego źrzodłá wyſzli, Baybuzami Hrybunowiczami záwſze ſię piſali, y zwáli. O czym ſą świadectwá w Księgach rożnych Grodzkich y Ziemſkich. Baybuza Hrybunowicz Michał w záſługach ſwoich wział od Krola Stefaná, niektore grunta, nad Suła rzeka leżące, ktore potym od niego otrzymał Alexander Xiążę Wiśniowieckie, *oczym świadczy Konſtytucya Roku 1590 fol: 588*, żona iego Anna Jelcowna. Siemion Woyſki Bráclawski Roku 1648. z Brácławskim, Paweł y Michał z Wołyńſkim Roku 1697. podpiſali Elekcye, Konſtantego Syn ieden temi czaſy w Woiewodztwie Ruſkim Tymże herbem że ſię pieczętuią Ambrozewiczowie w Litwie, miałem uſtna informacya.

BAYKOWSKI herbu Lubicz luboć niektorzy y Jaſtrzębcá im potracaią. O tych áni Páprocki, ani Okolſki nie piſał. W Podlaſkim kwitna, luboć teráz y po inſzych Woiewodztwach. Jan Suffrágan Poznańſki y Officyał Generálny, Archidyakon Srzemſki, Kánonik Gnieznieńſki Deputat Trybunału Koronnego żył ieſzcze Roku 1643. Paweł Staniſław ná Zaleſiu Władyſławá IV. Jan z tegoż Záleſia Janá Kázimierza, Jerzy z VVoiewodztwa Káliſkiego Auguſta II. Jan y Stániſław z Ziemi Bielſkiey Roku 1670 podpiſali Elekcye. Mikołaia Syn Alexander roku 1630. Jan życie ſwoie Bogu poświęcił w Zákonie Soc: JESU, ktore zákończył Roku 1717. Synowiec iego Alexander.

BAZALSKI. O tych áni Paprocki, áni Okolſki nie piſal: gdyż Bazalſki Kázimierż w pieſzym Regimencie Kápitan, dopiero Roku 1662 nobilitowány, oczym świadczy Konſtytucya Koronna tegoż roku *fol: 40*, á niżey *fol: 42.* iego expedycye y trudy, we wſzyſtkich z pamiętnym woiownikiem Czarneckim kampaniach, ale oſobliwie w Danii, ſzczegulniey chwali, w ktorych rekompenſę między Synow Koronnych policzony.

Bazenski Herb.

PAprocki áni Okolſki ták o herbie iako y Familii nie nie piſał. Ieſt zaś Murzyn, ná ktorego ręku wiewiorka, ná dwoch nogach ſtoiąc, przedniemi do gory wzpięta orzech gryzie, ogonem grzbiet nákrywſzy ſama ſzará w polu czerwonym. *MS: Konopatſc: Treterus in Varmienſibus Epiſc:* czyli ráczey iako piſza w Kſiażce o Kleynotach Polſkich, wiewiorká czerwona, w polu żołtym, ná hełmie murzyn trzyma choragiew, ná ktorey taż ſama wiewiorká co y w herbie. Widzieć y po dziś dzień, ſiła tákich herbow w Skarſzewach przed Wielkim Ołtarzem, ná pawimencie y grobowych kámieniach, w Gdańſku w Kościele Farnym ná proporcu y indziey. Kiedyś ſię Panowie de Baiſen, á po naſzemu Bażeńſcy tym kleynotem ſzczycili, á teráz ieſzcze Bartſchowie tákąż wiewiorka, tylko że Murzyna, ták na tarczy, iako y ná hełmie niemaſz. Z tego poznać, że to kiedyś iednaż była Familia Bartſchow y Bażeńſkich, á z czaſem Murzyn przydany. Między Przodkami ich pierwſzegom ſię doczytał Konráda de Zeilingen Equitem de Hantſche, ten po owey ſławney pod Grunwáldem Krzyżakow klęſce, w Roku 1410 wieś kupił w Wármii Baiſen z Niemiecká, Bażyn po naſzemu nazwána, od Henryka Biſkupa Warmińskiego, od ktorey y iemu y Sukceſſorom iego nowe názwiſko urosło Bażeńſkich. A Kromer Baſzeniemi ich zowie: átoli ten Konrád, ſamey tylko od Antenatow ſwoich wziętey w herbie záżywał wiewiorki, dopiero Synowi iego aukcya uczyniona, z tey okázyi.

Jan de Baiſen Woiewoda Gdańſki (bo ſię ieſzcze ták na ten czas zwáli) y Gubernator Pruſki, Syn Konráda, w młodſzym wieku, w obozie Piotrá Arrágońſkiego Krola, kilką lat nakłádem żółd prowádził; tym czaſem między pomienionym Monarchą y Maurámi, gdy woyna zágorzała, á fortuną rownym loſem, ráz tey, drugi ráz tey partyi ſłużyla, użaleni nád licznemi, z trupow ſwoich uſłánemi mogiłámi, oboyga woyſk Hetmani, ſpolnym konſenſem zmowili ſię, aby dway z obudwu ſtron wyſtawieni Rycerze, ſzczegulnym poiedynkiem, o wygráną zcieráli ſię, ták, że ieżeliby Maurus antagoniſtę ſwego pokònał, Arrágończykowie, wiecznemi czaſy dannikami Maurom hołdowáli. Jeżeliby zaś Chrześcianin z harcu z tryumfem odſzedł, żeby Maurowie Arrágończykom, coroczny liczyli trybut. VVyſzedł z obozu pogańſkiego, ná umowiony plac, zbroią okryty, orężem uzbroiony, w ſiłę nie przełamany harcownik, uſtráſzyć mogł to poſtura, to barczyſtym zámachem y naymężnieyſzego: przetoż żaden ſię z Hiſzpanow ośmielić niechciáł, żeby był beſpiecznie marſem patrzącemu nieprzyiácielowi w oczy záyrzał. Ieden ze wſzyſtkich odwáżył ſię Jan de Bayſen, ſtanął do utarczki y ztoczywſzy bitwę, tyle to umieiętnością, to chybkością to męſtwem przemogł, że w ciężkim rázie ſalwuiąc życie, poddać ſię muſiał poganin. Zá ten kawálerſki experyment, wziął pas Rycerſki, y ſiłá innych bogatych upominkow od Krola, z ktoremi do Oyczyzny, ze czcią puſzczony powrocił. Przynioſł z ſobą dzieł ſwoich świadki, Krolewſkie liſty, do náywyżſzego Krzyżakow Miſtrzá, przyprowádził przekonanego od ſiebie adwerſarza, á potym niewolniká Murzyna, á co naywiękſza, Oyczyſty Kleynot ná pamiątkę ſwoiey odwági, w ten kſztałt iako widziſz, ułożony od Krola otrzymał. *To Treterus in Epiſc: Varm: fol: 41.* Atoli co ſię tycze Piotrá Arrágońſkiego Krola, tego zdami ſię pod ten wiek żadnego niebyło, ale Ferdynand, Alphons, znowu Ferdynand Arrágońſkim Kroleſtwem rządzili tego czaſu.

Stanąwſzy w Pruſiech Jan, dobra niektore zkupił: w tym zaſzła między nim, y Biſkupem Warminſkim Franciſzkiem kontrowerſya, o pobliżſze iezioro, od ktorego odſadzili Jana Bażeńſkiego, deputowani na to Kommiſſarze; potwierdził ich dekret, Miſtrz Krzyżacki. Appellował, od nieſłuſzney na ſiebie ſentencyi, do wſzyſtkich ſtanow Pruſkich Jan, od ktorych przeciwko Biſkupowi VVarminſkiemu, decyzya padłá. Rozgniewany o zkaſſowanie dekretu ſwego Miſtrz, dobra iego wſzyſtkie konfiſzkował y złupił; tak, że ſię muſiał udać pod obronę Kazimierza Krola Polſkiego. Już też y Pruſacy tyrannią Krzyżákow zaiątrzeni, o niczym bardziey nie myślili, iáko żeby tak nieznoſne iarzmo z karkow ſwoich ztracić mogli; przetoż za namáwiaiącym ich Janem, tym z więkſzą chęcią poſzli, á na potym nieprzerwanie, iednym ſercem y umyſłem z Polakámi trzymali. A tu każdy ſnadno wnieść ſobie może, iak ſiła temu Domowi, Oyczyzna naſza powinna, kiedy iego przywodem, tak wielka Prowincya Pruſka, tak ſię ściſle z Koroną złączyła. Y Kazimierz Krol, po niedotrzymanych od Krzyżakow paktach, po exorbitancyach od nich nad wymiar wypełnionych, tylko pogodney wyglądał chwili, przy ktorey ſwego do Prus prawa, beſpieczniey mogłby ſię upomnieć: dla tego Bażeńſkiego Jana w protekcyą przyiąwſzy, Woiewodztwo mu Gdańſkie y Gubernium Prus do ſiebie

należacych konferował, świadkiem tego *Bielſki fol.* 394, y liſt ktory z bratem ſwoim Gabryelem, na ten czas Woiewodą Elblaſkim podpiſał, kędy imieniem Gdańſzczan, pewną coroczną daninę Krolom Polſkim obiecuią w roku 1454. *Cromer lib: 22. Bielſki f: 400. Treterus in Varmien: Epiſc: f.* 41.

Gabryel náprzod Elblaſki, potym iuż Chełminſki Woiewoda, o ktorym *Cromer lib:* 27. *Bielſki f.* 400, w roku 1467, brat Jana Woiewody Gdáńſkiego. *Hiſtoria Polono Prutbenica,* Gabryelowi, na krześle Woiewodztwa Chełminſkiego, czas przeciąga, aż do roku 1476, w ktorym też roku, między nim y Jakubem Koſtka, niektore differencye uſpokoił Jan Sędziwoy z Czarnkowa, Kaſztelan Sanocki, czego dowodem ſą kſięgi Grodzkie Malborſkie. Scibor naprzod Gubernator Pruſki, potym Malborſki Woiewoda, trzeci tych brat. *Hiſtoria Poſſelii. Bielſki f.* 433. Cromer ſię tu myli: bo w kſięgach 25, kiedy go liczy między Kommiſſarzami do traktowania o pokoiu z Krzyżakami, Woiewoda go Chełminſkim zowie w roku 1464, á w kſięgach 27 w roku 1467, ták piſze, Krol Kazimierz na uſilne żadanie ſtanow Pruſkich, znioſł Gubernatorſtwo Pruſkie, á Elblaſkie Woiewodztwo w Malborſkie zamieniwſzy, Scibora Bażenſkiego onym doſtoieńſtwem uraczył Woiewoda zaś Chełminſki Gabryel Bażeńſki żył ieſzcze na ten czas, toć w roku wzwyż wyrazonym Scibor nigdy nie był Chełminſkim, ale tylko Gubernatorem Pruſkim: inaczey wziąwſzy Malborſkie po Chełminſkim, byłoby to z poniżeniem iego, ile że ſam Kromer przyznaie, że Woiewoda Chełminski, przednieyſzy ieſt po Biſkupach w Senacie Pruskim: dlategoć *Hiſtoria Poſſelii* między Chełmińskiemi Woiewodami Scibora nie położyła.

Taż hiſtorya w tymże wieku *fol.* 632, y 633, wſpomina dwoch Podkomorych Bażeńskich, Jana Chełminskiego w roku 1468, y Stryia tegoż Jana, Malborskiego, Staroſtę Tolkmickiego. Ja ſię dorozumiewam, że każdy z nich był naypierwſzym w ſwoim Woiewodztwie Podkomorzym; domyſłu tego mam fundament z *Kromera lib.* 27. ktory tak mowi. Krol Kazimierz urzędy Pruskie nie dopiero poſtanowione utwierdził, y nad to trzech Podkomorzych przydał, ktorzy także w Senacie Pruskim mieyſce, y wolne do wotowania głoſy mieć zwykli, działo ſię to roku 1468. Do tegoż wieku należy Jakub Bażeński, ktory kommendę maiąc ſobie powierzoną, Zamku y Miaſta Heilzbergi przeciwko Krzyżakom, nie nadwerężoną wiernością ſtawał zawſze przy Polakach. *Treterus in Varmien: Epiſc: f.* 43.

W wieku ſzeſnaſtym kwitnął Mikołay Bażeński, Woiewoda Malborski, na ktore krzesło wſtąpił z Kaſztelanii Gdańskiey, ſyn to był Scibora, według *Długoſſa.* Po nim toż ſamo Woiewodztwo, wziął Jan Bażeński, z ktorym honorem w roku 1515 aſſyſtował Zygmuntowi Pierwſzemu Krolowi Polskiemu, na kongreſſie Wiedeńskim, o czym *Bielſki fol.* 529, znać iednak, że tegoż roku umarł; bo w tymże roku *Hiſtoria Poſſelii fol.* 629. Jerzego Bażenskiego VVoiewodą Malborskim piſze, nie wiemże, czy nie tegoż ſamego Jana, taż hiſtorya Kaſztelanem Elblaskim tytułuie, w roku 1478, á Podskarbim Ziem Pruskich w roku 1486. Jerzy Bażeński, Podkomorzy naprzod, potym y Woiewoda Malborski, Staroſta Gniewski: temu Krol Zygmunt, w protekcyą od-

dał Panny Zakonne Toruńskie w roku 1521, o czym List czytałem tegoż Krola *in MS. Petricovien. Bielski fol. 573*, ieszcze go Kommissarzem kładzie do Gdańska w roku 1535. Jego to zdami się syna także Jerzego, chwali tak Historia Posselii, że na dworze Zygmunta, y uroda y simmetryą ciałá, y dowcipem, y inszemi przymiotami, celował wszystkich roku 1559. Tenże Posseliusz trzech liczy Janow Bażeńskich: z tych dway Podkomorzymi Chełminskiemi byli, ieden w roku 1543. Trzeci Podkomorzym Málborskim w roku 1546, ktorego roku tenże sam postąpił na Kasztelania Gdańska. Procz tych wspomina Janá Kasztelana Elblaskiego w roku 1547. Z tychże Bażeńskich iedná była za Sokołowskim, herbu Pomián, druga za Cema herbu Wczele, Matka dwoch Cemow Woiewodow Málborskich, w ktory Dom wniosła, wieś Lichtenfeldt, sześćdziesiąt tysięcy dobrey monety taxowána. *MS, Konopatscianum.*

Tak przez połtorasta lat, y w honory w Prusiech naycelnieysze kwitnęli, y w fortunę dość obfita, kiedy dziewięć Starostw, krom Oyczystych dobr, dziedzicznym prawie prawem trzymali, á między temi Sztum, Gniew, Skarszewy, Sobowidz, od Kazimierza Krola, za swoię ku Polszcze wierność puszczone, poty, poki za Zygmunta Augustá te darowizny per legem executionis nie były zkassowane: przedali potym y Bażyn Bartschom de Demuth, aż też wiek siedmnasty, wszystko z niemi oraz w smiertelnym zasypáł prochu. Ostatni z tey Familii Ludwik Bażeński, zákończył chwałę Domu swego roku 1612 bezpotomnie z tego świata zszedszy. W krotce po nim umarła Bażeńska z tey płći ostatnia, ta imo voto żyła z Janem z Sztemberku Kostka, ale nie płodnie, 2do voto z Samuelem Plemięckim, átoli y tu żadnego nie czytam potomká. *MS. Konopatscianum. Duryewski f. 64. Historia Posselii Prutbenica.*

BAZYLIK. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Dániel Bazylik z Bełzkim Woiewodztwem podpisał Elekcya Władysława IV.

BEAULIEN. O tych ani Paprocki, áni Okolski nie mogł wiedzieć. Henryk de Beaulien Obersztetleitnant, gdy nienadwerężona przez lat czternaście cnota, w Polskim woysku służył, y na woynach Kozackich, Tatarskich, Moskiewskich, Szwedzkich, Węgierskich, męstwa swego, chwalebne dał dowody, nadto rożne, to fortyfikuiąc Zamki, to ich broniąc: drugich też, ktore był na Podolu y w Prusiech podczas nieszczęśliwey y opłakaney rewolucyi w Polszcze, nieprzyiaciel opanował, dobywaiąc, zasłużył sobie, że mu y potomkom iego, wiecznemi czasy indygenat w tey Oyczyznie dano. Do wszystkich wolności prerogatyw przypuszczony na Seymie w roku 1662 przez Konstytucya Koronna *fol. 36.*

BĘBNOWSKI *herbu Odrowąz* w Woiewodztwie Sendomirskim, iedenże Dom z Konieckiemi, z ktorey racyi ieszcze się y po dziśdzień z Końskich pisza. Z tych był Kasper Profess Wachocki Zakonu Cystercyeńskiego roku 1582. Jan Chorażý Nowogrodzki roku 1633. *Constit: fol. 60, 1635.* Brat iego Marcin miał za soba Annę Siedlecka herbu Grzymała. Krysztof trzeci tych brat. Bębnowskiego Podkomorzego Derpskiego wspomina hystorya Cudow Jarosławskich roku 1645. Woyciecha Konstytucye roku 1678, *fol. 32.* Jacek Podczaszy Bracławski, Stryi Alexandra w Rawskim roku 1699. Mikołay z Trzcian, Cześnik Sochaczewski

czewski w roku 1697. Ewą Bębnowska Remigiana Bieleckiego małżonka.

BECH *herbu Rogala*, á podobno iuż temi czasy Bechowscy. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Z tych Jan był Pisarzem Krakowskim.

Beczka Herb.

OKolski w tomie trzecim *fol.* 357 namienia, że kiedyś w Wielkim Xięstwię Litewskim, beczki złotey w herbie zażywano, atoli go należycie nie opisał, y rozumiem, że iuż po te czasy, nie masz żadnego Domu, ktoby ia w herbie miał nosić.

BEDLINSKI *herbu Leliwa* w Woiewodztwie Krakowskim. O tych ani Paprocki, áni Okolski nie pisał, alem na nadgrobku marmurowym Suffragana Łuckiego widział ten herb. Rafał na Bedlinie Bedlinski Sędzia Grodzki Krakowski, z Leżeńskiy siostry Biskupa Łuckiego zpłodził dwoch synow, y Corkę ktora była za Sczepanowskim. Woyciech syn Ráfała był Starosta Będzinskim. Stanisław drugi syn Biskup Cesareopolski, Suffragan y Archidyakon Łucki, Proboszcz Kodeński, Boćkowski, życie to na ziemi w lepsze zamienił w roku 1688, wieku swego 67. Był człowiek wszystkim miły, każdemu przychylny, tak nad cudza sarkál przygoda, iakby iego własna byłá, y w doyrzałey starości, w urzędzie Pasterskim niezpracowany: więcey iego pochwał, nadgrobek iego w Kodnie opowieda, ktory mu Stanisław Bedlinski Kanonik Chełmski z marmuru postawił.

BEDLENSKI *herbu Wieniawa*, w Woiewodztwie Poznańskim. Z Bádlewa Bieniak, to iest Benedykt Stolnik Poznański roku 1436 podpisał pokoy Brzeski u *Laskiego w Statucie fol.* 140: był potym Chorażym Poznańskim roku 1444, iakom go czytał na Liście Władysława Krola danym Miastu

 Lwowskie-

Lwowskiemu. Woyciecha z Badlewa Archidyákona Cirneńskiego, Kanoniká Poznańskiego w roku 1374 wspomina *Długosz in Vitis Episcop: Posnanien.* Mikołay Scholastyk Krakowski, Vicarius in Spiritualibus Generalis, ktorego na ubogich szczodrobliwość, kamień grobowy w kościele Katedralnym Krakowskim, y po dziśdzień głosi, nadto Szkołę na Zamku dla młodzi, dwie kamienice dla rezydencyi Kanonikow Krakowskich swoim kosztem wyniosł, umarł roku 1540. *Starowolski in Monumen. Nakielski in Miech: fol. 587.* Woyciech Kanonik Kuiawski, rugowáne od herezyi Gdańskiey z swoiey klauzury Panny Zákonne Brygitki, kommissarzem na to od Biskupa wysadzony, nic się ani pogróżek swywolney burzy nie lękaiac, áni ofiarowanemi sobie podarunkami złamać nie daiąc, znowu za święta osadził kratę w roku 1612. Jan w Kaliskim, Piotr w Sieradzkim podpisali Elekcya Jana Kazimierza.

BĘDONSKI. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Z Wołyńskim Woiewodztwem Jędrzey Pisarz Grodzki Włodzimirski pisał się na Elekcya Władysława IV, z Łęczyckim zaś Woiewodztwem na Augusta II. Jan, Woyciech y Walentyn Będońscy.

BĘDZINSKI. Y o tych tak Paprocki, iako y Okolski nie pisał. Jan y Jędrzey z Sendomirskim Woiewodztwem podpisali Elekcya Jana Kazimierza, á gdy potym iakaś kontrowersya urosła o ich Szlachectwie, VVoyciechowi y Mikołaiowi Będzinskim, tak w VVoysku Koronnym, iako y Litewskim rycerskiemi dziełami zaleconym, (z ktorych też ieden, czteroletnia niewolą cierpiał,) zawsze z nienadwarężona ku Oyczyznie wiernością; jura nobilitatis, bez żadnych nowych wywodow Szláchectwa przyznála y potwierdziła Konstyt: 1669 *pro Luthv: f.* 15.

BĘDZISŁAWSKI herbu Jastrzębiec. Okolski ich w Mazowieckim Woiewodztwie osadził: więcey o nich czytać niegdzie mi się nie dostało.

BEHR. Z tych Jan Theodor Behr z Inflantskim Woiewodztwem podpisał Elekcyą VVładysława IV. Krola Polskiego w roku 1632.

Bekesz Herb.

Orla

ORla noga z wierzchu do połowicy czarna, niżey do pazurow złota, w brunatnym polu, z iedney strony wyżey przy kolánie Xiężyc nie pełny, z drugiey strony gwiazda, na hełmie Strusich pior trzy. *MS. P. Rutka: Okolski tomo 3. fol. 358.* Herb ten właśnie iest Węgierski, y do Topacza podobny, tylko aukcya do niego ztąd uczyniona. Kasper Bekesz (ktorego niegdy Ociec do Solimana Cara Tureckiego, od Izabelli Krolowy Węgierskiey posłował) na dworze Jana Zygmunta Xiążęcia Siedmigrodzkiego Podkomorzym uczyniony, od tegoż do Wiedeńskiego dworu w Legacyi wysłany, pokoy szczęśliwie utwierdził. *Isthvanfius Historia Ungar:* Taż y serca wspaniałościa y umiejętnością po dwakroć Ablegatem do Konstantynopola iadac, tak się obcemu Monarsze zalecił, że mu do nogi Orley, z Antenatow swoich dziedziczney, Xiężyc y gwiazdę w herbie przydał: wbił się potym w wielka u swoich powagę; tak, że też z Stefanem Batorym po śmierci Jana o Xięstwo Siedmigrodzkie certował. *Idem ibidem;* átoli zbity, z życiem uchodząc, y fortunę dostatnią y Oyczyznę opuścił; wszakże iak na tronie Polskim Batory osiadł, przyszedł do niego Bekesz z supplika, ktorego Krol, nie tylko do łaski y z bratem iego Gabryelem przyiał, ale też nad piechota VVęgierską iednego znich, drugiego nad iazdą Generáłami poczynił. Dali obadwa, swey ku Panu wierności, oczywiste dowody, bo Gabryel pod Pleszkowskim zamkiem przeciwko Moskwie do szturmu idąc, gdy konia naprzod pod nim rázono, on sam potym dwiema kulami postrzelony zginął. Kasper zaś w rożnych kámpaniach mężnie stawáiac, siły y zdrowie ztargawszy, żyć przestał. Bodayby był lepiey umierał! Anabaptystą albowiem á potym Atheuszem będac, gdy iuż śmierć mu w oczy zayrzała zawołał. *Cœlum non curo, inferos non timeo.* O niebo niedbam, piekła się nie lękam, y w takich aktach zkonał. *Histor: Coll: Posn: Anno 1579.*

Od tych pozostali dway Bekeszowie Władysław y Gabryel, ktorym przez respekt zasług Oyca ich, y Stryia indigenat w Polszcze pozwolony, y akcess do wszystkich Dygnitarstw ták w Koronie, iako y Xiestwie Litewskim y ich potomkom roku 1593. *Okol: tom. 3, fol. 358.* Wladysław tedy Starosta Wschowski, Dworzanin y Rotmistrz Krolewski, po śmierci Oyca swego, wzięty na opiekę od Stefana Krola, ktory mu na nauki to w Wileńskim, to w Pułtuskim Collegium koszt Páński nakładał, z szkolney palestry wyszedszy, do obozu się Zygmunta III udał. W pierwszey záraz pod Byczyna przeciwko Maximilianowi Xiążęciu Austryi expedycyi, w szyię y ręke ránny, kroku z pola nie umknął, własney krwi upustem, ná dalsze okazye młodsze lata hartuiac: iakoż gdy się w Węgrzech porá woienna otworzyła, zebrawszy dość znaczny komput ludzi, z niemi pod Jauryn, Macieiowi Xiążęciu na posiłek przybiegł, tam iednym podiazdem sto Turkow trupem położył, sto czterdzieści y ośm w niewola zabrał, cztery sta z pola zpędził, czterdzieści y dziewięć wielbładow y mułow dobrze oiuczonych z soba do obozu przyprowadził. Powrociwszy z Węgier do Polski, ná Szwedow zá Zygmuntem Krolem woiował: Kolmarskiego w Szwecyi Zámku, nad ktorym miał kommendę, żeby był dotrzy-

Q mał,

mał, ſiła trudności ponioſł: zá ktore ſwoie zaſługi, krom Wſchowſkiego Staroſtwá, wziął od Krola Prenneńskie, Baſtawskie, y Hanſeleńſkie Staroſtwa. *Camillus de Samboria Ord: Prædic.*

BEKIERSKI herbu Jaſtrzębiec. O tych áni Páprocki, áni Okolski nic nie piſał. Od Jaſtrzębſkich ſwoy początek wzięli. Księgi Grodzkie Oſtrzeſzowſkie w Roku 1605 pewną ich tránsakcyą zápiſały. Przydomek ich Koſiorek. Z tych gdy to piſzę, Dominik Ignacy Bekierſki Generał Maior w Woysku Koronnym doświadczoney ku Oyczyznie wierności, męſtwá, y na rożnych publicznych funkcyach dzielności, to Deputatem będąc w Trybunale Koronnym, to posłuiąc kilká rázy ná walne Seymy: z Káſzewskiy trzech Synow, ſwoiey chwały ſukceſſorow zoſtawił Felixa Ignacego y Jana. Do tegoż Imienia y herbu przyięty z potomſtwem ſwoim á w roku 1726 nobilitowány, Antoni Bekierſki Obożny Polny Woſk Koronnych dziedzic ná Strátynie: ten z Maryanny Woynarowſkiy dwie Corki zpłodził, z ktorych Tereſſa z Fránciſzkiem Grábianka Ruſzczycem, Elżbieta z Dulskim zkolligowáne, ſynow zaś czterech, Alexandrá, Mikołaia, Fránciſzká y Adama.

BEKLEWSKI herbu Nałęcz. O tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał. Z Polſki ſię do Litwy przenieśli. Z tych Jan y Jerzy w Pińskim ſtawáli ná Elekcyą Jana Kazimierza. Jan Sędzia Brzeſki Litewski á potym Podſtarości: z Ryſzkowskiy herbu Nowina Pawła Káſztelana Mściſławſkiego Corki, Synow iego czterech. Paweł Leopold, Władyſław y Michał. Benedykt podpiſał Elekcyą Janá III, inſi ich piſzą Będlewſki.

BEŁCHACKI herbu Topor w Krákowſkim y Sierádzkim Woiewodztwach. Dom ten ná dobro Oyczyzny krwi ſwoiey nigdy nie żałował. Batowſka, klęſką naſzych oſłáwiona kampania, zá wſzyſtkie ſtanąć świadkiem może, kędy czternaſtu Bełchackich, życiem ſwoim Oyczyznę zaſtawiaiąc, mężnie ná placu poległo. Woyciech z Gledzianowá Káſztelan Łęczycki Roku 1512. Iakub z Gledzianowa Sędzia Grodzki Zarnowiecki, y wielkim dowcipem, y rozſądkiem nienagannym, Pańskim ſercom przymilony. Jakub Sebaſtyan, Stefan Staniſłáw z Woiewodztwá Krákowskiego podpiſali Elekcyą Władyſława IV. Stefan Podczaſzy Chełmski miał zá ſobą Lipska Sędziankę Bełzka herbu Grábie: niewiem czy nie o tego Podczaſzego Chełmſkiego Corce świadczy *Okolſki tom: 3. fol: 127*, że ſię doſtałá w Małżeńſtwo Wáwrzyńcowi Wązowi Chorążemu Mielnickiemu. Jan Michał Łowczy Buski z Podskarbim Koronnym woienny żołd prowádził, w ślady Oyca ſwego w kráczaiąc, o ktorym to niepłonna ſłáwa nieſie, że z dziecińſtwa práwie w obozie wychowány, od Tatarow w niewolą wzięty, cáłe ośm lat, za Oyczyznę ſwoię káydany noſił, z ktorych ſię wywikłáwſzy, ná Szwedow tym rączey naciérał, iż iuż zdrowie ſwoie, dawno był dobru poſpolitemu poświęcił: w ſzczupłym tedy ſwoiey kompanii kompucie, ośmdzieſiąt y czterech wyciął, á gdzie indziey Kozakow y Tatarow, dwádzieścia żywcem do obozu naſzego przyprowádził. Jędrzyi w Zákonie Soc: JESU brát Łowczego, to życie ktore ráz Bogu poświęcił, dla tegoż Boga z miłości ku bliźnim wydał, ſłużąc zápowietrzonym w Poznaniu roku 1709. Balcer Burgrábia Krákowski w niewoli Tureckiey ſer-

ſerca nabywſzy, ná Poganow, tym mężniey pod Wiedniem ich płaſzał. Adryan Staroſta Lipnicki, á potym Káſztelan Biecki, miał 2do voto Potocką herbu Srzeniawá Podczaſzankę Krakowską, z ktorey Corka iedynaczká z Xiążęciem Rádziwiłem Woiewodzicem Nowogrodzkim tych czaſow zmowiona. Brát Káſztelana, zdami ſię Antoni, Piſarz Grodzki Krakowski, ale bezpotomny. Jerzy y dwoch Staniſławow Roku 1705 kwitnęło. A że ſie piſzą z Gledzianowá, ztąd poznać, że z Gledzianowskich originaliter wyſzli, z ktorych niektorzy z Babic gornych piſać ſię zwykli.

BEŁDOWSKI herbu Jaſtrząbiec w Woiewodztwie Brzeskim Kuiawskim. O tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał. Z tych Jan Poſłem ná Seym będąc roku 1589. deputowany do zápłaty woyſku *Uniwer: Pobor: fol: 560:* rozumiem, że tenże ſam Ian roku 1576, weſpoł z inſzemi do Stefaná Krola był uproſzonym, aby mu był Kroleſtwo ofiarował, y do korony zapráſzał *Conſtitut: fol: 250.* Tegoż odwágę pod Newelą, kędy czterdzieści tyſięcy Moſkwy, trupem legło chwali *Bielſki w Roku 1563. fol: 616*, Syn iego Dawid. Marcin z Bełdowá ná Łágiewnikach Sędzia Ziemſki Łęczycki. Marcin Woyſki Kruświcki, ktorego Corki dwie Zofia z Felicyanem Otfinowſkim, Anna z Piotrem Borkiem żyły, y Syn Antoni Piſarz Grodzki Chęcinſki, żona iego Mary anna Zydowſka Chorążanká Krákowska, Synow znią dwoch Michał y Jacek y Corká Zuzanna. Jan Bełdowſki złączył ſię z Elżbietą Wálewską, z ktorey Syn Jan. Paweł z Kuiawskiego, Jan, Mikołay, Jerzy, z Łęczyckiego podpiſali Elekcyą Władyſława IV. Kryſztof z Łęczyckiego, Jan z Sendomirſkiego Jána Kazimierza Krola: Adam z Łęczyckiego Janá III. Mikołay y Zygmunt z Sendomirskiego Auguſta II. Są iednak Bełdowſcy herbu Ráwicz, w ktorychby zaś Woiewodztwach trudno rozeznać.

BEŁDYCKI herbu Prus 3tio. W Gniazdzie cnoty Paprocki ich zowie Bełdyckiemi, y że ſą w Podlaſkim Woiewodztwie twierdzi.

BELĘCKI herbu Leſzczyc. O tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał. Belęcka była zá Franciſzkiem Tomickim herbu Drya. Staniſław z Belęcina Podkomorzy Poznański, Syn iego poiął Jordanownę. Anna Belęcka imo voto żyła z Marcinem Molskim, 2do z Jerzym Narámowskim. Jakub z Belęcina Belęcki z Anny Kucharskiy herbu Práwdzic zoſtawił Synow czterech, Adama, Fránciſzka, Pawła y Stefaná.

BELICKI herbu Gryf. Paprocki w Gniazdzie cnoty Belickich Gryfow w Krákowskim Woiewodztwie oſadził.

Belina Herb.

BElina herb zkłáda ſię ze trzech podkow białych grzbietem do ſiebie obroconych, ták, że iedna ieſt z práwey, druga z lewey ſtrony, trzecia pod niemi ſpodem, ná ktorey miecz Niemiecki otłuczony, (luboć drudzy iuż cały kłádą) końcem na dół, rękoieścią do góry między drugie dwie podkowy obrocony w polu błękitnym. Nad hełmem y koroną złota ręká, do gory wyciągniona, zánoſząca ſię w práwą tarczy mieczem. P*aprocki w Gniazdzie fol: 603. O herbach fol: 329. Okol: tom: 1. fol: 32. Kleynoty fol: 108. Potocki poczet herb: fol: 223. MS. Patris Rutka Societatis JESU.* Ieſt

wiele familii we Francyi y Brytannii, ktore trzech podkow końskich w herbie záżywáia, ale inszym kſztałtem ułożone. *O czym nasz X. Petraſancta cap:* 63.

Długoſz o początkach tego herbu piſząc twierdzi, że iako wſzyſtkie inſze Domy, ktoreżkolwiek podkow záżywaia od Jaſtrzębca wyſzły, ták y Belinow: poświadcza mu Paprocki w Gniazdzie Cnoty, gdzie powieda, że Zeliſłáwowi Jaſtrzębczykowi od Boleſława Smiałego z tey okázyi nadany; bo gdy woynę z Ruśią ten Krol záczał, á iak to ieżeli gdzie, tedy ná Marſowym placu nieſtatkuie fortuna; ſzczęście mu nie zprzyiało. Zeliſław ná odwodzie będąc, zá powoduiącą się, ciemney nocy pokrywką idąc, y ſtráż nieprzyiacielską wyciął, y dalſzych głębſzym ſnem zmorzonych Ruśi pobił. Zá co mu Krol, do iedney podkowy krzyża nie maiącey, ktora się ná ten czas pieczętował, dwie drugie przydał, y miecz kuſy miaſto krzyża. A że Ruś pozostałá, ſwoich porażką przeſtráſzona, pomiędzy Byline na polach wzrosłą, od zguby się kryiąc, uchodziła, kędy ich bito; dla tego Imię herbowi dane Belina. Toż ſwoie zdanie, y w drugiey o herbach Kśiędzę potwierdził. Za nim Okolſki poſzedł, y inni.

Atoli w poznieyſzey Kśiędze, ktora Ogrodem nazwał, tę ſwoię opinią żadnym Hiſtorykiem nie popartą odrzucaiąc, powieda Paprocki *fol.* 179, że wſzyſcy Belinowie ták w Czechach, iako y w Polſzcze rozrodzeni, pierwiaſtki ſwoie wzięli od Bili albo Biły Tetki; była to, iako on tam mowi, Corka Kroka Wtorego Xiążęcia Czeſkiego, Wnuczka Kroka pierwſzego, Sioſtrá Libuſſy, ktorá rządy Czeſkiego Páńſtwá po śmierci Oyca ſwego obięłá, ták ſilna, że z potężnym niedzwiedziem, ſama się wręcz śmiałá pasowáć, ták ſzczęśliwie, że go też pokonawſzy zábiła. Nazwiſko zaś wzięli, od miaſta Beliny, zkąd y tytuł Hrábiow z Beliny, długo w tym domu dziedziczył. Tey Bili Syn Stomir, po Matce ná Páńſtwo Czeskie wſtąpił, ale od Hoſtywita

ta

ta Hetmaná Czeskiego zrzucony, cudze po Bawaryi pocierał kráie: tam długą przewłoką czaſu chowaiąc się, Stylfrydem nazwány: wſzakże iednak Czechowie, wſpomniawſzy ſobie ná ſwego włáſnego Pana, ná tron go znowu wezwáli, przeciwko Borzywoiowi Xiążęciu: nie długo iednak ná nim zabawił Stomir, dla nie umieiętności czy zápomnienia ięzyka Słowieńſkiego zepchniony, nazad do Bawáryi uchodzić muſiał, przecięż bogatemi wprzod uregalizowany podarunkámi. Działo się to koło roku 895. Toż wſzyſtko obaczyſz w Kronice Czeſkiey, Bielſkiego edycyi roku 1563 *fol:* 321.

Znowu iednak Paprocki, w inſzey Kśiędze, ktorey dał tytuł Stromata, inſzą oſnowę z Wácławá Hageka Hiſtoryka Czeskiego przywodzi. Bila Corka Biwoga Hrábi, herbu świnia głowá, w roku 747, Małżeńſkim związkiem doſtała się Koſſalowi herbu trzy Podkowy, tákim ułożeniem, że wſzyſtkie do gory grzbietami ſtoią, dwie na gorze podle śiebie, trzecia ſpodem. Z tey Syn Sukosław ná pamiątkę Matki ſwoiey, od iey Imienia, zamek y miaſto od śiebie fundowane Belina nazwáł koło roku 879, ktorego Synow piąciu, z Przemyſławá Xiążęcia potomſtwem długą woynę wiedli. Stomir Hrabia z Beliny Syn Sukosława, zgodnym wſzyſtkich konſenſem, ná Xięſtwo Czeskie wyſadzony, przeciwko Borzywoiowi, pierwſzemu z Monarchow Czeſkich Chrześcianinowi. Z tym wſzyſtkim y ta powieść nie we wſzyſtkim ugruntowána; á naprzod w ſto lat trzydzieści y dwie, Koſſalowi Syna przyznaie Sukosława, co czy bydź może, kazdy ſnadno oſadzi. Potym X. Bogusław Balbinus Soc: JESU w Czeſkiey Hiſtoryi z Chryſtanna dowodzi, że ten Sukosław, nie był Oycem, ale brátem Stomira Hrábi y dziedzica na Belinie, kędy y to przydaie, że gdy Sukosław, albo Suchosław, Oycu Borzywoia Hoſtywitowi rebellizował, zbity, y z brátem ſwoim Stomirem, ktorego był w tęż ligę z ſobą wciągnał, na wygnanie uchodzić muſiał; ták Stomir trzynaście lat w Bawaryi przepędził. Dopiero gdy się na Borzywoia zprzyśięgli Czechowie, y z dziedzicznego zepchnęli tronu, od nich przyzwany Xięſtwo poſiadł; ale że po Słowieńsku mowić nie umiał, y że się nie pewnym Chrześcianinem pokazywał, ledwo dziewięć mieśięcy na Kroleſtwie śiedząc, wziawſzy dzieśięć talentow ſrebrá, á trzy złota, názad do Bawáryi uſtąpić muśiał.

Cożkolwiek bądź, że táka niezgoda między Hiſtorykámi zágęſzczona o niektore okoliczności; iſtota iednak hiſtoryi cała ſtoi. Ia zá fundament kładę, że to iedenże Dom Belinow, ták w Polſkiey iako y w Czeſkiey Koronie, czego dość rozumiem gruntownie popierá, ták iednoż wſzędzie Belinow nazwiſko, iako iedenże Oyczyſty kleynot, luboć nieiaká odmiana z czaſem u náſzych w herbie zá zaſługi ich przyczyniona: tegoż zemną zdania ták Balbinus, iako y Paprocki iuż się popráwuiący. To záłożywſzy, wnoſzę z Balbina, Hageká, Bielſkiego, Chryſtanna tu przytoczonych Authorow, że Imię Belina, nie od ziela byliny, po zárosłych polach krzewiącego się, ale od miaſta Beliny w Czechach ufundowánego ſwoy początek wzięło. Ale ani Jaſtrzębczyk tego herbu był Przodek, ponieważ z tychże Hiſtorykow dość się iawnie pokázuie, że ieſzcze przed Boleſłáwem śmiałym,

R ktory

(ktory Jaſtrzębcá w Belinę tym kſztałtem, iako ſię mowiło, miał przemienić) iuż w Czechach trżema podkowámi bliſko trzechſet lat ſzczycili ſię Belinowie: y owſzem *Balbinus in hiſtoria Miſcell: fol. 5. & decad: 1. lib: 7. capite. 1.* powieda, że między pierwſzemi Domami, ktore razem z Czechem, w tamte kraie zawitały kolo roku Pańſkiego 278, był Dom herbem trzech Podkow pieczętuiacy ſię. Dla takiey tedy dawności trudno zgadnąć, z iakiey okazyi ten herb nadany: bo co *Paprocki in ſtromatibus* twierdzi, że pierwſzego authora tego kleynotu, trzech ſynow pozoſtałych tak ſię pogodziło, że nayſtarſzy z nich, trzech w herbie zażywał podkow, tak iako ci Belina pokazuie; Drugi dwoch, tym kſztałtem iak w herbie Łzawa obaczyſz; Trzeci iedney, taka forma iako w Jaſtrzębcu określony, to ſtać nie może, y dla tego że ten domyſł, na żadnym ſię Authorze poważnym nie funduie, y dla tego, że tych herbow, inſzy y daleko rożny, na ſwym mieyſcu początek przeczytaſz.

To ſię zda bydź pewna, że Belinowie ze krwi Czeſkich ſtarych Xiażat y Monarchow po [illegible]ątce ida, (czy to ia Bila zwano, iako ſię wyżey mowiło, czy Kaſſa, iako chce *Balbinus Epitome hiſtor: Bohem: lib. 1. in notis ad cap: 10*) Corce Kroka VVtorego, ſieſtrze Libuſſy, żenie Biwoga, ktory był Synem Sudywoia Hrabi, á gdy ſię potym rozrodzili, iedni ſię z nich przy Oyczyſtey fortunie w Czechach zoſtali, drudzy ſię z Dabrowka Krolewna Czeſka, Małżonka Mieczyſława Xiażęcia Polſkiego, pierwſzego Chrześcianina do Polſki przenieśli. Przez lat potym półtoraſta w Rycerſkie dzieła u nas przy nienadwerężoney wierności kwitnęli. Potym kiedy Bolesław Krzywouſty, Morawy woiował, y z Xiażęciem ich Swentopełkiem; Zeliſław Belina hetmaniac w tey expedycyi tak ſię mężnie potykał, że zwycięſtwa doganiaiac, y ſerdecznego żołnierza, y rozſadnego wodza urzad odprawił. Atoli iednak gwałtownie na nieprzyiaciela nacieraiacemu, rękę po ramię w tey okazyi odcięto. Co nádgradzaiac mu Bolesław, przy inſzych honorach y nadgrodzie, rękę mu złota odlewana w podarunku posłał, á do trzech Podkow, miecz otłuczony przydawſzy, rękę zbroyna z mieczem wynieſionym, na hełmie Beliny lokował, y tym ſię przydatkiem rożni, od herbu Belinow w Czechach, naſz Belina.

Herbowni.

Belina	*Gruſczyńſki*	*Łochowſki*	*Skupieńſki*
Borzymowſki	*Gulczewſki*	*Młochowſki*	*Stawſki*
Brzozowſki	*Jaſczułtowſki*	*Naropinſki*	*Sczytnicki*
Czechowſki	*Kadłubowſki*	*Okun*	*Taranowſki*
Falecki	*Kedzierzyńſki*	*Podhorecki*	*Wagrowſki*
Goleniewſki	*Kraſka*	*Porudeńſki*	*Węgierſki*
Grocki	*Leſczyńſki*	*Prażmowſki*	*Wolſki*
			Zeligowſki.

Przodkowie Domu tego.

A naprzod w Czechach. Suchosława y Stomira Hrabiow na Belinie potomkowie, iedni w Kroleſt[illegible]e Czeſkim, anteceſſorow ſwoich ſzli torem. Z tych Prokop Hrabia na Belinie, naywyżſzy woyſk Bre-

Bretyſława Xiażęcia Hetman, przeciwko Henrykowi III Ceſarzowi Rzymſkiemu, y iego wodzowi Othardowi Xiażęciu Saxonii w roku 1040. Ale gdy mu ſię woyna ſzczęściem nie powiodła, á Niemcy do Czech hurmem wpadli, rozumieiac Bretysław że złotem zkorrumpowany Prokop, nieprzyiaciela w granice dobrowolnie puścił, oczy mu naypierwey wyłupić, potym nogi ręce y głowę uciąć, ciało w rzecę nie daleko Belin y utopić kazał. *Æneas Silvius apud Balbin: l: 3. c. 5.* od ktorego czaſu, mowi *Paprocki in Stromat* Belinowie Hrabſtwa tytuł w Czechach upuścili, do bardzo ſzczupłey fortuny ścieśnieni. Przecież znowu za Krola Macieia, ieden z nich całemu woyſku hetmanił. *Cureus u Paproc:* ktorego potomkowie Zeleńſkiemi ſię z Sebużyna piſali. Od tych wyſzedł Kryſztof Zeleńſki z Sebuzyna u Rudolfa Ceſarza tego imienia Wtorego, takiey eſtymacyi, że mu pieczęci Czeſkiego Kroleſtwa, iako Naywyżſzemu Kanclerzowi Czeſkiemu powierzył: Herb iego taki: na pierſiach czarnego Orła trzy podkowy ale bez miecza, na hełmie pół Orła czarnego. Z tychże Przodkow ida Pruſzkowſcy przedtym w Czechach, teraz w Slaſku y Morawie poſſeſſyonaci. *Balbinus l. 3. cap. 5.* Za czaſow tego Authora widzieć było w Bolesławiu przy grobie S. Wácława, (kędy zrazu ciało iego było złożone,) gęſte nadgrobki kamienne, na ktorych trzy Podkowy wyryte były, ale iuż teraz iedne z mieyſc rugowane, drugie ſtarożytnoscia nadwerężone, zkad dochodzi ten Author, że ſię Belinowie temu mieyſcu, znacznym dobrodzieyſtwem przysłużyć muſieli. Niewiem czy nie do tych należy Hrabia Belina, moderacyi y roſtropności maż przedziwney, u Senatu Paryzkiego, y całego Miaſta tamtecznego tey powagi, że rozſadkiem wſzyſtkich Stanow, præſidium mu miaſta zlecono podczas burzy owey roku 1594. kiedy herezya we Francyi gorę brała. *Spondanus num: 7. & 9, y 1596 Analium Eccleſiaſt: num:* 11.

Drudzy Suchosława y Stomira potomkowie, do Polſki ſię przenioſzy, Hrabiow z Beliny tytuł z ſoba wnieśli. *Paprocki in Strom: Balbinus l.3.c.5.* Z tych pierwſzego kłada Zelisława za Bolesława Smiałego roku 1064. Zelisław drugi, ſyn pierwſzego, Hetman Wielki Bolesława Krzywouſta Mucyuſz Polſki, ktory żeby był Oyczyznę ſamym ſoba zaſtawił, rękę prawa w okazyi z Swentopełkiem ztracił, iako ſię wyżey mowiło: nadgrodził mu ia złota Krzywouſty, z tym wſzyſtkim drożſza nad złoto była, ktora fortunę Polſka piaſtowała. Był maż wſpaniałego animuſzu, dowcipu y przemysłu obrotnego, ſił wielkich, twarz Marſem tchnęła, ſymmetrya ciała do powagi, w woienney expedycyi doświadczony, á co w nim podziwienia godna, ręki pozbywſzy drugiey, iedna y zwycięſtwo utrzymał, y krom bogatego plonu, ſiła niewolnika do Krola przyprowadził roku 1103. *Bielſki f. 94. Starowolſki in Bellat: Sarmat.* Umarł Kaſztelanem Krakowſkim roku 1120. Beline Bolesława w rożnych przywileiach czytał Paprocki roku 1149, luboć go w Gniazdzie Cnoty Borysławem zowie, y ſynem chce mieć Zelisława Hetmana. Między kilka ſynami tego Borysława (od ktorych na rożne nazwiſka podzieleni ſa Belinowie) był Jarosław roku 1199.

Belina Borysław Arcybiſkup Gnieznieńſki. W prawdzieć go Craſſinius do Familii Nałęczow pociaga, átoli ia z większa częścia Autho-

thorow trzymam, że tu należy. Dla znacznych cnot, ktore w nim celowały, iako pomiárkowanie passyi, pobożność, statek, rozsadek, powaga, z Archidyakona Poznańskiego y Kanonika Gnieznieńskiego, po Jakubie Swinka, na tę Stolicę od Kapituły wysadzony. Nie masz tu zgody między Pisarzami naszemi: bo Długosz powiedá, że w roku 1304 obrany, umarł roku 1306. *Janicius Paprocki y Okolski*, elekcyą iego zkláda na rok 1307, Smierć ná rok 1311, toż samo o ześciu iego twierdzi *Bielski fol. 213. Nakielski w Miechowii f. 237. Damalewicz zaś in Archiep: Gnes.* wstęp ná Arcybiskupstwo pod rok 1314 naznacza, z tey racyi, że Antecessor iego, ieszcze żył w roku 1313, czego dowodem iest List iego u Damalewicza: zkad cała tamtych historykow o Borysławie osnowa upada. *D*yssensye Kardynałow strony elekcyi Sukcessora na Stolicę Piotrowa, przewlokły konfirmacyą Belinie, aż do Jana dwudziestego wtorego, czyli raczey dwudziestego pierwszego, od ktorego potwierdzony, interressa naypierwey Oyczyzny, z Krzyżakami przed Papieżem ułacnił. Sprawę, ktora był Antecessor iego, z Chełminskim Biskupem zaczał, o to iż się od Gnieznieńskiego oderwawszy, do Ryskiego Arcypiskupa przywiązał, szczęśliwie wygrał y zakończył. Więcey na dobro pospolite, y swoiey Dyecezyi zamyślaiacego, śmierć zastałá w Awenionie, drugiego po konsekracyi roku: tamże w kościele OO. Dominikanow pochowány.

Sa ieszcze y po dziśdzień niektorzy, co starożytnym Belinow imieniem się zowią w Mazowszu y Podgorzu possessyonaci, bá y w Krakowskim Belinowie z Leszczyn, ale ia o nich mowić na swym mieyscu będę pod Leszczyńskiemi. Opuścić tu iednak nie mogę Beliny, ktory pod Pleszkowem pieszo z drugiemi do szturmu idac, w rękę był postrzelony. *Paprocki o herb: fol. 450.* Piotr także Belinà Kawaler *S. Sepulchri*, z Mikołaiem Rádziwiłem Sierotką nazwanym, Pálestynę zwiedził.

BEŁKOWSKI herbu Jastrzębiec. O tych sam tylko Okolski pisze, więcey nigdziem nie czytał.

BEŁTOWSKI. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Stanisław Bełtowski podpisał Elekcyą Władysława IV. z Poznańskiego Woiewodztwa.

Belty Herb.

SĄ trzy Bełty, na krzyż ułożone, na kształt gwiazdy sześćgraniastey, w polu czerwonym. *Paprocki w Gniazdzie f. 1121. O herbach fol. 568. Okolski t, 1. f. 38. Potock: Poczet herbow f. 443.* Hełmu żaden z nich nie opisał, domyśla się X. Rutka in MS. że pięć pior Strusich. Bełty zaś tak zkładane, że ieden do gory, dwa poprzek nadoł końcem obrocone. Dom ten w Polszcze starożytny, z Moraw do nas wniesiony. Okolski ieszcze do Ziemowita Xiazęcia Polskiego czasow pod rok 880 przenosiny iego przeciąga. W owey sławney pod Grunwaldem Jagełła Krola z Krzyżakow wiktoryi roku 1410, między inszemi chorągwiami, ktore tam zabrano, rachuie *Paprocki o herb: fol. 603, & 607,* dwudziestą szostą, na ktorey był Bełt y strzała, czer-

czerwone, poprzek na krzyż złożone. Niemieckiey to Szlachty herb był, ktorzy swoim kosztem Krzyżakom na pomoc przyszli. Druga tey podobna, tamze wziętą, na ktorey był Bełt biały z strzała w czerwonym polu, była to chorągiew Kommendorstwa y Zamku Gniewskiego czerdziesta dziewiąta.

Kleynotni.

Chochorowski *Graniewski* *Pozorzycki* *Sniechowski.*

Atoli Pozorzyccy, niewiem czy przez omyłkę iaką, czy też w zasługach iakich przydany pod Bełtami nosza Xiężyc.

BEŁZECKI herbu Jastrzębiec w Woiewodztwie Ruskim y Bełzkim zasłużeni. Pierwszy tego imienia author Jan Zakowski, ten albowiem nabywszy dobr w Woiewodztwie Bełzkim, założył miasto Bełżec, od ktorego Bełżeckim zwać się poczał. Mikołay syn iego, kochaiacego Oyczyznę syna wypełniwszy powinność, z Barbary Magierowny Podczaszanki Sendomirskiey, krom Corek dwoch Elżbiety Zawádzkiy, Chorażycowy Przemysiskiey, y Anny Herburtowy Kasztelanicowy Bełzkiey, trzech synow zostawił; Bártłomieia, Jędrzeia, y Jana. Z tych Jan Dworzanin Krolá Stefana, u ktorego ieszcze na ten czas Siedmigrodzkiego Xiażęcia, pierwsze sobie pole, do woiennych dzieł usłał; gdzie rękę zaprawiwszy na nieprzyiacielskich karkach; z iaka potym rezolucyą pod Sokołem szedł na Szeremeta y Bułhaka Wodzow Moskiewskich, widział Mielecki Hetman, y wielka część zwycięstwa, iego sercu przypisał. *Bielski fol. 774. Paprocki o herbach.* Za te szczęśliwe powodzenia, kościoł w Magierowie wystáwił Bogu; Bog mu zaś z Strzyżowny Sędzianki Halickiey dał syna Jana Chorażego Bełzkiego, ten z Niszczyckiy Kasztelanki Sierpskiey, dwie corki zpłodził, Zofia ktora się dostała Ubyszowi Chorażemu Dobrzyńskiemu, y Annę.

Bartłomicy naystarszy syn Mikołáia, y koszt y zdrowie swoie ná sztych nie raz przeciwko Tatarom wystawił; tegoż kosztu nie żałował, kiedy za Stefana Krola w poselstwie do Moskwy był posłany,

 umarł

umarł roku 1583 Surrogatorem Bełzkim, iako piſze Paproc: ciało iego w Kościele Lwowſkim OO. Bernardynow złożone, dnia oſtatecznego czeka. Potomſtwo iego z Elżbiety Waſiczyńſkiy, Dorotá z Jerzym Kruſzyńſkim, Stolnikiem Buſkim dożywotnie zprzyſiężona, Bartłomiey y Mikołay. Tym to zdami ſię dwiema braci *Konſtytucya* 1587, *fol.* 417 na Konwokacyi Warſzawſkiey dwieście ludzi uzbroić pozwoliła, na obronę kraiow Ruſkich podczas interregnum: iakoż Mikołay y fortunę y życie położył dla Oyczyzny. Bartłomiey zaś Podkomorzy Bełzki, młodſze lata y czerſtwość ſił, na woiennych trudach przytarſzy, w pokoiu potym na dobro poſpolite radził. Ztad z Seymu 1638 Kommiſſarzem deputowany do rozgraniczenia Bełzkiego y Wołyńſkiego Woiewodztw *Conſtitut: fol.* 19, wſzyſtek ſię na tym zaſadził, żeby był ſąſiedzkie dyfferencye pożądanym ſkutkiem zakończył. Zamek w Rudzie z fundamentu wyſtawił: poiał 1mo voto Xiężniczkę Zbarazka, z ktorey Corki, iedna z Skotnickim Kaſztelanem Halickim, druga z Gabryelem Dębinſkim żyły w Małżeńſtwie: 2do voto Xiężniczkę Sołomerecka. 3tio Pieczychoyska Zofia, z ktorey ſyn Kryſztof Sekretarz Krolewſki. 4to Trzcińſką Podkomorzankę Sochaczewſką, od ktorey Fránciſzek y Jerzy.

Jędrzey 2do genitus Mikołaia z Magierowny, po peregrynacyach w Państwach poſtronnych zakończonych, do Polſki wrociwſzy Rotmiſtrzem ſtawał przeciwko Tatarom, Wołochom y Moſkwie, to pod Połockiem, to pod Sokołem, kędy trzy razy choragiew iuż iuż upadaiacą, ſam mężnie dzwignał. Jego z Słupeckiy Kaſztelanki Lubelſkiey, Corka Katarzyna zmowiona w małżeńſtwo z Alexandrem Myſzkowſkim Staroſtą Tyſzowieckim. Syn zaś Jan naprzod Podkomorzy wkrotce Kaſztelan Halicki, Staroſta Bełzki, ktorego dzielność w każdey ſprawie, na każdym placu iednakowa. Pod Smoleńſk gdy go z Zygmuntem III. Polacy oblegli, on z Nowodworſkim Kawalerem Maltańſkim miny podſadzał, ktoremi uporczywie opieraiącego ſię nieprzyiaciela wyſadził. Na Abazę Baſzę, w ſto koni ſwoim ſumptem zaciągnionych odważnie ſtanał. W Izbie Poſelſkiey ſłuchała zdrowey rady iego Rzeczpoſpolita, y Maieſtatowi Polſkiemu przydała go ad conſilia bellica *Conſtit:* 1620, *fol.* 2, á na czterech potym Seymach, Kommiſſarzem go uczyniła, do pogranicznych od Węgier y Slaſka kontrowerſyi y do zapłaty woyſku *Conſtit:* 1638 *fol.* 2. Na Trybunale Koronnym Marſzałkiem będac roku 1632, ſamego Boga, za cel ſobie poſtawił, na ktorego że był ſzczodrze hoyny, świadkiem ieſt Collegium naſze Przemyſlſkie, policzywſzy go między ſwoich Dobrodzieiow. Z Zophii Zarczyńſkiey Staróścianki Małborſkiey, miał Corkę złaczoną dożywotnie z Kuropatwą Podkomorzym Halickim, y czterech ſynow, Alexandra, Ewaryſta, Teodorá y Bonawenturę: z drugiego zaś Małżeńſtwa z Jadwiga Jazłowiecka Woiewodzanka Ruſka, Corkę Jadwigę dożywotnie zprzyſiągł z Januſzem Tyſzkiewiczem Woiewodą Kiiowſkim. *Okolſki in Ruſſia Flor: f.* 112.

Alexander Stanisław Woiewoda Podolſki, Staroſta Bełzki y Szydłowiecki, ſyn Jana Kaſztelana Halickiego, á przedtym Kaſztelan Sanocki Senator mądry, humaniſta ſzczodry, Pan bogoboyny, na Collegium naſze Lwowſkie y Kościoł naſz Sendomirſki dobroczynny. *P. Kanon Oratio.* Z Seymu 1661 Kommiſſarzem do rozgraniczenia Woiewodztwa Podolſkiego od Wołoch deſtynowany *Conſtit: f.* 26, & 1653 *fol.* 26. Umarł roku 1677, w kościele naſzym Lwowſkim pochowany. Potomſtwo iego z Eloonory Staniſławſkiy herbu Pilawa, Staróścianki Szydłowieckiey cztery Corki: Alexandra z Jerzym Oſſolinſkim Staroſtą Piotrkowſkim; Druga Katarzyna pierwſzym zwiazkiem z Karołem Franciſzkiem Korniaktem, drugim z Staniſławem Fredrem Kaſztelanem Czerniechowſkim. Trzecia z Kazanowſkim, á zdami ſię potym z Warſzyckim Stanisławem Kaſztelanem Krakowſkim połaczone. Czwarta życie ſobie za klauzurą S. Franciſzka, pod ściśleyſzą Obſerwą obrała. Synowie z teyże Eleenory dway. Staniſław Kaſztelan Bełzki, á przedtym Przemysłski, ktorego Seym Lubelſki Kommiſſarzem deſtynował, na uſpokoienie dyfferencyi granicznych między Ruſkim Woiewodztwem y Węgrami *Conſtit:* 1703, *f.* 21: trzy razy śluby małżeńſkie ponawiał, pierwſzy raz z Zofią Wielhorſką Kaſztelanka Wołyńſka, drugi raz z Bełżecka, trzeci raz z Trzebuchowſka Stolnikowna Trembowolſka: átoli krom iedney Corki ktora ſie doſtała w małżeńſtwo Jozefowi Lubomirſkiemu Woiewodzie Czerniechowſkiemu, żadnego inſzego potomſtwa nie zoſtawił. Drugi Alexandra Woiewody ſyn, Stolnik Bełzki, podobno Staniſław ktorego corka iedna w Bełzkim klaſztorze Panien Dominikanek światem wzgardziła, druga Puzynowa Staróścina Wiſka, á ſyn z teyże Mátki Brodeckiy urodzony, ieſzcze bezżenny, chwałę Bełzeckich oſtatni potomek z ſobą wnioſł do grobu roku 1723. Miał tenże Alexander Woiewoda powtorym małżeńſtwem za ſobą Balownę Podkomorzankę Sanocką, ale dzieci nie było.

Ewaryſt Jan Staroſta Wyſzogrodzki, drugi ſyn Jana Kaſztelana Halickiego, Dworzanin Krolewſki, poſeł ná Seym w roku 1661, zkad uproſzony do traktatow o pokoy z Moſkwą *Conſtitut: Lithv: fol.* 1. dzielac ſię z Bogiem fortuną ſwoią kilka tyſięcy Collegio Lwowſkiemu naſzemu zapiſał, kędy też po śmierci złożony. Theodor trzeci ſyn Jana Kaſztelana, ktorego ſyn Adam Stolnik Bełzki, z Heleny Kuropatwianki Stolnikowny Halickiey, nie miał tylko dwie Corki: z tych iedna poſzła za Jozefa Cetnera Kaſztelana Wołyńſkiego, druga Magdalena Zakonnica u Panien Karmelitanek we Lwowie dawney Obſerwancyi Przeoryſzą. Bonawentura Konſtantyn Stolnik Halicki czwarty ſyn Jana Kaſztelana, w roku 1667 z Seymu Kommiſſarz do uznania krzywd poczynionych od Wołoch w Kroleſtwie naſzym *Conſtit: f.* 22: żona iego Konſtancya w tymże roku z nim ſię pożegnała, po ktorey wziął Barbarę Franciſzkę Mniſzkownę. Syn z pierwſzey żony Adam.

BEŁZOWSKI. O tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał. Alexander Bełzowſki z Krakowſkim Woiewodztwem podpiſał Elekcyą Jana Kazimierza.

BENISŁAWSKI herbu Pobog. Z Mławſkiego Powiatu z Mazowſza wyſzli. Mikołay Piſarz Grodzki Sendomirſki, godny człowiek y Boga ſię boiacy, co o nim świadczy *Paprocki o herb: f.* 175, piſzą ſię z Beniſławia.

BENOE herbu Taczała. Ci nobilitowani roku 1685, dla tego Paprocki y Okolſki nie mogł o nich wiedzieć. Paweł Benoe, Skarbnik Podolſki, Sędzia Grodzki Halicki, Deputat na Trybunał Koronny roku 1728. Corka iego Anná. Brat zaś rodzony Staniſław.

BERENS. Jan Berens Oberſztleitnant w Woyſku Polſkim cudzoziemſkim nobilitowany roku 1685, wſpomina go Konſtytucya roku 1690 fol. 6, kędy iego regimentowi, ktory wziął po Grudzińſkim Kaſztelanie Sieradzkim, każe płacić zaſługi. Paprocki y Okolſki nie mogł o nich wiedzieć.

BEREZA *herbu Prawdzic.* Lubelſkiego Woiewodztwa Ziemianie. O tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał. Jan Jacek Bereza roku 1686.

BEREZAŃSKI *czyli Berzańſki herbu Przęſtrzał.* Y o tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał. W Xięſtwie Litewſkim znayduią ſię: tak Berzańſki Klauſuc Alexander podpiſał z Zmudzkim Xięſtwem Elekcya Jana Kazimierza; Jan Władyſława IV. w Orſzáńſkiey zaś Ziemi Berezańſki Staniſław Ziemianin Wileńſki Jana Kazimierza. Więcey o nich mowić ſię będzie pod herbem Przeſtrzał.

BEREZNICKI *herbu Sas* w Ziemi Przemyſłſkiey: z tey Jacek Samuelowicz Bereznicki podpiſał Elekcya Auguſta II. W Metryce Wołyńſkiey roku 1528 czytam Hryczka Bereżeckiego, y drugiego Siemiona Bereżyńſkiego. O tych wſzyſtkich ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał. Berezowſcy w Halickiey.

BERG O tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał. O herbie ich czytam że Orłow zażywaią, iakim iednak kſztałtem nie wyraził *Panegyr: Łomżenſis Meſſis.* Z Slaſka do Polſki przyſzli: bo Joachim Berg mąż y urodzeniem y nauka zalecony, nie daleko Głogowa w Herndorfii znaydował ſię roku 1526 *Ancholcer.* W Inflanciech potym oſiedli, z ktorych Jan Staroſta Raygrodzki, Kapitan Duneburski, w Niemczech naprzod żołd woienny zaczął, ztamtąd z Władyſławem IV na Moskwę ſię puścił w roku 1633, *Clagi: Lind: Mari: f. 579,* kędy za krwawe prace Staroſtwo mu konferowane. Piechotę Duneburska, że ſwoim koſztem przez długi czas ſuſtentował dlá dobra Rzeczypoſpolitey, kazała mu ten koſzt wſzyſtek wyliczyć przez Konſtytucya roku 1647, fol. 24. *Mowca Polſki tom: 2.* ſyna iego wſpomina. Berg Karmel Władyſław Frańciſzek, Szeneburski kościoł, dla pomnożenia większey chwały Boskiey, w ſwoich dziedzicznych dobrach oddał Oycom naſzym, co approbowała Konſtytucyá 1667, fol. 22. Z tegoż Seymu Berg Zygmunt Podczaſzy Goſtyński, Kommiſſarz deputowany do uſpokoienia granic od Slaska *Conſtit: fol. 21.* Borch (tak go czytám) Chorazy Inflantski roku 1704, z tegoż Woiewodztwa przydany ad conſilia Marſzałkowi konfederacyi Sendomirskiey. Berk Cywon Bierzański, żona iego Konſtancya Wolfowna roku 1683. Berk Kaſztelan Inflantski roku 1695.

BERGIELEWICZ. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piſał. W Czerniechowskim Woiewodztwie znayduią ſię: Jan Horodniczy Czerniechowski podpiſał Elekcya Jana III z tymże Woiewodztwem.

BERKHAN *herbu Cietrzew.* Y o tych naſi Genealogiſtowie milczą: przecięż że w Pruſiech kwitnęli, Paprocki namienia o herbach fol. 406, gdy Jerzego Berkhana męſtwo ſławi roku 1582, idacego pieſzo do ſzturmu pod Pleſzkowem. Zygmunt Berckhan Staroſta Soldawski, podpiſał Kommiſſya Krolewską roku 1609.

BERKOWSKI. Y o tych żaden nie piſał. Walenty Kazimierz Piſarz Grodzki Wałecki, z Pomorskim Woiewodztwem podpiſał Elekcya Jana Kazimierza.

Berna-

BERNACKI. O tych naſi Piſarze nie mogli wiedzieć, ile że Kryſztof Bernacki dopiero nobilitowany roku 1676.

BERNAWSKI. Miro Bernawſki Hoſpodar albo Woiewoda Wołoſki, indigenat w Polſzcze otrzymał, y do wſzyſtkich prerogatyw wolnego narodu przypuſzczony na ſeymię roku 1629, o czym *Konſtyt: fol. 17.*

BERSOT. Grzegorz Oberſzter y Dworzanin Jana Kazimierza Krola, większa część życia ſwego, w uſtawicznych upałach Marſowych, na obronę tey Oyczyzny ztrawiwſzy, w nadgrodę trudow ſwoich indigenatem darowany na Seymię roku 1667. *O czym Konſtyt: Litew: fol. 17.*

Berſzten Herb.

NA tarczy trzy kołka płużne żołte, w polu czerwonym, takim zkłádem, ze dwá podle ſiebie goruią, trzecie ſpodem idziewe śrzodku. Nad hełmem y korona trzy piorá pawie. *Paprocki Gniazdo fol: 1120. O herb: fol: 568. Okol: tom: 1. fol: 41, Potocki poczet herb: MS. P. Rutka S. J. Bielski.* Ieſt wiele w Europie Familii, ktore kołek w herbie záżywaia, iako w Rzymie, Medyolanie, Brunświku, ale mniey albo więcey, także w Hannonii iednego tylko kołka *Braun lib: 3: fol. 23.* w Patavium Carrarow dom, czterech; *Petra Sancta cap. 63:* átoli o trzech kołkach, żadnego mi ſię nie doſtało widzieć. Z Niemiec do nas wnieſionym go mienia naſi Piſarze, co y ſamo imię wydaie Berſzten, atoli czaſu żaden nie naznáczył, to mu tylko Paprocki przydał przed lat ſtem czterdzieści, że od dawnego czaſu w Oyczyznie naſzey kwitnie.

Kleynotnych tego Domu, dwoch tylko wſzyſcy licza, Karniowſkich y Wierzchlinſkich, mieli raczey mowić Wierzchleyſkich: ia przydaię Gaſzynſkich, luboćci dway oſtatni, iuż na inſzą formę przerobili ſwoy zaſzczyt, to ieſt

Berſzten 2do Herb.

O Tym ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał: to ieſt: ſą dwa koł-ka płużne, tak iak w pierwſzym Berſzteniu ułożone, y te-goż koloru, á miaſto trzeciego, ſztakiety iak przy fortecy rozſadzone, na hełmie dwa ſkrzydła, grzbietami do ſiebie obrocone, do lotu w gorę wzpięte. Tu u nas w Polſzcze ta ſię odmiana ſtała, y lubo czaſu nie wiedzą y okazyi, iabym iednak ro-zumiał, że za Zygmuntá Auguſta w roku 1563; gdy bowiem Iwan VVa-ſilewicz Kniaż Wielki Moſkiewſki Połock obległ, á niektorzy to ſtrzel-ba, to natarczywością przeſtraſzeni, ná łaſkę ſię Carſką zpuſzczaiac do-browolnie poddali; VVierzchleyſki Rotmiſtrz Polſki, rodem Ślęzak, herbu Berſzten, długo ſię potym y mężnie opierał potędze nieprzyia-cielſkiey: dopiero gdy z ſił zpadli, z prochu wyniſzczeni, po wielkich namowach, miaſto Carowi oddali; wdzięczna była y miła ſamymże ad-werſarzom, ta iego odwaga; przetoż lubo Litwę, ktorzy pierwſi z Po-łocká wyſzli, do więzienia wzięto nad ſłowo im dane; VVierzchley-skiego iednak, y wſzyſtkich z nim Polakow uczęſtowawſzy y hoynie udarowawſzy, wolno puſzczono. *Bielſki fol. 613.* VVierzchleyski powrociwſzy do Krola, takbym ſadził, że tę odmianę w herbie otrzy-mał.

BERZEWICZ. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piſał. Łukaſz tylko Pa-procki w Cudownyh łaſkach fol. 44, & 57 Marcina Berzewicza, Kan-clerza niegdy u Stefana Batorego w Siedmigrodzkim Xięſtwie wſpo-mina, ktory też przyſięgę Stefanowa na Kroleſtwo Polskie podpiſał, o czym *Konſtytucye fol. 251*, a w te ſię kraie przenioſzy, indigenat otrzy-mał. Syn iego czy wnuk Jan Berzewicz, poiawſzy Dorotę Kryska herbu Prawdzic, procz Corki Anny, żadnego męskiego potomka nie zoſta-

zoſtawił, dla tego ſię na nim Dom ten w krotce zkończył: pamiątka ie-dnak iego affektu ku Matce Boskiey w Sierpsku cudami wſławioney, y po dziśdzień ſłynie, to w złotym łańcuchu, to w tablicy ſrebrney od ſiebie ofiarowanych, umarł w Liſſowie roku 1646.

BESKI herbu Jaſtrzębiec. w Mazowieckim Woiewodztwie poſſeſſyonaci, Mar-cin Jana Kazimierza, Jan Jana III, Thomaſz Beſki Auguſtá II z Pło-ckim Woiewodztwem podpiſali Elekcye.

BESKI herbu Prawdzic. Od Beſka w Ziemi Chełmſkiey nazwani. Jeden z nich oſiadł w Woiewodztwie Krakowſkim, z Powęzowſkiy zpłodzi-wſzy ſyna VValentego. VValenty w Ziemi Chełmſkiey zoſtał ſię, w owey z Maxymilianem potrzebie ſławny. Tego z Nowoſieleckiy ſyn Mikołay, w Moſkwie cztery lata woiował Porucznik Hetmański, żo-na iego Podgorska.

BESZEWSKI herbu Abdank. Sendomirskiego VVoiewodztwa Obywatele, wię-cey o nich nigdziem ſię nie mogł doczytać.

BĘTKOWSKI herbu Prawdzic. O tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał. Staniſław Piſarz VVyſzogrodzki, miał ſyna Jana, y Corkę Zofią za Benedyktem Zaborowskim. Jan w VVoiewodztwie Łęczyckim roku 1630. Staniſław w VVoiewodztwie Rawskim roku 1670. Jędrzey z Sierádzkiego, Jakub y Jan z Poznańskiego, VVoyciech z Inowro Cła-wskiego, Staniſław Jozef y Michał z Brzeſk: Kuiawskiego podpiſali elekcyą Auguſta II. Adam w VVoiewodztwie Wołyńskim, miał za ſobą Teo-filę Boreykownę, ſynow z nią trzech, Benedykta, Michała y Piotra, y Corkę Maryannę.

Betman Herb

R Amię prawe, w prawą tarczy zkierowane, w palcach pacior-ki, albo koronkę trzyma do modlenia, nad hełmem zaś z Korony widzieć poł człowieka, z włoſami y broda mier-na bez czapki, ręce obie na pierſiach, iak do modlitwy złożone, trochę wyciągnione, twarzą w prawy bok obro-

cony, koronká u niego w ręku. *Okolſki w indexie tomu pierwſzego* tylko
ich wſpomniał, *Bielſki zaś fol: 507* przydaie, że tę familią z Niemiecka
Bethmany zwáno, iakby Panu Bogu modlace ſię. Zkąd też poznać,
że z Niemiec do nas przyſzli, luboć poczatku tego herbu y okázyi, ża-
den z naſzych Autorow nie namienia. W Krákowskim Mieście z ra-
zu byli oſiedli, atoli z kolligacyi, ktora ſię z przednieyſzemi w Polſzcze
naſzey Domami powiażali, ſnadno każdy pozna, co zá eſtymacyi u
wſzyſtkich byli. Seweryn Bethman, w zaſtawie trzymał od Krola Zy-
gmunta Pierwſzego, Minerę Olkuſka w piaciu tyſięcy, tamtych cza-
ſow monety. Gdy w Wieliczce gory ſolne zagorzały, on iuż w dzie-
więćdzieſiąt lat życia ſwego z Kościeleckim Zupnikiem, ſkrzętnie, ale
y odważnie w doł ſię zpuściwſzy, wſzyſtek pożar ſzczęśliwie przytłumił
umarł roku 1515, do ſtu lat życia ſwego, piaciu mu tylko nie doſtawá-
ło. Syn iego Seweryn poprzedził do grobu Oyca: Corká zaś iego Zo-
fia, Janowi Bonerowi, Kaſztelanowi Sądeckiemu zaślubiona: z ktorey
Corká Zofia, Janá Firleia Woiewody Krákowskiego małżonka byłá.
Bielſk: fol: 507, & 516. Decius in Sigiſm: I. Paproc: o herb: fol: 701. Zayfre-
da Bethmana w roku 1478 kłádzie. Janá nadgrobek w Krákowie
mu położony głoſi. Anna Zaifred Betmanowna, z Staniſłáwem Fre-
zerem przyiaźń dożywotnia zmowiłá. Atoli bliſko iuż półtoráſta lat,
iak ten Dom w kráiach naſzych zniknał.

BEYNART. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piſał. Beynart Staniſław
Piſarz Skárbowy Litewſki o ktorym *Konſtytucya 1621.* Paweł Wincen-
ty Auguſta Wtorego Elekcya z Wileńſkim podpiſał. Kázimierz
Lwowicz Beynart Łowczy Kowieński z Zmudzkim Janá III.

BIAŁA herb patrz Trzaſka.

BIAŁACZEWSKI herbu Odrowaz. Jan Prándota z Białaczowa Biſkup Kráko-
wski dwudzieſty pierwſzy, y Dom ſwoy y Oyczyznę, to wyſoka
nauka, to świątobliwością ozdobił. Urodził ſię we wſi dzie-
dziczney Bolesławicach, z pobożnych rodzicow herbu Odrowąz, Jwo-
na Biſkupa Krákowſkiego, S. Jacka y B. Ceſłáwa bliſka krew, ale y prá-
wdziwy cnot ich, ná ktore z niemi żyiac, patrzył; naśladowca. Zaráz
ſię z młodſzych lat, chęć w nim wielka do nabożeńſtwá wydawáła, ktora
przy Philozophicznych y Theologicznych naukách w nim nie oſtygłá.
Na Kapłańſtwo od Wiſława Biſkupa Krákowskiego poświęcony, Archi-
dyakonem Krákowskim, czyli iako chcę Sewerynus Dziekánem Krá-
kowſkim y Kánonikiem Sendomirskim, z promocyi, nie kolligatow
ſwoich, ná on czas w Polſzcze celuiących, ale ſzczerych cnot ſwych
bydź záſłużył: albowiem w nim y rozſądek długa experyencya prze-
polerowány, y mądrość pokora utemperowána, ale náybardziey świa-
tobliwość życia zaiaśniały, że po śmierci tegoż Wiſławá, cała Kapitu-
ła, zgodnie go y bez żadney kontrádykcyi do tey Infuły obráwſzy, prá-
wie poniewolnie przymuſiła. Approbował Elekcya Celeſtyn IV. Pa-
pież, Fulco Arcybiſkup Gnieznieńſki w dzień S. Urbana Roku 1242. kon-
ſekrował. Zaráz ſię tedy ta umyſłu wſpaniałością, ktora z przodkow
ſwoich wziął, przy kościelney wolności y iey obronie, murem
ſtawił niewzruſzonym. Dla tego gdy Konrád Xiażę Mazowieckie,
oto ná niego uráżony, że przy Bolesłáwie Wſtydliwym, niewzruſzoną
wiernością ſtawał; chąc go do ſiebie pociągnąć Biſkupie dobrá y dzie-
dzictwo

dzictwo Chryſtuſowe opanował, poddanych wymyślnemi podatkami
przyciſkał, Kościoły przez ſwáwolne kupy ſzarpał, wſi y miaſteczká
palił, ubogich ludzi męczył: doſtało ſię tey ciężkiey wexy y Ziem-
ſkim dobrom. Prándota po Oycowsku ſobie z nim poſtępuiąc, naprzod
go y nie ráz przez ſwoich napominał, od świętokrádzkiey łupieży
odwodził, á gdy nic zdrowe rády, święte perſwázye, záwziętego upo-
ru nie zmiękczyły, cenſurámi go Kościelnemi od ſpołeczności wier-
nych odłączył, ktora potym klątwę Fulko Arcybiſkup, zezwáwſzy
ná to Prowincyalny Synod potwierdził, y po cáłey Polſzcze głoſić ká-
zał. Wetuiąc potym tey ſzkody Bolesłáw Wſtydliwy Krákowſkie y
Sendomirſkie Xiążę, á oraz nienadwerężony ku ſobie w Biskupie af-
fekt ſzácuiąc, wielkiemi przywileiami Kościoł Krákowski, od wſzyſt-
kich ciężarow wiecznemi czaſy oſwobodził; co żeby tym wárowniey
ugruntował Prándota, od Alexandrá IV. łáſk tych uproſił roborácyą,
Konrád zaś od Krákowa do Mazoſza powrociwſzy, tam w krotce żyć
przeſtał. Ták uſpokoiwſzy ſię od drápieży y naiazdow pobożny In-
fułát, udał ſię do rozporządzenia powierzoney ſobie trzody. Tym
czaſem, ściśniony od Fryderyká Ceſarza Innocenty IV, ſzukał po ro-
żnych Kroleſtwách w ſwym nieſzczęściu pomocy; do nas wyſłał Jaku-
ba Leodyiskiego Archidyakona, o ſupplement proſząc. Názawołá-
nym tedy dla tego do Wrocłáwia Synodzie, Jan z innemi Polſkiemi
Biſkupami, piątą część dochodow Kościelnych przez trzy latá, Inno-
centemu płácić deklarował. A ponieważ Polácy, ſtarym zwyczaiem
idąc, zaráz od Starozápuſtney Niedzieli, poſt przedwielkonocny zá-
czynali; tenże Legat hoynością Práłatow naſzych uięty, Imieniem Pa-
piezkim dyſpenſował Polakow, pozwálaiąc; aby wzorem w inſzych
Kroleſtwach zágęſzczonym, dopiero od dnia Popielcu zápuſzczali, ia-
koż od roku 1246, ktorego ta relaxacya ſtanęłá, do tych czas ten zwy-
czay trwá w Oyczyznie náſzey. U tegoż Innocentego Kanonizacya S.
Staniſłáwa Biſkupa y Męczenniká uproſił, w lát 175, po okrutnym iego
zámordowaniu; relikwie iego, przy aſſyſtencyi Xiażat, Infułatow y
gminu ludzi z Węgier, Czech y Slaſka y Moráwy, ná to zgromadzonym
z grobu wynioſł, y dla więkſzey czci publicznie wyſtawił. S. Kune-
gundę y B. Sálomea ná Swięta zá Klauzurę Zákonna, ſłużbę y namo-
wił, y záwił. Gdy potym Sálomea w przedziwnych cnotach życie zám-
knęła; ciało iey, z ktorego likwor iakiś dziwnie przyiemny ſączył ſię,
łzami bogoboyny Paſterz obmywſzy, pogrzebł; dla autentyku y pe-
wności, pieczęcia ſwoia grob obwárowawſzy. Ná Sług Boſkich
hoynie łáſkaw, na ſieroty dobroczynny, ſzpitale y Kościoły bogacił,
zkąd go też poſpolicie Oycem ubogich nazywáno. Klaſztorowi Czy-
rzyckiemu dzieſięciny ze wſiow Bodzanowic, Goſtuchowá, y Plicho-
wá, od ſtołu Biſkupiego oderwáwſzy, zá konſenſem Krákowskiey Ká-
pituły przyłączył. Kánonikow S. Ducha de Saxea, od Iwona Biſku-
pa Krákowskiego do Polſki wprowadzonych, y ná Prądniku oſadzo-
nych, z Prądniká do miaſta przenioſł, Kościoł im Farny S. Krzyża
inkorporował, y drugi pod tytułem S. Ducha, z muru wywiodł: Szpi-
tal im do tego doſyć obſzerny pod dyrekcya przydał, w ktorym po
trzy ſta ludzi, przeſzłych czaſow ráchowano. Kościoł S. Marcina w
Biſkupicach nad Wieliczka fundował y nadał. Rewelacyami też od

U Boga

Boga obdarzony, iako to kiedy modląc się po śmierci S. Jacká, widział S. Stanisławá, y Aniołow niosących w niebo iego duszę. Ták w zásługi y w lata doyrzały, tęskniąc sobie z tym doczesnym życiem, á wiecznego prágnąc, wołał nie ráz z Dawidem. *Hei mihi, quia incolatus meus prolongatus est.* W przewlokłey niemocy z Bogiem się swym cieszac, obfite z tamtąd czerpał pociechy, ktore się y nátwarz iego wydawáły; ná ostatek w dzień śmierci swoiey, Mszy świętey w Kościele Katedrálnym wysłuchawszy, Sakrámenta Swięte przyiawszy, po zkończonych wszystkich godzinach Kápłańskich, do domu swego zaniesiony duszę Bogu oddał nie zmazaną, pochowány w tymże Kościele ná zamku, w pośrzodku Káplicy S. Piotra, kędy rękę S. Stanisławá Biskupa do uszanowánia wystawiaią, á boday nie w tymże samym grobie, z ktorego on Kości tego S. Męczennika wyniosł. Iakoż pieczołowániem koło swoich owieczek, wizytuiąc Dyecezyą, przykłádem do dobrego wszystkim będąc, na tę sobie opinią świątobliwości zarobił, że go zá świętego miano. Znać to naprzod z pierwszego nádgrobku, ktory mu tamże według świadectwá Długosza przydano.

Hic iacet Ecclesiæ decus, hic Pastor bonus, hic flos
Justitiæ, Cleri, Prandota Præsul honor.
Hic via veri, gloria Cleri; Prandota, tota
Laus Patriæ, Pater inclytus est situs, aula Sophiæ
Flos situs inclytus, hic Cleri veri, via legis
Egis Præsul Agaps, Prandota tota gregis
Hic sacer è tumulo te Stanislae levavit.
Te Sanctum populo Pater alme levando probavit
Ut sit hic Sanctum, titulo Sanctorum te sociavit.

ZNać y z tego: bo we dwieście lat blisko, po śmierci iego, w roku 1444, zá czasow Mikołáia IV. Papieża, Zbigniew Oleśnicki, Kardynał y Biskup Krákowski, ciałá Swiętego zwłoki z ziemi podniosł, podczas ktorey ceremonii, dziwna wonność, tamto mieysce nápełniłá, trwáiąc zaś przez cztery dni, hurmem cisnących się do grobu iego, w ich niemocach leczyłá. Tychże dobrodzieystw, wzywáiący tego Błogosławionego, że doznawáli; świadczy Długosz tych tam czasow oczywisty świadek w prefacyi do życia S. Kunegundy: w tym tylko nas potomnych, y czci iego ubliżył, że ich światu nie wypisał. Nową tenże Zbigniew, na nadgrobku Prándoty wyryć kázał inskrypcyą, z tytułem Błogosłáwionego. *Beatus Joannes Prandota, Episcopus Cracoviensis obiit die 20 7bris, Anno Dni 1266.* Z tego iawnie dochodzę błędu Pruszcza, ktory śmierć iego zkłáda na dzień 20. Kwietnia: większy widzę w Páprockim, ten lubo go konsekrowánym bydź twierdzi w roku 1242, y lat dwádzieścia y pięć iego Biskupstwá liczy, przecięż powieda, że śmierć przypadłá w roku 1262. Okolski w tym się myli, że trzynaście tylko lat, stolicy iego naznácza. Siedział lat dwadzieścia y cztery, umarł w sáme Wigilią S. Mateusza Apostoła y Ewángelisty. Znowu powtornie kości iego z tamtąd podniesione w lat sto dziewięćdziesiąt y pięć, to iest w roku 1639, siodmego dnia Czerwcá, przez X. Erázma

Kret-

Kretkowskiego Archidyakona y Officyałá Generálnego Krákowskiego, y w Zákrystyi Kátedralney pieczęcią iego obwarowane, z przystoyną czcią złożone, iako pisze Starowolski, ależ iuż temi czasy, w ozdobney tamże ná Zamku Káplicy Janá Kazimierza Krola, nád drzwiami, oraz z inskrypcyą, ktorá to opowieda zchowáne, czekáią tylko, poki im Stolica Apostolska, zwyczayney Swiętym Boskim czci nie pozwoli. Pisali o nim *Starowol: in Episc: Cracov: Frydrychowicz in S. Hyacyntho. Prußcz in descript: Crac: y Forteca Duchow: fol: 95. Nakiel: in Miech: fol: 40. & 165, & 197, Cromer lib: 8. Grodzicius in Vita S. Hyac: lib: 1. cap: 1.*

Z tych ieszcze y podziśdzień Białáczowscy w Sendomirskim kwitną: od ktorych że Strászowie wyszli z tego dochodzę, że się z Białaczowa y teráz piszą. Seweryn Poborca był powiatow Wiślickiego y Pilznieńkiego. O czym Konstytucya roku 1611, Syn iego Jacek Władysława IV Elekcyą, Bartłomiey y Wacław Janá Kazimierza, Alexander Augusta II podpisali.

BIAŁACZOWSKI herbu Rola w Łęczyckim Woiewodztwie pisze o nich Okolski, więcey po Authorach niemogłem się doczytać.

BIAŁECKI herbu Jelita w Sendomirskim Woiewodztwie. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Piotr z Białocina Białecki Pisarz Ziemi Siewierskiey miał zá sobą Karczewską Podczaszankę Sánocką roku 1675. Jozef Antoni Pisarz Grodzki Sądecki Wybránowską, z ktorey Syn ieden. Alexander z Łęczyckim Woiewodztwem, Woyciech z Ziemią Wárszawską podpisali Elekcyą Augusta II.

BIAŁĘSKI herbu Lesczyc. O tych áni Páprocki, ani Okolski nie pisał. Janá Białęskiego z Bełęciná Corká Anna, z Karchowskiey urodzona, dostała się Wálentemu z Modły Molskiemu. *Dunin Kázanie Pogrzeb: fol: 309.*

BIAŁKOWSKI herbu Biberstein: nasi Genealogistowie w Powiecie Bieckim o nich piszą, atoli Fráncisżek z Zmudzkim pisał się na Elekcyą Janá III.

BIAŁOBŁOCKI herbu Lubicz. Piszą się z Białobłotow w Chełmskiey Ziemi. Stanisław Dworzanin Zygmunta Augusta, mąż wesołego dowcipu ktorego nie ktore powieści do rozrywki służące przywodzi *Gornicki w swoim Dworzaninie fol: 168.* Jan Kommisarz z Seymu deputowány do lustrácyi, dobr Krolewskich, leżących w Kiiowskim, Bráclawskim y Podolskim Woiewodztwach *Constit: Anno 1635. f. 58.* Eliasz w Wileńskim pisał się ná Władysławá Elekcyą.

BIAŁOBŁOCKI herbu Ogończyk. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. W Prusiech ten Dom kwitnie. Z tych Jan Sędzia Chełmiński, w roku 1608, ktorego z Płotowskiy Corká iedynaczka Anna Magdalena w Klasztorze Chełmińskim pod regułą S. Benedykta życie swoie poświęciła Bogu, kędy też potym y Xienią obrána Klasztor ten y mądrze y spokoynie rządziła: osobliwsze się w niey wydawáło nabożeństwo do Ukrzyżowánego Chrystusa, ktoremu w Bydgoskim Kościele Soc: JESU cudami wsłáwionemu ozdoby przydała, w rożnych apparátach Kościelnych roku 1660. *Histor: Coll. Bigdost.* dał z nią Ociec bogaty posag temuż Klasztorowi, to iest dobrá Szumiłowo nazwane blisko Rádzyna. *MS. Konopat:* Fráncisżek Pisarz Ziemski Chełmiński roku 1590. Sámuel ktorego Syn Jan dziedzic na Rynkowce Sędzia Ziemski Pucki, tego zaś Syn Paweł Pisarz Ziemski Pomorski z ktorym tytułem podpisał *Confirm:*

U2 *Ju-*

Jurium Gentium Krola Michała. Łukasz Pisarz Ziemski Chełmiński roku
1607 poseł ná Seym. Mikołay Sadowy Michałowski roku 1648. Bia-
łobłocki Profes Oliwski Zákonu Cystercyeńskiego roku 1685.

BIAŁOBOCKI herbu Janina. Sámuel Poseł ná Seym z Wielkiey Polski roku
1607, z tamtad Kommissarzem naznáczony do ráchunkow kwárty Rá-
wskiey *Constit: fol: 842.* Fráncissek w Woiewodztwie Krákowskim roku
1670. Stanisław y Paweł w Ziemi Warszawskiey.

BIAŁOBRZESKI herbu Abdank. Marcin Białobrzeski Biskup Kamieniecki, z Oy-
ca Janá, z Matki Anny Janikowskiy urodzony, w Krákowskiey
Akádemii, y w naukach wyzwolonych, y w pobożności postapił. Ma-
drość iego, Xięgi od niego do druku podane wydaia, iako naprzod
Kátechizm, albo Wizerunk Wiary Chrześciańskiey. *2do Orthodoxa Con-
fessio de uno DEO, ex sacris literis descripta,* przeciwko Sámosatenom y A-
ryanom, y inszym podobnym heretykom: tamże zbiia tych; ktorzy
fałszywie nauczaia, iakby dusza ludzka, rázem z ciałem umieráła *in
8vo,* naprzod w Krákowie, potym w Kolnie roku 1579. przedrukowána,
chwali ia nasz *X. Possevinus tom: 2. 3tio Censura de raptu in cælum cum cor-
pore, cujusdam puellæ Cracoviæ confictio.* tam refutuie iednego, ktory tę ie-
go censurę chciał zwątlić, *in 8vo Anno* 1577. kędy ták z Teologii, iako y
z Philozofii madrze dowodzi, że to bydź nie mogło. *4to* Postilla, to
iest wykład Ewángelii, ná Niedziele y Swieta uroczyste, przez cały
rok *in folio* 1581, przydał do nich Kázanie, ktore miał na pogrzebie Zy-
gmunta Augusta; tę postillę Synod Kuiawski Dyecezański *Roku 1586
fol:* 32, załeca wszystkim Plebanom. Napisał procz tego Ksiażeczkę o
Tureckiey sekcie, y iey pogressach, druga o Mszy Swiętey, y niekto-
re Oyczystym rytmem o Jobie y Tobiaszu. A że w tych swoich Księ-
gách, gruntownemi rácyami Heretyckie błędy niszczył, dla tego
wszystkich Sektarskich uczniow geby na siebie otworzył, z ktorych
sama tylko pluskála cholerá: miło mu to było iednak, że z Kościołem
práwowiernym, wspoł na celu dyssydentow stawał. Nie tylko zaś pio-
rem był wymowny, ále y językiem, bo po ambonach każąc, do serc słu-
chaiacych, znać że skutecznie mowił, łzy y głębokie wystchnienia
świadczyły: do tey zaś Apostolskiey prácy, ani go Biskupi urzad, ani
Senatorská godność nie trudniły; sam osoba swoia co rok dyecezya
wizytował, spowiedzi słuchał, chorych nawiedzał, z heretykámi dyspu-
tował. Ná Seymach Koronnych y w Senacie, ták gruntownie woto-
wál, że za iego zdaniem, szli hurmem wszyscy pospolicie: dla tey języ-
ka gładkości, zażywano go w rożnych legacyach; do Wárszawy po
dwakroć, ná elekcya Henryká Krola, od oboyga stanow Woiewodz-
twá Krákowskiego, ták Duchownego, iako y Swieckiego. Do Stęży-
cy na Konwokácya. Do Proszowicz ná Seymik od Kápituły Krákow-
skiey, kędy zwięzłemi rácyami, nowa Konfederácya pokazywał bydź
szkodliwa, ták Kátolickiey Wierze, iáko y Rzeczypospolitey. Do Ma-
ximiliana Cesarza od Krola Stefana odrádzaiac mu drogę do Polski, y
żeby ustapił swoiey pretensyi do Korony Polskiey, ile że się iuż Ste-
fanowi dostałá. Do Węgier na pogrzeb Krysztofa Xiążęcia Siedmio-
grodzkiego, bráta rodzonego, Stefana Krola. W kto-
rych wszystkich funkcyach y przykłádnego Biskupa, y kochaiacego
Oyczyznę Syna powinność wypełnil. Po Professyi w Zákonie Cy-

sterskim uczynioney, Opatem Mogilskim obrány, w krotce Biskupem
Laodicei y Suffráganem Krákowskim, naostatek Biskupem Kámieniec-
kim wyniesiony. Jędrzey Trzecieski Łacinskim językiem opisał ży-
cie iego, ktore znaydziesz *u Paprockiego o herb: fol:* 164. *Starowol: Heca-
tombe el:* 10.

Jędrzey czyli według inszych Stanisław Opat Jędrzeiowski brát
rodzony Marcina Biskupa, roku 1578, y iego cnot nagśladowca, osobli-
wie ludzkości, szczodroty, życia według powołania swego, Zakon-
nego. Mikołay z Białobrzegow żona iego Stankárowna Anna. Hie-
ronim brát Mikołaia Woyski Rádomski poiał druga tey Siostrę Agniesz-
kę, wspomina go, iako y Jana *Constit: Anno 1620 fol.* 25, kiedy ich depu-
towano do lustracyi dobr pewnych Krolewskich w Wielkiey Polszcze.
Ten Ian miał za soba Moszczenicka, z ktorey sy. Nikodem z Brzosto-
wskiy spłodził corkę, Walentego Pęskiego małżonkę, y synow dwoch
Alexandra y Mikolaia. Michał z Białobrzegow dziedzic ná Witkowi-
cach y Jan roku 1705. Białobrzeska żona Marcina Stadnickiego Kasz-
telana Sanockiego, ktory ia od fałszu Aryańskiego, do uznania práw-
dziwey Wiary pociagnał. *Cichocki alloq: Osec: lib: 2. cap: 13.* Mikołay
z Białobrzezia Rycerski młodzian, z Władysławem w Moskwie, z Tur-
kámi pod Chocimem dla Oyczyzny śmierci szukaiąc, powrociwszy z
kampanii, w domu ia znalazł w roku 1624 lat *25* dopędziwszy życia
swego, czego świadkiem iest Chorągiew w Kościele OO. Fráncisz ka-
now w Krákowie zawieszona. Stanisław z Woiewodztwa Sieradzkie-
go, Marcin y Jerzy z Inowrocławskiego podpisał Elekcya Augusta II.

BIAŁOBRZESKI herbu Doncza. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał: w
Podlaskim Kiiowskim y indziey rozkrzewieni, Alexander z Wołyńskie-
go Jana Kazimierza, Alexander z Witebskiego Janá III, Fráncissek,
Wálentyn y Mateusz z Ziemi Nurskiey Augusta II podpisali Elekcye.

BIAŁOCHOWSKI. O tych ani ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. W Pru-
siech Oyczyzna Domu tego. Z tych Fráncissek Pisarz Ziemski Cheł-
miński *Constit: anno* 1590. *fol:* 604. Stanisław z Chełmińskiego podpisał
Elekcya Janá Kazimierza. Ktorys z tey familii miał za soba Woianow-
ska herbu Leliwa *MS. Konopatsc.* Kázimierz, Jan, Francissek roku 1699.
Woyciech Białochowski Stolnik Lwowski roku 1604 *Monim: Coll: Leop:*
Białochowska Kátarzyna Jędrzeia Stankiewicza Pisarza Ziemskiego
Kowieńskiego małżonká roku 1640.

Białogłowski Herb.

O Tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Sa zaś trzy trupie
głowy, ták ułożone, że dwie na spodzie, iedna nad niemi ná
wierzchu. Zadnego takiego nie ma *Petrasancta, tylko cap: 65.*
powiada, że trzy głowy Tureckie w zawoiach sa herbem
familii Below w Marchii, ale dwie z nich gora ida, iedna
spodem. Dalmacya też w herbie trzech głow zażywá, ale każda w ko-
ronie y zbroda. Kápituła Warszawska pieczętuie się głowa S. Jana

Krzciciela ná półmisku,bo pod tytułem Zcięcia S. Jana Kościoł tey kolegiaty założony. *Vadingus in Annal: Minor: tom: 3. pod rokiem 1348 num:* 12 wſpomina, że Ferdynandus Garſya de Platea, gdy ſławnego Adryaná Barbaroſſę Tyranna Tureckiego z innemi czterema, ſam ſwoia ręka zábił, od Ceſarza Károla y od Philippa Krola Hiſzpańſkiego, wział za to w rekompenſę zá zaſzczyt pięć głow Tureckich: Atoli o tego herbu poczatkach nigdzie nic nie czytam. To tylko wiem, że z Inflant z familii Weſkopow ieden ſię roku 1600 do Polſki przeniożſzy, po Woiennych zaſługach indygenat otrzymał, poiawſzy potym znacznych dobr dziedziczkę Kożuchowska, ſyna zpłodził Felicyana Woyskiego Przemyſkiego przez dwadzieścia lat y więcey Rotmiſtrza krolewskiego, zá ktorym była Anna Laſkowska, z tey Corek dwie zoſtawił, Kátarzynę z Dobrzyckim, Barbarę z Stefanem Miſiuna zmowione, y piaciu Synow Ignacego, Marcina, Jędrzeia y Fránciſzka, ale ci bez potomnie zeſzli. Jan tylko z Fránciſzki Morskiy, Syna miał Stefana y Annę Corkę.

Białokurowicz Herb.

Zowie ſię ten herb Pociſk, pierwſzy go otrzymał Bazyli Białokurowicz za Heroiczne w Moskiewskey expedycyi dzieła od Stefana Batorego Krola. Oczym Metryka Koronna. Oſiadł potym w Płockim, od ktorego Wnuk Stefan Cześnik Latyczowski, Marſzałek Dworu Janá Zamoyskiego Woiewody Sendomirskiego, poiał był 1mo voto Zerkowska, 2do Kośmidrownę Gruſzczyńska. Z tey Synowie Michał po Uſarſku ſłużył z Hieronimem Lubomirskim Hetmanem Koronnym. Jerzy pod Pancerna z Staroſtą Olſztyńſkim. Felicyan tych czaſow w Zakonie Societatis JESU.

Bia-

BIAŁOSKORSKI *herbu Abdank.* Z Płockiego ſię na Ruś niektorzy przenieśli. Z tych Jan Cześnik Halicki roku 1569, Poſeł na Seym z Woiewodztwa Ruſkiego podpiſał Unią Litwy z Koroną. *Conſtitut: fol: 171*, tenże ſam był potym Piſarzem Polnym Koronnym, y Rotmiſtrzem Krolewskim mąż właśnie do woyny urodzony. Jan w Ziemi Przemyſlſkiey roku 1697. Woyciech Stolnik Lwowski roku 1604. *Monim: Coll: Leop.*

BIAŁOSLIWSKI *herbu Topor.* Z Pałuk ſię piſzą, iedneyże z Danaborſkiemi dzielnice, ná Krainie oſiedli.

BIAŁOWIEYSKI. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piſał. W Woiewodztwie ſą Inowrocławskim, z ktorym Wacław y Jan podpiſali Elekcyą Auguſta II.

BIAŁOZOR *herbu Wieniawa.* W Xięſtwie Litewskim, ták Senatorſkiemi Krzesłami, iako y Ziemskiemi urzędami wſławieni. Staniſław Białozor Janowicz, to ieſt Jana ſyn, o ktorym Konſtytucya Wárſzawſkiego Seymu, roku 1578 świadczy: z tytułem Sędziego Ziemskiego Upitskiego podpiſał transakcyą Będzińska: tenże ſam zdami ſię był potym Podkomorzym tamże, iako namienia Olſzewski w Kázaniu pogrzeb: Trybunalska y Poſelſka laskę ná Seymie roku 1605 godnie piaſtował, z Doroty Woynianki trzech Synow zoſtawił. Janá Karola Proboſzcza, á przedtym Kuſtoſza Wileńskiego, Referendarza Litewskiego, Regenta Kancellaryi mnieyſzey: w ięzykach Włoskim y Niemieckim biegłości nabył, kiedy w tych kráiach Jurisprudencya kończył, tak dobrey od urodzenia natury, że onim wielki ſwego czaſu Senator powiedział; Jan Karol krom Boga y Kſiąg zda ſię nic nie umieć; iakoż wſzyſcy uważaiac w nim układność obyczaiow, zwáli go wizerunkiem ſkromności, y duchowney karności: prędko iednak, zgaſł nám z oczu roku 1631, wieku ſwego 35 w Wileńskim Katedralnym Kościele pochowany, miał na iego pogrzebie Kazanie X. Olſzewski y do druku go podał: wſpomina tegoż Karola *Konſtyt: Seymowá roku 1623, y 1627 y 1629*, kędy go na Trybunał fiſzkalny deputowałá. *Starow: in Monum.*

W 2 Kry-

Kryſztofa Marſzałka Upitskiego Staroſtę Abelskiego. Ten Posłem był na Seym pięć rázy. Náprzod roku 1629, zkąd do płacy woysku deſtynowany, potym roku 1632 na konwokacyą generalną Warſzawską, roku 1633 z kąd Deputatem ſtanął na ſądy fiſzkalne Litewskie, roku 1638, gdzie Kommiſſarzem uproſzony, do ulacnienia krzywd poczynionych, między Kurlandyą y Upitską ziemią, roku 1643 kedy mu Smoleńſkiego zamku opatrzenie powierzone. Ták zasłużonego Oyczyznie, śmierć naſtępuiacego roku wydarła, ktoremu w Katedrze Wileńskiey, ſynowski affekt pamiątkę grobową wyſtawił. *Starow: in Monum.* Poiął był w małżeńſtwo Jadwigę Gedroyczownę: zniey potomſtwo, Zophia Corka w Klaſztorze S. Benedykta, ná ſłużbę ſię Boſką zamknęła. Władysław y Alexander młodo pomarli. Jan ſobie Zakon Kaznodzieyſki obrał. Jerzy Biſkup Wileński, á przedtym Kuſtoſz Katedralny Wileński, y Proboſzcz S. Kazimierza: potym Smoleński, wkrotce Żmudzki Infułat, nakoniec Wileński: iego ſzczodrobliwość na ſiebie, uſilne pieczołowanie w rozſtrzygnieniu zwiazanych, na zgubę ſwoię ſynow, pamiętać zawſze Oyczyzna będzie. Z Seymu 1661. Kommiſſarz do rewizyi ſkarbu Koronnego, do tráktatow o pokoy z Moskwą, na Trybunał fiſzkalny Litewski, prácami na dobro poſpolite zwątlony odpoczął w Panu roku 1668.

Staniſława Podkomorzego Upitskiego *Olſzow citat:* Iego zdami Synowie, Kazimierz Marſzałek Upitski, Poseł na Seym roku 1661 *Conſtit fol.* 4, boday, nietenże ſam Kazimierz był potym Woiewoda Mińſkim. Staniſław Piſarz, potym Podſędek Wilkomirski, á podobno tenże ſam Staniſław Kaſztelan Mścisławski. Kryſztof Chorąży Upitski, Poseł na Seym roku 1667 y Kommiſſarz do zapłaty woysku; na tymże Seymie darował Rzeczypoſpolitey dzieſięć tyſięcy, ktore niegdy Biskup Wileński Stryi iego, na potrzeby tey Oyczyzny wyſypał. Kryſztof Marſzałek Upitski podpiſał Elekcyą Jana III. Kryſztofa Chorążego Litewſkiego y Staroſtę Upitsſkiego wſpomina *Załuſki w Mowach roku 1688 fol: 120.* Władysław Podkomorzy Wilkomirski roku 1674. Kryſztof Kánonik Smoleński. Zofia Białozorowna pierwſzym związkiem Gwilhelma Steczkiewicza Chorążego Mińskiego Staroſty Jezierzyńſkiego, drugim Ludwika Zelskiego małżonka. *Conſtitut: anno 1667 fol. 17, na Litwę.* Marcin Władyka Piński.

BIAŁY herbu Trzaſka w Woiewodztwie Mazowieckim Otych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał. Wálentyn Komornik Nurski roku 1674, tego znać brácia Bartłomiey y Jędrzey; Adam, Tomaſz, Staniſław, Paweł y Marcin podpiſali Elekcyą Auguſta II. z Ziemią Nurſką.

Białynia Herb.

Podkowa biała, rogami do gory obrocona, w środku iey krzyż, tym właśnie kſztałtem, iak w herbie Jaſtrzębcu, tylko że nad Krzyżem proſto, ieſt bełt od kuſzy, albo iako drudzy chcą ſtrzała przydana w polu błękitnym. Nad hełmem y koroną pięć pior ſtruſich, inni tylko trzy kładą. *Bielſk: f. 223. Paproc: Gniazdo f. 1093. O herb: 343. Okol: t. 1. f. 43. Pot: pocz: her: MS. P. Rut: S. J. Lib: Kleynot.*

Wſzyſcy ſię zgadzaią na to, że ten herb nabyty w Polſzcze roku 1332 zá Władysława Łokietka: gdy ſię albowiem ten Pan na Krzyżaki z woyſkiem wybrał, y iuż ſię práwie oboz iego z nieprzyiacielſkim ztykał, rycerz z domu Jaſtrzębczyk tak kſztałtnie bełty, czyli też ſtrzały wydrożył, że w nich ogień przyprawny utaił. *W* tym poſępna noc posłużyła do fortelu, przetoż pod iey pokryciem ſtraż ubiegſzy, w Krzyżackie namioty, ukryty pożar puścił. Utkwione ſtrzały, ná ſpoſobną tráfiwſzy materyą, w krotce płomieniem wſzyſtkich ogarnęły, gdźie taki poſtrách ná nieprzyiaciela rzuciły, że gdy naſi ná nich natarli, iedni z nich w rozſypkę poſzli, drudzy od ognia, inſi od miecza poginęli, przy Polakach zwycięſtwo ſtanęło. Záczym w nadgrodę ták fortunnego przemysłu, do Oyczyſtego herbu Jaſtrzębca, pomienionemu Rycerzowi bełt przydany: á że ſię przy wſi Białynia ta expedycya zkończyłá, dla tego od niey, Imienia ſwego herb nábył, Białynia nazwány. Atoli Paprocki, ktory pierwſzy ieſt tey hiſtoryi authorem, y zá ktorym inni iednoſtaynie poſzli, w inſzey Kſiążce ſwoiey, ktorey dał tytuł *Stromata*, począłki Białyni ieſzcze do czaſow Bolesława Krzywouſta pociąga; przydaie tenże, że w Mazoſzu, domow ieſt bardzo wiele, ktore ſię tym kleynotem pieczętuią, ale ich nie liczy. Mnie ſię zda, że ieżeli były przedtym takie, tedy teráz, do dawnego ſwego wrociły ſię Jaſtrzębca: ile iednak wiedzieć mogę, tego ſobie ieſzcze w ſukceſſyi podaią.

Mirſki *Rzepecki* *Wilczek* *Zabłocki*

BIAŁYNSKI herbu Lubicz. w Warſzawſkiey Ziemi o nich piſzą, luboć ſię y w inſzych Woiewodztwach znayduią. Michał Białyńſki Staroſta Kiſzewſki, Poseł z Woiewodztwa Malborſkiego na Seym roku 1662, á ztamtąd Kommiſſarz na Trybunał Skarbowy *Conſtit: fol. 5.* Franciſzek z Sendomirſkiego podpiſał Elekcyą Jana Kazimierza, Woyciech Skarbnik Drohicki, Piſarz Grodzki Sądecki, miał za ſobą Annę Kędzierzynſką: Sioſtra zaś iego Maryanna zmówiona z Jozefem Dedyńſkim

ſkim Czeſnikiem Sanockim. Białyńſka była za Pudłowſkim Sędzią Ziemſkim Łęczyckim. Druga za Dominikiem Kamockim, Chorążym Zakroczymſkim.

BIIANKI. O tych ani Paprocki ani Okolſki nie mogł wiedzieć. Jacek Podczaſzy VVarſzawſki, z Przodkow ſwoich Szlachetne urodzenie wyprowadziwſzy, otrzymał indigenat, tak na ſiebie, iako y na potomkow ſwoich przez Konſtytucyą *1662*, fol. 36: tamże iego hoyność ku teyże Oyczyznie ſławią, kiedy dwadzieścia tyſięcy, na iey potrzeby wyſypał, pracę też ktorey przyłożył w konnotowaniu Skarbu Koronnego, to ieſt prowentow Koronnych, w roku *1670*: podpiſał *Confirmat: Jur: Gent:* Krola Michała. Jan Biianki ſyn iego, wſtąpiwſzy do zakonu Soc: JESU, w nim iak żył pobożnie, tak y dokonał w Toruniu roku *1703*.

Biberſztein Herb.

Rog Jeleni czerwony o czterech ſękach w polu złotym, na hełmie takiż rog. *Paprocki o herb: fol. 511, w Gniazdzie f. 1002. Okolſki tom: 1. f. 46. Bielſki fol. 213*: y lubo ich tak wielu o tym herbie piſało, z tym wſzyſtkim żaden początkow y okazyi nabycia iego, nie namienił: na to ſię zgadzaią, że z Sląſka do Polſki wnieſiony: kędy Biberſzteynowie, w roku 1420, tak byli potężni Henrykowi Xiążęciu Głogowſkiemu, że z niemi pokoy zawrzeć muſiał, *Cureus in Annal: Sileſ. f.* 312. Paprocki doſtatkow tey Familii ztąd dochodzi, że groſze Slązkie, maiąc miennicę ſwoią, bili z herbami ſwemi y napiſami, na iednych piſząc *Ulricus Comes in Regenſtat*, á na drugiey ſtronie *Maria Mater Salvatoris.* Na drugich *Gaſpar Ulricus* w roku 1509. Na trzecich *Erneſtus in Regenſtat Comes.* Przecież tenże ſam Author przyznaie, że tych Biberſzteinow Przodkowie z Helwecyi wyſzli, iakoż *Petra-ſancta* świadczy, że ieſzcze zá czaſow iego w Swewii Familia Wogtiuſzow,

ſzow, zażywała w herbie Jeleniego rogu w złotym polu, tylko że bardziey, niżeli tu widziſz, zkręconego.

Nie mnieyſza pewność, kiedy ſię ten Dom w Polſzcze naſzey pokazał. Jedni twierdzą, że ieſzcze za Hermanna Xiążęcia Polſkiego, iuż w tych kraiach kwitnął w Fryderyku Hrabi Biberſzteinie, ktorego za to, że woyſku naſzemu wiele do zwycięſtwa pomogł, Krol liczną poſſeſſyą ubogacił. *Paprocki w Gniazdzie.* Drudzy iako Bielſki do Jana Hrabi Biberſzteyna te przenoſiny odkładaią. Ten to ieſt Jan ktorego niegdy Henryk Xiążę Głogowſkie z woyſkiem do Wielkieypolſki wyprawił, aby był tamte prowincye, ſiłą do poddańſtwa przymuſił: nie nadała ſię iednak ta impreza Henrykowi, gdy albowiem bitwę z nim ztoczył Dobrogoſt Szamotulſki Mały nazwany, wielkim iednak ſercem z nim ſię potkawſzy, zbił Biberſzteina, oſtatek woyſka w rozſypkę poſzło. *Cromer lib: 11*, w roku 1310. Hrabia zaś, czy przez wrodzoną z takiey niedoli konfuzyą, chroniąc ſię oczu ſwoich, czy ſię też Henryka za nieſzczęśliwe powodzenie obawiaiąc, czy też z iakiey inſzey racyi, w Polſzcze ſię gniezdzic począł. Z tym wſzyſtkim Paprocki o tym Janie powieda, że ſzedł z owych Niemcow ktorych Herman Xiążę Polſkie w roku 1094 z Czechami na Polakow woiuiących, zbiwſzy Czeſkie woyſko wziął w niewolą: á potym iednym z nich pola y grunta na nowoſiedliny wydzielił; drugich co godnieyſzych, włościami obſzernemi opatrzył.

Kleynotni tego herbu.

Białkowſki *Boiſſewſki* *Jazwiecki* *Sebieńſki*
Błońſki *Kazimirſki.*

BIDERMAN. O tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał. Jerzy Biderman w nadgrodę Rycerſkich zaſług tak Stryia ſwego pod Newelą w Moſkwie, iako y ſwoich, á oſobliwie w okazyi z Maxymilianem Ceſarzem, w ten czas kiedy ſię Korony naſzey dobiiał, za zaleceniem Jana Zamoyſkiego Kanclerza y Hetmana, od Zygmunta III pod rok *1590*, miedzy ſynow Koronnych przyięty, y z naſtępuiącym potomſtwem, do wſzyſtkich także prerogatyw wolnego narodu przypuſzczony: co wſpomina Konſtytucya 1667, *fol. 28*, y toż ſamo chętnie approbuie. Jan, rozumiem że wnuk pierwſzego, z Sendomirſkim Woiewodztwem podpiſał ſię na Elekcyą Auguſta II.

BIDZIENSKI herbu Janina. W Sendomirſkim VVoiewodztwie. Paprocki zá ſwoich czaſow, chwali z przezacnych dzieł woiennych trzech braci, Jerzego, VVładysława y Kryſztofa, z ktorych oſtatni podpiſał Uſtawy Ziazdu Koprzywnickiego roku 1587, *Conſtitut: fol.* 427, *&* *602*. O Janie świadczy *Konſtytucya 1601, fol. 776.* Corká iego była za Adamem Bonerem. Samuel cztery corki z rożnemi Domami zkolligował, Barbarę z Mikołaiem Dębickim, Jadwigę z Sewerynem Lipowſkim herbu Ciołek, (oboyga nadgrobek widzieć w Opatowie roku *1646* wyſtawiony) trzecią z Rupniewſkim, czwartą z Mikołaiē Cetnerem. Syn zaś iego Kryſztof Poborca Powiatu Pilznieńſkiego, zoſtawił potomſtwo Staniſława, Tomaſza, Jozefa, y Stefana VVoiewodę Sendomirſkiego, Zárnowieckiego Skalſkiego Staroſtę, á przedtym Kaſztelana Sendomirskiego, y

Strażniká Koronnego. Męſkie go ſerce y rycerſka odwaga do Senátu Koronnego wyſadziły; ieſzcze pod Korſuniem za towarzyſz ſłużac, gdy ſzczęście naſzym nie zprzyiáło, w niewolą ſię Tatarską z innemi doſtał, *Kochowſki climact: 1. lib: 1.* Uwolniwſzy ſię z rąk nieprzyiacielſkich, Janá Kázimierza Krola od Moſkwy za Dnieſtrem w koło opaſanego, chcac z ciężkiego razu oſwobodzić, z doświadczoną ſobie kompanią w głąb ſię Moſkwy zaciekł, ogniem y mieczem támte kraie puſtoſząc. Uſłyſzawſzy nie do guſtu ſwego nowinę Moſkwa, á obawiaiac ſię, żeby o ciężka klęſkę nie przyſzli, na odſiecz Oyczyznie właſney idąc, ſiły ſwoie y woyſko podzieliwſzy, za Stefanem ścigali: ale y on bez ſzkody w ſwoich, ſzczęſzliwie powrocił, y Krolowi ściśnionemu, drogę do Polſki otworzył. Pod Chocimem do ſzturmu idąc, na wał Turecki, ze ſkały wyrobiony, mężnie ſkoczył, y wprawdzieć nie mogac ſię utrzymać na nim, ſzwankowál, az na ſam dół lecąc; dziwna iednak Opatrznością Boſką, dalſzym dla Oyczyzny dziełom wcale zachowány. Jak zaś krwi ſwoiey dla niey nie żałował, tak dla Boga ſerca y fortuny: Szpital na ubogich zkaleczonych, albo laty podeſzłych żołnierzy funduiac, ſto tyſięcy na niego wyliczył. Do Konwentu Pinczowſkiego OO. Reformatow erekcyi, między inſzemi naycznaczniey ſię przyczynil; umarł roku 1704. Stefan Staroſta Chęcinſki, Jan y Staniſław podpiſali Elekcya Auguſta II.

BIECHOWSKI herbu Ogończyk. W Krakowſkim Woiewodztwie od półtrzeciaſta lat dziedzicza. Mikołay Zupnik Bocheńſki y Wielicki roku *1496.* Paweł Woyſki Nowomieyſki z Seymu 1647 Kommiſſarz do rewizyi naprawy moſtow y grobel Zernickich *Conſtit: fol.* 13. Staniſław, Franciſzek, Jan z Biechowa z Krakowſkim; Jakub y Jędrzey z Sendomirskim podpiſali Elekcya Jana Kazimierza.

BIECZYNSKI herbu Łodzia. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piſał. Gniazdo ich w Wielkieypolſzcze. Zygmunt z Poznańskim Woiewodztwem podpiſal Elekcya Jana Kazimierza. Woyciech Poſłem był do Hana Tatarskiego roku 1658. Staniſław, wſtapiwſzy do Zakonu S. J. rządził Collegia Poznáńskie, Bydgoskie y cáła Prowincya Polska, umarł roku 1707, wieku ſwego *77* y w cnoty y lata doyzrzały. Jan Chryzoſtom Stryiowskim śladem idac, w tymże Zakonie życie ſwoie Bogu poświęcił, na kaznodzieyskich katedrach niezpracowany, żarliwością zbawieniá duſz chwalebny, rządził Malborska y Choynicka Rezydencyą.

BIEDKOWSKI herbu Prawdzic. Bartłomiey Paprocki, y Okolski z niego, ten im hebr przywłaſzcza. Z tego Domu Staniſława Piſarza Ziemskiego Wyſzogrodzkiego, y dwoch bráci dworzan Krolowy Anny przytacza. Atoli *Łukaß Paprocki w kſiażce Łaſki Cudowne fol.* 27 Pułkozicami Bietkowskich piſze, y powieda że z tego Domu był Paweł Archidyakon Płocki, y Officyał, Proboſzcz Ko[illegible]iaty S. Michała y S. Kátarzyny w Płocku, ktory dług śmiertelnc[illegible] [illegible]ypłacił w roku 1633, *Starowolſki in Monum:* nadgrobek iego potom[illegible] [illegible]i wypiſał. Staniſław Piſarz Grodzki Malborski, podpiſał Elekcya Jana Kazimierza. Chyba że Biedkowſcy inſi ſą Prawdzicowie, inſi Bietkowſcy Półkozicowie.

BIŁDRZYCKI herbu Rawicz z Famili Grotow ida. Jakub Alexander Komornik Krolewſki u Zygmunta III. Jan Stolnik Łomżyńſki roku *1648.* Mikołay y Klemens w Ziemi Rozańſkiey, Woyciech w Wiſkiey, Jozef w Czerſkiey, Waleryan w Nurſkiey roku 1697. Biedrzyccy roku 1644, otrzymali dobra Smolany nazwane, dziedzictwo niegdy Czapſkich Leliwczykow. *MS. Konopatſc.* O tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał.

BIEDRZYNSKI herbu Gozdawa. Y o tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał. Sa zaś w Sendomirſkim Woiewodztwie: z tych iedna była za Walentym Mikoſzewſkim. Kaſper, Woyciech, Jan y Marcin roku 1612, tamże kwitnęli.

BIEGANOWSKI herbu Grzymała. Z Wielkieypolſki na Ruś ſię przenieśli. Mikołay krwia ſwoia, z ktora y życie wylał, w Węgrzech żółd woienny prowadzac, ſławę męſtwa ſwego wiekom zapiſał. Syn iego Staniſław Piſarz Grodzki W[illegible]chowſki, od ktorego był Jacek w Ceſarſkim woyſku, Rycerſki człowiek, y znaczną ſzarzą przez kilkanaſkie lat wyſłużona znamienity: ten zaſmakowawſzy ſobie Niemieckie kraie, tamże y oſiadł, czyli też torem dziada ſwego na placu poległ wiedzieć nie mogę. Woyciecha Kanonika Poznańſkiego pobożność Paprocki ſławi, Wincentego z Bieganowa roku 1440 wſpominaia Monimenta Kollegiaty Łowickiey. Brat iego y Mikołaia, Staniſław w Marſowych dziełach doświadczony, Podczaſzym był u Krola Stefana, á potym Chorążym Kaliſkim od ktorego ſyn

Mikołay Kaſztelan Kamieniecki, á przedtym Podlaſki, Janowſki y Moſtowſki Staroſta, mąż właśnie do woyny urodzony, czego dość iawnym ſą dowodem, wſzyſtkie naygwałtownieyſze iego expedycye. Pierwſze mu ſię pole Marſowe otworzyło do Prus przeciwko Guſtawowi Krolowi Szwedzkiemu pod Choragwią Jana Oſtroroga Woiewody Poznańſkiego, kędy widząc w nim y ſerce nieulęknione, y dowcip wielkim rozſądkiem attemperowany, Hetman Koniecpolſki; pod ſwoy go Uſarſki znak przewabił, gdzie nie tylko wyrownał, wſzyſtkim o ſobie opiniom Hetmańſkim Mikołay, ale y przewyżſzył: bo naprzod po owey nieſzczęśliwey Gorżyńſkiey Kampanii, gdy go do Kurfiſtrza Brandeburſkiego, za konſenſem Rzeczypoſpolitey wyſłał; żeby woyſku Polſkiemu, leży na zimę w Xięſtwie Pruſkim pozwolił, nad nadzieię wſzyſtkich y wyperſwadował y otrzymał, czego pragnął. Tąż dzielnością do Wezyra Tureckiego, za Amurata Ceſarza od tegoż Koniecpolskiego wyprawiony, pożądanym ſkutkiem, zleconą ſobie zákończył funkcyą. Gdy tak wrodzoną wymową na dobro poſpolite prácował, y ręka nie prożnowała, w Kamienieckiey okazyi z Abazym Baſzą, w Kumeyſkiey z Kozakami, na Merle, na Kodaku, pod Pereaſławiem, á w dzikich polach, Ordę ſzczęśliwie nie raz gromiac, pokazał, co ſzabla Polſka może. W nadgrodę tedy odważnych trudow, naprzod Piſarzem Hetmańſkim, potym Strażnikiem Polnym y Pułkownikiem ſwoim Hetman go wyniosł: ktore urzędy aż do podeſzłych lat ſwoich, nabyta przez długą experyencyą umieiętnością ſprawował godnie. Po śmierci Koniecpolſkiego pod Korſuniem ſtawał, y lubo ſię tam z ſamychże nieprzyiacioł pochwała, tak iako na naymężnieyſzego Kawalera przyſtało, nacieráiącey całym gminem potędze opierał, nie mogac

iednak ſzczęścia wydzieraiacego ſię od nas dłużey utrzymać, w niewola oraz y z Hetmánami wzięty, ledwo we dwie łecie potym, kilkudzieſiąt tyſięcy nakładem, na wolność wyſzedł; átoli goraca do woienney ſławy chęć Tatarſkiemi mrozami, náymniey w nim nie okrzepła. Regiment wziawſzy cudzoziemſki od Krola Jana Kazimierza pod Horyniem, pod Bereſteczkiem, y we wſzyſtkich innych upałach, Oyczyzny bronił, lata ſwe obronie iey y ſławie poświęciwſzy. Na każda zaś okazya ſzedł, wolnym ſumnieniem, y boiaznia Boża uzbroiony, ktora ſię całe życie ſwoie światobliwie rządził: dlatego czy Poſłem był ná Seymy, czy Kommiſarzem do zwiaſku, czy do podziału chleba y zápłaty woyſku, czy ná Trybunał Rádomſki w roku 1661, y 1667, czy do rozgraniczenia między Podolem y Wołoſką Ziemia deputowány, Boga záwſze miał ná celu, y miłość Oyczyzny, żadnym prywatnym intereſſem nie zwątlona: przetoż, wolnym głoſem, zawſze to mowił, co po nim powinność Koronnego Syna wyciagała. Krol Władysław, ſzácuiac ſobie w nim doyzrzała roſtropność, oſtrożne ná wſzyſtkie ſtrony ſerce, nieuſtráſzony umysł, wielkim go Poſłem wysłał do Porty Otomańſkiey, do Sołtaná Imbraimá Cará Tureckiego, ná utwierdzenie pokoiu; co fortunnie zkonkludował. Powtornie znowu od Janá Kázimierza w teyże materyi do Sołtana Machmeta, z charákterem Wielkiego Posła iezdził. Ozdobna to była legacya, y wielu Paniąt Polſkich komitywą zágęſzczona, á między niemi był Jan Sobieſki potym Krol Polſki: tam, to koſztownemi podarunkámi, to przemysłem ſwoim, wymuſił na Porcie, że y Pacta potwierdziła, y Haná Tatarſkiego, z Kozakámi ná zgubę naſzę zkliionego, od tey fatalney ligi oderwała. Záco mu ná Seymie wdzięczna Oyczyzna dziękowałá; Od Tronu, Kanclerz Korycinski, od Senatu Jędrzey Leſczyński Prymas Koronny, od Rycerſtwá Kryſztof Grzymułtowski Marſzałek Poſelski. Już y trzeci ráz ná też funkcya był uproſzony od Janá Kazimierza y nie odmawiał, z tym ſię dawſzy słyſzeć, Miło mi to będzie, choć tę przysługę Rzeczypoſpolitey, życiem moim zápieczętuię: ale gdy osłábione zdrowie, cále mu nie służyło, ná inſza wieczności drogę gotować ſię poczał, w ktora pełen dni y záſług poſzedł roku 1674. Ofiarowáno mu było, Bełzkie y Czerniechowskie Woiewodztwá, ale ich z pokory przyiać niechciał. Ná ubogich dobroczynny: zkąd był zwykł mawiać, Ten umnie dzień ſzczęśliwy, ktorego żebrákom Chryſtuſowym, co dobrego uczynię. Z tey ná Boga ſzczodrobliwości trzy konwenty OO. Reformatow fundował, we Lwowie zgruntu, kędy też po śmierci odpoczywá, w Lublinie y w Kázimierzu, luboć ſię y do Zámoyſkiego znacznie przyłożył. Przybrał był ſobie w dożywotnia przyiaźń Urſzulę Kroſnowska Corkę Podſtołego Koronnego Janá, Synowicę Arcybiſkupa Lwowskiego, pozoſtała wdowę po Grodzickim Generále Artyleryi, ale znia potomſtwá nie było żadnego.

Melchior brát rodzony Káſztelana, ktorego Corká z Zagorſkim herbu Oſtoia żyła. Z Synow zaś iego, obay rycerską śmiercia polegli: Jerzy Oberſzter ná Matwach, Mikołay Staroſta Moſtowski, Kápitan Major w Regimencie Krolewskim, gdy ná Pokucie wyciekaiacemu nieprzyiacielowi odpor daie, tamże padł trupem, á przedtym pod Białą-

Białacerkwią gdy mężnie nacierał, konia pod nim zabito: z Stępowſkiy herbu Junoſza tylko trzy Corki po nim ſię zoſtały, Maryanna z Jędrzeiem Scibor Chełmſkim Chorażym Sendomirskim, á po iego śmierci z Jelcem Chorażym Sanockim: Urſzula z Stefanem Potockim herbu Piławá, teráz Marſzałkiem Nadwornym Koronnym zkolligowáne, z ktorey Corká iedynaczká z Piotrem Przebendowskim Woiewoda Malborſkim temi czaſy żyie. Judytha trzecia, Starościanka Moſtowſka w panieńſkim ſtanie umarłá. Sioſtrá Káſztelana y Melchiorá doſtałá ſię w małżeńſtwo Tarnowſkiemu Roliczowi Chorażemu Zydaczowſkiemu. Y lubo ná Ruſi Dom ten zniknał, przecięż zdami ſię że ieſzcze w Wielkiey Polſzcze y podziśdzień ſię krzewi, ile że Jędrzey Bieganowski roku 1670, Stefan y Bartłomiey roku 1697 kwitnęli w Woiewodztwie Poznańſkim gdy podpiſali Elekcya Auguſta II.

BIEGANSKI *herbu Leſczyc.* Niewiem czy ſię nie z Bieganina piſzą, o ktorym czytam w Kſięgach Grodzkich Oſtrzeſzowſkich roku 1600. Paprocki o nich w Káliſkim Woiewodztwie świadczy, iakoż z tym Woiewodztwem Paweł roku 1632, Káſper zaś z Kuiawskim, Jan y Jędrzey roku 1697 podpiſali Elekcye, Jan y Samuel z Poznańſkim.

BIEGANSKI *herbu Práwdzic* Otych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał. Bieganow Gniazdo Domu tego, nie tylko w Polſzcze, ale y w Xięſtwie Litewskim rozkrzewionego. Staniſław, Jan Kázimierz, dwoch Jerzych piſali ſię na Elekcya Władyſławá IV, Wácław na Janá Kazimierza z Wileńskiego. Jozef z Mińſkiego. Piotr Kázimierz Podſtoli Połocki z Polockiego, ktory też Sędzia był deputowánym podczas tey Elekcyi *Compoſiti Judicii Varſav: Conſtit: fol.* 7, á potym Podkomorzym Połockim zoſtawſzy, Kommiſſarzem uproſzony, ná przeprávienie portu do Krolewca *Conſtit: anno* 1653 *fol:* 20. Kazimierz Władysław, naprzod Piſarz Ziemſki, potym Marſzałek Bráclawski, Kommiſſarz ze dwoch Seymow, to do rozgrániczenia Kurlandyi od Ziemi Brácławskiey, to ná Trybunał Skarbowy: reſpektem záſług iego puſzczono mu dziedzictwem tenutę Czernatycze wiecznemi czaſy, ktorą też do ziemſkich dobr inkorporowáno *Conſtit: anno* 1690 *fol:* 13, & 14. Syn iego Jan Kazimierz Staroſta Starodubowski z Seymu Lubelſkiego Deputat dla obrády do boku Krolewskiego roku 1703. Fránciſzek Zákonu S. Fránciſzka Conventualium, kędy u nich cała Prowincya Polſką rządził, ná Biſkupſtwo Wołoskie poświęcony, z zákonnością y pokorą, niepoſpolitą naukę połaczył, Doktor Theologii roku 1690.

BIELACKI Otych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał. Mikołáy Bielacki podpiſał Elekcya Janá Kazimierza z Mściſławskiego, drugi tegoż Imienia Janá III.

BIELAKOWSKI *herbu Zareba.* Paprocki ich w Wielkiey Polſzcze oſadza, Okolski w Łęczyckim: iakoż z tym Woiewodztwem piſali ſię ná Elekcya Auguſta II Jan y Fránciſzek.

BIELANOWSKI Adam Bielanowſki z Wileńſkim Woiewodztwem piſał ſię ná Elekcya Auguſta II, Okolſki y Paprocki o nich nie piſał.

BIELAWSKI *herbu Ielita:* ani Paprocki, ani Okolski nie piſał o nich, ſam tylko Bielski onich namienia. Jan Bielawski żył z Zofią Strońſką Corką Aarona. Jerzy z Czerską Ziemią ná Jana Kazimierza, Stefan z Ziemią

Warſzawska ná Jana III, Staniſław ná Auguſta II, Jozef y Károl ale z Czerſka Ziemią piſali ſię ná Elekcya. Bielawskiego męſtwo pod Tczewem z Gdáńſzczanami chwáli *Paprocki o herb: fol:* 100, tegoż y pod Pleſzkowem *fol:* 405, Mikołáy z Ruſka Bielawski roku 1650.

BIELAWSKI herbu Záreba. W Woiewodztwie Łęczyckim. Maciey z Bielaw Káſztelan Łęczycki roku 1438 fol: 217. Staniſław Podkomorzy Łęczycki roku 1433. podpiſał przywiley Jedlińſki Władysławá Jagiełła, y pokoy Brzeſki roku 1436 *u Laſk: w Stat: fol:* 52 *&* 140. *Paproc o herb. fol:* 458, chwáli iednego z nich z Męſtwá, ktorego doznałá w nim Polſka, we wſzyſtkich expedycyach zá Batorego Krola, u ktorego był harcerzem. Zygmunt miał zá ſoba Izábellę Skrzyniecka, drugi miał za ſoba primo voto Dębińſka Starościankę Chęcińska, 2do Zofia Sczawińska Cześnikownę Łęczycka, z ktora miał Corkę zá Tarnowskim Rola Kaſztelanem Inowrocłáwskim. Jakub y Ludwik z Kaliskim, Kazimierz z Łęczyckim piſali ſię ná Elekcya Auguſta II, Jan roku *1705* w Poznańskim kwitnał.

BIELECKI herbu Janina w Lubelskim oſadza ich Paprocki: aleć y po inſzych znayduia ſię Woiewodztwach. Alexander z Biełki Bielecki Woyſki Lubaczewski, Sędzia Grodzki Krzemieniecki dziedzic ná Borſzczowie, miał zá ſoba Elżbietę Łoſiatyńska, Synow z nia piaciu, Janá, Ludwiká, Jerzego, Antoniego, y Piotrá, Corek dwie, Tereſſę zá Jakubem Domaniewſkim, Jadwigę 1mo voto zá Stanisławem Wilczyńskim, 2do voto zá Janem Malinowskim. Jan Karol Woyski Sánocki, Burgrábia Łucki. z Anny Cieplińskiy zoſtawił dwuch Synow y Corek pięć. Alexándrá doſtałá ſię w Małżeńſtwo Stefanowi Morskiemu, Barbara pierwſzym zwiazkiem Władysławowi Gołkowskiemu, drugim Adamowi Choynackiemu, Kátarzyna Jánowi Leſzczyckiemu herbu Korczák, Czwárta Borkowskiemu herbu Łábęć, piata Cypryanowi Dzięciołowskiemu. Ludwik Alexander zſzedł bezpotomnie. Antoni Remigian z Ewą Bębnowſka nie płodny. Piotr Kryſztof Sędzia Grodzki Krzemieniecki y ten ſterilis. Jan Janina Bielecki Poſeł ná Seym roku *1623*, ztamtad Kommiſarzem náznaczony do ordynowánia woyſka z Kozakow Zaporowskich *Conſtit: fol* 4. Mikołay z Ziemi Łukowſkiey roku 1670, Corká iego zá Mikołaiem Chrzanowskim. Jędrzey Kázimierz Bráński Bielecki Podſtoli y Sędzia Grodzki Witebski w Litwie roku *1674* Jan Kázimierz Podczaſzy Witebski, Władysław Kazimierz Cześnik Słonimski podpiſał Elekcya Jana III. Elżbieta Zákonnica S. Benedykta we Lwowie roku 1680. Staniſław w Ráwskim roku 1628, Mikołáy *1703*. Anna Mikołaia Oſmolskiego w Ziemi Sánockiey małżonká roku 1724.

BIELENSKI herbu Szeliga. Pſtragami ich zowia: iedenże Dom z Magierámi w Ráwskim y Sendomirſkim Woiewodztwách. Káſprá z Pikarskiy Cześnikowny Ráwskiey Corká Helena Stanisłáwowi Zábłockiemu poślubiona. Jędrzey z Grodowska Cześnikowna Sochaczewska, zoſtawił potomſtwo. Ráfał y Stefan kwitnęli roku 1612. Janowi dziedzicowi ná mnieyſzych Bielinach Rotmiſtrzowi Krolewſkiemu, cła Rzeczpoſpolita wiecznemi czaſy w tych dobrách pozwoliłá, dla napráwienia drogi błotniſtey przez Konſtytucyą roku 1613 fol: 26.

BIE-

BIELEWICZ herbu Mogiła, w Zmudzkim Xięſtwie. Jerzy Bielewicz z Oycá Bila urodzony Staroſta Zmudzki, ktoregoby iednak roku ná tym krześle ſiedział, nigdziem ſię doczytać nie mogł. Syn iego Woyciech Marſzałek Litewski, ktorego z Siemiotowny dwoch ſię Synow zoſtało: Stańko, od ktorego Stańkiewiczow wſłáwiona w Litwie familia, znáć to y z *Stryikow: lib:* 12. *cap:* 11 kędy Mikołaiowi Bielewiczowi Stankiewiczowi Podkomorzemu Zmudzkiemu też ſwoię Kſięgę dedykowáł roku 1581. Y Michał ktory przy Oycowskim Imieniu zoſtawſzy, Bielewiczow Dom rozmnożył. Janá Bielewicza z Seymu roku *1613* Kommiſarzem deſtynowáno do rozgrániczenia między Pruſami, Zmudzia y Powiatem Grodzieńskim: był Ciwonem Szoudowskim. Tegoż roku w Konſtytucyach znaydzieſz Jerzego Bielewicza. Malcher Sędzia Grodzki Zmudzki Poſeł ná Seym roku 1666, potym Ciwon Retowski. Stefan Stolnik Zmudzki, ktorego zdami ſię dwoch Synow Zygmunt y Theodor. Alexander Horodniczy Zmudzki, Chryzoſtom Podczaſzy Miński, Albrycht, Theodor, Januſz, Hieronim, Władyſław, piſali ſię na Elekcya Janá III. Woyciech *o ktorym Konſtytucya roku* 1578 *fol:* 353. Jerzy náprzod Piſarz Ziemſki Zmudzki *Conſtit: anno* 1618, potym Podkomorzy Zmudzki roku 1623 *Conſtit: fol:* 10. Siemion Woyski Kiiowski roku 1607 *Conſtit: fol:* 745. Sámuel Podſtoli Trocki roku 1621 *Conſtit: fol:* 24. Jaroſław Podſtoli Zmudzki roku *1647 Conſtit: f:* 20. Jan Károl Ciwon Retowski roku 1670 *Conſtit: fol:* 11 Theodor Stolnik Zmudzki roku 1685. *Conſtit: fol:* 9. Bielewiczowna Ogińskiego Sámuela Ciwona Trockiego małżonká *Geneal: Oginſ.*

BIELEWSKI herbu Jaſtrzębiec. O tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał: w Woiewodztwie Mazowieckim oſiedli, idą zaś z Familii Jeżewskich. Krom tych ſą inni Bielewſcy, z ktorych Gedeon dopiero nobilitowány roku 1676 ná Seymie koronácyi Janá III.

BIELCZEWSKI, czyli BIELICZEWSKI Kſięgi Grodzkie Oſtrzeſzowskie wſpominaia ich pod rokiem 1611.

BIELICKI herbu Paprzyca. O tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał. Sa zaś w Sierádzkim ba y w Káliſkim Woiewodztwach. Seweryn roku *1628*. Stefan miał zá ſoba Maryannę Goſtyńſka Sędziankę Goſtyńska, Syná z nia Fabiana Sędziego Ráwskiego, od ktorego Synow dwoch było, Alexander y Adam, y Corká zá Mikołaiem Kwiatkowskim.

BIELICKI herbu Pobog. Iedni z nich w Kuiawách, drudzy w Litwie, inni ná Ruſi rozmnożeni. Jákub z Reginy Sokolańki Syná zoſtawił Janá człowieká Rycerskiego. Bielicki miał zá ſoba Otrębuſowne, Syna z nia Zygmunta Regenta Nowomieyskiego, temu Tereſſa Swirczyńska zpłodziłá ſześciu Synow, z tych trzech w Zákonie Soc: JESU po dziśdzień żyia, Kánty, Jozef, y Xawier. Elekcya Władyſława IV. podpiſali Ján Kośmider Bielicki, y drugi Jan z Kiiowskim Woiewodztwem, w Podlaſkim Stefan Melchior, w Mściſławskim Zácharyaſz, w Inowrocławſkim Piotr Kázimierz Podczaſzy Inowrocłáwſki, ale Janá Kázimierza.

BIELICKI herbu Roch 2do, Paprocki ani Okolſki o nich nie piſał. Já z Kſiąg Grodzkich Ráwskich kłádę genealogia Domu tego. Jan Bielicki Podſtoli Ráwski z Anny Leſzczyńskiy herbu Belina (oczym świadczy re-

Z forma-

formacya iey uczyniona wroku 1545,) zostawił Syná Adama Chorążego Gostyńskiego: tego z Przerębskiy Kásztelanki Sierádzkiey dwáy synowie, ná dwie linie familia swoię rozciagnęli. Pierwszy z nich Jan Chryzostom Skárbnik Ráwski, ták się podpisał ná Elekcyą Janá Kazimierza, żona iego Polixena Plichcianká Podkomorzanká Ráwska. Zniey liczne potomstwo, to iest Ewá z Fráncisżkiem Leszczyńskim herbu Belina zmowiona. Fráncisżek Prowincyał niegdy w Prowincyi Polskiey, Zákonu S. Fráncisżká Conventualium roku 1699. Jan in Societate JESU rzadem wielu przednieyszych Collegia wsławiony, iako to wKrakowie u S. Macieia, we Lwowie, w Jarosławiu, kędy też wyżycie świątobliwie zákończył, w roku 1704. Kázimierz Podczaszy Latyczewski, Konstantyn Skarbnik Ráwski bezpotomnie zeszli. Wincenty Sędzia Ziemski Ráwski, od ktorego Syn Alexander Sędzia tákże Ráwski, pamiętny wiela zwycięstwámi, ktore w expedycyi z Turkámi pod Kámieńcem, życiem swoim zápieczętowáł: był fortecy S. Troycy Strážnikiem, Starostą Kopcygrádzkim, zostawił Sukcessorá chwáły swoiey Janá Bielickiego. Felix Podstoli Sochaczewski, ostatni Syn Jána Chryzostomá, od ktorego Mikołáy Bielicki. Drugi Adama Chorążego Gostyńskiego Syn, Maciey Podstoli Wárszawski: w podziale, gniazdo mu się tego Domu dostało Bielica: z Grá'ewskiy Podczaszanki Warszáwskiey trzech Synow liczył: drugi był Hieronim od ktorego Syn Marcin y Wnuk tegoż Imienia, tym nad Oyca sławnieyszy, że życie swoie dla Oyczyzny pod Wiedniem ná plácu położył, zostawił iednák z Baránowskiy potomká. Trzeci był Maciey, od ktorego Syná Stanisławá Dworzaniná Krolowy Ludowiki od Szwedow roku 1656 w Czárnocinie zabitego poszedł nasz X. Stanisław Bielicki Kaznodzieyská Kátedra, po náycelnieyszych w Polszcze Miastach, ba y wydrukowánemi ták ná Niedziele iako y ná Swięta Kázaniami sławny.

BIELICKI herbu Samson. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Sa zaś w Kaliskim Woiewodztwie, z Famili Kosickich. Samuel Watta z Kosiczyna Bielicki, miał za sobą Katarzynę Siedlecka.

Krom tych wyrażonych, Stanisław Bielicki, służąc w Woysku Koronnym po Usarsku, Nobilitowany roku 1673.

Bielikoicz Herb

TAkiego herbu używaią Bielikoiczowie w Brzeskim Litewskim: to iest sa trzy wędy, czyli ielca takim kształtem ułożone, iako tu widzisz. Z tych Bielikoicz Dawid Stolnik Rzeczycki kwitnał w roku 1680, ktorego syn Jan z Zofii z Mielanowa herbu Nałęcz. A w Metryce Wołyńskiey roku 1528, Ziemianiná tamecznego czytam Bazylego Bielikowicza. Paprocki ani Okolski nie pisał o nich.

BIEL-

BIELINSKI herbu Abdank. Ziemianie Wielkopolscy. Paprocki za swoich czasow iednego z nich chwali doświádczonego w rożnych kampaniach Rotmistrza. Jakub w Poznańskim Woiewodztwie roku 1697.

BIELINSKI herbu Junosza. Dawnieyszemi czasy z Ciexyna, ten się Dom pisywał, lubo potym od dobr Bielna, Bielinskich imię, swoie początki zabrało, tak rozumiem, że koło roku 1490; na Listach albowiem Bolesława Xiążęciá Mazowieckiego w roku 1478 *w Statucie Mazowieckim f. 128* czytam *inter praesentes*, Ziemaka z Ciexyna, Kasztelana Wyszogrodzkiego, toć ieszcze w tym roku Bielinskiemi ich nie zwano. Dopiero to dwoch znać synow tegoż Ziemaka, podzieliwszy się Oycowska substancya, to iest Bogdan, wziawszy działem Borukow, Borukowskich zaczął Familią; Stanisław wziawszy Bielnó, podobno y Ciexyn Bielinskich Domu Authorem został: iakoż Paprocki, ile bliższy tamtych czasow, za iednęż Familia te obádwa Domy kładzie. Ten potym Stanisław kilku synow zostawił, między ktoremi za Zygmunta Pierwszego dwoch Prałatow: ieden Jakub Bielinski Biskup Lacedemoński, Suffragan Plocki, Archidyakon Pułtuski, pisał się z Sokołowa, czego świadkiem grobowy kamień w Pułtusku, ktory też o iego ludzkości, szczodrobliwości na kościoły, szczerości serca, miłosierdziu na ubogich opowieda, umarł wieku swego 69. Jan Bielinski z Ciexyna Biskup Płocki pięćdziesiąty pierwszy, brat rodzony Jakuba, godzien dla swoiey náuki y pobożności naywyższych Infuł: atoli iednak nie długo się nim tey Dyecezyi cieszyć pozwolono: bo odebrawszy possessyą tego Biskupstwa przez Prokuratora, siedzac na nim tylko półtora miesiąca, świat pożegnał w Krakowie roku 1646, tamże pochowány. *Łubieński in Vit: Episcop: Płocen.* Kłada tu niektorzy Jana Biskupa Przemyskiego, znać z Paprockiego, átoli on tam mowi nie o Bielinskim, ale o Janie Borukowskim, luboć iako się mowiło, iedenże to Dom.

 Jan

Jan Bielinſki, Kanonik Płocki, ktory Swiętego Stanisława Koſtki y Pawła brata iego, w Wiedeńſkich Szkołach bywſzy Gubernatorem; iako świadcza *Bartoli y Skarga in Vita hujus Sancti*: niewinnego iego żyćiá, codziennym y oczywiſtym był świadkiem: pod przyſięga zaś zeznał, iako choruiącemu w Wiedniu niebeſpiecznie Stanisławowi Aniołowie Kõmunią S. przynieśli, gdy iey w dom heretycki inaczey przynieść nie możono. *P. Młodzianowſki.* Mikołay Podczaſzy, Adam Łowczy Zakrocimſcy, Jakub Podczaſzy Nurſki, Woyciech Staroſta Mławſki y inni zagęścili podpiſami ſwemi Elekcyą Jana Kazimierzá. Adam Kaſztelan Zakrocimſki roku 1696 podpiſał Konfederacyą pod czas interregnum, á w roku 1674 był Posłem na konwokacyą *Constitut*: 1674, *f.* 15.

Adam z Sokołowa Stolnik Zakrocimſki z Seymu 1631, Kommiſſarz do rewizyi pewnych dobr Krolewſkich *Constit: fol. 29*: żony iego Elżbiety ſzczodrobliwość na Matkę Boſką w Sierpcu wſpomina *Łukaß Paprocki Łaſki Cudowne fol. 54*, luboć y o drugiey czytam Zofii Cieklińſkiy, z ktorey dwie corki, Ewa z Zygmuntem Kraſinſkim, druga z Mikołaiem Morſkim zaślubione: Synow zaś trzech: Mikołay, Daniel Piſarz Grodzki Przedecki, y Franciſzek Jan Woiewoda Malborſki, á przedtym Miecznik Koronny, Podkomorzy Płocki, Staroſta Malborſki, Oſiecki, Mławski; Ekonomii Malborskiey pozwoliła mu Rzeczpoſpolitą *przez Konſtytucyą Seymową 1667, fol. 16*, na lat dwanaście, dla iey reſtauracyi. Mławſkie Staroſtwo dano mu w krwawych zasługach, kiedy Oberſzterem będąc Gwardyi Raytarſkiey Krola Jana Kazimierza, z nią w nayciężſzych pod tę czaſy rewolucyach woiennych, y wiernie y mężnie, przy doſtoieńſtwie Maieſtatu Polſkiego ſtawał, tak, że mu to cały oboz nie pochlebnie przyznawał, że Wielkiego Kawalera chwałę w oſobie ſwoiey wypełnił. Przetoż na Seymie roku 1662, iemu do zgonu życia, Sukceſſorom zaś po iego śmierci, do lat piętnaſtu, to Staroſtwo pozwolone *Constitut: fol: 28.* Jakoż był to człowiek w Kommiſſyach rożnych ſobie od Oyczyzny powierzonych niezpracowany, kiedy w roku 1683, iezdził względem ubeſpieczenia Miaſta Elbląga y pretenſyi Kurfiſtrza Brandeburſkiego, *Constit: fol: 10.* Znowu do Inflant dla uſtanowienia Kościołow Katolickich, y opatrzenia ich w dochody. W ſądach nieprzełamaney ſprawiedliwości: co pokazał, Marſzałkiem będąc Trybunału Koronnego, y Kommiſſarzem do dyſtrybuty hiberny; żarliwości o Oyczyſtą wolność posłuiąc na Seym roku 1667, 1670, 1676, niezkorrumpowaney, Męſtwa nieuſtraſzonego, czego pamiętne Grodno, ktore Moſkwie odebrał, Brześć, pod ktorym zwycięzko nieprzyiąciol Oyczyzny poraził. Corka iego Tereſſa złączona dożywotnie z Tomaſzem Działyńſkim, Woiewodą Chełmińſkim. Syn zaś

Kazimierz Ludwik Marſzałek Wielki Koronny, Staroſta Tucholſki, y Mławſki, á przedtym Podkomorzy Koronny, z ktorym tytułem Marſzałkował na Elekcyi Auguſta II Krola Polſkiego: wziął był potym Laſkę Nadworną, á w krotce y Wielką, umarł roku 1713. Z Ludowiki Maryi Morſztynowny Podſkarbianki Koronney, zoſtawił Corki, Katarzynę, ta pierwſzym związkiem żyła z Jakubem Potockim herbu Pilawa, Staroſtą Czehryńſkim, á drugim z Bezewalem Posłem niegdy w Polſzcze Francuzkim. Maryannę z Jerzym Lubomirſkim Piſarzem

Polnym Koronnym. Tereſſę z Bogusławem Łubieńſkim, Kaſztelanem Sendomirſkim; Urſzulę z Janem Czermińſkim, Kaſztelanem Małogoſkim. Synowie tegoż Marſzałka dway: Franciſzek Woiewoda Chełmińſki, oraz y Podſkarbi Ziem Pruſkich, Kowalewſki, Brodnicki, Garwolińſki Staroſta, Marſzałek Trybunału Radomskiego roku 1728, á przedtym Cześnik Koronny. Michał brat iego Cześnik Koronny, Staroſta Sztumski.

BIELINSKI herbu Srzeniawa. Sieradzkiego Woiewodztwa Obywatele.

BIELSKI herbu Jaſieńczyk. Czerską Ziemię za Gniazdo tego Domu naznacza Okolski. Scibor Bielski (luboć go u Bielskiego fol. 455 czytam Bełski) miał kilka Suffragia na Biskupſtwo Płockie. O czym *Cromer lib: 27.* Kazimierz Cześnik Wárſzawski, Piſarz Grodzki Lubelski, z Seymu 1703 Kommiſſarz do rozgraniczenia Woiewodztwa Mazowieckiego od Xięſtwa Pruskiego *Constit: fol. 22.*

BIELSKI herbu Jelita. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piſał. Temi czaſy w Lubelskim Woiewodztwie na dobro poſpolite pracuią. Jan Bielski z pierwſzey żony Zelińskiy spłodził Mikołaia, ktorego ſyn z Lanckorońskiy Michał. Rafała ktorego z Sieſtrzewitowskiy ſyn Daniel. Alexandra. Stanisława z Orchowska bezpotomnych. Gabryela, ktorego z Korabiowskiy ſyn także Gabryel, żona iego Bełchacka. Pawła naprzod Woyskiego y Sędziego Grodzkiego Lubelskiego, w krotce Stolnika. Deputatem był na Trybunał Koronny roku 1701: Tego z Teofili Grabianki Corka Ludowika primo voto z Antonim Kiełczewskim, 2do z Bienieckim Antonim, Podczaſzym Trembowelskim dożywotnie złączona. Synowie zaś Mikołay bezpotomny, y Kazimierz. Tenże Jan powtorzonym małżeńſtwem z Katarzyną Lubieniecką zoſtawił Corkę Annę Hańską, y Syna Samuela, Czeſnika Chełmskiego, ktorego potomſtwo z Rozalii Káńskiy, Stanisław ſtan ſobie Duchowny obrał, Bogusław z Szeptycką w małżeńskie wſzedł kontrakty, Felicyan z Anną Kiełczewską, Chorążego Lubelskiego Tomaſza Corką, Alexander obrał ſobie pokorne życie pod Regułą S. Franciſzka Sciśleyſzey Obſerwancyi, y Corka Konſtancya, 1mo Charczewska 2do Mniſzkowa. Tegoż Jana Corki, Katarzyna z Orchowſkim Podſtolim Chełmſkim, druga z Sieſtrzewitowſkim, á potym z Orchowſkim Stolnikiem Chełmſkim. Marcin Kanclerz Łucki, Kanonik y Adminiſtrator Biſkupſtwa Kiiowſkiego, Deputat na Trybunał Koronny roku 1718.

BIELSKI herbu Prawdzic. Piſzą ſię z Biały, przydomek ich Wolſki, Woiewodztwo Krakowſkie, y Ziemia Wieluńſka ich Oyczyzna. Wſławione tego Domu imię Marcinem Bielſkim Hiſtorykiem Polskim, ktory od Lecha, aż do Zygmunta III przeciągnął ſwoię hiſtoryą, Oyczyſtym ięzykiem napiſaną, Kromera torem idąc. Zadaie mu wprawdzie Okolski, iakby ſię z prawowierney owczarni Chryſtuſowey, za herezyą pod te czaſy głowę podnoſzącą wyłączył, ale go y ſyn iego, choćci ſam heretyk broni, y iego piſma iáwnie wyświadczaia. Dokończył tey hiſtoryi po śmierci Oycowſkiey ktora ná rok 1595 przypadła, y do druku podał w roku 1597 ſyn Joachim Bielski, ten Sekretárzem Krolewskim będąc, z Seymu roku 1590 deputowany był na luſtracyą Staroſtwa Lubelskiego *Constit fol. 589*, á w roku 1595 Deputatem na Trybunał Koron-

ny, o czym sam piſze *fol. 750.* Człowiek w rożnych naukach biegłości wielkiey, znać to z niektorych piſm iego, piſał albowiem wierſzem Łacinskim *Carmen gratulatorium in 4to* Piotrowi Duninowi Biſkupowi Płockiemu, toz uczynił na koronacya Zygmunta III, á na weſelnym tegoż akcie Panegiryk *Soluta Oratione* rozrucił: nie mniey do oręża, niż do piora ręka iego zdolna, ktora w rożnych okazyach Oyczyzny ſwoiey bronił: wſzakże ztąd naychwalebnieyſzy, że ktorych ſię z młodu nowinek heretyckich chwycił, przeyrzawſzy ſię w nich lepiey iuż w doroſłym wieku, nic ſię nie ogladaiac na poſzepty przyiacielskie, ſtatecznie wyrzekł. Z Máryanny Borzechowskiy, Corki iego dwie, Anna poſzła za Kryſztofa Rarowskiego, Druga za Jana Konarzewskiego, tyleż ſynow, Dániel y Stefan, ktory kościoł w Porembiu od heretykow zprofanowany, Katolikom przywrocił, y kościelnym apparatem przyozdobił. Miał ſynow czterech: Staniſława y Piotra w Zakonie Kaznodzieyskim ná ſłużbę Bogu poświęcił; zdrowie zaś ſwoie, całości Oyczyzny, dla ktorey w kilku kampaniach znaczne rany w nadgrodzie wynioſł. Michał y Alexander drudzy dway Stefana ſynowie, z ktorych Alexander zmowił ſobie Izabellę Ładziankę Skrzyńska.

BIELSKI herbu Rawicz. Od Biela dobr imię ſwoie wzięli, w Sieradzkim, albo iako chce Okolski w Sendomirskim Woiewodztwie rozrodzeni. Z tych pamiętny Felix Opat Wiclogradzki.

BIELSKI herbu Srzeniawa. Z Biały ſię piſza: od nich poſzli Szypowſcy w Krakowskim Woiewodztwie. Zygmunt miał za ſoba Grotowska Jadwigę roku 1620, ſynow z nia dwoch, Benedykta y Jana. Benedykt z Biały zlaczył ſię był z Elzbieta Pagowska. Jan z Olbrachcić z Anna Gidzielska, ſyn z niey Woyciech, á Corka Agnieſzka, za Jerzym Zaleskim Komornikiem Lubelskim. Woyciech poiał Annę Kozłowska, od ktorey ſyn Paweł, y Corka Agnieſzka za Kryſtynem Gorayskim, Podczaſzym Bielskim, Alexander y Stefan roku 1705.

BIELSKI herbu Trzaſka. W Rawskim VVoiewodztwie piſze o nich Okolski, mnie ſię zda, że od nich potym wyſzli Podbielſcy, y Zabielſcy. Piotr Burgrabia Inowrocławski, podpiſał Elekcya VVładysława IV.

BIELSKI herbu Wieruſzowa. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piſał. Mikołay Wieruſz, Piſarz Grodzki Oſtrzeſzowski, posłował na Seym roku 1629, zkad deputowany na Trybunał Radomski y Kommiſſarz do granicznych dyfferencyi między Wielkopolſkiemi VVoiewodztwy *Conſtit: f. 12, & 16,* w roku także 1633 na Seym Koronacyi VVładysława IV był poſłem *Conſtit: f. 21.* Podſędkiem potym Ziemſkim, y Sędzia Grodzkim VVieluńſkim będac z Seymu 1641, Kommiſſarſtwo mu zlecone do granic Slaſkich, y Ziemi Wieluńſkiey *Conſtit: f. 19;* Zona iego Zofia Stamirowſka Sędzianka Sochaczewſka. Maciey z Kłoniſzewa Komornik Sieradzki, Ján y Adam w Sieradzkim piſali ſię na Elekcya VVładysława IV. Marcin Podſtarości VVieluński, o ktorym konſtytucya Koronna roku 1661, *fol. 25.* Zygmunt VVieruſz naprzod Komornik VVieluński, potym VVoyski y Podſtarości, Poſeł na Seymy walne 1661, 1667, 1670, y Kommiſſarz o ſaſiedzkie kłotnie względem granic od Slaska. Jan w VVoiewodztwie Poznańskim y Kazimierz roku 1697.

Bielſki

BIELSKI Kniaź. O tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał. *Starowolſki tylko declamat: contra Obtrect: Polon:* świadczy że Bielſkich Kniaziow Moſkiewſkich między Synow Koronnych Polſka przyięła, w wieku ſzeſnaſtym po Narodzeniu Chryſtuſowym. W Litwie oſiedli, niektorzy chca ich mieć potomkami Gedymina Wielkiego niegdy Xiążęcia Litewſkiego.

BIELUNKA herbu Pogonia. Okolſki ich tu położył, więcey iednak o nich nic nie przydał tylko to, że Mikołaiowi Bielunce ten herb nadany.

BIENIEDZKI herbu Korab. Luboć temi czaſy iuż niektorzy Łodzią ſię pieczętuią Okolski ani Paprocki o nich nie piſał. Wieś Bieniadzice między Radomiem, Szydłowcem, Skrzynnem y Przytykiem leżaca, imienia tego poczatkiem. W Grodzie Radomſkim y Oſtrzeſzowſkim transakcye Domu tego zapiſane znaydzieſz. Kryſztof kiedyś pieſzy Rotmiſtrz, potym Towarzyſz z pod Uſarſkiey choragwi Pieniążka pod Pleſzkowem 1582 z konia zſiadſzy pieſzo ſzedł do ſzturmu, w ktorey okazyi brata iego młodſzego zabito. O Staniſławie Konſtytucye Koronne 1609, *f.* 895 świadcza. Jerzego Michalá Bienickiego Kuſtoſza Kátedrálnego Wileńſkiego, Regenta Káncellaryi Więkſzey Litewskiey podpis ná konſtytucye koronne czytam *Conſtitut: fol: 36, anno 1661,* á w naſtępuiacym roku Kommiſſarzem był Krolewſkim do rozgrániczenia między dobrámi krolewſkiemi y Ziemskiemi w Grodzieńſkiey Ziemi *Conſtit f. 20.* Rok 1600 czterech bráci rodzonych liczył. Mikołaia od ktorego Syn Władysław, ci na Podolu oſiedli. Jędrzeia od ktorego Woyciech, á tego Syn Staniſław w Zákonie S. Fránciſzka de Obſervántia Bonaventura nazwány, Gwárdyan niegdy w Rodecznicy, kędy iego ſtaránіem kościoł na cześć Cudotwornego Antoniego Swiętego ſtanął: ztaż o honor Boſki zelozya, rzadził konwent Sámborski, gdzie go też śmierć zaſtała. Jana ktorego potomſtwo ná Pokuciu. Z tych ieden Cześnik Zydaczewski, miał Syna Jozefa w Woiewodztwie Sendomirskim roku 1690. Ierzego od ktorego Wáwrzyniec, ten Ekonomia Sámborska trzymał, zpłodził Syna Fránciſzka Sędziego Zámoyskiego, ten zaś Antoniego Podczaſzego Trembowelſkiego, ktory z pierwſzey żony Młockiy Kátarzyny zoſtawił Synow Janá y Xawierá y Corkę Wiktorya: z druga zaś Joanna Bielſka Sędzianka Lubelſka żył bezpotomny; człowiek Rycerski lat trzydzieści woynę ſłużył to po Uſarſku, Porucznikuiac, to Rotmiſtrzuiac w Ziemi Chełmſkiey. Maciey Bieniedzki w Woiewodztwie Inowrocławskim roku 1690. Apollinará Sokołowſkiego Chorażego Wiſkiego, Barbará Staniſławá Stankará, Trzecia Marcina Gardlińſkiego Małżonki.

BIENIEWSKI herbu Rádwan w Ziemi Sochaczewskiey, á temi czaſy iużyná Ruſi. Paprocki, ani Okol: o nich nie piſał. Jan Bieniewski miał zá ſoba Iadwigę Leſzczyńſka herbu Belina w roku 1484 *Acta Terreſtr: Raven:* Benedykta Syn Staniſłáw Kázimierz Woiewoda Czerniechowski, Staroſta Noſſowſki, á przedtym z Piſarza Grodzkiego Łuckiego Káſztelan Wołyńſki. Będac Poſłem do Moſkwy, nápadł na táka trágedya. Dway Wſchodni Patryarchowie, ná żadanie Cará Alexyia Michałowicza, ziechali ſię umyślnie, áby Patryarchę Moſkiewſkiego Niphona z urzędu złożyli. Pytał ſię ich Niphon, iakąby władza ſobie nad nim przywláſzczali,

 gdy

gdy mu odpowiedzieli, że iako Patryarchowie Wschodni. Y iam też prawi Patryarcha Moskiewski, obiema wam rowny, rowny zaś nie ma większey mocy, ná rownego sobie. Jeżeli mię kto sądzić y zkłádać będzie, pewnie nie kto inszy, chyba Papież Rzymski. Ták według samych Schizmatykow, że náywyższa jurysdykcya w Kościele Bożym, do Stolicy Piotrowey, y ná niey siedzących iest od Boga przywiązana, zeznana. *Rutka Kamien: fol: 79.* Złaczył się był dożywotnie ten Woiewoda, naprzod z Maryánna Leszczyńską herbu Wieniawa Woiewodzanka Bełzką, á po iey ześciu z Zahorowską Kasztelanka Inflandzka, ná koniec z Teressa Kaszewska. corki iego iedna z Sámuelem Leszczyńskim Oboźnym Koronnym, druga z Kasprem Konickim Podczaszym Czerniechowskim zmowione. Stefan Kázimierz, Czerniechowski Chorąży roku 1674. Bazyli Woyski Łukowski roku 1648. Woyciech Podczaszy Halicki roku 1658. Maximilian y Wáwrzyniec roku 1648, w Ziemi Sochaczewskiey.

BIENIEWSKI Insi są w Wielkiey Polszcze Pruszakowie Bieniewscy, y o tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Piotr VVładysława IV, Stefan Janá Kazimierza, Fráncissek, Paweł y Jan z Poznańskim VVoiewodztwem Augusta II podpisali Elekcye. Stanisławá żona Katárzyna Pruszakowna tego niewiem czy Bieniewska czy Czapiewska. Barbará Pruszakowna Bieniewska Jerzego Narámowskiego Małżonka.

BIENKIEWICZ w VVoiewodztwie VVileńskim z ktorym Michał Bieńkiewicz podpisał Elekcya Augusta II.

BIENKOWSKI herbu Korwin. W VVoiewodztwie Krákowskim, Krysztof Korwin Bieńkowski podpisał Elekcya Augusta II. Sebastyan roku 1705 kwitnał. Jan Nobilitowány roku 1676 y do herbu y Imienia tego przyięty. O czym Konstytucya tegoż roku. Jan z Zofii Kotkowskiy zpłodził Apollinarę Krysztofa Sokołowskiego, Zofia Mikołaia Lewickiego żone.

BIENKOWSKI herbu Łáda. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Znayduia się w Ziemi Ciechanowskiey. Maciey był Pisarzem Ziemskim Zambrowskim roku 1670. VVoyciech y Adam z Ziemia Ciechanowska, Stanisław Bartłomiey y Jan z Nurska podpisali Elekcya Augusta II.

BIERECKI herbu Gozdawa. VV VVoiewodztwie Ruskim. Ráphał Syn Jerzego Gizickiego Kásztelaná Sánockiego z Jarosławskiy urodzony, pierwszy od dobr Bierczy ktore mu się działem dostały Biereckim záwołány koło 1460: iakoż Iwoná VVładykę Przemyskiego iuż roku 1462, ná tey Kátedrze prezyduiacego, widzieć ná Obrázie iego w Kátedrze Przemyskiey między innemi VVládykami: był to brát Rafała z teyże Matki Maciey Syn Ráfała Sedzia Sánocki, z Herburtowny zpłodził trzech Synow, Stanisłáwa, ten zszedł bezpotomny. Janá, ten z Myszkowskiy, miałci wprawdzie potomká, ale w młodym wieku umarł. Gabryela, ten z Chodorowskiy herbu Korczak, krom Corek dwoch Zofii Sepichowskiy, y Barbary, trzech Synow zostawił. Jędrzeia ten z Podsędká, Sędzia Ziemskim Przemyskim záwołany, Marszałkował w Wiśni roku 1607, Skorucianka powiła mu, Corkę Kátarzynę, potym z Marcinem Madalińskim Starosta Przemyskim zmowioną, y Syna Janá, ktorego z Okręglickiy dwie Corki, Kátarzy-

na

ná z Jerzym Srzedzinskim, Zofia w Klásztorze Lwowskim Xięni. Wácławą młodo zmarłego: y Bartłomieia Poborcę w Woiewodztwie Ruskim, o ktorym Konstytucye roku 1589 *fol 553* przybrał sobie w dożywotnia przyiaźń Humnicka, tegoż domu y herbu: bo Jakub Gizicki brát Ráfała o ktorym się wyżey mowiło pierwszy od dobr Humnisk Humnickim nazwány. Z niey zdami się potomstwo: Krysztof, ten láta swoie w boiu przepędziwszy, w pokoiu potym odpoczał w roku 1633, ktoremu osierociała dożywotnia przyiaźń Elżbiety Sienieńskiy, nadgrobek ku pamięci wystawiła. Gabryel Pisarz Ziemski Przemyski roku 1642 dziedzic na Pianowicach, Corki iego, iedna zá Piotrem Czelatyckim, druga zá Wácławem Padniewskim. Siostrá podobno tego Gabryela Pisarza zręczona z Prokopem Ossolińskim. Anna Bierecka Ustrzyckiego Kásztelaná Przemysłskiego małżonká roku 1692.

BIER herbu Srzeniawá. Stanisław Bier Komornik Ziemski Krákowski roku 1584, á podobno tych czasow Bierkowscy: ták Jędrzey Bierkowski z Płockim Woiewodztwem pisał się ná Elekcya Janá Kázimierza.

BIERNACKI herbu Poray w Podlaskim Woiewodztwie, w Mazowieckim y Káliskim. Paweł Marcin y Hieronim w Ziemi Liwskiey, Piotr, Stanisław w Podlaskim roku 1632, y Ian Podsędek Mielnicki. Tego z Kátarzyny Sczawińskiy Podstolanki Gostyńskiey, Syn Paweł Skarbnik Káliski, ktoremu Záleska Urodziła Corkę wydana za Janá Kozminskiego, y trzech Synow, Władysławá Kasztelana Rozpierskiego, y N. Skarbnika Káliskiego, (ktoremu Pan Bog liczne dał Potomstwo) Kázimierza w Zákonie Fráncisskańskim Doktorá Theologii, Prowincyała Prowincyi Polskiey, y rożnych Konwentow iuż Kustosza, iuż Gwárdyaná. Był Chronologus Generális Ordin: Min: Convent: Xięgami od siębie do druku podanemi sławny, wydał zaś Speculum Minorum roku 1701 W Káliszu: y znowu Propugnaculum Antiquitatis Ordinis Antonomasticè Minorum w Krákowie roku 1692 in 4to, z tych poznać iak prácowicie wielu inszych Authorow czytał: wstąpił do tego Zákonu roku 1645, umarł roku 1724 żył lat blisko sto, wszystkim miły y w naywiększey starości nie naprzykrzony; Daniel y Kazimierz w Ziemi Mielnickiey roku 1697. Sebastyan Regent Grodzki Mielnicki, Deputat ná Trybunał Koronny z Woiewodztwá Podlaskiego roku 1712.

BIERNAWSKI herbu Korczak w Woiewodztwie Ruskim. Niewiem czy nie tu należy Jan Biernaszewski Towárzysz Woiewody Nowogrodzkiego, ktorego wspomina *Paproc: o herbach fol: 405*, y iego rezolucya kiedy w roku 1582 szedł pieszo do szturmu pod Pleszkow, z inszemi odważnieyszemi.

BIERULT herbu Hołobok w Chełmskiey Ziemi possessyonaci, więcey o nich nigdziem nie czytał.

BIESIADECKI herbu Ielita w Sendomirskim Woiewodztwie, z Mokrskich familii. Z tych był Jan Biesiad Marszálek Nadworny Koronny y Chorąży Krákowski roku 1455. Fráncissek Janá Kazimierza podpisał Elekcya, Jędrzey w VVoiewodztwie Krákowskim roku 1670.

BIES herbu Kornic a podobno iuż temi czasy Biesiecki. Thomasz Biesiecki Cześnik Ośmiański, Kazimierz y Marcyan, z Powiatu Ośmianskiego podpisali Elekcya Janá III.

BIESIEKIERSKI herbu Pomian. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał, to tylko Okolski przydaie, że się kiedyś Sokołowscy Pomianowie z Bie-

 siekierza

ſiekierza piſali, zkad dochodzę, że tego domu iednaż linia z Sokołowſkiemi. Arnolf, Káſper Jędrzey, y Jan z Woiewodztwem Łęczyckim podpiſali Elekcya Auguſta II.

BIESTRZYKOWSKI herbu Prus 1mo w Sierádzkim kiedyś Obywátele, luboć teráz Jan z Bieſtrzykowá y Kázimierz z Bełzkim Woiewodztwem piſali ſię ná Elekcyą Auguſta II.

BIETYS Jan Bietys Oberſzterleitnant w Woysku Koronnym, ſzarży cudzoziemskiey, nobilitowány dla męſtwá roku 1662, oczym Konſtytucya koronna.

BIEYKOWSKI herbu Jaſtrzebiec. Troiden Mazowieckie y Czerwieńſkie Xiażę w roku 1362, Stankowi Hrábi, iednemu z przodkow domu tego Bieykow wieś nád rzeka Pilca, z obſzernemi przywileiami, y ſwobodami, wiecznemi czaſy puścił, od ktorey Bieykowskiemi zwáć ſię poczęli. *Paprocki.* Wſpomina potym tenże Author z rożnych monimentow, Mikołaia z Bieykowá, Marſzałká u Ziemowita y Konráda Xiażat Mazowieckich, męża pamiętnego w okázyach z Litwa, ieſzcze na ten czas z Polſka Korona nie zkliiona. Od tych tedy Anteceſſorow, dwoch bráci Bieykowskich, gdy ſię Oycowska dzielić przyſzło fortuna, iednemu z nich Janowi doſtały ſię działem Falęczyce: atoli gdy ſyn iego Mikołay, krom Corek piaciu, żadnego płci męſkiey potomká nie zoſtawił, wſzyſtka ſię z Corkámi ſubſtancya w inſze Domy przeniosłá. Była zaś iedna z nich zá Nowodworskim, druga zá Czerniakowskim, trzecia zá Łoſiem, czwarta zá Podłodowskim. Drugi ſię utrzymał przy Bieykowie, ktorego Syn Staniſław, wielce záſłużony w tey Oyczyznie, Synow miał trzech. Pawłá odważnego ná Moskwę woiowniká, za czaſow Zygmunta Auguſta, w Niczborgu zamku z innemi do Moſkwy w niewola był wzięty, ſtawiony przed Kniazia Moſkiewskiego, wolnym ięzykiem mowiac, ták na ſiebie gniew iego wzburzył, że go oſzczepem wſkroś chciał przebić: umknał ſię iednak chybko, nieuſtráſzony Polſki kawaler, y taż darzkościa, Kniaziowi oſzczep wytargnał, ktorym gdy na Kniazia ſamego godził, Syn Oyca rátuiac dobyta ſzabla ciał Bieykowskiego, oſtatek życia w więzieniu gwáłtownie mu wydarto. Janá Stolnika Przemyſłkiego, ten z Woiewodztwá Ruſkiego podpiſał Elekcya Stefana Krola roku 1575 *Conſtit: fol: 234*, a w drugim roku posłuiac ná Seym koronacyi, Kommiſarzem náznaczony w Podlaſze do rozſadzenia krzywd Ziemianom poczynionych. *Conſtit: fol: 295*, w roku 1580 Deputatem do kwárty Ráwskiey, roku 1589 do korrektury práwa Ziemſkiego. Z Rzeſzowska herbu Doliwá, żył bezpotomnie, ktorá primo voto byłá za Sepichowſkim Staroſta Leżayſkim, to *Paprocki o herb: fol: 125*, atoli iednak tamże *fol: 465* twierdzi, że Jadwiga Łaſka pierwſzym zwiazkiem z Rzeſzowskim złaczana, 2do z Bieykowſkim Stolnikiem Przemyſłkim: byłá to Corka Staniſławá Łaskiego Woiewody Sierádzkiego: ale ta Łaſka podobno była zá Piotrem Chorażym Czerſkim trzecim tych tam dwoch brátem. Piotr Cześnik Nowomieyſki Syn Chorażego, ktorego śmierć przypadła ná rok 1639, iako z iego nadgrobku w Lublinie wyſtawionego wypiſał *Starowol: in Monum:* miał Syna Abráhama Piſarza Ziemſkiego Sendomirskiego roku 1650, ktorego z Grzybowskiy Syn Zácharyaſz Piſarz Ziemski Czerſki, ten zpło-

zpłodził Fránciſzka, także Jacka; y Barbarę Michałowska Podſtolinę y Sędzine Krákowska. Zbigniew roku 1648. Paweł Podczaſzy y Podſtarości Czerski roku 1674. Jan Sędzia Woyskowy Czerſki roku 1666 w Zwiazku *Kochow: clim: 3. lib: 5.* Januſz Stolnik Czerski roku 1697. Kaſper y Adam Synowcowie Zácharyaſza roku 1692.

BIIALT. Mikołay Biialt w Czerniechowskim Woiewodztwie piſał ſię na Elekcya Jána Kázimierza. O tych ani Paprocki ani Okolski nie piſał.

BIIE Mikołay de Biie Rezydent Władysława IV y Janá Kázimierza u Stanow zkonfederowánych Niderlandzkich, do prerogatyw Szlachectwá przypuſzczony. O czym *Konſtytucya Seymowa 1662. fol: 42.* O tych áni Páprocki, ani Okolſki nie mogł wiedzieć.

BILENECKI Jan Bilenecki Opat Obryńſki roku 1589 o ktorym Synod Piotrkowski świadczy.

BILIGIN herbu Poray. Inſi piſza Bilimin, drudzy Belimin. Mikołay maż w Litwie prześwietny, pierwſzy herb Poráy ná ſiebie, y ná cáły Dom ſwoy przyiał, ná Seymie Hrodelskim, czego dowodem ieſt przywiley Władyſławá Jagełła Krola u *Laſki: w Statu: fol: 127.*

BILINSKI herbu Sas. O tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał, w Podgorzu y Przemyſłſkiey Ziemi poſſeſſyonaci. Biliński Waleryan ná Goſtkowie podpiſáł Elekcya Janá III.

BINBINK herbu Ráwicz Jozyaſz Binbink Oberſzterleytnant Drágański, dla męſtwa ſwego, w kámpaniach doświadczonego, nobilitowány, ná Seymie roku 1662 *oczym Konſtytucya fol: 41.* Jan wnuk albo Syn tego, roku 1728. Paprocki y Okolski nie mogł o nich wiedzieć.

BIRYNOWSKI Władysław Birynowski w Pińskim Powiecie piſał ſię na Elekcya Jana Kazimierza. O tych naſi Genealogiſtowie milcza.

BISKUPSKI herbu Lis. Ze od Rudnickich ſwoy poczatek wzięli z tego poznać, że ſię temi czaſy ieſzcze z Rudnik piſza. Jan Czeſnik Sieradzki ſług Boſkich protektor, y ſławy ich oſobliwſzy obrońca, roſtropnościa y nauka znamienity, miłych obyczaiow, umarł roku 1623 w kościele Kaliſkim Soc: Jesu pochowany, wſpomina go Konſtytucya 1607, *fol. 839.* Maxymilian Sędzia Grodzki Oſtrzeſzowſki roku 1617, *Acta Caſtren: Oſtrzeſzow: ba y Konſtytucie roku 1629, fol. 16.* Jan wydał do druku *Roſarium*, albo *Pòéma* o Náyśw: Matce. Piotr Czeſnik Sieradzki w Kaliſkim kościele S. J. po śmierci złożony, *Hiſtor: Coll: Caliſſien.* Anna z Rudnik Biſkupſka Podkomorzánka Łeczycka, żona Marka Radoſzewſkiego Kaſztelana Wieluńſkiego, ktoremu roku 1641 zmarłemu w Wieluniu nadgrobek poſtawiła. Jędrzey dziedzic na Kępnie Kaſztelan Spicimierſki, miał za ſobą *1mo voto* Jadwigę Zebrzydowſka Woiewodzankę Kaliſka, y z niey Corkę Helenę za Mikołaiem Olſzowſkim, y Synow dwoch Adamá Staroſtę Wieluńſkiego, Ekonomii Samborſkiey Gubernatora, ktoremu *Konſtytucya roku 1661, fol: 28* pozwoliła fundować Miaſto w Kępnie; Corka iego zmowiona z Adamem Ołtarzewſkim: y Márcina: *2do voto* tenże Kaſztelan poiał Sczawinſka Woiewodzankę Brzeſka Kuiawſka, z niey ſyn Jan.

BISKUPSKI herbu Nieſobia. O tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał. Wierzbięta z Bobrownik Biſkupſki, żenie ſwoiey Małgorzacie reformacya czyni na Bobrownikach roku 1497 w kſięgach Grodzkich Oſtrzeſzowskich

wſkich. Bartłomiey z Bobrownik Woyſki Wieluńſki, żona iego Katarzyna Bużeńſká, Corka Piotra Sędziego Ziemſkiego Sieradzkiego. *Paprocki o herb: f. 363.* Piotr Wierzbięta Biſkupſki roku 1611 oracyą ſwoię ktora miał przed Papieżem Pawłem V, y Kardynałami w Rzymie o Wniebowſtąpieniu Pańſkim do druku podał: był potym Kanonikiem Kruświckim, aż y Warminſkim w roku 1620, dobroczynny na naſze Collegium Bransberſkie *Ara Gratiarum.* Alexander Wierzbięta Biſkupſki poſeł na Seym, á ztamtąd Kommiſſarz do rozgraniczenia Ziemi Wieluńſkiey *Conſtit: 1658.* Pacyencya Biſkupſka Zakonnica S. Klary w Bydgoſzczy roku 1676. VVoyciech miał za ſobą Konſtancyą Bronikowſką roku 1701, z niey ſyn Jozef.

BISKUPSKI herbu Srzeniawa. Sam tylko Okolſki pod herbem Lis o nich namienia. Paweł z Biſkupic Małogoſki Kaſztelan roku 1436, podpiſał pokoy Brzeſki *u Laſk: w Stat: f. 140.* Jakub z Biſkupic Krakowſki y Płocki Kanonik, Archidyakon Łowicki, w Filozofii Aſtronomii, Medycynie dobrze przepolerowany umarł roku 1553, iako z iego nadgrobku z Pułtuſka wypiſał *Starowol: in Monum.* Jan Srzeniawa Biſkupſki, Burgrabia Ziemſki Kaliſki, tak ſię podpiſał z Kaliſkim Woiewodztwem na Elekcyą Władyſława IV: á z Wołyńſkim na Jana Kazimierza, Kryſztof.

BISPINK. Theofil Biſpink Miecznik Starodubowſki, Poſeł y Deputat z teyże Ziemi *ad pacta conventa* Auguſta Wtorego, ktore podpiſał *Confirmat: Jurium Gent: Conſtit: 1697, fol. 11.* Samuel zaś Skarbnik Starodubowſki Jana III.

Blacha Herbu Budwicz.

PAprocki y Okolſki o nich nie piſał. Jeſt záś w białym polu Strzała, żelezcem do gory obrocona proſto, między dwiema liliami, to ieſt z każdego boku iedna lilia, przez hełm przewiedziona druga takaż ſtrzała. O początkach tego herbu nigdzie nie czytam; to tylko doſtało mi ſię ſłyſzeć, że z Czech do Polſki

ſki naſzey wnieſiony dawnemi czaſy. Tym ſię pieczętuią Blachowie, z ktorych temi czáſy Mikołay Czeſnik Wſchowſki z Boſzkowſkiey trzech ſynow zoſtawił, Jędrzeia Alexandra, Jozefa, y Jana.

BŁASZKOWICKI herbu Odrowąz. Mikołay Błaſzkowicz według *Bielſkiego fol. 465.* Błażeiowicz według K*romera lib: 28.* Bleſovius według *Nakielſkiego fol. 535*, herbu Odrowąz, Biſkup Przemyſlſki umarł 1474, tegoż dnia Mſzą S. odprawiwſzy, gdy coraz bardziey ſłabieć począł, na łożko ſię porzuciwſzy, konać począł; ſiedział na tey Katedrze lat 23, mąż wytwornego dowcipu y nauki, ale y pieczołowania na Paſterſkim urzędzie: kościoł ſwoy Katedralny, z cioſowego niegdy kamienia, wſrzod Przemyſlſkiego Zámku wyſtawiony, ale ſtarożytnością upadaiący zniożſzy; na to mieyſce, kędy go teraz widziemy, przenioſł, y kſztałtem tamtego wieku poſtawił. Na iego mieyſce, gdy o Sukceſſora wybieraniu deliberowała Kapituła, Krol poſławſzy do nich Spytka Jarosławſkiego Woiewodę Ruſkiego, wſzyſtkie ich zamyſły pomieſzał: trzy lata potym ta Stolica wakowała, poki iey dla Jędrzeia Oporowskiego, Krol u Papieża nie uproſił.

BŁASZKOWSKI. O tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał. Błaſzkowski Stefán z Poznańskim Woiewodztwem piſał ſię na Elekcyą Władyſława IV. Mikołay Kuſtoſz Zmudzki roku 1645, *Sczygielſki in Tinec.* Jozef w Kaliskim roku 1697.

BŁAZEIOWSKI herbu Trzaſka, w Woiewodztwie Rawskim. Z tych ieden Towarzyſz pod Uſarską chorągwią, w okazyi z Kozakami pod Starczem ranny. *Okolſki in Diario.* Łukaſz y Jan z Błażeiowa roku 1670.

BŁAZOWSKI herbu Pułkozic. O nich naſi Genealogiſtowie piſzą w Ráwskim. Tak mi ſię iednak zda, że ci, co ſię w Xięſtwie Litewskim rozkrzewili, do tego herbu należą. Tak w Pinskim powiecie podpiſało Elekcyą Jana Kazimierza dwoch Mikołaiow Błażowſkich.

BŁAZOWSKI herbu Sas. Z dawna Ziemianie Ruſcy, z ktorych Zygmunt Burgrabiá Kamieniecki poſłował na Seym roku 1589, *Literæ Sigiſmundi III* przez wiele lat w Podolſkim Woiewodztwie exaktorem był kontrybucyi: luboć go Okolſki ráz pod herbem Pułkozic, drugi raz pod herbem Sas kładzie. Z Katarzyny Kalinowſkiy, Corka iego doſtała ſię w małżeńſtwo Janowi Domaſzewſkiemu Piſarzowi Latyczewſkiemu. Jerzy y Jan z Podolſkim piſali ſie na Elekcyą Władyſława IV. Jędrzey na Błażowie Podczaſzy Podolſki, Zona iego Winnicka: wſpomina go Konſtytucya 1695. Gabryela Woyſkiego Bydgoſkiego (tak ſię piſał) Corka Maryánna poſzła za Franciſzka Cetyſa.

BLĘCKI herbu Samſon w Kaliskim Woiewodztwie. O tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał, ſą z Familii Koſickich. Samuel Watta z Koſiczyna Blęcki (tak ſię podpiſał ná Konfederacyą Sendomirską roku 1704) miał za ſobą Katarzynę Siedlecką. Staniſław z Koſiczyna Blęcki wydał do druku *Soleam Zapolſcianam* roku 1646.

BŁĘDOSTOWSKI. Adam Błędoſtowski Podwoiewodzy Rożański, Poborca w teyże Ziemi roku 1609, y 1618, *Conſtit: fol: 928.* Alexander w Ziemi Rożańskiey piſał ſię na Elekcyą Janá III.

BŁĘDOWSKI herbu Nałęcz w Czerſkiey Ziemi. Staniſław Kanonik Pułtuſki, za czaſow Paprockiego. Piotr y Ján w Czerſkiey, Marcin w Zakrocimſkiey Ziemi piſali ſię na Elekcyą Władyſława IV. Jakub z teyże na Auguſta II.

BŁĘDOWSKI herbu Pułkozic. Przedtym w Rawskim Woiewodztwie, teraz y na Rusi rozkrzewieni. Walentyn Podsędek Rawski roku 1567, o ktorym Konstytucya Seymu Piotrkowskiego *fol.* 146. Stanisław Towarzysz pod Usarską Chorągwią pieszo szedł do szturmu pod Pleszkow, *Paprocki o herb: fol.* 405. Adam Sędzia Grodzki Rożański roku 1618. Mátheusz Podczaszy Mielnicki. Piotr Sędzia Grodzki Trembowelski, Kommissarz do lustracyi dobr Starostwa Chmielnickiego zpustoszonych, *Constit: f.* 29. Stanisław w Rawskim y Maxymilian, Jan y Alexander w Ruskim Jana Kazimierza podpisali Elekcyę. Zofia Zakonnicá S. Benedykta we Lwowie u Wszystkich SS. Błędowski Pułkownik niedawno zmarły, ktory na Kongregácyą Prowidencyi Boskiey we Lwowie przy kościele naszym sześć tysięcy ostatnia wolą naznaczył. Są y w Krakowscym Błędowscy: Joachim roku 1648, Jerzy y Władysław 1705.

BLEDZEWSKI herbu Lubicz. Pod Sierpskiem gniazdo Domu tego. Máciey, Hieronim y Bogumił w Ziemi Dobrzyńskiey roku 1690, á teraz gdy to piszę, ieden z nich Regentem Ziemskim Kaliskim.

BLESZYNSKI herbu Oksza. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. VVoyciech Pisarz Ziemski Krakowski roku 1686. Jakub naprzod Kásztelán Przedecki, potym Miedzyrzycki, z Matki Brzozowskiy, Podkomorzanki Gostyńskiey urodzony, z Seymu Lubelskiego 1703 Kommissarz na uspokoienie rożnic o krzywdy VVoiewodztw VVielkopolskich od Slaska. *Constit: fol.* 20. *Primo voto* złaczył się z Gorska, Sędzianka Kaliska. *2do* z Anna Dabska, Kasztelanka Konarska. *3tio* z Gorayska Kasztelanka Chełmska. *4to* z Zieleńska Kasztelanka Sierpska. *5to* z Trzebuchowska Chorażanka Brzeska Kuiawska; z Gorayskiy Corká dostała się w małżeństwo Konstantemu Zaleskiemu herbu Rola. Stanisław Błeszyński poiał Konstancya Brzeska, iego zaś siostra Anná poszła za Jana Brzeskiego herbu Starża. Jędrzey y Zygmunt roku 1674 w Poznańskim, Franciszek, Karol, Tomasz Jan y Antoni roku 1697. Woyciech, Stanisław, Piotr Jozef, y Mikołay w Krakowskim. Pisza się z Błeszna. Błeszyński w Woiewodztwie Sieradzkim wielkiey *in publicis* akceptacyi.

BLINOWSKI herbu Ostoia. Gabryel Blinowski roku 1531 na Liscie Zygmunta I Miastu Lubelskiemu. Jędrzey Blinowski Biskup Margarytański, Suffragan Kuiawski, Kantor Kruświcki, Sekretarz Krolewski, z Seymu 1564 Kommissarz do lustracyi dobr Krolewskich w Wielkieypolszcze *Constit: fol.* 39. Wspomina go Synod Kuiawski roku 1668, *fol.* 58, umarł 1574. Blinowski miał za soba Suchodolska, ktora po iego śmierci poszła za Radeckiego, Chorażego Grabowieckiego. Corkę zaś swoię Zofia Blinowska wydała za Tuszyńskiego, Staroste Cudnowskiego.

BLINSTRUB. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. W księgach Grodzkich Ostrzeszowskich w roku 1617 znaydziesz transakcye Domu tego, y Łukasz Paprocki o nich namienia. Jerzy z Towtwiła Blinstrub Sekretarz Krolewski, Jan Dworzanin Krolewski, Dawid y Moyżesz w Zmudzkim pisali się na Elekcya Jana Kazimierza.

BLISKOWSKI. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Zbigniew Bliskowski, Starosta Zytomirski Rotmistrz roku 1681 w kościele Lwowskim Soc: Jesu pochowany, ktory obiciem przyozdobił, y szczodrą ręka wspomogł; rodzona Siostra iego, Romana Linkiewicza Podkomorzego Mozyrskiego małżonka. *Histor: Collegii Leopol:* Nie tylko zaś w Ruskim, ale y w Lubelskim Woiewodztwie rozkrzewieni. Zbigniew był Podstolim Lubelskim roku 1673. *Histor: Coll: Crosn:* á przedtym Piotr Bliskowski z tego Woiewodztwa podpisał Elekcya Jana Kazimierza.

BLIZANOWSKI. Konstytucya Seymowa 1567, *fol.* 130 Blizánowskich wspomina. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał.

BLIZINSKI. Księgi Grodzkie Ostrzeszowskie transakcye tego Domu zapisały. Blizyńska, Marka Stogniewa małżonka. *Okolski tomo* 1. *fol.* 191.

BLOCH herbu Ogończyk. Piotr Bloch z Buczkowa, Sędzia Dobrzyński, roku 1415, na Liście Jagełła Krola Miastu Lwowskiemu danym. Maciey z Sobowa mąż woienny z Jezowskiy zostawił syna Jana Miecznika Dobrzyńskiego, ktory z Anny Maliszowskiy zpłodził Stanisława Probosczа Zywieckiego, y Macieia ktory w obozie kilka lat ztrawiwszy, potym sobie stan Duchowny obrał. Michał trzeci syn Miecznika, w Prusiech na placu poległ. Zygmunt czwarty. Thomasz drugi brat Jana Miecznika z Kępskiy zostawił Jędrzeia y Rościsława. Marcyan z Daniszewa, Maciey z Chodowska z Płockiego Woiewodztwa podpisali Elekcya Jana Kazimierza, Matheusz Marcyan z Podlaskiego.

BŁOCIANKOWSKI. W księgach Grodzkich Ostrzeszowskich 1604 Genealogia Błociankowskich zapisana, dokąd lektora odsyłam. Paprocki y Okolski o nich nie pisał.

BŁOCISZEWSKI herbu Ostoia, w Okolskim omylnie napisano Złociszewski: od dobr Błociszewa imienia tego nabyli, iednaż linia z Gaiewskiemi: zkąd ci się pisza z Błociszewa, Błociszewscy zaś z Gaiewa. Był ieden z Błociszewskich Sędzia Ziemskim Poznańskim, Ociec Starosty Uyskiego, ten za Zygmunta III w poselstwie do VVęgier od Rzeczypospolitey iezdził, á potym podczas Rokoszu, wielkim swoim kosztem przy dostoieństwie Krolewskim stawał, Wielkopolskie VVoiewodztwa przy nienadwerężoney ku Panu wierności utrzymuiąc, á gdy się wkrotce na woynę Moskiewską z Krolem wyprawił, tam mężnie się zcieráiąc z nieprzyiacielem, na placu poległ. Synowica iego Elżbieta Pogorzelska Starościna Powidzka roku 1641 umarła. *P. Karwat: Conc: Nie ostały Ostoia.* Franciszek w Zakonie Soc: JESU po Philozophicznych y Theologicznych Katedrach wsławiony, Rektor Kollegium Krosieńskiego, y Sendomirskiego.

BŁOCKI. O tych Okolski nie pisał. Dzielność Walentego Błockiego chwali *Paprocki o herb: f.* 338, ktora w komitywie inszego towarzystwa Tatarow nad wsią Trecinkami pobił w roku 1574. Jan Bartłomiey z Pomorskim pisał się na Elekcya Jana Kazimierza. Kazimierz z Błot roku 1690.

BŁONSKI herbu Biberstein. W Krakowskim y w Ziemi Sanockiey kwitna, z ktorych ieden wieku Paproc: Sędzia był Grodzkim Sadeckim. Jan Biberstein na Lusławicach podpisał Elekcya Władysława IV. Joachima z Ewy Petrykowskiy synowie, Ludwik y VVoyciech, z tych pierwszy miał za soba Katarzynę VVierzchowską. Adama dwoch synow było, Stanisław y Jan Łowczy Sieradzki, od ktorego dwoch także synow, Jozef y Franciszek Czesnik Derpski w Woiewodztwie Sendomirskim. Stanisław także brat Łowczego dwoch synow zostawił, Jana y Franciszka.

BŁONSKI herbu Nałecz w Drohickiey Ziemi pisze o nich ták Paprocki, iako y Okolski.

BŁOTNICKI herbu Doliwa Sendomirscy Ziemianie, według Paprockiego y Okolskiego świadectwá.

BŁUDNICKI herbu Topacz: o Błudnickich pisze Okolski, że na Pokuciu byli possessyonaci, ale gdy męskiego potomka z nich niestało, fortuna się winsze Domy z Corkámi dostała: wspomina tam Mikołáia Bludnickiego, w práwie Koronnym dobrze biegłego, a ia czytam Iadwigę Bludnicka Zákonnicę S. Benedykta u Wszystkich Swiętych we Lwowie koło roku 1688. Piotr Sędzia Ziemski Halicki roku 1532. *Acta Castr: Halic.*

Blumberk Herb.

W Inflánciech kiedyś ten Dom kwitnał: teráz iuż w Polszcze Z tych Siferdus á Blomberch (bo się ták przedtym pisáli) Arcybiskup Ryski koło roku 1400. Mikołay Starosta Piltyński roku 1686 á dawniey Jan Blumberk, ktory w Inflanciech stawał ná Elekcyą Włádysławá IV. Jerzy na Janá III. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał.

BNINSKI herbu Jastrzebiec, w Dobrzyńskiey Ziemi o nich powieda Okolski, ałeć sa y w Woiewodztwie Podlaskim. Mikołay z Bnina Bninski Chorąży Podlaski roku 1570, Dersław miał zá sobą Krystynę Ładziankę.

BNINSKI herbu Łodzia. O tych Okolski nie pisał. Piszą się z Bnina, z ktorego też ták Opalińscy, iako y Rádzewscy pochodzą. Temi czasy na Kráinie, to iest w Powiecie Nakielskim Woiewodztwá Káliskiego dobrá swoie máią. O Sędzim Poznańskim y Synu iego Janie, że był mąż uczony, y Cudzych kráiow ktore zwiedził dobrze świadomy świadczy Paprocki. Stanisław roku 1570. Piotr ktorego żona Barbará Brezianka wspomniony w Kon-

y w Konstytucyach roku 1647 *fol:* 40. Dorota z Bnina Bninska Xieni Trzebnicka, oráz Powiatu Trzebnickiego Xiężna koło roku 1659 *Magnal: Zdzieszowien.* Piotr Bniński Kanonik Poznański. Tymże honorem w Kosciele Kátedrálnym Poznańskim uczczony Synowiec iego Jan, ktorego Brát rodzony był Sędzia Grodzkim Nakielskim. Ociec to był Woyciecha, Ráfała y Stanisławá. Z tych Woyciech Major Woyska Koronnego 1mo voto miał Cieńską Kátarzynę Podkomorzankę Sierádzka, 2do voto Swięcicka Kásztelankę Satecka. Stanisław z Krzyckiy Kásztelanki Nakielskiey ma Corkę iedynaczkę. Tegoż Domu Stanisław Regent Kancellaryi Koronney roku 1671. *In extracto liter: Michaëlis Regis.* Piotr, Stanisław, Fránciszek roku 1697 podpisał Elekcyą Augusta II.

BOBIATYNSKI O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał: w Wołyńskim Woiewodztwie kwitna. Z tych Marcin Burgrábia Krzemieniecki roku 1640. Mikołay Rotmistrz piesży umarł roku 1645 w Barze pochowány. *Historia Coll: Baren: S. J.* Mikołaia Corka Jadwiga, była zá Sámuelem Skotnickim roku 1630.

BOBINSKI. W Domu Podoskich zásłużeni, dlaczego im Podoski Starosta Warszawski, niektorę grunta w dobrách swoich puścił: o czym świadczek *Paprocki o herbach fol:* 251. Jan podpisał Elekcyą Janá Kazimierza z Ziemi Rożańskiey, ktoryś miał z nich zá sobą Kálinowska Corkę Wálentego Woyskiego Halickiego, alę znia żył bezpotomnie. *Geneal: Kalinow:* Mateusz y Mikołáy w Ziemi Rożańskiey roku 1670. Grzegorz Chorąży Powiatu Ostrołęckiego roku 1697 Szymon, Fránciszek, Alexander, Bartłomiey, Krysztof y Jędrzey z Ziemia Ciechanowską pisali się na Elekcyą Augusta II.

BOBICKI. Sierotę Bobickiego Ziemianina Wołyńskiego, czytam w Metryce Wołyńskiey w roku 1528. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał.

BOBIKOWSKI herbu Koráb. Od Rádlickich wyszli, z działem dobr, Imienia inszego nábywszy w Woiewodztwie Sierádzkim. Podobno sa y Bobikowscy, bo *Uniwer: Pobor: fol:* 321. Janá Bobikowskiego Poborcę Łánowego w Czerskiey Ziemi namienia w roku 1577.

BOBODZIEIOWSKI. Wielkiego Xięstwá Litewskiego Obywátele, z tych ieden miał zá sobą Janá Kamińskiego Corkę.

BOBOIET. Jwán Boboiet roku 1578 Poborca Łánowego náznaczony w Witepskim Woiewodztwie z Seymu Wárszawskiego *Uniwer: Pobor: fol:* 353.

BOBOLA *herbu Leliwa, Paprocki w Gniazdzie cnoty* położył Bobolow herbu Gozdawá w Sánockiey ziemi, ale to prásy Drukárskiey omyłká, ktorá miasto Balow Gozdawczykow, podłożyła Bobolow. Bobolowie Leliwczykowie tylko u nas kwitnęli; Dom *iako mowi Gasp: Cichocki in alloc: Osecen: lib: 2. c: 13. Fidei Catholicæ propugnatores acerrimi.* Familia starożytna *o ktorey twierdzi X. Bembus Soc: JESU w Kázaniu Wizerunk Szláchcica Polskiego,* że się z Czech do nás przeniosła koło roku 1200. Z tych pierwszy tu u nas zágościł Jakub Bobola Káwaler Jerozolimitański, dziedzic ná Piaskach wielkich y małych, y Zagaiowie, o ktorym y *liber Beneficiorum* Kościoła Kátedralnego Krákowskiego w te słowá świadczy. *Miles strenuissimus, devotus valde & religiosus, qui pro suo voto in omni apparatu exteriori, tam in se, quàm in sua Familia, utebatur panno, & non de alio, quàm de*

de albo colore. Przy wielkiey tedy pobożności wydawało się w nim niemnieysze męstwo: bo gdy VVęgrowie z Turkámi wpadszy w Polskę Podgorze pladrowáli; ten Jakub Bobola od Bolesłáwa Wstydliwego, ná nich wypráwiony z VVoyskiem, szczęśliwie pogromił nieprzyiaciela, zamki y plony wszystkie odebráł. Zá tę tedy przysługę dano mu herb Leliwá, bo się przedtym inszym pieczętowáł: działo się to Roku 1229. *To Bembus: czego mu pomaga Woyciech Czarnocki w Kazániu Gniazdo Szlacheckie.* Atoli *Bielski fol: 223* iawnie mowi, że dopiero za Władysławá Łokietka czasu, koło roku 1333, ten przezacny Kawaler kwitnał. Z Węgrámi też Turcy, zá Bolesławá Wstydliwego wpadać do Polski nie mogli, ile tego wieku dalecy od Węgier iako y od nas. Ale ani to utrzymać się może, żeby iemu herb Leliwá zá zwycięstwo z Węgrow, pierwszy ráz był nadany, choćci tego popierá Jakub Bobola *w panegiryku swoim Votum* kędy przydaie, że dla tego, że w nocy, kiedy Xiężyc y gwiazdy świeciły, ta wygrána stanęła; y Xiężyc y gwiazdę konferowano mu: bo to u mnie pewna, że ten Kleynot ich Leliwa nie w Polszcze się naszey urodził, ale z cudzych kraiow przybysz, czego dowodzi *Paprocki y Okolski:* ale y X. *Raderus Soc: JESU in Bavaria pia*, kłádac zycie Błogosławionego Bertolda Opata Garstęńskiego, ktory żył koło roku Pańskiego 1106, *pisze fol: 79*, że był z tey familii urodzony, ktorá na tarczy Xiężyc nosi, do gory rogami obrocony, á gwiazdą między niemi w polu błękitnym, właśnie herb Leliwá.

Niemniey y to pewności niema, co ciż sami Authorowie, szczodrobliwości tegoż przezácnego Káwalerá przypisuią, iakby OO. Kármelitom ná Piasku do fundácyi, y Szpitalowi S: Duchá w Krákowie miał znacznie dopomoc: Pannom tákże Zákonnym Klasztor w Sączu fundować, przedtym ieszcze, niżeli Błogosławioná Kunegunda do niego, po śmierci męża swego wstapiła, bo y Klasztor Sadecki y Szpital S: Ducha, daleko starsze, od czasow ktorych żył ten Jakub, iakom mowił z Bielskiego: y OO. Kármelici do Polski z Prági zprowádzeni pozniey, bo dopiero zá pánowánia Władysławá Jagiełła roku 1397 przy Krákowie osiedli. To iednak pewna, ze Kościoł Wszystkich Swiętych w Krákowie, przed tym drewniany, iego sumptem wymurowány stanał, ktory też y dochodami opatrzył, y Kościelnym apparátem ubogacił, *iako pisze Pruscz Bembus y Czarnocki Papr: fol: 384.* Probostwo támże ufundował, *Jus Patronatûs* przy Leliwczykach zostawiwszy; dla tego gdy nawáła iakaś ná ten Kościoł napádłá roku 1391, żyiacy ná tenczás z tego Domu, przy obronie práw iego stanęli. *Jest u Paprockiego o herbach excerpt tego fundușzu fol: 377.* W Piaskach także dziedzictwie Bobolow, że ktoś z przodkow tey familii, Kościoł z muru wyprowadził, nadáł y pięknym kształtem ozdobił świadczy Jakub Bobola w swoim Panegiryku.

Mikoláy Bobola Hrábia Cześnik Jadwigi Krolowy Polskiey żony Krola Łokietka. O tym X. Skargá w swoiey prefacyi do Kázań przygodnich powiada, iako mu zeznał Mikołay Dobrodzieyski Kánonik Krákowski, iż widział w Przywileiu Klasztoru Sadeckiego, ną wieś Opulany, w Roku 1338 danym, ten podpis *inter præsentes Comes Nicolaus dictus Bobola, Reginæ antiquæ Pincerna*, ia z komputu lat, wnoszę że musiał, ten Mikołay albo bydź brátem, albo Synowcem Jakuba Káwalerá. Piotrá, Mikołaia, Hieronima, wspominaia Xięgi Grodu Wiślickiego, ktorym drudzy tę pochwáłę przydaia, że byli mężowie znákomici, y w cudzych kráiach przepolerowáni.

Jan Bobola u Krolow Polskich Woyciecha y Alexandrá w wielkich respektach; w záslugach swoich, wział od nich w Podgorzu pewne dobrá, ktore ieszcze zá czásow Bembusa, ktory to pisze, w tym Domu dziedziczyły. Okolski go Synem Jakuba Kawálera pisze, ale więcey niż sto pięćdziesiat lát przeciagu od czasu życia iego, wierzyć mi temu niepozwala: dla tego Paprocki tylko mowi. Od tego Jákuba był iuż zá pamięci ludzkiey Jan. Corka iego Zofia znáczney życia świątobliwości, obráwszy sobie stan Panieński, y w nim sędziwych lat dopędziwszy, ták iak żyła, pobożnie zkończyła. Synow zaś tegoż, dwoch było, Hieronim y Krysztof: ten po Rycerskich w rożnych expedycyach zasługach z Elżbiety Wielopolskiey herbu Starykoń, trzech Synow zostáwił, Jędrzeia, Janá, y Mikołaia.

Jędrzey Podkomorzy Koronny, Starosta Pilznieński, Dybowski, Gniewkowski: godzien naywyższych honorow, gdyby się był z nich sobie ofiarowánych gwałtownie niewyłámywał. Młodsze lata swoie ná dworze Janá Tarnowskiego Kasztelana Krákowskiego, y Hetmana polerowáł. Zygmunt potym August, dla wielkiey biegłości w sprawach dworskich, y dla stateczności, zlecił mu młodź Dworska: á za Stefána Krola na wszystkich expedycyach, ták pod Gdańskiem, iako y w Moskwie, życie swoie całości Oyczyzny poświęcił: osobliwiey iednak przypadł był do serca Zygmuntowi III z tych, ktoremi go był Bog ozdobił, przymiotow: bo się y powaga w nim męska, y miłość Oyczystey wolności niezkorrumpowana, rostropność ná dworách Pańskich nienaganná, niezwyciężone serce, wszystkimci wprawdzię, ale náybardziey złotu, wydawáły. Jak szczęścia umiał zażyć, ták pochlebnym poszeptom, nie umiał się akkomodować: wspaniałość umysłu nieustrászona, z ktorey się więcey do dzieł zácnych, niż do wywyższenia Imieniá swego przykładał. Czci Boskiey y religii obserwant: dla tego gdy ná Seymie, Konfederácya Herezya knowála, przeciwko Wierze, on się pierwszy iey oparł: zá co mu Stolica Rzymska w danym do niego Liście dziękowałá. Na poddanych moderácyi y łáskawości osobliwszey, ktorych podczas nieszczęśliwey konfederácyi, ták w Krolewskich, iako y w dziedzicznych dobrách swoich zakládał, bronił y okupował. Táka miał opinia o swoiey we wszystkich procederach rostropności, że się do niego po porádę ze Włoch, Fráncyi, Hiszpanii, Niemiec, w publicznych interessách uciekano. Ták tedy przeżywszy lat 72 umarł roku 1617, nietylko z chwáła nienadwerężoney całości y niewinności żyiąc bezżennie, y bez zakálu naymnieyszey suspicyi od młodości swoiey, (Co tym więcey podziwienia w nim godna, że ná Dworách Krolewskich, y przy ták obszerney fortunie, ktore pospolicie inszym ponęta sa do złego) ale y z tą opinia o świątobliwości swoiey, że X. Skarga Soc: JESU, pamiętny kilka Krolow Polskich Kaznodzieią, á oraz życia iego, przy tychże dworách bardzo

dobrze świadomy, w prefacyi do Kázań ſwoich przygodnych, kilka rázy świętym nazywa. Pomogłá mu do tego pilność koło ſumnienia ſwego, z ktorey co tydzień, przedtymże Duchownym Miſtrzem ſpowiedał ſię y ráchunek ſumnienia ſwego codzień w wieczor czynił, medytacyi nigdy nieopuścił. Na wſzyſtkich ci w prawdzie Zakonnikow dobroczynny, ſzczegulniey iednak Zakon Soc: JESU łáſkami ſwemi ubogacił, y powagą ſwą bronił. Kościoł Warſzawſki, iego hoynością powſtał, ná ktorego dokończenie niemałą ſummę oſtatnią wolą zapiſał. Collegio Kroſieńskiemu aukcyą fundácyi piącią tyſięcy uczynił. Indziey záś oſobliwie w dobrách ſwoich, iednakowe kielichy y Monſtráncye ſrebrne do Kościołow rozdał. Oſtatek fortuny ſwoiey Synowcom zápiſał, wſzyſtkim miły, ale naybardziey Bogu. Miáł na iego pogrzebie orácyą, Jakub Sczawiński potym Woiewoda Brzeſki Kuiawski. Wydał ten Jędrzey tráktat ná owe Apoſtoła słowá 1. ad Corinth 7. *Qui ſinè uxore eſt*, kędy ciężary Małżeńſkiego ſtanu opiſał. *Bembus w kázan: pogrzeb: Argent: de reb: Soc: f. 392 Hiſt: Domûs Profeſ: Crac: & Coll: Croſn: Pigłowski elogia.*

Jan brat Podkomorzego, krom Anny, ktora ſię doſtała Thomaſzowi Kowalkowſkiemu Piſarzowi Ziemſkiemu Sendomirſkiemu herbu Godziemba, trzech ſynow zpłodził. Kaſpra Kanonika Krakowſkiego, Sekretarza Koronnego: wielkie inne cnoty, ſzczodrobliwość iego na Zakon naſz, zdała ſię przechodzić, kiedy S. Ignącemu przy Collegium Krakowſkim, Kaplicę y Pańſko y modnie wyſtawił, bliſko dzieſiąciu tyſięcy na nię wyſypawſzy; krom tego, co temuż Collegio wyliczył. Umarł roku 1645; chwali go *Cichoc: in Alloc: Oſecen: lib: 2, cap: 13, ex placidiſſimis moribus. Pigłowſki elog: Hiſt: Coll: Cracov.* Sebaſtyana, ten wſtąpiwſzy do Zakonu Soc: J. w nim w Rzymie Theologią z pochwáłą zkończywſzy, gdy ſię do Oyczyzny wrocił, był wzorem drugim doſkonałey zakonności, ktorey rządząc Collegium Jarosławſkie, świątobliwie przeſtrzegał, potym w Sendomierzu długą chorobą z ſił zrzucony, ſtał ſię widowiſkiem ſtateczney cierpliwości, po ktorey Koronę poſzedł w roku 1649. W tey przewlokłey niemocy, kilka kſiążeczek nabożnych gruntownym nabożeńſtwem tchnących, y pięknym charakterem od ſiebie zpiſanych zoſtawił. *Janczyńſki in MS. Hiſtor: Dom: Profeſ. Cracov.* Jakuba Podczaſzego Sendomirſkiego: fundator to był Konwiktu przy Sendomirſkim Collegium, kędy też Kaplicę S. Ignacemu, torem idąc brata ſwego wyſtawił y ozdobił, pożegnał świat w roku 1635, Zona iego Ewa Popowſka, atoli z nią żadnego potomſtwa nie było. *Starowolſki in Monum. Czarnoc: loc: cit.*

Mikołay trzeci brat Podkomorzego Koronnego Jędrzeia, Corka iego z Jędrzeiem Gnoinſkim dożywotnie zmowiona, ſynow zaś dwoch, Jędrzey y Kryſztof, ktorego Corka Urſzula, doſtała ſię w małżeńſtwo Jędrzeiowi Zborowſkiemu herbu Jaſtrzębiec. *Cynerſki w panegiryku ſwoim, na iey weſelu wydanym Annulus*, wnuczką ią Podkomorzego Koronnego zowie. Brat iey Jędrzey Bobola Societatis JESU Apoſtoł Pińſki, od Kozakow rebellizuiących Schizmatykow, okrutnie zamordowany w Janowie; bo mu paznokcie zdarto, uſzy y uſta obeznięto, z rąk ſkorę zwleczono, w głowę y rękę cięto, y ſiłą inſzych mor-

morderſtw zabity, poſzedł po Koronę Męczeńſką roku 1657, 16 dnia Maia. Po śmierci wielkiemi, oſobliwie tych czaſow cudami, od Boga wſłáwiony, á między inſzemi tym, że ciało iego do tych czas niezkażone, wſzyſtkie blizny, tak na ſobie reprezentuie, iakby dopiero zadane były. Pioru inſzemu, tę przyſługę zoſtawuię, że doſkonáley, wſzyſtkie łaſki Boſkie, przez iego zasługi ludziom wyświadczone, y Święte życie iego zkonnotuie: co nic nie wątpię, że wkrotce będzie, ile że Proceſſ do iego Kanonizacyi pilno formuią. Jędrzey brat Kryſztofa, dziedzic na Niedrwicy y Poſtronney, Zona iego Maryanna z Łapſzowa Łapczyńſka, ſyn z niey Stániſław.

Woyciech Bobola Podkomorzy Przemyſłſki, ſyn albo wnuk Hieronima, Komornikiem ieſzcze będąc Krolewſkim y Dworzaninem z Seymu 1601 naznaczony do luſtracyi dobr Krolewſkich, na Ruſi y na Wołyniu leżących *Conſtit: fol. 727.* Posłem zaś na Seym będąc roku 1613 deputowany był do uſpokoieniá związkowych, y do rozſądzenia krzywd od Węgier, Ruſkiemu Woiewodztwu poczynionych *Conſtitut: fol. 6, y 20*, umarł 1631, pochowany w Przemyślu u OO. Fránciſzkánow. Jego łaſkami ſzczyca ſię y po dziś dzień Collegia naſze Przemyſłſkie y Kroſieńſkie. *Hiſtor: Coll: Premisl: Okolſki tomo 2. fol. 80.* Syn tego Podkomorzego dwie Corki zoſtawił, Lidwinę, ktora w Panieńſkim ſtanie umarła, y Zuzannę, ktora z Gabryelem Witowſkim dożywotnie zmowiona. Z ſynow trzech tegoż Podkomorzyca, Zygmunt pod Wiedniem życie ſwoie dla sławy imienia y Boga chwały położył. Staniſław młodo umarł. Trzeci zaś w Hollandii, długo woienny żołd prowadząc, znać że tam rycerſką śmiercią zginął, ile że żadney o ſobie pogłoſki w Oyczyznie potym nie uczynił, y tak na nich ta przezacna Familia zginęła. *Petricius lib: 2, Hiſtor: Moſch:* o iednym z tego Domu piſze, luboć imienia iego zamilczał, że w Moſkwie razem z Dymitrem zmyślonym Carem Moſkiewſkim poległ. Sioſtry Jędrzeia Podkomorzego Koronnego iedna Jędrzeiowi Janowſkiemu Komornikowi Sieradzkiemu: druga Mięſzkowſkiemu doſtały ſię w małżeńſtwo.

BOBOLECKI herbu Łodzia. Z Bnina y Bobelcina w Wielkieypolſzcze: z ktorych Łukaſza, Macieia, y bráta iego Podſędka Poznańſkiego, wſpominá nádgrobki ich w Otorowie. Staniſłáw Syn Macieiow z Lutomſkiy Práwdziczanki urodzony, zoſtáwił z Zdzarowskiy herbu Poráy ſześciu Synow, Staniſłáwa, Woyciecha, Piotrá, Káſprá, (ten z Poznańſkim Woiewodztwem piſał ſię ná Elekcyą Janá Kázimierza.) Janá y Łukáſza w Zákonie Soc: JESU. Sioſtrá tych ſześciu bráci Maryánna, Gosłáwskiemu Podczaſzemu Bráclávskiemu záślubiona. Bobolecki Rotmiſtrz od Hetmana, ze trzemá Chorągwiami zesłány ná poimánie Podkowy, ktory do Wołoch z Kozákami wpádáiąc, pokoy z támtey ſtrony gwáłcił y targał, w roku 1577: acz powinności ſwey doſyć czynił; iednak ta rzecz ſkutku nie miáłá, dla gromády wielkiey Kozákow przy Podkowie mocno ſtoiących *Bielſk: fol: 754.* Antoni w Káliſkim Woiewodztwie roku 1690. Wáwrzyniec ná Bobolcach Bobolecki, podpiſał Elekcyą Janá Kazimierza w Płockim, ztądbym rozumiał, że muſzą bydź w Płockim Boboleccy inſzego herbu, ile że ſię z Bobolec, nie z Bobelcina piſzą.

BOBOWSKI herbu Gryf. Z Bobowy Zygmunt Podſędek Ziemſki Krákowſki, podpiſał przywiley Jedlinski Władysłáwa Jagiełłá *u Laſk: w Stat: fol:*

fol: 52. Nakiel: fol: 447. w roku 1433. Tenże Chorągiew Gryfow przywodził ná Grunwáldzka potrzebę z Krzyżakámi w roku 1410 *Bielſ: fol: 296*, Obyczaiem ſtarych Polakow, kiedy ſię wſzyſcy herbowni, choć rożnego názwiſká, pod iedenże znak záciągali. Jan Bobowski, ktorego Regiment pieſzy dobywáł Smolenſká zá Zygmunta III, z ktorego potym Regimentu, wyſzedł ow ſłáwny woiownik Alexander Liſſowſki. *Starowol: Bellat: 222.* Mikołáy Obywátel Woiewodztwá Ruſkiego, Rotmiſtrz náznáczony, na præſidium Miáſtá Lwowa z Seymu Brzeſkiego roku 1653. *Conſtit: fol. 13.* W roku 1630 było trzech bráci rodzonych, Marcin, Jędrzey, y Bernard. Z tych Marcin zoſtáwił Syná Staniſłáwa, ktorego z Romerowny trzy Corki, iedna zá Lipſkim Stolnikiem Kiiowskim, druga zá Samuelem Głogowskim, Cześnikiem Nowogrodzkim, trzecia Zofia zá Woyciechem Chmielnickim: y Synow dwoch Jozef y Staniſłáw. Jędrzey podpiſał Elekcyą Władyſławá IV. z Lubelskiego. Zofia Zákonnica Stániatecká.

BOBROWICZ Jwáſko Bobrowicz Ziemianin Wołyńſki roku 1528 w Metryce Wołyńskiey. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piſał.

BOBROWNICKI *herbu Doliwa.* W Sendomirſkim Woiewodztwie gniazdo Domu tego, luboć teraz y w inſzych Woiewodztwach znayduia ſię. Jan w roku 1587 podpiſał uſtawy ziazdu Pokrzywnickiego *Conſtit: fol: 407.* Zbigniew z Bobrownik Sekretarz Krola Zygmunta III roku 1625 żona iego Roehcicka. Staniſław z Faliboża brát iego, żona Zofia Kretowska. Paweł Rotmiſtrz Krolewski w Ráwskim Woiewodztwie, Wiktoryn Staniſław y Balcer w Pińſkim Powiecie roku 1648. Jerzy w Sierádzkim roku 1632. Jacek Bobrownicki, z zacney parenteli urodzony, zácnieyſzym ſię ſtarał bydź w familii Chryſtuſowey wſtapiwſzy do Zakonu S. Fráncíſzka ściśleyſzey obſerwancyi, utopiony był w rozmyślaniu práwie bez uſtannym męki Chryſtuſowey, krzyż zawſze w ręku noſzac, y rány łzami znaczac. W oſtatnim życia terminie, gdy mu Kapłan, do rak krzyż dawał, zkościałemi rękami ſerce pokazuiac, upráſzał, aby ten święty znak do ſerca mu przyłożono, y ták zkonał *Kázan: Korona Wiekuiaca.* Staniſław Koniuſzy Litewsſki y Piſarz Ziemski Brzeſki, dziedzic na Leśnikach w Powiecie Słonimſkim roku 1658, Syn iego Nikodem y Corka za Brzoſtowskim *Starowol: in Monum:* Stefan Chorąży Bracławski, Staroſtá Przedborſki Deputat na Trybunał Koronny z Sendomirſkiego roku 1712, Syn iego Jan. Wiktor brát Koniuſzego był Surrogatorem Piſarſtwa Brzeſkiego *Conſtit: anno 1655 fol: 10.* Bobrownicki, miał za ſoba Obodzińska, ktorá primo voto była za Kiełczewskim. Jan dziedzic na Zurakowie Miecznik Stężycki, żona iego Drohoiewska Zofia. Zofia Bobrownicka Alexandrá Łyczka Staroſty Pilznieńſkiego małżonka roku 1630.

BOBROWSKI *herbu Jaſtrzębiec.* Liſt Ziemowita Xiażęcia Mazowieckiego wſpomina ich w roku 1408: pod Sierpſkiem zdawna dziedziczyli, teraz y w inſzych Woiewodztwach. Jakoż Jędrzey z Ruſkim Władyſławá IV. Wacław y Teodor w Bełzkim Auguſta II podpiſali Elekcye. Stániſław roku 1705 w Zatorſkim. Staniſław w Brzeſkim Litewskim, ná tameczny Kościoł y Collegium Soc: JESU dobroczynny *Hiſtor: Coll: Breſten:* Anna Zákonnica S. Benedykta we Lwowie u Wſzyſtkich Swiętych koło roku 1660.

BOBRZECKI. O tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał. Maciey Bobrzecki był Sędzią Przemyſłſkim roku 1511.

BOCHENSKI. Y o tych ciż Genealogiſtowie nie piſali. Jan Lansdorff Bocheńſki piſał ſie z Chełmińſkim Woiewodztwem ná Elekcyą Władysława IV. Woyciech z Wileńskim na Auguſta II.

BOCHNAR *herbu Starykoń.* Stárożytny Dom od ktorych wyſzedł Dom Wielopolſkich, pod ktoremi y ia mowić będę o nich.

BOCHOTNICKI *herbu Dębno* Iednéyże z Oleśnickiemi dzielnicy, dla tego ſię też piſali z Oleśnicy, luboć od dobr Bochotnicy w Woiewodztwie Lubelſkim leżacych, tego nazwiſka nabyli. Z tych był Jan, á boday nie naypierwſzy y oſtatni tego Imięnia Bochotnicki Woiewoda Lubelſki, z ktorym tytułem podpiſał przywiley Zygmunta Pierwſzego Domowi Decyuſzow dany *u Okol: tom. 3. fol:* 68, á przedtym Káſztelanem Małogoskim w roku 1507 co znać z liſtu tegoż Zygmunta *u Laſk: w Stat:* ná poczatku, y Kommiſſárzem do Solca na rozgrániczenie od dobr Klaſztoru Swietokrzyſkiego *Liſt Zygmunta I. in MS. Petricov:* Sioſtrá iego doſtała ſię w Małżeńſtwo Kościeleckiemu herbu Ogończyk Woiewodzie Brzeſkiemu Kuiawskiemu koło roku 1500. *Paproc: o herb: fol: 410 & 470.* Więcey nigdzie nie czytałem o Bochotnickich, zkad ſnadno dochodzę, że na tymże ſamym Janię Dom ten zſzedł, ile że y Bochotnica, w cudze Domy przenieſiona.

BOCZKOWSKI *herbu Gozdawá:* Jan Boczkowski z Uleſia piſał ſię z Krákowskim Woiewodztwem ná Elekcya Janá Kázimierza. W roku 1617 Zofia Boczkowska Xięni Staniatecka rządziła, ktorey ſtaraniem y nakładem Klaſztor tameczny reſtaurowany. *Moiecki Dedicat: Vitæ B. Cunegun:* co y znádgrobku iey każdy wyczyta. Jerzy, ale go *Paproc: o herb: fol. 405*, Boczykowski piſze, Towarzyſz Koniecpolſkiego roku 1582 do Pleſzkowá podczas oblężenia z konia zſiadſzy, pieſzo ſzedł do ſzturmu.

Boduła Herb.

SĄ trzy lilie białe w polu błękitnym ták ułożone, że iedna pod druga, w proſta linia ida. *Biel: fol: 190.* ná hełmie pięć pior Struſich: atoli rożność ieſt po Authorách, w ſamych liliach, bo iedni iako *Paprocki w Gniazdzie y Okol:* Kładą trzy lilie z korzeniem y liſtkámi. Drudzy iako *Paprocki o herbach fol: 565 y Janicius,* takim kſztałtem, iakby dwie w iednę lilia zchodziły ſię, tak iak widziemy w herbie Gozdawa. *Naſz X. Petraſancta, in Symbol: Heroicis,* podobny temuż herb kładzie, w ſwoiey Kſiędze, tylko, że lilie chce mieć złote. O początkach tego herbu żaden z Hiſtorykow naſzych, nic niepiſał, ani o czaſie, ktorego czy przyſzedł do nas, czy ſię też urodził. Między herbownemi, tylko liczą pierwſzego, Marcina Arcybiſkupa Gnieznieńſkiego, o ktorym, że ieſt wielka iak ſława po Authorách rożnych, z Kſiąg od niego wydanych, tak y zawiłości więcey, dla tego obſzerniey o nim mowić muſzę.

Marcin tedy ten, według Gerárda Janá Woſſyſza *de Hiſtoricis Latinis,* ktory po ſobie przywodzi Volaterrana, urodził ſię w Karſuli, albo Kaścinie; toż trzyma *Albert: Miræus de ſcriptor Eccleſiaſt:* Kędy go też Arcybiſkupem Konſentyńſkim tytułuie. *X. Antoni Poſſevin S. J. t; 2. appar: ſub Litera M* powieda, że nie był Polak ale Kartulanus, álbo Szkot: tenże go, ráz Profeſſem Zákonu Cyſterſkiego, drugi ráz Kaznodzieyſkiego zowie. Jakoż y Siffridus Petrus Leogardienſis z Trythemiuſza dowodzi, że dla wielkiey, u wſzyſtkich madrych ludzi, o iego nauce opinii, między trzema Zakonámi, to ieſt Benedyktyńſkim, Cyſtercyeńſkim, Dominikańſkim, ſporka urosła; z ktorych każdy go do ſwoiey Reguły naciagał y Profeſſyi. Niektorzy u Raynauda, chca go mieć rodem ze Włoch, u Bzowiuſza iedni mu Konſencya, drudzy Benewent za Oyczyznę potracaia. *Kardynał Bellarmin lib. de ſcriptor Eccleſiaſt:* przyznaie, że był urodzeniem Polak, Profeſſya Mnich, godnością Arcybiſkup, y Penitencyarz Innocentego IV: piſał Kronike ſwoię aż do Honoryuſza IV, ale że w niey baykę o Janie Papieżu, że był niewiaſta, y inſze podobnę zá hiſtorya udáie, proſtym go człowiekiem y niedouczonym zowie. Poświadcza Bellarminowi Poſſewinus: toż mowi *Jul: Buleng. Francuz Diatriba* 14 *contra Caſſaubonum.* Xiadz też naſz Kwiatkiewicz, w ſwoiey Kſiażce, ktorey dał tytuł *Faſcinus,* tęż o Joannie zmyśloney, winę na niego zkłáda. *Damalew: in Archiep. Gneſnen:* chocci mu wielka w práwie duchownym umieiętność, y ſławę z Imienia ſwego przypiſuie, przecięż go o tęz ſámę podrzucona baieczkę obwinia. Toż mu zarzuca Jakub Oſtrowski Dialog. 6 *de ſignis veræ Eccleſiæ:* Krom wielu inſzych, ktorzy ieden zá drugim idac, nigdy ſamey iſtoty práwdy niedocierali.

Atoli iednak, że ten Marcin był rodem Polak, Profeſſya Dominikan, godnością Arcybiſkup Gnieznieńſki, dowodzę naprzod *z Raynauda tomo* 14 *Annal: Eccleſ:* w roku 1277, gdzie ten Author cytuie Liſty, tak Mikołaia III *C. tom: 1. L. 1. Ep: 189, iako Marcina IV. Papieżow C. tomo 1. l. 3. ep. 50,* Popiera Rainauda, Spondanus w tymże roku *num:* 18, z Liſtu tegoż Marcina Papieża danego *23* Grudnia. Znayduie ſię ten Liſt w reieſtrze Watykańſkiey Biblioteki. C. 126: ma tenże Liſt y *Vadingus tomo 2. in Annal: Ordin: Min: pod rokiem* 1281: piſany zaś ieſt do Henryka

ryka z Bremeńſkich Xiażąt Minoryty; ktorym, Gnieznieńſkiey Archikatedrze po śmierci tego Marcina oſierociałey, y po rezygnácyi Włoſtyborza Kanonika Gnieznieńſkiego, na tęż Stolicę od Kapituły zgodnie obranego, dobrowolnie na ręce Philippa Firmana, Apoſtolſkiego po te czaſy w tych kraiach Nuncyuſza uczynioney; tegoż Henryka na Arcybiſkupſtwo Gnieznieńſkie prowiduie, kędy czytać te ſłowa Papiezkie: *Per mortem Martini Poloni de Ordine Prædicatorum, quem in Archiepiſcopum, eidem præfeceramus Eccleſiæ,* toć iuż wſzyſtka, z tak rzetelnego dowodu, zda ſię w tym punkcie uſtępować watpliwość. Do tego Bzovius pod rokiem *1278, num: 32 in Annal: Eccleſ:* powieda o ſobie, że widział w Bononii, kędy ten Marcin umarł, y ciało iego złożone, dnia oſtatniego oczekiwa; tę krotką nadgrobku iego w kościele Dominikańſkim inſkrypcyą. *Hic jacet Frater Martinus Polonus Ordinis Prædicatorum Archiepiſcopus Gneſnenſis,* toż piſze y Rainaudus. Ale choćby te świadectwa tak oczywiſte, ſame za ſobą niemowiły, doſyćby nam było na tym, że poſpolita ſława, y po wſzyſtkich authorach zagęſzczona, nie ináczey go, tylko od iego Oyczyzny piſze, *Martinus Polonus.* Tytułuia go też niektorzy (mowi Rainaudus) Arcybiſkupem Konſeńtyńſkim, ktorym Kościołem w Kalabryi, ieżeli rządził, muſiało to bydź od roku 1272, ktorego Thomaſz, tego mieyſca Paſterz, poſtapił na Patryarchoſtwo Jerozolymſkie. Marcin zaś potym, affektem Oyczyzny ſwoiey uwiedziony, za Papiezkim dozwoleniem, zpuściwſzy Konſeńtyńſkie, wział Gnieznieńſka Metropolią, do ktorey z Rzymu ſpieſząc, w drodze na drogę wiecznosci poſzedł, w roku 1279.

Co ſię zaś tycze piſm iego. *Leo Alanus in Commentatione de Joannæ Papiſſæ fabula,* broni naſzego Polaka, y powieda, że w prawdziwey iego Kronice, nigdzie ſię tá zmyślona baieczka nie znayduie. Za Urbana VIII ſtary bardzo exemplarz iego Kroniki z Biblioteki Watykańſkiey wynieſiono, w ktorym ſię nic takiego nie pokazało, co mu do tych czas niewinnie podrzucano. Zkąd wnoſi ten piſarz, że albo od niedouczonych, albo złych ludzi, ta z przydatkiem iemu łatka przyſzyta. *Vitæ Pontif: Roman: tomo* 2. *fol.* 1981. Widział na inſzym mieyſcu, dawney iego Kroniki manuſkrypt Joannes Stalenus, y zeznaie *in Papiſſa Monſtroſa;* że o fałſzywey Joannie y wzmianki w nim nie było. Toż ſamo za ſwoim rodakiem świadczy Bzovius. A *Sifridus Piotr Leovardienſis in dedicat: Martiniani Chronici* mowi. *Cæterùm cum ſua tempeſtate uti ferè ſolus, ita præcipuus rerum Eccleſiaſticarum Chronographus fuerit, factum eſſe, ut opus ab ipſo editum, magno cum applauſu exciperent, quod, quoniam typîs nondum repertîs, manu deſcribendum erat, (quod optimis, quibusvis authoribus uſuvenit) factum eſt, ut aliorum imperitia, aliorum negligentia, aliorum malevolentia propoſitum exemplar, de integritatis gratia deturbarit,* poty *Siffridus.*

Myli ſię z tym wſzyſtkim ten Author, gdy powieda, że hiſtorya ſwoię przeciągnał ten Marcin aż do roku 1320, y to co Bazyleeńſka edycyá od początku roku 1277 z Fuldeńſkiego exemplarza przydałá, on to pioru Marcina Polaka przypiſuie, y za właſne iego poczyta. Trzy razy albowiem Kroniká iego z praſy drukarſkiey ná świat wychodziła. Pierwſzy raz w Bazylei Typîs Oporianis w roku 1559.

Drugi raz w Antwerpii typîs Plantinianis w roku 1574. Trzeci raz w Kolnie w roku 1616. Z tych niektore edycye czterech Papieżow historyą przylożyły, czego w drugich za świadectwem Vossyusza nie masz: y owszem wątpi ten author; żeby Marcin tak długo miał żyć. U mnie to iednak pewna, że nie żył, czego dowodem mi są listy Papieskie Mikołaia III y Marcina IV, ile że ten drugi w roku 1282 pisząc iuż po iego ześciu, inszego sukcessora na osierociałą po nim Katedrę osadzał, iako się wyżey mowiło. Jakoż tedy miał dalszych lat dzieie konnotować, kto iuż na ten czas nie żył. Tegoż ze mną zdaniá, wiele, y zacnych Doktorow. *Bucholcer* w swoiey Chronologii twierdzi, że tylko do roku 1278 dociągnął swoiey Kroniki, ostatek od inszych przydano, aż do roku 1320. *Rainaudus* pod rokiem 1277 *num:* 19, z Bernarda Gwidoná powieda: że tylko do czasow Jana Papieża XXI: toż świadczy y Spondanus pod rokiem 1278, *num:* 18, gdzie przydaie, że w wielu dawnych manuskryptach, iego historya nie była daley przeciągniona, tylko do Mikołaia III, ktore on sam widział: są niektorzy, ktorzy piszą, że tylko do Klemensa IV.

Naukę też y umieiętność iego, chwaląc z Trythemiuszem Sifridus mowi: *Vir erat in Scripturis Sanctis studiosus & eruditus, ac sæcularium Literarum non ignarus.* P. Rainaudus także. *Etsi à Cardinali Bellarmino & Poßevino, notetur censurâ nimiæ in vetustorum temporum scribenda historia simplicitatis, & fabulas nonnullas pro veris afferre; cæterùm illum in temporum suorum pangenda historia, rerum gestarum veritati consentire experti sumus.* Jakoż zn[illegible]ć z ksiąg od niego wydanych, co zacz był człowiek. Pisał zaś *1mo* Tabulam Decretalium. *2do* Chronicon Summorum Pontificum & Imperatorum. *3tio* Sermones de tempore. *4to* Sermones de Sanctis w Argentoracie 1486, y 1488 przedrukowane, świadkiem *Miræus.* *5to* De diversis miraculis. *6to* De Schismate Græcorum. *7mo* Historiam de Gvelfiis. O tych wszystkich pisze Bzovius, że ich widział w Bibliotece Watykańskiey. Vossius przydaie, że napisał ten Marcin Ksiażkę, ktorey dał tytuł, *Memorabilia Romæ.* *Speranza* in libro Selectæ Scripturæ *puncto* 142 przytacza iego *Promptuarium.* *Martinus Baronius* mowi, że pisał y Kronikę Polską, z ktorey karty 7, powieda, że ma mieć coś o Bolesławie Chrabrym. Godzien zaś wymowki Kardynał Bellarmin, o swoię ná tego Polaka censure, ile że nie dostało mu się nigdy widzieć autentycznego originału Kroniki Marcinowey: ale y Possewin, (ktory chwali Florymunda Remunda z heretykow o kłamstwo przekonanych od niego, o Joannie Papieżu, chwaligo záś *tomo* 1. *&* 2.) gdyby był Remundá czytał, znalázłby był w nim, iáko tego Marcina wysławia, y umknąłbybył pewnie piora, od tey noty, ktora go przyodział: toż mowić y o inszych Authorach.

Skarży się tu Rainaudus, na naszych Polskich Historykow, że o swoim Arcybiskupie Marcinie zámilczeli; czyli dla tego, że daleko od swoiey Oyczyzny umarł, niżeli swoię Katedrę posiadł; czy dla tego, że iego podwyższenie na tę Metropolią, nie doszło wiadomości Polakow, czyli też dla tego, że kiedy iego promocya skutku nie wzięła, za nic ią sobie poczytano. Samego iednak Kromera w tym punkcie przywodzi: átoli iednak dawnieyszy nad Kromera historyk nasz Długosz

gosz dość iawnie o nim mowi. Clemens Janicius w swoich go Epigrammatach między Arcybiskupami Gnieznieńskiemi położył; gdy o nim tak napisał. *Tam citò cur moreris legum jurisq; perite, non potes an Stygias, vincere jure Deas.* Po tych pisał o nim *Bielski fol.* 190. *Paprocki,* á nayposledniey *Damalewicz in Vitis Archiepisc: Gnesnen.* Y drudzy Księgi swoie, sławą imienia iego zagęścili. *Prusz Forteca Duchowna f.* 102. *Paweł Rußel Tryumf fol.* 19, *&* 100, kędy go też Strzepskim zowie, á ztąd podobno urosła niektorym suspicyá, że go do herbu Strzemię pociągaią, iako to *Severinus in Vita S. Hyacinthi lib:* 1. *cap.* 23, na co y Długosza za świadka stawia. *Starowolski in Hecatombe;* gdzie też to przydaie, że pierwszy z Polakow, y prawie sam ieden, [illegible] się po świecie z pism swoich wsławił. Z tym wszystkim ia z Janicyuszem, Damalewiczem, Paprockim, Bielskim, Okolskim trzymam, że był herbu Boduła, dla tego też Pòéta, stosował do iego krotkiego na Arcybiskupstwie życia, *Breve est ver liliorum.* Był ten Marcin dwudziestym drugim w rzędzie Arcybiskupow Gnieznieńskich, w Witerbie od Mikołaia III wyniesiony na tę godność 23 Maia. Paprocki z rożnych Przywileiow, krom tego Marcina, liczy Pomscibora Bodułę, y brata iego Nadbera w roku 1283, á w roku 1289 Dadziboga Bodułę na liście czytał Klasztoru Sendomirskiego. Tych iednak czasow, iuż o żadnym Domu nie słychać z tym herbem.

BODYWIŁ *herbu Sulima.* O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Kiedy się Litwa za Władysława Jagełła z Polską łączyła, przednieyszy z Panow Litewskich Bodywił, herb Sulima na siebie y na Dom swoy przyiał w roku 1413. O czym przywiley Hrodelski *u Łaskiego w Statucie folio* 127.

BODZANOWSKI. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Bodzanowska Jana Broniszewskiego herbu Pomian małżonka za Zygmunta Pierwszego z Chodorowskiy urodzona. Bodzanowski Towarzysz w szturmie do Pleszkowa szedł pieszo z konia zsiadszy roku 1582. *Paproc: o herbach.* Zacharyasz Bodzanowski służąc po Usarsku pod znakiem Krolewskim nobilitowany roku 1659.

BODZĘTA *herbu Szeliga.* Bodzęta Arcybiskup Gnieznieński trzydziesty, syn Władysława Szeligi dziedzica na Szeligach pod Kunowem w Woiewodztwie Sendomirskim, z Kanonika Krakowskiego, y generalnego Prokuratora tey Kapituły, za promocyą Ludwika Krola podwyższony w roku 1382. Obrałoć sobie było wprawdzie Collegium Gnieznieńskie Dobrogosta Nowodworskiego herbu Nałęcz, Kantora Gnieznieńskiego, w prawie Duchownym dobrze biegłego, ale Ludwik rozumieiąc, że Dobrogost Ziemowitowi Xiążęciu Mazowieckiemu, z linii Piasta idącemu, bardziey był przychylnieyszy, Bodzętę Urbanowi IV Papieżowi, na tę godność prezentował y zalecił: nawet Nowodworskiego przez Tarwisium z Mikołaiem Biskupem Poznańskim obranym ciągnącego, postarał się, że Weneci przytrzymali poty, pokiby Bodzęta konfirmacyi u Stolicy Apostolskiey nie otrzymał, co się y stało, za pilnym nałeganiem Ludwika Krola. Zrazu tedy, żebybył nadziei o sobie uknowaney od Ludwika Krola nie zfałszował; Zygmuntowi zprzyiał, ktorego sobie Ludwik oraz z Corką swoią, Sukcessorem na tron Polski desty-

destynował, atoli wkrotce na stronę się Ziemowita przekinał, ktorego taką gorliwością na Krolestwo pragnał wysadzić, że też na Sieradzkim kongressie, gdy niektorzy z Panow naszych o to nalegali, on go iuż prawie Krolem chciał głosić, gdyby był Tęczyński, tych zamysłow iego nie przerwał; uprosiwszy u Stanow Rzeczypospolitey, porywczym radom folgę zwłoki: przecięż Bodzęta Ziemowita nie odstapił, z nim w komitywie do Krakowa poiechał, z żadnym iednak profitem. Wszakże na drugim w Sieradzu ziezdzie, tegoż Ziemowita Krolem Polskim ogłosił, y ledwo nie Koronował. Przeciwna strona widzac Arcybiskupa, tak z Xiażęciem Mazowieckim ściśle złączonego, wszystkie postępki iego [illegible]żywszy, osadziła ie, że na nic inszego nie galą, tylko na zamieszan[illegible] większe Oyczyżny: dla czego za perduellem go deklarowawszy, umyśliła go gwałtem do swoiey nakłonić partyi: przetoż Znin mu oblegli, (Klucz to iest do Arcybiskupow Gnieznieńskich należący) Kamień odebrali, Gniezno zdarli, kędy y Kapłańskie domy od łupiezkiey się ręki nie zchroniły. Nic się tym zrazu nie ustraszył Bodzęta, Znina mocą dobył, y z niego Sasow tam na præsidium osadzonych wyrzucił. Wszakże potym widzac, iakie ztąd mogło bydź pomnożenie czci Boskiey, gdyby się byli Poganie Litwa z prawowiernym Kościołem poiednali, iaki pożytek w Polszcze przez złaczenie się tych dwoyga narodow, Ziemowita odstapiwszy, Jagełła y okrzcił, y z Jadwigą Krolową zaślubił, y Koronował w Krakowie. W Gnieznie iednak potym, kędy sam Krol Jagełło był przytomny, Officyał Bodzęty, interdykt wydał, na wszystkie Kościoły, pokiby pozabierane podczas przeszłey burzy, z Kościoła Gnieznieńskiego depozyta, nie były powrocone. Bodzęta zaś do Litwy z Krolem y Krolową zaiechawszy, siła do rozmnożenia wiary Jagełłowi Krolowi pomagał, tam Biskupa Wileńskiego postanowił, Kościoł Katedralny poświęcił, y wiele inszych rzeczy chwalebnych poczynił. Wikaryom Unieiowskim rezydencyą wystawił, y nadał roku 1384. Probosżcza Trzemeszyńskiego, y iego Sukcessorow między Kanonikow Gnieznieńskich policzył, y w Stalu osadził. Kaplicę w Gnieznie fundował y uposażył, w ktorey złożony, życie to śmiertelne zakończywszy w roku 1389, dwudziestego szostego dnia Grudnia: siedział lat siedm. *Długosz, Janicius, Paprocki, Damalewicz in Archiep.*

Imię tego Bodzęty, wzięli sobie pobliżsi krewni iego, za nazwisko Domu, iakoż w Krakowie widzieć nadgrobek Bodzęty Szeliga. A przeszłego wieku kwitnął Jan Chryzostom Bodzenta, Gnieznieński y Krakowski Kanonik, Kaznodzieia Katedralny. Sa w druku, dwa iego kazania, iedno na pogrzebie Piotra Gębickiego, Biskupa Krakowskiego, ktoremu dał tytuł: *Srebrne złotey Nałeczy Zadziergnienie.* Drugie na Exekwiach Barbary z Pilcy Przyłęckiy Kasztelanowey Oświecimskiey, z tym tytułem: *Białagłowa mężna, w rzadko widzianey bogoboyności,* miane w roku 1650. Dbroczynność iego na OO. Kamedułow pod Krakowem, widziałem sam w liczney bibliotece im od niego daney.

***BOGACKI** herbu Prawdzic* W Mazowieckim Woiewodztwie kwitna: z ktorych Stanisław Bogacki Kasztelan Ciechanowski, corka iego poszła za Wacława Brzeskiego Starościca Płockiego. Mikołay brat Stanisława Woiewoda Mazowiecki roku 1478, tego dwie Corki były, iedna za Stanisławem Łękowskim, ktory Marszałkował Boryszowskiego Arcybiskupa Gnieznienskiego, druga Anna zá Macieiem Kłodzinskim Starosta Błońskim.

***BOGDANOWICZ** herbu Łada.* O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Jerzy Łowczy Inflantski pisał się w Zmudzkim na Elekcyą Janá III. Melchior Antoni Bogdanowicz z Uzuwędzia Miecznik Zmudzki, Sędzia fiszkalny y Deputat do Konfederacyi Sendomirskiey roku 1704. Łukasz Pisarz y Miecznik Kiiowski, złaczył się z Potocką herbu Lubicz.

***BOGDANSKI** herbu Prus 3tio.* O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Stefan Bogdański Kasztelan Konarski, Fránciszek Sekretarz Krolewski, y Jan pidpisali Elekcyą Jana Kazimierza z Woiewodztwem Sierádzkim. Janá zaś III, Paweł z Ziemi Ciechanowskiey, Teodor y Stanisław z Płockiego. Augusta II, Michał z Sierádzkiego, Paweł z Płockiego, Kazimierz z Ziemi Nurskiey, Jozef z Ciechanowskiey, Teodor z Chełmskiey, Jan z Bełzkiego. Grzegorz Bogdański nobilitowany w roku 1676: o czym Konstytucya.

***BOGLEWSKI** herbu Jelita.* Dom starodawny w Czerskiey Ziemi, co z tego poznać, bo w roku 1406, Sławiec z Boglewic był Kasztelanem Czerskim, iako czytam *w Statu: Mazowieckim fol: 79:* tenże sam czy inszy tegoż Imienia, y w roku 1421 *in terminis general. Varsav. Stat. Masov. fol. 86.* Jan z Boglewic Kasztelan Czerski w roku 1452 na ziezdzie Czerskim Xiażat Mazowieckich podpisał niektore ustawy, świeżo tam uformowane, na Ziemie Mazowieckie *Stat. Masov. fol. 94,* ztamtad naznaczony do rozeznania niektorych spraw, między Rawską Ziemią y Czerską, był y na Kongressie Błońskim roku 1453 *O czym. Stat. Masov: fol. 109.* Jakub z Boglewic Chorażу Czerski w roku 1454 *Statut. Masov. fol. 94, & 98.* Mikołay Boglewski Woiewoda Warszawski, to iest Mazowiecki, roku 1464, ktorego roku postował od Xiażat Mazowieckich do Krola Kazimierza, upominaiac się imieniem ich Płocka *Bielski f. 428.* Ten to podobno Mikołay w roku 1452 był Chorażym Czerskim, á z konia szwankowawszy, nie tylko, że się tym przypadkiem rozbił, ale go też iefzcze y koń soba przywalił: leżał tedy iak umarły, ktorego gdy do Nayświętszey Panny w Częstochowie cudami wsławioney ofiarowano, szczęśliwie przyszedł do siebie, y ozdrowiał. *Nieszpork. Analekta fol. 88. Historia Sapiehana* wspomina iuż bliższych czasow Mikołaiá Boglewskiego Woiewodę Mazowieckiego, ktorego Corka miała się dostać w małżeństwo Mikołaiowi Sapiehy Woiewodzie Nowogrodzkiemu. Mikołay Sędzia Ziemski Czerski z Otolii Zabickiy Podkomorzanki Zakrocimskiey żadnego potomstwa nie zostáwił, dla tego Częstochowska Matkę Boską dziedziczka dobr swoich uczynił. Jan y Paweł Janá Kázimierza, Antoni y Damian Augusta II. z Płockiego podpisali Elekcye. Mikołay Podsędek Czerski, z Anny Kołuckiy Podstolanki Brzeskiey Kuiawskiey, ktorá *primo voto* byłá za Konstantym Leżeńskim dwoch Synow zpłodził. Z tych Stanisław Opat Płocki, Gnieznienski y Kuiawski Kánonik umarł roku 1708. Brát iego rodzony Piotr Stolnik Czerski, z Seymu Lubelskiego Kommisarz na rozgrániczenie Woie-

Woiewodztwá Mazowieckiego z Xięſtwem Pruſkim, roku *1703*, á drugiego roku Marſzałkiem obrány Konfederácyi Czerskiey: z Anny Gębickiy herbu Nałęcz Káſztelanki Nakielskiey żadnego niezoſtawił potomſtwá: Siotry dwie tegoż Stolniká, iedna zá Gaſiorowskim Jędrzeiem herbu Slepowron Káſztelanem Inowrocłáwskim zmowiona; druga świętey Panieńskiey czyſtości zaślubiona w Klaſztorze Panien Wizytek w Wárſzawie, ktore też iako Matká rzadziła. Adam Boglewſki brát tych wſzyſtkich ſtryieczny, Skárbnik Łomżyński, żona iego Teofila Łędzká pozoſtałá wdową po Leſiowskim y Podkańskim, ale bezpotomny.

BOGNAREWICZ *herbu Wieniawa.* Szymon Bognarewicz w wielu Kampaniach doświadczonego męſtwá, oſobliwie iednak ná Moskwę w oczach ſamegoż Stefana Batorego Krola, od ktorego między Synow Koronnych policzony, iako świadczy Okolski. Szymon znać Syn pierwſzego, piſał ſię z Sendomirskim Woiewodztwem ná Elekcyą Jana Kazimierza Krola.

Bogorya Herb.

SĄ dwie ſtrzały złámane białe, w polu czerwonym, tákim kſztałtem; że żelezce, iedney ku gorze, drugiey ku ziemi obrocone, ná hełmie paw, z ogonem rozciagnionym, w práwa tarczy pyſkiem zkierowány, w ktorym ſtrzałę także złámana z żelezcem do gory zkręconym trzyma. *Bielſki fol: 228. Paprocki w Gniazdzie fol. 305: o herbach fol.* 182 *Okolſki tom.* 1. Niemá żadnego takiego herbu *X. Petraſancta.* Tylko co o Francyi powięda, że tam zwyczayny taki ieſt kleynot, Orzeł złoty na tarczy, koło ktorego, dwie podobne do naſzey Bogoryi ſtrzały okruſzone, z żelezcami ſrebrne. *Petraſancta c. 63, f. 528.*

Wſzyſcy ſię na to zgadzaia naſi Piſarze, że ſię ten herb w Polſzcze naſzey urodził, z tey okazyi. Bolesław Smiały, trzema tyltylko tyſiącami, ſwoiey Kawaleryi uzbroiony, na daleko większa zgraię Połowcow pod Snowſkiem natarł, y na głowę nieprzyiacioł poraził: w tey potyczce Pułkownik między inſzemi pierwſzemi ieden, Bogorya nazwany, z wielkim ſerca męſtwem Połowcow ſiekąc, y ſwoich do zwycięztwa zapalaiąc, kilka ran y poſtrzałow na ciele wynioſł z tey batalii. Powracaiącego tak z placu Bogorya poſtrzegſzy Bolesław, y owe poſtrzały, z pierſi ſam mu ręka Krolewſka wyiał, y iak były złamane, tak iemu y iego potomkom, na wieczny zaſczyt nadał. Miał to bydź pierwſzy tego herbu Author Michał Bogorya, ktoregom imię czytał na przywileiu Klaſztora Swiętokrzyſkiego pod Sendomierzem, w roku 1069, á trochę przedtym, na liſtach Klaſztora Trzemeſzyńſkiego, kędy że mu tytuł Hrabi przydano, z tąd dorozumiewa ſię Paprocki, że muſi ten Dom dawnieyſze mieć ſwoie początki.

Chwalac Familia Bogoryow Długoſz mowi, że byli zawſze *Humani, & tractabiles*, znać to było w pierwſzych Przodkach domu tego, zkad też Pańſkie ſerca do ſiebie nęcili. Mikołay Bogorya Woiewoda Sendomirſki, u Kazimierza Sprawiedliwego Xiażęcia Polſkiego, eſtymacyi wielkiey, u Synow Koronnych nie mnieyſzey powagi: z Bogiem dzielac ſię ſwoia ſubſtancya, wſi Jaxyce y Rzeplice Miechowſkiemu Konwentowi zapiſał: luboć potym niewiedzieć iakim prawem od ſwoiey odpadły fundacyi. *Nakielſki, Miechow: fol. 69, & 101.* O tymże zdami ſię Mikołaiu *Miechowita świadczy l. 3. c. 6. Paprocki o herb: f. 182. Starowolſki in Vitis Epiſcop: Cracov:* ile z komputu lat wnoſzę. Ze Koprzywnickiemu Klaſztorowi, kilka ſwoich wioſek, wieczna inſkrypcya przyłaczył, ktorym przykładem ſwoim, inſzych z tegoż Domu do podobney ſzczodrobliwości zachęcił, że na ſwoiey fortunie Boga y Kościoł Koprzywnicki dziedzicami czynili, działo ſię to w roku *1185.* Mikołay Kaſztelan Zawichoſki w roku *1361.* O ktorym *Kromer l.* 14.

Jarosław Bogorya Arcybiſkup Gnieznieńſki, dwudzieſty oſmy. Z młodych lat do Bononii od rodzicow na naukę wyſłany, tyle tam dowcipem ſwoim przez lat kilka poſtapił, że go też Rektorem ſobie, cała Akademia obrała: rzadził nia z wielka chwała, ale y z niemnieyſza ſerca wſpaniałościa, bo gdy Magiſtrat Bonońſki Anglika Studenta, o exceſſ iakiś przeświadczonego przeciwko prawu, pod miecz zkazała, Bogorya zaſtawuiac ſię o całość praw Akademii, na inſze ia mieyſce przenioſł, y niepierwey znowu do Bononii przywrocił, aż za zabicie ſtudenta doſyć mu ſię ſtało, to *Damalewicz in Vitis Archiep: Gneſn.* Atoli *Paprocki o herb: f. 182*, dawniey o tym piſzac tak mowi. Jarosław Anglika ſtudenta o cudzołoſtwo, ktore z konſenſem męza popełnił, ztracić kázał: czego potym żałuiac, za duſzę zabitego Kaplicę wyſtawił, z rozkazania Jana Dwudzieſtego Wtorego Papieża. Niemniey ſię utrzymać nie może ſuſpicya tegoż *Damalewicza*, z ktorey powieda, że ten Bogorya z Bononii do Awenionu peregrynuiac, tam od Klemenſa VI Papieża Arcybiſkupem Gnieznieńſkim zoſtał deklarowany: bo *Długoſz* roku 1343 iawnie świadczy, że go ſobie zgodnie Kapituła Gnieznieńſka w roku 1342, dnia 14 Lutego obrała na tę godność, gdy w ten czas

tylko był Archidyakonem Krakowſkim y Kanonikiem Gnieznieńſkim, za promocyą Kazimierza Krola. To pewna, że ten Jarosław, oſobliwſza roſtropnością ſwoią funkcyą ſprawował Paſterſką, bo nie tylko właſną, ale y inſzych Biſkupow ſwoiey Metropolii podległych, wizytował Dyecezye: kontrowerſye, ktore były urosły między Bodzentą Biſkupem Krakowſkim y Ziemianami Woiewodztwa Krakowſkiego, y Sendomirſkiego, ſtrony dzieſięcin, jurisdykcyi Kościelney, exempcyi Klerykow od ſądow ſwieckich, fundacyi nowych Plebanii, przez lat kilka, coraz to bardziey powſtaiące, z Krolem Kazimierzem ſzczęśliwie uſpokoił roku 1361; á że Lubelſka y Sieciechowſka Ziemie uſtawicznemi od Pogan naiazdami zpuſtoſzone były, dla tego ich od płacenia dzieſięcin na 30 lat uwolnił. *Damalewicz, Cromer.* Zamysłom Karola IV Ceſarza Rzymſkiego, ktoremi chciał Wrocławſkich Biſkupow, od Metropolii Gnieznieńſkiey oderwać, przez Kazimierza Krola zabiegł, atoli potym wnuczkę iego, z tym Karolem w Krakowie w małżeńſtwo związał: co mu odwdzięczaiąc Kazimierz, oſtatnią wolą, niektore darowizny do iego Katedry poczynił. Po śmierci iednak Kazimierza, gdy Koronacya naſtępcy na tron Polſki, Ludwika Krola Węgierſkiego nadchodziła, Jarosław z umowy z Wielkopolſkiemi Woiewodztwy, nie gdzie indziey, tylko w Gnieznie, chciał mu Koronę włożyć: wſzakże potym nakłonił ſię na affektacyą Krolewſką, y w Krakowie tę ceremonią odprawił, ile że Ludwik przykładem chciał iść Władysława Łokietka, y Kazimierza tamże inaugurowanych. Ziemowita Xiążęcia Mazowieckiego cenſurami Kościelnemi od ſpołeczności wiernych odłączył z tey racyi, że ieżeli nie rozkazywał, przynaymniey przez ſpary na to patrzył, gdy Piotraſz z ludzmi iego dobra Kościelne łupił: dla czego Ziemowit opłacaiąc poczynione ſzkody, dwie wſi Katedrze Gnieznieńſkiey, wiecznym prawem puścił. Od Tomisława także z Przeſpolewa, za krzywdy ktore poczynił Kościołowi iego, wziął wieś Kowalewo, y temuż ią Kościołowi przyłączył. Nadto Znin y Kamień miaſteczko fundował, Klucz Łowicki, ták na on czas zniſzczony, że ledwo grzywnę, całey intraty do ſkarbu wnoſił, do tey pory przyprowadził, że ośmſet grzywien z niego miał corocznie. Nadto puściwſzy Kazimierzowi Krolowi Przedecz miaſteczko y Zarow z ieziorem, wziął za to Zamek y wieś Spicimierz, Wolſzczyce, Kotamino, y znowu za Chroſzlina, Krolewice y Tarnkow: wziął od tegoż Krola Cienia y Michałow w Kaliſkim Woiewodztwie. Tak prowenta Kościoła ſwego rozporządziwſzy, udał ſię do przymnożenia czci Boſkiey: dlá tego walące zbutwiałe ſtarożytnością, Domy Boże drewniane, nowe z fundamentu wyprowádził w Gnieznie, Kurzelowie, Opatowie, Skotnikach dziedzicznych ſwoich dobrách. W Uniejowie Kościoł Panny MARYI, Kánonikami oſadził, y nadał: tamże Proboſtwo przy Kościele S. Mikołaia fundował, y OO. Benedyktynom puścił w roku 1370, wieś przydawſzy Biedrzykow. W Káliſzu zaś Kollegiatę iuż wálącą ſię reſtaurowáwſzy, dwie wſi do niey przyłączył Tyniec y Dobczyce. Inſze Kościoły, iako w Budyowicách w Pabiianicach S: Stanisławá, w Krákowie ná Zamku S. Jerzego, dzieſięcinami opatrzył, toż uczynił Krzepickiemu Kościołowi, przez

co Krzepice miaſto, do Archidyecezyi odpadło, gdy przez ſpary na to patrzał Bodzentá Biſkup Krákowski: niewſpominam tu tego, iak wiele Paráfii, Kościelnym apparátem przyozdobił. W Gnieznie, Káliſzu, Wieluniu, Łęczycy, Dwory Biſkupie wyſtawił. Kánonikow Regularnych do Káliskiey Parochii przy S. Mikołaiu w roku 1358, zá prozbą Kázimierza Krola wprowádził. Czterech Biskupow Płockich konſekrowáł, Janisłáwá Wrońskiego, Mikołáia, Stanisława y Dobiesłáwa Gulczewskich, Janá Poznańskiego, y Kryſtyná pierwſzego Arcybiſkupa Hálickiego, luboć Miechowita Jákubowi Swince to przypiſuie, ale nieſłuſznie. Ná oſtatek ſto lat życia ſwego w tych Paſterſkich prácach dopędziwſzy, gdy ná oczy ſzwánkować począł, Mikołáiowi z Koſzutowá Proboſzczowi Gnieznieńſkiemu powinnemu ſwemu, umyślił był Arcybiſkupſtwá uſtąpić: iakoż y ták był uczynił: ale gdy bez konſenſu Kápituły, ba y Krolewskiego, Mikołáy ſię o prowizyą w Aweniowie u Grzegorza Papieża ſtarał; Jan Paſzkowicz Kantor Gnieznieńſki, z tym umyślnie od Kápituły wysłány do Papieża, wſzyſtkie iego zámysły rozchwiał: wſzakże znowu w krotce, Bogorya Janowi z Strzelce, Suchywilk názwanemu, Sieſtrzeńcowi ſwemu, zá przyzwoleniem wſzyſtkich, tę Kátedrę zpuścił; ſobie tylko dwá klucze zoſtawiwſzy. Chcąc tedy żyć ſpokoyniey Bogu, w Lędzkim Klaſztorze mieſzkáł przez dwie lecie, potym ſię do Kaliſza przenioſł, kędy umarł w roku 1376, Arcybiſkuſtwá 34. Kázał ſię po śmierci w Gnieźnie, w Káplicy od ſiebie wyſtawioney pochować: nie drzwiami iednak, ale przez wykowáną w ścianie dziurę, chciał żeby ciało iego było wnieſione do grobu, z tey miary, że iako ſam o ſobie powiedział, ná Arcybiſkupią godność nie przez opiſaną Kánonami Kościelnemi drogę był wſtąpił; ktorą dobrowolną ná ſiebie konfeſſatę, chwali w nim ſzczegulnicy *Spondanus.* Nadgrobek mu potym w roku 1562 poſtawił Jan Kokalewski Kanclerz Gnieznieński, z pamiętnym cnot iego záleceniem: znaydzieſz go u Paprockiego. Doſtało mi ſię widzieć *in MS. Coll: Caliſſ: S. J. extrakt: ex libro Benefic:* z pieczęcią Kápituły Gnieznieńſkiey, w ktorym czytałem, że ten Jarosłáw Kościoł Kázimierski w Archidyecezyi w roku 1375 nowemi prowentami upoſażył, ná inſtancyą Piotrá Lubuſkiego Biſkupa. Piſali o nim. *Spondan: Ann: Eccleſ: anno 1376 num: 8. Bzovius anno 1374. num: 15. Długoſz 1372. Paprocki o herbach fol. 182. Damale: in Archiep: Gneſ: Nakiel: fol: 302. Szczygiel: in Tinec: fol: 118. Cichoc: Alloc: Oſec: lib. 8. cap: 13.*

Kleynotni.

Buczkowski,	*Macieiowicz,*	*Porębny,*	*Tur,*
Gniazłowſki,	*Magnuſki,*	*Skotnicki,*	*Wołowicz,*
Gorſki,	*Mokránowſki,*	*Staſzkowſki,*	*Zákrzewſki,*
Kolanowſki,	*Podleſki,*	*Tarnowſki.*	

Nie wſzyſcy iednak tym kſztałtem, iakom wyżey opiſał, herbu Bogorya zażywaią: á naprzod Dom Porębnych między dwiema ſtrzałami złamánemi, krzyż kładzie takim ułożeniem, iak ſię piſze litera X. Gorſkich y Turow Familie, tak obiedwie ſtrzały złączone z ſobą w herbie noſzą, iakby iedná była: na hełmie trzy piora Struſie, dwię z bokow czerwone, trzecie białe. Inſi w Litwie do dwoch ſtrzał

złaczonych wiednę, Krzyż przez śrzodek daia, iakom widział w panegyryku Kryśztofa Białozora *Upominki.*

BOGORSKI herbu Ogończyk. O tych áni Paprocki, ani Okolski nie pisał: przecięż ostatni znich namienia, że Bogorska była za Macieiem Zukowskim herbu Prus. *tomo 2. fol. 562.* Jędrzey z Kościelca Burgrabia Malborski podpisał Elekcyą Jana Kazimierza z Pomorskiego. Mateusz Woyciech Bogurski Proboscz y Kanonik Gutsztadzki, Pleban Glottowski, ale się ten Basieńczykiem pieczętował. Inni ich pisza Pogorski.

BOGUCKI herbu Abdank. O tych ani Páprocki, ani Okolski nie pisał. Stanisław złączył się był dożywotnie z Maryanną Kalinowską, ktora pierwszym związkiem była za Prusinowskim Podkomorzym Bełzkim. Był ten Stanisław Kasztelanem Sądeckim.

BOGUCKI herbu Krzywda w Ziemi Nurskiey. Y o tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. W tym wieku czterech braci było, Maciey, Michał, Kasper, y Jan. Maciey Bogucki, Podstoli Podlaski, Zona iego Anna Odyńcowna, synow z nia dwoch, Antoni ktory się złączył z Chwalibożanka, Łowczanka Wołyńska, y Jozef w Zakonie Soc: J. Siostra ich Salomea *primo voto* z Zbigniewem Kozierowskim, *2do* z Ignacym Łubieńskim zmowiona. Michał Burgrabia Krakowski roku 1705 Podwoiewodzy Lubelski, żona iego Byszewska, synow z niey dwoch, Stanisław y Antoni. Kasper Pisarz Nurski z Swinołęskiy sześciu synow zostawił Jana, Macieia, Jozefa, Antoniego, Ignacego y Leona. Z tych Antoni poiał Brzezinska. Dawnieyszych trochę czasow Fabian, Dominik, Paweł, pisali się w Nurskiey na Elekcya Jana Kazimierza. Na Augusta zaś II, Kazimierz z Sendomirskim, Ludwik Skarbnik Podlaski, Stanisław Regent Nurski, Idzi Marcin y Mikołay z Ziemi Nurskiey, Fráncizek y Piotr w Kaliskim roku 1696. Ktoryś z nich miał za sobą Brzeska herbu Ciołek.

BOGUSKI herbu Rawicz. Z Bogufzyc tego imienia nabyli, luboć ich niektorzy błędliwie Boguckiemi pisza. Na Rusi y w Przemyskiey Ziemi Maciey z Bogufzyc Woyski y Sędzia Ziemski Przemyski, miał synow dwoch, Jędrzeia y Łukasza. Jędrzey dziedzic na Rytarowicach, Kasztelánem był Sanockim w roku 1632. Łukasz dziedzic na Bylicach y Roguznie, zostáwił dwoch synow, Jędrzeia Łowczego Sanockiego, od ktorego Corka Krystyna naprzod z Mikołaiem Mrowinskim, potym z Francifzkiem Borowskim poślubiona: y Syn Jan Kasztelan Czechowski, Maryanna Czermieńska, Kasztelanká Połaniecka żona iego, z ktorey Corek dwie, Joanna y Teofila, syn Jerzy z Theodozyi Chrząszczewskiy, Corkę zpłodził Elżbietę. Jan brat Macieia Sędzi Rawski. Trzeci ich brát był Skarbnikiem Rawskim.

BOGUSKI herbu Topor. Łomżyńska Ziemia Gniazdo Domu tego, átoli z Inowrocławskim Jędrzey y Stanisław podpisali Elekcyą Augusta II.

BOGUSŁAW. Daniel Bogusław, Podstoli Upitski roku 1633, podpisał pacta conventa Władysława IV *Constit: f. 17.* Tenże z Seymu 1638 Kommissarz do uspokoienia granicznych dyfferencyi między Ziemia Upitską, y Kurlandya, *Constit: f. 26.* Temi czasy zdami się, iuż się Bogusławskiemi zowią: tak Philon y Hieronim Bogusławscy z Brzeskim Litewskim podpisali Elekcyą Jana III.

Bogu-

BOGUSŁAWSKI herbu Jastrzębiec. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Z tym wszystkim iam ich czytał, że się znayduią w Wielkieypolszcze.

BOGUSŁAWSKI herbu Jezierza. W Płockim Woiewodztwie dziedzicza. Woyciech na Bogusławicach Starosta Płocki. Stanisław Instygator Koronny roku 1637, Woyciech, Kazimierz, Władysław z Płockim pisali się na Elekcyą Augusta II. Felicyan z Warszawskiey, Wiktor z Ciechanowskiey Ziemi.

BOGUSŁAWSKI herbu Korab. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Bogusławki pół mile od Rawy zrzodło Domu tego. Do tych należy Franciszek Bogusławski Kanonik Poznański, Łowicki, Proboscz Skwierniewicki roku 1643, y iego Synowiec Jacek. Melchiora z Teressy Lesczyńskiy herbu Beliná, Syn Antoni, y Corek dwie, Jadwiga y Maryanná.

BOGUSŁAWSKI herbu Ostoia. Y o tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał: przecięż pierwszy *fol. 404*, Melchiora męstwo pod Plefzkowem sławi, kiedy pieszo szedł do szturmu za Krola Stefana. Agnieszka Jerzego Dworzańskiego herbu Rolicz małżonka.

BOGUSŁAWSKI herbu Prus 1mo. Páprocki ich y z Okolskim do herbu Prus *2do* albo Wilcze kosy referuie: koło Piotrkowa rozrodzonych twierdzi, atoli iuż temi czasy, y w inszych się Woiewodztwach gnieżdżą. Jan Bogusławski z Werescżyńskiy dwoch synow zostawił. Thomasza (ktorego z Maryanny Łackiy syn Antoni w Zakonie Soc: J, y Corek pięć, Anna, Frańciszka, Zofia, Rozalia, Kátarzyna) y Dominika, ktorego na Rusi kilku Synow. Bogusławski miał za soba Barbarę Kucharską, z tey syn Piotr, y Corek trzy, Urszula Janowi Pudłowskiemu, druga Chwalibogowi, trzecia Piotrowi Zabawskiemu poślubione.

BOGUSŁAWSKI herbu Swinka. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Znayduią się w Wielkieypolszcze. Thomasz z Brzeskiego Kuiawskiego Janá Kazimierza, Woyciech z Poznańskiego, Paweł z Kaliskiego Augusta II podpisali elekcye. Mikołay w Bracławskim kwitnał roku 1697.

BOGUSZ herbu Połkozic. Od lat blisko siedmiuset pisali się z Ziemblic, z ktorych pierwszego tego imienia czytam Bogusza w roku 1044, woiennemi dziełami wsławionego, tego dwoch Synow braci rodzonych Stawisza y Bogusza z Ziemblic Lambert Biskup Krákowski razem z Swiętym Stanisławem Szczepanowskim Biskupem potym y Męczennikiem, Kánonikami Krakowskiemi uczynił roku 1061. *Bielski f. 77.* W krotce potym na Liście Konrada Xiążęcia Mazowieckiego danym Klasztorowi Miechowskiemu czytam Bogusza Kasztelana Krakowskiego w roku 1242. *Nakielski in Miechovia fol. 164.* Tegoż ieszcze wieku, Bogusz Syn Mieczysława z Zona swoia Ludymilla, pamiętna ofiarę z fortuny swoiey uczynił Bogu, kiedy Wolimirowi Biskupowi y iego Kościołowi Kuiawskiemu, wiecznym práwem puścił dobra Powsino, Lubanie, Migrod Sitno, Rudáwe, Pomorzany, Młyn koło roku 1260. *Damalewicz in Epist. Vladislav: fol. 194.* Piotr Bogusz podpisał, List Władysława Xiążęcia Polskiego Arcybiskupom Gnieznieńskim dany w roku 1234 *u Załuskiego w Olszowskim.*

W następuiacym wieku, kwitnał Bogusz Sędzia Pomorski, Starosta Gdańskim od Władysława Łokietka uczyniony, iak mężnie z niewiel-

ka

ka garſtką Polakow, potęgę Margrabiow Pomorſkich w Zámku Gdańſkim utrzymał, opiſał *Bielſki f. 209, & 210. Sarnicki lib.* 6, luboć potym zdradą Krzyżákow poimany, w ręce ich fortecę oddać muſiał roku 1306. Za czaſow zaś Zygmunta Pierwſzego, Boguſz Marſzałek W. X. Litew: poſłował do Papieża z Erazmem Ciołkiem, Biſkupem Płockim w roku 1518, woynę Turecką promowuiąc. *Bielſki fol. 541.* Mikołaia Woyſkiego Lubelſkiego, Staroſty Kraſnoſtawſkiego, y w boiu y w pokoiu doświadczonego, śmierć w roku 1560, y iego nadgrobek z Kościoła Krakowſkiego S. Troycy wypiſał *Łukaſz Gornicki Dworzanin. Starowolſki in Monumen:* Braci iego wſpomina Liſt Zygmunta I *in MS. Petricovien:* Jan Kaſztelan Czechowſki, z Seymu Elekcyi Zygmuntá III od Stanow Rzeczypoſpolitey, do Wiednia Poſłem wyſłany, z denuncyácyą o ſzczęśliwey iego Elekcyi, z Macieiowſkiy Kaſztelanki Sendomirſkiey potomſtwo zoſtawił. Jan Kaſztelan Zawichoſki. *Januſzow: Stat: fol. 317*, ktorego Corka Anna, wyprzyſiągſzy ſię Oycowſkiey herezyi, pierwſzą ſpowiedź przed X. Piotrem Skargą Soc: J. uczyniłá, wkrotce zaſmakowawſzy ſobie w Zákonnym życiu, w Klaſztorze Krakowſkim S. Jędrzeia, Bogu ſię poświęciła, w roku 1616, od ktorego przedſięwzięcia, ani dobytą na nię bronią, rozgniewany Ociec odwieść iey nie mogł. *Kazanie X. Makowſkiego.* Boguſz Staroſta Zwoleńſki zprzyſiągł ſię dożywotnie z Zofią Firleiowną, Mikołaia Woiewody Lubelskiego Corką. *Cichoc: Alloq: Oſecen: l. 2. c. 6.* Boguſz Pułkownik Krolewski Deputat na Trybunał Koronny roku 1627.

Elżbieta z Ziemblic Boguſzowna, Zona Zygmunta Myſzkowskiego Marſzałka Wielkiego Koronnego Corka Jana Kaſztelana Zawichoskiego. Z młodych zaraz lat Oycowskie Aryańskie kacerſtwo zchydziła ſobie, o co ſiła ſtoſow, y ciężkich rázow od Oyca cierpliwie wytrzymała, cicho iednak przez zacnych ludzi, wſtęp ſobie do Dworu Krolewskiego uczyniwſzy, tam ſię iawnie Kátoliczką wyznała. W zacne małżeńſtwo wydana, gdy ią mąż odumarł, przez trzydzieści y kilká lat, wdowi ſtan, oſobliwſzemi cnotami ozdobiła, żelaznemi paskami trudząc ciało, trzydniowemi w tydzień ſuchotami ukracaiąc, co Swięto y Niedziela do Stołu Pańskiego przyſtępuiąc, o północy gdy Zakonnicy na Jutrznią dzwonią, na modlitwę do domowey Kaplicy wſtaiąc, ktorą przez iednę y drugą godzinę przeciągała. Jak zaś na ſiebie przyoſtrzeyſzą była, tak na bliznich łaskawſzą. Szpitale nawiedzała, chorych cieſzyła, lekarſtwami opatrywała, y iałmużną ſowitą. W Pinczowie Szpital ſwoim koſztem murowany z fundámentu wyprowadziła pod tytułem S. Elżbiety, y ſzczodrobliwie nadała, OO. Paulitom tamże kilka tyſięcy wyſypawſzy: w Krakowie także na Skałce Teologiczne ſtudium dla nich fundowała, Monſtrancyą w Kościele S. Troycy Krakowskim, złotą Koroną ubogaciła, y inſze Kościoły, oſobliwie Częſtochowski, Swiętokrzyski, w bogáty apparat przyſtroiwſzy, tak ſię pięknie przed Bogiem ſtawiła w roku 1643. *Starowolſki in Monum: Kazanie Miiakowſk.*

Piotra z Katarzyny Reiowny Stolnikowny Lubelskiey ſyn Mikołay, y Corka Maryna z Piotrem Stankarem zmowiona. Jan z Ziemblic w Woiewodztwie Podolskim, z Maryanny Kalinowskiy Łowczanki

czanki Podolskiey (ktora *primo voto* była za Chocimirskim) Synowie, Antoni y Michał, Corka za Mytkiem. Z teyże Kalinowskiy urodzony Marcin Boguſz Podkomorzy Podolski. *1mo voto* z Zamiechowskiy miał dwie Corki, Maryannę Zakonnicę S. Benedykta we Lwowie u Wſzyſtkich SS: druga poſzła za Stadnickiego Podczaſzego Bełzkiego. *2do voto* miał za ſobą Stępowską, z ktorey Jan y Staniſław. Umarł ten Marcin Boguſz koło roku 1705, w Kamieńcu pochowany u OO. Karmelitow Boſych, ktorych tamże fundował. Był to Zołnierz nieuſtraſzony, uſtawiczny prawie Regimentarz na Podolu, rożnych Panow, y ſwemu nawet poddańſtwu, dowożącemu prowiant Turkom do Kamieńca nie folguiący: Tatarow nie raz ſzczęśliwie gromił; á na oſtatek Koniecpolskiemu Woiewodzie Sieradzkiemu, do rozgraniczenia Polski od Turkow zdrową radą y biegłością mieyſc wielce pomocny. Jan Staroſta Dzwinogrodzki Syn pierwſzy Podkomorzego, to Poſelską na Seymy walne, to Kommiſſarską na Trybunał Radomski funkcyą wſławiony, z Tereſſy Stadnickiy, (ktora *primo voto* byłá zá Głogowſkim, Staroſtą Grabowieckim) ma trzy czy cztery Corki. Drugi ſyn Podkomorzego Staniſław Staroſta Mogilnicki iednego zoſtawił Syna. Franciſzek Boguſz Podczaſzy Halicki, ma zá ſobą Konſtancyą Gruſzecką, Sędziankę Podolſką, ktora mu powiła trzech Synow. Domu Boguſzow, Jan Kanonik Krakowſki: Jan y Marcin z Ziemia Wiſka piſáli ſię ná Elekcyą Jana Kazimierza. Thomaſz na Auguſta II z Zakrocimſką.

BOGUSZEWSKI herbu Junczyk 2do. O tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał. Jan Komornik Ziemſki Lubelſki, Piſarz Grodzki Stężycki, z Seymu Lubelſkiego w roku 1703 Kommiſſarzem ná uſpokoienie rożnic granicznych między Ziemiami Ruſkiemi. *Conſtit: fol. 22.* Synow iego było trzech. Jerzy z Hrebina Skarbnik Bełzki roku 1697.

BOHATKO herbu Pomian. Bogatkami ich kiedyś w Mazowieckim Xięſtwie nazywano, ale gdy ſię do Litwy przenieśli Bohatkami zawołani. Piotr Staroſta Bielski y Lidzki, ktorego ſynow trzech, z tych Piotr y Paweł w Xięſtwie Litewskim oſiedli. Jan zaś Zygmunta III Dworzanin, Rotmiſtrz Uſarskiey Chorągwi do Inflant, na Oyczyſtych dobrach w Mazowſzu oſiadł. Potomſtwo iego Marcin Wiktoryn y Piotr, wſzyſcy ludzie Rycerſcy. Walenty Podſtarości Czerski, Jan, Mikołay, Abraham piſali ſię z Czerską Ziemią na Elekcyą Jana Kazimierza, Jędrzey na Jana III. Ignacy Kanonik Pułtuski roku *1683*.

BOHATYREWICZ. O tych u naſzych Genealogiſtow cicho. Mikołay Poſeł Woiewodztwa Trockiego roku 1648, podpiſał Elekcyą Jana Kázimierza.

BOHOMOLEC. Y o tych ciż Genealogiſtowie nie piſali. Hrehory Bohomolec Władyſława IV, Samuel Jana Kazimierza, Jan y Dymyitr Jana III z Witebskim Woiewodztwem podpiſali Elekcye.

BOHOWITYN herbu Korczak. Y o tych ani Paprocki, ani Okolski nie wſpomniał. Od dwochſet lat na Wołyniu kwitnęli. Metryka Wołyńska w roku *1528* Bohuſza Bohowitynowiczá Podskarbiego Ziemi Wołyńskiey kładzie. Jędrzey z Kozierad Bohowityn Stolnik Wołyński z Seymu 1609 deputowany do rewizyi Kſiąg Grodzkich Łuckich. *Conſt: fol. 899.* Wacław z Seymu 1638 Kommiſſarz do uſpokoienia granicznych

dyfferencyi między Woiewodztwy Wołyńskim y Bełzkim. *Conſtit fol. 19*, á drugi Wacław w roku 1589, posłuiąc na Seym Warszawski, podpisał transakcyą Będzinską. Ján poiął Alexandrę Iwanicką. Maryanna z Bohowitow Łosiowa, fortuną swoią, Kościoł Łucki dzwignawszy, poszła po zapłatę swoiey szczodrobliwości w roku 1647, tamże pochowana. Bohowityanka Kozieradzka Hawryła Mokosiego małżonka.

BOHUFAŁ. Jan Bohufał Podsędek Grodzieński y Poborca łanowego, *Conſtit: fol.* 1611, *&* 1601. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał.

BOHUSZ herbu Sieſtrzeniec. Z Kiiowskiego Woiewodztwa do Litwy się przenieśli, zkąd Bohusz Hieronim Kazimierz z Towska Horodniczy Kowieński, Stefan Bohusz Okmiński Czesnik y Sędzia Grodzki Witebski, ten Jana III, tamten Augusta II podpisali Elekcye. Hulkiewicz Bohusz Miecznik Minski tych czasow z Niemierzycowny zostawił potomstwo: á dawniey Bohusz Alexánder miał swoię chorągiew Wołoską *1658*, także y w kompucie woyska Olszackiego z Czarneckim. Tuż podobno należą Bohuszewiczowie: o Hreorym Konstytucya świadczy *1647, f.* 41. Krysztof Poseł z Wileńskiego roku *1632*. Krysztof Minkowski Bohuszewicz z Witebskiego, Stefan z Mścisławskiego w roku 1674 podpisali Elekcye. Jozef Bohusz Podstarości Sadowy Mozyrski w roku 1726. Rozumiem że tu należy Boguszewicz Philo na Nowosiołkach Podczaszy Czerniechowski, raz z Seymu 1631 do rewizyi Ksiąg Grodzkich Kiiowskich deputowany, drugi raz z Seymu *1638* Kõmissarz do rozgraniczenia między Woiewodztwy, Kiiowskim y Cerniechowskim. *Conſtit:* 1631, *fol:30.* Także Bokuszewicz Spiegaiło Alexander, Komornik Krolewski y Stanisław Jana Kázimierza podpisali Elekcyą.

BOIANECKI herbu Strzemię. W Czerskiey Ziemi o nich pisze *Okolſki*: átoli Jan Boianecki z Krakowskiego podpisał Elekcyą Władysława IV syn iego Márcin dziedzic na Borzykowie, tego zaś Syn Balcer.

BOIANOWSKI herbu Junoſza. Po rożnych Woiewodztwach słyną, wszakże naydawnieysze gniazdo tego domu Wielkapolska. Stanisław na Boianowie, ktorego Corka za Ottonem Gninskim, Syn zaś ná Dworze Xiążęcia Słuckiego. Jan z Kaliskiego, Stanisław z Inowłocławskiego na Elekcyą Jana Kazimierza pisali się. Bogusław na Boianowie naprzod Woyski potym Chorąży Poznański, ktory też z Seymu 1670, był Kommissarzem do uspokoienia kontrowersyi od Sląska *Conſtit: fol. 12.* Jan Olbracht, y Marcyan z Poznańskiego, Piotr Czesnik Płocki z Płockiego, Jan z Chełminskiego, Jana III podpisali Elek. Marcin Burgrabia Kościański z Seymu 1683 Kommissárz deputowany do dyfferencyi pogranicznych od Sląska. *Conſtit: f.* 12. Jan z Teressy Sokolnickiy urodzony, Syn Jakuba. *Okolſki* Stanisława w roku 1565 zmarłego wspomina nadgrobek w Krakowie. Maryanna Jana Tomickiego herbu Drya małżonka z Dawidowskiy, Podkomorzánki Halickicy urodzona, Corka Gabryela. Antoni Podstoli Kaliski, z Szczurska ostatnia z tego Domu bezpotomny. Jan Boianowski dziedzic na Niewierzu, Podstoli także Kaliski, mąż znakomitych przymiotow, Drugi Starosta Gnieznieński; wszakże niektorzy z nich, ieszcze y po dziśdzień z Kościołem Kátolickim nie trzymaią. Z tegoż Domu Boiánowska idąca od Sczanieckiy, była

za Lipskim, Sędzią Ziemskim Kaliskim, z ktorey poszli Stánisław Lipski Proboszcz Gnieznieński y Choczcki: Prokop Lipski, Kasztelan Rogoziński, y Wácław Ociec dzisieyszego X. Podkánclerzego Koronnego, Opatá Mogilskiego. Sebastyan Boianowski Tureckich y Perskich Państw y ięzyka świadomy, z Gruszczyńskiy Siostry Gruszczynskiego Kasztelana Kaliskiego, má Syna iedynaka, chwały swoiey Sukcessora.

IARSKI. Długosz pod rokiem 1478 o nich w Pomeranii wspomina, atoli w Podolskim roku *1626* żył Alexander Boiarski. *Acta Caſtrenſia Camenecen.*

IEMSKI herbu Korab. Alexy Boiemski, Sędzia Kapturowy Liwski, w teyże Ziemi z bracia swoią Janem y Kazimierzem pisał się na Jana Kazimierza Elekcyą.

ISZEWSKI herbu Biberſtein na Rusi. Marciná dziedzica na Boiszewie wspomina Długosz w życiu S. Stanisława Biskupa, Alexander Skarbnik Przemyślski roku 1670, miał Syna Jędrzeia, y Corek dwie, Barbarę za Krysztofem Borowskim, Annę za Piotrem Dąbskim. Jędrzey Podstoli Wieluński, dziedzic na Chłopicach, miał za sobą Drzewicką, Siostrę Woiewody Lubelskiego, ktora *primo voto* była za Piotrem Mniszchem, Starościcem Lwowskim, Corkę z nią Urszulę za Ostrowskim.

Bokii Herb.

W Polu czerwonym, Topor biały w lewą tarczy ostrzem obrocony, nad nim Krzyż złoty, na hełmie pięć pior Strusich. *Paproc: w Gniazdzie fol. 1132, o herb: fol. 678. Okolſki t. 1. fol. 89.* Początek tego herbu z tey okazyi kładą Authorowie. W Xiążąt Ruskich obozie, pewny Rycerz, gdy na harc z poganinem wyiechał, z nim się gdy zciera, od broni odpadł:

tym czasem Poganin tym przypadkiem uciesżony, gwałtowniey go doieżdża: nie maiąc się czym złożyć mężny Rycerz, topor porwał, ktorym naiezdnika swego y z konia y z życia zwalił. Czemu przypatruiąc się Xiążę Ruskie, w nadgrodę tey odwagi, do Topora Krzyż przydawszy, iemu y Sukcessorom iego za herb go nadał. Niektorzy ich od Bolkona Wołdzimierzowicza linia wywodzą. Na Wołyniu o nich piszą: iakoż Gabryel Bokoy, Sędzia Łucki, poseł na Seym, podpisał Unią Xięstwa Litewskiego z Korona roku 1569. *Constit: fol. 171:* tenże sam potym lata swoie na rożnych woiennych expedycyach zwątliwszy, y z życia się dla miłości Oyczyzny wyzuł, legszy trupem na placu od Tatarow: Syn zaś iego w niewolą się dostał, átoli męstwem y odwagą Podkowy Kozaka wyszedszy na wolność, dwieście iezdnych na posiłek posłał swemu obrońcy Podkowie, *Paprock: Wypis o Iwonie Podkowa.* Federowna Wasanowska Corkę mu powiła Annę, ktora żyła z Stefanem Xiążęciem Czetwertyńskim, Podkomorzym Bracławskim, y Syná Jana, Sędziego Krzemienieckiego. *Stárowol: in Monumentis.* Bliższych czasow kwitnęli Bokiiowie, iedni Kuliscy czy Koliscy. Z tych Woyciech Podczaszy Podlaski z Podlaskiego, Jana Kazimierza, Tobiasz z Powiatu Lidzkiego, Woyciech Podstoli Podlaski z Podlaskiego Jana III Elekcye podpisali. Drudzy Bokiiowie Pieczychoyscy. Z tych Jan Rotmistrz, Rycerskiemi dziełami na woynie Pruskiey wsławiony, poległ za Oyczyznę, koło roku 1628, ktorego Synowi Philippowi w roku 1631 kazała Konstytucya Koronna zapłacić tysiąc sto złotych. *Constit: 1631, fol. 38.*

BOKII herbu Wierußowa w Woiewodztwie Poznańskim, tey Famili przodek z Ziemi Cesarskiey, otrzymał w Polszcze Indygenat, z ktorey był Jan Stanisław Bokii, Podsędek Poznański, tego znać Corka Anna była za Adamem Wężem.

BOKLOWSKI herbu Osoria. O nich Paprocki, y Okolski pisze, że sa w Sieradzkim. Jan Podstoli Bracławski, Adam, Szymon, Marcin, Krysztof y Michał z Ziemi Dobrzyńskiey podpisali Elekcyą Augusta II. Jan Starosta Bydgoski.

BOKOIEMSKI herbu Pietyrog. Ciż o Bokoinskich świadczą, że w Wołyńskim Woiewodztwie Possessyonaci byli, iednaż linia z Malinskiemi y Kunowskiemi.

BOKSZANSKI. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Dadzibog Bokszański pisał się w powiecie Orszańskim na Elekcya Jana III.

BOKUN herbu Paprzyca. Paprocki tylko z przypadku w Księdze *o herbach fol. 233.* Jana Bohuna wspomina: Okolski ich całe zamilczał. *Gvilhelm: Cambdenus in Britannia,* że kiedyś w Anglii kwitnęli świadczy. *Bohuni Equestris familiæ viri in Anglia, qui pro insignibus crucem ceruleam in aureo clypeo gestârunt, ab Ingielrico de Bohun sub Henrico I floruerunt, ad Henrici septimi usq; tempora, fueruntq; Sigillatores Brevium, quos vocant Spigurnelli Regis jure hæreditario, quod officium, unà cum Serientia Capellæ Regis Edvardo I remisit Joannes de Bohun filius Franconis. Gvilhelmus item Bohun Comes Northantoniæ. Jam Humfredi Bohuni ultimi Comitis Herefordiæ & Essexiæ filiam hæredem in uxorem duxit Henricus IV Rex Angliæ.* Czy tedy Polska Bokunow Familia z Anglii się w te nasze kraie przeniosła, nie śmiem twierdzić, ile że według Cambdena, Angielskich y herb inszy był, y Dom ten według niego tam zszedł.

To iednak pewna, że się z Kurlandyi do W. X. Litewskiego przenieśli: pierwszy te przenosiny uczynił Jan Henryk ab Alten Bokun, ktory przez zasługi woienne został Stolnikiem Litewskim: z kolligował się potym z Branicką herbu Gryff, Siostrą Jana Klemensa, Marszałka Nadwornego Koronnego, z ktorey Corka z Jerzym Lubomirskim herbu Szreniawa, na ten czas Podkomorzym Koronnym zmowiona, luboć się potym to Małżeństwo rozeszło: druga z Hieronimem Lubomirskim, Kasztelanem Krakowskim: trzecia z Karolem Wąpowskim Stolnikiem Koronnym. Synow zaś trzech. Jan Kazimierz Bokun Biskup Chełminski, y Podkanclerzy Koronny, Syn Stolnika: z cudzych kraiow do Oyczyzny powrociwszy, wziął Kanonią Krakowską, wkrotce Gnieznieńską y Warszawską. Po zeyściu Jana III z denuncyacyą o śmierci iego do Papieża Innocentego XI, Cesarza Leopolda y Wenetow wysłany, w Rzymie *utriusq; Signaturæ Referendarius* á potym od Augusta II Krola Polskiego Sekretarzem Koronnym ogłoszony, ágdy Przemyślska Katedra wakowała, iemu tenże Krol y z pieczęcią mnieysza konferował: iuż miał po śmierci Donhoffa nominacyą y na Krakowskie Biskupstwo, ale Rzym był na przeszkodzie: dla tego nadzieię ztraciwszy Krakowskiey Infuły, na Chełminską się z Przemyślskiey przeniosł, ktorą rządząc lat cztery, niespodzianą śmiercią umarł w roku 1722. Franciszek Bokun brat iego, Syn Stolniká.

BOKUSZ. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie mogł wiedzieć. Stefan Bokusz nobilitowany roku 1658, miał synow trzech, z ktorych Adam Bokusz Sekretarz Krolewski y Jerzy, Augusta II podpisali Elekcyą z Wileńskiego Woiewodztwa: y Hieronim.

BOLANOWSKI herbu Lubicz. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Michał na Chodorowce Bolanowski, ktorego Corka Zofia, Alexandra Pepłowskiego herbu Gozdawa małżonka. *MS. Peptowscianum. Okolski tomo 2. fol: 190:* dobra iego na Podolu. Atoli w Rawskim roku 1628 czytam Samuela Bolanowskiego: y w Przemyślskim roku 1607 dziedziczyli, wspomina ich y Okolski. Z Bolantowa Krystyn Kanonik Kuiawski, umarł w roku 1508, ktorego nadgrobek z Kościoła Inowrocławskiego wypisał *Starowolski in Monumentis.*

BOLBAS herbu Łunczyk 2do. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Metryka Wołyńska iescze w roku 1528, między inszemi kładzie Bolbasa Rostockiego z Knieruta Ziemianina Wołyńskiego. Bazyli Posłem będąc na Seym Warszawski roku 1589, podpisał transakcyą Będzinską z Woiewodztwá Wołyńskiego. Alexander roku 1589, dobra Bodawki y Teterowkę przedał. Wacława czytam na pewnym monimencie w roku 1624. Jan Pisarz Ziemski Krzemieniecki, podpisał Elekcyą Władysława IV z Wołyńskiego. Bliższemi czasy kwitnął Marcin Rostocki z Rostok, Starosta Lelowski, z Ziemią Warszawską pisał się na Elekcyą Jana III.

BOLESKI. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Boleskich wspomina Konstytucya Koronna w roku 1647, *fol. 38.*

BOLESŁAWSKI. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Stanisław Bolesławski w Woiewodztwie Sieradzkim possessyonat w roku 1697.

BOLESTRASZYCKI herbu Lis. Od Swatopełkow herbu Lis poszli, o ktorych y ia na swym mieyscu mowić będę: z Krakowskiego Woiewodztwa przeniozszy się do Przemyslskiey Ziemi, od dobr Bolestraszyc, tego imienia nabyli: á podobno pierwszy Stanisław Swatopełk Bolestraszycki, Rotmistrz Krolewski, za czasow Zygmunta Augusta: ten z Barbary Dzieduszyckiy, Podsędkowy Lwowskiey, ktora *primo voto* żyła z Boratyńskim, Kasztelanem Bełzkim, zpłodził Corkę y dwoch Synow, to iest Erazma, ten poiał Chlewicka: y Stefana, ten *primo voto* związał się z Krystyna Zborowska, Kasztelanką Biecką z ktorey potomstwo iego, Samuel y Piotr Podczaszy Przemyslski, á potym Kasztelan Sanocki, z Seymu 1633, Kommissarz do uspokoienia kłotni pogranicznych od Węgier *Constit: fol. 31*, iego ze dwoch Corek iedna, z Felicyanem Ożarowskim, Kasztelanem Sanockim zmowiona; *2do voto* z Zarębianka, z niey Corka Krystyna, pierwszym związkiem z Lityńskim, drugim z Stefanem Duczymińskim Chorażym Parnawskim żyła. Jan Syn Piotra Kasztelaná, Czesnik Przemyslski, Zona iego Gorayska, Corek mu trzy powiła, Felicyanę Piotrá Ożarowskiego, Zofią Krysztofa Drohoiewskiego, Chorażego Przemyslskiego, Elżbietę Jędrzeia Cikowskiego małżonki: Synow z teyże Gorayskiy dwoch, Jana ten miał za soba Dębińska, Stárościankę Chęcinska, y Marcina, ten Pstrokońska. Jozef y Stanisław w Woiewodztwie Sendomirskim. Bolestrzaszyckiego trzy Corki zostały iedna pierwszym małżeństwem, z Czerkasem, drugim z Jemiołowskim Sędzią Bełzkim: Druga z Dominikiem Wiśniowskim, Pisarzem Przemyslskim. Trzecia z Getkinem poślubione.

BOLKOWSKI herbu Rolicz. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał: w Łęczyckim Woiewodztwie znayduia się, luboc Jan Bolkowski z Wieluńska Ziemia pisał się na Elekcyą Jana Kazimierza. Wszakże niektotzy Bolgowskiemi ich nazywaią.

BOLHATYN. Y o tych nasi Genealogistowie zamilczeli. Xięstwo Litewskie ich gniazdo. Jan Bolhatyn, Poseł na Seym z Mińskiego Woiewodztwa roku 1613, y z niego deputowány na sądy Fiszkálne *Constit: fol.* 8.

BOLKO herbu Rogala. Okolski ich pod herbem Działosza położył, alem ia się y nie ná iednym mieyscu napatrzył, że się Rogala pieczętuią. Stanisław Jacek Bolko Proboscz Bielski, Kanonik Warszawski. Bartłomiey Hieronim, udzieliwszy swoiey fortuny Bogu hoyna ręka do Kościoła naszego Krakowskiego u S. Piotra, bratu swemu Mikołaiowi w Litwie pod Nieświeżem mieszkaiacemu, dobra Tymow zapisawszy, w tymże Kościele ciała swego zwłoki złożyć kazał, w roku 1654. *Historia Colleg: Cracovien.* Jan Orczyński Bolko: ten iako świadczy nadgrobek iego w Wieliczce mu wystawiony, w Wielkieypolszcze się urodził, srzedni wiek życia swego na Dworze Krola Stefana polerował, dalszy w obozie na obronę Oyczyzny poświęcił. *Starowolski in Monumentis.* Tu przydaię, że Kniaziowie Swierscy Bolkami się też piszą.

Bol-

BOŁTUC. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Michał Bołtuc z Wileńskim Woiewodztwem pisał się na Elekcyą Augusta II.

Bombek Herb

O Tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał: herb ich własny taki. Tarcza na dwie części przedzielona, po iedney stronie Lew dwiema łapami do gory wspięty, po drugiey stronie pięć roż ciągiem w pasie. Z iakieyby okazyi ten herb był nadány, nigdziem się doczytać nie mogł: w Woiewodztwie Sendomirskim teraz kwitną. Stanisław w roku 1697.

Bonarowa Herb.

W Tym herbie iest lilia polna, z druga tak zwiazana, że iedna z nich do gory wierzchem prosto zmierza, druga na doł, obiedwie od korzenia tak się z soba zchodzą, iakby się iedna lilia zdały: tak tedy zkombinowaney lilii połowa iest białey w czerwonym polu, z lewey strony tarczy: z prawey zaś druga połowa czarna, w białym polu: nad hełmem pół człowieka w zbroi, y w szyszaku na głowie staroświeckim, dwie chorągwie w ręku trzyma; w prawey białey ręce (bo y sam na pół czarny) czarna, w lewey czarney biała. Na szyszaku lilia u niegoż taka, iako na tarczy. *Paproc: w Gniazdzie fol.* 1213, *o herb: fol. 578. Okolski t.* 1. *fol. 59. Bielski fol. 507.* Podobniusieńki temu herb kładzie *Petrasancta c. 60*, między cudzoziemskiemi Kleynotami, z tego snadno poznać, że się nie u nas w Polszcze urodził, ale zkąd inąd przeniesiony.

Jákož

Jakoż nabyty ten herb we Francyi z tey okazyi. Między Krolem Francuſkim Philippem y Anglikami woyna zagorzała, ale mniey fortunna Francuzom, bo nie tylko, z wielka ſtrata ludzi y Kawaleryi ſwoiey, ale też y Jan niewidomy Krol Czeſki, Francuzkiego Krola, iako powinnowatego ſwego poſiłkuiacy, tamże zginał. Działo ſię to w roku 1346: Jan Boner z Wiſſembergu nad rzeka Landa dobra ſwoie maiący z Niderlandu przyſzedſzy, w Woyſku Francuzkim na ten czas żołd prowadził, ten w kilku okazyach, gdy ſzczęſliwym Marſem Anglikow przytłumił, naprzod Rotmiſtrzem, aż też y Hetmanem uczyniony, tak woyſkiem owym rzadził, że wkrotce Anglikow na głowę poraziwſzy, dwie choragwi czarna y biała, zwycieztwa ſwego zdobycz wynioſł y Krolowi pod nogi rzućił. Za co krom znacznych y godnych Ryceſkiego ſerca upominkow, też ſame choragwie iemu y Sukceſſorom iego, Krol Philip w herbie nadał, przydawſzy do tego Francuzka lilia tym kſztałtem iako ſię wyżey mowiło.

Do Polſki rychłoli przyſzedł, nie mogę determinować. *Decius* w hiſtoryi o Zygmuncie Pierwſzym napiſaney, á tym pewnieyſzy Author, że tego wieku żył, y Patryota był Bonerow, pod rokiem 1515 wypiſawſzy inſzych, ktorzy z Wiſſenburgu od lat 80 w Koronie naſzey á oſobliwie w Krakowie oſiedli, mowi: *Evocatus eſt item à Viſſemburgenſibus in hoc Regnum vir inſignis Joannes Bonerus Landanus, qui primis initiis ex mercatura opibus auctus, & apud Caſimirum, Joannem Albertum, & Alexandrum Poloniæ Reges in pretio habitus eſt.* Toż ſamo z Decyuſza luboć go oni Miechowita okrzcili) wypiſali *Bielſki y Paprocki.* Atoli tenże ſam *Paprocki o herb: fol. 699*, wypiſuiac niektorych znacznieyſzych ludzi w Mieſcie Krakowskim od roku 1378 kwitnacych, kładzie Mikołaia Bochnara, ktory prezydował temu miaſtu roku 1383, y znowu w roku 1396, gdy oraz był Zupnikiem Zupy Krakowskiey. Łukaſza także Bochna-

ra w roku 1403. Dryacki potym, y inni piſarze Zycia B. Izaiaſza Bonera twierdzą, że ſię ten Swięty urodził w roku 1380; toć dawniey przed Janem Bonerē, ba y przed Kazimierzem Jagellonowiczem Krolē, muſiała do nas zawitać Familia Bonerow: chyba żeby kto mowił, że ci, Mikołay, Łukaſz y B. Izaiaſz nie byli z domu tego Bonerow, ale Bochnarow herbu Starykoń: wſzakże Dryacki wyraźnie twierdzi, że przy grobie B. Izaiaſza, herb ten Bonerow, na pamiatkę znać Rodakowi ſwemu, od ktoregoś Kolligata przydany z dawna widział: dla czego y ia tu krotko życie iego zbieram.

Błogoſławiony Izaiaſz Boner, z Oyca Floryana Bonera, z Matki Broniſławy z Brzezia Lanckorońſkiy herbu Zadora Corki Hieronima, w Krakowie na Grodzkiey ulicy w roku 1380 na świat wydany, Ambroży przy Krzcie nazwany, gdy doroſł, do ſzkoł Akademii na ten czas ieſzcze na Kazimierzu przy Krakowie, od Kazimierza Wielkiego Krola Polſkiego fundowaney, oddany był roku 1395 Tam tak wkrotce poſtapił, że po przenieſieniu teyże Akademii z Kazimierza do Krakowa, Bakałarſka y Miſtrzowſka otrzymał godność, iako świadczy Metryka *Artiſticæ facultatis* roku 1406: *to Dryacki.* Co iednak nie może ſię rozumieć, żeby miał w Akademii Krakowſkiey w tym roku Doktorem Theologii bydź deklarowanym, ponieważ według naſzych Hiſtorykow nierychło po tym roku w tey Akademii pozwolono Theologii uczyć: dla tego *Cluſius* powieda, że nie w Akademii, ale w Klaſztorze Auguſtyańſkim przy Krakowie, ta promocya iego ſtanęła, w ktorym wſzyſtkie oſobliwie wyżſze nauki tych tam czaſow kwitnęły. Z temiż Oycami poufale konwerſuiac, y na Kazania ich y rozmowy ugęſzczaiac; gdy raz ſłyſzał Kaznodzieię w Kościele S. Katarzyny, żarliwie każacego, świat y marność iego chydzącego, zmierził go ſobie, y habit na ſiebie przyiał Zakonu Puſtelnikow S. Auguſtyna, z ręku pobożnego Jana, z Opata Swiętokrzyſkiego, tegoż Konwentu Przeora, Izaiaſza imię, na nowe życie przybrawſzy ſobie. Zaraz ſię tedy tak w rozlicznych cnotach ćwiczyć począł, że ſię wkrotce wizerunkiem ſtał doſkonałości, y przykładem drugim. Nie było mu nic milſzego, iako o błogoſławioney wieczności y chwale niebieſkiey myślić y mowic, ktorey że ieſzcze tu na ziemi żyiac zaſmakował, świadczyli co ſłyſzeli bracia Zakonni, kiedy pod czas modlitwy, podnieſionego od ziemi y w zachwyceniu będącego Izaiaſza widzieli, ktoremu niezwyczayna iakaś melodya (znać Anielſka) przedziwney weſołości y harmonii przygrawała, oſobliwie hymn, *Ave Regina Cælorum, Mater Regis Angelorum* wyśpiewuiac, á z nia wraz y ten maż Swięty: iakoż affekt w nim ku Nayświętſzey Matce ſczegulniey ſię wydawał, ztąd nayczęściey na modlitwę przed iey obraz ugęſzczał; ktory iego nakładem odmalowany, Bog potym wielkiemi łaſkami wſławił, więc częſtokroć w przeciagnionym w głeboka noc, tamże ſwoim nabożeńſtwie, gdy go ſen morzył, rzuciwſzy ſię na ziemię, bardziey łudził ſen, niżeli zaſypiał, bo ſię wkrotce znowu do ſwoich z Bogiem porywał delicyi. Pokorá w nim oſobliwſza: z tey gdy go ſtarſi iego, o niektore, choć bezwinne defekta ſtrofowali,, do nog im padał, całował y odpuſzczenia proſił. Z tey ieſzcze w Nowicyacie zoſtaiac, tak o ſobie podło trzy-

mał, że się niegodnym bydź sądził sukienki Zakonney, nie pożytecznym
Zakonowi, á potym choć też iuż w leciech podeszły, y powagi u wszy-
stkich wielkiey, przecięż nayniższe posługi y urzędy z osobliwszym
swoim ukontentowaniem wdzięcznie przyimował, braci Zakonney w
ich chorobach z miłościa służac, szpitale y ubogie chaty nawiedzaiac,
tych nędze cieszył, owych wlepsza ku Bogu nadzieię wbiiał, tamtych
do cierpliwości zachęcał; żeby mu zaś czasu niezbywało do modlitwy
y Ksiąg czytania, cztery tylko godziny spoczynkowi dawáł od osmey
do dwunastey godziny. Nie tylko iednak niespaniem trudził ciało
swoie, ale też y ostremi dyscyplinami do krwi kraiał, żelaznemi pa-
skami zciskał, włosiennica trapił, postami wycieńczał, w poniedziałki,
Srzody y Soboty prawie nic nieiedząc, swoia własna porcya ubo-
stwo przy Klasztorney forcie karmił. W ciężkie mrozy bosemi nogami
do Kościoła chodził, ktore swoie umartwienie, żeby był przed okiem
ludzkim utaił, obuwia w prawdzie zażywał, ale wyrzniętego spodem.
Tak przystroiony, groby S. Stanisława Biskupa, y B. Salomei, y innych
SS. Patronow Polskich pieszo obchodził, zkad bywało, że to od ka-
mieni, to od mrozu, to od innych ostrych rzeczy, nogi pokraiane
krwią mu zpluszczały. Nieprzyiaciołom swoim nienawiść ku sobie,
miłością płacił, do nog ich upadaiąc, y za swoie przewinienia błagáiąc.
Niezwyciężonym sercem wszystkie przykre stosy znosił: szarpiące na-
ukę iego y Swięte akcye ięzyki, uszczypliwe swoich postępkow naśmie-
wiska, censury zazdrosnych, kalumnie złośliwych, wszystko to zwalić go
z bogoboynego y z Bogiem złączonego przedsięwzięcia nigdy nie mo-
gło. W tych cnotach nieustannie cwiczacego się, śmiertelna choroba
zastała, w ktorey pokazała mu się Nayświętsza Panna z dziecięciem Pa-
nem Jezusem na ręku, otoczona w koło S. Stanisławem Biskupem, Ja-
ckiem, Kazimierzem (tak wszyscy życia iego pisarze mowia, atoli S.
Kazimierz aż w dwadzieścia lat potym dopiero, do chwały się niebie-
skiey przeniosł, to iest roku 1483, á to się działo 1471, według *Drya-
ckiego* roku 1461, kiedy S. Kazimierz ledwo się był urodził.) Jadwiga
Salomea Kinga y wzywaiac go do nieba, rzekła do niego (kładę słowa
z X. Nadasego) *Serve mi dilecte paratus jam esto, possidere regnum Dei, ab
initio mundi à Deo omnibus Sanctis præparatum*, czym ucieszony B. Izaiasz,
wesoło y światobliwie życia dokonał w roku 1471, wieku swe-
go 90, dnia 8 Lutego; cożkolwiek badź co inni rozpisali, ia idę za in-
skrypcya, ktora na nadgrobku iego wyrysowano było bardzo krotka,
Obiit Venerabilis Pater Isaias Sacræ Theologiæ Professor anno 1471. Nadgro-
bem zaś obraz iego postawiono, w ręku trzyma tę sentencya: *Tempꝰ
breve, judicium difficile*. Do tak wielkiey światobliwości życiá, nie mniey-
sza się w nim nauka zwiazała była: znać ią było na Concilium Kon-
stancyeńskim, kędy z dziesiącia innemi tegoż Zakonu Doktorami,
Hussytow błędy, gruntownemi zwatlił dowodami; toż uczynił w Pra-
dze. Znać y do tych czas w niektorych pismach iego: cztery albo-
wiem Księgi napisáł in Magistrum Sententiarum, w ktorych y dowci-
pu iego obrot, y niepospolita umieiętność wydaie się. Commentaria
zaś, ktore były po iego śmierci żostały, o Nayświętszey Troycy, w roku
1556, gdy Klasztor Krakowski OO. Augustyanow niespodzianym poża-
rem

rem zagorzał, tymże ogniem zpłonęły, iako też y życie iego, ktore
wkrotce po ześciu iego, ktoś z świadomych y wspoł z nim żyiacych, ob-
szerniey był napisał: to tylko, com ia tu przytoczył, ci ktorzy potym
o nim pisali, na chwałę tego Błogosławionego męża podali, to iest *Mar-
tinus Baronius Clericus anno* 1610. *Nakielski in Miechovia fol.* 265. *Fridericus
Szembek Soc: J. Philippus Alegambe Soc: J. Bollandus in Actis SS. tomo* 2. *ad
8 Febr: Bzovius in Annal: t.* 18, *num:* 34. *Prusz Forteca Duchowna f.* 144.
Augustinus Clusius anno 1610, á nayposledniey *Fulgentius Dryacki Ord: S. Au-
gust.* Swiatobliwość życia iego, Bog wielkiemi cudami wsławił, bo ie-
szcze za żywota swego, dwoch umarłych wskrzesił, o iednym wszyscy
pomienieni authorowie wspominaia, że gdy się B. Izaiasz przed obrazem
Nayśw: Matki modlił, á tym czasem Stanisława imieniem, Mieszczani-
na Kazimirskiego ciało do pogrzebu w ten Kościoł wnoszono, uięty
wielkim żalem Kolligatow, ktorzy zmarłego stratę opłakiwali, zawo-
łał do Nayśw: Matki mąż ten Swięty *Monstra te esse Matrem*, á potym
trupa za rękę wziawszy, podniosł, y żywego oddáł. O drugim znay-
dziesz w życiu B. Stanisława Kazimirczyka. Tyleż y po śmierci iego, przez
zasługi iego wskrzeszonych czytam. Nad to iedni wzrok, drudzy po
ciężkich malignach zdrowie, inni że rozliczne u grobu tego B. łaski y
po dziśdzień ieszcze odbieraia, świadcza wdzięczne tychże dobro-
dzicystw zawieszone wotywy y pisarze życia iego do ktorych odsyłam.
Ciało iego z ziemi podniesione za konsensem Urbana VIII Papieża w
roku 1633, przez Kommissarzow na to deputowanych od Biskupa Kra-
kowskiego, dalszych honorow y czci od Stolicy Apostolskiey czeka,
przy ktorego grobie nie raz osobliwszą iasność wielu z podziwieniem
widziało.

Jan Boner z Helwecyi wyszedszy, w Krakowie naypierwey
czas nieiaki zabawił, y za soba Jakuba, Fryderyka, y Jędrzeia bracia
pociągnał: wkrotce nabywszy dobr dziedzicznych w Krakowskiey
Ziemi, á zwłaszcza na Ogrodziencu y indziey od Włodka Podczaszе-
go Bocheńskiego, (*Dryacki*) gdy się ieszcze przez wielkie swoie zasługi
Zygmuntowi Pierwszemu przymilił, od niego Burgrabim y Zupni-
kiem Krakowskim uczyniony. Ktory respekt Pański, wiele inwidyi na
niego obalił, átoli niewzruszony naymniey tym umysł Bonera, dobra
wszystkie Krolewskie wielkiemi długami obciażone swoia szkatuła opła-
cił. Tak Spiż dwunasta tysięcy czerwonych złotych od Jordana z Zakli-
czyna wykupił, Oświecim y zupy Ruskie, czternasta tysięcy czerwonych
złotych od Pawła Czarnego Mieszczanina Krakowskiego. Nieszawę
dziesiącią tysięcy od Stanisława Kościeleckiego. Stroz rybitwą, mły-
ny y iatki y inne dochody do Wielkorządczy Krakowskiego reguluia-
ce się, dwunasta tysiecy uwolnił. Olbore Olkuską, to iest dziesięcinę
od kruszczu, piącia tysięcy od Seweryna Bethmana. Sieradz piącia ty-
sięcy, Gostynin dwiema tysięcy y trzysta złotych. Radom trzema ty-
siacami, Sochaczow siedmia, Piotrkow tysiacem y dwiema sty, Dro-
hobycz piącia tysięcy, Rabsztyn półtora tysięcy; Rytter Zamek ty-
siacem, Cło Lubelskie tysiacem y czterema sty, Człuchow, czteremá
tysiacami, Tuchola iedenasta tysiacami, Sadecz czterema, Inowrocław
piącią, mostowe, y cło Toruńskie dziesiącią tysiacami, z rożnych ręku

 oswo-

oſwobodził. Dworowi całemu Krolewſkiemu niepłatnemu od wielu lat wſzyſtkie zaſługi popłacił, na co wydał o koło dwoch kroć ſta tyſięcy złotych. Nad to Zamek Krakowſki, ktory był prawie upadł, wielkim koſztem zmurował, zwłaſzcza ſtronę od zachodu Słońca, á potym y inne ściany. *Bielſki fol. 507. Paſtor: in Floro Polon: Cromer.* Tak uwolnione dobra Zygmuntowi oddawſzy, oſtatni dług śmiertelności oddał roku 1523. *Literæ Sigiſ: I. in MS. Petricov.* W nadgrodę iego ku ſobie ſzczodrobliwości dał mu Krol Zygmunt Staroſtwo Rabſztyńſkie y Oświecimſkie, przytym cła Lwowſkie Buſkie, y Bełzkie: y Łobzow pod Krakowem (*Idem ibidem Bielſki fol: 551*) puścił mu w pewney ſummie.

Seweryn Boner z Balic dziedzic na Ogrodzieńcu y Kamieńcu, Kaſztelan Biecki, Zupnik, y Wielkorządzca Krakowſki, Ośmiecimſki, Zatorſki, Biecki, Rabſztyńſki, Wſchowſki, Oycowſki Staroſta, Syn Jana o ktorym ſię wyżey mowiło według Okolſkiego. Czego Paprocki nieśmiał mowić, ale tylko piſze, tychże Bonerow potomek był Seweryn, y na Liście Zygmunta Pierwſzego, w ktorym tego Seweryna z Ludwikiem Decyuſzem exekutorami teſtamentu Jana Bonera naznacza. *Literæ Sigiſm: I. in MS. Petricov:* nie zowią go ſynem, ale nepotem Joannis Seniorem: znać że od ktoregoś z braci iego, był Synowcem Jana ten Seweryn: Mąż, ze ſłowy Decyuſza rzękę, *inter cives totâ Sarmatiâ inſignior*, od Ferdynanda Ceſarza otrzymał *titulum Boronatûs* na Ogrodzieńcu y Kamieńcu. *Joannes Firley Caſtellan: Woynic: in Literis ad filios:* ktory Kamieniec albo iak go teraz zowią Odrzykońſki pod Krośnem Zamek, wielką częścią z fundamentu wyniosł, wybornym kſztałtem w roku 1534, kędy po dziś dzień widzieć herby Bonerow y Betmanow: atoli ten Zamek, pierwſzy ſwoy początek Kamienieckim Pilawczykom powinien, co y ſame mury herbem Pilawa naznaczone głoſzą, á od Kamienieckich, czy przez ſukceſſya, czy przez kupno wſzedł w Dom Bonerow. Kaplicę także S. Jana Krzciciela u Panny Maryi w Krakowſkim rynku wſpaniale ozdobił, kędy ſobie ieſzcze żyiąc, miedziany nadgrobek wyſtawił, gdzie y leży, życia tego dokończywſzy w roku 1540, będąc na ten czas Kaſztelanem Sądeckim, á przedtym Zarnowſkim. Jego z Zofii Betmanowny, Corká Zofia, doſtała ſię w małżeńſtwo Janowi Firleiowi Woiewodzie na ten czas Lubelſkiemu, y Marſzałkowi Koronnemu, o ktorey zmarłey w roku 1564. *Triceſius epigram: lib. 1. Kochanow: epigram:* napiſał.

Tu Rożą, tu Fiołki, tu mieccie Lilią,
Ten marmur świątobliwą zamyka Zofią.
Zofią Bonerowne, ktorey żywot Swiety,
Godzien aby wſzem Paniom za przykład był wzięty.

Z tey Bethmanowny Synow czterech, Fránciſzek Sekretarz Krola Zygmunta Auguſta Mąż godny y znacznie zaſłużony, zoſtawił Synow Andrzeia, Adama, y Seweryna y dwie Corki. Drugi Jakub, ten ſię wyniosł z Polſki na Sląſk. Jan, trzeci ſyn z Betmanowny, naprzod Chełmſki, potym Kaſztelan Oświecimſki, z ktorym tytułem podpiſał Liſt Zygmunta Auguſta roku 1546, & 1549, *u Paproc: f. 86. Nakielſki in Miechovia*

chovia fol. 650. Orichov: dial: 6. potym Biecki y Wielkorządzca Krakowſki, Spiſki, Rabſztyńſki Staroſtá z Katarzyną Jana Woiewody Sendomirſkiego Corką Tęczyńſką, żył niepłodnie, umarł roku 1562. Staniſław czwarty Syn Staroſta Biecki, ale y ten z Elżbietą Jordanowną Spytka Kaſztelana Krakowſkiego Corką bezpotomny.

Ponowił znowu po Betmanownie zmarłey roku 1532, Seweryn Kaſztelan Sądecki małżeńſkie śluby, z Kościelecką Woiewodzanką Kaliſką, z ktorey dwoch Synow zoſtawił, Seweryna z Balic Bonera Kaſztelana Krakowſkiego, Staroſtę Rabſztyńſkiego Dobczyckiego: ten pod Pleſzkowem właſnym ſwoim koſztem, cały pułk konnych ludzi przywodził. *Paprocki fol. 405.* W roku 1589 Kommiſſarzem Krolewſkim do Rygi, z Leonem Sapieha Kanclerzem Litewſkim ordynowany, ſzczęśliwie wzburzoną od ſwywolnych ludzi rebellia uſpokoił. *David Hilchem, Vita Farensbachii,* umarł koło roku 1593, z Wołowiczowną Kaſztelana Wileńſkiego y Kanclerza W. X. Litew: Corką żadnego potomka nie maiąc: zaczym ſię wſzyſtka fortuna iego w Dom Firleiowſki zlała. *Hiſtoria Dom: Probat: Cracov.* Fryderyk brat iego z teyże Kościeleckiy, w pokoiu żył bezżenny.

Adam Syn Franciſzka, o ktorym ſię wyżey möwiło z Krupczanki urodzony, złączywſzy ſię dożywotnie z Bidzinſką, z niey czterech Synow odebrał, Jana, Kryſztofa, Adama, y Marcina, ktory od Kozackiey rebellizuiącey ręki poległ. Jákuba też potomſtwo ze Sląſka do Polſki ſię wrociło. Zybald w Zakonie S. Franciſzka de Obſervan: życie ſwoie poświęcił Bogu, Bonáwentura nazwany. Seweryn y dwie ich Sioſtry, z ktorych Anna Janowi Zagorſkiemu, Łukrecya Janowi Jezierſkiemu Piſarzowi Ziemſkiemu Łuckiemu zaślubione: wſzyſtkie z Katarzyny Zaydliczowny zpłodzone.

Pamiętne tych Bonerow y po dziśdzień dzieła, bo Zupy Bocheńſkie y Wielickie lepſzym porządkiem, á z nie małym ſumptem ſwoim reſtaurowali; od ktorych imienia, y po dziś dzień ieſzcze ſię zowie Szyba Bonerowſka: Kościołom też siła ozdoby przyczynili, iako Ołtarz S. Staniſława na Skałce cały wyzłocony ich koſztem ſtanął, co znać z herbu na tymże Ołtarzu na pamiątkę zoſtawionego. Atoli potym, gdy Familianci tego Domu co raz to w wyżſze honory y doſtatki poſtępowali, wiary prawowierney odſtąpili, Luterſkim kacerſtwem zarażeni, w ktorym pomarli, y cała zeſzła Familia.

Co przydaie Piſarz życia Błogoſławionego Izaiaſza Bonera, że ſię Mikołaiowi Bonerowi, na Seymie Hrodelſkim doſtał herb Nowina, albo Złotogoleńczyk. (*Dryacki in Vita B. Boner*) to ſię do tych Bonerow naymniey regulować nie powinno, dla racyi wyżey namienioney.

Boncza Herb

W Polu błękitnym. iednorożec biały, do konia podobny, przedniemi nogami w gorę wzpięty, iakby w biegu zapędzony w prawą tarczy, na czele rog kończaty: nad hełmem y Koroną pół takiegoż Jednorożca, iaki ieſt na tarczy. *Okolſki* pole Bończy czerwone naznacza, inni Jednorożca w

lewą tarczy obroconego głowę ſztychuią. *Paprocki w Gniazdzie f. 79, o herb: fol. 476. Bielſki f. 77. Okolſki t. 1. f. 62. Liber Kleyn.* Siła ieſt Domow we Włoſzech, Francyi, Niemczech, Brytannii, Slaſku, ktore tymże właśnie kſztałtem Jednorożca w ſwym herbie noſzą. O tych *Petraſancką c. 54*

Queſtya ieſt miedzy wiela authorami zagęſzczona, czy ſą na świecie Jednorożce. Twierdzą, że ſą, *Plinius, Ælianus, Solinus, Polyhiſt: c. 5. S. Izydor*, y inni. Opiſuią go zaś takim kſztałtem. Zwierz do konia podobny, nie tylko ſymetryą, ale y wielkością, atoli kark bardziey Jeleniemu akkommoduiący ſię, ná czele rog mu ieden wyraſta, dwa albo trzy łokciowy, ogon iak u dzika, nogi iak u Słonia, ale w biegu dáleko chybkością Słoniow przechodzi. Z tego tu opiſania Jednorożcow owo urosło ænigma: *Cervum fronte refert, Elephantum ſed pede, caudâ aprum, voce bovem corpore prodit equum.* Przydaią ciż Authorowie, że go żywcem doſtać iuż doroſłego nikt nie może, chyba młode bardzo dzieci iego, ale więc takiego fortelu na iego uſidlenie zażywaią. Pannę mu pięknie uſtroioną ſtawiaią, ktorą zoczywſzy, ſwoiey z natury dzikości prawie zapomina, iak łaſkawy iaki baranek, tak ſobie z nią igrá, poty, poki ſen go nie zmorzy, dopiero zaſadzeni myśliwcy wypadaią, y rog mu odcinaią: zkąd y Symboliſta nad nim przypiſał: *Virgineo manſveſcit amore.* Rog zaś ten iego, doświadczone na wſzyſtkie trucizny lekarſtwo, bo wpuſzczony w zarażoną od iadowitych gadzin wodę, uczyni zaraz zdrową: dla ktorego ſwego przymiotu, nie maſz żadnego Pańſkiego lamuzu, gdzieby Jednorożcowe rogi, albo za oſobliwſzy prezent nie pokazywano, albo żeby go w złoto bogato nie oprawiano, z tą niezbitą opinią, że to prawdziwe Jednorożca łupy.

Z drugiey ſtrony Grzegorz Wielki *lib: 31. Moral: c. 13. Tertulian: l. 2. contra Idol: c. 10. Origenes, Andreas Marinus, Kircher in mundo ſubterraneo l. 8. f. 66, Szentivani in Curios: Miſcell: part: 1. diſſert: 10* tak opiſanego

nego zwierza za pozorną báieczkę rozumieią. Nie przeczą naymniey ci Authorowie, żeby ſię nie miały znaydować na świecie Rhinocerotes, albo Noſorożce (luboć S. Hieronim tłumacząc z Hebrayſkiego, *Rem*, zá iedno rozumie, tak Jednorożcow albo Monocerotes, iako y Noſorożcow) iákie więc na amphiteatrach Rzymſkich na widowiſko zprowadzano, to ieſt zwierzę wielkością do byka podobne, lubo trochę dłużſze, kſztałtem do dzika, o iednym rogu nie zbyt długim, nie na czele iednak, ale na nozdrzach wyroſłym. Przyznáią y to, że ſą Oſły Indyiſkie iednorożne, u ktorych rog ná czoło wychodzący, od korzenia ſzerſzy z lekka ſię w koło zakręca. O dzikich kozach w Indyi toż przyznaią, że im ieden rog na głowie wyráſta, ale naywięcey na cztery pięḋzi długi. Wyżey zaś określonego Jednorożca, żaden nigdy nie widział, słuſznie tedy za zmyślonego mieć go każą

A ponieważ na wielu mieyſcach rogi Jednorożcowe za prawdziwe prezentuią y chowaią, iako w Paryżu w Kościele S. Dyonizego, na pięć łokci długi; w Argentoracie, tak wielki, iak słuſznego mężczyzny ſtatura bydź może, w Wenecyi u S. Marka, y gdzie indziey; X. naſz Kircher wnoſi z poważnych racyi; że te nie ſą Iednorożcowe prawdziwie, ale rybie rogi, ktoremi ich natura uzbroiła przeciwko Wielorybom w lodowatym morzu znayduiącym ſię, takiey dzielności; że w zrzodelną wodę włożone, gdy ſię iey kto napiie, nie tylko trucizny zbywaią, ale y inne paroxyzmy leczą. Inne zaś tym podobne rogi, że ſię częſtokroć w ziemi rodzą (świadczy tak Kircher iako y Szentywani) przez nie dościgłą natury operacyą. Do ktorych Authorow odſyłam czytelnika, mnie o tym doſyc namienić.

O początkach tego herbu, żaden nie piſze, na to ſię tylko zgadzaią, że ze Włoch zaraz przy pierwiaſtkach wiary Chrześciańſkiey w Polſzcze, w te tu kraie naſze przenieſiony. Według niektorych przyſzedł z Klemenſem Biſkupem Kruświckim, albo Kuiawſkim. Ten po Lucyduſie pierwſzym tego mieyſca Infułacie w roku 994 wſtąpił na tę Stolicę, od Benedykta Papieża tego imienia ſiodmego potwierdzony, w Smogorzewie ciało iego pochowane leży: to wypiſał *Paprocki* na co przywodzi *Długoſſa*, ale omylnie: bo Długoſz w roku 1005 powieda, że ten Klemens na Wrocławſkie w Slaſku wſtąpił po Urbanie zmarłym, nie na Kruświckie, á umarł roku 1027, y Damalewicz wſzyſtkich Biſkupow Kruświckich albo Kuiawſkich oſnowę, od początku, aż do lat ſwoich przeciągnąwſzy, o Klemenſie żadney wzmianki nie uczynił; do tego, ponieważ w Smogorzewie pochowanego bydź mieni Paprocki, toć znać, że był Smogorzewſkim Biſkupem, albo iako ich teraz zowią Wrocławſkim na Slaſku, (ponieważ pierwſi tego mieyſca Infułaci, tam ſię chowali) nie Włocławſkim albo Kruświckim. Siedział na tey Katedrze, według Długoſza lát dwanaście, luboć Glinka w ſwoim Jednorożcu twierdzi, że od Benedykta VII Papieża ten Klemens był wyſłany do Mieczyſława Xiążęcia Polſkiego, żeby go był od balwochwalſtwa y wielożeńſtwa odciągnąwſzy, do wiary Chrześciańſkiey nakłonił; ktorego tenże ſam Mieczyſław, zażył w legacyi do Xiążęcia Czeſkiego, o Dąbrowkę w małżeńſtwo proſząc,

trzydzieści y cztery lat (powieda) że na tey Stolicy ſiedział, żył według niego lat ſto piętnaście: z tym wſzyſtkim, y w tym wieku żadnego ſiwego włoſa na nim nie było; dwunáſtu ubogich u ſtołu ſwego żywił: ale że te rzeczy Glinka tak dawne opiſuie, á żadnego Authora nie przywodzi, y owſzem przeciwko inſzym hiſtorykom, zda ſię rzecz bydź podeyrzana.

Drudzy popieráią, że z Prokulfem Biſkupem Krakow: przyſzedł ze Włoch mąż znaczny Mierzb nazwany z tym herbem w roku 988 (cale nie Włoſkie ſłowo Mierzb, ſuſpicyą o tey powieści podeyrzaney czyni) ten od Mieczyſława Monarchy Polſkiego wdzięcznie przyięty, y w dobra opatrzony, gdy brat iego Klemens Biſkupſtwo wziął Kruświckie, on przy Kluczu Kozłowſkim w Mazowſzu nie dalcko od Czerwieńſka wieś założył, y Bończa nazwał: ktore y po dziś dzień mowi Paprocki ieſzcze na tychże dobrach dziedziczy: ieſt y w Chełmſkiey Bończa wieś, ale ta zdami ſię iuż pozniey od Sienickich tego herbu y tych dobr poſſeſſorow intytułowana. Bończy zaś przezwiſka okazyi domyśla ſię Okolſki y X. Rutka, że prawi temu Mierzbowi Bonifacy imię było, co Polſkim na ten czas ięzykiem, iednoż znaczyło co Bończa, á tak y herb, y on, y dobra Bończa nazwane. *MS. Rozrażew:* powieda, że tę Fámilią z *W*łoſkiego Bontempo zwano, to ieſt dobry czas, zkąd w Polſkim ięzyku przerobione Bończa imię uroſło. Tegożſamego Mierzba dwoch Synow rachuie Paprocki pod rokiem 1061, Mikołaia y Boguſza, ktorzy ſię piſali z Wścieklic, tych obudwu Lambert Zula Biſkup Krakowſki, razem z Swiętym Staniſławem Męczennikiem na Kanonią Krakowſką podwyżſzył. Pewny author przydaie, ze obadwa ci bracia iednego ſię dnia urodzili, iednegoż y pomarli. *Starowolſki in Vitis Epiſc: Cracovien:* z Długoſza o ſamym tylko Mikołaiu z Wścieklic herbu Bończa wſpomina, że od Lamberta Kánonikiem był kreowany. Boguſz z Ziemblic do Półkozicow należy. Kładzie potym Paprocki Boguſława z Wścieklic pod rokiem 1100 z pewnego przywileiu. Jan Schedeland, albo iako go inni piſzą Szotlant Biſkup Chełminſki tegoż herbu Bończy używał, o ktorym mowiłem pod Biſkupami Chelminſkiemi *fol. 58.*

Herbowni.

Bartoſzewſki
Białobrzeſki
Boniecki
Bracieiowſki
Brzeſki
Brzoſtowſki
Bukowſki
Byſtrzycki
Charlęſki
Chmielecki
Chomętowſki
Chróścieiowſki
Fredro
Gaſparſki
Gozimirſki
Gulinſki
Izycki
Kargowſki
Klonowſki
Krakowiecki
Krzewſki
Kulwinſki
Kunicki
Liſſowſki
Moraniecki
Niedabylſki
Oſmolſki
Pioro
Pokrzywnicki
Poſtruſki
Radawiecki
Romanowſki
Rutkowſki
Rybczewſki
Sienicki
Skoczewſki
Skorowſki
Socha
Solikowſki
Srzebiecki
Strzeſzkowſki
Szerzeńſki
Tomaſzowſki
Turoboyſki
Uſzdowſki
Waśniewſki
Wilga
Zołkiewſki.

BONELLI. O tych ani Paprocki, ani Okolſki nie mogł wiedzieć; bo Jan y Jakub Bonelli, dopiero otrzymali Indygenat roku 1658, o czym Konſtytucya.

BONIECKI *herbu Bończa.* Dawne od dobr Bończy imię w nich dziedziczy w Mazowſzu ieſzcze y w tym wieku, z tych iedna była za Rudzkim w Rawſkim roku 1696. Kryſztof, Walentyn, Remigian w Ziemi Czerſkiey Ludwik y Staniſław w Woiewodztwie Inowrocławſkim, Maciey w Ziemi Chełmſkiey podpiſali Elekcyą Auguſta II.

BONIKOWSKI *herbu Brodzic.* Paweł Kanonik Płocki, z teyże Dyecezyi deputowany do kompozycyi między Stanem Duchownym y Swieckim. W Płockim ſą. Daniel Bonikowſki Zakonu S. Franciſzka, dla wielkich cnot zakonnych, nie mnieyſzey u ſwoich powagi, y u Boga łaſki, kiedy go rożnemi rewelacyami wſławił, á między inſzemi tą, ktorą opiſuią cuda S. Staniſława Koſtki, kiedy widział rozgniewanego na Polſkę naſzę, Boga, y oſtatnią zgubę zamierzaiącego: gdy tedy Matka Boſka błagała za Kroleſtwem tym Majeſtat nieztworzony: y S. Staniſława, do tegoż zachęcała temi ſłowy: *A ty ſługo Oblubieńca mego, czemu nie proſiß Pana ſwoiego za bracią ſwoią.* Szczęśliwa to była za nami inſtancya, bo Bog miłoſierdzie ſwoie na ich prozbę nád Oyczyzną naſzą pokazał. Działo ſię to roku 1623.

BONIN *herbu Korona.* O tych ani Paprocki, ani Okolſki nie wiedział. W Pomorſkim poſſeſſyonaci, od ktorych poſzli Sławianowſcy y Czeſzewſcy, przy ktorych y ia ich herb położę Koronę.

BORATINI. O tych Paprocki, ani Okolſki nie mogł wiedzieć: bo dopiero Indygenat przez Konſtytucyą Seymową w roku 1658 otrzymali Philip y Titus Livius Boratynowie: z ktorych drugi Staroſta był Ośieckim, y Kontrahentem minnicy żelazney, o ktorym Konſtytucya roku 1667, *fol.* 7, á druga 1685, *f.* 11, kędy ſukceſſorom iego z Skárbu Rzeczypoſpolitey, ſto piećdzieſiąt tyſięcy płacić każą. Boratynianka pierwſzym związkiem Łukaſzá Mąkowieckiego Staroſty Trembowelſkiego, drugim Glinſkiego Stolnika Sendomirſkiego małżonka w roku 1701.

BORATYNSKI *herbu Korczak.* Dom ſtarodawny od Demetryuſza z Bożego daru Podſkarbiego niegdy Koronnego ſwoy dukt zaczął. Z liſtow dawnych wyczytał Paprocki Dymitra de Boratyn, Kanclerza Ziemi Ruſkiey w roku 1374. Siedmiu Synow iego, od rożnych dobr, ktore im ſię w podziale doſtały, rozkrzewili wiele Familii, w Przemyſłſkiey oſobliwie Ziemi, iako to naypierwey Jerzy, wziąwſzy działem Małczyce, od nich Malczyckim nązwany, atoli krom iedynaczki Corki, ktora ſię w małżeńſtwo doſtała Mikołaiowi Tarłowi, Chorążemu Przemyſłſkiemu, żadnego inſzego potomſtwa nie zoſtawił. Drugi Sieńko czy Symeon Dąbkowice wziął, od ktorego ſukceſſorowie Dąbkowſcy. Trzeci Teodor Tamanowice, od ktorego naſtępcy Tamanowſcy. Czwarty Iwan Chankowice. Piąty Deńko Michalewice, od ktorego potomkowie Michalewſcy. Dymitr ſzoſty z naymłodſzym bratem Waſylem Boratyń wzięli, ten Waſyl albo Bazyli tylko miał dwie Corki, Annę Kniehynina Przedzielnicka, á ponowionym małżeńſtwem Mikołaiowa Kraſnopolſka: y drugą Maruchnę, tę z opieki Krezy Staroſty Przemyſłſkiego, gwałtem wyprowadziwſzy Stryi iey rodzony Iwan,

ktory wziął działem Chańkowice, wkrotce za dyspensą Patryarchy Konstantynopolitańskiego, wziął ią za żonę, y z nią zpłodził dwoch Synow, Jana y Jędrzeia Boratyńskich, ktorzy Przodkow swoich Schizmy wyrzekli się, ieden z nich miał za sobą Fredrownę, drugi Nowomieyską herbu Wilcze kosy. Jędrzey wprawdzie u Opoczki do szturmu idąc, gdy na niego kamień żarnowy zpuszczono rękę ztracil, á potym z tego razu życia dokonal, w tym chwalebny, że gdy go ná grzech cielesny namawiali, tak Doktorowie, iako y inni; żeby był tym sposobem zbył puchliny, co raz to bardziey wzmagaiącey się, raczey sobie śmierć obrał, á niżeli Bogá obrazić, albo dąney raz dożywotniemu przyiacielowi przysięgi nie dotrzymać.

Jan Starosta Rohatyński, Chorąży Przemyślski, brat Jędrzeia, wielki y godny Rotmistrz u Zygmunta Pierwszego, ieszcze za Alexandra Krola w Wołoszech z bratem swym woiuiąc, gdy Lanckorońskiego na ten czas Hetmana, gmin nieprzyiacielski ogarnał, mężnie się o nich otarł Jan, y Hetmaną szczęśliwie z ciężkiego razu wyprowadził: za co obudwu Krol hoynie udarował. Pod Połockiem iednak naybardziey się męstwo iego pokazało. Siedm tysięcy Moskwy, na drugiey stronie Dzwiny leżało; Ján ludzi swoich do boiu według *Starowolskiego* dwa tysiace, według *Paprockiego y Orzechowskiego* tylko czterysta liczył, z wrodzoney iednak chęci do dobrey sławy, myślac iakby mogł na nieprzyiaciela natrzeć, gdy mu bystra y nie przebyta rzeka prześcia bronila, zsiádł z konia, y modlić się począł, aby sam Bog byl mu wodzem w tey okazyi. W tym ukazał mu się młodzian w białych szatach, na białym koniu, y zkinawszy na Boratyńskiego rzecze: *Hàc me sequimini,* to mowiąc wskoczył w rzekę z koniem, á na drugi brzeg przeszedszy zniknał. Rzuci się za nim z całą swoią rotą Boratyński, y brod znalazszy, bez szwanku pokazaną sobie drogą przeprawił się: dopiero znagła, tak z tey, iako y z tamtey strony, w kotly y w trąby uderzono, czym tak przestraszył Moskwę, że iedni uciekaiąc w rzekę, tonęli; drudzy od szabli Boratyńskiego legli, inni życie salwuiac do większego obozu swego umykali. Chcielić wprawdzie Moskwa poprawić się, postrzegszy małą garstkę naszych, ale słysząc trąby, bębny z tamtey strony rzeki, rozumieli, że w tym fortel iakiś ukryty, y że nowe woysko za tym Rotmistrzem idzie: bogatą korzyść y więzniow nie mało wziął w tey okazyi, ale gdy się nazad z tryumfem wraca do owego mniemanego brodu; cale go znaleść nie mogł. Paprocki przydaie, że y powracaiącemu z tą wiktoryą Janowi, tęż łaskę przedtym widziany młodzian oświadczył, co y przedtym, ale im zaraz zniknał: wszyscy rozumieli że to był S. Kazimierz, brat Zygmuntá Krola, od ktorego Boratyński udarowany, krom inszych *Wakansow* z Starostwę Rohatyńskim wziął Chorąztwo Przemyślskie. *Starowol: in Bellat: Sarmat: fol. 145. Orzechow: in Quicunce. Paprocki sub* Korczak. *Cromer.* Jan go potym Krol Węgierski na woynę, ktorą zaczął z Ferdynandem Cesarzē, do Węgier zaprosił stawił się w czterysta koni. Widząc Rycerskie serce w nim Jan Krol, więcey mu pod iego rządy ludzi oddał: atoli postrzegszy iuż na placu Boratyński, że y szyk woyska niebespieczny, y rządy nie do-

bre, oczywistą zgubę woysku całemu wrożyły, odwodził iako mogł Krola Węgierskiego od potyczki, trudno iednak Węgierskich Officyalistow do batalii zachęcaiących Pana, przekonać było: przetoż gdy się oboie woyská z sobą potkały, przegrali Węgrowie, Krol Jan do Koszyc, ztamtąd do Tarnowa ubiegł: Boratyński w swym się nieszczęściu widząc, przecięż iako na odważnego y żołnierza y Wodza przystało, tak dostawał, ale potym ranny, na poboiowisku z innemi poległ: gdzie odarty od Cesarskich y za umarłego odbieżany: drugiego się dnia Węgrom tam przechodzącym odezwał, ktorego oni odziawszy y opatrzywszy, nie prędzey do domu wypuścili, aż zupełnie ozdrowiał. Wraca się do Polski: tym czasem na nowinę o śmierci iego od Masztalerza, ktory z koniem powodnym był uszedł rozniesioną, iuż się byli Zięciowie iego, fortuną podzielili: przyięty, á od Krola Jana w Tarnowie udarowany, godzien naywiększych respektow. Corki iego trzy, Barbara Orzechowska, Zofia Zamiechowska, Katarzyna Orzechowska.

Piotr dziedzic na Złutkowicach Kasztelan Bełzki, Starosta Samborski, Syn naymłodszy Starosty Rohátyńskiego, z cudzych kraiow powrociwszy, Podwoiewodzym byl y Burgrabią Krakowskim. *Przyłuski præfat: ad Stat:* rostropnością, fakundyą, wspaniałością umysłu, tyle sobie zasłużył u Zygmunta Augusta, że mu Matkę swoię Krolową Bonę odprowadzić za granicę zlecił: tam Piotr żegnaiąc ią imieniem Krola y Krolewien tak rozkwilił, że od płaczu mowić nie mogła. Krolową potym Węgierską Izabellę Siostrę Augusta Pierwszego, do Węgier odprowdził, kędy iey pokoy taki uczynił, że y przeciwna strona kontenta z niego była. Do Wołoch Kommissarzem uczyniony od tegoż Krola, Petryłowi Woiewodzie Wołoskiemu przyznał co sprawiedliwość kazała. Temi pracami zwatlony, umarł w roku 1558, ktorego nadgrobek w Krakowskim Kościele na Zamku, od Barbary Dziedoszyckiy Podsędkowny Lwowskiey żony iego postawiony widzieć.

Jan Chorąży Przemyślski, Starosta Rohatyński, Syn Piotra Kasztelana Bełzkiego, na dworze Augusta Krola czas nie mały przepędziwszy, gdy z Barbary Łysakowskiy herbu Leliwa, żadnego potomka nie zostawił, chwałę Domu Boratyńskich wniosł z sobą do grobu. To *Paprocki.* Atoli y po dziś dzień w W. X. Litew: kwitną Boratyńscy herbu Korczak, y lubo *Koiałowicz* w swoiey historyi twierdzi, że Kniaziowie Boratyńscy y Worotyńscy do Moskwy się byli przenieśli pod rokiem 1490, przecięż ieszcze y teraz w Orszańskiey Ziemi Ziemianinami ich czytam. *Janussow: anno* 1578. *Constit: Univer: pobor: fol. 353.* Mikołay w roku 1648 Jana Kazimierza, Stanisław Podsędek Orszański Jana III podpisali Elekcye.

BORATYNSKI herbu Topor. Mowiłem wyżey, że się Anna Corka Bazylego Boratyńskiego dostała w małżeństwo Matheuszowi Krasnopolskiemu z Domu Topor, á z nią część Boratynia, od ktorego potomstwo iego Boratyńskiemi nazwano. Z tych byli, Zygmunt w roku 1630, Walenty w Sendomirskim, Alexander w Sieradzkim, podpisali Elekcyą Augusta II. Felicyana Boratyńska Woyciecha Brzezińskiego małżonka w roku 1660.

***BORCHOWSKI** herbu Lubicz.* W Podlaſzu w Drohickiey Ziemi rozmnożeni: z tych Prokopa z Borchowſkiy tegoż Domu Synowie Grzegorz, Jan Maciey. Grzegorz po woiennych w Moſkwie y Pruſach expedycyach z Barbarą Skierczyńſką licznym potomſtwem ſię cieſzył, Thomaſzem, Woyciechem, Grzegorzem y Janem, (ktory pod Cecora zginał iak Ociec w Moſkwie) Szymonem, y Corkami Grochowſka y Ciekanowſką. Jan drugi Syn Prokopa z Burżanki zoſtawił Grzegorza. Ale y w Zakrocimſkiey Brochowſcy ſławni: Jan Kaſztelanem był Zakrocimſkim, Kryſztof Piſarzem Ziemſkim.

BORCK O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piſał. Familia ta w Pomeranii ſtarodawna, y tak w dobra doſtateczna, że trzydzieści y ſiedm ludzi, na potzebę ieden z nich mogł wyſtawić. *Hartman in Republ.* Jan Woyciech Borck Marſzałek y Konſyliarz naywyżſzy y Regent Xięſtwa Pruſkiego, podpiſał dekreta Kommiſſyi Krolewſkiey roku 1609. Gedeon Borck Sędzia Inflantſki w roku 1678. Teyze Familii Borck ieſt teraz Naywyżſzym Konſyliarzem u Elektora Brandeburſkiego.

***BORĘCKI** herbu Iłołobog.* Piſzą ſię z Borce na Ruſi. Adama zmarłego w roku 1552 opowieda nádgrobek iego w Grodku, ktorego Syn Piotr Woyſki Stryiſki.

***BOREK** herbu Wąż.* Starożytna Familia, bo ieſzcze w roku 1403, czytam zmarłego nadgrobek, w Kościele Krákowſkim Katedralnym, Jana Borka z Sczęczna Kaſztelana Wiślickiego *Starowolſki in Monumen:* kędy y herb iego Wąż w polu czerwonym, w pyſku iabłko trzyma, Jana Kaſztelana Brzezińſkiego w roku 1457 *u Laſkiego w Statucie fol. 65*, kiedy podpiſywał Konſtytucye Kázimierza Jagellonowicza. *Glinka w Zwierzyncu* wſpomina Borka Suffragana Lwowſkiego w roku 1500. Staniſława Dziekana Krakowſkiego, Kantora Gnieznieńſkiego, Kanclerza y Kanonika Kuiawſkiego zmarłego w roku 1556. *Okolſki* do tych tu referuie, ale nadgrobek iego na Zamku Krakowſkim pokazuie, że do herbu Zadora należał, był to człowiek tamtego zepſowanego wieku nienadwerężoney cnoty, fundacya na ubogich ſtudentow trzydzieſtu uczynił. *Tarcza Obrony. Przewodnik f. 65:* dla Wikaryow manſya z muru wyprowadził *Pruſcz:* grob Przodkow ſwoich u S. Franciſzka w Krakowie reſtaurował. *Starowolski in Monumentis fol. 81.* Tomickiemu Biſkupowi Krakowſkiemu w Rzymie u Leona X. Papieża konfirmacya otrzymał. *Idem in Vitis Episc: Cracov:* Na życie y cuda S. Jacka Kommiſſarzem z Rzymu był deputowany, ſzczęśliwie to zakończył. *Severin: in Vita S. Hyacin.* Mikołay miał za ſobą Zofią z Bolmina Kraſzewſką, Syna z nią Samuela y Corkę Elżbietę: podobno ten Mikołay Podſtaroścім był Sądeckim, Sędzia Kapturowym Woiewodztwa Krakowſkiego, iako ſię podpiſał na Elekcyą Jana Kazimierza. Jan Kaſztelan Brzezinſki *primo voto* związał ſię był z Swiętoſławſką Starościanką Kozienicką, *2do* z Dedyńſką, Piſarzową Sanocką, z ktorey Corka Kryſtyna była za Staniſławem Jordanem Podkomorzym Krakowſkim, Syn zaś Staniſław Kaſztelan Wieluńſki, (Sędzią ſię Ziemſkim Wieluńſkim piſał na Elekcyą Władysławą IV,) tego Syn Jozef czy Piotr Kaſztelan Radomſki, Marſzałek Trybunału Koronnego w roku 1775, y 1685, Kommiſſarz z Seymu do zapłaty woyſku, do luſtracyi Staroſtwa Chęcinſkiego y Zatorſkiego.

Con-

Conſtit: 1678 *fol.* 6. & 14, & 1683, *fol.* 12, & 1685, *f.* 14, Zona iego Anna Bełdowſka, z tey dway Synowie, Staniſław y Jozef, Staniſław Kanonik Gnieznieńſki, Viceprezydent Trybunału Koronnego kilka razy. Paweł Borek w Ziemi Rożańſkiey, Jan w Ziemi Sochaczowſkiey w roku 1674.

***BOREMLSKI** Kniaź.* O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piſał. Alexander Kniaź w Ziemi na ten czas Wołyńſkiey, y drugi także w roku 1528 kwitnęli, oczym *Metryka Wołyńſka.* Atoli oſtatni z Starożytnego tego Domu, był Jędrzey dziedzic na Boremlu, ktory w Woyſku Koronnym, na chwałę imienia ſwego zaczawſzy robić, prędką śmiercią w lat tylko dziewiętnaście zabrany w roku 1610, czego świadkiem ieſt nadgrobek iego w Zamościu. *Starowolſki in Monumen.*

Boreyko Herb

Niektorzy *in MS.* do herbu ich Dołęga pociagaią, atoli ia z domowey ich pieczęci herb kładę tey Familii, takim kſztałtem iako tu widziſz. O poczatkach iego nigdziem nie czytał, ile że o tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał. W Xięſtwie Litewſkim, w Woiewodztwach Kiiowſkim y Wołyńſkim rozrodzeni, Niektorzy twierdzą, że pamiętny Chodkiewiczow Dom od Boreykow ſwoie początki zabrał, iakoż między przodkami ich, *Stryikowſki y Koiałowicz* kładzie Januta Boreykowicza y innych, ale o tym mowić niżey będę, gdzie o Chodkiewiczach. Jerzy Władysław Podczaſzy Wileńſki, y Kazimierz Stefan roku 1674 podpiſali z Wileńſkim Elekcyą Jana III. Grzegorz czy Jan Komornik Łucki, ktorego Corek trzy, Helena za Stefanem Czeczelem, Teofila za Adamem

Bętko-

Bętkowſkim y Maryanna. Synow także dwoch, z tych Samuel poiął Annę Czechowſka, ktora pierwſzym zwiazkiem żyła z Jędrzeiem Słowinſkim. Daniel zaś poiął Eufrozynę Czaplicownę: ta mu dwoch Synow powiła, Jana Stefana Podczaſzego Podlaſkiego Staroſtę Poberſztyńskiego ten z Anny Oltarzewſkiy, ktora wprzod była Gumowſka, dwie Corki zoſtawił, Elżbietę za Karolem Nencha y Angelę: Synow zaś trzech, Antoniego, Kazimierza, y Piotra. Wacław Syn drugi Daniela, Podczaſzy Owrucki, roku 1718.

BOREYSZA. O tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał. Hrehory Boreyſza w Mińſkim Jana Kazimierza, Bazyli Woyſki Starodubowſki tamże. Hrehory w Powiecie Orſzańſkim Jana III podpiſali Elekcye. Boreyſza Cześnik Kowieńſki roku 1690, Zona iego Borowſka herbu Lubicz.

BORKOWICZ herbu Napiwon. Ja o nich pod tym herbem obſzerniey mowić będę, tu tylko namieniam, że w Xięſtwie Litewſkim znayduią ſię.

BORKOWNICKI. O tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał. Nikodem Borkownicki z Staniſławem Lubomirſkim Woiewodą Krakowſkim w rożnych expedycyach woiennych ſłużąc, umarł w roku 1644. *Starowolſki in Monumen. f.* 423.

BORKOWSKI herbu Grzymała. Sendomirſkiego y Sieradzkiego Woiewodztwa obywatele. Z tych Stefana y Mikołaia brata iego Stryiecznego chwali *Cichocki Alloqu: Oſecen: lib: 2 cap:* 13, że nie reſpektuiąc na Rodzicielſkie proźby y groźby, prawowierna Katolicka wiarę nie tylko przyięli, ale iey żarliwie, przeciwko zawziętym adwerſarzom bronili; z tych Mikołay umarł w roku 1615. Kryſztof Rotmiſtrz Pancerney Chorągwi, w roku 1656 *Komput Woyſka.* Staniſław Zakonne życie obrawſzy in Soc: Jesu, Rektorem, rzadził Collegium S. Piotra, ktoremu przedtym z właſney ſwoiey czaſtki ſześć tyſięcy udzielił. *Hiſtoria Collegii Cracovienſis Soc. J.*

BORKOWSKI herbu Junoſza. Z Borkowa ſię piſzą w Płockim Woiewodztwie, iednyże dzielnice z Rościſzewskiemi: Kazimierz z Borkowa, Franciſzek, Jan, Marcin y Adam z Ziemią Ciechanowską podpiſali Elekcyą Auguſta II.

BORKOWSKI herbu Łabeć. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piſał, z Borkowic Borkowſcy nazwani. Jędrzey Dunin Borkowski Piſarz Ziemski Lubelski w roku 1569, o czym świadczy proceſſ rozgrániczenia między Woiewodztwy Podlaskim y Brzeskim. Jan na Cieleiowie Dunin Borkowski z Seymu w roku 1647, Kommiſſarz w Lubelskim Woiewodztwie *Conſtit. fol.* 19. Staniſław Kaſztelan Połaniecki, z Dębińſkiy, miał Syna Piotra Chorążego Sendomirſkiego ten poſłował na Seym w roku 1608, zkad deputatem ſtanal na Trybunał Radomſki, *Conſtitut: fol.* 4, złączył ſię był z Zofia Sieniecką dziedziczką na Bończy, z niey był Piotr Chorąży Bełzki, á potym Kaſztelan Lubaczowski, ktory *primo voto* poiął Firleiownę, ale ta bezpotomna, *2do* Elżbietę Reiownę, z tey ſię zoſtała Corka Zofia Suchodolska Skarbnikowa Lubelska. Staniſław z Wielkiego Skrzynna Dunin Borkowski, Kaſztelan Połaniecki, Deputat do kwarty z Seymu w roku 1670, *Conſtit: f.* 29, á w roku 1674, na Trybunał Radomski *Conſtit: fol.* 26, Poſeł do Wiednia, á potym y Marſzałek Trybunału Koronnego w roku 1683, iego z Zamoyskiy Kaſztelanki Kiiowskiey Corki dwie, iedna Dorota

rota z Adamem Tarłem Woiewoda Lubelskim, druga z Gozdzkim Staroſta Korytnickim zmowione. Tereſſa trzecia Corka iego, ale iuż z inſzey to ieſt Słupeckiy, Kaſztelanki Lubelskiey urodzona, z Staniſławem Tarłem Woiewoda Lubelskim żyła, umarła w roku 1723.

BORKOWSKI herbu Nowina. W Ziemi Łukowskiey z dawnych czaſow gniazdo Domu tego. Z tych Zofia Borkowska Zona Marcina Szaniawskiego herbu Junoſza w roku 1550, Matka Szymona Ługowskiego Biskupa Przemyſkiego. *Nakielſki f.* 685. Jan z Borkowa z Laſocianki Łowczanki Lubelskiey zoſtawił Syna Jędrzeia; ten z Ofińskiy Staniſława, ktorego z Doroty Wiśniowskiy to potomſtwo. Marcin naprzod Piſarz Grodzki Przemyſki y Podwoiewodzy, potym Sędzia Lwowski, w Zdarze Kaplicę fundował, Anna Jarzynianka Piſarzowna Krakowska dwoch mu Synow powiła, Alexandra Chorążego Bełzkiego y Woyciecha. Felix drugi Syn Staniſława, z Promińska zpłodził Kazimierza. Trzeci Zygmunt mąż Rycerski, od ktorego Syn Kazimierz, za tym była Magdalena z Leſcza Leſczyńska, od niey Syn Páweł, y Corek trzy Agnieſzka, Tereſſa y Anna w roku 1658. Ponowił śluby małżeńſkie Staniſław z Dziwolska, od ktorey zoſtał ſię Syn Wiktoryn.

BORKOWSKI herbu Sulima. W Sendomirskim Woiewodztwie naſi Piſarze o nich namieniaia. Michał, *Carmen votivum* S. Staniſławowi Biskupowi Krakowskiemu *in 4to* wydał do druku, w roku 1670.

BORNA herbu Doliwa. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piſał. Jan Henryk Borna w Woiewodztwie Pomorskim, z Niewieścinskiy miał Syna Jerzego y Corek dwie, iedna z Wawrzyńcem, druga z Stefanem Zaleskiemi zmowione. Niewiem czy nie do tych należy Bornowski Piotr, Poſeł z Woiewodztwa Mazowieckiego na Seym Lubelski w roku 1569, podpiſał Unia z Wielkim Xięſtwem Litewskim. *Conſtit: f.* 172.

BORODZINSKI. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piſał. Szymon Borodzinski z Witebskim Woiewodztwem piſal ſię na Elekcyą Jana III. Tak rozumiem, że do tychże należy Samuel Borodzic, ktory z Minskiego też ſamę podpiſał.

BORLECKI. O tych naſi Genealogiſtowie milcza. Kryſztow Borlecki z Sendomirskim Woiewodztwem ſtawał na Elekcya Jana Kazimierza.

BOROWICKI herbu Debno. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piſał. W Ziemi Lidzkiey tym ſię herbem pieczętuia, iakom ſię doczytał w pewnym manuskrypcie, atoli z Wołyńskim Jan Borowicki piſał ſię na Elekcyą Jana Kazimierza. Sa y Borowniccy ktorzy ſię piſzą z Faliborza, iakom widział w Staniatkach.

BOROWIECKI herbu Ogończyk. w Woiewodztwie Sendomirskim, luboć ich tak Paprocki, iako y Okolski opuścił. Jan Borowiecki z Woiewodztwa Krakowskiego, Alexander z Sieradzkiego, podpiſali Elekcya Auguſta II. *Bielſki f.* 381, *Cromer lib:* 21, o Janie, ale Borowinskim świadcza, że po owey nieſzczęśliwey pod Warna przegraney z Turkami, y on ſię też z drugiemi w niewola był doſtał, luboć ſię potym z niey wywikłał. *Paprocki także o herb: f.* 361, wſpomina Borowinską małżonkę Piotra Bużeńskiego.

BOROWSKI herbu Abdank. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piſał. W Woiewodztwie Sendomirskim z Familii Skarbkow, lubo potym do

Oo2 dobr

dobr Borowa, wzięli denominacyą Borowſkich, Mikołay dziedzic na Borowie, Gizowie y Cichawie zoſtawił z Domaradzkiy trzech Synow, Corek cztery. Maryanna z Jędrzeiem Chronowſkim żyła, Anna z Trzebinſkim, Tereſſa pierwſzym małżeńſtwem z Zochowſkim, drugim z Stoiowſkim, Katarzyna naprzod z Jędrzeiem Kałowſkim Sędzią Łęczyckim, potym z Lipnickim. Jakub Syn Mikołaia, z Przerębſkiy zpłodził dwoch Synow, Remigiana, od ktorego z Łackiy było trzech Synow, Władyſław Podſtoli Nowogrodzki, Mikołay y Woyciech. y Szymona: wſpominaią go Konſtytucye roku 1676, Podczaſzym był Inowłocławſkim, Zona iego Tereſſa Linowſka, oſierociała wdowa po Maxymilianie Borowſkim. Mikołay brat Jakuba, Syn Mikołaia pierwſzego, dwoch Synow zoſtawił, to ieſt Adama, od tego potomſtwo, Felicyan, Szymon y Michał: y Staniſława ktoremu Zofia Roſzkowſka Syna powiła Jana, za tym żyła Jadwiga Woiakowſka, z niey Syn Felicyan ſtan ſobie Duchowny obrał. Jan trzeci ſyn Mikołaia, poiał Kępſka, z nią miał trzech ſynow, to ieſt Maxymiliana, ten dwa razy śluby małżeńſkie ponawiał, raz z Maryanną Karſznicka, drugi raz z Tereſſą Linowſka, przecież krom Corki Katarzyny, Michałowi Dabſkiemu Kaſztelanowi Bieckiemu zaślubioney, o więcey iego potomſtwie nie ſłychać. Franciſzka, ktoremu Kryſtyna Boguſka Podſędkowna Sanocka dwoch ſynow zrodziła, Alexandra y Beniamina, Corek ſześć, Tereſſę, *primo voto* za Tomaſzem Duninem, *2do* za Konarzewſkim. Zofię za Dąbrowſkim, Jadwigę naprzod za Mſzaneckim, potym za Oraczewſkim, Katarzynę za Konſtantym Borowſkim. Alexander Podkomorzy Sendomirſki, z Heleny Kuczkowſkiy, Sędzianki Sendomirſkiey, miał dwie Corki, ſynow pięciu, z ktorych dway, Filip y Kaſper życie ſwoie w Zakonie Soc: J. poświęcili. Beniamin Czeſnik Sendomirſki, Helena Jagniatkowſka Kaſztelanka Czechowſka żona iego, ſynow zaś trzech, Franciſzek, Ignacy Soc: J, y Henryk.

BOROWSKI *herbu Jaſtrzębiec.* W Krakowſkim kiedyś Woiewodztwie, Cudzinowſkiemi ich zwano, piſali ſię zaś ze wſi Borowki, aż też y z Łagiewnik. Jan dziedzic na Łagiewnikach, miał ſynow ſiedmiu, Adama, Macieia, Staniſława, Jana, Zygmunta, Jakuba y Jędrzeia: z tych Adama potomſtwo Jan y Kryſztof. Jana zaś z Duczymińſkiy Chorażanki Parnawſkiey ſynow ſześć, á z Zaduſkiy trzech. Maciey z Bełdowa Borowſki, z Woiewodztwa Inowłocławſkiego, Staniſław Jan y Tomaſz z Ziemi Dobrzyńſkiey podpiſali Elekcyą Auguſta II.

BOROWSKI *herbu Junoſza.* Jednaż ich dzielnica co y Borkowſkich, o ktorych troche wyżey mowiłem *Folio 150.* Woyciech y Alexander z Łęczyckiego, Franciſzek z Poznańſkiego, Woyciech y Staniſław w Ziemi Czerſkiey piſali ſię na Elekcyą Auguſta II. Borowſka Bartłomieia Czyżowſkiego małżonka.

BOROWSKI *herbu Lis.* O tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał: tym ſię iednak herbem pieczętował Marcin Kazimierz Borowſki, Kaſztelan Gdańſki, Staroſta Grudziadzki, á przedtym Podkoniuſzy Koronny. Ekonomią Rogozinſką, za konſenſem wſzyſtkich Stanow, na dwanaście lat puſzczono mu dla reparacyi: o czym *Konſtytucya* w roku 1667, *fol.* 16; młodſze lata ſwoie na Dworze Jana Kazimierza ztrawiwſzy, ſrzednie w obozie

obozie, w zaſługach od Jana III wziął Krzeſło, Senator y żarliwością o honor Boſki, y hoyności ą na ubogich, pobożnością y innemi cnotami znakomity, ktore go wſzyſtkim przymilały. *Hiſtoria Coll: Raven.*

BOROWSKI *herbu Lubicz.* W Chełmſkiey Ziemi naprzod ſię gniezdzili, Walenty z Komorowa Borowſki, z Seymu w roku 1647 Kommiſſarzem był do rewizyi Kſiąg Ziemſkich Chełmſkich, y Kraſnoſtawſkich *Conſtit: fol.* 38. Adam, Staniſław, Sebaſtyan, Michał y Jakub z Chełmſkiey podpiſali Elekcyą Auguſta II. Przenieśli ſię niektorzy z nich do Litwy, gdzie kwitnął Teofil z Borowa Borowſki, Podczaſzy Lidzki w roku 1696. Bogumiła Anna Wacława Meynartowicza, Czeſnika Lidzkiego Zona, białagłowa na Kościoły, Zakonnikow, y ubogich ſzczodra, *Głuchow: oſtat: poſługa.* Adam y Rafał w Zmudzi podpiſali Elekcyą Jana Kazimierza. Tegoż herbu Borowſcy ſą y w Dobrzyńſkiey, Staniſław, Jan y Tomaſz w roku 1697. Są y na Podlaſiu, y w Lubelſkim, Staniſław y Prokop tegoż roku. Borowſka Boreyſzy Czeſnika Kowieńſkiego małżonka.

BOROWSKI *herbu Ogończyk.* O tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał: w Pruſiech ſą, teraz y na Ruſi. Elżbieta Jędrzeia Stankiewicza, Piſarza Ziemſkiego Kowieńſkiego małżonka w roku 1635. Michał Borowſki z Kościelca z Pomorſkiego podpiſał Elekcyą Jana Kazimierza, Franciſzek Sądowy Michałowſki, Kryſztof, Tomaſz, Ignacy, poſłowie na Seym w roku 1699. Jan Sądowy Chełminſki, Marcin Sądowy Malborſki, dziedzic na Roguznie, na Ruś ſię przenioſł; z Heleny Komorowſkiy ſynow ſześciu zoſtawił, Jozefa, Piotra, Ignacego, Franciſzka, Antoniego, Staniſława, Corek trzy: Euphrozyna za Jozefem Woiakowſkim, Kaſztelanicem Przemyſkim, Barbara za Jozefem Pakoſzem, Trzecia za Komorowſkim herbu Oſtoia. Michał, Władyſław, Wawrzyniec w Malborſkim Woiewodztwie w roku 1674.

BOROWSKI *herbu Pilawa.* Od Kamienieckich że ſwoy początek wzięli świadczy Paprocki: w Krakowskim Woiewodztwie oſiedli. *Cichocki in Alloqu Oſecen: c. 2. l.* 13 świadczy o nich, że koło Wiślicy y Nowego Miaſta, dwa: Kościoły murowane od wielu lat herezyą zprofanowanę Katolikom przywrocili. Jan Koniuſzy Koronny za Zygmunta Pierwſzego, Zona iego Kormanicka, z niey Jerzy, ktorego z Wążyńskiy Syn Piotr Opat Czyrzycki, ludzkością ku wſzyſtkim, hoynością na ludzi uczonych zalecony. Jakub Zygmunta Pierwſzego y Krolowy Bony Dworzanin, żona Sienicka, z ktorey Syn Franciſzek, dwoch miał Synow, Kryſztofa, ten poiał Barbarę Boiſzewską, y Mikołaia. Katarzyna Zakonnica S. Klary w Saczu.

BOROWSKI *herbu Prus 1mo.* Jakub, Weſpazyan, Alexander, Władyſław, Maxymilian, Hieronim, podpiſali z Sieradzkiego Elekcyą Władyſława IV

BORSA *herbu Dołega.* O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piſał. Łęczyckiego Woiewodztwa ziemianie. Z tych Staniſława Borſę w Moskwie z Dymitrem zmyślonym będacego, zabito w roku 1606. *Petricius in Horat: Pol: l.* 1. *ode* 24. Jadwiga Borſowna Matka Jakuba Zadzika Biskupa Krakowskiego. *Starowolſki in Vita Jac: Zadzik.* Zacharyaſz w Rawskim Władyſława IV, Adam y Franciſzek w Łęczyckim Jana III podpiſali Elekcye.

BORSZA herbu Nałęcz 1mo. Ja o nich mowić będę pod Drzewickiemi.

BORUCHOWSKI herbu Doliwa. Jan z Boruchowa Kanonik Krakowſki, Decretorum Doctor w roku 1485. *Nakielſki in Miechov: fol. 549. Conſtit: Synodal: Prov: l. 1. f. 43.* Jakub Wierzbięta Archidyakon Warſzawſki, Scholaſtyk Gnieznieńſki, Referendarz Koronny. *Treter: in Epiſc: Varmien.* Jan Archidyakon Krakowſki, Kanonik Gnieznieńſki, mądrych ludzi ſzacownik, ktoremu w Krakowſkim Kościele Katedralnym nadgrobek Karnkowſcy wyſtawili. *Paprocki in Stemmat.* Woyciech Kanonik Kuiawſki, w roku 1568. *Synodus Vladislav.* W Krakowſkim Stolicę im założył Paprocki, wſzakże ieſzcze w roku 1528 w Metryce Wołyńſkiey czytam Jakuba Boruchowſkiego ziemianina Wołyńſkiego. Adam w Zmudzi miał ſwoię poſſeſſya w roku 1532. Remigian w Lubelſkim w roku 1674.

BORUCKI herbu Rolicz w Woiewodztwie Łęczyckim. Jan Borucki Noſek, Chorąży Brzeſki Kuiawſki z Szubſką zoſtawił ſyna y trzy Corki, z Anna Dąbſką herbu Godziemba powtornym małżeńſtwem, ſyna Jana y Corkę Jadwigę. Marcin Kanonik Warſzawſki, ktorego nadgrobek w Warſzawie w roku 1565. Piotr Kaſztelan Konarſki w roku 1630. Jędrzey Podſtoli Brzeſki Kuiawſki w roku 1632. Jan z Warſzawskiey Ziemi 1648. Jacek y Franciſzek w Kuiawskim, Maciey y Woyciech w Ziemi Czerſkiey w roku 1690. Ludwik Kaſztelan Brzeski Kuiawski temi czaſy.

BORUKOWSKI herbu Junoſza. Jedneyże dzielnicy Borukowſcy z Bielinskiemi herbu Junoſza, á znać obadwa te Domy od Ziemaka Kaſztelana Wyſzogrodzkiego wyſzły, czego ztad dochodzę, że go na Liſtach Bolesława Xiążęcia Mazowieckiego raz czytam Ziemak z Boruchowa, drugi raz z Ciexyna, to ieſt Oyczyzny, zkąd ſię Bielinſcy piſzą, nic tedy pewnieyſzego, iako to, że znać ſynow dwoch tegoż Ziemaka, Oycowskiemi podzieliwſzy ſię dobrami, ten ktory wziął Borukow Borukowskim ſię nazwał, ten co wziął Ciexyn y Bielino, Bielinskim utytułowany. Bogdan ſyn Ziemaka od ktoego Jan Borukowski, Biskup Przemyſłski, Podkanclerzy Koronny y Proboſzcz Płocki. Ten Proboſzczem Łęczyckim Kanonikiem Krakowskim y Warſzawskim będąc, z temi tytułami podpiſał Unią Podlaſia z Korona *Conſtit:* 1569: w tymże roku z Seymu Lubelskiego deputowany na luſtracyą dobr Krolewskich w Mazowſzu leżących. *Conſtit: fol.* 154, & 1576, *f.* 271. Biskupem potym Przemyſłskim zoſtał, z tą pochwałą od Paprockiego, że w nim ani łakomſtwo, ani chytrość mieyſca nie miały, nikomu y przy takiey godności nienadprzykrzony, ſzczerością ſamą mowiąc, ſerca wſzyſtkich ſobie iednał, umarł w roku 1585. Ze zaś o inſzych tego imienia nigdzie nic nie czytam, dorozumiewam ſię, że z nim razem imię Borukowskich uſtało.

BORUTA herbu Jaſtrzębiec. W Łukowskiey Ziemi o nich namienia Paprocki y Okolski. Z tych rozumiem był Boruta Chorąży Drohicki, ktory w roku 1458 podpiſał Liſt Bolesława Xiążęcia Mazowieckiego w Statucie. *Statutum f.* 122.

BORUTA herbu Nowina. Tego herbu Kleynotni maią ſię znaydować nad Pniehinią, czyli nad Peiną.

BORYCHOWSKI. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piſał. Maciey Borychowski Komornik Ziemi Drohickiey, piſał ſię z Podlaskim na Elekcyą Jana III.

BORYCKI herbu Tarnawa. Zbigniew Borycki, podpiſał z Ruskim Woiewodztwem Elekcyą Jana Kazimierza: lubo tak Paprocki, iak y Okolski w Sendomirskim ich oſadzaią.

Bory-

BORYSŁAWSKI herbu Srzeniawa. Okolſki z Bielſkiego karty 469 namienia o Borysławskich Rożycach, ale w Bielskim, omyłka druku, miaſto Boryſzewskiego, Borysławskiego napiſano. Idą ci Srzeniawitowie Borysławſcy od Mierosława Hrabie z Nakła: ſą w Podolskim, Sieradzkim y Dobrzyńskiey Ziemi, ba y indziey. Jan z Borysławic poiąwſzy Modlibowską, dwoch ſynow zpłodził, Piotra y Franciſzka, Piotr Podkomorzy Podolski, Corka iego doſtała ſię Jędrzeiowi Strzemeskiemu Chorążemu Halickiemu. *Dunin: Kazan: f.* 405. Synow iego czterech w niewolą Orda zabrała. Franciſzek Podczaſzy Dobrzyński w Woiewodztwie Ruskim w roku 1676, trzech ſynow zoſtawił, Jana, Bazylego y Jerzego. Jan z Milkowic Podwoiewodzy Podolski w roku 1648. Stanisław Podkomorzy Podolski, Stanisław drugi Podkomorzy Dobrzyński. Piotr w Łęczyckim w roku 1674. Pudłowce wieś na Podolu przedali Pannom Dominikankom Kamienieckim. *Okolſki Ruſſ: Flor: f.* 113.

BORYSZEWSKI herbu Poray. Mikołaia z Boryſzewic Kuchmiſtrza Koronnego czytam na przywileiu danym Ruſi od Władysława Polskiego y Węgierskiego Krola w Budzie w roku 1443 *in MS. Leopol: Colleg:* był potym Kaſztelanem Zawichoskim, z ktorym tytułem podpiſał Liſt Kazimierza III. o Unii Ziemi Bełzkiey *u Januſzow: w Stat: fol.* 799: zdami ſię że ten, ſyn był Spytka Bużeńskiego, ale wziąwſzy działem Boryſzowice, z nich ſię piſał, y ſynowie iego, Jędrzey Arcybiskup Gnieznieński, y Jan Podkomorzy Chełmski y Koronny, iako go czytam w roku 1496 *u Załusk: fol.* 112: ale gdy ci zeſzli; Boryſzowice wrociły ſię nazad do Bużeńskich. Jędrzey Boryſzewski Arcybiskup Gnieznieński, ieſzcze Proboſzczem tylko Łęczyckim, y Kanonikiem Krakowskim będąc, posłował do Stefana Krola Węgierskiego z Stanisławem Wątrobką Woiewodą Bełzkim. *Bielſki fol.* 466, poſtąpił potym na Biskupſtwo Przemysłskie, wkrotce y na Arcybiskupſtwo Lwowskie, z ktorym oraz trzymał y Biskupſtwo Przemysłskie: na tę Stolicę wiechawſzy, Oycem ſię pokazał wſzyſtkim ubogim, ſierotom y wdowom. Dobra Arcybiskupie to przez nieprzyiaciela, to przez powinnych Anteceſſora ſwego zdeſolowane reſtaurował. Duchowieńſtwa przy wolnościach ich y prawách gorliwy obrońca, na poddanych łaskawy, we wſzyſtkich funkcyach dzielny, zkąd też po śmierci Jana Albrychta Krola do Alexandra Xiążęcia Litewskiego od ſtanow Koronnych wysłany, ofiaruiąc mu Koronę Polską, y zapraſzaiąc do niey, (y owſzem pod niebytność Krola, ani Prymaſa, on prezydował na Seymie Piotrkowskim. O czym Konſtytucye świadczą w roku 1503, *u Laſk: w Statucie f.* 111,) tak był przypadł do ſerca, że mu tenże Alexander po śmierci brata ſwego Fryderyka, Arcybiskupſtwo Gnieznieńskie konferował w roku 1503: po śmierci potym Alexandra, Zygmunta Pierwſzego Koronował. Synod w Łęczycy złożył, na ktorym dwoie pogłownego Duchowieńſtwu uchwalono na gwałtowne Oyczyzny potrzeby. Proboſtwo y manſyonaryą w Łasku fundował, niektore dzieſięciny do tego przyłączywſzy. Umarł w roku 1510 w Łowiczu, pochowany w Gnieznie, ktoremu nadgrobek marmurowy poſtawił Jan Łaski, ktorego ieſzcze za żywota Koadjutorem ſobie był przyſpoſobił

bił: mąż uczony, y wſpaniałey myśli, na Dworze Krolewſkim długi
wiek ztrawił. Siedział lat 7, na Arcybiſkupſtwie Gnieznieńſkim.

BORYSZEWSKI herbu Rawicz. Piotra Boryſzewſkiego Paprocki nadgrobek
kładzie z Zamku Krakowſkiego, umarł w roku 1487, ten wſzyſtkie ſwo-
ie dobra na ubogich rozſypał. Kaſper Boryſzowſki podpiſał z Ziemi
Sochaczewſkiey Elekcya Władyſława IV: atoli naſi piſarze tych Bory-
ſzewſkich w Lubelſkim oſadzili.

BORZDYNSKI. O tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał. Jan, Jerzy,
Piotr, Samuel, Stefan Kazimierz, Borzdyńſcy, Jana Kazimierza, Sa-
muel Jana III z Mińſkiego podpiſali Elekcye.

BORZECHOWSKI herbu Lubicz. Piotr Borzechowſki, Kanonik Warſzawſki,
Sekretarz Krolewſki w roku 1553 podpiſal *inter præſentes* przywiley Zy-
gmunta Auguſta. Mikołay w Woiewodztwie Lubelſkim, o ktorym
Konſtytucya w roku 1593, *fol. 660.* Borzechowſkiego żona Anna Wi-
twicka. *Genealog: Kalinowſk.* Maryanna Borzechowſka Joachima Biel-
ſkiego Prawdzica małżonka.

BORZĘCKI herbu Pułkozic Jeſzcze o nich w roku 1335, Kſięgi Grodzkie Wa-
wolnickie dość iawnie świadcza. Piſzą ſię z Kozarzowa w Lubelskim
Woiewodztwie zdawna poſſeſſyonaci. Jędrzeia Borzęckiego z Agnieſz-
ka Noſowska Kſięgi Ziemskie Lubelskie zapiſały w roku 1532, ten z
Kielczewskiy Duſilowny zoſtawił ſynow, krom Staniſława, Pawła, y
Sebaſtyana bezpotomnych; Marcina y Jana. Marcinowi Elżbieta Za-
wiſzanka z mnieyſzey Niedrwicy powiła Orchowską, Zurowską, Ko-
towska y Bogucka. Synow zaś Staniſławą niepłodnego, y Marcina,
ktorego z Anny Charzewskiy, ſyn tegoż imienia. Borzęcki Staroſta Lu-
belski, z Orchowskiy Stolnikowny Chełmskiey, dwoch ſynow zpło-
dził, Jakuba y Marcyana. Jakub poiał Maryannę Bardzka, ſyn z niey
Jozef, y Corka Anna za Kryſztofem Gizowskim. Marcyan Chorąży
Zakrocimski, ktoremu z Stawskiy trzech ſię ſynow urodziło, Anto-
ni, Jozef y Kryſztof. Antoni Czeſnik Łeczycki, Sędzia Ziemski Prze-
myſlski, Zona iego Winnicka, ſyn Franciſzek. Jozef Konſtanty Skar-
bnik Zydaczewski, Komornik Chełmski. Marcyan Sędzia Ziemski
Chełmski, Michał Proboſcz Chełmski, Deputat na Trybunał Koron-
ny, w roku 1724.

BORZEMSKI herbu Jelita. Adam Borzyński w roku 1599. Staniſław, Jana
Kazimierza. Alexy, Mikołay, Stefan, Jan, Kryſztof, Władyſława IV
z Ziemi Liwskiey w Mazowieckim podpiſali Elekcye: inni ich piſzą Bo-
żemski, inni Borzymski, inni Borzyński. Borzymska była za Konſtan-
tym Modrzyńskim, Chorążym Grabowieckim w roku 1655.

BORZEWICKI. O tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał. Jan Borzewicki
w Sieradzkim piſał ſię na Elekcya Jana Kazimierza.

BORZEWSKI herbu Lubicz. Matheuſz Borzewski Opat Lędzki, na Seymie w
roku 1587, deputowany do Korrekty praw Koronnych. *Conſtit: 1587, &
1601, fol. 734. Gneſnen: Synod: Diecæſ: fol. 14, & 1593.* Jan Ludwik Staroſta
Lipieński w roku 1648: na Dobrzyńskiey poſſeſſya Borzewskich. Sta-
niſław Podſędek Ziemski Dobrzyński, podpiſał Elekcya Władyſła-
wa IV.

BORZOBOCHATY herbu Jelita. Przyięci do tego herbu od Zaleskiego rzeczo-
nego

nego Miedzwieć: za czaſow Zygmunta Auguſta.

BORZYKOWSKI herbu Abdank. Piſzą ſię z Borzykowy w Woiewodztwie Sie-
radzkim. Włodzimierz w roku 1382 podczas *interregnum* w Polſzcze
podpiſał Konfederacya Szlachty Wielkopolſkiey: *apud Januſſ: in addit:
Stat.* Fryderyk Proboſcz Sztemberſki w Morawach mąż pobożny,
y dowcipu znacznego. Anna Borzykowſka małżonka Jana Bużeńſkie-
go. *Okolſki t. 2. f. 64a.*

BORZYKOWSKI herbu Łodzia. W Sendomirſkim Woiewodztwie piſze o nich
Paprocki. Piotr na Domy Boſkie dobroczynny.

BORZYM. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piſał. Borzym Marcin z Po-
dlaſkim Woiewodztwem piſał ſię na Elekcya Jana III.

BORZYMINSKI herbu Abdank. Jan y Jakub Borzymińſcy piſali ſię w Do-
brzyńſkiey na Elekcya Władyſława IV.

BORZYMOWSKI herbu Belina. Borzymowſkiego Czeſnika Brzeſkiego Kuia-
wſkiego zmarłego w roku 1516, kładzie nadgrobek z Wrocławka O-
kolſki. Za Stefana Krola dwoch Rotmiſtrzow było tego imienia na
Moſkiewſkiey expedycyi. Marcin w roku 1658. Jędrzey na Borzy-
mach, y Maxymilian w Ziemi Chełmſkiey, Maciey w Ziemi Wiſkiey, Jan
w Ziemi Łomżyńſkiey podpiſali Elekcya Auguſta II.

BORZYNOWSKI herbu Topacz. Sendomirſkiego Woiewodztwa Ziemianie,
iako świadczy *Paproc.*

BOSAKOWSKI herbu Godziemba. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piſał.
Franciſzek Boſakowſki, Regent Grodzki Kaliſki, ktorego dobroczyn-
ność na ſług Boſkich, nadgrobek iego w Kaliſzu u OO. Franciſzkanow
opowieda, umarł w roku 1674. Zrodzony był z Sczepanowſkiy herbu
Prus *1mo.* Kryſztof brat iego z Maryanny Papieſkiey herbu Gryff, zo-
ſtawił ſyna Woyciecha.

BOSIACKI. Mateuſz Boſiacki podpiſał Elekcya Jana III z Brzeſkiego Lite-
wſkiego: naſi Genealogiſtowie milcza o nich.

BOSKI herbu Jaſieńczyk w Woiewodztwie Rawſkim. *W Statucie Mazowieckim
fol. 94, y 97,* czytam Manka Boſkiego, Kaſztelana Liwſkiego w roku
1453, był oraz y Sędzia Liwſkim. Dobrogoſt w Ziemi Czerſkiey w ro-
ku 1632, ſynow dwoch zoſtawił, z tych Seweryn Piſarz Ziemſki Czer-
ſki, wſpominaia go Konſtytucye w roku 1667, *fol. 26.* Sioſtra iego An-
na Brzeſkiemu zaślubiona. Adam brat Seweryna Podczaſzy Rawſki,
ſyn iego Władyſław. Mikołay Podczaſzy Sochaczewſki, Franciſzek
Kaſztelan Rawski, Marſzałek u Szembeka Prymaſa. Felician Sędzia
Ziemski Czerski, Jan Regent Czerski. Boski miał za ſoba Zofia Le-
ſczyńska herbu Belina, drugi Konſtancya Płotnicka, ale to małżeń-
ſtwo bezpotomne.

BOSTOWSKI herbu Szeliga. W Sendomirskim Woiewodztwie z Boſtowy: z
tych Pawła nadgrobek widzieć w Swiętokrzyskim Kościele, zmarłe-
go w roku 1568.

BOSZKOWSKI herbu Warnia. O tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał: Woy-
ciech Boſzkowski, Corkę ſwoię Annę złączył z Staniſławem Gnin-
skim, Łukaſza w Woiewodztwie Kuiawskim Corka Anna, z Domini-
kiem Jaſtrzębskim zmowiona. Jan poślubiwſzy ſobie Annę Piekar-
ska, Podſędkownę Kuiawską, Corkę zpłodził Ewę.

BOTURZYNSKI herbu Łzawa. Jakub z Boturzyna Podſędek Krakowski, w roku 1429 *Nakielſki f. 415, y 431.* Jakub z Boturzyna, Dworzanin Jana Albrychta podpiſał *Confirmat: Jurium Gentium anno 1496. Statut Laſk: fol. 110.* Tenże Kawalerem będac Bożogrobskim y Woyskim Poznańskim, świat ſobie y pompę iego zmierziwſzy, do Zakonu Ciſtercyeńskiego wſtapił, w ktorym pokory, poſłuſzeńſtwa, bogomyślności, y inſzych cnot znaczne ślady zoſtawiwſzy, tamże świątobliwie dokonał w roku 1531, o czym świadczy nagrobek iego w Lędzie mu wyſtawiony. *Starowolſki in Monum.* Nim do Zakonu poſzedł, z Pogorzelskiy Sędzianki Warſzawskiey dwoch ſynow zpłodził, Kryſztofa y Jana, ten Kanonikiem był Krakowskim, śmierci iego rok wypiſał Paprocki z nadgrobku w Kościele Krakowskim Katedralnym w roku 1534. Sioſtra iego była za Staniſławem Zaleskim. Floryan Boturzyński od ktorego Zobrowska Wolą wieś, kupił Piotr Tomicki Biskup Krakowski, y do Biskupich dobr przyłączył, ieſt tego dowod liſt Zygmunta Pierwſzego *in MS. Petricov.*

BOWDYNOWICZ. Iwan Krawczeńko z Zaporowskiego pułku, w komput ſynow Koronnych włożony, ktoremu *jure feudali* dobra nadane, Futory, Faſtowka, Parahomowka. O czym Konſtytucya Seymowa w roku 1661, *fol.* 64. Paprocki y Okolski nie mogł o nich wiedzieć.

BOXYCKI herbu Zaręba w Woiewodztwie Sendomirskim. Franciſzek Boxycki w roku 1697, z Bełzkim piſał ſię Woiewodztwem na Elekcyą Augusta II. Paprocki y Okolski o nich nie piſał.

BOYBUSKI. Y o tych naſi Genealogiſtowie nic nie namieniaią. Jan Boybuski, Stolnik Inowłocławski w roku 1436, podpiſał pokoy Brzeski *u Laſkiego w Stat: fol. 140.*

Boycza Herb

Sa

SĄ trzy Krzyże złote, w polu czerwonym według *Paprockiego w Gniazdzie Cnoty fol. 1066,* trzy Krzyże białe w polu błękitnym, według *Okolſkiego t, 1. f. 57:* te zaś rrzy Krzyże, przez iednę linia, w ieden ſię zchodzą, na kſztałt Papiezkich Krzyżow, tylko że tu wſzyſtkie rowne ſobie Krzyże, tamte od dołu, większy Krzyż maią, á trzeci w gorze naymnieyſzy: nad hełmem trzy pioro Struſie. *Paproc: o herb: f.* 678, inaczey herb ten zowie, to ieſt Modzela, czy iednak tym imieniem, czy Boyczą nazwieſz, z tegoż ſamego przezwiſka poznać, że ſię nie na cudzych granicach urodził, ale w Polſzcze: y lubo żaden, okazyi, zkadby był nadany, nie namienił, to ſię iednak zda coś do podobieńſtwa, że za Marſowe iakieś dzieło, y ztąd Boycza od Boiu konferowany. Niektorzy tego ſą zdania, że Pilawczykowi ktoremuś pierwſzemu pozwolono go, á do poł trzecia Krzyża połowę przydawſzy, trzy zpełna Krzyże uformowano. *Bielſki fol. 274,* piſząc o nim twierdzi; że go niektore Domy na Ruſi zażywaią, alem ia ſię nie mogł dowiedzieć o żadnym inſzym, tylko o Bobinſkich. To pewna, że od roku 1390 ten herb w Polſzcze naſzey ſławny.

BOYNAR herbu Nowina. Pierwſzy w Xięſtwie Litewſkim na Seymie Hrodelſkim w roku 1413 przyiął na ſiebie y ſukceſſorow ſwoich herb Nowina, Mikołay Boynar: lubo go drudzy Gomar, inni Bieynar nazywaią. *Laſk: Stat: fol: 127. Miſtolt. Hiſtoria Sapiehana.*

Bozawola Herb

Qq2 Iſtny

Istny Lubicz, to ieſt ma miec Podkowę białą, na doł rogami obrocona, dwa Krzyże, ieden nad podkową, drugi w podkowie, tylko co do niego przydano na ſpodzie pół mieſiąca żołtego, ktory opaſuie podkowę rogami do gory, w polu błękitnym, na hełmie trzy piora Struſie. *Bielſki fol. 134. Paprocki o herbach fol. 345. In Stromat. Okolſki tomo 1. fol. 67.* Z tego podobieńſtwa tego herbu do Lubicza, wſzyſcy wnoſzą; że go Lubiczanin, z tey okazyi nabył. W głęboką noc ſzpiegi maiąc o bliſkim nieprzyiacielu, tym beſpieczniey z ſzykami ſwemi na niego natarł, że zaſzła noc żadnego niebeſpieczeńſtwa nie obiecowała. Trafił na zmorzonych ſnem twardym, y wpień ich wyciął, á że mu wzchodzący na ten czas Xiężyc, do tego zwycięſtwa dopomogł, dla tego mu Xiąże Mazowieckie do Oyczyſtego herbu przydał go, y Bożawola nazwał. X. Rutka z pewnego manuſkryptu, okazyą tego herbu ztąd wywodzi, że ieſzcze za Krakuſa Xiązęcia Polſkiego, gdy przez Dunay zamarzły ſzczęśliwie wſzyſtkich ſwoich ludzi Wodz przeprowadził do ubieżenia Moguncyi, ten herb wziął za to w nadgrodę.

Herbowni ſą ci.

Gaſecki	*Jemielicki*	*Oſtrowie*	*Rzeczkowſki*
Gościmińſki	Komorowſki	*Reymunt.*	

BORZEIOWSKI herbu Drya. O tych nigdziem nic więcey nie czytał, tylko że ſię w Krakowſkim Woiewodztwie znayduią.

Bozezdarz Herb

Krzyż

Krzyż biały, po ktorego rogach cztery lilie czarne, to ieſt na każdym po iedney rozłożone: w hełmie pawie piora, na nich takiż krzyż, iak na tarczy. Tym herbem był nadany od Władyſława Krola Polſkiego y Węgierſkiego w roku 1442. Jerzy Szwarc albo Czarny Rayca y Mieſzczanin Krakowſki, atoli inni Szwarcowie do herbu Nowina przypuſzczeni, dotych czas w Czernych w Polſzcze naſzey kwitną. *Paproc: Gniaz: fol. 1206. O herb: fol. 699. Okolſki t. 1. f. 72. Bielſki f. 382.*

BRACIEIOWSKI herbu Bończa. Obywatele Ziemi Przemyſłſkiey, to o nich tylko piſzą naſi Genealogiſtowie: więcey o nich nigdziem nie czytał.

BRACISZEWSKI. Z Wileńſkiego Woiewodztwa. Jędrzey y Mikołay podpiſali Elekcyą Jana Kazimierza. Paprocki y Okolſki o nich nie piſał.

BRACŁAWSKI. Y o tych tak Paprocki iako y Okolſki zamilczał. Jan Bracławſki podpiſał Konfederacyą z Krakowſkiego Woiewodztwa w roku 1705.

BRACZKOWSKI herbu Bogorya. Jędrzeia z Mokronowa Braczkowſkiego, ſtarodawnego domu, nadgrobek z Kościoła Katedralnego Poznańſkiego wypiſał *Starowolſki in Monumen.* Umarł ten Jędrzey w roku 1648. á że ſię piſał z Mokronowa, ztąd dorozumiewam ſię, że od Mokronowſkich poſzli. Paprocki y Okolſki o nich nie piſze.

Bradacice Herb

Są

SĄ dwie okſze na krzyż złożone, tak że toporzyſkami nadoł, że-
lezcem do gory ſtoią, obuchami do ſiebie obrocone, oſtrzę
iedney na prawą ſtronę, drugiey na lewa zkierowane w polu
Czerwonym, nad hełmem trzy piora Struſie. *Okolſki tomo* 1. *f.* 70.
Paprocki o herb: A ponieważ w całey Polſzcze, nie maſz żadne-
go Domu, ani było, ktoryby tego herbu używał, dla tego tu tylko
to namieniam, że go iedni Brodacice, drudzy Bradczyce, inni Bratczyc
nazywaią.

BRAIECKI. Jakub Braiecki z Rawſkiego podpiſał Elekcyą Jana Kazimierza.
Paprocki y Okolſki o nich nie piſał.

BRAKIEL. Kurlandzka to Szlachta: z tych Fryderyk Brakiel żył w roku 1680.
Paprocki y Okolſki o nich nie piſał.

BRAM herbu Abdank. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piſał. Niekto-
rzy z nich na Wołyniu oſiedli, á Kſięgi Grodzkie Oſtrzeſzowſkie ie-
ſzcze w roku 1577 transakcyą ich zapiſały.

BRANDYSZ herbu Radwan. Z Grabiſzyc ſię piſza, dom ſtarodawny. Kle-
mens Brandyſz Staroſta Chęciński, Ochmiſtrz Krolowy Barbary Zy-
gmunta I. Zony, Izabellę Krolewnę do Węgier Krolowi Jano-
wi, Barbarę Sioſtrę iey Joachimowi Xiażęciu Brandeburſkiemu odpro-
wadzał; krom Staniſława bezpotomnego, miał ſynow dwoch, Alexego
y Mikołaia. Piotr Brandyſz, Alexego ſyn Rotmiſtrz ſławny mężnie ſta-
waiąc pod Kraſnobrodkiem, z działa od Moſkwy poſtrzelony, tamże
życie położył. Dziwiſz brat iego, trzydzieści lat na Dworze Krolow
Polſkich Auguſta, Henryka, y Stefana ztraciwſzy, poiał Małgorzatę
Krupſką w roku 1582, á w Grabiſzycach wielkim koſztem Dwor zmuro-
wał. Mikołay Piſarz Ziemſki Zatorſki y Oświecimſki, z Anny Ray-
ſkiy Sędzianki Oświecimſkiey, zoſtawił ſyna Piotra, Komornika u Kro-
la Stefana, y Szczęſną Ruſiecką: ponowił śluby małżeńſkie z Katarzy-
na Gierałtowſką. Są y w Pruſiech Brandyſowie Dziedzicy Ruſocina.

BRANECKI herbu Radwan. Paprocki ich napiſał Branieczki, Okolſki Brani-
cki, obadwa ſię pomylili. Są zaś Braneccy tego herbu w Mazowie-
ckim Woiewodztwie. Jan Burgrabia Sochaczewſki Jana Kazimierza,
Staniſław y Remigian w Ziemi Czerſkiey Auguſta II podpiſali Elekcye.
Bernard Poborca Ziemi Czerſkiey w roku 1588. Są w Xięſtwie Zator-
ſkim y Oświecimſkim, Jędrzey w Woiewodztwie Sendomirſkim. Jan
Suffragan Poznański w roku 1658. Są y w Kaliſkim Woiewodztwie.

BRANICKI herbu Gryff. Dawnieyſzych y pobocznych Przodkow Domu te-
go, kilką wiekami zaleconego, znaydzieſz pod herbem Gryff, tu zaś
tylko tych kładę, od ktorych proſta linia Dom Branickich idzie. Ja-
xa Xiążę Serbii, dzielnością y męſtwem ſerca, tak był Boleſławowi Krzy-
wouſtemu, czterdzieſtą zwycięſtwami światu ſtraſznemu, do affektu
przypadł, że między Panami Polſkiemi prym u niego trzymał, á Piotr
Dunin Hrabia na Skrzynnie Staroſta Wrocławſki, mąż wielkiey na ten
czas w Oyczyznie powagi, pierwſzy Domu Łabęciow tu u nás w Pol-
ſzcze ſzczep, Corkę mu ſwoię w Wrocławiu zaślubił, akt weſelny ko-
ſztowną apparencyą, ziazdem gości naciśnionym, rożnemi igrzyſkami,
ale y bogatym poſagiem ozdobiwſzy w roku 1140. Do gromadnych
poſſeſ-

ſyi w Polſzcze, siła mu to zpowinnowacenie pomogło, wſzakże
pobożny Pan, umiał ich y z zaſługą ſwoią zażywać, bo Sieciecho-
wſkiemu Klaſztorowi od Boleſława Chrabrego fundowanemu, on po-
tym pewne grunta, czy wioſki przyczynił: o czym *Miechowita* piſząc,
zowie go *Dux Jaczo aliàs Jaxa. Długoß* zaś *Comes Jaxa:* tak dobrze przez
Swiętą ku Bogu hoyność opatrzonego, śmierć zaſtała koło roku 1159,
pochowany w Jędrzeiowſkim Kościele, od ſwoich ſynow założonym,
kędy y po dziśdzień widzieć iego nadgrobek Kamienny duży, na kto-
rym to tylko wyczytać ſię moze, *Jaxa de Miechov,* oſtatek liter, iak
wſzyſtkie inne rzeczy kilku wiekow przepędzonych ſtarość z gruntu
zgryzła: wſzakże na tym śmiertelnym głazie Gryffa wycioſanego znać
bardzo dobrze. Wkrotce po mężu ſwoim y Zona iego Duninowna
w znaczney świątobliwości życia dokończyła, w tymże grobie po-
chowana. Dwoch ſynow w ślady pobożnych Rodzicow wkraczaiąc,
nie tylko ich doścignąć, ale y wyprzedzić ſię zdadzą. Piſali o nim
Cromer l. 6. Bielſki f. 116. Długoß f. 417. Neugeb: f. 99. Miechovita.

Jaxa Xiążę Serbii (*P. Pariſius in MS. Nakielſki in Miechov: f.* 12)
piſał ſię iáko y Ociec de Miechow: po śmierci Rodzicielſkiey, y ex-
dywizyi dobr Oyczyſtych, ſłyſząc o wielkim uciśnieniu Chrześcian od
Saracenow na Wſchodzie, gdy ſię cała Europa armowała, na ſukkurs
ziemi Swiętey, on też pobożną zelozyą zdięty, z Henrykiem Xiążęciem
Sendomirſkim y Lubelſkim, Krzyż przyiął: więc że miłość poſpolicie
odważna bywa, ta nie tylko mu wyperſwadowała, że miłą Oyczyzną
y Pańſką fortuną wzgardził, złożywſzy na młodſzego brata ſtara-
nie o niey, ale też, że na tak przewlokłą drogę, nieznośne trudy, iawne
niebeſpieczeńſtwa naraził ſię. Zebrawſzy tedy wybor ſłuſznych do
boiu ludzi, z niemi pod Jerozolimę przyciągnął. Tam ſię z Baldwi-
nem Trzecim Krolem Jerozolimſkim, albo iako iego nadgrobek chce,
z Godefrydem Lotaryngii Xiążęcięm złaczywſzy, w rożnych okazy-
ach, tyſiąc śmierciom, wſpaniałego ku Bogu animuſzu Panię, życie
ſwoie na ſztych wyſtawił. Doznał w ten czas Baldwin, co ſzabla Pol-
ſka może. Widziała Edeſſa nieuſtraſzone męſtwo, y więcey ſobie ta-
kich życzyła na obronę Kawalerow. Kilka lat to na Marſowych po-
tyczkach, to na nabożney Swiętych mieyſc luſtrácyi y weneracyi
przeſzło; przytarſzy nieprzyiacielſkich ſił w Babilonii, wraca ſię do Pol-
ſki, á żeby y w Oyczyznie żywa w nim była, na grob Chryſtuſow
pamięć, uproſił ſobie iednego z Zakonnikow *S. Sepulchri Jeroſolimitani*
Marcina, urodzeniem y Szlachectwem Francuza, nowey plantacyi,
w Kroleſtwie naſzym przyſzła płonke: temu w Miechowie dziedzi-
cznym ſwoim gruncie, pięć mil od Krakowa, hoyną ręką Klaſztor ufun-
dował w roku 1162, trzy wſi, Zagorzyce, Komorow y Miechow przydał,
ktory wkrotce z liczney oſady, y gromadzących ſię tam co żywo ludzi
w miaſteczko uroſł: Kościoł od złota y ſrebra y drogich pereł
ubogacił, y wolnościami od Boleſława Kędzierzawego wyproſzonemi
oſwobodził. Mało ſię to ieſzcze rozrutnemu na Boga Jaxie zdało, po-
kiby był prawie całey fortuny na Swięte intencye nie wyſypał. Prze-
toż Panny Zakonne S. Norberta Reguły, na Zwierzyńcu pod Krako-

 wem

wem założył. O czym kładę ſłowa Długoſzowe. *Satrapa & regulus Polonorum Jaxa de Miechow, miles inſignis de Nobili ſtirpe Gryffonum originem ducens, cum eſſet Vir & miles tunc inter Polonos ſpectatæ virtutis, & rari in Deum amoris, raræq; devotionis, Religionem Præmonſtratenſem, tam famoſam & celebrem in Poloniæ Regnum, & in Diœceſim Cracovienſem inducere ſatagens, parumq; ducens quod Religionem Fratrum S. Sepulchri Dominici Jeroſolimitani in fundo patrimonii ſui Miechow plantâſſet omni conatu, ad futurorum bonorum operam, ſe accingens, & de transactis nullam habens exiſtimationem, in altero fundo ſui patrimonii Zwierzyniec, ad ripas Viſtulæ fluminis aliud Monaſterium Sanctimonialibus Ordinis Præmonſtratenſis inſtituit, fundavit & erexit circa annum* 1181. Trzy wioſki, ktore po Matce iego Duninownie na niego zpadły, ze wſzyſtkiemi przyległościami, w poſagu temuż Klaſztorowi wiecznemi czaſy zapiſał, to ieſt Zwierzyniec, Zabierzow y Babice, albo Bibice. Dzieſięcinę, ktora z tychże dobr ad menſam Epiſcopalem należała, za konſenſem tak Gedeona Biſkupa Krakowſkiego krewnego ſwego, iako y Kapituły Krakowſkiey temuż mieyſcu wyiednana przyłaczył. Kościoł nawet Farny Salwatora, od Piotra Dunina Matki ſwey Oyca z cioſu wynieſiony do niego inkorporował. Tym ſpoſobem Boga ſobie dłużnikiem uczynił, ktoremu że ſię błogoſławiona wiecznościa wypłaca, niepłonna nadzieia: umarł przed rokiem 1198, bo w tym roku w reſkrypcie Patryarchowſkim zowia go iuż *bonæ memor. Nakiel: Miechov: f.* 14, 15. 71, & 83. *Długoſʒ. Sarnicki l. 6. Bielſki f.* 121. *Pruſʒcz in deſcript: Crac: f.* 80, pochowany iak ſława po dziśdzień nieſie w ſrzod Kościoła Miechowſkiego, kędy mu też dopiero w roku 1680 nadgrobek wyſtawiono marmurowy z tym tytułem. *Leſconis III Poloniæ Monarchæ Abnepos.* Czym iako y z Długoſza przytoczonych tu ſłow utwierdzam ſię w tym, że z Monarchow Polſkich łona, Gryffowie naſi poſzli. Zona iego Radoſława Odrowaza Hrabi Corka, y z niey dwáy ſynowie, Lenard y Zdyſław. *Nakielſki, Miechowita.*

Jaxyc Lenard z Odrowazowny, wſtępuiąc w Oycowſkie tropy, temuż Klaſztorowi Miechowſkiemu, dziedzicznym prawem puścił wieś Chycza, albo dawnieyſzym nazwiſkiem Cocza: luboć potym od niego odpadła, niewiedzieć iakim ſpoſobem oderwana. *Nakiel: Miechowita f.* 102. Teraznieyſzych czaſow z niey Chyccy, także herbu Gryff, á boday nie od tego Leonarda idacy piſać ſię poczęli, wſzakże o potomſtwie iego wielkie u Hiſtorykow milczenie. Jaxyc Zdyſław brat Lenarda, iak we krwi, tak y w ſzczodrobliwości na Kościoły rowny, wieś Zdyſławice, wiecznym zapiſem temuż darował Miechowſkiemu Konwentowi, á ſyn iego Jaxyc Wit Hrabia, do Oycowſkiey łaſki, przydał druga wieś Jaxyce w roku 1230. *Nakielſki, Miechowita f.* 153. Piotra ſyna Witowego, czytam *u Nakiel: f.* 101, w roku 1251 na Liſtach, y znowu na drugim mieyſcu u tegoż, w roku 1256: Komornikiem ſię Krolewſkim na Liście podpiſał: Ze ten Piotr był Wita ſynem, z lat komputu wielkie ieſt podobieńſtwo. Tu ſię ſzereg przerwał Lenarda linii Jaxyca, przeciagiem kilku wiekow zatarty; atoli y po te czaſy ieſzcze w Polſzcze naſzey wiele zacnych Domow w Heroiczne kwitnie cnoty, ktore ſię Jaxycami bydź ſzczycą, iako to Bykowſcy, Kwiatkowſcy, *&c.*

y

y Nakiel: Kaweckich, Zeromſkich, Zakrzowſkich, Staniſławſkich, Konarſkich, Zamiechowſkich do teyże linii referuie. O każdym z tych ná ſwym mieyſcu obaczyſz.

Stefan, drugi ſyn Jaxy ſtarſzego, brat zaś młodſzego Fundatora Miechowſkiego, Hrabia, Woiewoda Krakowſki, gładkiey Senator wymowy, ktora do nakłonienia ſerc Polſkich na czyia tylko chciał ſtronę, ſiła mu pomagała. Dla tego gdy Mieczyſława, grubym rzadem y chciwym zbiorem rozdraźnieni Polacy, o nowym ſię Panu namyślali, ſnadno ich wrodzoną fakundya nachylił ku Kazimierzowi Sendomirſkiemu Xiażęciu, w roku 1177, oſobliwie że też znaczne cnoty, iako to niezkorrumpowana ſprawiedliwość, łaſkawość na przewinionych, w rzeczach rozſądne pomiarkowanie, ſame ſię za Kazimierzem mowić zdały. *Długoſʒ, Nakielſki f.* 16. Woienne iego dzieła rozpiſali naſi Hiſtorycy potomnym wiekom, to ieſt, że iego męſtwem wielka Ruſi część iak to Brzeſka, Drohicka, Włodzimirſka, Przemyſłſka, Halicka, Ziemie do Polſki za Kazimierza Wtorego przyłaczone zoſtały. Katalog Dobrodzieiow, Miechowſkiego Konwentu, od Patryarchy Jerozolimſkiego zpiſany, kładac go między ſwoich Benefaktorow, zowie go *Comes Stephanus.* Zyie y po dziśdzień w potomkach ſwoich trzech albowiem miał ſynow, Gedka albo Gedeona, Klemenſa y Marka.

Gedeon albo Gedko, (tak go miękſzym ſłowem Długoſz zowie, inni zaś Goſławem,) Biſkup Płocki czternaſty, ſyn nayſtarſzy Stefana Woiewody Krakowſkiego. Scholaſtykiem Płockim będac, nauką, pobożnościa, do wſzyſtkich funkcyi ſpoſobnościa, pomiarkowaniem paſſyi znaczny, á między niemi cholerę tak rozumem rzadził, że ſię błyſkać nie piorunować zdała. Temi mowię y inſzemi cnotami, tak ſię zalecił, że go po śmierci Wita herbu Janina Biſkupa Płockiego, zgodnie cała Kapituła Sukceſſorem ogłoſiła; approbował Elekcya Konrad Xiażę Mazowieckie, Henryk Arcybiſkup Gnieznieńſki potwierdził y konſekrował, wſzyſcy pochwalili. Y pewnie że nie omylił o ſobie nadziei, powierzoną ſobie trzodę y czuynościa niezpracowana y przykładnym życiem, y wywnętrzona miłościa, dobry Paſterz piaſtuiac. Znać było na nim edukacya Gedeona Biſkupa Krakowſkiego Stryia ſwego. Gdy zaś Konrad Xiażę Mazowieckie, z innemi Polſkiemi Xiażętami Pruſakow zwoiował, y Chełmińſka Ziemię odzyſkał, on za przyzwoleniem całey ſwoiey Kapituły, Chryſtyanowi pierwſzemu Biſkupowi Chełmińſkiemu, Zakonu Cyſtercyeńſkiego y Sukceſſorom iego, Karnow y Papow, ze wſzyſtkiemi przyległościami, y prawem ktorekolwiek miał na Powiat Chełmińſki darował; dzieſięciny z teyże Ziemi uſtapił w roku 1222, czego dowodem ieſt przywiley u Kromera. Nadto do pomnożenia wiary w Pruſiech ſiła pracował. Jego łzom y modlitwom goracym, Kryſtyn Woiewoda Płocki, zwycięſtwa ſwoie przypiſywał á Mazowſze pokoy. Siedzac tak światobliwie y ſpokoykoynie na Biſkupſtwie lat 17, przenioſł ſię na lepſzy z Bogiem pokoy w roku 1223, w Płockiey Katedrze pochowany. *Cromer l. 7. Łubieńſki in Epiſc: Płocenſ. y Długoſʒ. Nakielſki. Miechow.*

Klemens Kaſztelan Krakowſki, Syn drugi Stefana Woiewo-

dy

dy Krakowſkiego, ſławny legacya do Węgierſkiego Krola Beli w roku
1239, z Januſzem Woiewodą Krakowſkim, kędy nie tylko że przyiaźń
między nim, y Bolesławem Wſtydliwym zkombinował, ale ią też no-
wym zwiazkiem utwierdził, Kunegundę albo Kingę, tegoż Beli Corkę,
za Małżonkę Bolesławowi zprowadziwſzy. Z żoną ſwoią Raczława
pobożnie żyiac, gdy więcey potomſtwa żadnego nie miał, tylko Cor-
kę iedynaczkę Wiſennę, á ta zchydziwſzy ſobie świat, y przezacnych
konkurrentow, obrała życie Zakonne, Ociec poſag Corki ſwoiey, na
fundacyą Klaſztoru Staniateckiego obrocił, ktory też obſzernemi wło-
ściami nadał y upoſażył, między inſzemi Lendziony, (kędy Kościoł
na cześć Swiętego ſwego Patrona Klemenſa ten Kaſztelan wyſtawił.)
Klimuntow, (ktory od imienia ſwego założył, y z niego ſię piſać począł.)
Łazy, Gorzkow, Długoſzyn, y inne. Nadto bogatym apparatem, y
ſrebrem Kościoł tamże przyſtroił. Czytałem Liſt Innocentego IV
Papieża z Peruża dany; w roku 1253; ktorym tę fundacyą approbuie.
Drugi Konrada Xiążęcia Krakowſkiego, Łęczyckiego, y Mazowieckie-
go, ktory toż ſamo w roku 1242 potwierdza, kędy wſpomina; że Jędrzey
Biſkup Płocki, Janko Kaſztelan Wieluńſki, Wierzbięta Proboſcz Sta-
niatecki, Synowie Marka Woiewody Krakowſkiego, á Synowcowie
tego Klemenſa Kaſztelana, w tymże roku (á znać iuż po śmierci iego)
niektore dyſpozycye czynili koło teyże fundacyi Staniateckiey, iako
to, żeby nie więcey nad czterdzieści Panien Zakonnych tam pod regu-
łą S. Benedykta żyło, żeby żadney Zakonnicy bez konſenſu Biſkupa
Krakowſkiego nie godziło ſię do inſzego Klaſztoru Cyſtercyeńſkiego
przenoſić. Z czego wnoſzę, że ten Klemens był bratem Marka, ſynem
Stefana: cożkolwiek badź, co inni w druku rozpiſali: potym że w roku
1242 nie żył, bo na tymże Konradowym przywileiu, iuż ſię inni podpi-
ſali Kaſztelan y Woiewoda Krakowſki, y owſzem z niektorych tegoż
Klaſztora monimentow dochodzę, że pod Chmielnikiem od Tatar-
ſkiey poległ ſzabli, razem z Włodzimierzem Woiewoda Krakowſkim,
pochowany w Staniateckiey Zakryſtyi y z Zoną ſwoią Raczława. Jak
miła Bogu była ta ich na Staniatecki Klaſztor rozrutność, z tego ſię po-
znać może, co piſze *Sczygielſki in Aquila Polon: Benedict: fol. 225*, że gdy
iuż na mury Klaſztorne y Kościoł materyą należytą zprowadzono, ta
wſzyſtka dziwnym cudem Boſkim, na to mieyſce, gdzie teraz Klaſztor
ſtoi była przenieſiona, bez żadney ludzkiey pomocy. Przydaia y to
niektorzy, że gdy iuż ten Klemens, tak hoynie wſzyſtkę prawie ſubſtan-
cyą ſwoię na Boga y cześć iego wyſypał, w tym nad nadzieię wſzyſtkich
ſyn mu ſię urodził: zawołano Wiſenny Corki, ktora na ten czas Kla-
ſztor Xięnią rzadziła, żeby go do krztu trzymała, pytaią ſię iey, iakie-
by mu imię dać, odpowie Wiſenna, Dojutrek; co znać, że Duchem
Prorockim wymowiła, bo dziecię nazaiutrz umarło; iakoż ta Wiſenna,
w wielkiey świątobliwości, pokorze, obſerwancyi reguł, przykładem
cnot wſzyſtkim będac, życia tego dokonała.

Marek z Brzeznicy Woiewoda Krakowſki, ſyn trzeci Stefana
Woiewody Krakowſkiego, brat Gedka Biſkupa Płockiego, y Klemenſa
Woiewody Krakowſkiego, iak niezwyciężonego męſtwa, tak dziwney
roſtro-

roſtropności Pan, o ktorey taka była na ten czas w Kroleſtwie náſzym
opinia, że do niego, iako *ad oraculum* w rzeczach watpliwych y zakło-
conych Synowie Koronni uczęſzczali, od ktorego decyzyi, że wſzyſtko
dobro Rzeczypoſpolitey zawiſło, niepłonnie ſadzili. Ztąd gdy w ro-
ku 1227 Leſzek Biały Xiaże Polſkie świat pożegnał, á o nowym ſwym
Panu zamyślali Polacy, widzac Bolesława ſyna iego w młodſzym wie-
ku, ieſzcze mniey do berła ſpoſobnego, do Konrada ſię Xiażęcia Ma-
zowieckiego nakłaniali. Zbił ich gruntownemi racyami z zawziętey
imprezy godny Woiewoda, do poprzyſiężoney Leſzkowi zmarłemu
wierności zachowania, tak zachęcił że pominawſzy Konrada, Henryko-
wi Brodatemu, S. Jadwigi pobożnemu małżonkowi, pokiby Bolesław
niedoroſł, rządy złecono. Umarł przed rokiem 1236, bo Januſz z Mo-
ſkorzewa, iuż w tym roku Krakowſkim był Woiewoda. Tego Mar-
ka imię czytam, na podpiſie Liſtu Leſzka Xiążęcia Polſkiego w roku
1217, y znowu w roku 1230, *u Nakielſk: in Miechov: f. 30, 135, 153.*

Andrzey Hrabia Biſkup Płocki ośmnaſty, ſyn Marka Woie-
wody Krakowſkiego. *Cromer na wielu mieyſcach. Łubieńſki in Vitis E-
piſc: Płocen: Nakielſki f. 30. Paprocki pod Gryfem* powieda, że ſię piſał z
Brzeznice. Stryi iego Gedko Bikup Płocki, z dzieciństwa na ſwoię
opiekę wziąwſzy, ſpoſobił go ſobie na Paſterſka funkcyą Sukceſſora: ia-
koż przy Swiętym ćwiczeniu, ieżeli nie przewyżſzył, pewnie doſzedł
cnot iego. Mąż (iako mowi Długoſz) oſobliwſzey pobożności, krom
tego miłoſierdzia na ubogich, choyności na ſług Boſkich. Scholaſty-
kiem Płockim będąc, y Kanonikiem Krakowſkim, z Iwonem Biſkupem
Krakowſkim, na Swiętą *ad Limina Apoſtolorum* peregrynacyą wyprawił
ſię, ztamtąd powracaiac Iwo kreſu życia ſwego dopędził w drodze, á
Andrzey za prowizyą Papiezką na tęż oſierociałą po ſwym Biſkupie
Katedrę poſtąpił. Atoli Wiſław z Kościelca Kanonik Krakowſki her-
bu Zabawa, to wolną Elekcyą Kapituły, to faworem Henryka Broda-
tego Xiażęcia wſparty, długim przez dwie lecie zatargiem bronił poſ-
ſeſſyi Jędrzeiowi, aż też wymogł u Stolice Apoſtoſkiey ſwoię konfir-
macyą. Wkrotce iednak potym, gdy Piotr Biſkup Płocki, z więzow
ciała tego, na wolność ſług Boſkich wyſzedł, na mieyſce iego, zgodne-
mi głoſy podnieſiony, od Konrada Xiażęcia Mazowieckiego z chęcią
przyięty, od Fulkona Arcybiſkupa Gnieznieńſkiego poświęcony w ro-
ku 1238, wſzyſtek ſię wylał na pomnożenie chwały Boſkiey: całey iak
wielką miał Oyczyſtey Fortuny, Boga uczynił dziedzicem, kiedy nią
Klaſztor Staniatecki od Stryia ſwego fundowany upoſażył. Brzezni-
cę, milą tylko od Bochni leżacą, z Kościołem Farnym S. Klemenſa y
dzieſięcinami do niego należącemi, nad to Łopankę czy Łepiankę y z
ſolą, Bierkow czy Birkow, Niedokſzyce, Dobromowice czy Dobrono-
wice, Wiśnicze, Sendaczowice, Kieradowice, Bochnia Miaſteczko, ie-
ſzcze dwie części ſoli, ktore tam Pieczynami zwano, wiecznym pra-
wem zapiſał. Pewną daninę, ktorą z Pułtuſkiego Klucza Płoccy Infuła-
ci każdego roku, Xiażętom Mazowieckim dawać byli powinni, to ieſt
ſześć krow, ſześć wiader miodu, ſześć ſkopow, uproſił u Konrada Xią-
żęcia, że ią na ſtoł Biſkupi obrocono. Tak przez lat iedenaście na Pa-

ſterſkim

ſterſkim urzędzie pobożnemi ſprawami zalecony ſiedząc, przenioſł ſię na Stolicę wybranych Pańſkich w roku 1249. To w nim wſzyſcy uważaią, że będąc y urodzenia y umyſłu wſpaniałego, gdy za niego Konrad Xiążę Mazowieckie, Czaplę Scholaſtyká Płockiego, gwałtowną znioſł z tego świata śmiercią, przecięż że ſię o tę krzywdę nieuiął, tak iak na żarliwego Paſterza należało.

Jan Kaſztelan Rudnicki, to ieſt Wieluńſki, ſyn Marka Woiewody Krakowſkiego, brat Jędrzeia Biſkupa Płockiego, czego dochodzę, to z Katalogu Dobrodzieiow Klaſztoru Jędrzeiowſkiego w roku 1246 zpiſanego. *Neugebaw: f. 130*, to z Liſtu Konrada Xiążęcia Mazowieckiego w roku 1242, w ktorym konfirmuie darowizny poczynione od tegoż Jędrzeia Biſkupa Płockiego, y zaraz tam liczy drugich braci iego Hrabię Janka Kaſztelana Wieluńſkiego, Swiętoſława y Wierzbiętę Proboſzcza Staniąteckiego, ktory też Wierzbięta, temuż Staniąteckiemu Klaſztorowi niektore ſwoie poſſeſſye y Oyczyſte dzierżawy przyłączył. *Nakielſki* tych braci wſzyſtkich pominawſzy dwoch inſzych Marka ſynow rachuie Suliſława, y Włodzimierza albo Włoſtyborza. *Kromer zaś l.* 7, tego Jana Kaſztelana Wieluńſkiego, ſynem Klemenſa bydź mieni, y z niego *Bielſki fol. 150.*

Suliſław Hrabia z Ruſzczy. Nakielſki ſię dorozumiewa, że był ſynem Marka Woiewody Krakowſkiego, Woiewodą go też Krakowſkim tytułuie, ktorą godność miał był wziąć po bracie ſwoim Włodzimierzu, od Tatarow zabitym pod Chmielnikiem w roku 1241. Z tym tedy honorem mowi, że ſtawał przeciwko tymże Tatarom, ktorzy po ciężkiey naſzych porażce, zagony rozpuściwſzy po całey Polſzcze; nie oparli ſię aż przy Legnicy ſławnym na Sląſku Mieście. Tam im z woyſkiem zaſtąpił Henryk Legnickie y Wrocławſkie Xiążę, pobożny Swiętey Matki Jadwigi ſyn, y z Suliſławem, z ktorym razem w teyże okazyi poległ: bo gdy Henryka nieprzyiaciel iuż w koło otoczył, Suliſław chcąc go ratować, w ſam ſrzodek y ogień, konia wſparſzy ſkoczył, y iuż był męſtwem ſwoim y odwagą tyle ſprawił, że Xiążęcia z ciężkiego razu uprowadzał; atoli gdy koń pod Henrykiem ſzwankował, y on y Suliſław od wielkiego gminu opaſany póty ſię bronili, póki ſił ſtawało: od wielu iednak ran zwątleni, życie dla Oyczyzny położyli w roku 1241. Pochowany Suliſław iako piſze Długoſz w Wrocławiu u S. Jakuba, zoſtawił trzech ſynow, Klemenſa, Sulka y Theodora.

Włodzimierz z Ruſzcze, albo według Długoſza Włościbor Woiewoda Krakowſki, brat Suliſława. *Bielſki f. 167. Nakielſki in Miechovia f. 31.* Mąż w Rycerſkich dziełach wyćwiczony, czego dał dowod w owey pod Turſkiem z Tatarami potyczce, bo gdy to Pogańſtwo hurmem do Polſki wpadło, cokolwiek tylko bezbożność y Tyrannia wymyślić może, to wſzyſtko czyniło. Wſi palili, miaſta rabowali, w pień ludzi wycinali. Bolało na to ſerce Włodzimierzowe, przetoż zebrawſzy co mogł do woyny mieć ſpoſobnych ludzi na powracáiących z bogatą korzyścią nieprzyiacioł uderzył, milą od Połańca, y za powodem ſzczęścia iednych rozgromił, drugich poraził, dość że za

świadectwem Długoſza mogli byli Polacy za tak fortunnemi początkami zupełne zwycięſtwo otrzymać, ale chciwość bieg wiktoryi zatrzymała: miaſto bowięm tego, żeby było iuż dobrze przeſtraſzonych Tatarow gonić, co żywo na łupy padło. Nieprzyiaciel tym pogromem bardziey zirrytowany, niż ztracony, zkupiwſzy ſwoich, znowu ſię w Polſkę daleko zaciekł: ktorym Klemens herbu Gryf Kaſztelan Krakowſki, y ten Włodzimierz, z Krakowſkiego Woiewodztwa Szlachtą, dał pole pod Chmielnikiem y Szydłowem: kilka godzin bitwa wrzała, Polacy odwagą, Tatarzy mnoſtwem ſilnieyſi: póty, aż też naſi zwątleni ſłabieć poczęli, kędy między inſzemi y Włodzimierz tak dobrego żołnierza iako y rozſądnego Wodza powinność zprawuiąc od Tatarſkiey poległ ręki, w roku 1241. Pamiątka iego ku Bogu ſzczodrobliwości w tym ſię wydaie, że do Miechowſkiego Konwentu, przyłączył był wieś ſwoię dziedziczną Białobrzezie, luboć ta iego danina tych tam wiekow przypadkiem od tego Konwentu odpadła.

Sulek albo Sulco Hrabia z Ruſzcze brat Klemenſa, ſyn drugi Suliſława. *Cromer lib. 8. Paprocki. Nakielſki in Miechovia fol. 38.* Ja go czytam w Katalogu oſobliwſzych Benefaktorow Klaſztoru Jędzeiowſkiego, Woiewodą Krakowſkim w roku 1263, ktoremu to elogium przydaie Nakielſki, że był *Vir gravitate morum & bellica laude præſtans*, tamże przydaie, że ſynem iego był Goſław Biſkup Płocki: więcey potomſtwa iego nikt nie liczy.

Goſław z Ruſzcze Biſkup Płocki, na Dworze Xiążąt Mazowieckich z młodych lat wychowany, za tychże promocyą z Kuſtoſza Płockiego, tę Katedrę poſiadł, od Marcina Papieża tego imienia Czwartego poświęcony, y konfirmowany: ozdobiwſzy ią bogatym apparatem, w porządek wprawiwſzy, karnością Duchowieńſtwo uiąwſzy po Paſterſkich pracach przez lat dwadzieścia y ſześć odpoczął w Panu w roku 1296, za Bonifacego Oſmego Papieża. *Łubień: Vitæ Epiſc: Płocen. Nakiel: loc: cit. Paproc: o herb: f. 73. Długoſ an: 1270*, w Płocku pochowany. Mąż uczony, w mądrych ludziach y Księgach ſię kochaiący.

Theodor Hrabia z Ruſzcze Woiewoda Krakowſki, ſyn naymłodſzy Suliſława, ktorego proſty gmin iedni Cedro, drudzy Chaderem zwali, za świadectwem Długoſza. *Nakielſki f. 40:* luboć Paprocki inſzego kładzie Chadera, inſzego Cedra: Mąż iak urodzeniem tak y cnotą pamiętny, kiedy na cześć Nayśw: Matki fundował OO. Cyſtercyenſow we wſi ſwoiey Ludmirzu, pod Krępakiem gorą, nie daleko Nowego targu, luboć potym dla zagęſzczonych w tym tam kraiu rozboiow, do Czyrzyca ten Klaſztor był przenieſiony. Nadał go zaś temi dobrami: naprzod dał wieś Rogoźnik, ktorą kupił u Synowca ſwego, za dwa woły, za ſześć łokci brunatnego ſukna, y za kilka ſkorek Liſich. Potym wieś Czyrzyc kupiona za ſto grzywien ſrebra, na ktorym gruncie (mowi Paprocki) ſześć wſi oſadzono. Nad to wieś Krzyſzkowice kupioną u Szlachty Lewoſa y Krzyſka, za dwadzieścia grzywien ſrebra y za dwie ſuknie. Y Klaſztor Jędrzeiowſki ſłuſznie go liczy między ſwoich Dobrodzieiow, kiedy mu przyczynił fundacyi, wſią Skoruſtkowice nazwaną, ktorey nabył od Wincentego Chiniſego z Lubuchy. Tak ſzczodrego na ſiebie, Bog potomſtwo rozmno-

żył, że ieſzcze y po dziśdzień kwitnie w Latoſzyńſkich, Leśniowſkich, Rożnach, Domaradzkich. *Paprocki o herb: f. 71, Nakielſki f. 41.* Jan Hrabia Zyla nazwany, ktorego ſynowie Zdyſław y Ratult uſtapili *jus Patronatûs* Czyrzyckiemu Konwentowi w roku 1296. *Paprocki ibidem fol. 73. Nakielſki loc: cit:* zdami ſię, że to byli wnukowie Theodora, o ktorym ſię mowiło,

Klemens Hrabia z Ruſzcze Woiewoda Krakowſki. Tego tak pomieſzali Piſarze naſi, z drugim Klemenſem Kaſztelanem Krakowſkim, że niektorzy z nich, to pierwſzemu przypiſuia, co właſnego ieſt drugiemu; drudzy iednegoż bydź rozumieia Kaſztelana z Woiewoiewoda. Atoli u mnie to ieſt pewna, że inſzy był Klemens herbu Gryf Kaſztelanem Krakowſkim, inſzy Woiewoda, á to nie tylko z tych przywileiow, ktorem gdzieindziey przywodził, ale też y ztad: bo ten Kaſztelan pod wſia Chmielnikiem u Szydłowa w roku 1242 mężnie ſtawaiąc na placu poległ oraz z Włodzimierzem Woiewodą Krakowſkim, o czym wſzyſcy prawie Hiſtorycy naſi świadczą, y iam wyżey mowił; drugi zaś, dopiero po tych zawieruchach, gdy ſię wrocił do Polſki Bolesław Wſtydliwy, á nowe Urzedniki ſtanowił, wział Woiewodztwo Krakowſkie, iako ciż ſami mowią. Potym, Klemens Kaſztelan, Synem był Stefana, bratem Marka, Stryiem Jędrzeia Biſkupa Płockiego, iakom wyżey powiedział, Klemens zaś Woiewoda, ſynem był Suliſława, iako mu to przyznaie przywiley tegoż Bolesława Xiażęcia u Paprockiego pod Gryfem położony. Ze też Braniccy nie od Klemenſa Kaſztelana Fundatora Staniateckiego proſtą linią poſzli, ale od Woiewody, ztad dochodzę: bo Klemens Kaſztelan, nigdy ſię nie piſał z Ruſzcze, ale tylko z Brzeznicy, á potym załozywſzy Klimuntow, z Klimuntowa: á Woiewodzie dwa przywileie Bolesławowe przyznaia tytuł z Ruſzczy: nadto tamten Klemens żadnego potomſtwa nie zoſtawił, krom iedney Corki Wiſenny Xięni Staniateckiey. Nie mogł tedy bydź Oycem tak zacney Familii, chyba Woiewoda Klemens: iakoż w przywileiu ktory mu dał Bolesław, kładą Ruſzczą y Branicę większą y mnieyſzą, z ktorey ſię y po dziśdzień piſzą Braniccy. Dzielność tego Senatora, iawnie opowieda drugi Liſt u tegoż Paprockiego od Bolesława w roku 1252: gdy albowiem Konrad Xiażę Mazowieckie, zpiknąwſzy ſię z innemi Xiażęty, Państwo Bolesławowe naiechał z wielkim ludem, y iuż Stryi Synowca ſwego, z właſney iego fortuny chciał wyzuć; tak, że ſię uchraniaiąc zawiſney potencyi, aż za granice muſiał uſtępować Bolesław; Klemens zebrawſzy ludzi, bitwę ztoczył z Konrądem pod Suchodołem y zbiwſzy go na głowę, Bolesława na Państwo ſwoie przywrocił y oſadził: ktora ku ſobie wierność zawdzięczaiąc Bolesław, wielkiemi go łaſkami w tym przywileiu wyrazonemi nadał; między inſzemi, żeby mu wolno było, Wſi, Zamki, Miaſta zakładać, gdzieby mu ſię podobało. Obſzerniey toż ſamo opiſuie Kromer w Księgach oſmych, do ktorego odſyłam. Tu tylko to namieniam. Pierwſza, że ten Klemens zdani ſię wprzod był Kaſztelanem Płockim, z ktorym tytułem podpiſał fundacyą Biſkupſtwa Chełmińſkiego w roku 1222, albo też drugi Klemens Kaſztelan potym Krakowſki; czemu dziwować ſię nikt nie będzie, kiedy prze-

przeczyta w Łubieńſkiego Księdze, o Biſkupach Płockich, w iakim reſpekcie u Xiażat Mazowieckich byli Gryfowie z Ruſzczy. Potym zdami ſię poſtąpił na Woiewodztwo Głogowſkie, kiedy ieſzcze Slaſk Polakom hołdował: o czym *Bielſki f. 168, y Paprocki.* Druga: Konrad Xiażę Mazowieckie pod niebytność Bolesława w Polſzcze, á po zabiciu od Tatarow tak Klemenſa Kaſztelana, iako y Włodzimierza Woiewody Krákowſkiego, nowych był podawał urzędnikow ſobie przyiaznych: tak na Liście tego Konrada danym Miechowitom podpiſali ſię *inter præſentes* Miſtuy Woiewoda Krakowſki, y Boguſſa Kaſztelan w roku 1242, gdy ſię iednak wrocił Bolesław, tych z Urzędow złożył, á Klemenſa Woiewoiewoda podwyżſzył.

Temu Klemenſowi Nakielſki dwoch ſynow przypiſał. Z tych iednego Marcina, ktorego też Woiewodą Krakowſkim zowie koło roku 1242, ale to nie może ſię utrzymać, bo y Ociec iego ieſzcze w tym roku na tym Krześle nie ſiedział, y iam iuż mowil, że o tym czaſie ktoinſzy ten urzad piaſtował. Drugiego Wierzbietę, ktory do Olobockiego Klaſztora Zakonu Cyſtercyeńſkiego, od Władysława Xiażęcia Kaliſkiego fundowanego, cztery wſi Oyczyſte zapiſał, Karnowo, Grzybowo, Myſzkowo y Druſzkowo: wſpominaia tę iego ſzczodrobliwość. *Cromer lib: 8. Miechowita l. 3. Nakielſki f, 29, y Paproc.* A ponieważ dalſzy ſię dukt tey Familii przerwał, á z drugiey ſtrony pewna, że Dom Branickich y Mieleckich z iednegoż ſzczepu zdawna wyſzedł, to chyba trzeba mowić, że ten Marcin wziawſzy w dziale Mielec, poczatkiem był iedney linii, á drugiey Wierzbięta, wziawſzy Ruſzcza y Branice: iakoż że to imię Wierzbięta długo w ſukceſſyi u Branickich chodziło, z tego poznać, co ſię zaraz powie. Wierzbięcie Hrabi z Branic Kazimierz Krol Polſki w roku 1360, pochwaliwſzy iego wierne ku ſobie zaſługi y Marſowe podięte fatygi, nowym przywileiem pozwolił, aby Oyczyſte iego wſi, Branice, Stryiow, Wołnica, Zenmiubrzek, Szczurow pod Mogiłą leżące, prawem ſię Magdeburſkim rzadziły. O czym przywiley obaczyć możeſz *u Paproc: o herb: f. 77.* Syn iego ile z komputu lat wnoſzę, Wierzbięta Hrabia z Branic Stolnik Krakowſki, Staroſta Sanocki. Temu Władysław Krol drugie wſi, to ieſt Ruſzczę, Mikłaſzowice, Grabie w Krakowſkim Woiewodztwie leżace, przywileiem ſwoim w roku 1405 danym, do tegoż prawa przenioſł, co y wyżſze. Jeſt excerpt tego przywileiu u Paprockiego. *Nakielſki.* Rycerſką ſławą y pobożnością ſławie nieśmiertelney imię ſwoie zalecił, kiedy Kościoł w Ruſzczy, częścią z cegieł, częścią z cioſu wyſtawiwſzy, dochodami go nadał, Proboſtwo Scholaſteryą, Prebendę, y czterech Wikaryow przy nim uſtawił, w roku 1417.

Grzegorz Hrabia z Branic Kaſztelan Radomſki, z tym tytułem podpiſał Konſtytucyą Kazimierza III Krola Polſkiego, o Zupach *u Laſkiego w Statucie* w roku 1451, y znowu przywiley dany Xiażętom Czartoryiſkim od Władysława Krola Polſkiego y Węgierſkiego w roku 1442 w Budzie, z czego poznać, że z tymże Krolem iezdził do Węgier: przywiley ten kładzie *Paprocki f. 644.* Jednakże nadgrobek iego ktory ieſt u tegoż authora, tego mu tytułu nie przydaie, nie małe przecię

cięż elogium cnot iego y po dziśdzień kamień grobowy w Ruſzczy
głoſi, kiedy go zowie *Dominum & Patronum omnium beneficiorum in Ruſzcza; Virum in omni vita belli paciſq; artibus clariſſimum, & ſempiternâ memoriâ dignum*: pożegnał świat w roku 1456. Piotra z Branic Kaſztelana Bieckiego czytam na Liście Kazimierza Krola danym Lwowſkiemu Miaſtu w roku 1472, rozumiem że to był ſyn Grzegorza. Hieronim Branicki Hrabia y dziedzic na Ruſzczy ſyn Grzegorza Kaſztelana Radomſkiego, czego świadkiem nadgrobek iego w Ruſzczy położony w roku 1518. W tymże Kościele Ruſzczy zpoczywa ſyn iego Mikołay, od ktorego zoſtało ſię dwoch ſynow, Staniſław y Grzegorz. Staniſław Branicki Hrabia z Ruſzcze: ten z Trzecieſkiy Zofii herbu Strzemię miał ſynow według *Cichockiego Allocut: Oſecen*: ſześciu; Jędrzeia, Mikołaia, Hieronima, Samuela, Alexandra y Staniſława. Z tych według niego Hieronim y Samuel Duchowny ſtan ſobie obrawſzy, w nim świątobliwie wyrzekſzy ſię Oycowſkich błędow życia tego dokonali. Atoli nadgrobek w Krakowie u OO. Karmelitow Boſych u S. Michała wſpomina ſyna tego Staniſława, Piotra zmarłego w roku 1624, ktoremu Zygmunt brat iego Kanonik Krakowſki tę pamiątke wyſtawił. Sebaſtyana także Kanonika Krakowſkiego Proboſzcza w Ruſzczy chwali *Nakielſki f.* 39, był to brat rodzony tegoż Zygmunta.

Grzegorz Branicki Hrabia, Łowczy y Burgrabia Krakowſki, Staroſta Niepołomicki, drugi ſyn Hieronima, z Katarzyny Kotwiczowny, Koniuſzego Koronnego Corki w potomſtwie ſwoim y po dziśdzień żyiący. Jedna Corka iego doſtała ſię w małżeńſtwo Siemiotowi: druga ſobie świątobliwe w Zakonie życie obrała. Trzecia Anna Sebaſtyanowi Lubomirſkiemu, Kaſztelanowi Woynickiemu, Staroście Sendomirſkiemu, y Spiskiemu poślubiona. Tá krom powagi, ktorą u Majeſtatu miała, y u wſzyſtkich, pobożnością y żarliwością o pomnożenie wiary wſławiona. Familiantowi naypierwey znacznemu, póty perſwadować nie przeſtała, póki go do Krztu z żoną, dziećmi y całym Domem nie przywiodła, ſtawſzy ſię Matką w duchu wielu ſynow. Drugi raz, gdy ſię pewny Pan przed nią żalił, że Zona iego herezyą zarażona, tenże iad, y w Corkę ſwoię wmawiała, uproſiła u niego, że iey Ociec pozwolił, od Matki dziecię kryiomo wywieźć, co gdy ſię powiodło, tak iey bogoboyną edukacyą dała, że w Zakonney klauzurze życie ſobie Panieńſkie obrała, niedbaiąc na zirrytowane Macierzyńſkie furye. Inſzego czaſu, dano iey znać przy ſtole ſiedzącey, że znaczna w Polſzcze Pani, męża ſwego od prawdziwey Katolickiey wiary na drogę do piekła przez herezyą przeciągnęła, tak na to ſarkała gorliwa o cześć Boſką zelantka, że ieść nie chciała: á od tego czaſu, niektore ſobie dobrowolne nabożeńſtwa y umartwienia nakazała, za wſzyſtkich chwieiących ſię w wierze. Szczodrobliwość iey na Boga w tym ſię wydała, kiedy Panny Zakonu S. Dominika na Grodku, to ieſt na mieyſcu kędy niegdy Zamek był, w Krakowie fundowała y upoſażyła, na ſame mury Klaſztorne więcey niż ſześćdzieſiat y pięć tyſięcy wyſypawſzy w roku 1634, na cześć Nayświętſzey Panny Snieżney y pod tym tytułem: gdzie ſię też co rok pewnych czaſow od ſwieckich ſpraw u-

kradſzy, na dzieſięć dni zamykała, dla wygodnieyſzego o rzeczach zbawiennych rozmyślania: widzieć iey tam ochotę było, z ktorą na iutrznią wſtawała, na Chor z innemi Zakonnicami ugęſzczała, á ieżeli kiedy w ktorey z tych ſpraw opoźniła, u Przełożoney o naznaczenie pokuty proſiła: w Refektarzu ſpolnie iadaiąc, nigdy pierwſzego mieyſca poſieść nie chciała, ale oſtatnia po konwierzkach ſiadała, w komorze zakonney tylko rogożkę y Krucifix na ścianie miewała: z tey że pokory gdy ſię iey pytano, czyby ſobie nie życzyła, żeby ią po śmierci w Zakonnym habicie pochowano, odpowiedziała: nie godnam tey ſukienki, w tey ſukni w ktorey ſię prawi grzeſzyło, ciało moie pochować. Na ubogich, poddanych miłoſierna, ktorych pod czas nieurodzaiu hoynie prowidowała umieraiac, wſzyſtkie im długi darować kazała, y zboża cokolwiek w ſzpiklerzach zoſtało ſię, wyſypać. Zadnego ſzpitala w Krakowie nie było, ktoregoby ſwoią iałmuzną nie udarowała. Paralityka raz poſtrzegła: że przez miaſto wieziono, tego do domu ſwego zprowadzić kazała, Doktorom koſzt kalece wſzyſtkie potrzeby prowidowała: á gdy tenże iuż do ſiebie przyſzedſzy, coś na ſwoię Dobrodzieykę mruczeć począł, á dworſcy wyrzucić niewdzięcznika radzili; nie pozwoliła, mowiąc: że mi go Bog dał za nauczyciela, od ktoregobym ſię cierpliwości uczyła. OO. Dominikanom w Bochni ſummę znaczną zapiſała na roczną prowizyą, Konwentowi zaś ich Płockiemu argenteryą ſwoię. OO. Kamedułom pod Krakowem barwę Zakonną co rok dawała. W tych pobożnych uczynkach przeżywſzy lat ſiedmdzieſiat y ſiedm, doczekawſzy wnukow y prawnukow, na lepſze ſię życie przenioſła w roku 1639. *Concio Hyac: Miiakowſki. Nakielſki. Starowolſki in Monumentis fol.* 126. Oyca zaś iey śmierć przypadła na rok 1595.

Jan Branicki Hrabia z Ruſzcze, Kaſztelan Biecki, Staroſta Krzeczowſki, Niepołomicki, ſyn drugi Grzegorza w Legacyi po Konſtancyą Krolową Zygmunta III Małżonkę z wielkim apparatem iezdził. Wielkiego dowcipu y umieiętności Pan, ktorych talentow z żarliwości ku wierze Katolickiey, naywięcey zażywał na prywatne z Dyſſydentami dyſputy, y ſzczęścił mu Pan Bog: bo ich nie mało przekonanych przyprowadził do prawowierney owczarni: z tym wſzyſtkim prędko ſię z tym światem rozſtał, wieku ſwego czterdzieſtego czwartego, roku 1612, pochowany w Niepołomicach z nadgrobkiem, ktory wypiſał Starowolſki. Zona iego Anna z Mirowa Myſzkowſka. Kaſper Branicki, Proboſzcz y Officyał Tarnowſki, Kanonik Krakowſki, ſyn Grzegorza Łowczego, w lat dwadzieścia y ſiedm życia, w roku 1602 młodo zmarſzy, dalſze o ſobie nadzieie pomylił, pochowany w Zarnowie. *Starowolſki in Monumen.*

Staniſław Branicki Hrabia z Ruſzcze Miecznik Koronny, Staroſta Chęcińſki, Lelowſki, trzeci ſyn Grzegorza, ſławny Legacyą do Włoch w roku 1617. W Staroſtwie Chęcińſkim, ogniem zdezolowany Zamek, ſwoim ſumptem reſtaurował, wyſypawſzy na to więcey niż pięć tyſięcy: dla tego Konſtytucya Koronna toż ſamo Staroſtwo y iemu y iego ſukceſſorom w poſſeſſyą póty puściła, pókiby ta ſumma wro-

cona im nie była. Zygmuntowi III na Moſkiewſką expedycyą, dwa pułki piechoty, dwie Chorągwie Uſarſkie (u ktorych że wſzyſtkie ſzyſzaki wyzłocone były, *miles aureus* ich nazwano) własnym nakładem erygowane przyprowadził. *Conc: P. Kaczyńſki. Starowolſki in Monumen.* Umarł w roku 1620, ciała iego zwłoki w Krakowie u Oycow Franciſzkanow złożone, dnia oſtatniego czekaia, kędy tez kamień grobowy, iego oſobliwſza pobożność chwali: z Tárłowny Woiewodzanki Lubelſkiey zoſtawił Potomſtwo.

Jan Branicki Hrabia z Ruſzcze, Podkomorzy Krakowſki, Bocheńſki, Wielicki, Chęcińſki Staroſta ſyn Staniſława, Miecznika Koronnego, powrociwſzy z cudzych kraiow, tamtych lat kiedy Polſka nayniepr więcey nieprzyiacioł miała, na woynę ſię udał: wkrotce Pułkownikiem Woiewodztwa Krakowſkiego obrany, gdy za granice z ludźmi ſwemi zaciekł, ktorego męſtwo przekonać nie mogło zdrada zwaliła: bo tam zabity, poległ w roku 1655. Z Anną Beatą Wapowſką Kaſztelanką Przemyſłſką zprzyſiągł ſię był dożywotnie, y z niey Corki z rożnemi Domami zpowinnowacił. Annę z Staniſławem Kurdwanowſkim Kaſztelanem Zawichoſkim, druga Teofilę z Czermińſkim Łukaſzem herbu Wieniawa, Kaſztelanem także Zawichoſkim. Trzecią z Janem Henrykiem Bokunem, Podczaſzym Litewſkim. Czwarta Kryſtyna życie ſobie Zakonne obrała u Panien *à Viſitatione B. M. Virginis.* Ktorym tak w Krakowie, iako y w Warſzawie prezyduiąc w znaczney świątobliwości życia wieku ſędziwego dopędziwſzy dokonała. O trzech Zakonnicach S. Benedykta tegoż Podkomorzego Corkach namienia pewny Author. Pochowany ten Jan Podkomorzy w Częſtochowie na Jaſney Gorze. *Concio P. Kaczyńſki.*

Staniſław Branicki Soc: JESU Syn Podkomorzego, nad wolą Oycowſką w Rzymie ten ſobie Zakon obrał, ktory nie tylko wielkiego urodzenia luſtra, ale y nie małych cnot pozorem obiaśnił. Przymioty ktore w nim ręka Boſka hoynie była zkoncentrowała, do naywyżſzych go Zakonnych urzędow zdolnym uczyniły: wrociwſzy albowiem z Rzymu do Oyczyzny, y ſzkoły z wielką pochwałą zakończywſzy, Rektorem był w Lublinie, Poznaniu, Krakowie y Proboſzczem u S. Barbary. Dwa razy Prowincyą Polſką, Prowincyałem rządził z ukontentowaniem wſzyſtkich, ale y z niemnieyſzą chwały y eſtymacyi prerogatywą. W rządach rozumny, w przeciwnych natarczywościach nieprzełamanego ſtatku, w dolegliwościach przedziwney Mąż cierpliwości. Pełen zaſług, śmiertelne życie, w nieśmiertelnę zamienił w Krakowie u S. Piotra w roku 1688. *Hiſt: Coll: S. Petri.*

Jan Klemens Branicki Hrabia z Ruſzcze, Marſzałek Nadworny Koronny, Bielſki, Brańſki, Stobnicki Kroſieńſki, Ratyńſki Staroſta, ſyn drugi Jana Podkomorzego, będąc wprzod Stolnikiem Koronnym y Staroſtą Chęcińſkim poſłował na Seym z Sendomirſkiego w roku 1661, zkąd był deputowany Kommiſſarzem na ſądy Fiſzkalne. *Conſtit: 1661, fol. 2,* potym Marſzałkiem Trybunału Koronnego, ſprawiedliwość bez reſpektu z wielką imienia ſwego chwałą każdemu czynił. U Krola Jana Kazimierza w wielkich reſpektach, á to dla przezorności dowcipu iego

iego. W Danii, Holſacyi, y w inſzych kampaniach co iego męſtwo dokazało, obſzerniey inſi piſali. Zyć przeſtał w roku 1673, á ciało iego zmartwychwſtania czeka złożone w Kościele Krakowſkim u S. Piotra. Alexandra Katarzyna Czarnecka Woiewodzanka Kiiowſka, ſławnego Woiownika Stefana Corka, iego małżonka, iednego mu powiła ſyna. *Hiſt: Dom: Probat: Cracovien.*

Stefan Mikołay Branicki, Hrabia na Branicach, Tykocinie, Ratnie y Ruſzczy, Woiewoda Podlaſki, Bielſki, Brańſki, Kroſieńſki, Ratyńſki Staroſta, Syn Jana Klemenſa Marſzałka. Z Katarzyny Sapieżanki, Corki Kazimierza Woiewody Wileńſkiego, y Hetmana W. X. Litewſkiego, Corki zkolligował, iednę Kryſtynę z Sapiehą Podſkarbim Nadwornym Litewſkim, druga Elżbietę z Xawerym Potockim Staroſtą Sokalſkim; trzecia z Lubomirſkim Janem Kaſztelanem Krakowſkim. Czwarta ieſzcze w Panieńſtwie. Był ten Stefan poſłem na ſeym *Conſtit: 1683 f. 11,* y z tamtąd Kommiſſarz ratione pretenſyi Kurfiſtrza Brandeburſkiego, y ubeſpieczenia Elbląga, y znowu na rozgraniczenie Woiewodztwa Podlaſkiego. *Conſtitut: 1703 fol. 22.* Pod Wiedniem y na Budziakach ſam w oſobie ſwoiey odważnie ſtawał, za co od Krola Jana Stolnikoſtwem Koronnym uczczony, umarł w roku 1716, w Kościele Krakowſkim S. Piotra pochowany, kędy też Oycu ſwemu, Matce, Zonie y Sukceſſorom ſwoim bogaty y ozdobny nadgrobek wyſtawił. Syn iego z teyże Sapieżanki Jan Kazimierz Hrabia na Branicach, Ruſzczy y Tykocinie, Chorąży Koronny, Generał Artyleryi Koronney, Staroſta Brańſki, złączył ſię dożywotnie z Radziwiłowną Xiężniczką Kanclerzanką Litewſką.

BRANICKI herbu Hołobog. Na Ruſi nad Stryiem poſſeſſyonaci, iako świadczą piſarze naſi. Z tych kładą Kryſztofa y Jana z Polanowſkiy herbu Pobog urodzonych.

BRANICKI herbu Janina. Piſzą ſię z tey Branicy, ktora ieſt w Lubelſkim Woiewodztwie. Adam y Jędrzey Braniccy dziedzicy na Branicy y Zbylitowie w roku 1539, mieli iakieś kontrowerſye o grunta z Krolewſkim Miaſteczkiem Woin w Podlaſiu zoſtaiącym. O czym proceſſ graniczenia, między Woiewodztwy Podlaſkim y Brzeſkim Litewſkim świadczy. Ludwik y Kazimierz Braniccy, podpiſali Elekcyą Jana Kazimierza z Lubelſkiego. Jędrzey Władyſława IV, Jozef Jana III z Bełzkiego.

BRANICKI herbu Korczak. Sebaſtyan Branicki, Biſkup Poznańſki, naprzod Referendarz Koronny, potym Chełmſki Biſkup, ale tam ledwo rok prezyduiąc w roku 1539 na Poznańſkie poſtąpił, na ktorym, z wielkim żalem wſzyſtkich w roku 1544, zaſnął w Panu, we wſi Łaſkarzowie, pochowany w Katedrze ſwoiey. Pobożność iego, mądrość, litość nad ubogiemi, y w oppreſſyach będącemi, ktorych iako Ociec zwykł był bronić, miłość ku Oyczyznie, dzielność we wſzyſtkich ſprawach ſławi *Treter: in Epiſc: Poſnanien:* kędy też wyraźnie mowi, że był herbu Korczak. *Bielſki f. 585. Damalewicz in Epiſc: Vladiſl:* przydaie że Jakub Uchańſki, potym Arcybiſkup Gnieznieńſki, ſwoy w Oyczyſtym prawie poler, nikomu innemu, tylko iemu przypiſał *fol. 398.* Staniſław

á boday nie brat Biſkupa w roku 1532, podpiſał pewny extrakt. Jakub ſyn iego Podſtoli Lubelſki, ktorego ſioſtra Elżbieta zmowiona z Kryſztofem Rola Komornikiem Łukowſkim, Corka zaś z Iaślikowſkiy Juſtyna, z Wieſiołowſkim Kaſztelanem Elblaſkim. Synowie tegoż Podſtolego Paweł y Staniſław niepłodni. Jan z Kochanowſkiy pierwſzey żony (bo z Chmielowſka drugim nawrotem żył niepłodnie) Jędrzeia zpłodził bezpotomnego. Piotr z Ruſkim Woiewodztwem piſał ſię na Elekcya Jana III. Jozef Marſzałek Zwiazkowy pod czas Konfederacyi generalney w roku 1717, á potym Kaſztelan Halicki, Corka iego zmowiona z Potockim herbu Pilawa Kaſztelanicem Kiiowſkim: Syn zaś poſłował na Seym w roku 1722.

BRANIECKI. Kryſztof Braniecki z Pińſkiego podpiſał Elekcya Jana Kazimierza.

BRANSKI. O tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał. Z Brannik Hryczczko Ziemianin Wołyńſki w roku 1528. *Metryka Wołyńſka.* Jakub Brańſki Podſędek Ziemſki Czerniechowſki z Seymu 1638, Kommiſſarz do rozgraniczenia między Woiewodztwy Czerniechowſkim y Smoleńſkim. *Conſtit: fol. 36.* Brańſki miał za ſoba Maryannę Konopacka Kaſztelankę Chełmińſka, pozoſtała wdowe po Przyłupſkim. *MS. Konopatſc.*

Brant Herb

JEſt pochodnia goraiaca, czarna w modrym polu, nie proſto ſtoiąca, ale w prawą tarczy nachylona, na hełmie trzy piora Struſie, iedno czerwone, drugie modre, trzecie żołte. O tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał: átoli widzieć go po rożnych nadgrobkach w Pruſiech. Zkądby ſię iednak wziął ten Kleynot, kiedy y komu nadany, nie mogłem ſię doczytać. To pewna że tego herbu zażywano dawnemi czaſy, ołobliwie Dom Brantow ſtarodawny w Pomorſkiey Ziemi. Z tych Jędrzey y Kryſztof podpiſali Elekcya Jana Kazimierza. Staniſław miał za ſoba Euphrozynę Byſtramownę Kryſztofa Byſtrama Sędziego Tczewſkiego Corkę. *MS. Konopatſc.* Brantowna babka Adryana Kitnowſkiego, Sędziego Ziemſkiego Pomorſkiego.

Bratkowski Herb

JEſt podkowa do gory iak brama podnieſiona, przez ſrzodek iey do gory żelezcem ſtrzała ugodzona, tak że iey połowę w podkowie, połowę widać nad podkowa: z lewey ſtrony na prawą tarczy przez podkowę y ſtrzałę miecz proſty przeſzył, z podkowy w gorę dwie palmy wynieſione, iedna z iednego boku ſtrzały, druga z drugiego, tak że końcow ich nie widać w podkowie. Y tego herbu początkow trudno zgadnąć. O tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał. Pieczętuia ſię nim Bratkowſcy, z ktorych iedni na Wołyniu oſiedli: z tych Daniel Bratkowſki Skarbnik Bracławſki podpiſał w Wołyńſkim Elekcya Jana III. Drudzy z Brzeſkim Litewſkim. Z tych Bratkowſki Michał y iego ſynowie dway, Samuel y Franciſzek

Antoni miał za sobą Cieślińską Maryannę na Wołyniu w roku 1727. Są y w Przemyślskim: w roku 1540 czterech braci było, Kostko, Wasko, Iwanko, y Fedko: ten dziedzic na Łukawicy, Naniowie y Brzeznicy, synow zpłodził piaciu, Jacka, Klimka, Staszka, Iwanka y Sieńka.

BRATKOWSKI herbu Przegonia. W Sendomirskim y na Rusi o nich pisza. Piotra y Jana ludzi Rycerskich wspomina Okolski, ale temi czasy w Lubelskim y Łęczyckim znayduią się. Jakub z Bratkowic dziedzic na Gorzyczanach od ktorego syn Adam, iego zaś Gabryel, ktory z Zuzanny Wysockiy zpłodził Łukasza Kanonika Kuiawskiego y Warmińskiego: pamiętna iego ku Bogu skłonność, z ktorey Altarya fundował, y szczodrze nadał: umarł w roku 1629, pochowany w Katedrze Wrocławskiey z nadgrobkiem *Starow: Monum. Damal: in Ep: Vladsl.* Drugi syn Gabryela Jacek. Alexander Pisarz Grodzki Łęczycki 1674, Jan Kanonik Kuiawski w roku 1680. Stefan w Woiewodztwie Poznańskim w roku 1697, Kazimierz y Stanisław w Sendomirskim, á boday nie herbu Ostoia.

BRATOSZEWSKI herbu Prawdzic. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał; z Bratoszewic się pisza Łęczyckiego y Rawskiego Woiewodztw Ziemianie. Z tych Jana Kazimierza Elekcya z Łeczyckiego podpisał Marcin, Jana III Ludwik y Stanisław. Samuel Pisarz Ziemski Gostyński, Deputat z Rawskiego na Trybunał Koronny w roku 1714. Jan Pisarz Ziemski Gostyński w roku 1722.

BRATUSKI. Tych pewna transakcya Księgi Grodzkie Ostrzeszowskie zapisały w roku 1607. Paprocki y Okolski o nich nie pisał.

BRAUN. Wawrzyńcowi Braunowi pewne grunta w Jeziernie w Czerskiey Ziemi przez Konstytucyą w roku 1676 nadano. Braum Sędzia Warmiński y Syn iego Jan w roku 1685.

BRAURSKI. Woyciech Jan Burgrabia Pomorski, tak się podpisał, ktorego synowie Jakub y Jędrzey. Tomasz Brachurski w roku 1705 w Krakowskim.

BRAUTIKOWSKI. Jan w roku 1705 w Krakowskim. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał.

BREMER. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie mogł wiedzieć: Bremer Idzi w Szlachetney Familii Baronow de Britmar, w Flandryi urodzony, dosłużywszy się w Polskim woysku przez wiele lat Pułkownikostwa, y wsławiwszy Rycerskiemi dzielami, Indygenat w Polszcze otrzymał, ze wszystkiemi prerogatywami przez Konstytucyą Koronną w roku 1662, *fol.* 34. Tenże sam Indygenat approbowała Konstytucya 1667, *fol.* 17 Sukcessorom iego. Bremer Kazimierz Podstoli Drohicki z Seymu w roku 1686 naznaczony do rewizyi Skarbu Koronnego *Constitut: 1686, fol. 8*, w roku 1683, na rozgraniczenie y czynienie sprawiedliwości, między Woiewodztwem Podlaskim y Xięstwem Pruskim. *Constitut: 1683, fol. 12.* Atoli dawniey przed tym Indygenatem Bremerow Familia u nas kwitnęła; bo na Dworze Zygmunta III przez lat 27 Dworzaninem był Bremer Konrad, ktorego zmarłego w roku 1627 nadgrobek wypisał *Starowolski*, y Konstytucya Koronna w roku 1611 daię mu tytuł Urodzony, *folio 45.*

Bre-

BRETIS. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie mogł wiedzieć. Jerzy Bretis Oberszterleitnant piechoty w roku 1662, dla Rycerskich zasług nobilitowany: o czym Konstytucya Koronna *fol.* 40, atoli tę mu kondycyą przydano, żeby był Herezyą porzuciwszy, prawowiernym został Katolikiem.

Breza Herb.

O Tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Tarcza na trzy pola przedzielona, z tych iedno białe, od dołu tarczy szersze, z lekka ku gorze kończato zachodzące. Drugie błękitne, na lewey stronie tarczy, trzecie czerwone. O okazyi początkow tego herbu y czasu nabycia iego, cyt między Authorami. Używaią go zaś Brezowie w Wielkiey Polszcze. Ta Familia do nas z Francyi przyniesiona, kędy iako świadczy *B. Priolus de rebus Galliæ*, między inszemi Domami poważnieyszemi kwitnęła, tak że też nawyższe Admiralstwa, nie raz w ich ręku bywały. Bliższych czasow za Władysława IV w Polszcze naszey od Krola Francuzkiego posłował de Breze, y wszystko mi się zda; że iego w tych tu kraiach osiadło potomstwo.

Woyciech Konstantyn Breza Woiewoda Poznański, Starosta Nowodworski, Senator y zdrowa rada y wdzięczna wymowa pamiętny, pisał się z Goraia, na Konwokacya generalna po śmierci Krola Michała, na Seym Koronacyi posłuiac z Wielkiey Polski. Na rożne go funkcye Oyczyzna narażała, iako to Kommissarzem do pogranicznych kłotni od Śląska y Morawy, od Margrabstwa: wszystkie do ukontentowania Rzeczypospolitey szczęśliwie uspokoił. Na sądach Fiskal-

Ww2 nych

nych Trybunału Radomskiego, w ſprawie Piltyńskiey o Kurońskie Biskupſtwo ſtawił ſię tak, iak na kochaiącego Oyczyznę ſyna, y święta ſprawiedliwość należało. W tych okazyach doświadczonemu naprzod dano Kaſztelanią Poznańska, wkrotce Woiewodztwo Kaliskie, na koniec Poznańskie. Nie mniey na BOGA, niż na Oyczyznę był ſzczodrobliwy: Wałecka Soc: J. Rezydencya, liczy go między ſwoich Dobrodzieiow. Skrzetuski Kościoł w Staroſtwie ſwoim na większy honor obrazu tam cudownego Nayśw: Panny y modnie y wſpaniale wielkim ſumptem z fundamentu wymurował, ktoremu też uczynił aukcya fundacyi, co approbowała Konſtytucya 1685, *fol.* 16, umarł w roku 1698. Pochowany od Zony pozoſtałey z Domu Opalińskiy, w Poznaniu u Karmelitanek Boſych, ktorych znacznym był Dobrodzieiem. Miał zą ſobą *primo voto* Cecylią Donhoffownę Woiewodzankę Pomorską, ale z nia żył niepłodnie. Zoſtali ſię tegoż Woiewody ſynowcowie, Kaſztelanicowie Sateccy, Mikołay, Antoni, Władyſław y Woyciech, z ktorych ieden tych czaſzow był Kanonikiem Poznańskim. Trochę zaś dawniey czytam Barbarę Breziankę, ktora ſię zprzyſięgła dożywotnie z Bnińskim Piotrem herbu Łodzia w roku 1647.

BRINGK. Fryderyk Bringk y Erneſt w Inflanciech piſali ſię na Elekcya Władyſława IV. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piſał.

BROCHOCKI herbu Oſoria. Jędrzey Brochocki, Staroſta Brzeski Kuiawski, między inſzemi Kawalerami za Jagełła Krola, na woynie Pruskiey był znaczny: w Węgrzech naprzod, u Zygmunta Krola na Turki y Wenetow żołd prowadził, á potym w Oyczyznie Rycerskiemi odwagami nieumieraiącą imienia ſwego zoſtawił pamięć, nie tylko u ſwoich, ale y u obcych narodow, Mąż niemniey Heroiczny, niż pobożny. Zoſtawił go był Krol z Macieiem Łabiſzyńskim Brzeskim Kuiawskim, y z Janem Kościeleckim Inowrocławskim Woiewodami, y ze wſzyſtką Szlachta Woiewodztwa Kuiawskiego, na præſidium tamtemu kraiowi, żeby Krzyżakow na oku mieli, ieżeliby nowe iakie machinacye na Oyczyznę wſzczynali. Rozdraznieni tym Woiewodowie, że im Brochockiego przełożono, y pod władzą iemu poddano, pod pretextem uprowiantowania ſię, obay z ſwemi Kolligatami y z ſprzyiaiacemi ſobie, do domow ſię ſwoich roziechali. Zoſtał ſię w Obozie ſam Brochocki, y nic tym niezmieſzany, tym pilniey y ſtraży y karności we wſzyſtkich przeſtrzegał. Było na ten czas w Nieſzawie na præſidium ośmſet Krzyżakow, ci porozumiawſzy o ſzczupłey garſztce ludzi naſzych, chcąc nieſpodzianie na Brochockiego natrzeć, cicho z tyłu, kędy rozumieli, że naymniey ſiły y ſtraży było, z wielka natarczywością z większą o zwycięſtwie otuchą uderzyli, ale naſi z Brochockim tak im odpor dali, że prawie wſzyſcy od niego, albo na placu trupem legli, albo w niewola zabrani. Tenże w Grunwaldskiey batalii, kędy ſię więcey krwi rozlało nieprzyiacielskiey, niżeli przedtym przed dwiema, albo trzema ſty lat, Pułkownikiem będac mężnie ſtawał. Y w dobywaniu Kowalewa, y Golubskiego Zamku, między pierwſzemi zawſze ſię heroicznie potykał, dla czego u Krola Jagełła w wielkich był reſpektach, od ktorego Staroſtą Brzeskim uczyniony, wſzyſtkim Woie-

wodztw Kuiawſkich Chorągwiom hetmanił: iakoż umiał uprzedzać, naſtępuiących nieprzyiacioł zamyſły, obronnieyſze mieyſca dla ſtanowiſk obozowych obierać, łudzić adwerſarzow poſtura bitwy y batalii, tym czaſem długą zmorzonych ſtrażą wytrzymawſzy, ogłodziwſzy zwątliwſzy, nagle napadł y konał. *Starowol: in Bellat: Sarm: fol. 77.* Brochocki miał za ſobą Corkę Jakuba Koſtki z Roſtkowa na Sztembergu Staroſty Lipieńſkiego. *Duryew: f. 29.* Są też Brochoccy herbu Prawdzic: ale ia rozumiem że przedtym piſali ſię Brochowſkiemi, bo y od Sczawińſkich idą, y Prawdzicowie ſą iak Brochowſcy, o ktorych zaraz niżey mowić będę: za czaſem iednak Brochockiemi piſać ſię poczęli. Z tych tedy Brochockich Marcin podpiſał Elekcyą Jana Kazimierza. Samuel Skarbnik Zakrocimſki z Ziemi Nurſkiey. Marcin y Szymon z Płockiego Auguſta II. Michał Podczaſzy Zytomirſki ſyn zdami ſię Samuela, miał za ſobą Joannę Gralewſką. Umarł roku 1723, bezpotomny.

BROCHOWSKI herbu Prawdzic. Idą od Sczawińſkich: bo Jędrzey ſyn Naſiegniewa Sczawińſki, od dobr Brochowa, ktore mu ſię działem doſtały, pierwſzy piſać ſię począł Brochowſkim. Temu Jędrzeiowi według *Bielſkiego fol. 302,* Krol Jagełło po owey ſławney pod Grunwaldem potrzebie, Zamek Morąg puścił w roku 1410, ztąd ieſzcze ſię y po dziś dzień Brochowſcy z Sczawina piſzą. Za czaſow potym Zygmunta Pierwſzego kwitnał Jan Brochowſki, Stolnik Goſtyńſki, od ktorego był Kommiſſarzem deputowany do dobr Krolewſkich Miedniewic: o czym Liſt tegoż Krola *in MS. Petricovien.* Dadziboga Brochowſkiego Kantora Płockiego, Jana Scholaſtyka Krakowſkiego, Jana Stolnika Litewſkiego, Jana Woyſkiego Warſzawſkiego czytam *in Magnitud: Laſoc:* Jakub Kaſztelan Zakrocimſki z Firleiowny Podſkarbianki Koronney, Corkę iednę Jadwigę, złączył z Franciſzkiem Konſtantym Lipſkim herbu Łada, Kaſztelanem Rawſkim, drugą z Jarosławiem Ligęzą Stamirowſkim. Synow tegoż dwoch, Jan Kaſztelan Zakrocimſki z Seymu w roku 1623, Kommiſſarz do rozgraniczenia Podlaſkiego od Brzeſkiego Litewſkiego Woiewodztwa *Conſtit: fol: 11:* świadczy o nim y druga Konſtytucya w roku 1633, *fol.* 48, umarł w roku 1647, z Kryſtyny Nadarzyńſkiy Kaſztelanki Wiſkiey, w trzech ſynach dziedziczył, Felicyanie, Adamie, y Staniſławie. Felicyan Piſarz Ziemſki Zakrocimſki deputowany na Trybunał Koronny w roku 1643 z Malborſkiego, poſeł na Seym w roku 1647, ztamtąd Kommiſſarz do zapłaty piechocie Smoleńſkiey *Conſtit: fol. 23.* Corka iego Agnieſzka zmowiona z Albrychtem Adryanem Laſockim Kaſztelanem Inowrocławſkim. Adam Brochowſki naprzod Piſarz Ziemſki Sochaczewſki, wkrotce Chorąży, potym Kaſztelan. Corka iego Konſtancya z Adamem Laſockim herbu Dołęga Kaſztelanem Wyſzogrodzkim dożywotnie złączona. Chwali tego Adama Hiſtoryk *Fulden lib: 5. hiſtor: Pufendorf l. 2.* z wielkiey nauki y doświadczonego męſtwa, kędy też iego legacyą do Krola Szwedzkiego w roku 1655 opiſuie: kładzie tamże iego oracyą ſenſem y ſtylem dobrym wyrobioną. Kommiſarzem był z Seymu w roku 1641 do ugodzenia pogranicznych kłotni, między Mazowieckim Woiewodz-

twem á Xięſtwem Pruſkim *Conſtit. fol. 20*, drugi raz z Seymu w roku 1638 do luſtracyi Bytowſkiego y Lemburſkiego Powiatow. *Conſtitut: fol. 11.* Staniſław w Jaworowie dnia oſtatniego czeka, tam pochowany. Był Rotmiſtrzem pamiętnym przeciw Kozakom rebellizuiącym, y Guſtawowi Krolowi Szwedzkiemu. Kryſztof drugi ſyn Jakuba Podkomorzy Zakrocimſki, o ktorym Konſtytucya w roku 1647, *fol. 30* ſwiadczy, że na rzece Bzura, moſt dla wygody ſwoim ſumptem wyſtawił; miał bydź człowiek y gładkością wymowy, y dzielnością w publicznych funkcyach, legacyami do poſtronnych narodow znaczny: był wprzod Piſarzem Ziemſkim Zakrocimſkim: Syn iego Jan Franciſzek Staroſta Liwſki, poſłował na Seym w roku 1662. Wſpomina go Konſtytucya w roku 1676 *fol. 54.* Oberſzterleitnantem w Woyſku Koronnym. Co ſię zaś pod imieniem Borchowſkich *fol. 148* mowiło o Janie Brochowſkim Kaſztelanie Zakrocimſkim, y Kryſztofie Piſarzu Ziemſkim Zakrocimſkim; to ſię ma rozumieć o Brochowſkich Prawdzicach: iako tu Genealogia Domu tego pokazuie.

BROCHOWSKI czy Borchowſki herbu Zadora. Na Ruſi ten Dom kwitnie.

BROCHOWICZ. O tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał. Gabryel y Michał Brochowiczowie Ziemianie Wołyńſcy, iako Metryka Wołyńſka w roku 1528 ſwiadczy.

Brochwicz Herb 1mo

WEdług opiſania Okolſkiego Jeleń czerwony w białym polu nogami w gorę wzpięty, iak do chybkiego pędu zapędzonemi, korona na ſzyi iego, nad hełmem pawie piora. Atoli w Kſiążce o Kleynotach Polſkich czytam, że powinien bydź Jeleń biały w czerwonym polu. Takiego herbu używa Woiewodztwo Lubelſkie: á *Petraſancta cap. 54* ſwiadek że w Brytanii, Francyi, Włoſzech y Niemcach wiele bardzo Domow kwitnie, ktore Jeleniem w herbie ſię ſzczycą. Okazyi tego herbu nikt nie kładzie, tylko to Okolſki przydaie że z Niemiec do Polſki przynieſiony. Familii ktoreby ſię nim pieczętowały nie czytam, tylko Sobkow z Suleiowa, o ktorych ia na ſwoim mieyſcu mowić będę.

Brochwicz Herb 2do

JEleń w prawą tarczy głową obrocony, bez korony na ſzyi. Naſz *X. Petraſancta cap: 53* wſpomina, że w Frankonii Dom Hirſchberkow Jelenia za herb noſi na ſrebrney tarczy: á Lotaryńſkie Xięſtwo dawnieyſzemi czaſy żażywało Jelenia z złotemi rogami.

Herbowni.

Bryſkowſki	*Grabanowie*	*Podkańſki*	*Wiktor*
Burgrafſki	*Katski*	*Polomſki*	*Witowſki*
Dobrocieſki	*Korczyc*	*Prußkowſki*	*Woiakowſki*
Dubaniewſki	*Orzelſki*	*Szalowſki*	*Zieleńſki*
Goiſowſki	*Palecki*	*Trembecki.*	

Brochwicz 3tio Herb

PAprocki, ani Okolſki o nim nie piſał. Jeſt pół Jelenia złotego z rogami y nogami przedniemi na prawą ſtronę bieżącego, czy wyſkakuiącego w polu złotym, miaſto tylney Jelenia części Xiężyc, iak na nowiu nie pełny, krzywo ſtoiący, we ſrzodku ktorego gwiazda złota. Na hełmie pawie piora, na nich Xiężyc z gwiazdą y podobno tenże ſam herb. Tak opiſany ten herb widziałem na Chorągwi zawieſzoney w Kościele OO. Franciſzkanow w Krośnie Joachima z Kralic Slaſkiego zmarłego roku 1606. Tenże ſam widzieć y po dziśdzień między inſzemi herbami Reginy z Kralic Oświecimowy Matki Staniſława Oświecima Fundatora Kaplicy Oświecimskiey, w Krośnie u OO. Franciſzkanow. *Petraſancta* nie kładzie podobnego żadnego herbu, tylko *cap*: 54, *fol.* 367 Maffeiuſzow w Rzymie tak opiſuie, że ieſt Jeleń wyskakuiący z modrego pola, ale miaſto Xiężyca y gwiazdy, opaſanie u niego złote y ſrebrne. Bardziey ten herb podobny ſię bydź zda do herbu Tomaſza Bacotz de Erdead Kardynała y Arcybiskupa Strygońskiego, w Kaplicy Pałacu Strygońskiego wſpaniale od niego wyſtawioney wyrażonego. *Cerut: Orbis fol.* 57. *Reufr: l.* 14 *epiſtol: fol.* 115, to ieſt Jeleń z pół koła, abo z połowicy koła wyskakuiący na prawą rękę, pole czerwone, Jeleń y koło ſrebrne, albo białe. Rozumiem tedy że tenże ieſt herb Slaskich, ile że y oni w Podgorzu blisko Węgier oſiedli, á znać dawniey z tamtąd do nas ſię przenieśli; co ſię mowiło o Xiężycu, to może pochodzić z omyłki że pół koła rozumiano za Xiężyc nie wpełni, á piaſtę od koła, za gwiazdę tłumaczono. Tenże ſam herb ieſt Palfiuſzow de Erdead w Węgrzech, Jeleń rogaty wyskakuiący y z piaſtą, iakom widział w pewnym panegiryku w Wiedniu wydanym Paulo Palfi Konſiliarzowi Ceſarskiemu w roku 1646. U nas w Polſzcze nie widzę żeby go inſze Domy zażywać miały, tylko Slaſcy.

Brochwicz Herb 4to

PAprocki ani Okolſki o nim nie piſał. Jeleń ſwego koloru na tarczy czerwoney, w prawą iey głową obrocony, niby leżący, ale przednią prawą nogą iakby ſię do gory dzwigał, inſze nogi ieſzcze nakrzywione, nad hełmem y Koroną pięć pior Struſich białych. Przynieſiony ten herb z Anglii do Polſki, y ieſt tego dowod; bo y naſz *X. Petraſancta cap.* 54, *fol.* 365 przyznaie że Hartylliuſzowie w Kroleſtwie Brytanii Wielkiey używaią takiego Jelenia iaki ſię tu opiſał, tylko że na tarczy ſrebrney. U nas zaś w Polſzcze ſzczycą ſię tym kleynotem Deſtrahanowie, o ktorych na ſwym mieyſcu czytać będzieſz.

BROCKI herbu Łodzia w Wielkiey Polſzcze o nich piſzą authorowie naſi, iakoż Woyciech Brocki z Kaliſkiego podpiſał Elekcyą Jana III. Adam Auguſta II.

BRODECKI herbu Jaſtrzębiec. Okolſki im herb Tępa podkowę przyznaie, luboć *Paprocki in Stromatibus* o nich piſząc wyraźnie mowi, że Brodeccy z Brodku w Slaſku Jaſtrzębcem ſię pieczętuią. W Pścińſkim y Raciborſkim Powiecie kiedyś kwitnęli. Z tych Jan Brodecki z Gerałtowſkiy trzech ſynow zoſtawił, Jana, ktorego Corka zmowiona z Balcerem Porębſkim Woyſkim Krakowſkim. Tobiaſza Sędziego Pścińſkie-

go: ten, wiek długi na Dworze Zygmunta I ſtrawiwſzy, poiął Annę z Mirowa Jana Myſzkowſkiego z Przeciſzowa Corkę, ſioſtrę Piotra Biſkupa Krakowſkiego, z ktorey ſyn Jan y Corka Markietta Jana Wogſkiego herbu Wieniawa na Sląſku małżonka. Trzeciego, imienia author nie kładzie, to tylko przydaie, że był Dworzaninem Zygmunta I, w rożnych expedycyach doznanego męſtwa, y że nie zoſtawił ſyna żadnego, tylko Corki. Bliżſzych zaś czaſow Balcer Brodecki Staroſta Jaſielſki z Woiewodztwa Bełzkiego poſeł na Seym Warſzawſki w roku 1626, *Conſtitut: f.* 6, zkąd deputowany na ſądy Fiſzkalne. Kazimierz Staroſta Jaſielſki Dworzanin Krolewſki w roku 1648. Jan z Brodlic Brodecki, także Staroſta Jaſielſki w roku 1674: w Bełzkim Woiewodztwie kwitną: á wſzyſtko mi ſię zda, że Balcera ſyn był Kazimierz, Kazimierza Jan. Brodecka była za Bełżeckim Stolnikiem Bełzkim. Piotr Podſędek y Sędzia Grodzki Oświecimſki. Jakub w Woiewodztwie Kaliſkim w roku 1697.

BRODELSKI herbu Nabram, w Ziemi Przemyſlſkiey piſzą o nich naſi authorowie.

BRODEN. O tych nie mogł wiedzieć ani Paprocki ani Okolſki, bo Von à Broden Melchior Oberſzteleitnant pieſzego Regimentu Czarneckiego Woiewody Kiiowſkiego, ſławnego Woiownika przy dobywaniu Brześcia Litewſkiego mężnie ſtawał. Co o nim wſpomina Konſtytucya Seymowa w roku 1661, *fol.* 5.

BRODNICKI herbu Łodzia. W Wielkiey Polſzcze gniezdzili ſię: iako Paprocki pod herbem Abdank świadczy, że Brodniccy Łodzicowie kupili Chorynia u Choryńſkich.

BRODNICKI herbu Wieniawa. w Wieluńſkiey Ziemi Wieniawitowie Brodniccy kwitnęli, z ktorych Stanisław Piſarz Grodzki Wieluńſki deputatem był na Trybunał Koronny w roku 1643, á z Seymu 1641, Kommiſſarzem do uſpokoienia pogranicznych dyfferencyi, między Slaſkiem y Ziemią Wieluńſką *Conſtit: fol.* 19. Corka iego Anna Staniſławowi Kierſkiemu zaślubiona. Jan w Woiewodztwie Poznańſkim, Antoni y Stefan w Kaliſkim Woiewodztwach podpiſali Elekcyą Auguſta II. Paprocki y Okolſki o nich nie piſał.

BRODOWSKI herbu Grzymała. W Kaliſkim Woiewodztwie znaydowali ſię za czaſow Paprockiego, Franciſzek w Inowrocławſkim piſał ſię na Elekcyą Auguſta II.

BRODOWSKI herbu Łada. W Lubelſkim, Ruſkim Woiewodztwach, y Ciechanowſkiey Ziemi zdawna dziedziczyli. Na dwie ſię zaś linie rozrodzili, z ktorych, iednych Brodowſkich przydomek był Bombolek, drugich Zyłka. Z pierwſzych pamiętny był Jan Brodowſki: ten z Zofii Kowalewſkiy Sędzianki Rożańſkiey, zpłodził Corki cztery, Małgorzatę Zebrowſką, Helenę Jaſkłowſką, Katarzynę z Woyciechem Zyłką Brodowſkim zprzyſiężoną dożywotnie. Agnieſzka czwarta w Klaſztorze Panieńſkie ſobie życie obrała. Synow także ſześciu, 1. Wawrzyńca Sędziego Ziemſkiego Łomżyńſkiego, człowieka wielkiey powagi, ktory z pierwſzego małżeńſtwa, z Czydzieńſką zoſtawił ſynow czterech, Jana, Piotra Kanonika Lwowſkiego y Proboſzcza Jaworowſkie-

go, Staniſława y Mikołaia bezpotomnych. Drugim nawrotem z Kiſielnicką zrodził Corki dwie, Petronellę Mniſzkę y Elżbietę Gorſką z Koſzewa, y Synow dwoch: Alexandra, ten z Zukowſką: Zygmunta, ten z Swiderſką w kontrakty małżeńſkie weſzli. 2. Staniſława, tego z Sczawińſkiy Corka Dorota, naprzod z Kozickim bezpotomnie żyła, potym Mirzeńſkiemu iednę Corkę powiła, Zonę Mikołaia Koſmowſkiego. 3. Woyciecha, ten z Goreckiy Ewy, krom piąciu Corek Małgorzaty Gnatowſkiy, Doroty Skoroſzewſkiy, Agnieſzki Pniowſkiy, Anny Krzyſzkowſkiy, Elżbiety Zalewſkiy, miał ſynow dwoch: Sebaſtyana, ten z Kędzierzawſką: Walentego, ten z Małgorzatą Kędzierzawſką żyli w małżeńſtwie. 4 Piotra. 5 Jędrzeia. 6 Zygmunta niezpracowanego przez lat 43 w Zakonie S: J. Operaryuſza. Ten do oſtatnich dni życia ſwego w Konfeſſyonale przeſiedział, z takim do ſwoich penitentow ſzczęściem, że ktokolwiek ſumnienia mu ſwego powierzył, za Swięta go duſzę miał. W ćwiczeniu Szlacheckiey młodzi, w Konwikcie Kaliſkim, inſtytucya iego y dozor, od Karnkowſkiego Arcybiſkupa y Fundatora, nie raz publicznie wychwalona, z ktorey na wielką miłość, y eſtymacyą u wſzyſtkich ſobie zarobił. Tak zaś wſzyſtkie ſprawy ſwoie, do naymnieyſzych praw Zakonnych konformował; że trudno było w nim co znaleść nagannego. Przecięż go Bog rożnemi y przycięższemi krzyżykami nawiedzał, że go też Claudius Aquaviva General S. J. nie raz liſtami ſwoiemi cieſzył; ale on weſoło, tak złe ſtoſy wytrzymywał, iak y drugim dobrze czynił, y owſzem do tych dolegliwości, dobrowolnie ciało ſwoie trudził, oſobliwie poſtem. Na oſtatek przepędziwſzy lat 62, iak ſobie życzył, żeby był w dzień tryumfu z Kanonizacyi SS. Ignacego y Xawiera, na tryumf ich do nieba trafił, tak otrzymał tego właśnie dnia 1622 w Kaliſzu zaſnąwſzy w Bogu. Sioſtra iego rodzona, o ktorey wyżey namieniłem Agnieſzka, brata ſwego torem idąc, á chcąc doſkonaley ſłużyć Bogu, że klauzury Panieńſkich Klaſztorow, nie w tey karności zdały ſię iey bydź, ktorey pragnęła; ſtroy męſki wziąwſzy, ſtan zmyśliwſzy do Zakonu S. Franciſzka wſtąpiła, y świątobliwie przez kilka czaſow, męſką właśnie rezolucyą między niemi żyła: átoli za dyſpozycyą Boſką wydana y poznana, do Panieńſkiego Konwentu, z podziwieniem u wſzyſtkich ſwey cnoty, z niemnieyſzym zbudowaniem przenieſiona, w tey gorącości ducha, w ktorey zaczęła y życie ſwoie zakończyła. *Hiſtor: Caliſſ:* Staniſław Chorąży Zakrocimſki w roku 1670. Jakub, Walenty, Paweł, Grzegorz, Maciey y Bazyli w Zakrocimſkiey w roku 1697.

Woyciech Zyłka Brodowſki, z Katarzyny Brodowſkiy Bombolkowny, iako ſię wyżey mowiło, cztery Corki zpłodził: pierwſzą Jadwigę Milewſką, drugą Popowſką, á potym Gorecką, na koniec Zeromſką. Trzecią Zmudzką. Czwartą Barbarę Łempicką. Synow zaś trzech, Grzegorza y Jana bezpotomnych, Mikołaia Piſarza Ziemskiego Lubelsk: ktory z tym tytułem podpiſał extrakt liſtu Zygmunta Auguſta z Kſiąg Ziemskich w roku 1575. Z pierwſzego małżeńſtwa ſynowie iego dway, Kaſper y Jan: tamten Sladkowskiy, potym z Mogilnickiy, zoſtawił Corkę Annę Moſzyńską, Kaſpra y Ignacego. Jan zaś z Zu-

kowskiy, Helenę Zmiiowską, Maryannę Brzeską y ſynow piaciu: Stefa-
na bezpotomnego, Mikołaia: temu Piaskowska Corek dwie, Konſtan-
cyą y Gryzeldę, tyleż ſynow powiła, to ieſt Stefana y Jana. Grzego-
rza ten z Zaboklicką zpłodził ſynow piaciu, Kazimierza, Dominika,
Dyonizego, Jana y Alexandra: Corek trzy, Joannę, Barbarę y Tereſ-
ſę. Kryſztofa: ten z Kozmińska zoſtawił Michała y Jozefa, Zuzannę,
Helenę y Barbarę. Jana: ten z Izdebską zrodził Gryzeldę Zakrzewską;
z Frykaczowną zaś ſynow piaciu, Alexandra, Bogusława, Marcina, Woy-
ciecha, Kazimierza, Tereſſę Maliſzewską, Maryannę Skorucina, An-
nę Kłodnicką. Z drugiego małżeńſtwa z Orchowską Stolnikowną
Chełmską, tenże Mikołay, Piſarz Ziemski Lubelski, to miał potom-
ſtwo: Annę w Panieńſtwie zmarła, Maryannę, Helenę, Dorotę. Ję-
drzeia Podſędka Chełmskiego, o ktorym częſta wzmianka w Konſtytu-
cyach Koronnych, iako to w roku 1631, *fol.* 29, 1638, *fol.* 43, 1647, *fol.* 38,
Tego ſynowie: Mikołay Soc: J. umarł w Gdańsku w roku 1701, Bene-
factor Collegii Lubelskiego, Paweł, Kryſztof y Kaſper. Woyciecha
tego z Kazanowskiy ſynowie trzey, w rożnych okazyach dla Oyczy-
zny życie położyli, Kazimierz Horoſzy nazwany od Tatarow, drugi
pod Zbarażem, trzeci pod Bereſteczkiem, Jakub czwarty tych brat mło-
do umarł. Pawła: ten z Jarczewskiy zoſtawił Mikołaia y Jana: z tych
Mikołaia ſynow ſześciu: Franciſzek Zakonu S. Franciſzka Or-
dinis Min: Conven: Prowincyał y nie raz w Prowincyi Ruskiey, nau-
ka, ſubmiſſya, zakonnością wſzyſtkim miły, Paweł, Antoni y Jozef
młodo pomarli: Jan w Zakonie Scholarum Piarum. Piotr Czeſnik Bu-
ski, Zona iego Maryanna Kucieńska herbu Ogończyk, ſześciu mu ſy-
now powiła, Xawiera, Alexandra, Jana, Jozefa, Staniſława y Antonie-
go y Corek trzy. Ktoremuś z Brodowskich w obozie przez wiele lat
zasłużonemu, na piętnaście lat y iego Sukceſſorom Brodatycze dobra w
rekompenſę puściła Konſtytucya Koronna w roku 1662, *fol.* 29. Stani-
ſław Michał Miecznik Wołkowiski, Sędzia Grodzki Krzemieniecki w
roku 1727. Brodowska była za Staniſławem Sokołowskim.

Brodzic Herb

W Polu czerwonym ſą trzy złote krzyże, tak ułożone, że ie-
den z nich proſto na dół, drugie dwa na górze z boku
tryanguł robią, wſzyſtkie ſię końcami ztykaią we ſrzod-
ku. W tym iednak ieſt rożnica, że iedni tego herbu tak
używaią, że cyrkuł kładą we ſrzodku, kędy ſię krzyże
zchodzą, y pole błękitne, drudzy zaś bez tego cyrkułu. Na hełmie
trzy piora Struſie, drudzy pięć kładą. Jabym przez ten cyrkuł pier-
ścień bydź rozumiał, ile że naſz *X. Petraſancta cap* 63 zawſze takie kołka
chce mieć za pierścienie *ex uſu Fecialium*, y powieda że w Swewii, Au-
ſtryi y koło Rhenu, siła ſię takich Familii znayduie, ktore pierścienie w
Kleynotach ſwoich noſzą; znać, (że iego zdaniem rzekę) w ten czas na-

byte, kiedy chwalebnym exercytowaniem do pierścienia ſię ubiegaią,
temu ktory trafił nadane. Z tym wſzyſtkim ten Author między ro-
żnemi herbami, nie ma żadnego podobnego do Brodzica, tylko *fol.* 48
ieden taki krzyż przydłużſzy y kończaſto zachodzący kładzie, złoty, na
kołku ſiarczyſtego koloru: kedy zaraz przydaie, że to był herb Cadwalla-
dera oſtatniego Krola Brytannii. O godności zaś takiego krzyża piſze
tamże ten author, dokad ciekawych odſyłam. Piſali o nim *Paprock: Gniazdo fol.* 89. *O herbach f.* 269. *Okolſki t. 1. f.* 79. *Liber Kleynoty f.* 42.
MS. P. Rutka.

Początek tego herbu Paprocki ztąd naznacza, ktoremu wſzy-
ſcy poświadczaią. Kazimierz Mnich Krol Polski, Woynę wiodąc z
Maślauſem Tyrannem y z przyłączonemi do niego Jadźwingami, gdy
mu ſię ieden Polski Junak mężnie we wſzyſtkich okazyach ſtawił, Pań-
skiego boku ſtrzegąc, za to y w liczne dobra w Mazowſzu opatrzony,
y tym Kleynotem był udarowany. Rok tym pierwiaſtkom X. Rutka
naznacza w roku 1038, á że miał długa y piękna brodę, y on, y herb
od niego Brodzic nazwany: luboć inſi tego imienia okazyą od dobr
Brody rzeczonych zaciągaią. Jakoż Paprocki wſpomina, że widział
na Liście fundacyi Kościoła Płockiego w roku 1106, trzech braci ro-
dzonych Hrabiow de Brody, Wſzebora, Swentosława, y Kryſtyna, kto-
rzy dzieſięcinę z dobr ſwoich temuż Kościołowi zapiſali. Jeſt ieſzcze
w Płockim Płońsko Miaſteczko, á kiedyś wieś, koło ktorego mieli li-
czne ſwoie poſſeſſye Brodzicowie. O Stefanie Woiewodzie Multań-
skim piſzą, że zbiwſzy na głowę ſto tyſięcy Turkow, na pamiątkę te-
go zwycięztwa, trzy krzyże z kamienia wyſtawił. Długoſz o tey Fa-
milii znać daiąc, zowie ią *Genus Polonicum providum & in Maſovia propagatum.*

Kleynotni tego herbu

Bonikowſki	*Kurzatkowſki*	*Pilitowſki*	*Sieromſki*
Kliczewſki	*Łacki*	*Radomſki*	*Zawadzki*
Kunecki	*Moiecki*	*Radzimińſki*	*Zochowſki.*

BRODZINSKI. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piſał. Brodziński Kuſtoſz Krakowski w roku 1572 w Kościele Krakowskim OO. Franciſzkanow na obrazie Padniewskiego Biskupa. Staniſław w roku 1658.

Brog Herb patrz Leſzczyc

BROLNICKI herbu Gozdawa. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piſał. W Wielkim X. Litew: oſiedli. Z tych Gedeon Brolnicki Arcybiskup Połocki, ſędziwy ſtarzec, lat wieku ſwego dziewięćdzieſiat dopędził, po ktorym na tę Katedrę wſtąpił B. Jozaphat Kunczewicz. Mikołay Skarbowy W. X. Litewskiego, poſeł na Seym. Konſtytucya w roku 1623, *f.* 7, *&* 1621, *fol.* 23 wſpomina, że lubo go od poſpolitego ruſzenia, dla ſłuſznych przyczyn uwolniono, przecięż iako kochaiacy ſyn Oyczyznę ſwoich ludzi pod Chocim ſtawił. Staniſław w Nowogrodzkim kwitnał w roku 1631. Sa y w Sieradzkim. Konſtantyn z Brolna, miał za ſoba Katarzynę Karczewską, corek z niey trzy, Izabella za Janem Paluckim, Elżbieta za Spytkiem Bużeńskim. Trzecia za Macieiem Roſtkowskim.

BROMIRSKI herbu Jaſtrzębiec. Piſza ſię z mnieyſzego Bromierza. Z tych był Kanonik Kuiawski, oboyga prawa Doktor, umarł w roku 1563. Dorota Zakonu S. Franciſzka, Xieni w Gnieznie w roku 1611. Adama Brumirskiego w Kommiſſyi Piltyńskiey kładą *inter teſtes* w roku 1686.

BROMIRSKI herbu Pobog. W Płockim Woiewodztwie dziedzicza. Do nich należy Mikołay Archidyakon Płocki, ale *Starowolſki* Bartłomieia mu imię daie, kędy z iego nadgrobku w Łomży wypiſał, że po śmierci Bielińskiego Biskupa Płockiego, był Adminiſtratorem tegoż Biskupſtwa w roku 1559. Synowiec iego Mikołay z Magdalena Zdzarſką herbu Doliwa, dożywotnie złaczywſzy ſię, ſynow zoſtawił: Jędrzeia y Hieronima Proboſzcza Chełmſkiego, Kanonika Przemyſlſkiego, Woyciecha y Maruſza y Corek pięć. Marcin Bromirſki brat Mikołaiow, ktorego z Kliczowſkiy nieodrodne zoſtało potomſtwo. Bartłomiey trzeci brat Mikołaia, y ten z Zawadzkiey nie bez ſukceſſorow. Kryſztof, Woyciech y Zygmunt w roku 1648, Waleryan 1632, Stefan y Staniſław w roku 1674 kwitnęli. Jan Podkomorzy Wyſzogrodzki, poſeł na Seym Lubelſki w roku 1703, á ztamtąd Deputat do kwarty Rawſkiey. *Conſtitut: fol.* 23.

BRONAKOWSKI. O tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał. W Łomżyńſkiey Ziemi poſſeſſyonaci, niewiem czy nie do tych należy Woyciech Bronak Podwoiewodzy Wiſki w roku 1674.

Bro-

Bronic Herb

SĄ dwa ielca na kſztałt litery S uformowane, iakich kiedyś w Czechach używano, na krzyż złożone, w polu czerwonym, na hełmie trzy piora Struſie. W ſamey rzeczy ieſt herb Korſak. Nadany ten herb ktoremuś rodakowi naſzemu z tey okazyi (iako mowi Paprocki) że w potyczce z Czechami mężnie ſobie poczynał: drudzy twierdza, że z Czech do naſzey Polſki przynieſiony. Używaia go Broniccy na Wołyniu pod Ołyka. Więcey o nich nigdziem nie czytał. *Paprock: Gniazdo fol.* 1131, *O herbach fol.* 678. *Okolſki t.* 1. *fol.* 92. *Liber Kleyn: f.* 42. *MS. P. Rutka.*

BRONICKI herbu Slepowron. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piſał. W Krakowſkim, Sendomirſkim, Lubelſkim, Płockim Woiewodztwach rozkrzewili ſię. Maciey Bronicki z Zofia Grabkowſką herbu Jaſtrzębiec, żył ieſzcze w roku 1560. *Paproc: in Stromat.* Anna Bronicka Staniſława Tomaſzewſkiego tegoż wieku małżonka. *Idem ibidem.* Staniſław Piſarz Grodzki, potym Podſtaroſci Nowomieyſki, o ktorym Konſtytucya Koronna w roku 1647, *fol.* 13: Corka iego iuż Woyſkiego Nowomieyſkiego z Jędrzeiem Kryſztofem Gołuchowſkim Miecznikiem Sanockim Leliwczykiem zmowiona, druga z Marcinem Mietelſkim. Adam Sebaſtyan, Jędrzey Dworzanin Krolewſki, Waleryan w Sendomirſkim w roku 1632 kwitnęli: Kryſztof na Unieſkach z Płockim piſał ſię na Elekcya Jana Kazimierza. Andrzey Woyſki Krakowſki z Krakowſkim, Corka iego Salomea z Staniſławem Myſzkowſkim zmowiona. Gabryel z Lubelſkim na Jana III. Franciſzek z Bronic Bronicki w Ingolſztadzie uczył ſię Mathematyki w roku 1666, ſą iego Theſes w druku.

Zz2 *Bro-*

BRONIEWSKI herbu Leliwa. O tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał. W Wielkiey Polſzcze z Broniewa ſię piſzą. Prokop Chorąży Kaliſki w roku 1570, podpiſał ziazd Sendomirſki, á boday nie tenże ſam Podkomorzym Poznańſkim ſtanal; Corka iego Anna z Bardzkiey urodzona, z Kryſztofem Miękickim, w Ziemi Przemyſłſkiey zaślubiona. Marcin z Seymu *Conſtit:* 1614, *fol.* 32, Kommiſſarz do traktatu z Kurfiſtrzem Brandeburſkim o wolna defluitacya kupcom przez Wartę rzekę do Szczecina, był y potym poſłem kilka razy na Seym, iako świadcza Konſtytucye 1621, *fol.* 18, y 1623, *fol.* 5. Hieronim także poſłuiac z Kaliſkiego Woiewodztwa na Konwokacya w roku 1632 deputowany był do rewizyi Skarbu Koronnego. *Acta Convoc.* Temi czaſzy na Krainie ſwoię poſſeſſya maia, iako czynił relacya Jozef Broniewſki w roku 1699. Kazimierz w roku 1696.

BRONIEWSKI herbu Lewart. Od Firleiow z Dabrowicy ſwoię originem prowadza; dla czego y po dziśdzień piſzą ſię Firleiowie Broniewſcy. Euſtachiego albowiem Firleia Kaſztelana Lubelskiego Piotr ſyn: tego zaś Piotr y Jan, Jana Jędrzey a boday nie Kaſztelan Zarnowski, iako obaczyſz gdzie o Firleiach mowić ſię będzie, ktorego ſyn Piotr bezpotomny, y Mikołay, ten poiawſzy Michowska dziedziczkę na Broniewicach y Pachniny Woli, od nich Broniewskim nazwany. Jan Broniewski ſyn iego, Kaſztelan Polaniecki, w rycerskich dziełach ſławny, ktorego potomſtwo Mikołay Jan y Adryan. Mikołay zoſtawił ſyna Jerzego, ten zaś Kryſztofa, Kryſztof Alexandra y Remigiana. Ta Genealogia Firleiow Broniewskich, ktora tu położyłem, wypiſana z marmurowego kamienia w pałacu niegdy Broniewskich na przedmieściu Lubelskim, na pamiatkę wmurowanego: luboć temi czaſy, iuż y ten kamień przypadek zkruſzył. Jan drugi ſyn Kaſztelana Połanieckiego, w trzech ſynach dziedziczył: Pawle, Jędrzeiu y Pietrze. Paweł na Pachnińskiey woli, nazwany Pachniowski, Podkoniuſzy Koronny zſzedł bezpotomnie. Jędrzey Kaſztelan Radomski Staroſta Niepołomski, Wielkorzadzca Krakowski, z Zofii Korycińskiy Woiewodzicowny Łęczyckiey, czterech ſynow zrodził, Mikołaia, Jędrzeia, Jana y Samuela. Mikołay Broniewski Firley z Dabrowicy, naprzod Stolnik Czerniechowski, z ktorym tytułem był Kommiſſarzem do rozgraniczenia między Woiewodztwy Kiiowskim y Czerniechowskim z Seymu w roku 1638, *Conſtit: fol.* 31, (taż Konſtytucya Sebaſtyana Broniewskiego do teyże funkcyi przypiſała) potym Podkomorzy, na koniec Kaſztelan Chełmski koło roku 1650, ktorego żona Elżbieta, y z Paſierbem ſwoim Adryanem, á ſynem Mikołaia w Kościele naſzym Lubelskim pochowana; miał zaś za ſoba, znać *primo voto* ten Kaſztelan, Hrabiankę Donau. Corka z niey Marya Sylwia z Janem Gniewoſzem Chorążym Lubelskim zaręczona.

BRONIEWSKI herbu Ogończyk. Kryſztof y Jan w Brzeskim Kuiawskim na Władysława IV, Jan w Inowrocławskim Woiewodztwie na Jana Kazimierza piſali ſię Elekcye.

BRONIEWSKI herbu Tarnawa. Jedenże Dom z Targowickiemi, dla tegoż, tak ich z ſobą zmieſzali Piſarze naſi, że Targowickich między Broniewskie-

mi, Broniewskich między Targowickiemi licza. Imię Broniewskich od Broniewic wſi, ktora leży nie daleko Waśniewa, Miaſteczka Opata Wachockiego, ſwoy poczatek wzięło, atoli temi czaſy po roznych Woiewodztwach poſſeſſye ſwoie rozciagnęli, oſobliwie w Sendomirskim, Lubelskim, y Przemyſłskiey Ziemi. Okolski zaczyna od Jerzego Kanonika Lwowskiego, Proboſzcza Drohobyckiego. Paprocki od Marcina, ktorego ſynow ſześciu zoſtało. Dzietrych Kanonik Przemyſłski, Mikołay, Staniſław, Michał, Jan y Marcin. Z tych Staniſława ſynowie dway: Jan przy ktorym Oyczyſte Targowickich imię zoſtało. Marcin zaś brat iego, nowe w Dom ten wnioſł Broniewskich. Był ten Marcin na Dworach Krolewskich wziętym, oſobliwie u Krola Kazimierza y Elżbiety ſioſtry iego, (u ktorey też Ochmiſtrzował) u Olbrachta Alexandra y Zygmunta Pierwſzego. Udał ſię potym na peregrynacya do Ziemi Swiętey, kędy Kawalerem Bożogrobskim kreowany, powrociwſzy do Oyczyzny, w wielu kampaniach, znaczne dał dowody nieulęknionego ſerca; za co w rekompenſę Burgrabia Krakowskim, y Staroſta Lubaczowskim utytułowany. Kładzie iego nadgrobek *Starowolſki in Monumen. fol.* 165. Potomſtwo iego zoſtało ſię, Marcin Piſarz Lwowski, ktorego ſyn Staniſław pod Pskowem na nieprzyiaciela naceraiac meżnie poległ. Wincenty, y ten w obozie lata ſwoie przepędził. Staniſław na Biezdziedzie, Chorąży y Koniuſzy Przemyſłski, Staroſta Medycki, wſławiwſzy ſię na Dworach Krolewskich Zygmunta y Auguſta, w Rycerskich potym dziełach teyże ſławy ſzukał, luboć mu ſzczęście nie ſłużyło, bo zabrany w potyczce w niewola od Tatarow, ledwo ſię z niey wywikłał: przecież miły był zawſze Maieſtatom Polskim, tak dla ſwoiey ku nim wierności, iako też dla rozſądnego we wſzyſtkich procederach rozmyſłu, z ktorego do trudnych funkcyi narażali go Krolowie Polſcy, iako to w Legacyach do poſtronnych narodow. Co mu y iego nadgrobek w Kościele Krakowskim S. Franciſzka przyznaie zmarłemu w roku 1582. Liſt Zygmunta Pierwſzego *in MS. Petricovien:* oświadcza, że był deſtynowany w poſelſtwie do Porty Otomańskiey: żył lat 75. Na Boga był hoynie ſzczodry, oſobliwie na Klaſztor Panieński w Bieczu, w Tuchowie y Prochniku, na ſzpital, na OO. Benedyktynow na Łyſey gorze u S. Krzyża, na Panny Zakonne w Zarnowie, na Kościoły w Biezdziedzie, y Piotrkowicach, y na wielu inſzych mieyſcach ſzczodrobliwościa iego powſtały piękne Boskiey chwały ozdoby. Corka iego zmowiona z Łukaſzem Gornickim Staroſta Tykocińskim. *Paprocki o herb: fol.* 414. *Bielski fol.* 586. *Starowolſki in Monumen.* Z ſynow zaś iego czterech: Jan Staroſta Medycki w młodym wieku wſzyſtkie o ſobie nadzieie omylił, prędko świat pożegnaſzy. Staniſław drugi ſyn Chorążego, Dworzanin Krola Stefana, Niemieckim, Węgierskim, Tureckim ięzykiem tak dobrze iak właſnym Oyczyſtym mowił. Sebaſtyan trzeci ſyn Staroſta Medycki, na Dworach Auguſta, Henryka y Stefana, długi czas przepędziwſzy z Ligęzianka Woyskiego Sanockiego Corka złączył ſię dożywotnie. Piotr czwarty ſyn, we wſzyſtkich za Stefana Krola z Moskwą expedycyach, pierſi ſwoich za Oyczyznę lubo w młodſzym wieku nadſtawiał.

Marcin Broniewski, mąż dowcipu y wymowy oſobliwſzey, w ktorym długa w publicznych intereſſach experyencya, naturalny obrot iego, ieſzcze więcey wypolerowała. W Filozofii y Geometryi biegły tyle ſobie u Stefana Krola reſpektu ziednał, tak ſwoią umieiętnością, iako y w rzeczach woiennych biegłością, że go tenże Pan do Tatarow Perekopskich poſłem z Moskiewskiey expedycyi wyprawił. Dziewięć całe mieſięcy, między owym grubym Pogaństwem z niemałym koſztem, z niemnieyſza odwaga na luſtracyi tamtych kraiow ztrawił, kędy zwiedziwſzy wſzyſtkie wſi, miaſteczka, rzeki, gory, obyczaie tamtego narodu, wydał do Druku *Deſcriptionem Tartariæ ante hàc in lucem nunquam editam* z Geographicznemi mappami w Kolnie w roku 1595, ale praſa drukarska wiele błędow do prawdziwey iego hiſtoryi z omyłki przydała; dla tego tęż ſamę powtornie w Lugdunie w roku 1630 przedrukowano. Chwali te iego piſma naſz X *Poſſevinus tomo 2. ſub voce Tartari*, kędy przydaie, że do tey ſwoiey Kſięgi przydał Kommentarze o Moskiewskiey Monarchii. Niewiem czy tegoż, czy inſzego Marcina Broniewskiego czytałem piſmo, ktoremu dał tytuł: *Pogrom Tatarow*, przez Staniſława Zołkiewskiego, Hetmana W. Koronnego w roku 1620 z przydatkiem *Ordynek wyprawy Tatarskiey na woyne*. Tenże Marcin y do Mahometa Gereia legacya zprawował, y na Seymy Koronne nie raz poſłował, oſobliwie w roku 1588, *Conſtit: fol.* 471, *&* 1590, *fol.* 575, *&* 1591, *fol.* 617. *Starowolſki in Hecatombe:* iuż na ten czas Sekretarzem Krolewskim będąc; godzien naywiękſzych tytułow. Kryſztof poſłem na Seym *Conſtit*: 1609, *fol.* 907, á z tamtąd Kommiſſarz do kwarty Rawskiey. Stefan Kanonik Kamieniecki, Proboſzcz Buczacki y Jaroſzowski: kwitnał w roku 1643. *Hiſtor: D. Podkamenen.* Anna Broniewska Zakonnica S. Klary w Sączu w roku 1701. Staniſław Broniewski Podczaſzy Owrucki, miał za ſobą Zofią Rakowską, ſynow z niey piaciu, Staniſława, Jozefa, Antoniego, Kazimierza y Woyciecha, Corkę Maryannę za Jackiem Zieleńskim. Sioſtra Podczaſzego iedna była za Trzecieskim, druga za Samuelem Morskim. Bracia Stryieczni, Marcin, Woyciech, y Jan.

Bronikowski Herb

O Tych ani Paprocki, ani Okolski nie piſał. Jeſt Oſęka iedna w polu czerwonym nie proſto, ale na prawy bok tarczy zkierowana, na hełmie trzy piora Struſie. Jam w Bydgoſzczy w Kościele OO. Bernardynow między inſzemi herbami widział Oſękę iednę ſrebrną w polu krwawym, ale proſto w gorę. Tym ſię herbem ſzczycą Bronikowſcy w Wielkiey-Polſzcze. Z tych naydawnieyſzego czytam Jana Bronikowſkiego, Opata Bledzewſkiego, Kanonika Poznańſkiego w roku 1577, 50 *Singularia.* Piotr

Piotr w roku 1632, Adam, Dobrogoſt, Jan w roku 1648, Hieronim Rotmiſtrz Krolewſki, Alexander, Przecław, Woyciech z Babina, Jan Dobrogoſt, Jędrzey Podwoiewodzy Kaliſki w roku 1674 kwitnęli. Staniſław Kanonik y Officyał Przemyſlſki, Proboſzcz Samborſki, umieraiąc w roku 1677, bibliotekę ſwoię Collegio naſzemu Przemyſlſkiemu darował. Staniſław Synowiec iego rodzony życie ſwoie w Zakonie Soc: J. Bogu poświęcił, po rożnych Ambonach żarliwością ſwoią wſławiony. Konſtancya Bronikowſka Woyciecha Biſkupſkiego herbu Nieſobia Małżonka. Anna Jana Glinickiego herbu Junoſza, ſioſtra zaś iey Grabſkiego herbu Wczele. Hieronim Podſtoli Poznańſki, ſyn iego ma za ſobą Przyemſką, Podkomorzankę Kaliſką. Przecław, Jan, Władyſław kwitnęli w roku 1696. Był też Bronikowſki zaſłużony Pułkownik Woyſka Koronnego, Cudzoziemſkiego zaciągu.

BRONIOWSKI *herbu Oſtoia.* W Krakowſkim Woiewodztwie z Słońkow ſię piſzą, zkąd dochodzę że od Słońſkich Oſtoyczykow ſwoię dzielnicę wzięli. O tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał. Staniſław Broniowſki z Krakowſkiego podpiſał Elekcyą Władyſława IV. Broniowſkiego z Iłowiecky Corka, Zona Sierakowſkiego Dominika Skarbnika Goſtyńſkiego, herbu Dołęga.

BRONISZ *herbu Wieniawa.* Jeden to Dom z Leſczyńſkiemi Wieniawitami: iako to authentycznie pod herbem Wieniawa wywiodę. Jak zaś ſtarożytny ieſt w Polſzcze pod właſnym imieniem Broniſzow; z tego może każdy poznać, że Liſt Boleſława Wſtydliwego podpiſał *inter præſentes* w roku 1230 Siegniew Broniſz Kaſztelan Czechowſki *u Nakielſkiego w Miechowii fol.* 143. Ten to ieſt Broniſz Hrabia, pamiętny ſwoią fundacyą, ktorą uczynił w dziedzicznych dobrach Gozdzikowie Zakonowi Cyſtercyeńſkiemu w Dyecezyi Poznańſkiey, ktory tam oſadził, w roku

1240, y dobrami obfitemi nadał, z ktorych te wſpominaią *Miechovita lib: 3. Cromer lib. 8. Bielſki f. 163*, Gozdzikow, Linę, Kłodawę, Kortykę y Pałęc: mieyſce to Paradyżem (tak od koloru białego niby Anielſkiego Cyſterſow) nazwane, ieſzcze y po dziśdzień toż imię na ſobie noſi. Długoſz go Dyonizym zowie, zkąd ſię dorozumiewaią niektorzy, że to iednoż u Polakow było Siegniew co y Dyonizy. *Twardowſki w ſwoim Pałacu* tę mu pochwałę przypiſuie; że Bolesława Wſtydliwego z zaſadzek Konradowych na Sląſk do Henryka Xiążęcia ſzczęśliwie wyprowadził. Nadto z Okolſkim y z inſzemi, Woiewodą go Poznańſkim tytułuie w roku 1244, y że miał bydź bratem Philippa Biſkupa Poznańſkiego. Atoli nie uymuiąc wiary przerzeczonym Authorom, niewiem iak ſię to może zkombinować, żeby Siegniew miał bydź Fundatorem pierwſzym, kiedy Erekcya Opactwa tego, y marmurowa inſkrypcya w Kościele, Fundatora ſwego Mikołaiem Broniſzem Woiewodą Poznańſkim, y Staroſtą Głogowſkim tytułuie. Nad to na Liście Konrada Xiążęcia Mazowieckiego, w ktorym approbuie fundacyą Staniąteckiego Klaſztoru w roku 1242, czytałem Siegniewa Broniſza Kaſztelanem z Przeſoby, y znowu 1265 Woiewodą Sendomirſkim, iakom mowił *f.* 119. Z tego wnoſzę że albo tenże był, o ktorym wyżey mowiłem, albo ſyn iego tegoż imienia. Kwitnał potym w roku 1306 Broniſz Woiewoda Brzeſki Kuiawſki, iako maſz *fol.* 141. Staniſław Broniſz dobr Broniſzowic dziedzic, połowę tych dobr Janowi Suchorzewſkiemu, za ośmſet grzywien przedał w roku 1446. *Acta Caſtrenſia Poſnanienſia.* Kryſztof podpiſał z Kaliſkiego Elekcyą Władysława IV. Piotr z Paradyża Broniſz, Kaſztelan Kaliſki, Staroſta Pyzdrſki, Marſzałek Konfederacyi Warſzawſkiey, Kommiſſarz z Seymu Lubelſkiego, na uſpokoienie dyfferencyi między Woiewodztwy Wielkopolſkiemi y Sląſkiem, *Conſtitut: 1703, fol. 20*, przedtym Sekretarzem był Legacyi do porty Otomańſkiey z Rafałem Leſczyńſkim. Corka iego iedynaczka Dorota, z Szołdrſkiy Sioſtry Woiewody Kaliſkiego urodzona, z Janem Radomickim, Woiewodą Inowrocławſkim y Generałem Wielkopolſkim zręczona. Jan Podczaſzy Kaliſki. Zofia Broniſzowna, Marcina Zawadzkiego herbu Korzbok Małżonka w roku 1696.

BRONISZEWSKI herbu Pomian. W Woiewodztwie Brzeſkim Kuiawſkim w Powiecie Przedeckim ſłyną. Jednaż ich dzielnica z Grabſkiemi, iedenże początek od Hrabiow Czeſkich: Grabſkim w dziale Broniſzewko ſię doſtało, Broniſzowſkim Broniſzow, z ktorego ſię po dziśdzień piſzą, co y Kſięgi Przedeckie potwierdzaią. Z tych Michał z Broniſzowa Kanonik Krakowſki w roku 1381 *u Nakielſk: fol.* 319, & 331. Jan Broniſzewſki z Bodzanowſkiy urodzony, ktorego ſyn Sebaſtyan Piſarz Grodzki Radzieiowſki, wziął w zaſługach ſwoich od Zygmunta Auguſta, niektore dobra koło Radzieiowa, drugie zkupił u Oświanych, á odrzuciwſzy błędy Heretyckie Oycowſkie, ze wſzyſtkiemi bracią ſwoiemi; w Chodczu fundował Ołtarz, przy nim grob ſobie, y całey Familii wyſtawiwſzy. Z zelozyi zaś ku prawowierney Katolickiey wierze, napiſał Kſiążkę *Proteſtacya Chrześciańſka* przeciwko Dyſſydentom, ale do druku nie doſzła. Z Kołuckiey Miecznikowny Inowrocławſkiey. Syn

Syn iego Jan w Moſkwie zginął. Jan brat Sebaſtyana z Kalinſkiy Piſarzowny Łęczyckiey urodzony, z Janem Herburtem z Fulſztyna, w obozie lata ſwoie ztrawił. Wacław trzeci brat ich z Morzyckiy zpłodzony, w Węgrzech y Siedmigrodzkiey Ziemi, początki woienne założywſzy, w Oyczyznie potym z Rożyńſkiemi Xiążętami, ſtawił ſię we wſzyſtkich za Stefana Krola expedycyach na Moſkwę godnym Kawalerem, oſobliwie iednak w dobywaniu Turopca: á potym z Xiążęciem Konſtantym Wiśniowieckim, w Wołoſzech ſiła dokazował. Złączywſzy ſię z Konſtancyą Grotowną herbu Rawicz dwie Corki zoſtawił: z tych Zofia młodo umarła, Helena życie ſobie Zakonne w Samborze pod Regułą S. Brygitty obrała. Synow zaś trzech: Jana Kanonika Sendomirſkiego, Proboſzcza y Officyała Pilznieńſkiego. Ten młodſze lata to w obozie, to na rożnych Dworach przepolerowawſzy, przymiotami ktoremi go Bog utalentował, zaſłużył ſobie, że go y Ferdynand III Ceſarz, wielce ſzacował, w ten czas kiedy z inſzemi po Cecylią Renatę do Wiednia iezdził. Nie mniey go ſobie poważał Urban VIII Papież, kiedy z Władysławem Krolewicem w Rzymie aſſyſtował, otwieraniu *Aureæ Portæ* pod czas Jubileuſzu Wielkiego: na ktory też akt, tak Urbanowi iako y Władysławowi dowcipnie wierſzem alludował. Szyſzkowſki y Zadzik Biſkupi Krakowſcy, iaką mieli tego Prałata eſtymacyą, ztąd ſię może poznać, że go pierwſzy w naytrudnieyſze okazye zwykł był narażać, duſaiąc iego przezorowi, drugi wizytę Kościołow w Woiewodztwie Sieradzkim na niego zpuścił, nadto pozwolił mu, żeby w Archidekanacie Sądeckim wolno mu było beneficia Kościelne konferować, kędy go też zowie *Hominem rectum, & Sacerdotem verbo & exemplo in plebe proficientem.* Mikołay drugi brat Jana Kanonika: ten w rożnych okazyach zdrowie ztargawſzy, życie na Wołyniu zkończył. Bartłomiey trzeci brat, ſtan ſobie Duchowny obrał.

Samuel drugi ſyn Sebaſtyana Piſarza z Kołuckiy: ſyn iego Stefan w okazyi z rebellizuiącemi Kozakami legł na placu. Jan Chryzoſtom w Łacińſkim, Niemieckim, Włoſkim ięzykach biegły, przez czterdzieści lat woynę traktował. Władysław w Woiewodztwie Inowrocławſkim w roku 1697. Zofia z Broniſzewſkich Gołemowſka, młodo owdowiała, ślub wieczney czyſtości uczyniwſzy, drogę wſzyſtkim konkurrentom do ſiebie zagrodziła, dla większey ſpoſobności do nabożeńſtwa, mieſzkała w Gnieznie przy Kościele OO. Franciſzkanow, á Panią będąc, na wzgardę świata, krom iedney ſłużebney, żadney ſługi nie chowała: wſpaniałości umyſłu wielkiey była, y męſtwa Chrześciańſkiego, zkąd pochodziło, wolne wielkich ludzi, tak Duchownych, iako y ſwieckich napominanie, ktore od niey dla iey świątobliwości wdzięcznie przyimowano. Za duſze w czyſcu, miała ſwoie codzienne modlitwy, ztąd rożni, tak Duchowni, iako y ſwieccy, po śmierci od niey ratunku ſzukali. Kapłańſkie pacierze odmawiała, y na Jutrznią o pół nocy z inſzemi chodziła. Do S. Antoniego oſobliwſzą poufałość miała; dla tego już ſię byli wzwyczaili ludzie, gdy im co zginęło, do niey ſię uciekać. Jey ſamey zginęła była hebanowa laſka, w ſrebro bogato oprawna, zturbowała ſię nieco, y z S. Antonim umawiała.

ła. A moia laſka kędy S. Antoni? tu z Kościoła wprzod nie wynidę, aż mi ią wrociſz. Doniosło ſię to do X. Gwardyana, ktory przyniosł iey laſkę inſzą, ale iey przyiąć nie chciała, pewna będąc, że iey własną powrocić miał S. Antoni: y nie omyliła ſię, bo złodziey ktory ią był ukradł, gdy chciał z Miaſta wychodzić, zaſtąpiła mu od bramy oſoba Zakonu S. Franciſzka, grożąc y przykazuiąc, aby ſię wrocił y oddał laſkę. Poſzedł do inſzey bramy zacięty człowiek, ale y tam też oſobę zaſtał: wrocił ſię tedy, laſkę oddał, y zeznał co ſię z nim działo: dorozumiewano ſię, że to nie kto inſzy był, tylko S. Antoni. W robocie ręczney uſtawiczna: na kilka czaſow przed śmiercią wzrok ztraciwſzy, tak to mile od Boga przyimuiąc, powiedała: wielcem rada, że na znikomość świata tego nie patrzę. Umarła Hymn Ambrożego Swiętego mowiąc, w roku 1678, po śmierci twarz iey śliczna ſię pokazała. *Concio P. Dunin f. 414.*

BRONOWSKI *herbu Korab.* W Krakowſkim Woiewodztwie o nich piſzą. Woyciech Kantor Wiślicki świat pożegnał w roku 1579, czego dowodem nadgrobek iego w Krakowie u S. Troycy *Starow: in Monum.* ale y w inſzych Woiewodztwach kwitną Bronowſcy, wiedzieć iednak nie mogę czy do tego herbu należą. Są w Płockim z Bronowa Bronowſcy, ſą w Rawſkim, z tych był Łukaſz ſyn Jędrzeia Podwoiewodzy Rawſki w roku 1632. Są w Sieradzkim. Z tych był Sebaſtyan w roku 1648. Czytałem w pewnym Manuſkrypcie Bronowſkich herbu Dębno, ale nie mam pewności. Wiktoryn y Grzegorz w roku 1697. Stanisław Bronowſki Soc: J. Ruſkie Woiewodztwo mężowi temu Apoſtolſkiemu Oyczyzną było: pięćdzieſiąt y dwa lat w Zakonie naſzym przepędziwſzy, ſtał ſię wzorem pobożności. Na Miſſyą obozową w roku 1632 y w roku 1635 wysłany, żeby ią był z więkſzym pożytkiem duſz odprawił, w pole za oboz wychodził, tam zgromadziwſzy woźnice y inſzy proſty gmin ludzi, do cnoty ich zachęcał, do ſpowiedzi namawiał, co do zbawienia należy uczył: poſzczęścił Bog iego zamysłom, bo co żywo do niego na ſpowiedź ſię ubiegało. Uważali to wſzyſcy Polſcy żołnierze, ale y ſam Hetman Stanisław Koniecpolſki, umyślnie w tę ſtronę poſzedſzy, gdy go na łące iedney słuchaiącego ſpowiedzi zaſtał, tak go ſzacować ſobie począł, że potym inſzego Dyrektora ſumnienia ſwego nie zażywał, tylko iego. Rektorem kiedy rządził Collegium Jarosławſkie w roku 1629, nie tylko oſobliwſza roſtropność, ale y miłość, ktora chciał wſzyſtkim dogodzić, w nim ſię wydawała. Barſka także Rezydencyą, iuż to drugi raz Superiorem adminiſtruiąc, pilność w dozorze karności Zakonney, łaſkawością attemperował, Do Nayśw: Matki ſzczegulniey nabożny, ktorey obrazy z affektu ku niey, iako mogł ozdobił; by też niewiem iak zatrudzony, żadnego dnia nie opuścił, żeby Koronki zwyczayney nie miał zmowić. W Szarogrodzie na S. Floryana uroczyſtość z innemi ſwemi Towarzyſzami pracowitą Miſſyą zkończywſzy, to ieſt z X. Kryſztofem Czarnoſtawſkim, z X. Kaſprem Woyniczem, z Bratem Janem Domagalſkim, gdy ſię nazad do Baru wſzyſcy wracaią, w drodze coś trochę ſtanęli, dla dokończenia pacierzy Kapłańſkich, aż z oboyga ſtron z tyłu y z przodu zboycy z wielkim hałaſem

ſem na nich przypadli, każdego z nich z oſobna w głębſzy las wciągnąwſzy gwałtem, z ſukien odarli, y wiela ranami zmęczonych zamorzyli w roku 1642, 5 Maji. Stanisław Bronowſki berdyſzem w głowę cięty, w gardło ſtrzałami dwiema poſtrzelony, wzywaiąc B, Stanisława Koſtki zkonał. Chłopiec ktory ſię był utaił, dał znać o tym okrucieńſtwie do Szarogrodu, na ktory pogłos wysłano ſto koni, zboycow ſzukać, ale darmo: ciała tylko nagie, na iednę kupę złożone znaleziono, na drugiey kupie ſzaty, na trzeciey ſprzęt kościelny y inſzy. Dorozumiewano ſię, że to zaboyſtwo z namowy Schizmatykow zprawione, ktorzy na Apoſtolſkie ich w tamtych kraiach prace zdrowym okiem patrzyć nie mogli. Ciała ich naprzod do Szarogrodu zwiezione, potym do Baru, przy aſſyſtencyi wielu pobożnych ludzi z kazaniem, tamże pochowane. Powiedano, że w kilka po pogrzebie dni, przed połnocą tenże Kościoł gdzie ich złożono, niezwyczayną iaſnością widziano ogarniony, y owſzem y na tymże ſamym mieyſcu gdzie ich pobito uważali nie raz tameczni obywatele, wybuchaiące ognie. Piſali o nich *Allegambe in mortib: illuſtr: fol. 553. Nadaſ: in anno dierum memorab: 5 Maii P. Andr: Kaltbrenner S. J. Koiałowicz Pamiątka Braci.*

BRONSKI. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piſał. Mikołay z Bronna Brońſki w roku 1487. Dobra iego Bronno, Wyczałkow, Karłowo, Sczawińſkim ſię doſtały. O czym *Acta Lancicien.*

BROSZKOWSKI *herbu Brochwicz 2do.* O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piſał. Broſzkowſki Melchior, o ktorym Konſtytucya w roku 1602, *fol.* 807. Jan Podwoiewodzy Liwſki, y Samuel z Seymu w roku 1609; *Conſtit: fol.* 903 deputowany do przepiſania Ksiąg Liwſkich. Mikołay brat Melchiora Piſarz Liwſki, *Conſtitut:* 1595, *fol.* 676. Maciey z Nowakow Skarbnik Liwſki, Woyciech, Alexander ſynowie Mikołaia, y Jan kwitnęli w roku 1632. Broſzkowſka Jana Podoſkiego Sędziego Ciechanowſkiego małżonka. *Paproc: o herb. f. 251.*

BROWEDOWSKI. O tych ani Paprocki ani Okolſki nie piſał. Z Łęczyckim Woiewodztwem podpiſał Elekcyą Władysława IV, Woyciech Browedowſki.

BROZEWSKI. Y o tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał. Jan Brożewſki z Trockim Woiewodztwem podpiſał Elekcyą Władysława IV.

BROTKOWSKI *herbu Slepowron.* O tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał. Familianci tego Domu maią ſię znaydować na Ruſi koło Jarosławia.

BRUDECKI. Y o tych w naſzych Piſarzach cicho. Brudecki Prokop Dziekan Kaliſki, Pleban Sobotſki, Collegio Kaliſkiemu przyczynił ſwoią dobroczynnością Biblioteki. *Hiſtor: Collegii Caliſſ.* Thomaſz Kanonik Choczski umarł w roku 1651.

BRUDKOWSKI *herbu Jaſtrzębiec.* Y tych opuſzczono. Czytałem iednak w pewnym Manuſkrypcie, niewiemże czy nie ieden Dom z Brotkowſkiemi. Bartłomiey y Paweł Brutkowie w Ziemi Nurſkiey, piſali ſię na Elekcyą Auguſta II.

BRUDNICKI *herbu Jaſtrzębiec.* W Płockim Woiewodztwie poſſeſſyonaci, z ktorych Jan Brudnicki podpiſał Elekcyą Jana Kazimierza z Płockiego. Jan y Adam z Inowrocławſkim Auguſta II.

BRUDZEWSKI herbu Nałęcz. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Do tego herbu referuie Długosz Mirosława Biskupa Poznańskiego, ten z Oyca Kelczona z Brudzewa, Matki Elżbiety urodzony, będac Proboszczem Gnieznieńskim, Kanonikiem Poznańskim, gdy Katedra Poznańska wakowała, w Rzymie na ten czas będac, od Marcina Papieża V na nię wyniesiony, y konsekrowany. Tym czasem gdy się to w Rzymie dzieie, Kapituła Poznańska za konsensem y pomoca Krolewska inszego sobie Pasterza obrała: dla czego, gdy Krol Mirosława do possessyi dobr Biskupich przypuścić nie chciał, sprawa się o to w Rzymie długo toczyła, ktorey docieraiac Mirosław, tamże życie swoie położył w roku 1477, pochowany u S. Maryi *de Populo. Długosz in Vitis Episc: Posnanien.* Paprocki powieda, że po Jędrzeiu Laskarym wstapił był Mirosław z Brudzewa na tę godność w roku 1408, ale mi się zda, że rok omyłka drukarska zły położono.

BRUDZEWSKI herbu Pomian. Jaruntow czy raczey Jarandow imieniem, zdawna się ten Dom szczycił: zkad Okolski dużo się pomylił, gdy Jaruntow do herbu Gozdawa przyciagnał. Był to zaś Dom swoich czasow w ludzi wielkich y Senatorow obfituiacy, iako Jaranda Podkomorzego czytam na Liście Władysława Xiażęcia Dobrzyńskiego w roku 1323. *Nakielski in Miechovia f. 248.* Tenże czy inszy, w roku 1342 Kasztelan Rospirski, z ktorym tytułem podpisał List Kazimierza Wielkiego. *Paproc: Stromat: fol. 202,* y drugi List tegoż Krola w roku 1346, o Erekcyi Miasta Bydgoszczy. *Histor: Coll: Bidgost.* Jarand z Brudzewa Woiewoda Inowrocławski, ktory z inszemi Panami Polskiemi, Posłow Zygmunta Cesarza, na Koronacya Witolda idacych przeiał. *Bielski an: 1430,* podpisal pokoy Brzeski w roku 1436: ale go na inszym mieyscu czytam, Jarand z Grabie, o czym się będzie mowić przy Grabskich. Jaranda Dziekana Gnieznieńskiego Kromer kładzie w roku 1383, gdzie wspomina, że go Miastu Zninowi na præsidium zostawił Arcybiskup Gnieznieński. *Cromer lib:* 14. Jan z Brudzewa Choraży Brzeski Kuiawski w roku 1426, poseł z Seymu Wareckiego do Mistrza Pruskiego, upominaiac się, żeby paktow raz umowionych nie gwałcil *Długosz.* Jarand Kanonik Gnieznieński w roku 1443. *Damalew: w życiu B. Bogumiła.* Stanisław Brudzewski Kanonik Gnieznieński, podpisał List Jana Gruszczyńskiego, Arcybiskupa Gnieznieńskiego w roku 1466. *Damalew: in Archiep: Gnesnen.* Piotr z Brudzewa, Podkomorzy Kaliski w roku 1451, podpisał Konstytucye Kazimierza Krola o Zupach *u Laskiego w Stat: fol. 82 y 83.* Mikołay z Brudzewa Podczaszy Kaliski, Starosta Brzeski w roku 1462, podpisał List Kazimierza Krola o Unii Ziemi Bełzkiey. *Statut Janussow: f. 799.* Gerard Jarand z Brudzewa, ktorego szczodrobliwością fabryka Konwentu Bydgoskiego OO. Bernardynow znacznie powstała: iemuż Konwent w Warcie tychże OO. siła powinien, ktory swemi iałmużnami dzwignał, w roku 1480. *Vadingus in Annal: Min: Damalewicz* o nim powieda, że był Kanonikiem Kruświckim, y w Warcie imieniem Krolewskim Gubernatorem, kędy drewniany Klasztor, pomienionym Oycom wystawił w roku 1468. *Damalewicz in Vitis Episc: Gnesnensium.*

Miko-

Mikołay z Brudzewa Woiewoda Sieradzki, (wszystko mi się zda, że tenże sam com wyżey o nim mowił Podczaszy Kaliski) był oraz y Starosta Brzeskim, kłada go *inter præsentes* na Liście Kazimierza III. *Paprocki o herb: fol. 202, w roku 1476.* Jan Jarand z Brudzewa Kasztelan Spicimirski w roku 1496, z ktorym tytułem podpisał Elekcya Jana Albrychta Krola. *Lasc: Stat: fol. 110.* Tenże iuż Kasztelan Kaliski w roku 1501, podpisał Alexandra Krola Elekcya: *Karnkowski de Primatu,* ieszcze żył w roku 1509, á w roku 1512 czytam go Woiewodą Łęczyckim. Mikołay Jarand z Brudzewa, naprzod Kasztelan Łęczycki, z ktorym tytułem pisał się na Liście Zygmunta I w roku 1540, *Nakiel: in Miech: f. 629,* potym Woiewoda, *Bielski fol. 589. Orichov:* z Elżbiety z Gulczewa herbu Prawdzic, dwie Corki zostawił, Sobocka Kasztelanowa Gostyńska, y Latalska, Hrabinę na Łabiszynie. *Paprocki o herb: Okolski.* Błażey z Brudzewa, Proboszcz S. Małgorzaty w Poznaniu w roku 1615.

BRUDZYNSKI herbu Prawdzic. W Wielkieypolszcze z Familii Latalskich od dobr Brudzyna tę denominacya wzięli. Stefan Brudzyński, ieszcze za czasow Kazimierza Jagellonowicza Krola, w owey nieszczęśliwey pod Choynicami batalii, Rycerska odwaga przebiwszy się przez liczne szyki nieprzyiacielskie, do Barlcera Zegańskiego Xiażęcia, tak go dobrze ugodził, że na tymże zaraz padł trupem placu, luboć y sam Stefan w koło od ludzi iego otoczony, tamże poległ: obudwu ciała podle siebie na poboiowisku znalezione. Jakub Łowczy Kaliski umarł w roku 1490, od Sędziwoia Czarnkowskiego, Kasztelana Santockiego w roku 1485, wieś kupił Zakonowo nazwaną, Corka iego Popowska, lat sto y dłużey przeżyła. Woyciech syn Jakuba, Dworzanin Krola Alexandra y Zygmunta I, tak wielkich sił, według *Bielskiego f. 501, y Paproc:* ze sześciu razem ludzi w zbroi y żelezie dzwignał do gory, konia gdy nogami zcisnał, á w rot się uiał, od ziemi w gorę podnosił: z Lubrańskiy Biskupa Poznańskiego Synowicy, po ktorey wział Wasosze, y insza maiętność, zpłodził Annę Padniewska Starościna Dybowska, Reginę, Zofia, y Annę; synow zaś Jana, Jędrzeia, Jakuba, Mikołaia, Macieia, Woyciecha, Marcina, Kaspra, y Melchiora. Od Macieia został się syn Jan, ale prędko umarł. Woyciech na Dworze Cesarzow Karola y Ferdynanda, czas nie mały przepędziwszy, potym skoro do Oyczyzny powrocił z bracia Marcinem y Kasprem w Inflanciech, w rożnych kampaniach rycersko stawał: lecz potym stan sobie Duchowny obrawszy, Kustoszem był Krakowskim, Kanonikiem Gnieznieńskim y Sendomirskim, czego dokumentem iest y po dziśdzień nadgrobek iego w Katedrze Gnieznieńskiey, w roku 1600 zmarłemu wystawiony; wspominaia go y Konstytucye w roku 1587 *fol. 442.* Marcin Burgrabia Kcyński, o Oyczystą wolność gorliwy zelant, co mu też do prędkiey śmierci pomogło, iego z Popowskiy herbu Nowina, to potomstwo, Anna y Agnieszka Corki. Maciey, Stefan y Mikołay, ktorego syn Woyciech, Podczaszy Poznański, umarł w roku 1653, nadgrobek mu na Tumie Poznańskim, Anna Przyborowska Kasztelanka Rogozińska, pozostała małżonka wystawiła. Ktoryś z iego braci, miał za

ſoba Ruſocką, á z niey ſyna Staniſława. Ten w roku 1601 urodzony, świątobliwie od rodzicow wychowany, y na Dworze Krolewſkim na ktorym z Władyſławem Czarnkowſkim Woiewodzicem Łęczyckim, czas nie iaki bawił, naymnieyſzego uſzczerbku w bogoboyności nie uczynił. Do ſzkoł Poznańſkich, potym Kaliſkich dany, tak w nauce iako y w cnocie, wſzyſtkich ſie zdał celować, będąc wzorem ſkromności, zwierściadłem pobożności, pierwſzym do dobrego. Zamiataiąc raz Kongregacyą, mowił: że mu to tak miło było, żeby rad był przez całe życie ten urząd odprawiał, gdyby można. Wydała ſię w nim oſobliwſza ſubmiſſya, cichość y wrodzona łaſkawość. Do Mſzy ſłużyc, pierwſzey nigdy nie opuścić, w domu od zgiełku uchodzić, na uſzczypliwe ſłowka milczeć, ſtarſzym bydź powolnym, to go wſzyſtkim przymilało. Zachorowawſzy, lubo ciężkie y ſamym medykom niezrozumiane boleści cierpiał, przecięż z taką y twarzy weſołością y umyſłu wſpaniałością to wſzyſtko cierpliwie wytrzymywał, że ſię y nayſtarſzym ſtał podziwieniem cierpliwości. Piątego dnia przed śmiercią, w Wigilią Wſzyſtkich SS. uczynił generalną całego życia ſpowiedź, o ktorey po iego śmierci powiedział ſpowiednik, że żadney rzeczy nie było w tym Staniſławie, ktoraby grzechem śmiertelnym traciła. Oſtatni Wiatyk gdy mu przynieſiono, lubo iuż z ſił zpadł, z tym wſzyſtkim bez żadney pomocy, albo podpory, pół godziny klęcząc, modlił ſię, y opiece Nayśw: Matki ſię oddawał: iakoż doznał iey affektu w ſamym zgonie życia ſwego, ſłyſzano go albowiem iakby komuś odpowiedaiącego: *Quî ego iſta merui Virgo Beatiſſima, non ego his dignus ſum: non ego his dignus ſum, Virgo Beatiſſima ora pro me..* Wlepione oczy maiąc w Krucyfix, mowił pytaiącym ſię *Deum meum cogito*: Do S. Staniſława Koſtki nabożnym będąc, wołał do niego, *Stanislae tuum Stanislaum ne deſeras.* Wkrotce potym po całego mieſiąca chorobie Jezus y Marya wzywaiąc, umarł ziemi, á niebu żyć począł, 30 Liſtopada w roku 1615, wieku ſwego 14. Ciało iego lubo aż we dwanaście dni po śmierci do Kościoła Kaliſkiego Soc: J. wnieſione, żadnego iednak albo fetoru, albo korrupcyi nie miało: lubo ten czas y dżdżyſty y przyciepleyſza ieſień dogrzewała. Jeden od umieraiącego Staniſława proſił, żeby mu prawdziwy żal za grzechy uproſił ſtanąwſzy przed Bogiem, y poznanie, coby ſię w nim Bogu nie podobało: teyże godziny, ktorey zkonał Staniſław, ſtanęły mu na myśli wſzyſtkie w całym życiu popełnione grzechy, y taki żal za nie, że łez utrzymać nie mogł: Stanęły y niektore okazyiki bardzo niebeſpieczne, ktorych gdyby ſię był nie wyrzekł, o pewną go ruinę przyprawić miały. Drugi uwikłany w złych amorach, dotknąwſzy ſię iego trunny, ochydził ſobie cieleſne nałogi, y do czyſtego życia zapalił. *P. Morawſki Palæſtra Pietatis fol. 221. Hiſtor: Collegii Caliſ.* Brudzyńſki Kanonik Krakowſki świat ten pożegnał w roku 1690. *Hiſtoria Collegii Cracovienſis.* Kryſtyna Zakonnica Cyſtercyeńſka w Ołoboku w roku 1672. Wacław Jan, Antoni y Staniſław Brudzyńſcy w Woiewodztwie Inowrocławſkim w roku 1697. Paweł, Woyciech y Mikołay w Płockim Woiewodztwie.

Bruleń-

BRULENSKI *herbu Roch.* O tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał. W Płockim Woiewodztwie poſſeſſyonaci herbu Kolumna używaią. Mikołay Bruleńſki Suffragan Płocki, Archidyakon y Officyał Pułtuſki. Maciey Dziekan Garwolińſki w roku 1691. Jerzy, Jan, Walenty, Marcin w Ziemi Nurſkiey. Woyciech, Jakub y Sebaſtyan w Ziemi Zakrocimſkiey podpiſali Elekcyą Auguſta II.

BRUNAK. w Woiewodztwie Mazowieckim. Maciey y Jan Brunakowie, z Ziemią Wiſką na Władyſława IV. Stefan z Poznańſkim na Auguſta II piſali ſię Elekcyą. Są w Chełmſkiey Ziemi Brunowie, ale tak tych, iako y tamtych herbu nie mogłem ſię dopytać. Paprocki y Okolſki o nich nie piſał.

BRU NETT. Ci dopiero w roku 1673 doſtali Indygenatu w Polſzcze, Hieronim y Kozmas Brunett. Paprocki y Okolſki nie mogł o nich wiedzieć.

BRYLINSKI *herbu Sas.* O tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał. W Podgorzu dawni obywatele Ziemi Przemyſſkiey, z ktorych Stefan był Władyka Przemyſſkim w roku 1581, drugi ſobie życie w Zakonie S. J, obrał, w ktorym świątobliwie dokonał w roku 1712. Bartłomieia Corka naprzod z Jerzym Ościſławſkim, potym z Janem Uchaczem zręczona.

BRYNDZA. O tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał. Bryndza Alexander podpiſał *Pacta Conventa* Władyſława IV.

BRYNK. O tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał. Jerzy Brynk Kapitan Krolewſki, podpiſał ſię z Łęczyckim Woiewodztwem na Elekcyą Jana III.

BRYNSKI. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piſał. Bryńſki Jakub w roku 1632 z Wołyńſkiego Woiewodztwa podpiſał Elekcyą Władyſława IV.

BRYSZEWSKI. Y o tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał. Stefan Bryſzewſki Jana Kazimierza Krola Elekcyą z Poznańſkim Woiewodztwem podpiſał. Marcin Piſarz Grodzki Brańſki w roku 1632. Tomaſz miał Corki dwie, Gryzeldę za Sieſtrzewitowſkim, Stolnikiem Chełmſkim. Zuzannę za Wacławem Byſtrzeiowſkim. Paweł w Woiewodztwie Bełzkim w roku 1660. Waleryan w Woiewodztwie Brzeſkim Kuiawſkim w roku 1697.

BRYSZKOWSKI *herbu Brochwicz 2do.* Okolſki ich piſze Bruſzkowſki, iam iuż wyżey mowił o Broſzkowſkich tegoż herbu: przecięż Bryſzkowſkiego czytam Brochwicza Kanonika Przemyſſkiego, Proboſzcza Kroſieńſkiego, Deputata na Trybunał Koronny w roku 1683, y 1686.

BRZĄCZEWSKI *herbu Pomian.* Kaliſkiego Woiewodztwa Ziemianie: to tylko Piſarze naſi o nich potomności podali.

BRZECHFFA *herbu Jaſtrzębiec.* W Krakowſkim, ba y w Sieradzkim poſſeſſyonaci. Z tych naydawnieyſzego czytam Jędrzeia Brzechffę Opata Tynieckiego: ten z młodych lat ſwoich w Zakonie S. Benedykta, życie ſwoie Bogu poświęciwſzy, dowcipem, wymową, żarliwością, cnotą, tak ſobie ſerca braci Zakonney uiął, że mu naprzod Przeorſtwo, potym Opactwo Tynieckie konferowali, ale go on potym na affektacyą Stefana Batorego Krola, na Mieleckiego Stefana zpuścił, Koadjutorem

 go

go ſwoim uczyniwſzy, ſam zaś świat ten pożegnał w roku 1593. *Sczygielſki in Tinecia.* Jan Brzechffa, podpiſał Kaptur Krakowſki wroku 1586, ten to zdami ſię, oktorym świadczy *Starowolſki in Bellat:* że na expedycyi Moſkiewſkiey z Choragwia idac, pierwſzy z nia na mury nieprzyiacielſkie wſzedſzy, drugich do emulacyi zwycięzkiey chwały pociągnał. Zbigniew z Seymu w roku 1613 deputowany na luſtracya Zamku Chęcińſkiego, *Conſtit: fol.* 11. Dobrogoſt Burgrabia Wieluńſki, Kommiſſarz z Seymu w roku 1661, do rozgraniczenia między Ziemią Wieluńſką y Slaſkiem *Conſtit: fol.* 25. Jędrzey Karmelita Boſy w roku 1614. *Hiſtor: Coll: Leopol.* Piotr Bzechffa Podkomorzy Wendeńſki, z wielu funkcyi od Władyſława Krola y Rzeczypoſpolitey na ſiebie włożonych, y chwalebnie odprawionych pamiętny, umarł wroku 1641, wieku ſwego pięćdzieſiatego. Z Katarzyny Jordanowny Podkomarzanki Krakowſkiey dziedziczki na Drogini y Gawłowie zoſtawił trzy corki, Zofia ktora doſtała ſię Potockiemu, Tereſſa Anna naprzod Alexandrowi Tarnowſkiemu Kaſztelanowi Połanieckiemu, potym Łukaſzowi Podłęſkiemu Kaſztelanowi Połanieckiemu. Katarzyna *primo voto* Franciſzkowi Romiſzowskiemu, *2do* Oſięckiemu Chorażemu Brzeskiemu Kuiawskiemu. Z piąciu zaś ſynow iego, Dominik obrał ſobie Zakon S. Dominika. Franciſzek Zakon S. Franciſzka u OO. Bernardynow, Kaſper trzeci brat ich, ktorego ſyn Jan Opat Czyrzycki w roku 1689. Gabryel czwarty, Podczaſzy Warſzawski, ten z Podłęskiy Zofii Kaſztelanki Połanieckiey zpłodził dwoch ſynow, Jana y Gabryela: z tych Gabryelowi Morſztynowna Kaſztelanka Radomska ſynow trzech powiła. Rafał piąty Chorąży Krakowski, krom inſzych cnot, pobożnością y hoynością na Boga znakomity, z ktorey więcey niż ſto dwadzieścia tyſięcy, na rożne fundacye, y dobre uczynki wyſypał. Oſobliwiey iednak Collegium Krakowskie S. Piotra liczy go między ſwoich Dobrodzieiow, w ktorym ſię kilka lat przed śmiercią utaiwſzy, y od zgiełku ſwieckich intereſſow uchyliwſzy, ſamego Boga chwały ſzukał, do śmierci ſię przyprawuiac, ktora go gotowego zaſtała w roku 1689. Z Anny Niewiarowskiy ſyn iego Jan Staroſta Krzeczowski, w ślady Oycowskie wſtępuiac, temuż Collegio naſzemu, wieczna pamiątkę ſwoiey ſzczodrobliwości uczynił, znaczna mu ſummę zapiſawſzy: pochowany y z Oycem w tymże Kościele, kędy też iego koſztem marmurowy nadgrobek ſtanał, tak Oycu iako y iemu poſtawiony. *Hiſtor: Collegii Cracov.* Piotr Brzechffa miał za ſoba Zofia Gniewoſzownę Chorażankę Lubelska, Corkę z niey Zofią za Kryſztofem Kwiatkowskim, Czeſnikiem Lubelskim, y ſyna Franciſzka: temu Elżbieta Skotnicka, Kaſztelanka Połaniecka, tylko iednę Corkę Dębińska, Łowczyna Krakowska urodziła. Kazimierz Opat Trzemeſzyński, Kanonik Regularny Lateraneński S. Auguſtyna w roku 1701. Jan Cześnik Zytomirski w roku 1689. Kryſztof y Samuel podpiſali Elekcyą Jana Kazimierza Krola. Staniſław Brzechffa z Wrzące (bo ſię ztąd wſzyſcy piſzą) Societ: J. z Filozoficzney Katedry dla naſzych, wſtąpił na Kaznodzieyską, ktora kilka lat utrzymywał, z wielkim duſz pożytkiem. Rektorē potym w Nowogrodku y w Toruniu będąc, wielkich zaſług przed Bogiem miał

miał okazya, oſobliwie iednak cierpliwości, ktora przykre ſtoſy dość wſpaniałym ſercem unoſił, umarł w Krakowie w roku 1643, po iego śmierci znaleziono pod nogami Ukrzyżowanego Jezuſa Litanie, ktore zkombinował z ſwoich afflikcyi dziękuiąc Bogu za wſzyſtkie.

BRZEŚCIAŃSKI *herbu Sas.* O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piſał. Przemyſłskiey Ziemi Obywatele, iedneyże dzielnicy z Rybotyckiemi, zkad ſię też Brześciańſcy z Rybotycz piſza. Znać iednak, że iuż więcey niż dwieście lat, pod tym imieniem Brześciańſcy tey Oyczyznie zaſłużeni, ile że w życiu Piotra Kmity Woiewody Krakowſkiego y Marſzałka Koronnego, koło roku 1530, czytam Piotra Brześciańſkiego, y *Okolſki t. 2. f.* 84 z kſiag Kraſnoſtawſkich Grodzkich piſze, że Kryſtyna Brześciańſka była za Piotrem Srzedzińſkim 1550. Jedrzey 1604. Sebaſtyan dziedzic na Brześcianach, zoſtawił ſynow dwoch, Piotra, y Jerzego. Z tych Piotr był Komornikiem Przemyſłſkim: ſynow iego czterech, Konſtantyn Gundiſalvus Prowincyał w Prowincyi Polſkiey, y Doktor Zakonu Kaznodzieyſkiego. Zygmunt Stolnik Dobrzyńſki, Oberſzterleitnant w Cudzoziemſkim Woyſku. Staniſław Miecznik Przemyſłſki, y Porucznik Pancerney Choragwi. N. Podſtoli Owrucki, ktorego ſynowie Antoni Kanclerz Lwowſki, y Kanonik Kamieniecki, Deputat na Trybunał Koronny kilkarazy. Drugi Podſtoli Owrucki: trzeci Jakub in S: J. Czwarty in Congregat: S. Philippi Nerii: ci wſzyſcy z Leſczyńſkiy herbu Korczak urodzeni, z Głuchowſkiy zaś dwie Corki: iedna z Ludwikiem Drohoiowſkim, druga z Antonim Stawſkim zręczone.

BRZESKI *herbu Bończa.* O tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał. Właſni Kuniccy, ale od dobr nazwani Brzeſcy, Jan y Ludwik podpiſali Elekcya Jana III.

BRZESKI *herbu Ciołek.* W Woiewodztwie Sendomirſkim, y Podlaſkim kwitnęli. Mikołay Dworzanin Krola Auguſta, á potym Staroſta Kamieniecki, podpiſał Liſt Zygmunta III w roku 1590, *in MS. Collegii Leopol:* Zona iego Dawidowſka Sędzianka Lwowſka, z niey corki, Zofia Jerzemu Sczuckiemu, Surrogatorowi Staroſtwa Halickiego, Barbara Erazmowi Krupce, w dożywotnia oddane przyiaźń: ſyn zaś Dominik zmowiſzy ſobie Helenę Smiotanczankę Chorażankę Podolſką, z ktorey Corki, iedna *primo voto* Bogucka, *2do* Jackowſka, druga Alexandra Marcinowi Maiowi zręczona: y ſyn Samuel. Adama Brzeſkiego, męſtwo pod Pleſzkowem ſławi *Paprocki o herb: fol.* 405. Paweł podpiſał ſię z Ruſkim Woiewodztwem na Elekcya Władyſława IV. Adam Stolnik Pińſki y Podwoiewodzy z Pińſkim Jana Kazimierza Krola.

BRZESKI *herbu Jaſtrzebiec.* O tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał. W Sieradzkim Woiewodztwie z Brzozy ſię piſza: że ſię Jaſtrzębcem pieczętuia, widziałem ſam w Piotrkowie, y *Starowolſki* wypiſał z Kościoła OO. Franciſzkanow z Choragwi śmiertelney Janowi Brzeſkiemu, Dworzaninowi Władyſława IV wyſtawioney. Samuel z Brzozy Brzeſki, w wielu dla Oyczyzny woiennych expedycyach wſławiony, ktorego w roku 1643 zmarłego nadgrobek kładzie *Starowolſki f.* 539. Tamże czytam Alexandra z Brzozy, dziedzica na Kałuſzowie, y Niewierſzy, Krolow Zygmunta III, y Władyſława IV Dworzanina, na Turkow, Tatarow, Moſkwę Wielkiego Woiownika, umarl w roku 1645. Mikołay z Brzozy Brzeſki, Zona iego Izabella Ligęzianka herbu Połkozic, na

na Kalwaryi pod Krakowem zmarłemu mężowi w roku 1647 pamiątkę postawiła. *Starowolski in Monum:* Corki z niey, Barbara, pierwszym związkiem z Piotrem Bykowskim, Kasztelanem Konarskim w Sieradzkim, ktoremu w roku 1633 nadgrobek w Piotrkowie wystawiła, drugim, z Walentym Wężykiem Widawskim. Anna z Janem Koczowskim zmowione.

BRZESKI herbu *Okßa.* Dom ten starodawny od Wilhelma rodzonego brata Nankiera, Biskupa Krakowskiego, swoy dukt prowadzi, ten albowiem Wilhelm za Władysława Łokietka, Starosta Slaskim y Hetmanem będąc, że mu iako Panu swemu wiary dochowuiac, naymniey iey uszczerbić niechciał, o to od Wacława y Jana Krolow Czeskich z dobr swoich wyzuty, do Łokietka się udał, ktory go dobrami w Sendomirskim, nadgradzaiąc wierność iego ku sobie, opatrzył; á tak od tych dobr Brzezia pisać się poczęli Brzeskiemi. Jan z Brzeska Kasztelan Krakowski w roku 1311 podpisał List Władysława Łokietka *u Sczygiel: in Tinec: f. 166. Liber Benefact: Cracovien.* koło roku 1446, mowi o nich, że ich temi czasy trzech braci kwitnęło. Klemens Archidyakon Wrocławski Regent Kancellaryi Koronney. Wilhelm Starosta Uyski, z Stanowny Starościanki Sanockiey, zpłodził syna Woyciecha, temu Anna Rupniewska iednę tylko Corkę powiła, ktora się dostała w małżeństwo Anzelmowi Kłoczowskiemu Stolnikowi Sendomirskiemu. Jan Podczaszy Krakowski, ktoremu Anna Boska powiła trzech synow, Pawła, Jana, y Stanisława. Od Pawła syn się został Krysztof Podwoiewodzy Sendomirski, za nim była Anna Komorowska, z ktorey Corki zkolligowane, Teressa z Mikołaiem Brzezińskim Woyskim Stężyckim, Konstancya naprzod z Błeszyńskim, potym z Theodorem Pawłowskim, synow dwoch, Jan y Stanisław, Jan z Blesżyńskiy zostawił syna Stanisława, y Corkę Zofią za Stanisławem Szczuckim, Sekretarzem Krolewskim. Stanisław z Barbary Grodzkiy Cześznikowny Czerskiey, zpłodził siedmiu synow, Kaspra, Jana, Mikołaia, Alexandra, Floryana, Jakuba, Pawła y Woyciecha, y Corek trzy, z tych iedna Janowi Kozielskiemu zaślubiona. Alexander Kanonik Krakowski, Archidyakon Zawichoski, Scholastyk Sendomirski w roku 1642. Jakub Łowczy Sendomirski, Kommissarz z Seymu do dobr Owczar *Constitut: 1641, f. 23.* Zona iego Barbara Bobolanka, *2do* Elżbieta Zieleńska, Podkomorzanka Sendomirska: Synowie zniey dway, Stanisław y Ignacy, Corek tyleż, Anastazya za Janem Linowskim, Barbara z Bobolanki za Jakubem Karskim Łowczym Podlaskim. Paweł tylko miał Corkę, żyła z Samuelem Gosławskim Komornikiem Radomskim. Stanisław trzeci syn Podczaszego Krakowskiego, z Kamieńskiy zpłodził Corkę, za Adamowi Jordanowi zaślubiona, y synow trzech, Jana, Stanisława y Piotra: Jan zręczył sobie Podkańska, Stanisław Dzikownę Chorążankę Bracławską, Piotr Dabrowska, z ktorey Corka była za Adamem Kosmowskim. Alexander miał za sobą Zofią Grabiankę, z nią synow dwoch, Jana y Pawła; Corek dwie, Katarzyna Zaporskiemu Alexandrowi, Dorota Krysztofowi Zołkiewskiemu w małżeństwo oddane. Jan zaślubił sobie Annę Mościyńską. Daniel Annę z Konar Słupecką Kasztelankę Radomska, Corka z niey Barbara z Janem Bonawentura Podlodowskim Woyskim Radomskim zkolligowana.

BRZESKI herbu *Prawdzic.* Jedenże Dom z Nieborowskiemi y Kobylnickiemi w Płockim Woiewodztwie, dla tego się też iedni z nich piszą z Nieborowa, luboć drudzy z Białoszewa. Brzeski Kmaczoła z woyskiem od Xiążąt Mazowieckich na Tatarow wysłany, od nich porażony: syn iego Jan Starosta Płocki, czterema synami ubłogosławiony, z ktorych pierwszy Felix Woiewoda Mazowiecki, Starosta Ciechanowski, podpisał dekret stanow Mazowieckich przeciwko Heretykom w roku 1525. Drugi Paweł, Okolski go pisze Starosta Łomżyńskim, ia go na tymże Dekrecie podpisanego czytam Podkomorzym Ciechanowskim. Trzeci Wacław Starosta Płocki. Z tych, Felixa synow było czterech, Łukasz Kanonik Płocki, Stanisław mąż Rycerski w obozie się zstarzał, á że berdyszem w potrzebie w twarz był ranıony, z tego razu siekiera był nazwany. Jan z Lubickiy zostawił syna Stanisława Chorążego Wyszogrodzkiego, Męża w potrzebach Oyczyzny zasłużonego, od ktorego szcściu się synow zostało. Alexemu zaś Stępkowska powiła czterech, Jakuba, Stanisława, Jana y Felixa, z tych Stanisław był Kanonikiem Płockim w roku 1648. Z Wacława Starosty Płockiego dzieci, Jędrzey Mąż dzielny w rożnych okazyach, potym sobie stan Duchowny obrał. Felix brat iego, ktoremu Zaleska urodziła Pawła, Jędrzeia y Zawiszę. Jan z Popielskiy Woyciecha miał y Mikołaia, z tych Woyciech z Białoszewa Władysława IV. Woyciech z Nieborowa Jana Kazimierza, Alexander Jana III podpisali Elekcye. Brzeskiego Chorążego Corka, Zona Gulczewskiego. *Paproc: Stemm: f. 252.*

BRZESKI herbu *Starża.* Od Brzeszcza dobr nad rzeką Pilca leżących imię swoie wzięli, nadane im te dobra od Xiążąt Mazowieckich, atoli z początkow swoich są właśni Zegotowie. Jerzy y Piotr Zegotowie, dziedzicy na Brzeszczu, z ktorych Jerzy miał za sobą Ostrowską, synow z nią czterech, Paweł ktory z Zofią Kochanowska Stolnikowna Sendomirska, Stefan ktory z Ewą Gozdzką. Jędrzey Pisarz Grodzki Sanocki, ktory z Lisłowska weszli w kontrakty małżeńskie. Piotr brat Jerzego z Anną Ożarowską. Jana Brzeskiego Sędziego Czerskiego wspomina Konstytucya Seymowa w roku 1564, *f. 76.*

BRZESZKOWSKI. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Brzeszkowski Piotr Antoni z Woiewodztwem Wileńskim podpisał się na Elekcyą Augusta II.

BRZEZAŃSKI herbu *Rogala.* O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Brzeżański Krysztof z Woiewodztwem Krakowskim podpisał Konfederacya Sendomirska w roku 1704. Antoni na Wołyniu, Zona iego Czarniawska w roku 1728.

BRZEZICKI herbu *Jastrzebiec.* W Lubelskim Woiewodztwie o nich nasi Pisarze świadczą. Samuel Brzezicki w Woiewodztwie Ruskim, Corka iego Anna Rzewuska Cześnikowa Liwska, Waleryan y Stanisław w Sendomirskim w roku 1670. Woyciech y Mikołay w Ziemi Chełmskiey w roku 1697. Bartłomiey w Bracławskim.

BRZEZICKI herbu *Tepa Podkowa.* Na rożnych mieyscach widziałem Brzezickich, ktorzy

ktorzy w Bełzkim y Ruſkim kwitna herb Pobog, to tylko że na hełmie ſkrzydło kłada, ztad ſię dorozumiewam, że ſię omyłka dzieie, że miaſto tego, coby krzyż wſrzod podkowy miał bydź, nad podkowa go ſtawiaia. Nawet y o Brzezickich Jaſtrzębczykach watpię, żeby byli ktorzy, chyba miaſto Tępey podkowy, Jaſtrzębca z omyłki zażywaia, dla tego y tych ktorychem pod herbem Jaſtrzębiec położył, rozumiem, że tu położyć potrzeba. Jan Brzezicki Maiſz poſłem na Seym w roku 1638 *Conſtit: fol:* 19, á ztamtad Kommiſſarz do rozgraniczenia między Woiewodztwy, Wołyńſkim y Bełzkim. Marcin Maiſz Poſeł Woiewodztwa Bełzkiego, podpiſał Pacta Conventa Jana Kazimierza, człowiek Rycerſki, y w rożnych naukach wypolerowany. Woyciech Maiſz w roku 1648 kwitnał. Maryanna Reia Poſtolego Chełmſkiego, Sędziego Kraſnoſtawſkiego małżonka, białagłowa y pobożnościa, y miłoſierdziem na ubogich znaczna. Collegium Kraſnoſtawſkie liczy ia między ſwoich Dobrodzieiow. Umarła w roku 1726, piſzą ſię z Brzezic.

BRZEZICKI. Paprocki y Okolſki o nich nie mogł wiedzieć. Jakub Brzezicki, Towarzyſz Uſarſki, dla męſtwa Nobilitowany na Seymie w roku 1662, o czym Konſtytucya *f.* 40.

BRZEZINSKI herbu Doliwa. Z Brzezia ſię piſzą, zkad wyſzedł ſławny ow Jan Lutek z Brzezia Biſkup Krakowſki, y tak wielu innych, o ktorych pod herbem Doliwa czytać będzieſz. W Kuiawſkim Woiewodztwie oſiedli. Z tych był Woyciech Brzezinſki w Rzymie Filozofii y Theologii z pochwała wyſłuchawſzy, Kanclerzem był Rozrażewſkiego Biſkupa Kuiawſkiego, Kanonikiem Kuiawſkim y Kruświckim, y Officyałem Generalnym, godzien większych Subſellia, dla ſwoich zasług, atoli śmierć prędka oſnowy dalſze przerwała. Umarł w roku 1622, nadgrobek iego z Wrocławſkiego Kościoła wypiſał *Starowolſki in Monumen.* Jan, Daniel, Staniſław Brzezińſcy, z Kuiawſkim podpiſali ſię na Elekcya Władyſława IV. Daniel, Staniſław, Jędrzey y Jan, na Auguſta II. Maciey Jakub y Seweryn.

BRZEZINSKI herbu Łabęć. Od Brzezinek dobr imienia tego nabyli, Sendomirſkiego Woiewodztwa Obywatele. Mściſław Dunin Brzezinſki Stolnik Sendomirſki, Regimentarz odważny za Władyſława Krola, *Poniatowſki Morze.* Hieronim Miecznik Sendomirſki, z ktorym tytułem podpiſał Elekcya Jana Kazimierza. Syn iego Jan Podſtoli Sendomirſki, od ktorego trzech ſię ſynow zoſtało, Balcer, Staniſław y Mikołay, y Corki dwie, iedna Katarzyna poſzła za Pomianowſkiego, druga Barbara za Karwickiego Czeſnika Sendomirſkiego. Balcer Sędzia Grodzki Radomſki, poiał Domaſzewſka Sędziankę Radomſka, ſynow z niey było czterech, Staniſław, Franciſzek, Jan y Paweł, Corki dwie, Ludwika y Teofila. Staniſław drugi ſyn Podſtolego Sendomirſkiego Miecznik Sendomirſki, dwa razy śluby małżeńſkie ponawiał, pierwſzy raz z Teofiła Wężykowna, drugi raz z Barbara Zawiſzowną. Z pierwſza trzech ſynow zpłodził, Staniſława, Antoniego, y Jana: z druga ſyna iednego, y Corek dwie, Katarzynę za Franciſzkiem Libiſzewſkim, y Ludowikę. Mikołay trzeci ſyn Podſtolego, Komornik Opoczyńſki,

żona iego Tereſſa Brzeſka, Corka Podwoiewodzego Sendomirſkiego, ſynow z nia czterech, Władyſław w Zakonie Soc: J. Walenty, Błażey y Mikołay, y Corka Katarzyna pierwſzym zwiazkiem złaczona z Hieronimem Drzewickim, Woiewodzicem Lubelſkim: drugim z Ignacym Nahoreckim. Marcin podobno brat Hieronima w roku 1632 w Bełzkim. Piotr Societ: J. przez wiele lat Profeſſor *Humaniorum literarum* dowcipu wielkiego, umarł w Rawie w roku 1682. Gelnow miaſteczko w Sendomirſkim ſławne narodzeniem Błogoſławionego Władyſława Gelnowiuſza, było kiedyś w ich dziedzictwie, iako świadczy Piſarz życia tego Błogoſławionego. *Vincentius Morawſk: in Vita B. Gelnovii.*

BRZEŻINSKI herbu Lubicz. Jedenże Dom z Ponikiewſkiemi, ale z Brzeznia dobr Brzezinſcy nazwani. Z tych Jan y Staniſław z Dobrzyńſka Ziemia, Adam y Jan z Nurſka, na Jana Kazimierza. Jan Kazimierz na Brzeznie Brzezińſki Chorąży Ziemi Nurſkiey, Floryan y Wawrzyniec na Jana III piſali ſię Elekcye. Z tych Jan Kazimierz był potym Podkomorzym Nurſkim w roku 1704, przydanym Przymaſowi ad Conſilia, Alexander Oberſzter Krolewſki w roku 1674. Jozef Nikodem w Ziemi Bielſkiey. Staniſław Chorąży Nurſki w roku 1727, á dawnieyſzych czaſow Hieronim y Jakub w roku 1583 kwitnęli. Juſtyna Brzezińſka tegoż roku z Jędrzeiem Woienſkim Rotmiſtrzem Krolewſkim w małżeńſtwie żyła.

BRZEŻINSKI herbu Traby. Z Brzezin w Krakowſkim Woiewodztwie ten ſię Dom piſze. Do tych należa Sebaſtyan Brzezińſki Piſarz Grodzki Krakowſki, podpiſał przywiley Krola Stefana *de libertate Eccleſiaſtica* w roku 1580. *Acta Caſtrenſia Cracovien.* Sebaſtyan Kanonik Krakowſki, Proboſzcz Oświecimſki, umarł w roku 1601, ktorego nadgrobek z herbem Traby w Kościele Katedralnym Krakowſkim po dziśdzień widzieć, y *Starowolſki* go wypiſał: człowiek był w oboygu prawie biegły, dla tego też z Seymu w roku 1589, był deputowany *ad correctionem juris terreſtris. Conſtitut: fol.* 516, & 1601 *f.* 734. Gabryel Sekretarz Krolewſki, w Rzymie będac, oracya o S. Staniſławie Biſkupie Męczenniku miana do druku podał. Maryanna w Saczu pod Reguła S. Franciſzka. Jadwiga we Lwowie u Wſzyſtkich SS. pod Reguła S. Benedykta, Bogu Panieńſkie życie poświęciły. Woyciech Zygmunt, miał za ſoba Felicyanę Boratyńſka, ſynow miał 2, Sebaſtyana y Franciſzka. Sebaſtyan miał za ſoba Zuzannę Przerębſka Cześnikownę Sendomirſka, corek z niey dwie: Barbarę za Woyciechem Bukowskim, y Katarzynę w roku 1660. Władyſław Brzeziński, miał za ſoba Aloizya Chocimowſka, tego znać Corka była za Macieiem Uſtrzyckim Kaſztelanem Sanockim. Tereſſa była za Floryanem Łupińſkim w roku 1660. Alexander Zofia Chocimowſką, z ktorey Anna doſtała ſię Staniſławowi Pozowſkiemu, Jadwiga naprzod Piotrowi Mozgawſkiemu, po nim Dawidowi Skotnickiemu.

BRZEZNICKI herbu Srzeniawa. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piſał. Dom ſtarodawny, czego ztad dochodzę, że ieſzcże za czaſow S. Staniſława Biskupa Krakowskiego y Męczennika, Jan Brzeznicki, zaproſiwſzy go do ſiebie na poświacanie Kościoła, o coś na niego rozgniewany, rugował go z domu ſwego, luboć potym poſtrzegſzy ſię, pogonił za

nim, y przeprosiwszy Swiętego Pasterza, mile go przyiął y utraktował. *P. Skarga in Vita S. Stanisl:* Michał z Brzeznicy, podpisał List Kazimierza w roku 1451 dany Miastu Lwowskiemu. Mikołay Kanonik Kuiawski w roku 1570 na Liście Zygmunta Augusta *inter præsentes* danym Miastu Lublinowi. Jakub Biskup Enneński, Suffragan Poznański, Poseł z Synodu Piotrkowskiego do Grzegorza XIII Papieża: Hosiusz Kardynał tę mu pochwałę napisał: *Præclaris à Deo dotibus cumulatus:* żył ieszcze w roku 1616. *Hosii Epist: fol. 257. Resc: l. epist: fol. 49. Starowolski in Monumen. f.* 460. Maciey, Mikołay, Stanisław z Podlaskiego Jana Kazimierza Krola, Jozef z Sendomirskiego Augusta II podpisali Elekcye.

BRZOSKA *herbu Nowina.* W Ziemi Nurskiey iedni, drudzy z nich w Podlasiu osiedli, ci tam piszą się z Rzewni, ci zaś z Niewodnice. Do pierwszych należą ci, Brzoska Kasztelan Wiski, za czasow Paprockiego, żona iego Kryska. Stanisław Podkomorzy Nurski, Poseł na Seym w roku 1613, ztamtąd deputowany na sądy Fiszkalne *Constit. fol.* 8, y na Konwokacyą Warszawską. Jemu lubo ieszcze na ten czas nie był Podkomorzym, zleciła Reczpospolita, żeby był pospolite ruszenie Rożańskiey Ziemi prowadził na expedycyą generalną przeciwko Turkom *Constit: 1621, f.* 3. Corka iego dostała się w małżeństwo Ludwikowi Zieleńskiemu herbu Swinka, Kasztelanowi Sierpskiemu. Joachim Podczaszy Nurski, Poseł z Ziemi Nurskiey na Konwokacyą w roku 1632. Stanisław Podstoli y Poseł Nurski w roku 1648. Stanisław Starosta Nurski, Poseł na Seym w roku 1662 *Constit: f. 2,* Zona iego Anna Łahodowska Kasztelanka Wołyńska. Do drugich należą, Jerzy Brzoska Chorąży Bielski w roku 1575 deputowany z Woiewodztwa Podlaskiego, podpisał *literas Ordinum* o Elekcyi Krolewskiey *Constit: fol.* 234, Syn iego Wawrzyniec. Woyciech z Niewodnice, kwitnął w roku 1632. Jan Brzoska Stolnik Bracławski w roku 1689, ktorego brat rodzony Gedeon, wstąpiwszy do Zakonu Soc: J. w nim świątobliwie tego życia dokończył. Jana Brzoski małżonka Blandyna Komarowna.

BRZOSTOWIECKI. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Łomżyńskiey Ziemi Obywatele, z ktorą Stanisław Brzostowiecki podpisał Elekcyą Jana III.

BRZOSTOWSKI *herbu Bończa.* O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Od Kunickich swoy dukt prowadzą, od dobr Brzostowka Brzostowskiemi nazwani. Mikołay Pisarz Ziemski Liwski w roku 1591 *Constitut: fol.* 632. Walenty z Seymu w roku 1611 Kommissarz do rozgraniczenia między Kamieniecką y Latyczowską Ziemią *Constit: f.* 14, od ktorego potomstwo zostało w Rawskim, Stanisław y Balcer. Kazimierz Łowczy Wiski z Seymu w roku 1638 deputowany do uspokoienia pogranicznego Prus Xiążęcych od Mazowsza *Constit: f.* 38. Zona iego Bobrownicka Koniuszanka Litewska, z ktorey synowie Adam Skarbnik Wiski, Woyciech y Maciey, Corek cztery: iedna z Nikodemem Białobrzeskim, druga z Krysztofem Czarneckim Starostą Zywieckim, trzecia z Janem Lipnickim Marszałkiem Mozyrskim, czwarta z Skarbkiem zaślubione. Alexander w roku 1632. Tomasz Miecznik Wiski, Prokop,

kop, Antoni Alexander y Kazimierz w roku 1696. Brzostowska była za Janem Podoskim Woiewodą Mazowieckim. Woyciech Podczaszyc Rożański w roku 1680.

BRZOSTOWKI *herbu Strzemię.* O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał. W Krakowskim kiedyś Woiewodztwie dziedziczyli, teraz y w Xięstwie Litewskim. Jan z Brzostowa Kanonik Gnieznieński w roku 1443. *Damalewicz in Archiep: Gnesnen: f.* 112. Gabryel z Krakowskim podpisał Elekcyą Jana Kazimierza. Jan z Sendomirskim. Kazimierz dziedzic na Brzosteczku z Bełzkim Augusta II. Do Litwy pierwszy się przeniosł z Sanockiey Ziemi Jan Brzostowski Pułkownik, ktoremu nadgrobek iego w Wilnie w Kościele S. Jana, to przyznaie: *Sæpe pugnavit, semper vicit, arcem Reziciam vi expugnavit, stipendiô gloriam habuit potiorem,* umarł w roku 1638. *Starow: in Monum.* Fundował był w Wileńskim Woiewodztwie w Michaliskach Kościoł y Klasztor OO. Augustyanom, ktoremu potym przyczynił fundacyi, syn iego Cypryan Paweł; co approbowała Konstytucya Seymowa w roku 1653 *f. 30:* złączył się był ten przezacny Pułkownik z Katarzyną z Czernic Czernicką, y z niey Corkę z Kandzierzawskim Kasztelanem Smoleńskim, Drugą Dorotę z Przecławskim Zygmuntem. Podstolim Slonimskim zmowił: synow temu także trzech taż Czernicka powiła. Z tych ieden Emanuel Eustachi, po wysłuchaney Filozofii y Teologi w Akademii Wileńskiey, otrzymawszy w oboygu naukach lauream, gdy się na Dworach Sapiehow Lwa Woiewody Wileńskiego, Kazimierza Podkanclerzego Litewskiego, dzielnością we wszystkich funkcyach popisywał, od śmierci zabrany w roku 1678. Kazimierz brat iego młodo we Franciy umarł. *Kazanie Kaiałow.* Cypryan Paweł Woiewoda Trocki, Oświański, Bystrzycki, Miadzielski, Dáugowski Starosta, trzeci syn Jana Pułkownika, Stolnikiem naprzod był Wileńskim, tož Pisarzem Litewskim, w krotce Referendarzem y Kommissarem do Traktatu o pokoy z Moskwą, częsta o nim w Konstytucyach Seymowych wzmianka, kędy posługującego na publiczne obrady, Oyczyzna na rożne funkcye narażała, w ktorych gdy y kosztu swego nie żałował, zawdzięczaiąc to Rzeczpospolita, kazała mu wyliczyć piętnaście tysięcy, *Constit: 1670, f.* 11. Nie tylko zaś Oyczyznie swoiey fortuny nie skąpił, ale y z Bogiem szczodrze się nią dzielił, kiedy z żoną swoią Rachelą Barbarą Duninowną Raiecką herbu Łabęć, Sędzianką Trocką, aukcyą Fundacyi uczynił Collegio Minskiemu Societ: J. co approbowała Konstytucya w roku 1683, *fol.* 9. Pięćdziesiąt tysięcy na Akademią Wileńską wysypał, nad to bogaty Obraz Nayśw: Matki naszym Oycom do Mińska oddał. *Plinius Palemon:* Był potym Kasztelanem Trockim, z ktorym tytułem Posłem do Moskwy był wysłany, aż y Woiewodą Trockim. Z corek iego Katarzyna z Koryciński Mikołaiem Chorążym Łęczyckim, Starostą Oycowskim, Joanna Teressa z Janem Radzieiowskim Kasztelanem Wieluńskim, á po nim z Zygmuntem Donhoffem Podkomorzym Wieluńskim, przyiaźń dożywotnią poprzysięgły. Z synow zaś iego

Konstantyn Kazimierz Brzostowski Biskup Wileński, syn Woiewo-

iewody. Sekretarzem ieszcze będąc Xięstwa Litewskiego, Kanonikiem Wileńskim, Proboszczem Trockim podpisał Elekcyą Jana III, prędko potym wziąwszy Biskupstwo Smoleńskie, na koniec y Wileńskie, z ktorym honorem był Kommissarzem na postanowienie y opatrzenie Kościołow Katolickich w Inflanciech roku 1683. Wiele potym stosow o wolność Duchownych dobr mężnie wytrzymawszy, w wieku podeszłym Mąż gorliwy poszedł po zapłatę w roku *1722*. Jan Władysław drugi syn Woiewody naprzod Pisarz Litewski, potym Referendarz, z Konstancyi Mleczkowny Starościanki Zmudzkiey zostawił potomstwo. Emanuel Pisarz Litewski trzeci syn. Kazimierz Starosta Miadzielski czwarty. Antoni Starosta Orański piąty. Genealogia Ogińskich powieda, że ktoregoś z tych Brzostowskich Corka była za Marcyanem Ogińskim Kasztelanem Witebskim. Genealogia zaś Brzostowskich wspomina Bazylego Starostę Oziackiego, y Hieronima Starostę Ośmiańskiego, á boday nie pierwszego Emanuela Eustachiego synow.

BRZOZDOWSKI herbu Leliwa. W Ruskim Woiewodztwie z Famili Granowskich od Brzozdowic nazwani, gdy Jan Granowski poiął był Chodorowską dziedziczkę na Brzozdowicach: syn iego Jerzy złączył się dożywotnie z Anną Skotnicką Pisarzowną Halicką, ktora mu zrodziła Corkę z Sebastyanem Omiesinskim zaręczoną, y syna Samuela: pisał się na Elekcyą Władysława IV.

BRZOZOGAYSKI herbu Leliwa. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Jarosław z Brzozogłow Podsędek Inowrocławski podpisał List Kazimierza Krola o Unii Ziemi Bełzkiey w roku *1462 H. P. fol. 780.* X. Pęski w Kazaniu swoim pogrzebowym świadczy, że Brzozogayscy herbem się Leliwa pieczętuią, y że z tego Domu iedna, Babka po Matce była Jędrzeia Radolińskiego Kasztelana Krzywińskiego. Brzozogayskiego z Lubitowskiy Corka z Czackim zmowiona. *Kazanie Katafalk żałobny.*

BRZOZOWIECKI herbu Odyniec. Brzozowiecki Jakub, lubo małey statury, tak iednak dzielny, że Niemca ogromnego wzrostu, wszystkiego w zbroię ustroionego na harcu złamał pod Barszteinem y do Krola przyprowadził. O czym *Bielski fol. 546, y Wapowski.* Maciey Dworzanin Romana Xiążęcia Ruskiego, mąż waleczny, iako go chwali Paprocki. Insi ich piszą Brozowiecki.

BRZOZOWSKI herbu Belina. W Gostyńskiey Ziemi z dawna dziedziczą, bo ieszcze w roku 1436 czytam Mikołaia z Brzozowa Podkomorzego Gostyńskiego, kiedy z tym honorem podpisał pokoy Brzeski *u Lask: w Stat: fol.* 140. Brzozowski Opat Czerwieński. Marcin brat iego, o ktorym Paprocki to napisał: Potkał go na drodze Srzeński Woiewoda, iak zwyczaynie w podroży nie w wykwintney sukni, y rozumieiąc że z prostego gminu człowiek, pyta się co to za chłop iedzie? odpowiedział na to Brzozowski: iutro ci da Bog odpowiem. Tym czasem do domu zaiechawszy, obesławszy Rodakow swoich y Kolligatow, zaiechał drogę powracaiącemu Woiewodzie, obaczywszy gmin wielki ludzi Srzeńskich,

gdy się od swego Komornika dowiedział, że to ten iest, ktorego wczoray mniey uważną kwestyą zdespektował; posłał do niego zacnieyszych ludzi swoich zapraszaiąc go do siebie. Stawił się Brzozowski, kędy mile przyięty ze czcią, utraktowany y udarowany od Woiewody odiechał. Zwano go Kaptur: tak wielkiey zaś był siły, że beczkę piwną pełną, na ramiona swemi rękami włożywszy, nie tylko się pod tym cieżarem nie uginał, ale w koło z nią krążąc podskakiwał: Syna zostawił Jana, od ktorego z Witowskiy herbu Rolicz było synow czterech, Jakub, Jędrzey Hieronim y Kasper Chorąży Gostyński, wszyscy ludzie Rycerscy, Corka zaś za Jerzym Piekarskim. Bliższych czasow kwitnęli Kasper Komornik Gostyński w roku 1648, y drugi Podkomorzy Gostyński, ktorego Corka Błeszyńska, Matka Jakuba Błeszyńskiego, Kasztelana Miedzyrzyckiego. *Kazanie X. Suchodolskiego, Głowa niebu rowna.*

BRZOZOWSKI herbu Gozdawa. Z Brzozowa tego imienia nabyli, w Woiewodztwie Kiiowskim zasłużeni. Łukasz Brzozowski Poseł z Woiewodztwa Ruskiego na Seym Lubelski podpisał Unią W. X. Liewskiego z Koroną. Krystyn Podkomorzy Bełzki. Grzegorz brat iego Obożny Woyskowy, w Węgrzech y Moskwie na rożnych expedycyach wsławiony. Maxymilian trzeci brat, naprzod Podczaszy Kiiowski, z Seymu w roku 1638 Kommissarz do rozgraniczenia między Woiewodztwy Kiiowskim y Czerniechowskim *Constit: fol. 26*, potym Kasztelan Kiiowski, z ktorym tytułem podpisał Elekcyą Jana Kazimierza: syn iego Michał, y Corka Katarzyna za Karolem Donhoffem, Kasztelanem Konarskim. Michał Stolnik Inflantski. Marcin y Jan w roku 1648.

BRZOZOWSKI herbu Korab. W Podlasiu gniazdo Domu tego. Teofil Podkomorzy Bielski, Poseł na Seym Lubelski, podpisał Unią Litwy z Koroną w roku 1569 *Constit: fol. 172.* O Sebastyanie Brzozowskim świadcza Konstytucye 1577, *fol.* 321. Marcin Podstoli Podlaski o ktorym częsta wzmianka w Konstytucyach w roku 1590, *fol.* 603, & 1591, *f.* 632, & 1598, *f.* 726. Krysztof Podkomorzy Bielski, Kommissarz z Seymu do rozgraniczenia Xięstwa Pruskiego od Mazowsza y Podlasia, Woiewodztwa także Lubelskiego od Brzeskiego Litewskiego y znowu Podlasia od Brzeskiego *Constitut:* 1591 *f.* 617, & 1611, *f.* 19, & 21, & 1596, *f.* 683. Bernard kwitnął w roku 1595. *Constit: f.* 677. Hieronim Chorąży Bielski w roku 1616 z Seymu Kommissarz do teyże funkcyi co y Krysztof *Constit: f.* 30. Krysztof Pisarz Ziemski Bielski, Poseł na Seym w roku 1618, ztamtąd deputowany na Trybunał Radomski. *Constit.* 1618, *f.* 4, & 1620. Krysztof drugi, Podczaszy Podlaski Poseł na Seym w roku 1636, *Constit: f.* 18, & 1638, *f.* 58, ztamtąd do lustracyi dobr Krolewskich w Mazowszu y Podlasiu ordynowany, Posłował drugi raz na Konwokacyą generalną. *Constit:* 1631, *f.* 25. Jan Hieronim Podczaszy Podlaski, Poseł na Seym w roku 1678, y Kommissarz ztamtąd deputowany do rozgraniczenia między Krolewskiemi dobrami y Podkomorzego Bielskiego *Constit: f.* 39. Krysztof Podczaszy Czerniechowski, ktorego się dwoch synow zostało, Franciszek y Jędrzey. Jan Tobiasz Cześnik Czerniechowski, Mikołay, Benedykt, Franciszek, Teofil na Dubicach, podpisali Elekcyą Jana III.

BRZOZOWSKI herbu Lubicz. Z tych był Jakub Kanonik Płocki, Proboszcz Płoński, ieszcze za czasow Paprockiego, Krysztof Brzozowski Sędzia Ziemski Bełzki, w roku 1640. Jędrzey Podstoli Bełzki w tymże czasie kwitnął. Krystyn Podkomorzy Bełzki.

BRZOZOWSKI herbu Pomian. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. W Krakowskim Woiewodztwie pod rokiem 1700 znaydowali się Pomianczykowie Brzozowscy, z ktorych Franciszek o tym herbie swoim czynił mi relacyą. Jan z Kaliskim, Woyciech y Jakub z Łęczyckim podpisali Elekcyą Augusta II. Są y W. X. Litewskim Brzozowscy, z ktorych Alexander Jastołowicz Stolnik Wendeński, Michał y Andrzey pisali się na Elekcyą Jana Kazimierza z Wileńskiego, Jerzy z Nowogrodzkiego, Michał Stolnik Wendeński w Wilkomirskim Powiecie na Jana III. W Trockim Alexander y Jędrzey Władysława IV, ale ich herbu wiedzieć nie mogłem.

BRZOZOWSKI herbu Starża. Do tych należy Stanisław Kanclerz y Administrator Biskupstwa Płockiego, za czasow ieszcze Paprockiego. Mąż przezorny w sprawach, y wedle Boga żyiacy. Jan z Ziemi Ciechanowskiey Władysława IV: z teyże Ziemi z starego Brzozowa Stanisław y Jędrzey Brzozowscy Jana Kazimierza Krola też, ale w Ziemi Warszawskiey Anzelm Brzozowski. Kazimierz Podsędek Ciechanowski, Jana III, Grzegorz y Maciey z Brzozy Brzozowscy Augusta II podpisali Elekcye.

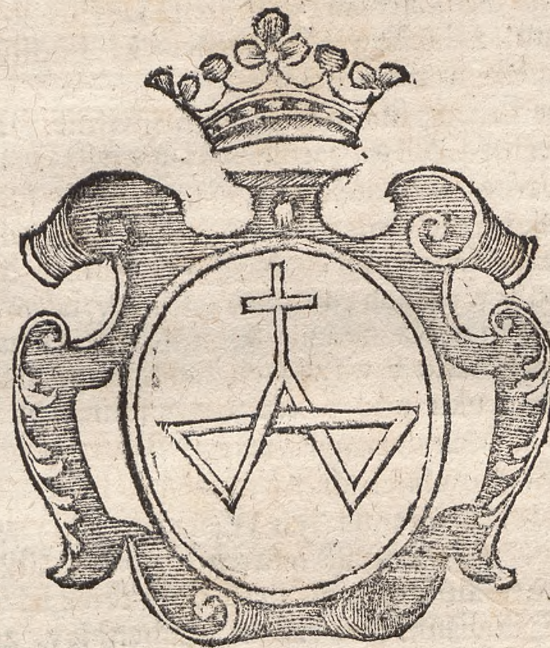
BRZUCHANSKI herbu Jastrzębiec. O tych Okolski nie pisał. W Brzuchani w Krakowskim koło Miechowa kiedyś dziedziczyli, iako świadczy Paprocki *in Stromatibus*. Z tych ieden z Stefanem Czarneckim pod Zołtemi Wodami do Chmielnickiego wysłany, gdy o bespieczne przeście Stefanowi Potockiemu y z ludzmi swemi do obozu generalnego traktuie, od wiarołomnych Kozakow y Tatarow poimany, y do Tauryki odesłany. *Pastor: Histor:* Helena z Brzuchańskich Protaszewicowa Pisarzowa Ziemska Nowogrodzka na dobrach Mogilnicy w tymże Woiewodztwie trzydzieści y ieden tysięcy ośmset złotych zapisała na Fundacya Pannom Dominikankom w Wilnie: co approbowała Konstytucya Seymowa w roku 1678, *f.* 14. Hieronim Podsędek Nowogrodzki, Stefan Podsędek Słonimski żyli w roku 1674.

BRZUCHOWSKI herbu Pomian. Od Dziembowskich z Kaliskiego Woiewodztwa, Powiatu Nakielskiego swoy dukt prowadzą. Jan albowiem Dziembowski, gdy Brzuchowo Dobra od Szydłowieckich kupił, od nich Brzuchowskim nazwany, ktore imię y na potomkow swoich zlał, z Barbary albowiem Słupskiy herbu Starża zostawił syna Tomasza męża Woiennego przez długi czas na Rusi y Podolu, kędy też y osiadł, złączywszy się z Zofią Skarbkowną Jana Corką, ktora mu zpłodziła dwoch synow, Jana y Tomasza ludzi Rycerskich. Krysztof drugi syn Jana, brat Tomasza z Kamienieckiy miał synow dwoch, Jana y Krysztofa. Z Jabłonowskiy trzech, Jędrzeia, Samuela, y Woyciecha Zakonu Ordinis Minorum.

BRZUMIENSKI herbu Łukocz w Woiewodztwie Mazowieckim. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał. Woyciech, y Walentyn Łukowie Brzumieńscy z Ziemi Warszawskiey. Marcin Jakub y Woyciech z Raci-

Racibor Zerowie. Grzegorz Ludwik, Stanisław y Franciszek podpisali Elekcyą Augusta II.

Brzuska Herb

Okolski w tomie trzecim *f.* 356 taki herb kładzie, gdzie przydaie, że iest własny Brzuskow.

BUBNOWSKI. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Michał Bubnowski Ziemianin Wołyński, o czym Metryka Wołyńska świadczy w roku 1528.

BUCELA. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Bucela Stanisław z Wileńskim Woiewodztwem podpisał Elekcya Augusta II.

BUCHCZYCKI herbu Lis. Z tych był Hieronim Buchczycki Kanonik Warszawski za czasow Paprockiego.

BUCHOWIECKI herbu Drogosław albo Bukowiecki. W Poznańskim y Podlaskim Woiewodztwach kiedyś się gniezdzili: z tych ieden poiał Szlichtynkownę rodzoną siostrę Matki Kczewskiego Woiewody Malborskiego. Z tym wszystkim Jan Franciszek z Sendomirskiego podpisał Elekcya Jana III. Jan y Konstanty w Woiewodztwie Poznańskim Bukowieccy w roku 1697, atoli y w Xięstwie Litewskim temi czasy tegoż herbu znayduią się Familianci, luboć się piszą Buchowieccy. Z tych Lew Bukowiecki Poseł Batorego Krola do Cara Moskiewskiego w roku 1576. *Bielski f.* 738: ktoryś z nich Pułkownikiem był u Stanisława Zołkiewskiego Hetmana. Marcin, Alexander, Maxymilian, Kazimierz Buchowieccy z Pinskim pisali się na Elekcya Jana Kazimierza, Krysztof Mar-

 szałek

ſzałek Grodzieńſki Staroſta Filipowſki, z Seymu w roku 1662 Kommiſſarz do rozgraniczenia między dobrami Krolewſkiemi y Ziemſkiemi w Grodzieńſkiey Ziemi. *Conſtit: f. 20.* Benedykt Woyſki Brzeſki, żona iego Maryanna Łoknicka Kaſztelanka Podlaſka, *Starowolſki f. 739.* Buchowiecka Żofia Fundatorka Oycow Dominikanow w Brześciu, żyła w roku 1680. Jadwiga w Klaſtorze S. Brygidy w Brześciu Panieńſkie pod Zakonną regułą prowadziła zycie w roku 1676. Buchowiecka Podkomorzyna Grodzieńſka Dobrodzieyka Kościoła naſzego Brzeſkiego. Jan Adam z Buchowic Buchowiecki Podſtoli Grodzieńſki, Piſarz Grodzki Brzeſki w roku 1711.

BUCHOWSKI herbu Sas w Przemyſſkim dom ten kwitnie. Hermolaus Buchowſki Soc: J: Rector Collegii Jaroſławſkiego u S. Jana, znamienitemi cnotami, y przedziwną zakonnością życia, zaſłużył ſobie upewnienie lubo o nagłey, przecięż nie o nieprzewidzianey śmierci ſwoiey, ktora go w drodze z Xiężną Oſtrogſką będacego potkała w roku 1631, mąż biegłością dowcipu y w radach rozſadku zalecony, tak w Filozoficznych y Teologicznych iako y Kaznodzieyſkich Katedrach zaſłużony, tak w Apoſtolſkich pracach, iako y w rządach Collegii niezfatygowany. Jędrzey Staniſław do druku podał Epithalamium, gdy Tereſſa Marya Jana III Corka ſzła za Maxymiliana Xiążęcia Bawarſkiego. W roku 1540 było trzech braci Buchowſkich dziedzicow na Uhelnikach, Gabryel, Serafin y Rafał. Z tych Serafina ſyn Walenty. Kryſztof dziedzic na Rybotyczach Łowczy Przemyſſki, (z tego może każdy poznać, że iednaż ich dzielnica z Rybotyckiemi, ile że ſię y teraz ieſzcze piſzą z Rybotycz) z Doroty Laſocianki Łowczanki Lubelſkiey, zoſtawił ſynow dwoch, Staniſława y Jędrzeia, y Corkę za Staniſławem Trzcińſkim. Woyciech z Rybotycz Buchowſki, żona iego Elżbieta Fredrowna Podſtolanka Przemyſſka.

BUCHTA herbu Odrowaz. Na Slaſku Jan Buchta z Buchtycz, Sędzia Xięſtwa Opolſkiego y Raciborſkiego, że ſię herbem Odrowaz pieczętował piſze Paprocki, tylko że nad hełmem między dwiema trąbami ieſt ogon Pawi rozłożony: w roku 1606.

BUCKI O tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał. Marcin Bucki z Ziemią Czerſką piſał ſię na Elekcyą Jana Kazimierza Krola.

BUCZACKI herbu Abdank. Od Gabryela Staroſty Kamienieckiego w roku 1260 kwitnącego Paprocki oſnowę Domu tego zaczyna, á wſzyſtkich Hiſtorykow Polſkich zgodne pioro, na ſtarożytność ich dziełami Rycerſkiemi wſławiona przyświadcza, od ktorych potym Jazłowieccy wyſzli, na pamiątkę czego z Buczacza ſię zawſze piſali. Mikołaia po nim Woiewodę Podolſkiego kładzie. tylko że roku dla gruntownieyſzey wiary nie przydał, dla tego, między Woiewodami Podolſkiemi, nie położyłem go. Jerzego y Jana, u niegoż czytam, ktorzy krwią ſwoią z życiem oraz wylaną, miłość ku Oyczyznie zapiſali. W roku 1332 Buczacka Piotra Gaſtolda Woiewody Wileńſkiego y Staroſty Kamienieckiego małżonka, Bogu go y wierze pozyſkała. *Koiałow: par: 1. lib. 8. Stanisl: Temberſki Chronolog:* Kromer potym w Kſięgze dwudzieſtey liczy trzech rodzonych braci Michała Theodoryka y Mirſyła. Z tych

Michał według Paprockiego Kaſztelan Halicki, według Kromera Staroſta czyli Woiewoda Podolſki, o ktorym *Starowolſki in Bellat:* piſząc mowi: Jak tylko Podole do Polſki przyłączone, zawſze Buczaccy Rycerſkim dziełom przyuczeni, Oyczyſtey ſwobody obrońcami byli, dla ktorey ledwo nie wſzyſcy życie ſwoie, biiąc ſię mężnie z nieprzyiaciołami, na placu położyli, między ktoremi y ten Michał. Gdy albowiem wielka zgraia w Podole ſię zaciekły Tatarſkie hufce w roku 1438, zaſzedł im drogę ten waleczny mąż, y iak był wſpaniałego ducha, wſtępnym boiem z niemi ſię ścierał: atoli ſzczupła garſtka ludzi iego, od tłumu nieprzeliczonego okrążona, pamiętna klęſką Podolanow porażona, kędy y ſam Michał ſerca ſwoim dodaiąc zginął. Lepſzym ſzczęściem przedtym Swidrygiełła woiował, kiedy woyſko iego pod Krzemieńcem, znaczną porażką wytępił, y Fedka Xiążę Oſtrogſkie Swidrygiełłowego Wodza, nie raz tak przyciſnął, że uchodzić muſiał. Samegoż potym Swidrygełła Podole puſtoſzącego z Wincentym Szamotulſkim kilka utarczkami zniſzczył. Theodora Xiążę Nieświezkie od tegoż Swidrygiełła poimanego oſwobodził, z ktorym razem Bracław, Krzemieniec, Zbaraż, Winnica, Sokola, z innemi miaſteczkami y twierdzami do Polſki przyłączone. Wołochow także od Sniatynia Halicza y Krzemieńca z plonem bogatym powracaiących napadſzy wyſiekł, y łup odebrał. Kamieńca Podolſkiego, że dotrzymał Polſzcze wiernością, y przyſługą ſwoią, wypiſał *Kromer w kſiędze 20.*

Theodoryk brat Michała, z ktorym we wſzyſtkich woiennych upałach nieuchylonym był towarzyſzem: po śmierci iego reſztę pozoſtałych ludzi od Tatarſkiey klęſki, do ſiebie pociągnął: z niemi niektore Zamki na Podolu leżące, á od Michała Zygmuntowego ſyna przeięte odyſkał ſzczęśliwie. Za co Staroſtwo Kamienieckie wziął od Władyſława Jagellonowicza Krola (Paprocki Gubernatorem go Woiewodztwa Podolſkiego zowie) W wielkiey był, krom tego u niego łaſce, y u ſwoich Podolanow miłości, co ſobie wyſłużył wiernością ku Panu, y odwagą ſerca: á do tego że obſzerney z Przodkow ſwoich fortuny, nie na zbytek iaki, ale na pomoc Oyczyznie y zachęcenie żołnierſkich do boiu ludzi, nie ſkąpo udzielał: iakoż za Kazimierza, gdy znowu Tatarzy w Podole zagony ſwe rozpuścili, ogniem y mieczem tamten kray puſtoſząc; Theodoryk z rycerſtwem doświadczonym, tak na nich natarł; że wetuiąc śmierci brata ſwego, wielką ich liczbę trupem na placu położył, niewolnika odbił, plon bogaty powrocił. Z roſkazu potym Krolewſkiego, do Wołoch z Woyſkiem wyſłany, żeby był młodego Alexandra od Stryia Bogdana z Xięſtwa rugowanego, na toż Xięſtwo przywrocił, dawſzy bitwę Wołochom nad Dnieſtrem, wprawdzieć rycerſko nacieraiąc, zwycięztwo Polſzcze odnioſł, ale ſam z nieporownanym wſzyſtkich żalem, tamże ze krwią ſwoią życie wylał w roku 1450.

Jan Mużył czy Mirſił iako inni chcą Woiewoda Podolſki, w roku 1469, brat trzeci tych. Bartłomiey Buczacki Staroſta Podolſki, o ktorym *Cromer lib: 24,* w roku 1457, kędy iego imprezę na Tatarow wypiſał: że zbiwſzy na głowę ieden hufiec nieprzyiacielſki; gdy

na drugi taż odwagą natarł, opaſany od wielkiego gminu, trupem z innemi ſwemi poległ. Buczackiego Jakuba Kaſztelana Halickiego w roku 1480 czytam na pewnym Extrakcie z Grodu Przemyſłſkiego *u Okolſkiego t. 2. f. 160,* poſtapił potym na Woiewodztwo Podolſkie. Syn iego Jan Poſeł do Moſkwy pokoy na ſześć lat ziędnał w roku 1502, *Bielſki f. 494.* był Podczaſzym Koronnym w roku 1504, iako ſię podpiſał *inter præſentes* na Liſcie Alexandra Krola danym Miaſtu Lubelſkiemu. Michała Staroſtę Sniatyńſkiego wſpomina *Cromer lib:* 28, że mu kazano aby z Podolſką Szlachtą ſzedł Stefanowi na pomoc; wziął wkrotce potym Kaſztelania Kamieniecka.

Jakub Biſkup Płocki, pierwſzy z tego Domu ſtan ſobie Duchowny obrał; na nim chwała Buczackich Abdanczykow zkończona w roku 1541. Cztery lata na tym Biſkupſtwie przeżył: co mu y nadgrobek iego w Płocku wyſtawiony poświadcza, że był oſtatni imienia Buczackich dziedzic. Trzymał Złotoryiſki od Krola Zamek w Ziemi Dobrzyńſkiey, przy tymże Biſkupſtwie. Poſtapił zaś był na Płockie z Chełmſkiego w roku 1538, ktory Kościoł rzadzac, ſila pamiętnych rzeczy uczynił: á naprzod dwunaſtu Wikaryow przy Kościele Katedralnym Kraſnoſtawſkim fundował, uproſiwſzy do tego, tak u Jana Albrychta, iako y Zygmunta I, trzy Plebanie, iednę Parcowſka w Krakowſkiey Dyecezyi, dwie w Chełmſkiey, to ieſt Kraſnoſtawſka y w Płonce, ktorych to beneficia kollacyą, y Jus Patronatûs, ciż Krolowie, Biſkupowi y Wikaryom pomienionym, na chwały Boſkiey pomnożenie pozwolili. Do ſtołu potym Biſkupiego uproſił u Maieſtatu piećdzieſiat grzywien z Zup Ruſkich, dwie wſi nadto, Cieſzyn y Strzyzowie, z niektoremi częściami w Pławnikach wyiednał u tegoż Krola, y przyłaczył. Woytoſtwa w Pawłowie y Łyſzczu od Kapituły ſwoiey kupił, y do Biſkupiey intraty przydał. Sawin nowemi przywileiami od Zygmunta otrzymanemi zapomogł. Skierbieſzowſkie prawa y Indulty nową łaſka Krolewſka utwierdził: tak przez dwanaście lat, Kościoł ten ozdobił wielki Prałat. Nakielſki twierdzi, że ieſzcze przed Chełmſka Infuła miał y Kamieniecką, z ktorey uſtapił w roku 1518. Zdami ſię iż rodzona ſioſtra iego była Buczacka za Janem Tworowſkim, Woiewoda Podlaſkim: po ktorey, ponieważ oſtatnia dziedziczka była Domu Abdankow Buczackich, wſzyſtka fortuna w Dom Tworowſkich ſię zlała, tak że też ſynow tegoż Woiewody, poſpolity głos iuż nie Tworowſkiemi, ale Buczackiemi zawołał, y ztąd urośli Buczaccy Pilawitowie, o ktorych ſię tu mowić będzie. *Łubieńſki Vitæ Płocen: Epiſc: Vitæ Epiſc: Chełmen. Nakielſki in Miechovia.*

BUCZACKI herbu Pilawa. Od Tworowſkich Pilawitow poſzli, bo Jan Tworowſki Woiewoda Podolſki, Hetman Nadworny, Staroſta Buczacki, poiawſzy oſtatnią dziedziczkę z Buczackich Abdanków, gdy ſię przez ſukceſſya w Dom cała ich fortuna doſtała, dwoch ſynow ktorych zoſtawił, Buczackiemi nazwanych ſłyſzał: luboć w niektorych Authorach, tychże ſamych raz Tworowſkiemi, drugi raz Buczackiemi czytam. Z tych zaś ſynow iego. Pierwſzy Mikołay Buczacki, Podkomorzy Podolski, Staroſta Barski, za Zygmunta Auguſta, ten z Anny Magdaleny, Corki

Corki Xiażęcia Radziwiła Mikołaia, Woiewody Wileńskiego, Marſzałka y Kanclerza Litewskiego. (*Genealog: Radziwiłow. Epitaph: Joan: Chriſtoph:*) Corkę Katarzynę, z Jędrzeiem Potockim herbu Pilawa, Kaſztelanem Kamienieckim, dożywotnie złaczył. Synow iego także dwoch: z tych Jan Kryſztof w Rzymie uczac ſię; Oycowskiey wyprzyſiagł ſię herezyi: á gdy potym z Staniſławem Mińskim Woiewoda Łeczyckim legacya ſprawował u Klemenſa VIII Papieża, o Kanonizacya Rodaka naſzego B. Jacka; pod czas tego Kanonizacyi aktu, ofiarował Papieżowi kłatkę miſternie wyrobiona y wymalowana, rożnych ptaſzkow pełna: ktora odebrawſzy Papież, y ſiatkę przerznawſzy, ptaſzyny wolno na powietrze puścił, żeby wolnością darowane, opowiedały tego Swiętego chwałę. *Fridrichov: in S. Hyacin:* Jezdził wkrotce z Wuiem ſwoim Jerzym Radziwiłem Kardynałem y Biskupem Krakowskim do Ceſarza Rudolfa: iak ſię zaś pora woienna otworzyła; w Węgrzech naprzod Rycerskie początki założył, potym powrociwſzy do Oyczyzny, pod Haliczem Tatarom, w Wołoſzech Michałowi Tyrannowi dał ſię w znaki. Umarł w lat 30 życia ſwego bezżennego, roku 1602. Człowiek pobożny y gorliwy: zkąd w Buczacu Kościoł od heretykow zprofanowany Katolikom przywrocił; Rożaniec przy nim fundował, y ozdobił. Jerzy Woyciech brat iego, zmarłemu tamże w Buczacu, nadgrobek poſtawił. Jan Buczacki drugi ſyn Starſzy Tworowſkiego Woiewody Podolskiego, tego zdami ſię żona była Sieniawska, Mikołaia Woiewody Ruskiego y Hetmana Wielkiego Koronnego Corka. *Okolſki ſub Leliwa.* Od niego podobno ida Buczaccy dziſieyſi, z ktorych Prokop z Gay. Rafał Poſeł na Seym w roku 1653, á ztamtad Deputat na Trybunał Skarbowy Litewski *Conſtit: f.* 2. Jan Buczacki Tworowski Podſtoli y Podſtarości Orſzański, tak ſię podpiſał w Powiecie Orſzańskim na Elekcya Jana III. Staniſław Rey, za Zygmunta Auguſta miał za ſoba Buczacka. *Trzecieſki in Vita Nicolai Rey. Okolſki pod herbem Prus* powieda, że Staroſta Barski, o ktorym ſię mowiło, y inſze dzieci byli zpłodzone z Baworowskiy.

BUCZEWSKI. O tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał. Z Ziemia Łomzyńska Jędrzey y Wawrzyniec Buczewſcy, piſali ſię na Elekcya Jana Kazimierza.

BUCZKOWSKI herbu Bogorya. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piſał. Staniſław z Ruskim Woiewodztwem Władyſława IV. Jędrzey w Sendomirskim, Stefan w Połockim Jana III podpiſali Elekcye. Anna Buczkowska Samuela Trach Gnińskiego. *Okolſki tom. 3. fol. 238.* Zofia Gładyſza Tomaſza Nieczui Małżonka. Kazimierz Buczkowski Cześnik Bracławski, Staniſław Franciſzek w Ziemi Chełmskiey, Jan w Woiewodztwie Krakowskim podpiſali Elekcya Auguſta II.

BUCZYNSKI herbu Strzemie. Piſza ſię z Olſzyny w Krakowskim Woiewodztwie: luboć temi czaſy iuż po inſzych oſiedli. Mikołaia w roku 1462 Kollatora Kościoła S. Jakuba na Kazimierzu pod Krakowem naydawnieyſzego z tego Domu wſpominaia. Hieronim z Bogdanem Woiewodą Multańskim długo prowadził woynę: potym z bratem iego Piotrem iezdził do Konſtantynopola, z tamtąd z Jędrzeiem Taranowskim

wskim, Posłem do Porty powrocił nazad. Stanisław Sekretarz Dymitra Xiążęcia Moskiewskiego pisał się z Krakowskim na Władysława IV Elekcya, Woyciech z Slonimskim, Mikołay, Karol, Stanisław z Podlaskim na Jana III, Walenty z Ziemią Nurską, Franciszek y Konstanty z Woiewodztwem Bełzkim na Augusta II. Jana z Olszyn Buczyńskiego Zona Katarzyna Trzecieska, Jozefa Anna Ostromęcka, z niey Corka Katarzyna za Jędrzeiem Pętkowskim, y synow dwoch, Stanisław y Karol w Woiewodztwie Podlaskim.

BUDEK. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Na Podolu y koło Jarosławia bydź maią, z ktorych Budkowna była za Zapolskim Dobrogostem Pisarzem Przemyślskim.

BUDKIEWICZ herbu Trzaska. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Budkiewicz Kazimierz Skarbnik Lidzki z Mińskiego Woiewodztwa pisał się na Elekcya Jana III. Siostra iego była za Gedroyciem Sędzią Kowieńskim, brat zaś ich, miał za sobą Cellarowne, z ktorey syn Michał Towarzysz Usarskiey Chorągwi, Michała Potockiego Woiewody Wołyńskiego.

BUDKOWSKI herbu Jastrzebiec. Ze w Mazowieckim kwitnęli za swoich czasow pisze o tym Paprocki Budkowski Mikołay z Krakowskim stawał na Jana Kazimierza Elekcyą.

BUDNY. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. W Woiewodztwie Wołyńskim Woyciech Budny, żona iego Magdalena Gilbaszewska, z niey synow dwoch.

BUDRYK. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Budryk Jan, y Piotr Komornik Xięstwa Zmudzkiego, z Zmudzkim podpisali Elekcya Jana III.

Budwicz Herb: patrz Blacha.

BUDZANOWSKI. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie mogli wiedzieć. Budzanowski Zacharyasz Towarzysz Usarskiey Krolewskiey Chorągwi, w wielu Kampaniach męstwem swym zasłużony, w komput Szlachty Polskiey policzony przez Konstytucyą Seymową w roku 1662, *fol.* 40.

Budzisz Herb: patrz Paparona

BUDZISZEWSKI herbu Abdank w Woiewodztwie Bełzkim. Stanisław z Januszowic Budziszewski: tego znać syn Jan, ktorego Zona Jadwiga Smiotanczanka Chorażanka Podolska. Okolski ich w Indexie swoim pisze Budziszczewski: Jędrzey Władysława IV, Rafał y Adam Budziszewscy z Wołyńskim Jana Kazimierza, Zygmunt z Ziemią Chełmską Augusta II podpisali Elekcye.

BUDZISZEWSKI herbu Grzymała. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał: ale Łukasz Paprocki twierdzi, że Budziszewscy Grzymałowie w Wielkiey polszcze znaydowali się. Mateusz Regent Ostrowski w Ziemi Nurskiey w roku 1697. Jozef, Maciey, Jakub, Woyciech, Stanisław, Marcin y Adam tamże.

Budzyń-

BUDZYNSKI herbu Dabrowa. W Ziemi Makowskiey gniazdo ich Domu, iako świadcza Pisarze nasi. Jakub Pisarz Skarbu Koronnego, deputowany do lustracyi Woiewodztwa Ruskiego w roku 1629. Daniel w Ziemi Rożańskiey Władysława IV, Maciey tamże Jana Kazimierza. Szymon w Ziemi Nurskiey. Paweł w Ziemi Ciechanowskiey Augusta II. podpisali Elekcye.

BUIAKOWSKI. Grodzkie Księgi Ostrzeszowskie w roku 1594, y indziey transakcya Domu tego zapisały. Okolski y Paprocki o nich milczą.

BUIALSKI herbu Kościesza. Y o tych ciż Genealogistowie zamilczeli. Buiały w Rawskim y koło Iłży leżą, z ktorych imię swoie wzięli Buialscy. Piotr z Buiał Gniewoszow Buialski: Corki iego dwie, iedna Katarzyna za Piotrem Lipskim herbu Łada, druga za Woyciechem Kozarskim. Marcyan w Zakonie Soc: J, życie zakończył w roku 1677. Woyciech y Jędrzey w Ziemi Drohickiey Jana III. Jakub Buialski Augusta II podpisali Elekcye. Jan z Mińskiego. *Okolski t. 3. f. 280.* Buialskich z tresunku wspomina.

BUIEWICZ. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Buiewicz Stanisław z Mińskim podpisał się na Elekcya Władysława IV.

BUKAR. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Michał Bukar Pułkownik pieszy na expedycyach z Moskwą za Władysława IV stawał. Theodor z Juncza Bukar Podwoiewodzy Bełzki w roku 1670. Waleryan Bukar w Woiewodztwie Bracławskim w roku 1697.

BUKOIEMSKI. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał. Bukoiemski Hryćko Ziemianin Wołyński w roku 1528, o czym Metryka Wołyńska.

BUKOWSKI herbu Bończa. Z Bukowa się pisza. Mikołaia syn Franciszek Viceregent Sanocki, Kazimierz Łowczy Podolski, Sędzia Grodzki Sanocki, Deputat na Trybunał Koronny w roku 1727, Zona iego Rossowska, synowie z niey Stanisław Jozef y Marcin. Marcellin z Łęczyckim Władysława IV, Maciey y Stanisław z Płockim, Władysław Albrycht, Krysztof z Wileńskim Jana Kazimierza podpisali Elekcye. Jan o ktorym Konstytucya w roku 1611.

BUKOWSKI herbu Szaszor w Woiewodztwie Ruskim. Paprocki, ani Okolski o nich nie namienił. Woyciech dziedzic na Jabłonicy Bukowski, miał za sobą Brzezińska, syna z nią Michała, y Corkę Maryannę za Jerzym Morskim, Stolnikiem Czerniechowskim. Michał miał za sobą Małuiownę. Walenty Bukowski Komornik Radzieiowski, w Ziemi Zakrocimskiey w roku 1620. Paweł Bukowski w Woiewodztwie Rawskim w roku 1670. Bonawentura Mikołay y Stanisław z Łęczyckiego w roku 1697 podpisali Elekcya Augusta II.

BUKRABA, O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Theodora Bukrabę Podlędka Brzeskiego w komput swoich Dobrodzieiow włożyło Collegium nasze Brzeskie Litewskie. Stefan z Pinskim Władysława IV. Krysztof z Brzeskim Jana III podpisali Elekcye.

BUŁAKOWSKI herbu Prawdzic. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Jak siła temu Domowi powinna Scisleysza Obserwa Zakonu S. Franciszka OO. Reformatow, ztad każdy pozna, że ią pierwszy przyiawszy W. Xiądz Benedykt Bułakowski Zakonu Ordinis Minorum, y drugich

swym

ſwym przykładem do teyże pociągnał, y za konſenſem Stolicy Apoſtolſkiey, pierwſzy ia do Polſki wprowadziwſzy rozkrzewił w roku 1617. *Damalewicz in Archiep: Gneſnen:* Zakon też naſz ozdobili, Stefan, Jan y Jozef Bułakowſcy, z ktorych Jan fortuną ſię ſwoią podzielił z Kaliſkim Collegium w roku 1659. Woyciech Piſarz Grodzki Kaliſki, Stanisław Podczaſzy Poznańſki, człowiek bez przyſady, reputacyi wielkiey, częścią dla ſzczerego czoła, y mowy ſamym kandorem gadaiącey, częścia dla rzadkiey w Oyczyſtych prawach biegłości, złaczył ſię był z Anną Kozmińſką, z ktorey Corka Wiktorya doſtała ſię Radzewſkiemu herbu Łodzia, Podkomorzemu Poznańſkiemu. Syn zaś z teyże Jędrzey, gdy ſobie wielkiemi przymiotami ſwemi zniewolił ſerce Auguſta II Krola, od niego do Cara Moſkiewſkiego w Legacyi wyſłany, odprawiwſzy ią z nie małą oſoby ſwoiey eſtymacya, y upominkami udarowany, gdy ſię nazad powraca; od tegoż ſamego, ktorego z Moſkiewſkiey niewoli wyproſił, okrutnie zabity.

BUŁHAK *herbu Syrokomla.* W Nowogrodzkim, Mińſkim, y Słonimſkim kwitna. O tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał. Z tych Stanisław Sędzia Grodzki Mozyrſki. Marcin y Piotr z Mińſkiego Władysława IV. Maciey Podczaſzy Słonimſki z Słonimſkiego, Stanisław Miecznik Mozyrſki z Minſkiego Jana Kazimierza, Jerzy Nowogrodzki, Jerzy Bułharyn Czeſnik Siewierſki z Nowogrodzkiego, Dominik z Słonimſkiego, Wincenty z Minſkiego Jana III podpiſali Elekcye. Jan Floryan Stolnik Słonimſki przydany *ad Conſilia* Marſzałkowi Konfederacyi Sendomirſkiey. Jędrzey Bułhak Podſtarości Grodzki Słonimſki w roku 1726 y Czeſnik. Jan w Poznańſkim w roku *1697.* Są y w Moſkwie Bułhakowie iako ma *Bielſki f. 774.*

BUŁYHA. O tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał. Bułyha Maxym w Zaporowſkim woyſku męſtwem y wiernością ku Rzeczypoſpolitey zaſłużony, w nadgrodę wziął wieś Hayſin na Ukrainie, *Jure Feudali*, przez Konſtytucyą Seymową w roku 1661, *fol. 65.* kędy mu przydaią Urodzony.

BUNKOWSKI. O tych ani Paprocki ani Okolſki nie piſał. Jan Buńkowſki Chorąży Malborſki, ktorego dobroczynnością ſzczyci ſię naſze Collegium Gdańſkie. Walenty, Woyciech y Szymon w Płockim ſtawali na Elekcya Jana III.

de BUONO. Indygenat dla ſwych zaſług otrzymał na Seymie tak w Koronie, iako y W. X. Litewſkim *1676, fol. 63, prævia deductione Originis Szlachectwa ſwego, & Juramento fidelitatis*, na drugim Seymie.

BURBA. O tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał. Piotr Burba Piſarz Ziemſki Zmudzki w Zmudzi, piſał ſię na Elekcya Jana Kazimierza.

BURDAN. Z Rawſkim Woiewodztwem Marcin Burdan podpiſał Elekcya Jana III. O tych ani Paprocki ani Okolſki nie piſał.

BURGRAFSKI *herbu Brochwicz 2do.* Pod Oſtrogiem Jan Burgrafski tego herbu w roku 1680 kwitnał. O tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał.

BURKACKI *herbu Odrowaz.* Jan Burkacki Oyczyznie dobrze zaſłużony, męſtwem y odwaga na rożnych expedycyach, co o nim wſpomina Konſtytucya w roku 1631, *fol.* 49. Adam naprzod Podſtoli y Deputat na

Try-

Trybunał Koronny. *Tylkowſki w życiu B. Staniſława:* potym Podczaſzy Czerniechowſki, o ktorym Konſtytucya Seymowa w roku 1662, *fol. 31.* Adam Sędzia Nowogrodzki, Poſeł na Seym w roku 1667, *Conſtit. f.* 27, y 1670 *fol.* 24. Sebaſtyan w Sendomirſkim ſtawał na Elekcya Jana III, Stanisław w Woiewodztwie Inowrocławſkim, Jan w Ziemi Dobrżyńſkiey, Adam w Ziemi Ciechanowſkiey podpiſali Elekcya Auguſta II. Y o tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał.

BURNAK. W Płockim Woiewodztwie piſza o nich naſi Piſarze.

BURSKI. O tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał. Burſki Jędrzey w Ziemi Zakrocimſkiey Poborca łanowego w roku 1588 z Seymu naznaczony. *Conſtit: f.* 504. Walenty w Woiewodztwie Inowrocławſkim, Jan w Ziemi Ciechanowſkiey. Walenty Piſarz Grodzki Włodzimirſki, podpiſali Elekcya Auguſta II.

BURWIL. Jan Burwił za Towarzyſz długo w Woyſku Polſkim służywſzy dla męſtwa ſwego Nobilitowany. O czym Konſtytucya Seymowa w roku 1662, *f.* 40. Boday nie maſz y Burwilow w Łomżyńſkim. Paprocki y Okolſki o nich nie mogl wiedzieć.

BURY. W Litwie oſiedli. Tomaſz Bury Skarbnik Smoleńſki Podeywon Retowſki w Zmudzkim, Kazimierz w Orſzańſkim na Elekcya Jana III piſali ſię.

BURZEC. W Pińſkim Teodor Burzec podpiſał ſię na Elekcya Jana Kazimierza. Paprocki y Okolſki o nich nie piſał.

BURZYMOWSKI *herbu Łubicz.* W Sendomirſkim y w Xięſtwie Litewſkim rozrodzeni. O tych ani Paprocki ani Okolski nie piſał.

BURZYNSKI *herbu Pobog.* W Ziemi Wiſkiey poſſeſſyonaci. Z tych Jan, o ktorym Konſtytucya świadczy w roku 1576, *fol.* 261. O Stanisławie druga w roku *1613.* Woyciech z teyże Ziemi podpiſał Elekcya Władysława IV. Stanisława Corka za Janem Brochowſkim.

BURZYNSKI *herbu Strzemię.* W Krakowſkim Woiewodztwie. O tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał. Jan Burzyńſki Burgrabia Oſtrzeſzowſki w roku 1431, iako świadczą Grodzkie Kſięgi Oſtrzeſzowſkie. Jan z Wierniku, o ktorym *Melanus* w roku 1634. Jakub Generał w Krolewſkim woyſku w roku 1599 *Walicki.* Adryana ſyn Zygmunt. Zygmunt brat Adryana: Corka iego z Anny Romerowny z Zbigniewem Chwalibogiem zaręczona. Jan Stolnik Nowogrodzki w Sendomirſkim w roku 1670, ſyn iego Michał. Jędrzey w Krakowskim w roku 1697.

BURZYNSKI *herbu Trzywdar.* Na Podolu oſiedli. Z tych Stanisław Kanonik Łucki Deputat na Trybunał Koronny w roku 1611. Antoni Deputat z Podolskiego na tenże Trybunał w roku *1718.* Katarzyna Prochańska żona Burzeńskiego. Jozef mąż waleczny we Lwowie odpoczywa w Kościele OO. Bernardynow.

BUSINSKI *herbu Grzymała.* O tych ani Paprocki ani Okolski nie piſał. W Kaliskim, Rawskim, Sieradzkim kwitnęli. Z tych Jan Biskup Nazareński, Suffragan Gnieznieński, y pierwſzy Fundator tey Suffraganii, umarł w roku 1541, co o nim świadczy nadgrobek iego w Gnieznie, ktory wypiſał *Starowolſki.* Jadwiga Buſińska żona Jana Przeborowskiego, ktorey donacyą zeznał mąż na Przeborowie y Drożdżynie w roku

Hhh2 1574.

1574, w Księgach Grodzkich Ostrzeszowskich. Bartlomiey laudum Woiewodztwa Sieradzkiego przeciwko Rokoszanom podpisał w roku 1607. Stanisław, o ktorym Konstyt: 1611, *f.* 12. Barbara Adama Wierusza Waliknowskiego Małżonka w roku 1701. Franciszek Busiński z Wolskiy urodzony kwitnął temi czasy.

BUSZKOWSKI herbu Osoria. W Sendomirskim o nich powiedaią, ale Łukasz Buszkowski z Kujawskim Władysława IV podpisał Elekcyą.

Butler Herb

O Tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Koszyk w herbie nosza, rożnym kwieciem nałożony. Butlerow iednak w Anglii, Cambdenus w Brytannii od siebie do druku podaney, taki herb wyrazil: na tarczy pięć sztakietow iakie więc przy fortecach stawaia, kolcami do gory obrocone, złotego koloru, nad niemi zaś pole niebieskie. Na hełmie boday nie piora Strusie. Z Anglii do Kurlandyi naprzod przyniesiony, z tey zaś do Polski. W Anglii iak kiedyś kwitnał, krotko namienię, czegom się po rożnych doczytal Authorach. A naprzod Butlera Edmunda, w Hibernii Barona, *Vadingus* kładzie pod rokiem 1269, luboć się w roku pomylił: to iednak pewna, co o nim przydaie. W Klonmelii w Kościele Franciszkańskim zwyczaynym nabożeństwem słuchał Mszy S. gdy mu znać dano, że sasiedzcy zawaśnieni Panowie, iego własne dobra wielkim tłumem ludzi naiechali, y łupili, nie zmieszany naymniey ta nowina Edmund, więcey sobie Boskie, niż ziemskie rzeczy ważąc, iakby o niczym

niczym nie wiedział, z takaż pilnością zaczętey Mszy dosłuchał, ktora iak się zkończyła, z nie wielka garstka krewnych y sług swoich adwersarzom zastąpił, y wyparowawszy ich, wszystkę zdobycz odebrał. *Vadingus t. 2. num: 12.*

Butler Jakub pierwszy Ormanii, albo iako *Cambdenus* chce Ormandyi (teraz Ormondyi) Hrabia w Hibernii, od Edwarda III Krola Angielskiego deklarowany w roku 1326, będąc przedtym Hrabią Typperarii, czego z historyi Krolestwa Hibernii dochodzi *Vadingus in Annal: Minor: t. 2. sub ann: 1336. num: 37.* Cambdenus iednak, to o Edmundzie Butlerze pisze, y Edwarda II nie Trzeciego liczy. O tym zaś Jakubie świadczy, że go Henryk VI na Hrabstwo Sarisburskie wyniosł. Ze był Gubernatorem całey Hibernii za Henryka VI, tenże Jakub; wspomina *Vadingus* pod rokiem 1300 *num:* 16, boday nie był y Cześnikiem Krolewskim w Anglii: bo na Liście fundacyi, kędy pałac swoy Karygenski na Klasztor Minorytom darował y obrocił, już go nie Jakubem zowią, ale Pincernam. *Haroldus num: 5.* Tey potym fundacyi syn iego Jakub Hrabia dokończył, y do swoiey perfekcyi przyprowadził.

Gvilhelm Butler Prowincyał Zakonu Minorytow w Anglii roku 1410, maż uczony y księgami od siebie wydanemi wsławiony. *Haroldus in Epit: num: 5. anno 1410, & 1414, num: 2.* Tomasz Butler Hrabia Ormandyi, o ktorym *Cambdenus.* Jak się potym do Kurlandyi przenieśli; kwitnął w roku 1630 Jerzy Butler Biskup Samaryi, Suffragan Inflantski, *Goldonowski in Bractwo.* Y mnie się dostało czytać Listy Xiażęcia Kurlandzkiego w roku 1579 pisane, w ktorych wzmianka o Butlerach.

W Koronie zaś naszey pierwszy Jakub Butler Szlachcic Irlandzki, odwaga na rożnych expedycyach y wiernością ku Krolowi Zygmuntowi III, y Rzeczypospolitey zasłużony na Seymie Warszawskim w roku 1627 Indygenat otrzymał: *praevio juramento fidelitatis,* o czym Konstytucya *f.* 15, á że był maż właśnie do woyny urodzony, zaczym na woynie Pruskiey Rycersko stawał. Dla tego *in vim* zasług kazała mu Rzeczpospolita wyliczyć dwadzieścia y pięć tysięcy *Constit: 1635 fol. 29.* Y w Woysku Cesarskim żołd prowadził, z Pułkownika szarżą; kędy będąc przy expugnacyi Misnii między inszemi łupami, Kość S. Pawła Apostoła prawie cała, podobno żebro, gdy iego żołnierze między rozwalinami murow Dziekanii Katedralney, kiedyś wścianie zamurowana znalezli; on iey dostał, y do Polski z sobą przywiozszy Władysławowi IV Krolowi ofiarował. Władysław zaś w Kościele Krakowskim S. Piotra, wieczną darowiznę złożył w roku 1633. *Hist: Coll Cracovien: Soc: J.*

Gwalter Butler Pułkownik w Woysku Cesarskim w roku 1634. Walensztcina zdradę odkrył y przytłumił. *Cluv: Epit: fol. 797.* Stefan z Beblu Butler Kapitan Rzeczypospolitey, tak się podpisał z Inflantczykami na Elekcya Jana Kazimierza, domyślam się że to był syn Jakuba o ktorym się mowilo.

Gwilhelm Gottard Butler Podkomorzy Koronny, Pryński, Nowski Starosta, w Woysku Koronnym wiek swoy przepędziwszy, na

Lll ten

ten ſobie honor zaſłużył. Wſpomina go Konſtytucya w roku 1661 *fol.* 4 Oberſzterem, druga iuż Generałem, kędy iego piechoty Cudzoziemſkiey liczono tyſiac ſto ſiedmdzieſiat y cztery. To w nim naychwalebnieyſza, że odrzuciwſzy herezya, prawowierna wiarę przyiał. *Scrutin: Veritatis* P. *Hacki*, w ktorey życia tego dokonał w roku 1678. Miał za ſoba Konſtancya z Wodynia Wodyńſką herbu Kościeſza, z ktorey ſynowie Marek y Jan.

Marek Butler na Miedzyleſiu y Opolu Podkomorzy Drohicki Staroſta Pryńſki, Pułkownik Krolewſki, o ktorym częſta wzmianka w Konſtytucyach Koronnych: iako to z Seymu w roku 1678, deputowany był do rozgraniczenia między dobrami Krolewſkiemi y Podkomorzego Bielſkiego *Conſtit: f.* 7, *&* 38: z Seymu 1683, Kommiſſarz do rozgraniczenia y czynienia ſprawiedliwości między Woiewodztwy Mazowieckim y Podlaſkim y Xięſtwem Pruſkim *Conſtit: fol.* 11: także do traktowania z Carami Moſkiewſkiemi o pokoiu wiecznym *Conſtit:* 1690 *fol,* 2: á w roku 1685, Połem będąc na Seym, ztamtad uproſzony do rewizyi Metryki Koronney. *Conſtit: f.* 8. Syn iego Alexander Staroſta Pryńſki, á potym Drohicki, Poſeł Woiewodztwa Podlaſkiego Ziemi Drohickiey podpiſał Konfederacya generalna po śmierci Jana III. Ktoryś tez z Butlerow był Opatem Witowſkim. Konſtancya Butlerowna żona Bartłomieia Gieſchawa. Jan Butler Staroſta Nowſki, Pułkownik Krolewſki, z Seymu w roku 1678 Kommiſſarz do uznania pretenſyi od Brandeburczyka. *Conſtit: f.* 12, był potym Kaſztelanem Podlaſkim, miał za ſoba Zelecka Łowczankę Koronna. Sa y w Wielkieypolſzcze Butlerowie, y podobno tym ſię herbem ſzczyca, ktorym y w Anglii Butlerowie, iakom wyżey mowił.

BUTOWCOWICZ herbu Godziemba. Z Paprockiego y Okolſkiego kładzie ich *Duryewſki* pod tym herbem, alem ia w żadnym Authorze z tych znaleść nie mogł.

BUTOWD herbu Gryff. O tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał. Butowd między Panami Litewſkiemi na ten czas przednieyſzy w roku 1401, na ziezdzie Wileńſkim wieczna przyiaźń Litwy z Polſka pokombinował, y podpiſał, á potym na Seymie Hrodelſkim przyiał na ſiebie y na Dom ſwoy herb Gryff. *Laſcii Statut: f.* 128 *&* 127. *Stryikowſki fol.* 543. *Paprocki w Gniazdzie f.* 1174. Ztąd podobno potomſtwo iego, coś trochę w imieniu odmieniwſzy Bitowtami ſię piſza. Z tych Mikołay Sędzia Grodzki Upitſki Poſeł na Konwokacya pod Interregnum roku 1632, tenże z Seymu w roku 1638 Kommiſſarz do rozgraniczenia między Upitſka Ziemia y Kurlandya *Conſtit: f.* 26. Kazimierz Podczaſzy Witebſki, podpiſał Elekcya Jana III z Ziemia Upitſka.

BUTRYM herbu Starża. O tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał. Y ten na tymże Seymie Hrodelſkim herb Starża przyiał w roku 1413. *Stryikowſki f.* 542. *Laſcii Statut: fol.* 127. Zoſtawſzy zaś w roku naſtępuiacym Marſzałkiem Litewſkim, gdy mniey oſtrożnie ludzie iego na Zuławach pod Gdańſkiem poſtępuia ſobie, od Krzyżakow w niewola był wzięty. *Cromer l.* 18. *Stryikow: f.* 545. Butrym iak wielkiey w Zmudzi fortuny, tak nie mnieyſzey u ſwoich powagi, á do tego dowcipu przepolerowanego

lerowanego, przez długie Europeyſkiego świata peregrynacye za Zygmunta W. Xiażęcia Litewſkiego, do Unii przeſzkadzał z Korona, o czym *Stryikowſki f.* 572. Stefan w Zmudzi podpiſał ſię na Elekcya Jana Kazimierza.

BUYKO. O tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał. Buyko Jerzy w Wileńſkim Woiewodztwie ſtawał na Elekcya Władyſława IV, iako też y Jana Kazimierza.

BUYNICKI. O tych ani Paprocki ani Okolſki nie piſał. W Czerſkiey Ziemi Jan Buynicki Staroſta Obelſki Dworzanin Krolewſki piſał ſię na Elekcya Jana Kazimierza. Antoni Buynicki Podczaſzy Płocki Staroſta Ducki w roku 1726.

BUYNOWSKI. O tych ani Paprocki ani Okolſki nie piſał. Jan Buynowſki z Seymu w roku 1613 w Woiewodztwie Sieradzkim Poborca naznaczony: wſpominaia go Kſięgi Grodzkie Oſtrzeſzowſkie roku 1618. Staniſław w Wieluńſkiey Ziemi kwitnał w roku 1648.

BUZENSKI herku Poray. Bużenin miaſteczko w Sieradzkim, imienia Bużeńſkich gniazdo. Paprocki tego zdania był, że pierwſzy Spytek z Bużenina Stolnik Sieradzki założył w roku 1378, atoli iednak utrzymać ſię to nie może, ile że Długoſz w życiu S. Staniſława Biſkupa y Męczennika, iawnie wſpomina Mściſława z Bużenina: ktorego żonę Kryſtynę, uwiedziony iey pięknościa y obyczaiow układnościa, tak że wſzyſtkie inne celować ſię zdała naturalnemi, ale oſobliwſzemi od Pana Boga na ſiebie zlanemi pzzymiotami, Bolesław Smiały Krol Polſki, gdy ani Mściſława oſtrożności oſzukać, ani Kryſtyny poćciwości, Krolewſkiemi upominkami ſobie zniewolić nie mogł; gwałtem w Dom iego zbroynych naſławſzy ludzi porwał. *Długoß in Vita S. Stanislai par.* 1. *c.* 9. Toć znać, że iuż na ten czas Bużenin dawno był założony, kiedy ſię Familianci tego Domu z niego piſali. Dla tego Łubieńſki Biſkup Płocki w życiu Pſtrokońſkiego od ſiebie do druku podanym, lepiey o tym piſze, gdy powieda: że ktoryś z Porayczykow w Ziemi Sieradzkiey oſiadſzy, Bużenin Miaſteczko oſadził tamże, na pamiatkę Bużenina Czeſkiego, z ktorego ciż Porayczykowie do Polſki weſzli. To zaś co Paprocki twierdzi, przywiley na to ſamo przywodzac, nie więcey probuie, tylko to, że Bużeninowi Miaſteczkowi iuż przedtym dawniey ufundowanemu, ten Spytek Stolnik Sieradzki, nowa łaſkę wyiednał u Krola, to ieſt wolność na pięć lat, od wſzyſtkich ceł y publicznych kontrybucyi. Temuż Spytkowi, czyli raczey ſynowi iego w roku 1419 więkſze na tenże Bużenin pozwolił prawa Władyſław Jagełło, o czym świadkami ſa Liſty tegoż Krola u Paprockiego.

Spytka tego muſiało bydź więcey braci rodzonych. Z tych iednego wſpomina *Łubieńſki in Vita Pſtrokonii.* Jan ktory wziąwſzy działem wieś Pſtrokonie, od niey Pſtrokońſki nazwany, nową Pſtrokońſkich Familia zaczał: o tych ſię mowić będzie na ſwoim mieyſcu. Drugiemu znać ſię doſtały Boryſzowice, od ktorych przez iaki czas piſali ſię Boryſzowſkiemi: á boday to nie był Mikołay Kaſztelan Zawichoſki. Jak potym linia Boryſzowſkich uſtała, tenże ſam Boryſzow do Bużeńſkich nazad ſię wrocił: co y *Łubieńſki* poświadcza, że za czaſow iego,

dobra te w ręku Bużeńſkich y dziedzictwie zoſtawały. Nawet Jan Łaſki herbu Korab, od Jędrzeia Boryſzowſkiego Koadiutorem na Arcybiſkupſtwo Gnieznieńſkie uczyniony, po iego śmierci iuż cale wſtąpiwſzy na tę Katedrę, gdy temuż Jędrzeiowi nadgrobek ſtawiał, między inſzemi to też przydać kazał. *Adoptionis memor, totam deniq; Buzeniorum complexus Familiam ſuo patrocinio, à qua proximè tantis auctus erat beneficiis &c.* Jakoż z tego affektu Zbigniewa Bużeńſkiego Kanonią Gnieznieńſką opatrzył, ktorego że tenże Łubieńſki Stryiem Wielkim Pſtrokońſkiego Biſkupa Kuiawſkiego zowie, ztąd wnoſzę, że w ten czas muſieli ſię rozdzielić Pſtrokońſcy y Bużeńſcy. Druga, ponieważ Łaſki za Boryſzowſkiego uczynność ku ſobie świadczył ſię Bużeńſkim, toć muſiał bydź iedenże Dom Boryſzowſkich y Buzeńſkich, y nie dawno odłączony. Od Bużeńſkich także, że poſzli Wielowieyſcy; z tego dochodzę, że ſię ieſzcze y po dziśdzień z Bużenina piſzą. Tenże Spytek z Elżbietą z Brolna ſynow miał trzech. Z tych Piotr zſzedł bezpotomny. Zawiſzy z Borowińſkiy ſyn zginął na Bukowinie za Olbrachta Krola.

Jan zaś trzeci ich brat z Borzykowſkiy herbu Abdank, zpłodzoną Corkę Katarzynę, naprzod złączył z Andrzeiem Duninem, á po nim z Wawrzyńcem Załuſkim. Z ſynow iego trzech, pierwſzy Spytek Kuſtoſz y Kanonik Gnieznieńſki y Krakowſki w roku 1522, umarł w Turſku, w Łowiczu w Kollegiacie pochowany, kędy iego nadgrobek po dziśdzień widzieć. Woyciech drugi ſyn Jana z Roſowſką Dorotą niepłodny. Jan trzeci ſyn Jana, z Katarzyną Łaſką herbu Korab licznym potomſtwem ſzczęśliwy: bo krom Mikołaia młodo zmarłego: Spytka y Jana powietrzem znieſionych, Olbrychta y Sebaſtyana prędko zabranych. Piotr ſzoſty Sędzią był Ziemſkim Sieradzkim, á z Jadwigi Konopnickiy Starościanki Wieluńſkiey herbu Jaſtrzębiec, zoſtawił cztery Corki, Katarzynę Gaſińską, albo Wierzchlińską, á po nim Biskupską Woyską Wieluńską, Reginę Rudnicką Podſędkową Sieradzką, Annę Ptaſzkowską, á *2do voto* Balińską. Małgorzata zaś w Panieńſtwie umarła. Synow też iego było dwoch, Jan Staroſta Oſtrzeſzowski Krolow Henryka y Stefana Sekretarz y Dworzanin, gdy na tych Pańskich Dworach wierności ſwoiey y dzielności w funkcyach rożnych dał dokument, do poſtronnych narodow w Legacyach iezdził, ale y Oyczyznie we wſzyſtkich za Stefana Kampaniach Rycersko ſtawał pod Gdańskiem, Połockiem, Wielikołukami y Pleſzkowem: gdy ſię potym pokoy z Moskwą dotarł, wracaiącego z Krolem Stefanem do Polski, w Dyneburgu maligna ztrawiła w roku 1581, życia ſwego 30: żył bezżenny, ludzkością, nauką, pobożnością, pięknością urody, ktora go wſzyſtkim przymiliła, wdzięczny.

Hieronim brat Jana Staroſty Oſtrzeſzowskiego, Kaſztelan Sieradzki, z Seymu w roku 1591 deputowany do ſłuchania rachunkow Skarbowych *Conſtit: f. 619*, wſpomina go y Łubieński z tą pochwałą, że Oycowskiey y Styiowskiey odſtąpiwſzy herezyi, z Kościołem ſię ziednoczył, człowiek ludzki; od przodkow ſwoich nieodrodzony. Trepczanka z Wilkoiecka z Domu Topor, Corkę mu powiła Annę, y czterech ſynow

ſynow. Z tych Spytek Kaſztelan Konarski w Sieradzkim. *Twardowſkiego Pałac.* Ktorego ſyn z Rudnickiy Kaſztelanki Sieradzkiey, Jan Dziekan Łęczycki y Łowicki Kanonik, á wkrotce Biſkup Armiryeńſki, Suffragan y Officyał Generalny Gnieznieńſki, Prezydent Trybunału Koronnego w roku 1668. Hieronim dziedzic na Jaranowicach w roku 1610. Woyciech ktorego żona Kryſtyna Suchorzewſka Podſtolanka Kaliska, y Staniſław w roku 1632 kwitnęli, á od nich poſzedł Staniſław Bużeńſki Dziekan Warmińſki Kanonik Gnieznieńſki, Archidyakon Kaliſki, Regent Kancellaryi Koronney mnieyſzey w roku 1689. *P. Tylkowſki Rozmowy. Joachim: Paſtorius.* Piotr z Łęczyckim podpiſał Elekcyą Jana III. Genealogia Mieleckich Domu namienia; że z Nowomieyſkiy (rozumiem herbu Rawicz) urodzeni byli Erazm y Jędrzey Bużeńſcy, y Corka Oſſolińſka.

Po zmarłey Łaſkiy powtorzył tenże Jan Bużeńſki zwiazki małżeńſkie z Katarzyną Dziatkowſką, z ktorą życia tego dokończył w roku 1538 w Zadzimiu pochowany, dnia oſtatniego czeka. Z tą zpłodził ſiodmego ſyna Hieronima Bużeńſkiego Podſkarbiego W. Koronnego, Brzeznickiego, Dobczyckiego, Krzeczowſkiego Staroſtę, Zupnika Zup Krakowſkich: ktory po roku 1578, Staroſtwa między dwoch ſynow ſwoich podzieliwſzy, Podſkarbſtwo nawet Koronne na ręce Krola Stefana zpuściwſzy, wziął Kaſztelanią Sieradzką, na ktorey y umarł w roku 1580. Był człowiek, ieżeli iednę wiarę w nim wyimieſz, ktora była Kalwinſka, na ludzi uczonych łaſkawy, na Kapłanow Katolickich ſzczodrobliwy, w życiu nienaganny, Krolom Zygmuntowi I, Auguſtowi, Henrykowi y Stefanowi miły, u wſzyſtkich wielkiey acceptacyi. Miał za ſobą Reginę z Witowic Czerną herbu Nowina Starościankę Dobczycką, z ktorą wziął Zabno y inſze dobra w Krakowſkim y Sendomirſkim Woiewodztwach: z ktorey Corka według Okolskiego miała bydz za Balińskim Jaſtrzębczykiem Woyskim Sendomirskim.

Paweł Staroſta Dobczycki, ſyn pierwſzy Hieronima Podskarbiego Koronnego, ktory roku 19 życia ſwego odſtąpiwſzy Oycowskich z herezyą błędow w Wiedniu umarł, kędy mu załoſny Ociec nadgrobek marmurowy poſtawił roku 1575. Piotr drugi ſyn tegoż Podskarbiego Staroſta Brzeznicki y Dobczycki ſtatecznością, y pięknemi obyczaiami zalecony, piſał *de ortu & totius vitæ curriculo & morte*, brata ſwego Pawła; co y do druku podał: ale y on niewiele coś więcey nad brata ſwego przeżywſzy umarł w roku 1583. Złączył ſię był z Konſtancyą Myſzkowską Starościanką Oświecimską, wſzakże krom dwoch Corek, żadnego płci męskiey potomka po ſobie nie zoſtawił. Z corek iedna á boday nie Regina, z Hieronimem Dębińskim zmowiona Małogoskim Staroſtą. *Hiſtor: Dom: Probat:*

BUZYNSKI. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piſał. Bużyński Jan z Ziemi Rożańskiey, Władyſława IV, Staniſław z Woiewodztwa Wileńskiego Jana Kazimierza podpiſali Elekcye.

BYCHARSKI. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piſał. Staniſław Bycharski w Płockim ſtawał na Elekcyą Władyſława IV.

BYCHAWA. Herb kładzie Stryikowski *fol. 542*, ale podobno miał mowić

Ruchaba, czyli raczey Paprzyca o ktorym ſwego czaſu.

BYCHAWSKI herbu Dołęga. Z Bychawy ſię piſzą w Lubelskim Woiewodztwie. Z tych Stanisław Bychawski, żył w roku *1705*.

BYCHOWIEC herbu Mogiła. Jedenże Dom z Bielewiczami, luboć ich Okolski Bychowskiemi nazwał. Z tych Michał Bychowiec Chorąży Trocki, Poseł na Seym w roku 1678, zkąd przydany do boku Krolewskiego dla obrad publicznych *Conſtitut: f. 7*. Maciey Piſarz Ziemski Trocki tegoż czaſu. Izabella Bychowiczowna Kniazia Łukomskiego Podczaſzego Mińskiego małżonka w roku *1674*. Woyciech Woyski Ziemski, Poseł z Woiewodztwa Trockiego w roku *1632*. Jan Kanclerz y Kanonik Wileński w roku 1700.

BYCZYNSKI. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piſał. Byczyński Jakub w Czerskiey Ziemi ſtawał na Elekcya Władysława IV.

BYDŁOWSKI herbu Topacz. W Halickiey Ziemi zdawna dziedzicza. Z tych Jakub Woyski y Podwoiewodzy Halicki. Euphrozyna Walentego Kalinowskiego Czeſnika Halickiego Małżonka. *Genealogia Kalinowſkich.* Wſpomina ich Konſtytucya w roku 1642 *fol. 7*. Marcin dziedzic na Tyśmieniczanach Wołoſczowie Czuczyłowie y Woronie w Ziemi Halickiey, miał ſynow dwoch, Jakuba y Alexandra, Corek dwie, iedna była zą Woyciechem Starzechowskim Woiewoda Podolskim, druga za Jerzym Dedyńskim Podczaſzym Halickim. Alexander był Kommiſſarzem do rozgraniczenia Ziemi Halickiey od Woloskiey granicy w roku 1658. Stanisław w roku 1600, miał Corek trzy, Małgorzatę za Woyciechem Dobromierskim, Zofia za Piotrem Polanowskim, Annę za Jerzym Rzeczkowskim. Jędrzey Piotr y Paweł w Ziemi Halickiey w roku 1697 podpiſali Elekcya Auguſta II.

BYGOWSKI. O tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał. Marcin Bygowski Poborcą w Ziemi Rożańskiey y Makowskiey z Seymu w roku 1611 naznaczony.

BYKOWSKI herbu Chorągwie. Jedenże Dom z Kmitami Czarnobylskiemi w Woiewodztwie Kiiowskim. Z tych Bazyli Tyſza Bykowski tak z Seymu w roku 1601, iako y 1611 deputowany do rewizyi Kſiąg Ziemskich Kiiowskich. *Conſtit: fol: 745 & 18:* miał za ſobą Annę Stawecka, y z nią Corek dwie, Apollonią za Gabryelem Iwanickim Sędzią Grodzkim Włodzimirskim, druga za Mikołaiem Charbickim. Mikołay Tyſza Bykowski Skarbnik Czerniechowski poiął Wolską. Lew Tyſza Bykowski z Kiiowskim Woiewodztwem podpiſał Elekcya Jana III.

BYKOWSKI herbu Gryf. Ze od dawnych Jaxow Gryfinow idą, dla tego y teraz ieſzcze piſzą ſię Jaxycowie Bykowſcy. W Sieradzkim Woiewodztwie przedtym dziedziczyli, luboć temi czaſy y po inſzych Woiewodztwach ſię rozeſzli: iedni ſię z nich z Koſſowa, drudzy z Bykow piſali. Stanisław Jaxyc z Koſſowa Bykowski, naprzod Kaſztelan Konarski, wkrotce y Łęczycki, y Staroſta Sieradzki, na koniec Woiewoda Sieradzki, Kościołowi y Oyczyznie wielmi zasłużony: Kościołowi, bo pod czas złych owych na ten wiek czaſow, kiedy ſię co żywo nowinek Geneweńskich, albo Lipskich chwytało, on przy ſtaropolskiey cnocie y wierze ſtał niewzruſzony, hoynościa też na ubogie, y Domy Boskie

Boskie pamiętny, z ktorey Kaplicę przy Kościele OO. Dominikanow w Piotrkowie koſztowną wyſtawił, kędy zſzedſzy z tego świata w roku *1624*, w lat życia ſwego 84 pochowany, oſtatniego zmartwychwſtania czeka. *Starowolſki in Monum: Nakielſki in Miechovia.* Oyczyznie, ktorą to męſtwem y ſzablą oſobliwie pod Byczyna z Szwedami, to przezorną radą dzwigał mądry Senator. Nim ieſzcze był Krzesło zaſiadł, tak często na publiczne obrady posłował. *Bielſki f. 719*, że ſię Konſtytucye zagęściły iego funkcyami. Kommiſſarzem nie raz to do kwarty Rawskiey *Conſtit: 1589, f. 475, & 1589, f. 561, & 1593, f. 647, & 1596, fol. 681*, to do luſtracyi dobr Krolewskich na Ruſi y Wołyniu. *Conſtit: 1601 fol. 728 & 1607 & 1609*, to do rozgraniczenia od Slaska *Conſtitut: 1611, fol. 11*, to *ad Conſilia publica Conſtit: 1620, f. 2*. Corka iego doſtała ſię Janowi Karſnickiemu Piſarzowi Ziemskiemu Łęczyckiemu herbu Odrowąz. *Okolſki ſub Odrowaz.* Z Synow zaś iego Adryan, obrawſzy ſobie wzgardzonym bydź w Domu Bożym, podeptawſzy wyſokie o ſobie nadzieie, wſtąpiwſzy do Zakonu Societ: J. w ktorym rządząc Collegium Toruńskim, umarł iak żył świątobliwie w roku 1617. *Hiſtor: in MS. de Viris Illuſtri: Literæ in MS. Caliſſ. Sachinus Hiſt: Societ.* Balthazar drugi ſyn tegoż Woiewody, w Moskwie natarſzy żwawiey na pierwſzy impet nieprzyiacielski, tamże padł na placu. *Starow: in Monum.*

Jan trzeci ſyn Woiewody Sieradzkiego, Sieradzki y Wartski Staroſta, Dworzanin Krolewski, ſubtelnością dowcipu zdrową radą y powagą obyczaiow zalecony, podpiſał Liſty ziazdu Wiślickiego, za Krolem Zygmuntem pod czas Rokoſzu. Posłem na Seym kilka razy obrany, deputowany ztamtąd był na Trybunał Radomski. *Conſtit: 1620 f. 20*, y Kommiſſarz do uſpokoienia kłotni oo Slaska *Conſtit: 1627, f. 13.* z Maryanny Grudzińskiy Woiewodzanki Rawskiey trzech ſynow zoſtawił, Alexandra Chorążego Sieradzkiego: Marcyana Chorążego Goſtyńskiego, ktorego Corka Ewa, doſtała ſię w małżeńſtwo Janowi Leśniowolskiemu. *Starowolſki in Monum: fol. 267*, y Mateuſza Chorążego Bydgoskiego, á boday nię był y czwarty Przemysław Staroſta Sieradzki w roku 1648. Ociec ich był Marſzałkiem Trybunału Koronnego w roku *1620*. Piotr z Bykow Bykowski Kaſztelan Konarski, czwarty ſyn Stanisława Woiewody Sieradzkiego, ktoremu w roku 16*33* zmarłemu wyſtawiła nadgrobek Barbara z Brzozy Brzeska pozoſtała małżonka w Piotrkowie. *Starowolſki in Monumen.* Syn iego Staroſta Przedecki y Kłodawski, Poseł na Seym w roku 1662 *Conſtit: f. 2*, y na Konwokacya w roku *1674*: tego zaś ſyn Jędrzey Staroſta Przedecki y Kłodawski w roku 16*97*. Przemysław piąty ſyn Woiewody, Kaſztelan Sieradzki Staroſta Przedecki, Posłem będąc na Seym w roku 1638, ztamtąd Kommiſſarzem ſtanął do zapłaty Woysku *Conſtit: f. 2*, y Deputat na Trybunał Skarbowy Radomski, umarł roku *1649*, wieku ſwego *51*, ktorego nadgrobek z Piotrkowa potomności wypiſał *Starowolſki in Monumen.* Niektorzy z nich w Wielkieypolſzcze oſiedli, iako Jan Władysław Poseł na Seym: zkąd był deputowany do rewizyi Skarbu Koronnego *Conſtit: 1661, f. 16.* Marcin w Poznańskim w roku 1674. Mikołay Staroſta Zakrocimski, á potym Kaſztelan Podlaski, y z Seymu Kommiſſarz

miſſarz na uſpokoienie pogranicznych dyfferencyi, między Woiewodztwy Mazowieckim, Podlaskim y Xięſtwem Pruskim *Conſtit: 1690, fol. 19, & 1670, f. 12.* Corka zaś iego złączona z Jozefem Fredrem Kaſztelanicem Czerniechowskim, y na nim Bykowskich w Sieradzkim linia uſtała: atoli ſą ktorzy ſię po inſzych Woiewodztwach do nich referuią. Paweł, Jan, Marcin, Nikodem z Podlaskim podpiſali Elekcya Jana III. Sa w Litwie: Konſtanty w Mińſkim R. *1648.* Wiktoryn Czeſnik Nowogrodzki, Michał Sędzia Grodzki Nowogrodzki, Samuel y Jan w Minſkim w roku 1674. Alexander Scholaſtyk Krakowski, Kanonik Gnieznieński, Deputat na Trybunał Koronny w roku 1693, *y 1698.* Staniſław Staroſta Tuſzyński roku 1693, drugi w roku 1711 Deputaci na Trybunał.

BYLECKI herbu Jaſtrzębiec. Okolski w Indexie tomu pierwſzego świadczy, że Byleckich iedenże Dom ieſt z Saſinami: ale z Mazowſza przenioſzy ſię na Wołyń, od dobr Byłce Byleckiemi nazwani, zoſtawiwſzy iednak, Oyczyſty Kleynot Jaſtrzębca.

BYLICKI herbu Pobog. Bylickich herbu Brodzic kładzie w Indexie tomu pierwſzego Okolski, ale ponieważ ani karta, ktorą tam przywodzi, ani na mieyſcu pod Brodzicem, nie ma nic o nich; dla tego mam to za podeyrzane. O Bylickich zaś herbu Pobog y Okolski y Paprocki w Krakowskim Woiewodztwie świadczy, wſzyſtko mi ſie iednak zda, że to ieden Dom z Bielickiemi także Pobożanami, o ktorych wyżey mowiłem, á omyłką napiſano Bylicki.

BYLINSKI herbu Łodzia. Y tych tak Paprocki, iako y Okolski w komput włożył Łodzicow, alem ia o nich nigdzie ſię nie mogł doczytać.

BYSTRAM herbu Prus 1mo. Znać w Podlaſiu kiedyś kwitnęli, ale iuż podobno temi czaſy ten Dom uſtał, bo Trzecieski w życiu Mikołaia Reia piſze, iż Byſtram Paweł bliski brat Mikołaia bezpłodnym będąc, dał mu dwie wſi w Lubelskiey Ziemi, Popkowice y Skorczyce, ieſzcze ie za żywota ſwego puściwſzy. Działo ſię to za czaſow Zygmunta Auguſta. Jam czytał na Liſcie Zygmunta I danym Miaſtu Lubelskiemu Mikołaia Byſtrama z Popkowic Podſędka Lubelskiego w roku 1527. y 1537. Pawła Byſtrama z Popkowic, Byſtramowna była za Jakubem Ożarowskim.

BYSTRAM herbu Tarnawa. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piſał. W Pruſiech ta Familia znaczna, á podobno nie dawno od Stryieńſkich Tarnawczykow oddzielona. Ze ſię Tarnawą pieczętuią, znać to z wielu mieyſc, oſobliwie iednak w Peplinie, kędy Gabryelowi Byſtramowi Profeſſowi tegoż Konwentu, iuż Koadiutorem na Opactwo Peplinſkie deſtynowanemu zmarłemu w roku *1649,* herb Tarnawę na marmurze grobowym wyryto. *MS. Konopatſc:* herb im Prus przyznaie, ale ſię pomylił. To iednak pewna co daley piſze; że gdy w Michałowſkiey Ziemi dobr Zaiączkowa nabyli od nich Zaiączkowſkiemi zwać ich poczęto: w ktorey też ziemi tak długi czas Sędziami byli, że tenże urząd zdał ſię bydź dziedzicznym w tym Domu. Kryſztof Marſzałek Xiażęcia Kurlandzkiego Gwilhelma w roku 1597 *in MS. Petricovien:* Byſtram z Barbary Koſtczanki Woiewodzanki Chełmińſkiey, zoſtawił trzech ſynow, Joba, Hieronima, y Kryſztofa. Z tych Job Byſtram z Bażyńſkiy zpłodził dwoch ſynow, Kryſztofa y Jerzego. Kryſztof był Sędzią Michałowſkim, zprzyſiągł

ſiagł ſię był z Lichtyanowna, ktorey też rodzoną ſioſtrę, miał drugi brat rodzony Jerzy za żonę, obadwa zoſtawili z nich potomſtwo. Hieronimowi Rychnowſka Małżonka, Kryſztofowi Sokołowſka z Bażeńſkiy urodzona w potomſtwie nieupośledzione. Od tych poſzli Michał Kanonik Warmińſki Benefactor Collegium naſzego Bronzberskiego. Kryſztof Sędzia Tczewſki, ktorego z Wieſiołowſkiy Barbary, ſioſtry Jana Kaſztelana Elblaſkiego, Corka Eufrozyna doſtała ſię w małżeńſtwo Staniſławowi Brantowi herbu Pochodnia: była y druga Dorota. Synow także iego piąciu, Lenard Sędzia Ziemſki Tczewſki, Balcer, Bogusław, Władyſław, Ignacy. Maciey Byſtram Biſkup Argiweńſki, Suffragan Chełmińſki y Archidyakon umarł w roku *1675,* z Seymu Kommiſſarz na oddanie Kościoła Pannom Zakonnym w Toruniu, ktory im była złość heretycka wydarła *Conſtit: 1667, fol. 39.* Mikołay Maciey Poſeł na Seym w roku *1697,* y Deputat z Woiewodztwa Chełmińſkiego, podpiſał *Pacta Conventa* Auguſta II. Remigian Ludwik naprzod Chorąży Chełmińſki, Staroſta Sobowicki y Radzyńſki, potym Podkomorzy Pomorſki, Poſeł nie raz na Seym, na Trybunały Deputat, wſzędzie ſamę ſłuſzność ſobie za cel ſtawiał. Gdy Zamek Sobowicki pogorzał, lubo mu w nim na ſto tyſięcy zpłonęło, przecież tę ſzkodę wſpaniałym znioſł animuſzem. Do S. Xawerego Indyiſkiego Apoſtoła był oſobliwiey nabożny, ktorego zwykł był ſwoim Podſkarbim nazywać: na naſze Collegium Gdańſkie dobroczynny. Wziął w małżeńſtwo Maryannę Szydłowſką Kaſztelankę Sierpſką. Jan Byſtram Czeſnik Bracławſki, Podwoiewodzy Pomorſki licznym potomſtwem od Pana Boga udarowany. Ma za ſobą Staniſławſką. Staniſław z Rudlina Sędzia Kapturowy.

BYSTRONOWSKI herbu Starykoń. O tych ani Paprocki ani Okolski nie piſał. Jan Byſtronowſki Chorąży Grabowiecki, ſyn iego Jacek: átoli w Woiewodztwie Krakowſkim naywięcey kwitną, z ktorym Alexander, Seweryn, y Franciſzek podpiſali Elekcya Auguſta II. Staniſław na Byſtronowicach y Woyciech w roku 1705. Tych czaſow Macieia Byſtronowſkiego Stolnika Rożańſkiego z Grodzińſkiy trzech ſię ſynow zoſtało, Dominik, Jacek y Franciſzek. Z tych Dominik z Ludowiką Oſſolińſką, Maxymiliana Corką żył bezpotomnie. Jacek z Dąbrowſką Teofilą zpłodził Antoniego y Władyſława. Franciſzek z Kazimirą Wereſczyńſką, Stefana Jana y Konſtancya. Corki tegoż Macieia były trzy: Zofia za Jurewiczem Piſarzem Litewſkim Zadwornym, druga Zofia za Mireckim, Joanna za Janem Deſzkowſkim Czeſnikiem Bracław:

BYSTRY. O tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał. W Woiewodztwie ſą Mazowieckim. Arnolf, Woyciech y Jakub Byſtrowie z Ciechanowſką Ziemia podpiſali Elekcya Auguſta II.

BYSTRZONOWSKI herbu Sokola. Y o tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał. Woyciech w Ziemi Chełmſkiey w roku 1697. Z tego Domu kwitnął w Zakonie OO. Piarum Scholarum, po wielu Rektorſtwach Prowincyał Polſki, człowiek wielkiey akceptacyi. Jozef y Woyciech w Zakonie Soc: J. życie ſwoie poświęcili Bogu z Lubelſkiego.

BYSTRZEIOWSKI herbu Abdank. Woyciech y Hieronim z Pińſkiego Władyſława IV, Staniſław z Lubelſkiego Jana Kazimierza podpiſali Elekcya.

Byſtrzeiowſka Zona Duryewſkiego, ktorey brat człowiek Rycerſki z Czarneckim ſłużył, drugi ſtan ſobie obrał pokorny w Zakonie Minorum de Obſervantia. Katarzyna Zakonnica S. Benedykta we Lwowie w roku 1723. Piotr z Byſtrzeiowic Sędzia Lubelſki w roku 1532, *inter præſentes* na Liſcie Zygmunta I danym Miaſtu Lublinowi.

BYSTRZEIOWSKI herbu Nieczuia. Staniſław Byſtrzeiowſki Podwoiewodzy Sendomirſki, mąż biegłego dowcipu, y ſtarożytney wiary. W dobrach ſwoich Szczydlickich Kościoł z gruntu wymurował, y wieżą piękną ozdobił, ktory gdy pobliżſi ſąſiedzi heretycy chcieli zprofanować, mężnie ſię im ſtawił, żonę nawet ſwoię Zofią Jazwiecką od dopiero ziawioney dyſſydenkciey wiary na drogę prawdy naprowadził, nic niedbaiąc na impety Matki iey. Predykantow przekonanych o fałſz z domu ſwego wyrzucił. *Gaſpar Cichocki Alloc: Oſec: l. 2. c.* 13. Samuel w roku 1648 w Sendomirſkim. Woyciech y Jakub w roku 1612. Wacław poiął Zuzannę Bryſzewſką, Corek z nia zpłodził dwie: Annę wydana za Franciſzka Kotarbſkiego, y Helenę. Elżbieta Byſtrzeiowſka była za Zaborowskim Komornikiem Chęcińſkim.

BYSTRZEYSKI. O tych Okolſki nie piſał: ale *Paprocki w Gniazdzie fol.* 1163 namienia, że Byſtrzeyſki Jacek Horodniczy Połocki z iazda Połocką przy obronie Połocká ſtawał: wſpominaia go Konſtytucye 607, *f.* 864.

BYSTRZYCKI herbu Bończa. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piſał. Na Wołyniu poſſeſſyonaci. Z tych Byſtrzycka była za Ogińſkim Theodorem *Genealog: Ogińſkich.* Szymon w Zakonie naſzym życie Bogu poświęcił. Piotr Komornik Nurſki, Marſzałek Ziemi Bielſkiey pod czas Konfederacyi w roku 1704.

BYSZEWSKI herbu Jaſtrzębiec. Jedenże Dom z Drozdowſkiemi. Z tych Michał z Drozdowa Sędzia Łęczycki przenioſł ſię w Podgorze, y tam oſiadł, Maior Domo u Mikołaia Mieleckiego Woiewody Podolſkiego. Byſzewſki Jan mąż Rycerski za Zygmunta III, ktorego męſtwo y odwagę y ſamiż Moskwa chwalili, iako wſpomina *Jakub Sobieſki w ſwoim Votum. Mowca Polſki tom:* 1. *fol.* 244. Byſzewſki miał za ſoba Karſznicka herbu Jaſtrzębiec Podkomorzanke Łęczycka. Woyciech Kanonik Opatowſki, Dziekan Kurowſki. Mikołay Stolnik Owrucki w roku 1705, Franciſzek Hieronim Kanonik Poznańſki, Kommiſſarz Generalny Biſkupſtwa Poznańſkiego, Deputat na Trybunał Koronny w roku 1723. Brat iego Antoni in Soc: J. Nie wiem czy nie do tych należy Dobek Biſiowſki, Kaſztelan Bełzki, Poſeł Kazimierza III do Stefana Woiewody Wołoſkiego *de homagio præſtando* w roku 1468, 1473. O czym *Cromer, Bielſki fol.* 447. Staniſław z Drozdrowa w Krakowſkim w roku 1630. Maciey Antoni w Łęczyckim w roku 1697. Byſzewſka byla za Michałem Boguckim Burgrabia Krakowſkim.

BYSZYNSKI herbu Prus 3tio. O tych ani Paprocki ani Okolski nie piſał. Z Mazowſza w Krakowſkie ſię przenieśli. Przydomek ich Jakiel, z tey okazyi nabyty, że Przodek ich Jakub Byſzyńſki, długo w Niemieckim woyſku żold prowadził pod tym imieniem. Z iego potomſtwa Bartłomiey Byſzyńſki Jakiel przeciwko Turkom, w Kroacyi za Rudolfem Ceſarzem mężnie ſtawaiac pamiętny Woiownik, tamże poległ w roku 1592: trzech ſynow

ſynow zoſtawiwſzy, Macieia, Woyciecha, (ktorego żona Skrauſzewſką) y Adama: z tych dway oſtatni, w Xięſtwie Cieſzyńſkim dobra Iłownica kupiwſzy oſiedli. Tymże Rudolf Ceſarz w ſwoim diploma w roku 1593 danym, dał świadectwo obſzerne, tak o ſtarożytności Rycerſkiego Domu tego, iako y Kawalerskiey cnocie, iuż w Węgrach, iuż w Siedmigrodzkiey Ziemi, iuż w Wołoſzech doświadczoney: kładzie ten przywiley *Paprocki in Stromat:* Jakoż Wawrzyniec Byſzyński w roku 1605, gdy ſię z Turkami odważnie zcinał, w niewola był wzięty. Piotra Konſtytucya w roku 1641 wſpomina *f.* 36: z Byſzyny ſię piſzą.

BZICKI herbu Ciołek. Z Bzitego w Chełmskim tego imienia nabyli. Bzicki Jędrzey Kaſztelan Chełmski, z tym tytułem podpiſał Liſt Zygmunta Auguſta *u Paprockiego* w roku 1557, *f.* 473. Mąż woienny, ktoremu nie raz rzady woyska zlecano. Jemu Kochanowski w fraſzkach ſwoich, Oyczyſtym Rythmem, taki napiſał nadgrobek: *Epigr: l.* 2.

Jędrzey Bzicki w tym grobie leży położony, Ktory acz nie w maiętnym Domu urodzony. Jednak dowcipem ſwoim, ktorym go był hoynie BOG obdarzył, á on nim ſzafował przyſtoynie: wziętym był u wſzech ludzi, ſiedział w Pańſkiey radzie, co mu większa część nioſło, niż złoto w pokładzie. Do Turek Poſłem chodził, labirynthy dawne, ieśli iednemu w Polſzcze, iemu były iawne.

Jan Bzicki, Komornik Przemyſłski umarł roku 1647, ktoremu Dorota z Komarnickich małżonka, nadgrobek w ſtarym Samborze wyſtawiła. *Starowolſki in Monum:* Jędrzey Bzicki, Kanonik Sendomirski, Proboſzcz y Officyał Łukowski umarł w roku 1665. *Hiſtor: Coll: Cracov.* Jan Bzicki z Seymu w roku 1670 Kommiſſarz do uſpokoienia pogranicznych zatargow od Węgier *Conſtit. f.* 27. Jeſzcze y po dziśdzień w teyże Ziemi Chełmskiey kwitna, Adam y Samuel w roku 1697.

BZOWSKI herbu Oſtoia. O tych ani Paprocki ani Okolſki nie piſał. *Jacobus Vitellius*, w ſwoiey Oracyi ktorey dał tytuł *Chryſologus Romanus* o Abrahamie Bzowiuſzu, á po naſzemu Bzowskim Rocznych dzieiow Kościelnych ſławnym po Baroniuſzu Piſarzu to do druku podał, że był Oſtoyczyk, y Zakonu Kaznodzieyskiego. Toż poświadcza *Starowolſki in Centuria Illuſtrium Poloniæ Scriptorum*, y przydaie, że Dziad tego Abrahama, miał za ſoba Sczepanowską. Ociec zaś Tomaſz Magdalenę Wężykowne, z ktorey on urodzony. Mąż uczony, ktorego, krom dzieiow Kościelnych te piſma do druku podane: *Monile gemmeum de Beatiſſima in 4to. 2do Theſaurus Laudum Beatiſſimæ in 4to. 3tio Conciones Quadrageſimales anno 1617. Propago S. Hyacinthi.* Roża Bzowska w Zakonie S. Benedykta we Lwowie u Wſzyſtkich SS. koło roku 1665 życie ſwoie zakończyła.

ÇAŁOWANSKI w Mazowſzu. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piſał. Jan Podſędek Ziemi Czerſkiey z Seymu w roku 1633 deputowany do rewizyi Kſiąg Ziemſkich y Grodzkich Czerſkich: O czym Konſtytucya *fol. 52.* Alexander ſyn iego, Staniſław, Wawrzyniec ſtawali na Elekcyą Jana Kazimierza. Staniſław Biſkup Lacedemońſki, Suffragan y Archidyakon Płocki, Proboſzcz Pułtuſki, Adminiſtrator Generalny Biſkupſtwa Płockiego w roku 1681. Inni ich piſzą *CAŁAWANSKI.*

CEBROWSKI herbu Hołobok. Ruſkich Woiewodztw Ziemianie: kędy też Piotr Cebrowſki w Podkamieniu Kościoł Nayśw: Matce, na tamtym mieyſcu Cudami wſławioney, przy OO. Dominikanach wyſtawił w roku 1464. *Okolſki in Ruſſia Florida f. 94.* Cebrowſka Hieronima Sieniawſkiego małżonka. *Okolſki pod herbem Leliwa.* Anna Tereſſa Balcerowicza Podſtolego Bracławſkiego małżonka, w roku 1690 zmarła, na ktorey nadgrobku w Krakowie u S. Troycy herb Hołobok widziałem. Elżbieta Zakonnica u Wſzyſtkich SS. we Lwowie. Staniſław w roku 1697 podpiſał Elekcyą Auguſta II.

CEBULKA herbu Oſtrzew. Okolſki w Indexie tomu drugiego o nich piſze, kędy z Długoſza pod rokiem 1419 wſpomina iednego z nich, że był Sekretarzem Witolda Wielkiego Xiążęcia Litewſkiego. *Bielſki fol. 290,* Butryma y Mikołaia Piſarza Litewſkiego namienia, ktory z inſzemi Panami tak Koronnemi, iako y Mazowieckiemi Poſłowali do Wącława Krola Czeſkiego w roku 1409, poty *Okolſki:* nie wiemże ieżeli nie tenże ſam Butrym przyiał, potym na Seymie Hrodelſkim na ſiebie y na Dom ſwoy w roku 1413 herb Topor, iako ſię wyżey mowiło, iakoż wielkie ieſt do tego podobieńſtwo.

CEDRO herbu Gryf. Od Teodora Woiewody Krakowſkiego ſwoy poczatek wzięli, ktorego imię że proſtemu gminowi ludzi ciężkie ſię zdało w wymowie, Cedrem go niektorzy, inſi Chaderem nazywali; o czym ſię mowiło pod Branickiemi, inni Czaderem, *u Okol: t. 2. f. 115.* Na Liſcie Kazimierza Wielkiego w roku 1339 znaydzieſz Abrahama Czadera. To potym ſłowo, niektorzy Sukceſſorowie Teodora tak ſobie przywłaſzczyli, że ſię y po dziśdzień piſzą. Ciepielowſki Domaradzki Cedro, albo Ceder: inni do poſpolitego w Polſzcze accentu akkommoduiac ſię, Cedrowſkiemi zawolani: oſobliwie w Mazowſzu y Litwie kwitną, lu-

boć

boć ich naſi Genealogiſtowie zapomnieli. Stefan Cedrowſki z Woiewodztwa Minſkiego Poſeł na Konwokacyą w roku 1648, podpiſał Konfederacyą ſtanow Rzeczypoſpolitey, y na Seym w roku 1658, z kąd Deputatem ordynowany na Trybunał Skarbowy Litewſki. Jan, Alexander, Tomaſz z Mińſkiego podpiſali Elekcyą Jana Kazimierza. Woyciech zaś z Woiewodztwa Mazowieckiego. Jan Cedrowſki Podczaſzy Nowogrodzki, Stefan Czeſnik Mściſławſki, y Grzegorz z Mińſkiego Woiewodztwa Elekcyą Jana III: á dawniey to ieſt w roku 1632 Jan Sędzia Kapturowy. *Porządek Elekcyi f. 7.*

CEL herbu Kalinowa. Na Slaſku Familianci tego Domu znaydować ſię maią, iako piſze *Duryewſki in MS.*

CELGOWSKI herbu Rawicz w Woiewodztwie Rawſkim. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piſał. Z Familii Grotow poſzli: z tych Małgorzata Celgowſka żona Marcina Leſczyńſkiego herbu Belina w roku 1520, Katarzyna Mikołaia Leſczyńſkiego tegoż Domu w roku 1534. Piotr Grot Celgowſki poiał Annę Kurdwanowſką, ktora *primo voto* była za Franciſzkiem Grotowſkim Sędzią Rawſkim: z nią miał Corkę Zofią za Janem Oſkim. Są y Celeiowſcy w Mazowſzu. Felix, Kaſper, Staniſław y Jan podpiſali ſię tamże na Elekcyą Jana Kazimierza. Jan Staniſław z Ziemią Warſzawſką na Jana III: á w roku 1586 Paweł Celeiowſki podpiſał Kaptur Krakowſki *Conſtit: f. 406.*

CELINSKI herbu Zareba w Woiewodztwie Lubelſkim. Paprocki y Okolſki o nich nie piſał. Przydomek ſwoy własny maią *Myſław:* á iako mam z relacyi uſtney, na pamiątkę tego, że od Mysława Zaręby Woiewodzica Sieradzkiego ſwoy początek wzięli, ktory po porażce Jadźwingow w Lubelſkim Woiewodztwie miał oſieść. Od Celnego potym laſu, czyli od dobr Celin potomſtwo iego Celińſkiemi zawołane. Z tych Staniſław z Celin Celińſki Podſtaroſci Łukowſki, á potym tamże Podſędek Ziemſki, od ktorego trzech ſię ſynow zoſtało: Jozef, Adam y Jędrzey: Brat Podſędka był Komornikiem Ziemſkim w teyże Ziemi. Michał Marcyan z Izdebſkiy urodzony: z pierwſzey żony Horodeńſkiy zpłodził ſyna Jędrzeia: z drugiey Maryanny Glinſkiy Mikołaia w Zakonie naſzym, Joannę Łukaſza Gadzickiego Małżonkę, Jozefa, Jana, y Antoniego.

CELLARI herbu Sulima 2do. Paweł z Familii Viceomeſow Medyolańſkich urodzony, w roku 1593 od Zygmunta III y Rzeczypoſpolitey Indygenat otrzymał, o czym *Metryka Koronna.* Dobr potym dziedzicznych ſobie, y Sukceſſorom ſwoim nabył, z ktorych dwoch ſynow było, Paweł y Jędrzey: tym, tenże ſam przywiley od Zygmunta dany, Konſtytucya Seymowa 1662 *fol. 84* potwierdziła, nie małą pochwałę Pawłowi Cellaremu zapiſawſzy; że naprzod w Cudzoziemſkich obozach, przez wſzyſtkie Woyſkowe ſarże, tey w Rycerſkiey ſztuce experyencyi nabył; że w Koronym Woyſku zaſłużył ſobie bydź Generałem Maiorem, więcey niż lat dzieśięć na ſławę imienia Polſkiego żołd prowadząc; kędy y męſtwem, y fortuną własną tey Oyczyznie ſłużył. Corka iego doſtała ſię w małżeńſtwo Budkiewiczowi herbu Trzaſka, y ſyn Woyſki Wiślicki w roku 1697.

CEMA herbu Wczele. W Pruſiech Dom ſtarożytny w herbie noſił Szacho-
wnicę, ale na trzy ſztuki przełupaną, z ktorych iedna pod druga, każda
ołobno poprzeg ułożone, iakom widział na ſztychowaney tego Domu
pieczęci. *MS. Konopatſc: de Famil: Pruſſ:* powieda, że ſię ten herb ich zo-
wie *Vindicta,* á po naſzemu Zemścić, czyli Pomścić: á to z tey racyi, że
ſię przodek tego Domu w ſzachy zagrawſzy, gdy mu ſzczęście nieſłu-
żyło, zirrytowany, rzucił ſzachownicę o ſwego Antagoniſtę, ktora iak
ſię na troie rozpadła, tak ſię też nią herbować poczęto: ale o tym ob-
ſzerniey mowić ſię będzie pod herbem Wczele. Kazimierz Jagiello-
nowicz Krol Polſki, zawdzięczaiac wierność y zasługi Domu tego ku
ſobie, Sztumſkie y Kiſzporſkie Staroſtwa puścił mu był, lecz potym tę
łaſkę odebrał Zygmunt Auguſt. *Hiſtor: Poſſelii Pol: Pruth: f.* 79. Okol-
ſki powieda, że Sambia y Malborg, w Adminiſtracya Cemom było da-
no. Jerzy Cema Officyał Gdańſki koło roku 1525, *na Liſcie Zygmunta I,
o Inwentarzu Kościoła Panny Maryi w Gdanſku.* Achacy Podkomorzy Po-
morſki, Staroſta Człuchowſki, z ktoremi tytułami w roku 1526 podpiſał
Liſt Zygmunta I *in MS. Petricovienſibus.* Poſtapił potym na Kaſztelania
Gdańſka, á z tey na Woiewodztwo Malborſkie, umarł w roku 1565, ia-
ko świadczy nadgrobek iego w Sztumſkim Kościele. Corka iego by-
ła za Janem Preuk Staroſta Bronsberſkim, ale Oycowſkich błędow he-
retyckich uporczywie broniła. *Hoſius t. 2, f.* 161, *&* 159. *Hiſtor: Poſſel: Pol:
Pruthen:* drugiego Achacego Cemę między Podkomorzemi Malborſkie-
mi kładzie od roku 1518 do roku 1522.

Fabian Woiewoda Malborſki, Staroſta Tucholſki y Staro-
gardzki, brat Achacego Woiewody także Malborſkiego, obadway byli
z Bażeńſkiy herbu Wiewiorka urodzeni, ktora w ten Dom wniosła Lich-
tenfeldt, dobra nie daleko Kiſzporka. Był wprzod ten Fabian Kaſzte-
lanem Gdańſkim, poſtapił potym na Woiewodztwo Pomorſkie, aż też
po śmierci braterſkiey wziął Malborſkie. Rozumiem, że Corki iego, ie-
dna Woiewodzanka Malborſka, żyła z Konopackim, druga z Bażeńſkim,
á po iego śmierci z Koſtka Podkomorzym Chełmińſkim. Achacy Ce-
ma Woiewoda Pomorſki, Staroſta Sztumſki y Gniewſki, Syn Achace-
go Woiewody Malborſkiego (o ktorym ſię wyżey mowiło) z Luzyań-
ſkiey *MS. Konopatſc:* Zprzyſiągł ſię był dożywotnie z Zofia Corka
Mikołaia Radziwiła, Woiewody Wileńſkiego, Kanclerza y Marſzałka
Litewſkiego, ta mu Corkę powiła, (ktora zmowiona z Michałem Dzia-
łyńſkim Woiewoda Inowrocławskim. *Genealog: Radziwiłow na mappie.
Duryew: Niezeſzła* Pamięć *fol. 58*) y ſyna Achacego: ale ten młodo zniknął
z tego świata.

Fabian Woiewoda Malborſki drugi ſyn Achacego Woiewo-
dy Malborſkiego z Luzyańſkiy, umarł *1607.* O nim oſobliwſza rzecz
napiſał *Reſcius in Vita Hoſii Cardin: c. 5.* Gdy ieſzcze w Akademii Kra-
kowſkiey do ſzkoł chodził, z tego affektu, ktorym był od Heretyckich
Rodzicow napoiony; uſtawicznie, przecięż kryiomo, Luterskim iadem
zarażone księgi, Niemieckim ięzykiem piſane, rad czytywał. W tym za-
padł na wielka gorączkę; w ktorey częſtokroć nawiedzał go Spółuczeń
y Konfident Hozyuſz, á raz poſtrzegſzy, że ſię przed nim z ową księgą
tail

tail, proſił go, żeby mu iey na iaki czas chciał kommunikować. Z tru-
dnością przecięż uproſił Hoſiuſz: zrozumiawſzy, że herezya tracił Au-
thor, rzecze do niego: Już wiem prawi, co za okazya tak gwałtowney
gorączki, ta á nie inſza ieſt, na książkę pokazuie: ieżeli tedy chceſz, że-
by maligna uſtapiła, ta książka raczey niech w ogniu ſpłonie: to wy-
rzekſzy odſzedł. Usłuchał dobry młodzian zdrowey rady, w ogień
rzucił Luterſkie zakały, á goraczka tegoż momentu uſtała: nadchodzi
potym Hoſiuſz zdrowego widzi Cemę, y do prawdziwey go wiary na-
kłoniwſzy Kościołowi Bożemu pozyſkał. Miał za ſoba ten Fabian
Piſſieńſka herbu Roża, z ktorey Corka naprzod z Mikołaiem Oſtroro-
giem Kaſztelanem Bełzkim w małżeńſkie zwiazki weſzła, á po nim z
Farensbachiuſzem Woiewodzicem Inflantskim z obiema iednak żyła
niepłodnie. Syn zaś Fabian Kaſztelan Chełmińſki Staroſta Grudziadzki
y Sztumſki. Ten z Katarzyny Leſczyńſkiy herbu Wieniawa nie zoſta-
wił tylko iednę Corkę Annę, ktora zmowiona dożywotnie z Zygmun-
tem Gulderſzteinem Kaſztelanem Gdańskim. Y tak na nim chwała
Domu tego zeſzła w roku 1629.

CEREKWICKI herbu Zareba. Z Cerekwicy w Kaliſkim Woiewodztwie ſię pi-
ſzą. Staniſław kwitnał w roku 1627. Woyciecha wſpomina Konſty-
tucya w roku 1641, *f. 28.* Jan Staroſta Srzedzki Poſeł na Seym w roku
1670 y 1683, z tamtąd Kommiſſarz do uſpokoienia pogranicznych dyffe-
rencyi od Slaſka *Conſtit: f. 26,* potym na Konwokacya w roku 1674,
zkad deputowany do Ordynacyi Zamoyſkiey, *fol.* 11, y znowu w roku
1685 deſtynowany do rewizyi Skarbu Koronnego *Conſtit: f.* 8. Cere-
kwicka była za Jędrzeiem Dzierżanowſkim.

CEREMOWSKI na Pokuciu. O tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał. Z
tych ieden miał za ſoba Strzemeska Zofia w roku 1599. *Acta Caſtren:
Halicien.* Drugi miał za ſoba Kalinowską Corkę Walentego Woyskie-
go Halickiego, Sterilis. *Genealog:* K*alinow:*

CERKAS herbu Leliwa. Y o tych ciż Genealogiſtowie nie mogli wiedzieć: bo
Stefan Cerkas długo w Koronnym Woysku, na dobro tey Oyczyzny
żołd prowadzac, zasłużył ſobie, że go Rzeczpoſpolita w komput ſynow
wolności przyięła przez Konſtytucya Seymowa w roku 1662, on zaś
herb ſobie przybrał Leliwa. Syn iego miał za ſobą Boleſtraſzycka, z
ktorey Corka Antonina za Antonim Mietelskim, y ſynow dwoch.
W tymże roku Michał Czerkies Porucznik Pancerney Choragwi przez
lat 44 w Woysku Polskim zasłużony, Nobilitowany z ſynami trzema,
Konſtantym, Kazimierzem y Jozefem, niewiem iednak iaki herb ſobie
przywłaſzczył. *Conſtit: f.* 41.

CĘTKOWSKI herbu Pobog. Okolski ich piſze Czetkowski w Dobrzyńskiey
Ziemi. Kazimierz, Woyciech y Jan podpiſali Elekcya Auguſta II.

CETNER herbu Przerowa w Woiewodztwie Ruskim. Okolski o tey Familii
piſzac, raz ich poczatki do Mirosławia walecznego męża, y ktoremu
za Rycerską odwagę, pierwſzemu ten herb Przerowa nadany od Bole-
sława Krzywouſtego nakłania; drugi raz (na co przywodzi ucinki Li-
ſtu Fryderyka Xiążęcia Slaskiego) twierdzi, że w rekompenſę zasług
ſwoich, od Ceſarzow Rzymskich do prerogatyw Szlachty Niemieckiey

wynie-

wynieśięni. Atoli samo imię herbu, właśnie Polskie, Przerowa; oświadcza; że nie z Niemieckich Panow szczodrobliwości wyszło: bydź iednak może, że potomkowie Mirosławia, ile przez kilka set lat na Slasku zamieszkawszy, w nadgrodę Kawalerskich dzieł swoich osobliwszą iaka łaska od Monarchow Rzymskich ozdobieni byli, ale pewnie nie pierwsza. Z Slaska potym za czasow Zygmunta Augusta Krola Polskiego, czterech się braci do Polski wyniosło, Kasper, Balcer, Michał y Mikołay. Z ktorych Kasper znowu się do swey Oyczyzny wrocił. Michał z Polskiego do Cesarskiego obozu przeniozszy się, y tam długo żołd prowadząc, przy znaczney szarży poległ w okazyi. Mikołay z Łaskim Woiewoda Sieradzkim Moskwie silny, do Francyi z drugiemi iezdził, Krolestwo Polskie Henrykowi Walezyuszowi ofiaruiac: żona iego Bidzińska herbu Janina: potomstwa iednak nigdziem nie czytał.

Balcer Cetner czwarty ich brat, w Woysku Koronnym wiek długi ztrawiwszy, gdy się heroicznemi dziełami wsławił; za Jana Zamoyskiego Hetmana Wielkiego Koronnego, Rycerskich ludzi szacownika zaleceniem, y Ziemskich Posłow instancya Indygenat od Zygmunta III Krola Polskiego w roku 1598 otrzymał, ktory potym cała Rzeczpospolita na Seymie w roku 1601 zgodnie approbowała. O czym Konstytucya tegoż roku *fol.* 749. Jakoż w Przywileiu Zygmunta III czytać chwalebne tego Balcera expedycye: á naprzod z Pawłem Secygniowskim pod Oczakowem na Tatarow, znać iak natarczywie stawał, kiedy z tey okazyi ranę wyniosł, odwagi swoiey oczywistego świadka. Potym z Jerzym Jazłowieckim pod wsia Manaczynem tychże pohańcow gromił; tegoż męstwa napatrzyli się sławni tamtego czasu Regimentarze w rożnych expedycyach, Struś, Rożyńskie Xiążęta, Konstanty Xiążę Ostrogskie, Chodkiewicz, y sam Stefan Krol w Moskwie pod Starodubem, w Wołoszech przeciwko Beglerbegowi y indziey, zdrowia y fortuny swoiey nie żałuiac dla tey Oyczyzny. Z Kurzańskiy Siestrzenicy Stanisława Zołkiewskiego Hetmana, Corke Jadwigę, ktora się dostała w małżeństwo Krysztofowi Wasiczyńskiemu, y czterech synow zpłodził. Z tych Jan z tymże Zołkiewskim w Marsowych dziełach poleruiac lata swoie, w Moskwie umarł, z takim u wszystkich żalem, że ciało zmarłego za dwie mili kompania cała odprowadzała. Jędrzey drugi syn Balcera, Podczaszy Lwowski, młodszy wiek długa peregrynacya w cudzych kraiach przetarszy; w Oyczyznie potym , to na Moskwę, kędy pod Smoleńskiem czterysta ludzi do boiu przywodził; to w Wołoszech z Zołkiewskim pamiętny Woiownik, umarł w roku 1624, ktoremu pozostała małzonka Katarzyna Leśniowska herbu Gryf Kasztelanka Bełzka nadgrobek we Lwowie postawiła. *Starowolski in Monumen:* żył iednak z nia bezpotomnie. Mikołay trzeci syn Balcera fundował Plebania w Krupcu. *Okolski Choragiew:* złaczył się był dożywotnie z Maryanna Kaszewska, y z niey Potomstwo Marcin y Stanisław, Corek dwie. Stanisław był Podkomorzym Krzemienieckim w roku 1691: zostawił synow dwoch, y Corek trzy. Mikołay Starosta Barecki Porucznik Usarskiey Choragwi Michała Potockiego Woiewody Wołyńskiego: Zoną iego Teressa Firleiowna Kasztelanka Sanocka

cka: druga Kołucka, trzecia Rzeczycka. Jan Starosta Tymbarski Poseł z Wołyńskiego Woiewodztwa na Konwokacya w roku 1696, y 1703 na Seymie Lubelskim, zkad Kommissarz do rozsadzenia krzywd pogranicznych od Węgier *Constit: fol.* 22. Zona iego Maryanna Rozwadowska pozostała wdowa po Siecińskim, atoli bezpotomne małżeństwo, iako y *2do voto* z Makowiecka.

Alexander czwarty syn Balcera, naprzod Chorąży Podolski, y sławny Rotmistrz, potym Kasztelan Halicki, z ktorym tytułem z Seymu w roku 1653, Kommissarzem był deputowany do rewizyi szkod przez oboz pod Zbarazem poczynionych *Constit: fol:* 2. Jego szczodrobliwości ku Bogu po dziśdzień pamiatka stoi, kościoł w Podkamieniu dziedzicznych swoich dobrach, przy Obrazie Nayśw: Matki, Cudami wsławioney, ktory on z fundamentu OO. Dominikanom wymurował, drewniany dawnieyszy, y iuż nadbutwiały zruciwszy. *Okolski in Russia Florida f.* 95. Miłość ku Oyczyznie wyświadczaia rany y niewola, w ktora się był dostał w owey nieszczęśliwey pod Cecora Kampanii, z ktorey drogo wykupiony na wolność wyszedszy, z większym ieszcze potym sercem w Prusiech na Szwedow nacierał; na Tatarow także y Kozakow nieulęknionym męstwem stawał. Przybrał był sobie w dożywotnia przyiaźń Annę Zamoyska Kasztelankę Lwowska, ktora mu dwoch synow powiła. Jana Starostę Lwowskiego y Sczurowieckiego: wspomina go Konstytucya w roku 1676, kiedy z Seymu Koronacyi Kommissarzem był destynowany do uspokoienia dyfferencyi pogranicznych od Węgier *Constit: f.* 31, y znowu w roku 1678 Posłem na Seym *Constitut: f.* 12. W wielu Kampaniach doświadczoney mąż odwagi umarł w roku 1680: zostawiwszy z Konstancyi Daniłowiczowny Podczaszanki Koronney trzy Corki. Teressa zręczona z Janem Potockim herbu Pilawa Woiewoda Bracławskim: Helena z Mikołaiem Lanckorońskim Podkomorzym Podolskim. Dorota z Rzewuskim Stanisławem Woiewoda Bełzkim, y Hetmanem W. Koronnym. *Olympia Rzewusc. Kazanie Choragiew X. Siarkiewicza.*

Alexander Starosta Trembowelski, drugi syn Alexandra Kasztelana Halickiego z Gasiewskiy Hetmana Litewskiego Wnuki w swym potomstwie szczęśliwy: bo krom Corki Teofili, z Jozefem Potockim herbu Pilawa Strażnikiem Koronnym, y Starosta Bełzkim zręczoney, trzech miał synow. Z tych pierwszy Alexander Starosta Sczurowiecki, ktorego potomstwo y po dziśdzień żyie Stanisław, Karol y Jan; o nim Konstytucye w roku *1690 f.* 6, y *1703, f.* 22. Jozef drugi syn Kasztelan Wołyński, Deputat na Trybunał Koronny roku *1714*, temu Bełżecka Stolnikowna Bełzka tylko iednego syna zpłodziła Antoniego Starostę Korytnickiego, ktory temi czasy z Krasicka Kasztelanka Chełmska wszedł w kontrakty małżeńskie. Franciszek trzeci syn, Woiewoda Smoleński, Senator y Pańskim umysłem y zdrowa rada tey Oyczyznie zasłużony: iego z pierwszey żony Anny Chodorowskiy herbu Korczak Podkomorzanki Lwowskiey Corka Zofia, wielkiey fortuny dziedziczka, chcac się nia z Bogiem podzielić, fundowała we Lwowie Panny Zakonne pod Regułą S. Benedykta *ab Adoratione Nayśw: Sakramentu*, y sama

ma się tamże na wieczną służbę Bogu poświęciła. Drugim związkiem tenże Woiewoda złączył się z Anną Tarłowną Woiewodzanką Lubelską, z ktorey Jan Starosta Kamionacki. Corka iego zmowiona z Michałem Rzewuskim Starostą Wyszyńskim.

CETYS herbu Ciołek w Woiewodztwie Krakowskim. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Jan Cetys miał synow dwoch, tyleż Corek, z tych iedna Kochanowska, druga *primo voto* Zbikowska: *2do voto* za Stanisławem Chmieleckim. Franciszek w Woiewodztwie Ruskim Syn Jana, z Maryanny Błażewskiy zpłodził czterech synow, Jozefa, Jacka, Woyciecha y Krysztofa, ktory wstąpił do Zakonu Soc: J. Jan brat Franciszka z Rykowskiy dwoch synow miał: Franciszka y Woyciecha.

CHABASZEWSKI. Grzegorz Chabaszewski Szlachcic Multański Indygenat otrzymał w tym Krolestwie na Seymie Coronationis 1676. O czym Konstytucya *f.* 59.

CHABIELSKI w Woiewodztwie Sieradzkim. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Ludwik na Chabielicach Chabielski z Sieradzkim, Jędrzey z Inowrocławskim Woiewodztwem podpisali się na Elekcyą Augusta II.

CHABORSKI herbu Lubicz. Okolski ich pisze Chabowski w Woiewodztwie Płockim: z ktorych Marcina wspomina, że w Krakowskim poiawszy żonę osiadł, z ktorey został się syn Hieronim. Stanisław Chaborski w Woiewodztwie Ruskim w roku 1700: Zona iego Anna Orzeszkowna Podczaszanka Mińska, Corek z niey dwie, iedna Magdalena z Stanisławem Stawskim Stolnikiem Bracławskim: druga z Janem Paiaczkowskim zaręczone. Woyciech Chaborski z Woiewodztwem Płockim podpisał Elekcyą Augusta II. Boday w tymże Płockim nie masz Chabowskich herbu Junosza.

CHĄDZENSKI herbu Junosza. w Płockim Woiewodztwie. Okolski w Indexie tomu pierwszego Chadrzewski napisał, ale to omyłka prasy drukarskiey. Jan y Piotr z Ziemią Ciechanowską podpisali się na Elekcyą Jana Kazimierza. Paweł na Pęcicach z Warszawską na Jana III. y Tomasz Skarbnik Rożański.

CHĄDZYNSKI herbu Ciołek w Woiewodztwie Podlaskim. Maciey Chadzyński, Zakrocimski y Błoński Starosta, Poseł na Seym w roku 1564, z tamtąd deputowany Kommissarz do lustracyi dobr Krolewskich w Mazowszu *Constit: f.* 40, y w roku 1567 do zapłaty Woysku *Constitut: f.* 147. Był y Podkomorzym Drohickim. *Paproc: o herb. f.* 325. Piotr Zakrocimski Starosta, á boday nie syn Macieia, uproszony do rewizyi Ksiąg Grodzkich Zakrocimskich *Constit:* 1593, *f.* 648. Jędrzey Starosta Nurski Poborca łanowego w teyże Ziemi *Constit:* 1609, *f.* 905: tenże to zdami się Jędrzey Woiewoda był Podlaskim, umarł w roku 1631. Zona iego Zofia z Karniewa. *Glod Bractwo. Jarzyński Opisanie Warszawy.* Jan z Chądzyna Starosta Nurski w roku 1633, podpisał *Pacta Conventa* Władysława IV. Antoni Chadzyński Woiewoda Podlaski w roku 1648. Stanisław Podstoli Drohicki w roku 1632. Jan Czesnik Bielski z Seymu w roku 1676 Kommissarz do rewizyi Przywileiow Rusi nadanych w Ziemi Drohickiey *Constit: f.* 23. Walenty brat Macieia Podkomorzego Drohi-

Drohickiego Kanonik Płocki y Pułtuski. Kazimierz z Podlaskim podpisał się na Elekcyą Jana III. *Okolski t. 2. f. 591* pisze że Chadzyński Starosta Nurski miał za sobą Corkę Stanisława Dębińskiego Rawicza Starosty Chęcińskiego.

CHĄDZYNSKI herbu Rogala. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał: atoli widziałem ich z tym herbem, lubo ich niektorzy piszą Chondzyński. Burgrabia Krakowski w roku 1672. Kasper Sędzia Grodzki Włodzimirski w roku 1618 herbu Rogala. *Gabriel Leopol: Justus Judex.*

CHAIECKI herbu Korab w Woiewodztwie Mazowieckim. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Stanisław, Alexander, Krysztof z Mazowieckim, Antoni, Stanisław z Ziemią Nurską podpisali Elekcyą Jana Kazimierza. Franciszek z Ziemią Czerską na Jana III. Franciszek, Hieronim y Jakub tamże, Jędrzey z Ziemią Nurską na Augusta II.

CHALA. Y o tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Chala Towarzysz pod Usarską Chorągwią w roku 1638, pod Starczem w okazyi z Kozakami zginął.

CHALCZNIOWSKI herbu Topacz. Tak ich Okolski napisał: atoli Paprocki *in Stromatibus* chce ich mieć raczey Chalknowski z Chalknowa, z ktorych powieda, że za iego czasow kwitnął na Slasku Jan Halknowski z Halknowa na Kisielowie, urodzony z Matki Zegotowny herbu Kicki, iego zaś herb Topacz. Jan Halkowski w Mścisławskim w roku 1632.

Chalecki Herb

O Tym herbie ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Jest zaś Abdank zwyczayny; na ktorego srzodku stoi strzała złamana, y do

do gory żelezcem obrocona: na hełmie ſtrzała przez ſkrzydło Sępie,
czyli Orle przeſzyta. Tak go opiſał *X. Rutka in MS. y Hiſtoria Sapieh:
par: 3. f.* 103. Przydaie pierwſzy, że od Xiażat Litewskich, Rycerzowi ia-
kiemuś mężnie woyska płaſzaiącemu nadany. Drugi zaś między Przod-
kami tey Familii liczy Grzegorza Chaleckiego Metropolitę Kiiowſkie-
go, pobożnościa życia znakomitego, ktorą (iako on powieda) lat trzy-
dzieści Paſterski ten urzad ſprawował, przy iedności z Kościołem
Rzymskim, Ruś cała y W. X. Litewskie utrzymuiąc. Nie widzę ie-
dnak, ktoryby to był Grzegorz, o ktorym on mowi, chyba ten co po Izy-
dorze Kardynale na tę Stolicę wſtapil. Namienia potym Kryſztofa
Chaleckiego Woiewodę Nowogrodzkiego. Jędrzey z Seymu War-
ſzawskiego w roku 1580 Poborca łanowego *Uniwerſat Poborowy f.* 367,
y 1581. *f.* 395. Dymitr naprzod Miecznik Litewski, z ktorym go tytu-
łem wſpominaia Konſtytucye w roku 1581, *fol.* 396: potym Podskarbi
Litewski, o czym *Conſtit:* 1590, *f.* 564, *y* 1595, *f,* 652, kędy go Kommiſſa-
rzem do Traktatow y znowu na woynę Turecką z poſtronnemi
Ablegatami, deputowano: umarł koło roku 1598. Sioſtra iego Regina, Pa-
wła Stefana Sapiehy Podkanclerzego Litewskiego małżonka. *Hiſtoria
Sapiehana p.* 3. Jozef w roku 1589 Poborca łanowego *Conſtitut: f.* 558.
Alexander z Chalcza Marſzałek Lidzki, Poſeł na Seym y Marſzałek
Izby Poſelskiey, *Conſtit: f.* 18, y w roku 1629 z Trockiego Posłował, zkąd
był deputowany na Trybunał Fiſzkalny Wileński *Conſtit: f.* 15.

Kryſztof Miecznik Litewski, OO. Franciſzkanom przyczy-
nił fundacyi, o czym *Conſtit:* 1635, *f.* 33. y Collegio naſzemu Grodzień-
skiemu, nie tylko pałace w Grodnie, ale też y wieś Horoſtow, y Fol-
wark Kiełbaſin darował, co approbowała Konſtytucya w roku 1647,
fol. 15. Temuż, na Dwor Grodecki przywiley dany niegdy Dymitro-
wi Podskarbiemu (podobno Ociec iego był) potwierdzono na Seymie
w roku 1641, *f.* 30: nie wiem czy nie tenże ſam poſtapił na Choraztwo
Litewskie, czy też inny tegoż imienia, iako *Okolſki świadczy t. 2. fol.* 489.
Miał za ſoba Marya Eleonorę Stichinownę z Niemiec. Mikołay z Chal-
cza podpiſał Elekcya Władysława IV z Trockiego Woiewodztwa.
Władysław Strażnik Litewski. *Hiſtor: Sapieh:* Obożnym go Litewskm
tytułuie, kędy też to o nim przydaie, że z Pawłem Sapieha Rycersko
na wielu mieyſcach dokazywał względem ktorych zaſług, na dobra
Mołczac w Słonimskim, dziedzictwo otrzymał przez Konſtytucya w
roku *1661, f. 17.* Ktoryś z nich przybrał ſobie w małżeńſtwo Maryan-
nę Corkę Jana Ogińskiego Woiewody Połockiego y Hetmana Polne-
go Litewskiego *Genealog: Ogińskich na Mappie.* Chalecki Staroſta Mo-
zyrski Pułkownik Krolewski w roku 1704 podpiſał Konfederacya Sen-
domirska. Bogusław Podkomorzy Rzeczycki Elekcya Jan. III. Są
y w Podlaskim Chaleccy; bo Jakub na Bartkowie Łowczy Podlaski,
Poſeł z Ziemi Drohickiey, podpiſał Konfederacya po śmierci Jana III.
(*Hiſtor: Sapieh:* twierdzi, że iedniż ſa tak w Koronie, iako y w Xięſtwie
Litewskim. Okolski w Indexie tomu trzeciego, mowi o Chaleckich
herbu Samſon, ale na karcie ktora przywodzi 93, nie ma nic o nich.)
Był ten Jakub ſyn Kazimierza także Łowczego Podlaskiego. Alexan-
der

der Chalecki Podkomorzyc Rzeczycki ſyn Bogusława, ſioſtra iego
Konſtancya z Benedyktem Przezdzieckim Podſtolim Połockim zręczo-
na. Chalecki miał za ſoba Eufrozynę Połubińska Woiewodzankę
Parnawska. *Genealog: Połubin.*

CHALIŃSKI herbu Pomian. w Woiewodztwie Brzeskim Kuiawskim. O tych
ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał. Jędrzey Chaliński Skarbnik Brze-
ski Kuiawſki 1567 z Seymu Piotrkowskiego naznaczony do dyſtrybuty
pieniężney *Conſtit: f.* 146. Stanisław Burgrabia Radzieiowski. Bartło-
miey w roku 1632 z Bronowic: od ktorego dwoch ſynow zoſtało, Woy-
ciech y Marcin w Ziemi Dobrzyńskiey. Stefan Burgrabia Radzieio-
wski *Conſtit:* 1676 *f.* 47. Władysław w Woiewodztwie Kaliskim. Sa
zdami ſię y Slepowronowie Chalińſcy, z ktorych ieden miał za ſoba
Koſzanowska, z ktorey potomſtwo zoſtało.

CHALIPINSKI. Jakub Chalipiński Szlachcic Multański, y bliska krew Ste-
fana Piotra Woiewody Multańskiego, Dworzanin Krolewski Indyge-
natem darowany na Seymie Coronationis w roku *1676 Conſtit: fol.* 69:
nie wiem czy nie iego ſynowie, Jakub Staroſta Zwoleński, y Jan Pod-
ſtoli Drohicki, kwitnęli w roku 1697.

CHAMIEC herbu Gryf. W Woiewodztwie Sendomirskim, Lubelskim, y Bełz-
ſkim, z Familii Gryfow Jaxycow. Z tych czytam Abrahama Cham-
ca, o ktorym List Władysława Jagełła, w roku 1390 dany, tak mowi:
*Mente ſolicita gratiosè perpendentes fidelia, ac multum fructuoſa obſequia, qui-
bus Abraham Chamiec, noſter fidelis dilectus, Majeſtati noſtræ multipliciter com-
placuit; quorum intuitu ſibi villas noſtras Miedzyrzec & Stolpno in terra no-
ſtra Ruſſiæ in districtu Drohicienſi ſitas, cum omnibus & ſingulis reditibus, cenſi-
bus, ſylvis, agris emolumentis damus donamus perpetuis temporibus &c.* Jeſt
ten List ingroſſowany w Proceſſ rozgraniczenia między Woiewodztwy
Podlaſkim y Brzeſkim Litewſkim, kędy to przydaia; że te dobra po-
ſzły potym w inſze Domy, á między niemi doſtały ſię były Zabrze-
zińſkiemu Woiewodzie Trockiemu. Przydał iednak Jagełło temuż A-
brahamowi obligacya, to ieſt żeby na każda expedycyą woienna ſamo-
trzeć ſtawał, każdy kopia łukiem y ſaydakiem uzbroiony. Mikołay
Chamiec Rotmiſtrz, y u Chodkiewicza Hetmana podczs Chocim-
ſkiey Marſzałek Dworu iego, z Mieleckim, Zamoyſkim, w Moſkwie,
Pruſiech, Inflantach Finlandyi doświadczony żołnierz. Seweryn brat
iego dziedzic na Potoku w Woiewodztwie Bełzkim: z Orlikowny,
czyli z Orlickiy corkę zpłodził Zofia (ktora wydał za Rafała Ładę Skrzyń-
ſkiego) y ſynow dwoch, Pawła y Stefana. Paweł z Chamczeſna Cha-
miec Rotmiſtrz Krolewſki: żona iego Helena Stoiecka. Genealogia
Kalinowſkich powieda, że Klara Corka Walentego Jana Kalinowſkie-
go, Czeſnika Halickiego była za Chamcem Stolnikiem Bełzkim. Po-
dobno też ſa Chamcowie Abdankowie.

CHAMSKI. O tych ani Paprocki ani Okolski nie piſał. Kryſztof Chamſki
z Płockim Woiewodztwem podpiſał Elekcya Jana III. Piotr z An-
na Suchodolſka Sterilis w roku 1722.

CHANKOSWKI herbu Korczak w Ruſkim Woiewodztwie. O tych ani Papro-
cki, ani Okolski nie piſał. Jam mowił pod Boratyńſkiemi, że Iwan
Wnuk

Wnuk Dymitra z Bożego daru Podſkarbiego Koronnego, wziawſzy działem Chańkowice, od nich nazwany koło roku 1520, atoli potym w ſukceſſyi po braci wziawſzy Boratyń, Boratyńſkim zawołany.

CHARBICKI herbu Jaſtrzębiec. Paprocki pod herbem Nałęcz Charbickich Łęczyczanow położył, pod Jaſtrzębcem opuścił. Okolſki zaś w Indexie tomu drugiego do herbu Jaſtrzębca Charbickich referuie, Nałęczow zaś opuścił, y ſłuſznie: bo iako ſię y mnie na rożnych mieyſcach widzieć doſtało Jaſtrzębcem ſię pieczętuia Charbiccy w Łęczyckim Woiewodztwie. Z tych Mściſława w roku 1464 Kśięgi tameczne Grodzkie wſpominaia, ktorego ſyn Jan, tego zaś Mikołay, z Bykowſka zpłodził Swentoſława, ktorego potomſtwo *imo* Piotr Sędzia Ziemſki Łęczycki, ia go czytam Stolnikiem Łęczyckim, kiedy Poſłował na Seym w roku 1618, zkad był deputowany do kwarty Rawſkiey *Conſtit: fol. 8.* Z Jadwigi Tarnowſkiy ſioſtry Arcybiſkupa Gnieznieńſkiego herbu Rolicz, zoſtawił ſynow trzech. Jana Kanonika Poznańſkiego: ten w cudzych kraiach ſiedm lat na wyżſzych naukach ztrawiwſzy, gdy ſię do Oyczyzny wraca, z wielka przyſzłych honorow otucha, prędka śmiercia zniknał z oczu. *Damalewicz.* Kryſztofa: ten od Wuia ſwego Scholaſtykiem Kuiawſkim podwyżſzony, od Wołuckiego Proboſzczem tamże, od Łubieńſkiego Macieia Biſkupem Margarytańſkim y Suffraganem Kuiawſkim: w roku 1634 był na Synodzie Prowincyalnym Warſzawſkim *Acta Synod:* W roku 1620 Deputatem na Trybunał Koronny, Proboſzczem na ten czas Kuiawſkim y Archidyakonem Dobrzyńſkim, umarł w roku 1638. Prałat iako go chwali *Damalewicz* w karności Kościelney pilny, w przykładnym życiu nienaganny, wſzyſtkim dla cnoty ſwoiey miły. Piotra Kaſztelana Brzezińſkiego, á przedtym Stolnika Łęczyckiego w roku 1632: iego ſyn Stefan Kazimierz po Stryiu ſwoim Kryſztofie wziął Proboſtwo Katedry Kuiawſkiey, wkrotce potym Biſkupem Nikopolſkim, Suffraganem, Kuſtoſzem y Officyałem Generalnym Lwowſkim ogłoſzony: przy Prelaturze Kuiawſkiey był Kanonikiem Warſzawſkim, y na Synodzie Prowincyalnym Warſzawſkim w roku 1643 *Conſtit: Synod: fol. 3.* Staniſław drugi ſyn Swentoſława zoſtawił ſyna Jana Kawalera Jerozolimitańſkiego, do wytworney ktora z ſzkoł zabrał nauki, experyencyi nie mniey przydał. W Węgrzech, Siedmigrodzkiey Ziemi z Rudolfem Ceſarzem woiował, w Wołoſzech y Podolu za Oyczyznę ſwoia. Zwiedziwſzy potym Włochy, Niemce, Niderland, Francya, Hiſzpania, Korſykę, Maltę, Macedonia y Konſtantynopol, ięzykow rożnych y obyczaiow cudzych dobrze wiadomy, Pańſkie ſerca do miłości ku ſobie y eſtymacyi nęcił, zkad w trudnych tak prywatnych, iako y publicznych iego rady zażywano intereſſach: na koniec pod Sokalem tamtego mieyſca weſołościa uięty, oſiadł; kędy też Pannom Zakonnym S. Brygitty Klaſztor zgruntu wymurował y nadał pamiętny Fundator: drugiego także OO. Bernardynow, ſiła ſwoia ſzczodrobliwościa dźwignał y ozdobił: tamże przy Ołtarzu, na ktory ſwoim koſztem wyſtawiony, taſk wiele u Stolicy Apoſtolſkiey wyproſił, pochowany ſpoczywa: umarł w roku 1623. Stefan Kanonik Kruświcki Kuiawſki y Poznańſki, á potym Opat Przemętski, z temi tytułami na Synodzię

nodzie Prowincyalnym Piotrkowſkim ſtawał w roku 1607, wziął na oſtatek Wachockie Opactwo. Co był zacz człowiek z tego poznać; że go w rożnych Legacyach do Ceſarza y innych Panow cudzoziemſkich zażywano, wſzyſtkie z pochwała ſwoiey dzielności, y wielkiego rozſadku odprawił. Staniſław Poseł na Seym w roku 1623 *Conſtitut: fol. 0.* Paweł maż Rycerſki Woyſki Łęczycki, Staniſław Cześnik Dobrzyńſki. Stefan y Staniſław podpiſał w Łęczyckim Elekcya Jana III.

CHARBINOWSKI herbu Sulima. Staniſław z Charbniowic Choraży Sendomirſki w roku 1433 podpiſał przywiley Jedlinſki Władyſława Jagełła *u Laſkiego w Stat: f. 53. Cromer l. 17, y Bielſki f. 306,* o nim świadcza, że on pierwſzy dał znać Krolowi, że Henryk Plaweniuſz Miſtrz Krzyżacki z wielka potencya od Tucholi pod Koronow ciagnał. Tenże Kromer Piotra Charbinowſkiego Staroſtę Podolſkiego wſpomina: miał mowić Halickiego, iako go czytam *u Olſzowſkiego* na Liście Jagełła Krola w roku 1406.

CHARCZEWSKI herbu Cholewa. W Dobrzyńſkiey Ziemi, Naſi Genealogiſtowie piſza ich Charſzowſki, ale ſię myla. Z tych niektorzy ieſzcze w teyże Ziemi kwitna: bo na Elekcya Auguſta II piſali ſię z nia Marcin Jozef y Seweryn: á dawniey Jan y Marcin w roku 1648 w Płockim. Drudzy za czaſow Paprockiego wyniozſzy ſię ztamtad w Sendomirſkim oſiedli: z tych był Jan maż chwalebny. Jego potomſtwo w Przemyſlſkiey Ziemi gniezdzic ſię poczęło: iakoż widzieć po dziśdzień iedney z tego Domu Matrony nadgrobek w Kościele Katedralnym Przemyſlſkim położony z herbem Cholewa. Jan Karol Charczowſki Skarbnik Drohicki: ſynowſię iego trzech zoſtało: Pierwſzy Sebaſtyan, naprzod Podſtoli Sanocki, potym Kaſztelan Słońſki dziedzic na Złotkowicach: z Ożdżanki zpłodził dwie Corki, iedna z Oſſolinſkim Stolnikiem Sendomirſkim zmowiona, druga z Chełmſkim. Kazimierz drugi Choraży Nowogrodzki dziedzic na Urku, Bielſka Corkę mu powiła y ſynow dwoch, Jana y Franciſzka. Franciſzek trzeci ſyn Skarbnika dziedzic na Balicach Podczaſzy Sanocki, żona iego Zofia Oſſolińſka. Sioſtra tych trzech braci Katarzyna z Janem Witowſkim żyła.

CHARKOWSKI. W Płockim Woiewodztwie, z ktorym Jędrzey y Wawrzyniec podpiſali ſię na Elekcya Auguſta II. Są y w Kaliſkim Charkowſcy: ieden z nich mieſzka w Habirowie, ma za ſoba Boianowſka, y z niey ſyna.

CHARLĘSKI herbu Bończa. Z Tomaſzewſkich ſwoy poczatek wzięli, ale od dobr Charlęża wzięli ſwoię denominacya. Piaciu braci wſpomina Paprocki: z tych ieden był Chorażym Kiiowſkim, z młodych lat ſwoich naprzod na Dworze Krolow Polſkich, potym żołnierzſka ſłużac, w Kiiowſkim Woiewodztwie przyiaciela ſobie dożywotniego dobrawſzy, tamże oſiadł y potomſtwo zoſtawił, á boday nie iego ſyn Felix Podkomorzy Kiiowſki z Seymu w roku 1598 Kommiſſarz do rozgraniczenia między Woiewodztwem Kiiowſkim y Ziemia Mozyrſka *Conſtit: f. 697,* y 1601, *fol. 704,* ále śmierć granicę życia rzuciła, iako wſpomina *Conſtit: 1607, fol. 855,* ſyn iego Samuel. Sebaſtyan drugi brat Chorażego Podczaſzy Krolowy Katarzyny. Jerzy trzeci brat, ſyna zoſtawił Jędrzeia

drzeia y Corkę Zofia. Jan czwarty brat, Kuchmiſtrz Krolowy Bony mąż znaczny. Mikołay piaty brat, ten na Wołyniu poiawſzy Lubicką zpłodził Corek trzy y ſynow czterech. Z corek zdami ſię iego Barbara, Jędrzeiowi Czuryłowi, á drugim związkiem Mikołaiowi Stadnickiemu Podczaſzęmu Sanockiemu zaślubiona. Z ſynow zaś Jan iuż w Domu Rakuzkim, iuż Krolowy Katarzynie ſłużąc, w rożnych ięzykach umieiętności nabył. Podkomorzym Łuckim Jana czytam w Konſtytucyach 1590, *fol.* 603, y ieſzcze 1601, kiedy Poſłuiac na Seym deputowany był do luſtracyi dobr Krolewſkich w Mazowſzu y Podlaſiu należacych *Conſtit: f.* 728. Umarł w roku 1616. Szymon brat Jana na Dworze Francuzkim długo bawiac, wielkiey tak wrzeczach, iako y ięzykach umieiętności człowiek, ale y na woynie doświadczonego męſtwa, we wſzyſtkich albowiem okazyach z Zamoyſkim z piechota Węgierſka ſiła dokazował. Mikołay z Seymu w roku 1613 do luſtracyi dobr Lubecza naznaczony *Conſtit: f.* 29. Staniſław do luſtracyi Kſiąg Ziemſkich Kiiowſkich *Conſtit:* 1601, *f.* 745. Kryſztof Dworzanin Krolewſki, Poſeł na Seym w roku 1613 *Conſtit: f.* 3. y 1629 deputowany na Trybunał Radomſki *Conſtit: f.* 7. Jan Kaſztelan Bracławſki, o ktorym Konſtytucye w roku 1620, *fol.* 26, y 1623 *fol.* 4. Senator y powagi y pobożności pełny, umarł w roku 1625 w Kościele naſzym Łuckim pochowany. Syn iego Hieronim Staroſta Łucki y Kaniowſki. *Hiſtor: Colleg: Luceorien: Porzadek Elekcyi* 1632. Adam Miecznik Wołyńſki Rotmiſtrz Pancerney Chorągwi: Corka iego Anna Konſtancya, trzy razy śluby małżeńſkie ponawiała, raz z Silnickim Kaſztelanem Kamienieckim, drugi raz z Mikołaiem Sapieha Woiewoda Bracławſkim, trzeci raz z Franciſzkiem Lubowieckim Kaſztelanem Wołyńſkim. Genealogia Sienickich świadczy że Charlęſka z Wacławem Hulewiczem Kaſztelanem Bracławſkim była zmowiona. Jan o ktorym wyżey mowiłem Podkomorzy Łucki zręczywſzy ſobie Sczęſna Siemaſzkownę Kaſztelankę Bracławſką; z niey miał Corki dwie: z tych Anna doſtała ſię w małżeńſtwo Mikołaiowi Waſieńcowiczowi Podwoiewodzemu Kiiowſkiemu: Druga Piotrowi Deniſzkowi Starośc됦owi Zytomirſkiemu. Piotr w Zakonie Societ: J. życie ſwoie świątobliwie zakończył w Przemyślu w roku 1713. Niektorzy z nich w Litwie w Nowogrodzkim Woiewodztwie oſiedli: z ktorego Jan Michał z Charlęza Charlęſki Stolnik Smoleńſki, Woyt Nowogrodzki Poſłował na Seym w roku 1670, y tam deputowany do Konſtytucyi formowania *Conſtit: f.* 37. Piotr tamże kwitnął w roku 1674. Jan Podwoiewodzy Nowogrodzki 1675.

CHARTŁUPSKI w Woiewodztwie Sieradzkim. Wincenty z Chartłup Chartłupſki Podkomorzy Sieradzki w roku 1496: Corka iego w dożywotnia przyiaźń wydana Woyciechowi Madalińſkiemu Woyſkiemu Wieluńſkiemu. O tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał: tylko oſtatni namienia *tom: 2. f. 41. Laſk: Statut na początku.*

CHARMAŃSKI. W Xięſtwie Litewſkim. Kazimierz Czeſnik Trocki, y Felicyan z Trockim Woiewodztwem podpiſali Elekcya Jana III.

Charytonowicz Herb

SĄ dwie litery większe łacińſkie z ſobą złaczone, czy to N y E, czy też V y E, iako chceſz rozumiey, powinny zaś bydź złote w czerwonym polu, na hełmie pięć pior ſtruſich. *Paprocki w Gniazdzie f.* 1198. *O herbach f.* 681. *Okolſki tom.* 1. *f.* 276. *Poczet herbow.* Wſzyſcy ſię ciż Piſarze zgadzaia na to, że z Grecyi do nas ten herb przynieſiony dawnemi czaſy; bo iuż w roku 1416 prezydował Katedrze Chełmſkiey, Władyka Charytonius iako ſię mowiło *fol.* 94. *Koiałowicz p.* 2. *Hiſtor: Lithv:* w roku 1570 wſpomina Jędrzeia Iwanowicza (to ieſt Iwana ſyna) Charytonowicza Obryńſkiego z innemi Litewſkiemi Poſłami w Legacyi wyſłanego. *Starowolſki in Monum:* nadgrobek położył Jana Charytonowicza Chorążego Nowogrodzkiego zmarłego w roku 1582, z Buſka wypiſany: chwali go Paprocki, że na Dworze Zygmunta Auguſta był między pierwſzemi, w obozie potym Rycerſkiemi ſię dziełami wſławił, nie mało Moſkiewſkiego niewolnika y nie raz prezentuiac. Syn iego Siemion w tropy Oycowskie wkraczał. Okolſki ich piſze Haratynowicz, ale z nadgrobu y Authorow innych Charytonowicz bydź powinno.

CHARZOWSKI herbu Srzeniawa. W Woiewodztwie Krakowskim, Sendomirskim, Lubelskim z Familii Rupniewskich ſwoy początek wzięli, od wſi Charzewicz Charzewſcy nazwani. Z tych w roku 1500 Mikołay z Rupniewa dziedzic na Charzewicach Dworzanin Krola Zygmunta I, zoſtawił ſynow czterech, Adama, Jana, Kaſpra, y Kryſztofa. Adam poiał Karska Łowczankę Podlaską, Kaſper Jarocka, z ktorey ſynow czterech, Wawrzyniec, Jakub, Jan y Staniſław. Wawrzyńca potomſtwo,

Wawrzyniec y Staniſław ktory w Woysku Ceſarskim żołd prowadząc, tamże w okazyi zginał. Kryſztofowi Szypowska dwoch ſynow powiła, Adama y Woyciecha. Adam dziedzic na Cichawie wziął ſobie w małżeńską ligę Barbarę Lipską. Woyciech w Woysku Ceſarskim ſłużył, zkąd powróciwſzy, gońcem był do Cara Tureckiego. Piotr Podſędek Nowogrodzki, Jan Podkomorzy tegoż Woiewodztwa, Poſeł na Seym Coronationis w roku *1676 Conſtit: fol.* 21, y 1678 Kommiſſarz do Traktatow o pokoy z Moskwą *Conſtit:Lit: fol. 1.* Marcyan Franciſzek Charzewski Sędzia Ziemski Chełmski w roku *1697.* Tak mi ſię zda, że ſą Charzewſcy Gryfowie w Sendomirskim, ale pewności nie mam. Charzowska Zakonnica S. Klary w Sączu. Anna Charzewska Marcina Borzęckiego małżonka.

CHARZYNSKI herbu Szeliga. w Woiewodztwie Mazowieckim. Naſi ich Piſarze Charzewskiemi chcą mieć. Piotra Charzyńskiego żona, Katarzyna Oleśnicka Starościanka Bełzka, ktora pierwſzym związkiem żyła z Jędrzeiem Zmięckim. Paweł z Deſpotą w Węgrzech woiuiąc, w nieſzczęśliwey przegraney w niewolą ſię Turkom doſtał. *Hiſtorya Cudow Częſtochowſkich*: Chorążym go Wieluńskim tytułuie; ale od Staniſława brata wykupiony, na wolność wyſzedł. Marcin z Płockim podpiſał Elekcyą Władyſława IV: ſynowie iego Jan y Jędrzey w roku 1697.

CHAWEYŁOWICZ tegoż herbu co y Jałowicki, w Wołyńskim Woiewodztwie.

C H C I N S K I w Chełmskiey Ziemi. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piſał. Jędrzey Chciński Skarbnik Chełmski z Seymu w roku 1647 Kommiſſarz naznaczony do rewizyi Kſiąg Ziemskich Chełmskich y Krasnoſtawskich *Conſtit: fol, 38.*

CHEBDA herbu Pomian. Imię to w Polſzcze naſzey ſtarożytne: bo ieſzcze w roku 1346 iuż w Senacie Polskim zaſiadał Hebda Kaſztelan Brzeski Kuiawski, z ktorym tytułem podpiſał Liſt Kazimierza Wielkiego o Erekcyi Miaſta Bydgoſczy. Tegoż czaſu Hebda Kaſztelan Sieradzki w roku 1357, od ktorego dobr Kwiatkowic nabyli Kwiatkowſcy. Poſtąpił potym na Woiewodztwo Sieradzkie, iakom mowił *fol.* 131. Miał to bydź Dziad *rectâ lineâ* Łubieńskich, o czym na ſwym mieyſcu. *Paprocki o herb: fol.* 427 nadgrobek wypiſał z Gniezna Jana Chebdy z Niewieſza Archidyakona S. R. Eccleſiæ, Dziekana Kuiawskiego, Kanonika Gnieznieńskiego y Krakowskiego zmarłego w roku 1400. O tym Okolski powieda, że dla częſtego do pobożności upominania, zabity był od brata ſwego Wieniawity, za ktory kryminał herb Wieniawa w Pomian zamieniony, to ieſt miaſto pierścienia, miecz przez Zubrza głowę przydany. Ale iak ſię myli, z niegoż ſamego poznać, kiedy dobrze dawnieyſzych przed rokiem 1400 liczy Familiantow herbu Pomian, á między niemi Włościborza Arcybiskupa Gnieznieńskiego w roku *1279. Długoſz in Vitis Epiſc: Poſnan:* pod rokiem 1439 Jana Pellę z Niewieſza Dziekana Kuiawskiego Kanonika Poznańskiego y Adminiſtratora *Sede vacante* tey Dyecezyi wſpomina, Mikołaia także w hiſtoryi ſwoiey w roku 1448 Proboſzcza Kruświckiego: kędy przydaie, że na Arcybiſkupſtwa Gnieznieńſkiego godność, miał niektore Suffragia od Kapituły Gnieznieńſkiey, á między niemi wotował na niego Jan Hebda Kanonik Gnieznień-

ſki: u Damalewicza w Dekrecie Kapituły w roku 1443 ferowanym, znaydzieſz tego Mikołaia Kanonikiem Gnieznieńſkim. Nie wiem czy nie tu należy, ale znać omyłką wydrukowany Woyciech z Chebdzina Sędzia Czerski ktory podpiſał pokoy Brzeſki *u Laſk: w Stat: f. 140.* Jan Hebda z Niewieſza Dziekan Kuiawſki: Woytoſtwo w dobrach Łangu kupiwſzy, Kapitule Kuiawſkiey przyłączył, żeby za duſzę iego coroczna pamiątka przed Bogiem była. *Damalewicz in Epiſc: Vladisl: f. 316,* w roku 1455, zkąd dochodzę, że to iedenże był z tym o ktorym ſię trochę wyżey mowiło. Kwitnie ieſzcze y po dziśdzień ta Hebdow Familia, bo Jan z Tropia, Jędrzey y Michał z Tropia na Radoczy Hebdowie podpiſali Konfederacyą Zatorſką w roku 1705.

CHECHELSKI, O tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał: atoli Konſtytucya w roku 1662 iawnie o nich świadczy *fol.* 32, gdy wſpomina Mikołaia Chechelſkiego męża Rycerſkiego.

CHEŁCHOWSKI herbu Lubicz. w Woiewodztwie Mazowieckim. Pawła ſyn Jan Chorąży Rożańſki, od tego Henryk, Sekretarz Krolewſki y Piſarz Skarbowy Pruſki, ſyn ſię po niem zoſtał Jakub Skarbnik Rożańſki w roku 1674 z tym tytułem podpiſał Elekcyą Jana III. Paweł Kanonik y Officyał Płocki, żył ieſzcze w roku *1610. Starowolſki in Monum*: Alexander Stolnik Witebſki w roku *1674* w Powiecie Orſzańſkim: Walenty y Wawrzyniec z Chełk w Ziemi Ciechanowſkiey. Staniſław z Slazow tamże: Woyciech w Kaliſkim Woiewodztwie w roku 1697 podpiſali Elekcyą Auguſta II. Alexander Cześnik Orſzańſki w roku *1642.*

CHEŁKOWSKI herbu Wczele. Paprocki w Gniazdzie tak ich położył, w Herbach iednak Chwałkowſki napiſał: za nim poſzedł Okolſki, atoli że Chełkowſcy ſą herbu Wczele, z tego dochodzę, żem widział Dedykacyą Kſiążki Jackowi Chełkowſkiemu Kanonikowi Poznańſkiemu, Czerſkiemu y Oleśnickiemu Proboſzczowi, Deputatowi na Trybunał Koronny w roku 1670 przypiſaną, z tym herbem.

CHEŁMICKI herbu Nałęcz w Ziemi Dobrzyńſkiey. Adryan Poborca w teyże Ziemi w roku *1580, Uniwerſał Poborow: f. 366.* Syn iego Maciey Chorążym go Dobrzyńſkim tytułuia Konſtytucye w roku 1611, á w roku *1613* Sędzią Ziemſkim Dobrzyńſkim. Synowie iego Łukaſz Piſarz Ziemſki Dobrzyńſki, Poſeł na Seym *1631*, á ztamtąd Deputat na Trybunał Radomski *Conſt: f. 10.* Jędrzey y Adryan podpiſali Elekcyą Władyſława IV. Piotr Stolnik Dobrzyński, Poſeł na Seym *1621*, ztamtąd Deputat do kwarty Rawskiey *Conſt: f:* 21, y roku 1627 na Trybunał Radom: zpłodził ſyna Staniſława. Jan Chorąży Dobrzyńſki, á przedtym boday nie był Miecznikiem: potomſtwo iego Maciey Kantor Poznańſki, Deputat Trybunału Koronnego: gładkiey wymowy, dowcipu byſtrego w Filozoficznych y Teologicznych materyach nauki wyſokiey, życia nadto przykładnego Prałat, godzien wſzelkich honorow. Michał y Antoni. Franciſzek w roku 1704.

CHEŁMSKI herbu Oſtoia w Woiewodztwie Krakowſkim. Między przodkami Domu Chełmſkich, kładą niektorzy Scibora Podkomorzego Poznańſkiego y Generała Wielkopolſkiego; ale ten, lubo był Oſtoyczyk; przecież ſię piſał z Poniedza nie z Chełma: dla tego odrzuciwſzy mniey gruntowne tey Familii wywody, odłożywſzy poſpolitych wſzyſtkim Familiantom herbu Oſtoia Przodkow, do litery O; tu tylko tych przytoczę,

 ktorzy

ktorzy już pod imieniem Chełmſkich na dobro tey Oyczyzny, na ſławę Domu ſwego robili. Piotr Chełmſki Kaſztelan Połaniecki z tym tytułem podpiſał pokoy Brzeſki *u Laſkiego w Statucie f. 140*, w roku 1436. Julian Chełmſki Kanonik Krakowſki, Proboſzcz S. Marcina w Krakowie: Mąż w naukach biegłości wielkiey, umarł w roku *1531*, ktorego nadgrobek z herbem Oſtoia y po dziśdzień widzieć w Kościele Katedralnym Krakowſkim. Kościoł ten S. Marcina, ktoregoś z Przodkow Domu tego ſzczodrobliwościa z gruntu powſtał y w dochody należycie opatrzony: dla tego *Jus Patronatûs* przy nich zawſze dziedziczy *Paproc:* Jan z Anny Zarębianki Woiewodzanki Kaliſkiey, corka Magdalena doſtała ſię w małżeńſtwo Staniſławowi Orzechowſkiemu herbu Okſza, ſławnemu w Polſzcze naſzey oſobliwie iednak przeciwko Heretykom Piſarzowi koło roku 1560. *Orichov. dial:* 7. Marcyan Chorąży Krakowſki w roku 1586 podpiſał z tym tytułem Kaptur Krakowſki *Conſtit: f.* 405, y 1609, kędy Kommiſſarzem ſtanał do uſpokoienia granic od Slaſka y Węgier *Conſtit. f. 897*. Z Anny Pieniażkowny Starościanki Nowotargſkiey trzech ſynow zoſtawił: Staniſława, Mikołaia y Marcyana. Ten w Oycowſkie ślady wſtępuiac, Chorażym naprzod był Krakowſkim: z tym urzędem częſta o nim ieſt wzmianka w Konſtytucyach, iako 1616, *fol.* 19, 1618, *f.* 4, 1629, *f. 16*, 1634, *fol.* 3. Podkomorzym potym tamże zawołany, także Staroſtą Ryczywolſkim y Uyſkim, Bocheńſkim y Wielickim. Wſzędzie czy to Poſłuiac na walne Seymy, czy Kommiſſarzem do rożnych funkcyi, czy Marſzałkiem Trybunału Koronnego w roku 1640, Boga, ſprawiedliwość, dobro Oyczyzny, ſtawiał ſobie przed oczy; tak wſpaniałego ſerca, że go ani żadne pogrożki uſtraſzyć, ani pochlebne zmiękczyć nie mogły poſzepty: y owſzem że tu zażyię słow o nim Pawła Potockiego, Oyca Wielkiego dziſieyſzego Prymaſa Polſkiego *in Centuria Viror: f. 425. Blanditias ut viro, ita libero homine indignas, & ſervilis indicia ingenii eſſe ratus, ne ad minima quidem oſtentationis officia deſcendere voluit, ne dum his, honores emercari. Priſcæ integritatis & candoris retinens, obrepentibus morum corruptelis laudabiliter iraſcebatur. Starowolſki in Monum: f. 757* ſławi iego rękę na Boga nie zkurczona; kiedy Collegio Minori Akademii Krakowſkiey liczną w Księgi rożne, Bibliotekę darował. Kościoł w Bolesławiu iuż ſtarością nadwatlony reſtaurował. Kaplicę Gutteterowſka przy kościele Panny Maryi w rynku Krakowſkim wybornym pędzlem odnowił, w apparat Kościelny przyſtroił, czyńſzem upoſażył. Działa miedziane do Boleſławia na dzwony przeformować kazał. *Leſſus Acad: Cracov:* Umarł w roku 1641 w Krakowie przy tymże Kościele pochowany: z nadgrobkiem ktory Marſowych iego expedycyi do tych czas ieſt świadkiem to w Pedemoncie, gdy ſię woyna między Francuzami y Hiſzpanami zawzięła, to w Węgrzech z Rudolfem Ceſarzem przeciwko Amuratowi, pod Agrya, Jaurynem, z Chorągwią Uſarſką ſwoim ſumptem wyſtawioną lat kilka żołd prowadzac, z tą pochwałą odwagi ſwoiey; że mu Maciey Auſtriacus pod te czaſy Generaliſſimus Woyſk wſzyſtkich, *Fortiſſimi Equitis Poloni* tytuł przyznał: w Oyczyznie potym tak w Pruſiech przeciwko Szwedom, kędy konia pod nim zabito, iak y pod Chocimem. Gdy Medycy

dycy choremu Marcyanowi zakazali ryb y poſtnych potraw; rezolutnie na to odpowiedział: *Amittam vitam, ſervem legem Eccleſiæ*, niech życie ginie, byle Matki Kościoła prawo było w cale. *Kazanie* P. *Kowalicki f. 130.*

Jan Scibor (tak ſię poſpolicie Familianci tego Domu piſzą, na pamiatkę że od Sciborow poſzli, o ktorych patrz pod herbem Oſtoia) z Chełmu Chełmſki Łowczy Krakowſki, Staroſta Uyſki ſyn Marcyana Podkomorzego, iako chce *Panegiryk Rzeſſowſki, Lunæ & Martis:* Poſeł na Seym w roku *1637*, z tamtąd Deputat na Trybunał Radomſki *Conſtit: f. 3.* Sędzia Kapturowy w Krakowſkim w roku 1648, Kommiſſarz w roku *1661* do kłotni pogranicznych ułacnienia od Węgier *Conſtitut: f. 34:* z Elżbiety Malickiy herbu Junoſza dwoch ſynow zoſtawił, Jana y Marcyana: z drugiey, luboć iey zamilczał tenże Panegiryſta, tyleż ſynow: Samuela, ktory w Budziackiey zginał expedycyi, y Alexandra. Kryſztof brat tych Stryieczny Porucznik Warſzyckiego Miecznika Koronnego: o Kryſztofie (rozumiem iednak że inſzym) piſze *Kochow: climact:* 1. *lib.* 1. że ſię pod Zołtemi Wodami doſtał był w niewola w roku 1648. Jędrzey Podſtoli Sendomirſki ſyn Łowczego Krakowſkiego, á iakom ſłyſzał y Chorąży na koniec Sendomirſki, Pułkownik Hetmana Jabłonowſkiego. Pierwſza mu ſię pora do Rycerſkich dzieł z Jerzym Lubomirſkim Marſzałkiem y Hetmanem na Szwedow y Kozakow otworzyła: pod Cudnowem potym, Chocimem, Zorawnem, Wiedniem, Strygoniem, iuż wprawiona na nieprzyiacielſkich karkach ręka, ſiła dokazał. Pod Niedoborem wyciekaiących Tatarow pamiętną zniosł klęſka. Zona iego Maryanna Bieganowska herbu Grzymała, Starościanka Moſtowſka. Marcyan brat iego Obożny Koronny y Pułkownik Krolewſki, wſpominaia go Konſtytucye w roku 1683, *fol.* 11, *y 1690 f. 8*, *1697*, *f.* 11. Mąż do woyny urodzony, czego dał dowod z Szwedami, Moſkwa, Kozakami, ſwoim właſnym ſumptem Regimenty y Chorągwie w pole wyprowadzaiac. Chwycił ſię był iednak Geneweńſkich nowinek, przy ktorych iak goraco ſtawał; tak głownym ſię nieprzyiacielem na publicznych ziazdach, prawowiernemu Kościołowi y Duchowieńſtwu pokazywał: po wielu iednak znacznych ludzi perſwazyach y Krolewskich napomnieniach, od iednego Kapłana Soc. J. w ſwych błędach przekonany, Kalwinſkich ſię wyprzyſiągł plotek w roku 1679, *Hiſtor: Colleg: Cracov: S. J.* Jędrzey Staroſta Brzeźnicki: żona iego Magdalena Jełcowna. Samuel Poborca łanowego w roku 1613 *Uniwerſał Pobor.* Stefan Skarbnik Krakowſki *Conſtit: 1637, fol.* 3. Jerzy z Kaliskim Woiewodztwem podpiſał Elekcyą Władyſława IV. Stefan także Dworzanin Krolewſki y Jan Stefan Rotmiſtrz Woiewodztwa Krakowſkiego. Marcyan Podſtoli Sendomirski, o nim Konſtytucya w roku 1678, *f. 12*, y 1676, *f. 10*: miał Regiment Arkabuzerow *Conſt: 1667, fol.* 41, ſynow dwoch zoſtawił: ale ci z Francyi powrociwſzy, prędką śmiercią zniknęli. *Panegir: Reſſow:* Jednego z Chełmskich czytay pochwałę *u Triceſiuſſa lib: 1. Epigram:* Staniſław Staroſta Pobiedziski w roku 1668. Podobno ſyn iego Kryſztof Podſtoli Sendomirski z Elżbiety Oſſolinskiy, zpłodził trzy Corki. Annę Mikołaiowi Złotnickiemu, Tereſſę

Staniſławowi Tarłowi Woiewodzie Lubelskiemu, Maryannę Mikołaiowi Xięskiemu Czeſnikowi Krakowskiemu w dożywotnią zaślubił przyiaźń.

CHEŁSTOWSKI herbu Jaſtrzebiec. Jan Chełſtowski Opat Trocki w Litwie Zakonu S. Benedykta w roku 1525 *Sczygielſki in Tinecia.* Chełstowski z Chełſtowy, rezygnacyą czynił części ſwoiey w Księgach Grodzkich Oſtrzeſzowskich w roku 1574. Staniſław Sadowy Michałowski w Pruſiech w roku 1648, y drugi Staniſław w Pińskim Powiecie. Paweł Deputat z Woiewodztwa Chelmińskiego. Zygmunt z Malborskiego w roku 1668. Marcin Chełſtowski Podkomorzy Chełmiński, á Podwoiewodzy Pomorski, Deputat na Trybunał Koronny koło roku 1710: *magnæ activitatis* człowiek. Z Zawadzkiy zoſtawił ſyna. Czytałem Chełſtowskich herbu Drogoſław, ale nie mam pewności. O tych ani Paprocki ani Okolski nie piſze. Chełſtowska Staniſława Rudzińskiego Zona.

CHILCHEN herbu Jelita. O tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał. W Inflanciech ſię znayduia. Z tych Dawid Chilchen Piſarz Ziemski Inflantski, Sekretarz Krolewski, wydał do druku życie Jerzego Farenſbachiuſza Woiewody Inflantskiego Łacińskim ſtylem roku 1607, wſpomina go *Starowolſki in Monumen.*

CHILNETECKI. Towarzyſz Zborowskiego Hetmana Nadwornego, pod Pleſzkow do ſzturmu ſzedł piechotą, z konia zſiadſzy w roku 1582. *Paprocki o herbach f. 404.*

CHIMINSKI. Kryſztof Chimiński Łowczy Smoleński z Powiatu Orſzańskiego podpiſał Elekcya Jana III Krola w roku 1674.

CHŁAPOWSKI herbu Drya. w Poznańskim Woiewodztwie. Woyciech Chłapowski Sędzia Ziemski Kaliski w roku 1598 wſpominaia go Konſtytucye *fol.* 693. Corka iego Elżbieta zmowiona z Wawrzyńcem Krzęckim, ieſt iey nadgrobek z herbem Drya, w Kościele Krakowskim u S. Troycy. Jana Zona Jadwiga Kucharska; Ludwika Modliſzewska: z ktorey Corka Jadwiga, z Janem Arcemberskim zmowiona. Był ten Ludwik Deputatem na Trybunał Koronny z Kaliskiego w roku 1717, y 1727.

CHLEBOWICZ herbu Leliwa w Xięſtwie Litewskim. *Stryikowſki fol.* 268 Moniwidow Familii od Eyxyuſza Urſyna herbu Roża, poczatki prowadzi: ktory to Eyxius, za Erdziwiła Xiążęcia Zmudzkiego Hetmanił 1217, temu ſyna Muntwida czy Muniwida naznacza, od ktorego Montwidow imię w potomſtwie rozplenione: iakoż Koiałow: *p.* 1. *l.* 1. *Stryiko: f.* 353. w roku 1280, Moniwida wſpominaia Marſzałka Litewſkiego, kiedy Narymundowi Xiążęciu Litewſkiemu, przy inauguracyi na to Xięſtwo, trybem tamtego wieku, miecz nowy oddawał. Wſzakże tenże ſam *Koiałowicz in MS, Paprocki,* y wſzyſcy inſi Piſarze na to ſię zgadzaia; że Dom Chlebowiczow, właſna krew była Gedymina Xiażęcia Litewſkiego. Między ſynami albowiem Gedyminowemi Montwid, lubo do niego prawo natury, ile do ſtarſzego, całego Xięſtwa Litewſkiego rzady nakłaniało; atoli on niechac śmiercią braci ſwoiey ſzukać Państwa, chciwości Olgerda rodzonego ſwego brata unikaiac, wziął od niego w zamianę Xięſtwo Kiernowſkie y Słonimſkie; na ktorym ſpokoynie między wielkiemi tumanami, y uſtawicznemi o Xięſtwo Litewſkie między bracią

zabie-

zabiegami ſiedział. *Koiałowicz in MS.* iednego mu tylko ſyna przypiſuie Monwida Woiewodę Wileńſkiego, ktory przez Chrzeſt odrodziwſzy ſię Bogu, imię ſobie Woyciecha obrał: temu zaś trzech ſynow przyznaie, Olechna od ktorego Olechnowiczowie, Juſzka od ktorego Juſzkiewiczowie, y Wiaza: od ktorego, według tegoż Authora dwoch ſynow miało bydź: Wiaz od ktorego Wiazewiczowie y Chleb, od ktorego Chlebowiczow wſławiona Familia. *Hiſtoria Sapiehana. Miſtolt.* Atoli to trudno zkombinować, bo po tym Woiewodzie Wileńſkim, ktory pierwſzy Chrześcianinem zoſtał, kilku pod tym ſamym imieniem Moniwidow w Senacie zaſiadáło, iako ſię niżey powie, ba y ſam Koiałowicz w ſwoiey hiſtoryi o nich świadczy; ktoż tedy był ich Oycem? *Okolſki t. 2. f. 88,* rozumie, że to tenże ſam Monwid pierwſzy, ſyn Gedymina Xiażę Kiernowſkie y Słonimſkie bałwochwalſtwo porzucił, y herb Leliwa na Dom ſwoy przyiał, ale temu trudno wierzyć, bo Gedymin zabity w roku 1328, toćby ſyn po śmierci Oycowſkiey ſto lat bliſko żył. Dla tego kombinuiac tak lata, iako y Authorow; Paprocki o herbach *fol.* 656, ba y w Ogrodzie Krolewſkim lepſza oſnowę tego Domu wypiſał: á naprzod Monwidowi ſynowi Gedymina Xiażęciu Słonimſkiemu y Kiernowſkiemu dwoch ſynow naznacza. Z tych pierwſzy

Monwid Woyciech Woiewoda Wileńſki. Tę mu godność podtracono w zamianę Xięſtw, ktore Ociec trzymał. Widzac albowiem Jagełło y Witold żeby były drobniały ſiły ich, gdyby ſię było Xięſtwo Litewſkie na rozpłenionych wielka liczba braci tak rodzonych, iako y ſtryiecznych dzielić miało; kontentuiac ich, w nadgrodę zabranych Państw dziedzicznych, naywyżſze im Krzeſła w Litwie porozdawał: nad to temuż Monwidowi, dobra obſzerne w Zmudzi, po Widymuncie w koło wplecionym y zabitym Jagełło wiecznym prawem puścił. *Stryikowſki l. 12. c. 1. Koiałow: p.* 1. Działo ſię to 1382. Tenże to ſam zdami ſię w roku 1407, powtorna iuż kampania; do Moſkwy z Woyſkiem wpadſzy, tak nieprzyiaciela naſtraſzył, że o pokoy proſić muſiał. *Stryikow: l. 14 c. 8. f.* 517. przydaie *Koiałowicz p. 2,* że na weſelu w Krakowie Cymbarki z innemi Panami Litewſkiemi w roku 1412 aſſyſtował. Herb Leliwa, że na ſiebie y na cały Dom ſwoy przyiał: świadcza wſzyſtkie Statuta Polſkie; znać przez reſpekt Jana Tarnowſkiego na ten czas Woiewody Krakowſkiego. Zoſtawił według Paprockiego dwoch ſynow: Olechna y Juſka, od ktorego Familia Juſkiewiczow, Zabrzezińſkich y Dorohoſtayſkich ſwoy poczatek wzięła. Od Olechna zaś Kuchmiſtrzowiczow y Jerzykowiczow.

Jan Montwid brat Monwida według *Paprockiego* y on ſam Woiewoda Wileńſki (wprawdzieć go *Cromer l. 20. Stryikow: f.* 574 tylko Woiewoda Trockim tytułuia, o śmierci iego piſzac w roku 1432) gdy Swidrygiełła dla okrucieńſtwa z Xięſtwa zruconego, znowu chciał na Państwo wſadzić: bitwę pod Ośmianami z Zygmuntem Xiażęciem Litewſkim ztoczył, od ktorego iak mu ſie batalia nie powiodła; poimany y zabity, dobra iego zkonfiſzkowane: luboć tym zaboyſtwem Zygmunt ſiła ſerc Panow Litewſkich na ſiebie zaiatrzył: *Koiałowicz p. 2.* ktory

go

go też Wileńſkim Woiewoda zowie. Dwoch ſię ſynow po nim zoſtało: Wiaz Wiazewieczow y Chleb Chlebowiczow Famili Przodkowie. Muſiał iednak bydź y trzeci brat ich Jan Monwid, o ktorym *Stryikowſki fol.* 598 świadczy, że po Janie Gaſtoldzie w roku 1443 wziął Woiewodztwo Trockie. *Kromer także o nim lib: 22. Bielſki f. 277* piſzą w roku 1452, że zawaśniony na Polakow ten Woiewoda, z Gaſtoldem na ten czas Woiewodą Wileńſkim podarunkami obſyłali Sachmata Tatarow Zawolſkich Hana, zawdzięczaiąc mu to; ze Podole naiechawſzy z ludem ſwoim w koło wſzyſtek ten kray opalił y zpuſtoſzył, á zachęcaiąc go do powtorney wycieczki. Wſzakże ten poſłanik w Ecigereia Hana Perekopſkiego ręce wpadł, ze wſzyſtkiego wyzuty y przetrzęſiony: luboć *Koiałowicz* wymawia ten iego poſtępek, że to nie na zniſzczenie Polſki, ale na zachęcenie do dalſzych okazyi, te podarunki ponętą bydź miały. Poſtąpił potym tenże Monwid po śmierci Gaſtolda w roku 1460 na Woiewodztwo Wileńſkie. Zdami ſię że to iego ſynowie Woyciech Monwid, ktory z innemi Panami odprowadzaiąc Zofią Krolewnę Polſką Xiążęciu Bawarſkiemu; powietrzem zarażony umarł 1475 *Długoſʒ in MS.* Drugi Alexander Moniwidowicz Namieſtnik Trocki, o ktorym *Stryikowſki lib. 22. cap. 4. y Bielſki twierdzą:* że Sachmata Tatarſkiego Wodza nad ſłowo dane pierzchaiącego, aż do Kiiowa gonił.

Chleb Woiewoda Smoleńſki ſyn Montwida Woiewody Wileńſkiego (cożkolwiek bądź com piſał z niektorych Authorow pod Woiewodami Smoleńſkiemi, ale omylnie o Chlebie Wiazewiczu, to ieſt ſynie Wiaza:) zpłodził trzech ſynow, Jerzego, Staniſława y Kucia: to *Paprocki.* Z tych Staniſław Chlebowicz w roku 1492 od Alexandra Xiążęcia Litewſkiego Poſłuiąc do Iwana Moſkiewſkiego Xiążęcia, upominał ſię Wiazmy y innych Fortec y Miaſt w Siewierzu zabranych. Ta iednak Legacya żadnego ſkutku nie miała *Koiałow: par.* 2. Był potym ten Staniſław Woiewodą y Staroſtą Połockim: na Seymie Radomſkim podpiſał Konſtytucye 1505 *u Laſk: w Stat: f. 120:* z tymże tytułem znowu powtore do Moſkwy iezdził z Piotrem Myſzkowſkim y Janem Buczackim Woiewodzicem Podolſkim w roku 1502, przymierze z Moſkwą na lat ſześć gruntuiąc, y więzniow ſię upominaiąc *Bielſki f.* 498. *Koiałowicz p.* 2. *w roku* 1503 ieſzcze go tylko Marſzałkiem Litewſkim zowie. Synow miał dwoch: pierwſzy Staniſław Woiewoda Podlaſki, iam go wprawdzie między Woiewodami Podlaſkiemi nie położył: muſi bydź albowiem że ieſzcze przed Unią Litwy z Koroną na tym Krześle ſiedział; ile że żaden z Authorow roku nie przypiſał. Drugi Mikołay bardzo hoyny, o ktorym *Paprocki.* Corka Woiewody Podlaſkiego z Radziwiłem Mikołaiem na ten czas Łowczym Litewſkim, á potym Woiewodą Nowogrodzkim dożywotnie zmowiona. Brat iey Połońſkim nazwany. Kucia potomſtwo na Podlaſiu oſiadło, ktorego rozumiem że ſynem był Jerzy Namieſtnik Witebſki, o ktorym *Koiałow: p.* 2. świadczy, że w roku 1506 od Alexandra Krola ſprawował Legacyą w Moſkwie dopominaiąc ſię Prowincyi zabranych y niewolnikow Polſkich: tego zdami ſię ſyn Mikołay Staroſta Drohicki, iakom czytał na przywileiu Zygmunta I danym Sapiehom w roku 1512. Ktoryś z iego ſynow

now był Chorążym Drohickim y Poborcą łanowego w teyże Ziemi *Uniwerſał Pobor: w roku* 1577 *f.* 321. Nie wiem czy nie od tych poſzli Hieronim Dzieżyc Chlebowicz Miecznik Lidzki, (tak ſię podpiſał z Wileńſkim Woiewodztwem na Elekcyą Jana Kazimierza Krola) y drugi Podczaſzy Kiiowſki Chlebowicz dziedzic na Buryniu, z Seymu w roku 1641 Kommiſſarz do rozgraniczenia Woiewodztw Kiiowſkiego y Czerniechowſkiego *Conſtit: f.* 26.

Jerzy Chlebowicz ſyn Chleba Woiewody Smoleńſkiego, to Krzeſło wziął po Oycu. Synow iego dwoch liczy Paprocki: Mikołaia y Jana. Podobno iednak był y trzeci, ktoregom y ia czytał w prawach Narodu Ruſkiego w roku 1519 Staniſława Woiewodę Połockiego. Nawet Bielſki y Okolſki o tym Staniſławie mowią, ktoregom ia wyżey wſpomniał. Mikołay ſyn Jerzego w nieſzczęśliwey pod Wieruſſą potrzebie z Konſtantym Xiążęciem Oſtrogſkim w niewolą do Moſkwy wzięty, po całych ſiedmiu lat wypuſzczony, w Smoleńſku u Oyca ſtanął: ale tydzień ledwo wytchnął z podroży, Smoleńſk Moſkwa oblęgła. Mikołay w ktorym y krew żywa y darzki umyſł, widząc Oyca laty zgrzybiałego, uproſił ſobie u niego, że na beſpiecznieyſze uchyliwſzy ſię mieyſce, kommendę Miaſta y Zamku iemu oddał. Tam dopiero ſkarby Oycowſkie między Rycerſtwo rozdawſzy, y do poſpolitey obrony wſzyſtkich zachęciwſzy, ſam y dobrego żołnierza y rozſądnego wodza, dał dowod. Ciężkoć było wprawdzie utrzymać tey Fortecy Mikołaiowi, ile że ogniem zapuſzczonym dziura ſześć ſążni w Zamku była wygorzała: dla ktorey wſzyſcy o ſobie byli zwątpili: atoli czego ſiła y męſtwo dokazać nie mogło, ſztuka podparła. W traktat wſzedł z Moſkwą Mikołay, deklaruiąc ſię po trzech dniach poddać, ieżeliby przez ten czas żadney odſieczy od ſwoich nie miał: á że przyrzekł był oraz Moſkwie, że żadney ſiekiery nie miał zażyć do reſtauracyi wypaloney dziury; dla tego piłami ſamemi przez ten czas, takie taraſſy zbudował; że owo mieyſce daleko beſpieczniey ugruntował, niżeli przedtym było. To widząc Moſkwa, á zdeſperowawſzy o dobyciu Smoleńſka, z ſwoim wſtydem uſtąpić muſieli. Wſławił ſię tą odwagą Mikołay: ztrudzony iednak to niewolą tak przewlokła, to nadprzykrzonym oblężeniem, wkrotce potym umarł. Ociec też iako mowi Paprocki uſtąpił Smoleńſka dla ſtarości ſwoiey, wziąwſzy w zamianę Wołkowiſk y inſze włości; atoli muſiało to bydź przed rokiem 1499, bo w tym roku iuż Staniſława Kiſzkę Woiewodą Smoleńſkim piſzą *Stryikow: y Koiałow:* umarł potym ten Jerzy w roku 1501.

Jan Chlebowicz Woiewoda Wileńſki y Kanclerz Wielki Litewſki, Staroſta Bobroyſki y Boryſzewſki, z ktoremi tytułami podpiſał przywiley Ziemi Bielſkiey *u Januſʒow: w Stat: f.* 837 w roku 1547. Syn drugi Jerzego Woiewody Smoleńſkiego. Ja go czytam Marſzałkiem Litewſkim w roku 1516 na przywileiu o Ziemi Drohickiey u tegoż *Januſʒow: fol.* 836: nie przydano iednak czy Wielki, czy Nadworny, czy Ziemſki. Paprocki powieda że był Staroſtą Mściſławſkim, potym Witebſkim Woiewodą, daley Połockim. Jak mężnie ſtawał przeciwko Moſkwie pod Połockiem y pod Szebieżą z Starzechowſkim: namie-

Rrr nia

nia, iako y o iego Legacyach do Moſkwy dwakroć, y na Kommiſſya
do Krola Zygmunta. Umarł w roku 1549 *Stryikow: f. 762.* Dwa razy
śluby małżeńſkie ponawiał: pierwſzy raz z Bartoſzowiczowna podo-
bno Woiewodzanką Brańſka, ktora mu powiłą pięć Corek: Jadwigę
zmowiona z Michałem Sapiehą Woiewodzicem Podlaſkim Sekretarzem
Litewſkim *Hiſtor: Sapieh: Walicki Kodeń.* Zofią z Zienowiczem Kaſzte-
lanem Połockim, Kryſtynę z Kumaiewſkim, Annę z Kniaziem Sołome-
reckim Kaſztelanem Mścisławskim, Elżbietę z Siemiotem. Drugi raz
z Anna Corką Teodora Iwana Jawnuty Xiążęcia Zaſławſkiego w Li-
twie: ktora, że iedynaczką tego Domu zoſtała; więc ſię Xięſtwo Zaſła-
wſkie z ſukceſſya w Dom Chlebowiczow przenioſło *Koiałow: p. 1. Stryi-
kow: l. 12. c. 1.* Corki iego z niey, Barbara Wolſka z Podhaiec Kaſztela-
nowa Czerſka. Anna (iako ma *Paproc: o herb. f. 653*) czyli Elżbieta (iako
chce *f. 658*) Odyńcowiczowa Starościna Orſzańſka: á drugim małżeń-
ſtwem Wołowiczowa Starościna Smoleńſka. Dorota Reiowa: y ſyn
ieden Jan w piąciu lat od Oyca odumarły.

Jan z Xiężniczki Zaſławſkiey urodzony, naprzod Kaſztelan
Mińſki y Podſkarbi Wielki Litewſki, iako ſię na ſwym mieyſcu mowiło:
wkrotce Kaſztelan Trocki; potym Woiewoda Trocki: młodſze lata iuż
na Dworze Ceſarſkim, iuż u Krola Auguſta I polerował: pod ktory czas
na weſelu Krolowy Szwedzkiey z Mikołaiem Wolſkim mężnie Kopia
kruſzył. Od Dworu do Obozu ſię udał: á gdy Moſkwicin, Połock
wielkim woyſkiem obległ, z pocztem ſwoim Oyczyznie na ratunek
przybył: ciężko iednak było trzech oraz Zamkow Zapołocia, Wielkie-
go poſadu y Dziedzińca razem bronić w małey garſtce, przeciwko
gminnemu nieprzyiacielowi: dla czego zapalić naſi chcieli Zapołocie
y Dziedziniec, á wſzyſcy ſię na Wielkim poſadzie bronić. Odradził to
Chlebowicz, y ſam na ſiebie wziąwſzy Zapołocie z ludźmi ſwemi y
niektora Szlachta, w nim ſię zamknał. Wierzchleyſkiemu doſtał ſię
Wielki poſad. Dowoynie Woiewodzie Połockiemu Dziedziniec. Trwa-
ło to oblężenie od dnia drugiego Lutego, aż do iedenaſtego tegoż mie-
ſiaca: kędy Chlebowicz nie tylko że mężnie odpor dawał nacieraiącym
ſzturmom, ale też wyciekaiąc z Zapołocia Moſkwę płaſzał: znać było
iego natarczywość, kiedy w tym zapędzie na nieprzyiaciela y koń ran-
ny y Pan powrocił, lubo nie ſzkodliwie. Wſzyſtkę tę naſzych ocho-
tę zgaſił pożar zapuſzczony od Moſkwy do Zamku, tak wielki, że gdy
go przygaſić niepodobna było, y iuż nic im nie zoſtawało, tylko w o-
gniu zpłonać, w traktaty z Moſkwa weſzli nieſzczęśliwe: bo Moſkwa
zapomniawſzy słowa ſwego, wſzyſtkich y Chlebowicza z niemi w nie-
wolą zabrała, w kaydany okuła do turmy wtraciła. Przecięż w oſta-
tniey prawie nędzy ſwoiey o Oyczyznie nie zapomniał Jan. Zebrał
był wielkie woyſko Kniaź Moſkiewſki na zgube Polſki w roku 1565.
Z przeſtroga y nowina tak ſtraſzną wyſyła Boiarſkiego ſyna do ſwoich
Chlebowicz: nie umiał ſię iednak ſprawić ten poſłanik, dla tego nieo-
ſtrożności ſwoiey życiem przypłacił: liſty oddane Chlebowicza Knia-
ziowi: do ktorych on przyznawſzy ſię, przydał: Ktożby taki był, że-
by Oyczyznie w ktorey ſię urodził, nie miał dobrze życzyć. Na co
zadu-

zadumiały Moſkwicin, do ſwoich obrociwſzy mowę, rzecze: zli ludzie,
ázabyście wy byli tak dobrzy, iako on: tu mieſzkaiąc mnie zdradzacie,
on więzniem będąc, Oyczyznie życzliwie myśli. Karać ci go wpraw-
dzie iawnie nie kazał, potaiemnie iednak o zgubie iego myślił; dla te-
go trucizny podać mu kazał w potrawach ktore mu noſzono, atoli prze-
ſtrzeżony prędko, lekarſtwami tak ſię ratował, że mu nic nie ſzkodzi-
ła. A że w tym Liście było wiele słow z Piſma S. dyſkurs z nim za-
czał Kniaź o wierze: w ktorym gdy zrozumiał że był Chlebowicz Kal-
wińſkich ſię błędow chwycił, odchodząc od niego, mowił: Oduczę ia
ciebie Herezyi. Do uwolnienia z tey niewoli ſiła mu pomogł Moſkwi-
cin Iwan Kozłow; radził on, dobrą myśl w Kniaziu ſwym upatrzywſzy,
żeby w zamianę za ſwoich, Polſkich wypuścił. Dwie rzeczy prawi
ſobie ziednaſz tym procederem. Naprzod miłość u poddanych ſwo-
ich, kiedy ſię o ich ſwobodę ſtarać będzieſz. Potym miłość u poſtron-
nych, bo ci wypuſzczeni ſławić twoię ludzkość będą: y bydź może,
że po Auguście Krolu ile bezpotomnym, albo ciebie ſamego, albo po-
tomſtwo twoie na Tron Polſki wynioſą. Usłuchał tey rady Tyran,
Chlebowicza wolno puścił, z tą iednak kondycya; żeby za niego Pleſcze-
iowa y Ohlebina Polſka wydała. Wprawdzieć ſię za doſyć ſtało tey
kondycyi, iednakże żałował Kniaź wkrotce tego, gonić za Chlebowi-
czem kazał, ale ten raczo do Oyczyzny powracał, kiedy za dzieſięć dni
ſto dwadzieścia mil upędził. Na wiele go potym funkcyi Oyczyzna
narażała, iako świadczą o nim Konſtytucye w roku 1587, *fol.* 417, *y 1590,
fol. 564.* Katarzyna Krotowſką Woiewodzanka Inowrocławſka Zona
iego, z ktorey dwoch ſynow miał, Mikołaia y Jana: ten iednak nie dłu-
go tey Oyczyznie ſłużąc zſzedł z tego świata.

Mikołay Kaſztelan Wileńſki, ſyn Jana Woiewody Trockiego,
Onixteńſki Radoſzkowſki Staroſta, á przedtym Podſtoli Litewſki (z
ktorym tytułem Kommiſſarzem był do Rokoſzanow w roku 1607 *Con-
ſtit: f. 866*) potym Woiewoda Smoleńſki (z tym honorem deputowany
był do Traktatow o pokoy z Moſkwą w roku 1611 *Conſtit: f. 1*) na koniec
Kaſztelan Wileńſki. Ten błędow ſię Kalwińſkich Oycowſkich wy-
przyſiągł *Cichoc: Alloq: Oſece. l. 2. c. 22.* Jakoż znać w nim było ſzczera ku
Bogu ſkłonność, z ktorey w Wilnie przy Kościele S. Franciſzka wyſta-
wił Kaplicę S. Michałowi Archaniołowi: luboć ia potym ſyn iego Je-
rzy Karol, kwoli Oycu y bratu, tamże pochowanym, daleko więkſzym
nakładem z gruntu wyprowadził y ozdobił *Starowolſki in Monum:* 1645.
Kościoł w Zaſławiu od Heretykow zprofanowany, Katolikom przy-
wrocił, y upoſażył. OO. Bernardynow w Dąbrownie dziedzictwie
ſwoim, zkąd ſię Hrabiami piſywać zwykli, fundował zupełnie y opa-
trzył należycie. Męſtwo iego pamiętne, kiedy z Karolem Chodkiewi-
czem Szwedow zbił na głowę, to pod Dynamunda, to pod Parnawą,
to pod Kircholmem: kiedy do Moſkwy zaciekſzy ſię z woyſkiem, w ſerż
ią y wzdłuż puſtoſzył za Zygmunta III. Złączył ſię był dożywotnie
z Anna Marcellą Corka Joachima Xiążęcia Koreckiego, z ktorey dwoch
ſynow zpłodził, Jana Samuela, ktory poſłował na Konwokacya War-
ſzawſka w roku 1632 *Acta Interreg:* ale wkrotce wielkich nadziei odumarł.

Jerzy

Jerzy Karol Woiewoda Wileńſki Onixteńſki Radoſzkowſki,
Jałowicki Mściboẃſki Drohobuſki Staroſta, ſyn drugi Mikołaia Kaſzte-
lana Wileńſkiego, torem idąc Oyca ſwego, Woiewodztwa naprzod Smo-
leńſkiego Krzesło zaſiadł, y podpiſał Pacta Conventa Kazimierza Kro-
la. Wziął potym Staroſtwo Zmudzkie, aż też y Woiewodztwo Wi-
leńſkie. Pan na Oyczyznę ſzczodry, dla ktorey fortuny ſwoiey nie
żałował, iako świadczy Konſtytucya Seymowa w roku 1680, *f.* 8. W
tym iednak Oyczyzna, zda ſię bydź od niego niby ukrzywdzona, że
po ſobie żadney płci męſkiey potomka nie zoſtawiwſzy, wſzyſtkę dziel-
ność Przodkow ſwoich, z ſobą razem wnioſł do grobu. Dwie albo-
wiem tylko Corki zpłodził z Katarzyny Corki Kryſztofa Radziwiła
Woiewody Wileńſkiego y Hetmana: iednę Annę Marcybellę; ta ſię do-
ſtała w małżeńſka ligę Marcyanowi Ogińſkiemu Woiewodzie Trockie-
mu, á potym Kanclerzowi Litewſkiemu, ktorey dobroczynność, Kon-
went OO. Dominikanow w Trokach, y naſza Rezydencya w Mińſku
nieuſtaiąca pamięcią błogoſławioney wieczności zaleca: iakoż była na
wſzyſtkich Duchownych y ubogich nie ſkapa. *Plinius Palemon: Conſtit:
1683 f. 9.* Druga Kryſtynę: ta z Kazimierzem Sapiehą Woiewodą Wi-
leńſkim y Hetmanem zmowiona *Hiſtor: Sapieh: par. 2.* A że ſioſtra iey
Ogińſka bezpotomnie z tego świata zeſzła, dla tego Hrabſtwo Dabro-
wieńſkie, ba y Xięſtwo Zaſławſkie po Prababce iey do Chlebowiczow
wnieſione, w Dom Sapieżyńſki z ſukceſſyą poſzły. Taż *Hiſtor: p. 3. f. 8*
powieda, że Dorota Chlebowiczowna była za Janem Sapiehą Woie-
wodą Podlaſkim koło roku 1512, nie piſze iednak czyia Corka była. Ja
ile z komputu lat wnośić mogę, rozumiem że albo Jerzego Smoleńſkie-
go Woiewody, albo ktorego z iego braci. *Stryikowſki fol. 354* świad-
czy, że za iego czaſow Chlebowiczowie do Oyczyſtego herbu Leliwy,
przydawali y drugi herb Kintaura: á to dla tego, że ktoryś z ich Przod-
kow złaczył ſię był z Domem Xiażat Holſzańſkich, ktorzy ile da-
wnych Xiażat Litewskich potomkowie, tym ſię Kleynotem ſzczycili.
Tak mi ſię zda, że albo Chleb Woiewoda Smoleński, albo ſyn iego
Jerzy w tę wſzedł Kolligacya.

CHLEBOWSKI herbu Poray w Sieradzkim Woiewodztwie. Z Wybranowskich
ſwoię dzielnicę wzięli, z ktorych ieden wziawſzy działem Chlebow,
Chlebowskim zawołany: na pamiątkę tego ieſzcze ſię y po dziśdzień z
Wybranowa piſzą. Chlebowskiego, Zamku Malborskiego Staroſtę w
roku 1494 wſpomina *Treterus in Miraculis Euchariſt: Poſnan: c. 6.* Jakub z
Wybranowa dziedzic na Chlebowie, znaczny Kawaler w Cudzoziem-
skim woysku: brat iego Woyciech Rotmiſtrz Krolewski we wſzyſtkich
na Moskwę Stefana Krola expedycyach: obadwa Rycerskiemi dzieła-
mi wſławieni, tak dalece, że Jakub dwoch razem Woiewodow Moskie-
wskich poimał y do Krola przyprowadził. Maciey Staroſta na Bu-
dzyniu w Węgrzech: zkąd powrociwſzy oſiadł w Ziemi Wieluńskiey.
Zoſtawił ſynow dwoch: Staniſława, ten w batalii z Turkami życie dla
Oyczyzny położył: y Jana dziedzica na Galewicach, ktory z Daleſzyń-
skiy Piſarzowny Poznańskiey Corkę zpłodził z Adamem Suskim zrę-
czoną, y Syna Abrahama. Jan Waleryan z Ługoſzyna Chlebowski
dzie-

dziedzic na Chlebowie, Wolęcinie, Makowcu, y Chodorożcu w Ziemi
Dobrzyńskiey, poiął Magdalenę Piaſeczyńska, ſioſtrę Kaſztelana Chełm-
skiego: z tey zoſtał ſię ſyn Łukaſz. Sioſtra zaś Waleryana przyſięgła
dożywotnia przyiaźń Oſtrowickiemu. Arnolfa Stryiecznego brata
Waleryana, żona Lubiſzewſka. Jędrzey w Łęczyckim. Jan w Płockim
w roku 1648. Paweł y Staniſław w Wieluńſkiey Ziemi w roku 1674.
Ignacy Mikołay w Ziemi Czerſkiey w roku 1690. Staniſław w Wo-
iewodztwie Poznańſkim. Zygmunt, Paweł, Jerzy, Jan, Mikołay, Mar-
cin y Wawrzyniec w Ziemi Dobrzyńſkiey w roku 1697. Tych cza-
ſow gdy to piſzę Chlebowſki Kanonik Chełmſki Archidyakon y Offi-
cyał Lubelſki, Deputat na Trybunał Koronny w roku 1727, y brat iego
z Ruſzkowſkiy urodzeni. Rafał miał za ſoba Siewierſka Annę herbu
Ogończyk: ſyn ich Jozef.

CHLEWICKI herbu Odrowaz w Sendomirſkim Woiewodztwie. Zdawna pod
tym imieniem na dobro tey Oyczyzny pracuia: bo *Paproc: o herb: f. 408*
przywodzi Liſt Kazimierza Wielkiego, rozumiem że koło roku 1360
dany, w ktorym ten Pan, dobra Jakuba, Mikołaia y Piotra Chlewi-
ckich, to ieſt Chlewiſka, Szydłowiec, Smagow, Schloby, Topola, Ra-
dzimikow, Moſt, Dabrowę, Dziurow y Kołyſony w Sendomirſkim Wo-
iewodztwie leżące, do prawa Magdeburſkiego, czyli iako go zowie ten-
że przywiley Srzedzkiego przenoſi. A ponieważ w tym przywileiu
położony Szydłowiec, toć iedenże muſiał bydź Dom Chlewickich y
Szydłowieckich. Kiedy ſię iednak te dwa Domy między ſoba rozdzie-
liły, wiedzieć nie mogę. Paprocki oſnowę Domu tego zaczyna od
Dobiesława Chlewickiego Kaſztelana Czechowſkiego. Okolſki go ſy-
nem Jakuba Podſkarbiego czyni. Jeżeli o Jakubie Szydłowieckim mo-
wi, to ſię utrzymać nie może, bo ten Jakub umarł w roku 1510, á Do-
bieſław dobrze muſiał żyć za Kazimierza Jagełłonowicza. Jeżeli o Chle-
wickim Jakubie, tego pod tym imieniem Podſkarbiego nigdy nie było.
Od Dobieſława dwoch ſie ſynow zoſtało: Szymon Chorąży Sendomir-
ſki y Ochmiſtrz Krolewſki, zſzedł bezpotomnie, podpiſał przywiley
Zygmunta I Miaſtu Lwowſkiemu w roku 1526. Piotr brat iego Pod-
ſtoli Krakowſki: temu Spinkowna herbu Prus iednego tylko ſyna po-
wiła Jakuba, dziedzica na Chlewiſkach: ktory z Lubrańſkiy Corki To-
maſza Lubrańſkiego Kaſztelana Brzeſkiego Kuiawſkiego, zpłodził Co-
rek ſześć: iednę wydał za Zamiechowſkiego, druga za Jana Kaimira.
Trzecia za Jana Podlodowſkiego Kaſztelana Zarnowſkiego. Czwarta
za Jana Sucheckiego. Piata Elżbietę za Wſzebora Tymińſkiego w ro-
ku 1610. Szoſta nie mogę wiedzieć iak ſię obrociła. Synow także
ſiedmiu. Z tych Mikołay pod Pleſzkowem poſtrzelony życie dla Oy-
czyzny położył. *Bielſki f. 782*, ale tam Jana w tey expedycyi wſpomi-
na nie Mikołaia Paprocki y Okolſki. Jakub z Elżbiety Załuſkiy Pod-
komorzanki Rawſkiey trzech miał ſynow, tyleż Corek. Wawrzyniec
trzeci ſyn Jakuba z Doroty Latalſkiy, Jerzego Woiewody Poznańſkie-
go Corki ſynow miał trzech, Jerzego Scholaſtyka Ruſieckiego, Sekre-
tarza Krolewſkiego, na naſze Collegium Rawſkie dobroczynnego.
Swiątobliwy to był Prałat y pokory wielkiey, dla ktorey y naywię-
kſzych

Sss

kszych Prelatur sobie od Prazmowskiego ofiarowanych przyiąć nie chciał, przy Kościele Chlewickim życie swoie chwale Boskiey konsekrowawszy. Mikołaia (iako chce *Frydrychow: in S. Hyacin.*) Kasztelana Małogoskiego, pod Beresteczkiem, Rotmistrza Chęcińskiego Powiatu, Krol Jan Kazimierz ku sobie wierności iawny miał dokument; kiedy uchodzącego przed Szwedzką potencyą za granice do Opola, życzliwie z swemi ludzmi konwoiował. Kościoł w Chlewiskach wymurował, przydawszy do niego wspaniałą Kaplicę, y wieżą dość piękna, apparat Kościelny przystoyny y Rożaniec fundowawszy. *Cypr: Stefan: dedic: libri.* Złączył się był dożywotnie z Eleonorą Drucką Sokolińską Corką Jana Pisarza Litewskiego, z ktorey syn Stefan Podczaszy Sendomirski y Surrogator Radomski. Siostra to zdami się iego, o ktorey *Frydrych:* Marya Anna Beata, pierwszym związkiem żyła z Ferdynandem Myszkowskim, drugim (iako on mowi) z Piotrem Działyńskim Woiewodą Chełmińskim, trzecim z Mikołaiem Smogulеckim Kasztelanem Gdańskim. Syn zaś tegoż Podczaszego Kazimierz w roku 1689: á Corka za Stawskim Chorążym Przemyślskim. Jan trzeci syn Wawrzyńca, ktorego żona Anna Kochanowska Chorążanka Koronna. Corek tegoż Wawrzyńca było dwie z Latalskiy: Anna z Krysztofem Korycińskim Kasztelanem Woynickim, Maryanna z Dominikiem Kazanowskim Starostą Łukowskim zręczone. Jędrzey czwarty syn Jakuba, poiał Koniecpolską Jędrzeia Kasztelana Połanieckiego Corkę, z ktorey Corka Erazmowi Bolestraszyckiemu dożywotnie poprzysiężona. Jan piąty Rotmistrz Krolewski z Katarzyny Przerębskiy Kasztelanki Sieradzkiey, zpłodził dwoch synow, Ferdynanda y Balcera ludzi Rycerskich. Stanisław szosty, zszedł bezpotomnie. Samson siodmy, w Rzymie młodo umarł. Stefanowski wspomina, że Bernard y Jacek stryieczni bracia Mikołaia Kasztelana y Jerzego w Zakonie Kaznodzieyskim, na naypierwszych Lekturach siedzieli, tak wnoszę, że Jakuba z Załuskiy synowie byli. Chlewicka Jana Morskiego, druga Mikułowskiego Remigiana Chorążego Wilkomirskiego małżonki. Zygmunt w roku 1697. *Glinka w Zwierzyńcu Jednorożca f.* 35 powieda, że za Alexandra Krola koło roku 1497, Chlewickiego pod Bukowiną po porażce naszych wzięto było w niewolą.

CHLEWINSKI. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał: w Woiewodztwie Sieradzkim znayduią się: bo Adam y Mikołay podpisali Elekcyą Augusta II: á w Xięstwie Litewskim Tomasz y Sebastyan z Mińskim na Jana Kazimierza, Piotr, Jan, Kazimierz, Jan, Daniel z Orszańskim Powiatem. Tomasz Podsędek Rzeczycki z Rzeczyckim, Stanisław Podstoli Starodubowski z Mińskim na Jana III.

CHLEWSKI. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał: Jędrzey Opat Oberski w roku 1628 był na Synodzie Prowincyalnym Piotrkowskim *Acta Synodi.* Katarzyna Chlewska Krysztofa Korycińskiego Kasztelana Woynickiego małżonka.

CHLISTOWSKI herbu Szeliga. w Woiewodztwie Mińskim wyraźnie o nich Paprocki w Gniazdzie.

CHŁOPECKI. w Bełzkim Woiewodztwie. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał. Jan Chłopecki z Seymu w roku 1633 Kommissarz naznaczony do pogranicznych kłotni od Węgier ułacnienia *Constit: f.* 31. Adam z Ruskim podpisał Elekcyą Władysława IV. Woyciech Pisarz Wałecki w roku 1697.

CHŁOPICKI. Y o tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Mikołay z Wołyńskim Woiewodztwem podpisał Elekcyą Władysława IV. Chłopicki Porucznik roty Pancerney Starosty Sanockiego: żona iego Ustrzycka Corka Woyskiego Sanockiego; Siostra zaś, Jana Choynackiego małżonka. Boday to nie ieden Dom z Chłopeckiemi. *Okolski tom. 2. f.* 630 o Chłopowskich namienia, ale podobno omyłka w druku. Ewa Chłopicka była za Adamem Kościelem w roku 1500. *Acta Terrestria Leopoliensia.*

CHLUDZINSKI. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał: z tym wszystkim Konstytucye 1633, *fol.* 53 wyraźnie Chludzińskich Ziemianow Łomżyńskich wspominaią.

CHLUSKI herbu Radwan w Xięstwie Litewskim: o nich wyraźnie Okolski, ale są y Chlugwańscy tegoż herbu o ktorych on zamilczał.

CHLUSOWICZ w Powiecie Orszańskim. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Krysztofa Waleryana Chlusowicza chwali Konstytucya Seymowa w roku 1662. *f.* 19 męstwo, w Kozackich, Tatarskich, Szwedzkich, Moskiewskich, Węgierskich za Jana Kazimierza expedycyach; w nadgrodę ktorego Horodniczym Orszańskim deklarowany, oraz z nadzieią większey godności, cnocie swoiey zapisaną.

CHMIEL herbu Nałęcz. w Mazowieckim y Bełzkim rozkrzewieni. Chmiela żona Urowiecka, z ktorey syna zpłodził Jana Łowczego Bełzkiego, ktory podpisał Elekcyą Jana III. Krystyna Chmielowna była za Kuropatwą herbu Jastrzębiec. Marcin y Stanisław ludzie Rycerscy.

CHMIELECKI herbu Bończa na Podolu y w Przemyślskiey Ziemi osadzaią ich Pisarze nasi. Stefan Chmielecki Woiewoda Kiiowski, mąż w Kawalerskiey odwadze y Rycerskiey darzkości nieporownany, ustawicznemi na Tatarow wycieczkami światu się wsławił. Ten początki zołnierskich expedycyi od Moskiewskich zaczął kampanii z Szymonem Kopytnickim doświadczonym Bohatyrem: męską iego cnotę Wołoskie lepiey obiaśniły okazye, tak z Samuelem Koreckim, iako y z Stanisławem Zołkiewskim, dobrze zasłużonym Oyczyznie Pułkownikiem będąc. Prawda że pod Cecora, gdzie niegdy Polska Kawalerya szwankowała, nogi był z placu umknął z całym Skrzydłem, przez srzodek nieprzyiacioł drogę sobie ścieląc do Oyczyzny, zdrowie Hetmana Zołkiewskiego, y drugich braci, owszem całego Krolestwa na szańc wystawiwszy; átoli iednak poprawił sławy swoiey pamiętną nie raz odwagą, pierwszy przed wszystkiemi szykami, na nieprzyiacielski lecąc impet, to pod Stanisławem Koniecpolskim z Zaporowskiemi Kozakami, to z Tomaszem Zamoyskim pod Satanowem y Tarnopolem, z dzikiemi Tatarami, tak dalece; że go też Koniecpolski, iako iuż doświadczonego żołnierza, na obronę całego Podola, sam się w Prusy na Karola Sudermanna wybrawszy, Namiestnikiem swoim uczynił. Imię ie-

go nieprzyiaciołom ſtraſzne dało ſię wznaki: gdy w roku 1626 pod Białącerkwia, z nie wielka ſwoich garſtką na Tatarow uderzywſzy, na czterdzieści tyſięcy trupem ich na placu położył: doſyć że ledwo ſię ich druga część y to rannych nazad do Tauryki wrociła. A gdy znowu w roku 1629 mſzcząc ſię tey ſwoich zguby, hurmem w granice Polskie wpadli; on z Staniſławem Lubomirskim, Ruskim na ten czas Woiewodą, wielka ich klęſka poraził, tak, że ledwo kto od iego ręki umknał. Piſze o iego zwycięſtwach z wielką pochwała *Brachel w ſwoiey hiſtoryi lib:* 3. & 4, y przydaie, że tamtego wieku, nie miał ſobie rownego w Marſowych dziełach Woiownika, y ktory pierwſzy pokazał, iak Tatarow woiować: ktorzy uchodzac z placu naylepiey ſię potykaią. Piſze o nim y *Leſczyńſki in Claſſico*, tak mowiąc.

Tu Chmielecki, co gromić nauczył Tatary,
Y wiatr w polu uganiać: co przedtym do wiary
Nie zdało ſię podobno: że w Krymię tuliły,
Ile kroć matki dzieci ſwoie, nim ſtraſzyły.

W nadgrodę tedy zaſług iego, dano mu naprzod Choraztwo Bracławſkie y Staroſtwo Taborowſkie; potym Woiewodztwem Kiiowſkim uczczony w roku 1630. Nie długo iednak na tym Krześle ſiedział, w tymże roku, z żalem Podola y całey Oyczyzny świat pożegnał, w Barze pochowany. Mąż wiekopomney pamięci godny *Starowolſki in Bellator: Sarmat. & Orat: in Obit: Sigiſm: III.* Sławi iego męſtwo Konſtytucya w roku *1631, f.* 35, kędy iego potomſtwu część kontrybucyi niedopłaconych darowała. Zona iego Teofila na naſze Collegium Winnickie dobroczynna. Z niey ſyn Łukaſz. Chmielecki Pułkownik pod Korſuniem w niewola wzięty w roku 1648 *Kochow: in Annal.* Jan Łowczy Bełzki w roku 1674. Franciſzek y Staniſław w Woiewodztwie Łęczyckim, Paweł y Jakub w Ziemi Łomżyńſkiey podpiſał Elekcyą Auguſta II. Kryſztof w Ziemi Liwſkiey w roku *1632.*

CHMIELECKI herbu Jaſtrzebiec w Woiewodztwie Ruſkim. Januſz z Chmielka dziedzic ná Stubieńcu, Alexander, Hieronim, Sebaſtyan y Michał w Ziemi Przemyſłſkiey w roku 1540. Jan z Golan (bo ſię ztad piſza) Miecznik Podolſki, ktorego nadgrobek wypiſał *Starowolſki in Monum:* z Kamieńca Podolſkiego. Tego ſyn Jan Jerzy: nadgrobek iego znaydzieſz w Okolſkim. Daniel z Zabłockiy zpłodził trzech ſynow, Woyciecha, Staniſława y Franciſzka. Z tych Woyciecha z Zofiy Bobowſkiy Synow czterech: Michał w Zakonie Soc: J. Jozef, Benedykt y Jan. Staniſław dwa razy śluby małżeńſkie ponawiał; pierwſzy raz z Cetyſową, ktora mu dwoch ſynow powiła, Jana y Jozefa ktory poiał Gruſzecką, drugi raz Suchodolſką.

CHMIELEWSKI herbu Wieniawa. O tych ani Paprocki ani Okolski nie piſał. Sa w Wielkieypolſzcze. Tomaſz Chmielewſki w Woiewodztwie Poznańſkim podpiſał Elekcya Auguſta II. Chmielewſka Jana Braneckiego małżonka: ale bezpotomna.

CHMIELICKI herbu Poray. O tych ani Paprocki ani Okolski nie piſał. *Starowolſki tylko in Vitis Epiſc: Cracov:* powieda, że po śmierci Jana Radlicy, iuż ſię była cała Kapituła zgodziła na Elekcyą do Katedry Krakowskiey

na

na Sieciecha Chmielickiego herbu Poray w roku 1392, ale Krolowa Jadwiga urażona, że ia w dobrach Biskupich Jaxyce nawanych, nie według godności Maieſtatu Kapituła traktowała, Biskupſtwo to na Piotra Wiſſa wykierowała. Długoſz go Chmielickim zowie Kantorem Wiślickim y Kanonikiem Krakowſkim.

CHMIELIK herbu Kotwicz zdo. w Slasku znayduia ſię.

CHMIELINSKI herbu Leſczyc. O tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał. W Woiewodztwie Krakowſkim. Woyciech z Chmielna Chmieliński. Jan Zygmunt w roku 1705, w Lelowſkim Powiecie. Ludwik w Poznańſkim. Jakub y Alexander w Ziemi Ciechanowſkiey w roku 1697. Sa też w Pomorſkim Woiewodztwie.

CHMIELNICKI. Sławnego rebellizuiacych Polſzcze Kozakow Wodza Chmielnickiego potomek do prerogatywy Szłachectwa przypuſzczony w roku 1661 Konſtytucya *f. 64*, y dobrami opatrzony Buhaiowka y Berki.

CHMIELOWSKI herbu Jaſtrzebiec. Okolſki tom: 2. fol: *291* wyraźnie piſze, że Katarzyna Chmielowſka herbu Jaſtrzębiec Jana Giſzowſkiego była małżonka: na teyże karcie przydaie, że Chmielowſki złaczył ſię z Katarzyna Giſzowska Corka drugiego Jana. Paweł Chmielowski Archidyakon Lubelſki Sekretarz Krolewſki od Zygmunta Auguſta wyſłany w Legacyi do Szwecyi, ktora życiem tamże zapieczętował: piſał o iego śmierci *Gregor: Samboritanus elegiam nonam.* O Janie Chmielowskim *Conſtit.* 1613 *f. 32.* Grzegorz Podſtarości Zakrocimſki Poborca łanowego *Conſtit: 1601, f. 777, y 1626, f.* 39, y inſzych lat. Jakub, Maciey Zygmunt Chmielowſcy w Pińskim Powiecie *1648.*

CHMIEŁOWSKI herbu Pułkozic. O tych ſam tylko *Starowolſki in Vitis Epiſc: Cracovien:* z *Długoſſa piſze,* kiedy Michała z Chmielowa Pułkozica ſławi dobroczynność; z ktorey w Popkowicach Kościoł Farny wyſtawiwſzy, do niego niektore dzieſięciny od Piotra Wiſſa Biskupa Krakowskiego uprosił. Był ten Michał Sędzia Ziemskim Krakowskim 1410

CHMIELOWSKI. Franciſzek Chmielowski Oberſzterleytnant w woysku Polskim Cudzoziemskim Nobilitowany na Seymie Grodzieńskim w roku 1726 *Conſtit:*

CHOBIENIECKI herbu Szaſſor. Kiedyś ten Dom w Wielkieypolſzcze kwitnał, od Bartskich ſwoy początek wziąwſzy, dość doſtatni bo do Chobienic, z ktorych ſię piſali, dwanaście wſi należało. Dobrogoſt Kanonik Poznański w roku 1557, wſpomina go *Royzius in Chiliaſticho:* atoli według świadectwa Paprockiego iuż ten Dom zſzedł. Dobra z ſukceſſya po Corkach do Broniewskich przenieſione. Chobieniecki, mial za ſoba Bartska Corkę Macieia Surragatora Poznańskiego.

CHOBRZYNSKI herbu Rawicz w Woiewodztwie Podlaskim. Staniſław Chobrzyński Poborca w Ziemi Mielnickiey w roku 1603, Corka iego Zofia doſtała ſię w małżeńſtwo Jędrzeiowi Sędzickiemu, á potym drugim zwiazkiem Pitrowi Liſſowskiemu.

CHOCHOŁ herbu Jaſtrzebiec. Z tych Jan Chochoł Władyka Piński w roku 1596. Kryſztof w Wołyńskim w roku 1632, Antoni w Ziemi Chełmskiey, Maciey y Floryan w Sendomirskim Woiewodztwie w roku 1697. Od tych potym pośli Chocholewſcy: z tych Antoniego Katarzyna

Cze-

Czechowſka małżonka: Corka z niey z Łazarzem Iwanickim zmowiona w roku 1660. Hohol z Zaporowſkiego Woyska do prerogatywy Szlachectwa przyięty przez Konſtytucya w roku 1661.

CHOCHOLATY herbu Laryſſa. O tych tak Paprocki, iako y Okolski świadczy: Tomaſza Chocholatego pobożność y ſzczodrotę na Pilecki Kościoł ſławiąc.

CHOCHOROWSKI herbu Bełty w Krakowskim Woiewodztwie: od ktorych potym poſzli Sniechowſcy.

CHOCIENSKI. O tych ani Paprocki Bartłomiey, ani Okolski nie piſał. Maciey z Chocienia Chocieński, z Zona ſwoią Dorota Chodowska Corka Grzegorza, na Kościoł Sierpski dobroczynny roku 1645, *Lucas Paproc. Łaſki Cudow f.* 24 Stefan w roku 1648 Rawſkim. Nie wiem czy do tych należa Chocimski Hurko Jerzy y Kazimierz, tak ſię podpiſali w Witebskim Woiewodztwie na Elekcya Jana III. Chocieńska Piotra Gizińskiego małżonka. *Idem fol.* 26.

Chocimirski Herb

SĄ troie grabie, dwie do gory zębami, z ktorych ieden w prawy bok, drugie w lewy nakłonione, trzecie proſto nadoł złożone, wſzyſtkie białe, każde o ſiedmiu zebach w złotym polu, końcami niby utkwione w iabłku czyli cyrkule, nad hełmem pięć pior ſtruſich. *Bielſki f.* 782. *Paprocki w Gniazdzie. O herb. Okolſki tomo* 1. 234. *Liber* K*leynoty. Balbin: in hiſtor: Miſcell:* powieda, że Koſtkowie w Czechach, Grabiow iednych w herbie zażywali: o okazyi y nabyciu tego herbu nie maſz pewności: *X. Kutka in MS.* twierdzi, że Rycerzowi pewnemu z Domu Grabi, iż nieprzyiacioł z granic Oyczyſtych zpędził znaczna odwaga; do iednych grabi, dwoie przydano: inni u *Paproc:* powiedaia, że z Czech do nas przyſzedł, inni, że od Herburtow ſwoy zabrał początek, świadcza: ale za treſunkowy iakiś przypadek, trzy miecze w troie grabi zamieniono. Tym ſię pieczętuia Chocimirſcy na Podolu, Dom w ludzi Kawalerskich nigdy nie skapy. Woyciech Staroſta Lubaczowski, Rotmiſtrz Krolewski, (wſpominaia go Konſtytucye w roku *1587 f. 417*) z Stefanem Batorym na Moskiewskich Kampaniach doświadczonego męſtwa. Synowie czterey od Oyca nieodrodzeni, Adryan Rotmiſtrz Krolewski z Jadwigi Smiotanczanki zpłodził ſyna Staniſława. Staniſław y Tomaſz w *W*ołoskiey expedycyi na placu polegli. Jan czwarty ſyn Woyciecha, zoſtawił ſyna Jakuba: ten miał za ſobą Maryannę Kalinowska, Woyciecha Łowczego Podolskiego Corkę. Jan á boday nie rodzony brat Woyciecha, ktoremu Anna Szarawska trzech ſynow powiła: Woyciecha, Jakuba y Jana. Corka Jakuba doſtała ſię w małżeńſtwo Pawłowi Jacimirskiemu Woyskiemu Buskiemu. Mikołay Piſarz Ziemski Halicki. Od ktoregoś z nich Miaſto Chocimierz fundowane, y Kościoł tamże wymurowany.

CHOCIMOWSKI herbu Okſa w Woiewodztwie Sendomirskim. Paweł Chocimowski Podſędek Sendomirski, Poſeł na Seym 1607, z tamtad Kommiſſarzem delegowany do luſtracyi dobr Krolewskich tak na Ruſi iako y na Wołyniu będących *Conſtitut: fol.* 841. Chwali go *Cichocki lib:* 2. *Allocut: Oſecen: c.* 12. z wielkiey biegłości w prawie Koronnym, y induſtryi dowcipu. Z Zofii Lipnickiy dwoch ſynow zpłodził, Hieronima y Alexandra. Corek trzy: Cecylia z Marcinem Tokarzewskim. Druga z Zaklika. Trzecia z Mikołaiem Lubomirskim Staroſta Tymbarskim zręczone. Hieronim ſyn Pawła Sędzia Radomski: Corka iego Franciſzkowi Gotkowskiemu Cześnikowi Sochaczowskiemu poślubiona. Aloyzya Chocimowska naprzod Władyſława Brzezińskiego, po nim Adama Lipskiego małżonka. Paweł miał za ſoba Zofia Wilamownę, z ktorey ſyn Kryſztof bezpotomny. Zofia z Alexandrem Brzezińskim zręczona, dziedzicem na Czernikowie.

CHOCISZEWSKI herbu Junoſſa w Woiewodztwie Kaliskim. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piſał. Jan Kanonik Przemyſlski y Warſzawski Archidyakon Kruświcki, Oboyga prawa Doktor w roku 1607 w Synodzie Płockim. Ludowika Mielżyńska podobno Kaſztelanka Szrzemska, Piotra Chociſzewskiego małżonka. Kryſztof w Ziemi Wyſzogrodzkiey podpiſał Elekcya Janna III. Grodzkie Kſięgi Oſtrzeſzowkie w roku 1622 tranſakcya tego Domu zapiſały. Chociſzewska była za Hieronimem Ponińskim Kaſztelanem Gnieznieńskim: o ktorey ſynach niżey ſię powie. Druga była za Gałęskim Podſtolim Wſchowskim. Trzecia za Przybyſzewskim Sędzia Bydgoskim.

CHOCIWSKI herbu Dabrowa. W Woiewodztwie Rawskim. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piſał. Z informacyi z tego Domu wziętey oſnowę kładę tey Familii ſtarożytney: ktorzy na pamiątkę tego, że iednaż ich dzielnica z Roſtkowskiemi zawſze piſali ſię z Roſtkowa: teraz zaś iakom czytał w Laudum Seymiku Rawskiego w roku 1692 Chociwſcy

wſcy Koſtkowie. Między kilką braci był Januſz Staroſta Rawski: temu działem doſtały ſię te dobra Wielki y Mały Chociw, Sierzchowy, z przyległościami, Zwingrod na Ruſi. Od tego był ſyn Floryan Podkomorzy Halicki, ktory ſynow czterech zpłodził. Naprzod Arnolfa Staroſtę Zydaczowſkiego, ktory z Elżbietą Korytkowną Starościanką Buſką żył w małżeńſtwie. Dobrogoſta Chorążego Podolſkiego: ten z Tereſſą Ozdżanką Podkomorzanką Lwowſką: Konſtantego, ten z Unrużanką Starościanką Srzemſką. Jana, ten z Korycińſką Chorążanką Krakowſką. Jan ten był urodzony z Bylinianki Chorążanki Łatyczowſkiey, ſyna miał Zygmunta Staroſtę Szydłowskiego, á potym Chorążego Sendomirſkiego, ſam Podczaſzym Rawſkim umarł. Drugi ſyn iego Stanisław Sędzia Ziemſki Rawſki, od ktorego Floryan Podczaſzy Rawſki: tego nadgrobek z Oyczyſtego ich herbu w Krzemienicy pod Rawą wypiſuię dla wiekſzey wiary. Polſkim ten ſtylem położony w te słowa. *Floryan z Roſtkowa Chociwſki, ſyn Staniſława Sędziego Rawſkiego, miłośnik Oyczyzny tu leży, ktory w Cecorſką, Multańſką, Inflantſką expedycye za iey całość zdrowie ſwoie odważył, torem zacnych Przodkow ſwoich Januſſa Naddziada Staroſty, Jana Dziada Podczaſſego, Rawſkich idąc. W Węgrzech y Rakuſiech Rotmiſtrzem Ceſarza Rudolfa będąc, na ſławę Oyczyzny y Domu ſwego odważnie zarabiał, teraz Bogu ducha oddał w roku 1618, 4 Grudnia.* Barbara Hieronima Trzcińſkiego Podkomorzego Sochaczowſkiego Corka, małżonkowi ſwemu ten nadgrobek położyć rozkazała. Synow miał trzech, y trzy Corki. Z tych pierwſzemu Janowi Sędziemu Ziemſkiemu Rawſkiemu Tereſſa Trzcinſka Podkomorzanka Rawſka powiła te dzieci: Władysława Chorążego Rawſkiego, Marcina Podkomorzego Rawſkiego, Jędrzeia Officyała Opoczyńſkiego, Kanonika Gnieznieńſkiego, Suffragana Krakowſkiego. Marcin drugi ſyn, zpłodził Floryana Piſarza Ziemſkiego Rawſkiego, od ktorego potomſtwo zoſtało: Franciſzek Miecznik Mielnicki, y Stefan: á Corka Zofia z Bartłomieiem Podſędkowſkim zmowiona. Floryan trzeci ſyn z Barbary Tarnowſkiy Podkomorzanki Sochaczow: zpłodził Kazimierza Miecznika Goſtyńſkiego y Pawła Maiora w Cudzoziemſkim woyſku. Jan Chociwſki Staroſta Nurſki, z Dębińſkiy Starościanki Chęcińſkiey miał ſynow dwoch: Alexandra Podczaſzego Łukowſkiego (ktorego Corka Katarzyna Tomaſzowi Miarnowſkiemu zaślubiona) y Marcina.

CHODAKOWSKI herbu Dołęga w Woiewodztwie Sieradzkim. O tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał: Stanisław Chodakowſki Woyſki Sochaczowſki Poborca łanowego w roku 1624, podpiſał Pacta Conventa Władysława IV 1632 *excepto articulo Confæd: de pace cum Hæreticis.* Łukaſz y Stanisław tegoż roku w Sieradzkim. Jan z Seymu w roku 1678 Kommiſſarz naznaczony do rozgraniczenia między Ziemią Stężycką y Woiewodztwem Lubelſkim *Conſtit: fol. 36:* miał za ſobą Piaſczyńſką: piſał ſię na Tymienicy. Kryſztof w Ziemi Goſtyńkiey w roku 1670. Kazimierz dziedzic na Balicach. Adam w Zakonie Soc: J. życie świątobliwie zakończył: miał brata rodzonego, ktory Dom ten iednymże bydź powieda z Kretkowſkiemi, ale od dobr działem wziętych tym imieniem zawołani. Czytałem w pewnym manuſkrypcie, Chodakowſkich herbu

bu Nałęcz, ale o tym nie mam żadney pewności. Mikołay Chodakowſki Piſarz Grodzki Lwowſki podpiſał Liſt Zygmunta III w roku 1592 dany Miaſtu Lwowſkiemu.

z *CHODCZA herbu Poray.* Z tego Chodcza co ieſt na Pokuciu, piſali ſię Familianci tego Domu: ktorych prawda że niektorzy do herbu Junoſza referuią, ale X. Duryewſki in MS. wyraźnie pod herbem Rożą ich piſze. Stanisław z Chodcza Kaſztelan y Staroſta Halicki, iako ſię podpiſał na przywileiu Kazimierza Krola danym Miaſtu Lwowſkiemu w roku 1460, trzech ſynow zoſtawił: Stanisława ktory był naprzod Kaſztelanem Lwowſkim, á po śmierci Myſzkowſkiego Piotra Woiewody Łęczyckiego y Marſzałka w roku 1507: wziął Laſkę Wielką Koronną, z ktorą wraz trzymał Staroſtwo Lwowſkie, iakom czytał na Liście Zygmunta I danym Krupkom w roku 1515: z tąż Laſką, w tymże roku, Krolowi kredenſował na Kongreſſie Wiedeńſkim. Myli ſię tedy Author *Signatorum*, gdy śmierci iego rok zamierza 1515: bo tego żaden z tych Authorow, korych on przywodzi nie powieda, á *Bielſki f.* 289 nie ma nic o nim: lubo *fol.* 529 o nim wſpomina. Prawdać, że *Bielſki f.* 543, *y Decius f.* 102, gdy opiſuią Kongres Wiedeńſki; ten go Stanisławem Halickim piſze, tamten Stanisławem z Chodcza, obadwa iednak dobrze: bo tegoż Stanisława z Chodcza, iuż Halickim zwano; dla tego że Ociec iego był Pánem Halickim, iako ſię wyżey mowiło. U mnie to pewna, że ten Stanisław z Chodcza dopiero umarł w roku 1529: bom czytał Liſt Zygmunta I *in MS. Petricovien:* w ktorym tegoż roku po śmierci Stanisława, konferował Laſkę Wielką Piotrowi Kmicie. Mąż to był nie tylko w Senacie, ale y w Obozie zaſłużony; kiedy pod Wiśniowcem z innemi na głowę Tatarow poraził. Otto brat Stanisława po nim wziąwſzy Kaſztelanią Lwowſką, nie długo na niey zabawił: poſtąpił albowiem na Woiewodztwo Podolſkie, z tego na Ruſkie, z Ruſkiego na Sendomierſkie, z tego na Krakowſkie, na ktorym umarł. Paweł Kaſztelan Połaniecki; (z tym tytułem czytałem go *inter præſentes* na Liście Krola Alexandra w roku 1505 danym Miaſtu Lwowſkiemu) trzeci brat tamtych. Nigdzie mi ſię iednak o nich nie doſtało czytać, żeby ſię potomſtwo iakie po nich zoſtało.

CHODEPSKI. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piſał: Woyciech Chodepſki z Ziemią Ciechanowſką podpiſał Elekcyą Władysława IV.

CHODKIEWICZ herbu Kościeſſa. Ieżeli ktory, tedy ten Dom między nayſtarſzemi w Xięſtwie Litewſkim, ale y naycelnieyſzemi słuſznie rachować ſię może. Początkow iego ścigać, rzecz bardzo trudna: ile że dawnieyſzych czaſow w Litwie, kiedy uſtawicznemi prawie woynami gorzała, wſzyſcy ſię do ſzabli brali, żaden albo máło co kto do piora. Niektorzy iako zaraz obaczyſz twierdzą, że ſię Boreykami zwali: drudzy że Chodkami, á to z tey okażyi, iako piſze Author *Rozmowy Polaka z Litwinem w roku 1565 wydaney, y Panegiryk Florilegium, y Chodkievicii Heroes.* Witenes W. X. Litewſkie Pańſką melancholią chcąc rozerwać, na łowy ſobie wyiechał: w tym daią mu znać, że go nieprzyiaciel w koło opaſał: tak zciśnionemu zewſząd Witeneſowi inſzego ſpoſobu do ſalwowania ſię nie ſtawało, tylko ten: że Przodek ktoryś Domu tego,

na ramiona ſwoie Pana wziąwſzy, tak go nioſł na ſobie o mil kilka, poki go na takim mieyſcu nie złożył, kędy mogł ubeſpieczyć zdrowie Xiażęcia. Z tego tedy Chodkiem zawołany, á potomſtwo iego Chodkiewiczami: działo ſię to koło roku Pańſkiego 1300. Przez ſto lat iednak o potomſtwie iego, żaden z Hiſtorykow nie namienia, dopiero *Koiałowicz p. 2. l. 2* (lubo *Stryikowſki f. 517* tylko go zowie Iwan Boreykowicz, co bydź może, że dla ciaſności wierſza, ktorym tamtę woynę opiſuie, uczynił) wſpomina Jana albo Iwana Boreykowicza Chodkiewicza Hetmana Woyſk Smoleńſkich y Siewierſkich przeciwko Moſkwie, na drugiey expedycyi Witoldowey, y ſzczęście iego, z ktorym w nieprzyiacielſkie z ludzmi ſwemi zaciekſzy ſię kraie, tak ſię dał w znaki Bazylemu Kniaziowi Moſkiewſkiemu; że zabiegaiąc oſtatniey ruinie Państw ſwoich, pokoy z Witoldem uczynić muſiał.

Jan Chodkiewicz Namieſtnik Witebſki, od Stanow Litewſkich na Seym Parczowſki z innemi deſtynowany, Wolynia ſię y Podola u Polakow domagał *Stryikowſki fol. 618. Koiałowicz p. 2. w roku 1453.* Za tychże Authorow świadectwem w roku 1458, ośm tyſięcy Litwy na woynę Pruſką Kazimierzowi Krolowi przyprowadził: kędy w raz z Polſkim woyſkiem znaczną klęſkę Krzyżakow poraził. *Długoſʒ y Cromer lib. 26* dzielnośc iego potomności rozpiſali: kiedy naſi w roku 1466, ściſłym oblężeniem Choynic Miaſta dobywali; on z ludem ſwoim, wycieczki nieprzyiacielſkie mężnie gromił. *Stryikowſki l. 20, c. 1.* ieſzcze go w roku 1474 wſpomina, kiedy na Matyaſza Krola do Slaſka z woyſkiem ciagnął. *Koiałowicz p. 2.* Woiewoda go Witebſkim zowie, ale on ſię tylko Namieſtnikiem Witebſkim, Wielkim Hetmanem Litewſkim, Marſzałkiem Ziemſkim, z bratem ſwoim Pawłem Namieſtnikiem Kamienieckim w roku 1476 podpiſał na Ruſkich Władykow Synodzie wiedności z Kościołem Rzymskim zoſtaiacych: z ktorego też Synodu Legacya do Sixta IV Papieża z poſłuſzeńſtwem wyſłali. Jeſt to Poſelſtwo u Hipacego Pocieia do druku podane. To co niektorzy o nim rozniesli iakby Jerzego Podyebradyuſza Krola Czeskiego, świeżemi z Polakow odnieſionemi tryumfami dumnego, za Kazimierza Jagellonowicza, miał ten Ian woyna przyciſnać; zda ſię bydź rzecz podeyzrzana, ile że Kazimierz z Jerzym żadney nigdy zatargi nie miał. Genealogia tego Domu Woiewoda go chce mieć Kiiowskim, luboć mi ſię tego czytać nigdzie nie doſtało: y na Woiewodztwie Kiiowskim swieżo na ten czas poſtanowionym Marcin Gaſtold o te czaſy ſiedział: iako ſię na ſwym mieyſcu mowiło. Jagełłownę mu też Agnieſzkę, Synowicę Krola Jagełła, za małżonkę tamże przypiſuia: aleć to pewna u Hiſtorykow, że ſię żaden brat Jagełła tymże imieniem nie nazywał. *Septem Chodkiev: Heroes y Florileg:* o Mikołaiaiu Chodkiewiczu rozniesli, że woysko Hoſpodara Wołoskiego z Zaporowſkiemi Kozakami, y z Wodzem ich Mucha Podole y Pokucie naieżdzaiacych, w popioł wſi y Miaſteczka niſzczacych, doſyć w nie wielkiey liczbie ſwoich zbił na głowę: ale o tym bardzo cicho po wſzyſtkich Hiſtorykach naſzych.

Alexander z inſzemi Panami Litewskiemi, Zygmunta I w ozdobnym poczcie ludzi ſwoich na Koronacyą do Krakowa w roku *1507* od-

odprowadzał *Stryikowſki lib. 23. c. 1.* Tu ſię *Okolſki tom. 3. f. 139* pomylił, gdy Janowi Chodkiewiczowi Namieſtnikowi Witebskiemu ſyna przypiſał Hieronima Kaſztelana Wileńskiego, ktoremu dwoch ſynow przywłaſzcza, Jerzego y Jana. Drugiego potym lubo Oyca iego zamilczał, Hieronima Kaſztelana Wileńskiego do Sixta IV Papieża Ablegata kładzie, od ktorego ſyn Jan Kaſztelan Wileński: tego zaś Jana Karol, Alexander y Hieronim. Daley Alexandra Chodkiewicza Woiewody Nowogrodzkiego, bratem ſtryiecznym Jana albo Iwana Woiewody czy Namieſtnika Witebskiego zowie. Kto komput czaſu zważy, ktory ktorego roku y wieku żył, ſnadno oſądzi, że ſię ta oſnowa iego utrzymać nie może. Genealogia Domu tego Alexandrowi Iwanowiczowi Woiewodzie Nowogrodzkiemu dwoch tylko ſynow przyznaie Hieronima Kaſztelana Wileńskiego y Jerzego Kaſztelana Trockiego. Ale y ta ſię tak z Hiſtorykami, iako y z inſzemi Authentycznemi ktore przywodzę dokumentami nie zgadza: przecięż z niey dorozumiewam ſię że ten Alexander wział potym Krzeſło Woiewodztwa Nowogrodzkiego, á z Bazyliſſy Xięni Jaroſławowny zpłodził trzech ſynow Grzegorza Alexandra y Hieronima. Z tych

Grzegorz Podkomorzym Litewskim ogłoſzony w roku 1544. *Stryikowſki f. 760. Orichov: in Panegyri Nuptiali 1553:* tož ſamo czytam w przywileiu Ziemi Bielskiey w roku 1547 *u Januſʒowſkiego w Statucie fol. 837: zaś in Monimentis Collegii Oſtrog: Soc: J.* tak ſię podpiſał, Grzegorz Alexandrowicz Chodkiewicz Woiewoda Kiiowski, Podkomorzy Hoſpodarski, Dzierżawca Mormiałowski w roku 1555. Z czego poznać że był ſynem Alexandra, rozumiem że nie tego o ktorym niżey mowić ſię będzie; bo wraz iednegoż roku gdy ten Podkomorſtwo, tamten brał Woiewodztwo Nowogrodzkie, á podobno między bracia naymłodſzy. Tamże żonę iego wſpominaią Katarzynę Iwanownę Xiężniczkę Wiśniowiecka y dobra Kniehynin pod Oſtrogiem, ktoremu ſię z nia w poſagu doſtały; wſpominaia y Corki iego z tegoż łoża w roku 1559, lubo ich nie wymieniaia. Wział potym po bracie Hieronimie Kaſztelania Wileńska, z ktora wraz trzymał y Buławę Wielka Litewska, tych odumarł w roku 1569. Genealogia Domu tego, imię mu Hieronima daie, ale go Grzegorzem zowia Konſtytucye w roku 1569 *f. 195. Paproc: o herb. f. 662, Okolſki. Sarnicki. Bielſki f. 616. Starowolſki in Bellator: Sarmat: fol. 191, y 193,* y inni, z ktorych niektorzy iego dzielność w rycerskim polu ſławiac, to przydaia: że raz dwadzieścia y ſześć tyſiecy Moskwy pod Uła trupem na placu położył, w czterech tyſięcy ſwoich, drugi raz w ſiedmiu tyſięcy Litwy, pięćdzieſiat tyſięcy Moskwy zbił. Dwoch ſię po nim ſynow zoſtało: pierwſzy Alexander Staroſta Grodzieński, w ślady Oycowskie wſtępuiac, oblężoney od Moskwy Wendzie Miaſtu Inflantskiemu, z woyskiem na ſukkurs idac, tyle ſamego imienia ſwego poſtrachem ſprawił; że nieprzyiaciel od murow odſtapił y imprezy, w roku 1578. *Paprocki o herbach f. 432;* atoli tegoż roku wielkie w nim nadzieie śmierć zagrzebła. *Stryikowſki lib: 25, c. 3. f. 288. Bielſki f. 737,* kiedy z innemi Panami Litewskiemi w roku 1576 witał Krola Stefana. Z Anna Sapieżanka żył bezpotomnie *Genealogia Chodkiewiczow.* Taż y oiego bracie

Jędrze-

Jędrzeiu Podſtolim Litewſkim twierdzi, że miał za ſoba Tarłownę: átoli y on potomka żadnego nie zoſtawił. Wſzyſtka ſię tedy fortuna z ſukceſſya zlała, na rodzona ich ſioſtrę, ktora zmowiona była z Romanem Xiażęciem Sanguſzkiem *Paprocki o herb:* atoli Genealogia wſpomniona, Jerzemu Kaſztelanowi Trockiemu tę Xiężnę Sanguſzkowa za Corkę przyznaie.

Alexander Woiewoda Nowogrodzki, to Krzeſło brał na Seymie Brzeſkim od Zygmunta I roku 1544, razem kiedy y Hieronim brat iego Kaſztelania Trocka, á Grzegorz Podkomorſtwo Litewſkie *Stryikowſki f. 670*, z tymże potym tytułem, z temiż, w roku 1547 podpiſał przywiley Ziemi Bielſkiey *u Januſzow: w Stat: f. 837.* Z komputu tedy lat poznać, że ten Alexander, inſzy ieſt od tamtego, o ktorym ſię wyżey mowiło; ale ani ſynem iego mogł bydź Grzegorz: czego iednak popiera Okolſki. *Hiſtoria Sapiehana* twierdzi, że Alexandra Chodkiewiczowna Woiewodzanka Nowogrodzka w małżeńſka ligę weſzła z Pawłem Sapieha Woiewoda także Nowogrodzkim: toż ſamo czytam y w Genealogii Chodkiewiczow. Kombinuiąc lata, takbym rozumiał że to tego Alexandra Corka była. O więcey potomſtwa iego y dziełach nigdziem ſię doczytać nie mogł.

Hieronim brat Grzegorza Kaſztelana Wileńſkiego y Alexandra Woiewody Nowogrodzkiego, á podobno nayſtarſzy, naprzod od Zygmunta I w roku 1542 wziął Podczaſtwo Litewſkie, Radon, y Ciwunſtwo Wileńſkie *Stryikowſki fol. 759.* We dwie lecie potym, to ieſt 1544 Kaſztelania Trocka *Idem f. 760*, daley Staroſtwo Zmudzkie w roku 1545: z temi obiema tytułami podpiſał przywiley Ziemi Bielſkiey w roku 1547 *u Januſzow: w Stat:* poſtapił na koniec na Kaſztelania Wileńſka, na ktorey umarł w roku 1562, *Stryikowſki f. 769.* Potomſtwo iego według Paprockiego o herbach cztery Corki, to ieſt Knichini Jarosławowa; Zofia Xiężna Czartoryiſka Starościna Zytomirſka; Leśniowſka Podczaſzyna Lwowſka, y Starościna Hrodelſka; Pacowa Woiewodzina Witebſka; y ſynow dwoch, Jan y Hieronim, o ktorym Konſtytucye w roku 1564, *fol. 52:* w Genealogii Domu tego, żadney o nim wzmianki nie czynia. *Staniſław Krzeſińſki* o nim powieda, że pięćdzieſiat tyſięcy Moſkwy zbił w Inflanciech: *Florilegium* zaś twierdzi, że ta batalia pod Kieſa bydź miała. *Okolſki t. 3. f. 139. Hiſtor: Sapieh: par. 2. f. 14* świadcza o nim, że w Legacyi ieżdżac od Zygmunta Auguſta Krola do Wiednia, otrzymał tytuł nowy ſwoim ſukceſſorom y ſobie *Comitis S. R. Imperii*, y pierwſzy ſię piſać począł Hrabia na Szkłowie y Myſzy: nad to herb Kościeſza, ktory według Bielſkiego y Okolſkiego, przodek iego przy Unii pierwſzey Litwy z Korona na Seymie Hrodelſkim w roku 1413 przyiał, w ten kſztałt przeformowany wynioſł: to ieſt tarcza, wzdłuż na dwie części przedzielona, na prawey ſtronie iey herb zwyczayny Kościeſza złożony; na lewey Gryf biały w polu czerwonym, pazury, ktore tylko u nogi lewey niżey y wyżey widać czarne; ięzyk wywieſzony czerwony, czyli raczey płomieniſty, ogon żołty na grzbiet zadarty, przedniemi nogami do gory wſpięty, miecz ſiniawy z rękoieścia ſrebrna wynieſiony aż za ſzyię, trzymaiąc w przedniey nodze, głowa w prawą tarczy zkierowany:

nad hełmem Korona, z ktorey takaż forma Gryfa widzieć. *Paprocki w Gniazdzie fol. 1157. O herbach fol. 661. Bielſki f. 761. Miſztol: Hiſtor: Sapiehana p. 2. f. 14. MS. P. Rutka*, lubo przydaie, że Gryf ten ieſzcze od Xiażat Litewſkich, dawno przedtym Domowi temu był nadany za to; że przodek ich z gwałtownego niebeſpieczeńſtwa wynioſł Pana ſwego: ale ſię to utrzymać nie może, y Paprocki, ktorego on iednak na świadectwo przywodzi nigdzie tego nie mowi. *Okolſki t. 1, fol. 95* inſzym kſztałtem herb Chodkiewiczow położył, á to dla zkolligowanych z tym Domem rożnych Familii herbow: to zaś, co powieda; że przed Unia Litwy z Korona, Chodkiewiczowie trzy piora Struſie w herbie noſili, nie ma żadnego po ſobie ani Authora, ani fundamentu. Według tego opiſania ktorem położył, kładę tu wzor iego: wſzakże iuż temi czaſy, niektorzy ſamę Kościeſzą na tarczy zkładaia, á na hełmie Gryfa wzwyż opiſanego.

Jan Hieronimowicz (tak ſię podpiſał w roku 1569 na Liście *Infeudationis in Ducatum Pruſſiæ:* z czego poznać że był ſynem Hieronima, nie Grzegorza Kaſztełana Wileńſkiego, iako chce *Starowolſki in Bellator: Sarmat:* ani Jerzego Kaſztelana Trockiego z Hornoſtaiowny iakom czytał w Genealogii tego Domu) Hrabia na Szkłowie, Myſzy y Bychowie Kaſztełan Wileńſki, Staroſta Zmudzki, Marſzałek Wielki Litewſki, Gubernator Inflantſkiey Ziemi, y Hetman Woyſk tey Prowincyi, Staroſta Kowieńſki y Plotelſki. Był wprzod Stolnikiem Litewſkim w roku 1562, iako piſze *w Zwierzyńcu ſwoim Mikołay Rey. Starow: in Bellator: Sarmat: fol. 191* Kaſztelanem go Zmudzkim tytułuie, w czym ſię myli. Maż wſzyſtkich zdaniem ſwego czaſu wielki: co y ſame wyliczone honory, ktore wſzyſtkie wraz trzymał iawnie oświadczaia. W młodſzym

wprawdzie wieku, odſtrychnał ſię był od prawowierney Katolickiey wiary, heretyckim iadem, w ſzkołach Dyſſydenckich zarażony: zrazu ſię albowiem Wittemberſkich nowinek chwycił: zważywſzy iednak, iak daleko od prawdy ſtronia, do Geneweńſkich ſię przenioſł; ale potym z dyſkurſu z Franciſzkiem Toletem Teologiem Soc: J. ktory był do Polſki, z Kommendonem Kardynałem y Legatem Papiezkim zaiechał, fałſz iawny widząc, publicznie na Seymie Warſzawſkim w roku 1572, nic niedbaiac na wielkich ludzi tąż herezyą zatwardziałych poſzepty, ba y z uraganiem uſzczypki, do owczarni Chryſtuſowey wrocił ſię heroicznie. *Sachin: Hiſtor: Societ: p. 3. lib: 8. num. 205. Cichoc: Alloqu: Oſecen: lib. 2. cap. 22. Epiſtola Gratiani de Colloquio Toleti cum Niemoievio.* Wyrzucał mu ktoś, że wiarę odmienił; ale odpowiedział: y owſzem do tey ſię wrociłem, w ktorey przez Chrzeſt odrodziłem ſię Bogu. Gorliwie potym przy Kościele Katolickim ſtawał wſzędzie: znać to było, to na Elekcyi Henryka Walezyuſza, pod czas Interregnum, kędy y racyami y całą siłą ſwoią bronił tego, żeby na Tronie Polſkim herezya nie panowała: w czym przeciwko potężnym na ten czas Dyſſydentom powaga iego u wſzytkich wielka, ſiła pomagała; to gdy żadnym perſwazyom ani prożbom nie dał ſię nakłonić, żeby Konfederacya de pace ſectarum był podpiſał; co w nim chwali *Hoſius Kardynał Epiſt: 270, f. 445*; to gdy Kościoły od Heretykow zprofanowane, nazad Katolikom przywrocił. A że z natury był przyoſtrzeyſzy; wſzyſtkie exceſſa przed nim ſię drżżeć zdały: dwunaſtu zawſze ludzi gotowych do exekucyi ſprawiedliwości ſtało przed pokoiem iego *Janczyń: in MS.* Przecięż z ludźmi uczonemi rad konwerſował; Stryikowſkiego oſobliwie Archidyakona Zmudzkiego y Hiſtoryka Litewſkiego wielce ſobie ſzacował. Za Zygmunta Auguſta, złaczywſzy ſię z Mikołaiem Radziwiłem Hetmanem Litewſkim, Piotra Szuyſkiego, ze trzydzieſta bliſko tyſięcy Moſkwy idacego zbił na głowę pod Ułą. Wkrotce potym gdy ſię Inflanty oſtatnim ſwoim nieſzczęściem przyciśnione, do iedności z nami nachylały: Jan do nich wyſłany, lubo nie bez wielkiey trudności, tę Prowincyą do Xięſtwa Litewſkiego inkorporował: czego y po dziśdzień iawna pamiatka. Zygmunt albowiem Auguſt Inflantczykom Gryfa Chodkiewiczow za herb nadał, przydawſzy tylko na pierſi iego dwie pierwſze z imienia ſwego litery S. y A. z ſoba powiązane, to ieſt Sigiſmundus Auguſtus. Tam iako piſze *Starowolſki in Bellator:* Arcybiſkupſtwo Ryſkie, w Xięſtwo przeformowawſzy, Kaſztelanow y inſzych Urzędnikow trybem Polſkim uſtanowił. W nadgrodę tey ſwoiey ku Oyczyznie przyſługi Gubernatorem Ziemi Inflantſkiey na Seymie deklarowany, urzad ten przedziwna przezornością, wſpaniałością umyſłu, w ſądach ſprawiedliwością, aż do zgonu życia ſwego piaſtował, to ieſt do roku 1579 *Stryikowſki lib. 25. c. 4.* Stefan Krol nie tylko przez to, że go na Kroleſtwo Polſkie promowował, przyieżdzaiacego na granicach witał *Bielſki fol. 734*, wybieraiacemu ſię na Moſkwę dziewięćſet wyboru ludzi, ſam niemocą złożony poſłał: ale też dla iego wierności ku ſobie y cnoty, ſzczegulniey kochał. Akademia Wileńſka wieczną mu powinna obligacyą, że za iego ſtaraniem y namową Krol Stefan prawa iey nadał. *Staniſław Krzeſinſki.*

Złaczył ſię był dożywotnie z Kryſtyną Zborowſką Kaſztelanką Krakowſką, z ktorey Corka Alexandra z Joachimem Xiażęciem Koreckim zaślubiona. *Okolſki t. 1. f. 549.* Genealogia Domu tego, krom Koreckiy o trzech iego Corkach piſzę: z tych iedna Drohoſtayſka, druga Xiężna Wiśniowiecka, trzecia Pacowa Woiewodzina Wileńſka. Miał ſynow trzech: Alexandra, Jana Karola y Hieronima. O Hieronimie *Okolſki* świadczy *tomo 3. fol. 139*, że bezpotomnie umarł. *Gvagnin Chronic: Litew:* Kaſztelanem go Brzeſkim tytułuie, inni go czczą Kaſztelanią Wileńſką, ale bez fundamentu. Drugich dwoch ſynow wſpomina Konſtytucya w roku 1581 *f. 384*, kiedy im za wielkie Oyca ich w Rzeczypoſpolitey zaſługi, dobra Swiſłość w Powiecie Wołkowiſkim leżace, wieczyſtym prawem w dziedzictwo Krol Stefan y Oyczyzna puściła: to ieſt Alexandrowi y Janowi Karolowi.

Alexander Hrabia na Szkłowie y Myſzy Woiewoda Trocki Staroſta Boryſzowſki ſyn Jana Kaſztelana Wileńſkiego y Marſzałka. Jam go położył między Woiewodami Podlaſkiemi idac za Konſtytucya w roku 1607, *f. 866*, aleć w tym roku Zbigniew Oſſoliński na tym Krześle ſiedział, iako świadczą Konſtytucye tegoż roku trochę wyżey *fol. 848.* W młodſzym wieku w Akademii Ingolſztadſkiey Filozofii ſłuchał, z ktorey w roku 1588 publicznie defenduiac Konkluzye do druku podał. Do Włoch potym iadac, na byſtrey rzece w oczywiſtym życia niebeſpieczeńſtwie widzac ſię, ślub uczynił wſtąpić do Zakonu Kaznodzieyſkiego: wybrnawſzy z tey toni, dyſpenſę w ślubie uczynionym w Rzymie otrzymawſzy, fundował OO. Dominikanow w Szkłowie dziedzictwie ſwoim, rugowawſzy wprzod ztamtąd Kalwińſkich Predykantow, w roku 1619, pod tytułem S. Tomaſza z Akwinu, dochodami opatrzył na dwadzieścia cztery oſob, y Biblioteka znaczna z Myſzy do Szkłowa przenieſioną. *Okolſki Ruſſ: Flor: fol. 129.* Pod czas Rokoſzu przy Zygmuncie III Krolu nienadweręženie ſtawał. Wſpomina go Konſtytucya w roku 1613 *fol. 5*, kiedy go Kommiſſarzem Oyczyzna uproſiła, na rozerwanie zwiazanego na zgubę iey woyſka. Z Katarzyny Korniaktowny, (Genealogia Domu tego mowi, że z Sienińſkiy) ſyna miał Primuſa Felicyana, ále ten młodo zſzedł, y Corkę Annę Eufrozynę, ktora z Prokopem Sieniawſkim Chorażym Koronnym w małżeńſka ligę weſzła, á z nia w Dom Sieniawſkich Szkłow, Myſz y inſze obſzerne dobra. Ta kościoł OO. Dominikanow Lwowſkich bogatym apparatem ozdobiła, kędy też po śmierci zpoczywa. *Okolſki pod herbem Leliwa. Duryewſki fol. 85. Okolſki tom. 3. fol. 202*, Dziedoſzycką mu żonę przypiſuie.

Jan Karol Hrabia na Bychowie, Szkłowie y Myſzy, brat młodſzy Alexandra Woiewody Trockiego, Woiewoda Wileńſki y Hetman Wielki Litewski, Gubernator Inflantſki, Derpſki Luboſzańſki Wielońſki Staroſta, á przedtym Podczaſzy Litewſki, daley Staroſta Zmudzki y Hetman Polny Litewſki, ſyn Jana Kaſztelana Wileńſkiego y Marſzałka, nie Grzegorza, iako chce *Starowolſki in Bellator: y Gvagnin* w Kronice Litewſkiey czegom wyżey dowodził z Konſtytucyi. Dwa razy śluby małżeńſkie ponawiał: pierwſzy z Zofią Mielecką Woiewodzanką Podolſką,

ktora mu ſyna powiła Hieronima Chryzoſtoma:(ktorego młodo zmarłego w lat 16, ieſzcze za żywota ſwego Ociec ztrapiony opłakał) y Corkę Annę; ale y ta z Janem Staniſławem Sapieha Marſzałkiem Wielkim Litewſkim bezpotomnie żyła. Drugi raz z Anna Aloyzya Xiężniczka Oſtrogſka Woiewodzanka Wołyńſka: ale y tu żadnego ſukceſſora nie było. Ten to ieſt Jan Karol wyſoce godny Senator, y nie tylko w Polſzcze, ale y w obcych kraiach, tryumſami y Kawalerſkim ſercem wſławiony mąż, ktorego Stefan Batory Krol Polſki ieſzcze w dziecinnym wieku, mężem uznał. Gdy albowiem w Szlachetnym innych Paniąt gronie w Kollegium Wileńſkim witał Pana, widząc Krol, w pozorze y geſtach iego Marſowaty geniuſz, Pańſkim humorem utemperowany, rzekł: Pewnie ten ſwego czaſu wielkim Kawalerem y mężem Rycerſkim będzie. Y nie omylił o ſobie wielkich nadziei: zaraz ſię albowiem z młodych lat do Pańſkich akcyi ſpoſobił. Ztąd cudze kraie luſtruiącemu naymilſza była z wſławionemi tych tam czaſow Woiownikami konwerſować, iako to z Albańſkim y Parmeńſkim Xiążęty, Auryakiem y Maurycyuſzem: ztąd Włochy, Maltę, Francyą, Niederland, Luzytania, Anglią, Szkocyą, Hiſzpanią, Węgry y Niemce obieżdżaiąc, nie tylko ſię w rożnych ięzykow experyencyi, ale bardziey w woienney ſztuce poleruiąc, do tey o ſobie opinii przyſzedł; że Car Turecki, gdy Woyſka náſze Skinder Baſza y Sułtan Gałga zniosł pod Cecora; dał ſię z tym ſłyſzeć: Już też w Polſzcze tylko uczniowie zoſtali w woiennych rzeczach, Miſtrzowie ich albo o demnie ſą pobici, albo w niewoli. Jednego tylko ſtarego Miſtrza ieſzcze maią Chodkiewicza.

Pierwſze mu pole do Marſowych dzieł Wołoſka Kampania otworzyła: na ktora z bratem ſwym Alexandrem, w pięknym y licznym kompucie ludzi ſwoich ſtanął, pod Zamoyſkim [illegible]nem Hetmanem przeciwko Michałowi Multańſkiemu Woiewodzie. Tam z wrodzoney do ſławy chęci domagali ſię z Adamem Sieniawſkim Podczaſzym Koronnym u Hetmana, żeby byli pierwſi na nieprzyiacielſkie ſzyki uderzyli: ale przezorny Wodz Zamoyſki, temperuiąc [illegible]łode y gorące żądze, tego im dopuścić nie chciał, mowiąc: *Etſi certam ſuam fore victoriam ſciret, illam tamen malle ſpernere, quam tales [illegible] perdere.* Tam zaprawiwſzy rękę na Wołoſkich karkach, á do domu powrociwſzy, żeby była chęć w nim do Marſowych dzieł nie ztygła; cokolwiek mu czaſu zbywało, wſzytek uſtawiczney exercytacyi poświęcił, iuż do pierścienia goniąc, iuż z dział do celu biiąc, iuż okopy ſypiąc, albo Zamki buduiąc. Bywało y to, że zkupiwſzy poddanych ſwoich, do Zamku im ſzturmować á ſiebie pod winą, mocno dobywać kazał. W tych ćwiczeniach, gdy ſię koń pod nim rozpędzony potknął: z niego ſzwankuiąc nogę złamał. Z tym razem ieſzcze dobrze nie doleczony, ſkoro ſię pora woienna w Inflanciech otworzyła, zaraz ſię do obozu wyprawił, y iuż też od tąd prawie z pola nie zchodził. Przecięż nie inaczey ſię na tę expedycyą wybrał, aż w przod z ręku Biſkupich y Chorągiew y ſzablę poświęcona á na Ewangelii w przod położona odebrał: przy ktorych ceremoniach proteſtował ſię, że naypierwey o cześć Boga y Kościoł iego, toż na dobro Oyczyzny chce iey dobywać: inni przydaią, że ſię

krwią własną zapiſał, y ślubem obowiązał na obronę wiary y Kościoła prawowiernego. Y ſzczęścił mu Bog ſzczegulniey, bo pod Rewlem w roku 1604 zniosł woyſko Szwedzkie, tyſiąc pięćſet na placu trupem nieprzyiaciela położywſzy: pod Derptem cztery tyſiące w tymże roku: ſiedm tyſięcy pod Białymkamieniem w roku 1605. Samego Karola Szwedzkiego Krola gdy Generałowi ſwemu Lindarowi ſzedł na ſukkurs, na głowę zbił, iedenaście tyſięcy w pień wyciąwſzy y trzyſta ludzi: dwa tyſiące gdy ich z ſwoim woyſkiem doganiał, w wodzie tatopiwſzy. Klęſka ta, Szwedow pod Kircholmem potkała, ktora z wielką pochwałą Chodkiewicza opiſał *Buleng: Gallus lib. 12. f. 366.* Luboć drudzy chcą ze tylko we trzech tyſięcy ſwoich, czterdzieści tyſięcy doświadczonego żołnierza z Belgium, Szkocyi, Francyi y indziey zebranego w ten czas, ten przezacny Wodz pobił: ktorą wiktoryą tak ſię wſławił po całey Europie, że go Ceſarz y inni Monarchowie, iuż liſtami z powinſzowaniem pełnym panegirykow, iuż Pańſkiemi podarunkami obſyłali. Oſobliwiey iednak Paweł V Papież wyſławiſzy iego nieuſtraſzone ſerce, Rycerſkiey ſztuki umieiętność, odwagę w tak ſzczupłey ſwoich garſtce, mowi tak do niego w Liście ſwoim w roku 1605 danym ktorym czytał *in MS. Collegii Oſtrogien: Soc: J. Planè ſpecimen dediſti fortiſſimi atq; Sapientiſſimi Ducis; & nos hanc tuam præſtantem virtutem, qua generis tui præclaram nobilitatem, adeò illuſtrâſti; mirificè laudamus, teq; ob id, uti filium valde dilectum in Domino complectimur.* Wſławił ſię y u ſamych nieprzyiacioł; kiedy za pobitych w teyże batalii dwoch Xiążąt Luneburſkich y inſzych Wodzow nieprzyiazney ſtrony; pełne ſplendecy y Maieſtatu pompy ſam z całym woyſkiem obchody czynił. Przypatrowała ſię temu Ryga, rozniosło ſię to po cudzych kraiach, y nie tylko ſwoi, ale y obcy przyznawali, wielkość umyſłu w Chodkiewiczu. Pomagało mu do tey wygraney niebo, bo przed ſamą okazyą pokazał ſię na nim S. Staniſław Koſtka, z mieczem zakrwawionym, całemu woyſku iego błogosławiąc. Pod Dynamundą potym, tymże ſzczęściem ſześć tyſięcy Szwedow do ſzczętu wyciął, y Chorągwie wſzyſtkie zabrał. Derpt od Mansfelda oblężony, z ciężkiego razu oſwobodził, Parnawę odyſkał. Wolmaryą dość dobrze w ludzi y w ammunicyą opatrzoną gwałtownym w nocy przypuſzczonym ſzturmem wziął, á co naywiękſza, bez naymnieyſzey w ſwoim woyſku ſtraty: y inſze głowne w Inflanciech fortece odebrał. Nawet nie na ziemi tylko, ale też y na morzu dzielności iego doznał nieprzyiaciel; kiedy okręty Szwedzkie iedne popalił, drugie zabrał, ludzi pod miecz, działa na łup wziąwſzy. Tak zaś przy nim ſtatecznie fortuna ſtała; że lubo ſię tak wiele razy w ręcz z Szwedami zcinał, żadney iednak nie przegrał Kampanii, y przyciſnął do tego Karola Szwedzkiego Krola, że o pokoy proſić muſiał.

Gdy ſię tak od Inflantſkiey woyny tryumfalnie uſpokoił, na Moſkwę ſiłę ſwoię obrocił: ktorą od Smoleńſka zpędziwſzy, w kilka potym mieſięcy pod Mozaiſkiem wielką ich klęſką poraził. Polakom na Stolicy Moſkiewſkiey oblężonym żywności dodał. Władysława IV na ten czas Krolewica do Moſkwy prowadząc y odprowadzaiąc do Oyczyzny, przytarſzy rogow nieprzyiacielowi; Siewierſkie Xięſtwo y Czer-

niechowſkie Moſkwie odebrał. Niewypowiedzianą zaś prędkością, błotniſte rzeki, głębokie brody, zaroſłe laſami drogi przebywał; pracą, ſkwarem, zimnem, głodem niezwyciężony. Więcey trudu zażył w koieniu związanych na zgubę Oyczyzny ſynow: ktorych gdy ani perſwazyą, ani prozbą od zawziętey imprezy powściągnąć nie mogł; pod Glinianami przeciwko Rokoſzanom przy doſtoieńſtwie Zygmunta III ſtanął, y ſzczęśliwie. Woyſko Polſkie o niedopłacony ſobie żołd, niepołuſzne, powagą ſwoią uſpokoił, z właſney fortuny ſwoiey, dwadzieścia y dziewięć tyſięcy na nich wyſypawſzy: ktore Konſtytucya w roku 1613 *fol. 47* wyliczyć mu rozkazała, á przedtym w roku 1609 *fol. 910*, Czopowe mu w Xięſtwie Litewſkim w nadgrodę zaſług puściła. Na oſtatek gdy na owey nieſzczęśliwey pod Cecora Kampanii, Staniſław Zołkiewſki Hetman Wielki Koronny y Kanclerz poległ, á Staniſław Koniecpolſki Polny Hetman w niewolą ſię Turecką doſtał: Oſman Car Turecki tym ſzczęściem uwiedziony, ſpodziewaiąc ſię, że całą Polſkę w tym razie ſnadno pod iarzmo ſwoie podbiie; ze trzech części świata na zgubę naſzę ogromne woyſko wyprowadził, y do granic Polſkich zbliżył: Zygmunt III Krol Polſki, nie widząc komuby beſpieczniey fortunę tey Oyczyzny mogł powierzyć nad Chodkiewicza, przez uchwałę Seymową Hetmanem go na tę expedycyą tak Koronnym iako y Litewſkim ogłoſił: przydawſzy mu niektorych tak do rady, iako y do boiu Kommiſſarzow. Syna nawet ſwego Władyſława z nim poſłał y na iego opiekę zpuścił, żeby ſię był pod tak doświadczonym w rożnych okazyach Wodzem, w Rycerſkich dziełach polerował. Szedł Jan Karol przeciwko nieprzeliczonemu gminowi (bo ſamych Tatarow na ſiedmkroć ſto tyſięcy rachowano) nieulęknionym ſercem. Wſzyſtkiego Woyſka naſzego komput był czterdzieści y trzy tyſiące, Liſſowczykow ſiedm tyſięcy, Kozakow trzydzieści tyſięcy; z ktoremi pod Chocimem oboz cały uſzykował. Zaſtał go iuż gotowego Oſman: ale y kilką utarczkami doznał z ſwoią ſzkodą, że na Polſkiego Herkuleſa trafił. Życzył ci ſobie wprawdzie Chodkiewicz generalną batalią ſił ſwoich z Tyrannem zprobować, y iuż był całe woyſko do boiu uſzykował, ale deſzcz nagły, nieſpodziewaną powodzią wſzyſtkich z pola do obozu zpędził: luboć y Zygmunt III zakazał był wſtępnym boiem bić ſię Chodkiewiczowi; pokiby ſam w oſobie ſwoiey y z całym poſpolitym ruſzeniem z nim ſię nie złączył. Tym czaſem Jan Karol pracami y trudami woiennemi zwątlony, tamże pod Chocimem, na zacnieyſzy do nieba tryumf przenioſł ſię w roku *1621*, dnia *24* Września.

Był to Mąż wiekow pamięci godny, w rozſtawianiu ſtraży nieporownany, w rozſyłaniu ſzpiegow nie zmordowany, w ſzykowaniu woyſka nad inſzych biegły, albo iako o nim mowi *Adol: Brachel hiſtor: Longo armorum uſu, & multis præclarè partis victoriis probatus Dux, non manu magis, quam conſilio promptus, diſciplinæ verò militaris ſeveriſſimus exactor. lib:* 1. *anno 1620*. W hiſtoryach y Geometryi dobrze przepolerowany, w koniach y orężach iako naylepſzych kochaiący ſię. Twarz iego iakaś powagą y wſpaniałością tchnęła, nos Orli, wypogodzone czoło, wſzyſtka ciała ſymmetrya, do wielkich urodzona akcyi. Z natury do cholery był ſkłonny; dla czego w ſzkołach ieſzcze uczącemu ſię Karolowi,

X. Leſiewſki Soc: J. Profeſſor iego, w takich impetach, oczy kazał zaſłaniać. Przecięż potym nie Marſowatą poſturą, ale Pańſką dobroczynnością chciał certować z każdym; y lubo na przewinionych żołnierzy zdał ſię bydź przyoſtrzeyſzy, z tym wſzyſtkim po ſatisfakcyi od nich ukrzywdzonym zaſzłey, karę śmierci chętnie na lżeyſzą inną zamienił. Na innych zaś ſzczodrze hoyny, dla tego podupadłych, albo poranionych z woyſka ſwego, to pieniędzmi, to żywnością opatruiąc, wodzem miłości zaſłużył bydź nazwany. W fortyfikowaniu Fortec koſztu nie żałował, znać to było po wałach y belluardach w Bychowie od niego reformowanych, znać po Lachowickim Zamku oſobliwſzą ſztuką, działami, ammunicyą y potęgą od niego uzbroionym. Oſman Ceſarz powrociwſzy od Chocimia z ſwoią konfuzyą, obraz Chodkiewicza w pokoiach Ceſarſkich zawieſić kazał, poważaiąc ſobie męſtwo iego, że pod ktorego potencyą ziemia drżżała, ten ſię iey przezacny mąż nie przeląkł. Dla tego zwykł był mawiać, gdy mu o wielkiey liczbie nieprzyiaciela znać dawano: *Hic hoſtem mihi computabit enſis*: coś podobnego znaydzieſz Iſaiæ 65, *Numerabo vos in gladio*. Ale naywiękſzego podziwienia w takim Panu, y przy takim ſzczęściu cnota iego y pobożność godna; kiedy co Sobota do Spowiedzi y Kommunii S. przyſtępował, Mſzy S. codziennie ſłuchał, y od niey choć mu też znać dawano, że tuż nieprzyiaciel dogania, oderwać ſię nigdy nie dał. Przed każdą batalią noc na modlitwie prawie całą przepędził, na gołey ziemi przy łożku ſię porzuciwſzy ſypiał, w dzień zas batalii nic nie iedząc ani piiąc, wpadſzy do namiotu, czy to kańczukiem, czy paſkami od ſzable, czy oſtrym cierniem okrutnie aż do krwi ciało ſwoie kraiał. Swywolne niewiaſty ieżeliby ſię iakie w obozie znalazły, ſurowym Dekretem rugować albo w Dnieſtrze topić rozkazał. Do Nayśw: Matki ſzczegulniey nabożny: ktorey pieśni *Bogarodzica Dziewica* y tym podobne iuż do okazyi idąc z całym woyſkiem nabożnie ſpiewał. Szczodrobliwość na Boga pamiętna, bo naprzod w Kretyndze OO. Bernardynow, w Bychowie Kanonikow Regularnych, w Kroſach na Zmudzi w roku 1614 Collegium Societ: J. wſpaniale y doſtatnie ufundował. Kościoły w Szkłowie, Derpie, Myſzy, Rydze S. Jakuba iego ſzkatułą powſtały. Do drugich zaś iako S. Michała w Nieświeżu, S. Katarzyny w Wilnie siła Pańſka munificencyą dopomogł. Do Rzymu nawet y Loretu bogate poſłał upominki: inſzym przybytkom Boſkim wiele Kielichow, apparatow y ozdoby z iego ręku przybyło. Jáłmużny wielkie czynił, tak, że inſzy worek z pięniądzmi dla nich za nim, inſzy za żoną, inſzy za ſynem noſzono. Zadnemi nie zkorrumpowany podarunkami, dla tego gdy kto do niego z niemi przyſzedł, y on y pokoiowy ktory puścił, ſurowo zgromieni.

Tradycya do naſzego wieku podana, racyą bezpotomnego wtorego małżeńſtwa tę głoſi: że gdy rozkaz Krolewſki y Rzeczypoſpolitey oddaiący mu Kommendę Woyſk na Chocimſką expedycyą zaſzedł, nieodwłocznie w ſam dzień ślubu, pożegnawſzy nie naruſzoną w Panieńſtwie Oblubienicę; ruſzył pod Chocim: gdzie iako ſię wyżey mowiło, ſiebie ſamego y Woſk Tureckich zwycięzca umarł. *Legite Poſteri!*

Piſali o nim *Starowolſki in Bellat: Sarmat:* Tenże *in Obitu Sigiſm: III. Jakub Sobieſki in Commen: Belli Chotim: fol. 39, y w Mowie ſwoiey na iego pogrzebie. Zycie Anny Aloizyi Chodkiewiczowy Zony iego.* (Ktora gdy bunty Kozackie gorę brały, ciało iego do Krakowa z Oſtroga przeniożſzy, tam go do czaſu złożyła, aleć iuz temi czaſy gdy to piſzę, w Oſtrogu razem y z nią pochowany) *Bierkowſkiego Kazanie na iego pogrzebie y Stefanides. Annuæ Societ: impreſſæ an:* 1604. *Laurus Boceri. Janczynſki in MS.*

Jerzy Kaſztelan Trocki. Jam go wprawdzie między Kaſztelanami Trockiemi opuścił, ile żem ſię nigdzie roku doczytać nie mogł, ktorego na tym Krześle ſiedział. Genealogia Domu tego o dwoch żonach iego piſze: z pierwſzey Hornoſtaiowny, ſyna mu przypiſała Jana Kaſztelana Wileńſkiego y Marſzałka, o ktorym wyżey mowiłem: z drugiey Zofii Olelkowiczowny Xiężny Słuckiey, to iego potomſtwo rachuie: Jerzego Staroſtę Zmudzkiego, y Hieronima Kaſztelana Wileńſkiego, o ktorych zaraz niżey piſzę: y dwie Corki, z tych iedna Xiężna Hołowczyńſka, druga Xiężna Sanguſzkowa. Tegoż Jerzego taż Genealogia ſynem chce mieć Alexandra Woiewody Nowogrodzkiego, iakoż z komputu lat wielkie do tego podobieńſtwo: á za tym czterech ſynow tego Alexandra, trzebaby liczyć.

Jerzy Staroſta Zmudzki, á przedtym Krayczy Litewſki, z ktorym tytułem w roku 1589, podpiſał tranſakcyą Będzińſka, Syn Kaſztelana Trockiego umarł w roku 1595. Z Zofii Corki Mikołaia Radziwiła Xiążęcia na Bierżach y Dubinkach Woiewody Nowogrodzkiego, żadnego potomſtwa nie zoſtawiwſzy, w Brzoſtowicy pochowany, ktory Kościoł bogátym apparatem y Pańſka hoynością ubogacił. Godziny Kapłańſkie prawie codzień mowił; wſzyſtkim miły, ale naybardziey Bogu. *Brant Kazanie pogrzeb: Genealogia Radziwiłow. Parentalia Sodalit. Okol: t.* 3. mowi o Konſtantynie Chodkiewiczu, że był rodzony brat tego Jerzego, y że umarł także Sterilis.

Hieronim Kaſztelan Wileńſki, Staroſta Brzeſki, brat Jerzego Staroſty Zmudzkiego. Jego ſzczodrobliwość na OO. Bernardynow Wileńſkich pamiętna, kiedy placu pobliżſzego Klaſztorowi ich z pałacem ſwoim y ogrodem wiecznemi czaſy uſtąpił: do tego organami bardzo pięknemi Kościoł ich przyozdobił, iako świadczy *Vadingus in Annal: Min: T. 6.* 1468, *num:* 24, z tego Authora y iam go też między Kaſztelanami Wileńſkiemi pod tym rokiem położył, ale gdy Vadingus przydaie że był z Xiężny Słuckiey urodzony, dla tego o tym ſię to rozumieć powinno. Wſpomina go Konſtytucya w roku 1607, kiedy go deputowała do zapłaty Woyſku Inflantſkiemu *Conſtit: f.* 878, y 1616, *fol.* 47, kiedy go uproſiła do rozgraniczenia Woiewodztwa Podlaſkiego od Litwy. Wſpomina także *Hiſtoria Colleg: Breſten: S. J.* kiedy łaſki iego na ſiebie, wieczney przed Bogiem zapiſała pámięci. Jego z Anny Tarłowny zdami ſię Woiewodzanki Lubelſkiey cztery Corki: Konſtancya Zakonnica. Elżbieta z Sapiehą Staroſta Orſzańskim, Barbara z Kopciem Bazylim Kaſztelanem Nowogrodzkim, czwarta z Ferncemberkiem zaslubione. Synow zaś dwoch zpłodził: Jana Hieronima Podſtolego Lite-

wſkiego, ten z Kryſtyną Pawła Sapiehy Podkanclerzego Litewſkiego Corką żył bezpotomnie: y Kryſztofa. *Hiſtoria Cudow B. Staniſława Koſtki. Witunſki wieczney woni Roża.*

Kryſztof Woiewoda Wileńſki, Krewſki Wiſzniewſki Bielicki Staroſta, Marſzałek Trybunału Litewſkiego w roku 1643, á pierwey Chorąży Litewſki, daley Koniuſzy Koronny, potym Kaſztelan Trocki, wktotce Kaſztelan Wileńſki, na koniec y Woiewoda. Z Seymu 1611 Kommiſſarz do Traktatow z Moſkwą *Conſtit: f.* 2, y 1641 do Krolewca ſtrony portu tamtecznego *Conſtit: f.* 17. Stryieczny brat Jana Karola, y iego iak wſzyſtkich batalii, tak y chwały trzyumfalney nierozdzielny towarzyſz. Z nim przeciwko Rokoſzanom za Zygmunta III ſtanął pod Glinianami: przeciwko Szwedom w Inflanciech, kędy przy dobywaniu Parnawy, pierwſzy na mury ſkoczył, y drugich ſwoim przykładem pociągnął: przeciwko Moſkwie w Siewierzu; przeciwko Oſmanowi y Turkom w Wołoſzech, wſzędzie wielkie męſtwa y odwagi ſwoiey zalecenie zoſtawiſzy. W ſądach niezkorrumpowany, dla tego za iego w Trybunale Laſki, gdy Herezya o ſwoie excesſa popełnione pozwana, na obronę ſwoię, tylko kalumnie na Katolikow y Akademią Wileńſka, y złoto nie racye po ſobie kładła; iego ſurowym Dekretem przytłumiona upadła. Na Boga y iego Domy, Pańſkiey fantazyi: w Nowogrodku Litewſkim kiedyś Xiążąt Koryatowiczow Stolicy, Zakonowi Kaznodzieyſkiemu, ſzczodrze z fundamentow Kościoł wyſtawił, grunt na Klaſztor darował y budynek y innemi łaſkami opatrzył. *Okolſki in Ruſſia Florida f.* 134. Za iego ſtaraniem Zakonne Panny S. Benedykta do Mińſka wprowadzone. Kościołowi naſzemu przy Collegium Wileńſkim, wſzyſtek apparat dość bogaty darował *Gratiæ Seculares.* Dwa razy śluby małżeńſkie ponawiał, pierwſzy raz z Elżbietą Kiſzczanką, drugi raz z Xiężną Zofią Horſką. Potomſtwo iego ſynow trzech.

Alexander Kryſztof Biſkup Inflantski: z tym tytułem podpiſał w roku 1669 Manifeſtacyą Duchowieńſtwa. To ſrzedni ſyn Kryſztofa Woiewody Wileńſkiego, umarł w roku 1676.

Jan Kazimierz pierwſzy ſyn Kryſztofa, naprzod Koniuſzy Litewſki, potym Kaſztelan Wileńſki, z Zofii Pacowny Kaſztelanki Wileńſkiey, ſyn iego Michał młodo umarł: Corki zas, Tereſſa z Janem Bonawenturą Kraſińſkim Woiewodą Płockim zmowiona, żyli z ſobą bezpotomnie. Anna z Mniſzchem Woiewodą Wołyńſkim w kontrakty małżeńſkie weſzła. *Genealogia Chodkiewiczow.*

Hieronim Karol Staroſta Mozyrſki, trzeci ſyn Kryſztofa, Poſeł na Seym w roku 1642, á z niego Kommiſſarz do zapłaty piechocie Smoleńſkiey *Conſtitut: f.* 23. Wziął był in Sociam vitæ Izabellę Ladzką Starościankę Zmudzką, z ktorey Corka Joanna wydana za Jędrzeia Sapiehę Staroſtę Czerwonogrodzkiego zeſzła bezpotomnie. Syn zaś z teyże Ladzkiy Jerzy Karol Obożny Litewſki, Staroſta Błudeńſki, mąż Rycerſki pod Chocimem Zorawnem, Kamieńcem odwagą ſwoią wſławiony z Maryanny Naruſzewicowny Podkanclerzanki Litewſkiey zpłodzoną Corkę Joannę, z kolligował z Zarankiem Horbowſkim Staroſtą

Zmudzkim: ſyna zaś z teyże Jana Karola Staroſtę Błudeńſkiego z Cecylia Sapieżanką Woiewodzanka Trocką, z ktorey krom Kazimierza w dzieciństwie zmarłego, oſtatnia ſię tych czaſow tego Walecznego Domu iſkierka zoſtała, Adam Tadeuſz Staroſta Błudeńſki.

CHODKOWSKI herbu Sas. Piſzą ſię z Bobina. Łukaſz Chodkowſki Rycerz odważny, w Moſkiewskiey expedycyi Porucznikiem będąc. Ciało iego złożone w Jaworowſkim Farnym Kościele. Staniſław z Woiewodztwem Ruſkim podpiſał Elekcyą Władyſława IV.

CHODORKOWSKI. Ci w Xięſtwie Litewſkim kwitną: bo Łukaſz Jana Kazimierza, drugi tegoż imienia Chodorkowſki Jana III z Nowogrodzkiego Woiewodztwa podpiſali Elekcye. O tych ani Paprocki ani Okolski nie piſał.

CHODOROWSKI herbu Korczak. w Woiewodztwie Ruſkim ſtarożytna Familia. Naydawnieyſzego *Paprocki* doczytał ſię Dymitra z Chodorowa Łowczego Lwowſkiego w roku 1436, iam drugiego Dymitra czytał 1489 na Liście Kazimierza Krola danym Miaſtu Lwowſkiemu. Hektora Chodorowſkiego kładzie tu *Okolſki* ktory w roku 1462, z Krzyżakami mężnie ſię biiac, na placu poległ: przywodzi po ſobie *Bielſkiego karte* 426, ale ten Author wyraźnie przydaie, że ten Hektor był z Domu Brogow, to ieſt herbu Leſzczyc, z tego tedy Authora wnoſzę, że muſzą bydź inni Chodorowſcy Leſczycowie. Za *Papr:* czaſow było trzech braci rodzonych. Pierwſzy Sczęſny: od tego ſię zoſtało trzech ſynow, to ieſt Mikołay Chorąży Halicki: á boday nie iego Corki były Helena z Chodoroſtawu Staniſława Dobraczyńſkiego, y Zofia Jana Podoſkiego Kaſztelana Raciązkiego, Ciechanowskiego y Dobrzyńſkiego Staroſty małżonki, ktore w roku 1626 brały ſukceſſya po Janie Węglińſkim Wuiu ſwoim. *Acta Caſtr Leop.* Synowie zaś Kaſper: żona iego Anna Sulimianka. Felicyan: ten zpłodził ſyna Pawła y Corkę Apollonia Jana Oſtrowſkiego herbu Gryf Staroſty Mościckiego małżonkę. Drugi Szymon: ktory z Bodzanowſkiy miał ſynow trzech: Kryſztofa, (od ktorego z Sienińſkiy Kaſztelanki Halickiey ſyn Szymon, tego zaś Franciſzek y Corek trzy: z tych iedna doſtała ſię Gabryelowi Biereckiemu Piſarzowi Przemyſlſkiemu: druga Staniſławowi Gizickiemu, trzecia Barbara Janowi Humnickiemu.) Jana: temu Babſka powiła ſyna Stefana Sędziego Bełzkiego, y Corkę Wołodyiowſka. Marcina: tego z Olizarowny Stolnikowny Wołyńſkiey zoſtało potomſtwo. Trzeci Jan: y ten z Pretwiczowna ſzczęśliwy w potomſtwie. *Orichov: in Quincunce* męſtwo ſławi ktoregoś z nich u Obertyna. Jan Chodorowſki Soc: J. tegoż Domu, lubo braci rodzonych ludzi zacnych miał, iednego Kanonikiem Gnieznieńſkim, drugiego Sędzią Ziemskim Podolskim, przecięż niezwyciężona pokora y praca prawie Apoſtolski Operaryuſz leżących w gnoiu obchodził, Szpitale nawiedzał, katuſze zbiegał, żeby był z wzgardzonych od świata mieyſc, niebu bogaty profit czynił. W Poznańskim S. Łazarza Szpitalu, zwrzodowaciały leżał, ktoremu dla nieznośnego fetoru, bo ciało na nim gniło, żaden ſię niechciał podiać ſłużyć. Podiał ſię go X. Jan, á z dziwna miłościa y cierpliwościa ochotną, cokolwiek tylko mogło bydź do wygody chorego wſzyſtko opatrywał, wrzo-

wrzody obmywał, rany obwięzywał, karmił, dźwigał. Umierał mieſzczanin pewny; przywołać do ſiebie kazał Piſarza Mieyskiego y świadkow, do zakończenia teſtamentu ſwego. Przyſzli; w tym chory ſtraſzliwym głoſem zawołał: Piſz! Duſzę moię zapiſuię dyablu, żonę y ſyna dyabłu, kamienicę, fortunę y wſzyſtko moie piekłu. Włoſy wſtawały na głowie wſzyſtkim, gdy to mowił. Zawołany do niego X. Jan, gdy do izby wchodzi, krzyczeć chory począł: wypchniycie tego ztąd Xiędza, iuż mi nic po nim, bom zpadł z nadziei zbawienia. Oſtrzey mu ſię zrazu ſtawił pobożny Kapłan, y przyſzedſzy bliżey rzecze: umilkniy beſtyo nie dufaiąca Bogu! atoli łagodna potym perſwazya przekładaiąc niezkończoney wagi zaſługi Chryſtuſowe, nieprzeczerpanę y naywiękſzym grzeſznikom miłoſierdzie Boſkie, tyle w nim ſprawił; że pierwſzy teſtament zkaſſował, inſzy Chrześciańſki napiſał, Sakramentami duſzę oczyścił, y iako na Chrześcianina należy w dobrey dyſpozycyi życia tego dokonał. Pogrzeb nadchodził wkrotce, na ktory wielkim tumultem zbiegało ſię co żywo: gruchnęła albowiem po całym mieście bezbożna pierwſza iego rezolucya: że ia potym rewokował, iedni nie wiedzieli, drudzy nie wierzyli: rozumieli tedy, że według woli iego upominaiąc ſię prawa ſwego do niego, y brać iako ſwego piekło miało. Na wnieſienieniu do Kościoła ciała umarłego, wſzedł na ambonę Xiądz Jan, tam upewniwſzy ludzi, o nawroceniu do Boga tego grzeſznika kaſſowaniu bieſowſkiey darowizny, wſzyſtkich do więkſzey w Bogu ufności gorącym Kazaniem zachęcił. *MS. de ſtultis Sociis propter Deum.* Na oſtatek ſłużąc zapowietrzonym w Gdańſku w roku 1653, ſam zarażony tymże iadem po Koronę ſwych zaſług poſzedł. *P. Nadaſi.* Kryſztof Chodorowſki Podkomorzy Lwowſki złączył ſię dożywotnie z Katarzyna Jabłonowſka Miecznikowna Koronna, Corkę z niey iedynaczkę zoſtawił Annę, ktora *primo voto* żyła z Konſtantym Xiążęciem Wiśniowieckim Woiewoda Bełzkim, *2do* z Janem Karolem Dulſkim Xiążęciem Marſzałkiem Litewſkim, Kościołowi Katedralnemu Lwowſkiemu, wiele bogatey ozdoby przyczyniła. Alexander dziedzic na Chodoroſtawie Malczycach y Zurawnie, naprzod Stolnik, potym Podkomorzy Lwowſki, fundował drugi Kurs Filozofii w ſzkołach naſzych Lwowſkich. Umarł w roku 1694: á że żadnego ſyna nie zoſtawił, krom Corek trzech, dla tego na nim Dom ten zdawna w tey Oyczyznie krzewiący ſię zſzedł. Miał zaś za ſobą Urſzulę Stępkowſką pozoſtała wdowę po Bieganowſkim Staroście Moſtowſkim: z ktorey Anna z Franciſzkiem Cetnerem Woiewoda Smoleńſkim: Katarzyna naprzod z Stamirowſkim Podſtolim Halickim, potym z Piotrem Potockim herbu Pilawa Woiewoda Czerniechowſkim, na Kościoły y ubogie ſieroty dobroczynna. Magdalena z Leſczyńſkim Ignacym herbu Wieniawa Kaſztelanem Lwowſkim, ktorey za znaczna ſummę ſobie zapiſana Collegium naſze Staniſławowſkie pamiętne przed Bogiem dzięki płacić będzie; zmowione.

CHODOWSKI herbu Budziß albo Paparona w Woiewodztwie Łęczyckim. Paweł Chodowſki z Anny Sczawińſkiy Czeſnikowny Łęczyckiey, dziedziczki na Ozorkowie, miał ſyna Jana. Woyciecha zaś małżonka E-

wa

wa Krasińska Stolnikowna Sochaczewska. Stanisław na Chodowie pod Kłodawa w roku 1560 kwitnał. *Nieśsporkow: Odrobiny Stołu f. 130.*

CHODOWSKI *herbu Sulima.* W Dobrzyńskiey Ziemi z Służewskich poszli. Z tych Grzegorz: ktorego Corka Dorota, Macieia Chocieńskiego małżonka, pewna fundacyą zapisała na Mszę do Kościoła Sierpskiego w roku 1645. *Lucas Paprocki Łaski Cudowne f. 24.*

CHODYOWSKI. Okolski t. 1. fol. 446 wspomina że Chodyowska była za Grzegorzem Wołodyiowskim.

CHODZICKI *herbu Kościesza.* W Kaliskim Woiewodztwie. Chodzickiego Woyciecha wspomina Paprocki w Gniazdzie y o herbach, kędy przydaie, że był takiey siły w głowie, że gdy głową uderzył, by też w naymocnieysze wrota, padać się musiały; w Szyszak uzbroiony mąż nigdy nie wytrzymał, gdy taż głowa zamach uczynił Chodzicki.

CHODZICKI. Jędrzey Chodzicki do prerogatyw Szlachectwa przypuszczony na ostatnim Seymie Grodzieńskim w roku 1726.

CHOIECKI *herbu Korab* w Ziemi Warszawskiey o nich pisza nasi Genealogistowie, z ktorey Jan Samuel Choiecki podpisał Elekcyą Jana III Krola. Wawrzyniec z Liwska. Franciszek, Hieronim, y Jakub z Czerska Augusta II. Jędrzey z Nurska. Macieia Paprocki wspomina, Skarbnika Liwskiego, Wielkiego na Moskwę Woiownika. Adam Jurkowicz Choiecki w roku 1648.

CHOIECKI *herbu Lubicz* w Mazowieckim Woiewodztwie, y na Dobrzyńskiey rozkrzewieni. Są y na Podlasiu. Jan Choiecki Ziemianin Podlaski w roku 1575, z ziazdu Parczowskiego podpisał List o Grodzie Parczowskim. Stefan z Pińskim podpisał Elekcyą Władysława IV. Tomasz Sędzia Grodzki Krasnostawski w roku 1674 *Manifest Ordynac: Zamoysk:* Jakub miał za soba Pudencyanę Trzebieńska. Piszą się z Choiewa na Podlasiu w powiecie Brańskim: Kłosieńscy od nich swoy początek wzięli. Jan Kanty Choiecki S. J. po Filozoficzney w Kaliszu Katedrze, teraz gdy to piszę Krzemienieckim godnie rządzi Collegium.

CHOIENSKI *herbu Abdank* W Poznańskim y Kaliskim Woiewodztwach, z Familii Konarskich Skarbkow dzielnicę wzięli. Jan Choieński, z Sekretarza Koronnego y Archidyakona Krakowskiego (z temi tytułami, iest List iego do Synodu Piotrkowskiego Prowincyalnego za Jana Łaskiego złożonego przydany, ktory on y prawa na nim nowo postanowione dobrym porzadkiem ułożył) Biskup Przemyślski, daley Płocki, na koniec Krakowski y Kanclerz Koronny. Według Kromera zdania *lib: 5. Vir clarissimus, admirabili ingenio, excelso animo, maximo consilio, eruditione & jurisperitia non vulgari, rara celeritate in rebus agendis praeditus, in victu cultuq; corporis elegans & moderatus, temporis parcissimus, constantia vero, integritate & liberalitate, in defendenda justitia, & injustitia oppugnanda singularis.* Zygmuntowi I. tak był do serca przypadł, że mu zazdrość pokatnie szepcąc to zarzucała, iż go Zygmunt więcey niżeli syna własnego kochał. Umarł nie zpełna rok na Krakowskiey Katedrze siedząc w roku 1538. Od brata iego zostało się dwoch synow: Hieronim Kanonik Krakowski y Poznański, podpisał Unia Podlasia z Korona 1569 *Constit: f. 154*, y Piotr ktory na Dworze Rudolfa Cesarza młodsze lata przepolerowawszy,

wszy, dalsze na woiennych expedycyach przepędził. Ja czytam w Konstytucyach 1613 Piotra Kasztelana Santockiego, kędy go Oyczyzna Kommissarzem deputowała do lustracyi Cel Wielkopolskich *fol. 8:* miał mieć za soba Helenę Sokołowską Chorążankę Wiska. Choieński u Władysława Dominika Xiążęcia Zasławskiego, Pułkownik pod Starczem przeciwko Kozakom. Franciszka Choieńskiego Corka Zofia, Stanisława Mięszkowskiego w roku 1690 małżonka. Choieńskiego z Maryanny Szołdrskiy Kasztelanki Biechowskiey, siostry dzisieyszego Woiewody Kaliskiego, Corka Wiktorya, Gaiewskiego Starosty Kościańskiego małżonka. *Poësis P. Słowicki.*

CHOINSKI *herbu Korczak.* w Ziemi Chełmskiey. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Franciszek z Choina dwoch synow zostawił: Rafała ktorego z Katarzyny Marchockiy syn Kazimierz: y Jana Skarbnika Chełmskiego: ten z Anny Jaśkowskiy Miecznikowny Przemyślskiey dwoch synow zpłodził, Remigiana Skarbnika Chełmskiego w roku 1690 y Jozefa. Jędrzey zdami się brat Franciszka Skarbnik Chełmski z Seymu w roku 1638 do rewizyi Ksiąg Ziemskich Chełmskich y Krasnostawskich naznaczony. *Constit: f. 43.* Adam w Woiewodztwie Lubelskim.

Cholewa Herb

Dwie Klamry żelazne, do gory podniesione, barkami do siebie obrocone, á między niemi miecz biały otłuczony, końcem prosto na doł idzie w polu czerwonym, na hełmie pięć pior Strusich. *Paprocki w Gniazdzie f. 400. O herbach f. 271. Okolski tom:*

tom. 1. f. 102. Bielſki f. 126, y drudzy. Inni piſzą o czterech klamrach, z ktorych dwie proſto na gorze ułożone, dwie drugie pod niemi na dole; przecięż żadnego Domu nie wſpominaią, ktoryby ſię takim herbem pieczętował. Naſz Xiądz Petraſancta nie ma żadnego podobnego do tych herbow, z czego poznać że ſię tu w Polſzcze urodziły. Jakoż naſi Piſarze świadczą o pierwſzym: że od Bolesława Smiałego nadany Cieśli nieiakiemu, Cholewa nazwanemu, od ktorego też to imię zabrał. Gdy albowiem ten Krol zaciekł ſię daleko za nieprzyiacielem, ktory nagłą inkurſyą złupiwſzy Polskę, ſowity plon uwodził, á w głębokiey puſzczy, drogę mu trudniła gęſtwina y zaroſłe chroſty; napadł ſzczęściem ſwoim na przerzeczonego Cholewę w tymże leſie drzewo cioſącego: ten ile świadomy tego mieyſca, nie tylko że Krola z woyskiem wygodnie przeprowadził, ale też prędſzemi manowcami, na koczuiącego pod tymże laſem nieprzyiaciela przywiodł: mało na tym, tamze gdy ſię woyſko naſze potykało, á naiezdnik iakiś z przeciwney ſtrony na Krola nacierał; on iedną klamrą, bo inſzego oręża w ręku nie było, koniowi iego nogę podciął, że ſzwankować muſiał, drugą natarczywego żołnierza zwalił, á potym mieczem iego własnym dobywſzy go, y innych ſiłu trupem położywſzy, w nadgrodę ſwoiey odwagi wziął od Krola też ſame klamry dwie y miecz za herb: nadto połowę laſu otrzymał w darowiznie.

Herbowni

Babecki
Charſzowſki
Chudzinſki
Czermieńſki
Daniſzewſki
Dobroſielſki
Kamieńſki
Kitnowſki
Marſzewſki
Moraczewſki
Obrębſki
Paprocki
Peſzeńſki
Roiewſki
Sawicki
Stypnicki
Tłuchowſki
Ubyſz
Umińſki
Wielicki
Zakrocki
Złowodzki

Tegoż herbu y Domu był Mateuſz Biskup Krakowski: luboć go niektorzy do herbu Oſtoia naciągaią, á to dla podobieńſtwa wielkiego obu dwu tych herbow. Atoli *Paprocki y Starowolſki in Epiſcop: Cracovien:* wyraźnie mowią, że był z Familii Cholewow, z Scholaſtyka Stobnickieckiego wzięty na tę Katedrę w roku 1144 za promocyą Władysława Xiążęcia. Siedział na niey lat dwiadzieścia y dwa, iednak nie bardzo u Hiſtorykow sławny. Umarł paraliżem naruſzony w roku 1166. *Starowolſki, Kacki, Paprocki.* Trzy Kſiążki pierwſze, ktore ſię znayduią w Hiſtoryi Polskiey Wincentego Kadłubka, że od niego nakſztałt dyalogizmu, albo rozmowy z Janem Arcybiskupem Gnieznieńskim, napiſane; ale od Kadłubka lepſzym porządkiem ułożone świadczy Kommentator tegoż Kadłubka y *Nakielſki in Miechovia f. 71.* Jana Wyskowiec Biskupa Poznańkiego między Przodkami tego Domu liczy *Paprocki y Okolſki,* ale ia *z Długoſzem y Treterem* pod herbem Łodzia mowić o nim będę. Jan z Opatowic Zakonu Kaznodzieyskiego Biskup Chełmski drugi: zwano go Epiſcopellus, dla wzroſtu małego. Jak wielki iednak y przezacny był ten Paſterz, z tego poznać, że przed wſtąpieniem

niem na tę Katedrę, ſześć lat rządził u ſwoich Konwent Krakowski, Prowincyałem potym obrany w roku 1411 w Sieradzu, w rozmnożeniu chwały Boskiey, y Klaſztorow ſwego Zakonu tak ſię zakrzątnął; że iako Długoſz świadczy, w Kościanie, Łowiczu, Srzedzie, Horodle, Hrubieſzowie, iego induſtryą y zabiegiem Konwenty ſtanęły OO. Dominikanow. Za ſpowiednika go ſwego przybrał ſobie Jagełło, á wkrotce do Infuły Chełmskiey po śmierci Stefana pomknął. Jeſt cnoty iego Paſterskiey od tegoż Krola zalecenie. *Venerabilis in Xſto Pater Joannes Electus Chełmenſis, Prædicator & Confeſſor noſter, Fratrum Ordinis Prædicatorum Provincialis olim Poloniæ, quem exigentibus ipſius meritis, & virtutibus, favore proſequimur ſpeciali, Eccleſiam ſuam Chełmenſem, novam fundationis noſtræ plantulam, vitæ exemplo, & virtutum ſtudio ædificans, populum Schiſmaticum, circumquaq; ſe poſitum, ad vitam non ceſſat erudire; & verbo Sacræ doctrinæ, velut plantam primo poſitam fæcundiſſimi fontis rore irrigare.* Dla tego na iego inſtancyą Jagełło Krol dobra Łyſzcze y Siedliska do Katedry Chełmskiey wiecznemi czaſy przyłączył. On zaś ſwoię Dyecezyą rozporządzaiąc, iędne Kościoły z gruntu wyſtawił, drugie dochodami opatrzył, inne poświęcił, iako to Kumowski, Pawłowski, Grabowiecki, Łabuński, Chłaniowski, Oſtrowski, Cernieciński. Chciał nawet do ſwoiey Dyecezyi trakt cały Lubelski przyłączyć, y iuż mu do tego łaska Krolewska pomagała, y Papiezki konſens zaſzedł, ale ſię oparł temu Zbigniew Oleśnicki Biskup Krakowski, iakom namienił pod Biskupami Chełmskiemi. Umarł w roku 1440, dwadzieścia lat y cztery świątobliwie ten Kościoł rządząc. *Długoſz in deſcrip: Monaſt: Nakielſki in Miech: f. 399, & 403.*

CHOLEWSKI. O tych ani Paprocki ani Okolski nie piſał. Staniſław Cholewski z Ziemią Sochaczewską podpiſał ſię na Elekcyą Jana III Krola w roku 1674.

CHOŁMINSKI. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie mogł wiedzieć: bo Stefan Chołmiński dopiero w roku 1659 otrzymał na Seymie Nobilitacyą. O czym Konſtytucya.

CHOŁONIEWSKI herbu Korczak. W Woiewodztwie Wołyńskim. Y o tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał. Chołoniewskiego Hawryła wſpomina Metryka Wołyńska w roku 1528. Konſtytucya zaś w roku *1662, fol:* 30, Chołoniewskiego Porucznika pod znakiem Woiewody Sendomirskiego, męża walecznego iuż zmarłego. *Okolſki tom. 1. fol. 362* namienia, że Chołoiowska (podobno miał mowić Chołoniewska) była za Grochowskim Junoſzą. Ja ſię domyślam, że ten Dom od Myſzkow ſwoię linią zabrał, bo ſię tak podpiſał Samuel Myſzka Chołoniewski na Elekcyą Jana III z Wołyńskim Woiewodztwem.

Chomato Herb

O Tym herbie żaden z naſzych Genealogiſtow nie piſał, tylko
MS. Konopatſc: de Famil: Pruſſ: y *Panegiryk Scholarum Piarum
Collegii Szczucińſk:* Jeſt zaś Chomato, w ktorym woły kie-
dyś do pługa zprzagano, do gory końcami obrocone, á na
lewy bok tarczy nachylone. Okazya tego herbu tę zakła-
daia. Dobrosław z Cygiembergu, widząc że pod Krolem y Panem
ſwoim w potyczce konia zabito; ſalwuiac Pańskie, á w nim całego Kro-
leſtwa zdrowie, z konia ſwego zſiadſzy, Krolowi go poddał. Sam zaś
w takim razie, napadſzy na wołu w chomacie y oſiadſzy go; nacieraia-
cym za Panem nieprzyiaciołom tak mężnie odpor dawał, że zdrowie
Krolewskie z niebeſpiecznego razu fortunnie wynioſł. Za co mu toż
ſamo Chomąto w nadgrodę odwagi iego za herb, wdzięczny Pan na-
dał.

Herbowni

Cygemberg *Krzybawſki* *Wulkowſki* *Zaleſki.*

CHOMECKI. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piſał. Są zaś w Bełzkim
Woiewodztwie, piſzą ſię z Chomecisk. Manifeſt Ordynacyi Zamoy-
skiey.

CHOMETOWSKI herbu Bończa. O tych ani Paprocki ani Okolſki nie piſał;
lubo Sochow pod tym herbem kładą, od ktorych ta Familia ſwoy po-
czątek wzięła, iakoż y po dziśdzień piſali ſię Sochami Chometowſkie-
mi w Woiewodztwie Sendomirſkim. Niektorzy do tey Familii przy-
właſzcza-

właſzczaią Abrahama Sochę Woiewodę Płockiego, ktory w potrzebie
z Edygą zginął; w roku 1399, ale ia z Authorow przytoczonych herb mu
Zagłoba przypiſałem. Walenty Socha z Chomętowa Chomętowſki
za Augusta I, Stefana, y Zygmunta III z Pękoſławſkim Staroſta Sendo-
mirſkim przeciwko Gdańſzczanom, Moſkwie Maxymilianowi Auſtry-
akowi, Wołochom doświadczonego męſtwa: umarł koło roku 1603, z
Zofii Strzeſzkowſkiy zoſtawiwſzy potomſtwo, z ktorych wſzyſcy w
obozie na uſługe Oyczyzny lata ſwoie ztrawili: ieden z nich Zołnier-
ſką ſzarzę, w Zakonną zamienił wſtąpiwſzy do Zakonu S. Franciſzka
OO. Bernardynow. *Starowolſki in Monum:* z nadgrobku tego Walente-
go w Radomiu wyſtawionego. *Kochowſki climact:* 1. *lib.* 1. wſpomina ie-
dnego z nich że pod Korſuniem w niewolą ſię był doſtał. Jam *in MS.*
czytał że tego Walentego, ale z Kowalſkiy Podkomorzanki Wieluńſkiey
ſyn był Mikołay, ktory z Grabowſkiy zpłodził Tomaſza y Fanciſz-
ka Antoniego naprzod Łowczego Czerſkiego, potym Sędziego Ziem-
ſkiego Stężyckiego, ten w dobrach Krolewſkich Brzeziny nazwanych,
Kościoł wyſtawił y nadał, á żeby był tym więcey chwały Boſkiey przy-
mnożył, dwa połanki do tegoż Kościoła uproſił; co approbowała Kon-
ſtytucya w roku 1685, *fol.* 17, z Slaſkiey herbu Grzymała: Corka iego
Katarzyna zmowiona z Janem Staniſławem Sierakowſkim, Łowczym
Czerſkim, y Sędzią Grodzkim Stężyckim herbu Dołęga. Syn zaś Jo-
zef ieſzcze w roku 1702 kwitnął. Piotr Socha Chomętowſki we trzy-
naſtu lęciech w Szkołach naſzych Lubelſkich ucząc ſię w roku 1667,
od zaiuſzonego heretyka, lubo mu naymnieyſzey do tego nie dał o-
kazyi ſkromny y niewinny młodzian; z muſzkietu poſtrzelony, gdy ko-
nać przyſzło, Swiętym życiem zaſłużył ſobie na to, że widział nawie-
dzaiącą ſię Nayśw: Matkę Boſką, ktorą on, ile mogł w takim terminie
uſzanowawſzy, wſzyſtkim w koło ſiebie ſtoiącym pokazywał, y z nią
z pociechą ſerca rozmawiał. Umarł z wielkim żalem rodzicow ſwo-
ich ile iedynak, w Kościele naſzym Lubelſkim pochowany. *Hiſtoria
Provinciæ Polonæ,*

CHOMENTOWSKI herbu Lis. W Sendomirſkim Woiewodztwie. Dom ſta-
rożytny pod imieniem Pieczyngow, czego dowodem ieſt Liſt Zygmun-
tą I, potym od Chomętowa Chomętowſkich przezwiſko ſobie przy-
właſzczył. Familia ta prawie od woyny urodzona: każdy z nich albo
życie ſwoie dla Oyczyzny położył, albo w Marſowym polu przy li-
cznych tryumfach wiek ztrawił. Staniſław z Chyckiy urodzony o-
ſiadł na Ruſi, Corkę ſwoię wydawſzy za Jana Jacimirſkiego. Marcin
z Ruſieckiy urodzony waleczny z Stefanem Batorym pod Gdańſkiem
Rycerz. Alexander mężnie przeciw Moſkwie ſtawaiąc na placu poległ.
Marcin z Swięcickiy urodzony brat Stryieczny pierwſzego, Podkomo-
rzy Bracławſki, z Chorągwią ſwoią kroku nieuſtępuiac nieprzyiacie-
lowi, oraz z kilką Synowcami ſwemi pod Saſowym rogiem w Woło-
ſzech zginał. Sioſtry iego, iedna z Janem Mietelſkim żyła, druga Za-
konnica w Busku. Zoſtawił iednak chwały ſwoiey ſukceſſora ſyna Ste-
fana. Ten będąc Sędzią Woyſkowym nayprzednieyſzy ludzi Rycer-
ſkich Artykuł do exekucyi przyprowadził, że po wielu heroicznego a-

nimuſzu dowodach, krwią y życiem miłości Oyczyzny przypłacił. Jego ſyn z Kochanowſkiy Chorążanki Koronney.

Marcin naprzod Kaſztelan Zarnowſki, z ktorym tytułem deſtynowany był Kommiſſarzem do dyſtrybuty Hiberny z Seymu *1685*, *Conſtit: f. 6*, y 1683 do traktowania o wiecznym pokoiu z Carami Moſkiewſkiemi *Conſtit: f. 2*. Poſtąpił potym na Woiewodztwo Bracławſkie, á z tamtąd na Mazowieckie, na ktorym umarł w roku *1706*. Był oraz y Staroſtą Drohobyckim. Pod Bukowiną mężnie wytrzymał nieprzyiacielſkie naiazdy. Na Zakon naſz dobroczynnie łaſkawy, ktoremu Collegium w Samborze fundował. W tym ſię iednak nayznaczniey pobożność iego wydała, kiedy wiedząc że Fundatorom naſzym wdzięczna ich ſzczodrobliwości Societas J, trzy Mſze za żywota, trzy Mſze po śmierci wſzyſtkim ſynom ſwoim po całym świecie Zakonna zamierzyła uſtawa; on duſzom w czyſcu zoſtaiącym wſzyſtkie darował, ſobie tylko iednę od każdey oſoby Mſzą na Suffragium zoſtawiwſzy. Miał zdami ſię brata Jakuba Kaſztelana Czechowſkiego, z ktorego dwoch ſynow y Corka z Popielem zręczona. Jego zaś z Wierzbowſkiy Woiewodzanki Sieradzkiey, (ktora w Samborze w Kościele naſzym złożona dnia oſtatniego czeka) Syn

Staniſław. Ten Staroſta ieſzcze Radomſkim, Zwoleńſkim, Złotoryiſkim y Drohobyckim będąc, poſłował na rożne Seymy. Zoſtał potym Marſzałkiem zkonfederowanego przy Krolu Auguście II y Rzeczypoſpolitey Woyſka, z ktorym Malborg od Szwedow oſwobodził, na kilku mieyſcach, ale oſobliwie pod Gorą Swiętokrzyſką y Częſtochową ſzczęśliwie tegoż nieprzyiaciela gromił. Wziął potym po Oycu Mazowieckie Woiewodztwo, ktorego w roku 1726 uſtąpił, dla Laſki mnieyſzey Koronney: atoli w tymże ſámym roku wrocił ſię do tegoż Krzeſła, wziąwſzy potym Buławę Polną Koronną. Umarł w roku 1728, z Doroty Tarłowny Kanclerzanki Koronney, żadnego potomſtwa nie zoſtawiwſzy. Był to Senator wſpaniałego umyſłu, ktorego dowod dał w ſprawie Dyſſydentow Toruńſkich: kiedy tak w ferowaniu ſentencyi, iako y exekucyi Dekretu, ani inſtancyom rożnym, ani ſupplikuiącemu złotu nie dał ſię użyć. Dwie Legacye walne odprawił z niemałym koſztem, z niemnieyſzą imienia ſwego ſławą y Oyczyzny ukontentowaniem: pierwſzą do Porty Otomańſkiey, drugą do Piotra Alexyewicza Cara Moſkiewſkiego. Po pierwſzey Legacyi według ślubu w Turczech uczynionego, peregrynował ad Limina Apoſtolorum do Rzymu, gdzie mile od Oyca S. Klemenſa XI przyięty, á od Michała Tamburyna Generała Soc: J. znaczną Relikwią S. Staniſława Koſtki udarowany, powrociwſzy ſzczęśliwie do Oyczyzny, złożył ią w Kościele naſzym Samborſkim, przydawſzy bogaty apparat y Lampę ſrebrną dwadzieścia grzywien ważącą. Sam też w tymże Kościele iako Fundacyi ſwoiey, odpoczywa, na ktory y przy śmierci był pamiętny, kiedy na dokończenie iego znaczną ſummę, oſtatnią wolą ſwoią ordynował.

Do tegoż Domu należą Tomaſz, Staniſław, Marcin, Jakub, Stefan, Woyciech, ktorzy w roku 1623 kwitnęli w Sendomirſkim. Tu przeſtrzegam łaſkawego Czytelnika o omyłce ktora ſię ſtała w Indexie Woiewodow Mazowieckich *fol.* 178, kędy Marcinowi y Staniſławowi Chomentowſkim, także w Indexie Woiewodow Bracławſkich, *f.* 193 Marcinowi Chomentowſkiemu miaſto herbu Lis, Bończą praſa drukarſka podtraciła.

CHOMĘTOWSKI herbu Prus 1mo w Płockim Woiewodztwie y Pruſiech. Z tych ieden był Podſtaroſcim Sądeckim. Marcin Karol w Ziemi Łomżyńſkiey podpiſał Elekcyą Jana III. Franciſzek w Ziemi Wiſkiey 1704.

CHOMĘTOWSKI herbu Okſza na Ruſi (*Okolſki t. 2, fol. 647* y Toporczykow Chomętowſkich wſpomina) Alexander z Seymu w roku 1678 Kommiſſarzem deſtynowany do rozgraniczenia Ziemi Stężyckiey od Woiewodztwa Lubelskiego *Conſtit: f. 36*. Zona iego Katarzyna Strzemeſka, z ktorey ſyn Remigian *Genealogia Strzemeſkich*. Alexander y Piotr w Bracławskim w roku 1697.

CHOMIAK w Woiewodztwie Mazowieckim. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piſał. Alexander Chomiak poiął Maryannę Kraſińską herbu Slepowron Woyską Rożańską *Genealogia Kraſińſkich*, á Metryka Wołyńska w roku 1528 Chomiakowicza Jana Ziemianina tamecznego wſpomina.

CHOMINSKI w Xięſtwie Litewskim. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piſał. Z tych Chomiński Marſzałek Ośmiański, Poſeł na Seym w roku 1724, á w roku 1632 z Trockim Woiewodztwem Marcin Chomicz podpiſał Elekcyą Władyſława IV; ale znać iuż ſię temi czaſy Chomińskiemi piſzą.

CHONIEWSKI. w Wołyńskim Woiewodztwie, bo Metryka Wołyńska w roku 1528 wſpomina Jędrzeia Choniewskiego Ziemianina ſwego. Paprocki y Okol: o nich nie piſzą.

CHORĄZYCZEWSKI herbu Roch 2. w Woiewodztwie Mazowieckim. Marcin Chorążyc w niewolą wzięty od Turkow, w owey nieſzczęśliwey pod Warną klęſce w roku 1444, lubo potym z niey wyſzedł, iako świadczą *Bielſki f. 381*, *Cromer lib. 21*.

CHOKCZEWSKI herbu Jaſtrzębiec w Woiewodztwie Mazowieckim. Mikołay z Chorczarma Podczaſzy Nadworny u Xiążąt Mazowieckich w roku 1454 na liście u *Okolſkiego tom. 2. f. 26*: nie wiem czy nie iedenże Dom z Cholczewskiemi o ktorych niżey, tylko że ich naſi Genealogiſtowie rozdzielili.

CHOROMANSKI herbu Lubicz w Woiewodztwie Mazowieckim. *Paprocki tak w Gniazdzie iako y o herbach* ſamych Choromańskich pod herbem Lubicz kładzie. *Okolſki* tak Choromańskich iako y Choromatskich. Mikołay Choromański Piſarz Kancellaryi Krolewskiey w roku 1630. Antoni z Woiewodztwa Nowogrodzkiego Jana III. Fabian, Mateuſz y Walenty z Ziemi Nurskiey Auguſta II podpiſali Elekcye.

CHORYNSKI herbu Abdank w Powiecie Kościańskim Dom ſtarodawny. Szymon Choryński z pierwſzey żony zpłodził trzech ſynow. Jakuba, ten u Ludwika Krola Węgierskiego znaczne roty do boiu wodził: kędy też na harcu mężnie ſię potykaiąc z działa od Turkow zabity. Woyciecha człowieka Rycerskiego y Jana. Z drugiey żony Luckiy dwoch

ſynow

synow, Marcina ktory zginał pod Kościanem y Macieia. Wszyscy ci bracia części swoie w Choryni Brodnickim herbu Łodzia przedali, y tak Chorynia z tego Domu wyszła. Od Macieia zostało się potomstwo Krysztof y Tomasz. Achacy Choryński z Ziemi Zakrocimskiey podpisał Elekcya Jana III.

CHORZELSKI. Jakuba Chorzelskiego wspomina Konstytucya w roku 1626 *fol.* 13. Paprocki y Okolski o nich nie pisał.

CHOSZCZEWSKI herbu Jastrzebiec. W Podlasiu; to tylko o nich nasi Genealogistowie napisali, alem y ia więcey nigdzie nie czytał.

CHOTECKI herbu Nabram w Lubelskim Woiewodztwie z Choteczy się piszą. Marcina Choteckiego y niektore przywileie iemu nadane, wspomina Konstytucya w roku 1607 *fol.* 852. O Pietrze y iego ku tey Oyczyznie zasługach w roznych Kampaniach świadczy Konstytucya w roku 1631, *fol.* 49. Stanisława były dwie Corki: z tych iedna z Janem Krasowskim: druga *primo voto* z Siedliskim, *2do* z Franciszkiem Krasowskim żyły. Paweł Chotecki Pisarz Ziemski Lubelski, Paweł Archidyakon Chełmski Kanonik Łucki, kilka razy Deputatem zasiadał w Trybunale Koronnym. Umarł w roku 1706: w Kościele Krakowskim u S. Barbary pochowany, ktoremu mieysca znaczną iałmużnę ostatnią wolą naznaczył. Franciszek brat iego, w Krakowskim Woiewodztwie.

CHOTECKI herbu Poray w Woiewodztwie Kaliskim z Familii Kozmińskich. Bartłomiey z Kozmina Chotecki Starosta Odolanowski.

CHOTELSKI herbu Janina. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał. Wit z Chotla Kasztelan Płocki 1228, o ktorym mowiłem f. 234. Jan 1648.

CHOTOWSKI herbu Kościesza. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał. Do tego Domu niektorzy referuia Piotra z Chotkowa, tego imienia czwartego Biskupa Płockiego: luboć *Łubieński in Vitis Episc: Plocen:* inszą o nim relacyą czyni. Dowcip wielki y niepospolita nauka, na tę go godność wyniosła. Naprzod albowiem w Krakowskiey Akademii Doktorem Filozofii zawołany, też samę z Katedry publicznie Dyscypułom explikował: pod ktorym Jędrzey Oporowski Podkanclerzy Koronny, á potym Arcybiskup Gnieznieński tyle postąpił; ile oświadczaia, od niego z wielką chwałą Urzędy w tey Koronie naywiększe, utrzymane. Do Bonońskiey daley Akademii przeniosł się Piotr, gdzie tak w Medycynie, iako y w Filozofii, ktorey y tam był Professorem, taką o sobie opinią uczynił; że go między pierwszemi Doktorami rachowano. Z tey sławny Bolesław Xiążę Mazowieckie ze Włoch go do siebie przyciągnął, y synow swoich pod instytucyą iego poddał. Gdy na tym Dworze dzielność we wszystkich funkcyach y industrya Piotra, oczy na siebie Bolesława obrociła; y serce w krotce zkierowała. Kanclerzem Mazowieckim od tegoż Xiążęcia uczyniony z przydatkiem Probostwa S. Michała, y Kanonii Płockiy: á po śmierci Kazimierza z Xiążąt Mazowieckich Biskupa Płockiego, wziął Infułę Płocka w roku 1481. Na tym Pasterskim urzędzie żył do zbudowania y ukontentowania dobrych, w ktorych się kochał, rozwiozłym do powściągnienia. Na ubogich szczodry, dla ktorych w Pułtusku Szpital pod tytułem S. Ducha wystawił y fundował. Kaplicę także przy Kościele Katedralnym Płockim,

ckim, y mieszkanie dla Mansyonarzow, żeby ci Kurs z Wotywą o wNiebowzięciu Nayśw: Matki na każdy dzień śpiewali: do ktorey fundacyi szczodrobliwością swoią przyłożył się Jan Xiążę Mazowieckie. Kapitule Płockiey prowentow przyczynił, od stołu swego oderwawszy niektore dziesięciny. Tak siedząc na tym Biskupstwie lat sześnaście; poszedł po zapłatę prac swoich, w roku 1497, w dzień Wniebowzięcia Nayśw: Maryi, ktorey łaskom sukcessa życia swego przypisował. Długosz go zowie Piotrem z Kotkowa: iako na Liście Bolesława Xiążęcia Mazowieckiego tak się podpisał. *Datum per manus Petri de Kotkowo Medicinæ Doctoris, Præpositi S. Michaëlis, & Canonici Majoris Plocensis, & Varsaviensis, Łovicensis & in Makowo Ecclesiarum Curati, & Cancellarii Curiæ anno* 1478. Maciey Chotkowski umarł w roku 1648: żona iego Maryanna Kościuszkowna, siostra zaś Szawławska. *Kazanie Koścießa Orłowskiego.* Maciey z Ziemi Mielnickiey podpisał Elekcya Jana III.

CHOTKOWSKI herbu Ostoia. w Woiewodztwie Sieradzkim. Mikołaia Chotowskiego dobra dziedziczne Mikołaiowice y insze czytam na Liście Zygmunta I *in MS. Petricovienßibus.* Jan Chotkowski Podczaszy Sieradzki. Jędrzey z Łęczyckiego Jana III. Jan z Borkowa Chotkowski, Władysław, Woyciech y Bartłomiey Augusta II podpisali Elekcyę. Kazimierz z Mińskiego Jana Kazimierza.

CHOTOLSKI herbu Lubicz 4to. w Xięstwie Litewskim. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał. Z Zabkow Familii poszli: bo tak czytam Bazylego Zabkę Chotolskiego Pisarza Ziemskiego Witebskiego w Konstytucyach w roku 1627, *fol.* 9.

CHOTOMSKI. O tych Okolski nie pisał. Gerward dziedzic na Chotomi, Policku, Rokietnicy, Dziedzicach, Gołkowie Chotomski w roku 1313 położony na Liście Jakuba Swinki Arcybiskupa Gnieznieńskiego *u Damalewicza f.* 171. Chotomski miał za soba Sczawińska herbu Prawdzic Cześnikownę Łęczyńska *Paproc: o herb: f.* 496. Jędrzey o ktorym Konstytucya w roku 1611, *f.* 31.

CHOTYŃSKI. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Chotyński z Chotynia w Ziemi Wieluńskiey w roku 1578 rezygnacyą czynił bratu swemu w Księgach Grodzkich Ostrzeszowskich.

CHOYNACKI herbu Trzaska w Rawskim, Poznańskim, Podolskim, Ruskim Woiewodztwach rozrodzeni. Paweł Opat Pubiński. Teofil Sędzia Rawski w roku 1607, ktorego Corka dostała się w małżeństwo Janowi Pikarskiemu Sędziemu także Rawskiemu. Seweryn, Jan, Łukasz, Adryan, Woyciech y Floryan z Woiewodztwa Rawskiego: Marcin z Ziemi Łomżyńskiey podpisali Elekcya Władysława IV. Zygmunt, Konstanty y Jan Kilski na Woli Jana III. Woyciech Choynacki w Ziemi Przemyślkiey poiał Chłopicka: ta mu zpłodziła sześć Corek. Jedna była za Gogolińskim. Druga pierwszym zwiazkiem za Komorowskim, powtornym za Lipskim. Trzecia Konstancya, naprzod za Grabią potym za Alexandrem Sczawińskim Kasztelanicem Kruświckim, daley za Bazylim Bandrowskim Pisarzem Sanockim, na ostatek za Turzańskim Starostą Hadziackim. Eleonora za Kazimierzem Gołkowskim Łowczym Czerniechowskim. Piata Justyna za Karolem Leszczyńskim. Szosta

ſta Maryanna za Janem Leſczyńſkim Czeſnikiem Dobrzyńſkim: á *2do voto* za Piotrem Dwernickim. Synow także Woyciecha było czterech: z tych Adam poiał naprzod Barbarę Bielecka, pozoſtałą wdowę po Władyſławie Gołkowſkim, z ktorey Corkę zoſtawił Elżbietę: potym poiał Oſſolińſka, pozoſtała wdowę po Korytku. Dominik złaczył ſię z Młodecka wdowa, ale bezpotomne małżeńſtwo. Antoni z Podolſką: z tey był ſyn Jozef. Jozef czwarty ſyn Woyciecha Komornik Przemyſlſki z pierwſzey żony zpłodził Zygmunta: druga była Trembecka. Jędrzey Choynacki Staroſta Zytomirſki, żona iego Tymińſka Czeſnikowa Lidzka w roku 1666. *Hiſtor: Colleg: Luceorien.* Choynacki miał za ſoba Annę Ogińſkiego Macieia Ciwuna Wileńſkiego Corkę. *Genealogia Ogińſkich.* Choynacki Uſarſkiey Choragwi Towarzyſz pod Starcem ranny. *Okolſki. Diariuß* w roku 1638 o Marcinie Choynackim y iego potomſtwie patrz Konſtytucyi w roku 1678, *f.* 43. Staniſław Choynacki Ordin: Prædic: przez wyſokie nauki y nayprzednieyſze Regencye w Zakonie ſwym zaſłużony: tego roku gdy to piſzę Konwentem S, Magdaleny we Lwowie godnie rzadzi.

CHOYNOWSKI herbu Lubicz w Woiewodztwie Mazowieckim. O tych ani Paprocki ani Okolſki nie piſał. Woyciech w Podolſkim, Jan w Ziemi Rożańſkiey w roku 1648. Tomaſz Choynowſki Regent Waſowſki, Woyciech, Mateuſz y Jan w Ziemi Wiſkiey w roku 1690. Idzi, Mikołay, Jędrzey y Jakub w Ziemi Łomżyńſkiey w roku 1697. Choynowſka była za Janem Kwiatkowſkim. Kazimierz w Ruſkim.

CHRAPICKI herbu Rola. O tych ani Paprocki ani Okolſki nie piſał: atoli *Hiſtoria Polon: Pruth: f. 604.* wyraźnie o nich mowi; gdy o Mikołaiu Chrapickim Biſkupie Chełmińſkim piſze: był to (iako tam mowi Poſſelius) Prałat w zgodzie y miłości ſię kochaiacy: dla czego *Mężem* go pokoiu zwano. Kościoł Katedralny Chełmińſki w złoto, ſrebro y apparat należyty ubogacił. Za iego perſwazya Krol Alexander Chełmza z Zamkiem y Starogrod do teyże Katedry wiecznie przyłaczył. Rezygnowawſzy potym Biſkupſtwo, umarł w znaczney opinii o życia ſwego świątobliwości w roku 1514, pochowany w Lubawie w Klaſztorze OO. Bernardynow, ktory on z fundamentow wyprowadził, á Zakonnikami z Saxonii żprowadzonemi oſadził w roku 1502: luboć potym tenże Klaſztor od herezyi nadruinowany, czyia inſza ręka dźwignęła *Hiſtoria Polono Pruthenica* przydaie, że za Krzyżakow Jurisdykcyi w Pruſiech, niektore dobra od Kościoła Chełmińſkiego przez nich były oderwane: więc gdy w dalſzych latach Pruſy wrociły ſie do rąk Krolow Polſkich, y te dobra razem z inſzemi, między Krolewſkiemi rachowano. Atoli ten Mikołay tak na ziezdzie Toruńſkim iako y Malborſkim remonſtrowawſzy to Alexandrowi Krolowi, tyle u niego zprawił, że ſię nazad do ſwoiey Katedry wrociły: przecięż że niektore z nich pozoſtawione w rożnych ſummach były; te ciężary kazano Mikołaiowi znoſić. Kładzie na dowod tego taż hiſtorya Liſt Alexandra Krola.

CHRAPLEWSKI herbu Kolumna w Poznańſkim Woiewodztwie. To tylko o nich naſi Genealogiſtowie piſza: alem y ia więcey o nich nie czytał.

CHRAPOWICKI herbu Gozdawa w Xięſtwie Litewſkim. O tych ani Paprocki, ani

ani Okolſki nie piſał. Jan Danilewicz Chrapowicki Chorąży Witebſki, Poſeł na Seym w roku 1589 podpiſał tranſakcya Będzińſka. Adam Podſędek Trocki z Seymu 1613 Poborca. Kryſzrof Stolnik Witebſki z Seymu 1647 Kommiſſarz do rozgraniczenia *Conſtitut: f.* 22. Alexander Sekretarz Krolewſki w roku 1648. Jozef Chorąży y Podwoiewodzy Witebſki w roku 1674, ſyn iego Mikołay. Chrapicka była za Ogińſkim Dymitrem *Genealogia Ogińſkich.* Jerzy Horodniczy Witebſki w roku 1653, Deputat na Trybunał Skarbowy Litewſki. *Conſtit: fol.* 16. Jan Antoni naprzod Chorąży Smoleńſki w roku 1653 *Conſtit: f.* 9: daley Podkomorzy, z ktorym tytułem zagęſzczone o nim Konſtytucye. Marſzałkował Izbie Poſelſkiey na Seymie 1665, y na Konwokacyi w roku 1668, wział potym Woiewodztwo Witebſkie 1671, z ktorzm tytułem w ku 1674 był Kommiſſarzem do rewizyi Skarbu Koronnego *Conſtit: f.* 12, y w roku 1678 do traktowania o pokoiu wiecznym z Moſkwa *Conſtitut: fol.* 1, y 1683, *f.* 2. Był oraz Olwickim, Pilwiſkim, Oziereckim, Markowickim Dzierzawca: Senator tych tam czaſow Oyczyznie dobrze zaſłużony. Z ſynow iego Stefan Antoni Staroſta Pilwiſki z Seymu 1697 Kommiſſarz do Traktatow z woyſkiem Litewſkim. Drugi Michał w młodym wieku od rozſadzonego działa zabity. Trzeci Jan. Czwarty Franciſzek. Antoni Chrapowicki Kaſztelan Smoleńſki w roku 1697, podpiſał obwieſzczenie. Jędrzey Stolnik Witebſki, w roku 1722. Ktoryś z nich Podkomorzy Smoleńſki poſłował na Seym Warſzawſki. *Petricius l.* 2. *Hiſtor: Moſchov:* piſze o Chrapowſkim (znać omyłką drukarſka) że z zmyślonym Dymitrem Carem Moſkiewſkim zginął w Moſkwie.

CHRAPUNSKI herbu Junoßa w Płockim Woiewodztwie. Z Familii Rościſzewſkich ſwoy poczatek wzięli, od dobr Chrapuny Chrapuńſkiemi nazwani.

CHREPTOWICZ herbu Odrowaz w Xięſtwie Litewſkim. Od Wyſzegierda czy Wyſzgierta ſwoy poczatek wzięli, ktory pierwſzy na ſibie y na ſwoich ſukceſſorow przyiął herb Odrowaz na Seymie Hrodelſkim 1413, iako ma *Laſk: Statut f.* 127. Tego znać trzech wnukow było. Wyſzgierd, ktorego potomſtwo ieſzcze y po dziśdzień dawne Przodkow ſwoich Wyſzgierdow imię na ſobie utrzymuie. Drugi Jan Littawor Staroſta Nowogrodzki y Marſzałek Litewſki w roku 1499, tak ſię podpiſał *u Laſkiego w Stat: f.* 130, gdy dawne pakta z Polſka Litwa potwierdzała. W roku 1492 przy inauguracyi Alexandra na Xięſtwo Litewſkie miecz mu goły oddawał y laſkę. *Decius in Alexandro. Stryikowſki l.* 21, *c.* 1. *Bielſki fol.* 479. *Gvagnin Chon: Lithv. Koiałowicz p.* 2: luboć go on przeciwko wſzyſtkim innym Hiſtorykom Woiewoda chce mieć Nowogrodzkim: Drugiego roku w Legacyi iezdził do Kniazia Moſkiewſkiego, ale to Poſelſtwo żadnego nie miało ſkutku *Koiałowicz p.* 2. Pod Wieruſſa z Konſtantym Xiażęciem Oſtrogſkim w nieſzczęśliwey okazyi doſtał ſię w niewola Moſkiewſka w roku 1499, z ktorey aż w roku 1508 przez pakta uwolniony *Stryikowſki lib.* 23, *c.* 3. Przydaie tenże Author, że był oraz Staroſta Słonimſkim: iam go czytał ieſzcze w roku 1512 na pewnym przywileiu, y Staroſta Kobryńſkim. O drugim także Littaworze Mikołaiu

kołaiu świadczy *Hiſtorya Cudow Częſtochowſkich*, że w ciężkiey niewoli u Moſkwy będąc, w Zamku Białeiezioro nazwanym ściśle zamknięty ślub uczyniwſzy do Nayśw: Matki, dziwna ſprawa Boſka na wolność wyſzedł w roku 1566 *cap. 8. f.* 152. Bohdan Chreptowicz Referendarz Litewſki w roku 1609. *Relacya y uważanie poſtępkow:* boday to nie ten był wnuk Littawora Marſzałka, á Ociec tych co następuia. Euſtachi Littawor Chreptowicz Podkomorzy Nowogrodzki z tym ſię tytułem podpiſał na Elekcya Jana Kazimierza. Sioſtra iego Elżbieta z Kopciem Marſzałkiem Lidzkim dożywotnie zmowiona. Alexander brat Euſtachiego (żona iego Bohdana Hieronima Zyzemſkiego Podkomorzego Możyrſkiego Corka w roku 1620) mąż Rycerſki tak w Oyczyznie iako y w Węgrzech. Jerzy brat Alexandra, naprzod Kaſztelan Smoleńſki, potym Zmudzki, daley Woiewoda Mściſławſki, na koniec Nowogrodzki, Fundator OO. Dominikanow w Wilnie przy Kościele S. Jakuba w roku 1632: Corka iego Zuzanna zręczona z Tomaſzem Sapieha Woiewoda Nowogrodzkim. *Hiſtor: Sapieh: par. 3. f.* 108. *Felix Peſki Panegyr: Nupt:* Syn zaś Jan w owey opłakaney porazce naſzych pod Zołtemi Wodami, w niewola ſię Tatarſką doſtał. *Kochowski climact: t. l.* 1. Melecyuſza Chreptowicza Archimandrytę Pieczarſkiego, Władykę Włodzimirſkiego y Brzeſkiego kładzie *Okolski tom. 2.* Michał Piſarz Ziemſki Nowogrodzki w roku 1632. Piotr Podſędek Grodzieńſki w roku 1674: wſpominaia go Konſtytucye w roku 1662, *fol.* 21 z tytułem Podſtarościego Grodzieńſkiego. Tegoż roku Konſtytucye *fol. 16* ſławią męſtwo Michała y Bogdana Chreptowiczow. Adam Podkomorzy Nowogrodzki Fundator Bazylianow Unitow w Nowogrodku przed rokiem 1632 zmarły. *Prawa Jedność Swięta f. 65.* Hiſtorya zaś Cudow Panny Maryi w Nowogrodku w roku 1667, powiada, że Anna Dziewałtowſka, Podkomorzego Nowogrodzkiego Chreptowicza małżonka żyła na ten czas. Kazimierz w Zakonie naſzym w roku 1691 życie ſwoie świątobliwie zakończył. Kazimierz Staniſław Podczaſzy Mściſławſki w roku 1674, Leopold y Karol. Michał Stolnikowicz Nowogrodzki w roku 1688. Trzeci brat był od ktorego kwitnęła linia Chreptowiczow Bohuryńſkich w Kiiowſkim y Wołyńſkich Woiewodztwach. Z tych był Bohdan Ziemianin Wołyńſki w roku 1528. *Metryka Wołyńſka.* Piotr Bohdanowicz, to ieſt ſyn Bohdana Chreptowicz, miał za ſobą Anaſtazyą Corkę Teodora Xiążęcia Czartoryiſkiego koło roku 1560 *Genealog: Czartor: z Kſiąg Ziemskich.* Konſtanty Chreptowicz Bohuryńſki, tak ſię podpiſał w roku 1624 *in Monum: Colleg: Oſtrog:* Hieronim tegoż czaſu uczył ſię w Oſtrogu. Władyſław dziedzic na Bohurynie Stolnik Kiiowſki w roku 1648, piſał ſię z Wołyńſkim na Elekcyą Jana Kazimierza. Chreptowiczowna Matka Stefana Jacynicza Marſzałka Słonimſkiego.

CHROBERSKI herbu Topor. W Woiewodztwie Sendomirſkim, z Familii Tęczyńskich od Chobrzy tak nazwani. Staniſławowi Chroberſkiemu Chorążemu Koronnemu, Woyſkiemu Krakowskiemu. Zygmunt Tarło z Szczekarzowic Sekretarz Koronny, nadgrobek poſtawił w Kościele Panny Maryi w Sendomirzu w roku 1522 *Starowolſki in Monumentis.* Cożkolwiek badź że naſi Genealogiſtowie rok naznaczaia 1469, ktorzy go zowia Krayczym Krola Albrychta y Zygmunta I, lubo ci, iako wiadomo z hiſtoryi Polskiey, nierychło potym roku, w Polſzcze naſzey panowali. Mikołaia z Chobrzy Komornika Sendomirſkiego w roku 1519 czytam na Liście Klaſztoru Miechowſkiego *u Nakielsk: f. 596.* Jan Staroſta Sieradzki. Piotr w Sendomirſkim 1630.

CHRONOWSKI herbu Gryf. W Woiewodztwie Sendomirſkim, z Familii Gryfow Jaxycow. O tych ani Paprocki ani Okolſki nie piſał. Jędrzey Chronowſki dziedzic na Łoniowie, z Maryanny Borowskiy herbu Abdank zpłodził dwie Corki: Annę, ta z Kaſprem Duninem Wolskim. Joannę ta z Atonim Kopytyńskiem w małżeńſtwie żyły; y ſynow dwoch: Kryſztofa, od ktorego był Woyciech y Corka Katarzyna za Adamem Popowskim: y Władyſława Piſarza Skarbu Koronnego: ten z Krwackiy Katarzyny zoſtawił ſyna Mikołaia. Wſpominaią go Konſtytucye 1667, *f. 25.* Woyciech dziedzic na Łoniowie w roku 1660, miał ſynow trzech, Grzegorza, Staniſława y Stefana. Kryſztof z Chronowa Kanonik Krakowski y Sendomirski, Scholaſtyk Kielecki, Sekretarz Krolewski: umarł w roku 1680, pochowany w Kościele Krakowskim Katedralnym, z herbem Gryf na nadgrobku. Mikołay Kanonik Krakowski, Scholaſtyk Sendomirski w tymże roku.

CHROSCICHOWSKI herbu Bończa. Chrościciowskich tegoż herbu piſza naſi Genealogiſtowie, o tych zaś nic nie maia. Sa zaś w Lubelskim Woiewodztwie. Z tych Piotr miał piaciu ſynow. Jakuba ktory Porucznikował u Piſarza Koronnego. Stefana, ktory Jezuita umarł: Kazimierza ten z Hańska zpłodził Piotra. Woyciecha, ten Adama y Seweryna, ktorego z Anny Kozmińskiy ſyn Piotr, żona iego Anna Wereſczyńska Czeſnikowna Latyczowska, z niey ſynow czterech. Jan mąż Rycerski z Pruſzkowskiy miał ſyna Piotra, Woyciech. Franciſzek z Antonina Tchorzewska, y Antoni. Stefan y Samuel w roku 1648.

CHROSCICKI herbu Rola. Paprocki y Okolski na mieyſcu ſwoim o nich nie piſał, ale pod herbem Łodzia *tomo 2. f.* 177, Chrościcka tego herbu wſpomina: była to Szarackiego herbu Radwan małżonka: y *Nakielski w Miechovii f.* 396, powieda, że dziedzictwo ich, Chrościce ſą w Sendomirskim w Powiecie Wiślickim. Staniſław miał za ſobą Katarzynę Pikarska. Walenty y Kazimierz z Chrościc, Chrościccy w Ziemi Ciechanowskiey w roku 1697. Maciey w Ziemi Goſtyńskiey 1674. Konſtancya w roku 1702. Sa iednak zdami ſię y Chroślicccy w tymże Woiewodztwie, bo ſię tak podpiſał Mikołay Chroślicki Podſędek Ziemi Stężyckiey, utwierdzaiac reka ſwoia *Pacta Conventa* Władyſława IV. *Porządek Elekcyi f.* 18, Corka iego Anna doſtała ſię w małżeńſtwo Janowi Rze[illegible]owskiemu.

CHROSCINSKI. Tych Przodek Staniſław Chrościński Nobilitowany w roku 1685, o czym Konſtytucya.

CHROSNIA w Woiewodztwie Mazowieckim. Chroſnia Towarzyſz Pieniażka pod Pleſzkowem do ſzturmu idac, zabity w roku 1582. *Paprocki o herb. f. 405*

CHROSTOWSKI herbu Oſtoia. w Mazowieckim Woiewodztwie. O tych ani Papro-

ani Okolski nie pisał. Jan z Powiatu Pińskiego. Augustyn z Ziemi Wiskiey pisali się na Elekcya Władysława IV, Waleryan, Kazimierz, y Bartłomiey na Augusta II.

CHRUSLINSKI na Podolu. *Okolski in Russia Florida fol. 114*, powieda, że Chruślińska była za Wileńskim, po ktorego śmierci wstąpiła do Klasztoru Panien Dominikanek w Kamieńcu Podolskim, y iey siostra rodzona Barbara koło roku 1630.

CHRYBSKI herbu Prawdzic. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał. Jakub Chrybski w roku 1578, Poborca łanowego w Poznańskim Woiewodztwie *Constit: f. 352*. Chrybska, Smuszewskiego Kasztelana Santockiego małżonka, herbu Prawdzic. *Kazanie Hippolita Stoykowskiego.*

Chrynicki Herb

JEst węda o dwoch haczystych końcach, tak złożonych, że ieden na iedney, drugi na drugiey stronie, z krzyżem białym wprost zpoiona tak iednak. że węda do gory, krzyż na doł prosto obrocony w polu czerwonym. Na hełmie pięć pior Strusich. *Paprocki w Gniazdzie Cnoty f. 1129. O herbach f. 677. Okolski tom. 1. fol. 275.* Kleynoty *f. 98*. Okazya tego herbu, ciż wypisali. Przodek tey Familii Rycerska służac, gdy na niego straż przypadła, ubespieczony tak z tey miary, że żadney o nieprzyiacielu pogłoski nie było, iako y z tad, że w pogodny dzień prędzey mogł postrzedz nadchodzacego nieprzyiaciela; zsiadszy z konia y za cugle w iedney ręce go trzymaiac, wędę w pobliższą rzekę na ryby zarzucił. Tym czasem chybkim pędem

dem wypadło ku niemu kilku Tatarow: nic się tym nie strwożywszy, wsiadł co prędzey na konia mężny Junak, y iednego z nich zabiwszy, drugich rozproszywszy, ieszcze z między nich iednego poimawszy, do swego Hetmana czy Xiażęcia żywo przyprowadził. Za ktora dzielność, wędę mu tym kształtem iako widzisz y krzyż w herbie nadano. Tym się herbem Chryniccy na Wołyniu pieczętuia: luboć Okolski w tomu trzeciego reiestrze Chrynickich położył herbu Traby. Iwan Chrynicki Podsędek Ziemski Łucki w roku 159 *u Janußowskiego w Satuc: fol. 361*, ia go w Konstytucyach w roku 1611 czytam Sędzia Ziemskim Łuckim, kiedy go Rzeczpospolita deputowała do rewizyi Ksiąg tak Grodzkich iako y Ziemskich Łuckich. Alexander Chorąży Wołyński, Poseł na Seym 1619, á z tamtąd destynowany do kwarty Rawskiey *Constitut: f. 6*. Jan Chrynicki na Kniehyninie z Seymu 1638, Kommissarz do rozgraniczenia Woiewodztw Wołyńskiego y Bełzkiego *Constit: f. 19*. Stefan Deputat na Trybunał Koronny 1650, iest o nim wzmianka w Konstytucyach 1653, *f. 4*.

CHRZANOWSKI herbu Korab w Warszawskiey Ziemi. Jędrzey Chrzanowski podpisał się na Elekcya Władysława IV, drugi Jędrzey w Ziemi Rożańskiey. Stanisław z Chrzanowa w Woiewodztwie Płockim. Adam y Walenty w Ziemi Warszawskiey w roku 1697. Franciszek z Bronis zow Chrzanowski 1704 *Confœd: Sendom.*

CHRZANOWSKI herbu Nowina w Lubelskim Woiewodztwie y Brzeskim Litewskim. Z tych Zygmunt Benedykt Chrzanowski Cześnik y Podstarości Sądowy Woiewodztwa Brzeskiego, Starosta Rewiatycki w roku 1711. Jan 1691. Jędrzey, Zygmunt, Tomasz Jan w roku 1632 w Powiecie Pińskim. Mikołay miał za soba Bielecka, synow z niey dwoch, Jana y Stanisława. Jędrzey y Krysztof w Sendomirskim 1632.

CHRZĄNOWSKI herbu Poray w Sendomirskim Woiewodztwie. Jan Chrzanowski Opat Wągrowiecki Sekretarz Krolewski *Auctor 50 Singular.* Dominik Kanonik Chełmski Deputat na Trybunał Koronny w roku 1693. Marcin w Ruskim Woiewodztwie 1632. Samuel Chrzanowski Obersztersleitnant nobilitowany 1676 *Constit.*

CHRZĄSTOWSKI herbu Kościesza w Podgorzu. Mikołay Chrząstowski, o grzech z Anną Krolową niewinnie obwiniony; bo tę kalumnia zła gęba ze wstydem swoim odwołała. Przecież Mikołay znać unikaiac od Pańskiego gniewu Krola Jagełła, ieszcze przd dekretem, ktory świadkiem był, iego cnoty, wyniosł się za granice. *Cromer 1407. Bielski f. 288*: atoli znać potym, że do Oyczyzny powrocił, ponieważ męstwo iego pod Koronowem sławi *Bielski fol. 307*, był Miecznikiem Krakowskim 1422 *List Jagełła*. Mikołay drugi, o ktorym Długosz pisze, że Władysława Krola do Węgier odprowadzał 1440, á w roku 1443 zbiwszy z tymże Władysławem Basze Natolskiego Carambeia, Chorągwie y proporce w tym zwycięstwie zdobyte, w Budzyńskim Kościele zawiesił: *Bielski fol. 373*. Piotr Biskup Przemyski po Janie z Lubienia herbu Doliwa na tę Katedrę wstąpił czy 1435, czy 1437, iako inni chca *u Nakiel:* lubo o też samę Infułę konkurrował Franciszek Oretius, podobno Orzeski, Dziekan Lwowski, Kanonik Przemyski. Długosz go wspomina w roku 1447, kiedy

kiedy Seym Piotrkowſki opiſuie. Siedział na tey Ketedrze lat ſiedmnaście, umarł w roku 1452, był przed Biſkupſtwem Proboſzczem u S. Floryana y Kanonikiem Krakowſkim. Mikołay Woyſki Krakowſki 1454, Poſeł do Władyſława Krola Węgierſkiego y Czeſkiego, od Kazimierza III *Bielſki f. 401. Cromer lib: 22.* Jakub Chrzaſtowſki z Magdaleny Troieckiy Stolnikowny Przemyſlſkiey zpłodził dwoch ſynow, Adama y Jana, tyleż Corek: z tych Ewa z Kryſztofem Szylingiem, Anna z Wacławem Stanem dożywotnie zmowione. Piotra, Anna Orzęcka małżonka, pozoſtała wdowa po Ramulcie. Sa y w Litwie tegoż Domu Chrzaſtowſcy, Wacław y Daniel Miecznik Zmudzki, piſali ſię z Zmudzkim na Elekcya Jana Kazimierza: był potym tenże Daniel Kaſztelanem Zmudzkim, od ktorego zoſtał ſię ſyn Jan. Woyciech Kazimierz 1648. Jozef Staroſta Ryſieńſki w roku 1674. Samuel Miecznik Zmudzki w roku 1669.

CHRZĄSTOWSKI herbu Łodzia w Woiewodztwie Kaliſkim. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piſał. Piſza ſię zaś z Tuſzkowa z Bnińſkiemi iednaż ich dzielnica: to o nich świadczy Antoni Drews Zakonu Cyſtercyeń: w Kſiażce od ſiebie do druku podaney *Armamentarium.* Z uſtney zaś Relacyi iednego z Chrzaſtowſkich Zadorow, to mam: że od początkow ſwoich iedenże był Dom Chrzaſtowſkich Zadorow y Łodziow. Bo gdy ktoryś Chrzaſtowſki Zadora, ożenił ſię z Bnińſka: oraz Dumu tego Łodź przyiał, na hełmie Zadorę zoſtawiwſzy. Widzieć ten herb y po dziśdzień w Domu Chrzaſtowſkich Łodziow odmalowany. Marcin Chrzaſtowſki, (ktorego ſioſtra rodzona Anna zmowiona z Alexandrem Łochyńſkim Piſarzem Nakielſkim herbu Jelita) Syna zpłodził Zygmunta, ale ten bez żenny młodo umarł: Corka zaś Zofia z Skoroſzewſkim Miecznikiem Kaliſkim zręczona. Mikołay z Tuſzkowa brat Stryieczny Marcina, Kaſztelan Nakielſki, ten honor prawie poniewolnie przyiał, lubo wyżſzych zawſze był godzien, to dla krwawych zaſług ſwoich, w rożnych expedycyach Tatarſkich, Kozackich y Szwedzkich, to dla wyſokiego rozſadku, ludzkości y miłości u wſzyſtkich. Sioſtra iego Dorota z Staniſławem Waglikowskim dożywotnia przyiaźń poprzyſięgła: Kaſztelan zaś z Waglikowſkiy ſioſtry rodzoney Władyſława zoſtawił dwoch ſynow: Antoniego, temu Kadłowska Konſtancya Podkomorzanka Inowrocławſka powiła dwoch ſynow, Jana y Franciſzka y Corkę iednę. Jozefa, tego z Joanny Wałdowſkiy dwoch ſynow Woyciech y Antoni. Jan rodzony brat Kaſztelana Miecznik Wſchowſki, z pierwſzey żony Broniewſkiy zpłodził ſyna Władyſława y Corkę. *2do voto* z Konſtancyi Grochowickiy Łowczanki Kaliſkiey, miał Tereſſę Corkę ktora poſzla za Karwowſkiego, y ſynow ſześciu. Franciſzek zdami ſię ieſzcze młodzian. Mikołay Zakon ſobie Cyſtercyeńſki w Koronowie obrawſzy Stefanem nazwany. Jan y Bartłomiey in Societ: J. Maciey ſtan Duchowny przyiał. Antoni w Trzemeśnie *Canonicus Regularis.*

CHRZĄSTOWSKI herbu Oſtoia w Rawſkim Woiewodztwie. Jakub Chrzaſtowſki z Seymu w roku 1670, Kommiſſarz do kontrowerſyi ulacnienia od Marchii Brandeburſkiey *Conſtit: f. 26.* Jędrzey Piotr roku 1697 podpiſał *Pacta Conventa* Auguſta II *Conſtit: f. 23.* Stefan y Teofil w Woiewodz-

twie Łęczyckim w roku 1674. Staniſław Kryſztof, ktorego Corka Dorota poſzła za Jędrzeia Stokowſkiego herbu Drzewica w roku 1578: á po nim za Jana Małłowſkiego herbu Samſon 1586 *Acta Caſtren: Opocznenſia.*

CHRZĄSTOWSKI herbu Zadora w Krakowſkim Woiewodztwie. Piſzą ſię z Brzezia, iako y Lanckorońſcy: gdyż to iedenże Dom, tylo że ſię ci od Lanckorony Lanckorońſkiemi, tamci od Chrząſtowa Chrząſtowſkiemi przezwali. Mikołay Kaſztelan Chełmſki w roku 1470 ſyn iego Floryan. Piotr dziedzic na Markocicach 1610, żona po śmierci iego poſzła za Szymona Jaſińſkiego, ſyn zaś Staniſław *Hiſtor: Dom: Probat: Cracov:* á boday nie Podſędek Krakowſki. Piotr, Adam y Alexander piſali ſię z Krakowſkim na Elekcya Jana Kazimierza. Staniſława ſyn Piotr Sędzia Grodzki Sadecki 1660, od ktorego był Staniſław, ſioſtry zaś Piotra Sędziego, Barbara Woyciechowi Dąbſkiemu Kaſztelanowi Sierpſkiemu, Jadwiga Jerzemu Czernemu, Trzecia Marcinowi Czernemu zaślubione. Kryſztof Chrzaſtowſki Soc. J. niezpracowany na uſłudze bliznich Operaryuſz, z ktorych też iednego już prawie w pół przegniłego na ramionach do grobu zanioſł: na oſtatek ſłużąc zapowietrzonym, poſzedł po zapłatę wieczna w roku 1629. Tyburcy Chrzaſtowski z Joanny Garczyńſkiy, zpłodził dwoch Synow, z ktorych Władyſław, obrał ſobie Zakon Soc: J. Antoni zaś oſiadł na Podolu: z Broniewſkiy ma dwoch ſynow. Brat ich ſtryieczny Jakub Chrząſtowſki przeuczywſzy z wielką pochwałą kilkanaście lat Retoryki, gdy w ciężką á prawie śmiertelna wpadł chorobę; ślub uczynił na honor S. Franciſzka Xawerego ieſzcze dzieſięć lat tęż pracę kontynuować, ieśliby go Bog do przeſzłego zdrowia przywrocił. Uzdrowiony cudownie, nie bez wizyi tego S. ślub ſwoy wypełnił z wielka applikacya, y dyſcypułow ſwoich w tey nauce poſtępkiem. Chrząſtowſka w Klaſztorze Sendomirſkim Panien Benedyktynek Xięni: w ktorym inne dwie tegoz imienia, Bogu życie ſwoie poświęciły.

CHRZĄSZCZ herbu Salamandra w Sendomirſkim Woiewodztwie. Chrząſzczami nazwani od Chrząſzczowey woli na pograniczu Czeſkim: zkąd potym do Polſki przyſzli, za czaſow Stefana Krola. Samuel z Baranowſkiy herbu Grzymała Podkomorzanki Wiſkiey zpłodził Marcina Rotmiſtrza Krolewſkiego, pod Gdańſkiem y w inſzych expedycyach doświadczonego. Temu pierwſza żona Liſowſka powiła trzech ſynow, Jana, Seweryna y Alexandra. Druga zaś Dobrzelewſka, Marcyana Łowczego Nadwornego u Zygmunta III Krola Polſkiego. Samuela, ten ſię przenioſł do Węgier. Jana, ten ſłużąc w woyſku Ceſarſkim, w okazyi z Turkami poległ. Alexandra, ten w Pruſiech przeciwko Guſtawowi y Szwedom; na Ruſi przeciwko Kozakow y Tataron przez lat dwadzieścia y ſześć Woiownik. poiał Zofią Spławſką. Kazimierz z Chrząſzczowey woli Chrząſzcz Podczaſzy Starodubowſki w Bełzkim w roku 1697.

CHRZĄSZCZEWSKI herbu Trzaſka w Woiewodztwie Rawſkim. Adam z Chrząſzczewa Chrzaſczczewſki z Rawſkiego w Podgorze ſię przenioſł, ktoremu zmarłemu w roku 1631 nadgrobek ſyn wyſtawił, u OO. Franciſzkanow w Krośnie: zoſtały ſię dwie Corki po nim. Teodozya za Jerzym Boguſkim, Katarzyną za Szymonem Rylſkim. Felician w Woiewodz-

twie Brzeskim Kuiawskim w roku 1630, miał ſynow Marcyana y Jędrzeia. Franciſzek y Woyciech *1697*.

CHRZCZONOWSKI herbu Pilawa: w Sendomirskim Woiewodztwie gniazdo tego Domu zakładaią naſi Genealogiſtowie, mnie ſię o nich nigdzie nie doſtało czytać.

CHRZCZONOWSKI herbu Trzaſka w Woiewodztwie Mazowieckim. Z tych ieden był Opatem Lubińskim. Paweł Mikołay y Kaſper w Xięſtwie Zmudzkim w roku 1670. Franciſzek, Staniſław, Jozef y Kazimierz w Ziemi Łomżyńskiey w roku 1697. Adam w Zakonie naſzym w roku 1682 młodo, oſmego roku życia Zakonnego umarł w wielkiey pobożności.

CHRZEWSKI. O tych ani Paprocki ani Okolski nie piſał. Atoli Jędrzey Lipski Kanclerz niegdy Koronny *quæſt: publ: dec:* 1. *quæſt: 8* iawnie o nich świadczy, á z Powiatu Rzeczyckiego podpiſał Elekcyą Jana III Piotr, ale Chrzniewski.

CHUDKOWSKI herbu Jaſtrzębiec w Ziemi Łukowskiey.

CHUDZINSKI herbu Cholewa w Poznańskim Woiewodztwie. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piſał. Woyciech Piſarz Grodzki Poznański w roku 1611, o ktorym Uniwerſał Poborowy w tym roku y 1613: Corka iego z Adamem Kornatowskim zaślubiona. Jana w Ziemi Goſtyńskiey żona Naramowska. Staniſław y Piotr w roku *1697*. Są y w Płockim, bo ſie z tym Woiewodztwem podpiſał na Elekcyą Władyſława IV Wawrzyniec, á na Auguſta II Adryan y Woyciech, ale podobno ci należą do herbu Okſza.

CHWALIBOG herbu Strzemię w Woiewodztwie Krakowskim. Dom to ſtarodawny, bo przywiley Krola Kazimierza dany temu Domowi w roku 1347 wſpomina trzech braci rodzonych, Czeſława, Aproſława, y Faliboga: tych zaś ſtryiecznych braci piaciu, Staniſława, Falimira, Beniſza, Roſława y Januſza, y Synowcow tychże Piotra Klemenſa y Jana. Z tey Familii potym był Jędrzey dziedzic na Janowicach Chwalibog Konfundator Kościoła y Proboſtwa S. Jakuba w Krakowie; za ktorym była Barbara Jordanowna Miecznikowna Krakowska: z tą miał ſynow ſześciu. Pierwſzy Jakub doświadczonego w rożnych expedycyach męſtwa, temu Nahoiowska zpłodziła Wacława, ktory w Kampanii Wołoskiey w niewola ſię był Turecka doſtał, z niey iednak na wolność wyſzedſzy, zwiazał ſię dożywotnie z Barbara Ługowską Piſarzowną Krakowska, z niey zoſtawił pięć Corek (z ktorych Zofia była za Janem Trembeckim) y ſynow trzech Boguſława, Stefana y Michała. Drugi Piotr z obozu wyſzedſzy, wſzedł w kontrakty małżeńskie z Wielewieyską: ta mu powiła ſynow czterech, Zbigniewa Staniſława ten żył z Burzyńską. Jędrzeia, ktorego z Oleśnickiy Podkomorzanki Sanockiey ſyn Piotr. Jana, tego z Boguſławskiy ſynow trzech, Jan, Staniſław y Kazimierz. Piotra, tego z Krzepickiy ſynow piaciu, Piotr, Staniſław, Jan, Franciſzek y Mikołay. Trzeci Jędrzey zrodził z Konopnickiy Jakuba Piſarza Ziemskiego Krakowskiego, (ktory żył z Zofią Wiktorowną.) Remigiana, Sebaſtyana, Zygmunta, Piotra, y Jędrzeia. Czwarty Jan zſzedł bezpotomnie. Piąty Staniſław w obozię

zie całe życie ſwoie Oyczyzny dobru poświęcił. Szoſty Samuel Rotmiſtrz Powiatu Sądeckiego podczas *interregnum* w Polſzcze, z Strzemeskiy zoſtawił trzy Corki. Tego wieku gdy to piſzę, kwitnęli Staniſław z Janowic Podſtoli y Vicesgerent Krakowski, Deputat na Trybunał Koronny w roku 1710. Michał Podſtoli Bracławski. Kazimierz Burgrabia Krakowski Deputat Trybunału Koronnego. Jan Łowczy Wołyński, żona iego *primo voto* Łubieńska, *2do* Michałowska Sędzianka Krakowska, Corka zaś iego za Antonim Boguckim.

CHWALIBOGOWSKI herbu Nałęcz w Sieradzkim Woiewodztwie gniazdo temu Domowi zapiſali naſi Genealogiſtowie: átoli Kryſztof z Chwalibogow z Woiewodztwem Mazowieckim piſał ſię na Elekcyą Jana Kazimierza.

CHWALIBOWSKI herbu Jaſtrzębiec w Kaliskim Woiewodztwie. Jan Chwalibowski Kanonik Warmiński *1602*.

CHWALIBOWSKI herbu Korab. O tych ani Paprocki ani Okolſki nie piſał; ale Stoykowski w Kazaniu ſwoim pogrzebowym wyraźnie o nich świadczy.

CHWALIKOWSKI herbu Grzymała w Wielkieypolſzcze. Piotra Podrządzcę Krakowskiego Chwalikowskiego do tych referuie Paprocki.

CHWALISZEWSKI. O tych ani Paprocki ani Okolski nie piſał: atoli Konſtytucya w roku 1578 *fol.* 353 Woyciecha Chwaliſzewskiego Poborcą kładzie Inowrocławskim.

CHWAŁKOWSKI herbu Odrowąż. O tych ani Paprocki ani Okolski nie piſał. Jan Chwałkowski Regent Grodzki Wſchowski, Corka iego Anna była za Jerzym Naramowskim, druga także Anna za Hieronimem Naramowskim. Mikołay brat Regenta Rezydent Xiażęcia Kurlandzkiego, y iego Conſiliarz, Jan, Jerzy y Samuel tegoż bracia Regenta, o ktorych Konſtytucya w roku 1676 *fol. 60.* Franciſzek z Poznańskiego podpiſał Konfederacya Sendomirską 1704. Chwałkowska Grzymalanka Czackiego małżonka.

CHWAŁKOWSKI herbu Prus 1mo W Krakowskim Woiewodztwie. Piotr z Chwałkowa Łowczy Sendomirski na Liście Władyſława Jagełła Krola 1404 *u Nakiel: w Miechow: f*, 373.

CHYBICKI herbu Syrokomla w Mazowieckim Woiewodztwie. Woyciech z Chybic Chybicki, znaczny Kawaler w Woysku Polskim za czaſow Stefana Krola. Franciſzek w Ziemi Warſzawskiey piſał ſię na Elekcyą Auguſta II.

CHYBOWSKI. O tych ani Paprocki ani Okolski nie piſał. Jakub Chybowski z Powiatem Pińskim podpiſał Elekcyą Jana Kazimierza.

CHYBSKI. O tych ſam Długoſz piſze w roku *1431*; kiedy wſpominá Stefana Chybskiego Kanonika Poznańskiego, Piſarza Nadwornego Krola Jagełła, y przydaie że był z Domu Luba, atoli o tym herbie y iego nazwisku żaden z naſzych Genealogiſtow nie namienia.

CHYCKI herbu Gryf w Woiewodztwie Krakowſkim. Hrabia Stefan herbu Gryf Woiewoda Krakowſki, z ſwoiey ku Bogu ochoty, Klaſztorowi Miechowſkiemu, od brata Jaxy fundawanemu przyłaczył był wieczną darowizna, tak mnieyſza iako y większa Chycza, co znać z Katalogu Patryarchy Klaſztor Miechowſki wizytuiącego; ale gdy potym te dobra

od Miechowitow odpadły, znać przez zamianę iakaś, okazya dały przezwiska Chyckim: á ponieważ Chycza wieś, aż po te czasy w Domu Branickich Gryfow dziedziczyła: bo ią dopiero od nich, w roku 1670 kupił Franciszek Konarski, dla tego dorozumiewam się, że Chyccy z iedneyże linii pochodzą co y Braniccy. W roku 1546 kwitnął Sebastyan Chycki dziedzic na Sendzieiowicach Sędzia Grodzki Nowomieyski, w ktorym roku między iego dobrami y Miechowskiemi było rozgraniczenie *Nakielski in Miechovia fol.* 644, y 671: miał za sobą Barbarę Gnoińską á z nią Corkę Chomentowską herbu Lis y syna Stanisława męża Rycerskiego, od ktorego był Stefan: tego z Krupczanki podobno Corka naprzod z Marcinem Omiecińskim, potym z Jędrzeiem Telefussem zmowiona. Jędrzey Poborca w Sendomirskim z Seymu w roku 1613. Marcyan Stolnik Sendomirski w roku 1678, Posłem na Seym będąc, z tamtąd deputowany na lustracyą Starostw Chęcińskiego y Zarnowskiego *Const: f. 14, & 7.*

CHYCZEWSKI. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał. Woyciech Chyczewski z Woiewodztwa Płockiego podpisał Konfederacyą Sendomirską.

CHYLEWSKI herbu Jastrzębiec w Woiewodztwie Mazowieckim. To z naszych Genealogistow: więcey o nich nigdziem nie czytał: ale z tego Woiewodztwa Chylicki Jan y Waleryan pisali się na Elekcyą Jana Kazimierza.

CHYLINSKI. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał: podobno herbu Jastrzębiec. Stanisław poiął Jadwigę Łysakowską Podkomorzankę Łomżyńską, synow miał z nią dwoch, Jana y Marcina, y Corkę Annę, *primo voto* za Walentym Zawiszą, *2do* za Stanisławem Piatkowskim. Jan wszedł w kontrakty małżeńskie z Dębińską herbu Rawicz Starościanką Lubomską. Marcin w Ziemi Wiskiey w roku 1632. Jan y Woyciech w Ziemi Rożańskiey, Seweryn y Sebastyan w roku 1630 *Melanius.* Paweł Komornik Wiski w roku 1697. Jozef w Płockim. Woyciech w roku 1674 w Ziemi Wyszogrodzkiey. A dawniey przedtym to iest roku 1454 znaydziesz *inter præsentes* na Liście *u Okolsk: tom. 2. fol. 26*, Chylińskiego Woyciecha, Starostę Rawskiego y Sochaczewskiego.

CHYNCZA herbu Działossa. Tych Okolski iuż pod tym herbem, iuż pod Szaszorem położył, ale że się piszą z Rogowa, ia o nich pod Rogowskiemi mowić będę, tu tylko namieniam że Chyńczowna była za Janem Polanowskim Czesnikiem Halickim.

CHYNOWSKI herbu Rogala w Woiewodztwie Mazowieckim, iednaż dzielnica z Łoskiemi, bo się tak podpisał Jan Łoski z Woli Chynowskiey Kasztelan Wiski na Dekrecie przeciwko Heretykom w roku 1528 *u Łubińsk: in Episc: Płocen:* Gotard Chynowski miał za sobą Zofią Lesczyńską herbu Belina w roku 1483 *Acta Castren: Raven:* Bartłomiey y Jerzy w Ziemi Czerskiey w roku 1697.

CHYRSKI: O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał. Jacek Sędzia Wyszogrodzki, z teyże Ziemi podpisał Elekcyą Jana III.

CHYSKI. Y o tych ciż Genealogistowie milczą. Chyski Gabryel z Wołyńskiego Poseł na Seym w roku 1589, podpisał transakcyą Będzińską.

Chy-

CHYSZEWSKI herbu Korczak w Chełmskiey Ziemi, Okolski na mieyscu położył ich Chryszewski, w Indexie zaś tomu pierwszego Chrysieński.

CHYZANOWSKI herbu Korab pod Błoniem dziedzictwo im zapisali nasi Genealogistowie.

CHYZEWSKI herbu Ostoia. Okolski zowie ich Chyziński w Ziemi Ciechanowskiey. Jan, Woyciech, Mateusz y Antoni podpisali Elekcyą Augusta II.

CICHOCKI herbu Nałęcz w Podgorzu. Z tych ieden w roku 1630 brał sukcessyą po śmierci Mikołaia Wolskiego Marszałka Koronnego. Kasper Cichocki wydał do druku *Allocutiones Osecenses.* Ludwik Cichocki Zakonu S. Franciszka Conventualium, rzadził Prowincyą Polską w roku 1654, á potym Konwenty Warszawski y Piotrkowski; kiedy w Warszawie iego staraniem y przemysłem Klasztor drewniany stanął: á Piotrkowskiemu siła dobrodzieystw wyświadczywszy, tamże żyć przestał w roku 1683 *Biernac: Speculum Minor: fol.* 288. Jędrzey Cichocki Metrykant Koronny Nobilitowany na Seymie w roku 1726. Zofia Cichocka Jerzego Ossolinskiego na ten czas Woiewody Sendomirskiego małżonka umarła w roku 1628, pochowana u Karmelitow Bosych w Krakowie *Histor: Collegii Cracoviensis.* Jan Burgrabia Przemyski w roku 1674.

CICHOWSKI herbu Wąż 2do. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał. Cichowski Łowczy Halicki w roku 1620. Jędrzey Michał Woyski Podolski Sędzia Grodzki Krasnostawski syn Woyciecha. Zona iego *1mo voto* Krasowska, z ktorey corká Maryanna: *2do* Kurdwanowska, z ktorey syn ieden.

CICHROWSKI. Y o tych nasi Genealogistowie milczą. Serafin Cichrowski Kanonik Gnieznieński, ktoremu zmarłemu w roku 1581 nadgrobek wystawił w Katedze Gnieznieńskiey Paweł brat Kanonik Kuiawski: wspomina tego Pawła Synod Piotrkowski w roku 1586, *fol.* 8. *Starowolski in Monumentis.*

CIECHANOWIECKI herbu Dąbrowa w Xięstwie Litewskim. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał. Dom Kiszkow w tymże Xięstwie, przeszłych wiekow kwitnący, że się zdawna z Ciechanowca pisał, iawnie oświadcza, że Ciechanowieccy iednaż krew iest z niemi; albo iako mowi Panegiryk Weselny Stanisława Rodkiewicza, ieden ze dwoch braci Zgierskich, do Litwy z Mazowieckiego Woiewodztwa zaszłych, Kiszka nazwany, drugi od dobr Ciechanowca, Jerzy Ciechanowiecki. Tenże Rodkiewicz trzech Jerzemu synow przypisał, Piotra Woiewodę Podlaskiego, Izydora y Janusza Miecznika Litewskiego, Starostę Rożańskiego. Woiewodzie Podlaskiemu syna przywłaszcza Nikodema, Marszałka Litewskiego, Starostę Mielnickiego, y Drohickiego, atoli *u Januszowsk: w Stat: f. 837, na Przywileiu Ziemi Bielskiey* w roku 1547 tak się podpisał, Nikodem Janowicz (to iest Jana syn) Starosta Mielnicki. Siostra tego Nikodema z Gastoldem Woiewodą Wileńskim zmowiona. Zona zaś iego Julianna Xiężniczka Mścisławska, ktora *primo voto* żyła z Xiażęciem Zbaraskim. Z tey Julianny zostało się dwoch synow, Jędrzey Kasztelan Małogoski, y Stanisław Stolnik Litewski, od ktorego za świadectwem pomienionego Authora, było dwoch synow. Jeden z Sędziego Orszańskiego, na Krzesło Witebskiego Woiewodztwa iuż był nominowany, ale nim go ta nowina doszła, tym czasem na inszy się świat

Eeee prze-

przenioſł. Drugi Kryſztof Woiewoda Minſki Staroſta Mściſławſki, ia go czytam Sędzia Ziemſkim Mściſławſkim na Elekcya Jana Kazimierza. Konſtytucye w roku 1653 że był Kaſztelanem Mściſławſkim świadczą. Mąż y w ręce, ktora z Karolem Chodkiewiczem, zwycięzko nieprzyiacioł płaſzał, pułk cały ſwoim koſztem na potrzebę Oyczyzny wyſtawiwſzy; y w radzie nieporownany, dla czego Kommiſſarzem go Rzeczpoſpolita uproſiła do Traktatow o pokoy z Moſkwą: iakoż ſzczęśliwie go dotarł, bo ſiła Prowincyi Polſzcze od Moſkwy odzyskał. Z ſynow iego Mikołay Miecznik Mściſławſki, á potym dalcy poſtępuiac, na koniec Woiewoda y Staroſta Mściſławſki, cztery razy w Trybunale Litewſkim Marſzałkiem prezydował, na Seymy walne prawie uſtawiczny Poſeł. Drugi Woyciech Konſtanty Obożny Litewſki, Staroſta Orſzańſki, właśnie do woyny urodzony, czego dowodem ciężkie za Jana Kazimierza expedycye. Doſyć że męſtwo iego y odwagę ſzacuiac ſobie pomieniony Krol, w nadgrodę trudow Marſowych, łańcuch złoty z pierſi ſwoich zdiawſzy na niego włożył: żona iego Anna Kantakuzena, ze krwi Ceſarzow Wſchodnich Paleologow idaca, dwie mu Corki powiła, Ludowikę Skorulſka y Tereſſę, ſynow zaś ſześciu, Samuela Podkomorzego Mściſławſkiego, Michała Stolnika Smoleńſkiego, Bogusława Staroſtę Opelſkiego, ale ten młodo umarł 1675. Karola Hyppolita Konſtantego Staroſtę Opelſkiego, Nikodema, (kwitnęli w roku 1683,) y Dominika Stolnika Mściſławſkiego, Deputata na Trybunał Litewſki *Poty Rodkiewicz.* Sebaſtyan y Adam 1648. W tym że roku ieden z tego Domu był Sedzia Smoleńſkim. Anna Stolnikowna Orſzańſka wpiſała imię ſwoie 1674 do Kongregacyi S. Barbary przy Krakowie.

CIECHANOWICZ herbu Nałecz zawiązany w Xięſtwie Litewſkim. O tych ani Paprocki ani Okolſki nie piſał. Atanazy y Hieronim w Akademii Wileńſkiey w roku 1605. Alexander Podſtaroſci Słonimſki. Marcin Podczaſzy Smoleńſki z Nowogrodzkim ſtawali na Elekcya Jana Kazimierza. Hieronim Podſędek Smoleńſki, Poſeł na Seym w roku 1628, *Conſtit: f.* 10, á potym Sędzia Ziemſki Smoleńſki w roku 1638 *Conſtitut: fol.* 35. Alexander Horodniczy Smoleńſki. Hieronim Horodniczy w roku 1670 Smoleńſki *Conſtit: f.* 9, á potym w roku 1674, Piſarz Ziemſki Smoleńſki. Staniſław Chorąży Pińſki Kommiſſarz do Hiberny z Seymu w roku 1678 *Conſtit: fol.* 4. Mikołay Podczaſzy Słonimſki w roku 1674. Ciechanowiczowna była za Puzyna Władysławem Piſarzem Ziemſkim U pitſkim *Geneal: Ogińſkich* Tych czaſow Władyka Pińſki.

CIECHOLEWSKI herbu Doliwa. O tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał. Sa zaś w Wielkieypolſzcze. Stefan Ciecholewſki z Woiewodztwá Sieradzkiego podpiſał *Pacta Conventa* Jana Kazimierza Krola. Samuel złączył ſię dożywotnie z Wąglikowſką, z ktorey Corkę zmowił z Woyciechem Zaleſkim.

CIECHOLEWSKI herbu Chomonto w Pruſiech. Sam tylko *MS.* o Famił: Pruſ: o nich namienia, w Tczewskim Powiecie w Ciecholewach pod Starogardem. Z tych Jerzy dziedzic na Wacimierzu y Zakrzewku, z Katarzyny Jerokowny, ktora Bakowska zpłodziła dwie Corki, miał y dwoch ſynow: ieden z nich Cyſterſem w Peplinie: drugi poiał *1mo voto* Juſtynę Dębiczowne, z ktorey 3 ſynowie, y dwie corki. *2do* Alexandrę Bartlińską.

CIECHOŁEWSKI herbu Kuſaba w Pruſiech *MS.* o Familiach Pruſ: ſam tylko. Felix Podſtaroſci Bydgoſki, ktorego Corka Zakonnicą w Bygdoſczy 1621. Jerzy Michał Opat Peplińſki, Officyał Gdańſki 1682: iego ſynowcow dwoch 1699, z ktorych Michał ieden. Jan Sędzia Ziemski Czczewski, zpłodził Corkę zmowioną z Kazimierzem Gralewskim, Sądowym Ziemskim Czczewskim y ſyna Antoniego Staroſtę Parchow: Zona iego Krokowſka.

CIECHOŁEWSKI herbu Sępia głowa. Y o tych ſam tylko tenże *MS.* świadczy w Pruſiech. Piaciu było braci z Doroty Konarſkiy zrodzonych, z tych Jan y dway inni bezpotomnie zeſzli, Staniſław y Samuel, dwie ſioſtry Dulskie Elzbietę y Juſtynę za ſoba mieli. Syn ieden Staniſława poiał Kamocką: drugi Czarlińſka z Tuczna. Corka z teyże Konarſkiy była za Powalſkim. Są też Ciecholewſcy herbu Ogończyk.

CIECHOMSKI herbu Wąż w Woiewodztwie Rawſkim. Jędrzey z Ciechomic Płocki Kaſztelan w roku 1436: prawdać że go *u Laſk: w Stat: f.* 140 napiſano z Czechowicz, za ktorym Authorem y inni poſzedł: atoli w Konſtytucyach Synodalnych *u Karnkowſkiego f. 85.* Jędrzey z Ciechomic tak ſię krom tego podpiſał iuż na Woiewodztwo Mazowieckie poſtapiwſzy w roku 1446 na przywileiu od Władyſława Xiażęcia Mazowieckiego danym Katedrze Poznańſkiey. Od tego Woiewody był potym Stefan Ciechomſki Czeſnik Goſtyńſki, ktorego z pierwſzey żony Puczkowny zoſtało ſię dwoch ſynow, Jan Sędzia Goſtyńſki, z tym tytułem podpiſał Tranſakcya Będzińſką w roku 1589 y Szymon. Z drugiey Myśliborſkiy czterech ſynow. Paweł Podſtoli Goſtyński o ktorym *Conſtitut: f. 604.* Sebaſtyan naprzod Piſarz Ziemski Goſtyński poſłował na Seym 1607, *Conſtit. f. 841*, daley Sędzia Ziemski. Wawrzyniec w Rycerskich dziełach doświadczony, y Michał. Od Sebaſtyana Sędziego było dwoch ſynow, Stefan y Jędrzey z Mokrskiey zpłodzonych, ten Stefan zdami ſię był Podkomorzym Inflantskim, co o nim świadczy Konſtytucya 1623, *f.* 3, kiedy go Kommiſſarzem do Traktatow o pokoiu z Szwedami deputowano, łuboć y drugiego Stefana Podczaſzego Goſtyńskiego czytam w Konſtytucyach 1629, *f.* 3. Jan Woyski Goſtyński *Conſtit: f.* 30, w roku 1613. Staniſław y Jan z Krakowskim Jana Kazimierza, Piotr z Płockim, Woyciech z Ziemia Sochaczewska Jana III podpiſali Elekcye. Ciechomski Podczaſzy Mielnicki, Marſzałek na Seymiku Czerskim w roku 1701. Jan w Ziemi Sochaczewskiey miał za ſoba Morska 1710.

CIECIERSKI herbu Slepowron w Woiewodztwie Mazowieckim. Jedni z nich z Cierska, drudzy ſię z Cieciorek piſzą. Kozmę Rotmiſtrza y męſtwo iego chwali Okolski. Adam w Ruskim, Staniſław w Podolskim, Dobieſław w Sendomirskim 1632, Jan w roku 1699 w Pruſiech, kwitneli. Balcer miał za ſoba Gębicka Kaſztelankę Nakielſką, z ktorey Corka poſzła za Staniſława Dębińskiego Sędziego Krakowskiego. Staniſława, Jadwiga Wilkanowska Kaſztelanka Wyſzogrodzka małżonka.

CIECISZEWSKI herbu Roch 2do w Woiewodztwie Mazowieckim. *Paprocki w Gniazdzie Cnoty* położyłci w prawdzie Ciecisżewskich herbu Oliwa, ale w drugiey o herbach Kſiażce poprawił ſię. Dom to ſtarodawny, bo ieſzcze w roku 1406 Mrocław z Cieciſzewa Podczaſzy Czerski był na Warſzawskim Kongreſſie *Statut Maſo: f. 79.* Maciey z Cieciſzewa Sędzia Nurski w roku 1453, tamże *fol.* 98. Piotr Cieciſzewski Staroſta Grabowiecki z Woiewodztwa Bełzkiego w roku 1575, *Conſtit: fol, 234.*

Paweł

Paweł Chorąży Liwski, zostawił Corkę iednę Janowi Kłodnickiemu zaślubioną: synow zaś dwoch. Z tych pierwszy Stanisław z Goysca naprzod Podkomorzy Liwski, Kommissarz do rewizyi Ksiąg Liwskich w roku 1647 *Constit: f.* 33, potym Kasztelan Liwski w roku 1661, deputowany do rozgraniczenia między dobrami Krolewskiemi y Ziemskiemi: synow iego sześciu, Jan Podkomorzy Liwski Starosta Rogowski: żona Zbąska siostra rodzona Biskupa Warmińskiego, w roku 1696 Poseł na Konwokacyą *Confœder: Ordin:* Tomasz Sędzia Ziemski Liwski na Konwokacyą Posłował w roku 1674 *Constit: f. 19*: zpłodził dwoch synow, Jozefa Gabryela Podczaszego Liwskiego w roku 1696, y Łukasza Czesnika Liwskiego. Woyciech Stolnik Liwski. Jacek Łowczy Liwski, Jerzy y Zygmunt w roku 1696. Drugi syn Pawła, Abraham Podstoli Liwski, po nim się zostało trzech synow, Stanisław Łowczy Czerski, Mateusz Sędzia Ziemski Płocki y Kazimierz naprzod Chorąży Liwski, Poseł na Seym 1661, *Constit: fol.* 3, potym Starosta Mielnicki, Kommissarz z Seymu 1683 do rozgraniczenia *Constit: f. 11.* Siostra ich Zofia z Woyciechem Baranowskim herbu Grzymała Woyskim Parczewskim zkolligowana. Syn zaś tegoż Kazimierza Jan Seweryn Starosta Mielnicki. Krom tych iuż wyliczonych, Jerzy Starosta Grabowiecki podpisał w roku 1606 ziazd Lubelski *MS. Petricov:* Augustyn w Zakonie Kaznodzieyskim *Okolski.* Zofia Ciecissewska, Mikołaia Łysakowskiego herbu Lubicz Kasztelana Chełmskiego małżonka *Paprocki pod Lubiczem.* Seweryn, Marcin, Samuel w roku 1632. Ciecissewski Stolnik Liwski, Antoni Podstoli Liwski 1704. Ciecissewski Pisarz Ziemski Liwski, Poseł na Seym 1724. Jan Kasztelan Czerski umarł roku 1723, żona Anna Gozdzka. Ciecissewski in Societ: J.

CIEKLINSKI herbu Abdank w Woiewodztwie Krakowskim. List Zygmunta I *in MS. Petricoviensibus* świadczy o Cieklińskich Jastrzębczykach, ale iuż teraz Falisławskiemi się zowią, kędy y ia o nich mowić będę. Z Skarbkow zaś Cieklińskich, Mikołay Burgrabia Krakowski w roku 1587 podpisał Ustawy Proszowickie *Constit: f. 422.* Zostawił dwoch synow Krysztofa męża walecznego y Floryana (*Constit:* 1587 *f. 427*) Komornika Sanockiego, temu Krczowna powiła Corkę Zofią *primo voto* Adamowi Bielińskiemu Stolnikowi Zakrocimskiemu, *2do* Rusieckiemu, Skarbnikowi Warszawskiemu zaślubioną, y Synow trzech, Jana Sędziego Grodzkiego Nowomieyskiego y Komornika Sendomirskiego, ten z Sułowskiy zpłodził Corkę, ktora się dostała w małżeństwo Jozefowi Kowalskiemu Podkomorzemu Wieluńskiemu. Stanisława Rotmistrza Krolewskiego, krwawe zasługi dla Oyczyzny chwali Konstytucya 1609 *fol. 926*, kędy mu z Skarbu Koronnego cztery tysiace złotych wyliczyć kazała, miał za sobą Katarzynę Smiotanczankę Chorążankę Podolską: á z niey zdami się syn iego Marcin Sędzia Surrogator w Grodach Kamienieckim y Latyczowskim za Jakuba Potockiego Generała Podolskiego *Constit: 1611, f.* 24. Mikołaia z Jeremim Woiewodą Multańskim doświadczonego żołnierza, synow iego było trzech. Dobiesław Kasztelan Czechowski 1648, poiął Katarzynę Zofią, iedyną Corkę Mikołaia Rafała Kostki Starosty Malborskiego, dziedziczkę dobr Tyczyna, Soko-

Sokołowa, Zalesia, z kąd dochodzi *Duryewski f. 68*, że urodzona była z Zofii Pileckiy z Zalesia. *Constit: 1653 f. 2*, tego Dobiesława, Deputatem pisza na Trybunał Skarbowy. Alexander brat Dobiesława, ktorego dwie Corki Kalińska y Miączyńska. Jakub tych dwoch brat rodzony. Stanisław brat Mikołaia Burgrabi Krakowskiego Podstarości Sanocki, ktoremu nadgrobek w Krośnie w roku 1568 położony to przyznaie: *Virtute, Sapientia, ac pietate præstantissimus:* z Skarbkowny potomstwo iego, trzech synow. Jędrzey Kanonik Krakowski w roku 1583 podpisał pewną Transakcyą z Krakowskim Miastem: sławi go Paprocki z dowcipu, mądrości y powagi w obyczaiach. Stanisław Sekretarz Krolewski brat Jędrzeia, od ktorego został się syn Jędrzey, tego dwie Corki tylko, rozebrały w insze Domy fortunę, to iest Anna naprzod z Stanisławem Witowskim Komornikiem Pilźnieńskim, potym z Adamem Gorskim: y Urszula z Samuelem Sienińskim Komornikiem Sendomirskim zręczone. Piotr trzeci brat Jędrzeia y Stanisława Podczaszy Krakowski, tak go czytam na Liście Zygmunta III danym Miastu Lwowskiemu w roku 1606: posłował do Rzymu y do Cara Tureckiego. Corka iego pierwszym zwiazkiem z Broniewskim Starostą Lubaczowskim, drugim z Kasprem Wielopolskim Podkomorzym Krakowskim w małżeńskie weszła kontrakty. O Jozefie Cieklińskim Konstytucya w roku 1627, *fol.* 17.

Cielatkowa Herb.

Xiężyc iak na nowiu, rogami do gory obrocony, z ktorego srzodka od spodu wychodzi drugi także Xiężyc, ale go tylko połowę

łowę widać, rogiem w prawą tarczy zkierowany, tak, że połtora Xiężyca iest w tym herbie. Trzy gwiazdy, po iedney na każdym iego rogu złożone, wszystko żołte, w polu błękitnym: na hełmie trzy piora Strusie. Pisali o nim *Bielski f. 93. Paprocki w Gniazdzie Cnoty f. 1066. O herb: fol. 574. Okolski tom. 1. fol. 106. Kleynoty, Potock: Poczet herbow.* Przecież żaden z nich o początkach y okazyi tego hebu nie namienia. O Familiantach nawet tego herbu tak napisał Paprocki. Byli Cielatkowie ludzie Rycerscy, w tym iednak wieku, ieżeli ich własne potomstwo iest, albo w ktorym kraiu, dowiedziecie się pewnie nie mogł: iedni powiadali o nich w Sendomirskim, drudzy na Rusi, inni w Sieradzkim,

CIELECKI herbu Zaręba w Kaliskim Woiewodztwie. Jerzego (Sekretarzem był u Zygmunta Augusta) Cieleckiego, zmarłego w roku 1598, nadgrobek z Krakowskiego Kościoła napisał *Starowolski in Monumentis.* Mikołay Podsędek Poznański: wspomina go *Okolski t. 2. f. 239*; ktoremu po śmierci w roku 1622 syn iego Jakub Poznański y Płocki Kanonik pamiątkę z marmuru wystawił w Katedrze Poznańskiey *Starowolski in Monum:* było tego Podsędka z Szołdrskiy trzy Corki, Katarzyna za Mikołaiem Proskim. Druga za Stanisławem Gnińskim. Trzecia za Sczanieckim. Hieronim Biskup Płocki długi wiek na Dworze Krolewskim przepędziwszy, w lat pięćdziesiąt życia swego stan sobie Duchowny obrawszy Kapłanem poświęcony, naypierwey Regentem Kancellaryi Koronney od Zygmunta III deklarowany, od ktorego też w Legacyi iezdził do Xiążąt Włoskich: potym Kanclerzem Konstancyi Krolowy, daley Referendarzem Koronnym y Proboszczem Poznańskim, już w sześćdziesiąt lat y ieden wziął na koniec Infułę Płocka, na tey nie maiąc względu na szędziwy wiek y lata podeszłe, wszystkie Pasterskie funkcye sam przez się odprawował, od czego nawet y w ostatniey swoiey chorobie żadnym się perswazyom odwieść nie dał: umarł w roku 1627, dwie lecie na tey Katedrzę prezyduiąc. Był Prałat samą szczerością tchnący y mąż pokoiu; z kąd się o to szczegulniey starał, żeby się był nikomu nie naprzykrzył. Nadgrobek mu wystawił Zygmunt synowiec iego Proboszcz Poznański, Kanonik Gnieznieński. Ten gruntu swego własnego w Poznaniu na podzamczu ustąpił na Klasztor y Kościoł Oycom Franciszkanom *Biernacki Speculum Min: f. 286.* Umarł w roku 1652. Krysztof naprzod Podczaszy Poznański, Poseł od Wielkopolskich Woiewodztw do Krola Zygmunta 1608, á potym Kasztelan Srzemski z Seymu 1620 Deputat do Kwarty Rawskiey *Constit: f. 24.* Woyciech był Surrogatem Poznańskim 1605, ktorego roku posłował na Seym *MS. Calissien:* Bartłomiey Woyski Poznański w roku 1620, Poseł na Seym, ztamtąd deputowany na Trybunał Radomski *Const: f. 19.* Łukasza z Cielce (bo się inni pisza z Wielawsi) kładzie nadgrobek *Starowolski in Monum:* z Tumu Poznańskiego. Maciey Sekretarz Krolewski 1648. Alexander, Piotr y Marcyan. Jan Kanonik Płocki w roku 1643 *Constit: Synod: Płocen.* Mikołay Kanonik Płocki, Deputat na Trybunał Koronny w roku 1694. Katarzyna Cielecka Jana Gębickiego Podczaszego Poznańskiego. Dorota Gotarda Korabiowskiego. Urszula Zygmunta Tomickiego herbu Drya. Urszula Jana Stanisława Korzeniowskiego

wskiego herbu Nałęcz Starosty Kościańskiego, Regenta Kancellaryi Koronney 1670 *Cyboni Amor Nalecius.* Dorota naprzod Lipskiego herbu Grabie, tuż Hieronima Osińskiego Wężyka Stolnika Sieradzkiego 1667 małżonka *Acta Castren: Caliss.* Ludwik, Jędrzey, Karol, Krysztof w Kaliskim w roku 1697. Szymon w Inowrocławskim, Woyciech, Jan 1726. W Xięstwie także Litewskim Cielecki Timkowicz Jerzy, podpisał się z Mińskim na Elekcyą Władysława IV, ale nie wiem czy tego herbu.

CIELEMECKI. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał. Wawrzyniec z Lubelskim Woiewodztwem podpisał się na Elekcyą Władysława IV.

CIELESKI herbu Doliwa. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał: widziałem iednak ten herb Janowi Cieleskiemu Sadowemu Michałowskiemu przypisany. Stefan Pisarz Łucki z Kosakowskiy zpłodził syna Stefana y Corek trzy, Teressę, Annę y Katarzynę. *MS.* O Famil: Prus: powiada że w herbie ich w pasie trzy Krzyże złote, na hełmie pięć pior Strusich.

CIEMIERZYNSKI. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Piotr Ciemierzyński w roku 1606. Paweł Poseł na Seym w roku 1601, z tamtąd naznaczony do rewizyi dobr Krolewskich, tak na Rusi iako y na Podolu zdesolowanych *Constit: f. 742.* Jan Łowczy Podolski, Corka iego Jadwiga z Walentym Glinką zaślubiona, syn zaś iey Prokop Podstarości Latyczowski, Poseł na Seym 1616 *Constit. f. 40.* Katarzyna Zakonnica u Wszystkich SS. we Lwowie.

CIEMINSKI herbu Dębno, Paprocki y Okolski o nich nie pisał. *Bielski fol. 793* powiada o Stanisławie (lubo go Cienińskim wydrukował) że na weselu Zamoyskiego z Batorowną w roku 1583 gonił z kopią. Ciemieńska, dobra Olszowa Tymienieckiemu zapisała w roku 1606, *Acta Castren: Ostrzessov:* Elżbieta Ciemieńska Xięni Ołobocka w roku 1606 *Wysocki Dobra Duchowne.* Wawrzyniec Proboszcz Kazimirski, Kustosz Klimuntowski 1655.

CIEMNIEWSKI herbu Prawdzic. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał. Idą zaś z Radzanowskich, dla czego też ieszcze po dziśdzień piszą się z Radzanowa. Krysztof Ciemniewski zostawił synow dwoch, Stanisława y Jana: y Corkę Sobieiuską. Stanisław z Elżbiety Wilkanowskiy Kasztelanki Wyszogrodzkiey zpłodził Kazimierza syna y Corkę Zofią Woyciecha Krasińskiego herbu Slepowron Kasztelana Sierpskiego małżonkę. Jan przybrał sobie w dożywotnią przyiaźń Sobieiuską. Kazimierz Cześnik Ciechanowski w roku 1674. Antoni miał za sobą Gowarczewską w Ziemi Chełmskiey. Paweł Ciemniewski Chorąży Warszawski zostawił trzech synow, Władysława, ten z Łosiowną zrodził Jakuba bezpotomnego. Woyciecha, ten z Narzymską Kasztelanką Warszawską, Stanisława, y Franciszka Skarbnika Zakrocimskiego. Jana, ten z Barbarą Ostaszewską Skarbnikowną Ciechanowską Kazimierza y Franciszka. Z tych Kazimierzowi Rotmistrzowi Krolewskiemu Zofia Zwierzchowska Sędzianka Łomżyńska powiła dwie Corki, Konstancyą Rembowską y Rozalią: synow zaś Ignacego w Zakonie Pustelnikow S. Augustyna, Marcinem nazwanego, Alexandra, Jozefa, Jana y Franciszka. Franciszkowi zaś Cześnikowi Chełmskiemu Ludowika Gawarecka Miecznikowna Chełmska, Jana, Macieia y Jozefa.

CIENSKI *herbu Pomian* w Woiewodztwie Sieradzkim z Cienia się piszą. Jednaż ich dzielnica z Łubieńskiemi, tylko że ci od dobr Łubieńskiemi, ci od Cienia Cieńskiemi zawołani. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał. W Księgach Grodzkich Ostrzeszowskich w roku 1534 rezygnacyą czyni Cieni mnieyszych Ociec synom, Janowi, Swentosławowi, Woyciechowi, Kasprowi; á w roku 1595 kwituie Cieński Stawiskiego z wyliczonego posagu: W roku 1525 znaydziesz rezygnacyą Cieni większych w tychże Xięgach. Franciszek w roku 1648. Hieronim Kustosz S. Michała na Zamku Krakowskim, Proboszcz Łubieńskich Kaplicy, w roku 1650 *Damalew: in Archiep: Gnesnen: fol. 30.* Jan Rotmistrz Krolewski w roku 1674. Marcina syn Woyciech, honorow żadnych nie szukał, z swoiey cnoty y uprzeymości ku wszystkim, godzien naywyższych w tey Oyczyznie Urzędow, z Jadwigi Trzebickiy siostry Jędrzeia Trzebickiego Biskupa Krakowskiego dwie Corki spłodził, Magdalena z Sebastyanem Karsznickim Chorążym Łęczyckim, Katarzyna z Bnińskim zręczona, y synow piaciu. Z tych Kasper Dziekan Krakowski y Administrator Biskupstwa Krakowskiego *Sede vacante*, Proboszcz Piotrowiński, Deputat kilka razy na Trybunał Koronny: Wuiowi swemu w Kościele Krakowskim S. Piotra nadgrobek bogaty postawił, kilkanaście tysięcy na to łożywszy, á w dziedzictwie Trzebickich z ostatniey woli tegoż Biskupa, Kościoł z fundamentow wyprowadził y uposażył, na Zakon nasz dobroczynnie łaskawy, umarł w roku 1703. Marcin naprzod Chorąży Sieradzki, daley Podkomorzy, pod Krolewską Usarską Choragwią Rotmistrz; pod Wiedniem, Parkanem, Strygoniem, Budą, Chocimem, Zwańcem, nieustraszonego męstwa, zdami się miał za sobą Corkę Koniecpolskiego Alexandra, z Sroczyckiy urodzona, ale zeszła bezpotomna. Stanisław trzeci syn Woyciecha Kantor Gnieznieński, Kanonik Krakowski, prędka śmierć dalsze o nim nadzieie pomięszała. Czwarty syn Alexy, wstąpiwszy do Zakonu Societ: J, po Filozoficzney y Kaznodzieyskiey Katedrze, uprosił się na Missya Wołoska, z ktorey, po Apostolsku pracuiac, gdy się Polszcze woyna z Turkami otworzyła, rugowany; na obozową Missya z Hetmanem Jabłonowskim wyprawił się; atoli słuchaiac spowiedzi ludzi żołnierskich w obozie, od nich śmiertelną chorobą zarażony, poszedł po zapłatę prac swoich w roku 1683 we Lwowie. Marcyan piaty syn zostawił dwoch synow, Woyciecha Stolnika Bracławskiego y Mikołaia, ktorzy pod znakiem Usarskim Podskarbiego Koronnego służyli. Maciey syn Marcina Podkomorzego pod znakiem Krolewica Alexandra. Hieronim w Woiewodztwie Inowrocławskim w roku 1697. Tu ieszcze to przydaię, co uważaią niektorzy; że Łubieńscy od prawey ręki tarczy, miecz przez głowę Zubrzą przeciągniony w herbie noszą; Cieńscy zaś od lewey ręki, ale to rozumiem, że się omyłką iaka stało, ile że iakom mowił iedenże Dom Cieńskich z Łubieńskiemi.

CIEPIELOWSKI *herbu Gryf* w Woiewodztwie Sendomirskim, w Powiecie Pilznieńskim. Ci naprzod zwali się Prochańskiemi, ktorych potomkowie dziedzicząc na Ciepielowie, Ciepielowskiemi nazwani, luboć inni zowia ich Czepielowscy. Stanisław Swoboda albo Gryf podpisał się na Lubelskim

skim Kongressie przeciwko Zygmuntowi III w roku 1605. *MS. Petricov:* Maciey z Prochna Ceder Ciepielowski na Pokuciu mężnego serca żołnierz, ktory pod Kumeykami przeciwko Kozakom, z Potockim Hetmańskim synem stawaiąc, tamże samopalną kulą w głowę postrzelony zginął, pochowany w Nizińskim Kościele Zakonu Kaznodzieyskiego. Z Anny Krupczanki, ktora *1mo voto* żyła z Czuryłem, została się corka *1mo voto* Woyciecha Morskiego, *2do* Humnickiego małżonka y syn Michał, Woyski Przemyski, żona iego Teressa Sienicka pozostała wdowa po Reiu Staroście Libuskim. Antoni w Woiewodztwie Sendomirskim 1697.

CIEPINSKI. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał. Felix Ciepiński z Płockim Woiewodztwem podpisał Elekcyą Jana Kazimierza.

CIEPLINSKI *herbu Osoria.* O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał. Są zaś w Woiewodztwie Ruskim. Z tych Jan Ciepliński w roku 1658 Pisarz Ziemski Sanocki, na Collegium nasze Krosieńskie szczodrobliwie łaskawy: umarł w roku 1675, przy tymże Kościele pochowany. Miał za sobą pierwszym zwiazkiem Krzeszownę, z ktorey trzy Corki spłodził, Annę z Janem Karolem Bieleckim herbu Janina Burgrabią Łuckim, Katarzynę z Władysławem Krasowskim, trzecią z Stryiskim dożywotnie zmowione: drugim Pobiedzińska.

CIERZNICKI z Cierznic się piszą. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał: Adam z Cierznic Cierznicki podpisał Obwieszczenie 1697.

CIESIELSKI *herbu Lubicz.* Luboć y o Jastrzębczykach czytałem w Ruskim Woiewodztwie. Adryan Ciesielski wszedł w kontrakty małżeńskie z Iwanicka, pozostała wdową po Sienińskim. Nasi Pisarze w Ciechanowskiey Ziemi dziedzictwo ich założyli.

CIESIELSKI *herbu Zadora* w Sieradzkim czy Sendomirskim Woiewodztwie. Mikołay w Sendomirskim w roku 1674. Woyciech w Bełzkim 1697. Stanisław w Mińskim 1632, Michał tamże 1674, pisali się na Elekcyą Krolow Polskich. Jędrzey Kanonik Gnieznieński 1519, iakom czytał na przywilelu Colleg: Łowickiey.

CIESLINSKI *herbu Junoßa* w Krakowskim Woiewodztwie: atoli Piotr Podsędkiem był y Komornikiem Lwowskim w roku 1548, iakom go czytał na pewnym Extrakcie z Ksiąg Ziemskich Lwowskich. Jan w Woiewodztwie Brzeskim w roku 1632. Maryanna Antoniego Bratkowskiego małżonka.

CIESZACKI. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał. Są zaś w Woiewodztwie Ruskim. Jakub z Wielkiego Cieszacina Cieszacki Sędzia Ziemski Przemyski w roku 1480: tego syn Stanisław Sędzia Grodzki Przemyski w roku 1532. Cieszacka Lisowskiego małżonka. Piotr 1630. Anna z Cieszacina dziedziczka na Kisielowie, była za Stanisławem Gorzkowskim Sędzią Ziemskim Chełmskim w roku 1600.

CIESZANOWSKI *herbu Jelita* w Woiewodztwie Bełzkim. Jan na Cieszanowie Cieszanowski poiął Zofią Strzyżownę Sędziankę Halicką, z ktorey syn Stanisław z Seymu 1589 deputowany do obrad publicznych *Constit: fol.* 442, syna miał Alexandra Pisarza Grodzkiego Grabowieckiego, za tym była Borchowska. Teressa Cieszanowska, Humnickiego małżonka. Antoni y Adam 1712. *Okolsk: tom. 2. fol.* 197, pisze o Ciekanowskich.

CIESZEWSKI *herbu Jaſtrzębiec* w Płockim Woiewodztwie. Jakub z Cieſze-
wa Podſtoli Warſzawſki w roku 1496, był na ziezdzie Xiążąt Mazowie-
ckich w Czerſku *Statut Maſov: f. 110.* Adam podpiſał ſię z Płockim na
Elekcyą Jana III. Michał zaś z Witebſkim z Powiatu Orſzańſkiego.
Cieſzewſka Starościna Grabowiecka Kaſpra Sienickiego herbu Bon-
cza małżonka.

CIESZKOWSKI *herbu Dołęga.* O tych ani Paprocki ani Okolſki nie piſał: piſzą
ſię z Cieſzkowa. Z Łęczyckiego Woiewodztwa na Wołyń y w Po-
dlaſkie trzech ſię braci przeniosło. Mikołay Skarbnik Nowogrodzki
od ktorego trzech ſynow zoſtało. Jan w Zakonie S. Franciſzka Ordin:
Minor: Obſervan: Łukaſz w Zakonie naſzym w roku 1694 życie ſwo-
ie pobożnie zakończyli *Hiſtor: Collegii Cracovien:* y Woyciech Cześnik
Trembowelſki, ktoremu Lubieniecka trzech ſynow powiła, Jana Miko-
łaia Łowczego Czerniechowſkiego, ktorego potomſtwo Wiktor y An-
toni Jozefa Cześnika Trembowelſkiego, tego ſyn Maurycy, y Antonie-
go Skarbnika Nowogrodzkiego. Paweł brat Mikołaia żpłodził Wi-
ktora y Felicyana Ordinis S. Pauli. Staniſław trzeci ich brat Rotmiſtrz
Krolewſki, wyſzedſzy z niewoli z Boguſzewſką miał ſiedmiu ſynow.
Z ktorych Franciſzek Sędzia Ziemſki Czerniechowſki: temu Iwanicka
herbu Pełnia zrodziła tych ſynow, Marcina Staroſtę Kleſzczelowſkiego,
tego żona Załęſka Podkomorzanka Nowogrodzka z ktorey ſyn Kon-
ſtanty. Daniela Chorążego Czerniechowſkiego, (poſłował na Seymy
rożne pięć razy, y Deputatem był trzy razy na Trybunał Koronny:)
tego żona Katarzyna Kaſzewſka Podkoniuſzanka Litewſka, ſynowie z
niey, Jozef w Zakonie naſzym, Staniſław, Franciſzek y Felix: y Corka
Konſtancya za Prokopem Nowickim. Staniſława Staroſtę Kleſzczelo-
wſkiego Oberſzterlejtnanta Krolewſkiego w Woyſku Cudzoziemſkim,
Tobiaſza Podczaſzego Czerniechowſkiego, Chorążego Pancerney Cho-
rągwi: żona iego Tereſſa Podhorodeńſka Cześnikowna Mielnicka.
Jozefa Stolnika Czerniechowſkiego, ktory Deputatem y Poſłem bywał:
Żona iego Joanna Załęſka Podkomorzanka Czerniechowſka, ſyn z
niey Staniſław y Corka Franciſzka. Stefan Podczaſzy Nowogrodzki,
żona iego Popławſka. Jan Kanclerz y Kanonik Łucki, Pro-
boſzcz Uchańſki. Alexander Felicyan Podkomorzy Czerniechowſki,
á przedtym Chorąży Nowogrodzki y Porucznik Pancerney Chorągwi,
pod Chocimem mężnie ſtawaiąc, z działa poſtrzelony, że nie zginął dzi-
wney ſprawy Boskiey było dzieło, ieſt tego w Konſtytucyach Koron-
nych wieczna y z rekompenſą pamiątka zapiſana. Teodor Stolnik Łę-
czycki zginął pod Wiedniem. Adam także brat iego pod Mohilo-
wem. Kryſztof ſiodmy ſyn Staniſława naprzod Stolnik Łęczycki y De-
putat na Trybunał Koronny w roku 1693, potym Podkomorzy Nowo-
grodzki, aż też y Kaſztelan Sochaczewſki, miał za ſobą Mokrzycką, z
tey ſynow dwoch: Staniſława Staroſtę Kotelnickiego, żona iego Gałę-
zowſka Piſarzowna Lubelſka: y Wiktora Sędziego Ziemſkiego Liwſkie-
go, á potym Kaſztelana teyże Ziemi: od ktorego z Nowoſielſkiy zoſtał ſię
ſyn Jan. Sioſtra iego z Oborſkim Podkomorzym Liwſkim zmowiona.
Drugim związkiem tenże Kryſztof poiął Zabicką, z ktorey ſyn Ignacy,
y Corki dwie, Franciſzka za Brzezińſkim Chorążym Nurſkim, Brygitta za
Wodzińſkim Chorążym Liwſkim.

Cieſ-

CIESZKOWSKI *herbu Pilawa.* Alexander, Balcer y Swentoſław z Łęczyckiego
podpiſali Elekcyą Jana III. Okolſki Ziemianami ich Sieradzkiemi zo-
wie.

CIESZKOWSKI *herbu Zerwikaptur* w Woiewodztwie Krakowſkim Dom według
Paprockiego rozrodzony. Staniſław w Sendomirſkim 1697.

CIESZOWSKI *herbu Lis* w Ziemi Wieluńſkiey. O tych ani Paprocki ani Okol-
ski nie piſał: z Cieſzowy ſię piſzą, iakom widział w Kościele Kłobu-
ckim y herb ich, y w Studziannym na nadgrobku Jana Cieſzowſkiego.
Jakub mąż Rycerſki z Janem Zamoyskim w Wołoſzech, Moſkwie y in-
nych okazyach mężnie ſię za Oyczyznę ſtawiał, lat ośmdzieſiąt dopę-
dziwſzy, umarł w roku 1641. Staniſław w Ziemi Wieluńſkiey ſtawał
na Elekcyą Władysława IV.

CIESZYCKI. O tych ani Paprocki ani Okolski nie piſał. Kſięgi Grodzkie O-
ſtrzeſzowſkie, rezygnacyą Cieſzecina w roku 1593 od iednego z nich za-
piſały. Piotr Cieſzycki z Ruſkim Woiewodztwem podpiſał Elekcyą
Władysława IV.

CIESZYNSKI. Y o tych naſi Genealogiſtowie milczą. Bartłomiey Cieſzyń-
ſki Kanonik y Kanclerz Katedralny Wileńſki, Proboſzcz Kowieński
w roku 1631 wydał do druku panegiryk S. Kazimierzowi, na dziękczy-
nienie za zdrowie ſwoie przez iego protekcyą od zarazy morowey u-
trzymane. Jan Kanonik Kamieniecki w roku 1692. Kryſztof y To-
maſz w Wołyńſkim 1632.

CIKOWSKI *herbu Radwan* w Woiewodztwie Krakowſkim: Okolſki raz ich Czy-
kowſkich, drugi raz Cikowſkich zowie: idą z Zebrzydowskich, ale od
dobr Cikowa tego imienia nabyli. Z tey Familii w roku 1470, był zna-
czny Kawaler Cikowſki, Podſędek Krakowſki: ten taką miał miłość u
Szlachty Woiewodztwa Krakowskiego, że gdy mu Krol Kazimierz do-
bra dziedziczne konfiſzkował, o to że w puſzcza Niepołomſka często
na łowy iezdził; oni mu w nadgrodę tey ſtraty znaczną ſummę złożyli
y darowali; za ktorą wieś Woyſłowice kupił *Bielſki f. 467.* Mikołaia
potym Kaſztelana Sądeckiego w roku 1531 czytam *u Nakiel: w Miechowii:*
drugiego także Mikołaia Stolnika Koronnego w roku 1547 na Liście Zy-
gmunta I danym Miaſtu Lwowskiemu. Ten Kaſztelan Sądecki y Sta-
roſta Sanocki Poſłem był do Cara Tureckiego *Bielſki fol. 586,* miał za
ſobą Krupczankę, z nią Corek trzy; iedna była za Adamem Gierałto-
wskim Sędzią Sądeckim, druga za Balcerem Porębskim Woyskim Kra-
kowskim, trzecia za Adamem Glińskim Chorążym Sendomirskim: ſy-
now także trzech, Staniſława, Mikołaia y Piotra. Staniſław Kaſztelan
Biecki, (o ktorym *Bielſki fol. 617,*) będąc na mieyſcu Leśniowskiego He-
tmana wtargnął do Moskwy, przyſzedł pod Smoleńsk, zpalił przedmie-
ście, poraziwſzy nie mało Moskwy, drugich poimawſzy: potym cią-
gnął do Siewierskiey Ziemi, gdzie nie mało włości popalił, y w cało-
ści ſię do domu wrocił. Pod Kraſnogrodek Zamek Moskiewski znowu
chodził, gdzie ogniem y mieczem wielkie ſzkody poczynił w roku 1565:
miał ſynow dwoch, Staniſława y Kryſztofa, y Corkę za Felicyanem
Ługowskim. Staniſław dziedzic na Krzelowie, Salaczu, Tarnowy,
Swaryſzowie, Bielowicach, Swierczu, Skoczkowie y Woyciechowie w

Powie-

Powiecie Xiaznieńskim, Podkomorzy Krakowski Staroſta Czorſztyńſki zſzedł bezpotomnie. Kryſztof mąż woienny pod Pskowem, zoſtawił ſyna Jana, na ktorego zlała ſie cała fortuna po Stryiu Podkomorzym. Mikołaia ſyn Jędrzey Sekretarz Krolewski, za ktorym była Elżbieta Boleſtraſzycka Czeſnikowna Przemyſlska, z ta zpłodził ſyna Hieronima y Corkę Annę z Janem Wilamem zręczoną. Stanisław y Balcer w roku 1705.

Ciołek Herb

JEſt Ciołek czerwony w białym polu, z rogami, w prawą tarczy głowa y całym ſoba obrocony: nad hełmem y Korona połową tegoż Ciołka w prawa tarczy z Korony wyskakuiacego. *Bielſki f. 51. Paprocki w Gniazdzie Cnoty f. 32. & 1188. O herb: f. 370. Okolſki tom. 1. f. 108. Kleynoty f. 44.* Naſz X. Petraſancta o wielu bardzo we Włoſzech, Brytannii, Niemczech, Francyi, Hiſzpanii, y Wielkich Domach świadczy, że ſię Ciołkiem pieczętuia: á między temi powinni ſię rachować, dway Naywyżſi w Kościele Chryſtuſowym Paſterze, y Papieżowie, Calliſtus III w roku 1454. *Buſſier: Chronol:* o ktorym y Proroctwo S. Malachiaſza Hibernii Biskupa (iako rozumieia) takie było *Bos paſcens.* Drugi Alexander VI, albo iako go taż Prophecya nazywa *Bos Albanus in Portis*, z Portueńskiego Biskupa na tę godność wyſadzony. Obadwa ci z Familii Xiażąt Borgii byli, wsławioney siła Xiażąt, a naybardziey S. Franciſzkiem Borgia Xiażęciem niegdy Gandyi, Vicereiem Catalaunii, potym Generałem III Zakonu naſzego. Witelliuſzow także w Rzymie Imię, od herbownego ich Ciołka uroſło: z ktorych Lucius Vitellius Nepos, roku od założenia Rzymu 787, od Narodzenia zaś Chryſtuſowego 37, był Konſulem Rzymskim: we dwie lecie

lecie potym Vitellius Syryi Staroſta. *Miræus Chronol:*

Z tych tedy Witelliuſzow, że Dom Ciołkow w Polſzcze naſzey, y krew y początki ſwoie zabrał świadcza *Długoß, Biel: f. 51. Papr y Okolſki.* Robert albowiem Vitelliuſz, na pierwiaſtach gnieżdzacey ſię u nas prawowierney wiary, z Rzymu od Stolicy Apoſtolskiey na Arcybiskupſtwo Gnieznieńskie wakuiące po śmierci Hattona w roku 917, wysłany; pociagnał za ſoba rodzonego ſwego Paulina w też kraie, ktory dobr w Polſzcze nabywſzy y oſiadſzy, w potomſtwie ſwoim Familią Ciołkow rozmnożył. *Pariſius in MS.* raczey rozumie, że z Sarmacyi do Włoch ta Familia przenieſiona, niżeli ze Włoch do Polski, co mowi bydź mogło za czaſow Teodoryka Oſtrogota, Albuina Longobarda Krolow, za Karola Wielkiego, kiedy Sarmatowie idac za ſzczęściem powoduiącym ſię, wielka liczba w Włoskich kraiach oſiadali; atoli z tego com powiedział wyżey poznać, że dawniey przedtym wiekiem, Witelliuſzowie w tych tam kraiach kwitnęli. Okazya zaś herbu Ciołkow, tenże Author tę naznacza: Za czaſu Probuſa Ceſarza Sarmatom zabrano wielkie y mnogie ſtada bydła y do Francyi zapędzono: zebrali ſię Sarmatowie, y nieſpodziana wycieczka odyskali ſwoię ſzkodę bez naymnieyſzego krwi rozlania: fundament tego ma *z Vopiſca in Probo num: 5 y in Bonoſo*, ktory o tym namieniá. Za tę odwagę, mowi że pierwſzym z tego woyska Rotmiſtrzom Ciołka za herb nadano, w białym polu: ale to omyłka Paryzyuſza. *Sarnicki l. 4.* tego zdania, że z Gotow krew ſwoię y początki wzięli Ciołkowie naſi.

Jabym rozumiał, że herb ten dawnieyſzy ieſt od czaſow Roberta Arcybiskupa Gnieznieńskiego: luboć nie przeczę, że y on z tym Oyczyſtym ſwoim do nas przyiechał Kleynotem: bo iákom namienił *fol. 2*, z Paprockiego, y ſam Lech kiedy tu w tych kraiach oſiadał, Ciołkiem ſię w herbie ſzczycił, choćci go potym w Orła zamienił. Jakoż dawnemi czaſy w zwyczaiu był u Rzymian Ciołek, znać to z Pliniuſza hiſtoryi lib: 10. c. 4. *Erat & antea prima cum quatuor aliis Lupi, Minotauri, Equi, Apri &c.* co tłumaczac *Lipſius lib: 4. de Militia Rom: dial: 5* mowi: *Unde ruſticulis illis Romanis, Minotaurus & fabella innotuit? Vide ne verè, non Minotaurus ſed Taurus fuerit, uti alia animalia illa nota Italiæ. Certè & Taurus, robuſtum ac ferox animal, atq; aptum pugnæ.* O Familiantach tego herbu tak Długoſz iako y Bielski y inni świadczą, że byli pobożni y iak ſiły tak y męſtwa wielkiego.

Herbowni

Brzeſki	*Drzewicki*	*Lipowſki*	*Powſińſki*
Bzicki	*Ewil*	*Macieiowſki*	*Woznicki*
Cetys	*Głuſki*	*Malinowſki*	*Zaleſki*
Chadzyńſki	*Goryßewſki*	*Oſtrołecki*	*Zardecki*
Ciołek	*Gutowſki*	*Pilecki*	*Zelechowſki*
Czarnoluſki	*Korycki*	*Podſilipſki*	*Zielińſki*
Dobrzyniecki	*Koßewski*	*Poniatowſki*	*Zulińſki,*

Przodkowie Domu tego

Robert Arcybiskup Gnieznieńſki trzeci, pobożnością życia, przykładem obyczaiow do dobrego, mądrością y ludzkością znakomity, rządził tą Dyecezyą lat dwadzieścia, wſtąpił albowiem według *Damalew: in Archiep: Gneſ:* w roku 972: umarł 996 á według *Janicyuſſa* komputu wſtąpił po Hannonie 971, zſzedł 995. Po nim miał tą Katedrą rządzić S. Woyciech.

Marcellus Biskup Poznański. Temu *Długoſſ in Vitis Epiſc: Poſnanien:* herb taki przywłaſzczył. Ciołek w lewą tarczy idący, pianę z uſt tocząc. Był ten Marcellus rodem Rzymianin z ſławney we Włoſzech Marcellow Familii, Auditor Palatii & Decretorum Doctor, w prawie dziwnie biegły, po śmierci Benedykta Biskupa, od Kazimierza Krola uproſzony do tey Katedry w roku 1048, cnotą y nauką wſzyſtkim ſię ſtał miły, przecięż że ięzyka Polſkiego nie umiał; przez tłumaczow tylko, powierzone ſobie Owieczki rządził przez lat ſiedmaście, umarł w roku 1065: w Katedrze Poznańſkiey pochowany.

Paulin Biſkup Kuiawſki, bratem go zowie Roberta Arcybiſkupa Gnieznieńſkiego *Damalewicz in Epiſc: Vladisl:* ale to nie mogło bydź, ile że Robert ſtem lat y kilką przed nim, iuż był świat pożegnał. Wſtąpił na Biſkupſtwo Kruświckie, albo iako go teraz zowią Kuiawſkie w roku 1098, na nim prezyduiąc lat dwanaście, zaſnął w Panu w roku 1111. Za niego część Pomeranii, ktora ſię była od tey Dyecezyi oderwała, znowu do niey inkorporowana. Do tego herbu y Domu, pociąga *Janicius* Zdziſława Arcybiskupa Gnieznieńſkiego, ale że go inni Authorowie do Kozlarogow referuią, dla tego y ia tam o nim mowić będę.

Jędrzey Biſkup Płocki, mąż dzielney roſtropności, ktorey długą experyencyą nabył. Tą nadrobił, że lubo wiele inſzych kompetytorow o tę Infułę zabiegało, nie tylko mu do poſſeſſyi iey, iuż od większey części Kapituły obranemu nie przeſzkadzali, ale też ſwoie Suffragia wſzyſcy na niego zlali. Zwawie ſtawał przy karności Kościelney y prawach Duchownych, aż też ſzoſtego roku prac ſwoich, appoplexya życie mu to doczeſne wydarła w roku 1260, *Długoſſ y Łubienſki in Vitis Epiſc: Płocenſium.* Był wprzod Proboſzczem Płockim.

Staniſław Biſkup Poznańſki, z Oyca Staniſława z Oſtrołęki Woiewody Mazowieckiego urodzony, we wſi Zelechowie w Sendomirſkim, zaraz ſię z młodu ſpoſobić począł, do naypierwſzych w tey Oyczyznie godności. Poeta ſwego wieku między pierwſzemi; czym iako piſze Długoſz tak Pańſkiemu ſercu przypadł był do guſtu, że do Kantoryi Krakowskiey y Kuſtodyi Gnieznieńſkiey, pieczęć mu mnieyſzą Koronną powierzono: tę że piaſtował, aż poki nie wziął Infuły Poznańſkiey, znać z Liſtow Jagełła Krola *u Nakielſk: w Miechow: f. 414 y Okolſki t. 2. fol. 84.* Cożkolwiek badź choćci go Kanclerzem tytułuie Paprocki, na co przywodzi *Kromera lib: 21.* Od Kapituły Poznańſkiey Biſkupem obrany: poki żył Mirosław na tę Katedrę od Marcina V Papieża nad wolą y Elekcyą Kapituły podany, poty nie mogł przyść do ſwoiey konſekracyi: we dwie lecie iednak Mirosław y z godności y z życia gdy uſtąpił,

pił, wolną Staniſławowi drogę, do tey Infuły zoſtawił, na ktorey on pół dzieſiąta lata żyiąc, w roku 1438, oſierocił Dyecezyą ſwoię. Zoſtało ſię po nim ſiła pięknych Kſiąg y Kleynotow Kościołowi Poznańſkiemu, w ktorym po śmierci złożony. Na Concilium Bazyleyſkim ſam ieden z Biſkupow Polſkich zaſiadał, dokąd z Pańſką komitywą y ſplendecą ſtawił ſię; z niemnieyſzą exekwie zmarłemu Władysławowi Jagellonowi tamże ſprawował. Powrociwſzy z Bazylei do Oyczyzny, Abrahama Zbąſkiego od ſpołeczności z Kościołem przez klątwę odciął; że w Zbąſzynie Heretykom Czeſkim Kościołowi nieposłusznym protekcyą dawał. O co rozgniewany na niego Zbąſki, gdy ſię na życie iego zaſadzał, muſiał ſię Staniſław, uchodząc zawziętych na ſiebie impetow przez nieiaki czas w Krakowie taić. *Długoſſ in Vitis Epiſc: Plocen:* Napiſał był Satyrę wierſzem na Elżbietę Pilecką Krolową zmarła, o co rozgniewany Jagełło od Dworu ſwego rugował go; atoli potym dla ſtylu Łacińſkiego w ktorym był wytworny, znowu go do łaſki przyiął *Długoſſ 1428.*

Erazm Ciołek Biſkup Płocki. *Decius Cromer y Łubienſki* całe go nie chcą mieć z tego Domu. Był człowiek byſtrego dowcipu, głęboki w radzie, dla czego Alexander, z ktorego też łaſki na tę godność wynieſiony, y Zygmunt na nim polegali: ieſt iego mowa w druku, ktorą miał *ad Ordines Imperii* na Kongreſſie Wiedeńſkim. Zażywał go Zygmunt w trudnych Legacyach do Ceſarza y Stolicy Apoſtolſkiey, kędy w roku 1520 wyiednał u Leona X. na wſzyſtkie Kościoły Polſkie Odpuſt albo Indulgentiam 7 annorum, ktoreyby każdy co piątek mogł doſtąpić: przywodzi o tym Bullę Papiezką *Nakielſki in Miechow: fol. 597.* Trzeci raz do Rzymu w Poſelſtwie ieżdząc, tamże tego życia dokonał w roku 1524, w Kościele Panny Maryi *de Populo* pochowany. Synowica iego była za Jędrzeiem Swięcickim Piſarzem Ziemſkim Nurſkim.

Od Paulina brata rodzonego Roberta Arcybiſkupa Gnieznieńſkiego, rozpleniona Familia Ciołkow, wiele zacnych y godnych Senatorow w Polſzcze liczyła, luboć ich ſtarożytność głęboko przed nami utaiła: przecięż ilem ſię mogł doczytać, ci byli. Zeugno Kaſztelan Lubelſki w roku 1252. Łukaſz Kaſztelan Krakowſki w roku 1356. Jan Woiewoda Mazowiecki koło roku 1300. Erazm á boday nie ſyn Jana, także Woiewoda Mazowiecki: iam go w roku 1388 położył, ale boday nie wyżſzych lat na tym Krześle ſiedział. Jana potym Woiewodę Mazowieckiego Paprocki wſpomina męża Rycerskiego, y że od trucizny zginął. Staniſław, tego Długoſz tak w hiſtoryi ſwoiey w roku 1428, iako y *in Vitis Epiſc: Poſnanienſium* Woiewodą chce mieć Mazowieckim y ſyna mu Staniſława Biſkupa Poznańskiego przywłaſzcza, o ktorym ſię mowiło wyżey. Paprocki ani tego honoru, ani ſyna mu nie przyznaie, ale Jędrzeiowi bratu iego, o ktorym niżey. Był ten Staniſław tak wielkiey ſiły, że kadź dnem w gorę przewracał. Podeſzwę do Młyna albo drzewo, ktorego dwudzieſtu chłopſtwa u iednego końca ledwo podnieść mogło, on ſam u drugiego końca bez wielkiey fatygi z ziemi dzwignął. *Paprocki namienia y Długoſſ:* dzieſiąciu ludzi mężnych razem zmocował *Okol:* atoli potym w potrzebie za Oyczyznę poległ. Jędrzey

Ciołek Chorąży Płocki w roku 1377 *Statut Masoviæ f. 67*, brat Jana Wo-
iewody Mazowieckiego y Stanisława, syn także iego Stanisław Biskup
Poznański według Paprockiego. Atoli *Bielski f. 281* Jędrzeia Woiewo-
dy Mazowieckiego śmierć na rok 1396 zapisał, o ktorym to przydaie.
Zasiadał w Czerwieńsku na sądach, sprawa się wytoczyła Jędrzeia
Rzeszotki z Czerwienic Ziemianina tamecznego z Janem Xiążęciem Ma-
zowieckim Panem iego własnym, o pewną maiętność. Wszyscy kol-
legowie iego, ktorzy przy nim zasiadali, choćci sama słuszność za ubo-
gim Szlachcicem mowiła, faworyzuiąc iednak Panu, odsądzaią for-
tuny Rzeszotkę, przysądzaią Xiążęciu: sam tylko Woiewoda Jędrzey
przy sprawiedliwości stanął, y nic się na Pańskie nie ogladaiąc respekta,
za Rzeszotką á co naywiększa głownym swoim nieprzyiacielem decy-
dował: umarł potym iako on mowi od trucizny. Synem iego chce
mieć Stanisława mocarza, o ktorego wielkiey sile, to ieszcze potomno-
ści wypisał. Dziecieciem prawi będąc, dwu chłopcow na obu dło-
niach nosił. W Krakowie dzwon wielki u Panny Maryi wniosł na wie-
żą, ktorego czterdzieści ludzi nie wciągnęło. Drzewo iakie surowe ści-
snąwszy w ręku, wodę z niego wyciskał: dwie podkowy razem łamał,
powroz by naymocnieyszy ztargał: mieczow dwanaście razem za koń-
ce wziąwszy, podniosł. Czecha iednego na weselu Krolewskim zapa-
śnika sławnego ztłukł. Miał dwu braci, leżą wszyscy z Oycem w War-
ce. *Poty Bielski.* A ponieważ tak niezgadzaiące się kontrowersye mię-
dzy Authorami pozachodziły, dla tego tak Jana iako y Stanisława mię-
dzy Woiewodami Mazowieckiemi opuściłem.

Wigand z Ostrołęki Kasztelan Czerski w roku 1436 syn Jędrze-
ia Chorążego Płockiego według Paprockiego, ten wziął działem Ostro-
łękę y Powsin, zkąd potym potomstwo iego rożne od dobr nazwiska
sobie przybrali, to iest Powsińskich, Ostrołęckich, Gutowskich, Pile-
ckich y Dobrzynieckich. O każdym z tych na swoim mieyscu mowić
się będzie. Od Stanisława iakom wyżey mowił z Długosza Woiewody
Mazowieckiego idą Zelechowscy, ile że według niego pisał się y dzie-
dziczył na Zelechowie, albo według Paprockiego od iednego z braci ie-
go. Są ieszcze y po dziśdzień niektorzy, co się starożytnym Ciołkow
imieniem zowią, tak Mikołay y Władysław z Wileńskiego, Alexander
z Ziemi Liwskiey, Adam z Sendomirskiego Ciołkowie podpisali Elekcyą
Władysława IV.

CIOŁKOWSKI *herbu Jastrzębiec* w Woiewodztwie Mazowieckim. Marcin Pod-
sędek Wyszogrodzki w roku 1632 *Porządek Elekcyi*, wspomina go Kon-
stytucya w roku 1611. Marcin z Ziemią Wyszogrodzką Jana III. Jakub y
Waleryan z Płockim Woiewodztwem 1697 podpisali Elekcyą Augusta II.

CIOSNOWSKI *herbu Pomian*; inni ich piszą Ciasnowski w Wielkieypolszcze y w
Kuiawskim Woiewodztwie. Z tych Rafał Skarbnik Poznański, Kry-
sztof Ciosnowski z Brzeskiego Kuiawskiego pisał się na Elekcyą Wła-
dysława IV, był Miecznikiem Brzeskim dziedzic na Powierciu. *Jędrzey
Pawłowski w Kazaniu swoim* pisze ich Czosnowski.

CISOWSKI w Pomorskim Woiewodztwie. O tych ani Paprocki ani Okolski
nie pisał: Michał Cisa (tak się albowiem zrazu zwali) przez wiele lat
Xiążę-

Xiążęcia Pruskiego Konsyliarz, potym Starosta Borzechowski, w ro-
żnych Legacyach do postronnych Narodow y Panow odprawionych
z pochwałą, szczęśliwy, co z nadgrobku iego wypisał *Starowolski in
Monum*: umarł zaś w roku 1596. O tey Familii *MS. Konopatsc:* świadczy,
że w Prusiech y w Warmii Starostow y inszych Urzędnikow zdawna
miewała. Kazimierz Sądowy Tucholski, Jakub w tymże Powiecie
Possessyonat w roku 1699. Cissowskich wspominaią Grodzkie Księgi
Ostrzeszowskie.

CISZEWSKI *herbu Zadora* w Ziemi Przemyskiey. Z tego Domu N. Ciszewski
Ordinis Prædic: S. Theol: Doktor, Viceprowincyał Ruski, y gdy to pi-
szę Przeor Konwentu Bożego Ciała we Lwowie; Mąż wielkich przy-
miotow y godności. Są też y w Prusiech Ciszewscy, ale nie wiem czy
tego herbu.

CISZKOWICZ w Xięstwie Litewskim. O tych ani Paprocki ani Okolski nie
pisał. Z tego Domu ieden Rotmistrzował pod Pleszkowem. Hre-
hory Ciszkowicz z Seymu Warszawskiego Poborca łanowego w Zie-
mi Bracławskiey w Litwie *Uniwersał Pobor: f.* 394, w roku 1581, y 1589,
fol. 558. Jerzy, ale go iuż piszą Czyszkiewicz Pisarz Ziemski Słonim-
ski z Seymu 1601 Poborca *Constit: f.* 777.

CISZKOWSKI. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał; Jan Chorąży Za-
krocimski w roku 1525, podkisał Dekret Xiążąt Mazowieckich prze-
ciwko Heretykom *u Łubieńsk: in Vitis Episc: Płocens.* Ciszkowska Anna
z Ciszkowa Mikołaia Gizickiego małżonka.

CISWICKI *herbu Wieniawa* w Wielkieypolszcze: piszą się z Zbąszyna. Jan Ciświ-
cki Woyski Kaliski z Seymu Piotrkowskiego w roku 1567, Poborca w
Poznańskim Woiewodztwie *Constit: f.* 145, y 1587. Abraham Kasztelan
Srzemski z Seymu 1631 Kommissarz do pogranicznych od Slaska y Mar-
chii dyfferencyi *Constitut: f. 26*, y 1641. *Constit: f.* 18: Był to Pan fortu-
ny swoiey na dobro Oyczyzny nie żałuiący, w Legacyach ktore od-
prawował dzielny, na woynie nieustraszony: widziałem herb iego Wie-
niawa, z drugim Nałęcz, z kąd się dorozumiewam, że albo on z Matki
był Zbaskiy Nałęczanki urodzony, albo Zbąską miał za sobą, dziedzi-
czkę tych dobr: z ktorą wszedł był Zbąszyn w ten Dom. Jakoż *Jan De-
kan* w Książce ktorą wydał do druku o Artyleryi, tego Abrahama kom
sztem, przyznaie mu to, że Zbąszyn teraznieyszą manierą, wielki d
sumptem restaurował y ufortyfikował: aczkolwiek mu Szwedzi, poh
czas pierwszey w Polszcze nászey od nich inkursyi, w samych działac-
y ammunicyi zdradą na niego przypadszy, więcey niż na ośm.
dziesiąt tysięcy szkody uczynili. W Groycu także pałac wystawił
Z synow iego czterech się zostało: Władysław y Marcin w roku 1632.
Piotr Scholastyk Poznański Kanonik Gnieznieński, Stanisław, Fran-
ciszek Kasztelan Miedzyrzycki, Starosta Stawiszyński w Cudzoziemskich
ięzykach biegły, z Seymu 1661, y 1670 Kommissarz do pogranicznych
kłotni, między Wielkąpolską y Sląskiem *Constit: fol*, 21. Synow iego
trzech było, Ludwik Starosta Stawiszyński, z Anny Zofii Oleśnickiy
zpłodził syna Stanisława Starostę Stawiszyńskiego *Acta Confæd: Sendom:
anno* 1704: y Corkę Ludowikę: ta naprzod z Woyciechem Jaskolskim
Starostą

Starosta Stulińskim, potym z Bogusławem Tomickim Pisarzem Kaliskim żyła. Jan Chorąży Gwardyi Krolewskiey, żona iego Wężykowna Starościanka, ale sterilis. Trzeci ich brat stan sobie Duchowny obrał.

CRIVELIUS. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał. Sebastyan Crivelius, z sławney w Mutynie Familii urodzony, do Indygenatu w Polszcze od Krola Stefana przypuszczony, przy Jędrzeiu Zborowskim Marszałku Nadwornym Koronnym wiek swoy ztrawił. *Metryka Koronna Michaël Brutius.*

Cromer Herb

JEst tarcza na dwie części przedzielona, z ktorych iedna wyższa, druga niższa: na wyższey iest pół Orła naturalnego koloru po piersi, z wyciągnionemi w gorę skrzydłami, laurowa korona szyia u niego otoczona, głowa w prawą tarczy zkierowana, w czerwonym polu. Na niższey części iest herb Domu Austryackiego, to iest pas czerwony w białym polu: nad hełmem y Korona Orzeł czarny w pół, o dwoch głowach, iakiego więc Cesarze Rzymscy zażywaia. *Paproc: o herb: f. 586. Okolski t. 2. f. 499. Kleynoty fol. 61.* Wyższa część tego herbu nadana Marcinowi Kromerowi Biskupowi Warmińskiemu od Zygmunta Augusta Krola Polskiego: znać y po samym herbie, że w rekompensę wielkiey iego madrości y pracy w pisaniu historyi Polskiey, laurem uwieńczonego Orła odebrał. Druga część od Ferdynanda Cesarza Rzymskiego, u ktorego siedm lat od Krola Polskiego wysłany rezyduiąc, tak był przypadł do serca, że mu własny Domowi swemu Kleynot do pierwszego przydał.

O pocza-

O poczatkach Orła Polskiego y herbu Korony naszey iużem mowił; krotko namienię o herbie y okazyi iego nabycia w Domu Austryackim. *Paprocki w Ogrodzie fol.* 107, na co przywodzi *Munstera karte 696 lib:* 3 powiadá, że Margrabiowie Austryi, za czasow Traiana Cesarza, w sławney owey przeciwko Decebalowi Krolowi expedycyi, gdy się tam heroicznie stawili, piąciu skowronkow złotych w polu błękitnym w herbie wynieśli. Atoli *X. Maimburg w historyi swoiey o Krucyatach lib: 5.* pisze, że nabyty dawniey w Palestynie, przy obleżeniu Miasta Ptolomaidy. Tam albowiem, gdy się mężnie potykał Leopold Xiażę Austryi, tak dalece, że iuż też wpadł był y na mury z niektoremi ludźmi swemi, gdy iednak wszystkich koło niego pobito, widząc się samego tylko, rzucił się w morze, wszystek czerwony własna krwia y nieprzyiacioł swoich, oprocz tego mieysca, na ktorym się był pasem białym przepasał. Zaczym Fryderyk Cesarz na wieczna pamiatkę tak pięknego uczynku, dał mu za herb pole białe w polu czerwonym, á bindzie srebrney. Ale potym Leopold IX Margrabia Austryi, przeciwko Prusakom Poganom na ten czas mężnie woiuiac, w zamianę pierwszego herbu balkę biała w czerwonym polu odebrał.

Marcin Cromer w Bieczu Miasteczku w Podgorzu urodzony, iako chce *Treterus, Posselius, Starowolski in Hecatombe* (lubo on sám o sobie pisząc, cztery herby z rodu swego wyprowadza, to iest: z Oyca herb Pierzchała y Osmorog, z Matki herb Ramułt y Jastrzębiec) w Akademii Krakowskiey tyle prędkością dowcipu y choiwa applikacya postapił pod Janem Kazimierczykiem, że *primam & secundam lauream* zasłużył: w Niemczech potym y Włoszech peregrynuiac dalszego poleru nabył, tak dalece, że iak się do Oyczyzny powrocił naypierwsi w tey Koronie na ten czas Panowie prawie go sobie wydzierali: iako to Choieński Biskup Krakowski y Kanclerz, po nim Gamrat od ktorego Kanonikiem Krakowskim, Sendomirskim, Kieleckim y Kustoszem Wiślickim wyniesiony. A gdy się sława nauki iego y na Dwor Krolewski przecisnęła, Zygmunt August, Archivum Koronne na iego opiekę zpuścił, y do konnotacyi wszystkich monimentow praw y przywileiow w nim się zamykaiących zażył: wszystko z wielka prawdzie praca, ale z niemnieysza swoiey rostropności pochwała szczęśliwie zakończył Cromer. Z tey lustracyi znaczny wziął supplement do pisania Historyi Polskiey, ktora od poczatkow Krolestwa tego, aż do czasow Zygmunta I przeciagnał, y na trzydzieści Ksiąg podzielił, ułożeniem y stylem Łacińskim wybornym ozdobił, z ta u wszystkich approbacya, że dawnieyszych naszych Historykow daleko piorem swym przewyższył. Dla tegoć ieszcze za życia Cromera, tak wzięta była u madrych ta historya iego, że w samey Bazylei trzy razy z pod prasy drukarskiey wychodziła, czwarty raz w Kolnie, ale ieszcze lepiey od Authora przeyrzana y na wielu mieyscach nie mała aukcya wyperfekcyowana. Nadto na Niemiecki ięzyk przetłumaczył ią *Henryk Pantaleon* y podał do druku w Bazylei w roku 1562: na Polski zaś, *Marcin Błażowski* Szlachcic Polski. Prawdać że niektorzy na iego historyczne pioro sarkaia. *Warszawicki de optimo Statu Libertatis lib: 2,* zadaie mu, że niektore rzeczy z umysłu, niektore

Llll2

z nie-

z niewiadomości opuścił: toż poświadcza *Joachim Bielſki* w dedykacyi ſwoiey hiſtoryi, rozumiem iednak żeby byli umknęli obadwa ręki od tey na tego przezacnego Biſkupa cenſury, gdyby byli wiedzieli, co też o ich lukubracyach poznieyſze wieki ſadziły y mowiły: á mianowicie Bielſki, co o nim napiſał Stryikowſki. To zaś pewna, że Cromer poſpolicie Długoſza torem idzie, y w Oyczyſtey hiſtoryi opiſaniu wziął go ſobie za cel, y chyba tam od niego uſtapił, gdzie albo z iawnych dokumentow prawdziwſzey docieki relacyi, iako o erekcyi Biſkupſtwa Chełmińſkiego, o Kluczu Łowickim do Arcybiſkupſtwa Gnieznieńſkiego przyłączonym, y indziey, albo w watpliwości od Długoſza zoſtawioney, ſwoie zdanie przytacza. *Balbinus też ſwieży Hiſtoryk Czeſki*, iego hiſtoryczney prawdzie przymawia, ale niewinnie: iakoż ieżeli Bog pozwoli na ſwym mieyſcu ſię kiedyż tedyż pokaże. Jawnie iednak za Cromerem y ſame iego piſma oświadczaią, że bez reſpektu y względu, hiſtoryi ſwoiey oſnowę przeciągnał, tak dalece że też ſiła był wielkich Domow w tey Oyczyznie nienawiści na ſiebie oburzył: luboć to potym z czaſem ucichło: aż też zgromadzona na walny Seym Warſzawſki Rzeczpoſpolita publicznie mu za iego podięta w hiſtoryi fatygę dziękowała, Stefan Krol z Tronu pochwalił, á dawniey przedtym Zygmunt Auguſt, iako ſię wyżey mowiło, nowym herbem przyozdobił. Z Cudzoziemſkich Piſarzow *Joan: Bapt: Porta in dedicat: Phyſiognomiæ Cæleſtis* zowie Cromera *Accuratiſſimum Scriptorem. Spondanus* 1548, *num:* 12. *Inſignem Scriptorem hiſtoriæ Polonæ. Poſſevinus Bibliot: Selec: l.* 1. *c.* 23, *Fideliſſimum & optimè de Eccleſia meritum &c. Scripſit nitidam uberem & veram hiſtoriam.* Z naſzych *Joachimus Paſtorius. Nulli Hiſtoricorum, ſeculi ſui ſecundum, ſive peritiam morum, ſive elegantiam Latii ſermonis ſpectes. Potocki in Centuria Livium Noſtratem* nazywa. Krō hiſtoryi Polſkiey piſał wiele inſzych kſiąg y podał do druku ten mądry Biſkup, á naprzod wierſzem *Poema de Chriſti triumpho. Elegia de adverſa valetudine Sigiſmundi I* w Litwie w roku 1534. *Deliberatio Lucretiæ poſt vim Sexti Tarquinii elegia in* 4to. *Aurea Carmina Pythagoræ, & quædam alia fragmenta ex quibusdam* na łaciński ięzyk przetłumaczył. *Orationes S. Joannis Chryſoſtomi aliquot tranſlatæ à Cromero exſtant in operibus S. Chryſoſtomi. Oratio habita in funere Sigiſmundi I Regis Poloniæ. De conjugio & cælibatu Sacerdotum ad Stanislaum Orzechovium in* 8vo 1561, ktora kſiażka iak ſię doſtała do rąk Piuſa IV Papieża, dziwnie ią Naywyżſzy Paſterz w ſwoim do Cromera danym Liście wychwalił. *Polonia ſive de Situ Populis, Moribus, Magiſtratu & Republ: Regni Poloniæ libri* 2. *Apologia pro nobilitate ſua à ſe conſcripta. De Muſica ſeu concentibus quos chorales vocant. Monachus ſive Colloquia de vera & falſa religione. Epiſtola de optima politia ad Senatum Regni Poloniæ.* Drugie zaś Liſty iego Karnkowſki Arcybiſkup Gnieznieńſki podał do druku. *Sermones Synodales;* ktore miał na Prowincyalnych Synodach. Katechizm po Niemiecku y po Polſku dla ſwoiey Dyecezyi. Dla tey iego tak wyſokiey nauki, y nienagannego rozſadku zażywały go Maieſtaty Polſkie w rożnych Legacyach do poſtronnych Monarchow, iako to do Karola V Ceſarza z Mikołaiem Radziwiłem na ten czas Marſzałkiem Litewſkim, do Ferdynanda Sukceſſora Karolowego, á na ten czas Krola Rzymſkiego, kędy gdy dla

dla kollegi iego y dla niego, taka łaſkę przynieſiono, że ich dwoch doſyć wygodnie ſieść mogło, Kollega iego pierwſzy tak uſiadł na niey, że dla Cromera iuż mieyſca nie było; co widząc Ferdynad, że Cromera umyślnie tym poſtępkiem chciał od ſiebie rugować, rzekł: *Sedeat uterq; cum & in Legatione uterq; contineatur.* To Warſzawicki *de Legato*, ktory że to ſłyſzał z uſt ſamego Cromera, świadczy. Dzieſięć razy rożnych czaſow do tego Ferdynanda poſłował Cromer, á iedenaſty raz przez ſiedm lat ordynaryinym był u Dworu Wiedeńſkiego Ablegatem. *Kreczmer de Vitis Epiſcop: Varmien:* w takiey zaś był u niego eſtymacyi, że y do ſtołu iednego z nim ſiadał, y w iednymże wozku iezdził, czego y Xiążętom ſwoim rzadko pozwolił Ferdynand *Orichov: Colloq: de execat:* 6. Pawłowi IV Papieżowi imieniem Zygmunta Auguſta poſłuſzeńſtwo oddawał, kędy gdy ſię z ſwoiey induſtryi y dowcipu Naywżſzemu Paſterzowi zalecił, pytał ſię Paweł coby za łaſki od niego proſił, odpowiedział na to Cromer. Z Krola mego reſpektu mam doſyć wſzyſtkiego. Co go tym więcey Papieżowi przymiliło. Poſłował y na ziazd Frankfordzki, na ktorym Maxymilian na ten czas Krol Czeſki, na Kroleſtwo Rzymſkie brał Koronę: y do Miaſt Anſeatyckich z Janem Koſtką Gdańſkim na ten czas Kaſztelanem. Tak tedy dobrze zaſłużony Oyczyznie tey Prałat, gdy Hozyuſza Kardynała Pius IV Papież do Rzymu wezwał: obawiaiąc ſię, żeby Dyecezya iego od Herezyi w Pruſiech ſzerzacey ſię w bliſkości, ſzkody iakiey nie poniosła Cromera, ſwego niegdy Dyſcypuła Koadiutorem na Biſkupſtwie Warmińſkim uczynił: na ktorey funkcyi pięknie y ze wſzyſtkich pochwałą ſprawował tę Dyecezya, aż do śmierci Hozyuſza, ktora przypadła na rok 1579, po ktorey poświęcony na też Katedrę od Staniſława Karnkowſkiego Biſkupa na ten czas Kuiawſkiego, y żarliwością o część Boſka y zabiegiem koło duſz ſobie powierzonych, y adminiſtracyą ſprawiedliwości wſzyſtkim był miły; aż też iuż ſędziwych lat dopędziwſzy, na perſwazyą Batorego Krola, ſynowca iego Batorego Jędrzeia Kardynała, Koadiutorem ſobie na toż Biſkupſtwo z konſenſem Kapituły ſwoiey uczynił: w krotce potym w roku 1589 wieku ſwego 77 zaſnął w Panu, mąż niezpracowany, y Korony Polſkiey ozdoba.

CUDZINOWSKI herbu Jaſtrzębiec: w Krakowſkim kiedyś Woiewodztwie pod tym imieniem na dobro Oyczyzny pracowali, ale według naſzych Piſarzow iuż temi czaſy od dobr, Borowſkich imię ſobie przejęli.

CURSELIUS. O nich świadczy Dawid Chilchen w Zyciu Ferensbachiuſza Woiewody Inflantſkiego, że w Inflanciech między naydawnieyſzemi ten ieden kwitnął; z tych Curſelia Matka była tegoż Farensbachiuſza Woiewody.

CWIELIGOWSKI. O tych ani Paprocki ani Okolski nie piſał. Zygmunt Cwieligowſki Archidyakon Unieiowſki, Kuiawſki, Płocki Kanonik w roku 1652. *Jan Kaptowſki.*

CWIKLINSKI herbu Nałęcz. O tych ani Parocki ani Okolſki nie piſał: ale w Tarnowie widziałem Nałęcz zawiazany, właſny tego Domu herb. Sa

w Mazowieckim Woiewodztwie, bo Woyciech Cwiklińſki w Ziemi
Ciechanowſkiey Jana Kazimierza. Staniſław y Kazimierz w Płockim
Jana III podpiſali Elekcye.

CWILICHOWSKI. Y o tych ciż Piſarze milczą. Cwilichowſkiego Jeziorko-
wſka małżonka, pozoſtała wdowa po Kondrackim.

CYBULSKI herbu Prawdzic w Woiewodztwie Mazowieckim. Alexy czy Ale-
xander Cybulſki Podſędek Wyſzogrodzki, podpiſał Dekret przeciw-
ko heretykom *u Łubieńſk: in Vitis Epiſc: Płocen:* tenże czy inſzy iuż Sę-
dzia Wyſzogrodzki w roku 1564, o ktorym Konſtytucya *fol. 67.* Sy-
now miał piaciu, Jana Woyſkiego Wyſzogrodzkiego, *Conſtit:* 1569 *fol.*
172, y 1581, *fol.* 395. Macieia Kaſztelana Wyſzogrodzkiego podpiſał Liſt
Infeudat: in Pruſ: 1578. Jędrzeia Czeſnika Wyſzogrodzkiego. Adama
Kanonika Płockiego. Felixa ktory w Krakowſkim oſiadł, y Corkę
Annę za Janem Wroblewſkim Podſędkiem Wyſzogrodzkim. Adam
brat Alexego zpłodził dwoch ſynow, Jakuba y Tadeuſza, tyleż Corek.
Zofia z Marcinem Nieborſkim Podſędkiem Wyſzogrodzkim, Kata-
rzyna z Jakubem Nieborſkim zmowione. Szymon Rotmiſtrz w roku
1658 *Komput Woyſka.* Sebaſtyan, Jan y Jędrzey w Woiewodztwie Ra-
wſkim w roku 1674, Jan w Sendomirſkim *1697.*

CYGANSKI herbu Prus imo w Łeczyckim Woiewodztwie.

CYM herbu Ogończyk. MS. o Familiach Pruſkich, Cymow, że kiedyś w Pru-
ſiech kwitnęli wſpomina, á boday nie iedneyże dzielnicy z Działyń-
skiemi. Z tych był ieden, Von Cym Kanonik Chełmińſki, ktorego
nadgrobek widzieć na Chełmińſkiey w Kościele Goſtkowſkim. Felix
Cym dziedzic na Kamionkach. Jeſt na Bożey męce za Kamionkami,
imię to Cyma, iadąc do Goſtkowa, poty ten *MS.*

CYGEMBERG herbu Chomato MS. o Familiach Pruſkich tak ten herb opiſuie:
Chomonto białe w czerwonym polu, hełm zawarty, na wierzchu czap-
ka Czeſka, binda czerwona, y podſzewka pod nia, na czapce Chomon-
to, na każdym po cztery piora pawiego ogona (á że go pod Chomonto
inaczey udałem, uczyniłem to idac za Panegirykiem nie dawno Zale-
ſkim przypiſanym. Takim zaś kſztałtem iak go tu teraz kładę, widzieć
go w Kościele Katedralnym w Chełmży w oknie na połnocy, y w Ko-
ściele Chełmińſkim w oknie ku południowi, y na Tumie Warmiń-
ſkim. Starożytności Domu Cygenbergow, dowodem ieſt przywiley,
na za frymarczenie wſi Suchoſtrzyg za Zaiaczkow w roku 1338, Augu-
ſtynowi Cygenbergowi, od Teodoryka Grafa z Altenburgu dany, kto-
rego Auguſtyna potomek rozkrzewiwſzy ſię, tak na Dobrzyńſkiey, ia-
ko y na Chełmińſkiey ba y Pomorſkiey Ziemi, wielu inſzych Familii
ſtał ſię przodkiem, ktore po dobrach rożne ſobie przybrali nazwiſka,
iako to po Orlu Orłowſki, po Suchoſtrzygach Suchoſtrzycki, po Za-
leſiu Zaleſki, po Bochlinie Bochlińſki, po Knybawie Knybawſki, po
Sadlinie Sadlińſki, czyli iuż temi czaſy Czadlińſki. O tych Domach
piſm wiele było, w Xięgach Tczewſkich, ale gdy pod czas woyny z
Gdańſzczanami Tczew zgorzał, y Xięgi te w popioł poſzły. Prze-
cięż znayduie ſię w Kwidzinie, albo *in Caſtro Marianæ Infulæ* w ro-
ku

ku 1289 przywiley dany, kędy między inſzemi ſą ci podpiſani, Mein-
hard z Quiernwoida Miſtrz Ziemi Pruſkiey, Helvitus Commendator
w Kiſzporku, Arnold z Wałdowa herbu Mars. Bartoſz z Ruthenber-
ku herbu Przewoſkich. Henrych z Cygenbergu, Jan z Ebern, Ryce-
rze. Michàël Schafter w roku 1394 z herbem Chomonto leży w Pia-
ſecznie w Kościele, iako świadczy iego nadgrobek, ale napiſu trudno
wyczytać. Z Niemiecka wieś Suchoſtrzygi zowią Von der Launaw
z ktorych ieden był Kanonikiem Warmińſkim, leży w Warmii po-
chowany w Tumſkim Kościele, z takim napiſem na kamieniu *Anno
Domini 1443, die 2 Mart: Obiit Venerabilis Dominus & Magiſter Peregrinus
de Cygenberg Canonicus Varmienſis, cujus anima requieſcat in pace.* Y dru-
giego tegoż mieyſca Kanonika *Mathias de Launaw Cantor & Canonicus Ec-
cleſiæ Varmienſis Obiit anno 1495, die 21 7bris.* Von Cygenberg Chorą-
ży Chełmińſki na Dworze Zygmunta I człowiek zasłużony. Jan Su-
choſtrzycki Chorąży Ziemi Chełmińſkiey, nie piſał ſię Suchoſtrzy-
ckim, ale z Cygenbergu. Do tegoż herbu należą Wulkowſcy, o kto-
rych na ſwym mieyſcu.

Cyremberg Herb

JEleń czerwony w prawą tarczy bieżacy, y nogami przedniemi
na zielone pagorki wſkakuiący w białym polu, na hełmie bez
Korony Jelenie rogi, czerwone albo koralowe, labry czerwo-
ne y białe. Tak go opiſuie *MS. de Familiis Pruſſiæ*, kędy przy-

Kkkk2 daie

daie, że z Haſſyi z Niemiec z Arcybiſkupſtwa Bremeńſkiego, w te ſie kraie przenieśli. Jakoż *Michàël ab Iſſelt in Hiſtoria ſüi temporis anno* 1572 tak mowi: *Comes Cerembergius, qui Auriaci Pricipis ſororem, conjugem habebat, à quibusdam Gelris, aliisq; finitimis, veteris Reipublicæ adminiſtrationis, pacisq; publicæ pertæſis incitatus, exercitum non contemnendum conſcribi juſſit, in Comitatu Zutphaniæ, Velavia & Tranſiſelania, quædam oppida capit.* Jeſt ich Genealogia w Trybunale Koronnym Piotrkowſkim produkowana, ktora tu kładę. Henryk Cyremberg z Oldowny to potomſtwo zpłodził; Mikołaia w Rhodyiſkiey Kawaleryi był Przeorem, Hillę Xięnią tamże. Haſekę Zakonnicę w Niegelwoldzie: Bechę Mniſzkę Rodyiſka. Jana ktorego z Schopieryanowny trzy Corki, Dorota, Katarzyna y Barbara y ſyn Daniel, tego zaś z Szachmanowny ſynowie Jan żył z Kerlowna, Kaſper z Heynowna od ktorey Henryk Daniel y Erneſt ſynowie. Jakub oſtatni potomek Henryka pierwſzego z Kenkelianowny miał Henryka, poległ pod Libiſzawa w roku 1577, y Konrada ktoremu Barbara Rozemberkowna powiła dwie Corki Dorotę y Elżbietę. Z ſynow zaś Jan z Zofii Pampowſkiy zoſtawił piąciu ſynow, Michała, Konrada, Jana Marcina y Jędrzeia. Jakub z Howemanowny Corkę Barbarę Bobartowa, y Jerzego bez potomnego. Konrad wrocił ſię do Oyczyzny ſwoiey do Bremy. Daniel z Matheſianowny Corki dwie Kryſtynę y Dorotę y Jana *ſterilem.*

CYROWSKI w Mazowieckim Woiewodztwie. O tych ani Paprocki ani Okolſki nie piſał. Z tych Mikołay Cyrowſki Soc: J. Miſſyonarz Obozowy z Woyſkiem Polſkim w Moſkwie Dymitra zmyślonego na rządy tego Pańſtwa odprowadzaiącym; ktora to Miſſya z iakim pożytkiem w duſzach, z iaka ochota niezfatygowana y żarliwością odprawił, wypiſali inſi obſzerniey. Powrociwſzy z Moſkwy, rzadził Collegia, Lwowſkie, Jaroſławſkie, Poznańſkie lat trzynaście, na oſtatek w wielkiey opinii życia ſwego świątobliwości umarł w Poznaniu w roku 1625. Młodſzym będac gdy mu Starſzy rozkazał, żeby był z opętanego bieſa wypędzał; z poſłuſzeńſtwa przyiął to na ſiebie, á ſkoro Krzyż S. na nim uczynił, zaraz nie proſzony gość z ciała owego wyſzedł. *Nadaſi Ann: Dier: Memorab:*

CYRYNA herbu Traby zdo w Woiewodztwie Bracławſkim. O tych ani Paprocki ani Okolſki nie piſał. Jerzy Cyryna Dougil z Łyczkowa Rotmiſtrz Pancerny w roku 1658 K*omput Woyſka*: był potym Stolnikiem Trembowelſkim. Syn iego Mikołay Piſarz Ziemſki Bracławſki, Sędzia Grodzki Grabowiecki Staroſta Niechorowſki Deputat na Trybunał Koronny w roku 1699: tego zaś ſyn Jozef Staroſta Niehorowſki. Michał y Marek w tymże Woiewodztwie kwitneli *1674*. Cyryna w Zakonie S. Franciſzka Ordinis Minor: Conventualium, w nauce y w Zakonności u wſzyſtkich wzięty. Teofila Cyrynianka Promińſkiego małżonka *1702*. Inni ich piſza Carzyna, inni Czaryna.

CYWINSKI herbu Puchała w Wielkiey polſzcze. Bartłomiey Dworzanin Zygmunta Auguſta. Marcin w Woiewodztwie Poznańſkim, ſyn iego Staniſław. Jan w Sieradzkim, Jozef, Mikołay, Maciey y Woyciech w Płockim w roku 1697. Jan w Zakonie naſzym rzadził Collegia Bydgoſkie, Gdańſkie y Piotrkowſkie. Woyciech y Piotr z Cywina Cywińſcy, z Mroczkowſkiy urodzeni *1700*. Widzieć y po dziśdzień iednego z Cywińſkich nadgrobek w Chełmnie u Fary.

CZACHORSKI herbu Abdank. O tych ani Paprocki ani Okolſki nie piſał. Sa w Krakowſkim. Kazimierz z Czachor Czachorſki 1705. Woyciech brat iego z Zofii Bielſkiy herbu Prawdzic zpłodził Antoniego, Alexandra Societ: J. Jozefa y Franciſzka. Jerzy trzeci brat z Kałuſzowſką ſterilis.

CZACHOWSKI czy Czacharoſki herbu Korab w Kaliſkim Woiewodztwie. Czachowſka Stogniewa Staniſława małżonka. Fabian w Kuiawſkim w roku 1697.

CZACKI herbu Swinka w Woiewodztwie Poznańſkim, á temi czaſy y w Wołyńſkim. Jędrzey Dziekan Kuiawſki, Kantor Poznańſki, Kanonik Gnieznieńſki dwadzieścia y ſiedm razy Deputatem zaſiadał w Trybunale Koronnym, z czego takiey w Oyczyſtym prawie umieiętności nabył, że go Oyczyzna do Korrektury praw Koronnych z Seymu Warſzawſkiego 1589 deſtynowała C*onſtit: fol. 516*, y z Seymu *1601* do teyże funkcyi C*onſtit: f. 734*. Czacki z Czac miał za ſoba Chwałkowſką, z tey ſyn poiął Brzozogayską, ktora mu trzy Corki powiła; Annę, ta z Janem Gaiewſkim Sędzia Poznańſkim (była to gorliwa o wiarę Pani, dla czego w dziedzicznym ſwoim miaſteczku, żeby heretycki zbor wyſtawiono, żadna miara zezwolić nie chciała: Białecki Kościoł z gruntu reſtaurowała, á na inne Kościoły hoyna ręka cztery tyſiace wyſypała. K*azanie Załobny* K*atafalk*) Elżbietę z Łukaſzem Mielżyńſkim Podkomorzym Kaliſkim. Trzecia z Staniſławem Szołdrſkim (była to Matka Biſkupa Poznańſkiego Szołdrſkiego) zmowione. Auguſtyn Czacki 1648, y Hieronim 1652, życie ſwoie w Zakonie S. Franciſzka Ordin: Minor: Obſervant: Bogu poświęcili, z ktorych pierwſzego ieſt Kazanie w druku *Jaſna przy ciemney nocy Jutrzenka* na pogrzebie Heleny z Grodowſkich Zieleńſkiy Chorażyny Ciechanowſkiey miane: iakoż że y Czaccy z Zielińſkich Familii poſzli, á od dobr tylko to imię odmienili, czytałem *in MS.* Woyciech Choraży Wołyńſki, Staroſta Włodzimirſki, Porucznik Hetmańſki, z dzielności ſwoiey tak rozumu, iako y ręki Rycerſkiey u Jabłonowſkiego Hetmana w pierwſzych reſpektach, na Wołyniu oſiadł, wſpominaia go C*onſtit: 1685, fol. 14*: â poiąwſzy Katarzynę Zahorowſka Kaſztelankę Wołyńſka, ſynow z niey dwoch zoſtawił. Michała Stolnika Wołyńſkiego, ktorego zgromadzona na walne Seymy Rzeczpoſpolita, poſłuiącego nie iednym razem ſłyſzała, y tak dowcipu wielkiego obrot, iako y wrodzona fakundyą pochwaliła. Zona iego Wielhorſka Kaſztelanka Wołyńſka, z niey ſyn y Corka. Y Stefana Łowczego Wołyńſkiego Staroſtę Medyńſkiego Kommiſſarza do Traktatow pod czas Konfederacyi 1717.

CZAIEWSKI. O tych ani Paprocki ani Okolski nie piſał. Kryſztof Czaiewſki Ciwun Małych Dyrwian z Xięſtwem Zmudzkim podpiſał ſię na Elekcyą Jana III.

CZAMANSKI. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał. Alexander y Łukasz Czamańscy z Woiewodztwem Kuiawskim pisali się na Elekcyą Augusta II.

CZĄMPSKI herbu Grzymałą w Dobrzyńskiey Ziemi. O nich to Paprocki napisał, że Przodkowie tego Domu przeciwko Krzyżakom heroicznie walczyli; Czerwonkę Rotmistrza ich poimanego, obiesić kazali. Jędrzey Czampski Podsędek Ziemi Dobrzyńskiey, Poseł na Seym 1576, z tamtąd deputowany do kwarty Rawskiey *Constit: f. 260*, y do Korrektury praw Koronnych *Constit: f. 516* wspominaią go Konstytucye 1590 *fol. 603*, żona iego Skarbkowna herbu Cholewa. Jędrzey Synowiec iego Harcerz Krola Stefana, mąż sławny y pamięci godny, był potym Rotmistrzem na Moskiewską expedycyą, umarł 1582. Domarat w prawie Oyczystym biegły, w rożnych funkcyach na siebie włożonych przezoru wielkiego.

CZAPINSKI. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał; Atoli dwoch Stefanow Czapińskich z Wileńskim Woiewodztwem podpisało Elekcyą Władysława IV.

Czapla Herb

JEst Czapla czubata, w pysku rybkę trzyma, w lewą tarczy niby idąca, skrzydła do gory trochę wzniesione, właśnie iakby chciała wzlecieć, nad hełmem takaż Czapla *Paproc: o herb: fol. 569.* Tym się herbem pieczętuią Kochciccy na Sląsku, ktorzy że

że wątpię, żeby się w Polszcze znaydować mieli, albo ktoryżkolwiek inszy Dom, do tegoż herbu należący, dla tego tylko tu o nich namienię y dla tego że się z niektoremi Polskiemi Domami zkolligowali. Reincyusz koło roku 1307 od Woyciecha Xiążęcia Slaskiego dobr Kochcic zamiana za insze nabywszy, nazwiska Kochcickich był okażya, syn iego Rupert w roku 1329 kwitnął. W dwieście potym lat Herman Kochcicki, od Władysława Krola Czeskiego y Węgierskiego rożne Legacye do postronnych Państw szczęśliwie zakończywszy, naywyższym Komornikiem wyniesiony, á w dalszym swoim wieku Ochmistrzował u Walentego Xiążęcia: umarł 1538, urodzony był z Matki Strzałowny, á z Katarzyny Stolcowny, Corka iego iedna z Jerzym Szeliha zaślubiona: druga Jadwiga Bogu na wieczną służbę w Raciborskim Klasztorze. Syn zás Jan z Fáustyny Jordanowny zpłodził także Jana: temu Anna Zarębianka Wacława Zaręby Kasztelana Nakielskiego Starosty Stawiszyńskiego, powiła syna Jana Sędziego Opolskiego y Raciborskiego, Brat Jana Herman z Lasocianki z Steblowa Kanclerza Opolskiego Corki, zostawił syna Hermana. Kochcicka z Kochcic Jana Gubułtowskiego herbu Lis małżonka. *Gutowski Hartowna Strzała. Paprocki in Colloq: dedic: Bielski fol. 737, y Okolski* namieniaią, że Jan Kochcicki, od Maxymiliana Cesarza iezdził do Polski w Legacyi pod czas *Interregnum*, ale go obadwa do herbu Sroka naciągaią, atoli ten herb ktorym opisał, iest ich własny.

CZAPLA herbu Radwan. O Maxymilianie Czapli Okolski świadczy że się tym herbem pieczętował. Maią bydź w Woiewodztwie Mazowieckim y w Litwie. Nie wiem czy nie do tych należał Jan Czapla, Kuiawski y Płocki Scholastyk, Kanclerz Xiążęcia Mazowieckiego Konrada, ktorego toż Xiążę w samey tylko suspicyi, y o żaden kryminał nie przeświadczonego zabić kazał: o czym *Długosz, Cromer, Łubieński in Vitis Episcop: Płocen:* y inni.

CZAPLIC herbu Kierdeia w Kiiowskim y Wołyńskim Woiewodztwach, ba y w Litwie. Bazyli Czaplic Szpanowski, ktory według ustawy Seymu Wileńskiego powinien był wystawić dziesięć koni na expedycyą Woienną, z tych dobr, ktore miał w Ziemi Wołyńskiey w roku 1528. *Metryka Wołyńska.* Piotr zaś y Kadyan Czaplicowie pięć koni. Tenże uproszony na przyiacielską ugodę od Xiążąt Koreckich, piąciu braci dzielił Oyczysta ich fortunę *Okolski tom. 1. fol. 549.* Corka iego czyli siostra Marya z Xiążęciem Koreckim Bohuszem Woiewodą Wołyńskim, Starostą Łuckim w kontrakty małżeńskie weszła. Piotr czy Jakub Kasztelan Kiiowski, podobno miał za sobą Liniewską Sędziankę Łucką. Teodora Czaplicowna, Jerzego Xiążęcia Wiśniowieckiego Kasztelana Kiiowskiego małżonka, fundowała OO. Dominikanow y z mężem w Busku *Okolski in Russia Florida.* Jan Woyski Wołyński w roku 1583. Alexander, Marcin, Jerzy Sędzia Kapturowy Wołyński. Jędrzey Krysztof w roku 1632. Samuel, Jan, Hieronim w Woiewodztwie Witebskim w roku 1674. Jędrzey Kapitan Krolewski y Władysław w Wołyńskim. Teodor Sędzia Ziemski Łucki, zostawił trzech synow

ſynow. Marcina Podkomorzego Kiiowſkiego Poſłem był na Konwokacya *1696*, z Katarzyny Sieniucianki, Corka iego Teodora z Tobiaſzem Iwanickim zmowiona. Kryſztofa Podſtolego Kiiowſkiego: Jerzego Podkomorzego Kiiowſkieg: za tym zdami ſię była Anna Niemierzycowna z ktorey potomſtwo Gryzelda Zakonnica u Wſzyſtkich SS. we Lwowie: z ſynow zaś ieden Gabryel w Zakonie S. Dominika, drugi Kanonik Łucki, Anna Jędrzeia Xiażęcia Czetwertyńſkiego małżonka. Eufrozyna Daniela Boreyka. Staniſław dziedzic na Haliczanach Stolnik Owrucki, miał za ſobą Ludowikę Gołuchowſka Podkoniuſzankę Litewſka, ktora *primo voto* była za Lubienieckim Chorażym Łomżyńſkim. Jędrzey Stolnik Wołyńſki Staroſta Krzemieniecki, Podwoiewodzy Sądowy Kiiowski, Deputat na Trybunáł Koronny. Alexander y Jozef dziedziczy na Witonižu 1715.

CZAPLICKI herbu Kotwicz. O tych ani Paprocki ani Okolski nie piſał. Staniſław Czaplicki pięć tyſięcy zapiſał Konwentowi Oſtrowieńskiemu OO. Dominikanow koło roku 1640 *Okolſki in Ruſſ: Florida f.* 134. Jan Piſarz Grodzki Winnicki w Woiewodztwie Podolskim. Daniel Podſtaroſci Czehryński z Chmielnickim o dobra Sobotow miał zatargę, o czym *Kochow: climact:* 1. *l.* 1. Czaplicki Podſtoli Bracławski, żona iego Dorota Geſchawowna. Sa y w Mazowieckim, Antoni w Ziemi Łomżyńskiey, Felicyan, Zygmunt y Marcin. Franiſzek z Bucic w Ziemi Ciechanowskiey 1697 *Porzadek Elekcyi.* Samuel Rotmiſtrz Pancerney Choragwi 1658 *Komput Woyſka.* Są y w Kuiawskim, Mateuſz, Alexander y Gabryel 1697. Są y w Kaliskim Marcin Czaplicki dziedzic na Łagiewnikach, wſpomina go Konſtytucya *1676, f. 49.*

CZAPLINSKI herbu Drogoſław. O tych ani Paprocki ani Okolski nie piſał: przecięż *Paprocki o herb: fol. 40* namienia o Czaplińskim, że pod Skoworodkiem 1577 przeciwko Tatarom między inſzemi mężnie ſtawał. Władyſław będac iedynakiem w Domu Oycowskim, obrał ſobie iednak dobrowolnie uboſtwo w Zakonie naſzym, w mortyfikacyach, ktoremi trapił ciało ſwoie, przyoſtrzeyſzy na ſiebie, z tym ſię dawſzy ſłyſzeć: radbym prawi wſzyſtkie ſiły moie wydyſtylował, żebym przynamniey iedna z nich kropla guſt Boski ukontentował. Umarł w Kaliſzu w roku 1638, wieku ſwego 23. Marcina wſpomina Konſtytucya w roku 1611. Jan w Zmudzi, Paweł w Sendomirskim w roku 1632 *Porzadek Elekcyi*, ktorego dwie Corki, Zofia z Balcerem Niemiarowskim, Druga z Anzelmem Pikarskim Czeſnikiem Łomżyńskim dożywotnie zmowione. Zacharyaſz 1648. Sebaſtyan 1705. Jan Kazimierz w Woiewodztwie Kaliskim w roku 1697. X. R. *in MS.* przydaie, że Janowi Czaplińskiemu za Heroiczne iego pod czas Chocimskiey pierwſzey dzieła, kiedy ſzyki Tureckie nie raz odważnie łamał, herb Drogoſław tak odmieniono, że na hełmie miaſto piaciu pior Struſich, ktore poſpolicie nad tym herbem zkładaia, rękę mu zbroyną wynieſiono: boday to nie o tym Konſtytucya w roku 1638.

CZAPSKI herbu Leliwa. Ze o tey Familii Paprocki ani Okolſki nie piſze; nie dziw bo oſobliwie Paprocki rzadko ktora wſpomina Familia, ktora origine z Inflant, Kurlandyi, y Prus. Dziedzictwo ich zdawna dobra Smoląg były nie daleko Starogardu: ale iuż w roku *1644* w Biedrzyckich poſſeſſya znać przez ſukceſſya poſzły. Z tych Hugona z Smoląga Kaſztelanem Gdańſkim położyłem w roku 1482 z *Poſſeliuſſa y MS. Konopatſ:* Poźnieyſzych zaś czaſow *MS Konopackich*, po Hugonie Kaſztelanie Gdańſkim kilka generacyi opuścił, y nie wſpomina tylko Sebaſtyana Czapſkiego, ktory miał za ſoba Konopacka; á z niey ſyna Juliuſza: Juliuſz z Wierzbowſką, herbu Dolęga miał Corek dwie, iedna z nich poſzła za Swiętoſławſkiego, druga była Przeoryſzą Zukowſką Zakonu S. Norberta. Synow zaś ſześciu. Z ktorych pierwſi trzey, każdy od dziedzictwa ſwego oſobna formuia linia. Y tak od Sebaſtyana ida Czapſcy z Bakowa. Od Franciſzka Czapſcy z Smentowa. Od Jana Czapſcy z Swarożyna.

Sebaſtyan Sędzia Ziemſki Tczewſki pierwſzy ſyn Juliuſza dziedzic Bękowa z Małgorzaty Von Felden Zakrzewſkiy (ktora z Koſtczanki urodzona) zpłodził trzech ſynow, Jana ktory z Konoiadzką, Mikołaia ktory z Kobylińſką, obadway Steriles: trzeciego Piotra, ktory z Konarſką herbu Kolo, Kaſztelanką Chełmińſką, miał Corek trzy, iedna za Jaſińſkim, druga za Zembowſkim, trzecia za Kempſkim Kaſztelanem Dobrzyńſkim, roku 1679. Starſzy ſyn tego Piotra Franciſzek Mirosław, naprzod Chorąży Pomorſki, potym Podkomorzy Malborſki. Tego Franciſzka pierwſze poczatki dzieł Ryceŕſkich wprzod pod Bereſteczkiem, potym w krotce w Pruſiech y całey Pomeranii: ktory nie tylko że ſię ſam w ręcz mężnie y iawnie z Szwedami potykał, ale też właſna ſwoia ſubſtancya na obronę Oyczyzny Choragiew porządnie utrzymywał, braci ſwoich właſnych, jako to Sebaſtyana maiac Officyerami, y innych: ktora Choragwia wielce okryta od wielu Fortec w Pruſiech nieprzyiaciela wſtrzymywał, y odpędzał. Co widząc Xiażę Radziwił Kanclerz Koronny, y tyle wiedząc iego ſzczęśliwych expedycyi ſerce nieuleknione; pod ſwoim znakiem Uſarſkim dał mu Pułkownikoſtwo. Tym znakiem y ſwoia Choragwia, Tucholi Szwedom wziać nie dał y całe obronił, pod Gniewem, Tczewem, Starogardem, Nowym, Grudziądzem, y indziey nieprzyiaciela fortunnie niſzcząc: á oſobliwie, gdy w czterdzieſtu tylko koni pod Choynicami ſto ſiedmdzieſiat Raytaryi Szwedzkiey trupem na placu położył, drugich niedobitkow w niewola zabrał. Potym od Pruſkiey Szlachty do ſiebie ciſnacey ſię Rotmiſtrzem uproſzony przeciwko poſpolitemu nieprzyiacielowi. Pod Starogardem pięćdzieſiąt Szwedow wyciął, drugich poimał. Człuchowa dobył z Szwedami, y działa zabrał, ktore do tych ſa czaſow; potym wkrotkim czaſie weſpoł z Lubomirſkim Malborg ściſłym oblężeniem opaſał. A gdy Raczyna Pułkownika Ceſarſkiego Szwedzi z pola zpędzili, on wielką ſiła z tyłu na nich uderzył, tak, że na ſię obrocił wſzyſtkę nieprzyiacielſka potęgę, czym Niemcow Ceſarſkich od zguby ſalwował. W tey potyczce Sebaſtyan brat iego rodzony widząc Rotmiſtrza pewnego, Męża zacnego ſzwankuiacego, w ſam ogień ſkoczył poſiłkuiac ginacego, lecz gdy pod nim koń zabity, ten przezacny y godny pamięci Rycerz tak mężnie ſię bronił, że ſiebie, y iuż ginącego Rotmiſtrza obronną ręką wyprowadził. Forbuſa ne

całe Pruſy Officyera Szwedzkiego, ktorego bydź twierdzili Charakternikiem ſwoią ręką pod Gniewem zabił. Wielką ten Franciſzek był od naiazdow Szwedzkich Pruſom załoną, y obroną. Ale y hoyność iego ku Bogu pamiętna: kiedy w dobrach ſwoich Kościoł iuż prawie zdezolowany z gruntu wymurował, rozprzeſtrzenił, y apparatem przyozdobił, Szpital przy nim wyſtawił, y dochody rożne opatrzył *Korpalewſki Bieg Xiężyca do Pełni*, ktory przydaie że Przodkowie Domu tego znacznie ſię do Fundacyi OO. Bernardynow w Nowym przyłożyli. Nie mnieyſza tenże Franciſzek Mirosław w dziełach Rycerſkich ſławny, ozdobie Prowincyi Pruſkiey w godnym potomſtwie imienia ſwego walecznego zoſtawił pamiątkę, zpłodziwſzy z Von Holtowny ſynow czterech y Corek tyleż: iedna była za Dobrſkim Chorążym Michałowſkim, Podwoiewodzym Chełmińſkim, trzy Zakonnicami Oyca S. Benedykta. Z tych ſynow ſtarſzy, Jan Chryzoſtom naprzod Podkomorzy Malborſki. Był Deputatem, z Działyńſkim Krayczym Koronnym Marſzałkiem Trybunalſkim, á w tenże czas Vice Marſzałkiem, pod czas ſwoiey funkcyi, Kaſztelanem Kruświckim od Jana Trzeciego uczyniony, daley pod czas Interregnum *per pluralitatem vocum* Marſzałkiem Kapturowym w Woiewodztwie Pomorſkim obrany. Potym Kaſztelania Elblaſka od Auguſta II wziawſzy, z Regimentem po Felkierſonie Woiewodzie Inflantſkim, miał y Batalion oſobliwy w Prowincyi Pruſkiey. Kilka razy był Kommiſſarzem na Trybunał Skarbowy, ten na cały wiek godny wſpomnienia Senator, dla wielkiey u wſzyſtkich powagi y miłości. Z Ludowiką Rudnicką herbu Nałęcz godne potomſtwo w czterech ſynach, tyleż Corek wdzięczną po ſobie zoſtawił pamięć. W ſtarſzym Adamie prawdziwie Duchownym Prałacie Kanclerzu Katedralnym Kuiawſkim, z teyże Kapituły Deputacie na Trybunał Koronny; w Franciſzku: ten naprzod Rotmiſtrzē pod Raytarya, potym Miecznikiē Ziem Pruſkich, Deputatem na Trybunał Koronny, Kommiſſarzem na Trybunał Skarbowy, daley Podkomorzym Chełmińſkim, teraz Kaſztelanem Gdańſkim, Staroſta Kiſzewſkim: ktory z Katarzyna Iwanicką dotąd ma dwie Corki. Trzeci ſyn Jana Chryzoſtoma, Ignacy w Rycerſkich dziełach zroſły Kapitanem, Majorem, daley Oberſztleytnantem Batalionu Oycowſkiego: teraz Miecznikiem Ziem Pruſkich, na Trybunał Skarbowy Kommiſſarzem. Ten z Konopackiy Dziedziczki Rynkowki, Kaſztelanki Chełmińſkiey Bogu na chwałę, Oyczyznie na obronę godne zoſtawuie potomſtwo w ſynach y Corkach. Czwarty ſyn Jana Chryzoſtoma Jozef z Raczyńſką Kaſztelanką Kaliſka, nie bez zacnych chwały ſwoiey ſukceſſorow. Corki tegoż Jana Chryzoſtoma, iedna za Kruſzyńſkim Kaſztelanicem Gdańſkim, druga za Pawłowſkim Chorążym Malborſkim: trzecia za Dobrſkim Chorążycem Michałowſkim, Czwarta za Stolińſkim. Drugi ſyn Franciſzka Podkomorzego Malborſkiego, Piotr Alexander wielkiey godności Senator. Naprzod Chorągiew noſił pod znakiem Uſarſkim Jabłonowſkiego, potym Staroſta Kłęckim, Kaſztelanem Kruświckim, na Trybunał Koronny y Skarbowy kilka razy Kommiſſarzem, daley Kaſztelanem zoſtał Chełmińſkim. Ten *primo voto* z Koſowna Woiewodzanka Chełmińſka, zoſtawił godnego potomka Jana Staroſtę Kłeckiego Lakorſkiego, Bratyańſkiego, Kawalera nie tylko Koronie Polſkiey, lecz y innym cudzym, Włoſkim, Niemieckim, Francuſkim kraiom znaiome-

iomego y znacznego. Ten z Zamoyſka Ordynata Zamoyſkiego Łowczego Koronnego Corką ſtarſzą, zoſtawuie Potomſtwo. Corki tego Piotra Kaſztelana Chełmińſkiego ſtarſza w ſtanie Panieńſkim, młodſza za Narzymſkim Podkomorzym Nurſkim. Tenże Piotr *2do voto* miał za ſoba Szydłowſka pozoſtałą naprzod po Gninſkim, potym po Byſtramie Podkomorzym Pomorſkim wdowę. Trzeci ſyn Franciſzka Podkomorzego Malborſkiego Staniſław, ten młodzianem w kwitnącym deceſſit wieku. Czwarty ſyn Franciſzka Podkomorzego Tomaſz Franciſzek, ten w młodości życie ſwoie Bogu konſekruiąc, naprzod Kanonikiem Chełmińſkim, potym za Skoroſzewſkiego Koadjutorem, w krotce Opatem Peplińſkim po dwa razy nie tylko Commiſſarius, ale prawdziwie Patronus Ordinis Ciſtercienſis w Polſzcze: teraz zoſtał Biſkupem Dyaneńſkim, y Koadjutorem Biſkupſtwa Chełmińſkiego. Na Kościoł y Konwent Peplińſki ſzczodrobliwie hoyny, kędy też Opactwo, á w Pogutkach wſpaniały wielkim koſztem Kościoł wymurował. Drugi ſyn Piotra Dziedzica Bękowa Sebaſtyan w Rycerſkich dziełach znaczny y chwalebny z Franciſzkiem. Naprzod Podkomorzym Malborſkim, Deputatem do Boku Krolewſkiego dla obrad publicznych przeciw woynie Tureckiey, potym Kaſztelanem zoſtał Chełmińſkim. Ten z Wilczyńſka miał ſynow czterech, ſtarſzego Melchiora, Miecznika Ziem Pruſkich, ktory z Kruſzyńſka Kaſztelanką Gdańſką zpłodził Jozefa, ktory z Niewieścińſka Starościanka Mławſka zoſtawuie potomſtwo. Drugi ſyn Melchiora Franciſzek młodzian; trzeci Antoni in Soc: J. Corki Melchiora dwie, obie poſzły za *Plaſkowſkich* Braci rodzonych. Drugi ſyn Sebaſtyana Kaſztelana Chełmińſkiego Franciſzek w ſtanie Duchownym Prałat Katedry Chełmińſkiey Scholaſtyk, kilka razy godny Deputat na Trybunał Koronny. Trzeci ſyn Sebaſtyana Kaſztelana Chełm: Piotr w młodym wieku wielkiey godności, zaſłużył bydź naprzod Kaſztelanem Chełmińſkim, w krotce Woiewoda Pomorſkim, Staroſta Skarſzewſkim, Knyſzyńſkim, Radzyńſkim, Sobowidzkim. Ten z Gninſka herbu Drach, Starościanką Radzyńſka, Knyſzyńſka, Sobowidzka godne zoſtawuie potomſtwo. Corka Sebaſtyana Kaſztelana, za Tuchołka Kaſztelanicem Gdańſkim. Trzeci ſyn Piotra Dziedzica Bękowa, Jan, umarł młodzianem. Czwarty ſyn Alexander, naprzod Staroſta Parchowſki, potym Chorąży, daley Podkomorzy Malborſki. Ten miał *1mo voto* Starościna Parchowſka, *2do* Działyńſka ſioſtrę Woiewody Chełmińſkiego, z tey było dwoch ſynow, Adam y Teodor ktorzy pomarli młodzianami. *3tio* Konarſka. *4to* Tuchołczanke, Staroſciankę Jaſieniecka, z ktorey miał ſyna iednego teraźnieyſzego Eremitę Ordinis S. Pauli.

Drugi ſyn Juliuſzow z Wierzbowſkiy Franciſzek, dziedzic na Smentowie, Podwoiewodzy Pomorſki, ten z Bakowſka herbu Ryś dwoch miał ſynow, y trzy Corki: iedna Anna za Koſtką z ktorey Corka, Matka Konopackiego Kaſztelana Chełmińſkiego, Dziedzica Ryńkowki. Druga za Plemięckim. trzecia za Piſińſkim. Syn Franciſzka Podwoiewodzego ſtarſzy Staniſław, z Leska żył ſterilis. Drugi ſyn Franciſzka Podwoiewodzego Jan, ktory z Klińſka miał ſynow ośmiu y Corek cztery. Tego Jana w akcyi Szwedzi byli wzięli, y kilka lat w Sztokolmie więzili, potym wielkim ſumptem wykupiony, krotko żył. Corki tego Jana ſteriles. Syn ſtarſzy Jan Jerzy, ktory z Trzebińſka zpłodził dwie Corki (iedna ieſt Przeoryſzą Żukowſką Zakonu S. Norberta. Druga była za Doręgowſkim, z ktorey zoſtalo

zoſtało potomſtwo) y ſyna Wawrzyńca, ktory ſynow zoſtawił Kar-
melite, y Cyſterſa Profeſſa Suleiowſkiego, y Jozefa, ktory z Trzebiń-
ſkiy zoſtawił dwie Corki. Wawrzyńca Corki, iedna za Gorſkim, dru-
ga za Bętkowſkim. Drugi ſyn Jana Woyciech, ktory z Koſſowſką ſteri-
rilis. Trzeci ſyn Marcyan, ktory ſię był rozrodził, lecz pod czas po-
wietrza w roku 1712 wymarł, ze wſzyſtkim, oſtatni ſyn utonał na Jezie-
rze Kowalewſkim będąc Dzierżawcą Kowalewſkiego Staroſtwa. Czwar-
ty ſyn Jana Michał, ktory w Woiewodztwach Ruſkich, z Drohoiewſką
ſterilis. Piąty ſyn Jana Alexander, ktory *1mo voto* z Łaſzewſką ſterilis, *2do*
z Białachowſką miał ſynow piąciu, Corek trzy. Syn ſtarſzy Jan O-
berſzterleytnant cudzoziemſkiego zaciagu, ſterilis. Drugi ſyn Alexan-
dra Walenty Scholaſtyk Katedralny Poznańſki, Proboſzcz Dubiecki Swie
cki, y Kollegiaty Zbąſzyńſkiey, kilka razy Deputat na Trybunał Koron:
teraz *electus* Coadjutor Opactwa Peplińſkiego. Trzeci ſyn Alexandra Ma-
ciey, Major cudzoziemſkiego zaciagu. Czwarty ſyn Alexandra Piotr Ka-
pitan cudzożiem: zaciągu, Dziedzic Smentowa, ktory z Dorpowſka zo-
ſtawuie potomſtwo. Piaty Michał Porucznik cudzoziem: zaciagu mło-
do umarł ſterilis. Corki Alexandra Maryanna Zakonnica w Zukowie
Zofia za Von Olſe ſterilis. Katarzyna za Lewińſkim zoſtawuie potom-
ſtwo. Szoſty ſyn Jana Jakub, ktory *1mo voto* z Brzezińſkiy zpłodził Fran-
ciſzka ſterilem, y Annę ktora z Pawłowſkim zoſtawiła potomſtwo. *2do*
z Balińſkiy zoſtawił Marcina, ktory z Dorpowſkiy zoſtawił dwoch ſy-
now; z tych Piotr z Węſierſkiy zoſtawuie potomſtwo: á Barbara Corka
ieſt za Wypczyńſkim. Siodmy ſyn Jana Władyſław, ktory *1mo voto* zo-
ſtawuie ſyna Piotra Dominikana. *2do* z Koſowſka zoſtawuie Alexandra
y Jana młodzianow, Corka iego za Gutrym, druga panna dotad. Oſmy
ſyn Jana Marcin Podkomorzy Wendeńſki, ktory z Goſławſka zpłodził
Jana; ten z Bagniewſkiy zoſtawuie potōſtwo Jozefa ktory z Oſtrowicka
dotąd ſterils, corkę iednę za Zakrzewſkim. *2do* z Gutrzanki ſyna iednego.

Jan Czapski trzeci ſyn Juliuſzow dziedzic na Swarożynie miał za
ſobą Swarożyńſka, z tą zoſtawił trzy Corki, y dwoch ſynow: to ieſt Mi-
kołaia (żona iego Bąkowſka Podkomorzanka Pomorska: Ta zpłodziwſzy
mu dwoch ſynow, y dwie Corki, poſzła za Jeremiego Dębińskiego) y
Kryſztofa: ten zaślubił ſobie Mandywlownę, pozoſtała wdowę po Lu-
bockim, Sędzim Puckim, miał z nia ſynow y Corki, iedna z nich żyła z
Mikołaiem Koſſem, druga z Dembiczem na Wacimierzu; trzecia z Ka-
weczyńskim na Swieckiey. Z tych ieden zoſtawił potomka Jana Czap-
skiego, ktory z Weiherowną zoſtawił Kryſztofa Kaſztelana Gdańskiego;
ten także z Weiherowna miał ſyna teraźnieyſzego Kaſztelanica Gdań-
sniego. Drugi także zoſtawił iednego ſyna, á ten z Krokowskiy Corkę,
ktora z Adamem Potulickim zoſtawiła potomſtwo. Jędrzey czwarty
ſyn Juliuſzow miał za ſobą Drohoiewſka herbu Korczak w potomſtwie
ſzczęśliwy. Piaty ſyn Juliuſzow w Litwie ſię ożenił, ktorego żona o-
wdowiała, z Jeremim Konopackim śluby małżeńskie ponowiła. Szo-
ſty ſyn iak ſię obrocił nie piſze pomieniony *MS.*

Czapski na Wołyniu Podczaſzy Parnawski, żona iego Humiecka
ſterilis. Czapski Marcyan w Zakonie naſzym, mąż wielkiey koło duſz
żarliwości. Czapski Marcyan Podſtoli Kiiowski; Poſel y Sędzia Ka-
pturowy w Woiewodz: Wołyń: 1674. Czapski Mikołay, Zygmunt,
Tomaſz y Woyciech 1648 w Ziemi Liwskiey. *Porządek Elekcyi.*

CZARKOWSKI *herbu Abdank* w Podlaskim Woiewodztwie. Waleryan Czar-
kowski podpiſał uſtawy ziazdu Pokrzywnickiego 1587 *Conſtitut: f. 422.*
Staniſław Woyski Nowogrodzki podpiſał *Pacta Conventa* Władyſława
IV *Conſtitut:* 1632 *fol. 18.* Alexandra Czarkowska była za Korſakiem,
Alexander w roku 1632.

Czarlinski Herb

W Błękitnym polu ſzara Sowka w prawa tarczy zkierowana
głową, na pieńku ſtoi, y gałązka pod nią o trzech roſzcz-
kach, na hełmie pawich pior pięć. Tak go opiſał *MS.*
o Familiach Pruskich, kędy przydaie, że nadany, za ia-
kaś znaczną czuyność w obozie pod czas ciemney nocy,
od Czarlina potym dobr, denominacyi nabyli. O nich ani Paprocki,
ani Okolſki nie piſał. Z tych Jan Karol Opat Peplińſki. Samuel z
Czarlina Czarlińſki Woyski Derpski, Sądowy Tczewſki, Poſeł z Wo-
iewodztwa Pomorskiego 1674, podpiſał Elekcyą Jana III. Hektor Po-
ſeł y Sędzia Kapturowy Woiewodztwa Chełmińſkiego na Konwoka-
cyą 1696, y Kommiſſarz do rozgraniczenia Xięſtwa Pruſkiego z Woie-
wodztwem Mazowieckim. Jan 1682 w Zakonie naſzym ucząc Filo-
zofii umarł we Lwowie, nikomu nie naprzykrzony, Starſzym powolny.
Jan drugi po Kaznodzieyskich Ambonach ludzi do Boga nęcąc, na Ko-
ronę ſobie w niebie zarabiał także w Zakonie naſzym, po ktora poſzedł
w roku 1724. Dway Czarlińſcy temi czaſy zaſiadaia w Kapitule War-
mińskiey. Ignacy umarł młodzianem w roku 1726. Brat iego Samu-
el niedługo żyiąc w małżeńſtwie z Potulicką, umarł bezpotomnie 1727.
Paweł

Nnnn

Paweł dziedzic na Stanisławiu z Elżanowskiy ma potomstwo. Piotr dziedzic na Czarlinie: iego siostra iest za Michałem Jezierskim Sądowym Mirachowskim. Były też dwie siostry Czarlińskie: iedna za Kazimierzem Pawłowskim Sędzią Swieckim, druga *primo voto* za Lniskim, *2do* za Nahoreckim.

Czarnecki Herb

TRzy Orły srebrne głowami w prawą tarczy zkierowane, zrozciagnionemi skrzydłami y nogami, tak ułożone, że dwa z nich na wierzchu ieden pod niemi we śrzodku w polu niebieskim: takem go widział w naszym Krakowskim Kościele S. Piotra, kędy też y trzy drugie do niego są przydane, to iest *2do loco* Lew w prawą patrzy, ięzyk u niego wywieszony. *3tio* Brog u niego laski y poszycie żołte w polu białym. *4to* Brama murowana z dwiema pobocznemi wieżami, w tych po dwa okna, czy też dziury iak zwyczaynie do dział, nad bramą ręka zbroyna z mieczem dobytym, w prawą tarczy zamierzonym: we śrzodku tych czterech Krzyż srebrny Kawalerski w krwawym Polu. Jest to herb Jędrzeia Czarneckiego Burgrabiego Krakowskiego. Ten iako świadczy Konstytucya w roku 1618, *fol. 8*, dla dzielnych spraw y postępkow, to na Dworze, Krola potym Władysława IV, to dla znacznych iego Rycerskich y męskich odwag, ktore przy rekuperacyi Smoleńska, w oczach Krolewskich y Hetmańskich pokazał, Krolewskim przywileiem, do prerogatyw Szlachectwa wyniesiony, co mu też sama Konstytucya approbowała. Był ten Jędrzey z sławney Hrabiow Niemieckich de Lailigen Familii urodzony.

dzony. Dziad iego niegdy Gubernator naywyższy Miasta Węgierskiego Budy, poimany y do Konstantynopola zasłany: tamże dla stateczney Bogu y Panu swemu wiary życie mu gwałtownie od Turkow wydarte. Ociec po dwudziestoletniey y więcey niewoli, na wolność wyszedszy, w Koronie naszey osiadł, á poiawszy Reginę Zurawską tego to Jędrzeia zpłodził. Ten z młodszych lat zwiedziwszy Niemce, Włochy, Francya, Hiszpania, Szwecya y Węgry tyle poleru to w wyzwolonych naukach, to w Cudzoziemskich ięzykach umieiętności nabył, że wrociwszy się do Polski, Zygmunt III Krol Polski zdolnym go osądził, ktoryby młodsze lata Władysława syna iego do Tronu w dobre obyczaie sposobił; z nim tedy Włoską Ziemię, Niderland y Niemce ziezdził. Na wszystkich potym expedycyach za tegoż Zygmunta Szwedzkich, Tureckich, Pruskich, Moskiewskich przez lat czterdzieści, z taką się zawsze odwagą stawiał w oczach Krolewskich, że go wszyscy iuż za straconego częstokroć bydź rozumieli, ale Rycerska cnota w naycięższym razie drogę sobie do tryumfu torowała. Też heroiczną dzielnością nie tylko się światowym Panom popisał pięknie, ale y Bogu. Jadącemu do Włoch, na życie ktoś następował: drugi w Padwi, na niespodziewaiacego się napadszy Jędrzeia, ciężko ranił, obiema iednak, maiąc w ręku gotową zemstę, darował ia dla Boga. Dwor swoy tak w pobożności ćwiczył, że z niemi co Sobota sam Litanie o Nayśw: Matce mowił, á żeby do prożnowania okazyi, á z tąd do inszych excessow nie mieli okazyi, wolnych od zabaw czasow, kazał im Zywoty SS. czytać. Do Nayświętszey Matki szczegulniey nabożny, w Sobotę każdą, szczodrą wszystkich iałmużną dzielił, Kaplicę Lauretańską przy Kościele naszym Krakowskim S. Piotra y bogato ozdobił y uposażył, blisko dwunastu tysięcy na to wysypawszy, kędy też co Sobota do Stołu Pańskiego przystępował: na ubogich szczodrobliwy, na ktorych ostatnia wola swoia dwanaście tysięcy rozrucił, á za żywota swego co miesiąc naymniey trzysta pięćdziesiąt złotych. W tych pobożnych uczynkach śmierć go zaszła w roku 1649, wieku swego siedmdziesiątym trzecim, pochowany w Krakowie u S. Piotra: na nadgrobku swoim marmurowym, kazał wyrysować konia y psa: konia dla tego, że na nim chwały Rycerskiey w tak wielu expedycyach dopędzał: psa zaś dla tego, że gdy Moskwicin, ktorego on między swoich Dworskich policzył, y za domowego miał, na życie się iego był zasadził, pies swoim szczekaniem zdradę iego wydał. Umarł iednak ten Burgrabia bezpotomny, y z nim to imię, na ktore tak krwawo pracował.

CZARNIECKI *herbu* Łodzia. Xiądz Wacław Krzykowski uczony nasz Jezuita w Kazaniu na pogrzebie Alexandry z Czarnce Krzęckiy w roku 1639 wydrukowanym świadczy, że ten Dom Czarnieckich Łodziow, iedenże iest z Tomickiemi Łodzicami, (bo y Tomiccy herbu Drya temi czasy kwitną) acz potym dobra działem wzięte, rożne im dały nazwiska, iakoż zdawna Tomickich Siedlisko Czarnka bywała. Y Okolski o tey Familii waleczney podaie, że dawnemi czasy z Czarnki w Sendomirskim Woiewodztwie w Powiecie Chęcińskim wyszli, gdzie

Nnnn2 o nich

o nich erekcya Kościoła tamecznego y nadgrobki opowiadaią. Tych
dobr niegdy dziedzic, kiedy Kości S. Floryana Męczennika do Polski
przynieſiono w roku 1184, Kościoł w nich na cześć temuż Swiętemu
wyſtawił. Z iego dalſzych Sukceſſorow Budzą dziedzic na Czarnce,
ſwoię część bratu Dobkowi rezygnował w Zarnowcu w roku
1366, á Staniſław ſtan ſobie Duchowny obrawſzy, tegoż mieyſca był
Plebanem, y ſwoię część z dobr Oyczyſtych darował pomienionemu
Kościołowi, o czym mowi nadgrobek w Czarnce.

Od Władyſława potym Jagełła Krola Polskiego piaciu bra-
ci rodzonych, Tomko, Januſz, Sędziwoy, Włodko y Pełka, otrzyma-
li przywiley w roku 1423, y wolności niektore na dobra ſwoie, Kąty,
Błogoślew; á na Czarnkę prawo Magdeburskie, albo Niemieckie, aby
od innego każdego prawa wolne, miały ſwego Woyta y ſąd u niego.
Sioſtra ich Jachna, Pawła z Chrzaſtowa pozoſtała małżonká, ſwoię
część w Czarnce y Woli Czarnieckiey, ktora w tymże czaſie nowego
nazwiſka, Kąty nabyła, braci rodzonym Tomkowi y Sędziwoiowi, za-
piſała w Wiślicy w roku 1437 w Kſięgach Ziemſkich. Z pomienio-
nych braci, Januſz był Archidyakonem Kurzelowſkim pod rok 1427,
á potym Referendarzem y Podſkarbim Koronnym; o czym alleguie
Okolſki, iego nadgrobek w Kościele Bożego Ciała na Kazimierzu przy
Krakowie. Mikołay po zwycięſtwie Grunwaldſkim w Pruſiech, iezdził
w Poſelſtwie do Krzyżakow, aby poddali Malbork.

Bliżſzemi czaſy Hieronim z Czarnki, y ſyn iego z Doroty
Przyłęckiy Srzeniawczanki Szczęſny albo Felix kwitnęli. Temuż ſa-
memu Szczęſnemu Elżbieta Tyniecka herbu Poray, trzech ſynow zplo-
dziła (y Corkę Kryſtynę Hieronima Morſkiego małżonkę) to ieſt
Szczęſnego, od ktorego to potomſtwo zoſtało. Maciey w Węgrzech
przez lat dwadzieścia woiennemi dziełami wſławiony, tamże zdami ſię
y oſiadł. Floryan w potrzebie Kluſzyńſkiey z Moſkwa za Zołkiewſkie-
go Hetmana Buławy, wygraney, na placu poległ. Hieronim w Wę-
grzech y Inflanciech woynę długo traktował; á potym z Anny Łu-
czyckiy trzech iego ſynow było. Pierwſzy Stefan człowiek Rycerſki,
we Lwowie ciało iego po śmierci złożone. Drugi Jan w Zakonie So-
cietatis Jesu życie świątobliwie zakończył. Trzeci Hieronim, tego
zdami ſię zmarłego w roku 1635 nadgrobek *Starowolſki in Monumentis*
kładzie, leży zaś u OO. Franciſzkanow w Krakowie: Dworzanimem był
Zygmunta III. Z teyże Łuczyckiy, tych oſtatnich trzech braci rodzo-
na ſioſtrą Alexandra, wielkich cnot y umartwienia matrona, bo w po-
ście co trzeci dzień paſek drótowy na ſobie, aż do zkrwawienia noſiła,
dyſcyplinę przez paſſya, á czaſem przez ſiedm Pſalmow pokutnych o-
ſtrą czyniła. W wielki Piątek zaś naprzod rzemienną, drótową po-
tym dyſcypliną, na koniec rozgami plecionemi, ciało ſwoie aż do mdło-
ści ſiekła: na Kalwarya z Krakowa pieſzo boſemi nogami, ſzaty od-
mieniwſzy chodziła: co tydzień do Stołu Pańſkiego przyſtępowała,
nigdy inaczey tylko klęcząc, przewlokłe modlitwy czyniła. Czas, co
ſię od ręczney zſzedł roboty, na czytaniu Zywotow SS. ztrawiła: Swię-
tá

Swiętá Nayświętſzey Matki ſzczegulnym nabożeńſtwem obchodziła.
Kielich ſzczerozłoty y cztery tyſiące Collegio Krakowſkiemu u S. Pio-
tra zapiſała. Jan ſyn drugi Felicyana z Tynieckiy, w roku 1587 pod-
piſał Uſtawy Woiewodztwa Sendomirſkiego na ziezdzie Pokrzywni-
ckim *Conſtit: f.* 427: z Katarzyny Moſkorzewſkiy herbu Pilawa zpło-
dził ſyna Kryſztofa Staroſtę Zywieckiego, Dworzanina Krola Zygmun-
ta III. Mąż to był Rycerſki w wielu expedycyach doświadczony,
wſzyſtkim miły, ale naybardziey Bogu, dla ktorego Oycowſkiey ſię
wyrzekł herezyi, iuż w roku ſiedmdzieſiątym życia ſwego; we dwie le-
cie potym to ieſt 1636 zaſnął w Panu, w Kościele naſzym Kaliſkim, z
nadgrobkiem marmurowym pochowany: dwa razy ponawiał śluby mał-
żeńſkie, raz z Kryſtyną Rzeſzowſką, drugi raz z Brzoſtowſką herbu Boń-
cza: z pierwſzą waleczne iego potomſtwo ſynow dzieſiaciu, y Corka
Katarzyna Masłowſka: potym była za Janem Piekarſkim Podſędkiem
Kuiawſkim, daley za Janem Gembartem.

Piotr pierwſzy, męſtwo iego, *Nieſsporkow: Odrobiny Stołu f. 196.*
Kochowſki climact. 3. lib. 4 ſławią, kiedy pod czas oblężenia Częſtocho-
wſkiey Fortecy od Szwedow, z celnieyſzą piechotą, w nocy do pobliż-
ſzych wypadł nieprzyiacielſkich ſzańcow, tam część piechoty na ſpo-
ſobnym mieyſcu zaſadziwſzy, ktorzyby uciekaiących ſiekli, ſam pierwſzy
na ſzaniec wbiegſzy y ſerca drugim dodawſzy, tylo to przeſtrachem w
nieſpodzianym razie, to odwagą zprawił, że pierzchać cożywo poczęli,
ale y z tyłu od nacieraiących, y z przodu od zaſadzonych oſkoczeni,
trupem y moſtem legli: á Wodz Czarniecki y zwycięſtwo y
ſławę do fortecy odnioſł. Dobroczynności iego w Kollegium na-
ſzym Kaliſkim ieſt wdzięczna pamiątka: żona iego Miſiowſka. Woy-
ciech drugi, Piſarz Grodzki Chęciński, złączył ſię był dożywotnie z
Dubrawſką z ktorey ſyn Kazimierz. Paweł trzeci, w Oyczyznie na-
przod w Polſkim obozie ſłużył, y iuż Rotmiſtrzuiac, iuż pułki w rożnych
expedycyach wodząc przez lat dwadzieścia, nie mały czas potym w
Woyſku Ferdynanda III Ceſarza zoſtawał, na oſtatek do Malty ſię udał,
tam w wielu okazyach, á mianowicie w potrzebie u Kanei, odwagą
ſwoią ſławę ſobie wielką uczyniwſzy, Kawalerem Maltańſkim kreo-
wany *Kochowſki climact:* 3. *lib,* 4. Staniſław czwarty, Dworzanin Krole-
wſki, ſłużył woienną Ferdynandowi Ceſarzowi z piąciąſet iazdy.
Tomaſz piąty, Krakowſki y Włocławſki Kanonik.

Stefan ſzoſty ſyn Kryſztofa, ſławny na cały świat woiownik,
odwagi y Marſa Polſkiego Korona, od młodości ſwoiey przyuczony do
prac y dzieł Rycerſkich, pod Staniſławem Koniecpolſkim Hetmanem
początki experyencyi woienney założył za Towarzyſz ſłużąc. Przez
nie mało potym lat Porucznikował, zwłaſzcza u Marcina Kazanowſkie-
go Hetmana Polnego w Moſkiewſkiey expedycyi, tam z Władyſławem
IV przy dobywaniu Smoleńſka mężnie ſtawaiac, tego poleru nabył;
ktorego potym w expugnacyi Miaſt Pruſkich Holſackich y Moſkie-
wſkich, z wielką imienia ſwego chwałą zażył: znać że ſię w tey oka-
zyi z pięknym ſercem popiſał Władyſławowi, bo mu w nadgrodę
Krwawych zaſług, przywileiem pod Szemtowem w obozie danym pięć

ſet łanow, kompánii iego tyleż w Powiecie Starodubowſkim przy Gorze Popowey nadano. Uſarſkim Porucznikiem Staniſława Lubomirſkiego Woiewody Krakowſkiego będac, przeciw Tatarom, pod Ochmatowem woiował przeciwko Kozakom pod Starczem y Kumeykami; w roku *1635* już był Rotmiſtrzem Uſarſkim, iako ſię podpiſał *in Albo Congregat:* w Krakowie u S. Barbary y z drugim Stefanem Czarnieckim Uſarſkim Towarzyſzem. Naybardziey iednak, nieprzyiazna Janowi Kázimierzowi Krolowi fortuna, Kawalerſka cnotę iego obiaśniła. Prawdać że w roku 1648 z Stefanem Potockim ſynem Hetmańſkim wyſłany na poſkromienie rebellizuiacych Kozakow, y zawołanego ich herſzta Chmielnickiego, w nie wielkim dość poczcie, od daleko liczniey ſzego z Kozakow y Tatarow gminu, gdy z niemi pod Zołtemi Wodami traktuie, przeciwko prawu Narodow, y ſłowu danemu od wiarołomcow przytrzymany, gdy tym czaſem owę ſzczupła garſtkę ludzi po części wybił, po części w niewola zagarnał nieprzyiaciel, y ten maż waleczny poimany do Tauryki. *Paſtorius lib:* 1. Luboć *Kochowſki climact:* 1. *l:* 1. świadczy, że go Chmielnicki Tatarom odiał, y w ściſłych pętach w Kodaku więził. We dwie lecie potym przez Traktaty pod Zborowem uczynione, na wolność wyſzedſzy, pokazał że przeſzłym nieſzczęściem, nie tylko w nim chęć do woyny nie oſtygła, ale tym bardziey rozgorzała. Pod Bereſteczkiem Mikołaiowi Potockiemu Wielkiemu Hetmanowi ſiła do zwycięſtwa dopomogł, iuż na ten czas Chorąży Sendomirſki y Pułkownik Hetmańſki, u ktorego też w tey był eſtymacyi, że mu iako doświadczonemu żołnierzowi rzady całego Woyſka zlecał. Wynioſł go wyżey Jan Kazimierz: po klęſce albowiem naſzych pod Batowem po Samuelu Kalinowſkim, Oboźnym Koronnym zawołany, przydano mu do tego Piotrkowſkie, Kowelſkie, Kaniowſkie, Ratnińſkie Staroſtwa. Nad to iako z komputu Woyſka dochodzę, miał ſwoię Dywizya w roku 1658, w niey pod Uſarſka Chorągwia koni liczono 170, pod Kozacka koni 147, Dragonii *988*. Z temi ludźmi ſwemi, gdy Manaſteryſzczan mężnie dobywa, y do ſzturmu pod wał nieprzyiacielſki przywodzi, kula w twarz poſtrzelony, tak że mu gębę wſkroś na obie ſtrony przeſzyła; piatno to, poki żył odwagi iego nieuſtraſzoney, oczywiſtym było świadkiem. Tym czaſem, gdy z iedney ieſzcze toni, od chłopſkiey woyny, nie wybrnęła, opłakana temi tam czaſy Oyczyzna, druga fatalnieyſza na nię naſtapiła. Karol Guſtaw Krol Szwedzki z Woyſkiem ſwoim głęboko w wnętrzności tego Kroleſtwa zaciekſzy ſie, widzac że mu fortuna nad nadzieię ſłużyła, na tym iedynie imprezę ſwoię zaſadził, żeby był Jana Kazimierza Krola z Tronu zepchnawſzy, ſam go poſiadł. Wbił go poniekad na tę otuchę odiazd z Polſki Kazimierza: ten albowiem Pan widzac ſię od ſzczęścia opuſzczonym y nieprżyiaciela prawie nad karkiem ſwoim, za granice folguiac czaſowi umknał. Synowie Koronni to Kozacka woyna przyciśnieni, to bogatemi Guſtawa obietnicami uwiedzieni, ile bez Pana, bez głowy, bez rady zoſtaiac; niechętnieć, przecięż do Szwedzkiey nachylili ſię partyi. Ale Czarniecki, nienadwerężonym ſtatkiem przy doſtoieńſtwie Janá Kazimierza doſtawał: á naprzod

iuż

iuż Kaſztelanem Kiiowſkim będąc, miaſta Krakowſkiego przeciwko Szwedom długi czas natarczywe oblężenie wytrzymuiac, bronił: widząc iednak, że więcey przyſługi iego cała Oyczyzna potrzebowała, niżeli iednego miaſta mury, Krakow chwalebnemi kondycyami poddał Szwedowi. Chciał go wprawdzie na ten czas na ſwoię ſtronę przeciągnać Karol Guſtaw, y tak ſwoim iako y Wittemberga Xiążęcia Liſtem pełnym pochwał y wielkich nadziei zachęcał, atoli nieprzełamany był Czarnieckiego umyſł: dla tego gdy ſię to nie powiodło, przeciwko paktom w Krakowie dopiero umowionym zaſadzki na niego rozſtawił, chcąc go przeiać: átoli daremnemi zawodami. Stefan na wſzyſtkie ſtrony oſtrożny, oſzukawſzy nieprzyiacielſkie zamyſły, do Opola z ludźmi ſwemi do Krola poſpieſzył, y z nim potym do Oyczyzny powrocił. To opiſawſzy *Fulden lib: 6.* przydaie: *Digniſſimus omnino inter Sarmatas heros, libertati Patriæ ſtudens, varia arte marteq; Svecos deinceps feriebat*, á naypierwey w roku naſtępuiacym to ieſt *1656* pod Gołębiem, od Karola Krola Szwedzkiego, dzieſiącia tyſięcy w koło opaſany, tak że iuż iakby go w ręku mieli tak ſobie applaudowali Szwedzi, Czarnieckiemu w deſperowanym przypadku odwaga y ſzabla tor do wolności uczyniła: ſkoczywſzy albowiem w kilku ſwoich Chorągwi, ktore na ten czas przy nim były, tyſiac Szwedow na placu położywſzy, pięćſet rannych zoſtawiſzy, z bardzo małym ſwoich uſzczerbkiem na karkach nieprzyiacielſkich wyſzedł ſzczęśliwie z ciężkiego razu. Oddał wet za wet w krotce Karolowi, kiedy go nieſpodzianie napadſzy o trochę nie złapał, by był ſalwuiac ſię, nie umknał. Pod Jarosławiem potym Szwedow, iednych wyciał, drugich do ucieczki przymuſił: uciekaiących do Wiſły z wielka w nich Klęſka gonił: moſt pod Sendomirzem zrucił y ucieczce drogę zagrodził. Pod Warka kilka tyſięcy z Margrabia Badeńſkim trupem na placu położył. Izraela pod Łowiczem fortunnie przetrzepał, y ze wſzyſtkiego wyzuł: z Bydgoſczy, Nakła, Tucholi y inſzych miaſt præſidia Szwedzkie wyrzucił: w Wielkiey polſzcze Wartę rzekę przebywſzy tyſiac pięćſet ich znioſł: ośm Chorągwi nieprzyiacielſkich w zdobyczy wynioſzſzy: Krolowa Ludowikę przez ſrzodek zaſadzonych y pilno czuwaiacych na to Szwedow do Gdańſka do Krola beſpiecznie doprowadził. To wſzyſtko z *Fuldena* Hiſtoryka kładę, żeby tym więkſza u każdego wiarę miało, kiedy y cudzoziemſkich Authorow pioro wyſokiemi pochwałami dzieła iego rozpiſało: iakoż *G. Horn Orb: Pol: f.* 172, między nayprzednieyſzemi tego tam wieku Wodzami Czarnieckiego położył, y *Laurentius Lucheſinus Soc: J. Epinicio in victoriam de Moſchis Cudnovienſem*, tak o nim mowi: *Quis te Czarnieci ſileat? quem Svecica fractæ hæreſis hydra tremit, numeras qui prælia palmis.* Alexander VII Papież, y Leopold Ceſarz, Liſtami ſwemi do niego danemi, dziwnie iego męſtwo wyſławili: á Potocki Paweł Kaſztelan Kamieniecki *in Centuria Virorum f.* 272 twierdzi, że ieden Czarniecki, w kilka lat więcey Szwedow trupem na placu położył, niżeli kiedyś przez trzydzieści lat od Woyſk Niemieckich ponieśli. We wſzyſtkich naygorſzych razach ſzczęśliwy, tak że do herbu iego alluduiac, ſłuſznie o nim z Stacyuſzem mowićbym mogł, *In omni felix tua cymba*

Oooo2 *profun-*

profundo Sylv: 3. Niewypowiedziana zaś prędkością nieprzyiaciela nachodził, niezfatygowanym ſercem nacierał, y lubo w małym pocztcie potykaiącemu ſię z daleko większa partya, umykać czaſem z placu przyſzło, przecięż niemniey był Szwedom ſtraſzny, tak gdy im ſtawał w kroku, iako gdy odwodem uſtępował: y tyle to męſtwem ſwoim, to trzydzieſta bliſko potyczkami zprawił, ten wielki Woiownik, że Karol z Polſki za Granice uſtapić muſiał: przecięż go y tam ſzabla ścigała Czarnieckiego. Holſacya, zpędziwſzy z niey Szwedow, Fryderykowi III Krolowi Duńſkiemu oddał Jutlandya z iarzma Szwedzkiego uwolnił: Alſen wyſpę y nadmorſkie fortece Sandeburg y Nortburg nieſłychana odwagą wpław na koniu odnogi morſkie przebywſzy poſiadł, Goldyngę Miaſto ſzturmem odebrał, y wiele inſzych, z podziwieniem całego woyſka Cudzoziemſkiego. Za te ſwoie Heroiczne zaſługi od tego Fryderyka złotym łańcuchem udarowany. Ale y Moſkwa ręki iego Kawalerſkiey doznała, kiedy ich z całey Litwy wyrzucił, na wielu wprawdzie mieyſcach biiac ich y ſiekąc fortunnie; pod Połonka iednak y Dzieſzna pamiętnemi zwycięſtwami do tego ich przyciſnał, że ſzukaiac Cudzego Państwa y ſwoich kiedyś, Prowincyi poſtradali, czyli raczey wydarte przedtym Polſzcze powrocili. Oyczyzna, ktora mu całość ſwoię powinna y Jan Kazimierz Krol, ktorego na Tronie utrzymał, rekompenſuiac mu iego nieprzeliczone trudy, z Kaſztelanii Kiiowſkiey na Woiewodztwo Ruſkie, z tad na Kiiowſkie wynioſł, á Konſtytucya w roku 1661 *fol.* 12 wyſławiwſzy iego męſtwo, na pamiatkę zaſług iego Staroſtwo niegdy Tykocińſkie, ze wſzyſtkiemi do niego należącemi dobrami *& jure Patronatûs*, w dziedzictwo wiecznemi czaſy, iemu y Sukceſſorom iego puścila. Wymawiał ci mu wprawdzie ktoś, że z proſtego Szlachcica, tak wielkim uroſł Senatorem, atoli pięknie na to, y właśnie *ad hominem* odpowiedział: Ja nie z ſoli, ani z roli, ale z tego co mię boli, uroſłem.

Oſtatnia iego expedycya na Ukrainie. Wieść niepocieſzna go zaſzła, że nowe bunty rebellia Kozacka, głowę znowu podnoſzac, y w ſwieże ſpiſki kliiac ſię zaczynała: wyſłany na poſkromienie iey Machowſki we dwochſet koni, porażony. Uſychał na tę nowinę, kochaiacy ſyn Oyczyznę, przecięż nie folguiąc nic y ztarganym ſiłom y podeſzłym latom do Stawiſk przypada, tam Koniuratow wpień wyciąwſzy, reſztę miaſta przeſzła expedycya niedopalonego ogniem znieść kazał. Wkrotce potym ſłabieć począł; przecięż żywością ducha zemdlałe ſiły krzepcząc, żadnym perſwazyom nakłonić ſię nie dał, żeby był, dla poratowania zdrowia z pola uſtapił. Gdy iednak co raz to większa gorę goraczka brała, naprzod do dobr ſwoich, ztamtad ku Polſzcze w drogę ſię puścił. W tey podroży Liſt Krolewſki odebrał z przywileiem na Buławę Polna Koronna, przeczytawſzy go rzecze. Wſzakem ia nie raz mowił, że mi w ten czas Hetmańſka władzę dawać będą, kiedy ani ſiła do woyny ani ręka do ſzabli zdolne nie będa: ieżeli mi iednak zdrowia Bog użyczy, ſtarać ſię o to będę, żeby Krol Imść nie żałował tey łaſki ſwoiey, ktora mię potyka: ieżeli umrzeć przyidzie, ta Buława, śmiertelnego grobowca ozdobą chyba będzie. To wyrzekſzy

rzekſzy w dalſzą ku Dubnu drogę nieść ſię kazał, bo zmocniony paroxyzm ani wierzchem ani wozem iechać mu nie pozwalał. Tam we wſi Sokołowka ſtanawſzy, widzac ſię śmiertelnym, przed X. Agapitem Dabrowſkim Jezuitą, ſwoim we wſzyſtkich expedycyach Spowiednikiem ſpowiedź uczyniwſzy, y Wiatyk S. przyiawſzy, świątobliwie żyć przeſtał w roku 1665, wieku ſwego 66. w podłey bardzo lepiance, ten ktory świat cały imienia ſwego chwałą napełnił, z wielkim Jana Kazimierza Krola y wſzyſtkich żalem. To dziwna, że koń iego, w biegu nieporownaney prędkości w okazyach wſzyſtkich z Czarnieckim doświadczoney darzkości, pod czas choroby Pana ſwego, iakby śmierć iego przeczuwaiac głodem ſię morzył, niechcac nic ieść, nogami tylko w ziemię kopiąc, á na wchodzących y wychodzacych żałośnie pogladaiąc, aż też padł y zdechł, iakby *nollet Domino ſervire minori*. Był ten Stefan z natury do woyny urodzony, iakby ogniem tchnał miaſto duſzy, więcey mu ieſzcze poleru uſtawiczna od młodości woienna experyencya przydała, na nayciężſze ſtoſy nieuſtraſzony, prędkości w przebywaniu głębokich y byſtrych rzek nieporownaney, w radzie y zamyſłach ſkryty. Wſtrzęmięzliwością, czuynością, praca, z nayoſtatnieyſzemi żołnierzami ſwemi certował, tak że ſię zdał krom honoru y rzadow nad woyſkiem nie mieć nic nad inſzych: z tad cokolwiek rozkazywał, ſam pierwſzy zaczynał. Kawalerya ſwoię chciał mieć w uſtawiczney exercytacyi, dla tego zwykł był mowić. *Faciliùs militem, continuo actu laſſatum, quam otio calcitrantem, tractari*: luboć go w tym ſamym ſzczypie *Kochowſki climact*: iako y w drugich punktach ale niewinnie, znać czyim duchem pioro iego tchnęło: to albowiem pewna, że tych tam czaſow okoliczności, tego po nim wyciagały: inaczey kochaiacy ſławę ſwoię y Rycerſtwo Woiownik, naymnieyby był nie uczynił, coby z uſzczerbkiem iey bydź mogło. Przed potrzebami tak częſtemi, ſtateczną á ſtaropolſką pobożnością zwykł ſię był grzechow ſwych, bez ktorych w tym życiu śmiertelnym obeyść ſię niepodobna, Kapłanowi ſpowiedać. *Kowalicki w Kazaniu* ſwoim piſze o nim, że poſpolicie tańcował w pancerzu na gołym ciele. Zwiazkiem małżeńſkim miał za ſobą Zofią Kobierzycką herbu Pomian, Synowicę Kaſztelana Krzywińſkiego, á z niey według *Kochowſkiego* żadnego ſyna nie zoſtawiſzy, dwie tylko Corki dziedziczki fortuny y ſławy ſwoiey zpłodził. Z tych pierwſza, Alexandra Katarzyna Branicka Marſzałkowa Nadworna Koronna: ta młodſza będąc, gdy ſię Ociec na woynę wybierał, żegnaiąc Oyca rzewliwie ſię zapłakała. Pytaia ſię o przyczynę płaczu: odpowiedziała. Załuię prawi tego, żem ſię w męſkim ſtanię nie urodziła, żebym Oycowſkiey chwały y dzieł iego uczeſtniczką bydź mogła. Po śmierci męża ſwego młodo owdowiała, lubo y kwitnąca lat pora y fortuna obſzerna, y naciſk wielkich Konkurrentow do powtorzenia małżeńſtwa nęciły, przecięż w wdowim ſtanie obrała ſobie reſztę lat ſwoich kończyć wielkich cnot Matrona, á naprzod miłoſierdzia, z ktorego uboſtwo y znędzone poddańſtwo z chęcią ratowała. Paſkami y włoſiennicą ciało trudziła. Nayśw: Sakrament gdy do chorego nieſiono, pieſzo odprowadzała, Mſzy Świętych

co mogła mieć ſłuchała: na oſtatek umieraiąc w roku 1698 teſtamen-
tem warowała, żeby bez pogrzebowego Kazania ciało iey złożono
w Kościele naſzym Krakowſkim u S. Piotra, ktoremu też mieyſcu ſłu-
ſzna iałmużnę darowała. Druga Konſtancya Leſczyńſka Woiewo-
dzina Podlaſka, oſobliwſza Dobrodzieyka Krakowſkiego naſzego No-
wicyatu: o niey *X. Kowalicki fol. 73* napiſał, że oſobliwie w mięſopuſty,
pod miękkim iedwabiem włoſiennicę, w modnych zaś trzewikach,
drobne noſiła kamyki, wosk nad świecą na nogi topiła, S. Xawiera O-
braz w Kaliſkim Kościele ſrebrną ſukienką przyſtroiła, y wiele inſzych
łaſk tak temu iako y Łuckiemu naſzemu Kościołowi wyświadczy-
ła, Collegio Krakowſkiemu u S. Piotra więcey niż dzieſięć tyſięcy
wyliczyła.

Dobrogoſt ſiodmy ſyn Kryſztofa, w Węgrzech zaprawował
ſię do odwag woiennych, á potym z Xiążęciem Wiśniowieckim Oy-
czyznię ſłużył, Pułkownikiem Woyſka Zaporowſkiego w Białocerkwi
w roku 1642. Franciſzek oſmy, w Zakonie Societ: J. z ſamych heroi-
cznych cnot iego znać było, że rodzonym był bratem Stefana pamię-
tnego Woiownika, z tą tylko rożnicą, że tamten nieprzyiacioł, ten zaś
ſiebie ſamego zwycięzcą, á poſpolicie aż do krwi: taka albowiem indu-
ſtryą w wyniſzczeniu ciała ſwego nadrabiał, że iuż pokrzywami, iuż
rozgami, iuż cierniem oſtrym ciało ſwoie kraiał, á gdy w podeſzłym
wieku zdało mu ſię, że iuż mu ſiły nieſtawało na Swięte nad ſobą
paſtwienie ſię, zdolnych ſił cudzey ręki, na to zażywał, żeby go była
z umowy do woli katowała, bez względu na żadne prożby, ktoreby
był na nim bol ciężki mogł wyciſnąć: krom tego w śniegu ſię po da-
chach z ſzat wyzuwſzy nurzał, y nayoſtrzeyſzemi mrozami ſtudził; bez
wątpienia, że ſercem pod ten czas miłością Boga pałaiącym. Poſtrzegł
raz na mendyku odartą łachmanę, prędko ſię poſtarał, że go w inſzą
lepſzą przyodział, tę zaś, za oſobliwſzy od odartuſa wziawſzy podaru-
nek w nie ſię przyodział; tyle rozplenione w łatach ſiermięgi owey,
robactwo dokuczać poczęło Franciſzkowi, że zdeſperowawſzy o ſobie
żeby mogł tę dobrowolną katownią wytrzymać, związać ſię rozkazał:
cierpiał przez ſłuſzny czas torturę niezwyczayną, po ktorey ciało iego
tak pokąſane znaleziono, iak gdyby trądem zarażone było. Y lubo
przyoſtrzeyſzym ſię ſobie ſtawiał, przecięż czegobyś ſię nigdy po nim
nie ſpodziewał, na wſzyſtkich innych był łaſkawy y miły, czy to u-
cząc, czy każąc przez wiele lat, czy Collegia naſze rządząc Winnickie,
Rawſkie, Toruńſkie, Konwikty Sendomirſkie y Kaliſkie, czy na obo-
zowych Miſſyach z bratem ſwoim Woiewodą, tak w Oyczyznie, iako
y w Holſacyi pracuiąc. Ziechał na Nowy rok w liczney Komitywie
dla doſtąpienia odpuſtu Swiderſki, Marſzałek niegdy Związkowy do
Rawy, gdzie Rektorem na ten czas prezydował Czarniecki, y ſpodzie-
waiąc ſię że żołnierſkim ludziom ſnadniey miał faworyzować brat
Wielkiego Woiownika, o ſpowiedź go y rozgrzeſzenie proſił: wyma-
wiał ſię Rektor łagodnie, zkładaiąc ſię Papieską Bullą, ktora ſekwe-
ſtruiących dobra Duchowne (iak oni w ten czas w Olborzu y indziey
czynili) przypuſzczać do tego nie pozwala. Grozi Swiderſki zniſzcze-
niem

niem dobr Collegii, nic na to niewzruſzony Franciſzek w ſwoim ſtate-
cznie doſtawał przedſięwzięciu, ale powolną perſwazyą tyle ſprawił
w Swiderſkim, że potym o niczym bardziey nie myślił, iako żeby ſię
z Bogiem y Kościołem poiednał, dobra Kościelne y ich dyſpozycyą,
Duchowieńſtwu zupełnie wrociwſzy, co ſię wkrotce ſtało. Ten zaś
potym w Lublinie w roku *1676*, wieku ſwego 66 życie to pobożnie
zakończył.

Marcin dziewiaty ſyn Kryſztofa: y ten w Węgrzech naprzod
ſwoię młodość ćwiczył w Rycerſkich pracach, á potym w Oyczyznie
z Koniuſzym Koronnym Xiążęciem Wiśniowieckim, y Kazanowſkim
Hetmanem, to w Pruſiech przeciwko Szwedom, to na Ruſi y Ukrai-
nie przeciwko Tatarom y Kozakom, Porucznikiem będąc u Margrabi
Myſzkowſkiego pod Lubniem w potrzebie z Kozakami z ſamopału po-
ſtrzelony; na Kodaku potym tamteczney fortecy Kommendantem da-
ley nad Raytaryą Polſką Pułkownikiem, to *Kochowſki climact.* Dzido-
wſki zaś Clavis aurea powiada że był Oboźnym Koronnym, y że
pod Batowem zginał: ale iako ſię wyżey mowiło, Samuel Kalinowſki z
tym honorem w tey porażce poległ, nie on. Tenże Corkę mu przy-
znaie Alexandrę, ktora po mężu Melchiorze Michałowſkim Stolniku
Rożańſkim owdowiała, żyła ieſzcze w roku 1686. Sioſtra iey pier-
wſzym związkiem Kryſtyna doſtała ſię Jędrzeiowi Zaleſkiemu Pułko-
wnikowi Krolewſkiemu. Druga zaś Molſkiemu Stolnikowi y
Surrogatorowi Kaliſkiemu, na naſze Collegium Kaliſkie dobroczynna,
ktoremu dzieſięć tyſięcy na bibliotekę zapiſała. Zeſzła w ſędziwym
wieku 1705. Brat ich Kazimierz w obozach życie ſwoie ztrawił. Dru-
gi brat

Stefan Stanisław Piſarz Polny Koronny, Brańſki, Kaniowſki,
Lipnicki Staroſta, od czternaſtu lat wieku ſwego, Rycerſkim odwagom
przyuczać ſię począł. Skarbnikiem go Czerniechowſkim y Rotmiſtrzem
Raytaryi Komput Woyſka *1658* wſpomina, ale go potym męſtwo
iego doświadczone wyżey wynioſło: natarczywym albowiem ſercem
do każdey ſzedł okazyi, tak że kiedy woyſkom Regimentował, Rycer-
ſtwo boiąc ſię o niego, muſieli go przez Zamoyſkiego y Kſięſkiego u-
praſzáć, aby w iedney ſwey głowie, ktorą tak ſkoro na ſzwanki narażał,
wſzyſtkich beſpieczność oſtrożniey chował: iakoż w Moſkwie pod Ku-
ślikami odważnie nacieraiąc na gromadnego nieprzyiaciela, czterech
rumakow w tey potrzebie poſtrzelonych utracił, á w innych okazy-
ach iedenaście koni pod nim zabito. Od Krawczeńka rebellizantow
herſzta ktory od Stryia bieżącego chciał z zaſadzki przeiąć, odważną
ręką ſalwował ſię, ale gdy w ſiedmiu tylko Towarzyſtwa komitywie
zoſtaiąc, chciał iednego z nich Kuklińſkiego zabitego ciało Kozakom
odbić, w głowę ſzablą niebeſpiecznie cięty. Pod Humaniem oboy-
czyk kulę w poł złamany, iego nie ruſzywſzy. Pod Chocimem w
chwalebney wiktoryi, na impreżę y aſſult do obozu Tureckiego pie-
chotę ſam prowadził z dobytą ſzablą poprzedzaiąc: pod Wiedniem y
Parkanem Rycerſko ſtawał: á gdy Krol Jan na Budziaki z Woyſkiem
poſzedł, przez Multany do niego z ludźmi ſwemi przerzynał ſię. Pod
Liſian-

Lisianka w ramię cięty czy postrzelony, z ktorey rany prawą ręką władnąć nie mogł. Jego męstwem Peryasław, Czerniechow, Sosnica, Nizin, Sedniow, do poddania przymuszone, ile klęską swych zastraszone, gdzie na Stabuńskich polach otaborzonych rebellizantow przełamał. Pacowi Wileńskiemu potym Woiewodzie od Moskwy oblężonemu na odsiecz idąc, zprawił to imienia swego postrachem, że nieprzyiaciel o pokoy traktować musiał. Dacko ze czterdziesta y siedmią tysięcy od niego przetrzepany, tylko się w ośmnaście tysięcy został: á kiedy od Radomyśla ruszył, od niego y Zamoyskiego potym Podskarbiego Koronnego zpędzony, y do ucieczki przymuszony. Marszałkował Izbie Poselskiey w roku 1673. Do Fundacyi OO. Reformatow w Zamościu, náywięcey się przyczynił, dla tego tamto mieysce, za swego czci go Fundatora. W Lublinie do Matki Boskiey przy Kościele Swiętego Ducha znaczną szczodrobliwość swoię pokazał. Umarł w roku 1703, z Hulewiczowny Kasztelanki Bracławskiey iednę tylko Corkę zostawiwszy Zofią Angelę, ktorą wydał za Michała Potockiego, Pisarza Polnego Koronnego, á teraz Woiewodę Wołyńskiego: w Kościele naszym Krasnostawskim pochowana, zszedszy na lepsze życie 1724.

Jan dziesiąty syn Krysztofa, Miecznik Krakowski, młodsze lata przepędziwszy w Obozie pod Chorągwią Myszkowskiego, dalsze usługom Oyczyzny poświęcił, z Seymu Coronationis w roku 1676 przydany do exekucyi testamentu Jana Kazimierza Krola, względem dobr Zywieckich, iezdził y po ciało iego do Francyi. Syn iego Michał Kanonik Krakowski y Sendomirski, Deputat na Trybunał Koronny w roku 1695.

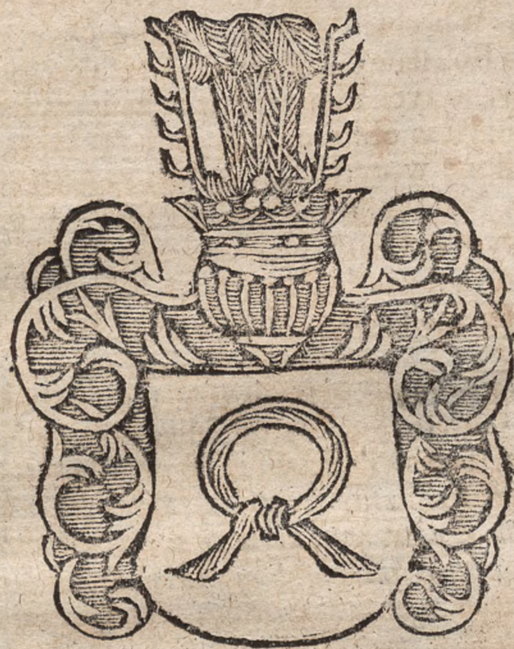
CZARNECKI herbu Prus 3tio. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał: atoli widziałem ich z tym herbem. Jan Biskup Kamieniecki, Opat Czerwieński w roku 1660, lubo mci ia mu wyżey herb Łodzia przywłaszczył. Woyciech Czarnecki w Poznańskim, Kazimierz w Łęczyckim, Stanisław w Sieradzkim w roku 1697. Marcin Stolnik Bracławski y Seweryn w Bracławskim tegoż roku. Adam y Franciszek z Czernocina w Krakowskim w roku 1705.

Czarnkowski Herbu Nałęcz

HErb ich tak opisuia Authorowie. Binda podwoyna biała, w spherę albo koło ułożona w czerwonym polu, ktorey końce na krzyż ułożone: nad hełmem y Korona dwa Jelenie rogi, między ktoremi trzy piora Strusie; te strzała od prawey strony, na lewą z gory przeszyła. *Bembus Soc: J. w Kazaniu pogrzeb: Okolsk: tom. 2.* Kleynoty. *Potocki poczet herbow.* Tego herbu sam tylko Dom Czarnkowskich, kiedyś w tey Oyczyznie między naypierwszemi wsławiony zażywał; bo lubo rozumiem, że to

iednaż

iednaż była Familia z Ostrorogami y Szamotulskiemi y innemi ktorzy się także Nałęczem pieczętuia: atoli tak tym iako y inszym dla wielkich zasług inszym kształtem Oyczysty Kleynot przeformowany y nadany.

Paprocki w Gniazdzie Cnoty, początki tego herbu Nałęcza z tąd zakłada. Mieczysław z Monarchow Polskich pierwszy Chrześcianin, chąc żeby y poddani, tegoż Boga, ktorego y on za Pana czcili, iednych postrachem, drugich dobroczynnością do wiary prawdziwey y uznania tegoż Boga necił: iakoż gdy Gniewomir Xiąże na Człopie, przez Chrzest S. odrodził się niebu, Mieczysław tym ucieszony, Chrzesną chustkę z głowy iego zdiawszy, za herb mu ią nadał. Poprawił się iednak ten Author w poźnieyszey od siebie do druku podaney o herbach Księdze, y słusznie: o czym niżey: gdzie iuż nie Gniewomirowi, ale Dzierżykraiowi Xiążęciu na Człopie, tę łaskę wyświadczoną od Mieczysława bydź mieni. Potwierdza toż samo dawny *MS.* w Collegium Poznańskim znaleziony; *Choryński także w Kazaniu pogrzeb:* ktorzy powiedaią, że w Zamku Szubińskim, wielka niegdy Księge, y pięknie oprawna, wielkiey starożytności dokument chowano, to Słowiańskim, to Łacińskim ięzykiem zapisana: w niey rożne herby, y Familie zkonnotowane widzieć było, o ktorych temi czasy y niesłychać, ale nie dawno przedtym, kiedy to oni pisali, trefunkowym zpłonęła ogniem. Z niey iednak, co kiedyś wyczytali, y pamiętać mogli, to przywodzą. Za czasow Władysława Łokietka Krola, przypozwani Nałęczowie na sądy Krolewskie (pod Suleiowem się w polu pod namiotami trybem tamtych wiekow odprawiały) o zabicie Przemysława Krola, antecessora Łokietkowego pod Rogoźnem; między ktoremi

y

y Hrabia z Czarnkowa ſtanawſzy, niewinnoſci ſwoiey, tym dość iawnym argumentem bronił; iż właśnie pod ſam czas tey fatalney tranſakcyi, do Jerozolimy Swięta y długa peregrynacya zapędzony, daleko iak od domu, tak y od Polſki, á zatym y tego kryminału zoſtawał. Dowodził y tego, że Czarnkowſcy, nie z tych Nałęczow ida, ktorzy Nałęcz zawiązany w herbie noſza; ale od Dzierżykraia Xiążęcia na Człopie, ktorego Bolesław Chrabry do Krztu trzymaiac, na pamiatkę Nałonia, (tak zwano tych tam czaſow tę zaſłonę, ba ieſzczę y teraz tak zowią, ktora Chryſtus obnażony y na Krzyżu zawieſzony, był okryty,) tęż ſamę zaſłonę w cyrkuł zwiniona za herb nadał: luboć potym miaſto Nałonia, Nałęczem go, za korrupcya y odmiana języka zwać poczęto. Przedtym zaś tenże Dzierżykray, Porphirowey kolumny w herbie używał, ktora dway Gryfowie na ſobie trzymali. Poty pomieniony Manuſkrypt: átoli Okolſki powiada, że przedtym Orła w herbie noſili.

Pariſius y Rutka in MS. dawnieyſzy ten herb bydź rozumieia, czy to od Bolesława Chrabrego, czy od Mieczyſława Xiążęcia czaſow. To albowiem pewna, że dawni Rzymianie y Monarchowie rożnych Narodow, bindy białey, miaſto Korony zażywali: o czym świadczy *Alexander ab Alexán: lib.* 1. *c.* 28, *y Lampridius w życiu Alexandra Sewera Ceſarza Rzymſkiego* piſze. *Boni linteaminis appetitor, faſceis ſemper uſus eſt.* y *Seneca epiſt: 80. Vides illum Scythiæ Sarmatiæq; Regem inſigni capitis decorum, ſi vis illum æſtimare, totumq; ſcire, qualis ſit? faſciam ſolve.* Co Lipſius tłumaczac przydaie: *id eſt diadema inſigne Regni, nam hoc non aliud erat, quam faſcia, aut vitta capiti circumdata:* y daley mowi. *Multum mali ſub illa latet, id eſt laborum, ærumnarum, incommodorum, hinc alius quidam dixerat de Regia Purpura. O mulier hunc pannū humi jacentem, non attollas, ſi ſcias, quantùm mali ſub eo lateat.* Z czego poznać, że Starzy Sarmatow Monarchowie, zdawna bindami głowę wiazali, y to Panow Wielkich włáſne było inſigne. Dion także *in Pompeio* o Tygraneſie Ormiańſkim Krolu napiſał, że zbity od Pompeiuſza; z mieczem y Berłem, bindę biała z głowy zerwana, pod nogi zwycięzcy podrzucił, na znak poddania ſię. U Bulgarow Xiążęce Domy nayprzednieyſze, miaſto czapek, chuſtkami głowy opaſywali: dla tego gdy potym Michał Krol Bulgarſki, wiarę Chrześciańſka przyiał, á Grecy do ſwych Kościołow z takim ſtroiem nikogo przypuſzczać niechcieli; Krol Michał poſelſtwo wyprawił do Mikołaia Papieża, rądzac ſię go, czyby do Swiatnic Boſkich w takich bindach wchodzić ſię godziło; ale Stolica Apoſtolſka y ſtroiu y zwyczaiu tego nie pochwaliła, to *Billius tomo 2 Concil: y Pariſius* z niego: wſpomina *Baronius* w rocznych Dzieiach Kościelnych tę Legacya pod rokiem 866, przecież punktow iey nie namienia. Z tego tedy wnoſzą ci Authorowie, że albo pierwſzemu Domu tego Przodkowi, ten herb nadany, gdy w okazyi iakiey Sarmatow z Rzymiany, znacznieyſzego Adwerſarza trupem położywſzy, bindę z głowy iego do Monarchy ſwego przynioſł, albo też od Bulgarow do nas przynieſiony. Co że ſię ſtało, za czaſow Dagoberta Franka, rozumie *Pariſius*, za ktorego dziewięć tyſięcy Bulgarow do Francyi wpadło było, ale gdy tam przez zdradę

zdradę byli zbici, ſam Alticeus, z ſiedmiąſet inſzych, z tey porażki umknał do Walduka Xiążęcia Winidow, kędy ſię iego potomſtwo rozpleniło, nieprzeſtannie Nałęcza ſwego nie odſtępuiąc. *Joannes Goropius lib: 2. Gigantomachiæ pag:* 147 powieda, że Brabanczykowie, ktorych też niektorzy między Narodem Słowiańſkim licza, y ten Author zowie *Brantes Pant,* czyli przełożywſzy słowa Pan Brat, to ieſt *Domini Fratres,* iak ſię y Ziemianie Polſcy zwyczaynie czcza, tegoż herbu używali.

Ja nie mogeć wprawdzie przeczyć tak wielu Piſarzom, że w cudzych Państwach, ba y u naſzych Sarmatow, binda na głowie w zwyczaynym ſtroiu była, ale że w herb tego Domu weſzła, zda ſię pierwſza Paprockiego poważnieyſza y prawdziwſza oſnowa: ztąd y *Sarnicki in deſcript: Polon:* mowi: *Primi inter Heròés, Czarnkovii Chriſto nomina ſua dederunt, cujus rei inſigne, vittam Baptiſmalem hactenus gerunt.* Drudzy początkow tego Kleynotu poznieyſzy wiek zamierzaia, to ieſt od Bolesława Krzywouſtego czaſow, kiedy po owey nieſzczęśliwey pod Haliczem potyczce, z placu umknawſzy, ten waleczny tryumfator; ranney ſwoiey Kawaleryi, ſam potym rany y głowy wiazał, á na pamiątkę heroiczney każdego odwagi, tęż ſamę w herbie noſić pozwolił. Co Krzywouſty Pańſkiego umyſłu Krol, na wzor pewnie uczynił Alexandra Wielkiego y Traiana Ceſarza. O czym *Dio piſze lib: 68, fol. 775,* że w pierwſzey iego z Decebalem expedycyi, ktoremu na poſiłek przybyli Burowie Sarmacki zdami ſię narod, od barwy y koloru iey podobno tak nazwani, poſłali do Traiana grzyb wielki, na ktorym napiſali, *Buros Sociosq; cæteros, Traianum hortari, ut pedem referret, & pacem coleret.* Nie dał ſię na to nakłonić Traian, ztoczył bitwę, ale z wielką w ſwoich ludziach klęſka, tak dalece że o niey mowi Author. *Cum deficerent ea, quibus vulnera militum obligarentur, fertur, ne veſti quidem ſuæ Traianum peperciſſe, ſed eam in faſcias diſcidiſſe, ad obliganda vulnera militum, cæſisq; in prælio, ſtatuiſſe aram, & quotannis parentari juſſiſſe.* Alexander zaś z konia zſiadaiąc, gdy trefunkiem rozkrwawił Lizymacha, biały z głowy ſwoiey zawod zerwał, y ranę zawiązał: co potym Lizymachowi prognoſtykiem Krolewſkiey godności było. Tym torem mowię ſzedł y Bolesław Krzywouſty: iakoż na pamiatkę tego, niektore Nałęczow Domy, lubo biały Nałęcz w herbie ſwym kładą, atoli gdzieniegdzie czerwony, iakby krwia zpluſzczony, świadczy *X. Rutka in MS.* Y luboć to bydź może, że niektore w Polſzcze Familie, z tey okazyi Nałęcz ſwoy wynioſły, iako *Paprocki w Gniazdzie Cnoty f. 1010* wyraźnie piſze o Chełmickich y Moſzyńſkich; o wſzyſtkich iednak tego trudno mowić, ile że dobrze przed Krzywouſtym Nałęczow imię, na rożne rozrodzone Familie kwitnęło, iako to Czarnkowſkich, Szamotulſkich, Oſtrorogow, y innych ktorzy od tych poſzli, y od Dzierżykraia Hrabi na Człopie. Cożkolwiek bądź, co ſię wyżey mowiło z MS. Poznańſkiego; muſiemy iednak przeſtać na zdaniu Paprockiego, y drugich ktorzy torem iego ida.

Przydaie tenże Paprocki, czego mu pomaga y Okolſki, że Czarnkowſcy właſni ſą Popiela Monarchy Polſkiego niegdy potomkowie, mieli raczey mowić Leſzka, ktory między dwudzieſtu ſynow z drugie-

drugiego łoża zpłodzonych, dzieląc ſwoie Państwo, iednemu z nich
Człopſkie Xięſtwo w podziale naznaczył: iakoż y X. Bembus w Kaza-
niu ſwoim pogrzebowym z Pomorſkich Xiażat, linią ich wyprowadzá.
Popiera tego y herb dawny ich, o ktorym wyżey namieniłem, to ieſt
dway Gryfowie pod porphirowa kolumna, ile że wſzyſcy Leſzka ſy-
nowie, Gryfem ſię pieczętowali, lubo każdy dla dyfferencyi albo in-
ſzym kſztałtem udał, albo iaka aukcya przyozdobił, o czym obſzerniey
mowić ſię będzie pod herbem Gryf. Gdy ſie iednak potym rozple-
nieni tych Xiążat Sukceſſorowie ſami między ſoba kłócić poczęli, y
z Polſką potym w woienne zaſzli kollizye; wſzakże potym czy z ſwo-
iey dobrey chęci upamiętawſzy ſię, czy też ſzablą Chrabrego Krola
przyciśnieni, gdy ſię do Polſki wrocili, tytułu Xiążęcego uſtapiwſzy,
przy ſamym ſię Hrabiow z Człopy honorze zoſtali, znać dla tego, że
Xiażęca prerogatywę, ſami ſobie Piaſtowi potomkowie przywłaſzcza-
li. Z tąd zdami ſię o nich Pòéta napiſał. *Alba caput veteres cingebat fa-
ſcia Reges: Nam Regum ſtirps eſt Czarnkoviana Domus.* A drugi o ich
herbie. *Szlachetny węzle, iak wiele zacności, zawarteś razem w ſwoiey okra-
głości? gdzie kogo iaka zacność ozdobiła? czegoby w ten twoy zwiazek nie zku-
piła.*

Dzierżykray tedy Hrabia z Człopy, pierwſzy znać w Polſzcze
oſiadł, czyli raczey dla tego, Przodkiem go tey tak godney Familii,
wſzyſcy iednoſtaynie tytułuia, że przez Chrzeſt S. odrodziwſzy ſię Bo-
gu, nowy naſtępuiącym wiekom, otrzymał zaſzczyt herbowny Nałęcz:
czego potwierdza, napis na pewnym grobie w Kościele Czarnkowſkim
bardzo dawny, iako świadczy *Bembus.* Tenże Dzierżykray podpiſał
inter præſentes fundacya Mieczyſława, pierwſzego w Polſzcze Klaſztoru
Trzemeſzyńſkiego z tytułem Hrabi na Człopie w roku 996. A Ma-
nuſkrypt Poznańſki wzwyż pomieniony, Krzesło mu Woiewodztwa Po-
znańſkiego przypiſał. Takbym tedy rozumiał, że on pierwſzy, ſzereg
Woiewodow Poznańſkich zaczął, ile ſwieżo od Chabrego Krola po-
ſtanowionych. Hercarda potym y Dobromira Hrabiow z Człopy, z
rożnych przywileiow doczytał ſię Paprocki, luboć ſię w Gniazdzie Cno-
ty, w naznaczeniu roku, ktorego kwitnąć mieli, ſiła pomylił, To oſo-
bliwſza Domu tego pochwała, że iak tylko raz wiarę Katolicka przy-
ięli, tak nigdy iey, przez wſzyſtkie wieki nie zpuścili. Zaraźliwe czaſy
były, gdy Luter y Kálwin iadem ſwoim ſiła Domow popſował, z
Czarnkowſkich iednak żaden nigdy nie był heretykiem, dlategoć o
nich mowi Panegiryſta: *Quorum nunquam contagio gentem hæreſeos tur-
pavit: non impius error, hanc unquam poterat ſolida ſtatione movere.* Dzier-
żykray inſzy, Hrabia z Człopy: honorow iego zataiła ſtarożytność, z
ſzczodrobliwości iednak iego ku Bogu poznać, co był za Pan, kiedy
Trzemeſzyńſkiemu Klaſztorowi, Gaſawę y Konratowo, maiętności
ſwoie, wiecznemi czaſy darował w roku 1145. Jakoż doſtatki Domu
tego X, Młodzianowſki w Kazaniu ſwoim opiſuiąc mowi, że ieden z
Czarnkowſkich Zygmunta I. Krola, od Szczecina do Lublina iadacego,
obiadem y wieczerzą, w ſwoich tylko dobrach, przez tę podrożą po-
deymował.

Mikołay Hrabia z Człopy Woiewoda Kaliſki. Pierwſzy ſię
z Czarnkowa piſać zaczął. Co naprzod poznać z ſtarego nadgrodku
w Kościele Czarnkowſkim, w te słowa. *Illuſtri Heroi Domino Nicolao
Comiti Palatino Caliſſienſi, Caſtri Czarnkow à Miecislao V. Maioris Poloniæ Duce
anno 1192 obtentori, & Civitatis huius Conditori & primo hæredi, à Dzierżykra-
io Człopenſi Domino oriundo, & per Boleslaum Chrabri, ad fidem Chriſti conver-
ſo, & baptiſato.* Znać to y z przywileiu na darowiznę tegoż Czarnko-
wa, ktory ſię w tym Domu znayduie: wypiſał go w ſwoim Kazaniu
Bembus. *Nos Miecislaus, notum facimus, quòd intuendo fidelia grataq; obſe-
quia Dilecti Baronis noſtri, Comitis Nicolai Palatini Caliſſienſis, quæ nobis multi-
pliciter impendit, & ſemper impendere eſt paratus; damus, tradimus, & conferi-
mus ſibi ſuisq; Succeſſoribus Caſtrum noſtrum Czarnkow vulgariter nuncupatum
cum omnibus poſſeſſionibus. Datum in Rogożno in Craſtino B. Viti Anno Gratiæ
Domini 1192.* W tymże przywileiu pozwala Xiażę Woiewodzie Czarn-
kowſkiemu, Miaſto targowe założyć, y Mieſzczanow ktorzyby w nim
oſiedli, od płacenia ceł od wſzyſtkich towarow, wolnemi czyni, nad to
wyimuie ich z jurysdykcyi Woytow Xiążęcych, chcac żeby wſzyſtka
władza przy Czarnkowſkich byla, á ſamemu dziedzicznemu Panu, da-
ie moc nad poddanemi Xiążęcą, cum jure, iako tam dokłada *decapitatio-
nis mutilationis, cremationis.* W tymże przywileiu darował mu Krol wſi,
Gambice, (á podobno z tąd wyſzli Gębiccy Nałęczowie) Walkowi-
ce, Barchodek, Łomnicę, w Powiecie Wałeckim, iako przydaie Manu-
ſkrypt Poznańſki, z tegoż przywileiu. Ten Czarnkow był przed tym
dziedzictwem Gniewomira nieiakiego, ktorego do chrztu trzymał Bole-
ſław Krzywouſty, iako świadczy *Cromer l. 5* w roku 1104, atoli Gniewo-
mir ani był z Familii Nałęczow, ani Czarnkow nigdy przedtym do
nich nie należał, dla tego też y Paprocki ſwoie zdanie w Gniazdzie
Cnoty w inſzey Kſiażce poprawił: dopiero kiedy Gniewomira, za ie-
go zdradę poſtronkami na śmierć zbito, iako Kromer bliſko tamże
wſpomina, Konfiſzkowane dobra iego, á między niemi Czarnkow,
w ręku Krolewſkich były, aż też Mieczyſław za wielkie zaſługi Mikoła-
iowi temu Woiewodzie Hrabi z Człopy puścił go. *Długoſʒ in lib: Benef:*
Dyecezyi Krakowſkiey powieda, że Jan Gniewomir wieś Rudawę, Ko-
ściołowi y Katedrze Krakowſkiey przyłączywſzy, umarł w roku 1185.
Nakielſki f. 68, & 101, bratem go zowie wyżey wſpomnionego Gnie-
womira, ktory z Zona ſwoia z Domu Topor Klaſztorowi Miecho-
wſkiemu, wieś Łętkowice, wiecznym prawem darował, ale Władyſław
Łokietek (chyba inſzy) nazad ia, dla zbrodni brata iego, choćci on ſam
był niewinny, odebrał.

Sędziwoy z Czarnkowa Hrabia Woiewoda Kaliſki, ſyn Miko-
łaia Woiewody także Kaliſkiego, (iam go z tym tytułem czytał *in MS.
Poſnanien:*) znać, że Oyca nie uſtąpił śladow; bo w nadgrodę zaſług
ſwoich, otrzymał od Bolesława Xiażęcia Polſkiego, maiętności Gołęza,
Biała, przydaie tenże MS, y Rozdrugę na wieczność 1245. O czym na-
mienia y *Bembus w ſwoim Kazaniu y Choryńſki Wieczność chwały.* Jakoż
był człowiek y madry y mężny. Dzierżykray Sędzia Nadworny w
roku 1234 tak podpiſał Liſt Władyſława Xiążęcia ſyna Ottonowego da-

ny Arcybiskupom Gnieznieńskim u *Olszowskiego w Załuskim.* Dzier-
żykray Proboszcz Krakowski, Leszka Czarnego Xiażęcia na ten czas
Sieradzkiego, z Pawłem Biskupem Krakowskim do zgody przyprowa-
dził. *Starowolski in Vitis Episc: Cracov:* koło roku 1270. Z czego poznać,
że imię Dzierżykraiow długo w tym Domu dziedziczyło.

Wincenty z Czarnkowa Arcybiskup Gnieznieński. Ten w Ry-
cerskim naprzod stanie, dobrze się Oyczyznie zasłużywszy, y dwoch
synow Mirosławia y Boguchwała spłodziwszy, czego dowodem iest
przywiley Klasztoru Trzemeszyńskiego w roku 1251, po śmierci żony
swoiey stan sobie Duchowny obrał: Kanonikiem tedy Gnieznieńskim
będąc, wieś Brzeskorystew z przyległościami, temuż Klasztorowi Trze-
meszyńskiemu zapisał. W krotce potym Arcybiskupem Gnieznień-
skim po śmierci Henryka Kietlicza zgodnie obrany, y od Honoryusza
III Papieża potwierdzony, wstąpił na tę Katedrę w roku 1220, co się
pokazuie z Listu iego u *Damalewicza in Vitis Archiep: Gnesnen:* danym w
roku 1221, dnia 22 Kwietnia, Stolicy iego roku pierwszego. Smierć
iego mowi Damalewicz, że przypadła na rok 1230, według Janicyusza
na rok 1233, ale to pewna, że Fulko iego Sukcessor już na tey Katedrze
prezydował w roku 1233, co znać z Listu Władysława Xiążęcia Wielko-
polskiego, na ktorym się y Fulko podpisał u Damalewicza. Był to
Prałat na ubogich miłosierny, dla ktorych szpitale przy rożnych Ko-
ściołach, częścią fundował, częścią nadawał: á gdy w Polszcze głod
wielki nastał dla zbytniey powodzi; on swoie szpiklerze y zboża, ratu-
iąc znędzniałych ludzi hoynie wyszafował. Otrzymał od Władysła-
wa Plwaczem nazwanego przywiley na minnicę, y wolne bicie monety
Arcybiskupom Gnieznieńskim. Synod Prowincyalny odprawił w
Kościele S. Błażeia. *Długosz.*

Bogumił Dzierżykray z Czarnkowa Woiewoda Poznański w
roku 1242, z tym tytułem iest na Liście Przemysława Xiażecia, ktorym
on szpital Gnieznieński potwierdził Miechowitom *u Damalewicza in Vitis
Archiep: Gnesnen: f. 143, y u Nakiel: Miechow: f. 167,* wspomina go y *Miecho-
wita l. 3. c. 30. Cromer l. 8.* kiedy nie mogac znieść ciężkiego y niezno-
snego panowania Bolesława Łysego, wnuka S. Jadwigi, namowiszy się
z innemi Panami Wielkopolskiemi, ziazd w Poznaniu złożył, y tam
na Państwo wysadził, Przemysława y Bolesława bracią, á syny Włady-
sława Plwacza, y tak Wielkapolskę z naprzykrzonego Bolesławowego
iarzma uwolnił. Jan z Czarnkowa Woiewoda Poznański, luboć go
czytam Franko (ale to musiał bydź Janko ile że *MS.* Krakowski o
tym czasie Jana kładzie między Woiewodami Poznańskiemi) na przy-
wileiu Bolesława Xiażęcia danym Familii Rozrażewskich 1270.

Mikołaia Hrabię z Grzymisławia Czarnkowskiego położył
MS. Krakowski w roku 1260 Woiewodą Poznańskim, tego rozumiem
że się zostało trzech synow. Wincenty Podkanclerzy Koronny, Mi-
kołay Woiewoda Kaliski, y Mirosław, ile że Przywiley Fundacyi Pa-
nien Zakonnych S. Dominika w Poznańskim Klasztorze od Przemysława
X. Wielkopol: dany 1283 świadczy, że ci trzey bracia pisali się ze wsi Do-
natowa y Grzymisławia. Boday się nie pisali y z Obichowa niekto-
rzy

rzy z tego Domu, iako chce *Bielski fol. 470,* gdzie mowi o Janie z O-
bichowa Sędzim Kaliskim 1478. Fulko z Czarnkowa Hrabia Kaszte-
lan Gnieznieński, co znać z przywileiu Klasztoru Trzemeszyńskiego
pisanego w roku 1291.

Tomasz Biskup Wrocławski na Slasku, nie wiem czy nie ten-
że sam był wprzod Kasztelanem Poznańskim w roku 1243, iako się pod-
pisał na Liście Przemysława Xiażecia *u Nakielsk: w Miechowii f. 167.* Był
ten Biskup Siestrzeńcem Tomasza pierwszego herbu Kozlarogi, po kto-
rego śmierci tę Katedrę posiadł: atoli gdy Henryk Xiażę Wrocła-
wskie, gwaltowna summę pieniędzy Biskupowi y Duchowieństwu iego,
przeciw prawu, na woynę, znać tę, ktora z Przemyślem o Państwo Ka-
liskie chciał się rozstrzygnać, wypłacać kazał, że iey nie płacono, z dobr
wszystkich wyzuty, tulać się wygnaniec musiał. Szukałci wprawdzie
na Lugduńskim Synodzie z Henryka sprawiedliwości, ale ten rożne-
mi potwarzami na niewinnego Biskupa włożonemi, uszy zamknął wszy-
stkich, przed żalacym się o gwałt oczywisty Infułatem. Przecięż uiał
się o to Jakub Swinka Arcybiskup Gnieznieński, y na Synodzie w Łę-
czycy złożonym wyklał Henryka: czym rozdrażniony tym bardziey
Xiażę, gdy się dowiedział, że Kazimierz Xiażę Raciborskie, Tomasza
z wielka czcia przyiał, z niemnieysza ochota podeymował; obległ Ra-
ciborz. Trwało kilka dni oblężenie, lecz gdy pobożny Biskup widział,
że Henrykowego szturmu, Miasto długo wytrzymać nie mogło, á bar-
dziey obawiaiac się, żeby dla niego ubodzy ludzie w takim razie szko-
dy iakiey niepodieli, w Biskupi apparat ustroiwszy się, z swoim Du-
chowieństwem za bramę wyszedł. Dowiedziawszy się o tym Henryk,
zrazu z podziwienia nie mogł się poiać, potym iednak nadtchniony od
Boga, upadł do nog Biskupowi, y z wielka submissya za występki swo-
ie odpuszczenia prosił, coś ogromnieyszego nad osobę człowiecza w
twarzy Pasterskiey upatruiac. Podniosł go z ziemi Biskup, obłapił; y
gdy mu Henryk świątobliwie przyrzekł, że mu y dobra wroci y szko-
dy wszystkie nadgrodzi, z nim się pogodził. *Cromer lib: 10.* Nadgra-
dzaiac zaś Tomasz Kazimierzowi Xiażęciu, chęć gościnna, ktora mu
świadczył u siebie, Kanonikow w Zamku Raciborskim ustanowił, y
częścia dziesięcin swoich nadał. Po tych pracach odpoczał w Panu w
roku 1292.

Sędziwoy Hrabia z Czarnkowa Kasztelan Miedzyrzycki. Z
tym Władysław Łokietek Krol Polski takie uczynił postanowienie.
Wiodł ten Pan Pan w roku 1325 woynę z Margrabia Brandeburskim:
chcac tedy żeby Zamek Czarnkowski, iako na on czas pograniczny
w potężnieyszym był opatrzeniu, wziął od Czarnkowskiego w zamianę
Czarnkow, á puścił mu Rogożno, z należacemi do niego przyległo-
ściami: y było to Rogożno w Domu Czarnkowskich aż do Krola Ka-
zimierza Wielkiego, od ktorego Sędziwoy Hrabia z Czarnkowa, zno-
wu otrzymał Czarnkow, wrociwszy do Korony Rogożno. Na co
iest przywiley tego Krola, y rozmaite wolności, tak Sędziwoiowi, ia-
ko y poddanym iego pozwolone: kładę tu ucinek iego. *Nos Casimirus
Dei gratia Rex Poloniæ, dominium & Regnum nostrum, in utilitatibus quibusli-*

bet

bet ampliare cupientes, servitiaq; fidelia & grata nobis per fidelem nostrum Sandivogium de Czarnkow, multipliciter & constanter exhibita, & in futurum exhibenda, considerantes &c. Volentes itaq; meritis ejusdem Sandivogii gratiis Regalibus respondere &c. pro hæreditatibus suis, videlicet Rogozno &c. per modum communicationis, damus, tradimus, conferimus & donamus in perpetuum. Actum Posnaniæ in Octava SSmæ Trinitatis anno 1343. *Bembus w Kazaniu swoim y Choryński:* iest ten przywiley w Domu Czarnkowskich.

Jan Hrabia z Czarnkowa Podkanclerzy Koronny, (z tym tytułem czytać go na przywileiach Trzemeszyńskim, Mogilskim y Klasztoru Sendomirskiego od Kazimierza Wielkiego danych, z ktorych ostatni znaydziesz *u Paprock: o herb: fol.* 19 w roku 1368) y Wincenty z Czarnkowa bracia rodzeni, á Sędziwoia Kasztelana Nakielskiego synowie, iako świadczy Bembus, między ktorych, dział dobr swoich Ociec uczynił, w ktorych się też kładzie y Człopa, á ten dział przerzeczony Kazimierz Krol w roku 1362 potwierdził, y przywileiem warował, gdzie się też nie mało maiętności teyże Familii w Margrabstwie Brandeburskim leżacych mianuie. Wspomina y Długosz tych obudwu braci, Jana, kiedy był ieszcze Sędzia Poznańskim, y Wincentego, że Człopę Janowi Wedelskiemu, albo iako się potym zwali Tuczyńskiemu, w zastaw byli puścili. *Paprocki o herbach fol.* 19 o Janie z Czarnkowa pisze, nie wiem iednak czy o tym, że był Kasztelanem Nakielskim y Sędzia Poznańskim, y że iezdził do Arcybiskupa Gnieznieńskiego Bodzęty od Ziemowita Xiażęcia Mazowieckiego, ktory był pod czas *Interregnum* obległ Łowicz aby był od niego ustapił.

Sędziwoy Hrabia z Czarnkowa Kasztelan Bniński, ktory z Janem Sędzicem Poznańskim synowcem swoim Swatoborza Xiażę Szczecińskie woiował: zebrał się ten na nich, y moca ich w Człopieńskim Zamku dobywał, ale daremnym trudem lud swoy zpracowaszy, y wiele dzielnego Rycerstwa ztraciwszy, nic sprawić nie mogąc, odciagnąć musiał. Działo się to w roku 1379. *Cromer l.* 3. *y Bembus, Bielski fol.* 252. Paprocki Sędziwoia Hetmana y Generała Wielkopolskiego w roku 1373 kładzie w Gniazdzie Cnoty, iakoż y iam położył Sędziwoia herbu Nałęcz między Generałami Wielkopolskiemi w roku 1377, ale się ten pisał z Szubina. Panegiryk zaś Poznański w roku 1593 wydany, wspomina Wincentego Hetmana y Kasztelana Miedzyrzyckiego, całey Rusi Gubernatora, ale to był zdami się Szamotulski.

Jan z Czarnkowa Podkomorzy Poznański: temu Krol Jagełło, cnocie y czułości iego w wielu inszych okazyach doznaney dufaiac, zlecił aby na pograniczu Polskim y Margrabstwie, gdzie miał maiętności swoie, posłańce Cesarskie y Witoldowe przez Pruska Ziemię, tam y sam przeieżdżaiace przeiał, iakoż y tak się stało, gdzie y Listy znalazł y Krolowi odesłał, za co od niego hoynie udarowany. *Cromer l.* 19. *Starowolski in Bellator: Sarmat: f.* 70, Jana Czarnkowskiego chwali, ktory Rota Ślężaka, gdy Prusakom y Krzyżakom z Czech posiłki prowadził, poimał. Długosz w roku 1421 wspomina Jana Czarnkowskiego: ten Szczecińskim Xiażętom przeciwko Fryderykowi Margrabi Brandeburskiemu, na odsiecz z ludźmi przyciagnał; ale od Margrabi pod Tangermunda miasteczkiem mężnie się biiąc, wzięty w niewola, aż go Sędziwoy

dziwoy Ostrorog Woiewoda Poznański, krewny iego z tamtąd nie bez ciężkości uwolnił: tego Jana, Paprocki chce mieć synem Jana Podkanclerzego Koronnego. Jemu to zdami się za wielkie ku tey Oyczyznie przysługi, ta ktorą widziemy na hełmię w herbie Czarnkowskich odmiana, przydaną.

Mikołay z Czarnkowa Kasztelan Gnieznieński, Kommissarz do Torunia, tam się z Krzyżakami o pokoy umawiał. *Cromer l.* 25. *Bembus.* Działo się to roku 1464: Inszy także Mikołay, Sędzią Poznańskim go czytam 1413 na przywileiu Hrodelskim Władysława Jagełła *u Lask: w Stat: f.* 127. Jan z Czarnkowa syn Jana Podkomorzego, y sam Podkomorzy Poznański, z tym tytułem podpisał Konstytucya Kazimierza III o Zupach 1451 u tegoż *Laskiego f.* 82, y 83: wziął potym Kasztelania Gnieznieńska, o czym świadkiem iest List Jędrzeia Biskupa Poznańskiego w roku 1460 *u Laskiego f.* 57. Z piacia tysięcy ludzi wysłany na granice Polskie, w ten czas gdy pospolite ruszenie pod Choynice przeciwko Krzyżakom wyprawiło się, za Kazimierza Jagellonowicza Krola Polskiego, wszelka ostrożność na dobro Oyczyzny pokazał: o czym *Cromer lib:* 23. Gubernatorem potym Pruskim zostawszy, na uspokoienie buntow, ktore się na ten czas w Gdańsku zaiesły były, ziechawszy tam, y buntowniki na gardle zkarawszy, wszystko szczęśliwie uśmierzył. *Bembus w Kazaniu swoim.* Z Tęczyńskiy Kasztelanki Krakowskiey zostawił syna Sędziwoia Jana.

Jan Sędziwoy Hrabia z Czarnkowa; naprzod Kasztelan Santocki: z tym tytułem w roku 1476 uspokoił kontrowersye między Jakubem Kostka y Bażeńskim, iako się pokazuie z Ksiąg Grodzkich Malborskich. *MS.* Poznański o Familii Czarnkowskich, przydaie, że ten Sędziwoy z Santockiey postąpił potym na Kasztelania Gnieznieńska, ale to nie wiem czy się może utrzymać: bo na tym Krześle od roku 1470 aż do roku 1500 Rafał Lesczyński miał siedzieć: á Sędziwoy ten już był Woiewoda Kaliskim w roku 1496, iako ma *Laski w Stat: fol.* 110, gdy Albrychta Krola elekcya podpisywał. Tenże pomieniony MS. chce go mieć po Kaliskim, Poznańskim Woiewoda, iakoż popiera tegoż samego *Cromer l.* 30, *Bielski f.* 502. Z tego poznać iak wielkie tak ten, iako y inni w tey Oyczyznie mieli zasługi, kiedy ich naypierwszemi Krzesłami zdobiły Maiestaty Polskie, lubo skape tamtych wiekow pioro cale o nich milczy. Zostawił ten godny Senator trzech synow: Jana młodo zmarłego, Macieia y Sendziwoia *MS. Posnan.* Jana Kanonika Krakowskiego, Proboszcza Szkalmirskiego czytam na Liście Zygmunta I danym Miastu Lwow: 1510.

Maciey Hrabia z Czarnkowa Kasztelan Bydgoski. Ten z Opalińskiy Woiewodzanki Łęczyckiey, krom Corki Barbary Grzymułtowskiy, zpłodził sześciu synow, to iest Jana, ktory Dworzaninem Krolewskim będac, młodo zniknawszy, dalsze o sobie nadzieie pomylił: takimże gwałtem y Krysztofa śmierć prędko zabrała. Stanisław był Starosta Kleckim, atoli Paprocki w Gniazdzie Cnoty Stanisławowi nie wiem iednak czy temu, Kasztelania Srzemska przypisał. Piotr był Kasztelanem Poznańskim. *Proceres fortissimus inter, & religionis Catholicæ*

tenax,

tenax, tak o nim piſze *Roizius in Chiliaſticho 1557*, y ſam ſię z tym tytułem podpiſał, na Liście o Unii Xięſtwa Oświecimſkiego y Zatorſkiego w roku 1563 *Conſtit: f. 65. Orichov: in Panegyr: Nuptiali* wſpomina, że był na weſelu Krolewſkim w roku 1553. Z Kościeleckiy herbu Ogończyk Woiewodzanki Kuiawſkiey, żadnego potomſtwa nie zoſtawiſzy zſzedł z tego świata 1569 *Ponętowſki Comment: Paproc: Okol: Bembus.*

Jędrzey Biſkup Poznańſki ſyn Macieia Kaſztelana Bydgoſkiego, w młodym wieku do Włoch na nauki wyſłany, zrazu w Padwi, potym w Bononii pod Łazarzem Bonamikiem, z ſławnym owym Hozyuſzem, ktory w Kardynalſkiey kiedyś zarumieniał purpurze, Rhetoryki y wyżſzych nauk z pochwała dokończywſzy do Oyczyzny powrocił w roku 1540. Do Wilna, kędy Krolewſka na ten czas rezydencya była, zaiechawſzy, przy Dworze Pańſkim, gdy ſię y byſtrość dowcipu, y rozſądek bez paſſyi, y inne przymioty znacznie w nim wydawać poczęły, wziął Scholaſterya á wkrotce y Proboſtwo Gnieznieńſkiey Archikatedry, iako go czytam *u Nakielſk: Miechow: f. 650*, na Liście Zygmunta Auguſta. Pierwſze pole iego, Legacya do Ferdynanda Rzymſkiego Krola, na ktorey gdy ſię z ſwoia dzielnością popiſał, powtore do Izabelli Krolowy Węgierſkiey Poſłem wyſłany, y tę nałeżycie zakończywſzy, do Rzymu z poſłuſzeńſtwem Stolicy Apoſtolſkiey od Zygmunta Auguſta iezdził, y do Karola V Ceſarza, z wielką imienia ſwego y cnoty eſtymacyą, aż też w rekompenſę ſwoich zaſług wziął Biſkupſtwo Poznańſkie, na ktore wieźdzał 1553, z piękna komitywą y ſplendeca: z niemnieyſza go rządził roſtropnością: y lubo mu uſtawiczna zdrowia ſłabość y podagra na przeſzkodzie była, przecież ſię y w ten czas herezyi, co raz to bardziey wzmagaiącey, ſtraſznym ſtawił, kiedy ona naybardziey głowę podnoſić chciała: dla czego z Akademii Krakowſkiey dwoch znacznych Profeſſorow do Collegium Lubrańſkiego zprowadził, to ieſt Benedykta Herbeſta, Ktorego Kanonią Poznańſka uczcił, ale on ią złożywſzy, do Zakonu Soc: J. wſtąpił: y Grzegorza Wigilancyuſza Samboritaną pamiętnego Pòëty do druku podanemi od ſiebie Kſiążkami; iakoż ſiła za ich praca y ſtaraniem niebu profitu przybyło, bo iedni heretyckiego iadu zbywaiac wrocili ſię do Matki Kościoła, drudzy żeby do piekła nie lecieli, wzciagnieni. Biſkup zaś puchlina y hektyka zwatlony, na lepſze ſię życie przenioſł w roku 1562; wieku ſwego 55, ſiedział lat 9, pochowany w Katedrze Poznańſkiey, w Kaplicy Korzbokow. *Treterus in Vitis Epiſc: Poſnanien: Starowolſki in Monumentis.*

Woyciech Kaſztelan Rogozińſki Staroſta Kościańſki, ſyn Macieia Kaſztelana Bydgoſkiego, umarł 1579: mąż przezacny, y o wiarę Kátolicka gorliwy zelant, dla tego też podpiſał z Biſkupami Polſkiemi proteſtacyą przeciwko heretykom *in MS. Raven: y w Hiſtoryi Colleg: Poſnanien*: w Czarnkowie pochowany; miał za ſoba Barbarę Hrabiankę z Gorki herbu Łodzia Kaſztelankę Poznańſka, oſtatnią dziedziczkę z tego Domu, z ktora wſzyſtka fortuna Gorkow, do Czarnkowſkich ſię zlała. Ta mu powiła czterech ſynow. *Paprocki, Okolſki*, to ieſt Piotra Podkomorzego Poznańſkiego, Staroſtę Kcyńſkiego, temu Konſtytucya

cya Seymowa w roku 1598 fortyfikacyą Miaſta Poznańſkiego zleciła *Conſtitut: fol. 705*. Piſał ſię ten Piotr z Łopienna, wſzedł w kontrakty małżeńſkie z Dorotą Stryikowſką, á boday nie Corka iego z niey Łukaſzowi Tomickiemu zaślubiona. *Bembus* Kaſztelanem go Srzemſkim tytułuie: przecież Hiſtorya Nowicyatu naſzego Krakowſkiego, owdowiała po nim żonę iego Dorotę, iako oſobliwſzą Dobrodzieykę mieyſca tego, zmarłą w roku 1649, tylko Podkomorzyną Poznańſką zowie.

Jędrzeia Woiewodę Kaliſkiego Staroſtę Inowłodzkiego. Ten naprzod obiął Kaſztelanią Nakielſka, wkrotce dano mu Kaſztelanią Rogozińſką, z ktorym tytułem z Seymu 1598 Kommiſſarzem był naznaczony do wolney defluitacyi ufundowania na rzece Warcie *Conſtit: fol. 693*. Na koniec był Woiewoda Kaliſkim, o czym świadczy Laudum Prowincyi Wielkopolſkiey 1608 od niego podpiſane *in MS. Cracovien*: umarł koło roku 1617, pochowany w Połaiowie: złaczył ſię był dożywotnie z Latalſka Hrabianka z Łabiſzyna Starościanka Tucholſką, z ktorey Corka Zofia doſtała ſię Staniſławowi Niemoiewſkiemu herbu Rola Kaſztelanowi Chełmińſkiemu, od ktorey była Daniłowiczowa y Smogulecka Starościna Nakielſka *MS. Konopatſ: Duryewſki fol. 58*. Druga tegoż Jędrzeia Corka Michałowi Działyńſkiemu Woiewodzicowi Brzeſkiemu Kuiawſkiemu *MS Konopatſ:* Jana Kaſztelana Miedzyrzyckiego Staroſtę Drahimskiego. *Acta Caſtren: Poſnan:* 1599, w ktorym roku ieſzcze był Kaſztelanem Kaliſkim. *Hiſtor: Polon: Pruth: f. 451*: za żonę przyznaie mu Zofią z Fulſztyna Herburtownę koło roku 1600, ale y druga miał Annę Mohylankę, Jeremiego Woiewody Multańſkiego Corkę, wdowę pozoſtała po Maxymilianie Przerębſkim, atoli iey ten Jan odumarł koło roku 1619, zoſtawił iednak, rozumiem że z pierwſzey, ſyna Sendziwoia Staroſtę Drahimſkiego, y Corki dwie: Anna żyła z Marcinem Padniewſkim: druga nie wiem komu ſię doſtała. Staniſława Dworzanina Krolewſkiego: umarł 1637, pochowany u OO. Bernardynow w Poznaniu *MS. Poſnan: & Okolſki*. Ci wſzyſcy czterey bracia, á ſynowie Woyciecha Kaſztelana Rogozińſkiego Janowi Zamoyſkiemu Kanclerzowi y Hetmanowi Wielkiemu Koronnemu Szczebrzeſzyn ze wſzyſtkiemi przyległościami rezygnowali w roku 1593, o czym *Ordynacya Zamoyſka*.

Sędziwoy Kaſztelan Przemęcki, drugi brat Mikołaia Kaſztelana Bydgoſkiego, ſyn Sędziwoia Woiewody Poznańſkiego. Ten Dworſką ſłużąc Alexandrowi Krolowi, prowadził przeciwko Tatárom w Litwie konna rotę trzyſta Polſkiey Uſaryi, bardzo świetna y ozdobna, y takim fortelem Glińſkiemu Litwinowi pod Linda znacznie y fortunnie do zwycięſtwa dopomogł: tak ſzeroko na iednym pagorku ſwoich uſzykował, iż daleko więkſzego, niż było Woyſka podobieńſtwo uczynił: dopiero w kotły uderzywſzy, ſwoim ſerca dodawſzy, na Tatarow ktorzy Litwę puſtoſzyli, taka trwogę puścił, iż ſerce ztraciwſzy, pierzchać z przegrana muſieli, działo ſię to w roku 1506 *Cromer lib: 30. Bielſki f. 502*. Sarnicki tę ſprawę Oycu iego przypiſuie, ale on iuż na ten czas nie żył. Miał za ſobą ten Sędziwoy Corkę Ambrożego Pampowſkiego

go Woiewody Sieradzkiego, Generała Wielkopolſkiego, z ktorey czte-
rech ſynow widział: to ieſt Jana Staroſtę Kłeckiego, Zygmunta do-
matora, Staniſława y Woyciecha. *MS* Poznańſki. Z tych dway oſtatni
z dzieł ſwoich pamiętni, á naprzod

Staniſław Sędziwoy Referendarz Koronny, Płocki y Dra-
himſki Staroſta, mąż nauki wytworney y wymowy gładkiey, dla kto-
rey Marſzałkiem na Seymie Lubelſkim obrany: taż na niego funkcya
włożona, na Seymie Coronationis Henryka Krola *Bielſki f. 707*, iakoż
w wielkich był reſpektach u Walezego ten Staniſław, bo iako piſze
Julius Bulieng: Gallus l. 4. hiſtor: że gdy ten Krol cicho z Polſki uiechał do
Francyi, iak ſię tylko o tym dowiedział Czarnkowſki, gonił za nim, aż
też y dogonił w Pilznie: tam gdy Krola do powrotu namawia, a nakło-
nić go do tego żadnemi racyami nie mogł; gdy mu ſię Henryk wyci-
ſniona z ręki krwią, o nieodmienney łaſce zapiſał, wziawſzy od nie-
go ſygnet bardzo bogaty, nazad powrocił. Ale toż ſamo piſze zdami ſię
Tuanus o Tęczyńſkim Podkomorzym Koronnym. Uchańſki też Ar-
cybiſkup Gnieznieńſki, już go był Koadiutorem na Arcybiſkupſtwo
po ſobie uczynił, nawet za konſenſem tegoż Uchańſkiego, już był y
Znin Arcybiſkupi poſiadł, atoli te wſzyſtkie nadzieie nowa burża roz-
chwiała: bo gdy Stefan Krol na Tronie oſiadł, á ten Sędziwoy Maxy-
miliana ſtronę ſtatecznie utrzymywał, Krol go Koadiutoryi odſądził,
dawſzy ſię z tym ſłyſzeć, albo ia Krolem, albo on Arcybiſkupem nie bę-
dzie. Wzięto mu potym y Referendarya z okazyi poſelſtwa, ktore od-
prawował za Zygmunta Auguſta do Hiſzpanii po ſukceſſya Matki te-
goż Krola *Bielſki f. 777. y 792. Heidenſt: l. 6.* Z tym wſzyſtkim ieſzcze
y potym na rożne Seymy poſłował, iako to 1581, y 1585, kedy Zboro-
wſkich ſprawy y niewinności gładką wymową bronił *Bielſki fol. 801.*
Nabył ten przezacny Polſki Tulliuſz tego poleru na Dworze to Karo-
la Ceſarza, to Zygmunta I u ktorego był Sekretarzem, to w rożnych
Legacyach do poſtronnych Monarchow, á między inſzemi poſłował
do Xiażat Pomorſkich 1564 *Bielſki fol. 617.* Był Kommendorem Po-
znańſkim: żył ieſzcze w roku 1602, w ktorym, á wieku ſwego życia 76,
wyſtawił w Czarnkowſkim Kościele nadgrobek Przodkom ſwoim, á
przedtym od Zygmunta Auguſta otrzymał approbacya w roku 1550,
y znowu od Stefana Batorego 1578 wſzyſtkich przywileiow od da-
wnych Krolow Domowi temu nadanych. *MS. Poſnanien.*

Woyciech Sędziwoy Kaſztelan Miedzyrzycki Generał Wiel-
kopolſki, brat Staniſława Sędziwoia Referendarza, ſyn Sędziwoia Ka-
ſztelana Przemęckiego: nadgrobek iego u *Starowol: f. 775 in Monumentis*
o nim świadczy, że był *amæno ingenio, animi magnitudine conſtans, huma-
nitatis amans, Regis obſervantiſſimus, virtute & doctrina ornatus, deq; omnibus
bene meritus*, Kaſztelanem go Santockim zowie *Panegiryk Colleg: Poſnan: y
Lipſki decade 3. Quæſt: public:* á *MS* Poznańſki y Staroſta Pyzdrſkim, iakoż
podpiſuiac Unią Litwy z Korona na Seymie Lubelſkim 1569, z temi ſię
obiema tytułami podpiſał *Conſtit: f. 171:* na weſelu Zygmunta Auguſta
w roku 1553 gonił z kopia *Orichov: in Panegyri Nuptiali.* Wział Gene-
raliſtwo 1564: umarł na Seymie Warſzawſkim w roku 1580, z Jadwigi
Sierp-

Sierpſkiy z Gulczewa Woiewodzanki Rawſkiey herbu Prawdzic miał
między inſzym potomſtwem ſyna.

Adama Sędziwoia Woiewodę Łęczyckiego Generała Wiel-
kopolſkiego, Pyzdrſkiego Miedzyrzyckiego y Wolmińſkiego Staro-
ſtę. Z młodych lat ten godny Senator pod Stefanem Krolem żołd
woienny zaczął, y na Moſkiewſka kampania, z ſześćiadzieſiat ludzmi
zbroynemi, ſam dopiero rok życia ſwego ſiedmnaſty rachuiąc ſtanął.
Za Zygmunta potym III przeciwko Beglerbegowi, kilkaſet koni, z
ſwoiey ſzkatuły wyprowadził, tyleż przeciwko Tatarom na Ukrainę,
tyleż z Krolem do Szwecyi. Pod czas Rokoſzu, doſtoieńſtwa Maie-
ſtatu, y orężem y zdrowa rada bronił, ktora w wielu że ſzkodliwych
zamyſłow odſtąpili, ſzczęśliwie wmowił, wielom ſerce Krolewſkie do
łaſkawości y amniſtyi nakłonił. Przeciwko Oſmanowi pod Chocim ſto
piechoty poſłał: á na Guſtawa Krola Szwedzkiego, iak go tylko pogłos
zaſzedł, że do Prus naſzych wtargnął, ſłuſzny komput ludzi wyprawił
ktorzy tym czaſem nieprzyiaciela czeſtemi podiazdami rozrywali, po-
ki ſam w większey komitywie Szlachty Wielkopolſkiey nie nadciagnął.
Jakoż tego właśnie czaſu, gdy go cały oboz witał, dano znać, że Szwe-
dzi nadchodzą: zaraz tedy z ſwoiemi do ſzyku poſzedł, y fortunnie ſię
nadała ta expedycya; bo nieprzyiaciel z ſwoią konfuzya, y klęſka
odrzucony, poſzedł nazad. O Mansfelda woyſku, gdzie nie raz, ale
darmo Oyczyznę przeſtrzegał, przezorny Pan; zebrana garſtka ludzi
ſwoich, niegotowość Polſka, y większey ruiny okazya zaſtapił. Tak
do ſędziwych lat w rożnych okazyach temu ſię Kroleſtwu przyſługi-
wał, za co wział Generalſtwo Wielkopolſkie w roku 1593 po Jędrzeiu
Opalińſkim, Marſzałku Wielkim, wkrotce y Woiewodztwo Łęczyckie.
Na tym Krześle ſiedząc, żadnego Seymu, raz tylko wyiawſzy, y to dla
ſłuſzney racyi, nie opuścił; dla tego też iako doświadczoney ku ſobie
wierności Panu Rzeczpoſpolita rożne funkcye zlecała, już Komiſſa-
rzem do Brandeburczyka y Xiażat Pomorſkich o nawigacya po War-
cie rzecze do Szczecina w roku 1611 *Conſtitut: fol. 32*, już do uznania
krzywd od Slaſka Wieluńſkiey Ziemi poczynionych *Conſtit: 1613 fol. 24*
już Pułkownikiem Wielkieypolſkiey Prowincyi w roku 1624 *Conſtit: f.
9.* W ſądach y czynieniu ſprawiedliwości niezpracowany: przetoż gdy
mu iego małżonka odradzała, żeby Sady Wielkopolſkie folguiac ztar-
ganemu zdrowiu, na kogo innego zpuścił, odpowiedział. Przyſią-
głem na ſprawiedliwość, chcę iey y w złym zdrowiu za doſyć uczy-
nić. W radach przezoru wielkiego, ktory y poſtronni, w nim ſobie ſza-
cowali: dla tego Ceſarz przez Karola Arcy Xiażę Auſtryi, iego rady
w ciężkim iakimſi intereſſie ſzukał, á drugi raz przez Liſt ſię radził, ale
że go iuż żywego nie zaſtał, Liſt nazad Ceſarzowi odeſłany. Y na Bo-
ga był ſzczodrobliwie hoyny: bo Częſtochowſkiemu Klaſztorowi co-
rocznie penſya dawał. OO. Karmelitom Boſym, y drugim u Bożego
Ciała w Poznaniu, ſtawił ſie dobroczynnym. Kościoł Czarnkowſki
bogatemi apparatami przyſtroiwſzy, dwadzieścia tyſięcy, od ktorych-
by prowiżya ſzła na niego, wyſypał. *Pigłowſki* w ſwoich elogiach
tak o nim napiſał. Natura mu wielki obrot dała, wypolerowala długa

expe-

experyencya, na Generalſtwie nieporownaney dzielności, powagi y
dobroci. Wielkapolſkę w Areopag zamienił, wſzyſtkim miły, y Bo-
gu y Oyczyznie dobrze zaſłużony. Collegii Poznańſkiego oſobliwſzy
Benefactor, w ktorym ſię co rok zamykał na czas iaki, żeby ſię był
tym ſpokoyniey Bogu ſwemu uſprawiedliwił. Mąż wiekow godny, z żalem
całego Kroleſtwa, ſam tylko weſoło umierał, że na dobro Oyczyzny
pracuiąc, nieba ſię dorobił: umarł w roku 1627, lat ſiedmdzieſiat y kilka
przeżywſzy. *Choryńſki y Bembus w Kazan: Argentus f. 394. Mowca Polſki
tomo 2. f. 215.* Miał za ſobą *primo voto* Iwińſka, *2do* Annę Zborowſka
Kaſztelankę Gnieznieńſką, Wdowę pozoſtała po Pietrze Opalińſkim
Krayczym Koronnym, á z niey potomſtwo, Zofia Jerzego Xiażęcia
Radziwiła na Birży y Dubinkach Kaſztelana Trockiego. Jadwiga Ma-
ryanna Pawła Działyńſkiego, na ten czas Staroſty Bratyańſkiego, á po-
tym Woiewody Pomorſkiego *MS. Konopatſ.* Dorota Franciſzka Dę-
bińſkiego Podkomorzego Krakowſkiego małżonki *Hiſtor: Colleg: Cracov:*
y ſynowie, Władyſław y Jędrzey: z tych Władyſław Staroſta Byd-
goſki w roku 1623 ieſzcze za żywota Oyca wſzedł do grobu. Po śmier-
ci Zborowſkiy, poiał ten Adam Katarzynę Leſczyńſka, z ktorey Cor-
ka Tereſſa Kryſztofowi Opalińſkiemu Woiewodzie Poznańſkiemu za-
ślubiona, od tey ſię zoſtało dwoch ſynow, y pięć Corek. *X. Młodzia-
nowſki* chwali ią w ſwoim Kazaniu, z tey pobożności, że z uſt iey, ża-
dne nigdy ſłowo ſwieckością cuchnace nie wypadło: żelaznemi pa-
ſkami y manelami ciało ſwoie trapiła, ubogim obiady zprawowała,
często ich rękami ſwemi karmiąc y nogi im umywaiac. Zakonnikom
gościom w domu ſwoim, ſama y z dziećmi ſwemi do ſtołu ſłużyła, y
iałmużnami opatrywała. Do Błogoſławionego Staniſława Koſtki mia-
ła oſobliwſze nabożeńſtwo: obchodzac prędko po chorobie Kościo-
ły Poznańſkie pieſzo, z tey fatygi y podroży, w śmiertelna niemoc za-
padła. Zpiſała była ręka ſwoią niektore modlitwy, z wielkim ku Bo-
gu affektem, ktore codziennie mawiała. Boday nie z teyże Leſczyń-
ſkiy Corka tegoż Adama Anna z Przyiemſkim Staniſławem Marſzał-
kiem Nadwornym Koronnym żyła, ktora po śmierci ſwoiey poka-
zała ſię ſwemu właſnemu mężowi, y Duchowne mu napomnienia dała:
gdy ſię iey pytał, w iakimby ſtanie położona była? rzekła czytay ſobie
Pſalm 120, zaczyna ſię Wielbiy duſzo moia Pana, ktory wſzyſtek ieſt na
miłoſierdzia Boſkiego wyſławieniu. *Młodzianowſki tom: Kazan: f. 401.*

Franciſzek Kazimierz Kaſztelan Poznańſki, Staroſta Miedzy-
rzycki Pyzdrſki, ſyn Adama Woiewody Łęczyckiego y Generała z
Leſczyńſkiy urodzony: z Seymu 1638 Kommiſſarzem do uſpokoienia
kłotni od Slaſka y Marchii *Conſtit: f. 20.* Pułkownik od Woiewodztw
Wielkopolſkich deſtynowany z woyſkiem na Ruś 1648. *Paſtorig.* Grun-
tu ſwego właſnego pod Zamkiem Poznańſkim uſtąpił OO. Franciſzka-
nom na Klaſztor, y przywiley na to wyiednał. Zona iego Konſtan-
cya, Corka Staniſława Lubomirſkiego Woiewody Krakowſkiego, u-
marła 1646, w Czarnkowie pochowana w ſrebrney trunnie, ale z nią
potomſtwa żadnego nie było. Druga Weiherowna, z ktorey Corka
Anna czy Katarzyna Gębicka Kaſztelanicowa Gnieznieńſka, Podko-
morzyna Poznańſka.

Adam

Adam Uryel Staroſta Miedzyrzycki y Oſiecki ſyn Franciſzka
Kaſztelana Poznańſkiego, mąż woyną Szwedzką wſławiony, umarł w
roku 1675, w Kościele naſzym Poznańſkim pochowany, ktoremu dzieſięć
tyſięcy zapiſał: Zona iego Zaleſka Referendarzowna Koron: herbu Do-
łęga, z ktorey Corka Zofia Anna Opalińſka Kaſztelanowa Poznańſka,
2do voto Niemoiewſka z ktorey Franciſzka Radomicka Woiewodzi-
na Poznańſka, y ſyn Władyſław Staroſta Oſiecki: ten z Grzymułto-
wſkiy Woiewodzanki Poznańſkiey nie zoſtawiwſzy tylko dwie Corki,
(iedna z nich Maryanna z Kraſińſkim Kaſztelanicem Płockim zmo-
wiona: druga Zofia Panną) Chwałę wſławionego tylą wiekow y dzieł
Czarnkowſkich Domu, na ſobie zakończył, umarł 1727.

CZARNOCKI herbu Lis w Krakowſkim Woiewodztwie, Sendomirſkim y Zie-
mi Łomżyńſkiey. Poczatek ſwoy wzięli od Giebułtowſkich, ale od
dobr Czarnocina Czarnockiemi nazwani. Staniſław Sędzia Ziemſki
Sanocki, lata ſwoie to na Dworze Zygmunta I, to w obozie przetar-
ſzy, poſłował na rożne Seymy. Sęſtwo potym Sanockie wziawſzy,
tak (co u wſzyſtkich w podziwieniu było) ſentencyą ſwoia rozroznio-
ne ſtrony między ſobą umiał ukontentować, że y przypozwana y a-
ktoruiaca na nię nie ſarkały, od dalſzego proceſſu prawnego uſtapiwſzy
obie ſię wzaiemnie zgoda kliiły: z kad pochodziło, że żadnego dekre-
tu od niego ferowanego wyżſze ſubſellia nigdy nie kaſſowały: z ſy-
now iego dwoch, Wiktoryn Dworzanin Krolowy Anny do obozu
od Oyca wyprawiony, w drodze tey młodo umarł. Jan ktorego po-
dobno ſyn Woyciech Kaſztelan Miedzyrzycki, zoſtawił dwoch ſynow,
Samuela Miecznika Krakowſkiego, z Seymu 1637 był Kommiſſarzem do
uznania krzywd od Slaſka *Conſtit:* Zona iego Dębińſka Zofia herbu
Rawicz. Y Franciſzka Podſtolego Bełzkiego. Hieronima Zupnika
Wielickiego, opowiada nadgrobek w Wieliczce *Starowolſki in Monum:*
Mikołay dziedzic na Srzeniawie y Klimuntowie, człowiek Rycerſki,
pod czas pierwſzey Chocimſkiey: umarł 1650, iakom czytał na iego nad-
grobku u OO. Bernardynow w Krakowſkim mieście. Pawła ſyn Jan
żył z Elżbieta Zagorowſką, pozoſtałą wdową po Witoſławſkim, Corka
iego z niey Anna, Troianowſkiemu zaślubiona: Syn zaś Konſtanty po-
iął Zorawſką. Jakub Podczaſzy Dobrzyńſki w Krakowſkim w roku
1670. Adam Franciſzek Jan w Lubelſkim w roku 1667. Ktoryś z
Czarnockich miał za ſobą Corkę Jakuba Dębińſkiego Podſędka Kra-
kowſkiego herbu Rawicz.

CZARNOLASKI. O tych ani Paprocki ani Okolſki nie piſał: w Woiewodztwie
Mazowieckim dziedzictwo ich dobra Zdzieſki. Z tych ieden z ſio-
ſtry rodzoney Xiędza Piotra Skargi zpłodził ſyna Sebaſtyana Czar-
nolaſkiego, ktory w Zakonie naſzym 66 lat świątobliwie przeżywſzy,
umarł 1638, wieku ſwego 85.

CZARNOŁOSKI patrz *Orzeſſko.*

CZARNOŁUSKI herbu Ciołek w Chełmſkiey Ziemi. Jan Czarnołuſki, czyli
iako inni ich piſzą Czarnołoſki pod Uſarſką Chorągwią Kanclerza Za-
moyſkiego, tey Oyczyznie ſłużąc, w roku 1638 pod Starczem w oka-
zyi z Kozakami ranny *Okolſki in Diar:* Adam Ciołek Woyſki Buſki,

Piſarz

Pisarz Ziemski Włodzimirski, Poseł na Seym z Woiewodztwa Bełz-
kiego w roku 1662, y z tamtąd delegowany na Trybunał Radomski,
Constit: f. 5.

CZARNORUCKI. Tych tak Paprocki iako y Okolski opuścił. Stefan Czar-
norucki 1632. Mikołay y Grzegorz w Witebskim, Samuel w Wileń-
skim 1648.

CZARNOTULSKI herbu Ogończyk w Brzeskim Kuiawskim Woiewodztwie. Sta-
nisław iednak z Poznańskiego delegowany, podpisał ziazd Jędrzeio-
wski 1576, *Constit: f. 246.*

CZARNOTULSKI herbu Szeliga, z Markowskich swoy początek wzięli.

CZARNOWSKI herbu Grabie w Ziemi Warszawskiey, Marcin 1648, w Woie-
wodztwie Mińskim Jerzy y Samuel. Stanisław Kommissarz do roz-
graniczenia Ziemi Halickiey od Wołoskiey 1658. Mikołay w Ruskim,
Woyciech, Jacek, Ludwik y Maciey w Ziemi Nurskiey 1697. *Petricio
lib: 2. Histor: Moschov:* pisze o Czarnowickim, że z Dymitrem zmyślo-
nym w Moskwie razem poległ 1606.

CZAROWSKI. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał: Stanisław y Ale-
xander Czarowscy z Sendomirskim Woiewodztwem pisali się na Ele-
kcyą Jana Kazimierza.

CZARTKOWSKI herbu Korab w Woiewodztwie Sieradzkim, luboć *Okolski in
Russia Florida* przydaie, że na Podolu od Czartkowia, ktory świeższych
czasow w miasteczko Czartkow urosł, denominacyi Czartkowskich
nabyli.

CZARTORYISKI herbu Lubicz w Łomżyńskiey Ziemi y na Rusi, z ktorych iedni
się zowią Borutowie, drudzy Santkowie, inni Bartkowie. Stanisław Se-
kretarz Krola Stefana Batorego, ktorego synowie Jakub Łowczy Ostro-
wski w Litwie był osiadł. Woyciech, Jan y Maciey Ziemianie Łom-
żyńscy 1607, o ktorych Laudum teyże Ziemi. Walenty y Jakub 1697
podpisali Elekcyą Augusta II.

CZARTORYISKIE Xiażęta herbu Pogonia. Tego Xiażęcego Domu originem
Paprocki y z niego Okolski przypisali Lubartowi Gedymina synowi.
Przecięż Okolski więcey coś przydaie, czego w Paprockim nie znay-
dziesz, z tym wszystkim, na świadectwo go po sobie stawia. Powie-
da on *tomo 1. f. 542,* że Lubart miał trzech synow, Michała od ktorego
Xiażęta Czartoryiskie, Alexandra od ktorego Xiażęta Sanguszkowie,
Iwonia od ktorego Xiażęta Kozerskie poszły. *Tomo zaś 3. f. 81,* Xiażat
Sanguszkow wyprowadzaiac linią, iuż ich nie do Lubarta syna Gedy-
minowego, ale do drugiego Lubarta syna Olgerdowego pociaga. Po-
tym trzech mu wprawdzie synow przyznaie, ale iuż nie tych, o kto-
rych wyżey mowił, to iest Fiedora, Michała y Wasyla. Od Fiedora Xią-
żąt Sanguszkow, od Michała Kozerskich, od Wasyla Kowelskich Xią-
żąt początki zawodzi. Z tey tedy nieiednostayney osnowy trudno co
konkludować. Musi bydź że nie wiedział, co u wszystkich Historykow
pewna, że y Gedymin Xiążę Litewskie między innemi synami swemi,
miał syna Lubarta, y Olgerd także; dla tego *tomo 3, f 97,* raz mowi że
Lubart syn Gedyminow, drugi raz syn Olgerdow. Z przywileiu Wła-
dysława Krola Polskiego y Węgierskiego ktory niżey położę nie mo-
że

że nikt sobie wnosić, co ten Pisarz wnosił; bo tam nic nie masz o tym,
żeby Oyca mieli mieć Lubarta, y owszem wszystkich ten List Krole-
wski zowie Xiążętami Czartoryiskiemi, nie Sanguszkami, nie Kozer-
skiemi, co iawniey się pokaże, gdy na swym mieyscu y o tych mowić
się będzie. *Bielski f. 360* tylko to o Xiążętach Czartoryiskich namienia,
że od Gedymina idą. Naypewnieysza to, co Genealogia Domu tego,
z autentycznych Monimentow zebrana, twierdzi; że idą od Olgerda sy-
na Gedyminowego, ktory między sześcia synow, z iedney żony Uliany
Xiężny Witebskiey zpłodzonych zostawił syna Korygełła.

Korygełło Xiążę na Czerniechowie y Siewierzu pierwszy
Author Domu Xiażąt Czartoryiskich: wprawdzieć się o nim nie zga-
dzaia Authorowie, bo mu iedni *Koiałowicz par: 2. l. 1. Dyniatyński in Hy-
men:* imię Konstantyna na Chrzcie wzięte przywłaszczaią; drudzy, ia-
ko *Miechowita, Okolski, y Genealogia S. Kazimierza,* Kazimierza; trzeci
Wasila albo Bazylego, czego dowodem są autentyczne dokumenta, kto-
re w Archivum Xiażat tych znayduia się, iako *diploma donationis in O-
riginali* z pieczęcia Wielka Xięstwa Litewskiego dane w roku *1458,* na
Klewan Michałowi Xiażęciu, ktorego dawnych wiekow stylem Mi-
chałem Wasilewiczem zowią, toć iest Bazylego synem. Potym tenże
Michał miał y inszych braci rodzonych, Iwana y Alexandra Xiażęta
Czartoryiskie, o czym upewnia nas przywiley Władysława Krola Pol-
skiego y Węgierskiego, kędy ich zowie *fratres suos,* to iest Stryie-
cznych braci; to ieżeli ci byli bracia Stryieczni rodzeni z Władysła-
wem Krolem, idzie za tym, że musieli bydź wnukami Olgerda, tak
iak sam był Władysław: á co za tym idzie, toć Ociec Michała y dru-
gich braci iego, z przywileiu Swidrygełła przyznany, musiał bydz syn
Olgerda, á Ociec tych trzech synow. Nad to *Stryikowski l. 12. f. 589.*
Iwana wspomina, że był bratem Michała Wasilewicza, á Wnukiem
Olgerda. Ze zaś *fol. 461,* imię mu Konstantyna daie, także y *Koiałow:
par: 2, lib: 1. f. 21,* zowie go Korygełło Constantinus, nie trzeba im
mieć za złe, nigdy nie widzieli autentycznego *diploma,* ktore go Ba-
zylim zowie. Co się y w inszych, toż im trafiło, kiedy ich coraz to
inszemi tytułuia imionami; tak Swidrygełła iuz Leonem, iuż Bolesła-
wem, iuż Alexandrem. Tak Wigista iuż Bazylim, iuż Alexandrem,
iuż Boryssem. Toć y Korygełła mogli iedni zwać Konstantynem,
drudzy Kazimierzem, inni Bazylim. To pewna, że ten Korygełło
był człowiek woienny, dla tego, gdy Witold z Krzyżakami w Litwę
wtargnał, oparł mu się z niewielka garstka ludzi Korygełło, wraz z
Skirgełłem: długo się pod czas batalii z szczęściem pasowali, przy kim
wygrana stanać miała, atoli gdy się do Witolda nakłoniła, wielko-
ścią ludzi silnieyszego; do Wilna odwodem ustępować musiał: y tam
iednak za nim nieszczęście ścigało. Przez zdradę zapalone dwie bra-
my, y na miasto pożar puściły. Korygełło od ognia uchodząc, na wię-
kszy pożar trafił, śmierci się chroniac, śmierć znalazł; w ręce albo-
wiem wpadł Krzyżackie, od tych do Witolda przyprowadzony, ży-
cie ktore od pożaru salwował, á nieprzyiaciel darował; brat wydarł: gło-
wę mu zaraz Witold uciąć kazał, y na kopii zatknięta po obozie ob-

nosić

noſić, na poſtrach Polakom, ktorzy ſię byli w Wileńſkim Zamku zam-
knęli, potomnym wiekom na pamiątkę, że na więcey braterſka zacię-
tość odważyć ſię może, niż nieprzyiacielſka impreza. *Cromer lib: 15. Bielſki f. 276. Stryikow: f.* 487. *Koiałow: p. 2.*

Chleb Czartoryiſkie Xiażę ſyn Korygełła Konſtantyna we-
dług *Koiałowicza p. 2. l. f. 20*, y Genealogii Domu tego, w okazyi pod
Wilnem z Skirgełłem na Krzyżakow y Witolda nacieraiac z drugie-
mi Panami przednieyſzemi poległ, w roku 1390: przecięż y krwia iego
nieoſtygła w Witoldzie zawziętość, ktora wkrotce na Oyca wybuchnę-
ła. *Bielſki iednak f. 276* tak o nim piſze Chlebowicz Swiętoſławow ſyn,
Cromer zaś Chleb Swiętoſław. Alexander Xiażę Czartoryiſkie ſyn Ko-
rygełła, brat Iwana y Michała, ktorym dał przywiley Władyſław Krol
Polſki y Węgierſki, ktorego tu ucinek z Paprockiego kładę. *Signifi-
camus tenore præſentium &c. quomodo cupientes fratrum noſtrorum Illuſtrium
Ivonis, Alexandri & Michàëlis Ducum de Czartoıeyſko honori intendere, qui
ſingulari affectione & fidelitate erga noſtram Maieſtatem & inclitam Coronam
Regni noſtri Poloniæ ſe exhibent, & exercent, pro eorum Ducali ſtatu & pro-
motione &c. præfatos Duces & conſangvineos noſtros, communiter & diviſim,
Sigillo eorum Ducali frui, quo ex Avo, & Patre ipſorum uti conſueverunt, ſci-
licet equo, cui ſubſidet vir armatus, gladium evaginatum manu tenens, volumus
& decernimus approbamus & concedimus perpetuè ac in ævum. Actum Budæ
Feria 5ta proxima ante Feſtum S. Vincentii Anno D.* 1442, ktory przywiley,
konfirmował potym Auguſt I na Seymie Lubelſkim w roku 1569. Znać
z tego przywileiu, że ſię Władyſławowi Krolowi dobrze na woynie
Tureckiey w Węgrzech byli zaſłużyli. Zoſtawił ten Alexander ſyna
Siemiona: bo go dekret Alexandra Krola Polſkiego, na ten czas Xia-
żęcia Litewſkiego w Wilnie ferowany, á potym w roku 1606, 20 Junii
w Grodzie Włodzimirſkim ingroſſowany, bratem ſtryiecznym zowie
Fiedora Michałowicza Xiażęcia na Klewaniu Staroſty Łuckiego: więc
że Iwan brat Alexandra, żadnego potomſtwa nie znał, iako niżey prze-
czytaſz, toć chyba tego Alexandra, bydź mogł ſynem.

Iwan Xiażę Czartoryiſkie wnuk Olgerda, Synowiec Zygmun-
ta Xiażęcia Litewſkiego, iako chce Stryikowſki, y iam wyżey mowił
Syn Korygełła, widząc iak wielu Panom Litewſkim, życie gwałto-
wnie wydzierał; boiac ſię o ſwoie, zmowił ſię cicho z drugiemi, na
znieſienie Tyrannii Zygmuntowey: przetoż trzyſta wozow ſianem o-
błożonych do Trokow wprowadził, ſześćſet ludzi w nich utaiwſzy,
y przekupiwſzy Skobieyka Koniuſzego Xiażęcego, że ukrytego for-
telu nie wydał. Miał Zygmunt, tak łaſkawego na pokoiach niedzwie-
dzia, ktory gdy ſię wracał do pokoiu, pazurami drzwi drapał, niby
to proſząc ſię y znak daiac, żeby mu otworzono. Tego w głęboka
noc zmyśliwſzy Iwan, puſzczony, więcey za ſoba ludzi wprowadził, do
Zygmunta potym wpadſzy, zbrodnie mu wymowiwſzy, iako Tyranna
zabił. *Starowolſki in Bellator: Sarmat: fol. 70. Cromer lib: 21.* Chciałci go
wprawdzie iego pokoiowy bronić, y iuż ſię był na nim położył, chcac
na ſiebie y rany y śmierć Pańſka przeiać; atoli Xiażę Iwan, iak był z
natury ſilnym, porwawſzy go chybko, oknem z pałacu wyrzucił, Tro-
ki

ki Miaſto opanował, ſkarby wſzyſtkie zabrał, ktorych gdy niechciał
Kazimierzowi Xiążęciu Litewſkiemu po Zygmuncie na to Państwo na-
ſtępcy oddać, dekretem iego, poſſeſſyi y fortuny wſzyſtkiey odſadzo-
ny. *Koiałowicz p. 2. l. 4. & 5. f.* 177: luboć *Bielſki f.* 364 powiada, że Za-
mek w Trokach oblężono, do ktorego gdy z dział bić poczęto, pod-
dał ſię, á Jan Xiażę Czartoryiſkie Kazimierza przeiednał, wſzakże mu
rzeczy iego wſzyſtkie ſekweſtrowano, nie bez niebeſpieczeńſtwa śmier-
ci, gdyby ſię był do Polakow, w Litwie na ten czas będacych o in-
ſtancya nie zkłonił: ci wyperſwadowali Kazimierzowi, żeby raz de-
klarowana Iwanowi amniſtya nienadwerężona dochował: tak zdro-
wie y fortunę wcale zachował. *Długoſʒ* w roku według *Bielſkiego y Ko-
iałow.* 1440. Temu Iwanowi ſyna Michała przyznaie *Załuſki* w Kaza-
niu pogrzebowym, atoli Genealogia Domu tego upewnia że zſzedł
bezpotomny, Michał też nie był nigdy ſynem iego, iako ſię zaraz po-
wie *Cromer* tego Iwana zowie Ruſinem, nie wiem czy dla Religii
Ruſkiey, czy też dla dobr, ktore miał na Ruſi.

Michał Xiażę Czartoryiſkie ſyn Waſila, albo iako go zowie
diploma donationis Michaiło Waſilewicz: to mu diploma dał Swidrygeł-
ło Xiażę Litewſkie na Klewan, od ktorego pierwſzy ſię zwać począł
Xiażęciem na Klewaniu. *Genealogia Domu tego.* Krol Polſki do inſzych
iego poſſeſſyi, puścił mu y Xięſtwo Bracławſkie. *Załuſki Kazanie po-
grzeb:* Jakoż *Bielſki f.* 430. *Cromer l.* 25 Staroſta go Bracławſkim zowią.
Gdy albowiem w roku 1463 na obronę Kaffy Miaſta, od Turkow o-
blężonego, pozwolił w Polſzcze Krol Kazimierz ludzi na woynę za-
ciagać za pieniadze Kaffeńczykow, zebrało ſię z pięćſet ludzi do boiu
z Kraiow Ruſkich, y przez Bracław na odſiecz ſwoim ciagnęli: tam
zwadziwſzy ſię w Mieście, w tumulcie broniac ſię, iednego z mieſzczan
Bracławſkich zabili. Tu iuż większym gminem rozruch powſtał, za
iednego ztratę, wſzyſtkich śmiercia, ukoić ſię chciała zemſta. Na gwałt
uderzono, otoczeni od wzburzonego w koło poſpolſtwa, w oſtatniey
toni chcac ſię ratować, zapalili miaſto, ſpodziewaiac ſię, że gdy Mie-
ſzczanie domow ſwoich y fortun ratować będa od pożaru, tym wię-
cey mieli mieć czaſu do ucieczki od natarczywych inſultow; zgoła o-
gień ogniem chcieli gaſić, ale go gwałtowniey na ſiebie rozżarzyli, lubo
albowiem ſporo uchodzili, przecięż iednak dogonieni od Michała Xia-
żęcia Staroſty na ten czas Bracławſkiego: á że mężna duſza w potrze-
bie; czterykroć razy Bracławianom nacieraiącym mężnie ſię oparli nie
bez klęſki w Xiażęcych ludziach: gdy iednak co raz to więcey, ze wſi
y pobliżſzych mieyſc Xiażęciu Staroście, przyuczonych do woyny z
Tatarami poſiłkow przybyło; brzegi rzeki, ktora przebywać mieli,
kłodami y chroſtami zawalono y ich ze wſzad opaſano: tam dopiero
ściſnieni, wſzyſcy w pień wycięci, od piaciu ſet, tylko piaciu z tey
klęſki wyſzło, łupu zdobycznego na trzydzieści tyſięcy ſzacowanego, zo-
ſtawiſzy, ktorym ſię zwycięzcy podzielili. *Bielſki f.* 472, w roku 1478
wſpomina Xiażęcia Czartoryiſkiego, lubo imienia nie kładzie, że le-
dwo Bracławia od Tatarow iuż zapalonego obronił, pewnie to muſiał
bydź ten Michał. Miał za ſoba Zofia Niemierzycownę, reſpektem kto-

rey brat iey Woyna Niemierzyc, teſtamentem Xiążęciu temu zapiſał dobra ſwoie Zytan, Beſnichreſt, Bubnow Choryczow, Tyſzkowice, Szczuciatyn, Litowicz, Kręczow, Horki, Oleſzko, y z przyległościami, ktorego teſtamentu kopia w Domu Xiążąt Czartoryiſkich znayduie ſię aktykowana w Grodzie Włodzimirſkim w roku 1606. Przytaczam tu moię reflexyą. Ponieważ Korygełła iako ſie wyżey mowiło, śmierć przypadła na rok 1390, á ten Xiążę Michał żył ieſzcze w roku 1463, ba y podobno według Bielſkiego ieſzcze w roku 1478, muſiałby mieć naymniey lat 90, z czego trudnoby mowić o nim, że był ſynem Korygełła, chyba wnukiem. Druga, ponieważ nikt z Hiſtorykow Korygełła nie zowie Bazylim, ale tylko Konſtantym, albo Kazimierzem, á ten Michał iako ſię iuż powiedziało z autentykow, był ſynem Bazylego, bodayby nie lepiey mowić, że Korygełło zpłodził ſyna Bazylego, á Bazyli Michała y bracia iego. *Gvagnin Chronic: Litvan:*

Teodor Xiążę na Klewaniu Czartoryiſkie Staroſta Łucki, ſyn Michała Staroſty Bracławſkiego, od ktorego piſał ſię Fiedor Michałowicz. *Panegyr: Colleg: Poſnan:* przeciwko Tatarom na Wołyń y Podole wpadaiącym, zdrowie ſwoie nie raz na ſzanc wyſtawiał, odważny za Oyczyznę Kawaler, z ſzczęściem zawſze y zdobycza do domu wracaiąc. Corkę Anaſtazyą zkolligował z Piotrem Bogdanowiczem Chreptowiczem, co pokazuie kwietacya od tegoż Piotra dana Alexandrowi y Iwanowi, braci teyże Anaſtazyi w roku 1560 *die 30 Julii*, ktory inſtrument wyięty z Grodu Włodzimirſkiego 1606. Druga miał Teodorę, czego dowodzi prawny monimen, tymże braci od niey uczyniony w roku 1593: bodaj nie omyłka w roku, bo długiby wiek żyła. Trzecią Annę złączył dożywotnie z Bazylim Bogdanowiczem Czyżem Koniuſzym Litewſkim Staroſta Krzyczewſkim y Naiałewſkim, czego świadkiem ieſt iey Receſſ dany w Czartoryiſku 1537, z ośmią pieczęciami zawieſzonemi, ktorego Receſſu extrakt wyięto z Grodu Włodzimirſkiego w roku 1606, 20 Junii. Synow iego dwoch pamiętne w tey Oyczyznie zaſługi, to ieſt Alexandra y Iwana. To *Genealogia Domu tego.*

Alexander Xiążę Czartoryiſkie Woiewoda Wołyńſki, ſyn Teodora Staroſty Łuckiego, na Seymię Lubelſkim w roku 1569 podpiſał Unią Korony z Xięſtwem Litewſkim *Conſtit: fol.* 170, kędy też w przywileiu Auguſta I Krola, potwierdzaiącym, wzwyż położony Władyſława Krola przywiley nie małe otrzymał elogium. *Qui ab ineunte ætate, ad hoc uſq; tempus, ætatis & honorum gradus, ita ſe privatim & publicè geſſit, ut maximum ingenii, prudentiæ, fortitudinis, probitatiſq; ac fidei conſtantis erga nos & Rempublicam &c. laudem meruerit.* Tamże y ſyna iego Michała, *præclaram indolem* chwali, wolno o tym więcey czytać w Paprockim. Z Konſtantym Xiążęciem Oſtrogſkim, czterdzieści mil za Kiiow zacieкſzy ſię, na Tatarow z plonem powracaiących napadł, z toczywſzy bitwę, dwadzieścia y cztery tyſiące trupa nieprzyiacielſkiego na placu położyli, kędy y ſam Imbraim Baſza poległ, ośmdzieſiat tyſięcy niewolnika odbili, łup wſzyſtek zabrali w roku 1527. *Koiałowicz par: 2. l. 7. f. 385.* Zona iego Magdalena Deſzpotowna pozoſtała wdo-

wa po Jwanie Xiążęciu Wiśniowieckim. *Genealogia tego Domu.* Tego podobno Czartoryiſkiego Xiążęcia Corka Maryanna Woiewodzanka Wołyńſka, w małżeńſka ligę zmowiona z Jędrzeiem Sapieha Woiewoda Smoleńſkim, á przedtym Połockim. *Hiſtor: Sapieh: p. 3. f. 95*, ale to małżeńſtwo ich było niepłodne.

Michał Xiążę Czartoryiſkie Staroſta Zytomirſki ſyn Alexandra Woiewody Wołyńſkiego, znać to z przywileiu Auguſta I Krola, znać z teſtamentu tak iego ſamego, w roku 1582, iako y Matki iego Magdaleny 1575, 13 Julii. *Okolſki także t. 1. f. 549* świadczy, że Michałowi Alexandrowiczowi ſyna Joachima w opiekę poruczył Bohuſz Xiążę Koreckie Woiewoda Wołyńſki 1550: toż y *Paprocki* przyznaie *o herb: fol.* 644, że był ſynem Alexandra, y że ſię złączył był dożywotnie z Zofia Chodkiewiczowna Hrabianka na Szkłowie y Myſzy Hieronima Kaſztelana Wileńſkiego Corka: z niey ſyn Jerzy. Ten dobra Zimno nazwane y polowę Manaſteru z przyległościami, Jerzemu Iwanowiczowi Xiążęciu na Klewaniu, od ſtryiecznego ſwego idacemu zapiſał 1604 w Grodzie Włodzimirſkim. *Genealog: Domu.* Syn iego tegoż imienia to ieſt Jerzy zſzedł bezpotomny oſtatni z tey linii. Teſtament Michała Dziada iego, w roku 1582 namienia o więcey ſtryiach iego, á ſynach ſwoich, ale ich imion zamilczał. Jam czytał w Panegiryku Collegium Poznańſkiego znać z informacyi Floryana Xiążęcia Arcybiſkupa, że Hieronimowi Xiążęciu Czartoryiſkiemu Zygmynt Auguſt przeciwko Moſkwie, rzady nad Kiiowſkim woyſkiem zlecił, kędy go też zowia *Præclarum bellatorem.* Tamże Jędrzeia wſpominaią w rożnych okazyach doświadczonego męża, y przydaia, że był ſynem wſławionego w Inflanciech y Wołoſzech woiownika. Widziałem także kopia Liſtu, kto y do Papieża piſali, Jerzy y Mikołay Jerzy, (ten co potym na Krześle Woiewodztwa Wołyńſkiego oſiadł) Xiążęta Czartoryiſkie w roku 1621, będąc na ten czas obadwa deputatami na Trybunał Koronny, z wrodzonego ſobie y prawie z mlekiem wlanego affektu, ktory y po dziśdzień w Xiążęcych potomkach dziedziczy, za Societatem J. broniac honoru, niewinnych ſług Boſkich: nie widzę, ktoryby Jerzy żył na ten czas, chyba ten *Hiſtor: Colleg: Cracov:*

Iwan Xiążę na Klewaniu Czartoryiſkie Fiedorowicz, to ieſt ſyn Fiedora albo Teodora, brat Alexandra Woiewody Wołyńſkiego. Wprawdzieć Załuſki Biſkup Warmińſki w ſwoim Kazaniu pogrzebowym, tak iego, iako y Alexandra Woiewody, Oycem chce mieć nie Teodora, ale Alexandra, atoli procz wyżey namienionych dokumentow, ſtawa przeciwko niemu inſtrument rozgraniczenia dobr Oſtrogſkich, między monimentami Collegii naſzego, kędy ſię podpiſał Iwan Fiedorowicz Staroście Łucki 1551. Stawaia Autentyki, w ktorych dziedziczna fortunę, bracia między ſoba dzielili 1547, 19 Julii, gdzie Iwan, Klewan y Bilhorod ſobie zoſtawiwſzy, bratu ſwemu Czartoryiſk y Litowicz puścił. To nieomylna że do Unii Xięſtwa Litewſkiego z Korona, iego dzielność ſiła pomogła, bo w roku 1564 na Seym Warſzawſki od ſtanow Litewſkich był uproſzony, żeby był drogę do niey utorował *Conſtit: f. 52*, iakoż podpiſał ia w roku 1569. *Koiałowicz par. 2.*

Zkontraktował był dożywotnie z Xiężniczka Zasławską, Kozmy Starosty Kamienieckiego Corką, z ktorey dwie Corki, Katarzyna z Bazylim Zahorowskim Kasztelanem Bracławskim, co pokazuia dokumenta na Susko 1593. Helena z Hornostaiem ślubem obowiązane. Czyni tey Hornostaiowny wzmiankę Diploma Zygmunta III, kędy pozwala Mikołaiowi Xiazęciu Czartoryiskiemu, żeby Krolewczyznę Peresopnicę do Kościoła Klewańskiego mogł przylaczyć, w roku 1630. *Genealogia Domu.* Synow iego także dwoch Iwan y Jerzy.

Iwan Xiążę na Klewaniu Czartoryiskie pierwszy syn Iwana, maż dzielności wielkiey y odwagi, z Stefanem Batorym Krolem Polskim, we wszystkich w Moskwie okazyach szczęśliwie tryumfował, osobliwie iednak męstwa swego dał dowod pod Pleszkowem: z Ewy Borkułabowny, (iako demonstruia autentyki po Rusku pisane w Archivum tego Domu:) zostawił Corkę Alexandrę, ktora zkolligowana z Mikołaiem Jałowickim: o więcey potomstwie iego nie czytam. Jerzy drugi syn Iwana, brat rodzony Iwana, na Boga Pańsko szczodry, kiedy Kościoł w Klewaniu wystawił, y Plebania, wioska Nowym stawem, krom innych prowizyi ufundował, sam porzuciwszy Schizmatyckie odszczepieństwo, do iedności Kościelney, pierwszy z tego Xiążecego Domu przystapił *Annuæ Societatis impressæ f, 425.* Jego szczodrobliwościa szczyci się Collegium Winnickie Soc: J. *Argentus de rebus Societ: cap: 3. f. 45.* Łuckie w komput go swoich Benefaktorow włożyło; ktoremu nie tylko Dworu swego y placu na Collegium ustapił, ale też y hoyna iałmużna opatrzył, *Histor: Colleg: Luceor:* We wszystkich interessach Oycowskiey iego protekcyi doznał skutku Zakon nasz y nie sam tylko; bo y na innych slug Boskich, taż się propensya wydawała, osobliwie kiedy Deputatem był na Trybunał Koronny z Kijowskiego 1616: doznali iey y ubodzy studenci, ktorym z swoiey szkatuły na nauki nakładał: dla tego też podobno tak Domowi iego w potomkach Bog błogosławi, że gdy niektore Xiażęce Familie w oczach naszych pogasły, ci na naypierwszych w Oyczyznie naszey honorach iaśnieia. Alexandra Xiężniczka Wiśniowiecka, Corka Jędrzeia Woiewody Wołyńskiego, ktora się też do Fundacyi Klewańskiey y z mężem przyłączyla, trzech mu synow powiła: o pierwszych dwoch Alexandrze y Adryanie nie mam żadney informacyi, ani o ich dzieciach. Trzeci zaś

Mikołay na Klewaniu Xiążę Czartoryiskie Woiewoda Wołyński, maż niemniey pobożnościa, iako y wielkiemi akcyami wsławiony. Pobożnością, Oyca chciał przewyższyć, dla tego Plebania w Klewaniu od niego fundowana syn w Prepozyturę wyniosł, przydawszy do niey w roku 1630 wieś Peresopnicę, za konsensem Zygmunta III Krola, za approbacya Achacego Grochowskiego Biskupa Łuckiego. Na Societatem J. tak dobroczynnie łaskawy, że nam pewne grunta na przedmieściu Łuckim, y nie proszacym y nie wiedzacym dał darował y wiecznie zapisał *Historia Collegii Luceor:* dla tego *Pigłowski* ieszcze na ten czas żyiacemu takie napisał elogium przy dokończeniu pierwszego wieku Societatis. *Si ipse fingere vellet, neq; plura bona reminisci, neq; majora bona posset consequi, quam illi virtus & natura tribuerunt, liberalitas, prudentia, magnaminitas, omnia quæ stirpem regiam decent. Esse pium & castra sequi posse docuit, Societatis* Jesu *amantissimus, eam ita complexus est, ut benefaciat &c.* Z tego może każdy poznać, co to był za Senator, na Kampaniach w Inflanciech z Szwedami, w Wołoszech z Turkami y Multanami, Kawaler krwi y zdrowia swego Oyczyznie nie żałuiacy: w Trybunale Koronnym, kędy był Deputatem w roku *1625* każdemu bez interessu sprawiedliwy: w Izbie Poselskiey będac Posłem 1633, bez prywaty zdrowey rady: ztąd wydzierały go sobie prawie honory: bo naprzod Kasztelanem Wołyńskim ogłoszony podpisał *Confirmat: Jurium Gentium,* á w roku 1638, uproszony Kommissarzem do rozgraniczenia między *W*oiewodztwy *W*ołyńskim y Bełzkim *Const: f.* 19, postapił potym na Podolskie, á wkrotce na *W*ołyńskie, *W*oiewodz: naywyższych godzien. Z Izabelli Corki Joachima Xiażęcia Koreckiego, siostry Samuela pamiętnego na Turkow woiownika, Corkę Annę wydał za Jana Tarła Woiewodę Sendomirskiego, á w trzech synach *in tribus Ordinibus Regni* prym prowadził, to iest między Biskupami w Floryanie Arcybiskupie Gnieznieńskim, między Senatorami Swieckiemi w Michale Woiewodzie Sendomirskim, w Rycerskim kole w Janie Karolu Podkomorzym Krakowskim, *Kanon Mausol: Equitis.*

Floryan Kazimierz Xiążę Czartoryiskie Arcybiskup Gnieznieński Prymas y Vicerey Polski, w Łuckich szkołach młodsze lata przepolerowawszy w Rzymie pod Janem de Lugo Soc: J, potym Kardynałem y wydanemi na świat Księgami sławnym z Filozofii y Teologii, z taka u wszystkich chwałą defendował, że też Doktorska lauream in Collegio Romano, Rzym mu z chęcią przyznał y ofiarował. *Panegyr:* P. *Kwiatkiewicz.* Tamże na Kapłaństwo poświęcony, pierwsza bezkrewną Ofiarę w Lorecie Nazaretańskim Matki Boskiey Domku, niebu oddał. Z Włoch do Polski wracaiac, S. Bonifacyusza Biskupa y Męczennika ciało od Kardynała Barberyna, na dowod iego ku sobie propensyi, y Xiażęcych przymiotow estymacyi przywiozł, do Klewania z solenna pompa wprowadził *Histor: Colleg: Luceor* 1642. Kanonikiem Krakowskim będac y Dziekanem u Wszystkich SS. iako się z iego MS. pokazuie, Apostolska gorliwościa, po rożnych ambonach każac, iuż się sposobił, do własnego Biskupow urzędu, Kaznodzieystwem: iakoż w krotce od Jana Kazimierza Krola na Poznańska Katedrę podwyższony, od Prymasa Koronnego na Biskupstwo poświecony, dobrego Pasterza na sobie wzor innym wystawił: tak się zaś, choć w krotkim czasie światobliwie popisał w pierwszey tey Infule; że go wkrotce na Kuiawska przeniesiono: o ktorym Krol Jan Kazimierz piszac do Innocentego X Papieża tak mowi. *Ea generis claritudine fulget in Regno nostro Casimirus Czartoryiski, ut minimè nos latere potuerit ejus probitas, doctrina & cæteræ egregiæ animi dotes, quibus Urbis oculos, cum ibi studiorum causa ageret, in se converterat &c.* á co większa uprzywileiowanym będac, do wszystkich prawie natury y łaski talentow, żaden się w nim ambitus nigdy nie pokazał, o honor nigdy nie konkurrował, same się do niego wpraszały, za ktorym zasługi iego mowiły. Urban

VIII Papież, iako ſie ſam ten Xiążę ſzczycił w Liście do Barberina Kar-
dynała ſynowca Urbanowego, ſzczegulnym go faworem y łaſkawo-
ścią przyimował w Rzymie. Władyſław, Kazimierz y Michał Krolo-
wie Polſcy nad inſzych poważali, kochali wſzyſcy dla wrodzoney do-
broci, ktorą y ſama powierzchowna poſtać na oko wydawała. Z tey,
rozwiozły ną zgubę Oyczyzny Swiderſkiego zwiazek, na Kommiſſyi
w Olborzu, á potym y we Lwowie, to powaga ſwoia, to namowa y
wrodzona fakundya do tego przywiodł, że go rozwiązał, y ſynowſkie
ſerca do Matki Oyczyzny nakłonił. Ztąd iako *Kochowſki climact: 3. lib. 1.
fol. 43* nazwano go *Præſul Connexualis;* u tegoż Authora znaydzieſz mo-
wę iego, ktorą miał do Związkowych. Po śmierci Prażmowſkiego
na Arcybiſkupſtwo Gnieźnieńſkie poſtąpił, od Krola Michała nomi-
nowany, po ktorego ześciu w roku 1673, na generalną Konwokacyą
wſzyſtkie ſtany zwołał, według praw Oyczyſtych, pod czas *Interre-
gnum* Vice Rex Polſki, y zwyczayna Konfederacya w Warſzawie *in
Januario* ogłoſił. Nie długo iednak cieſzyć ſię Kroleſtwu temu, iego
rządem doſtało: w roku *1674* gwałtownemi kamienia bolami zciśniony,
Vicereia, z Kroleſtwem w niebie, iako nadzieia zamienił. Do Nayśw:
Matki oſobliwiey był nabożnym; ztąd co rok Częſtochowſki Obraz
nawiedzaiąc przyznawał, iak iey protekcya dźwigała go w wielu
złych razach *Nieſſpork: Odrobiny Stołu f. 174.* Societatem J. za życia ſwe-
go piaſtował po Pańſku, y przy śmierci wielu łaſk ſwoich oſtatnią wo-
lą uczynił dziedziczką; bo biblioteke ſwoię dość liczna, y godne ręki
Xiążęcey Manuſkrypta, z ſzczodrą iałmużna zapiſał Collegio Rawſkie-
mu, á gdyby był pożył, ſwoim koſztem Kościoł miał tamże wyſta-
wić, *Hiſtor: Colleg: Raven:* Do Nowicyatu naſzego Krakowſkiego, krom
Relikwii SS, to w ſrebrnych, to w cypryſſowych trunienkach zło-
żonych, dał to, co miał naymilſzego, to ieſt Obraz *Mariæ Majoris*, kto-
ry w Rzymie będąc, uproſił u Papieża, że theatrum ſtawiać pozwolił,
żeby tym łacniey mogła go malarſka ręka przekopiować z ſamego
oryginału: gdy go tedy zkończono, przez trzy dni ſtał na theatrum pu-
blicznie, z tą approbacyą wſzyſtkich, że doſkonale wyrobiony, na wzor
tamtego: poki tedy żył Xiażę, wſzędzie gdzieżkolwiek ſię obrocił, z
ſobą z wielkim affektem woził, á po śmierci do Kościoła Krakowſkie-
go S. Macieia oddał, ſtoi teraz tamże w Wielkim Ołtarzu. *Hiſtor: Domus
Probat: Cracov:* pochowany ten Przezacny Prymas w Kościele naſzym
Warſzawſkim. *Electa D. Auguſtini* z tomow tego S. zebrane przez nie-
go, wydał do druku Tomaſz Staniſław Niemierza Archidyakon Ku-
iawſki 1688.

Michał Jerzy Xiążę na Klewaniu Czartoryiſki Woiewoda
Sendomirſki, Staroſta Wielıſki, ktore Staroſtwo dano mu w rekom-
penſę, kiedy z publiczney od Rzeczypoſpolitey Legacyi do Moſkwy,
Newelſkie, Siewierſkie y Wieliſkie Prowincye do Polſkiey Korony
odzyſkał. Syn to był Woiewody Wołyńſkiego, brat Arcybiſkupa Gnie-
znieńſkiego: do cudzych kraiow zacıekſzy ſię w młodſzym wieku, z
Samuelem Karolem Xiążęciem Koreckim, w roku *1638* w Duaceńſkim
Collegium Soc: J. ucząc ſię, Hymn S. Krolewica Polſkiego Kazimierza,
y

y z obrazem iego, druku podał; w Polſzcze dalſze lata y cnoty iego
co raz to na wyżſze pomykały w Senacie Subſellia, naprzod na Wo-
iewodztwo Bracławſkie w roku 1658, kiedy też na potrzebę Oyczy-
zny Chorągiew Kozacka w ſto dwadzieścia ludzi okrytą, na ſławę
Domu ſwego rozwinął. *Annuæ Colleg: Camen:* potym na Wołyńſkie, z
ktorym tytułem 1662 na Trybunał Fiſzkalny, z Seymu Kommiſſarzem
uproſzony, y na luſtracyą amunicyi w Kamieńcu Podolſkim *Conſtit:
fol. 5 & 25*, á w roku 1667 Wołoſkie z granic kłotnie ſzczęśliwie uſpo-
koił *Conſtit: f. 21.* Jemu dwoch millionow powierzyła Rzeczpoſpo-
lita na zapłatę Woyſku *1678 Conſtit: f. 5.* Na koniec Woiewodą zo-
ſtał Sendomirſkim. Przy publicznych Oyczyzny funkcyach, y Boga
nie zapomniał, fortuna ſię ſwoią z nim dzielac. OO. Dominikanom
Konwent w Czernilicach fundował, á w Halickim Grodzie zeznał, na
Seymie w roku 1690, przez Konſtytucyą, za zgodnym wſzyſtkich kon-
ſenſem utwierdził *Conſtit: f. 14.* Collegium Kamienieckie Soc: J. łaſk
iego z wdzięcznością pamiętne: umarł 1692, wieku ſwego *71.* Cztery
razy małżeńſkie ponawiał kontrakty, *primo voto* z Auſtryaczką Feken-
bergowną, *2do* z Euphrozyną Corką Staniſławſkiego Kaſztelana Ka-
mienieckiego, pozoſtała wdową po Potockim Staroście Sniatyńſkim.
3tio z Koniecpolſką. *4to* z Joanną Olędzką, ktora wprzod żyła z
Oleśnickim Staroſtą Opoczyńſkim, y z niey ſyn Kazimierz.

Kazimierz na Klewaniu y Zukowie Xiążę Czartoryiſkie na-
przod Podczaſzy Litewſki Staroſta Wieliſki, poſłował na Seym 1697,
y na Konwokacyą 1696, potym Podkanclerzy Litewſki, teraz Kaſzte-
lan Wileńſki, ſyn Michała Woiewody Sendomirſkiego, wielkich w tey
Oyczyznie zaſług y przymiotow Senator: obowiązał ſię dożywotnie
Izabelli, Jędrzeia Hrabi na Raciborſku Morſztyna Podſkarbiego Wiel-
kiego Koronnego Corce, y z niey Corkę Ludowikę w Klaſztorze
Panien Zakonnych *à Viſitatione* Bogu na wieczną ſłużbę poświęcił: dru-
ga Corka iego Konſtancya Staniſławowi Poniatowſkiemu Podſkarbie-
mu Wielkiemu Litewſkiemu herbu Ciołek w małżeńſtwo doſtała ſię:
Synow zaś trzech, Fryderyk Michał, Auguſt Alexander Kawaler Mal-
tańſki, Kazimierz Teodor Kanonik Krakowſki y Warſzawſki.

Fryderyk Michał Xiążę Czartoryiſkie naprzod Kaſztelan
Wileńſki, Staroſta Uświacki, teraz uſtąpiwſzy Oycu Kaſztelanii, wziął
po nim Pieczęć mnieyſzą Litewſką, naywyżſzych honorow godzien.

Jan Karol X. Czartoryiſkie Podkomorzy Krakowſki, Sniatyń-
ſki, Krzemieniecki, Lanckorońſki, Markowſki, Puńſki, Bochnieńſki,
Wielicki Staroſta, ſyn trzeci Mikołaia Woiewody Wołyńſkiego. Wſzy-
ſtkim była do podziwienia iego ſubmiſſya, ktorą im ſię bardziey uniżał,
tym większa wſzędzie ſkarbił ſobie reputacyą. Z tey ſubmiſſyi ofia-
rowanych ſobie wyżſzych honorow y Woiewodztwa Krakowſkiego
przyiąć niechciał, doſyć na tym maiąc, że zaſłużył. Jakoż Boga y do-
brapoſpolitego zawſze w ſwoich funkcyach iedynie upatrywał. Na
Seymie za Jana Kazimierza Krola Marſzałkiem Izby Poſelſkiey zgo-
dnie obrany: śmierć Wincentego Gąſiewſkiego Podſkarbiego y He-
tmana Polnego Litewſkiego ſurowym dekretem windykował, na Try-
Xxxx bunale

bunale Koronnym Deputatem będąc, każdego bez respektu sadził, W roku 1670 Kommissarzem z Seymu deputowany do rozgraniczenia Slaska od Korony, kłotnie pograniczne wszelką łacnością uspokoił, *Constit: f. 25:* w roku 1678 do konnotacyi przywileiow Koronnych uprosżony, y rewizyi, pracy swoiey nie żałował *Constit: f. 30.*. Za Krola Michała pod czas pospolitego ruszenia pod Golab, Rycerstwu Polskiemu iako pierwszy w Małeypolszcze Podkomorzy przodkował. Na Kalwarya y tamtecznych Oycow dobroczynny. Złaczył się był dożywotnim związkiem naprzod z Zebrzydowską, z tey Corka Tekla *primo voto* Krasickiemu Jerzemu Stolnikowi Przemyslskiemu, *2do* Grzegorzowi Ogińskiemu Staroście Zmudzkiemu, Hetmanowi Wielkiemu Litewskiemu zaślubiona, y synowie Samuel y inni: poiał potym Magdalenę Corkę Konopackiego Oktawiana Kasztelana Elbląskiego, pozostała wdowę po Gasiewskim Podskarbim Litewskim zabitym: z niey była Corką Helena Konstancya Deodata zmowiona Jozefowi Myszkowskiemu Kasztelanowi Sendomirskiemu. *Duryewski f. 88.*

Kazimierz Mikołay X. Czartoryiskie Kanonik Krakowski y Wileński syn Podkomorzego Krakowskiego z Zebrzydowskiy, Deputat na Trybunał Koronny 1681, z Rzymu powrociwszy: atoli dalsze o nim nadzieie, śmierć prędka przerwała: iak zaś Zakon nasz kochał, ostatnia wola iego w roku 1685, dość iawnym była świadkiem, lubo potym skutku żadnego nie wzięła.

Samuel X. Czartoryiskie syn także Karola Podkomorzego Krakowskiego z Zebrzydowskiy: z Mniszchowny zdami się Woiewodzanki Wolyńskiey Corka iego, Panieńskie życie w Krakowie pod Reguła S. Franciszka Salezyusza, *à Visitatione* sobie obrała: Syn zaś Jakub w Zakonie Kaznodzieyskim.

Michał X. Czartoryiskie Starosta Krzemieniecki syn Podkomorzego Krakowskiego, złaczył się był z Anna Fredrowna Woiewodzanka Podolska, ale sterilis. Antoni brat iego y drugich, Starosta Lanckoroński z Konopackiy urodzony, Zonę mu *Genealogia Domu tego* Działyńska przyznaie, á *Duryewski* w Pamiatce Kostkow *f. 88* Łoiowne Woiewodzankę Małborska, toż świadczy Załuski w Kazaniu Pogrzebowym, y przydaie, że po weselu w pięć miesięcy umarł 1690, pochowany w Warszawie u S. Krzyża; żył sterilis.

Jozef X. Czartoryiskie Chorąży Litewski, Starosta Puński, syn tegoż Podkomorzego z Konopackiy, podpisał w roku 1697 *Confirmationem Jur: Gent.* na Koronacyi Augusta II. Złaczył się był dożywotnie z Teressą Władysława Denhoffa Woiewody Pomorskiego Corka, z ktorey został się syn Stanisław, y Corka Jozefa Marya Magdalena Xiażęciu Michałowi Wiśniowieckiemu Kanclerzowi Litewskiemu zaślubiona, Pani wielkiego rozsadku, umarła 1728.

CZARTORYISKI herbu Starykoń w Ruskim Woiewodztwie. Z tych za czasow Paprockiego było trzech braci rodzonych ludzi Rycerskich: Stanisław na Witanowicach 1705.

CZARTOSZEWSKI. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał. Jan Czartoszewski z Powiatu Wołkowiskiego, podpisał Elekcya Jana III 1674.

Czaru-

CZARUKOWSKI. Y o tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał: atoli Metryka Wołyńska Mikitę y Zynka Czarukowskich Ziemianow Wołyńskich wspomina 1528.

CZARYSKI herbu Korczak w Sendomirtkim Woiewodztwie. Y o tych ciż Authorowie nie pisali: ale *Starowolski in Monumen:* kładzie nadgrobek Czaryskiego z Czarysza w Powiecie Lelowskim, z Kościoła OO. Karmelitow na Piasku w Krakowie wypisany. Felix Elekcyą Władysława IV z Krakowskiego podpisał, 1632. Ociec iego Marcin krom niego z Uieyskiy zostawił syna Pawła. Szczesny zaś miał za soba Janowską Podsędkownę Krakowska, zostawił z nią potomstwo. Paweł także Wereszczyńska. Siostra ich Wilska.

CZASŁAWSKI herbu Roża. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał. Piotr z Woiewodztwem Smoleńskim pisał się na Elekcya Jana Kazimierza Krola. Dorota Czasławska była za Jędrzeiem Markowskim.

CZASZAWSKI herbu Traby. Y o tych ciż Authorowie milcza. Jozef w Sendomirskim Woiewodztwie, podpisał Elekcya Augusta II.

CZASZYNSKI herbu Traby, inni ich pisza Czasnicki, iako *Okolski t. 2. fol. 80*, kędy też namienia że Czasnickiego Sędziego Lwowskiego Corka Anna dostała się Boboli, czy też Janowi Goluchowskiemu Sędziemu Sendomirskiemu. Czaszyński Dziekan Łowicki, Kanonik Krakowski w roku 1538.

CZASTROWSKI w Litwie wspomina ich X. *Koiałow:* w swoim panegiryku, inni o nich milczą.

CZAYKA herbu Dębno w Sendomirskim Woiewodztwie, á podobno iuż tych czasow Czaykowscy. Jan y Jerzy w Woiewodztwie Ruskim, Teodor y Walenty w Bełzkim w roku 1697.

CZAYKA herbu Jastrzebiec w Woiewodztwie Rawskim.

CZECHOWICZ herbu Leliwa w Woiewodztwie Ruskim. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał. Zofia Zakonnica u Wszystkich SS. we Lwowie.

CZECHOWICZ herbu Ostoia w Zmudzi. Czechowicz Sędzia Grodzki Zmudzki Ciwon Widuklewski *Paproc:* Stanisław Marszałek y Podstarości Zmudzki 1589 podpisał Transakcya Będzińska. A bliższych czasow Urban Czechowicz na Seymie Warszawskim w roku 1676 otrzymał nobilitacya.

CZECHOWSKI herbu Belina w Woiewodztwie Sieradzkim. Piotra wspomina *Walicki* w roku 1599, *fol. 90.* Jan z Mińskiego Woiewodztwa Poseł na Seym 1634, z tamtad deputowany na sady fiszkalne Wileńskie *Constitut: fol. 6.* Stanisław Przeor Suleiowski 1643. *Synod: Provin: Varsav: fol. 4.* Czechowski pod Plesżkowem maż rycerski szedł pieszo do szturmu. *Paprocki o herbach fol. 404.* Piotr w Woiewodztwie Kaliskim 1674. Stanisław, Alexander, Stefan w Pińskim.

CZECHOWSKI herbu Oksza w Woiewodztwie Sendomirskim. Anna Czechowska naprzod Jędrzeia Słowińskiego, potym Samuela Boreyka małżonka. Gabryel Ignacy y Jakub w Sendomirskim, Melchior w Krakowskim, Mikołay w Lubelskim 1697.

CZECZEL herbu Nowosiel. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał. *Teofil Sitoński* twierdzi, że Podkowy w herbie z Krzyżem zażywaia, ale że się Nowosieleckiemi oraz piszą; dochodzę, że do tego Kleynotu należą.

Xxxx2 Maciey

Maciey Czeczel z Eudoxyi Mormiłowny zpłodził Siemiona y Wawrzyńca niepłodnych y Bazylego, ten krom Bazylego, Konſtantyna, Jędrzeia bezpotomnych, miał ſyna Siemiona, ktorego Corka Anaſtazya Strzelnickiemu zaślubiona; z ſynow zaś Jan ſterilis. Alexandra ſyn Jan 1697. Stefan Czeczel miał za ſobą Helenę Boreykownę. Grzegorz Rotmiſtrz Pancerney Chorągwi 1658 *Komput Woyſka.*

CZECZOR O tych ani Paprocki ani Okolſki nie piſał. Gabryel Czeczor z powiatu Słonimſkiego podpiſał Elekcyą Jana III.

CZECZOTKA herbu Prawdzic w Rawſkim Woiewodztwie.

CZEKAŁOWSKI. Jan y Teodor Czekałowſcy nobilitowani na Seymie 1659 o czym Konſtytucye Koronne. Paprocki y Okolſki nie mogl o nich wiedzieć.

CZEKANOWSKI herbu Godziemba w Sieradzkim Woiewodztwie. O tych ani Paprocki ani Okolſki nie piſał. Czekanowſki, dobra Drozdzin kupił w roku 1550. *Acta Caſtren: Oſtrzeſſov:* á w roku 1623 Sebaſtyan Staniſławowi czynił rezygnacyą Czekanowa. *Acta Caſtren: Oſtrzeſſov.* Alexander Piſarz Grodzki Grabowiecki w roku 1632, w Bełzkim Anna Czekanowſka Kaſpra Kowalſkiego naprzod, á po nim Łukaſza Żernickiego małżonka 1634. *Acta Succameral: Caliſſien:*

CZELATYCKI herbu Abdank w Przemyſlſkiey Ziemi. Mikołay na Czelatycach 1432. *Acta Terreſtr: Leopol:* Nie wiem czy nie do tych należy Marcin Czelatka Czeſnik Sochaczewſki na Liście Zygmunta I *in MS. Petricovien:*. Czelatycki Jan z Ruſka Poseł z Woiewodztwa Brzeſkiego Litewſkiego, na Konwokacyą Warſzawſką 1587, podpiſał generalną Stanow Koronnych Konfederacyą *Conſtit: f, 418.*

CZELATYCKI herbu Leliwa w Krakowſkim Woiewodztwie. Piotr Czelatycki, miał za ſobą Bierecką Piſarzownę Ziemſką Przemyſlſką, miał z nią ſynow dwoch, Piotra y Staniſława, Corek pięć: iedna była za Sebaſtyanem Dylągowſkim Sędzią Grodzkim Stobnickim. Teodor w Bełzkim 1697. Staniſław mąż Rycerſki w wielu okazyach w iawnym życia niebeſpieczeńſtwie będąc, z ślubu Nayśw: Matce Kaplicę dość modnie ozdobił.

CZELUSCINSKI. w Kaliſkim Woiewodztwie. O tych ani Paprocki ani Okolſki nie piſał. Jan Czeluściński podpiſał Obwieſzczenie w roku 1697. Tomaſz y Jan z Maryanny Malſkiy herbu Nałęcz urodzeni, 1700.

CZELUZYNSKI w Woiewodztwie Bełzkim. Tych tak Paprocki, iako y Okolſki opuścił. Mikołay Czelużyńſki w Lubelſkim, Alexander w Ziemi Chelmſkiey 1697.

CZEPIELA herbu Korab. Mikołay Czepiel Decretorum Doctor Włocławſki Proboſzczy Sendomirſki, Kanonik Krakowſki, tak Kościołowi iako y Oyczyznie dobrze zaſłużony. Umarł 1518, iako iego nadgrobek świadczy z herbem Korab wyſtawiony w Katedrze Krakowſkiey. *Starowol: in Monum:*

CZEPOWSKI herbu Jaſtrzebiec w Woiewodztwie Ruſkim. Paprocki y Okolſki o nich nie piſał. Czepowſki miał za ſobą Małgorzatę Corkę Aarona Strońſkiego Doliwczyka koło roku 1520. Z Sieradzkiego drudzy przenieśli ſię w Podlaſie, z tych Czepowſka była za Jabłońſkim. Piſzą ſię z Czepowa.

Czer-

CZERCZYCKI. Y tych tak Paprocki iako y Okolſki opuścił. Są zaś na Wołyniu. Hrehory Laſzko Czerczycki, y Konſtanty podpiſali Elekcyą Władyſława IV.

CZERKAWSKI herbu Jelita w Sanockiey Ziemi. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piſał.

CZERLENKOWSKI czyli Czerlinkowſki. O tych ani Paprocki ani Okolſki nie piſał. Iwan Czerlinkowſki Sędzia Ziemſki Winnicki, z Seymu 1613, Kommiſſarz do rewizyi Zamku Winnnickiego *Conſt: f.* 30. Stefan Stolnik Bracławſki z Seymu tegoż Kommiſſarz do rewizyi Staroſtwa Chmielnickiego *Conſtit: f. 29,* á z Seymu 1616 do luſtracyi Kſiąg Ziemſkich, Podkomorſkich y Grodzkich Winnickich *Conſtit: f 22.* Staniſław Podczaſzy Bracławſki Fundator Konwentu Winnickiego OO. Dominikanow. *Okolſki in Ruſſia Florida f. 98.* O Sylweſtrze Piſarzu Ziemſkim Bracławſkim. *Conſtit: 1643, f. 5,* był Posłem na Seym w roku 1633, *Conſtit: f. 15.*

CZERMIENSKI herbu Cholewa w Dobrzyńſkiey Ziemi: krom tych Paprocki kładzie Czermieńſkich herbu Dębno, ale w Gniazdzie położył Czymińſki, za ktorym poſzedł Okolſki: mnie ſię zda, że to miaſto Ciemieńſki, drukarnia podłożyła czy Czermieńſki czy Czymińſki.

CZERMIENSKI herbu Ramult w Krakowſkim Woiewodztwie y na Podolu. Jan Czermieńſki na Dworze Gamrata Arcybiſkupa Gnieznieńſkiego dobrze zaſłużony kilku lat nakładem, umarł 1586: nadgrobek iego widziałem w Kościele Krakowſkim OO. Dominikanow z herbem Ramult. Czermieńſki miał za ſobą Barbarę Corkę Walentego Kalinowſkiego Woyſkiego Halickiego, y z nią ſyna Marcina, y Corkę Barbarę. *Genealogia Kalinowſkich.* Czermieńſka żona Mikołaia Potockiego Chmielnickiego Staroſty y Generała Podolſkiego *Okolſki t. 2. f. 402.* Jerzy w Pińſkim powiecie 1632. Staniſław w Ruſkim.

CZERMINSKI herbu Jelita w Krakowſkim y Sieradzkim Woiewodztwach. Mikołay Czermińſki podpiſał Uſtawy ziazdu Pokrzywnickiego *Conſtit: f. 427.* Jana wſpomina *Melanius* w roku 1640. Maryanna Czermińſka, Kurowickiego małżonka. Staniſław na Pilawcach dziedzic, Chorąży Parnawſki 1697 podpiſał Obwieſzczenie. Jan w Sendomirſkim 1632.

CZERMINSKI herbu Wieniawa w Kaliſkim y inſzych Woiewodztwach. Walenty mąż waleczny przez lat czternaście w Moſkwie w rożnych okazyach zaſłużony: ſynow także Rycerſkich zoſtawił. Łukaſz z Czermina Czermińſki Kaſztelan Zawichoſki 1650, poiął Teofilę Jana Klemenſa Branickiego herbu Gryf Marſzałka Nadwornego ſioſtrę. *Epitalam: Czermińſki,* á przedtym tenże zdami ſię, miał za ſobą Corkę Alexandra Piotra Tarła Woiewody Lubelſkiego. Zygmunt y Franciſzek 1648. Felix Kaſztelan Połaniecki. *Confœder: Sendomir:* 1704, był potym Kaſztelanem Kiiowſkim, lubom ia go na mieyſcu opuścił. Łukaſz Kanonik Gnieznieńſki Viceprezydent Trybunału Koronnego 1690. Jan Kaſztelan Małogoſki z Tarłowny urodzony, ſioſtra iego z teyże była za Dziulim. Zona iego Urſzula Bielińſka Marſzałkowna Koronna. Maryanna zdami ſię ſioſtra iego, naprzod z Janem Boguſkim Ka-

ſzte

ſztelanem Czechowſkim, potym z Mikołaiem Madalińſkim dożywotnie złączona. Czermińſka była za Sebaſtyanem Grabowieckim Sekretarzem Krolewſkim. Felicyan Chorąży Podlaſki 1696. *Confirmat: Jurium Gentium, Conſtit: f.* 11. Jerzy Staroſta Knyſzyńſki.

CZERNIAKOWSKI herbu Łada w Warſząwſkiey Ziemi. O tych ani Paprocki ani Okolſki pod tym herbem nie piſał: przecięż namienia *fol. 371*, że Czerniakowſki miał za ſoba Ciołkownę, á drugi Bieykowſka *f.* 125 Franciſzek Kanonik y Pleban Sendomirſki Dziekan Pokrzywnicki. Woyciech w Zakonie naſzym w zaſługi przed Bogiem bogaty, umarł w Poznaniu 1630: rzadził Collegium Toruńſkie, Poznańſkie y Krakowſką Domum Profeſſam. Po śmierci widomie ſię pokazal, kiedyś dyſcypułowi ſwemu, w ten czas na grzech ciężki lecacemu, między S. Ignacym y S. Staniſławem Koſtka we ſzrodku ſtoiący, y ſtrofuiac go, o exceſſa popełnione, proſić u tych kazał o dar czyſtości. Jan y Jędrzey podpiſali Elekcya Jana Kazimierza w Warſzawſkiey.

CZERNEK. Y o tych ani Paprocki ani Okolſki nie piſał: Czernek Grzegorz Poſeł z Woiewodztwa Kiiowſkiego 1632 podpiſał Elekcya Władyſława IV.

CZERNICKI herbu Jaſtrzębiec w Płockim Woiewodztwie: w Genealogii Kraſińſkich w herbie ich nad podkowa krzyża nie maſz, y Jaſtrzab na hełmie podkowy nie trzyma, w prawa łecac. Borko z Czernic, Ciechanowſki Podkomorzy 1453. *Statut Mazow: f. 98.* Michał z Czernic Podſędek Ciechanowſki 1525 podpiſał Dekret przeciwko heretykom u *Łubieńſkiego*. Tamże ieſt Marcin z Czernideł Stolnik Zakrocimſki: Katarzyna Czernicka Jędrzeia Kraſińſkiego Sędziego Ciechanowſkiego, Katarzyna Jana Brzoſtowſkiego Pułkownika herbu Strzemię małżonki. Z Mazowieckiego niektorzy ſię z nich wynieśli do Litwy. Alexander Sekretarz Krolewſki w Wileńſkim Woiewodztwie ſtawał na Elekcya Jana Kazimierza, tenże czyli inſzy tegoż imienia Podſtoli Wileńſki 1670 wydał Kſiażkę do druku. Marcin Podczaſzy Grodzieński w roku 1674. Paweł Chorąży Goſtyński 1570, tego znać Corka była za Mikołaiem Karniewskim. Woyciech w Płockim, Adam y Franciſzek w Dobrzyńskiey Ziemi 1697. Czernickich herbu Drya Paprocki kładzie, ale Zernicki powinno bydź.

CZERNIECKI herbu Korab w Ruskim Woiewodztwie. Iwan Czerniecki 1632 podpiſał Elekcya Władyſława IV. Jerzego wſpomina Konſtytucya 1676, *f. 59.* Dominik miał za ſoba Jadwigę Krzyniecka, ſyna z nia Jozefa y Corkę za Janem Zaiaczkowskim. Jozef poiął Annę Poniatowska Sędziankę Lubelską.

CZERNIECKI. W roku 1676 Staniſław Czerniecki na Seymie Coronationis Jana III otrzymał przywiley nobilitacyi, patrz w Konſtytucyi tegoż roku.

CZERNIEIOWSKI herbu Korczak w Ruskim Woiewodztwie. Jan z Czernca Czerniciowski, miał za ſoba Duninownę Wolską Kanclerzankę Koronna, ſyna z nią Felicyana y Corek dwie, Katarzynę za Jędrzeiem Kraſińskim Sędzią Ziemskim Sochaczewskim. Druga była za Macieiem Szpotem Duninem, Felicyana ſyn Jan Podkomorzy Lwowski

w roku 1616. *Acta Terreſtr: Leopol:* dziedźic na Rozdole: pierwſzym zwiazkiem zkontraktował z Zofia Orzęcką, drugim z Snopkowska, z ktorey Corka z Staniſławem Rzewuskim Sędzią Ziemskim Lwowskim dożywotnie zmowiona. Sioſtra tey Snopkowskiy żyła z Markiem Sobieskim Woiewoda Lubelskim. Brat rodzony Jana Podkomorzego Kaſztelan Lubaczowski, poiał Zołkiewska rodzona ſioſtrę Kanclerza y Hetmana Koronnego z ktorey ſyn Jan Staroſta Marnawski w Litwie 1674. Pawła ſieſtrzeńca Piotra Dunina Wolskiego wſpomina *Łubieńſki in Epiſc: Płocen.*

CZERNIEWICZ. W roku 1673 Euſtachi Franciſzek Czerniewicz otrzymał *jura nobilitatis* na Seymie, á w drugim roku w Lubelskim ſtawał na Elekcya Jana III.

CZERNIEWSKI herbu Srzeniawa. O tych ani Paprocki ani Okolſki nie piſał: alem ia y nie raz widział herb ich: w Xieſtwie Litewskim kwitna. Z ktorych Jędrzey y Jakub w powiecie Pińskim 1632. Eliaſz Czerniewski Nieſzczuykowicz, Kazimierz, Seweryn, Jan Jaroſz Szyray w Mińskim Woiewodztwie piſali ſię w roku 1648 na Elekcye Krolow Polskich.

CZERNIKOWSKI herbu Oſtoia w Lubelskim Woiewodztwie. Jerzy Czernikowski podpiſał ſię na przywileiu danym Ruſi 1537 *in MS. Colleg: Leopolien:* Piotr Dworzanin Krolow Auguſta I, Henryka y Batorego, Podſtoli Lubelski, Oyczyznie dobrze zaſłużony, pod czas expedycyi Moskiewskiey był Oboźnym Woyskowym, wyſłany był 1574 do Stanow Litewskich, żeby ſobie żadnego prawa nie uzurpowali na Podlaską Ziemię. *Proceſſ rozgraniczenia.*

CZERNY herbu Nowina w Woiewodztwie Krakowskim. Ci z Szwaycar kraiow Niemieckich do nas zawitali, zkad ſię też Szwarcami, á potym w Polſzcze naſzey Czarnemi zwać poczęli, luboć w naſtępuiacych wiekach już ſię Czernemi piſali: wſzakże na pamiatkę ſwoiey kiedyś Oyczyzny ieſzcze y po dziśdzień przydawać ſobie zwykli Szwarc Czerny: ktorego zaś roku w tey ſię Koronie naypierwey pokazali wiedzieć pewnie nie mogę. To pewna że ieſzcze za Władyſława Jagełła Abraham Szwarc był Zupnikiem Krakowskim: przyięci potym dla wielkich ſwoich zaſług do herbu Nowina, y w dobra Ziemskie y w honory kwitnęli. Paweł Czerny dziedzic na Zabnie y Witowicach Zupnik Krakowski za czaſow Alexandra Krola 1497. Z ſynow iego pierwſzy Staniſław Staroſta Dobczycki, mąż przezacny, ktory do Ziemi Swiętey y Grobu Pańskiego za konſenſem Zygmunta I peregrynacya daleka odprawił 1541, czytałem go z tym tytułem na Liście *u Nakieł: w Miech: f. 671.* Corka iego Regina, naprzod z Janem Tarnowskim Kaſztelanem Sądeckim, potym z Hieronimem Bużeńskim Podskarbim Koronnym dożywotnie zręczona: umarł 1549. Jerzy drugi ſyn Pawła, Stolnik Lubelski z tym tytułem ieſt na Liście Zygmunta I danym Miaſtu Lublinowi 1532. Paprocki go zowie Staroſta Urzędowskim, Okolski go y Zupnikiem piſze, ale drudzy o tym milczą. Jan brat iego, á ſyn Pawła Kanonik Krakowski. O ktorymſiś z tych świadczy *Severinus*, że na woynie Pruskiey 1520 ſiła odwaga y męſtwem

ſwoim dokazywał, *lib: 3. c. 29.* Synow Jerzego było czterech, Marcin Dworzanin Zygmunta Auguſta dziedzic na Brzeczku y Mokrzesku, z Chrzaſtowskiy pierwſzego łoża herbu Zadora zpłodził ſyna Marcina Dworzanina Krola Stefana: z Doroty Pieniążkowny Sędzianki Krakowskicy drugiego łoża, dwie Corki; z tych iedna zdami ſię Janowi Ulińskiemu Podczaſzemu Przemyſłskiemu, druga Janowi Gniewoſzowi zaślubione. Mikołay drugi ſyn Jerzego, z Jadwigi Pukarzewſkiy herbu Srzeniawa, zoſtawił Corek cztery. Z tych Elżbieta z Mikołaiem Zaklika, Anna z Staniſławem Piaſkowſkim, Jadwiga z Janem Wilkockim weſzły w kontrakty małżeńſkie: ſynow zaś czterech, Adama ktory z Minocka, Staniſława ktory z Malechowſka Kaſztelanka Spicimirska zoſtawili potomſtwo, Pawła, nie wiem czy nie o tym Pawle świadczy *Ponętowſki in Comment:* że był Staroſtą Dobczyckim y że umarł *1569*, iakoż był to mąż rycerski, lata ſwoie w obozie y na funkcyach tey Oyczyzny ſiły ztargał.

Piotr Kaſztelan Lubelſki trzeci ſyn Jerzego, Dworzanin naprzod Zygmunta Auguſta, Krolowa Bonę do Włoch odprowadzał. Na rożnych potym expedycyach Rotmiſtrzuiac na ſławę imienia ſwego, na dobro tey Oyczyzny pracował: Poſeł na Konwokacya *1572* pod czas Interregnum. (*Bielſki f. 664,*) tego popierał, żeby było Prymaſow Koronnych władza nowemi prawami określono. Syn iego Mikołay w okazyi pod Pleſzkowem zginał *1581. Bielſki fol. 782 y Okolſki:* ale że y drugi brat iego rodzony był Adam, dochodzę z *Kochanowſkiego lib: 3.* Jędrzey że pod tymże Pleſzkowem Kawalerſko ſtawał Paprocki wſpomina. Piotr Chorąży Lubelſki, Poſeł na Seym 1607, w dobrach ſwoich Kiiańſkich ozdobny Kościoł wyſtawił. *Cichoc Alloq: Oſecenſia.* Paweł czwarty ſyn Jerzego, od ktorego ſynow czterech ſię zoſtało, y Corek dwie, to ieſt, Jerzy, Jan, Przecław y Paweł. Jerzemu Woiownikowi w Węgrzech y w Oyczyznie doświadczonemu, Kunicka powiła Jerzego, ktory z Chrzaſtowſkiy zplodził także Jerzego, á z Ligęzianki Staniſława Bernarda y Zygmunta. Z tych Staniſław Podſtoli Lubelſki, miał ſyna Jozefa Kaſztelana Sadeckiego, za ktorym była *primo voto* Barbara Kraſińſka Kaſztelanka Małogoſka, *2do voto* Szembekowna, ſioſtra Kaſztelana Wiślickiego, z tą zrodził Corek trzy. Małgorzatę naprzod z Janem Brzechwa Staroſtą Krzeczowſkim, potym z Łochockim, Rozalia z Rogacyanem Jordanem Czeſnikiem Krakowſkim: trzecia z Jaroſzem Ankwiczem zkolligowane: ſynow zaś Michała Piotra y Jozefa. Michał Stolnik Wołyńſki Komornik graniczny Lelowski 1705. Jędrzey Burgrabia Krakowſki 1699. Piotr dziedzic na Brzesku: Zona iego Mycicka, z niey ſyn Jerzy y Corka. Michał Staroſta Parnawſki Podrzędczy Krakowſki w roku *1674.* Staniſław Staroſta Parnawſki 1705. Czerna Eufrozyna Zakonnica u Wſzyſtkich SS. we Lwowie. Ktoryś z tego Domu był Kaſztelanem Oświecimſkim, y potomſtwo zoſtawił.

CZERSKI herbu Ogończyk. W Pruſiech y na Dobrzyńſkiey: iedenże Dom z Działyńſkiemi. Walenty Czerſki Poſeł na Seym 1590 *Conſtit: fol. 565. MS. de Famil: Pruſſiæ* piſzę o tym Walentym, że gdy coś Krol Stefan na

na wolność Szlachecka naſtąpił, w kole Rycerſkim przymawiał ſię o to Czerſki, na co Stefan: *Quis ibi canis latrat contra nos:* odpowiedział Czerſki. Prawda, na tych Mości Krolu ktorzy iako wilcy na wolność naſzę nachodzą, przymawiaiąc ſię do tego że Batorych herb Wilcze zęby. Felix Sędzia Krakowſki w roku *1583*, kłada go *inter præſentes* na Liście *u Seweryna l. 3. c. 44*, ten iako piſze *Bzovius in Propag:* Dom czy Kościoł S. Idziego, ze wſzyſtkiemi do niego prowentami należącemi dał darował zapiſał OO. Dominikanom w Krakowie: Zona iego zdadami ſię Koniecpolſka Kaſztelanka Rozpirſka, z tey Corka Katarzyna, z Janem Tęgoborſkim Podczaſzym Nowogrodzkim zmowiona: druga corka iego była za Piotrem Łaſzczem Staroſtą Lityńſkim *Baranow:* Czerſka Erazma Łochockiego Kaſztelana Słońſkiego małżonka. Jan ſyn Walentego Staroſta Bobrownicki, Poſeł na Seym 1629, z tąd deputowany na ſady fiſzkalne *Conſtit: f. 7*, y *1635*, *f. 16.* Synow iego z Narzymſkiy dwoch, Franciſzek Podczaſzy Dobrzyńſki 1648 podpiſał *Pacta Conventa* Jana Kazimierza Krola. Wſpominaia go Konſtytucye 1662, *fol. 33*, y 1676, *fol. 54:* y Albrycht na Czarnym Kaſztelan Chełmińſki Staroſta Bobrownicki y Nowomieyski. Piſze o nim *Fulden* w ſwoiey hiſtoryi *1655*, *lib: 5.* Miał za ſoba pierwſzym zwiazkiem Eleonorę z Zalna Zalińſką, ale ſterilem, po ktorey śmierci w roku *1647* poiął Tereſſę Konſtancya z Lubieńca Niemoiewska herbu Rolicz Kaſztelankę Chełmińſką. *Hiſtor: Polon: Pruth: MS. Konopatſ:* ale y z tey ſyn iego Konſtanty prędko umarł. Stryi Franciſzka y Albrychta był Kaſztelanem Dobrzyńſkim Adam mu imię. *Haryſſewſki Luctus.* Kanty Czerſki Sędzia Grodzki Wyſzogrodzki, Komornik Ziemi Goſtyńſkiey, y Jan Kazimierz 1674.

CZERSKI. herbu Rawicz w Łukowſkiey Ziemi, á boday nie raczey Czernſcy, Jan z Czernſka piſał ſię z Sendomirſkim Woiewodztwem na Elekcya Jana III Krola. Staniſław Rotmiſtrz piechoty Wybranieckiey w Woiewodztwie Sendomirskim 1668. Alexander Czeſnik Nowogrodzki w Zmudzi 1674.

CZERSNICKI. O tych ani Paprocki ani Okolski nie piſał. Sa w Płockim Woiewodztwie. Felix Czerſnicki podpiſał ſię na Elekcya Władyſława IV 1632.

CZERWICKI. Tych ciż Genealogiſtowie opuścili: ale Hiſtorya Cudow Grodzieńskiego Obrazu świadczy o nich, że kwitna w W. Xięſtwie Litewskim.

CZERWINSKI herbu Lubicz. O tych ani Paprocki ani Okolski nie piſał. Jędrzey w roku 1632 w Woiewodztwie Wołyńskim. Woyciech Czerwiński Podczaſzy Wołyński, Podſtarości Grodzki Łucki: Zona iego Konſtancya Horaimowna w roku 1701. Jan w Ziemi Liwskiey w roku 1648. Zofia Zakonnica Sadecka. Jozef w roku 1674 na Wołyniu. Małgorzata Czerwińska Piotra Lipskiego herbu Łada małżonka. Wawrzyniec Czerwiński poiął Annę Godziſzewska: Adam w Krakowskim, Franciſzek w Łęczyckim 1697, ale nie mogę wiedzieć czy tegoż herbu. Wſpomina *MS. o Famil: Pruſkich*, że ſą w Pruſiech Czerwińſcy Lubiczowie.

Czerwnia Herb

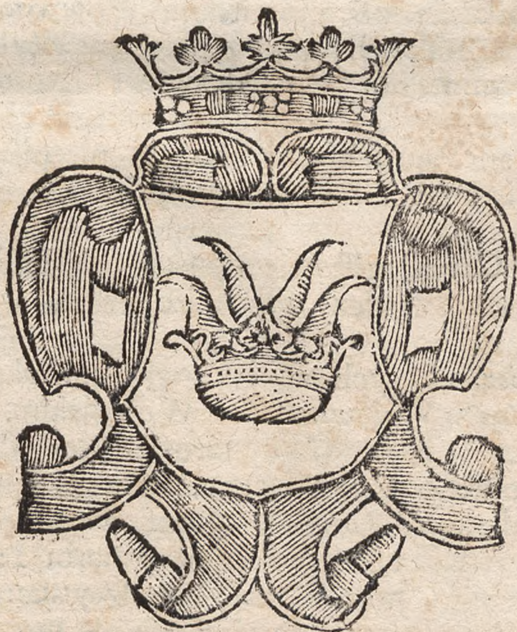
JEſt tarcza goła na ktorey znaku żadnego nie maſz ani figury żadney, nad hełmem pięć pior. *Okolſki f. 126.* Bielſkiego przywodzi, że ten herb nadany w owey pod Grunwaldem pamiętney wiktoryi, w ktorey gdy Rycerz Polſki tarcza ſwoia ſiła dokazał nad Krzyżakami, ten herb w nadgrodę od Jagełła Krola otrzymał. Atoli ia koperſztychu tego herbu nie kładę, ile że y w nim nie maſz nic oſobliwſzego, y nie piſza nikogo, ktoryby tego herbu zażywał.

CZERWONKA. O tych ani Paprocki ani Okolſki nie piſał. Jan Komornik Wiſki piſał ſię z taż Ziemia na Elekcya Jana III Krola.

CZESKI herbu Leliwa. O tych ani Paprocki ani Okolski nie piſał: w Krakowſkim Woiewodztwie. Mikołay z Czech Czeſki, żona iego Wolſka herbu Jelita. Zofia Czeſka oſobliwſza Dobrodzieyka Kościołow Krakowſkich S. Macieia y S. Szczepana. Czeſki Cześnik ułkowicki, Corka iego Maryanna 1690. Jan Czeſki w Zakonie naſzym życie pobożnie zakończył 1664 w Toruniu. Synowiec iego Jacek oſtatni z tey Familii, umarł 1668, w Łuckim naſzym Kościele pochowany. *Hiſt: Colleg: Luceorien:* z tego ſię dorozumiewam, że inſi ſa Czeſcy w Krakowſkim; inſi w Poznańſkim kiedyś kwitnęli. Małgorzata Czeſka Tomaſza Raſzewſkiego małżonka.

CZESIEYKO. O tych ani Paprocki ani Okolſki nie piſał. Władyſław Czeſieyko Podczaſzy Grodzieńſki z powiatu Lidzkiego 1674.

Czeſzewski Herb

Ze

ZE ani Paprocki ani Okolſki, tak Familii tey iako y herbu nie znali, dla tego tu go kładę. Jeſt zaś Korona Krolewſka otwarta, z ktorey ſrzodka cztery bawole rogi, iakom w Toruniu widział, czyli też tylko dwa, iako opiſał *Jedrzey Sałecki titulo* Łzy *żałoſney Minerwy:* nad hełmem pół kozła z rogami y uſzami, z nogami przedniemi do gory wſpiętemi, w prawa tarczy obroconemi, z Korony proſtey, do gory niby wyſkakuiącego. Tenże Author przydaie, że kiedyś Floryan Saryuſz Jelitczykow Familii Przodek, nim nowa prerogatywa był nadany, tym ſię ſzczycił Kleynotem, ale to żadney pewności nie ma. Początku tego herbu nikt nie piſze, tylko to mam za pewne, że go Boninowie czyli Buninowie w Pomeranii zażywaia, od ktorych poſzli Sławianowſcy y Czeſzewſcy. Sławianowſcy ieſzcze zdami ſię y po dziśdzień kwitna: ale o Czeſzewſkich Domu, że oſtatnia była Elżbieta, żona niegdy Ignacego Bąkowſkiego herbu Ryś, Podkomorzego na ten czas Chełmińſkiego, á potym Woiewody Malborſkiego, zmarła w roku 1662; świadczy nadgrobek w Kościele Toruńſkim u S. Jana, ktory iey z tym iako widziſz herbem oſierociała dożywotnia przyiaźń wyſtawiła.

CZESZOWSKI herbu Jaſtrzebiec w Mazowieckim y Podlaſkim Woiewodztwach.

Czetwertynskich Xiazat Herb

CZetwertyńſkie Xiażęta dwoch herbow zażywaia. Pierwſzy y poſpolity ieſt takim kſztałtem, Młodzian cale nie odziany, na białym koniu ſiedzi, na ktorym ani ſiadzenia żadnego, ani uzdy nie maſz, w prawa tarczy czwałem bieży, prawa

ręka ſrzodek kopii, lewa wierzch iey trzyma, ktora kopia Smoka czarnego ſkrzydlaſtego w rozdziewiona paſzczękę przebiia, głowa Smoka w prawa także tarczy zkierowana, przy przednich nogach konia, w znak leży. Takem go widział między herbami Xiażat Czetwertyńſkich w Kościele Łuckim OO. Dominikanow udanego, y w inſzych do druku podanych Kazaniach, luboć *Janſonius* męża zbroynego na koniu oſadza. Drugi herb, ieſt Xiężyc iak na nowiu nie pełny, w ſrebrnym kolorze, rogami obiema na doł zpuſzczony, gwiazdę złota o ſześć graniach niby opaſuiący, właśnie iakby herb Leliwa przewrocony, dwa miecze, ieden od prawego boku, drugi od lewego, tęnże Xiężyc z gory przeſzyły, kolor mieczow biały, rękoieści czarne, pole herbu czerwone, nad hełmem Mitra Xiażęca. Pierwſzy herb noſza, na dokument tego, że z dawnych Jedynowładcow Ruſkich krwie wyſzli, ktorzy tym ſię herbem ſzczycili. Drugi, że także ieſt ich własny, á znać za iakieś heroiczne dzieła im nadany, znać to, to z grobowych w Kościele Łuckim OO. Dominikanow na nadgrobkach Czetwertyńſkich Xiażat herbow, to z malowanych w Czetwertni dziedzictwie ich obrazow, to z Kazania Pigłowſkiego Raymunda, ktoremu dał tytuł *Pokoy:* dla tego niektorzy z tey Familii pierwſzy herb Jezdzca w ſrzodku, drugi Xiężyca naypierwſzy na prawym boku, między innemi czterema herbami zkładaia.

Jedrzey Suſki w Kſiażce ſwoiey ktorey dal tytuł *Włoch, albo rozmowa Włocha z Polakiem,* o ſwobodach y wolnościach narodu Polſkiego w roku 1606 wydaney, z Auguryuſza Metaphraſta y innych Greckich y Ruſkich Piſarzow początki pierwſzego herbu z tad wywodzi. Koło roku 300 od Narodzenia Chryſtuſowego, za panowania Greckiego Xiążęcia Teodora, pokazał ſię w Oyczyznie iego w Prowincyi Achaii, kędy S. Jędrzey Męczeńſkiey Korony doſtapil, Smok dziwnie wielki, nie tylko bydłu ale y ludziom ſzkodzacy. Teodor Xiażę za oſobliwſza pomocą Boſka, natarſzy nań koniem, przebił kopia y głowę uciał: od tego czaſu potomkowie iego zbroynego męża oſobę na koniu, dzida Smoka przebiiaiacego, za herb ſobie wzięli. Za czaſem gdy Azya Rzymianie opanowali, z Oyczyzny ſwoiey do Europy uchodzac, we trzech wielkich pułkach, niektorzy z nich nad Dnieprem oſiedli, Miaſto wielkie założyli, ktore Kiiowem nazwali, od drzewca kopii w herbie ſwoim, á z tad od Kiiowa Łacińſcy hiſtorycy Drewlanami ich przezwali: drudzy z nich nad Wołha rzeka zoſtali, Jaroſław zbudowali, ktorych Roxolanami przezwano. Trzeci nad rzeka Wilia Miaſto Wilno fundowali y od tego Litvanes y Liwones imienia nabyli. Słowacy iednak, iednym imieniem te wſzyſtkie Prowincye utytułowali Ruſia, od ruſzenia ſię z mieyſca z wielkiemi Woyſkami. Z tad Xiażęta Kiiowſkie albo Drewlani iezdzca zbroynego, Moſkwa obnażonego męża, ktory Smoka przebiiał, Litwa iezdzca armatnego, w ręku goły miecz trzymaiacego, w herbie zażywali. *Poty Suſki.* Wiele iednak w tey ſwoiey powieści niepewnych rzeczy y prawie ze wſzyſtkiemi Hiſtorykami naſzemi niezgadzaiacych ſię położył ten Author, iako to każdy ſnadno oſądzi z tego, co ſię niżey o Ruſkich Xiażętach piſać będzie.

Cambdenus w ſwoiey Brytannii do druku podaney powiada, że za czaſow iego we wſi Riblechester w Lancaſtryi, wykopano kamień, na ktorym wykowana była naga oſoba, na koniu ſiedzaca bez ſiedzenia y uzdy, obiema rękami kopia zanieſiona trzymaiaca, y nacieraiąca koniem na człowieka leżącego wznak na ziemi, obnażonego, ktora w ręku coś quadratowego iezdzcy podawała: między koniem y człowiekiem były litery dwie D. M. pod nim zaś napis taki *Gal. Sarmata,* oſtatek liter tak ſtarożytność zgryzła, że ich za świadectwem tego Authora niepodobno było wyczytać: przydaie potym zdanie ſwoie, że ten napis tak ſię mogł tłumaczyć. *Centurio Alæ Sarmatarum,* wyżſze zaś dwie litery D. M. znaczyły liczbę Kościelna pięćſet, atoli takim kſztałtem położone te litery, nigdy piaciu ſet u wiadomych tych rzeczy znaczyć nie moga: ani tak ich interpretować niepodobna *Dux Moſchoviæ,* bo w tych tam czaſach o Kniaziach Moſkiewſkich świat ieſzcze nie ſłyſzał; nierychło potym ten ſię tytuł zaczał. Muſiał ſię podobno Cambdenus przeyrzeć, że miaſto Smoka, ktorego ten maż przebiiał, człowieka podłożył. Cożkolwiek badź z tego iednak poznać, że w Sarmacyi ten herb nagiego męża na koniu z dawna był zwyczayny. Y nie widzę, żeby ſię kto tymże herbem pieczętował, tylko Carowie Moſkiewſcy y Xiażęta Czetwertyńſkie: bo Xiażęta Oſtrogſkie lubo kiedyś iezdzca w herbie noſili, atoli zbroynego: toż y o inſzych Xiażęcych Domach mowić trzeba.

Wſzyſcy ſię na to zgadzaia, że Czetwertyńſkie Xiażęta od Włodzimierza Monarchy Ruſkiego ſwoy początek wzięli, iako świadczy *Starowolſki f. 735.* Ten albowiem między dwunaſta ſynami, ktorych zpłodził, miał zoſtawić ſyna Swantopełka Xiażęcia, tego zaś według Genealogii Ogińſkich na Mappie wyſztychowaney (o czym ia indziey mowić będę) dway ſynowie Xiażęta Twerſkie Jędrzey y Dymitr, dwoch Xiażęcych Domow przodkami byli, to ieſt Mirſkich y Czetwertyńſkich. Z tey racyi ieſzcze y po dziśdzień Czetwertyńſkie Xiażęta Swantopełkami ſię piſza, dla niezamuloney pamięci, że z Xiażęcego Swantopełka łona wyſzli. Przydaię Pigłowſki w ſwoim Kazaniu wydrukowanym, że Praprawnuk Włodzimierza, był Swatopełk Xiaże, ktorego ſioſtra Zbyſława z Bolesławem Krzywouſtym Krolem Polſkim na Tronie Polſkim zaiaśniała, w kontrakty małżeńſkie wſzedſzy. Tego zaś ſyn Alexander, dzielac ſię Oyczyſta z innemi bracia fortuna, gdy mu ſię Czetwertnia działem doſtała nad Styrem rzeką leżaca, z niey piſać ſię począł Czetwertyńſkim Xiażęciem. Czetwertyńſkiego Iwana Puciatycza wſpomina *Okolſki t. 1. fol. 547,* że za czaſow Alexandra Krola dzielił Oycowſka ſubſtancya piaciu braci Xiażat Koreckich, Fiedora, Iwana, Waſila, Lwa y Alexandra. Kniaź Andrzey Fiedorowicz, to ieſt ſyn Fiedora albo Teodora Czetwertyńſki, z dziedzicznych dobr ſwoich, ktore miał w Ziemi na ten czas Wołyńſkiey, według uſtawy Seymu Wileńſkiego (bo ieſzcze na ten czas Wołyń do Litwy należał) dwanaście koni, na expedycya woienna powinien był wyſtawić. *Metryka Wołyńſka* 1528. Cztery konie, drugi Jędrzey Kniaź Czetwertyńſki. Sześć koni Kniaź Fiedor. W tymże właśnie

czaſie ktoryś z nich miał za ſobą Czuryłownę Kaſztelankę Przemyſſką. *Olympia Rzewuſcior. Pigłowſki* powiada, że w roku 1519, ieden z tego Domu pod Sokalem z Tatarami mężnie ſię biiac na placu poległ. Anna Xiężna Czetwertyńſka, Januſza Xiażęcia Zbaraſkiego Woiewody Bracławſkiego małżonka, Matka Jerzego Kaſztelana Krakowſkiego, y Kryſztofa Koniuſzego Koronnego *Paproc: Ogrod fol. 208.* Stefan Podkomorzy Bracławſki, wſpominaia go Konſtytucye 1613 z Bokiiowny zpłodził Eliaſza Rotmiſtrza Krolewſkiego, ten w roku 1629 poſłował na Seym, zkad deputowany był na Trybunał Fiſzkalny Radomſki, *Conſtit: f. 7*, y 1638 do zapłaty Woyſku *Conſtit: f. 2.* Bywał y Deputatem na Trybunał: mąż Rycerſki, przez lat ſiedmnaście z pola niezchodząc przeciwko Tatarom na Podolu, Szwedom w Pruſiech, Kozakom rebellizuiacym, zawſze mężnie ſtawał, umarł 1640. *Starowolſki in Monumen:* Zacharyaſz o ktorym Konſtytucya *1629, f. 20*, tenże ſam zdami ſię iuz w roku 1648 był Staroſta Raciborſkim *Porządek Elekcyi.*

Mikołay Kaſztelan Mińſki *1658. Komput Woyſka*, (luboć miaſto Czetwertyńſki, podłożyła drukarnia Czartoryiſki, tam gdzie piſzę o Kaſztelanach Mińskich,) poſłował na Konwokacyą *1632 Acta interregni* y Deputatem na Trybunał Koronny z Bracławſkiego 1647. *Janſonius:* zoſtawił ſynow dwoch, Mikołaia y Alexandra. Stefan na Zywotowie y Kniaziey Krynicy Chorąży Wołyńſki, brat Mikołaia Kaſztelana, ſyn zdami ſię Podkomorzego Bracławſkiego, pamiętny pod czas Szwedzkiey inkurſyi Kawaler, pod Cudnowem przeciwko Moſkwie, na ktorą kampania Kornet porządney Dragonii z ſwoiey ſzkatyły wyſtawił, Krolowi z za Dnieprza idącemu, we dwoch Chorągwiach Polſkich, y z Szkwadronem Dragonii, ſwoim koſztem erygowanych aſſyſtował. Woiewodztwu Wołyńſkiemu pod czas poſpolitego ruſzenia Pułkownikował. Matka tego Stefana, Katarzyna z Leśniowa herbu Grzymała, ſioſtra iego z teyże Kaſztelanową Wołyńſka była, á podobno Lubowiecka albo Bieniewſka, bo ci o te czaſy Kaſztelanami Wołyńſkiemi byli, to ieſt koło roku 1665. *Sparta Polſka f. 143.* Kędy ten Author obſzernie opiſuie rewolucyą pewną tego Domu. Miał ſyna ten Chorąży, Włodzimierza Staroſtę Siewińskiego, ale młodo w ośm lat życia ſwego światu zniknał 1673. Ociec zaś świat ſobie zmierziwſzy do Zakonu S. Dominika wſtapiwſzy pod imieniem Jacka, życia tego śmiertelnego w nimże chwalebnie dokończył. Alexander brat Stefana pod czas woyny Szwedzkiey zginał, iako y Januſz Xiążę Czetwertyńſkie od ſzabli Kozackiey poległ pod Tulcinem. *Pigłowſki.* Tak rozrutnie krwią Xiażęca ſzafuia na dobro tey Oyczyzny.

Crzegorz Podkomorzy Łucki, Poſeł na Seym 1627. *Conſtitut: fol. 8, y 1633, Conſtit: f. 35, y 1638*, z kąd był deputowany na Trybunał Radomſki *Conſtit: f. 21*, atoli ieſzcze ſię Schizma z nim wiazała: z ſynow iego dwoch, Jędrzey Rotmiſtrz Krolewſki Collegio naſzemu Łuckiemu trzy tyſiące pięćſet zapiſał na Czercach 1678, za co wieczną mu wdzięczność toż Collegium winno: ſyn ſie od niego zoſtał Jerzy, ktory poiał Izabellę Horainownę. Wacław drugi ſyn Grzegorza Podkomorzęgo, Chorąży Zytomirſki poſłował na Seym 1667 *Conſtit: fol. 21.* Zona iego Ludowika Woynianka, y z niey ſyn Jędrżey, ktory ſię zręczył z Anną Czaplicowną. Gedeon Władyka Łucki w roku 1681, brat ſtryieczny Wacława. Hieronim ſynowiec Grzegorza, miał za ſobą Maryannę Wielogłowſką, ktora *primo voto* była za Bartlińſkim. Stefan Podkomorzy Bracławſki, z Konſtancyi Koſakowſkiy urodzony, Deputat Trybunału Koronnego 1723, żona iego Pepłowſka Podkomomorzanka Bracławſka, á z niey ſynowie Felicyan, Włodzimierz, Dymitr y Jan w roku *1728*. Sioſtra tegoż Stefana z teyże zpłodzona Domicella z Jozefem Olizarem Stolnikiem Kiiowſkim zręczona, po śmierci Leduchowſkiego Podſtolego Wołyńſkiego pierwſzego męża: Pani wielkiego rozſądku y ludzkości. Gabryel Podſędek Bracławſki, ſynowie iego trzey, Staniſław Swiętoſław y Jozef. Brat Gabryela Władyka Mohilowſki w Moſkwie. Trzeci ich rodzony Dymitr młodzianem umarł: Corki Gabryela, iedna Radzimińſka, druga ieſzcze w Panieńſkim ſtanie.

CZOBOR herbu Leliwa z Węgier ſię do Polſki przenieśli. Z tey Familii Czoborow była iedna za Michałem Hrabią Tarnowſkim. Czobor Leſzczyńſki Jan Staniſław Czeſnik Podolſki w roku 1708.

CZOŁHANSKI herbu Sas. O tych ani Paprocki ani Okolſki nie piſał: Są zaś w Woiewodztwie Ruſkim y Wołyńſkim. Jędrzey Woyſki Włodzimirſki, mąż nieporownaney wſpaniałości, cierpliwości do podziwienia, pobożności ſtaropolſkiey, młodſze lata wypolerowawſzy, rożnemi naukami, dalſze do Marſowych dzieł applikował, y męſtwem y wolnym ięzykiem Oyczyſtey ſwobody broniąc. Zakon naſz w Kollegium Lwowſkim ukochał y ubogacił; co mu Bog nadgradzaiąc przy śmierci 1638, Swiętych tegoż Zakonu prezencyą, ucieſzył go *Hiſtoria Colleg: Leopol. Pigłowſki elogia.* Zona iego Anna z Skromowic. Jan Karol brat Jędrzeia Suffragan Łucki Opat Koronowſki, Scholaſtyk Lwowſki, umarł 1665: fundował Scholaſterya przy Katedrze Lwowſkiey, á Collegio Lwowſkiemu na Theologia z bratem ſwym Jędrzeiem, wieś Rzeczyczany zapiſał. *Hiſtor: Colleg:* Adam trzeci brat, z Zofii Grochowſkiy, trzy Corki z rożnemi Domami zpowinnowacił, Konſtancya z Kazimierzem Axakiem Skarbnikiem Kiiowſkim, Barbarę z Wawrzyńcem Pigłowſkim, Woyſkim y Piſarzem Grodzkim Łuckim, Maryannę z Janem Kuberſkim Woyſkim Ziemi Wiſkiey. Samuela z Jadwigi Łychowſkiy ſyn Michał człowiek rycerſki *Conſtit: 1662 fol. 32*, tego zaś Michała ſynow dwoch, Alexander Podſtoli Chełmſki, świat ten pożegnał *1714*. *Hiſtor: Colleg: Leopol:* y Staniſław. *Okolſki tom. 1. fol. 446* namienia, że Czołhańſki miał za ſobą Sutkowſką. Jędrzey Czeſnik Włodzimirſki Małgorzatę Jarmolińſka, z niey Corka Katarzyna z Stefanem Axakiem Sędzią Ziemſkim Kiiowſkim zręczona, á podobno iuż to drugim zwiazkiem, y ſyn Jozef, tego żona Piaſecka. Franciſzek w Ziemi Łomżyńſkiey 1697.

CZOPOWSKI. O tych ani Paprocki ani Okolski nie piſał. Maciey Czopowſki z Woiewodztwem Wołyńſkim podpiſał ſię na Elekcyą Jana III Krola.

CZORNEBEG herbu Widły nie kładę herbu tego, bo wątpię, żeby ſię kto w Pol-

ſzcze naſzey nim ſzczycił: tak go iednak Paprocki opiſuie *in Stromatib.* Widły żelazne troie, w ktorych dwię gora widłami z boku iednak iedne prawego, drugię lewęgo, trzecie zaś proſto nadoł, na ieden kiy wſzyſtko troie niby wbite, nad hełmem dwoie wideł tymże kſztałtem ktorym na tarczy wyżey ſą położone. Januſz Czorneberg z Galowic Sędzia Ziemſki Opolſki y Raciborſki w roku 1607 tego herbu używał, ktorego przodek Jan w roku 1400 Hetmanił u Konrada Xiażęcia Slaſkiego.

CZOSNOWSKI herbu Roch 2do. Tych ciż Genealogiſtowie opuścili: Znać iednak, że z Oborſkiemi iedneyże ſą dzielnice: bo ſię y po dziśdzień z Obor piſza: w Warſzawſkiey Ziemi kwitna. Staniſław Podczaſzy Warſzawſki, Samuel, Franciſzek, Alexander Abraham w roku 1648. Staniſław Podczaſzy Zakrocimſki 1674. Staniſław Kaſztelan Warſzawſki w roku 1703, z Seymu Lubelſkiego Kommiſſarz na rozgraniczenie Woiewodztwa Mazowięckiego od Xięſtwa Pruſkiego *Conſtit: f. 22:* poiał zdami ſię Annę Szczawińska Woiewodzankę Kuiawska. Piotr Elżbietę Ruſſoska. Antoni Staroſta Ułanowski w Woiewodztwie Podolskim. Synowie iego, Kazimierz, Ignacy, Jan. Corki zaś Joanna y Teofila. *Jedrzey Pigłowſki w Kazaniu ſwoim Siſtema* iawnie mowi, że ſa Czoſnowſcy herbu Pomian, á boday nie w Woiewodztwie Brzeſkim Kuiawskim, ile że Jędrzey Czoſnowski z tymże Woiewodztwem piſał ſię na Elekcya Jana III. Jędrzey (luboć go z Czoſtkowa napiſano) Woiewoda Rawski 1493.

CZTAMSKI. O tych ani Paprocki ani Okolski nie piſał. Jan Marcin Woyciech Staniſław w Płockim Woiewodztwie, ſtawali na Elekcya Władysława IV.

CZUBINSKI herbu Leliwa w Woiewodztwie Poznańskim. Jan Czubiński wſzedł w kontrakty małżeńskie z Jadwiga Oltarzewska.

CZUDOWSKI. O tych ani Paprocki ani Okolski nie piſał. Jan Czudowski Podſędek Mściſławski, Poſeł na Seym 1623. *Conſtit: f. 10.* Samuel Sędzia Ziemski Mściſławski 1674. *Porzadek Elekcyi.* Piotr 1632 w Woiewodztwie Trockim.

CZUDZINOWICZ. O tych ani Paprocki ani Okolski nie piſał. Alexander z Wołyńskim Woiewodztwem podpiſał Elekcya Władyſława IV.

CZUPA herbu Korczak 2do tak go piſza w Statucie Laskiego, kiedy na ſiebie y na potomkow ſwoich na Seymie Hrodelskim 1413 przyimował herb Korczak; luboć *Stryikowſki* położył Cuppa, inni piſza Czuper. Nie wiem czy nie do tych należy Czupurna Marſzałek Litewski 1401, *u Laſkiego w Stat: f. 128.*

CZURYŁO herbu Korczak 2do. Paprocki w ſwoiey przemowie do Ogroda z Authorow niektorych luboć ich nie przywodzi, Alexandrowi Gorayskiemu piaciu ſynow przywłaſzczywſzy, przydaie, że ieden z nich był Jędrzey Cyryl, ktorego proſty gmin, z Ruska Czuryłem nazwał, y ztad ta Familia początek ſwoy wzięła, á ponieważ tenże *Paprocki o herbach,* do drugiego ſyna Iwoni z Goraia Sędziego Chełmskiego, linia tego Domu wywodzi, toćby trzeba mowić, że ten Alexander był ſynem Iwoni, ktory kwitnał za Kazimierza Wielkiego, iakoż w Okolskim pod her-

herbem Bończa znaydzieſz *tom. 1. f. 65* Jędrzeia Czuryła Podkomorzego Przemyſlſkiego, ktorego Corka Katarzyna zmowiona była z Henrykiem Fredrem z Nowoſielca, koło roku Pańſkiego 1476. Tak mi ſię tedy zda, że ten Podkomorzy, pierwſzy na ſiebie wynioſł to imię Czuryłow, albo też był ſynem Jedrzeia pierwſzego Cyrylla, o ktorym mowiłem z Paprockiego. W roku potym 1518 Jędrzey Czuryło z Stoiańca Kaſztelan Przemyſlſki, podpiſał Liſt Zygmunta I dany Miaſtu Krakowſkiemu. Corka iego Anna, z Staniſławem Macieiowſkim Kaſztelanem Sendomirſkim zkolligowana. Z tego poznać, że ſię zdawna ten Dom z Stoianca w Przemyſlſkiey Ziemi piſał. Bliżſzych czaſow, to ieſt koło roku 1570, á boday nie ſyna Kaſztelana, wſpominaia Marcina Czuryła Godnego Rotmiſtrza, gdy iego odważne dzieła z Turkami y Wołochami, ktorych pod Hetmanem Mieleckim, nie raz bił na głowę, nieśmiertelności głoſza. Jerzy Jazłowiecki Hetman y Woiewoda Ruſki, tę nieuſtraſzona ſerca iego ſzacuiac śmiałość, Corkę mu ſwoię Annę, małżeńſka zwiazał liga, z ktorey trzech ſynow było. Jerzy, ten z Fredrowny, iednę tylko Corkę zpłodził Maryannę Staniſławſka Kaſztelanowa Kamieniecka herbu Pilawa, ta z mężem ſwoim Michałem w Kościele OO. Dominikanow w Mieście Lwowſkim Kaplicę Nayśw: Matce koſztownie wyſtawiła *Okolſki in Ruſſia Florida f. 75.* Marcin Łowczy Krakowſki, Staroſta Niepołomſki, z Fierleiowny Corki Jędrzeia Kaſztelana Radomſkiego, dwie Corki zoſtawił, z temi Domami zpowinnowacone: to ieſt Katarzynę z Mikolaiem Jarmolińſkim, Barbarę z Jędrzeiem Stadnickim Podczaſzym Sanockim. Mikołay Stolnik Sanocki z Zofii Lanckorońſkiy Starościanki Skalſkiey, ſzczęśliwſzy nad inſzych braci, bo procz czterech Corek, Anny Dziedoſzyckiy Kaſztelanowy Lubaczowſkiey, Helżbiety Dzierzkowy Kaſztelanowy Roſpierſkiey, Eufrozyny Oſſolińſkiy Starościny Zytomirſkiey, Zofii Koſakowſkiy Podſędkowy Bracławſkiey, á przedtym Xiężny Czetwertyńſkiey, trzech ſynow odumarł. Z tych Jędrzey Podczaſzy Halicki wſpomina go *Okolſki in Ruſſia Florida f. 111,* z Barbara Charlęſką, Mikołay z Regina Ligęzianka Kaſztelanka Zarnowiecka żyli bezpotomni. Staniſław zaś trzeci tych brat, Duchowny ſobie ſtan obrawſzy, Biſkupem był Ortoſieńſkim Suffraganem Łuckim, po ktorym dobra Boguzna, Czerczyk, Rudkow, Siedliſka y inne po ſioſtrach tychże braci, w cudze ſię Domy doſtały *Paprocki Genealog: prawna.*

CZUSZOWSKI herbu Grzymała. O tych ani Paprocki ani Okolſki nie piſał: Staniſław z Jakubowic Czuſzowſki: ſyn iego Woyciech Zygmunt 1604. *Załoby na śmierć.*

CZUWASZOW. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piſał: ale Metryka Wołyńſka 1528 wſpomina Ziemianina ſwego y poſſeſſyonata Czuwaſzow.

CZWALINA. O tych ani Paprocki ani Okolſki nie piſał. W Ziemi Łomżyńſkiey Szymon Władyſława IV, Jozef Auguſta II podpiſali Elekcye.

CZYNDACKI herbu Dołęga w Płockim y Rawſkim Woiewodztwach.

CZYCWIC patrz *Tetwicz.*

CZYSTA herbu Rawicz w Rawſkim Woiewodztwie, z Czech do nas przyſzli.

CZYZ herbu Godziemba w Ziemi Ośmiańſkiey. Idą od Staniſława Butoutowicza

wicza, ktory pierwſzy na Seymie Hrodelſkim, przyiał na ſiebie y na Dom ſwoy herb Godziemba. *Laſk: Stat: f.* 127. W roku potym 1537 kwitnał Bazyli Czyż Bohdanowicz, to ieſt ſyn Bogdana Koniuſzy Litewſki, Scaroſta Krzyczewſki y Naiałeſki; poiał Annę Corkę Czartoryiſkiego Xiażęcia Teodora Staroſty Łuckiego, co znać z iego rezygnacyi. Jan Mintout Sekretarz Krolewſki 1589 *Conſt: f.* 558. Tenże czy inſzy Jan z Seymu 1613 Kommiſſarzem naznaczony do zapłaty związkowym *Conſtit: f.* 3. Jędrzey Czyż Sędzia Grodzki Grodzieńſki, Kommiſſarz do luſtracyi pewnych gruntow *Conſtit: fol.* 45. Michał Poſeł z Wileńſkiego podpiſał Elekcya Władyſława IV. Jakub z Witebſkiego Jana Kazimierza. Hilary Podkomorzy Wileńſki, Poſeł na Seym 1653, z niego Kommiſſarz do zapłaty Woyſku Litewſkiemu *Conſtit: f.* 5. y Deputat na Trybunał Skarbowy *Conſtit: f.* 16. Poſłował na Seymy w roku 1662 y z ſynem ſwoim Kazimierzem Mintoutem, ktory po ześciu Oyca był także Podkomorzym Wileńſkim, iako znać z Konſtytucyi 1678, *f.* 7. y 1685, zkąd był deputowany do rewizyi Skarbu Koronnego. Jan Czyż Podſtoli Wileńſki, urodzony z Raieckiy herbu Łabęć, wſpominaia go Konſtytucye 1678, *f.* 44. Kędy kamienicę iego w Lublinie od wſzelkich ciężarow uwolniono. Kryſztof Podczaſzy Mściſławſki z Seymu 1678 Kommiſſarz do uznania krzywd woyſka Litewſkiego *Conſtit: f.* 13. Michał w Woiewodztwie Nowogrodzkim w roku 1674.

CZYZ herbu Lis z Nieczyca. Liſt Zygmunta I *in MS. Petricovien:* znalazłem, w ktorym do wſzyſtkich prerogatyw Szlachectwa Marcina Czyża Konſtantynowicza z Nieczyca kilka lat nakładem, na Dworze tegoż Zygmunta dobrze zaſłużonego przypuſzcza, kędy przydaie, że go Paweł Grzywa Dworzanin Krolewſki do herbu Lis przypuścił: zoſtawił ten Marcin potomſtwo.

CZYZOWSKI herbu Drya. Pod Koninem w Wielkieypolſzcze. Bartłomiey Czyżowſki Piſarz Zadworny: Zona iego Borowſka. Balcer Dziekan y Officyał Kaliſki umarł w roku 1643. *Hiſtor: Colleg: Caliſſien:* Seweryn z Czyżowa z Tereſſy Ruſzkowſkiy herbu Pobog zpłodził ſyna Staniſława w Sieradzkim Woiewodztwie. Regina Czyżowſka Zygmunta Rudnickiego herbu Jaſtrzębiec małżonka. Maciey w Poznańſkim 1697. Staniſław Franciſzek y Jędrzey w Sieradzkim.

CZYZOWSKI herbu Pobog w Mazowſzu. Zygmunt na Czyżowie Czyżowſki Kanonik Płocki y Warſzawſki 1643 *Conſtit: Synod: Płocen.* Tenże ſam potym był Biſkupem Kamienieckim 1664. Czyżowſka Oborſkiego Podkomorzego Czerſkiego małżonka. Woyciech w Ziemi Nurſkiey w roku 1632. Alexander w Woiewodztwie Rawſkim 1674. Marcin w Pińſkim 1632.

CZYZOWSKI herbu Połkozic w Woiewodztwie Sendomirſkim. Wyżga herbu Połkozic pierwſzy według Paprockiego, założył Czyżow od ktorego potomkowie iego tey nabyli denominacyi: kładzie y ſyna iego Michała Kaſztelana Krakowſkiego y Staroſtę, lubom ia go między temi Kaſztelanami pominał, ile że ten Author ani Liſtu tego zkad to wziął, ani roku na to nie przywodzi. Jan Czyżyk Opat Tyniecki umarł

umarł 1310 mąż pobożny, iako go ſławi *in Tinecia Szczygielſki f.* 60, kedy go też do Czyżowſkich Połkozicow referuie. Michał z Czyżowa Kaſztelan Sendomirſki 1429, tego to podobno Paprocki Krakowſką Kaſztelania uczcił, ale bez fundamentu. Jan z Czyżowa Ligęza naprzod Kaſztelan Sendomirſki, potym Krakowſki Kaſztelan y Staroſta od Władyſława Jagellonowicza Polſkiego y Węgierskiego Krola Gubernatorem y Wicereiem całey Małeypolſki y Ruſi uczyniony: na dokument tego przywodzi Liſt Krolewski Paprocki dany w roku 1440, á w drugim 1444 zlał na niego władzą konferowania Wakanſow w tych ſobie powierzonych Prowincyach, y pod iego opiekę Koronę cała zlecił. Też tedy Prowincye rzadził, poki Kazimierz naſtępca Władyſławow na Tronie Polskim nie oſiadł. S. Jadwigi na Stradomiu Kościoł przy Krakowie, ſwoia ſzczodrobliwościa dokończył. *Nakiel: in Miechov: f.* 489, 1457. Nie zoſtawił tylko ſyna iednego Jana, ktory gdy w młodym wieku umarł, wſzyſtka fortuna zpadła na Corkę iego, ktora w małżeńſto zmowiona była z Zaklika Janem Woiewodą Sendomirskim: á z tad od dobr Czyżowa, Zaklikowie, Czyżowskich imienia doſtali. W Kościele Rzeſzowskim OO. Bernardynow widzieć iego Statuę na wielkiey tablicy marmurowey.

CZYZOWSKI herbu Topor w Woiewodztwie Sendomirskim, z Zaklikow ſwoy początek wzięli, zkąd też ieſzcze y pote czaſy niektorzy tego Domu Familianci Zaklikami Czyżowskiemi piſać ſię zwykli. Imię to pierwſzy wnioſł Jan Zaklika Woiewodzić Sendomirski, iako piſze *Okolſki*, poiąwſzy albowiem Corkę iedynaczke Czyżowskiego Jana herbu Połkozic Kaſztelana Krakowskiego iako ſię wyżey mowiło, Czyżowskim był zawołany. Wprawdzieć tak iego, iako y Oyca Woiewodami Sendomirskiemi piſzą Genealogiſtowie, ale czaſu dla nich nie widzę, y mnie ſię ich czytać nigdzie niedoſtało. Synow dwoch zoſtawił, iednego Jana, ten zſzedł bezpotomnie: Jakub zaś z Warſzowny herbu Rawicz Kaſztelanki Krakowskiey zpłodził ſyna Hieronima, (to ſię iednak utrzymać nie może, bo według wſzyſtkich Hiſtorykow naſzych Warſi koło roku Pańskiego 1280 na Kaſztelanii Krakowskiey prezydował: Czyżowski zaś Kaſztelan Krakowski Połkozic umarł 1457, toć Jakub z Corki iego urodzony pozniey muſiał żyć, á o te czaſy że żaden Warſi nie był Kaſztelanem Krakowskim, ſnadno poznaſz z tego, co ſię o nich na mieyſcu mowiło) dziedzica na Woyſławicach, ktoremu lubo Krol Zygmunt I przywiley poſłał na Woiewodztwo Sendomirskie 1507, raczeyby miał mowić *Okolſki* 1508, po Mikołaiu Kamienieckim; przecież go przyiać niechciał. Miał za ſoba Annę Sienińska Kaſztelankę Kamieniecka, z ktorey Corki dwie, Anna za Mikołaiem Koniecpolskim Kaſztelanem Roſpirskim, druga za Jędrzeiem Tęczyńskim Kaſztelanem Krakowskim: y ſyn Staniſław Kaſztelan Połaniecki: temu Dorota z Michowa herbu Rawicz Łowczanka Lubelska powiła czterech ſynow, to ieſt Zygmunta Kaſztelana Bełzkiego, á przedtym Połanieckiego) z Anny Koniecpolskiy Starościanki Wieluńſkiey dwoch ſynow iego młodo pomarło) Mikołaia, Staniſława y Hieronima, y Corkę Prochańska. Z tych od Mikołaia był Hieronim

ronim y Alexander. Hieronim poiał Elżbietę Zborowska Starościanką Szydłowiecka, syna z nią miał Krysztofa. Alexander zpłodził Francisza, ktory wszedł w kontrakty małżeńskie z Magdalena Romerowna od tey Corka Katarzyna Janowi Stadnickiemu poślubiona. Z synow zaś trzech, Zygmunt bezpotomny. Alexander zostawił Francisza ktoremu Katarzyna Kuczkowska trzy Corki powiła, Teressę, ta *primo voto* żyła z Antonim Sczepanowskim Chorażym Czerniechowskim, *2do* z Antonim Morskim Stolnikiem Owruckim. Zofia z Samuelem Gosławskim. Trzecia Młodzianowska Kasztelanowa Lubaczewska, á potym Ossolińska Kasztelanowa Czechowska, y Synow dwoch, Jędrzeia y Alexandra Podczaszego Bracławskiego.

SUPPLEMENT

JUż po zakończeniu tey Księgi, zaszły mie niektorych Domow zupełnieysze informacye; nad to z szczegulney Łaski J. W. Imći Xiędza Jozefa Załuskiego *Referendarza Koronnego, mam sobie kommunikowane dwa MS.pta; ieden o Familiach Pruskich, drugi* Stanisława Baranowskiego z *Rzeplina Ziemianina Krakowskiego: ten do Paprockiego Księgi o herbach, świadomsze sobie Familie zkonnotował, z ktorych y ia co mogłem zebrać do komputu tey pracy moiey, z checia przydaie.*

AUGUSTYNOWSKI herbu Ogończyk: ten im herb przypisuie MS. o Familiach Pruskich wyżey wspomniony.

Aurszwald Herb.

HErb ich tak opisuie przerzeczony MS. o Familiach Pruskich. Dwa Lewki białe, ieden nad drugim, w czarnym polu; labry żołte y czarne koło tarczy. Na hełmie nie masz Korony, ale tylko Zubrza głowa czarna z rogami. Z tych za swego wieku wspomina Jana Aurszwalda męża w trudnych okazyach doświadczonego serca: w Prusiech ta Familia kwitnęła. Jerzy miał za sobą Brantownę.

BARANOWSKI herbu Rawicz w Krakowskim Woiewodztwie z Rzeplina. Lubomci o nich pisał na swym mieyscu, atoli dla zupełnieyszey informacyi to przydaię. Mikołay z Zorawskiy herbu Trzaska urodzony w roku 1497, umarł 1570, lat maiac 73, zostawił z Kłoczowska Zofia Corki Zofia, ta z Janem Dębińskim, Reginę ta z Jozefem Zagorskim, Annę, ta z Jakubem Kossowskim, Barbarę ta z Janem Łagiewnickim, Katarzynę ta z Jędrzeiem Dębowskim, á potym z Piotrem Łagiewnickim, Urszulę ta z Janem Woykowskim weszły w kontrakty małżeńskie. Synow także trzech; Mikołaia, Stanisława y Jędrzeia. Z tych Mikołay kiedyś Dworzanin u Kaspra Zebrzydowskiego Woiewody Kaliskiego, á potym poiał Zofia Jaskulecka, pozostała wdowę po Stanisławie Jarockim, atoli umarł bezpotomny w roku 1583. Stanisław drugi syn Mikołaia, Kościoł w Minodze szczodrobliwościa swoia ozdobił, przy drugim w Skale u Panien S. Jędrzeia, Kaplicę na ten czas S. Stanisława Biskupa Krakowskiego wymurował, Kapeana przy teyże fundował, tamże po śmierci w roku 1624 y z żona swoia Elżbieta Stradomska z Kempanowa pochowany, ktora mu dwoch synow powiła, Krysztofá y Stanisława. Krysztof dwa razy ponawiał śluby dożywotnie, raz z Maryanna Morska Corka Marcina, drugi raz z Maryanna Jaroszewska Corka Balcera, z ta zostawiwszy syna y Corkę, zginał 1633. Stanisław także brat iego z Agnieszki Zbylitowskiy Podsędkowny Krakowskiey, zostawił potomstwo Piotra, Zofia y Barbarę. Jędrzey trzeci brat Mikołaia z Kłoczowskiy, miał Zon cztery. Pierwsza Katarzynę Stradomska siostrę rodzona wyżey wspomnioney, z tey tylko iedna Corka Zofia, w Klasztorze S. Jędrzeia w Krakowie życie Panieńskie Bogu poślubiła. Druga miał Obrębska Corkę Pawła, ale bezpotomna. Trzecia Annę Małuska Corkę Adama, ta mu synow powiła czterech, Piotra, Jędrzeia, Samuela y Jana, corek zaś trzy, Jadwigę z Sebastyanem Łodzińskim zmowiona, Annę w Klasztorze Imbramowickim y Katarzynę. Czwarta miał żonę Krystynę Piotrowska, Wdowę po Morskim; od tey syn był Władysław. Z synow tego Jędrzeia, Piotr młodsze lata na chlebie żołnierskim ztrawiwszy, poiał potym Zuzannę Trzebińska Corke Jana, z niey zpłodził syna Michała y corek dwie. Jędrzey brat Piotra na expedycyi Pruskiey przeciwko Szwedom poległ. Samuel w obozie całe życie swoie przepędził. To o swoim Domu napisał *Stanisław Baranowski w swoim MS.*

BEKIERSKI herbu Jastrzębiec. Jużem y o tych mowił tu przydaię. Z starożytney Kosiorkow Familii w Woiewodztwie Lubelskim, w Ziemi Łukowskiey, Mikołay na Kosiorkach dziedzic, zpłodził z Barbara Mościbrocka Stanisława, ten z Mikulińska Mikołaia, ten z Anna Zulińska, Jana Stanisława y Stefana ktory pod Wiedniem zginał. Jan zaś brat iego Łowczy Zydaczowski, z Katarzyna Boiemska zostawił Dominika Ignacego Starostę Dołheckiego, ktory z młodości swoiey w Woysku służac, został Generałem Majorem. Posłował od Rzeczypospolitey zkonfederowaney naprzod do Prymasa Koronnego, potym do Porty Otomańskiey Konsyliarzem będac w teyże Konfederacyi. Posłem na Seym w roku 1717 z Bracławskiego, Deputatem

putatem z tegoż Woiewodztwa na Trybunał Koronny w roku 1718, y na Seym posłuiac w roku 1720, po ktorym Kommissarzem do Moskwy dla odebrania zabranych armat y niewolnika, Posłem z tegoż Woiewodztwa, á w roku 1722 z Inflant, w roku zaś 1724, y 1726 z Woiewodztwa Bracławskiego, nad to w roku 1728 z Kiiowskiego. Za ktorym Konstancya Kaszewska Podkoniuszanka Litewska, z Xiężniczki Czetwertyńskiey urodzona, z ktora synow ma czterech, Szczesnego, Ignacego, Jana, Włodzimierza. Od tegoż Jana Łowczego Zydaczowskiego syn Antoni Jędrzey, ktory z Maryanna Bobowska zpłodził Jozefa y Barbarę, także Alexandra ktory Porucznikiem w Regimencie Generała Smigielskiego umarł.

Bem Herb

SAm tylko MS. o Familiach Pruskich o nich namienia, herb ich zaś tak opisuie. Baran z rogami, wzpięty do gory, tak że tylko na dwoch nogach tylnych stoi, dwie przednie y z głowa w gorę podniosł w czerwonym polu. Z drugiey strony Tarczy (bo ta przedzielona wzdłuż na dwie części) Gryf z skrzydłami zielony w białym polu ku Baranowi y nogani y głowa obrocony, nad hełmem Korona, w ktorey takiż Baran y Gryf, iak na tarczy. W wielkim Kościele Kwidzyńskim, widzieć Chorągiew z tym herbem zawieszona, á na niey napis *Petrus Behm Regni Poloniæ Civis.*

Berzewicz Herb.

O Tych mówiłem na swym mieyscu, atoli herbu ich nie widziałem, teraz z pomienionego MS. o Familiach Pruskich, krotko herb ich opisuię. Tarcza na cztery części przedzielona, z tych na wyższey linii po prawey stronie tarczy iest Koza łapami przedniemi do gory miernie wspięta, głowa y cała sobą w prawą obrocona, po lewey stronie Orzeł zwyczayny Polski; na niższey linii po prawy stronie Orzeł tenże, po lewey taż co y wyżey Koza, nad hełmem y Korona Orzeł Polski z Korona. Przydaie tenże MS. że Koza z dawnych czasow dziedzicznym Kleynotem tego Domu była w Węgrzech, z ktorych Krwi Katarzyna Bephot Prababka była Stefana Batorego Krola Polskiego. Ten potym Krol Marcinowi Berzewiczowi Kanclerzowi niegdy Siedmigrodzkiemu Indygenat w Polszcze konferował, Orła Polskiego do herbu przydał, Starogardzkie y Osieckie Starostwa do tego w zasługach mu przyłaczywszy. Złaczył się był potym z Dabrowska z Woianowa, á syn iego Jan z Dorota Kryska. Czerskich y Lokow Koligacyą z niemi tenze wspomina.

BIAŁOBŁOCKI *herbu Białynia.* MS. o Familiach Pruskich dwie Familie Białobłockich w Prusiech liczy, iednych herbu Ogończyk y do tych referuie Jana Sędziego Chełmińskiego y Corkę iego z Płotowskiy Annę Magalenę Xięnią Chełmińską y Łukasza Pisarza Ziemskiego Chełmińskiego, o ktorych y ia pisałem. Do herbu zaś Białynia należą ci ktorzy się piszą z Rynkowki, y ci wszyscy inni o ktorych mowiłem pod tytułe Białobłocki Ogończyk. Jest u Oycow Dominikanow w Gdańsku nadgrobek z tym herbem Jędrzeia z Rynkowki zmarłego w roku *1606*.

BIAŁOCHOWSKI *herbu Cholewa.* Pisałem o nich na swym mieyscu, alem herbu Domu tego dopiero się doczytał w tymże MS. Pruskim, z ktorego to przydaię. Przodkowie Domu tego z Dobrzyńskiey Ziemi do Prus się przenieśli: tam z nich Paweł gdy poiał w małżeństwo Szelingdorfownę dziedziczkę na Białochowie, o czym świadczy przywiley Krzyżacki w roku 1417, Białochowskiemi zwać się poczęli. Tenże Paweł w zasługach swoich wziął od tychże Krzyżakow dobra Białochowko, Kłotkę, Swierkocin, Orlińskie Jezioro, y Kalamusy. Przywodzi tenże MS. przywiley Mistra Krzyżackiego Pawła Rusdorfa dany na toż Białochowo 1424 Mikołaiowi Szelingdorfowi de Belchalt, *Dominica post Divisionis Apostolorum Mariæburgi*, y drugi Alexandra Krola *Feria 5ta post Pentecostes* w Gdańsku dany Pawłowi Białochowskiemu z Dabrowki. Ten zpłodził Pawła, ktorego z Pawłowskiy były Corki dwie, Elżbieta y Barbara. Synowie zaś, Paweł sterilis. Jan z Zegartowską miał syna Franciszka zdami się Pisarza Ziemskiego Chełmińskiego, ktory z Jasieńską z Salna zpłodził Teodora bezpotomnego, Cyryaka, Janusza, Wacława, Jana, Jerzego y Cypryana. Zofią y Dorotę Corki. Jędrzey z Bartlińską zostawił synow, Gabryela, Kleofasza, Seweryna, Stanisława, Floryana y Corki Zofią Wierzbowską, Dorotę Nowomieyską, Katarzynę naprzod Wierzbowską Sędzina Chełmińską, potym Niedrowską (czy Kiedrowską) Barbarę Czarlińską, Helenę Pniewską. Szczęsny brat Jędrzeia Pawła y Jana poiał Woianowską, ktora mu powiła synow dwoch, Adama sterilem y Szczesnego, tego się trzech synow zostało, Jakub, Woyciech, ktory miał za sobą Waglikowską, á po niey Rembowską. Tomasz Katolikiem umarł: z Niecissewskiy Corka iego była za Nałęczem, druga Elżbieta w Klasztorze Chełmińskim Panieńskie sobie życie obrała, w ktorym Przełożoną w Zbysławku będąc wiele budynkow wystawiła. Brat iey Cypryan w Zakonie także umarł.

Biało-

Białoskorski Herb

MOwiłem na mieyſcu o Białoſkorskich Abdankach: o tych nie wiedziałem, átoli pomieniony MS. o Familiach Pruſkich tak herb ich opiſuie. Podkowa tak ułożona iak w herbie Dąbrowa, tylko że bez ufnalow, y na wierzchu iey tylko ieden Krzyż, á w podkowie Orla noga, nad hełmem y Korona trzy piora Struſie. Okazyi tego herbu nabycia nie wſpomina, przecięż ia dorozumiewam ſię, że do Dąbrowy, ta aukcya z czaſem przyłożona, ile że tenże MS. namienia, że Daniel Białoſkorſki z Mazowieckiego Woiewodztwa, poiał w Pruſiech Łażyńſka ktora zpłodził Dominik Jarzębińſki herbu Dąbrowa, á tak z nią znać y fortunę wſzyſtkę ile z iedynaczka, y herb Dąbrowa z przydatkiem na ſiebie y na ſukceſſorow ſwoich zlał. Zpłodził potym z nią krom Corki Agnieſzki, ſynow dwoch, Michała y Jędrzeia: z tych Michał z Jadwigą Nakielſką zpłodził Szczeſnego, Melchiora y Kryſztofa: druga miał Agnieſzkę Pruſką, dobra ich pod Wąbrzeżnem.

Blanckenſtein Herb

HErb ten tak opiſuie tenże MS. o Familiach Pruſkich: ieſt w herbie biały ſzczyt, modre pole, á przez dwa paſy czerwone od ſiebie rozdzielone ſrzodkiem proſto do gory zeleżcem złota ſtrzała idzie, na hełmie y Koronie trzy piora ſtruſie, dwie modre, trzecie białe: przecięż iedni z tego Domu tylko ieden pas czerwony w herbie ſwym zkładaią, drudzy ſtrzałę żeleżcem na doł obracaią.

Bło-

BŁOCKI *herbu Leliwa*. MS o Familiach Pruſkich ten im herb przywłaſzcza: iam mowił o nich na ſwym mieyſcu alem herbu nie wiedział.

Bodek Herb

SZczyt w tym herbie modry na cztery części rozdzielony, wyżey po prawey ſtronie Krzyż złoty, po lewey lew bez Korony czerwony,

ny; niżey zaś po prawey ſtronie Lew, po lewey Krzyż takim kſztałtem iako y wyżey: na hełmie bez Korony Lew czerwony, między dwiema ſkrzydłami, ogon u niego aż na głowę zadarty w prawą obrocony, noga przednia prawa do gory wynieſiona, taż ſymmetrya y na tarczy Lwy ułożone. Ludzie w tym Domu bywali zacni y w Pruſiech ſtarożytni, w Niemczech po rożnych Dworach Ceſarſkich y Xiążęcych zasłużeni. Poty *MS. de Famil: Pruſſ:*

BOGORSKI *herbu Suchekomnaty.* Piſałem na mieyſcu o Bogorſkich herbu Ogończyk, atoli MS. o Familiach Pruſkich, tym Bogorſkim co w Pruſiech kwitną herb Suchekomnaty przywłaſzcza, y przydaie; że ſię przedtym zwali Buchhornami.

BOLIMINSKI *herbu Leſżczyc.* Ci w Pruſiech na Trzcianie pod Wąbrzeźnem kiedyś dziedziczyli, z Boliminka dobr, znać imię ſwoie wynieśli. Boliminſki Włoſzek mąż Rycerſki. Starożytności Domu tego Xięgi Ziemſkie Pruſkie świadkami ſą. MS. o Familiach Pruſkich.

BOMBEK. O tych na ſwoim mieyſcu mowiłem, kędy z Domowey ich pieczęci herb położyłem, atoli MS o Familiach Pruſkich twierdzi, że herbu Ramult używaia. Z tych iedna była za Brantem Jerzym.

BORCK Tey Familii herbu na ſwym mieyſcu nia napiſałem, ale go położę pod Domem Preuk, ponieważ to iedenże Dom z Borckami.

BORN. Ja o tey Familii piſząc herb Doliwa przypiſałem za własny iey zaſzczyt, wſzakże MS: o Famil: Pruſk: do herbu Brochwicz ich pociąga.

BOROSZEWSKI *herbu Epinger.* O tych mowić będę pod herbem Epinger, ponieważ to iednaż Krew y Familia iako świadczy MS. o Famil: Pruſ:

Borski Herb

Jeſt

JEſt noga goła człowiecza od ſtopy aż po kolano, w czerwonym polu ſtrzałą przeſzyta, na hełmie Orle ſkrzydło ſzare. Okazyi tego herbu nie piſze MS. o Familiach Pruſkich, tylko to przydaie, że ſię tym herbem ſzczycą Borſcy z Borſzcza w Pruſiech.

Brandys Herb

POd Brandyſami herbu Radwan namieniłem; że ſą y w Pruſiech Brandyſowie, ale ci według MS. o Familiach Pruſkich inſzym herbem ſię pieczętuią, to ieſt z Korony ręka zbroyna po ramię wychodzi do gory proſto ku hełmu, luboć w łokciu trochę nakrzywiona, miecz trzyma w ręku, na doł końcem obrocony, nad hełmem z Korony takaż ręka. *Paraphraſis in Theatro nobilitatis Svecanæ fol. 115. cap.* 8. wſpomina Henryka Brandyſa. Jan także Giſzgra Brandys kwitnał w roku 1458. Mangolda Biſkupa Konſtancyeńſkiego z Opata *Divitis Augiæ* 1384 obranego, iuż to ſześćdzieſiątego czwartego mieyſca tego Infułata, tenże *MS* położył. Do Brandyſow zaś herbu Radwan to przydaię *z Baranowſkiego.* Piotr ſyn Mikołaia Piſarza Ziemſkiego Zatorſkiego z Rayſkiy, y on ſam Piſarz Ziemſki Zatorſki, poiał Jadwigę Zebrzydowſką ſioſtrę rodzoną Staroſty Wareckiego Jana, z tą zoſtawił ſyna Mikołaia, ktory młodzianem umarł, y Piotra ktory z Anną Grotowſką w potomſtwie ſzczęśliwy. Sioſtry iego Katarzyna z Woyciechem Jaśińſkim, Jadwiga z Janem Grotowſkim zmowione.

Brant Herb

MOwiłem iuż o nich na ſwym mieyſcu y herb ich iako go widziałem na roznych mieyſcach w Pruſiech wyraziłem; przecięż MS. o Familiach Pruſkich lubo przyznaie że to wſzyſtko iedenże Dom, iednak przydaie że iedni z nich, ktorzy ſię z Kantk albo z Chogendorfu piſali używali tym ſpoſobem herbu iako tu pierwſzy widziſz na prawey ſtronie :drudzy ktorzy z Rokocina takim kſztałtem iako tu drugi widziſz. Jedni z nich w Kleſzczewie, drudzy w Teſzmerdorfie dziedziczyli. Piotr Brant, Kanclerz Ottona Xiążęcia Bruńświckiego y Luneburſkiego. Jerzy z Chogendorfu, z Bombekowny zpłodził dwoch ſynow Michała y Achacego. Michał z Luzyańſkiy miał ſyna Jędrzeia, á po niey z drugiey żony zoſtawił Aſſwera Branta Konſyliarza Xiążęcia Pruſkiego, á potym naywyżſzego Marſzałka Xięſtwa Pruſkiego, ſławnego Legacyami do Ceſarza y Auguſta Krola ſzczęśliwie odprawionemi. Temu Aſſwerowi Heydekowna powiła trzech ſynow, Jana od ktorego ſyn Aſſwerus, Wolfa od ktorego ſynowie y Corki, Aſſwera Staroſtę Prabutckiego, ten z Polencowna żył ſterilis. Sioſtry ich iedna była za Janem Polencem, druga za Elśnicem. Achacy Michała brat miał ſynow dwoch, Jerzego, ten z Machwiczowny zpłodził ſyna iednego y trzy Corki; z tych iedna z Malchrem Kraicem Kanclerzem Xiążęcym druga z Jerzym Aurſzwaldem, trzecia Panna na ten czas: y Fabiana od tego zoſtało ſię piaciu ſynow, y Corka Fabiana Milewſkiego małżonka. Nadto Brantowny iedna była za Heydekiem, druga za Szynichem,

nichem, trzecia za Jerzym Sokołowſkim z Byſtrzca, czwarta za Macieiem Piſińſkim na Pomorzu, piąta za Janem Hondorfem. Jędrzey Brant z Rokocina nie daleko Starogardu Sędzia Powiatu Tczewſkiego, ten nie mały czas ſłużył w Pruſiech Olbrychtowi Margrabi Brandeburſkiemu, ktory dał mu był w zaſługach Staroſtwo Kwidzyńſkie: y dwie wſi lennym prawem Zebdrowo y Rozayny, z wielka przeſtronnościa y pożytkami, á potym poiąwſzy Corkę Kryſztofa Rembowſkiego iedynaczkę, wziął z nia Rokocin: z tey zpłodził dwoch ſynow Zygmunta ſterilem y Henryka, ktoremu Polencowna krom Corek dwu Anny y Elżbiety, pięć ſynow zrodziła Kryſztofa, Fryderyka, Zygmunta, Jędrzeia y Fabiana. *To o tym Domu MS o Familiach Pruſk:* á ci oſtatni tego drugiego herbu zażywali.

***BRATKOWSKI** herbu Swinka.* O tych w Sieradzkim Woiewodztwie zeznaie *Baranowſki*, y powiada, że iedneyże ſa dzielnice z Czackiemi. Z tych Mikołay Bratkowſki, wziął ſwoy dział w Bużeninie, á z Maryny Oyrzanowſkiy herbu Junoſza zoſtawił potomſtwo ſynow y Corki.

***BRZENSKI** herbu Prus imo.* O tych że ſię tym herbem pieczętuią w Pruſiech świadczy MS o Familiach Pruſkich.

BUTLER. O tych piſałem na ſwym mieyſcu. MS o Familiach Pruſkich powiada, że w herbie ich ieſt koſz o iednym uchu, gronami winnemi nałożony, w hełmie trzy piora ſtruſie czerwone, od ſiebie rozdzielone, na ſzrzednim z nich traba myśliwa żołta.

***BUX** herbu Gozdawa.* Atoli inſza ſymetrya; bo połowa Gozdawy ieſt w polu białym czerwona, á połowa w czerwonym polu biała, na hełmie zaś nad Korona trzy piora ſtruſie. Tak opiſuie ten herb *MS de Famil: Pruſſ.* Dom ten rodowity w Pruſiech, z ktorych ieden poiał Anne Byſtramownę pozoſtała wdowę po Jędrzeiu Brancie, z ktora miał pięć Corek, iedna z nich była za Abſciem Reymanem Staroſta Kwidzyńſkim. Druga za Kryſztofem Rembowſkim. Trzecia za Garczyńſkim. Czwarta za Lniſkim. Piata ſteriliter zeſzła. W herbie tym wielkie podobieńſtwo ieſt do Bonerow, tylko kolor odmienny y helm.

***CHOSNICKI,** herb ich tenże co y Podiaſkich:* kędy y ia go też położę: tu tylko to przydaię, że Choſniccy ktorzy ſię zowia Witkowie w Kaſzubach w Lemburſkim Powiecie mieſzkaią w Choſnicy. To o nich MS *de Famil: Pruſſ:*

***CIELEMĘCKI** herbu Rogala.* O tych iużem wprawdzie na ſwym mieyſcu mowił, atoli herbum nie wiedział: ſa zaś w Łukowſkiey Ziemi rozrodzeni, tak że ſię iedni z nich Cielemęccy Rogalowie, drudzy Borutowie, inni Nakonieczni, inni Niemierkowie zowią. Z tych Walenty z Zofią Kreſką zpłodził Piotra Antoniego, ten naprzod z Joanna Miſiewiczowna zoſtawił ſyna Jozefa bezpotomnego, y Jana Antoniego, ktorego z Tokarzewſkiy Anny potomſtwo Ignacy, Felicyan, Romuald y Corki Franciſzka y Ewa. Po Miſiewiczownie poiął Jezierſką, ta mu powiła Franciſzka, Jacka, Kryſztofa, Jozefa, Eleonorę. Jan

Piotra Antoniego brat rodzony, ale ſterilis. Agatha ſioſtra ich, Pawła Cielemęckiego małżonka, z ktorym zoſtawiła Antoniego y Jozefa y Jedrzeia y Corek pięć. Sioſtry teyże Agaty Rzążewſka, druga Dziewolſka, á potym Jaſtrzębſka.

Cietrzew Herb.

JEſt Cietrzew czarny w czerwonym polu głowa y ſoba w prawa tarczy obrocony, nad hełmem y Koruna mieſiac iak na nowiu, rogami obiema do gory, we ſrodku iego dwie gwiazdy iedna nad druga. Tak ten herb opiſuie *MS de Familiis Pruſſiæ*, atoli o poczatkach y okazyi iego milczy, *A*, to tylko przydaie, że tym ſię herbem ſzczyca *Birkhanowie* czyli iakem ia ich na ſwym mieyſcu napiſał Berkhan. *Sikorſki y Ketrzyńſki.*

CZESKI herbu Jaſtrzębiec. O Czeſkich herbu Leliwa piſałem na ſwym mieyſcu, atoli o Jaſtrzebczykach Czeſkich iawnie świadczy *Baranowſki*, z ktorego Domu Jan miał za ſoba Macieiowſka.

Pro-

PROTESTACYA AUTHORA

Z Tego Supplementu może każdy poznać, żebym rad wßyſtkie w tey Oyczyznie Rycerſkie Domy y właſne im Kleynoty zkoncentrował; przecież ieżelim tu ktory pominał, albo ßczupley wielkie ich zaſługi y godności określił; proteſtuie ſię, że to nie z żadney niecheci pochodzi, bo ta od Profeſſyi moiey daleka: y owßem tey pracy moiey, pierwßy po chwale Boſkiey ten ſobie cel zamierzyłem wſzyſtkich ſobie ſkarbić łaſkę: w tak obſzernym iednak Kroleſtwie, iednemu pioru, ile tylko z Kſiag y Authorow konnotuiacemu to wykonać niepodobna, iako każdy oſadzi. Z tym wſzyſtkim oświadczam ſię, byle mie autentyczna y należyta wcześnie zaßła informacya; że każdego honor w naſtepuiacych Tomach zupełnie konſerwować zechce, y nadgrodzić to w czym ſię tu ubliżyło. O co y inſzych Ichmościow ktorych teraz dalſzy komput według Alphabetu nadchodzi, uniżenie upraſzam.

Errata drugiey Części

fol. 8 Zybulo *czytay* Zybuld
fol. 19 Ptazkowie *czytay* Ptaczkowie
fol. 22 Sfeorcya *czytay* Sforcya
fol 26 Auguſta el *czytay* Auguſta II
fol 28 Mikoſiey *czytay* Mokoſiey
fol 33 na Beſzidzkie *czytay* na Beſkidzie
Tamże Podłaſkim *czytay* Podolſkim
fol 38 wroku 600 *czytay* 1600
Tamże Kaſztelanem Bracławſkim *czytay* Kaſztelanicem
Tamże Janie Baranowſkim *czytay* Borukowſkim
fol 46 w roku 1561 *czytay* w roku 1501
fol 50 Małachowicach *czytay* Małocicach
fol 57 Kaſztelan Sanocki *czytay* Santocki
fol 63 Syn iego Dawid *czytay* Daniel
fol 68 Paprocki fol. 450 *czytay* 405
fol 81 Alexandra y Mikołaia *czytay* Michała
fol 92 Leſczyckiemu *czytay* Leſczyńſkiemu
fol 93 Conſtit: 1618 *czytay* 1616
fol 97 Staroſtwa Lubelſkiego *czytay* Lubomſkiego
fol 98 Komornikiem Lubelſkim *czytay* Lelowſkim
Tamże Corka Agnieſzka *czytay* Elżbieta
fol 105 Konſtytucya 1695 *czytay* 1685
fol 119 Urbanowi IV *czytay* VI
fol 126 Baſieńczykiem *czytay* Jaſienczykiem
fol 134 Bratu Mikołaiowi *czytay* Michałowi
fol 138 aż w dwadzieścia lat *czytay* dwanaście
fol 152 Kaſztelanowi Bieckiemu *czytay* Kaſztelanicowi
fol 159 Bobińſkich *czytay* Babińſkich

fol 163 Komornikiem Krolewſkim *czytay* Krakowſkim
fol 167 przed rokiem 1236 *czytay* 1239
fol 173 w Zarnowie *czytay* w Tarnowie
fol 175 Janem Kaſztelanem *czytay* Kaſztelanicem
fol 181 Stolnika Litewſkiego *czytay* Liwſkiego
fol 193 w Zarnowie *czytay* w Tarnowie
fol 193 Staroſta Medycki *czytay* Koniuſzy Męducki
fol 206 z Barbary Grodzkiy *czytay* Gozdzkiy
fol 210 Conſtit: fol: 38 *czytay* 28
fol 112 Omieſińſkim *czytay* Omiecińſkim
Tamże z Lubitowſkiy *czytay* z Lubiatowſkiy
fol 218 dwanaście lat *czytay* dwadzieścia
Tamże Woiewoda Podlaſkim *czytay* Podolſkim
fol 223 Burnak *herbu Dołęga* opuſzczono
fol 234 Zaborowſkim *czytay* Zaborſkim
Tamże roku 607 *czytay* 1607
fol 244 OO. Franciſzkanom *Wilenſkim* opuſzczono
fol 261 Ochmiſtrz Krolewſki *czytay* Kuchmiſtrz
fol 268 z Oyczyſtego herbu *czytay* grobu
fol 271 z Bazyliſſy Xięni *czytay* Xiężny
Tamże Leśniowſka *czytay* Leśniowolſka
fol 279 S. Katarzyny *czytay* S Kazimierza
fol 289 z Grabowſkiy *czytay* z Grochowſkiy
fol 293 Opat Pubińſki *czytay* Lubińſki
Tamże za Komorowſkim *czytay* Komorſkim
fol 295 Chrapicka *czytay* Chrapowicka
fol 300 Kadłowſka *czytay* Kadzidłowſka
fol 325 Ferensbachiuſza *czytay* Farensbachiuſza
fol 329 Zaborowſką *czytay* Zahorowſką
fol 331 Gubułtowſkiego *czytay* Gebułtowſkiego
fol 332 Krzemieniecki *czytay* Krzemieńczucki
Tamże Niemiarowſkim *czytay* Niewiarowſkim
fol 333 Bakowa *czytay* Bękowa
fol 339 Zurawſka *czytay* Zurowſką
fol 362 Pſalm 120 *czytay* 102
fol 366 S. Vincentii *czytay* S. Viti
fol 370 Dzieciach *czytay* Dzielach
fol 387 Piglowſkim *czytay* Pepłowſkim
fol 388 Piglowſki *czytay* Pawłowſki

